

**МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ
ПРО ЯКІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ ТА СТАН
ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ
У 2009 РОЦІ**

Київ – 2010

З М І С Т

	Стор.
ПЕРЕДМОВА	4
1. ДЖЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	5
1.1. Стан та використання підземних вод	5
1.2. Стан водних ресурсів по басейнах основних річок України	24
1.3 Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти.	39
2. СТАН СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ	42
2.1 Системи водопостачання	42
2.2 Системи водовідведення	64
2.3 Стан реформування та розвитку водопровідно - каналізаційного господарства	79
3. ДЕРЖАВНИЙ САНИТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ТА СИСТЕМАМИ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	87
4. СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ	107
4.1 За даними Міноборони України	107
4.2 За даними Мінпаливенерго України	126
4.3 За даними Мінтрансв'язку України	137
4.4 За даними Мінагрополітики України	155
4.5 За даними Держводгоспу України	160
5. СТАН СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	162
5.1 Автономна Республіка Крим	162
5.2 Вінницька область	185
5.3 Волинська область	206
5.4 Дніпропетровська область	222
5.5 Донецька область	248
5.6 Житомирська область	269
5.7 Закарпатська область	294
5.8 Запорізька область	318
5.9 Івано-Франківська область	343
5.10 Київська область	367
5.11 Кіровоградська область	385
5.12 Луганська область	407
5.13 Львівська область	416
5.14 Миколаївська область	433
5.15 Одеська область	455

	Стор.
5.16 Полтавська область	477
5.17 Рівненська область	493
5.18 Сумська область	515
5.19 Тернопільська область	536
5.20 Харківська область	552
5.21 Херсонська область	574
5.22 Хмельницька область	598
5.23 Черкаська область	611
5.24 Чернівецька область	628
5.25 Чернігівська область	650
5.26 м. Київ	670
5.27 м. Севастополь	686
6. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ	704

ПЕРЕДМОВА

«Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2009 році» підготовлена відповідно до ст. 9 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 року № 576.

Національна доповідь ґрунтується на офіційних даних про стан поверхневих і підземних джерел питної води, систем питного водопостачання і водовідведення, якість питної води за результатами її моніторингу, склад стічних вод, що скидаються у водойми та їхній вплив на довкілля, результати державного санітарного нагляду за системами питного водопостачання, надзвичайні ситуації в системах централізованого водопостачання та водовідведення, їхні причини, наслідки та вжиті заходи, стан реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, впровадження нових форм управління підприємствами, удосконалення нормативно-правової та фінансово-економічної бази підприємств питного водопостачання та водовідведення, шляхи взаємодії з громадськістю, досвід передових підприємств галузі.

Національна доповідь підготовлена Міністерством з питань житлово-комунального господарства України на підставі офіційних матеріалів, наданих Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством аграрної політики України, Міністерством оборони України, Міністерством палива та енергетики України, Міністерством транспорту України, Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державною геологічною службою Мінприроди України, Державним комітетом водного господарства України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Систематизація матеріалів, їх упорядкування та підготовка до оприлюднення **«Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2009 році»** здійснено під загальною редакцією Державного підприємства «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» (ДП «НДКТІ МГ», м. Київ).

1. ДЖЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

1.1. Стан та використання підземних вод

Стан та використання протягом 2005–2009 років підземних водних ресурсів у територіальному розрізі

У 2009 році з підземних водних джерел було забрано 2007 млн. м³ води. У порівнянні з 2005 роком забір зменшився на 442 млн. м³ (або на 22 %). Зменшення загального забору сталося за рахунок:

- зменшення обсягів використання підземних вод на побутово-питні потреби (127,5 млн. м³);
- зменшення обсягів використаної води на виробничі потреби (50,5 млн. м³);
- зменшення обсягів використаної води на сільськогосподарські потреби (42,2 млн. м³).

В адміністративному розрізі значне зменшення забору води сталося в основному в:

- Донецькій області на 118,9 млн. м³ (з 489,3 до 370,4 млн. м³ за рахунок зменшення використання води на виробничі потреби та зменшення об'ємів вилучення шахтної води в процесі видобування корисних копалин);
- Луганській області на 128,4 млн. м³ (з 461,3 до 332,9 млн. м³ за рахунок зменшення використання води на виробничі потреби та зменшення об'ємів вилучення шахтної води в процесі видобування корисних копалин).

В інших областях суттєвих змін у водоспоживанні в період з 2005 по 2009 роки не відмічено.

За 2009 рік шахтно-кар'єрних вод забрано 729,1 млн. м³. Найбільші показники забору у Донецькій - 44,2 %; Луганській - 24 % та Дніпропетровській - 18,5 % областях.

У цілому використання підземних вод у 2009 році на різні потреби становило 1053 млн. м³. Із них: на побутово-питні – 651,3 млн. м³ (найбільші показники споживання у Львівській області - 12 %, Луганській області - 11 % та АР Крим 7,8 %); на виробничі потреби - 179,8 млн. м³ (найбільші показники споживання у Луганській області - 11 %, Донецькій області - 8,6 % та Київській області - 7,5 %) та на сільськогосподарське водопостачання - 187,7 млн. м³ (найбільші показники споживання у Черкаській області - 22,1 %, Львівській області - 15,5 % та Волинській області - 10 %).

Використання підземних вод в Україні за даними державної статистичної звітності за формою 2-ТП (Водгосп)

№	Показники	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1.	Забір води з природних джерел, млн.м³	15083	15327	16352	15729	14478
2.	Забезпечення валових потреб у воді у відсотках	16	16	14	14	14
3.	Використано підземних вод					
	у тис.м ³ /добу	5127,32	4714,06	4611,61	4437,97	3825,49
	у відсотках від забору підземних вод	71,9	69,1	71,2	71,0	69,9

№	Показники	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
4.	У тому числі використано підземних вод, тис.м³/добу					
	на господарсько-питні потреби	3776,06	3576,07	3415,55	3323,98	2798,53
	на виробничі потреби	785,05	705,32	706,15	664,58	559,07
	на зрошення	211,94	76,70	60,69	63,61	44,44
5.	на сільськогосподарське водопостачання	351,73	350,39	422,26	381,72	413,42
	Використано підземних вод, млн. м³					
	на господарсько-питні потреби	788,8	749,5	721,6	706,0	651,3
	на виробничі потреби	230,5	225,2	217,2	213,1	179,8
6.	на зрошення	2,625	3,119	5,733	3,930	4,729
	на сільськогосподарське водопостачання	299,9	232,4	216,6	192,4	187,7
	Скинуто підземних вод без використання (шахтно-рудничних):					
	у тис.м ³ /добу	2004,23	2103,95	1866,10	1809,89	1648,81
	у відсотках від забору підземних вод	28,1	30,9	28,8	29,0	30,1

Заходи щодо забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачанням.

Питне водопостачання в Україні здійснюється на 70 % за рахунок використання поверхневих вод і на 30 % підземних водних ресурсів.

Централізованим водопостачанням охоплені всі міста України, 783 селища або 88 % від їх кількості. У той же час, тільки 6,4 тисяч сільських населених пунктів мають системи питного водопостачання або 22,5 % від загальної їх кількості (28,4 тисяч). Крім того, за даними місцевих органів виконавчої влади в Автономній Республіці Крим та у Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Харківській і Херсонській областях налічується 1274 сільських населених пунктів, де проживає понад 850 тисяч чоловік, які через природні та техногенні причини частково або повністю користуються привізною та неякісною водою.

Держводгоспом на виконання Указу Президента України від 23.06.98 № 670 «Про заходи щодо державної підтримки водогосподарсько - меліоративного комплексу» розроблена «Комплексна програма першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачанням на 2001-2005 роки і прогноз до 2010 року», яка погоджена обласними державними адміністраціями та затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2000 № 1735 (із змінами).

Заходами Програми на 2001-2006 роки передбачалося для забезпечення якісною питною водою 362 сільських населених пунктів виділення з державного бюджету 414,5 млн. гривень та введення в експлуатацію таких основних фондів: будівництво 1145 км магістральних водоводів, 813 км розвідних мереж, 337 км локальних водопроводів, 598 км локальних об'єктів каналізації, проведення комплексної реконструкції 277,5 км групових та локальних водопроводів.

Фактично заходи програми профінансовано у обсязі 82,2 млн. грн., або лише 12,8 відсотків від Програми, у тому числі по роках:

Роки	Обсяги фінансування за Програмою, млн. грн.	Фактично профінансовано, млн. грн.
2001	43,22	1,94
2002	46,32	2,33
2003	64,72	-
2004	72,12	9,14
2005	76,02	10,0
2006	112,1	29,78
2007	140,2	29,08
2008	162,6	50,0
2009	53,4	0,02

Всього за період з 2001 по 2009 роки побудовано та введено в експлуатацію 82,58 км магістральних водоводів, Кілійські водоочисні споруди потужністю 25 тис. куб. м на добу, 6,61 км локальних водопроводів. Це дало можливість забезпечити якісною питною водою 43 населених пунктів, з них у 10 населених пунктах побудовано розвідні водопровідні мережі, у тому числі у Дніпропетровській області – 3 населені пункти, Запорізькій – 3, Луганській – 2, Львівській – 16, Одеській – 15 та Херсонській області – 4 населені пункти.

За ініціативою Держводгоспу, з метою приведення попередньої Комплексної програми у відповідність до положень Закону України «Про державні цільові програми» Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 27.09.08 № 741 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми, першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, на період до 2010 року». Оновленою Програмою встановлено такі обсяги фінансування: 2008 рік – 69,1 млн. грн., у тому числі з держбюджету – 50 млн. грн., з місцевих бюджетів – 19,1 млн. грн.; 2009 рік – відповідно, 73,7, 53,4 та 20,3 млн. грн.; 2010 рік – відповідно 78,7, 57,1 та 21,6 млн. грн.

За рахунок реалізації цільової програми передбачено забезпечення протягом трьох років гарантованим водопостачанням у найбільш екологічно несприятливих і маловодних районах більше 50 сільських населених пунктів, де мешкає понад 45 тисяч громадян. Це дозволить певною мірою створити екологічно безпечні умови життєдіяльності населення за рахунок задоволення його потреб у питній воді, у першу чергу в південних і південно-східних регіонах України.

З передбаченого Програмою на 2009 рік обсягу асигнувань державного бюджету в сумі 53,4 млн. грн., виділено лише 20,0 тис. грн., тобто 0,04 % від потреби, Ці кошти були витрачені на продовження паспортизації джерел і об'єктів сільського водопостачання у Донецькій області.

На групових водопроводах з централізованим водопостачанням головні очисні споруди здійснюють очищення природних вод до якості питної води, після чого вона подається споживачам на далекі відстані магістральними водоводами та розгалуженою розвідною мережею систем водопостачання. Враховуючи існуючий стан трубопроводів, така вода потребує відповідної додаткової обробки у точках водорозбору споживачами. Таким чином, собі-

вартість очищеної води досягає 4-5 грн./куб. м. З іншого боку, фактично на питні потреби використовується лише 13-15 % об'єму поданої води, решта використовується на технічні потреби.

В умовах дефіциту водних ресурсів та здороження енергоресурсів, а також реагентів водопідготовки нагальною проблемою постає використання децентралізованих систем водопостачання, де на головних спорудах здійснюється очищення вод до якості технічної води, а доочищення її до якості питної води виконується в місцях водовиділу споживачам у необхідних об'ємах. Реалізація такої схеми забезпечить суттєве зниження капітальних вкладень, зменшення експлуатаційних витрат та зниження собівартості води.

Ресурси підземних вод та їх використання

Загальні прогнозні ресурси підземних вод України складають 61689,2 тис. м³/добу. Розподілені прогнозні ресурси по території України нерівномірно. Переважаюча їх частина зосереджена у північних та західних областях країни. Розподіл прогнозних ресурсів підземних вод по регіонах України наведено у табл. 1.1.

Розвідані експлуатаційні запаси підземних вод станом на 01.01.10 складають 16036,59 тис. м³/добу, у тому числі по категоріях А+В+С1 – 15079,25 тис. м³/добу, по категорії С2 - 957,34 тис. м³/добу. Приріст розвіданих експлуатаційних запасів підземних вод упродовж 2005-2009 років склав 177,73 тис. м³/добу. Кількість розвіданих ділянок за цей період збільшилась на 60 і, на кінець 2009 року, склала 1079. Розподіл розвіданих ділянок родовищ підземних вод та їх експлуатаційних запасів по території України за 2005 – 2009 роки наведений у табл. 1.1.

Упродовж 2009 року було затверджено 20 нових ділянок родовищ підземних вод у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Львівській, Миколаївській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Херсонській та Чернівецькій областях. Загальна сума розвіданих запасів підземних вод по Україні збільшилась на 31,89 тис. м³/добу.

Видобуток підземних вод в цілому по Україні за період 2005–2009 років зменшився від 7131,55 тис. м³/добу в 2005 році до 5474,30 тис. м³/добу у 2009 році або на 1657,25 тис. м³/добу (на 23,2 %). Видобуток підземних вод з розвіданих родовищ у 2005 році складав 2828,06 тис. м³/добу, у 2009 році - 2296,86 тис. м³/добу. Видобуток з розвіданих експлуатаційних запасів підземних вод за 5 років скоротився на 531,2 тис. м³/добу або на 18,8 %. Інформація щодо видобутку підземних вод по регіонах України наведена у табл. 1.1. Найбільше скорочення видобутку підземних вод спостерігалось у Закарпатській (58,8 %), Одеській (44,3 %), Херсонській (44,2 %) областях та в м. Києві (49,4 %). У Волинській, Миколаївській і Черкаській областях у 2005–2009 роках спостерігалось збільшення видобутку підземних вод на 12,6–15,8%. Видобуток підземних вод з розвіданих родовищ змінився в незначних обсягах, окрім Луганської області та м. Києва, де зменшення видобутку підземних вод з розвіданих родовищ склало, відповідно 27,7 % та 50,3 %. Зведена інформація щодо видобутку підземних вод по регіонах України за 2005 – 2009 роки наведена в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Адміністративні області	Рік	Прогнозні ресурси підземних вод (ПРПВ), тис. м ³ /добу				Розвіданість ПРПВ
		Всього	у т.ч. експлуатаційні запаси (ЕЗ)			
			Всього	К-ть РПВ	К-ть ДРПВ	
1	2	3	4	5	6	7
АР Крим	2005	1191.40	1098.35	11	82	92
АР Крим	2006	1191.40	1098.39	12	83	92
АР Крим	2007	1191.40	1102.39	13	85	93
АР Крим	2008	1191.40	1102.39	13	85	93
АР Крим	2009	1191.40	1102.39	13	85	93
Вінницька	2005	885.50	147.66	19	45	17
Вінницька	2006	885.50	147.66	19	45	17
Вінницька	2007	885.50	147.66	19	45	17
Вінницька	2008	885.50	147.66	19	45	17
Вінницька	2009	885.50	147.87	21	47	17
Волинська	2005	2586.30	350.84	8	21	14
Волинська	2006	2586.30	350.84	8	21	14
Волинська	2007	2586.30	350.84	8	21	14
Волинська	2008	2586.30	350.84	8	21	14
Волинська	2009	2586.30	350.84	8	21	14
Дніпропетровська	2005	1092.60	693.96	14	24	64
Дніпропетровська	2006	1092.60	693.96	14	24	64
Дніпропетровська	2007	1092.60	694.00	15	25	64
Дніпропетровська	2008	1092.60	694.00	15	25	64
Дніпропетровська	2009	1092.60	699.15	16	26	64
Донецька	2005	2464.00	1080.48	40	100	44
Донецька	2006	2464.00	1081.88	41	101	44
Донецька	2007	2464.00	1081.88	41	101	44
Донецька	2008	2464.00	1083.62	44	104	44
Донецька	2009	2464.00	1083.72	45	105	44
Житомирська	2005	628.60	205.80	21	36	33
Житомирська	2006	628.60	205.80	21	36	33
Житомирська	2007	628.60	205.80	21	36	33
Житомирська	2008	628.60	205.80	21	36	33
Житомирська	2009	628.60	205.80	21	36	33
Закарпатська	2005	1081.60	339.32	10	15	31
Закарпатська	2006	1081.60	339.32	10	15	31
Закарпатська	2007	1081.60	342.32	12	17	32
Закарпатська	2008	1081.60	342.90	13	18	32
Закарпатська	2009	1081.60	343.50	14	20	32
Запорізька	2005	1550.70	293.19	11	32	19
Запорізька	2006	1550.70	293.19	11	32	19
Запорізька	2007	1550.70	294.00	12	33	19
Запорізька	2008	1550.70	294.00	12	33	19
Запорізька	2009	1550.70	299.50	13	34	19
Івано -Франківська	2005	754.40	277.29	9	24	37
Івано -Франківська	2006	754.40	286.46	13	28	38
Івано -Франківська	2007	754.40	286.46	13	28	38
Івано -Франківська	2008	754.40	286.46	13	28	38
Івано -Франківська	2009	754.40	286.46	13	28	38
Київська	2005	4215.30	1195.46	31	86	28
Київська	2006	4215.30	1195.53	32	87	28

1	2	3	4	5	6	7
Київська	2007	4215.30	1195.53	32	87	28
Київська	2008	4215.30	1195.53	32	87	28
Київська	2009	4215.30	1195.64	33	88	28
Кіровоградська	2005	404.60	225.70	18	38	56
Кіровоградська	2006	404.60	225.70	18	38	56
Кіровоградська	2007	404.60	225.70	18	38	56
Кіровоградська	2008	404.60	225.70	18	38	56
Кіровоградська	2009	404.60	225.70	18	38	56
Луганська	2005	4790.00	1828.60	16	73	38
Луганська	2006	4790.00	1831.80	17	74	38
Луганська	2007	4790.00	1831.90	18	75	38
Луганська	2008	4790.00	1856.95	20	77	39
Луганська	2009	4790.00	1856.95	20	77	39
Львівська	2005	3644.10	1286.26	24	61	35
Львівська	2006	3644.10	1286.50	25	62	35
Львівська	2007	3644.10	1288.06	26	63	35
Львівська	2008	3644.10	1288.30	27	64	35
Львівська	2009	3644.10	1294.64	29	66	36
Миколаївська	2005	441.60	79.30	7	11	18
Миколаївська	2006	441.60	79.30	7	11	18
Миколаївська	2007	441.60	79.30	7	11	18
Миколаївська	2008	441.60	79.30	7	11	18
Миколаївська	2009	441.60	81.22	8	12	18
Одеська	2005	736.70	406.71	24	38	55
Одеська	2006	736.70	406.71	24	38	55
Одеська	2007	736.70	486.71	25	39	66
Одеська	2008	736.70	486.71	25	39	66
Одеська	2009	736.70	486.71	25	39	66
Полтавська	2005	4288.90	807.18	19	48	19
Полтавська	2006	4288.90	807.18	19	48	19
Полтавська	2007	4288.90	807.23	20	50	19
Полтавська	2008	4288.90	808.96	21	52	19
Полтавська	2009	4288.90	808.96	21	52	19
Рівненська	2005	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2006	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2007	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2008	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2009	3602.50	445.97	12	36	12
Сумська	2005	3432.20	577.80	8	29	17
Сумська	2006	3432.20	585.20	9	30	17
Сумська	2007	3432.20	585.31	10	31	17
Сумська	2008	3432.20	585.31	10	31	17
Сумська	2009	3432.20	585.31	10	31	17
Тернопільська	2005	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2006	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2007	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2008	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2009	2206.00	288.72	9	18	13
Харківська	2005	4109.80	1036.80	18	38	25
Харківська	2006	4109.80	1039.11	21	41	25
Харківська	2007	4109.80	1039.91	23	43	25
Харківська	2008	4109.80	1043.08	24	46	25
Харківська	2009	4109.80	1047.87	28	50	25
Херсонська	2005	4970.80	923.30	13	31	19

1	2	3	4	5	6	7
Херсонська	2006	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2007	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2008	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2009	4970.80	923.68	15	33	19
Хмельницька	2005	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2006	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2007	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2008	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2009	1963.70	448.02	23	45	23
Полтавська	2009	4288.90	808.96	21	52	19
Рівненська	2005	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2006	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2007	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2008	3602.50	442.31	11	35	12
Рівненська	2009	3602.50	445.97	12	36	12
Сумська	2005	3432.20	577.80	8	29	17
Сумська	2006	3432.20	585.20	9	30	17
Сумська	2007	3432.20	585.31	10	31	17
Сумська	2008	3432.20	585.31	10	31	17
Сумська	2009	3432.20	585.31	10	31	17
Тернопільська	2005	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2006	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2007	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2008	2206.00	287.80	8	17	13
Тернопільська	2009	2206.00	288.72	9	18	13
Харківська	2005	4109.80	1036.80	18	38	25
Харківська	2006	4109.80	1039.11	21	41	25
Харківська	2007	4109.80	1039.91	23	43	25
Харківська	2008	4109.80	1043.08	24	46	25
Харківська	2009	4109.80	1047.87	28	50	25
Херсонська	2005	4970.80	923.30	13	31	19
Херсонська	2006	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2007	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2008	4970.80	923.45	14	32	19
Херсонська	2009	4970.80	923.68	15	33	19
Хмельницька	2005	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2006	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2007	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2008	1963.70	448.02	23	45	23
Хмельницька	2009	1963.70	448.02	23	45	23
Черкаська	2005	1806.50	291.04	17	37	16
Черкаська	2006	1806.50	291.04	17	37	16
Черкаська	2007	1806.50	291.04	17	37	16
Черкаська	2008	1806.50	291.04	17	37	16
Черкаська	2009	1806.50	291.04	17	37	16
Чернівецька	2005	405.30	171.40	3	11	42
Чернівецька	2006	405.30	171.40	3	11	42
Чернівецька	2007	405.30	171.40	3	11	42
Чернівецька	2008	405.30	171.40	3	11	42
Чернівецька	2009	405.30	173.78	5	13	43
Чернігівська	2005	8326.70	584.10	10	28	7
Чернігівська	2006	8326.70	584.10	10	28	7
Чернігівська	2007	8326.70	584.10	10	28	7
Чернігівська	2008	8326.70	584.10	10	28	7
Чернігівська	2009	8326.70	584.10	10	28	7

1	2	3	4	5	6	7
м. Київ	2005	0.00	700.20		9	0
м. Київ	2006	0.00	699.90		9	0
м. Київ	2007	0.00	699.90		9	0
м. Київ	2008	0.00	699.10		9	0
м. Київ	2009	0.00	699.10		9	0
м. Севастополь	2005	109.40	79.99	2	5	73
м. Севастополь	2006	109.40	79.99	2	5	73
м. Севастополь	2007	109.40	79.99	2	5	73
м. Севастополь	2008	109.40	79.99	2	5	73
м. Севастополь	2009	109.40	79.99	2	5	73
ВСЬОГО	2005	61689.20	15858.86	396	1019	26
	2006	61689.20	15882.53	410	1033	26
	2007	61689.20	15972.99	422	1047	26
	2008	61689.20	16004.70	431	1059	26
	2009	61689.20	16036.59	450	1079	26

Позначення в таблиці:

ПРПВ – прогнозовані ресурси підземних вод

РПВ – родовище підземних вод

ДРПВ – ділянка родовища підземних вод

ЕЗ – експлуатаційні запаси підземних вод

Продовження табл. 1.1

Адміністративні області	Рік	Видобуток з ПРПВ, тис. м ³ /добу				Освоєння, %		Резерв, тис. м ³ /добу		% видоб. з ЕЗ до видоб. з ПРПВ
		Всього	у т. ч. з експлуатаційних запасів		ПРПВ	ЕЗ	ПРПВ	ЕЗ		
			Всього	К-ть ДРПВ					у т. ч. водо-відлив	
АР Крим	2005	329.59	247.00	65	0.00	28	22	861.81	851.35	75
АР Крим	2006	311.10	205.84	55	0.00	26	19	880.30	892.55	66
АР Крим	2007	293.76	193.87	54	0.00	25	18	897.64	908.52	66
АР Крим	2008	290.44	202.93	63	0.00	24	18	900.96	899.46	70
АР Крим	2009	284.20	203.50	63	0.00	24	18	907.20	898.89	72
Вінницька	2005	62.44	13.09	23	2.56	7	9	823.06	134.57	21
Вінницька	2006	58.40	12.66	22	2.56	7	9	827.10	134.99	22
Вінницька	2007	58.09	14.61	23	1.86	7	10	827.41	133.05	25
Вінницька	2008	55.64	14.67	22	2.21	6	10	829.86	132.99	26
Вінницька	2009	54.29	14.38	26	2.47	6	10	831.22	133.49	26
Волинська	2005	148.37	67.49	12	10.19	6	19	2437.93	283.36	45
Волинська	2006	106.96	61.73	12	10.92	4	18	2479.34	289.11	58
Волинська	2007	137.61	52.98	11	10.57	5	15	2448.69	297.86	38
Волинська	2008	179.77	88.79	12	10.22	7	25	2406.53	262.06	49
Волинська	2009	167.10	81.82	12	9.44	6	23	2419.20	269.02	49
Дніпропетровська	2005	60.86	19.08	7	10.70	6	3	1031.74	674.88	31
Дніпропетровська	2006	52.49	11.61	6	14.87	5	2	1040.11	682.35	22
Дніпропетровська	2007	54.07	10.75	6	14.07	5	2	1038.53	683.25	20
Дніпропетровська	2008	54.90	11.00	6	12.60	5	2	1037.70	682.99	20
Дніпропетровська	2009	47.36	12.07	7	11.44	4	2	1045.24	687.08	25
Донецька	2005	1000.14	147.39	51	805.48	41	14	1463.86	933.09	15
Донецька	2006	957.23	146.25	50	762.02	39	14	1506.77	935.63	15
Донецька	2007	892.40	134.54	49	711.47	36	12	1571.60	947.34	15
Донецька	2008	883.44	142.80	52	700.40	36	13	1580.56	940.82	16

1	2	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Донецька	2009	880.59	133.34	53	711.57	36	12	1583.41	950.38	15
Житомирська	2005	72.77	18.45	12	13.72	12	9	555.83	187.35	25
Житомирська	2006	67.96	17.72	9	12.29	11	9	560.64	188.08	26
Житомирська	2007	71.29	18.07	10	15.61	11	9	557.32	187.73	25
Житомирська	2008	61.81	15.72	10	13.27	10	8	566.79	190.08	25
Житомирська	2009	58.50	11.44	10	18.18	9	6	570.10	194.36	20
Закарпатська	2005	176.14	55.72	6	5.86	16	16	905.46	283.60	32
Закарпатська	2006	137.45	52.63	6	9.33	13	16	944.15	286.69	38
Закарпатська	2007	103.22	34.15	8	7.59	10	10	978.38	308.17	33
Закарпатська	2008	100.94	31.86	9	7.59	9	9	980.66	311.04	32
Закарпатська	2009	72.61	29.25	11	1.07	7	9	1008.99	314.25	40
Запорізька	2005	246.00	60.02	17	114.47	16	20	1304.70	233.17	24
Запорізька	2006	236.86	60.04	17	114.47	15	20	1313.84	233.16	25
Запорізька	2007	231.60	57.79	17	114.06	15	20	1319.10	236.21	25
Запорізька	2008	238.40	59.29	16	114.73	15	20	1312.30	234.71	25
Запорізька	2009	224.19	50.04	15	114.65	14	17	1326.51	249.46	22
Ів.-Франківська	2005	41.85	4.65	5	0.00	6	2	712.55	272.64	11
Ів.-Франківська	2006	25.57	4.56	4	0.00	3	2	728.83	281.90	18
Ів.-Франківська	2007	38.20	11.33	8	0.00	5	4	716.20	275.12	30
Ів.-Франківська	2008	29.23	9.79	8	0.00	4	3	725.17	276.66	34
Ів.-Франківська	2009	24.77	9.30	9	0.00	3	3	729.63	277.16	38
Київська	2005	155.41	58.80	36	0.00	4	5	4059.89	1136.66	38
Київська	2006	152.56	55.86	35	0.00	4	5	4062.74	1139.67	37
Київська	2007	152.55	56.94	35	0.00	4	5	4062.75	1138.59	37
Київська	2008	144.49	55.68	34	0.00	3	5	4070.81	1139.85	39
Київська	2009	119.21	54.81	33	0.00	3	5	4096.09	1140.82	46
Кіровоградська	2005	144.58	10.93	10	96.93	36	5	260.02	214.77	8
Кіровоградська	2006	143.02	13.86	10	95.02	35	6	261.58	211.84	10
Кіровоградська	2007	148.58	14.21	11	98.37	37	6	256.02	211.49	10
Кіровоградська	2008	144.08	14.48	11	99.53	36	6	260.52	211.22	10
Кіровоградська	2009	125.34	13.77	11	87.96	31	6	279.26	211.93	11
Луганська	2005	1310.73	521.19	57	624.23	27	29	3479.27	1307.41	40
Луганська	2006	1320.97	513.18	58	642.19	28	28	3469.03	1318.62	39
Луганська	2007	1210.17	489.02	59	577.55	25	27	3579.83	1342.88	40
Луганська	2008	1069.46	451.87	58	511.78	22	24	3720.54	1405.08	42
Луганська	2009	858.75	377.07	56	378.21	18	20	3931.25	1479.89	44
Львівська	2005	609.85	371.89	34	22.54	17	29	3034.25	914.37	61
Львівська	2006	515.90	355.97	35	22.87	14	28	3128.20	930.54	69
Львівська	2007	513.57	357.49	35	4.26	14	28	3130.53	930.57	70
Львівська	2008	519.96	373.20	35	10.97	14	29	3124.14	915.11	72
Львівська	2009	508.53	364.11	36	2.66	14	28	3135.57	930.54	72
Миколаївська	2005	111.07	4.32	9	0.00	25	5	330.53	74.98	4
Миколаївська	2006	124.65	4.32	9	0.00	28	5	316.95	74.98	3
Миколаївська	2007	126.13	9.50	9	0.00	29	12	315.47	69.80	8
Миколаївська	2008	127.42	9.50	9	0.00	29	12	314.18	69.80	7
Миколаївська	2009	125.93	9.50	9	0.00	29	12	315.68	71.72	8
Одеська	2005	206.26	45.99	25	0.00	28	11	530.44	360.72	22
Одеська	2006	200.80	47.16	26	0.00	27	12	535.91	359.55	23
Одеська	2007	197.07	45.60	26	0.00	27	9	539.63	441.11	23
Одеська	2008	196.37	45.98	26	0.00	27	9	540.33	440.73	23
Одеська	2009	114.79	36.07	26	0.00	16	7	621.91	450.64	31
Полтавська	2005	287.70	129.16	29	37.56	7	16	4001.21	678.03	45
Полтавська	2006	273.03	124.27	33	37.56	6	15	4015.87	682.91	46
Полтавська	2007	273.37	123.87	33	37.56	6	15	4015.53	683.36	45

1	2	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Полтавська	2008	258.44	115.53	33	39.21	6	14	4030.46	693.43	45
Полтавська	2009	242.07	107.63	31	38.77	6	13	4046.83	701.33	44
Рівненська	2005	143.39	78.01	22	25.21	4	18	3459.11	364.31	54
Рівненська	2006	160.73	86.96	23	31.72	4	20	3441.77	355.35	54
Рівненська	2007	174.86	89.00	23	30.77	5	20	3427.64	353.31	51
Рівненська	2008	152.06	90.10	23	24.81	4	20	3450.45	352.21	59
Рівненська	2009	126.19	74.92	20	23.64	4	17	3476.31	371.05	59
Сумська	2005	161.65	96.69	24	0.00	5	17	3270.55	481.11	60
Сумська	2006	158.77	106.64	25	0.00	5	18	3273.43	478.56	67
Сумська	2007	153.67	103.84	25	0.00	4	18	3278.53	481.47	68
Сумська	2008	146.76	96.74	25	0.00	4	17	3285.44	488.57	66
Сумська	2009	133.14	93.93	25	0.00	4	16	3299.06	491.38	71
Тернопільська	2005	101.45	72.52	5	0.00	5	25	2104.55	215.28	71
Тернопільська	2006	95.99	67.73	5	0.00	4	24	2110.01	220.07	71
Тернопільська	2007	93.36	62.14	5	0.00	4	22	2112.64	225.66	67
Тернопільська	2008	88.55	59.21	5	0.00	4	21	2117.45	228.59	67
Тернопільська	2009	79.42	55.60	6	0.00	4	19	2126.58	233.11	70
Харківська	2005	204.96	61.15	24	0.00	5	6	3904.85	975.66	30
Харківська	2006	192.72	61.63	26	0.00	5	6	3917.08	977.48	32
Харківська	2007	184.21	51.31	27	0.00	4	5	3925.59	988.60	28
Харківська	2008	192.84	59.40	29	0.00	5	6	3916.96	983.68	31
Харківська	2009	160.04	50.61	32	0.00	4	5	3949.76	997.25	32
Херсонська	2005	650.04	156.88	24	369.39	13	17	4320.76	766.43	24
Херсонська	2006	614.36	152.81	23	331.56	12	17	4356.44	770.64	25
Херсонська	2007	495.92	146.15	23	203.42	10	16	4474.88	777.29	29
Херсонська	2008	465.77	146.70	24	178.35	9	16	4505.03	776.75	31
Херсонська	2009	362.78	125.36	25	122.97	7	14	4608.02	798.31	35
Хмельницька	2005	155.27	117.81	23	6.77	8	26	1808.43	330.21	76
Хмельницька	2006	154.33	115.60	23	6.77	8	26	1809.37	332.42	75
Хмельницька	2007	149.85	109.49	24	8.39	8	24	1813.85	338.53	73
Хмельницька	2008	151.12	107.13	24	7.66	8	24	1812.58	340.89	71
Хмельницька	2009	142.65	101.34	24	7.95	7	23	1821.05	346.68	71
Полтавська	2009	242.07	107.63	31	38.77	6	13	4046.83	701.33	44
Рівненська	2005	143.39	78.01	22	25.21	4	18	3459.11	364.31	54
Рівненська	2006	160.73	86.96	23	31.72	4	20	3441.77	355.35	54
Рівненська	2007	174.86	89.00	23	30.77	5	20	3427.64	353.31	51
Рівненська	2008	152.06	90.10	23	24.81	4	20	3450.45	352.21	59
Рівненська	2009	126.19	74.92	20	23.64	4	17	3476.31	371.05	59
Сумська	2005	161.65	96.69	24	0.00	5	17	3270.55	481.11	60
Сумська	2006	158.77	106.64	25	0.00	5	18	3273.43	478.56	67
Сумська	2007	153.67	103.84	25	0.00	4	18	3278.53	481.47	68
Сумська	2008	146.76	96.74	25	0.00	4	17	3285.44	488.57	66
Сумська	2009	133.14	93.93	25	0.00	4	16	3299.06	491.38	71
Тернопільська	2005	101.45	72.52	5	0.00	5	25	2104.55	215.28	71
Тернопільська	2006	95.99	67.73	5	0.00	4	24	2110.01	220.07	71
Тернопільська	2007	93.36	62.14	5	0.00	4	22	2112.64	225.66	67
Тернопільська	2008	88.55	59.21	5	0.00	4	21	2117.45	228.59	67
Тернопільська	2009	79.42	55.60	6	0.00	4	19	2126.58	233.11	70
Харківська	2005	204.96	61.15	24	0.00	5	6	3904.85	975.66	30
Харківська	2006	192.72	61.63	26	0.00	5	6	3917.08	977.48	32
Харківська	2007	184.21	51.31	27	0.00	4	5	3925.59	988.60	28
Харківська	2008	192.84	59.40	29	0.00	5	6	3916.96	983.68	31
Харківська	2009	160.04	50.61	32	0.00	4	5	3949.76	997.25	32
Херсонська	2005	650.04	156.88	24	369.39	13	17	4320.76	766.43	24

1	2	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Херсонська	2006	614.36	152.81	23	331.56	12	17	4356.44	770.64	25
Херсонська	2007	495.92	146.15	23	203.42	10	16	4474.88	777.29	29
Херсонська	2008	465.77	146.70	24	178.35	9	16	4505.03	776.75	31
Херсонська	2009	362.78	125.36	25	122.97	7	14	4608.02	798.31	35
Хмельницька	2005	155.27	117.81	23	6.77	8	26	1808.43	330.21	76
Хмельницька	2006	154.33	115.60	23	6.77	8	26	1809.37	332.42	75
Хмельницька	2007	149.85	109.49	24	8.39	8	24	1813.85	338.53	73
Хмельницька	2008	151.12	107.13	24	7.66	8	24	1812.58	340.89	71
Хмельницька	2009	142.65	101.34	24	7.95	7	23	1821.05	346.68	71
Черкаська	2005	138.84	14.41	14	7.79	8	5	1667.66	276.63	10
Черкаська	2006	168.23	13.95	14	7.83	9	5	1638.27	277.09	8
Черкаська	2007	169.31	14.89	13	7.48	9	5	1637.19	276.15	9
Черкаська	2008	166.01	14.88	12	7.28	9	5	1640.49	276.16	9
Черкаська	2009	160.83	12.99	13	4.76	9	4	1645.67	278.05	8
Чернівецька	2005	86.02	18.97	3	0.00	21	11	319.28	152.43	22
Чернівецька	2006	66.17	14.96	3	0.00	16	9	339.13	156.44	23
Чернівецька	2007	64.55	13.11	3	0.00	16	8	340.75	158.29	20
Чернівецька	2008	59.25	10.92	3	0.00	15	6	346.05	160.48	18
Чернівецька	2009	57.96	13.21	3	0.00	14	8	347.34	160.57	23
Чернігівська	2005	180.17	114.99	20	0.00	2	20	8146.53	469.11	64
Чернігівська	2006	175.34	110.12	20	0.00	2	19	8151.36	473.98	63
Чернігівська	2007	163.87	103.76	20	0.00	2	18	8162.83	480.34	63
Чернігівська	2008	158.67	98.52	19	0.00	2	17	8168.03	485.58	62
Чернігівська	2009	147.12	86.95	19	0.00	2	15	8179.59	497.15	59
м. Київ	2005	302.82	294.84	8	0.00	0	42	- 302.82	405.36	97
м. Київ	2006	304.26	296.25	8	0.00	0	42	- 304.26	403.65	97
м. Київ	2007	280.91	273.50	8	0.00	0	39	- 280.91	426.40	97
м. Київ	2008	265.42	256.95	8	0.00	0	37	- 265.42	442.15	97
м. Київ	2009	153.27	146.40	8	0.00	0	21	- 153.27	552.70	96
м. Севастополь	2005	43.18	26.64	4	0.00	39	33	66.22	53.35	62
м. Севастополь	2006	42.18	27.59	4	0.00	39	34	67.22	52.40	65
м. Севастополь	2007	45.51	27.87	5	0.00	42	35	63.89	52.11	61
м. Севастополь	2008	46.64	26.14	5	0.00	43	33	62.76	53.84	56
м. Севастополь	2009	42.67	27.45	5	0.00	39	34	66.73	52.53	64
ВСЬОГО	2005	7131.55	2828.06	569	2153.39	12	18	54557.65	13030.80	40
	2006	6818.01	2741.90	561	2101.96	11	17	54871.19	13140.62	40
	2007	6477.71	2619.80	570	1843.03	11	16	55211.49	13353.19	40
	2008	6247.86	2609.79	581	1740.59	10	16	55441.34	13394.91	42
	2009	5474.30	2296.86	588	1535.75	9	14	56214.90	13739.73	42

Підземні води, що видобуваються в Україні, використовуються на господарсько-питні, виробничі, сільськогосподарські потреби, на зрошення та на промисловий розлив. Частина видобутих підземних вод, що відкачується з надр переважно з гірничих виробок під час видобутку корисних копалин, скидається без використання. Ця частина загального видобутку підземних вод у 2005 році складала 2004,23 тис. м³/добу або 28,1 %, а у 2009 році – 1648,81 тис. м³/добу або 30,1 %. Використання підземних вод в Україні за всіма зазначеними вище напрямками у 2005 році складало 5127,32 тис. м³/добу. У 2009 році воно скоротилось до 3825,49 тис. м³/добу або на 1301.83 тис м³/добу (на 25,4 %). У 2005 році використання підземних вод на господарсько-питні потреби становило 3776,05 тис. м³/добу, на виробничо-технічні потреби – 785,05 тис. м³/добу, на сільськогосподарські потреби – 351,73 тис. м³/добу, на зрошення – 211,94 тис. м³/добу, на промисловий розлив та виготовлення напоїв – 2,54 тис. м³/добу. У 2009 році використання

підземних вод скоротилось до 2798,53 тис. м³/добу (на 25,9 %) на господарсько-питні потреби, до 559,07 тис. м³/добу (на 28,8 %) на виробничо-технічні потреби, до 44,44 тис. м³/добу (на 79,0 %) на зрошення. Обсяг використання підземних вод на сільськогосподарські потреби у 2009 році зріс до 413,42 тис. м³/добу (на 17,5 %), а на промисловий розлив та виготовлення напоїв – до 10,03 тис. м³/добу (на 294,3 %). Зведена інформація щодо видобутку та використання підземних вод в Україні за період 2005–2009 років наведена у табл. 1.2, на рис.1.1, а по регіонах України – у табл. 1.3, на рис. 1.2-1.4.

Таблиця 1.2

Загальний видобуток питних та технічних підземних вод по Україні за 2005 - 2009рр.

№	Показники	2005р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
1	Забір води підземних водних джерел, тис. м³/добу	7131,55	6818,01	6477,71	6247,86	5474,30
2	Використано підземних вод:					
	у тис.м ³ /добу	5127,32	4714,06	4611,61	4437,97	3825,49
	у % від забору підземних вод	71,9	69,1	71,2	71,0	69,9
3	Використано підземних вод, тис. м³/добу:					
	на господарсько-питні потреби	3776,06	3576,07	3415,55	3323,98	2798,53
	на виробничі потреби	785,05	705,32	706,15	664,58	559,07
	на зрошення	211,94	76,70	60,69	63,61	44,44
	на сільськогосподарське водопостачання	351,73	350,39	422,26	381,72	413,42
	промисловий розлив та виготовлення напоїв	2,54	5,58	6,96	5,08	10,03
4	Скинуто підземних вод без використання (шахтно-рудничних):					
	у тис.м ³ /добу	2004,23	2103,95	1866,10	1809,89	1648,81
	у % від забору підземних вод	28,1	30,9	28,8	29,0	30,1

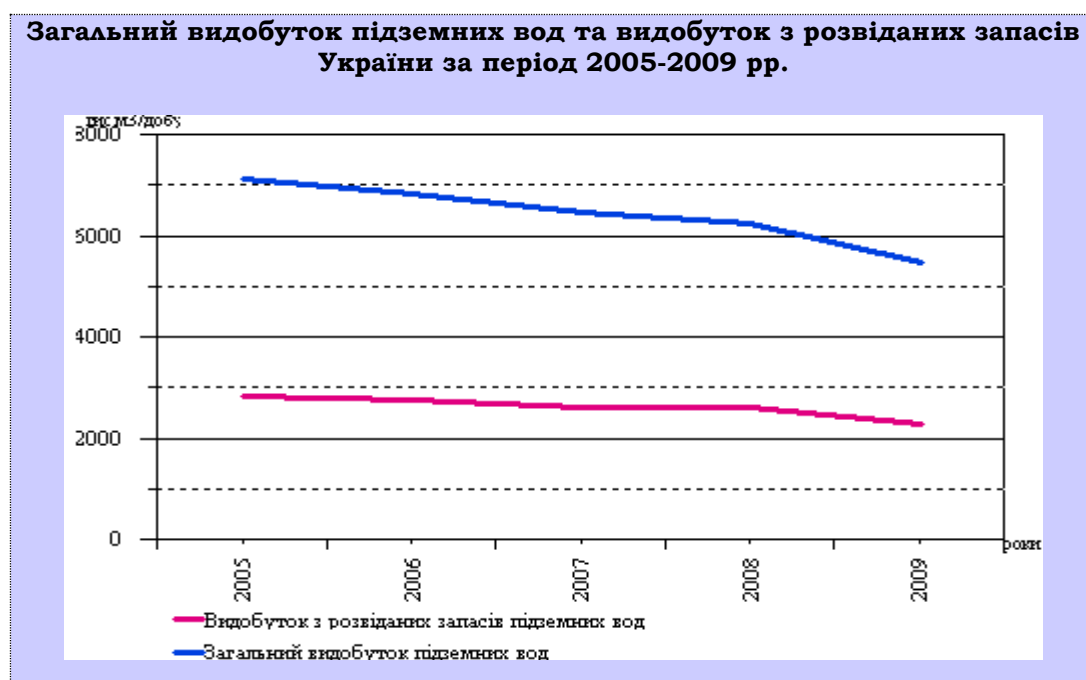

Рис. 1.1

Таблиця 1.3

Співставлення обсягів видобутку та використання підземних вод по адміністративних областях України 2005-2009 рр.

№	Показники	Обсяг, тис. м ³ /добу		Збільшення (+), Зменшення (-) до 2009 р.	
		2005 р.	2009 р.	тис. м ³ /добу	%
1	2	3	4	5	6
1	АР Крим				
	1 Загальний видобуток підземних вод	329.592	284.200	- 45.392	- 13.8
	2 Загальне використання підземних вод	315.635	246.602	- 69.033	- 21.9
	3 Господарсько-питні(загальні)	286.802	192.914	- 93.888	- 32.7
	4 Виробничо-технічні (загальні)	24.551	27.763	3.212	13.1
	5 Зрошення (загальні)	4.195	8.675	4.480	106.8
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	17.241	17.241	
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.087	0.009	- 0.078	- 89.7
	8 Скид без використання (загальні)	13.957	37.598	23.641	169.4
2	Вінницька область/м.Вінниця				
	1 Загальний видобуток підземних вод	62.439	54.285	- 8.154	- 13.1
	2 Загальне використання підземних вод	59.071	50.789	- 8.282	- 14.0
	3 Господарсько-питні(загальні)	28.355	28.658	0.303	1.1
	4 Виробничо-технічні (загальні)	8.562	7.849	- 0.713	- 8.3
	5 Сільськогосподарські (загальні)	22.154	13.942	- 8.212	- 37.1
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.000	0.340	0.340	
	7 Скид без використання (загальні)	3.368	3.496	0.128	3.8
3	Волинська область/м.Луцьк				
	1 Загальний видобуток підземних вод	148.369	167.100	18.731	12.6
	2 Загальне використання підземних вод	138.183	157.659	19.476	14.1
	3 Господарсько-питні(загальні)	74.659	86.246	11.587	15.5
	4 Виробничо-технічні (загальні)	21.107	13.809	- 7.298	- 34.6
	5 Сільськогосподарські (загальні)	42.417	57.604	15.187	35.8
	6 Скид без використання (загальні)	10.186	9.441	- 0.745	- 7.3
4	Дніпропетровська область/м.Дніпропетровськ				
	1 Загальний видобуток підземних вод	60.860	47.363	- 13.497	- 22.2
	2 Загальне використання підземних вод	50.830	35.923	- 14.907	- 29.3
	3 Господарсько-питні(загальні)	44.720	26.155	- 18.565	- 41.5
	4 Виробничо-технічні (загальні)	4.330	8.354	4.024	92.9
	5 Зрошення (загальні)	1.390	1.412	0.022	1.6
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.390	0.002	- 0.388	- 99.5
	7 Скид без використання (загальні)	10.030	11.440	1.410	14.1
5	Донецька область/м.Донецьк				
	1 Загальний видобуток підземних вод	1000.144	880.590	- 19.554	- 12.0
	2 Загальне використання підземних вод	215.303	176.792	- 38.511	- 17.9
	3 Господарсько-питні(загальні)	103.426	86.381	- 17.045	- 16.5
	4 Виробничо-технічні (загальні)	100.468	81.263	- 19.205	- 19.1
	5 Зрошення (загальні)	0.008	0.038	0.030	375.0
	6 Сільськогосподарські (загальні)	11.394	9.094	- 2.300	- 20.2
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.007	0.016	0.009	119.2
	8 Скид без використання (загальні)	784.841	703.798	- 81.043	- 10.3

1	2	3	4	5	6
6	Житомирська область/м.Житомир				
	1 Загальний видобуток підземних вод	72.772	58.501	- 14.271	- 19.6
	2 Загальне використання підземних вод	60.515	39.276	- 21.239	- 35.1
	3 Господарсько-питні(загальні)	47.244	30.754	- 16.490	- 34.9
	4 Виробничо-технічні (загальні)	13.271	8.484	- 4.787	- 36.1
	5 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	0.038	0.038	
	6 Скид без використання (загальні)	12.257	19.225	6.968	56.8
7	Закарпатська область/м.Ужгород				
	1 Загальний видобуток підземних вод	176.139	72.610	- 103.529	- 58.8
	2 Загальне використання підземних вод	141.342	47.466	- 93.876	- 66.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	67.867	23.970	- 43.897	- 64.7
	4 Виробничо-технічні (загальні)	20.411	11.715	- 8.696	- 42.6
	5 Зрошення (загальні)	5.361	0.000	- 5.361	-100.0
	6 Сільськогосподарські (загальні)	47.703	11.781	- 35.922	- 75.3
	7 Скид без використання (загальні)	34.797	25.144	- 9.653	- 27.7
8	Запорізька область/м.Запоріжжя				
	1 Загальний видобуток підземних вод	246.002	224.190	- 21.812	- 8.9
	2 Загальне використання підземних вод	131.533	100.524	- 31.009	- 23.6
	3 Господарсько-питні(загальні)	107.809	75.713	- 32.096	- 29.8
	4 Виробничо-технічні (загальні)	10.095	9.937	- 0.158	- 1.6
	5 Зрошення (загальні)	0.979	1.300	0.321	32.8
	6 Сільськогосподарські (загальні)	12.573	13.222	0.649	5.2
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.077	0.352	0.275	357.1
	8 Скид без використання (загальні)	114.469	123.666	9.197	8.0
9	Івано-Франківська область/м.Івано-Франківськ				
	1 Загальний видобуток підземних вод	41.853	24.772	- 17.081	-40.8
	2 Загальне використання підземних вод	36.816	24.770	- 12.046	- 32.7
	3 Господарсько-питні(загальні)	27.862	18.577	- 9.285	- 33.3
	4 Виробничо-технічні (загальні)	8.710	5.139	- 3.571	- 41.0
	5 Зрошення (загальні)	0.000	0.009	0.009	
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.200	0.888	0.688	344.0
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.044	0.157	0.113	256.8
	8 Скид без використання (загальні)	5.037	0.002	- 5.035	-100.0
10	Київська область/м.Київ				
	1 Загальний видобуток підземних вод	155.412	119.207	- 36.205	- 23.3
	2 Загальне використання підземних вод	155.412	118.999	- 36.413	- 23.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	88.932	84.167	- 4.765	- 5.4
	4 Виробничо-технічні (загальні)	66.480	27.622	- 38.858	- 58.5
	5 Зрошення (загальні)	0.000	0.001	0.001	
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	4.262	4.262	
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.000	2.947	2.947	
	8 Скид без використання (загальні)	0.000	0.208	0.208	
11	Кіровоградська область/м.Кіровоград				
	1 Загальний видобуток підземних вод	144.584	125.338	- 19.246	- 13.3
	2 Загальне використання підземних вод	53.804	36.569	- 17.235	- 32.0
	3 Господарсько-питні(загальні)	25.970	23.414	- 2.556	- 9.8
	4 Виробничо-технічні (загальні)	10.052	6.770	- 3.282	- 32.7
	5 Сільськогосподарські (загальні)	17.782	6.385	- 11.397	- 64.1
	6 Скид без використання (загальні)	90.780	88.769	- 2.011	- 2.2

1	2	3	4	5	6
12	Луганська область/м.Луганськ				
	1 Загальний видобуток підземних вод	1310.728	858.752	- 451.976	- 34.5
	2 Загальне використання підземних вод	661.694	434.346	- 227.348	- 34.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	509.424	353.005	- 156.419	- 30.7
	4 Виробничо-технічні (загальні)	142.769	75.773	- 66.996	- 46.9
	5 Зрошення (загальні)	0.661	0.095	- 0.566	- 85.6
	6 Сільськогосподарські (загальні)	8.635	4.638	- 3.997	- 46.3
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.205	0.835	0.630	307.3
	8 Скид без використання (загальні)	649.034	424.406	- 224.628	- 34.6
13	Львівська область/м.Львів				
	1 Загальний видобуток підземних вод	609.853	508.527	- 101.326	- 16.6
	2 Загальне використання підземних вод	600.367	500.494	- 99.873	- 16.6
	3 Господарсько-питні(загальні)	495.919	378.867	- 117.052	- 23.6
	4 Виробничо-технічні (загальні)	64.045	32.546	- 31.499	- 49.2
	5 Сільськогосподарські (загальні)	40.286	86.921	46.635	115.8
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.117	2.160	2.043	1746.2
	7 Скид без використання (загальні)	9.486	8.033	- 1.453	- 15.3
14	Миколаївська область/м.Миколаїв				
	1 Загальний видобуток підземних вод	111.069	125.925	14.856	13.4
	2 Загальне використання підземних вод	111.069	125.925	14.856	13.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	101.026	111.497	10.471	10.4
	4 Виробничо-технічні (загальні)	9.435	10.270	0.835	8.9
	5 Зрошення (загальні)	0.133	0.000	- 0.133	-100.0
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	1.712	1.712	
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.475	2.446	1.971	414.9
15	Одеська область/м.Одеса				
	1 Загальний видобуток підземних вод	206.257	114.791	- 91.466	- 44.3
	2 Загальне використання підземних вод	206.256	113.860	- 92.396	- 44.8
	3 Господарсько-питні(загальні)	158.997	88.354	- 70.643	- 44.4
	4 Виробничо-технічні (загальні)	46.047	24.283	- 21.764	- 47.3
	5 Зрошення (загальні)	1.018	1.148	0.130	12.8
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.194	0.075	- 0.119	- 61.3
	7 Скид без використання (загальні)	0.001	0.931	0.930	93000
16	Полтавська область/м.Полтава				
	1 Загальний видобуток підземних вод	287.695	242.068	- 45.627	- 15.9
	2 Загальне використання підземних вод	287.692	242.065	- 45.627	- 15.9
	3 Господарсько-питні(загальні)	230.077	181.392	- 48.685	- 21.2
	4 Виробничо-технічні (загальні)	53.771	51.641	- 2.130	- 4.0
	5 Зрошення (загальні)	3.691	1.854	- 1.837	- 49.8
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.077	7.168	7.091	9209.1
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.076	0.010	- 0.066	- 86.8
	8 Скид без використання (загальні)	0.003	0.003	0.000	0.0
17	Рівненська область/м.Рівне				
	1 Загальний видобуток підземних вод	143.388	126.191	- 17.197	- 12.0
	2 Загальне використання підземних вод	118.179	102.549	- 15.630	- 13.2
	3 Господарсько-питні(загальні)	87.853	70.455	- 17.398	- 19.8
	4 Виробничо-технічні (загальні)	22.956	28.117	5.161	22.5
	5 Сільськогосподарські (загальні)	7.370	3.950	- 3.420	- 46.4
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.000	0.027	0.027	
	7 Скид без використання (загальні)	25.209	23.642	- 1.567	- 6.2

1	2	3	4	5	6
18	Сумська область/м.Суми				
	1 Загальний видобуток підземних вод	161.647	133.141	- 28.506	- 17.6
	2 Загальне використання підземних вод	161.647	133.136	- 28.511	- 17.6
	3 Господарсько-питні(загальні)	150.855	124.986	- 25.869	- 17.1
	4 Виробничо-технічні (загальні)	10.026	7.405	- 2.621	- 26.1
	5 Сільськогосподарські (загальні)	0.697	0.687	- 0.010	- 1.4
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.069	0.058	- 0.011	- 15.9
	7 Скид без використання (загальні)	0.000	0.005	0.005	
19	Тернопільська область/м. Тернопіль				
	1 Загальний видобуток підземних вод	101.451	79.420	- 22.031	- 21.7
	2 Загальне використання підземних вод	100.650	79.115	- 21.535	- 21.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	85.693	69.345	- 16.348	- 19.1
	4 Виробничо-технічні (загальні)	12.080	6.442	- 5.638	- 46.7
	5 Сільськогосподарські (загальні)	2.878	3.328	0.450	15.6
	6 Скид без використання (загальні)	0.801	0.305	- 0.496	- 61.9
20	Харківська область/м.Харків				
	1 Загальний видобуток підземних вод	204.955	160.043	- 44.912	- 21.9
	2 Загальне використання підземних вод	203.600	160.036	- 43.564	-21.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	135.624	107.812	- 27.812	- 20.5
	4 Виробничо-технічні (загальні)	28.718	29.407	0.689	2.4
	5 Зрошення (загальні)	19.993	11.627	- 8.366	- 41.8
	6 Сільськогосподарські (загальні)	19.254	11.073	- 8.181	- 42.5
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.011	0.117	0.106	963.6
	8 Скид без використання (загальні)	1.355	0.007	- 1.348	- 99.5
21	Херсонська область/м.Херсон				
	1 Загальний видобуток підземних вод	650.043	362.784	- 287.259	- 44.2
	2 Загальне використання підземних вод	439.841	215.625	- 224.216	- 51.0
	3 Господарсько-питні(загальні)	256.463	176.830	- 79.633	- 31.1
	4 Виробничо-технічні (загальні)	12.376	22.259	9.883	79.9
	5 Зрошення (загальні)	170.750	14.381	- 156.369	- 91.6
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	1.774	1.774	
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.252	0.381	0.129	51.2
	8 Скид без використання (загальні)	210.202	147.159	- 63.043	- 30.0
22	Хмельницька область/м.Хмельницький				
	1 Загальний видобуток підземних вод	155.267	142.653	- 12.614	- 8.1
	2 Загальне використання підземних вод	149.050	134.949	- 14.101	- 9.5
	3 Господарсько-питні (загальні)	130.421	116.845	- 13.576	- 10.4
	4 Виробничо-технічні (загальні)	9.553	10.054	0.501	5.2
	5 Сільськогосподарські (загальні)	8.962	8.050	- 0.912	- 10.2
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.114	0.000	- 0.114	-100.0
	7 Скид без використання (загальні)	6.217	7.704	1.487	23.9
23	Черкаська область/м.Черкаси				
	1 Загальний видобуток підземних вод	138.837	160.830	21.993	15.8
	2 Загальне використання підземних вод	127.964	147.634	19.670	15.4
	3 Господарсько-питні (загальні)	50.789	39.731	- 11.058	- 21.8
	4 Виробничо-технічні (загальні)	9.803	9.069	- 0.734	- 7.5
	5 Сільськогосподарські (загальні)	67.372	98.834	31.462	46.7
	6 Скид без використання (загальні)	10.873	13.196	2.323	21.4
24	Чернівецька область/м.Чернівці				
	1 Загальний видобуток підземних вод	86.017	57.961	- 28.056	- 32.6
	2 Загальне використання підземних вод	85.970	57.514	- 28.456	- 33.1

1	2	3	4	5	6
	3 Господарсько-питні (загальні)	25.997	17.635	- 8.362	- 32.2
	4 Виробничо-технічні (загальні)	17.997	1.911	- 16.086	- 89.4
	5 Сільськогосподарські (загальні)	41.976	37.951	- 4.025	- 9.6
	6 Пром. розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.000	0.017	0.017	
	7 Скид без використання (загальні)	0.047	0.447	0.400	851.1
25	Чернігівська область/м.Чернігів				
	1 Загальний видобуток підземних вод	180.166	147.115	- 33.051	- 18.3
	2 Загальне використання підземних вод	180.166	147.003	- 33.163	- 18.4
	3 Господарсько-питні (загальні)	162.968	118.967	- 44.001	- 27.0
	4 Виробничо-технічні (загальні)	17.198	15.548	- 1.650	- 9.6
	5 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	12.488	12.488	
	6 Скид без використання (загальні)	0.000	0.112	0.112	
26	м.Київ				
	1 Загальний видобуток підземних вод	302.824	153.271	- 149.553	- 49.4
	2 Загальне використання підземних вод	302.824	153.271	- 149.553	- 49.4
	3 Господарсько-питні(загальні)	268.242	128.798	- 139.444	- 52.0
	4 Виробничо-технічні (загальні)	34.191	24.394	- 9.797	- 28.7
	5 Зрошення (загальні)	0.027	0.042	0.015	55.6
	6 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.364	0.037	- 0.327	- 89.8
27	м.Севастополь				
	1 Загальний видобуток підземних вод	43.182	42.671	- 0.511	- 1.2
	2 Загальне використання підземних вод	31.902	42.597	10.695	33.5
	3 Господарсько-питні(загальні)	22.061	37.062	15.001	68.0
	4 Виробничо-технічні (загальні)	6.046	1.250	- 4.796	- 79.3
	5 Зрошення (загальні)	3.734	3.856	0.122	3.3
	6 Сільськогосподарські (загальні)	0.000	0.386	0.386	
	7 Промисловий розлив та виготовлення напоїв (загальні)	0.061	0.043	- 0.018	- 29.5
	8 Скид без використання (загальні)	11.280	0.074	- 11.206	- 99.3

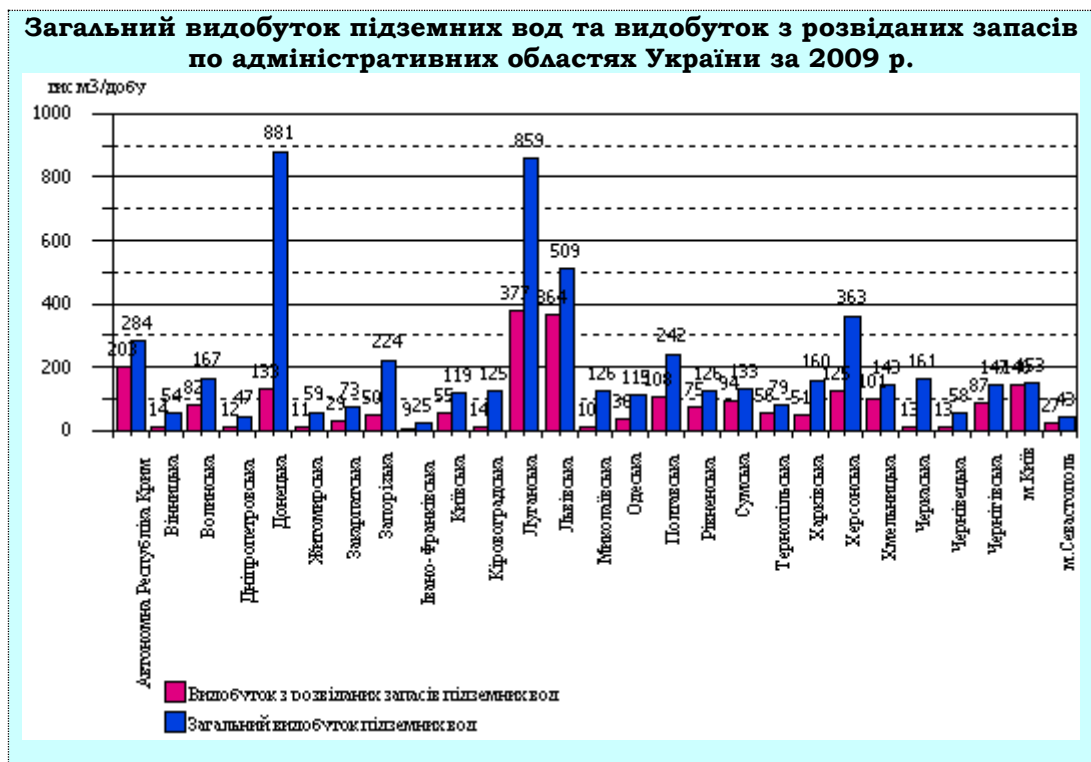

Рис. 1.2

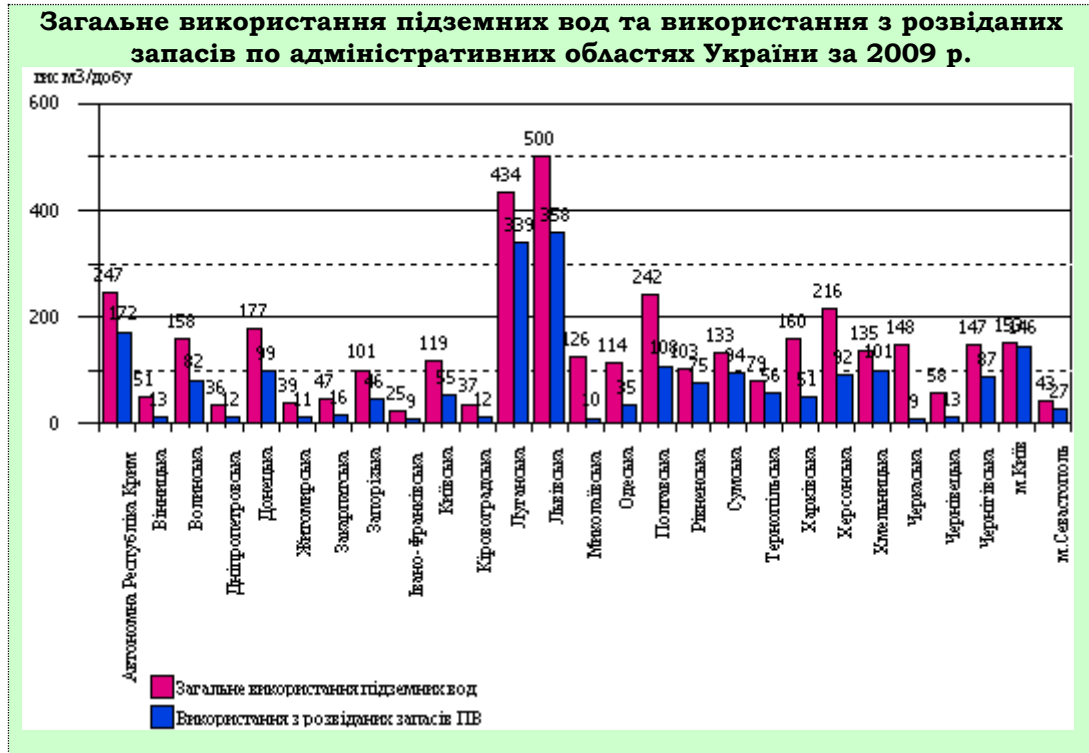

Рис. 1.3

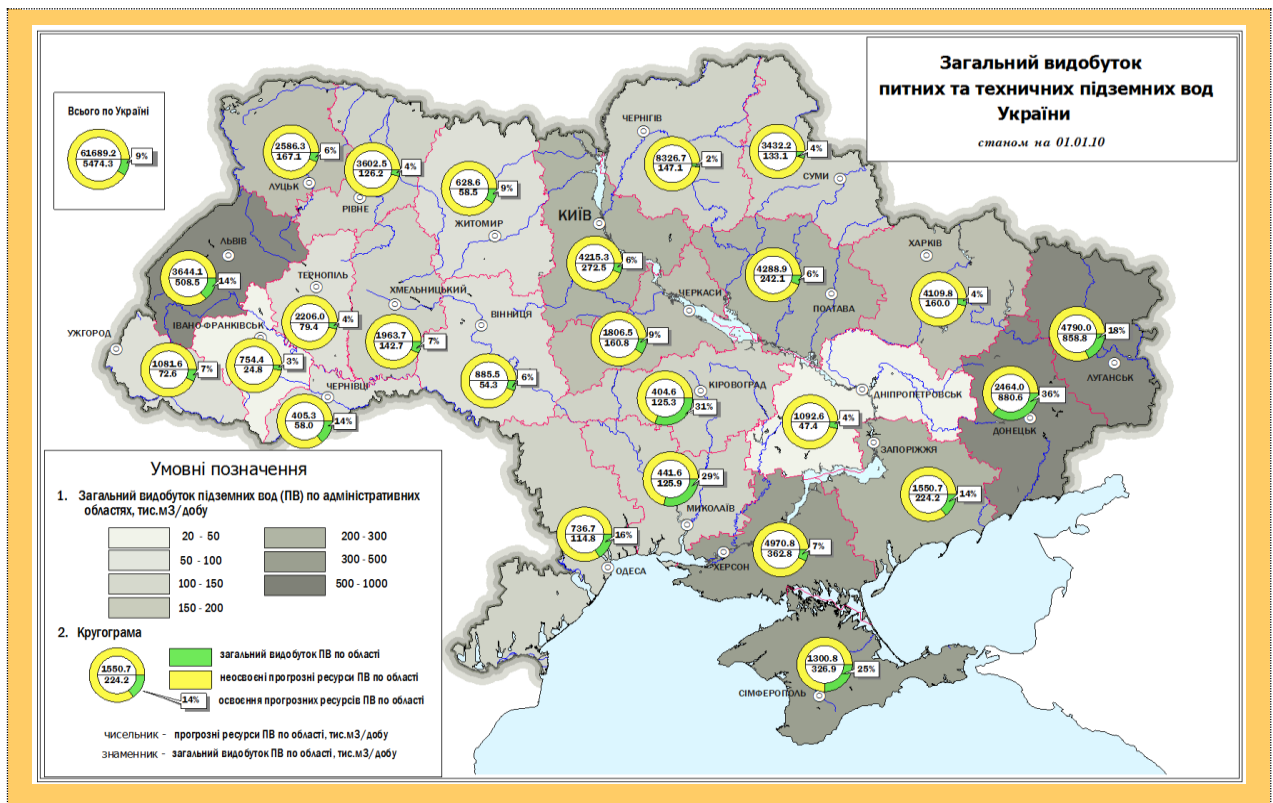

Рис. 1.4

Наведена інформація щодо прогнозних ресурсів, розвіданих експлуатаційних запасів та використання підземних вод свідчить про великі потенційні можливості розширення їх використання практично у всіх регіонах України, особливо для невеликих водоспоживачів з потребою в питній воді до 30–50 тис. м³/добу.

Державною геологічною службою Мінприроди, починаючи з 1999 року, за кошти Державного бюджету здійснюються гідрогеологічні роботи з пошуку питних підземних вод та буріння артезіанських свердловин для забезпечення населення України екологічно чистою підземною питною водою. Станом на 01.01.10 усього пробурено 1986 пошукових та розвідувально-експлуатаційних свердловин сумарним дебітом 423,3 тис.м³/добу, з них - 1723 розвідувально-експлуатаційних свердловин загальною продуктивністю понад 412,0 тис. м³/добу. Переважаюча частина пробурених артезіанських свердловин розташована у маловодних південних та східних областях України (Автономна Республіка Крим, Донецька, Луганська, Миколаївська, Одеська та Кіровоградська області). У 2009 році пробурено 96 пошукових та розвідувально-експлуатаційних свердловин сумарним дебітом 18,3 тис.м³/добу, з них - 76 розвідувально-експлуатаційних свердловин загальною продуктивністю - 17,8 тис. м³/добу.

1.2. Стан водних ресурсів по басейнах основних річок України

Водні ресурси України складають поверхневі та підземні води. В Україні налічується 63119 річок, у тому числі великих (площа водозбору більше як 50 тис. км²) – 9, середніх (від 2 до 50 тис. км²) – 81 і 63029 малих річок (менше ніж 2 тис. км²). Загальна довжина річок становить 206,4 тис. км, з них 90 % припадає на малі річки.

До великих річок належать Дунай, Тиса, Дністер, Південний Буг, Дніпро, Прип'ять, Десна, Сіверський Донець, Західний Буг.

Більшість річок впадає в басейни Чорного та Азовського морів і лише 4,4 % – у басейн Балтійського моря. Найбільша кількість річок припадає на басейн Дніпра – 27,7 %, Дунаю – 26,3 %, Дністра – 23,7 % і Південного Бугу – 9,3 %. Сумарна величина доступних для використання запасів річкових вод в Україні в середній по водності рік складає близько 88 млрд. куб. м, з них на території України – лише 52 млрд. куб. м. У маловодний рік ці запаси значно менші і складають відповідно 56 і 32 млрд. куб. м.

Враховуючи різні природнокліматичні умови регіонів України, проблема їх водозабезпечення вирішується за рахунок міжбасейнового перерозподілу водних ресурсів з використанням унікальних водогосподарських систем – Північно-Кримського та Каховського магістральних каналів, каналів Дніпро-Донбас та Дніпро-Інгулець, міжобласних, міжрайонних та міжгосподарських водорегулюючих та водотранспортуючих систем.

З метою забезпечення населення та галузей економіки необхідною кількістю води в Україні збудовано 1122 водосховищ загальним об'ємом понад 56 млрд. куб. м та близько 40 тис. ставків, 7 великих каналів довжиною 1021 км. та 10 водоводів великого діаметра, якими вода надходить у маловодні регіони України.

Більша частина зарегульованого стоку в Україні припадає на дніпровський каскад водосховищ – загальним об'ємом 43,8 куб. км і корисним – 18,5 куб. км. Всі шість водосховищ дніпровського каскаду мають комплексне призначення. За рахунок водних ресурсів Дніпра значно підвищена водозабезпеченість у Криму (у 3 рази), в Херсонській (у 5,5 раз), Кіровоградській (у 2,5 рази), Дніпропетровській (у 3 рази) областях.

Сьогодні щорічна потреба населення та галузей економіки у водних ресурсах складає близько 15 млрд. куб. м.

Основними водокористувачами є промисловість – 36 %, сільське господарство – 41 %, комунальне господарство – 23 %.

Спеціалізовані організації Держводгоспу України контролюють якість поверхневих вод у районах основних питних водозаборів на 50 джерелах питного водопостачання у 78 створах.

Вміст радіонуклідів у поверхневих водах України, у тому числі у зонах впливу Рівненської, Хмельницької, Південно-Української і Запорізької атомних електростанцій та місцях розташування питних водозаборів, впродовж останніх років значно менший допустимих рівнів.

Нижче наведені дані про гідрохімічний стан основних поверхневих водних об'єктів – джерел питного водопостачання – по басейнах основних річок України.

Басейн річки Дніпро

Річка Дніпро є найбільшою річкою України і має площу водозбірного басейну 291,4 тис. км² в межах України. Річка Дніпро є основним джерелом водопостачання великих промислових центрів в межах басейну, а також півдня і південного сходу країни.

Гідрохімічний стан водосховищ Дніпровського каскаду та водотоків басейну протягом останніх років має тенденцію до погіршення.

За даними спостережень перевищення норм для господарсько-питного водокористування має місце переважно по таких показниках як хімічне та біохімічне споживання кисню (що відображають вміст органічних сполук), заліза, марганцю, кольоровості. Спостерігається стійка тенденція до підвищення вмісту фосфатів у воді, що є наслідком техногенного навантаження на водні об'єкти держави. Зростання ХСК свідчить як про неефективну роботу очисних споруд міст і промислових підприємств, що призводить до збільшення скидів до Дніпра і його приток неконтрольованих, неочищених або недостатньо очищених стічних вод, так і про надходження органічних сполук з болотистих територій водозбору верхнього Дніпра та його приток: Прип'яті, Ужа. Значна кількість «органіки» (переважно високо гумінові елементи), а також залізо та інші біогенні елементи утворюються у слабо проточних водосховищах дніпровського каскаду внаслідок активного розмноження синьо-зелених водоростей («цвітіння води») у межений період. Найбільше біогенне забруднення з усіх водосховищ Дніпровського каскаду спостерігається у Київському водосховищі, на якісний стан якого та верхньої частини Канівського водосховища суттєвий вплив спричиняють води р.Прип'ять, куди потрапляє основна частина забруднення із заболочених територій Білоруського Полісся. Особливо різке погіршення води пониззя Прип'яті відбувалось у 2005 та 2007 роках, коли відмічалось зростання середньорічних показників вмісту заліза загального, ХСК, кольоровості та інших.

В результаті проведення перевірок дотримання водного законодавства було встановлено, що за останні роки якість зворотних вод підприємств-водокористувачів не завжди відповідає встановленим нормативам гранично допустимих скидів, спостерігається неритмічна робота очисних споруд, а інколи вони зовсім не працюють.

Незадовільна якість води спостерігається в р. Стугна, на яку значною мірою впливають каналізаційно-очисні споруди м. Василькова. За результатами аналізів зворотних вод, що скидалися до р. Стугни році були зафіксовані перевищення ГДС по завислим речовинам, за вмістом амонію, фосфатів, нафтопродуктів, ХСК та БСК, що призвело до значного забруднення її акваторії. Це ж саме стосується незадовільної роботи очисних споруд міст Кагарлик, Миронівна, Богуслав, які скидають недостатньо очищені стічні води до басейну р. Рось. В результаті відбувається погіршення гідрохімічного стану ріки. Протягом останніх років найбільше забруднення р.Рось відмічалось в районі м. Корсунь-Шевченківський. У цьому створі спостерігалось зростання до пікових значень показників органічного забруднення води, концентрації марганцю, зменшувався до критичних рівнів вміст розчиненого у воді кисню.

Динаміка змін окремих показників якості води рр.Дніпро та Рось у 2005-2009 роках представлена на рис. 1.2.1-1.2.4.

Динаміка змін показника кольоровості на питних водозаборах р.Дніпро (ГДК - 35 град ПКШ)

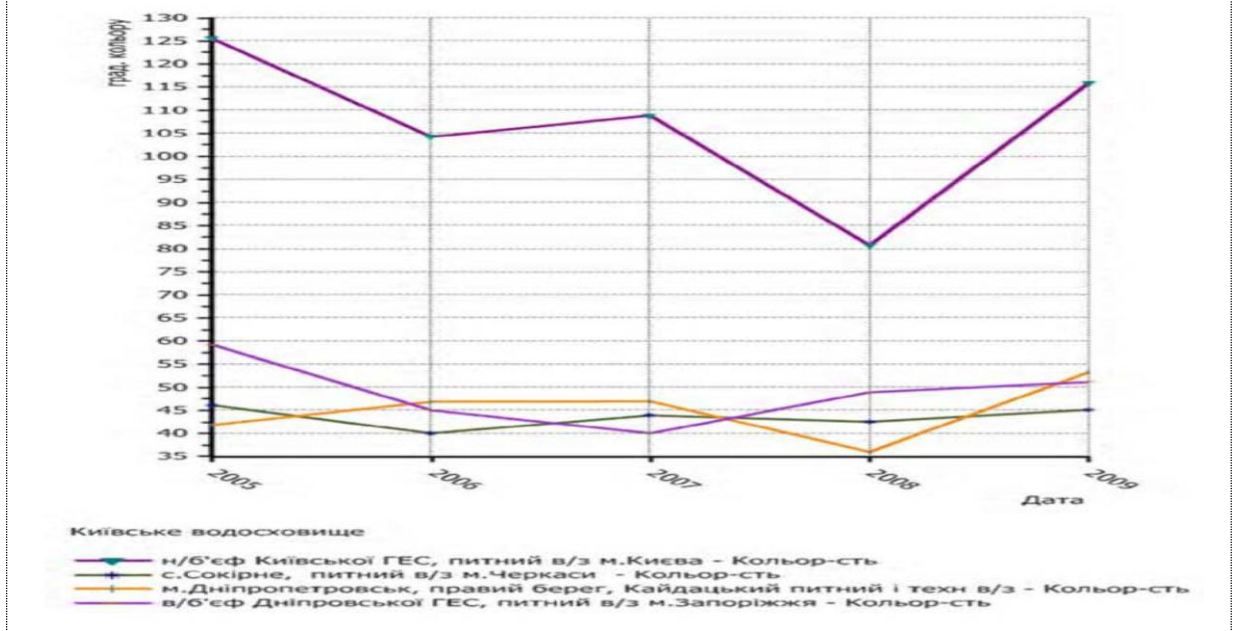

Рис.1.2.1

Динаміка змін показника ХСК на у верхів'ї, середній та нижній течіях р.Дніпро (ГДК - 15 мг/дм³)

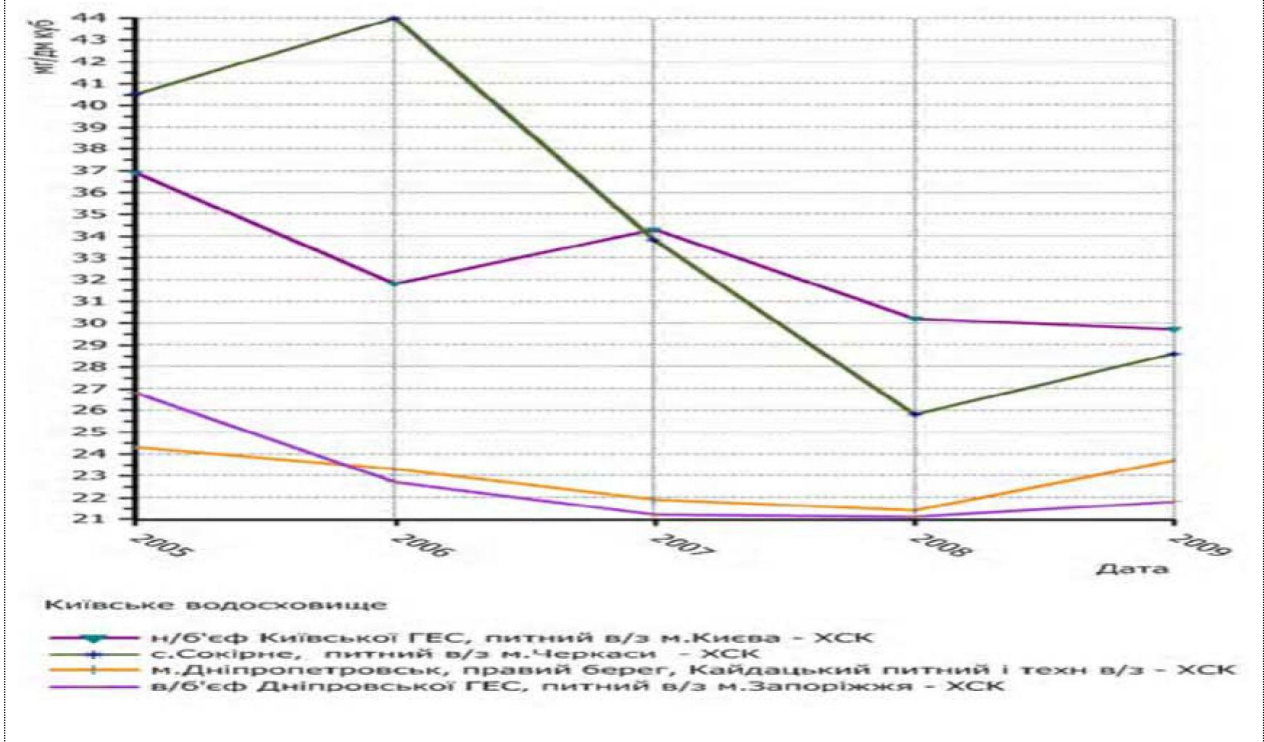

Рис.1.2.2

Динаміка змін показника кольоровості на питних водозаборах р.Рось (ГДК - 35 град ПКШ)

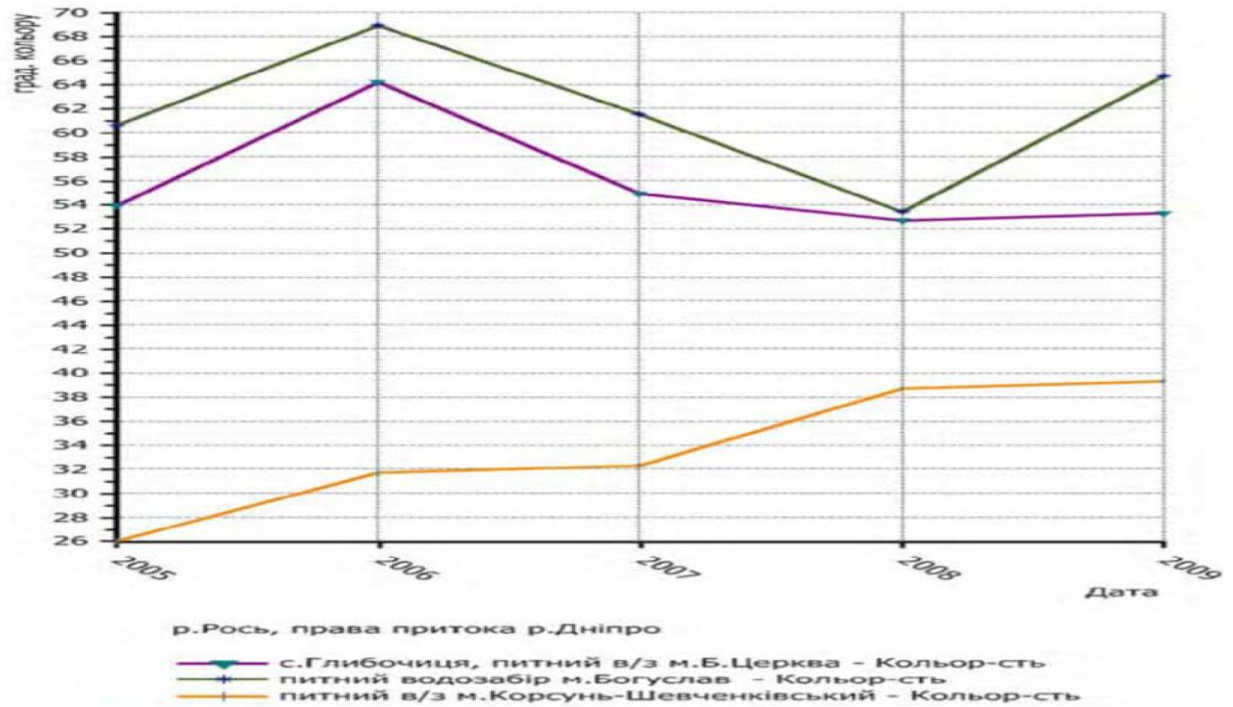

Рис.1.2.3

Динаміка змін показника ХСК на питних водозаборах р.Рось (ГДК - 15 мг/дм³)

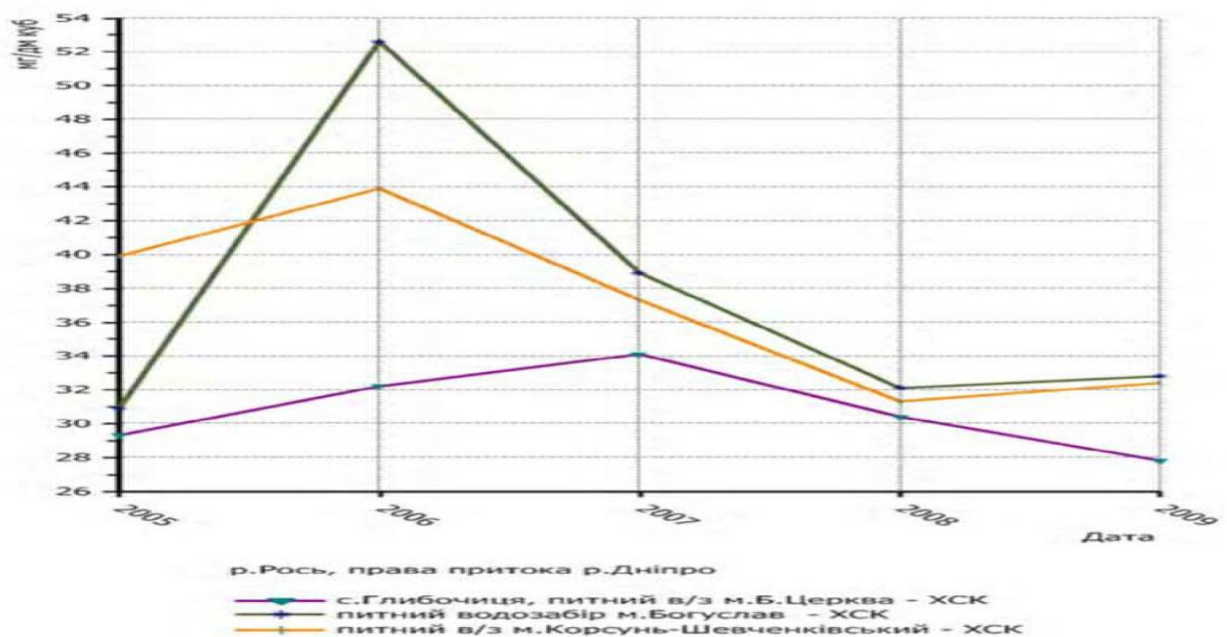

Рис.1.2.4

В останні роки відбувалося погіршення санітарно-екологічного стану ріки Ірпінь у результаті інтенсивного забруднення басейну, переважно через потрапляння в неї вод р. Кізка, притока якої приймає зворотні води каналізаційно-очисних споруд ВАТ «Комплекс Агромарс».

Починаючи з 2003 року спостерігається тенденція погіршення якості води Канівського водосховища у районі скиду з очисних споруд м.Києва - Бортницької станції аерації, де збільшилися середньорічні показники мінералізації, вмісту органічних сполук, хімічного і біологічного споживання кисню і особливо вмісту азоту амонійного та фосфатів. Найгірші значення цих показників фіксувались у 2006 році. Найвищі (але в межах нормативів) в Канівському водосховищі концентрації біогенних елементів фіксуються також у районі впадіння в Канівське водосховище р.Трубіж.

Гідрохімічний стан Дніпра в районі міста Києва, як свідчать дані інструментально-лабораторного контролю, задовільний і залишається без суттєвих змін протягом останніх п'яти років з незначним коливанням середньорічних показників.

Гідрохімічний стан верхніх водосховищ Дніпра та їх приток значною мірою впливає на якість води середніх водосховищ, особливо Кременчуцького, де акумулюється основна частина промислових скидів забруднюючих речовин. За даними лабораторних вимірювань у цьому водосховищі відмічається зростання вмісту марганцю, заліза загального та спостерігається високе органічне забруднення води. У Кременчуцькому водосховищі, яке є джерелом питного водопостачання декількох великих міст, зокрема м.Кременчук, щорічно мають місце випадки зниження розчиненого у воді кисню, зростання вмісту марганцю, заліза загального та загалом спостерігається високе органічне забруднення води, яке по мірі переходу до нижніх пунктів контролю поступово вирівнюється до характерних значень.

У районі Кайдаківського водозабору м. Дніпропетровська Дніпровського водосховища, протягом останніх років спостерігалось коливання показників якості води як у сторону збільшення, так і зменшення. Перевищення ГДК мали місце за показниками ХСК, БСК, вмісту фосфатів, амонію сольового.

Отже, для каскаду дніпровських водосховищ характерним є погіршення гідрохімічного режиму Київського, Кременчуцького та верхів'я Дніпродзержинського.

Радіологічний стан води Дніпровського басейну задовільний і не зазнає суттєвих змін. У 2009 році на водосховищах басейну Дніпра спостерігалось зниження середньорічних показників вмісту ^{137}Cs та ^{90}Sr у водах вниз по каскаду.

Басейн річки Десна

Основною притокою Дніпра є р.Десна, для вод якої характерні нижчі, ніж в дніпровській воді, значення показнику ХСК і вищі показнику БСК, тобто вода менш забруднена органікою, а органічні речовини, які містяться у воді, легше мінералізуються шляхом біохімічного окислення.

Гідрохімічний стан води р. Десна протягом останніх років залишається майже незмінним з незначним коливанням показників якості води. Водам Десни притаманний підвищений вміст лише заліза загального, що пояснюється специфікою водозбору ріки. Перевищення заліза загального та особливо марганцю у водах річок відбувається внаслідок їхнього вимивання з криста-

лічних порід українського щита та проходженням річкових водних об'єктів по лісистій і заболоченій місцевості. Динаміка зміни окремих показників якості води р.Десна на протязі 2005-2009 рр. показана на рис. 1.2.5-1.2.6.

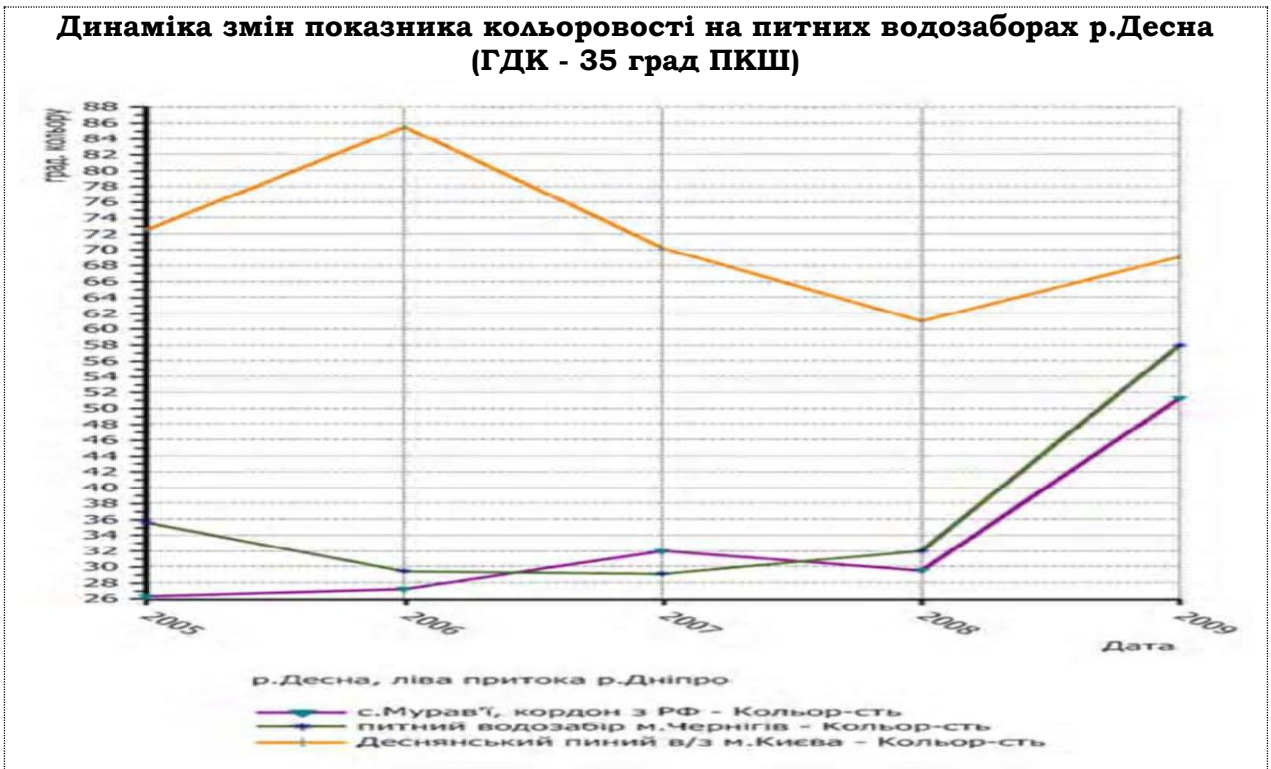

Рис.1.2.5

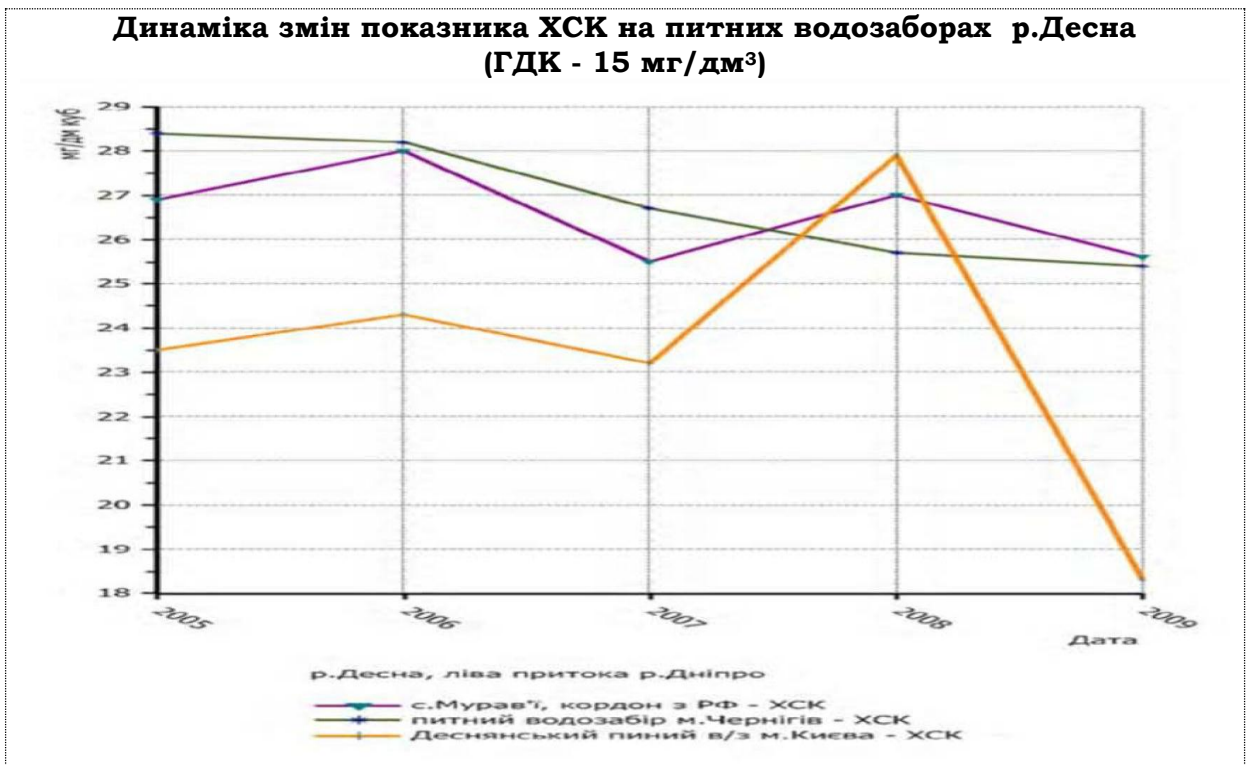

Рис.1.2.6

У нижній течії Десни, в районі водозабору м. Києва на якість деснянської води суттєво впливає Канівське водосховище. Вода у зазначеному створі є практично сумішшю деснянської і дніпровської вод. В цілому, якість води за гідрохімічними показниками у створі Деснянського водозабору м. Києва відповідає, крім показників кольоровості та ХСК, нормативам якості для води господарсько-питного використання за всіма показниками.

Басейн річки Дністер

Річка Дністер в Україні є другою за водністю, яка має загальну водозбірну площу 72,9 тис. км², при цьому на території України знаходиться 53,5 тис. км² верхів'я Дністра та його пригирлової частини.

На покращення екологічної ситуації в басейні вплинуло тривале масове скорочення сільськогосподарського та промислового виробництва в регіоні.

Катастрофічний паводок на річці Дністер, який відбувся у липні 2008 року, на більшості водних постів перевищив історичні значення підйомів рівнів води, внаслідок чого виникло затоплення заплав та сільськогосподарських угідь, підтоплення і затоплення територій населених пунктів. Це обумовило значні перевищення ГДК забруднюючих речовин та погіршення якості поверхневих вод басейнів в літній період від Карпатської частини Дністра до Середньо-Подільській частини. Спостерігалось підкислення вод, збільшення концентрації завислих речовин, органічне забруднення по показниках БСК₅ та ХСК було з перевищенням нормативів у 8,3 та 2,8 рази відповідно. Суттєво підвищилася кількість нафтопродуктів у воді. На притоці р.Дністер річці Прут у паводковий період перевищення вмісту забруднюючих речовин досягало по показниках: нафтопродукти – в 1,1 рази, БСК₅ та ХСК у 15,2 та 4,1 рази відповідно, суттєво підвищився вміст завислих речовин. У нижній частині Дністра на водозаборі с. Маяки невідповідність санітарним нормативам відмічалось лише за показником ХСК у 4 рази, а вміст розчиненого кисню «падав» до граничної літньої межі - 4,1 мгО₂/дм³. В інші роки періоду 2005-2009 рр. загальна картина стану водойм басейну р. Дністер за гідрохімічними показниками залишалася стабільною і задовільною.

Вплив стоків Калуського промислового вузла (ДП «Калійний завод» ВАТ «Оріана», Івано-Франківська область) відчутно позначається на якості вод в р. Сівка. За даними спостережень забруднення р. Сівки суттєво не впливає на якість вод р. Дністер.

Нижче по течії, на території Івано-Франківської та Чернівецької областей, якісний стан вод Дністра характеризується показниками, що не перевищують гранично допустимі концентрації за виключенням вмісту органічних забруднень, концентрація яких буває вищою за ГДК в контрольному створі м. Галич.

Динаміка зміни окремих показників якості води р.Дністер на протязі 2005-2009 рр. показана на рис. 1.2.7-1.2.8.

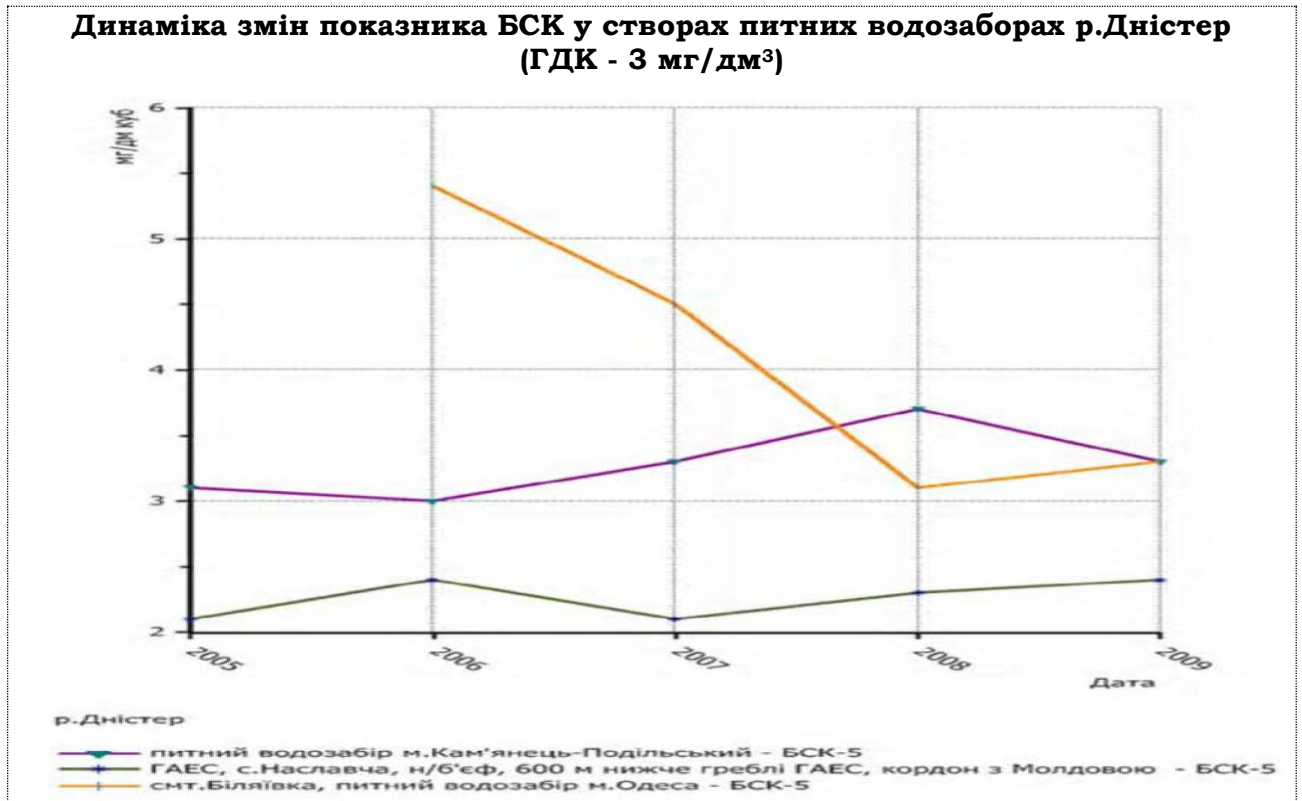

Рис.1.2.7

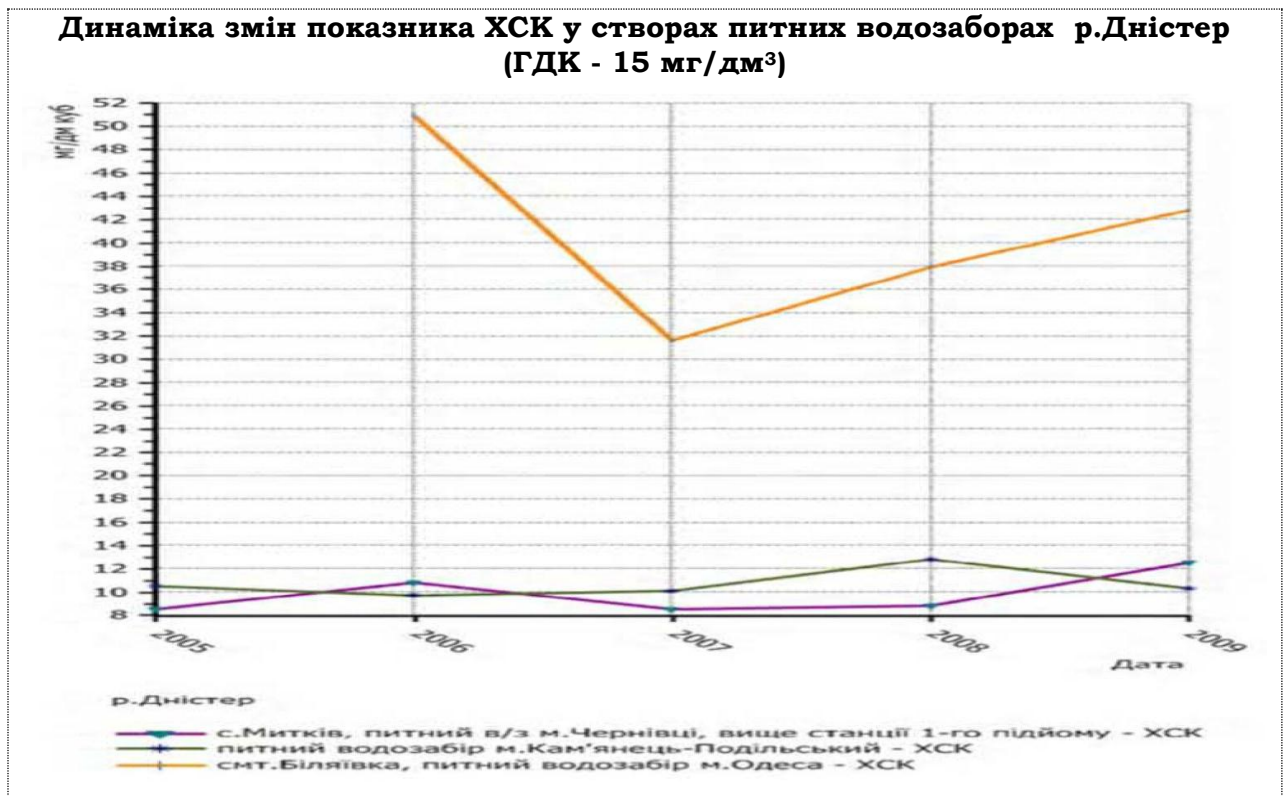

Рис.1.2.8

Басейн річки Південний Буг

Річка Південний Буг належить до великих річок басейну Чорного моря. Довжина ріки 806 км, водозбірна площа 63,7 тис. км².

Для води річки Південний Буг характерним є підвищений показник кольоровості (до 100 градусів і більше) особливо в літні місяці. Води басейну р.Південний Буг також мають підвищені значення показників рН та БСК (динаміка змін показника БСК протягом 2005-2009 рр. представлена на рис. 1.2.9).

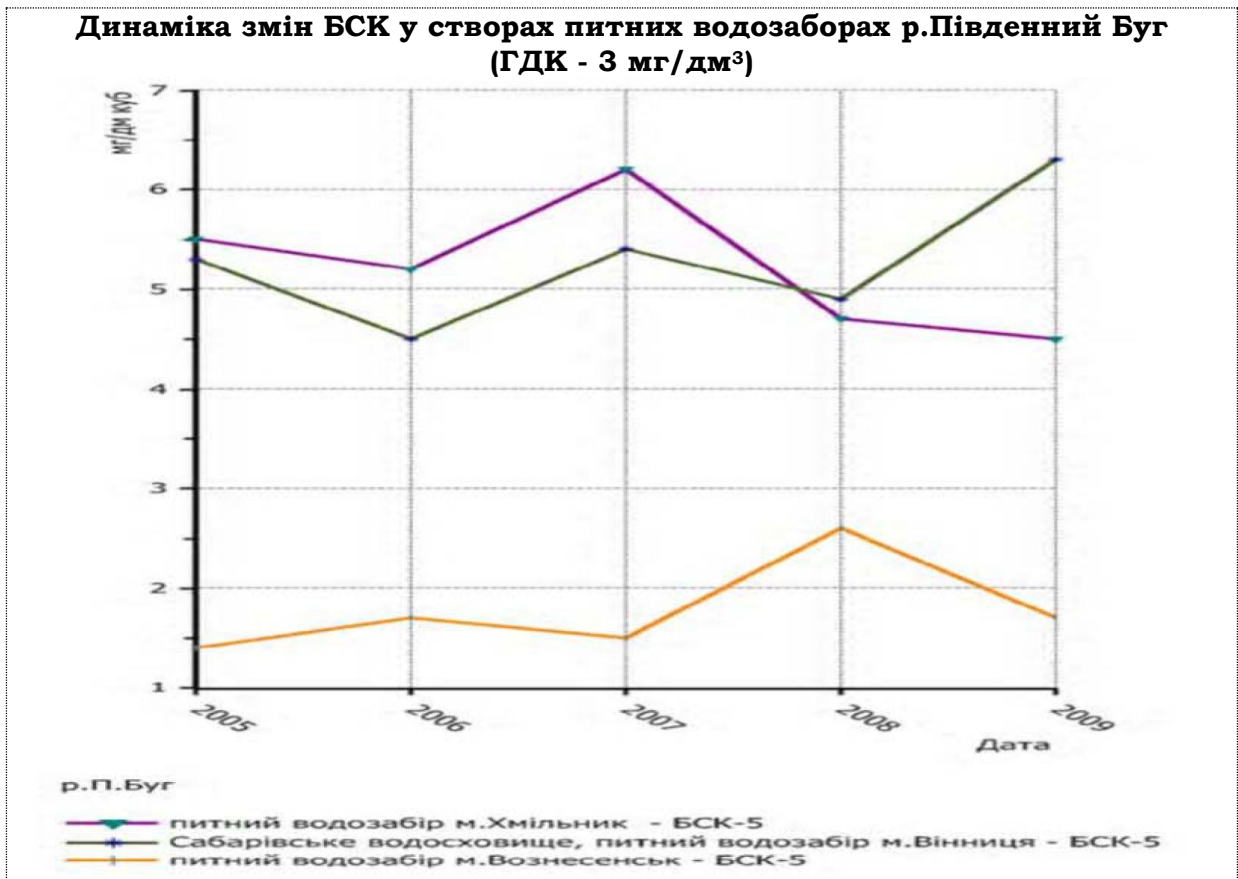

Рис.1.2.9

Слід зазначити, що при проведенні інструментально-лабораторного контролю якості води басейну р.Південний Буг, спостерігається зростання відсотків перевищень ГДК від загальної кількості вимірювань по роках:

2005 рік – 9,5 %, 2006 рік – 10,3 %, 2007 рік – 11,0 %, 2008 рік – 11,5 %, 2009 рік – 12,6 %.

Згідно із результатами гідрохімічних вимірювань найбільш забрудненою ділянкою річки Південний Буг є території Хмельницької та Вінницької областей. Переважно відбувається забруднення органічними сполуками. На формування якості води на цій ділянці мають вплив скиди забруднюючих речовин із зливовими водами м.Хмельницький та стічними водами МКП «Хмельницькводоканал» і ВОКВП «Вінницяводоканал».

Кисневий режим річки Південний Буг задовільний. Жорсткість води середня, хоча і мають місце разові незначні перевищення ГДК.

Вміст біогенних елементів групи азоту знаходиться значно нижче ГДК для водойм господарсько-питного водокористування, хоча мають місце окре-

мі випадки перевищення ГДК амонію сольового на Хмельниччині. Це можна пояснити впливом скидів забруднюючих речовин із стічними водами водопровідно-каналізаційних комунальних підприємств Хмельницької області. У більшості створів Вінницької, Кіровоградської та Миколаївської областей вміст амонію сольового стабільний.

Концентрації солей важких металів у поверхневих водах Південно-Бузького басейну, за винятком заліза загального та марганцю, не перевищували норм для водойм господарсько-питного водокористування. Хром та кадмій не виявлені.

Джерелом забруднень поверхневих вод р. Інгул (найбільшої лівої притоки р.Південний Буг) переважно у нижчих за течією ділянках є поверхневий і дренажний стік з сільськогосподарських угідь, побутові стічні води міст та інших населених пунктів, тваринницькі комплекси, лікарні, а також промислові підприємства. Так, з території м. Кіровоград у річку Інгул скидається через зливи міські колектори атмосферних опадів значна кількість забруднюючих речовин. За межами м. Кіровоград у с. Первозванівка та с. Клинци Кіровоградського району у річку Інгул скидають стічні води 2 великих підприємств: Інгульська шахта уранових руд та КП «Кіровоградводоканал».

Концентрації більшості забруднюючих речовин, що визначались у створах на р. Інгул, знаходилися нижче допустимих рівнів.

Басейн річки Західний Буг

Результати моніторингу якості поверхневих вод басейну Західного Бугу свідчать про те, що гідрохімічні показники якості води з кожним роком дещо погіршуються, особливо в пунктах спостережень на території Львівської області. Перевищення ГДК фіксувались по вмісту фосфатів, заліза загального та БСК₅.

Внаслідок неефективної роботи очисних споруд промислових і комунальних підприємств: (Добротвірська ТЕС), водопровідно-каналізаційних господарств міст Львова (МКП «Львівводоканал»), Кам'янки-Бузької, Сокалю, відбувається зростання обсягів скидів до р. Західний Буг неочищених і недостатньо очищених зворотних вод.

Вміст радіонуклідів у поверхневих водах басейну р.Західний Буг впродовж 2005-2009 років був значно нижчим допустимих рівнів.

Басейн річки Сіверський Донець

Басейн річки Сіверський Донець розташований на території двох держав: Російської Федерації та України. Загальна площа басейну складає 98,9 тис. км², з них у межах України знаходиться 54,5 тис. км² (55 %).

Аналіз гідрохімічного складу води основних басейнів зони діяльності Сіверсько-Донецького БУВР – рік Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра свідчить про те, що по середньорічних показниках якість води залишається впродовж останніх років на задовільному рівні. Незначні коливання показників мають сезонний характер. Перевищення нормативів спостерігаються по вмісту органічних речовин, нафтопродуктів, жорсткості та водневого показника.

Однією з проблем якості водних ресурсів р.Сіверський Донець є збільшення за течією мінералізації води, вмісту хлоридів та сульфатів.

Динаміка зміни окремих показників якості води р.Сіверський Донець на протязі 2005-2009 рр. показана на рис. 1.2.10-1.2.12.

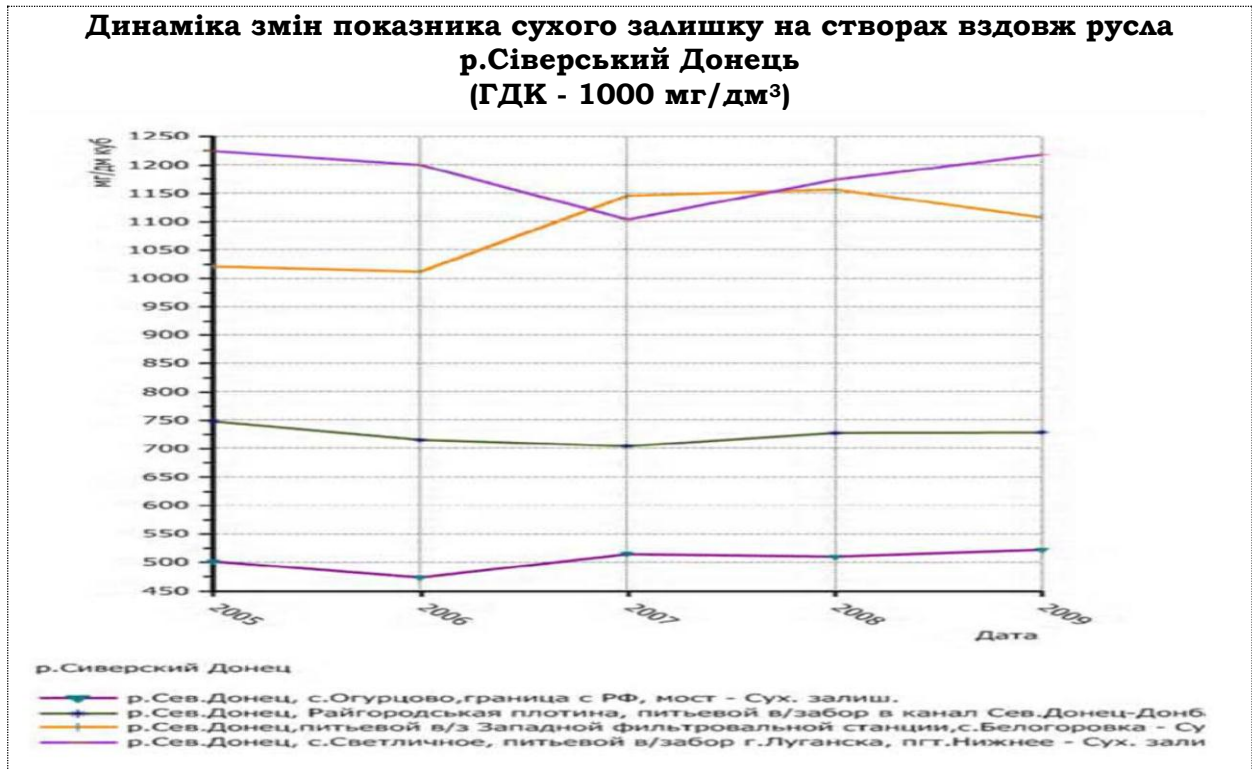

Рис.1.2.10

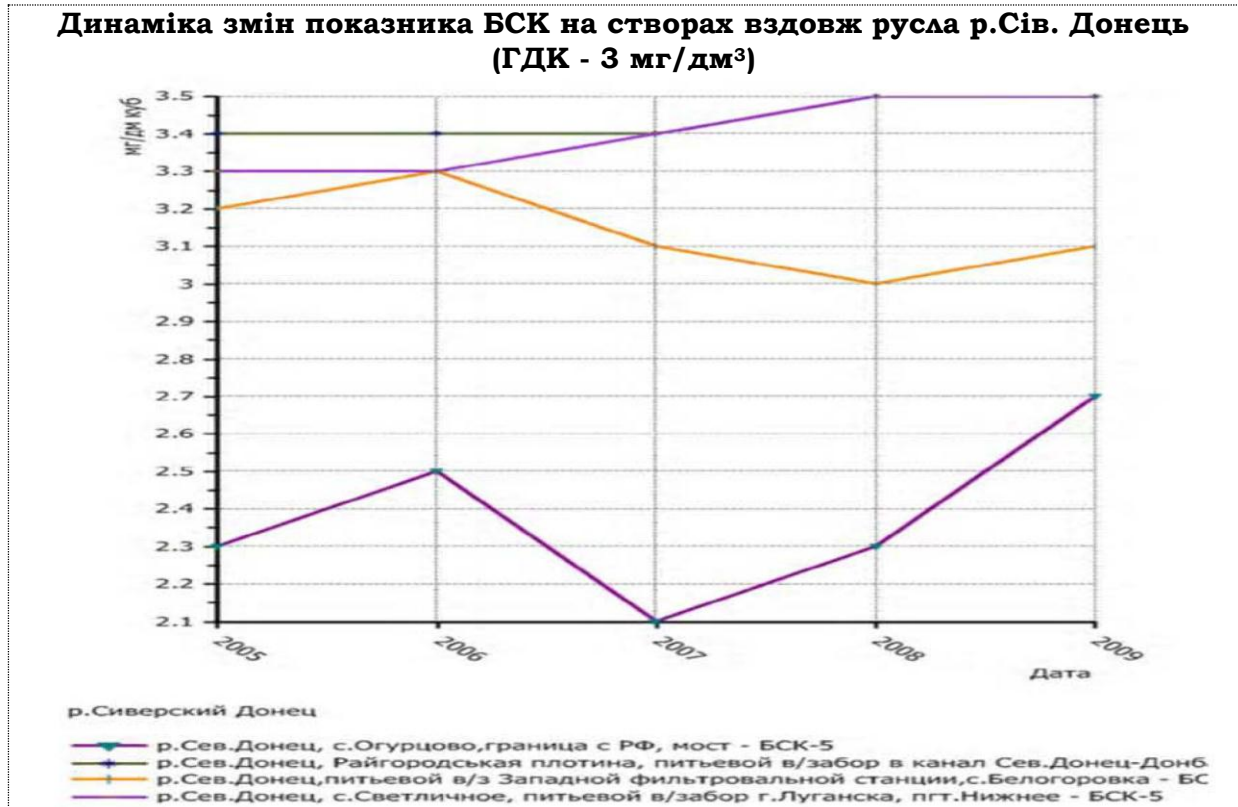

Рис.1.2.11

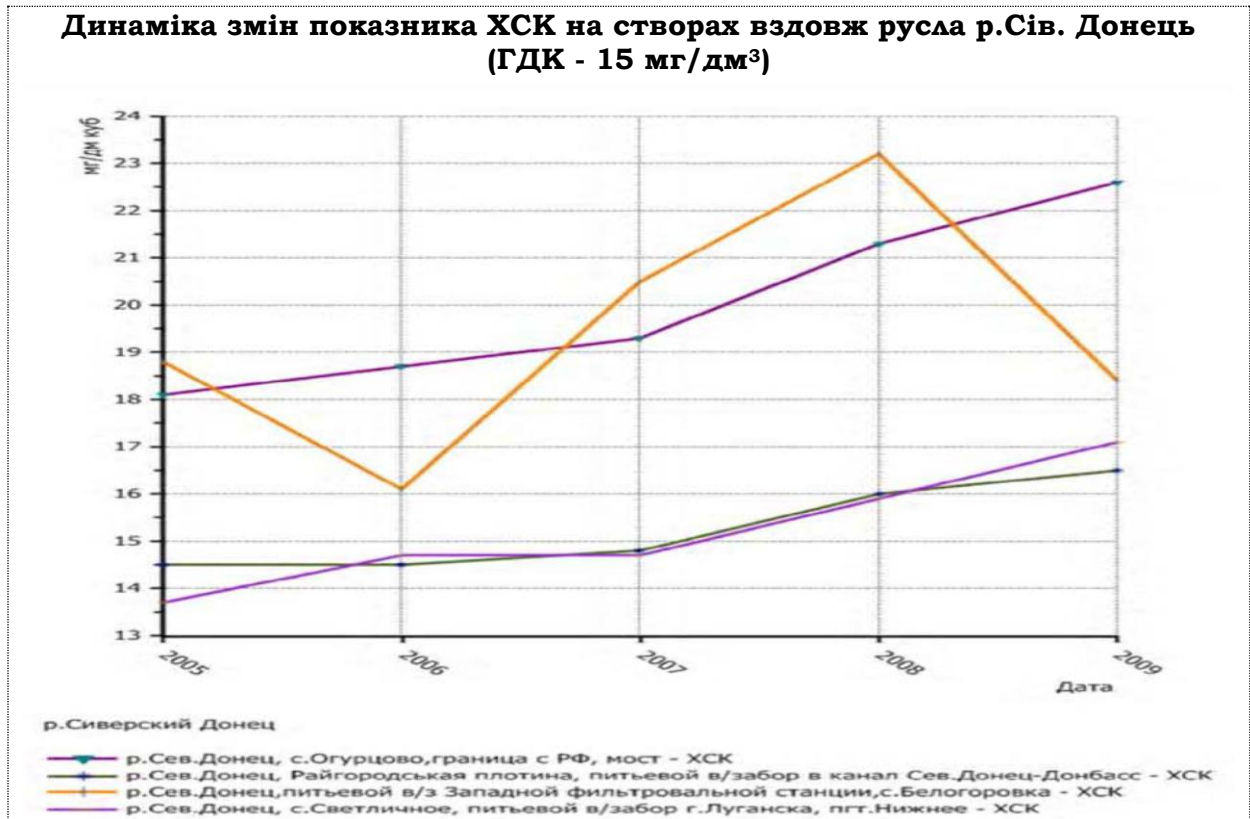

Рис.1.2.12

Основними елементами забруднення води річок басейну Сіверського Донця на ділянці після впадіння приток Уди, Казений Торець, Лугань та водних об'єктів басейнів рік Приазов'я та Дніпра є органічні сполуки та сольові показники. Це пояснюється як природними умовами формування рік, так і антропогенним навантаженням, а саме неефективною роботою очисних споруд міст і промислових підприємств-водокористувачів.

Якість води річок Приазов'я характеризується високим солемістом природного походження.

Вміст штучних радіонуклідів ¹³⁷Cs та ⁹⁰Sr в поверхневих водах басейнів річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра впродовж 2005-2009 років не перевищував цифр, зазначених у Державних нормативах («Допустимі рівні вмісту радіонуклідів ¹³⁷Cs та ⁹⁰Sr у продуктах харчування та питній воді»).

Річки Закарпаття

Річка Тиса є найбільшою лівою притокою Дунаю. Її довжина становить 967 км, площа басейну 157 тис.км².

Стан водних об'єктів Закарпаття за результатами вимірювань гідрохімічних і радіологічних показників впродовж останніх років істотно не змінювався. За більшістю загально-санітарних показників і специфічних показників, якість води відповідає нормативам. Перевищення нормативів для вододій господарсько-питного використання мають місце переважно по показниках: вміст заліза загального та марганцю.

Басейн річки Дунай

Використання частини стоку річки Дунай має велике значення для України, особливо для її південно-західних регіонів. Стан якості води р.Дунай за гідрохімічними показниками можна характеризувати як стабільний. Має місце підвищення вмісту завислих речовин у воді при проходженні повені. Слід відзначити, що якість води у транскордонному створі м. Рені практично не відрізняється від якості води у замикаючому створі (гирло, м.Вилкове), що свідчить про формування якості води Дунаю за рахунок антропогенного навантаження на ділянках, які розташовані вище за течією.

У 2009 році до р. Кіргіж-Китай неодноразово відбувався скид з боку Республіки Молдови забруднюючих речовин у вигляді рідини молочно-білого кольору з різким задушливим запахом, що приводило до тимчасового значного погіршення показників у транскордонному створі.

В цілому, показники якісного стану поверхневих вод української частини Дунаю є стабільними та не перевищують гранично допустимих концентрацій, з характерними сезонними коливаннями показників завислих речовин, БСК та ХСК (динаміка зміни показників БСК та ХСК р.Дунай на протязі 2005-2009 рр. показана на рис. 1.2.13-1.2.14).

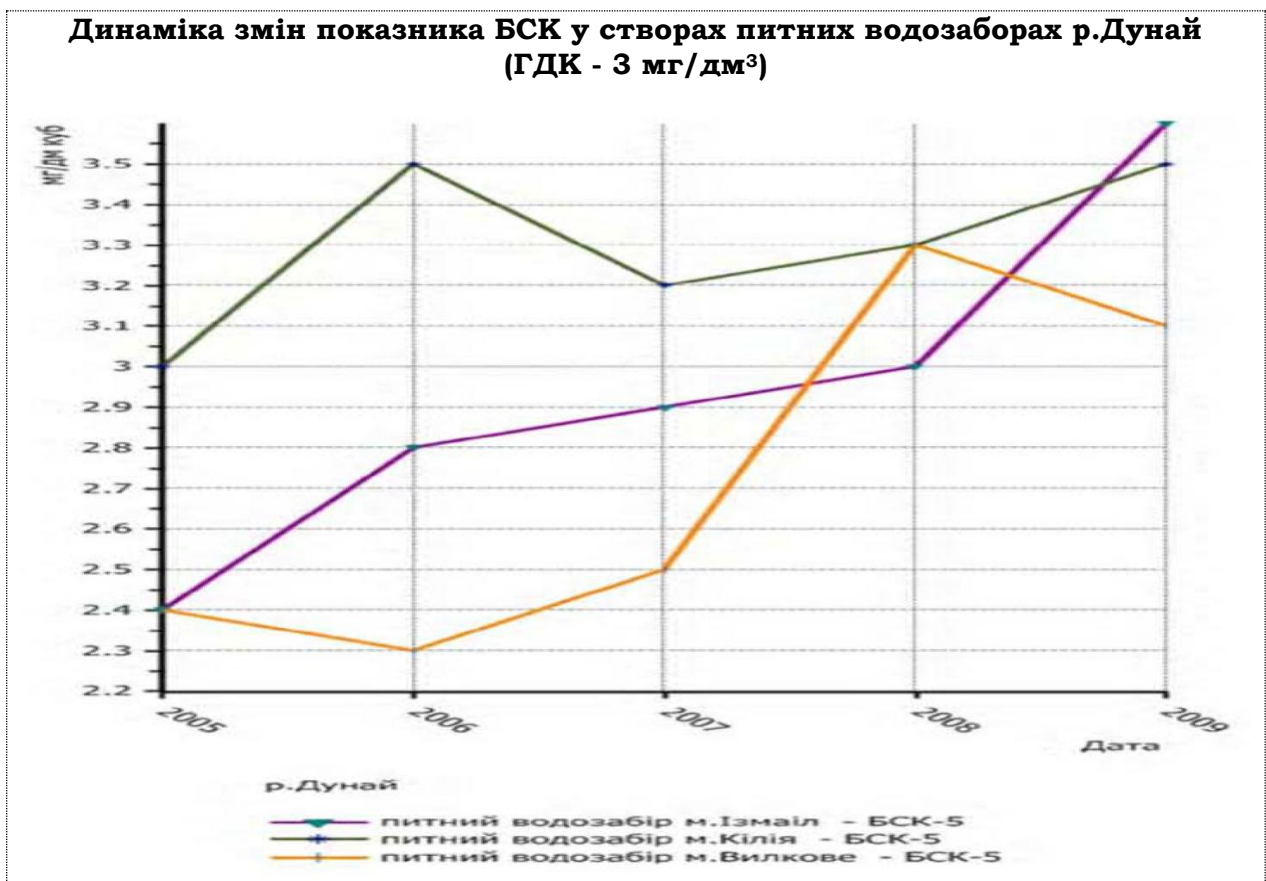

Рис.1.2.13

У придунайських озерах має місце перевищення нормативів сольового складу та вмісту органічних речовин. Так, мінералізація в озерах Китай та Катлабух становить біля 3000 мг/дм³ (при нормі 1000 мг/дм³). Однією з причин такого стану є, зокрема, незадовільний стан малих річок, що впадають в озера.

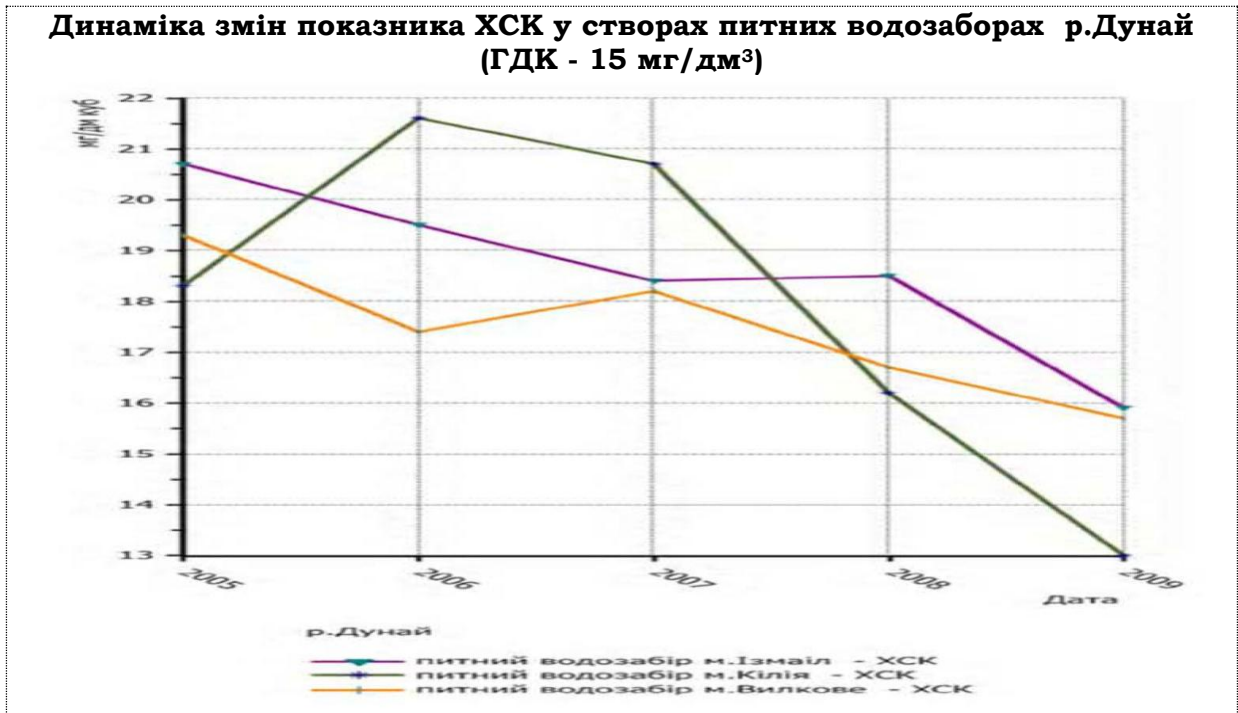

Рис.1.2.14

Високі рівні вмісту органічних речовин зокрема у озері Ялпуг пояснюються значними величинами біомаси фітопланктону. Така ситуація призводить до цвітіння озера в літній період та погіршення стану озера за еколого-санітарними показниками.

Крім того для води зазначених озер характерним є підвищений вміст магнію, що більше допустимих рівнів у 2 рази.

Стан води малих річок Причорномор'я у 2005-2009 роках залишався задовільним.

Річки та водойми Автономної Республіки Крим

Якісний стан водних об'єктів Криму комплексного призначення змінювався не суттєво. У всіх наливних водосховищах із Північно-Кримського каналу спостерігається підвищення вмісту алюмінію. Причин такого стану з'ясувати не вдалося. За іншими гідрохімічними показниками суттєвих змін не спостерігалось.

У річках Автономної Республіки Крим спостерігаються випадки перевищення нормативів для водневого показника, алюмінію та вмісту органічних речовин. Однак при високому рівні вмісту розчиненого кисню, який є характерним для водойм Криму, у водосховищах мають місце процеси природного самоочищення.

По всіх водних об'єктах, на яких ведуться спостереження, відмічається у межах норми вміст фторидів.

Динаміка змін показника ХСК в окремих створах водойм АР Крим за період 2005-2009 рр. приведена на рис. 1.2.15.

Динаміка змін показника ХСК в окремих створах питних водойм АР Крим (ГДК - 15 мг/дм³)

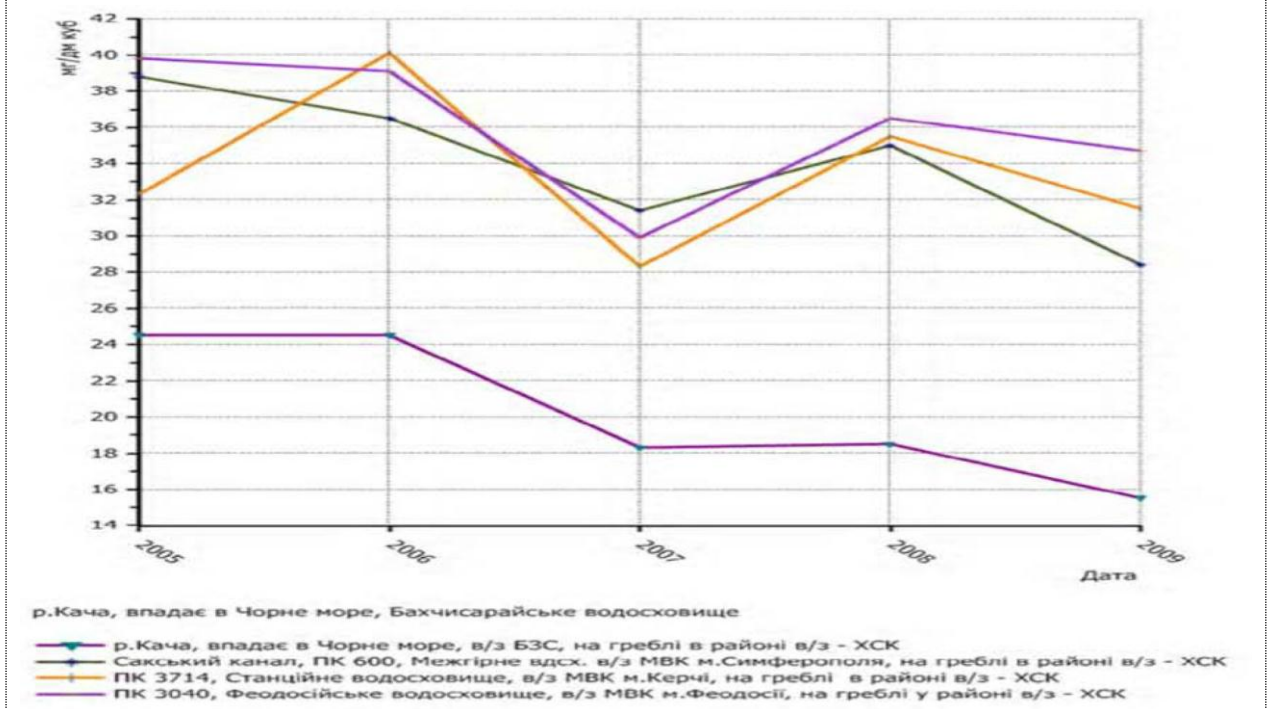

Рис.1.2.15

Таким чином, дані моніторингу якості поверхневих вод свідчать про те, що впродовж 2005-2009 років забезпечено в цілому стабільне водопостачання населення і галузей економіки водою.

Однак враховуючи високий рівень забруднення вод, необхідно для поліпшення екологічного, водогосподарського та санітарного стану водних об'єктів встановлювати водоохоронні зони з виділенням прибережних захисних смуг, здійснювати організацію території і землекористування. В цих зонах мають оптимально поєднуватися ліси, водно-болотні угіддя та орні землі.

Також, необхідно здійснити комплекс інших заходів, спрямованих на відродження і охорону річок та озер, у тому числі і заходів щодо припинення скидання до них неочищених стічних вод, ренатуралізації осушених заплав, рекультивації порушених земель.

1.3. Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти

У 2009 році з природних джерел було забрано 14478 млн. м³ води (прісної – 13656 млн. м³), з них 2007 млн. м³ – з підземних водних джерел, у тому числі 729 млн. м³ шахтно-кар'єрних вод. У порівнянні з 2008 роком загальний забір зменшився на 1251 млн. м³ (або на 7,9 %). Зменшення загального забору сталося за рахунок:

- ◇ зменшення обсягів використання морської води (на 103,1 млн. м³), в основному підприємствами чорної металургії у Донецькій області (на 96,5 млн. м³);

- ◇ зменшення обсягів використаної води на господарсько – питні потреби у комунальній галузі (на 108 млн. м³).

- ◇ зменшення обсягів використаної води на виробничі потреби теплоелектростанціями (412 млн. м³)

В адміністративному розрізі значне зменшення забору води відбулось:

- ◇ Дніпропетровській області на 210 млн. м³ (з 1804 до 1590 млн. м³ за рахунок зменшення використання води на виробничі потреби);

- ◇ Донецькій області на 206 млн. м³ (з 2164 до 1958 млн. м³ за рахунок зменшення використання води на виробничі потреби підприємствами чорної металургії та зменшення об'ємів вилучення шахтної води в процесі видобування корисних копалин);

- ◇ Запорізькій області на 279 млн. м³ (з 1314 до 1035 млн. м³ за рахунок зменшення використання води на виробничі потреби підприємствами енергетичної галузі).

В інших областях суттєвих змін у водоспоживанні у порівнянні з 2008 роком не відмічено.

У цілому використання прісної води у 2009 році на різні потреби становило 8691 млн. м³. Із них питної – 2382 млн. м³ та технічної – 6309 млн. м³. Причому 455 млн. м³ води питної якості було використано на виробничі потреби, із них 174,5 млн. м³ із комунальних водопроводів (тобто води спеціально підготовленої до питної якості).

У 2009 році використано 390 млн. м³ стічних вод, 91 млн. м³ колекторно-дренажних вод та 51 млн. м³ шахтно-кар'єрних вод.

У системах оборотного та повторно-послідовного водопостачання налічувалось 41379 млн. м³ води.

Втрати при транспортуванні склали 2285 млн. м³ води (15,7 % від забраної).

Половина обсягів води, які втрачаються, припадає на житлово-комунальну галузь (51 %). Відсоток втрат у цій галузі становить 35,5 % (у порівнянні з 2008 роком втрати збільшились на 0,6 % за рахунок збільшення об'єму забору води зазначеною галуззю). Більшість води, яка втрачається у комунальній галузі, вже підготовлена для споживання.

Практично всі поверхневі джерела водопостачання України у минулому році, як і взагалі впродовж останніх десяти років інтенсивно забруднювались. Через низьку якість очищення стічних вод надходження забруднених стоків у

поверхневі водойми не зменшується, хоча використання води у порівнянні з початком 90-х років зменшилося більше ніж у два рази.

Усього у 2009 році скинуто в поверхневі водні об'єкти 7381 млн. м³, що порівняно з 2008 роком на 961 млн. м³ менше. За категоріями забруднення скинуто:

- ✧ забруднених – 1766 млн. м³ (що на 962 млн. м³ менше ніж у 2008 році), у тому числі забруднених без очистки – 270,5 млн. м³ та забруднених недостатньо очищених – 1496 млн. м³;

- ✧ нормативно очищених – 1711 млн. м³ (що на 354 млн. м³ більше ніж у 2008 році);

- ✧ нормативно чистих без очистки – 3904 млн. м³ (що на 353 млн. м³ менше ніж у 2008 році).

Треба відмітити, що якість зворотних (стічних) вод у значній мірі не відповідає встановленим нормативам ГДС, у ряді областей спостерігається неякісна робота очисних споруд, а подекуди вони зовсім не працюють.

Разом з тим, у багатьох випадках, органи Мінприроди при видачі дозволів на спецводокористування необґрунтовано збільшують нормативи ГДС (встановлюють тимчасові ГДС), дозволяючи водокористувачам (наприклад Київському водоканалу) переводити стічні води із категорії забруднених до нормативно-очищених, не змінюючи при цьому якість технологічних процесів очистки.

Крім того, зменшення скиду забруднених стічних вод обумовлено не проведенням у 2009 році продувки ставка-охолодження Запорізької АЕС.

Найбільше забруднених вод скинуто водокористувачами Дніпропетровської – 522 млн. м³, Донецької – 530,6 млн. м³, Луганської – 100,3 млн. м³, Запорізької – 82,83 млн. м³, Одеської – 134,5 млн. м³ областей.

Найбільші забруднювачі - це промислові підприємства – 944,6 млн. м³ (в основному за рахунок підприємств енергетики, чорної металургії та вугільної промисловості міст Запоріжжя, Дніпропетровська, Донецької області) та об'єкти житлово-комунального господарства – 779,4 млн. м³ (в основному за рахунок комунальних підприємств міст Дніпропетровська – 142,9 млн. м³, Одеси – 102 млн. м³ та Львова – 42,22 млн. м³).

Інформація щодо використання води в Україні за даними державної статистичної звітності за формулю 2-ТП (водгосп) приведена в табл. 1.3.1.

Таблиця 1.3.1

	2005р.	2006р.	2007р.	2008 р.	2009р.
1. Забір води з природних джерел, млн.м³:					
всього	15083	15327	16352	15729	14478
у тому числі прісної води	14255	14416	15356	14804	13656
у тому числі з підземних водних джерел (вкл. шахтно-рудничні)	2449	2408	2315	2175	2007
у тому числі морської води	828,0	911,0	995,7	925,2	822,1
2. Забезпечення валових потреб у воді у відсотках за рахунок					
забору прісних вод з поверхневих джерел	78	78	80	80	80
забору вод з підземних джерел	16	16	14	14	14
у тому числі забору шахтно-рудничних вод	6	6	5	5	5
забору морської води	6	6	6	6	6
використання води в оборотних та повторно-послідовних системах	313	311	299	294	285
3. Використано води всього, млн. м³:					
на господарсько-питні потреби	2409	2298	2192	2103	1956
на виробничі потреби	4878	4872	5167	5045	4327
на зрошення	1186	1181	1625	1224	1411
на сільськогосподарське водопостачання	248,8	246,6	236,1	208,0	203,5
4. Використано підземних вод:					
у тис. м ³ /добу	3518	3408	3268	3137	2884
у відсотках від забору підземних вод	52	52	52	53	48
5. У тому числі використано підземних вод, тис. м³/добу					
на господарсько-питні потреби	2153	2035	1976	1934	1784
на виробничі потреби	632	617	595	583	492
на зрошення	7	9	16	11	13
на сільськогосподарське водопостачання	822	637	593	527	514
6. Використано підземних вод, млн.м³:					
на господарсько-питні потреби	788,8	749,5	721,6	706,0	651,3
на виробничі потреби	230,5	225,2	217,2	213,1	179,8
на зрошення	2,625	3,119	5,733	3,930	4,729
на сільськогосподарське водопостачання	299,9	232,4	216,6	192,4	187,7
7. Скинуто підземних вод без використання (шахтно-рудничні):					
у тис.м ³ /добу	2106	2470	2361	2120	1997
у відсотках від забору підземних вод	31	37	37	36	36
8. Використано стічних вод, млн. м³					
9. Використано колекторно-дренажних вод, млн. м³					
94,05	100,3	100,0	105,0	90,98	
10. Оборотно та повторно – послідовне водозабезпечення, млн. м³					
47167	47716	48883	46260	41379	

2. СТАН СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ

При підготовці цього річної Національної доповіді передбачалось зробити аналіз стану систем водопостачання і водовідведення за останні п'ять років як в цілому по Україні, так і в окремих регіонах. З цією метою було розроблено і розіслано спеціальні комплексні форми, які вміщували всю потрібну інформацію. Відповідні служби Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних державних адміністрацій та міських державних адміністрацій Києва і Севастополя надали офіційні дані щодо стану водопровідно-каналізаційного господарства.

На жаль, тільки 9 областей, а саме Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернівецька, Чернігівська та міста Київ і Севастополь змогли підготувати усі необхідні дані на фаховому рівні. Кілька областей представили лише частину показників; деякі дані ряду областей взагалі були неадекватними і не змогли бути враховані при аналізі стану систем водопостачання і водовідведення.

Проте, незважаючи на вищезазначене, проведений аналіз дозволив в цілому оцінити ситуацію, яка склалася у водопровідно-каналізаційному господарстві країни в останні п'ять років.

2.1 Системи водопостачання

Забезпеченість населених пунктів і населення України централізованим питним водопостачанням є одним з головних чинників здоров'я і благополуччя нації, розвитку народного господарства, збереження довкілля.

У 2005-2009 роках показник охоплення централізованим водопостачанням міст, загальна чисельність яких в Україні за даним Держкомстату складає 459, дорівнював 100 %.

У сільських населених пунктах, яких в Україні налічується біля 28,5 тис., цей показник був набагато нижчим.

Згідно наданих даних, найкраще централізованим питним водопостачанням забезпечені сільські н/п у Херсонській області - 97 %; Автономній Республіці Крим - 90 % та Запорізькій області - 58 %; найгірше - в Івано-Франківській - 3,4 %, Чернівецькій - 6 % та Львівській областях - 7,1 % (рис. 2.1.1).

За останні п'ять років охоплення сіл централізованим водопостачанням збільшилось лише у 9 областях: Закарпатській - з 3 до 12,3 %; Дніпропетровській - з 23,5 до 34 %; Сумській - з 13,1 до 19,1; Донецькій, Житомирській, Миколаївській, Одеській, Рівненській та Херсонській областях - на 0,1-2 % (рис. 2.1.2). У трьох регіонах цей показник, навпаки, знизився: в Криму - з 92 до 90 %; у Запорізькій - з 62 до 58 % та Чернігівській областях - з 18,8 до 17,6%; в інших областях - залишився без змін.

Другим важливим фактором є можливість доступу до послуг водопостачання цілодобово. У розрізі населених пунктів тільки дві області Харківська і Полтавська (дані по Луганській та Волинській областях відсутні) протягом останніх п'яти років мали цілодобове водопостачання.

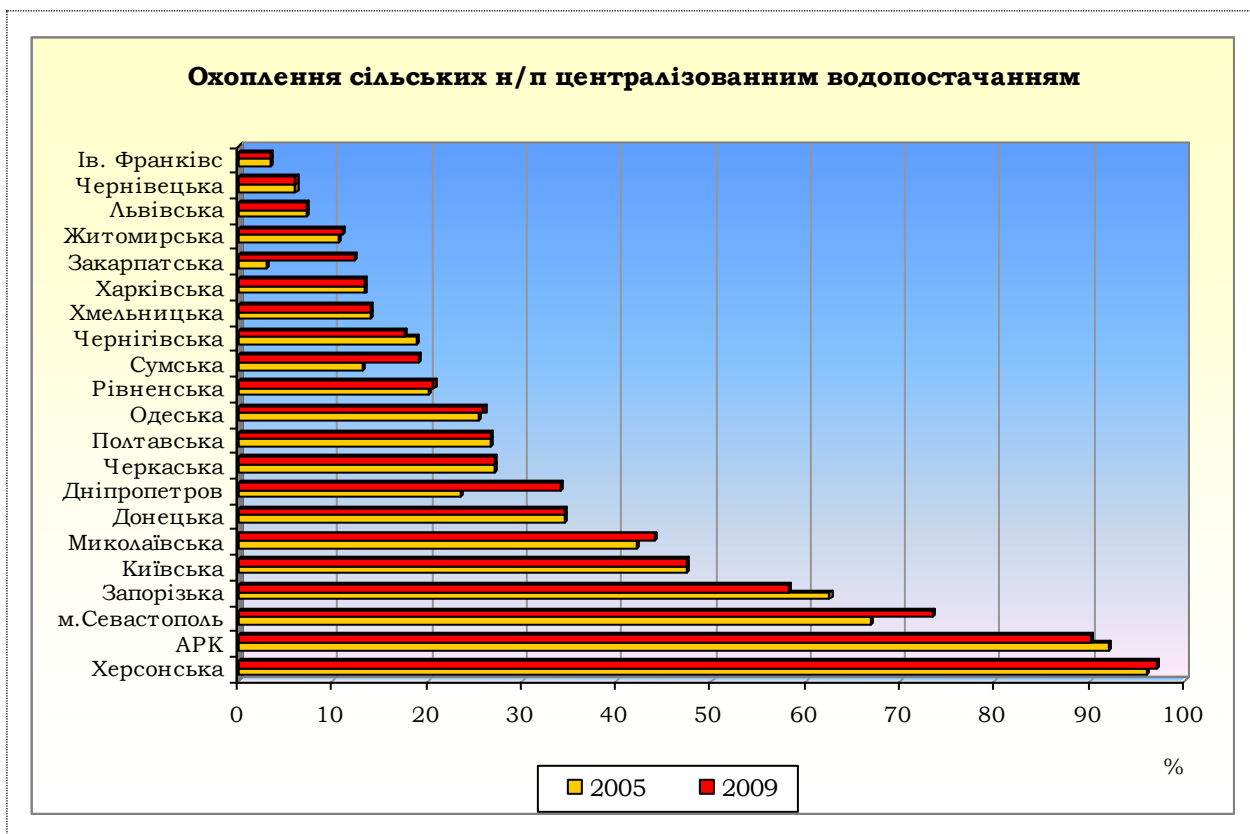

Рис. 2.1.1

Рис. 2.1.2

У Тернопільській області даний показник зріс за цей період з 76,5 до 100 %; Рівненській - з 84 до 99,6 %; Вінницькій - з 66,7 до 97 %.

У 13 областях цілодобове водопостачання населених пунктів становило менше 50 %; найгірша ситуація була в Одеській - 4,6 %; Хмельницькій областях - 16 % та в АР Крим - 17 % (рис. 2.1.3).

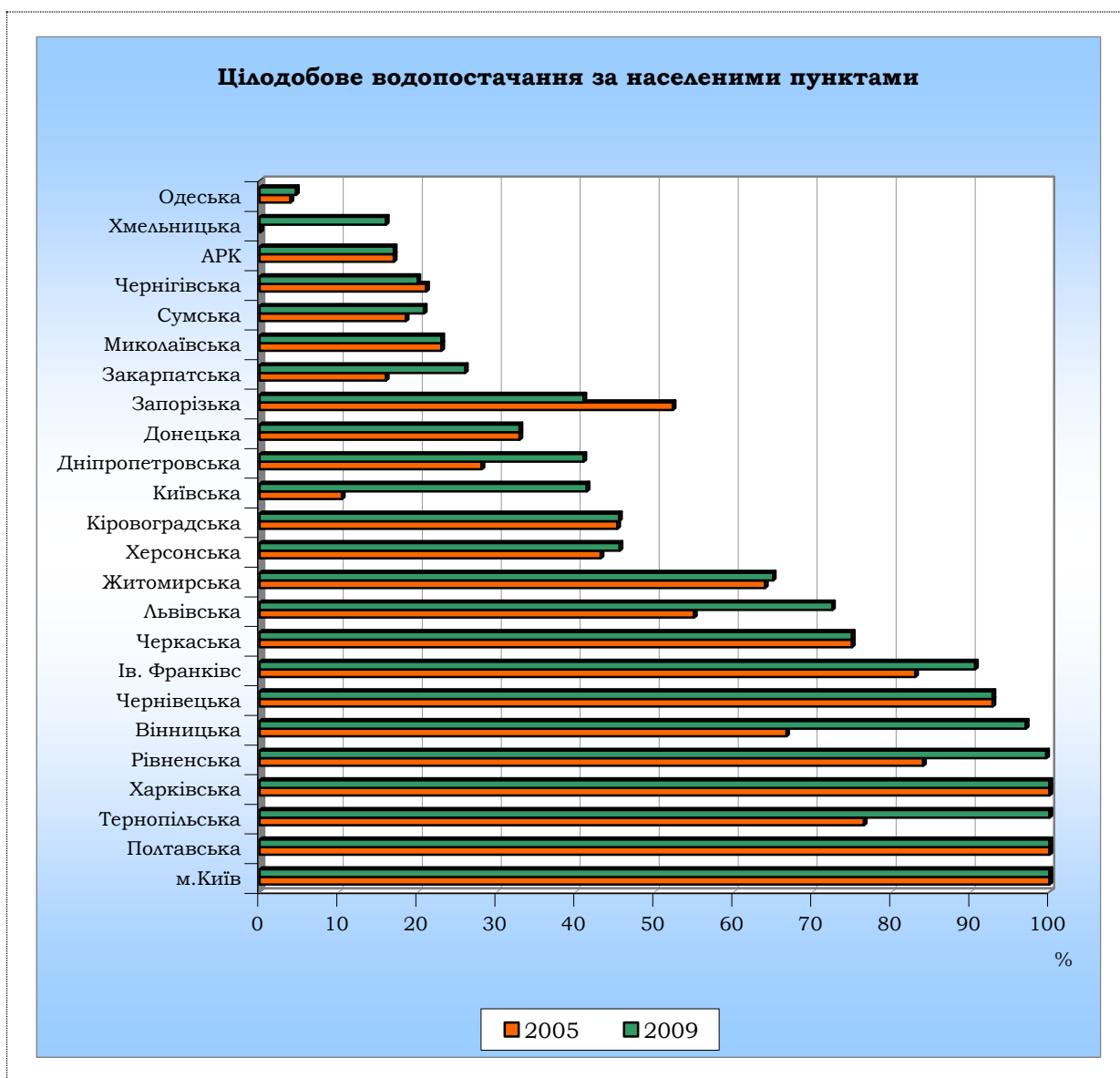

Рис. 2.1.3

У 2005-2009 роках населення цілодобово забезпечувалось централізованим водопостачанням лише в Харківській області та м.Київ (дані по 8 областях відсутні). За цей період ситуація покращилась у м.Севастополь - з 90 до 95,1 %; Дніпропетровській - з 80 до 86 %; Житомирській - з 59 до 85 %; Сумській - з 45,7 до 58,8 %; Рівненській - з 46,7 до 53,5 % та Закарпатській областях - з 11,2 до 34,2 %. У 3 областях режим водопостачання, навпаки, погіршився: у Івано-Франківській - з 92,1 до 88,2 %; у Запорізькій - з 83,3 до 81 % та у Чернігівській областях - з 56,7 до 55,2 %. В інших областях цей показник практично не змінився (рис. 2.1.4).

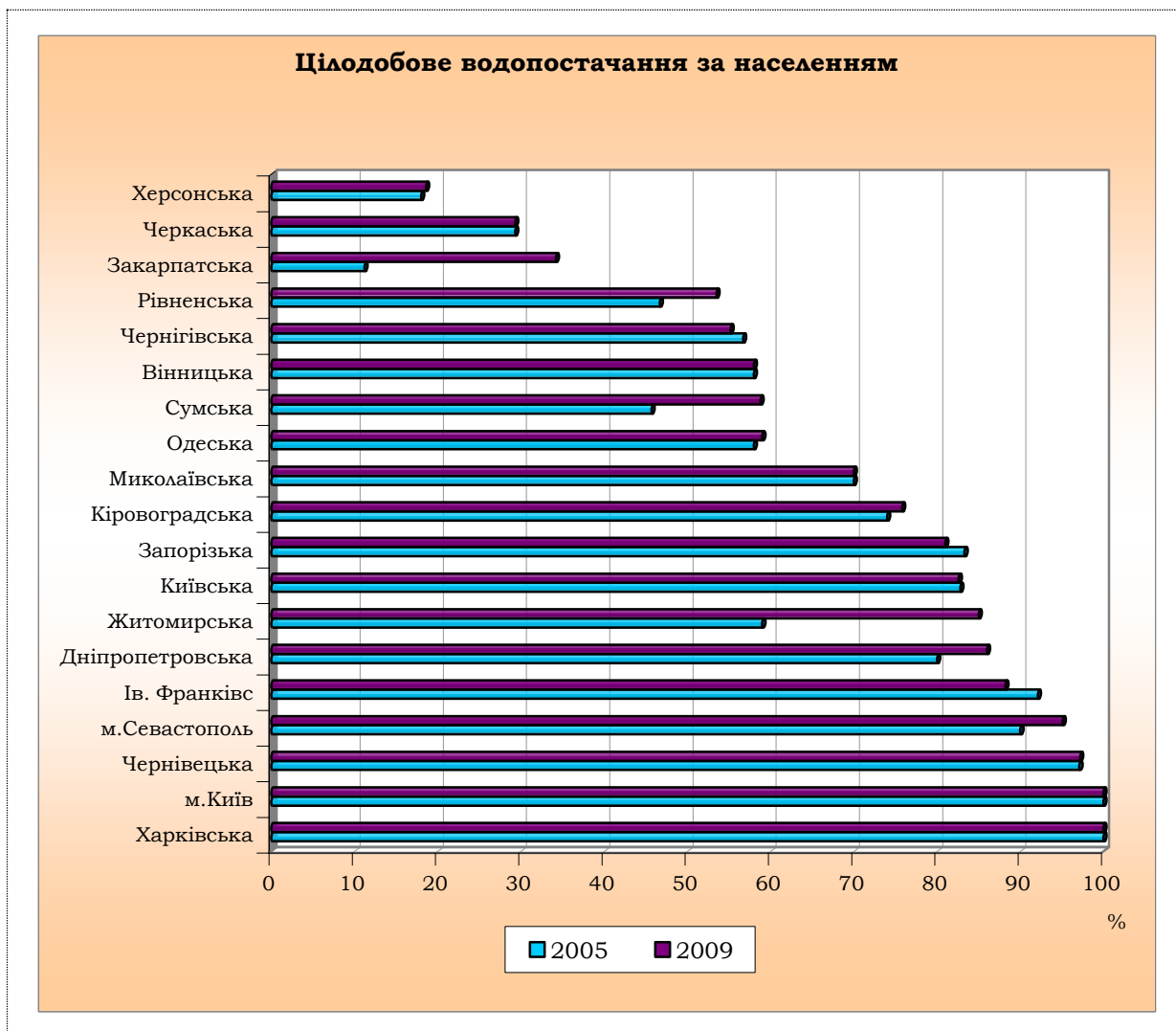

Рис. 2.1.4

Привізною питною водою протягом 2005-2009 років користувались в 12 областях. Кількість населених пунктів, забезпечуваних привізною питною водою, зменшилась у Дніпропетровській з 24,3 до 18 %; Миколаївській - з 19 до 16 %; Херсонській - з 7,6 до 3 %; Одеській областях - з 3,1 до 2,5 %; в Запорізькій області - залишилась на тому ж рівні - 16,1 %; в Криму - збільшилась з 3 до 4 % (рис. 2.1.5).

Згідно наданих даних показник середньодобового споживання питної води на одну людину у містах в більшості областей поступово знижувався. Падіння цього показника спостерігалось у Вінницькій області - з 184 до 110 л/добу та у м.Києві - з 325 до 259 л/добу. В деяких областях середньодобове споживання питної води, навпаки, збільшилось: у Рівненській - з 109 до 140; Харківській - з 261 до 268; Закарпатській областях - з 74 до 88 л/добу (рис. 2.1.6).

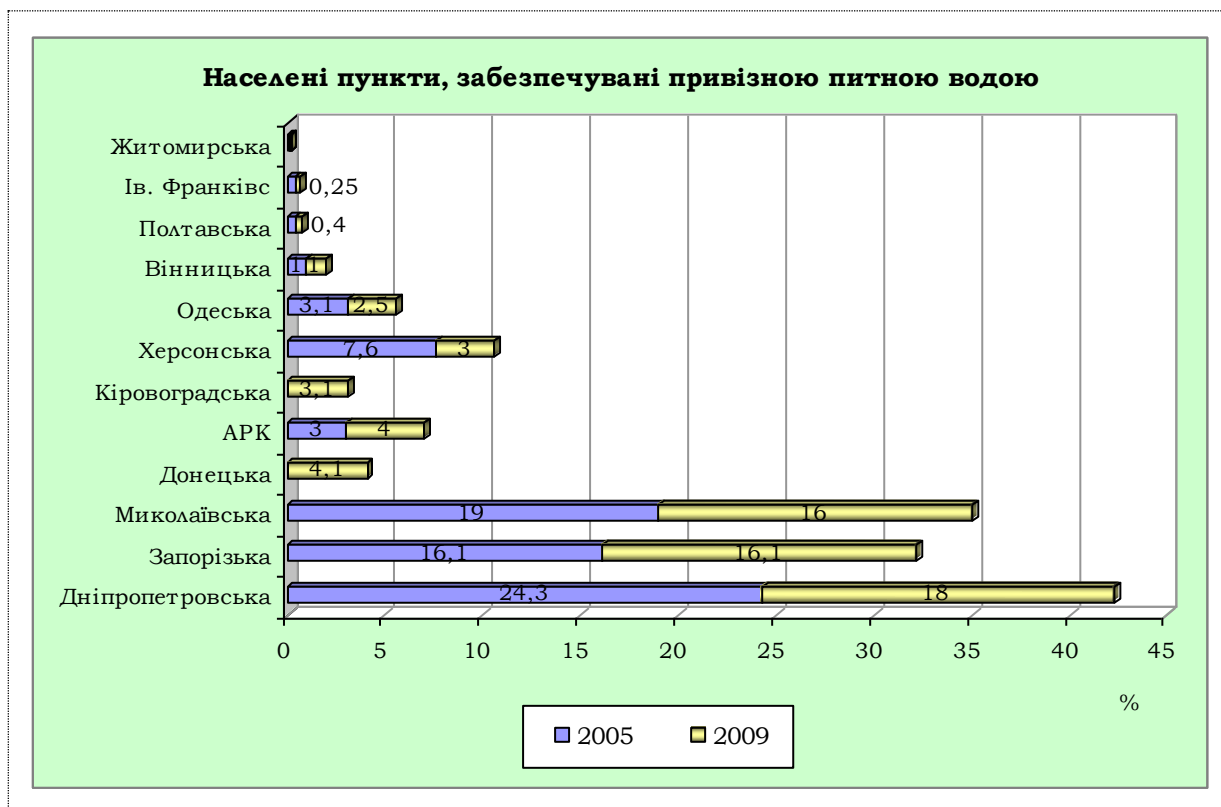

Рис. 2.1.5

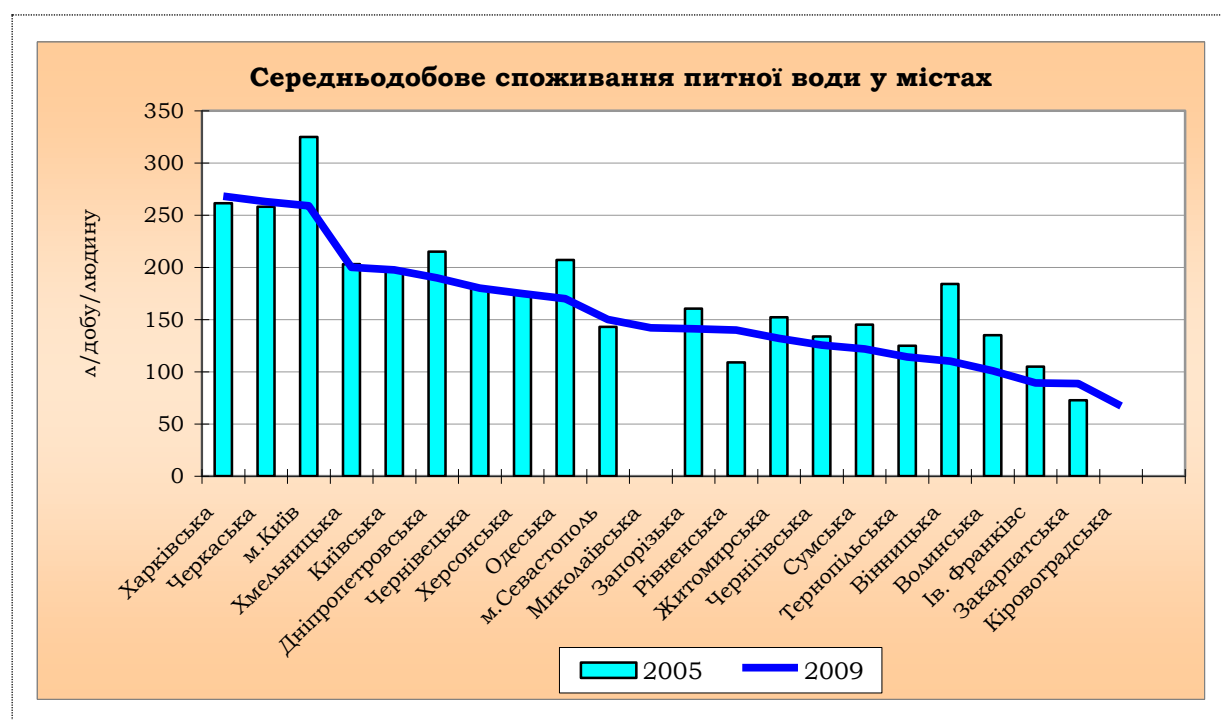

Рис. 2.1.6

Дані стосовно середньодобового споживання питної води у сільських населених пунктах надали лише 13 областей (рис. 2.1.7): цей показник в 2005 та 2009 роках був найбільшим у Херсонській - 192 та 191; Запорізькій - 148

та 120; Чернігівській - 141 та 114 і Дніпропетровській областях - 132 та 100 л/добу/людину.

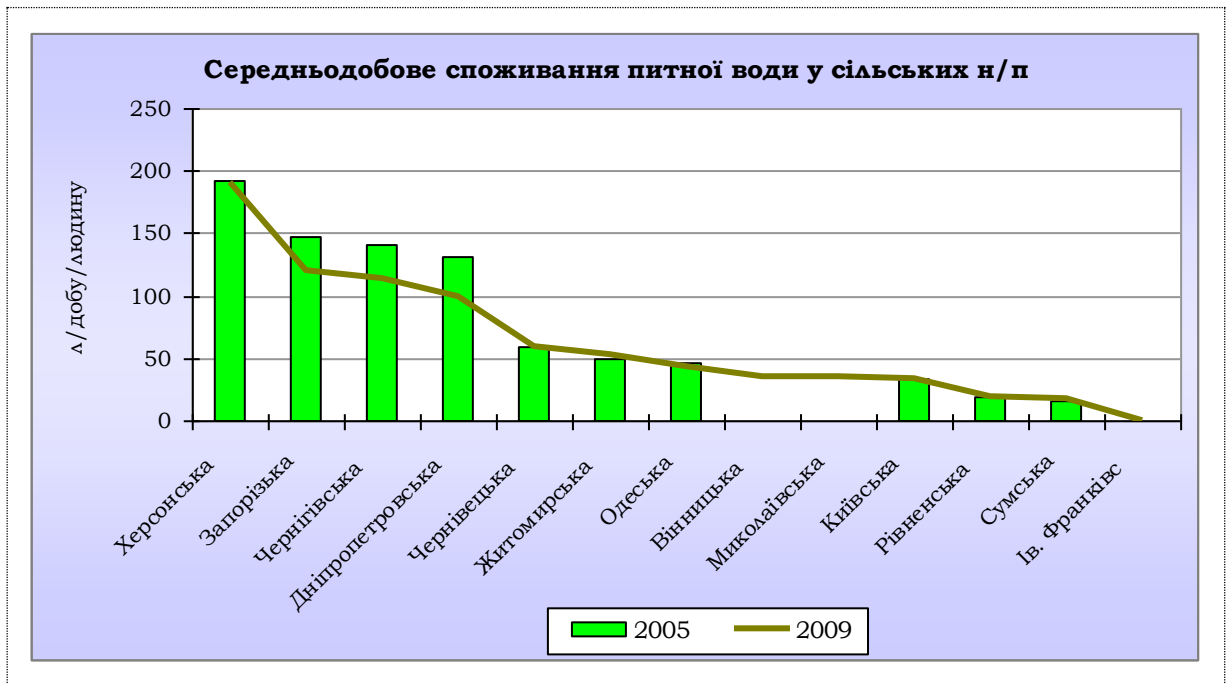

Рис. 2.1.7

Виробничі показники підприємств питного водопостачання. Протягом 2005-2009 років сумарні обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання, поступово зменшувались з 4071,33 до 3506,73 млн. м³/рік; в цілому по країні вони скоротились майже у 1,2 рази (рис. 2.1.8).

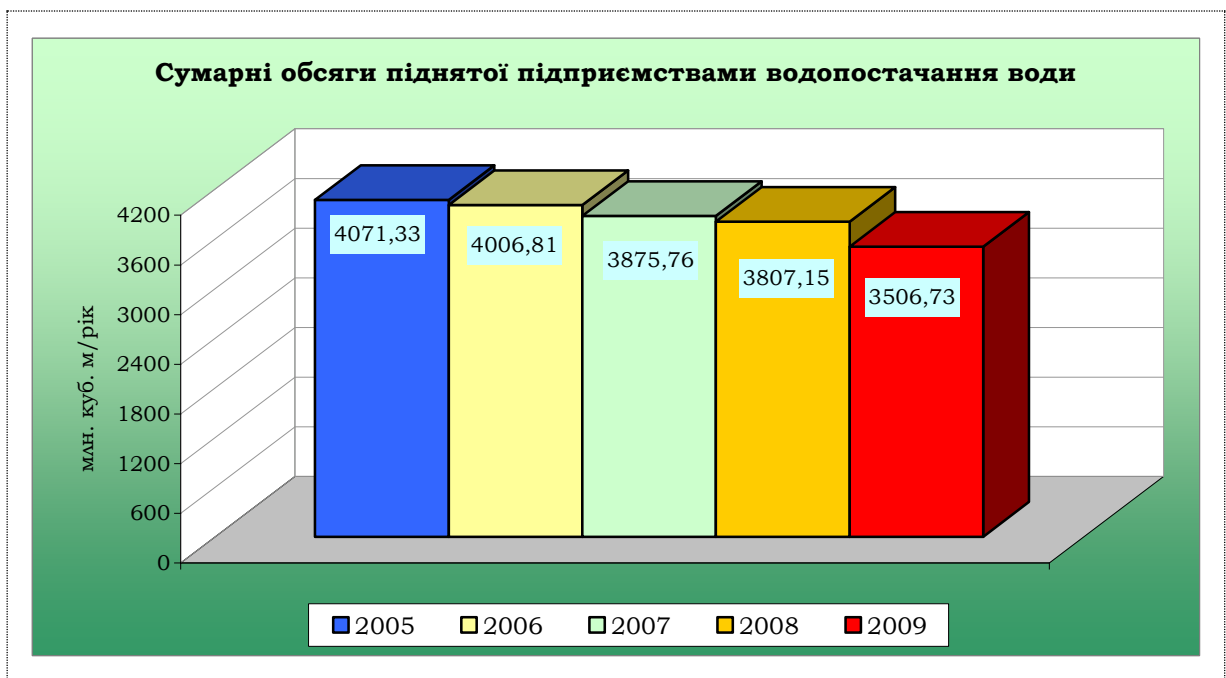

Рис. 2.1.8

Найпотужніші підприємства питного водопостачання розташовані у 7 областях (Донецька, Дніпропетровська, Харківська, Одеська, Запорізька, Луганська, Львівська), Автономній Республіці Крим та м.Київ, де у 2009 році було піднято, відповідно: 498,1; 496,2; 311,3; 214,06; 164,19; 154,77; 139,6; 179,4 та 363,3 млн. м³/рік (рис. 2.1.9). На їх долю припадає майже 72 % всієї піднятої води.

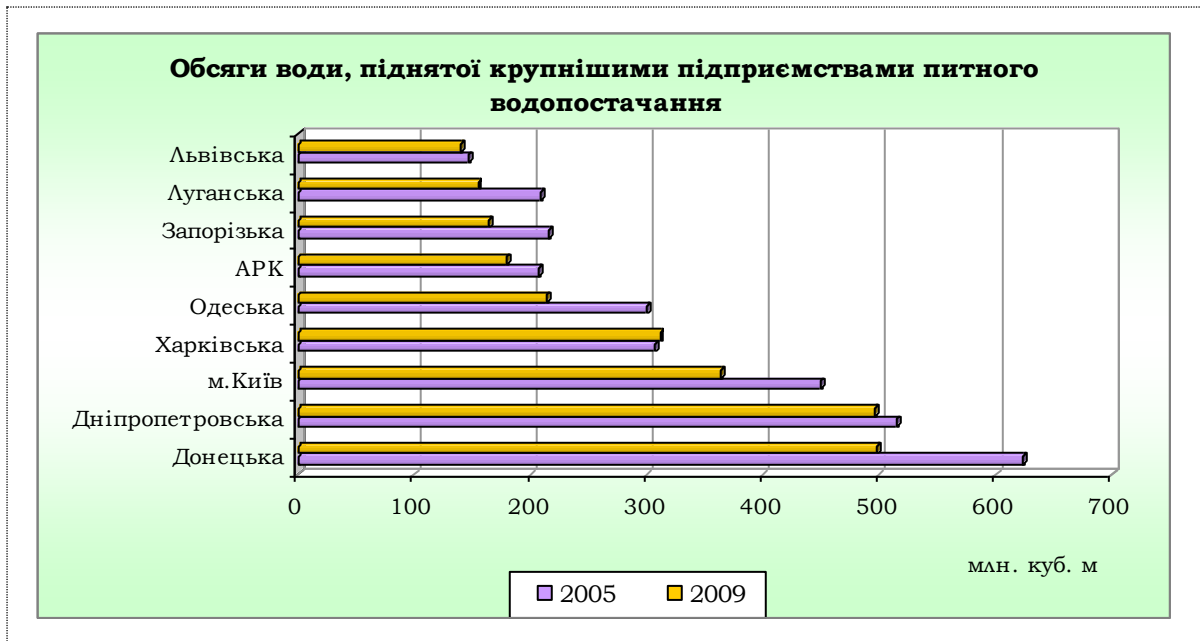

Рис. 2.1.9

Саме на цих підприємствах (за виключенням Харківської області) відбулось і найбільше скорочення обсягів піднятої води (рис. 2.1.10): у порівнянні з

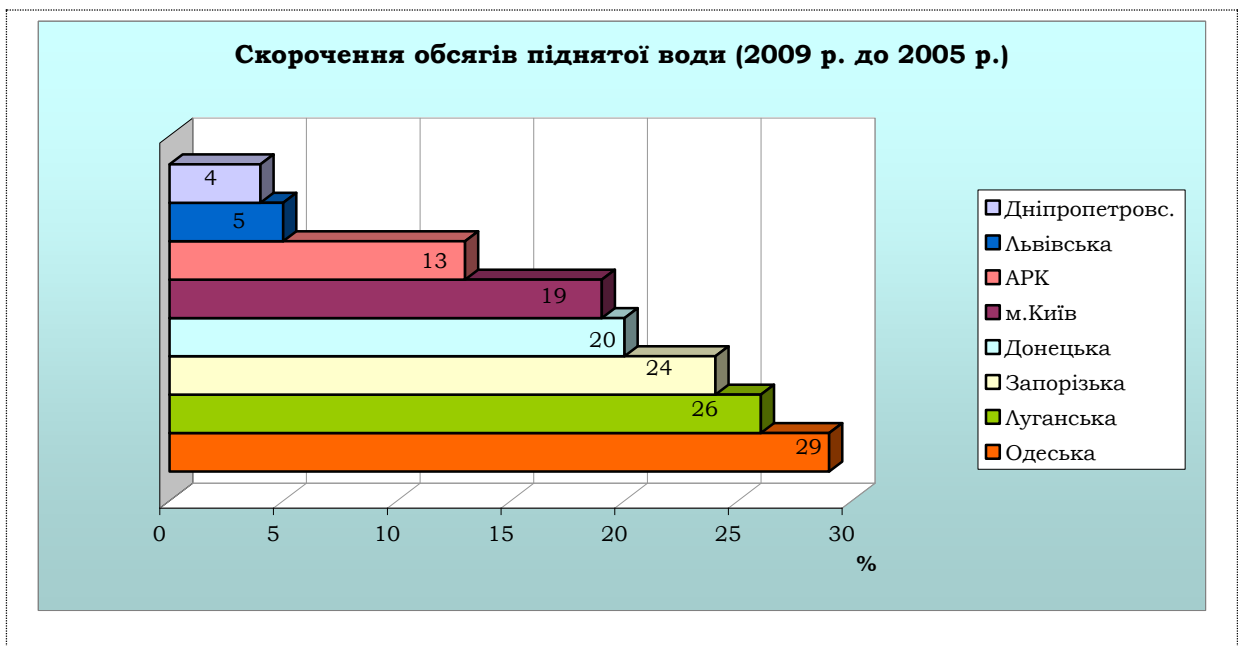

Рис. 2.1.10

2005 роком вони зменшилися в Одеській - на 29; Луганській - на 26; Запорізькій - на 24; Донецькій областях - на 20; у м. Київ - на 19; в Криму - на 13; у Львівській та Дніпропетровській областях - на 5 і 4 %, відповідно

Обсяги очищеної на водопроводах води у 2005-2009 роках також скоротилися з 2677,6 до 2446,07 млн. м³/рік, але у відсотках до піднятої води цей показник, навпаки, трохи збільшився - з 65,5 до 69,8 % (рис. 2.1.11).

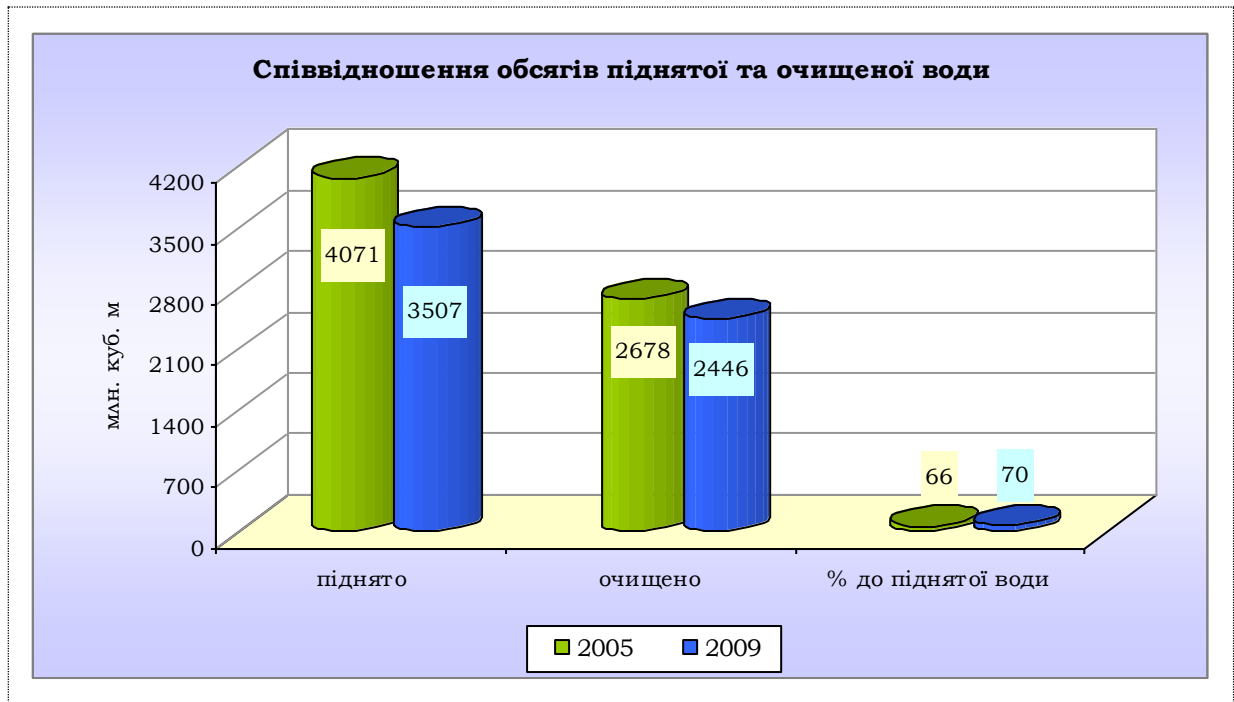

Рис. 2.1.11

У розрізі окремих регіонів в 2009 році найбільше води було очищено у Дніпропетровській - 469 і Донецькій областях - 462; м. Київ - 323; Харківській - 227 і Одеській областях - 172 та АР Крим - 127 млн. м³/рік. В інших областях обсяги очищеної води не перевищували 62 млн. м³/рік. У Сумській та Чернігівській областях підземна вода очищенню не піддавалась (рис. 2.1.12).

Витоки та невраховані витрати. Сумарні втрати води у системах питного водопостачання за останні п'ять років становили: у 2005 р. - 1167,5; у 2006 р. - 1163,3; у 2007 р. - 1162,5; у 2008 р. - 1179,7; у 2009 р. - 1057,5 млн. м³/рік, що по відношенню до обсягів піднятої води складало, відповідно: 28,7; 29; 30; 31 та 30,2 % (рис. 2.1.13).

Згідно наданих даних, як у 2005 так і 2009 роках, найгірша ситуація із втратами питної води спостерігалась у Луганській області, де обсяги витоків по відношенню до піднятої води становили, відповідно, 46 та 56,6 %; найкраща у Рівненській області - 11,9 та 12,5 % (табл. 2.1.1, рис. 2.1.14).

У 13 областях, АР Крим та містах Києві і Севастополі втрати питної води в 2009 році порівняно з 2005 роком зросли: найбільше у Луганській - на 10,6 % (до піднятої води); Житомирській - на 10 % та Черкаській областях - на 7,6 %; в АР Крим та Донецькій області - на 6,7 і 6,3 %, відповідно.

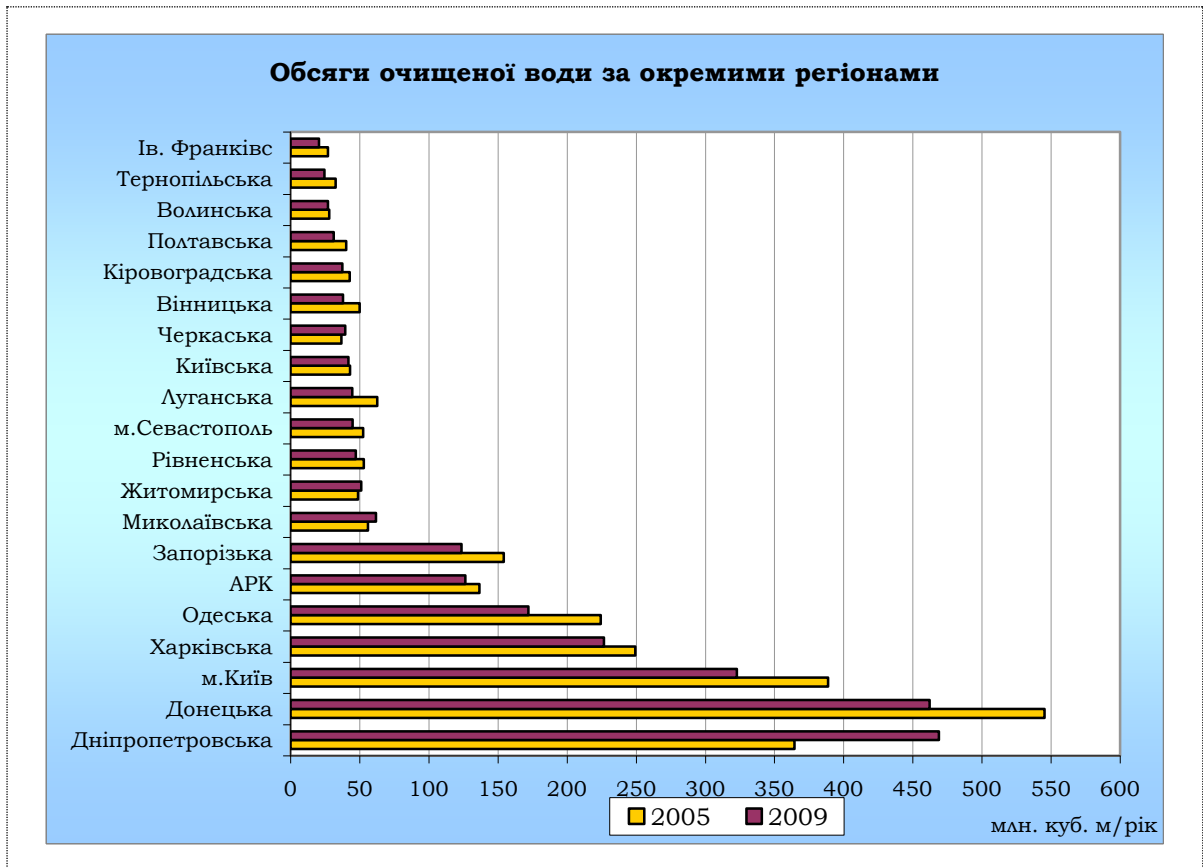

Рис. 2.1.12

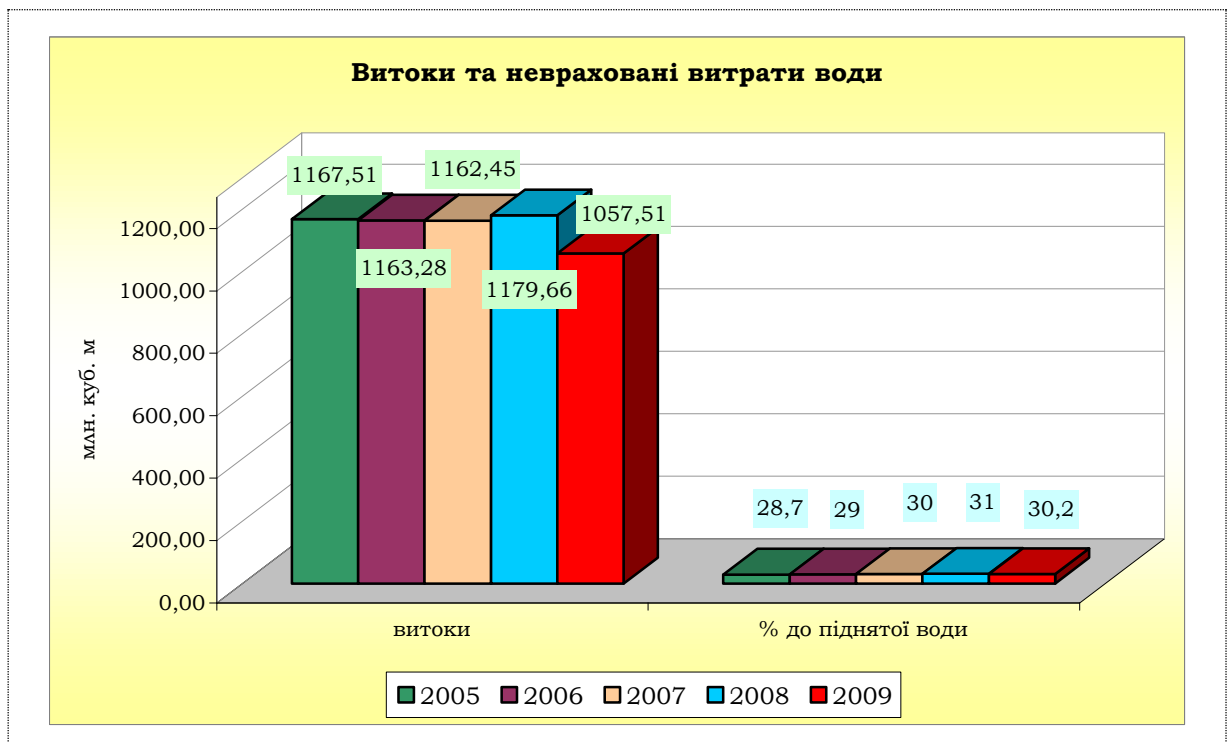

Рис. 2.1.13

Таблиця 2.1.1

Регіон, 2005 р.	Втрати питної води, % до піднятої води		Регіон, 2009 р.
	2005 р.	2009 р.	
1. Луганська	46	56,6	1. Луганська
2. Кіровоградська	43,1	43,2	2. Донецька
3. м.Севастополь	41,8	42,2	3. м.Севастополь
4. Тернопільська	40,2	41,8	4. Кіровоградська
5. Донецька	39,5	37,2	5. Львівська
6. Закарпатська	38,5	36,6	6. АРК
7. Харківська	37,6	35,4	7. Закарпатська
8. Миколаївська	35,3	35,2	8. Миколаївська
9. Чернівецька	35	34	9. Харківська
10. Львівська	34,8	32,8	10. Чернівецька
11. Херсонська	30,1	32	11. Житомирська
12. АРК	29,9	31,7	12. Запорізька
13. Івано-Франківська	28,9	31,7	13. Тернопільська
14. Одеська	28,6	30,1	14. Черкаська
15. Хмельницька	27,2	29,8	15. Херсонська
16. Полтавська	26,9	29,7	16. Вінницька
17. Запорізька	26,2	29,7	17. Хмельницька
18. Вінницька	24,4	27,5	18. Сумська
19. Сумська	23	27,4	19. Івано-Франківська
20. Дніпропетровська	22,8	24,6	20. Одеська
21. Черкаська	22,5	23,8	21. Дніпропетровська
22. Житомирська	22	23,4	22. Полтавська
23. Волинська	20,5	21,2	23. Чернігівська
24. Чернігівська	19,9	20,5	24. Волинська
25. м.Київ	14,4	15,6	25. Київська
26. Київська	12,9	15,5	26. м.Київ
27. Рівненська	11,9	12,5	27. Рівненська

Рис. 2.1.14

У 10 областях витоки та втрати питної води скоротились: найбільше в Тернопільській - на 8,5 %; Одеській, Харківській, Полтавській та Закарпатській областях - на 4; 3,6; 3,5 та 3,1 %, відповідно. У Волинській області змін не відбулось (рис. 2.1.15).

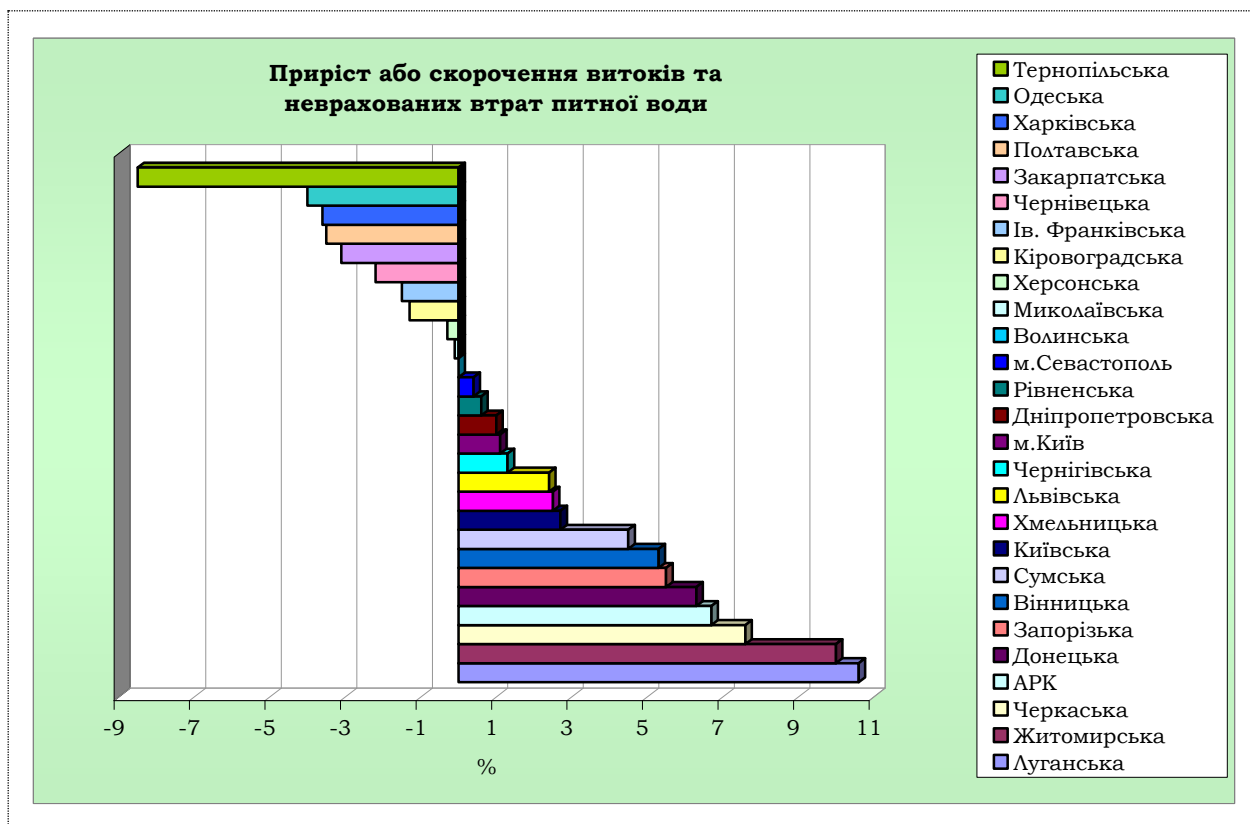

Рис. 2.1.15

Сумарні обсяги реалізації питної води протягом останніх п'яти років знизились з 2471,78 до 2037,46, тобто на 434,32 млн. м³/рік.

Загальна структура виробничих показників водопостачання характеризувалась наступним чином: у 2005 році в цілому по Україні було піднято 4071,33; реалізовано - 2471,78 та втрачено через витоки та невраховані втрати води - 1167,51 млн. м³; у 2009 році ці показники відповідно дорівнювали, 3506,73; 2037,48 та 1057,51 млн. м³ (рис. 2.1.16).

По відношенню до обсягів піднятої води частка реалізованої та втраченої води становила: у 2005 р. - 60,7 та 28,7 %; у 2009 р. - 58,1 та 30,2 % (рис. 2.1.17).

Питомі витрати електроенергії. Згідно представлених даних питомі витрати електроенергії на виробництво питної води у більшості регіонів протягом останніх п'яти років практично не змінилися, лише в кількох областях вони знизились або збільшилися (рис. 2.1.18).

У 2009 році найбільш енергоємною водопідготовка була у Тернопільській - 1943; Луганській - 1823 та Донецькій областях - 1606 кВт год/1000 м³ води. Ще у 9 областях та в Криму питомі витрати електроенергії знаходились в діапазоні 1000-1500 кВт год/1000 м³ води. Значення показника питомих витрат електроенергії для інших регіонів коливалось в діапазоні від 650 до 1100 кВт год/1000 м³ води (по Полтавській області дані відсутні). Найнижче

значення цього показника - 270 кВт год/1000 м³ води - було в Київській області.

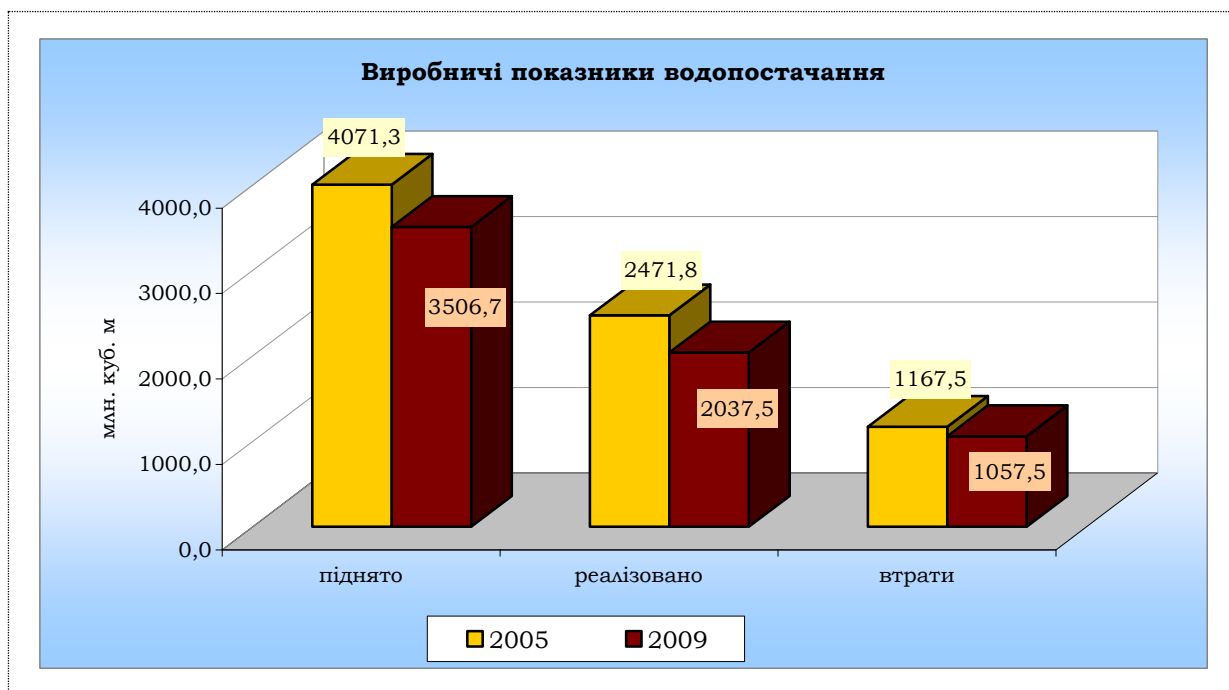

Рис. 2.1.16

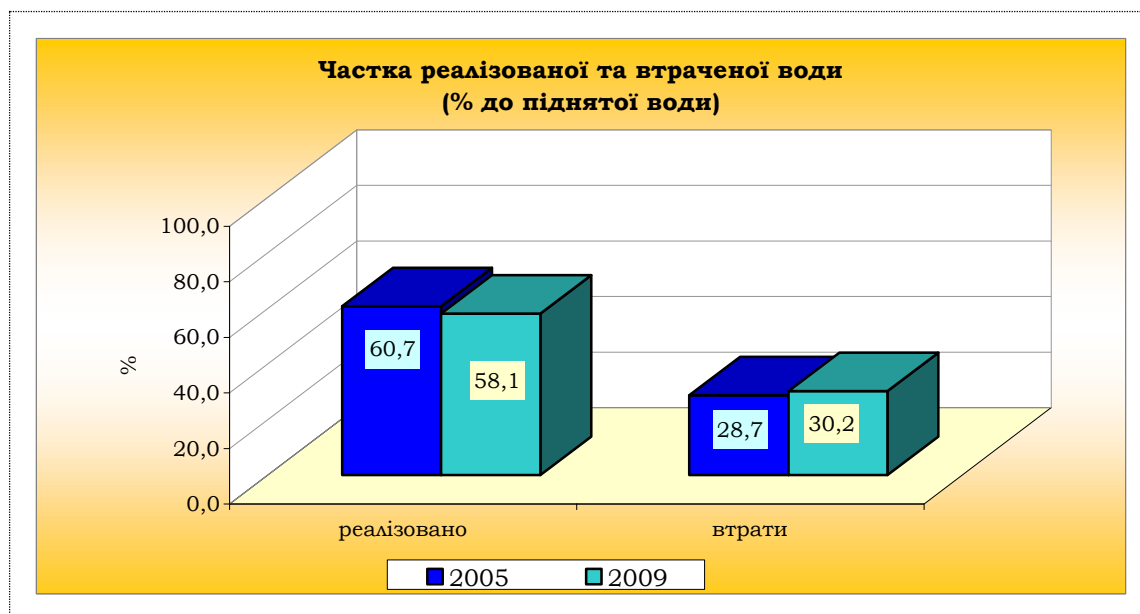

Рис. 2.1.17

Водопровідні мережі. Розподільні трубопроводи відносяться до головних елементів систем питного водопостачання, через які питна вода транспортується до споживачів. Саме від стану мереж залежить не тільки можливість безперебійного і надійного забезпечення споживачів питною водою, але і її якість. Погіршення хімічних і мікробіологічних показників питної води під час її транспортування по розподільних мережах, що має місце практично у

всіх регіонах країни, є надзвичайно небезпечним фактором і потребує серйозної уваги.

Рис. 2.1.18

Сумарна довжина розподільних мереж систем водопостачання з 2005 по 2009 роки зростає в цілому по країні на 8100 і досягла 133400 км. При цьому протяжність аварійних ділянок, які потребують негайної заміни, збільшилась на 5600 і становила 45300 км; з них було замінено у 2005 р. - 700; у 2009 р. - 1100 км (рис. 2.1.19).

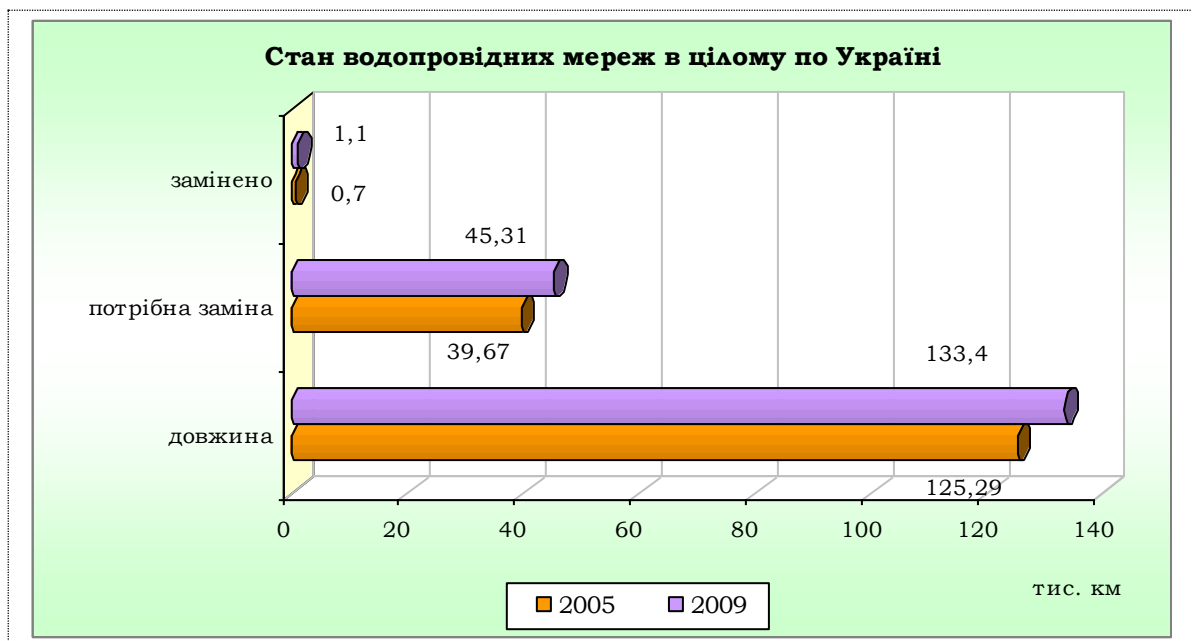

Рис. 2.1.19

У відсотках до загальної довжини розподільних мереж заміни потребували: у 2005 р.- 31,7 %; у 2009 р. - 34 % труб, з яких протягом року було замінено 1,8 та 2,4 %, відповідно (рис. 2.1.20).

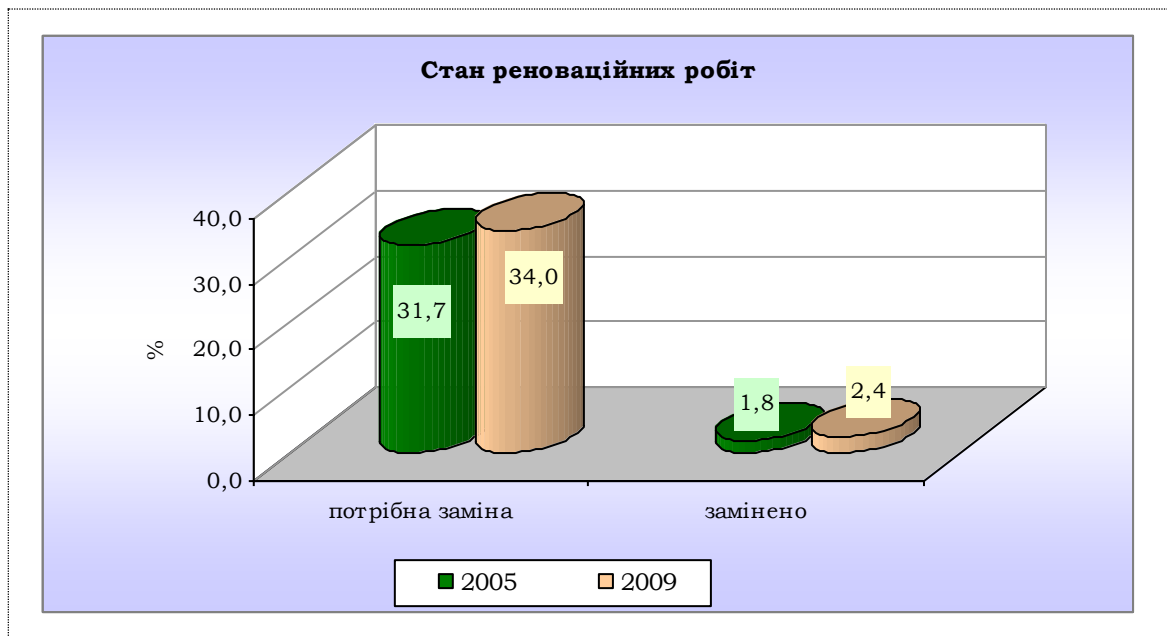

Рис. 2.1.20

Найбільша розподільна система питного водопостачання, яка належить Донецькій області, з 2005 по 2009 рік збільшилась з 16,8 до 21,6 тис. км; у Дніпропетровській області вона зростає - з 10,8 до 12,4 тис. км; у Запорізькій області - залишилась рівною біля 10 тис. км (рис.2.1.21).

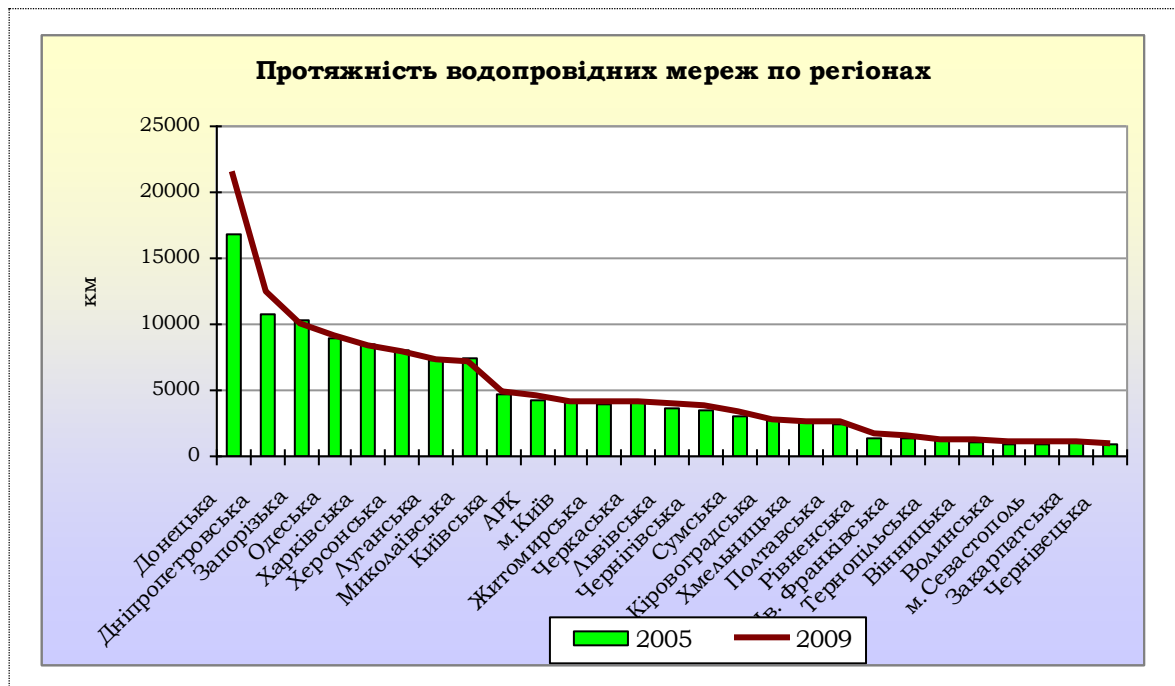

Рис. 2.1.21

Найменші за довжиною водопровідні мережі (менше 1 тис. км) у Чернівецькій області - біля 860 км. У 19 областях, Криму та містах Києві і Севастополі за останні роки відбувся приріст водопровідних мереж, в інших областях вони залишились без змін або трохи зменшились.

Технічний стан водопровідних мереж у більшості регіонів України протягом 2005-2009 років прогресуючи погіршувався (рис. 2.1.22).

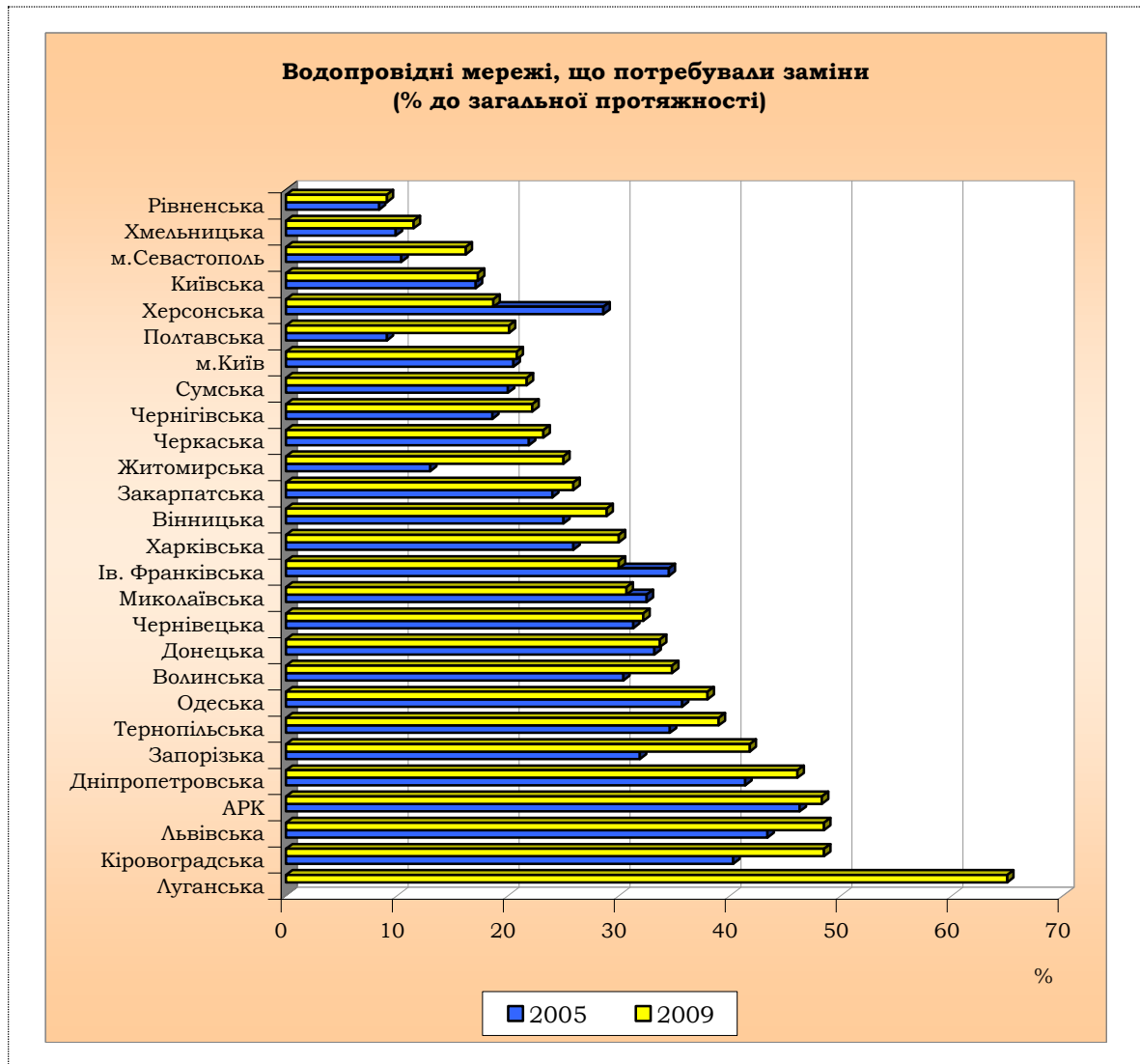

Рис. 2.1.22

У 2009 році найскладніша ситуація була (у % до загальної протяжності мереж): в Луганській - 65 %; Кіровоградській і Львівській областях - по 48,5%; АР Крим - 48,3 %; Дніпропетровській - 46,1 % та Запорізькій областях - 41,1%. У 8 областях цей показник знаходився в діапазоні 30-40 %; ще у 7 областях та м. Київ - 20-30 %; в інших регіонах - був менше 20 %. Тільки в Рівненській області кількість водопровідних мереж, що потребували заміни, була нижчою за 10 % (9,1 %).

Згідно наданих даних лише у трьох областях України технічний стан водопровідних мереж за останні роки покращився більше ніж на 1 %: у Миколаївській - з 32,5 % (у 2005 р.) до 30,7 % (у 2009 р.); в Івано-Франківській - з 34,5 до 30 %; в Херсонській - 28,6 до 18,7 %, відповідно.

Аварійність на розподільних системах водопостачання за період з 2005 по 2009 роки у більшості областей не знизилась. В 2009 році найбільша кількість аварій у перерахунку на 1 км мережі мала місце у Львівській області 4,5; Севастополі - 3,5; Херсонській - 3,1; Закарпатській - 3; Донецькій - 2,2 та Луганській областях - 1,9. Ще у 6 областях (Івано-Франківська, Тернопільська, Черкаська, Дніпропетровська, Чернігівська та Запорізька) цей показник коливався від 1 до 1,5 аварії/км. В інших областях (крім Волинської і Полтавської, які не представили таких даних) та м.Київ аварійність була нижчою за 1 аварію/км мережі (рис.2.1.23).

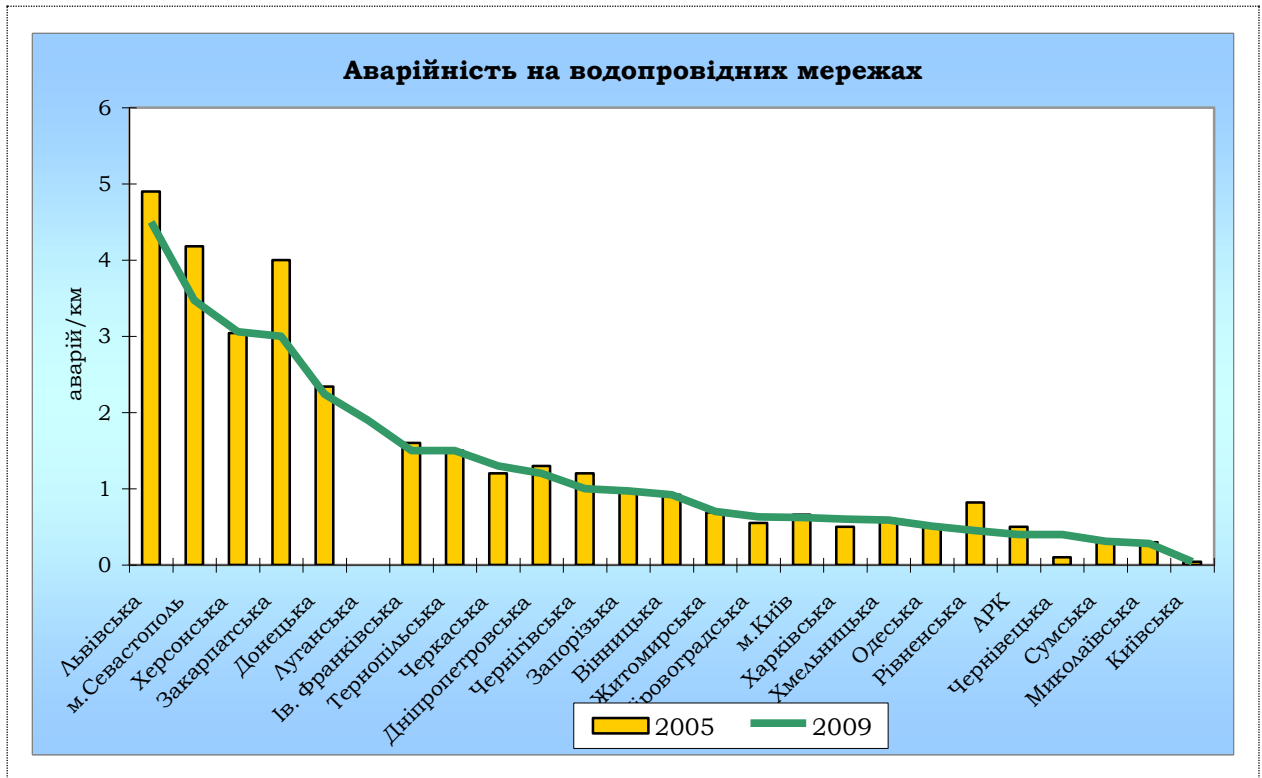

Рис. 2.1.23

Найбільші обсяги реноваційних робіт були здійснені у Київській області: у 2005 та 2009 роках відновлено, відповідно, 24,2 та 25 % мереж від тих, що потребують заміни (рис. 2.1.24). У Чернівецькій області цей показник в 2009 році дорівнював 11,9 %, а у 2005 р. - 3,2 %; Волинській - 5,8 та 6,2 %; Івано-Франківській - 3,7 та 6,6 %; Рівненській - 3,3 та 14,8 %, відповідно. В інших регіонах відсоток замінюваних протягом року водопровідних мереж був низьким або дуже низьким (три області - Полтавська, Тернопільська та Черкаська - даних щодо обсягів реноваційних робіт не надали).

Облік послуг з водопостачання. Виходячи із наданих даних, найбільше значення показника обладнання житлових будинків приладами обліку води в 2009 було у м. Київ - 99 %; Івано-франківській - 72 %; Запорізькій - 70,3 %; Вінницькій областях - 69 %; в Криму - 57 %; м.Севастополь - 52,9 %. В інших областях він не перевищував 50 %. Найменше забезпечені побутовим обліком води Луганська (12 %) та Чернігівська області (5,7 %). По трьох областях (Волинська, Полтавська і Хмельницька) дані відсутні.

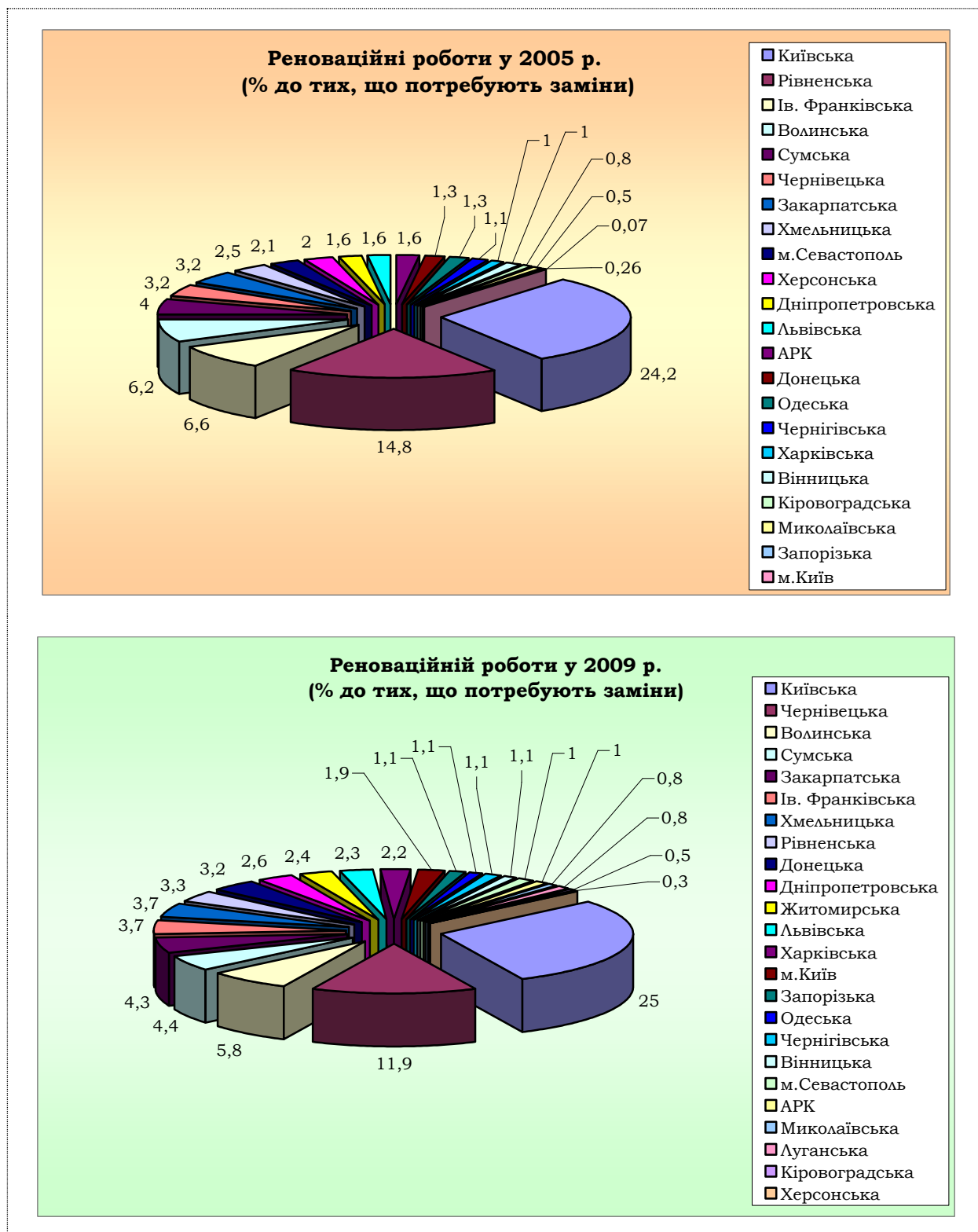

Рис. 2.1.24

За 2005-2009 роки високий приріст побудинкового встановлення приладів обліку води відбувся в Івано-Франківській області - на 51 %; АР Крим - на 39 %; Вінницькій - на 35 %; Чернівецькій - на 28 %; Львівській - на 14 %; Тернопільській - на 14 % та Запорізькій областях - на 12 % (рис. 2.1.25).

Рис. 2.1.25

Тарифи на послуги централізованого водопостачання протягом 2005-2009 років поступово зростали практично у всіх регіонах країни (кілька областей не надали даних щодо рівня тарифів за вказаний період і при аналізі не могли бути враховані).

Для промислових підприємств у 2009 р. порівняно з 2005 р. *максимальні тарифи* (рис.2.1.26) знизились лише в Автономній Республіці Крим. Найвищий рівень тарифів був у Харківській - 40,6 і 91,5; Одеській областях - 6,6 і 25,28; АР Крим - 30,19 і 22; Запорізькій області - 7,51 і 19,2 грн./м³, відповідно.

Мінімальні тарифи для промисловості (рис.2.1.27) були найбільшими в Криму - 3,5 і 5,17; Тернопільській - 1,32 і 4,93 та Донецькій областях - 2,08 і 3,5 грн./м³, відповідно.

Тарифи для населення, як максимальні, так і мінімальні, у вказаний період зросли по всіх регіонах. Найвищий рівень *максимальних тарифів* у 2005 і 2009 рр. (рис. 2.1.28) був у Чернівецькій - 7,5 і 16,13; Запорізькій - 5 і 12,8 та Харківській областях - 3,54 і 10,68 грн./м³, відповідно; найнижчий - у м.Севастополь - 0,495 і 2,72 грн./м³.

Мінімальні тарифи для населення (рис.2.1.29) були найбільшими у Луганській (дані за 2005 р. відсутні) - 3,9; Тернопільській - 1 і 2,57; Кіровоградській - 0,64 і 2,3; Київській - 0,9 і 2,04 та Чернівецькій областях - 1,02 і 2,03 грн./м³, відповідно; найменшими - у АР Крим - 0,17 і 0,74 грн./м³.

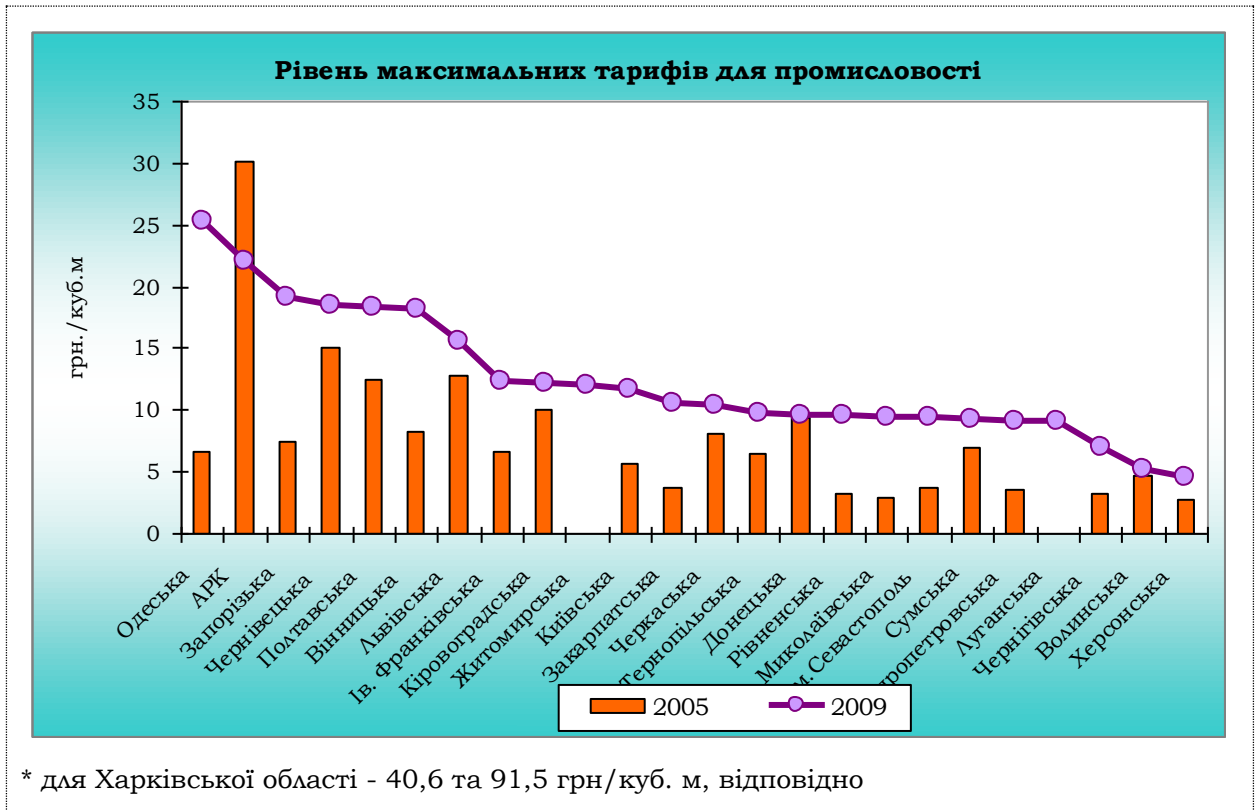

Рис. 2.1.26

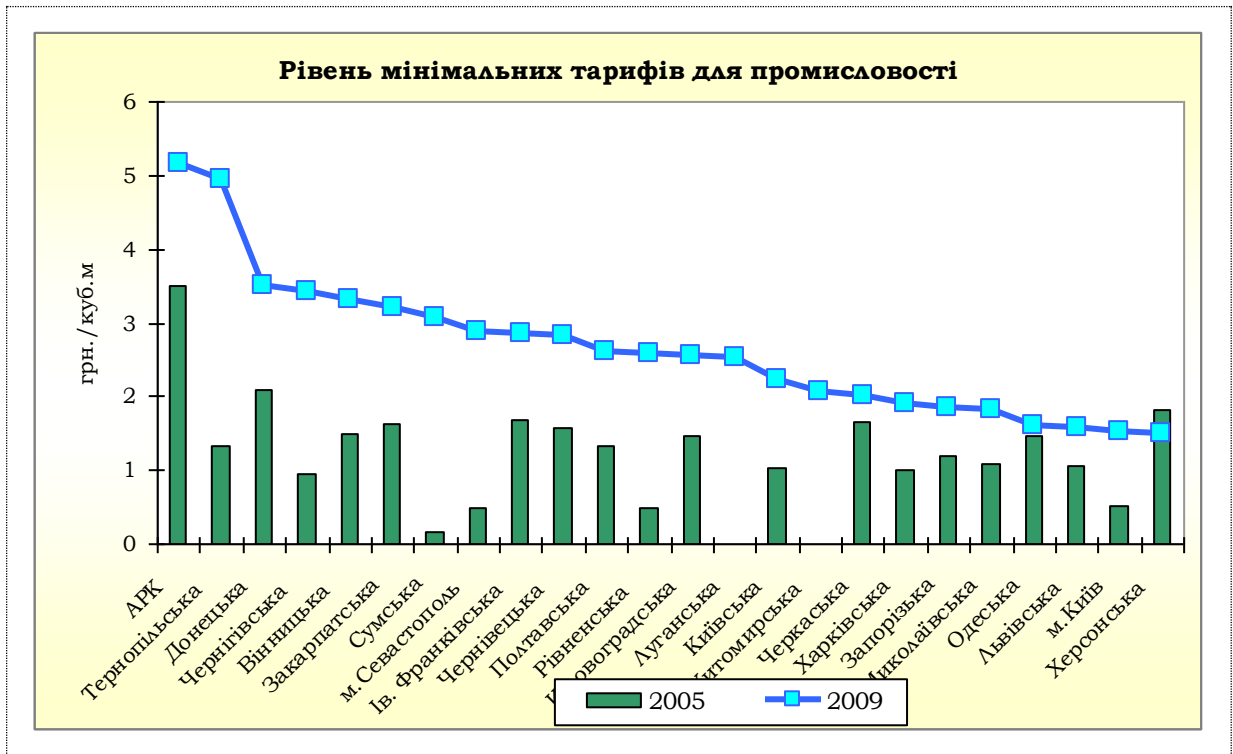

Рис. 2.1.27

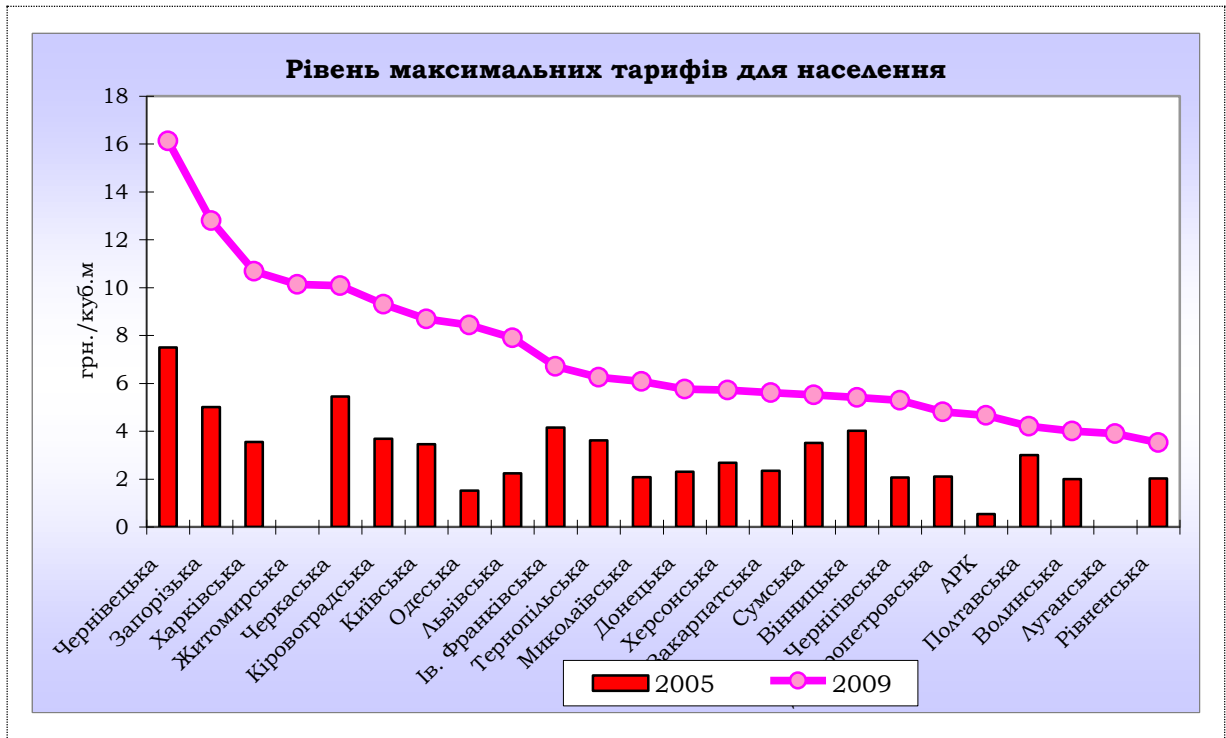

Рис. 2.1.28

Рис. 2.1.29

Собівартість виробництва питної води з 2005 по 2009 роки зростає по всіх регіонах країни (рис.2.1.30). У 2009 році найбільші значення цього показника (рис.2.1.31) були у Запорізькій (7,05 грн./м³), Дніпропетровській (5,3 грн./м³) та Луганській (4,91 грн./м³) областях; найнижчі - у м.Києві (1,49 грн./м³); Хмельницькій (1,96 грн./м³), Тернопільській (2,08 грн./м³) та Рівненській (2,09 грн./м³) областях.

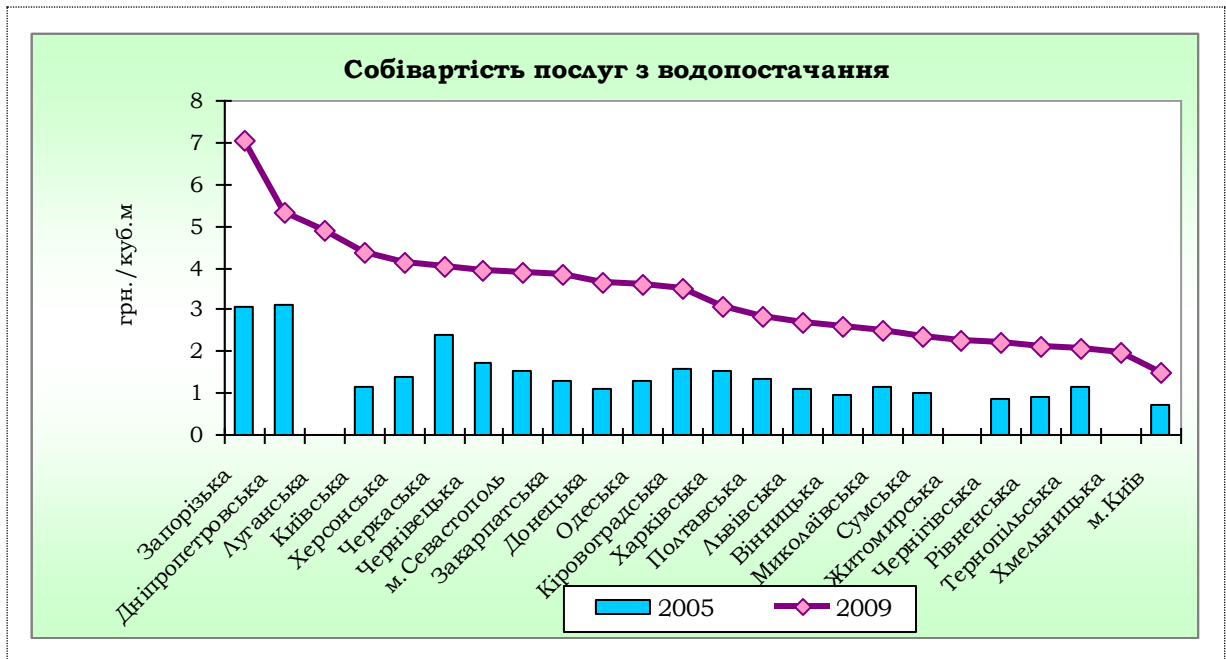

Рис. 2.1.30

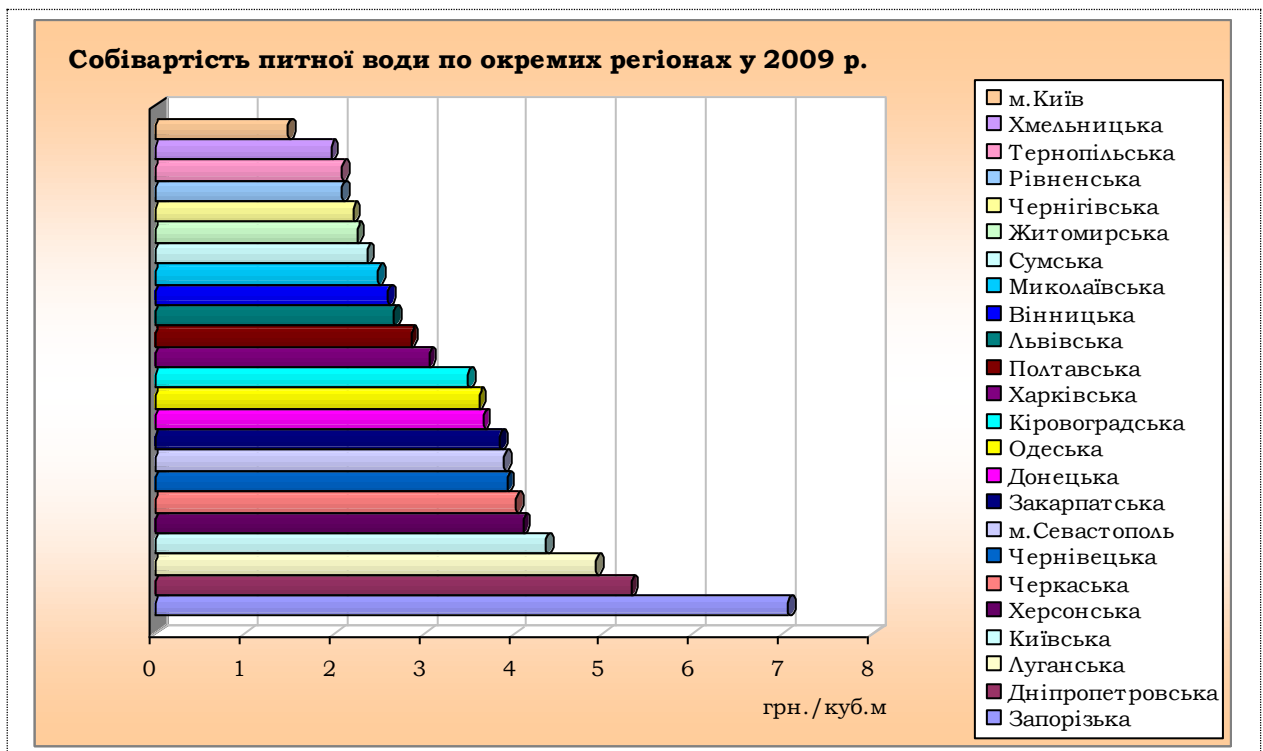

Рис. 2.1.31

Зростання собівартості виробництва питної води у 2009 році по відношенню до 2005 року, згідно наданих даних, склало: Київська область - у 3,8; Донецька - у 3,4; Закарпатська - у 3 рази. Найменше собівартість збільшилась в Черкаській - у 1,7; Дніпропетровській - у 1,7 та Тернопільській областях - у 1,8 рази (рис. 2.1.32).

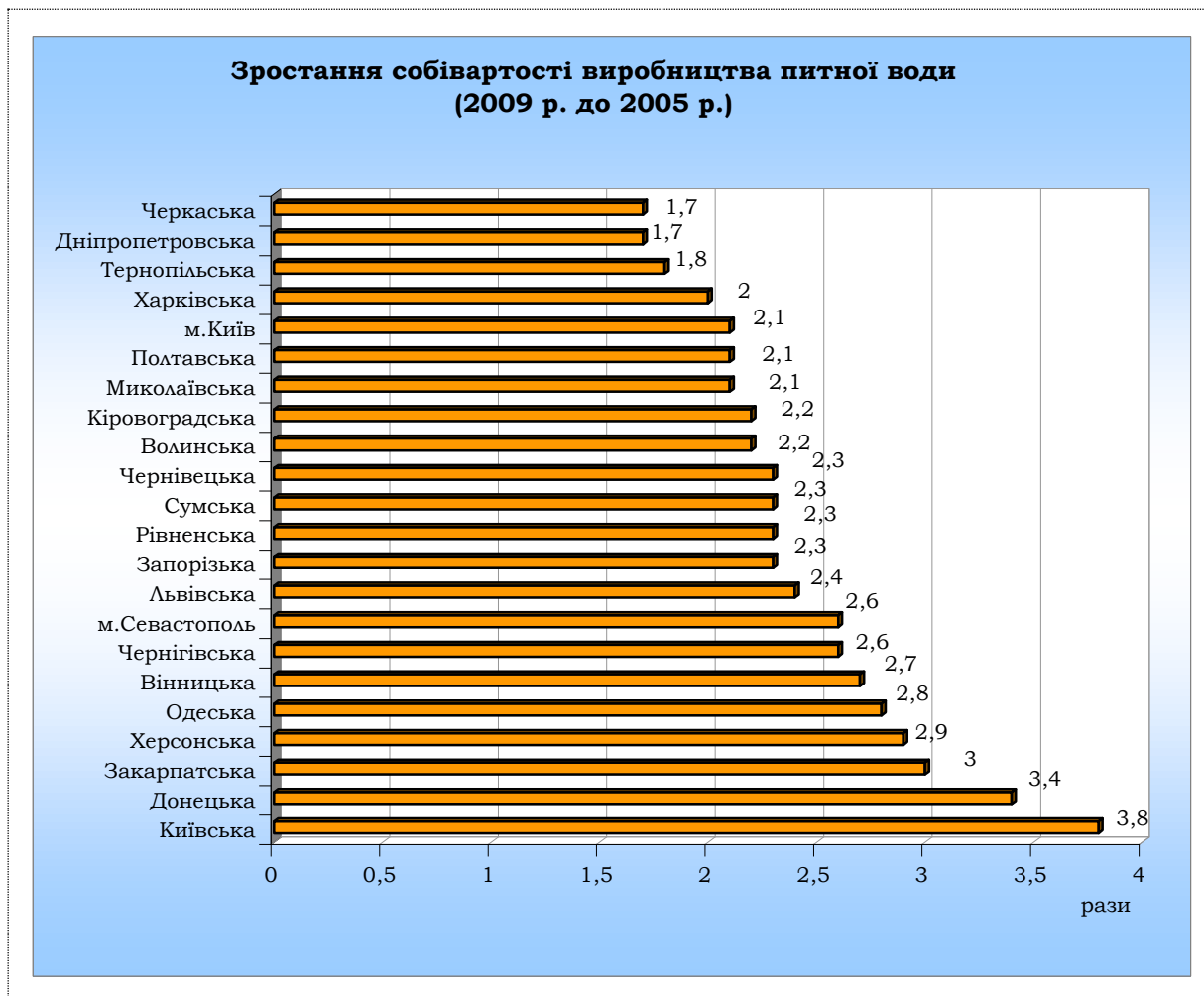

Рис. 2.1.32

Протягом 2005-2009 років у більшості регіонів України встановлені на послуги централізованого водопостачання тарифи не відшкодовували в повній мірі затрати на виробництво питної води.

2.2 Системи водовідведення

Забезпеченість населених пунктів України централізованим водовідведенням у 2005-2009 роках характеризувалась наступним чином: 17 областей та Автономна Республіка Крим - по 100 %; у Харківській області цей показник зріс з 94,1 до 100 %; в Одеській - з 77,8 до 87,4 %; у Кіровоградській та Чернівецькій областях - залишився без змін - 91,1 і 81,8 %, відповідно; у Чернігівській області - знизився з 100 до 93,8 % (по Луганській та Волинській областях відомості відсутні).

Дані щодо охоплення сільських населених пунктів послугами централізованого водовідведення представлені по 10 областях та Криму (рис. 2.2.1).

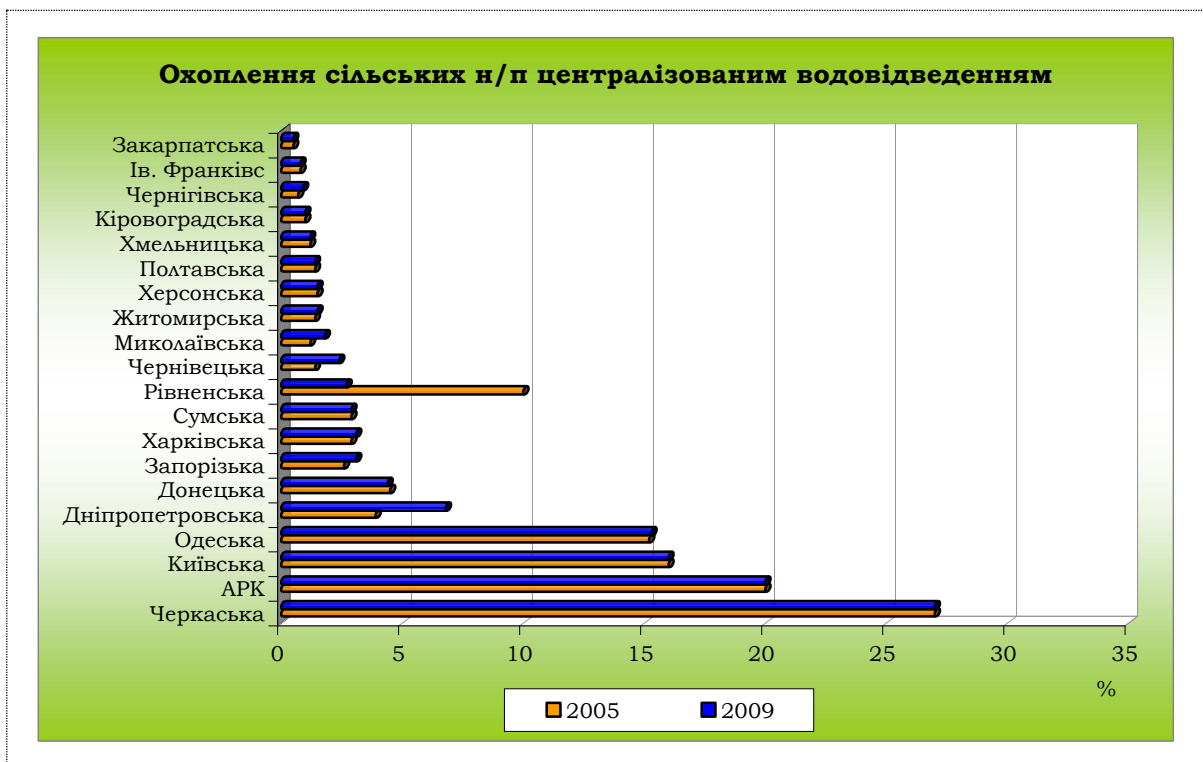

Рис. 2.2.1

Найбільші значення цього показника, який протягом останніх п'яти років залишився без змін, були у Черкаській області - 27 %; АР Крим - 20 % та Київській області - 16 %. В Одеській області він зріс - з 15,2 до 15,3 %; у Дніпропетровській - з 3,9 до 6,8 %; у Рівненській та Донецькій областях знизився, відповідно, з 10 до 2,2 % та з 4,5 до 4,4 %.

В 6 областях у 2009 році забезпеченість централізованим водовідведенням сільських н/п складала менше 5 %; в 5 областях - менше 2 %; в 4 областях - менше 1 %.

Показник питомого водовідведення у містах в 2009 році був найбільшим (серед наданих даних) у Хмельницькій - 304; Одеській - 222; Вінницькій - 215 та Чернігівській областях - 206 л/добу/людину; найменшим - у Київській області - 53; АР Крим - 78 та Сумській області - 97 л/добу/людину. Дані по сільських населених пунктах надали лише 13 областей, згідно з якими питоме водовідведення коливалось у досить широкому діапазоні: від 212 - у Вінницькій - до 5 л/добу/людину - у Рівненській областях (рис.2.2.2).

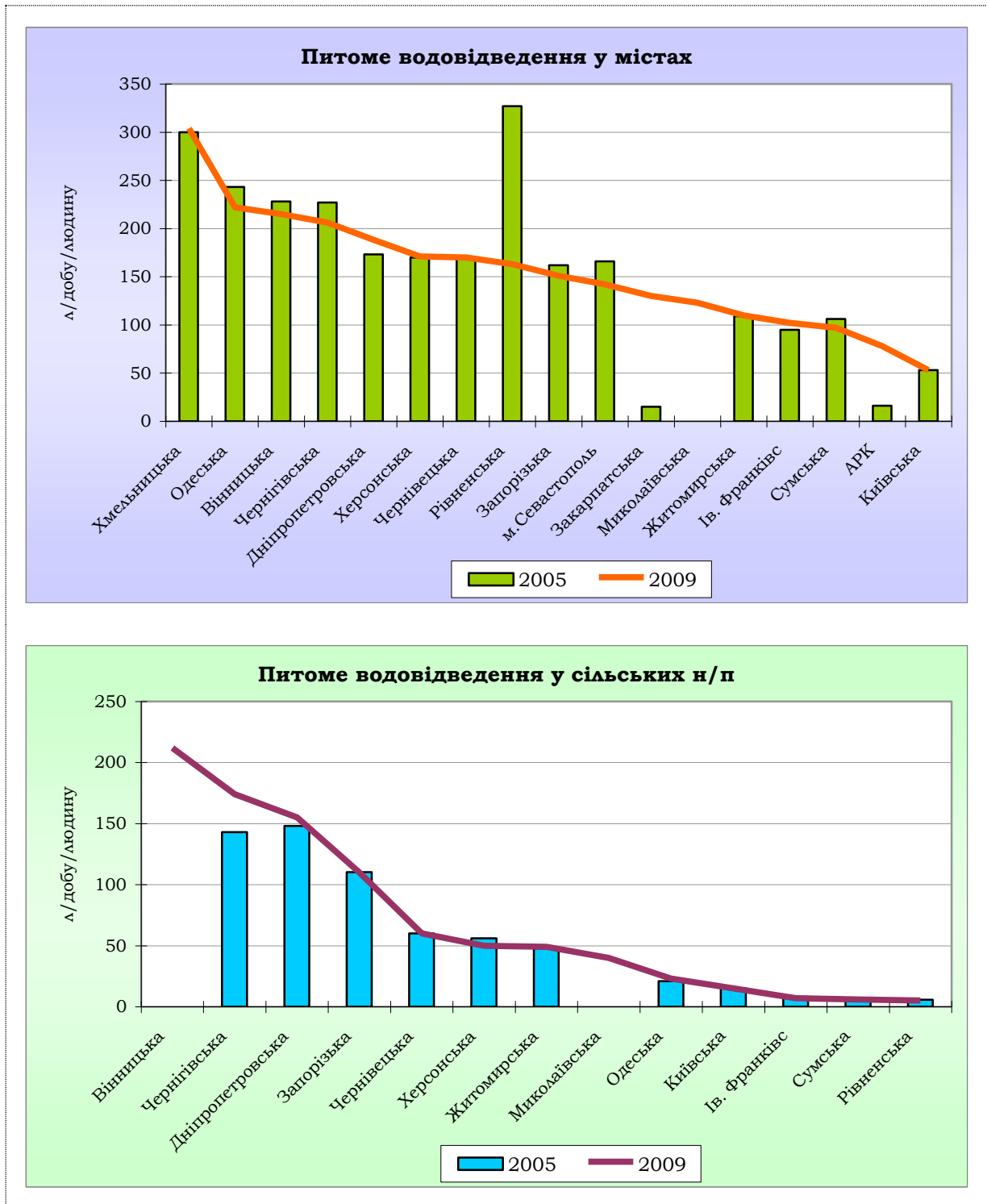

Рис. 2.2.2

Виробничі показники підприємств водовідведення. Протягом 2005-2009 років обсяги відведених стічних вод поступово зменшувались, як по окремих регіонах, так і в цілому по Україні. За цей період вони знизились з 2579,2 до 2141,6 млн. м³/рік (без урахування Луганської та Хмельницької областей). Відповідно зменшились і обсяги очищених та доочищених стоків (рис.2.2.3).

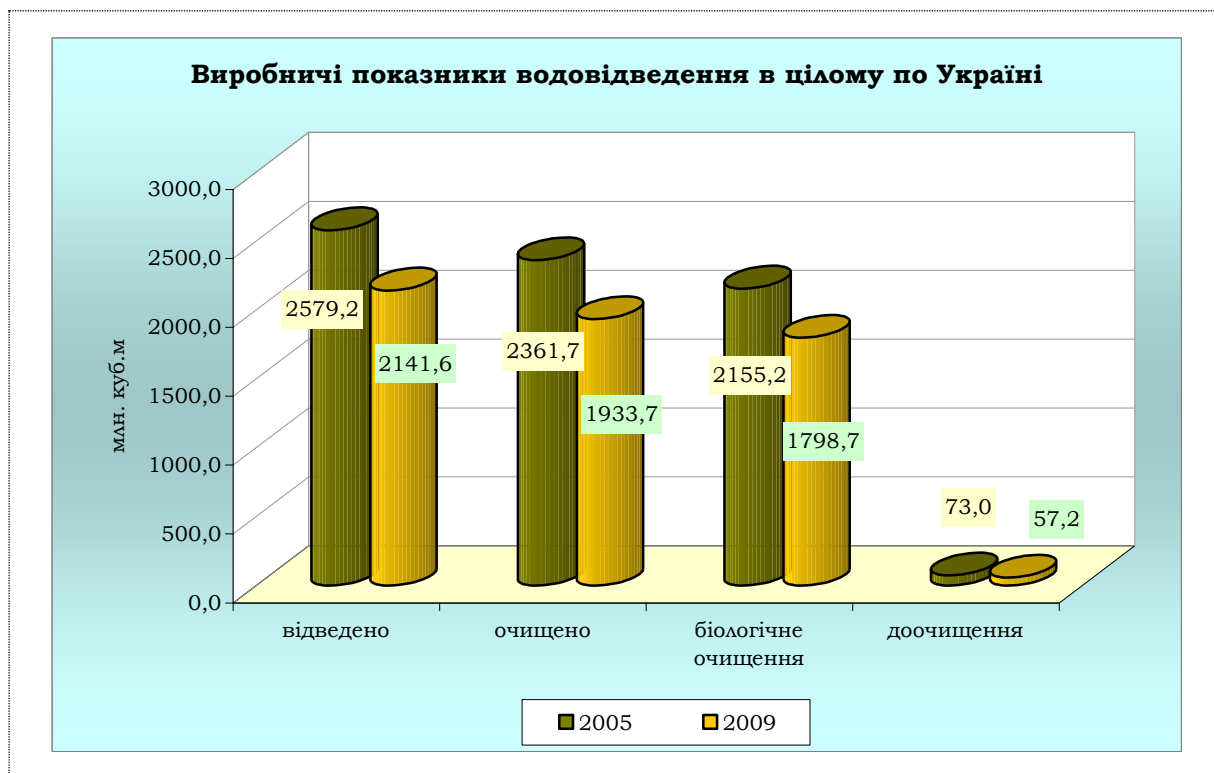

Рис. 2.2.3

Частка стічних вод, які пройшли різні ступені очищення, у 2009 році в порівнянні з 2005 роком практично не змінилась (рис.2.2.4); відповідно за роками: було очищено 91,6 та 90,3 %; біологічне очищення пройшло 83,6 та 84 %; доочищено було 2,9 та 2,7 % від загального обсягу зібраних стоків.

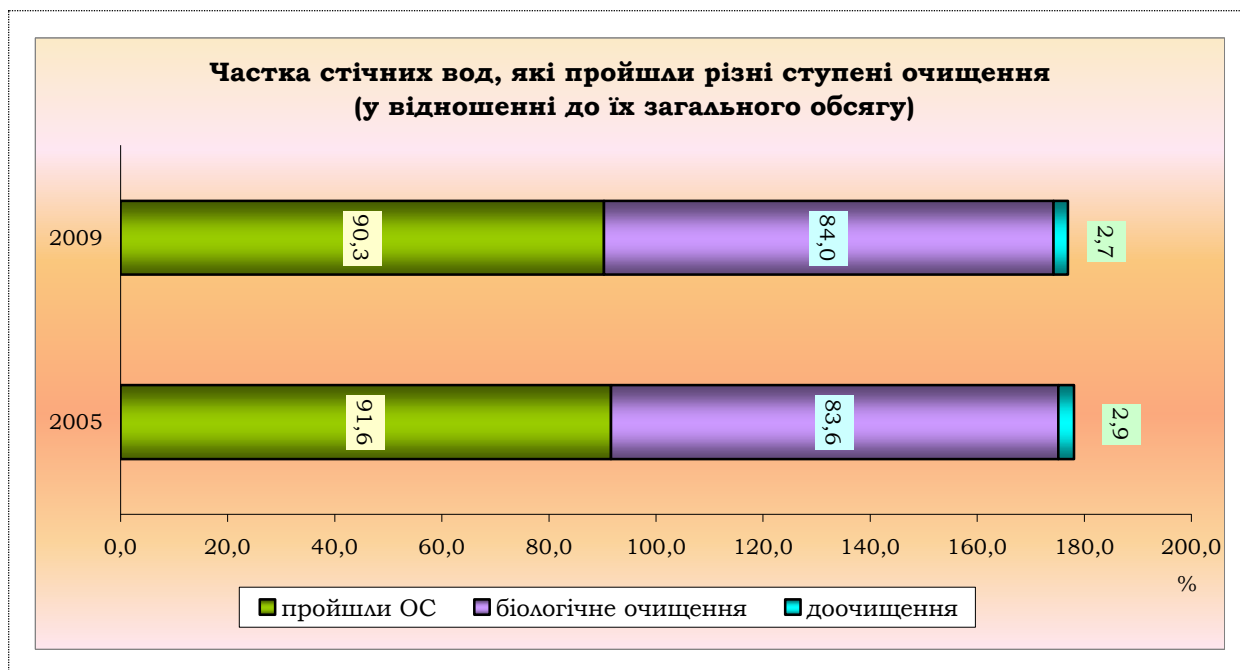

Рис. 2.2.4

У розрізі окремих регіонів (рис.2.2.5) протягом 2005-2009 років повному циклу біологічного очищення піддавалися усі стічні води лише у двох областях - Львівській і Миколаївській та м.Київ. Ще в 13 областях та Криму у 2009 році біологічне очищення пройшли від 90 до 99 % стоків. Найменше значення цього показника було у Житомирській області - 21 % та м.Севастополь - біля 18 %. Що стосується приросту частки біологічно очищених стічних вод, то він в основному відбувся внаслідок скорочення загальних обсягів забраних стічних вод, а не через розвиток каналізаційних очисних станцій.

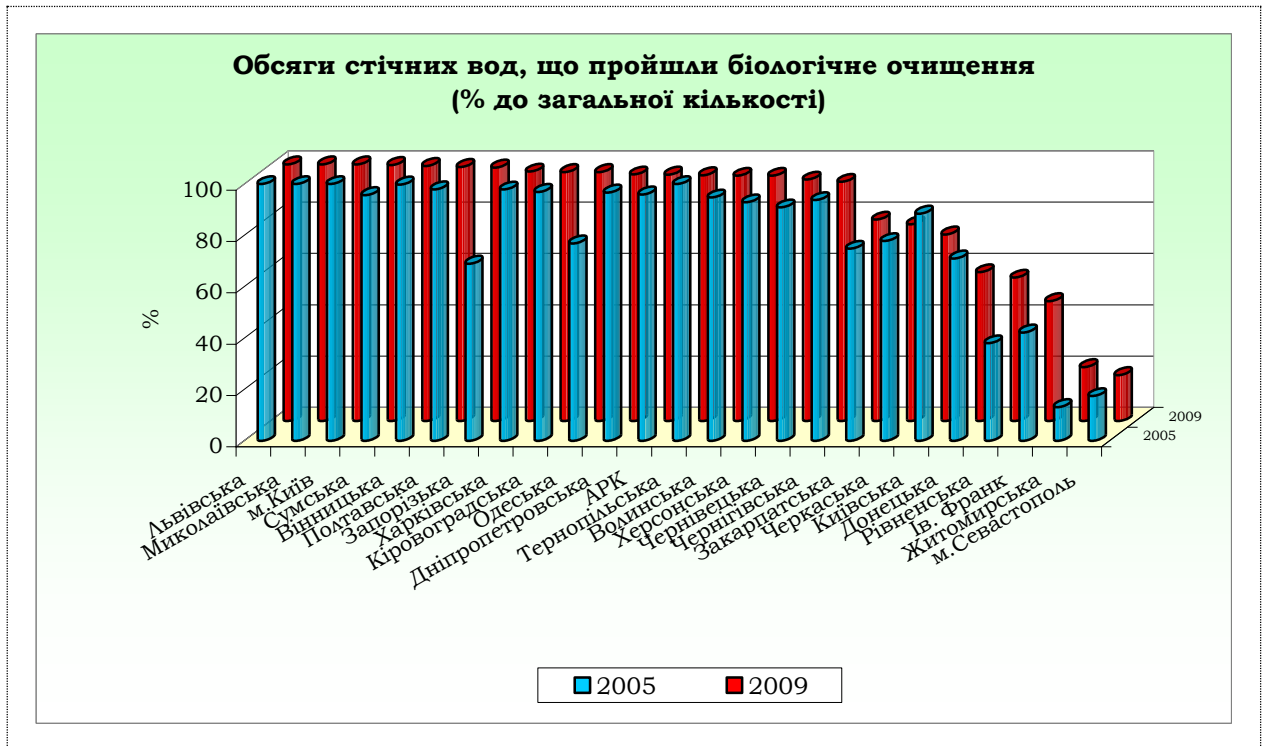

Рис. 2.2.5

Доочищення стічних вод фактично здійснювалось лише у Чернігівській - 80,3 % (у 2005 р.) і 78,6 % (у 2009 р.) та Полтавській областях - 23,2 % і 29,8%, відповідно. В інших 12 регіонах, які надали необхідні дані, відсоток доочищених стічних вод був менше 10, з них у 5 - менше 1 % (рис.2.2.6).

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Сумарна кількість КОС за період з 2005 по 2009 рік зменшилась в цілому по країні з 1090 до 1065 (за рахунок Житомирської, Рівненської та Херсонської областей); у той же час в Криму, у 5 областях та м.Севастополь кількість КОС зросла на 1-4 одиниці (рис.2.2.6).

Технічний стан каналізаційних очисних споруд за вказаний період майже у всіх регіонах ще більше погіршився. Найскладніша ситуація у 2009 році залишалась у Тернопільській області, де біля 92 % (по відношенню до загальної кількості) КОС потребували реконструкції. У Дніпропетровській області цей показник дорівнював майже 84 %; у Запорізькій - 82 %; у м.Севастополь - 80 %. Ще в 11 областях та АР Крим понад 50 % КОС вимагали реконструкції. Лише в 4 областях реконструкція необхідна менше 20 % КОС: у Київській - 20 %; у Чернігівській - 19 %; у Хмельницькій - 16 % та у Вінницькій - 11 %. КОС в м.Київ також потребують реконструкції (рис.2.2.7).

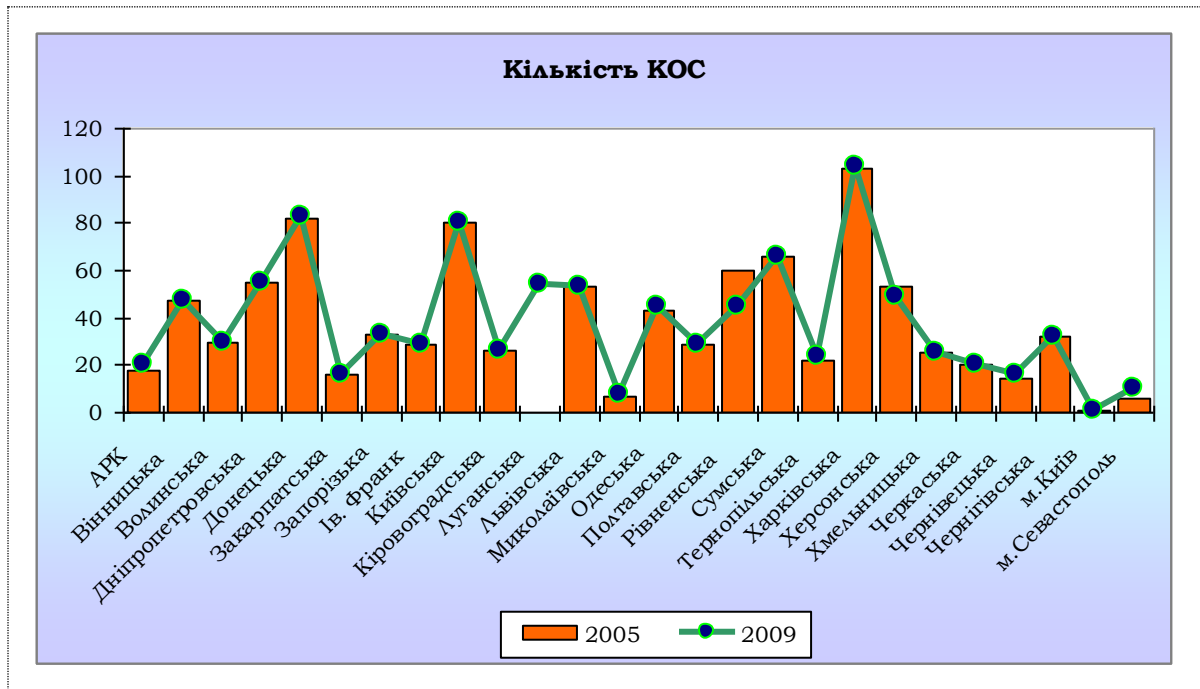

Рис. 2.2.6

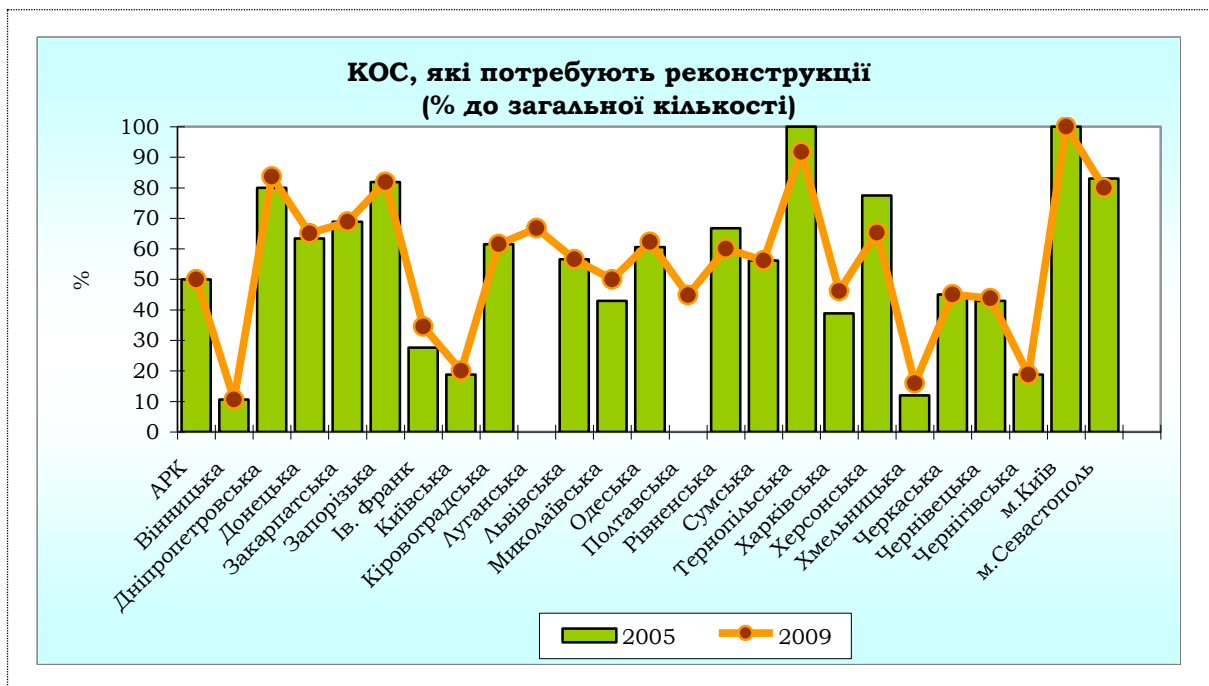

Рис. 2.2.7

Питомі витрати електроенергії. Згідно представлених даних питомі витрати електроенергії в системах водовідведення у більшості регіонів протягом останніх п'яти років практично не змінилися, лише в кількох областях вони знизилися або збільшилися (рис. 2.2.8). У 2009 році найбільш енергоємним водовідведенням було в Одеській області - 2654 кВт год/1000 м³ стічної води. Ще в 7 областях цей показник знаходився в діапазоні - 800-1000 кВт год/1000 м³ води. Найнижчі питомі витрати електроенергії в системах водо-

відведення (менше 300 кВт год/1000 м³ стічної води) були у м.Севастополь (232); Львівській (273) та Чернівецькій (293) областях.

Рис. 2.2.8

Каналізаційні мережі. Сумарна довжина розподільних мереж систем водовідведення з 2005 по 2009 роки зросла в цілому по країні на 1996 і досягла 43721 км (рис.2.2.9). При цьому протяжність аварійних ділянок, які потребують негайної заміни, збільшилась на 3978 і становила 14101 км; з них у 2009 році було замінено біля 200 км (кілька областей не представили даних щодо реноваційних робіт на каналізаційних мережах).

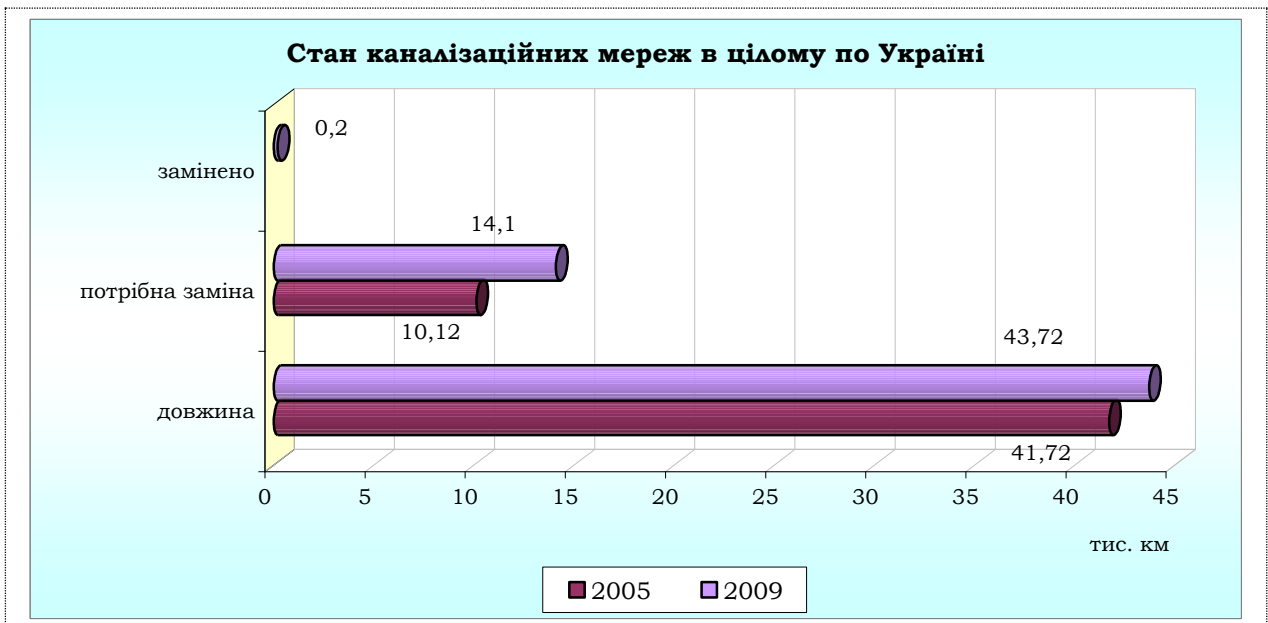

Рис. 2.2.9

У відсотках до загальної довжини каналізаційних мереж заміни потребували: у 2005 р. - 24,7 %; у 2009 р. - 32,3 % труб, з яких протягом 2009 року було замінено 1,5 % (рис. 2.2.10).

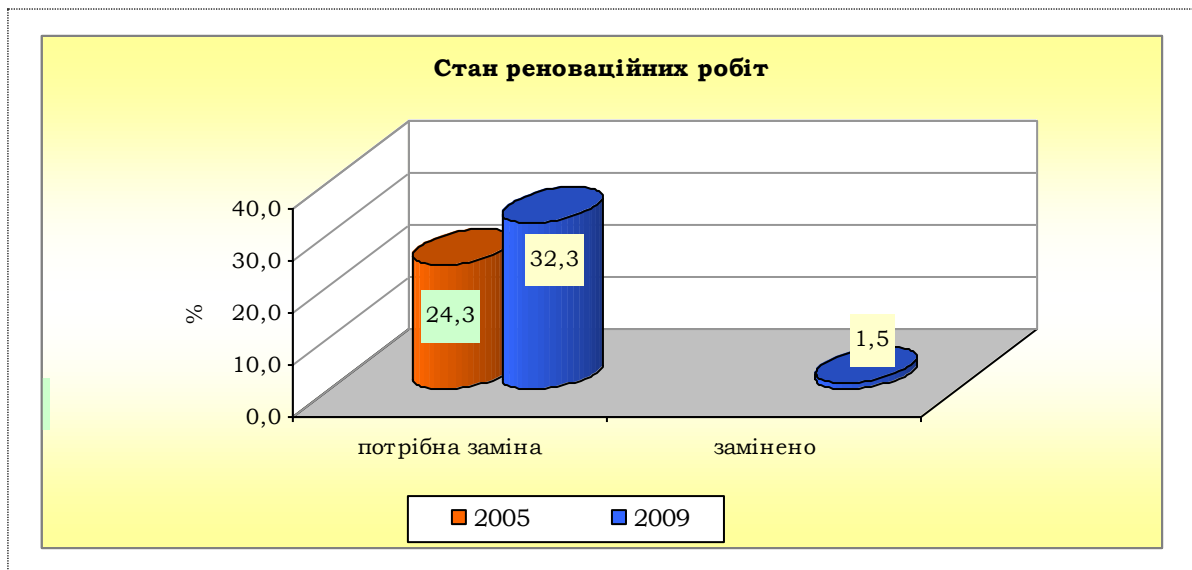

Рис. 2.2.10

Найдовша каналізаційна мережа, яка належить Донецькій області, з 2005 по 2009 рік збільшилась з 6561 до 7227 км; у Дніпропетровській області вона зростає - з 3428 до 4222 км; у Харківській області - з 2957 до 3182 км. Найменша за довжиною каналізаційна мережа (менше 500 км) у Чернівецькій області - 459 км (рис.2.2.11).

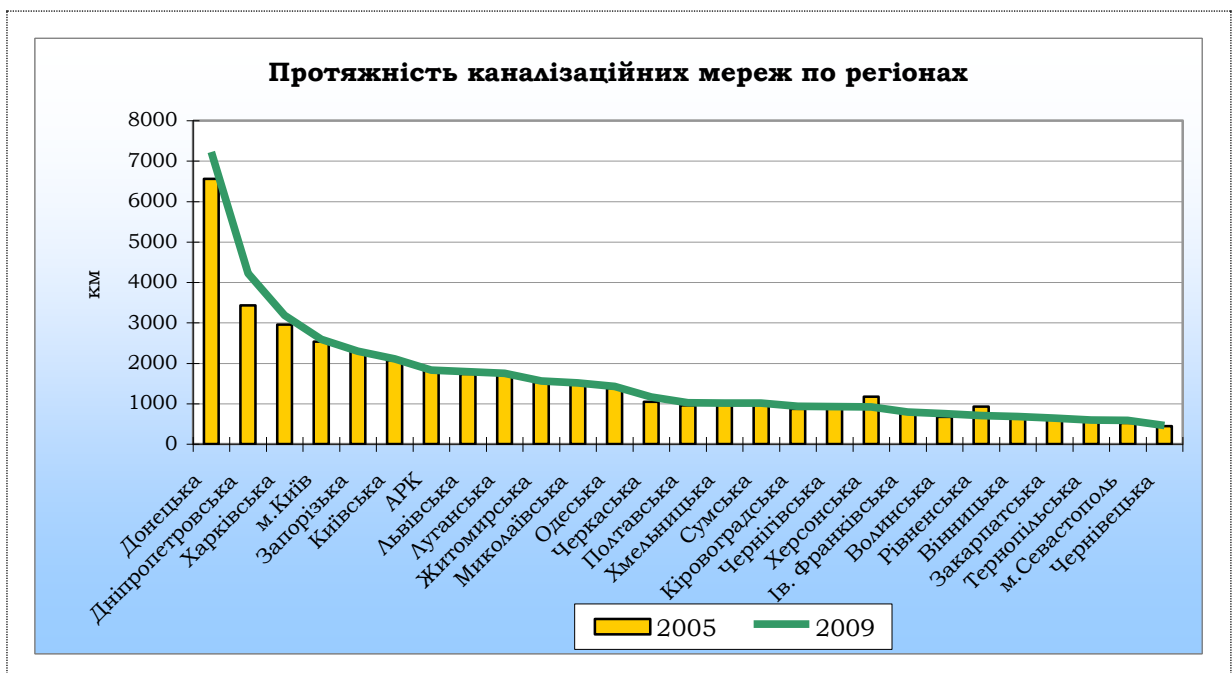

Рис. 2.2.11

У 2 областях (Херсонській та Рівненській) протяжність мереж за останні роки зменшилась, в інших регіонах - відбувся приріст або вони залишилися на тому ж рівні.

Технічний стан каналізаційних мереж у більшості регіонів України протягом 2005-2009 років прогресуючи погіршувався (рис.2.2.12).

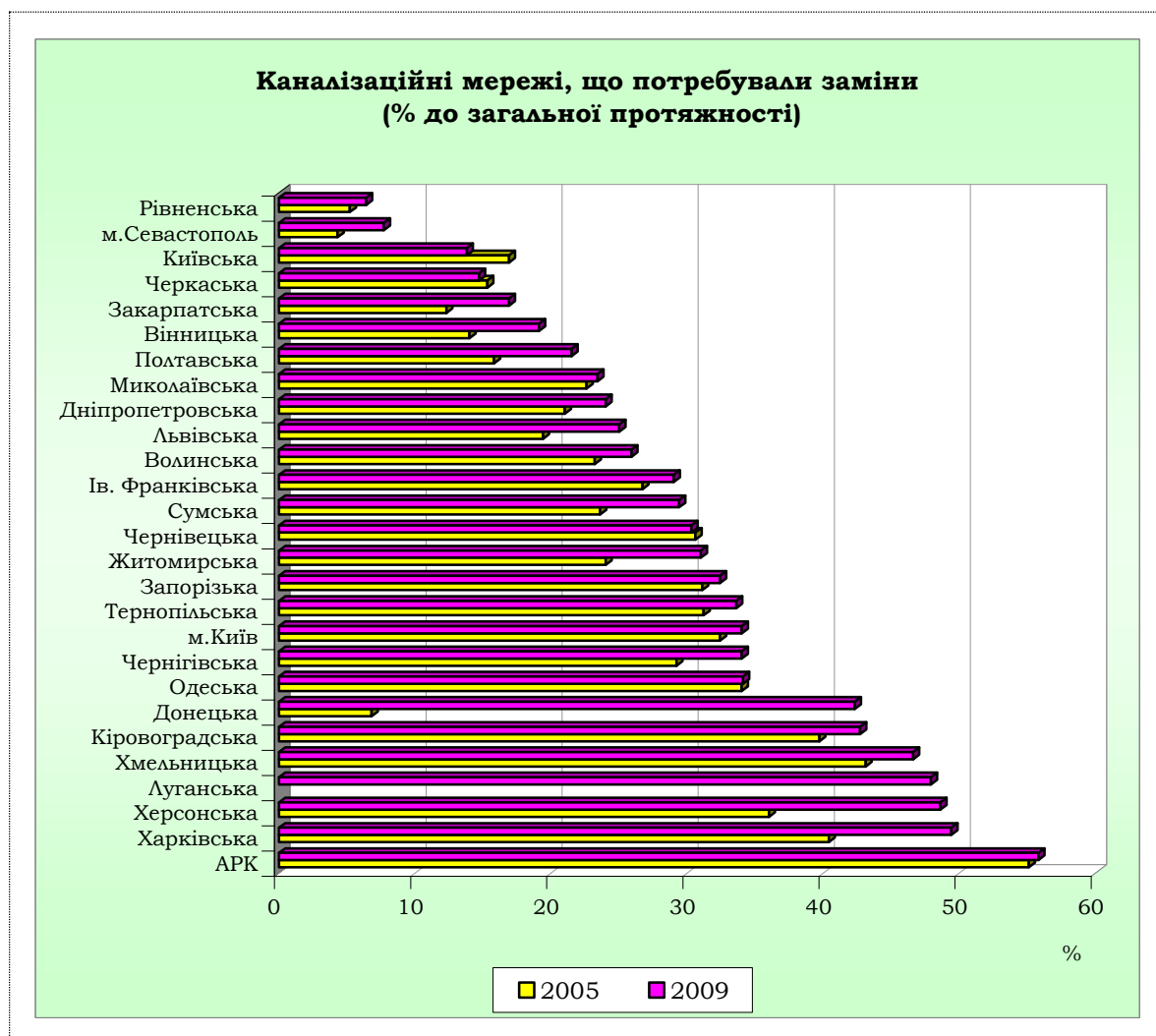

Рис. 2.2.12

У 2009 році найскладніша ситуація була (у % до загальної протяжності мереж): в Автономній Республіці Крим - 55,8 %; Харківській - 49,4 %; Херсонській - 48,6 %; Луганській - 47,9%; Хмельницькій - 46,6 %; Кіровоградській - 42,7 % та Донецькій областях - 42,3 %. До 10 % (від загальної протяжності) мереж потребували заміни лише у Рівненській області - 6,4 % та м.Севастополь - 7,7 %

Найбільші обсяги реноваційних робіт у 2005 році були здійснені у Волинській області 15,5 %; у 2009 р. - у Київській - 21 %; найменші - у м.Київ - 0,1 та 0,04 %, відповідно (рис. 2.2.13)

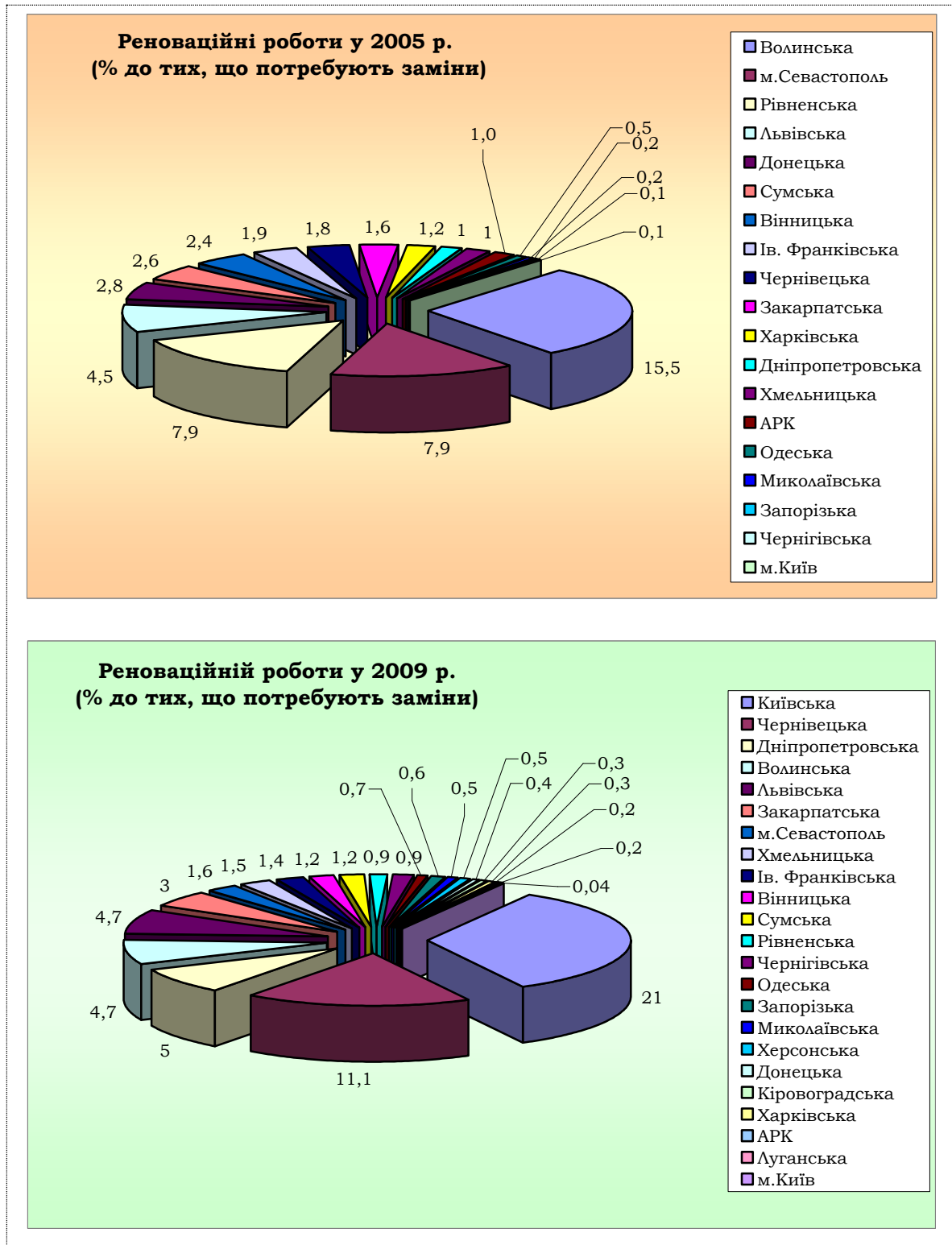

Рис. 2.2.13

Аварійність на розподільних системах водовідведення за період з 2005 по 2009 роки у більшості областей не покращилась. В 2009 році серед регіонів, які надали дані, найбільша кількість аварій у перерахунку на 1 км мережі мала місце у Закарпатській - 9; Запорізькій - 8,7 та Миколаївській областях -

6,4. Найменша аварійність була у м.Київ - 0,02; Сумській - 0,14 та Вінницькій областях - 0,2 аварії/км (рис.2.2.14).

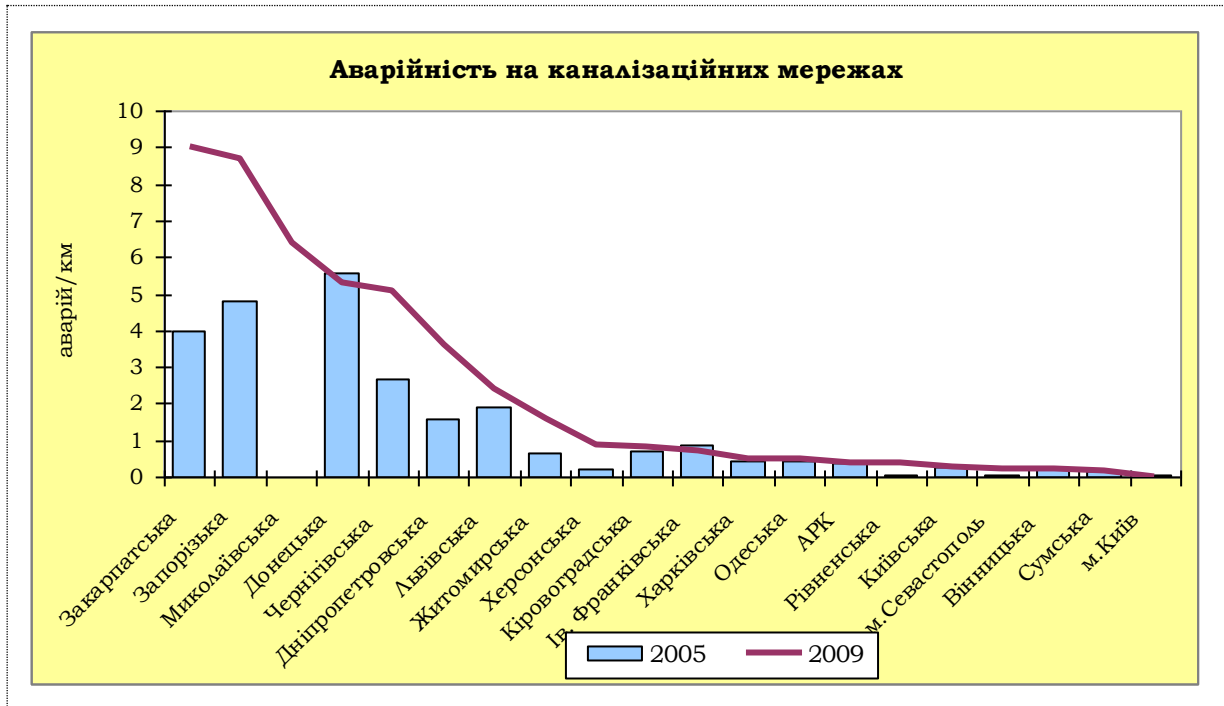

Рис. 2.2.14

Тарифи на послуги централізованого водовідведення протягом 2005-2009 років поступово зростали практично у всіх регіонах країни (кілька областей не надали даних щодо рівня тарифів за вказаний період і при аналізі не могли бути враховані).

Для промислових підприємств у 2009 р. порівняно з 2005 р. *максимальні тарифи* знизились лише в Автономній Республіці Крим та Чернівецькій області. Найвищий рівень тарифів був у Харківській області - 39,96 і 187,09 грн./м³; найнижчий - у м.Київ - 0,3 і 1,19 грн./м³, відповідно.

Мінімальні тарифи для промисловості (рис.2.2.16) були найбільшими у Дніпропетровській - 7; Луганській - 4,32 та Одеській областях - 4,12; найменшими - у Хмельницькій - 0,46; Полтавській - 0,74 та Львівській областях - 0,99 грн./м³, відповідно (рис.2.2.15).

Тарифи для населення, як максимальні, так і мінімальні, у вказаний період зросли по всіх регіонах (у Черкаській області максимальні тарифи залишились на тому ж рівні). Найвищий рівень *максимальних тарифів* у 2009 році був у Чернігівській - 15,97; Вінницькій - 15,95 та Харківській областях - 15 грн./м³; найнижчий - у м.Київ - 1,19; Хмельницькій області - 1,22 та м.Севастополь - 1,52 грн./м³.

Мінімальні тарифи для населення були найбільшими у Дніпропетровській - 5; Хмельницькій - 2,97 та Херсонській областях - 2,8 грн./м³; найменшими - у Полтавській - 0,4; Харківській - 0,46 та Запорізькій областях - 0,63 грн./м³ (рис. 2.2.17).

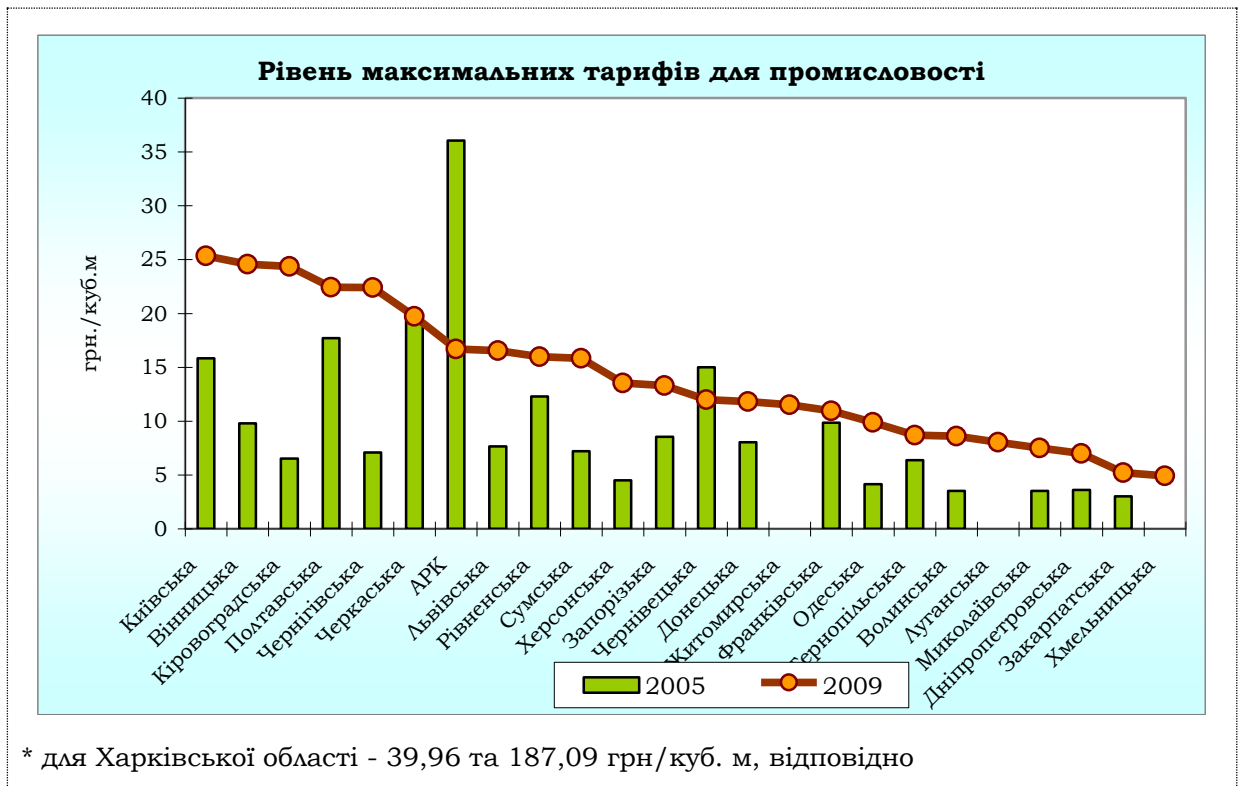

Рис. 2.2.15

Рис. 2.2.16

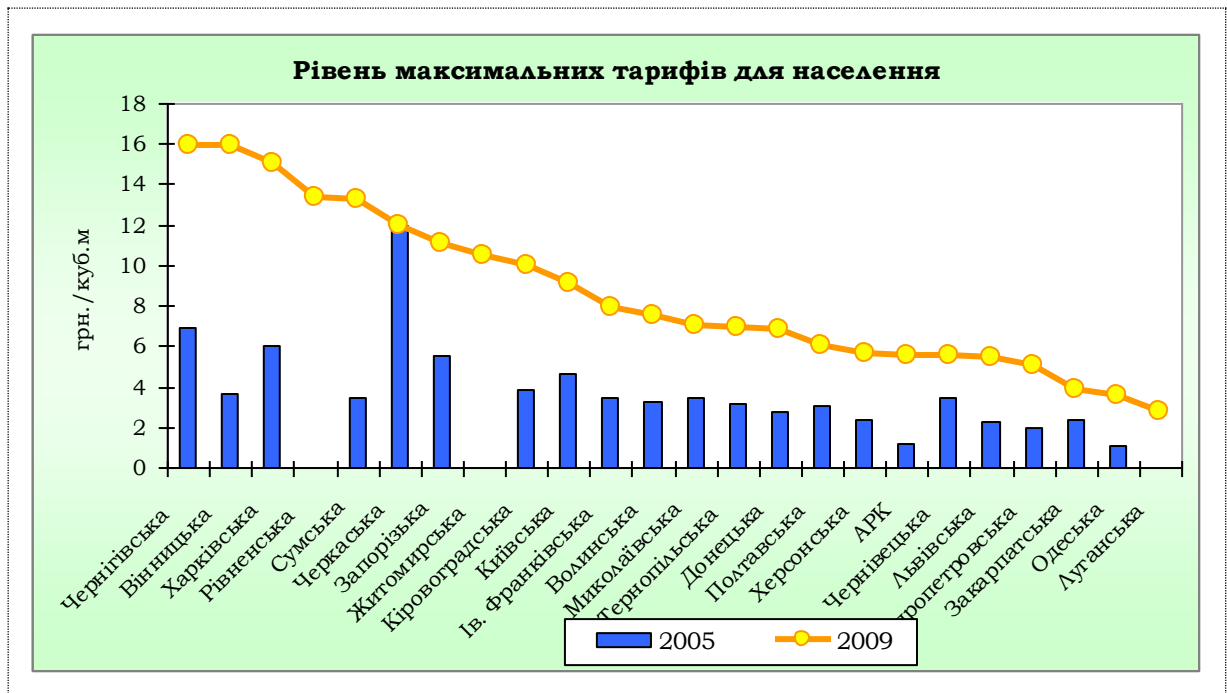

Рис. 2.2.17

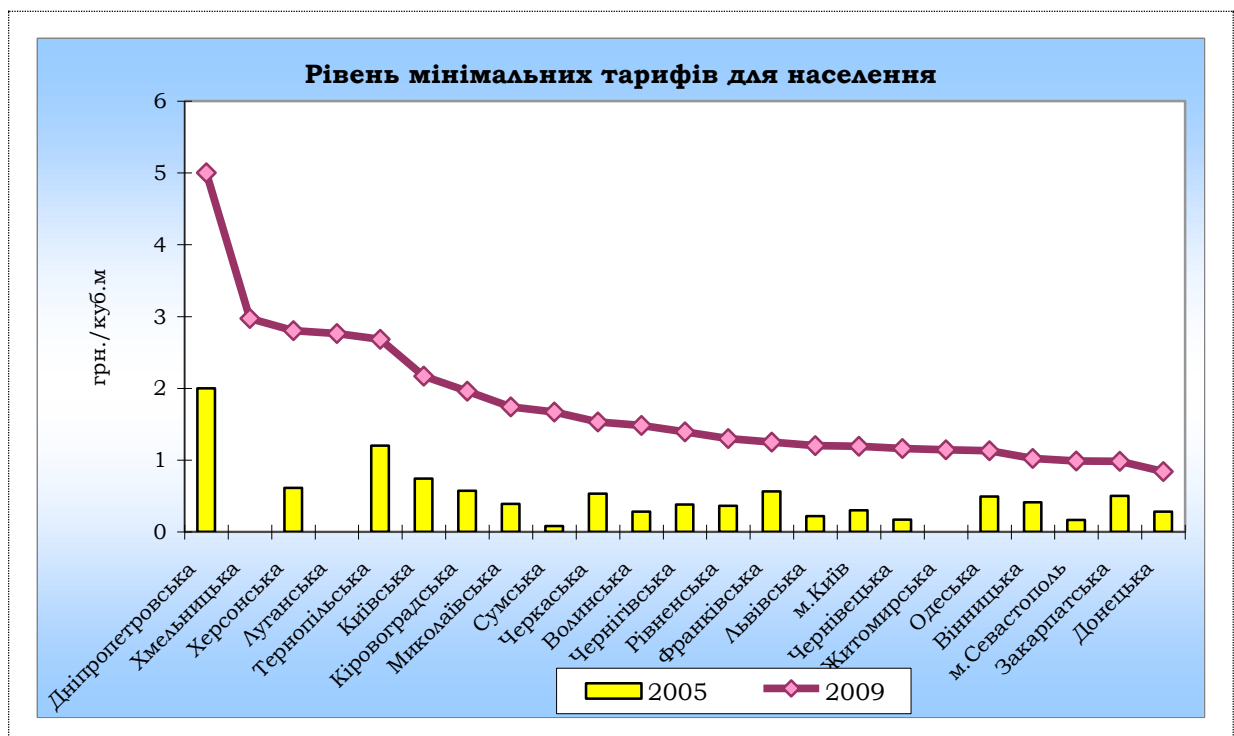

Рис. 2.2.18

Собівартість послуг з водовідведення протягом 2005-2009 років зростає по всіх регіонах країни (рис.2.2.19). У 2009 році найбільші значення цього показника були у Запорізькій (7,63 грн./м³), Волинській (7,12 грн./м³) та Київ-

ській (6,14 грн./м³) областях; найнижчі - у Хмельницькій області - (1,17 грн./м³); м.Києві (1,24 грн./м³) та Львівській (1,49 грн./м³) областях (рис.2.2.20).

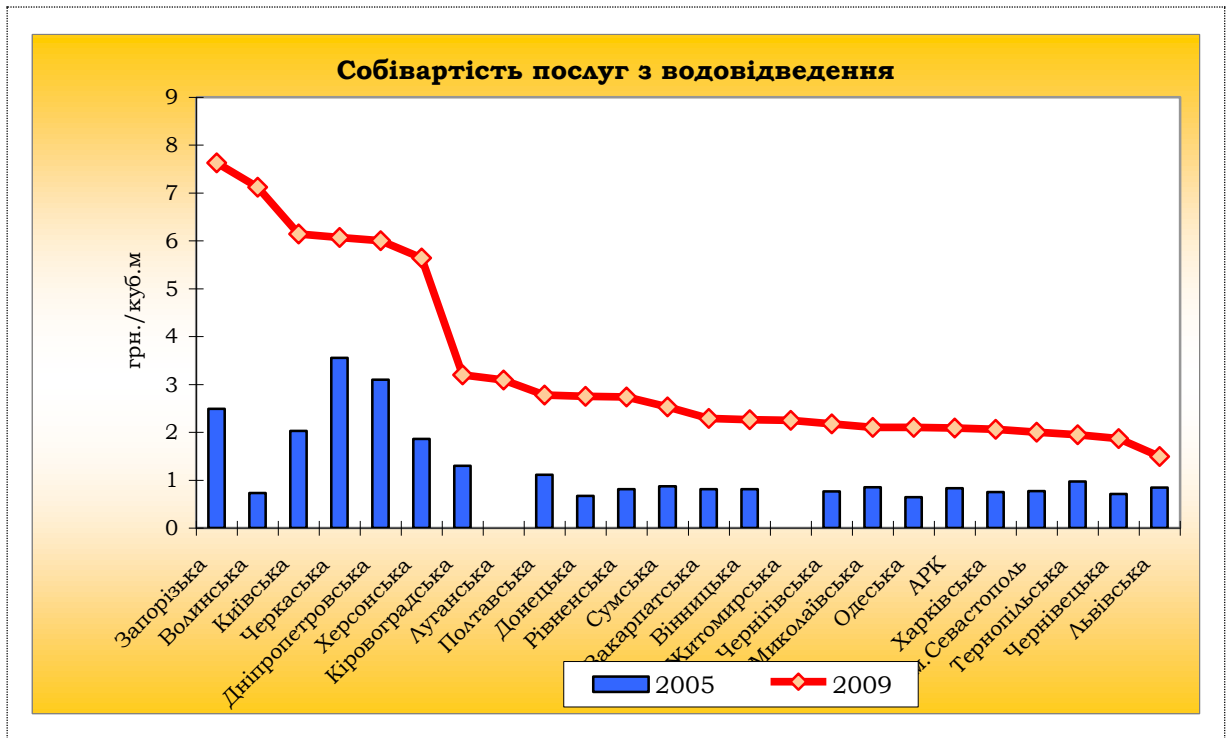

Рис. 2.2.19

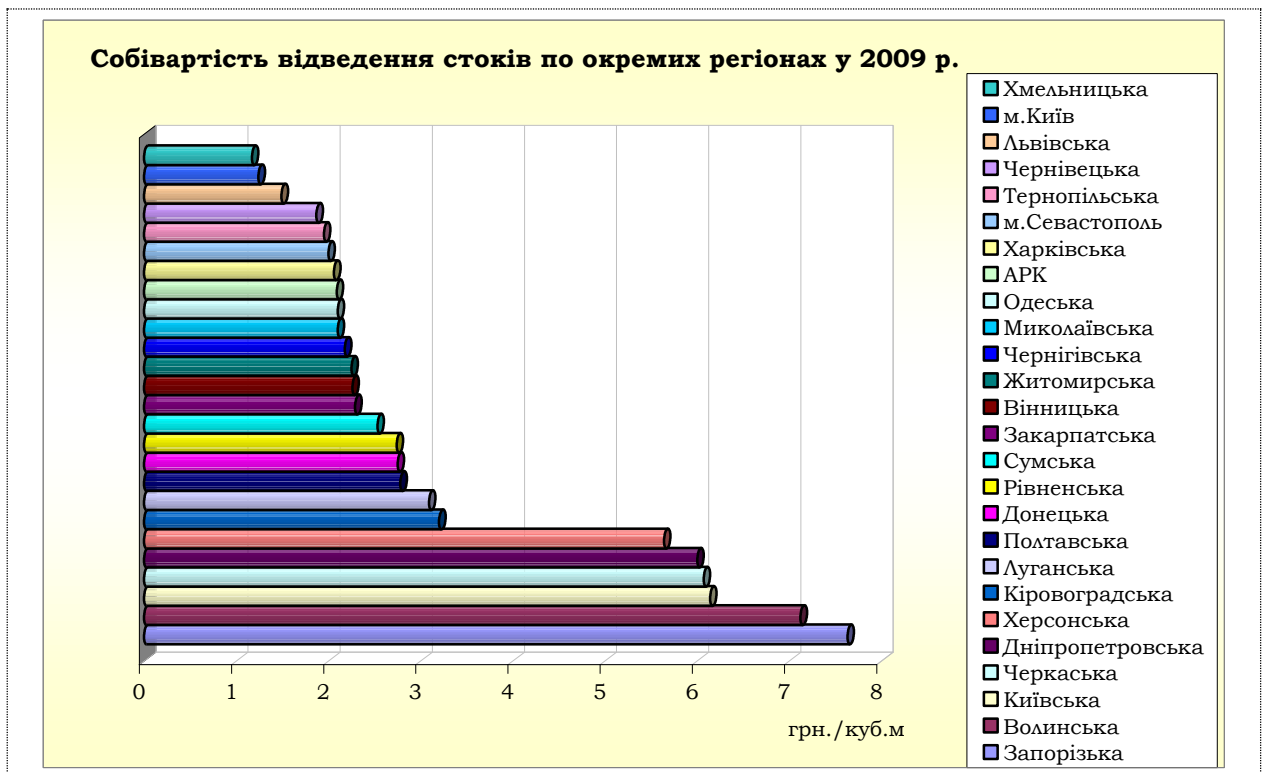

Рис. 2.2.20

Зростання собівартості водовідведення у 2009 році по відношенню до 2005 року, згідно наданих даних, склало: Волинська область - у 9,8; Донецька - у 4,1; Рівненська - у 3,4; Одеська - у 3,3; Запорізька - у 3,1; Київська та Херсонська - у 3 рази (рис. 2.2.21).

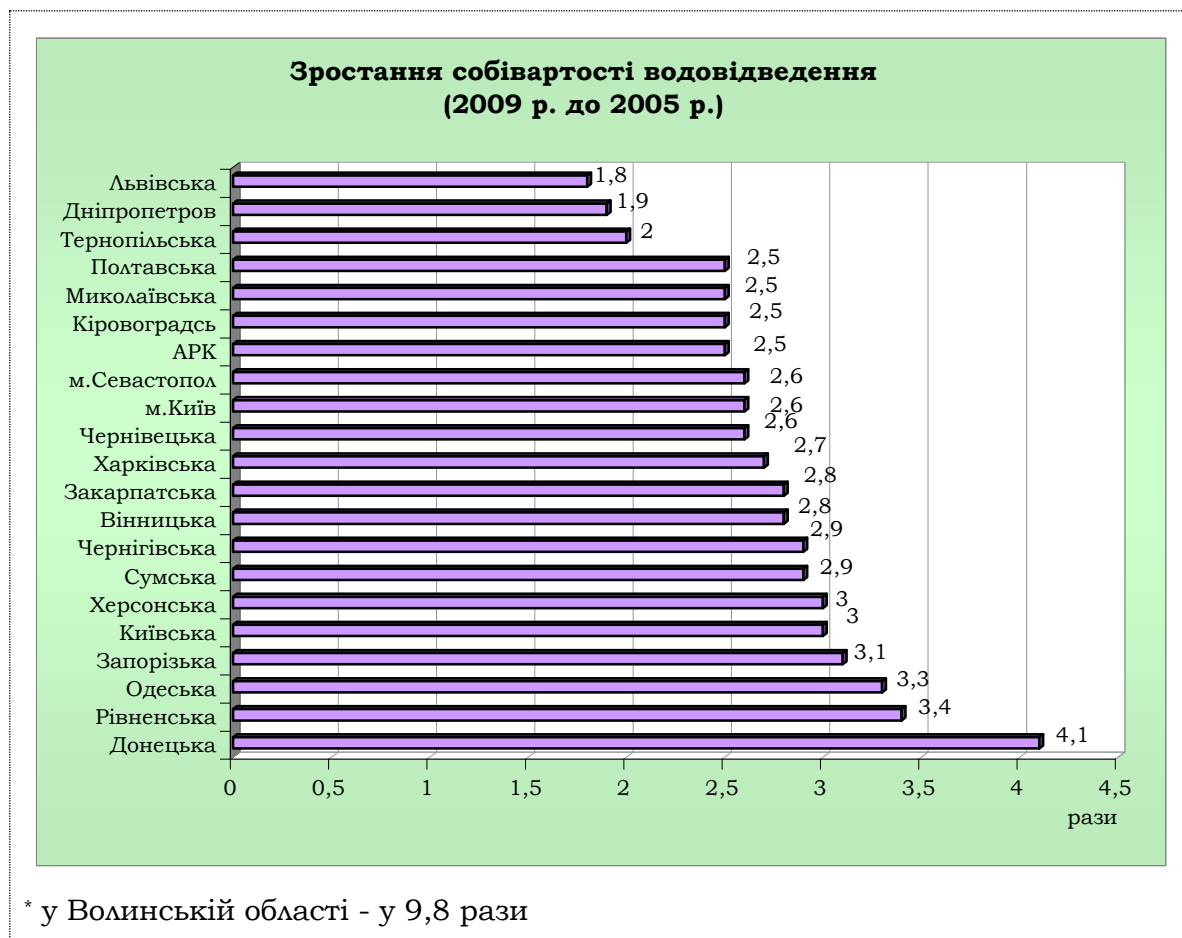

Рис. 2.2.21

Протягом 2005-2009 років у більшості регіонів України встановлені на послуги централізованого водовідведення тарифи не відшкодовували в повній мірі затрати на відведення та очищення стічних вод.

Споживання електроенергії. Величина споживання електроенергії для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства відноситься до одного з найважливіших економічних показників, який значно впливає на собівартість послуг з водопостачання та водовідведення. За даними Мінпаливенерго України (табл.2.2.1) підприємствами ВКГ у 2009 році було спожито 4215,2 млн. кВт·год електроенергії на суму 2544,9 млн. грн.; при цьому приріст боргу за спожиту електроенергію на кінець 2009 р. склав 9,2 %.

Таблиця 2.2.1

Обсяги електроенергії, спожитої підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства у 2009 році

№	Регіон	Спожито електроенергії		Борг на 01.01.2009р., тис.грн.	Приріст/зниження боргу на кінець 2009р., %
		тис. кВт.год	тис. грн.		
1.	АР Крим	161 074,1	101 735,0	61 178,9	8,8
2.	Вінницька	56 052,0	33 116,0	14 941,0	2,9
3.	Волинська	36 623,0	25 254,0	1 830,0	189,5
4.	Дніпропетровська	419 370,1	251 104,9	323 802,9	14,6
5.	Донецька	877 395,0	452 801,0	301 898,0	34,6
6.	Житомирська	60 637,0	36 783,0	3 786,0	-100,0
7.	Закарпатська	41 857,0	29 071,0	11 468,0	49,4
8.	Запорізька	131 110,0	90 753,0	12 896,0	27,6
9.	Івано-Франківська	39 852,0	23 987,0	1 642,0	49,3
10.	Київська	86 586,2	55 800,7	1 024,0	495,1
11.	Кіровоградська	58 766,0	33 516,0	6 269,0	28,8
12.	Луганська	379 183,0	228 431,0	352 751,1	11,4
13.	Львівська	188 444,6	116 254,8	584,1	255,5
14.	Миколаївська	49 657,0	30 960,0	1 092,0	92,0
15.	Одеська	211 187,0	127 548,0	3 207,0	-5,3
16.	Полтавська	93 518,0	61 544,0	6 285,1	58,0
17.	Рівненська	47 255,0	27 530,0	6,0	16866,7
18.	Сумська	63 111,0	42 012,0	2 124,0	40,4
19.	Тернопільська	30 921,0	20 649,0	1 142,0	-38,5
20.	Харківська	371 678,0	214 807,0	37 990,0	-49,3
21.	Херсонська	94 243,0	64 304,0	2 286,0	-53,9
22.	Хмельницька	51 014,0	29 683,0	1 039,0	115,3
23.	Черкаська	41 673,0	27 537,0	4 219,0	36,4
24.	Чернівецька	49 006,9	25 363,5	19 370,0	19,1
25.	Чернігівська	48 425,0	31 889,0	1 031,0	15,3
26.	м. Київ	404 961,0	281 423,5	412 391,1	-8,8
27.	м Севастополь	63 772,0	45 002,0	1 417,0	-35,3
28.	ВАТ "ПЕМ-Енерговугілля"	13 633,0	9 650,7	73,1	488,6
29.	ДП "Регіональні ел.мережі"	10 288,8	7 235,4	1 614,9	-63,3
30.	ТОВ "Сервіс-Інвест"	33 899,4	19 101,4	855,8	-16,6
	Всього по Україні	4215193,0	2544846,9	1 834331,1	9,2

2.3 Стан реформування та розвитку водопровідно - каналізаційного господарства

В рамках реформування водопровідно-каналізаційного господарства діяльність Міністерства з питань житлово-комунального господарства у 2006-2009 роках була спрямована на:

✧ виконання завдань Закону України «Про Загальнодержавну Програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки» (далі – Програма), «Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки» та інших державних і галузевих програм стосовно законодавчої та нормативно-правової бази, науково-технічних розробок, організації робіт щодо сталого функціонування підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, поліпшення технічного стану систем водопостачання і водовідведення, забезпечення їх надійної та ефективної роботи, покращення якості питної води:

✧ координацію роботи і надання методичної допомоги Міністерству житлово-комунального господарства АР Крим, структурним підрозділам з питань житлово-комунального господарства обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій у вирішенні питань реформування водопровідно-каналізаційного господарства.

Більшість підприємств водопровідно-каналізаційного господарства – це комунальні унітарні підприємства, які експлуатують об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства на правах господарського відання. Головною проблемою у відносинах підприємств з власником основних фондів – органами місцевого самоврядування - є відсутність договорів, які визначають взаємну відповідальність сторін за ефективну діяльність підприємств та їх розвиток, рівень та якість надання послуг. У останні чотири роки почався процес формалізації відносин між підприємствами і їх власниками – місцевими органами влади.

Однією з умов запровадження схем делегованого управління у сфері водопровідно-каналізаційного господарства та укладання договорів оренди та концесії має стати наявність бізнес-планів стратегічного розвитку підприємств. Сьогодні лише 5 відсотків водоканалів мають комплексну інвестиційну програму.

В Україні повільно створюється конкурентне середовище у сфері надання послуг з водопостачання та водовідведення із-за відсутності сприятливих умов та ефективних фінансово-кредитних механізмів залучення недержавних інвестицій.

Згідно завдань Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки» Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування розроблені регіональні та місцеві програми (заходи) щодо забезпечення населення якісною питною водою, технічного переоснащення підприємств водопровідно-каналізаційного господарства та скорочення питомих витрат енергетичних і матеріальних ресурсів, оновлення основних фондів.

Відповідно до зазначених програм виконуються заходи з розвитку та реконструкції систем водопостачання та водовідведення, в т.ч. будівництво та реконструкція водопровідно-каналізаційних мереж і споруд, здійснюють-

ся заходи з охорони та раціонального використання джерел питного водопостачання, підвищення контролю якості води тощо.

Досить напружений стан з якістю питної води в Україні, особливо у населених пунктах Донецької, Запорізької, Луганської, Одеської та Херсонської областей, яка за окремими фізико-хімічними показниками не відповідає вимогам чинного стандарту.

На сьогодні реалізація споживачам питної води з відхиленням від вимог стандарту здійснюється відповідно до тимчасових дозволів, виданих Держспоживстандартом на підставі висновків державної санітарно-гігієнічної експертизи Міністерства охорони здоров'я та рекомендацій Міжвідомчої комісії при Мінжитлокомунгоспі з розгляду питань щодо надання тимчасових дозволів на реалізацію питної води з відхиленням від вимог нормативного документа (далі – Міжвідомчої комісії), затвердженої спільним наказом МОЗ, Держспоживстандарту та Держжитлокомунгоспу.

Проте, як свідчить проведений аналіз наданих матеріалів, виконання запланованих заходів щодо поліпшення якості питної води підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства здійснюється дуже повільними темпами. Незважаючи на наявність апробованих технологій та обладнання для очищення води, на місцях не приділяється належна увага їх впровадженню.

В рамках реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Міністерством протягом 2006-2009 років опрацьовано низку законодавчих, нормативно-правових та методичних документів, які сприяють проведенню системних перетворень щодо забезпечення надійного функціонування підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, а саме:

- постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.06 № 118 «Деякі питання, пов'язані з виконанням Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки»;

- постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2007 № 41 «Про встановлення меж зони санітарної охорони Ісходненського водозабору питних підземних вод м. Армянська АР Крим» та від 21.02.2007 № 267 «Про встановлення меж зон санітарної охорони Грабівського та Червонооскільського водосховищ, що знаходяться на території Донецької, Луганської та Харківської областей»;

- постанова Уряду від 14.05.2008 № 348 «Про встановлення меж зони санітарної охорони водозабору «Плугів» питних підземних вод м. Львова».

- спільний наказ МОЗ, Мінбуду, Держспоживстандарту «Про внесення змін до наказу «Про створення Міжвідомчої комісії з розгляду питань щодо надання тимчасових дозволів на реалізацію питної води з відхиленнями від вимог нормативного документу» від 28.03.06 № 176/95/94, який зареєстровано в Мін'юсті 14.04.06 за № 441/12315»;

- наказ Мінбуду від 11.10.06 № 335 «Про затвердження Методики розрахунку питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства України, зареєстрований в Мін'юсті 28.12.06 за № 1381/13255»;

- наказ Мінжитлокомунгоспу від 18.05.2007 № 18 «Про затвердження Інструкції із застосування гіпохлориту натрію для знезараження води в системах централізованого питного водопостачання та водовідведення», зареєстрований в Мін'юсті 25.07.07 за №853/14120»;

- наказ Мінжитлокомунгоспу від 14.05.2008 № 126 «Про затвердження Методик розроблення технологічних нормативів використання питної води житлово-експлуатаційними підприємствами й організаціями», зареєстрований у Мін'юсті 30.05.2008 за № 479/15170;

- наказ Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 № 190 «Про затвердження Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України», зареєстрований у Мін'юсті 07.10.2008 за № 936/15627;

- наказ Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 № 191 «Про внесення змін до Правил технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України», зареєстрований в Мін'юсті 10.09.2008 за № 830/15521;

- наказ Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 № 189 «Про внесення змін до Галузевих технологічних нормативів використання питної води на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства України», зареєстрований у Мін'юсті 13.08.2008 за № 750/15441;

- Державний стандарт України «Джерела централізованого питного водопостачання. Гігієнічні і екологічні вимоги до якості води та правила вибору» ДСТУ 4808:2007.

З метою впровадження на підприємствах водопровідно - каналізаційного господарства України прогресивних технологій та обладнання виконано наступні роботи:

✧ Розробка нових високоефективних коагулянтів на основі гідроксидів алюмінію та технологій їх впровадження в практику очищення природних вод. В результаті виконання роботи на ВАТ «Пологівський хімічний завод «Коагулянт» налагоджено виробництво нових видів коагулянтів ПОЛВАК-68СТМ та ПОЛВАК-40КТМ високої та середньої основності.

✧ Модернізація решіток грабельних рейкового типу.

✧ Розробка сучасної технології глибокої біореагентної очистки стічних вод з застосуванням іммобілізованих та завислих біоценозів мікроорганізмів.

✧ Створення установки та технології для кондиціонування промивних вод фільтрувальних споруд та осадів, які утворюються на станціях водоочищення.

✧ Рекомендації щодо розроблення проекту утримання та утилізації біогазу станцій очищення стічних вод.

✧ Рекомендації щодо впровадження технологій очищення та знезараження природних вод з метою скорочення використання газоподібного хлору.

✧ Рекомендації з інтенсифікації роботи споруд біологічного очищення стічних вод за допомогою енергозберігаючого методу із застосуванням нових інертних носіїв та реагентів.

✧ Рекомендації щодо розроблення технологічної частини споруд біологічного очищення стічних вод з використанням завантаження для іммобілізації мікроорганізмів активного мулу.

✧ Рекомендації з проведення енергетичних обстежень на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства та підготовки водогосподарського балансу.

- ✧ Методичні рекомендації із застосування коагулянтів на основі гідроксидів алюмінію на водопровідних станціях.
- ✧ Узагальнені рекомендації з технології обробки промивних вод та осадів.
- ✧ Рекомендації з перевірки обраних методів та технологій отримання енергоресурсів на каналізаційних очисних спорудах.
- ✧ Рекомендації щодо впровадження сучасної технології видалення поверхнево-активних речовин та обробки осадів, що утворюються в процесах біохімічного очищення стічних вод на каналізаційних очисних станціях.
- ✧ Рекомендації на проектування споруд блочно-модульної конструкції потужністю від 1000-10000 м³/добу для реалізації технології комбінованого очищення стічних вод.
- ✧ Аналітичні дослідження з моніторингу систем водопостачання та водовідведення та розробку форм звітності.
- ✧ Компактна установка потужністю 0,1-0,5 тис. м³ для глибокого очищення стічних вод.
- ✧ Дослідження напрямів удосконалення нормативно-правової бази, що регулює питання централізованого водопостачання та водовідведення.
- ✧ Комплексна технологія очищення питної води з відкритих джерел водопостачання.

З метою створення системного законодавчого регулювання у сфері централізованого питного водопостачання та водовідведення Міністерством у 2009 році розроблено проект Закону України «Про централізоване питне водопостачання та водовідведення». Крім того, зазначеним законопроектом передбачається внести зміни до низки Законів України, зокрема Закону України «Про питну воду та питне водопостачання».

Водночас Міністерством розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки».

Спільно з Інститутом колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України здійснено приведення проекту ДСТУ «Питна вода. Вимоги та контроль за якістю» до основних вимог Директив ЄС 98/83 і розроблено проект ДСТУ «Питна вода поліпшеної якості. Вимоги та методи контролювання», які об'єднано в один нормативний документ – проект ДСТУ «Питна вода. Вимоги та методи контролювання якості», який поданий на експертизу та затвердження до Держспоживстандарту.

Крім того продовжено розробку проектів Державних будівельних норм України «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди» і «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди» на заміну СНиП 2.04.02-84 «Водоснабжение. Наружные сети и сооружения» та СНиП 2.04.03-85 «Канализация. Наружные сети и сооружения».

Для постійного інформування споживачів та з метою реалізації права вільного доступу до інформації про якість питної води підготовлено та оприлюднено на веб-сайті Міністерства Національні доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2005-2009 роках.

За рахунок коштів Державного бюджету України надавалась підтримка регіонам з метою сталого функціонування водопровідно - каналізаційних систем, їх надійної та ефективної роботи, а саме:

✧ Законом України «Про Державний бюджет України на 2006 рік» було передбачено видатки в обсязі 80 млн. грн. за бюджетною програмою «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення».

✧ Законом України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» за бюджетною програмою «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» було передбачено видатки в обсязі 200,0 млн. грн.

Крім того, на розвиток та реконструкцію водопровідно-каналізаційних систем за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіонів, заходів з попередження аварій і запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві та на інших аварійних об'єктах комунальної власності, в тому числі на ремонт і реконструкцію теплових мереж та котелень передбачено фінансування в сумі 438,3 млн. грн.

✧ Законом України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» передбачено кошти за бюджетною програмою «Загальнодержавна програма реформування житлово-комунального господарства, в т.ч. на здешевлення кредитів для виконання цієї програми» у розмірі 850 000,0 тис. грн.

Кошти в обсязі 399 500,0 тис. грн. передбачалося спрямувати на придбання основних матеріалів і обладнання та виконання будівельно-монтажних робіт з модернізації централізованих систем водопостачання і водовідведення (в тому числі із загального фонду - 127,9 млн. грн., із спеціального - 271,6 млн. грн.).

Законом України «Про Державний бюджет України на 2009 рік кошти за бюджетною програмою «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» не передбачались.

Фінансова стабілізація галузі є передумовою і для залучення приватного капіталу, реалізації інвестиційних проектів за рахунок кредитів Світового і Європейського банків реконструкції і розвитку, розширення співпраці органів місцевого самоврядування з Євросоюзом, без чого неможливо здійснити її технічне переоснащення.

Міністерством проведено значну роботу щодо залучення довгострокових зарубіжних кредитних ресурсів на вирішення проблем у сфері водопостачання та водовідведення.

На даний час завершено реалізацію спільного із Світовим банком проекту «Водопостачання та каналізація міста Львова» та з Європейським банком реконструкції та розвитку - проекту «Програма інвестицій та розвитку системи водопостачання та очищення води м. Запоріжжя».

Разом з Європейським банком реконструкції та розвитку реалізується інвестиційний проект «Модернізація систем водопостачання та водовідведення міста Дніпропетровська».

У 2009 році Міністерство спільно з Світовим банком реконструкції та розвитку розпочало реалізацію проекту «Розвиток міської інфраструктури» загальним обсягом фінансування 140 млн. дол. США.

Учасниками «основного» компоненту Проекту є підприємства водопровідно-каналізаційного господарства міст Одеси, Чернігова, Івано-Франківська.

«Відкритий» компонент Проекту передбачає виконання в секторі водопровідно-каналізаційного господарства України низки невеликих енергозберігаючих інвестиційних проектів на загальну суму 80120 тис. дол. США.

Угоди щодо отримання субкредиту в рамках «відкритого» компоненту Проекту укладені з підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства міст Одеси, Чернігова, Борисполя, Черкас, Кам'янець-Подільського, Коломиї, Дрогобича, Харкова, Калуша, Кременчука, Балти, Новоград-Волинського, Слов'янська, Нової Каховки.

На завершальній стадії підготовки перебуває спільний з Європейським інвестиційним банком проект «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаєві» загальною вартістю 31,08 млн. євро, з них позика ЄІБ – 15,54 млн. євро, грант ЄС – 3,4 млн. євро, власні кошти - 12,14 млн. євро.

Метою проекту є забезпечення європейського рівня екологічної безпеки, досягнення повної відповідальності національним нормам щодо очищення стоків та скиду їх до водних об'єктів, приведення системи очистки та подачі споживачам питної води до європейських стандартів.

Незважаючи на ті кроки, які зроблені Міністерством за цей період на сьогодні залишаються не вирішеними проблемні питання у водопровідно-каналізаційному господарстві, а саме:

- ✧ значна кількість населення України не має належного доступу до якісної питної води;
- ✧ понад 100 міст України через значну зношеність основних фондів, дефіцит потужностей, нераціональні втрати питної води в зовнішніх мережах, послуги з водопостачання надаються не цілодобово, а за графіком.
- ✧ незадовільний технічний стан та значна зношеність основних фондів;
- ✧ фінансово-економічний стан переважної більшості підприємств залишається складним;
- ✧ надмірне, неефективне використання матеріальних та енергетичних ресурсів;
- ✧ недосконала система управління підгалуззю;
- ✧ низька інвестиційна привабливість підприємств, відсутність інвестицій.

З метою визначення основних напрямків реформування водопровідно-каналізаційного господарства України в сучасних умовах проводяться наради, семінари, виставки, в яких беруть участь керівники підприємств, спеціалісти галузі, представники центральних і місцевих органів виконавчої влади.

У 2005, 2007 та 2009 роках в м. Ялта проведено Міжнародні Конгреси та Технічні Виставки «ЕТЕВК» (Екологія, технологія, Економіка, Водопостачання, Каналізація), в кожному з яких взяли участь понад 600 делегатів з 25 країн ближнього та дальнього зарубіжжя, представники Кабінету Міністрів України, Верховної Ради та Уряду Автономної Республіки Крим, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, обласних та районних державних адміністрацій, міжнародних фінансових та громадсь-

ких організацій, науково-дослідних та проектних інститутів, підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, компаній і фірм України, Великобританії, Німеччини, Швеції, Данії, Франції, Польщі, Росії, Білорусі, Казахстану, США, Ізраїлю, Італії.

Міністерство брало участь у підготовці та роботі II-VI Міжнародних Конгресів «Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства» та III-VII Міжнародних спеціалізованих виставках «КомунТех», Міжнародних водних форумах «AQVA UKRAINE» та науково-практичних конференціях «Вода довкілля», семінарах «Україна – водозабезпечення - XXI сторіччя», а також у засіданнях Українського комітету управління Програмою ПРООН-ГЕФ екологічного оздоровлення басейну Дніпра тощо.

25 вересня 2008 року з ініціативи Національної академії наук України і Мінжитлокомунгоспу за підтримки Міністерства охорони здоров'я, ПРООН в Україні, Української асоціації підприємств водопровідно-каналізаційного господарства «Укрводоканалекологія» відбулася міжнародна науково-практична конференція «Якість питної води: нові підходи та шляхи вирішення», що мала за мету визначення концептуальних засад забезпечення населення України якісною питною водою в сучасних умовах поглиблення кризи водозабезпечення й погіршення впливу неякісної питної води на здоров'я людей.

Основними шляхами вирішення головних завдань, спрямованих на забезпечення сталого функціонування та динамічного, інноваційно-ринкового розвитку водопровідно-каналізаційного господарства є:

На державному рівні:

- створення передумов для забезпечення населення послугами водопостачання та водовідведення належного рівня та якості відповідно до національних стандартів (реконструкції та розвитку водопровідних комплексів, доведення якості питної води до вимог діючих стандартів з поступовим наближенням до вимог стандартів Європейського союзу);

- удосконалення ефективної системи управління та створення конкурентного середовища шляхом залучення підприємств різних форм власності для експлуатації систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

- подальше удосконалення нормативно-правової бази;

- гармонізація національних стандартів та інших нормативно-правових актів з директивами Європейського союзу;

- розроблення та впровадження новітніх технологій і обладнання, спрямованих на технічне переоснащення підприємств та скорочення питомих витрат енергетичних і матеріальних ресурсів, та на їх базі оновлення основних фондів;

- стимулювання енергозбереження на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства, скорочення витрат питної води та питомих витрат енергетичних і матеріальних ресурсів;

- фінансування в повній мірі Загальнодержавних Програм реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2010-2014 роки та «Питна вода України" на 2006-2020 роки", інших державних програм.

На місцевому рівні необхідно:

- виконання регіональних та місцевих програм щодо забезпечення населення України якісною питною водою відповідно до Законів України «Про

Загальнодержавну Програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2010-2014 роки» та «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки»;

- проведення інвентаризації та переоцінки комунального майна водопровідно-каналізаційного господарства;
- проведення водогосподарського та енергоаудиту на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства;
- розроблення і впровадження стратегічних планів розвитку підприємств водопровідно-каналізаційного господарства;
- реалізація заходів щодо зменшення втрат і витрат питної води, приведення індивідуальних технологічних нормативів використання питної води відповідно до галузевих;
- застосування прогресивних енергозберігаючих технологій, обладнання та матеріалів, спрямованих на зменшення технологічних витрат та втрат ресурсів;
- забезпечення запровадження обов'язкового технологічного обліку води на всіх ділянках її добудування, транспортування та реалізації споживачам;
- забезпечення цілодобового постачання населенню питної води належної якості;
- встановлення органами місцевого самоврядування, відповідно до наданих законодавством повноважень, економічно обґрунтованих тарифів на послуги централізованого водопостачання;
- вжиття вичерпних заходів щодо забезпечення 100 % рівня оплати за спожиті енергоносії та погашення існуючої заборгованості;
- залучення інвестицій в розвиток, реконструкцію та технічне переоснащення систем водопостачання та водовідведення.

В той же час, необхідно чітко усвідомити, що успішність реалізації державної політики у підгалузі водопровідно-каналізаційного господарства залежить не лише від своєчасно та якісно сформованих нормативно-правових основ, аналізу і пропаганди передового досвіду підприємств галузі із впровадження новітніх технологій, а й в значній мірі від діяльності всіх суб'єктів у цій сфері, від фахового рівня кадрів, від розуміння керівництвом місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування завдань щодо підвищення ефективності роботи водопровідно-каналізаційного господарства та нових форм управління і повинна бути спрямована на підвищення якості питної води, покращення надання населенню послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

3. ДЕРЖАВНИЙ САНИТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ТА СИСТЕМАМИ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

В Україні склалася ситуація, за якою практично всі поверхневі, а в окремих регіонах і підземні води за рівнем забруднення не відповідають вимогам санітарного законодавства на джерела водопостачання. В той же час наявні очисні споруди, технології очистки та знезаражування питної води не спроможні очистити її до рівня показників безпеки.

Питне водопостачання України майже на 80 % забезпечується з поверхневих джерел. Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідемічного благополуччя населення. Потенційні запаси поверхневих вод України оцінюються близько 209 км³ на рік, з яких 25 % формується у межах держави. Водночас більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених.

Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що незважаючи на значний спад промислового виробництва за останні роки та зменшення, у зв'язку з цим, скиду у водойми стічних вод, в країні має місце тенденція до погіршення екологічного стану водойм I та II категорій як за санітарно-хімічними, так і за санітарно-мікробіологічними показниками.

Питома вага досліджених проб води з водойм I категорії, які не відповідали санітарним нормам у 2009 році за санітарно-хімічними показниками становила 18,6 %, за санітарно-бактеріологічними показниками – 22,9 % (табл. 3.1, рис.3.1).

Таблиця 3.1
Питома вага досліджених проб води з водойм I категорії, які не відповідали санітарним нормам (%)

Показники	2007	2008	2009
Санітарно-хімічні	18,0	18,4	18,6
Санітарно-бактеріологічні	19,3	17,9	22,9

Питома вага досліджених проб води, що не відповідали санітарним нормам з водойм I класу, які використовуються в якості джерел централізованого водопостачання населення (за даними державної статистичної звітності)

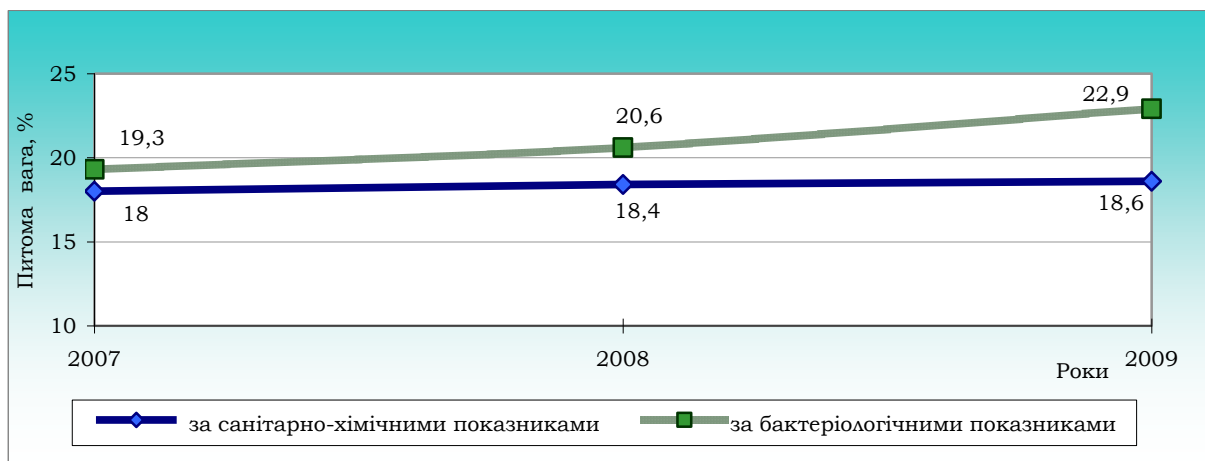

Рис. 3.1

Найбільший відсоток відхилень за санітарно-хімічними показниками відмічається у Луганській – 97,8 %, Дніпропетровській – 69,3 %, Чернігівській – 34,5 % та Кіровоградській областях – 44,3 %, що значно перевищує середній по державі; за бактеріологічними показниками – у Луганській – 42,7 %, Одеській – 40,2 % та Закарпатській областях – 23,9 %.

Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали санітарним нормам у 2009 році за санітарно-хімічними показниками становила 22,9 %, за бактеріологічними показниками – 16,4 % (табл. 3.2, рис.3.2).

Таблиця 3.2

Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали санітарним нормам (%)

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Санітарно-хімічні	21,2	20,6	22,9
Санітарно-бактеріологічні	18,1	15,7	16,4

Питома вага досліджених проб води з водойм II класу (використання в рекреаційних цілях), що не відповідали санітарним нормам (за даними державної статистичної звітності)

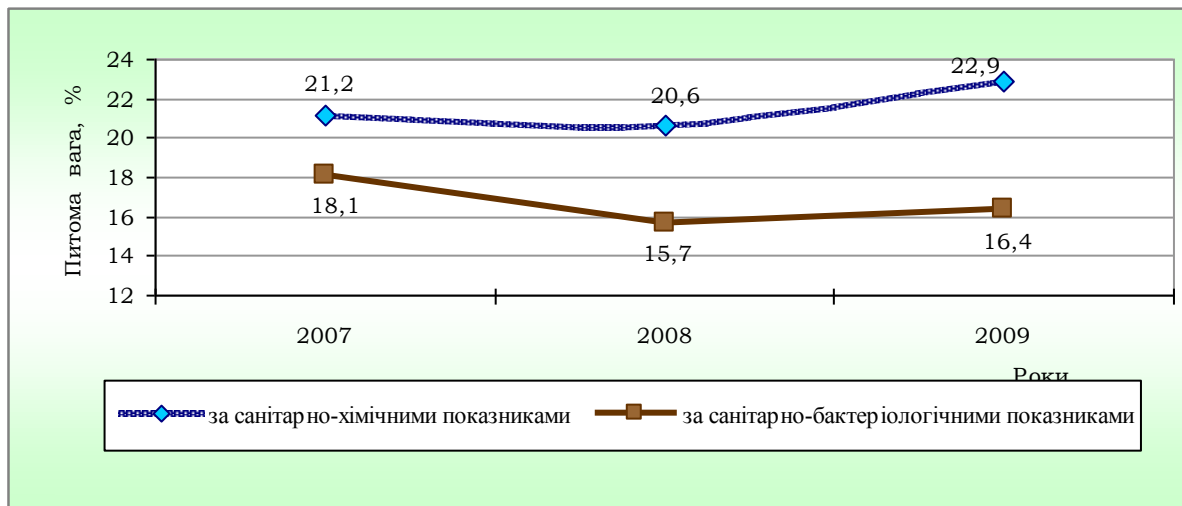

Рис. 3.2

Найбільший відсоток відхилень за санітарно-хімічними показниками відмічається у Дніпропетровській – 71,3 %, Луганській – 70,7 %, Донецькій – 60,6 % та Запорізькій областях – 53,6 %, що значно перевищує середній по державі; за бактеріологічними показниками – у місті Севастополі – 40,9 %, Донецькій – 37,3 %, Луганській – 38,9 % та Одеській областях – 26 %.

Дослідження якості води водойм свідчать про їх забруднення неочищеними та недостатньо очищеними стоками з перевантажених каналізаційних очисних споруд, які в більшості знаходяться у незадовільному технічному стані, порушення процесів самоочищення водойм внаслідок штучно утворених водосховищ та порушень режиму їх експлуатації.

Високий рівень техногенного навантаження на водойми та використання недосконалих технологій підготовки питної води, які розраховані на доведення природної води до якості питної лише тоді, коли вихідна вода від-

повідляє I класу поверхневих джерел водопостачання, не дозволяють забезпечити населення якісною та безпечною для здоров'я питною водою. На сьогодні практично всі водойми за рівнем забруднення наблизились до III класу, а склад очисних споруд, технології водопідготовки фактично не змінились.

Під наглядом держсанепідслужби України у 2009 році знаходилося 19126 (у 2008 – 19107) джерел централізованого водопостачання населення: 1583 комунальних (у 2008 – 1570), 5171 відомчих водопроводи (у 2008 – 5233), 7676 сільських водопроводів (у 2008 – 7669) і 85426 джерел децентралізованого водопостачання (у 2008 – 93043), з них 80862 колодязі (у 2008 – 88438), 3378 артезіанських колодязів (у 2008 – 3422), 1186 каптажів (у 2007 – 1183).

На протязі останніх років близько 5,2 % водопроводів не відповідають санітарним нормам. Найбільша їх кількість в Луганській, Донецькій, Житомирській, Миколаївській та Херсонській областях.

Із загальної кількості водопроводів не відповідають санітарним нормам через відсутність зон санітарної охорони – 67,9 %, необхідного комплексу очисних споруд – 17,1 %, знезаражуючих установок – 24,3 % (табл. 3.3; рис. 3.3-3.4).

Таблиця 3.3

Причини невідповідності санітарним нормам об'єктів централізованого водопостачання

Водопроводи	Комунальні	Відомчі	Сільські
Не відповідає санітарним нормам	162	182	634
Через відсутність зон санітарної охорони	78	108	476
Питома вага (%)	48,1	59,3	75,1
Через відсутність необхідного комплексу очисних споруд	58	54	51
Питома вага (%)	35,8	29,7	8,0
Через відсутність знезаражуючих установок	44	57	168
Питома вага (%)	27,2	31,3	26,5

Причини, через які об'єкти централізованого водопостачання не відповідали санітарним нормам за даними державної статистичної звітності (форма № 18)

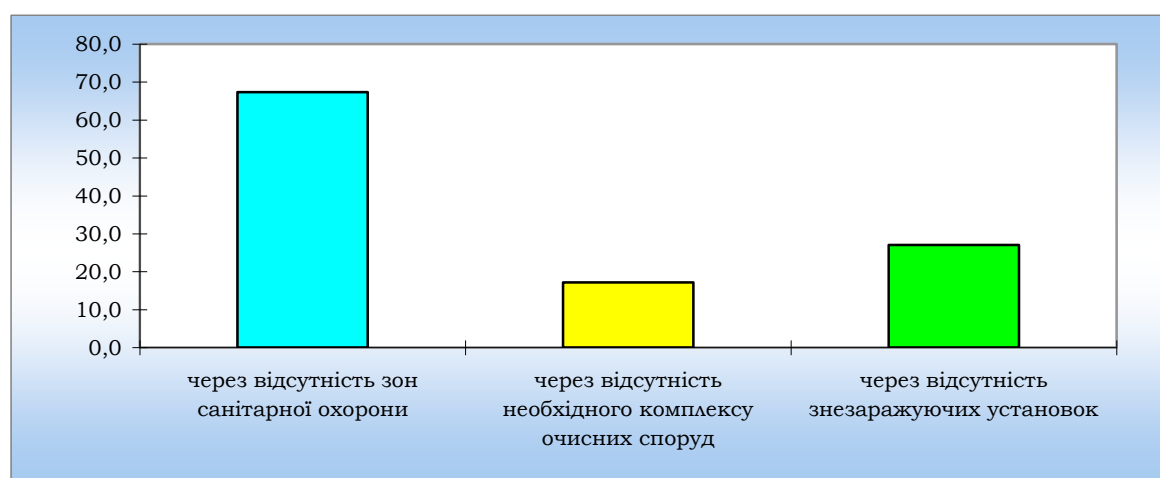

Рис. 3.3

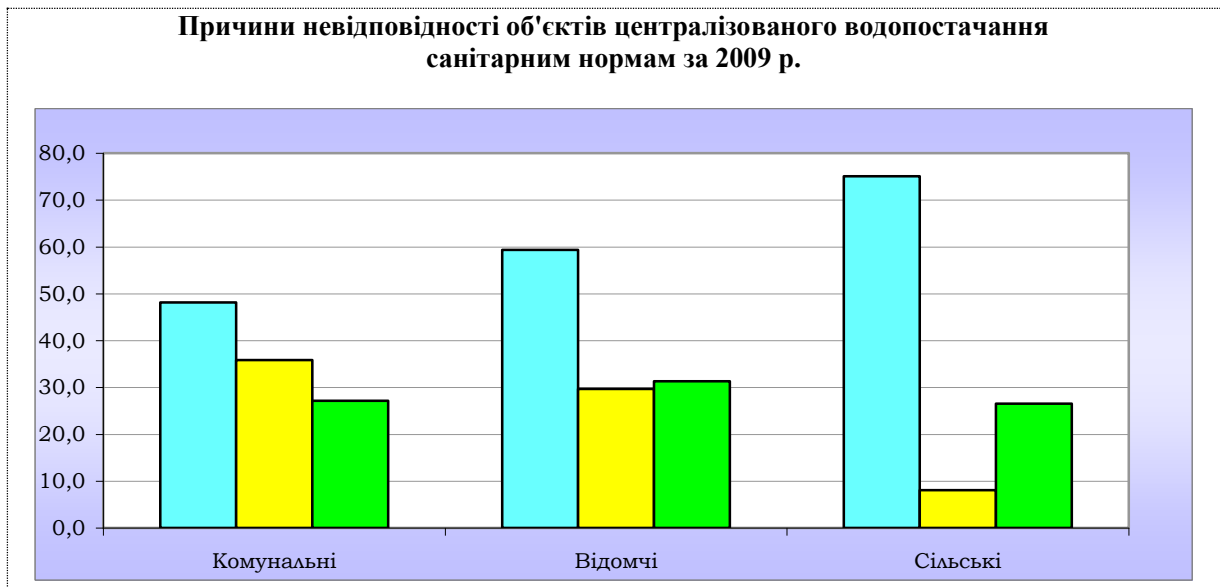

Рис. 3.4

Найбільша кількість водопроводів, що не відповідають санітарним нормам, у Луганській, Донецькій, Житомирській, Миколаївській та Херсонській областях (при середньому по Україні – 5,2 %). Не мають водопроводів, які не відповідають санітарним нормам, м. Київ, Чернігівська область (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Області, які мають найбільшу питому вагу водопроводів господарсько-питного водопостачання, що не відповідають санітарним нормам у 2007-2009 роках (%)

2007	%	2008	%	2009	%
Луганська	23,7	Луганська	25,7	Луганська	25,6
Херсонська	16,4	Херсонська	15,2	Донецька	16,3
Тернопільська	13,2	Донецька	14,3	Херсонська	15,6
Донецька	13,1	Миколаївська	12,5	Миколаївська	12,1
Миколаївська	11,3	Тернопільська	11,1	Житомирська	11,9
Житомирська	11,1	Житомирська	11,1	Тернопільська	10,2
Середній показник по Україні	5,3	Середній показник по Україні	5,1	Середній показник по Україні	5,2

Кількість водопроводів, що не відповідають санітарним нормам, становить – 5,2 % (в 2008 р. – 5,1 %). З комунальних водопроводів не відповідають санітарним нормам – 10,2 %, сільських – 8,3 %, відомчих – 3,5 % водопроводів (рис. 3.5).

Підземні води України, зокрема артезіанські, в багатьох регіонах (АР Крим, Донбас, Придніпров'я) за своєю якістю не відповідають нормативам на джерела водопостачання, що пов'язано не тільки з природними умовами їх формування, але і з антропогенним забрудненням і тому потребують очищен-

ня. При цьому лише поодинокі артезіанські водопроводи мають споруди по доочистці вод.

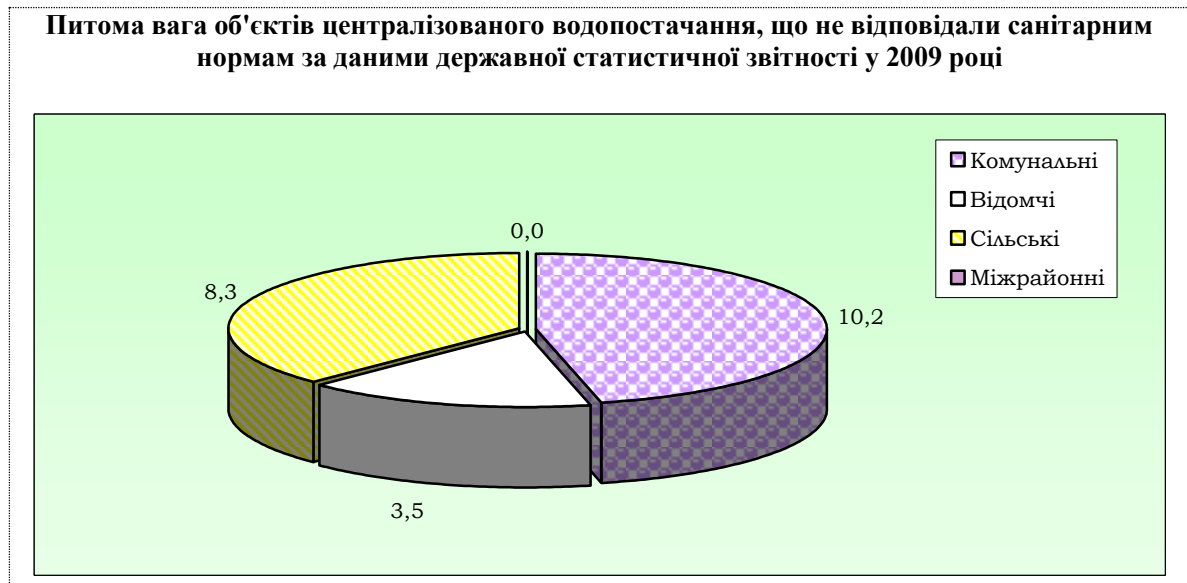

Рис. 3.5

Протягом 2009 року лабораторіями санепідстанцій із джерел централізованого водопостачання було відібрано для досліджень за санітарно-хімічними показниками 201139 проб питної води, за бактеріологічними показниками – 290784 проби питної води.

Питома вага нестандартних проб питної води, відібраних з джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними та бактеріологічними показниками у 2009 році становила 12,9 % та 3,1 %, відповідно.

Найбільша кількість нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання реєструється, як і раніше, на сільських водопроводах, найменша – на комунальних (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Відсоток досліджених проб питної води, що не відповідають вимогам держстандарту (%)

Водопроводи	2007 р.	2008 р.	2009 р.
За санітарно-хімічними показниками			
Комунальні	9,4	9,7	9,2
Відомчі	13,9	14,3	15,2
Сільські	16,9	18,0	17,9
За санітарно-бактеріологічними показниками			
Комунальні	2,8	2,4	2,1
Відомчі	4,4	3,8	3,5
Сільські	6,1	5,5	5,0

Питома вага нестандартних проб питної води за санітарно-хімічними показниками у Луганській, Київській та Полтавській областях, а за санітарно-бактеріологічними показниками у тернопільській, Закарпатській та Харківській областях у півтора рази і більше перевищує середні показники по країні (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Питома вага нестандартних проб питної води (%)

Області	2007 рік	2008 рік	2009 рік
<i>За санітарно-хімічними показниками</i>			
Запорізька	20,0	20,4	17,4
Луганська	35,1	40,1	39,6
Миколаївська	17,5	17,3	17,3
Середній по Україні	12,6	13,2	12,9
<i>За санітарно-бактеріологічними показниками</i>			
Закарпатська	7,3	7,4	7,0
Харківська	7,2	6,4	6,0
Миколаївська	6,9	4,3	5,8
Тернопільська	7,4	7,7	8,2
Середній по Україні	3,9	3,4	3,1

За останні роки близько 28,5 % проб питної води, відібраних з джерел децентралізованого водопостачання, не відповідає нормативам за санітарно-хімічними показниками та близько 16,8 % – за санітарно-бактеріологічними показниками (рис. 3.6).

Рис. 3.6

На якість питної води систем централізованого водопостачання негативно впливає незадовільний санітарно-технічний стан водопровідних споруд і мереж, відсоток їх зношеності, що становить у різних регіонах від 30 до 70 %, несвоєчасні проведення капітальних та поточних планово-профілактичних ремонтів та ліквідації аварій.

В окремих регіонах гостро стоїть питання забезпечення населення питною водою не тільки в якісному, але і в кількісному відношенні. Подача води за графіками та її тривала відсутність у водопровідних мережах сприяє бак-

теріальному забрудненню питної води. Ситуацію значно погіршують випадки відключення об'єктів водопостачання від систем енергопостачання, що є грубим порушенням ст.6 розділу II Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.01.02 р. №2918-III.

Санітарний стан джерел та систем питного водопостачання у сільських населених пунктах, у тому числі й децентралізованого водопостачання. Особливу занепокоєність викликає стан водопостачання сільського населення – 634 сільських водопроводів (8,3 %) не відповідають санітарним нормам і правилам (у 2008 – 627 (8,2 %) з 7676).

Не вирішеними проблемними питаннями централізованого водозабезпечення сільського населення є незавершеність процесу передачі сільських водопроводів на баланс органів місцевого самоврядування, відсутність спеціалізованих організацій по їх технічному обслуговуванню, відсутність виробничого лабораторного контролю якості води тощо.

Зміна форм власності та передача сільських водопроводів на баланс органів місцевого самоврядування загострили проблему забезпечення населення питною водою гарантованої якості. Водопроводи знаходяться в незадовільному технічному стані, населення змушено проводити ремонти за свої кошти. На багатьох сільських водопроводах немає очисних споруд та знезаражуючих установок, відсутній виробничий лабораторний контроль якості питної води.

Централізованим водопостачанням забезпечено лише четверту частину сіл України. Решта сільського населення споживає воду з колодязів та індивідуальних свердловин, які у переважній більшості знаходяться у незадовільному санітарно-технічному стані.

Під наглядом держсанепідслужби України у 2009 році знаходилося 85426 джерел децентралізованого водопостачання (у 2008 – 93043), з них 80862 колодязі (у 2008 – 88438), 3378 артезіанських колодязів (у 2008 – 3422), 1186 каптажів (у 2007 – 1183).

У 2009 році питома вага досліджених проб питної води з джерел децентралізованого водопостачання, які не відповідали санітарним вимогам, становила 28,6 % за санітарно-хімічними (на рівні показників 2008 року) та 16,8% за бактеріологічними показниками (дещо нижче рівня 2008 року), у тому числі з колодязів, які не відповідали санітарним вимогам, становила 30,3 % за санітарно-хімічними (на рівні показника 2008 року) та 21 % за бактеріологічними показниками (на 16 % вище рівня 2008 року); з артезіанських колодязів, які не відповідали санітарним вимогам, становила 13,8 % за санітарно-хімічними (дещо нижче показника 2008 року) та 5,9 % за бактеріологічними показниками (дещо вище рівня 2008 року) (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Питома вага досліджених проб питної води з джерел децентралізованого водопостачання, які не відповідали санітарним нормам за санітарно-хімічними та бактеріологічними показниками (%)

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Санітарно-хімічні	30,8	28,4	28,6
Санітарно-бактеріологічні	19,6	18,7	16,8

Водночас слід відмітити, що органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, керівники підприємств і господарств не приділяють

належної уваги забезпеченню населення доброякісною питною водою, що є порушенням ст. 18 Закону України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” та ст. 7 Закону України “Про питну воду та питне водопостачання”.

Епідемічні ситуації, пов’язані з якістю питної води. Невідповідність якості питної води нормативним вимогам є однією з причин поширення в державі багатьох інфекційних (вірусний гепатит А, черевний тиф, ротавірусна інфекція тощо) та неінфекційних (хвороби системи травлення, серцево-судинної, ендокринної системи тощо) хвороб. Відмічається зростання нітратного забруднення ґрунтових вод внаслідок ненормованого використання в колективних господарствах та у приватному секторі мінеральних та, особливо, органічних добрив. Слід зауважити, що ефективних методів видалення нітратів з води в умовах децентралізованого водопостачання практично не існує. Забруднення води наднормативними концентраціями нітратів призводить до виникнення захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію у дітей, зниження загальної резистентності організму, що сприяє збільшенню рівня загальної захворюваності, в тому числі інфекційними та онкологічними хворобами.

Проблемними питаннями залишаються недостатньо чітко визначення відомчого підпорядкування громадських колодязів, відсутність спеціалізованих бригад по їх технічному обслуговуванню, несвоєчасне проведення власниками профілактичних заходів.

Таке становище негативно впливає на якість питної води, призводить до зростання як інфекційної так і неінфекційної захворюваності населення.

У 2009 році спалахів, пов’язаних з вживанням недоброякісної питної води, не було зареєстровано. У 2008 році мав місце спалах ротавірусного ентериту (захворіло 30 осіб, з них 24 дитини – у м. Червонограді Львівської області) і спалах вірусного гепатиту А (у м. Бориславі Львівської області – продовжується й досі – станом на 20.01.2009 постраждало 92 особи, з них 37 дітей), пов’язані з вживанням недоброякісної питної води, де були проведені профілактичні та протиепідемічні заходи.

Узагальнені дані оперативної системи «Санепідситуація на об’єктах підвищеного епідризику».

Держсанепідслужбою країни проводиться постійний лабораторний контроль за якістю питної води у місцях водозаборів, на водопровідних спорудах і мережах централізованого господарсько-питного водопостачання.

У 2009 р. проведено 38436 обстежень водопровідних споруд, з них при 4981 (13,0 %, що знаходиться на рівні 2008 року – 13,1 %) виявлені грубі порушення протиепідемічного режиму. Найбільша кількість обстежень, при яких встановлені суттєві порушення протиепідемічного режиму, – у Полтавській, Харківській, Луганській областях, найнижча – у Тернопільській області і м. Києві. На бактеріологічні показники досліджено 293,9 тис. проб питної води централізованого водопостачання, відхилення від стандарту встановлено у 8643 пробах (2,9 %, що знаходиться на рівні 2008 року – 3,2%). Найвищі рівні невідповідності питної води зареєстровані у Тернопільській, Харківській, Миколаївській, областях, найнижчі – у Чернівецькій області, м. Севастополі та Києві.

На відповідальних осіб об’єктів водопостачання накладено 3992 штрафи. Тимчасово припинялася робота 2647 об’єктів водопостачання. За незадо-

вільну роботу по додержанню санітарного благополуччя по забезпеченню населення якісною питною водою 91 справу передано до органів прокуратури (табл. 3.8-3.9, рис. 3.7-3.8).

Таблиця 3.8

Діяльність санепідслужби по здійсненню державного нагляду за станом водопроводів та якістю питної води у 2008-2009 рр. за даними оперативної системи «Санепідситуація»

Заходи	Період	
	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів централізованого водопостачання	41334	38436
Кількість обстежень, при яких було виявлено порушення санітарних норм	5403	4981
Питома вага виявлених порушень сан. норм на об'єктах централізованого водопостачання (%)	13,07	12,96
Досліджено проб питної води за санітарно-бактеріологічними показниками	300029	293933
Кількість проб, що не відповідало держстандарту	9752	8643
Питома вага проб, що не відповідали держстандарту за бактеріологічними показниками	3,25	2,94
Застосовано адміністративно-запобіжних заходів, всього		
Накладено штрафів	5305	3992
Винесено постанов головних державних санітарних лікарів про припинення експлуатації водопроводів	3156	2647
Кількість справ, що передано до прокуратури	96	91

Таблиця 3.9

Області, де найбільша питома вага обстежень, при яких було виявлено порушення санітарних норм на водопроводах, у 2006-2008 роках (%) за даними оперативної системи "Санепідситуація"

2007		2008		2009	
ПОЛТАВСЬКА	32,33	ПОЛТАВСЬКА	32,33	ПОЛТАВСЬКА	36,18
ХАРКІВСЬКА	31,69	ХАРКІВСЬКА	31,69	ХАРКІВСЬКА	33,42
ЛУГАНСЬКА	22,15	ЛУГАНСЬКА	22,15	ЛУГАНСЬКА	22,09
ВІННИЦЬКА	18,24	ВІННИЦЬКА	18,24	ВІННИЦЬКА	21,85
ДОНЕЦЬКА	16,70	ДОНЕЦЬКА	16,70	СУМСЬКА	18,89
Середній показник по країні	12,29	Середній показник по країні	13,07	Середній показник по країні	12,96

При здійсненні держсанепіднагляду за місцями рекреаційного та оздоровчого водокористування (пляжами) на протязі року, особливо впродовж літнього оздоровчого періоду, держсанепідслужба України постійно контролює якість морської та річкової води в районах відпочинку. У 2009 році було проведено 6740 досліджень проб морської води та 12760 досліджень проб річкової води за бактеріологічними показниками, з них не відповідало нормативам відповідно 115 (1,7 %) і 2167 (17,0 %). За виявлені порушення санітарного законодавства на посадових осіб було накладено 143 штрафи, до усунення виявлених порушень припинено експлуатацію 162 об'єктів.

Питома вага порушень санітарних норм, виявлених на об'єктах централізованого водопостачання (%) за даними оперативної системи «Санепідситуація на об'єктах підвищеного епідризику»

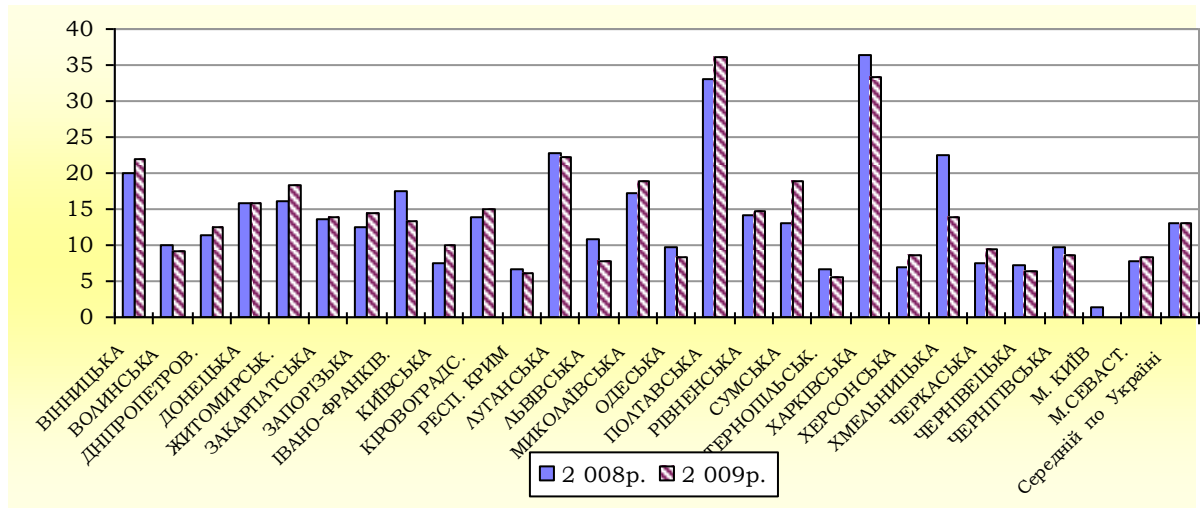

Рис. 3.7

Питома вага досліджених проб питної води з централізованих систем водопостачання, що не відповідали держстандарту за санітарно-бактеріологічними показниками (%) за даними оперативної системи "Санепідситуація на об'єктах підвищеного епідризику"

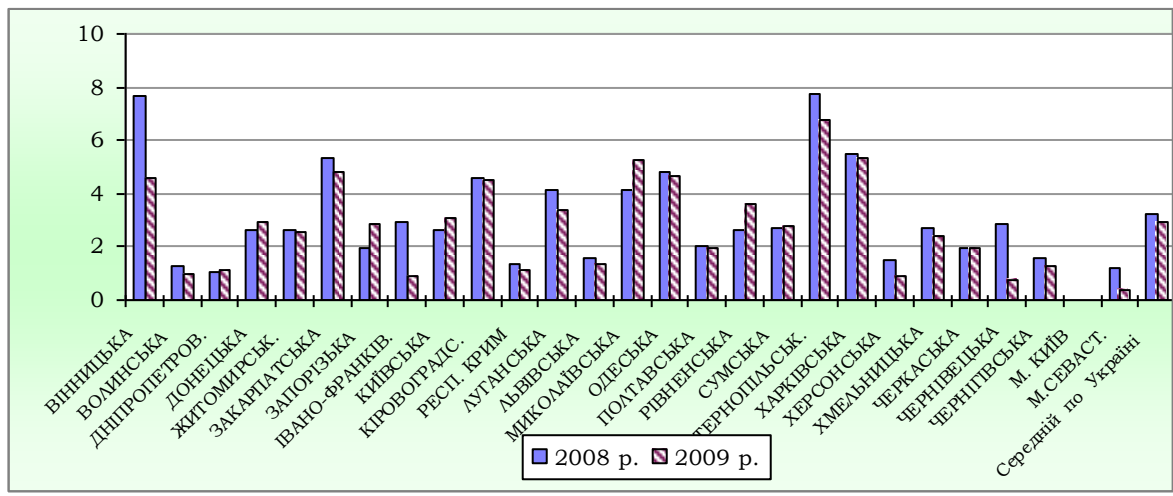

Рис. 3.8

Заходи, що здійснювалися для поліпшення забезпечення населення питною водою гарантованої якості, удосконалення контролю якості питної води.

За порушення вимог санітарного законодавства в частині охорони поверхневих вододім – накладено 1282 штрафи; у слідчі органи передано 53 справи; з них 39 (73,6 %) справ по яких прийнято рішення щодо притягнення до відповідальності; для розгляду на адмінкомісіях передано 136 справ; винесено 509 постанов про припинення експлуатації об'єктів, з них на постійно – 97 (19,1 %) (рис. 3.9).

Заходи адміністративного впливу, що застосовувались державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I категорії, що використовуються в якості джерел централізованого водопостачання населення

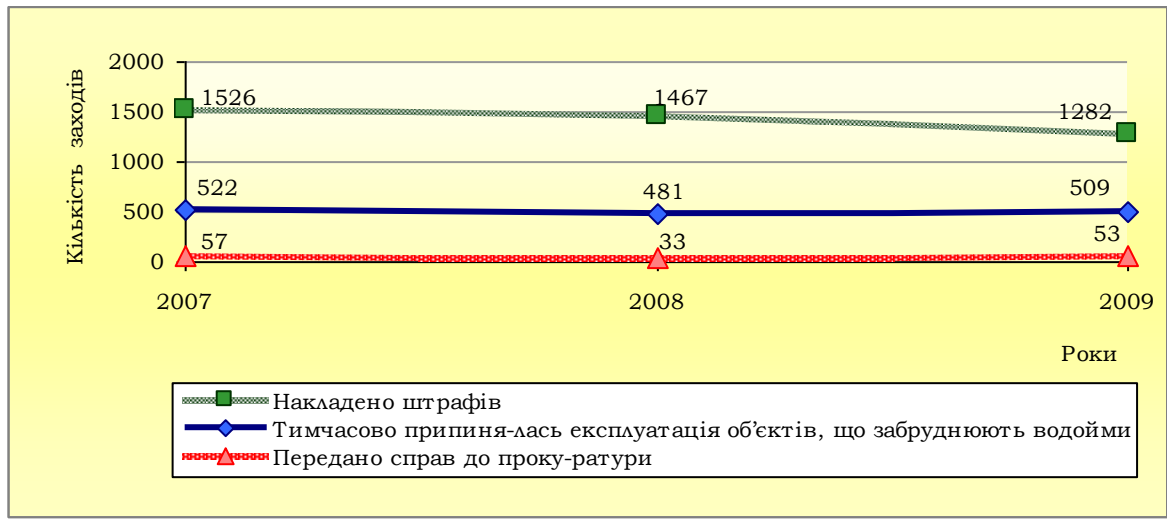

Рис. 3.9

За виявлені порушення вимог санітарного законодавства у забезпеченні населення якісною питною водою, держсанепідслужбою у 2009 році притягнуто до адміністративної відповідальності 4341 відповідальну посадову особу; у слідчі органи направлено 100 справ, по 71-х (71%) із них прийняті рішення щодо притягнення до відповідальності; для розгляду на адмінкомісіях було передано 75 справ; винесено 5264 постанови про припинення експлуатації об'єктів, із них на постійно – 767 (14,6 %) (рис. 3.10).

Заходи адміністративного впливу, що застосовувались державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства на об'єктах централізованого водопостачання за даними державної статистичної звітності (форма № 18)

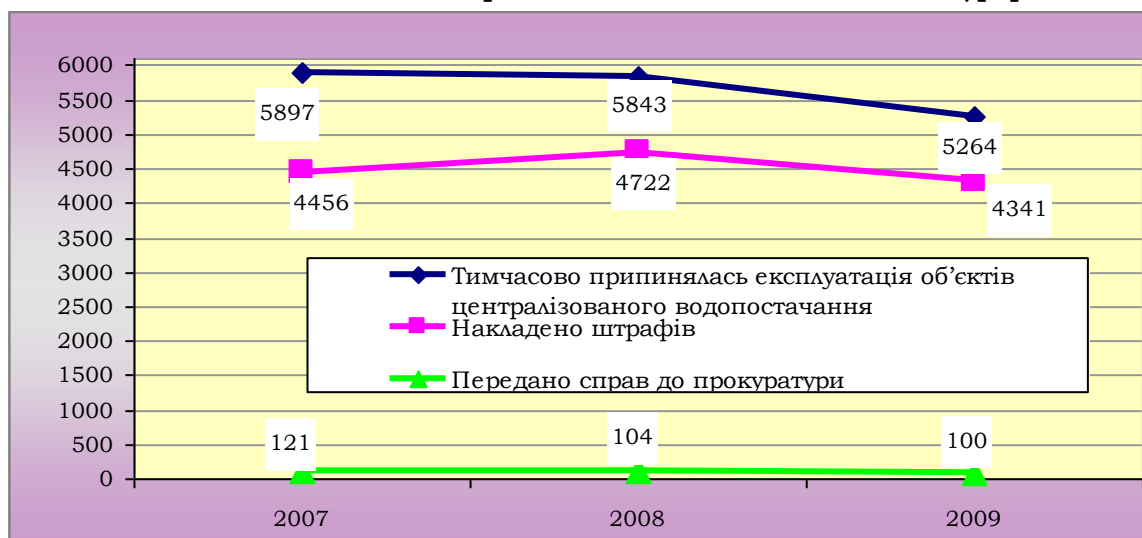

Рис. 3.10

Вплив якості питної води на стан здоров'я та санітарні умови життя населення в Україні в цілому та в окремих регіонах.

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам поряд з забрудненнями є однією з причин поширення в державі таких захворювань, як жовчнокам'яна та виразкова хвороби шлунку.

У Карпатському, Дніпровсько-Придніпровському, на Поліссі та в деяких інших регіонах України у питній воді реєструється нестача мікроелементів – I, Zn, Cu, F, що впливає на виникнення ендемічних захворювань. Вплив такої води на поширення в Україні потребує поглибленого вивчення.

Крім того, відмічається зростання нітратного забруднення ґрунтових вод внаслідок ненормованого використання в колективних господарствах та у приватному секторі мінеральних та, особливо, органічних добрив. Слід зауважити, що ефективних методів видалення нітратів з води в умовах децентралізованого водопостачання практично не існує. Забруднення води наднормативними концентраціями нітратів призводить до виникнення захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію у дітей, зниження загальної резистентності організму, що сприяє збільшенню рівня загальної захворюваності, в тому числі інфекційними та онкологічними хворобами.

Характеристика випусків стічних вод. Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за випусками стічних вод.

Питне водопостачання України майже на 80 % забезпечується поверхневими водами. Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідемічного благополуччя населення. Водночас більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених.

У поверхневі водойми та моря скидає стоки 1972 об'єктів, налічується 1288 випусків господарсько-побутових та 745 – промислових стоків. З них без очищення або з очищенням, що не відповідає санітарним нормам 33,4% та 35,7% випусків відповідно (табл. 3.10; рис. 3.11).

Таблиця 3.10
Кількість об'єктів, які скидають стічні води в поверхневі водойми та моря (2007 – 2009 рр.)

Роки	2007	2008	2009
Кількість об'єктів, що мають скиди стічних вод у водойми	2131	2074	1972
Кількість випусків:			
господарсько-побутові стоки	1363	1349	1288
промислові стоки	822	802	745

Рис. 3.11

Внаслідок недостатнього фінансування будівництво і реконструкція більшості об'єктів каналізування та водопостачання, запланованих державними і регіональними програмами охорони водних ресурсів, розвитку водного господарства та підвищення якості питної води, практично не проводиться.

У поверхневі водойми скидає стоки 1904 об'єкти, у моря мають випуски 68 об'єктів (на рівні минулого року). Найбільше об'єктів, що мають випуски стічних вод у поверхневі водойми, у Донецькій, Львівській та Луганській областях; у моря – у АР Крим, м. Севастополі, Одеській області. У поверхневі водойми налічується 1229 випусків господарсько-побутових та 727 – промислових стоків; з них без очищення або з очищенням, що не відповідає санітарним нормам 33,6 % та 35,6 % випусків відповідно, у моря – відповідно 59 і 18; 28,8 % і 38,9 %.

Найбільша питома вага випусків господарсько-побутових стічних вод у поверхневі водойми без очищення або з очищенням, що не відповідає санітарним вимогам, у Одеській, Луганській, Миколаївській. Найбільша питома вага випусків промислових стічних вод у поверхневі водойми без очищення або з очищенням, що не відповідає санітарним вимогам, відмічається у Миколаївській, Закарпатській, Дніпропетровській, Донецькій (табл. 3.11, рис. 3.12).

Таблиця 3.11

Питома вага випусків стічних вод у поверхневі водойми та моря, які не відповідають санітарним нормам (%) за 2007-2009 роки

Роки	2007	2008	2009
Питома вага випусків, які не відповідають санітарним нормам (%):			
господарсько-побутові стоки	33,7	32,6	33,4
промислові стоки	38,7	36,7	35,9

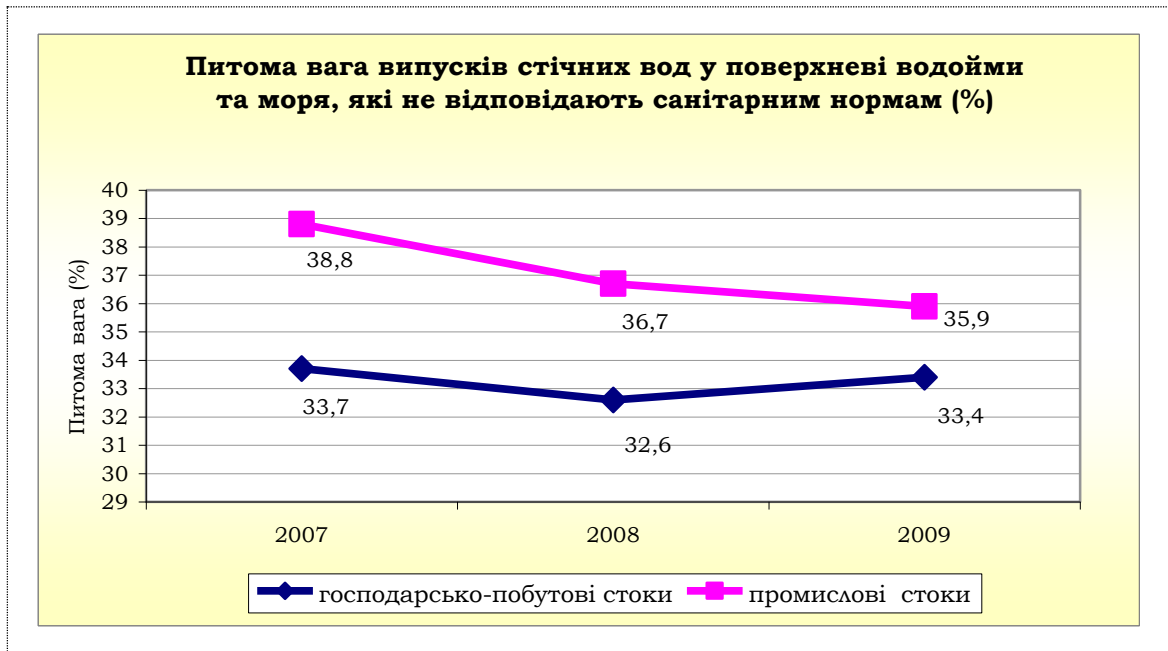

Рис. 3.12

Так, понад 90% забруднених стоків дають водоканали міст області та промислові підприємства гірничо-видобувного та металургійного комплексів м. Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Нікополя, Кривбасу та Західного Донбасу. Залишається гострою проблема скиду у водойми високомінералізованих шахтних та кар'єрних вод Кривбасу та Західного Донбасу (Дніпропетровська, Миколаївська та Херсонська області).

Заходи адміністративного впливу, що застосовувались державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства.

За порушення вимог санітарного законодавства в частині охорони поверхневих водойм державною санепідслужбою застосовувались заходи адміністративного впливу – накладено 1282 штрафи; у слідчі органи передано 53 справи; з них 39 (73,6 %) справ по яких прийнято рішення щодо притягнення до відповідальності; для розгляду на адмінкомісіях передано 136 справ; винесено 509 постанов про припинення експлуатації об'єктів, з них на постійно – 97 (19,1 %) (рис. 3.9).

Нагляд за станом виконання водоохоронних програм регіонів, областей, окремих населених пунктів.

Фахівцями держсанепідслужби здійснюється нагляд за виконанням водоохоронних програм:

- ✧ «Загальнодержавної програми розвитку водного господарства» (Закон України від 17.01.2002 № 2988-III);
- ✧ «Державної цільової соціальної програми першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, на період до 2010 року» (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2008 №741);
- ✧ «Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів», затвердженої Законом України від 22.03.2001 №2333-III;

♦ «Комплексна програма здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі радіаційної безпеки України, радіаційного моніторингу довкілля установами та закладами Державної санітарно-епідеміологічної служби МОЗ України із залученням НДІ АМН України на 2005-2010 роки» та інші.

З метою зміцнення здоров'я населення, збереження працездатності, поліпшення демографічної ситуації та підвищення ефективності медико-санітарної допомоги виконується усіма регіонами країни Міжгалузева комплексна програма «Здоров'я нації» на 2002–2011 роки».

Здійснюється державний санітарно-епідеміологічний нагляд за утриманням і експлуатацією об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства. Але у більшості випадків ці заходи проводяться не в повному обсязі, в першу чергу, через відсутність необхідних коштів та слабкої матеріально-технічної бази. Підприємствами, що експлуатують водопровідні мережі не завжди своєчасно ліквідуються пориви, приводять водопровідно-каналізаційні мережі в належний технічний стан.

На протязі 2009 року продовжувалися роботи щодо забезпечення контролю за станом виконання «Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води».

Держсанепідслужбою здійснюється постійний лабораторний контроль за якістю питної води у місцях водозаборів, на водопровідних спорудах і мережах централізованого господарсько-питного водопостачання.

Високий рівень техногенного навантаження на водойми та використання застарілих технологій підготовки питної води, які розраховані на доведення природної води до якості питної лише у випадку, коли вихідна вода відповідає 1 класу поверхневих джерел водопостачання, не дозволяють забезпечити населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою. Застосування в технології підготовки питної води хлору, неефективних коагулянтів, відсутність сорбційних фільтрів з активованим вугіллям тощо призводить до надходження у питну воду значної кількості неорганічних та органічних забруднювачів, спільна дія яких на організм людини, особливо в умовах радіаційного навантаження, викликає реальну загрозу здоров'ю нації.

Продовжувалися роботи щодо забезпечення контролю за станом виконання «Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води».

У Волинській області не надходили кошти з державного бюджету на будівництво об'єктів водопостачання та каналізації. У зв'язку з цим не здійснювались роботи по реконструкції станції водопідготовки (знезалізнення) на Дубнівському водозаборі м. Луцька, не велось будівництво станцій знезалізнення у смт. Ратно, с. Брище тощо.

Закінчене будівництво з введенням у експлуатацію двох сільських водопроводів Володимир-Волинського району по реалізації спільного проекту «Програма розвитку Європейського Союзу та ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

У Херсонській області санітарно-технічний стан водозабірних споруд та мереж водопостачання залишається незадовільним. На водопроводах не своєчасно проводяться профілактичні та капітальні ремонти. Вода населенню подається за графіками, розробленими та затвердженими органами місцевого самоврядування, які в окремих селах, у весняно-літній період передбачають подачу води 1-2 рази на тиждень.

У зв'язку із зазначеним, бактеріологічні показники стану забруднення питної води перевищують середньо-обласні значення у Високопільському - у 2, у Іванівському та Чаплинському - у 2,3 та у Горностаївському районах - у 6 разів.

Недостатньо приділялася увага стану господарсько-питного водопостачання, крім вище зазначених районів, органами влади та місцевого самоврядування Бериславського, Каланчацького та Скадовського районів, якими на покращення стану водозабезпечення населення кошти впродовж звітнього року взагалі не виділялися. Менше коштів ніж у середньому по області виділялося у минулому році у Н.Сірогозькому, Цюрупинському, Білозерському та В.Лепетиському районах.

Дефіцит питної води по м.Херсону взимку становить більше 10 тис. м³/добу, а у весняно-літній період він зростає до 30-40 тис. м³/добу, у зв'язку з відсутністю необхідної кількості джерел для господарсько-питного водопостачання. Так, із 131 свердловини, що знаходяться на обліку ВУВКГ м.Херсон, тільки 65 джерел водопостачання мають воду, яка по хімічному складу відповідає вимогам державного стандарту.

У зв'язку з недостатнім фінансуванням заходів по реалізації Загальнодержавної програми розвитку водного господарства, в області залишаються недобудованими очисні споруди м. Гола Пристань та смт Каланчак. Відсутня централізована каналізація у 4-х смт: Горностаївці, Нововоронцовці, Великій Олександрівці, Великій Лепетисі.

Потребують капітального ремонту та реконструкції очисні споруди у містах Каховка, Нова Каховка, Генічеськ, Скадовськ. Реконструкція каналізаційних мереж та споруд м. Берислав продовжується повільними темпами, у зв'язку з чим до Каховського водосховища щодоби скидається біля 1600 м³ неочищених і незнезаражених стічних вод міста на протязі 8 років.

З метою зменшення обсягів скидання недостатньо очищених і неочищених стічних вод, здійснюється робота по впровадженню нових технологій глибокого їх очищення. На даний час збудовано на Арабатській Стрілці Генічеського району 2 установки очищення побутових стоків «Біософ» загальною потужністю – 150 м³/добу. У с. Залізний Порт Голопристанського району встановлено блок очищення господарсько-побутових стоків потужністю 825 м³/добу. У смт. Зеленівка м. Херсон виконано монтаж двох установок передочистки промислових стоків – 600 м³/добу. Обладнана установка очищення побутових стоків у с. Дніпровське Білозерського району.

У м. Києві виконано наступні заходи: розроблено техніко-економічне обґрунтування реконструкції Дніпровської водопровідної станції та реконструкція очисних споруд (ремонтні роботи); реконструкція очисних споруд Деснянської водопровідної станції; розроблене техніко-економічне обґрунтування та виконання проектних робіт з будівництва стаціонарної насосної станції з подачею води з р. Десни на споруди Дніпровської водопровідної станції; реконструкція дренажної системи швидких фільтрів та заміна фільтрувального матеріалу на Дніпровській та Деснянській водопровідних станціях; придбано приладів водоканалом для здійснення контролю за якістю води; реконструкція I-го блоку очисних споруд №1 Деснянської водопровідної станції; впроваджено стаціонарні системи амонізації води на Дніпровській та Деснянській водопровідних станціях; придбано обладнання для дозування флокулянта на Деснянській водопровідній станції; реконструкція складу хлору Деснянської водопровідної станції.

По каналізаційному господарству: будівництво нового каналізаційного колектору по вул. Сирецькій (I-ої та II-ої черги), реконструкція каналізаційної насосної станції «Метрологічна», каналізаційного колектору по вул. Луначарського тощо. Будівництво II-ої нитки головного каналізаційного колектору не велось.

Виконано роботи від запланованого на 20 %, з початку реалізації заходів - на 68,5 %. Слід відмітити, що основні заходи згідно Програм виконуються не в повному обсязі у зв'язку з недостатнім фінансуванням.

Продовжує виконуватись *«Державна цільова соціальна програма першочергового забезпечення сільських населених пунктів, мешканці яких користуються привізною водою, централізованим водопостачанням, на період до 2010 р.»*

Зокрема, у Львівській області для забезпечення якісною водопровідною питною водою сільського населення ведеться будівництво водогону для с.Домажир Яворівського району; будівництво водозабірних споруд та водопровідних мереж с.Добряни Миколаївського району. У Жовківському районі згідно погоджених проектів завершено будівництво та введено в експлуатацію, з проведенням лабораторних досліджень, мережі централізованого водопостачання сіл Грибовичі, Збиранка, які розташовані в зоні впливу Львівського міського сміттєзвалища; виготовлена проектна документація на проведення реконструкції водопровідних мереж сіл Михайлівичі та Почаєвичі Дрогобицького району, що постраждали внаслідок техногенної аварії у другій половині 20 століття та затоплення територій розсолами Стебницького заводу «Полімінерал».

У Полтавській області особливої уваги потребують сільські водопроводи, де внаслідок незадовільного санітарно-технічного стану, зношеності водогонів, несвоєчасної ліквідації аварій та поривів виникає вторинне забруднення питної води при транспортуванні по трубопроводах. Для сільських водопроводів проблемою є те, що в селах відсутні спеціалізовані організації, які б утримували водопроводи в належному санітарно-технічному стані, здійснювали ремонтні роботи, своєчасну ліквідацію аварій і поривів, проводили регулярні профілактичні заходи по дезінфекції та промивці водопровідних споруд та мереж. У зв'язку з цим у водогінній мережі сільських водопроводів мають місце суттєві відхилення якості води за органолептичними та хімічними показниками, зокрема каламутності, вмісту заліза, сульфатів.

У с. Хорів Острозького району побудовано нову свердловину з метою безперебійної подачі питної води; побудовано новий водопровід у с. Слобідка; замінено 350 м водопровідної мережі м. Острог.

У Сумській області по Роменському району виконані заходи по ремонту артезіанських свердловин у селах В. Бубни і Ярошівка та упорядкуванню джерел централізованого питного водопостачання у селах Біловоди, Довгополівка.

По Липоводолинському району відремонтовано 2 та реконструйована 1 артезіанські свердловини у селах Байрак, Яловий Окіп, Панасівка; виконано капітальний ремонт водопровідних мереж - смт. А. Долина (205 м), с. Московське (240 м), с. Калінінське (601 м), с. Яловий Окіп (1518 м), с. Синівка (282 м), с. Яснопільщина (974 м); поточний ремонт водогону - с. Московське (350 м), с. Синівка (282 м); побудовано водогін у смт. А мДолина (430 м) та реконструйована водонапірна башта водозабору №1. По Шосткинському району ви-

конана реконструкція водопровідно-каналізаційного господарства смт. Воро-
ніж.

У Харківській області збудовані та реконструйовані сільські водогони у с. Зарожне Чугуївського району, смт Білий Колодязь та Ст. Салтів Вовчанського району, у селищах Лигівка та Берестова Сахновщанського району. Збудовані нові водонапірні башти у Харківському, Балаклійському, Зміївському районах. Здійснено прокладання нових водопровідних мереж у населених пунктах та між населеними пунктами у Харківському, Богодухівському, Краснокутському, Первомайському, Куп'янському, Дергачівському, Балаклійському районах. Проведений ремонт очисних споруд у Краснокутському та Красноградському районах. Розроблена відповідна проектно-кошторисна документація на будівництво артезіанських свердловин для питного водопостачання населення у Вовчанському, Барвінківському, Куп'янському, Дергачівському, Двурічанському районах.

У Херсонській області не забезпечені достатньою кількістю води селища міського типу Високопілля, Горностаївка, Новотроїцьке, Чаплинка.

У 15 районах області вода не відповідає вимогам ГОСТу 2874-82 по вмісту сухого залишку, хлоридів, сульфатів та загальній жорсткості. Так, у смт. Високопілля зазначені показники перевищують встановлену норму у 3 рази. У селах Рівнопілля та Петрівське цього ж району вміст нітратів у воді становить 120 мг/л при нормі не більше 45 мг/л.

Загальнодержавною проблемою у Миколаївській області залишається багаторічний скид у р. Інгулець, притоку Дніпра, шахтних, кар'єрних, фільтраційних, недостатньо очищених виробничих та господарсько-побутових стічних вод, який призвів до зниження процесів самоочищення р. Інгулець. За результатами лабораторних досліджень рівень забруднення річки органічними речовинами та фекальною мікрофлорою надзвичайно високий, у зв'язку з чим вона відноситься до водойм III-го класу, використання яких допускається лише при наявності в комплексі водоочисних споруд коагуляції, фільтрування та більш ефективних методів знезараження води. У зв'язку із зазначеним існує ризик інфікування населення збудниками бактеріальної та вірусної природи. Хімічні показники протягом минулого року перевищували вимоги СанПіНу 4630-88 «Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения»: загальна жорсткість у 1,4-2,4 рази, сухий залишок у 1,9-3,7 рази, хлориди у 1,2-3,2 рази, сульфати у 1,2-1,8 рази.

Кабінетом Міністрів України 23 вересня 1996 року була прийнята Постанова №1168 «Про заходи поліпшення водогосподарської ситуації на гірничорудних підприємствах Кривбасу», якою передбачалося виконання 12 заходів щодо припинення скидів та ізоляції р. Інгулець, у тому числі будівництво I-ої черги нового хвостосховища із захисними спорудами для водного басейну. На сьогодні найбільш суттєві заходи, які б мали бути спрямовані на покращення водогосподарської ситуації регіону, залишаються не реалізованими. Так, не виконано будівництво промислової установки з демінералізації шахтних вод на шахті «Родина» та нового русла обвідного каналу Криворізького металургійного комбінату, при допомозі якого було б можливо зовсім уникнути скиду до р. Інгулець і при цьому Мінпромполітики України не запропоновано ніякі інші ефективні заходи. Крім того, на гірничорудних підприємствах Кривбасу поступово нарощуються площі хвостосховищ і при цьому відсутній контроль стану забруднення підземних вод. У 2003 році міжвідомчою робочою групою була розроблена «Комплексна програма екологічного оздоровлен-

ня річок Інгулець та Саксагань», яка б дозволила виправити ситуацію у області, пов'язану із скидами, але до цього часу вона не затверджена на державному рівні.

У Полтавській області проблемним залишається питання забезпечення окремих регіонів доброякісною питною водою, на даний час населення споживає воду з підвищеним вмістом хімічних речовин (фтор, залізо, хлориди, сульфати). Перш за все це стосується таких населених пунктів, як В.Багачка, Карлівка, Миргород, Машівка, Н.Санжари, Гребінка. Населення Машівського, Миргородського В.Багачанського та Карлівського районів використовує питну воду з підвищеним вмістом фтору у 1,5-2 рази вище нормативного рівня.

За рішенням Міжвідомчої комісії з екологічних питань Азовського і Чорного морів «Про хід реалізації Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів у 2001-2008 роках та забезпечення її подальшого впровадження» від 14.12.2009 №4 та інформацією Кримської республіканської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Херсонської обласних та Севастопольської міської санепідстанцій у зв'язку з неналежним фінансуванням, більшість заходів, передбачених додатком 2 Програми не виконані. Необхідно продовжити подальше виконання зазначених заходів.

У Запорізькій області із 12 заходів на 2009 рік частково виконано один. За рахунок приватних інвестицій розроблено проектно-кошторисну документацію на будівництво каналізаційних очисних споруд курорту Кирилівка Якимівського району, кошторисом біля 150 млн. грн. Через відсутність коштів будівельні роботи не розпочаті.

Заходи по будівництву централізованого водопостачання та каналізування у смт. Кирилівка Якимівського району, реконструкції каналізаційних очисних споруд у м. Приморську повинні бути виконані у стислі терміни, так як зазначені оздоровчі зони є найбільшими в області (смт. Кирилівка – біля 300 оздоровчих закладів для дорослих та дітей, м. Приморськ - біля 100).

Потребує термінового вирішення будівництво зливової каналізації нижньої частини житлової забудови та відведення земельної ділянки під полігон для знешкодження твердих побутових відходів або будівництво сміттєпереробного заводу м. Бердянська.

У м. Севастополі заходи не виконані у зв'язку з відсутністю фінансування з державного бюджету, а саме: очищення стічних вод міста Балаклави; будівництво другого пускового комплексу з біологічним очищенням на каналізаційних очисних спорудах №1 «Південні» КП «Севміськводоканал» СГС; будівництво каналізаційного колектора на Мекензієвих горах; перемикання аварійного скидання промислової каналізації від гідровузла №19 КП «Севміськводоканал» СГС; створення міської системи очищення поверхневих вод, що скидаються у водні об'єкти; закінчення будівництва каналізаційного колектора Мартинової бухти (напірної ділянки від каналізаційної насосної станції №1 до самопливного колектора глибокого закладення).

Як свідчить аналіз, головною причиною несвоєчасної реалізації передбачених діючими водоохоронними програмами заходів є їх незадовільне фінансове забезпечення, особливо з Державного бюджету. В такій ситуації основними джерелами фінансування були власні кошти підприємств, місцеві бюджети та іноземні кредити.

Стан поінформованості населення про якість питної води, проблем питного водопостачання і водовідведення, порядок розрахунку тарифів на послуги централізованого питного водопостачання тощо.

Протягом весняно-літнього періоду органами держсанепідслужби посилена санітарно-просвітницька робота серед населення стосовно профілактики харчовими отруєннями та отруєннями грибами: лекції, бесіди, виступи по радіо, телебаченню, семінари, пам'ятки.

Постійно проводиться цілеспрямована санітарно-просвітня робота серед населення, у тому числі із застосуванням засобів масової інформації. З різних питань у 2009 році проведено 38218 виступів по радіо та 9473 – по телебаченню, підготовлено та опубліковано 19947 публікацій у пресі, у тому числі стосовно профілактики гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь – відповідно 6774, 867 і 1892. Також з питного водопостачання у 2009 році проведено 862 виступи по радіо та 345 – на телебаченні, підготовлено та опубліковано 664 публікації у пресі; щодо ситуації в місцях організованого відпочинку – 288, 214 і 308; стану пляжів – 232, 208 і 225.

4. СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ

4.1. За даними Міноборони України

Міністерством оборони України в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані щодо стану систем водопостачання і водовідведення у Збройних Силах України протягом 2005-2009 років.

Джерела питного водопостачання. За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшилися з 28,5 (у 2005 р.) до 26 млн. м³ (у 2009 р.); при цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась, відповідно, з 13,9 до 13,2 млн. м³. Обсяги використаної води скоротилися з 37,5 (у 2005 р.) до 23,9 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 4.1.1 та рис. 4.1.1).

Таблиця 4.1.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	28,5	28,2	25	26,2	26
	підземна	13,9	13,6	12,1	13,4	13,2
	поверхнева	14,6	14,6	12,9	12,8	12,8
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	37,5	37,0	35,4	23,8	24
	на господарсько-питні потреби	34,6	34,3	33,1	23,7	23,9
	на виробничі потреби	2,8	2,6	2,2		
	на зрошення	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	на сільськогосподарські потреби					
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	13,9	13,3	12,1	13,4	13,2
	на господарсько-питні потреби	12,5	12,4	11,3	12,5	12,3
	на виробничі потреби	1,3	0,8	0,7	0,8	0,8
	на зрошення	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	на сільськогосподарські потреби					

У структурі використання води протягом 2005-2009 років на господарсько-питні потреби приходилось, відповідно, 92,3; 92,7; 93,5; 99,6 та 99,6 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 13,9-13,2 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 94,6; 92,9; 81,9; 90,9 та 91,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 9,4; 6; 5,8; 6 та 6,1 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,7; 0,8; 0,8; 0,7 та 0,8 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж 2005-2009 років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась відповідно за роками: 6,6; 7,1; 7,7; 7,3 та 7,2 %.

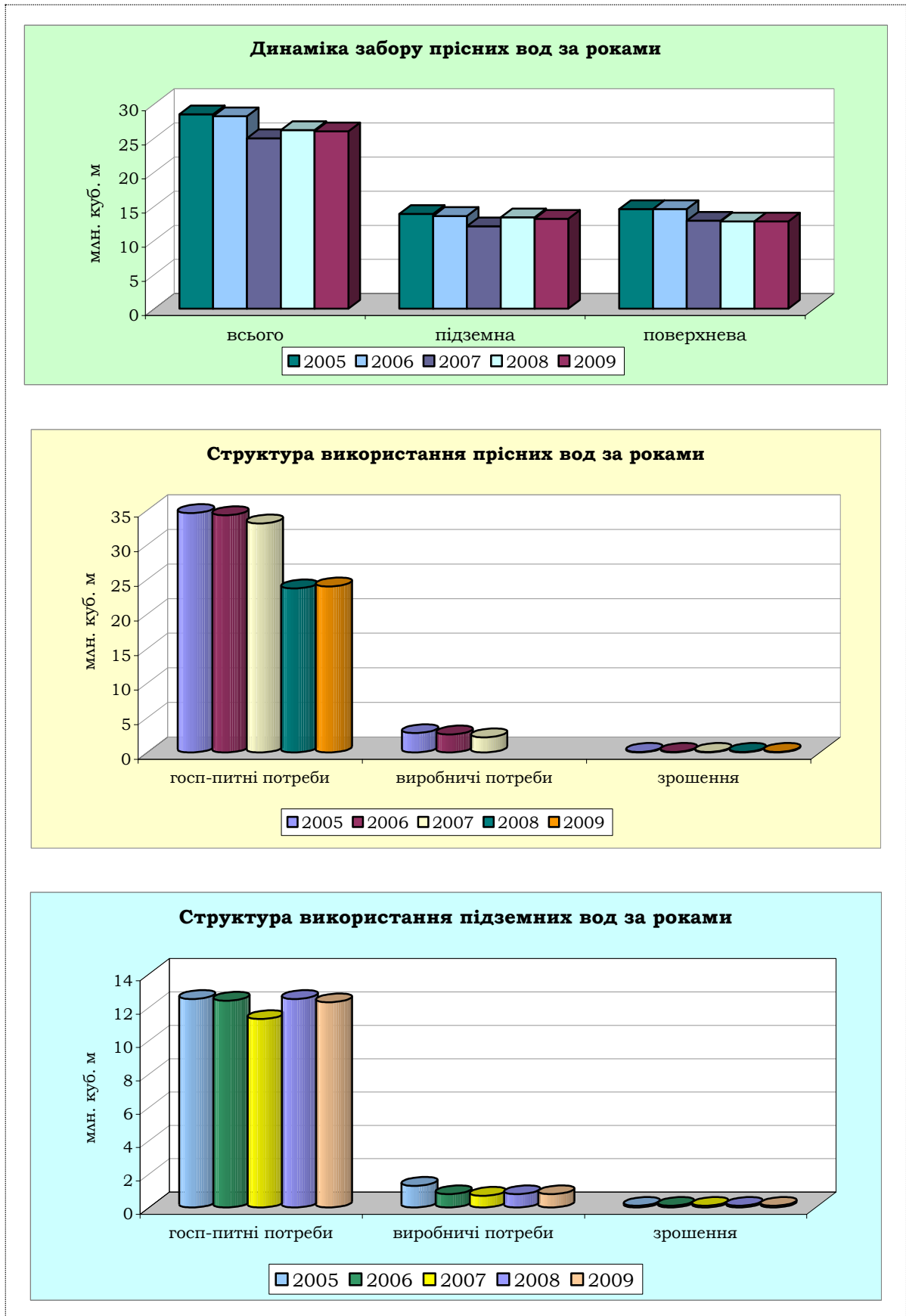

Рис. 4.1.1

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 4.1.2):

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 12,3-14,8 %; за бактеріологічними 7-10,2 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 9,6-15 %; за бактеріологічними 7,5-17,9 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Таблиця 4.1.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	14,2	13,5	14,8	12,3	13,1
бактеріологічні	7,0	9,5	10,2	9,4	7,8
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	15,0	12,8	10,7	9,6	9,8
бактеріологічні	17,9	14,9	9,3	7,8	7,5

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	-	-	-	-	-
<i>на суму, тис. грн.</i>					
Передано справ на розгляд до прокуратури	7	5	-	3	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	19	11	8	12	8

Протягом останніх 5 років підземні джерела питного водопостачання відомства знаходяться у задовільному стані. Поблизу джерел питного водопостачання полігони твердих побутових та промислових відходів, могильники, підприємства видобувної промисловості та ін. відсутні.

Якість води джерел питного водопостачання в основному відповідає нормативним вимогам і стандартам. Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання не виявлено. Джерела питного водопостачання знаходяться в зоні, де відсутня ерозія ґрунтів; санітарно-захисні зони знаходяться у належному порядку.

Контроль за якістю питної води здійснюється обласними та районними СЕС. Зони санітарної охорони на артсвердловинах утримуються в задовільному стані

Системи централізованого питного водопостачання.

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання становив:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по відомству - збільшився з 98 до 99 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 та 98 %, відповідно; у сільських н/п - зріс 96 до 96,2 %;

♦ *за населенням:* в цілому по відомству, у містах та смт залишався на рівні 95; 100 та 97 %, відповідно; у сільських н/п - зріс з 73 до 75 %.

Цілодобове водопостачання у 2005-2009 роках складало за населеними пунктами - 69 %; у розрізі забезпеченості населення 73 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по відомству збільшувалось з 160 до 169; у містах - з 176,5 до 179; смт - з 144 до 145; сільських н/п - з 174 до 176,5 л/добу на людину (рис. 4.1.2).

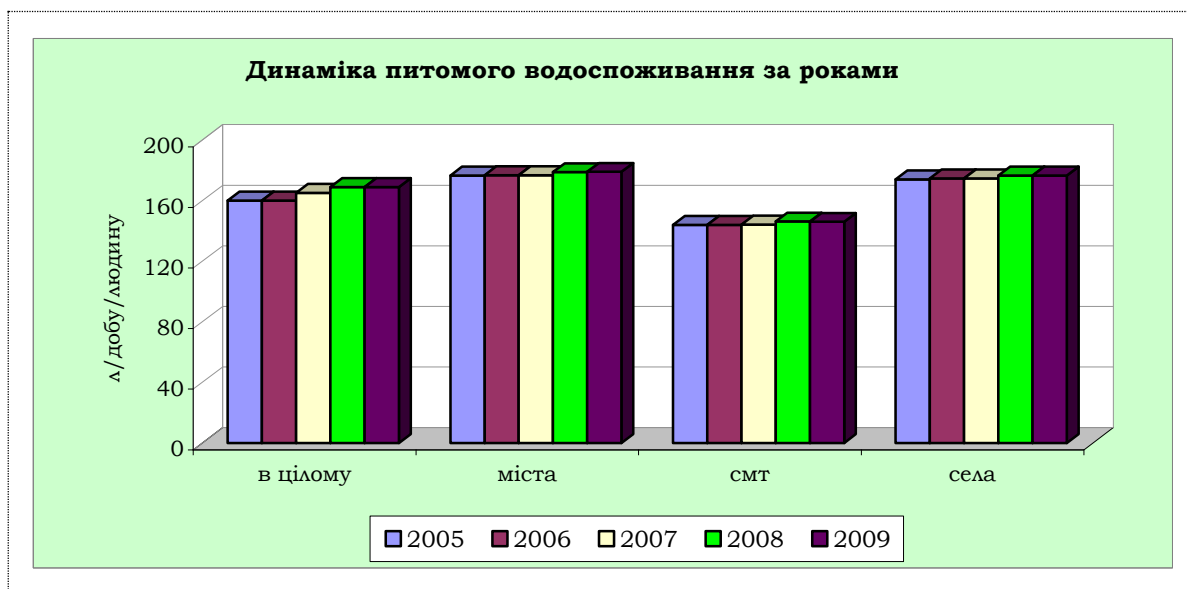

Рис. 4.1.2

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років знизилась 44 до 39; всі вони державної форми власності.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

♦ чисельність поверхневих водозаборів зменшилась на 3 - до 139; підземних на 1 - до 159; окремих свердловин залишилась рівною 200;

♦ потужність водозаборів за цей період знизилась на 2,6 млн. м³/рік - з 48 до 45,4 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у цей період дорівнювала: 2 - поверхневих; 7 - підземних; їх потужність зменшилась з 2,2 до 2 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання відомства з природних джерел протягом 2005-2009 рр., становили, відповідно за роками, 17,4; 17,4; 17,6; 17,6 та 17,8 млн. м³/рік. При цьому вся проходила через очисні споруди, знезараженню подівалось, відповідно за роками: 86,8; 87,4; 84,7; 84,2 та 83,7 % від обсягів піднятої води (рис. 4.1.3).

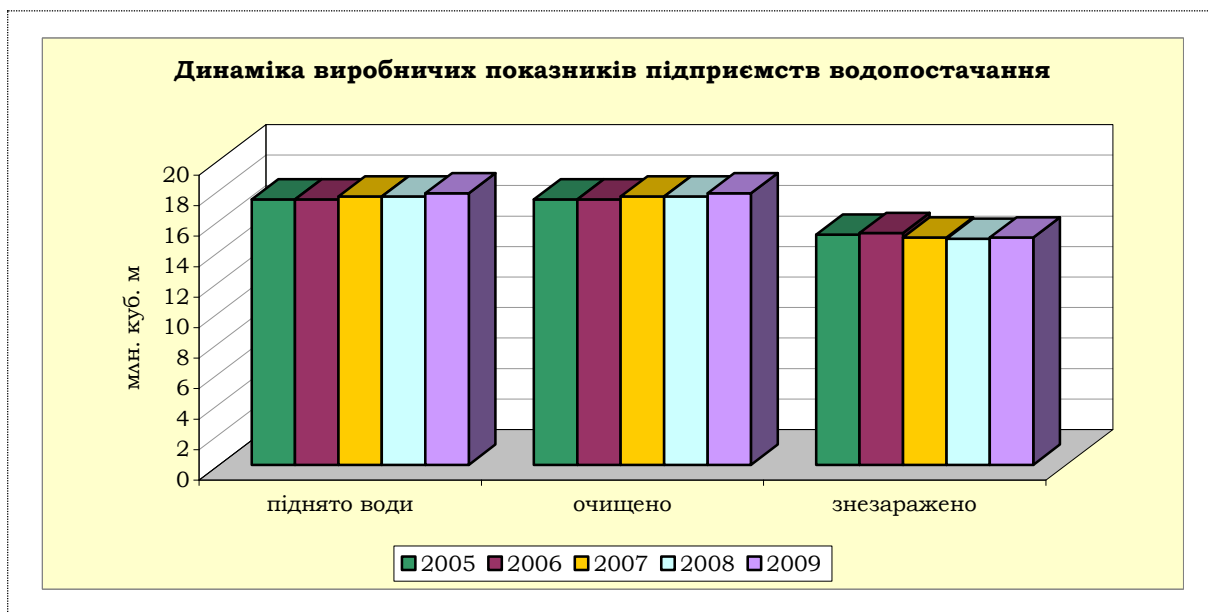

Рис. 4.1.3

За період з 2005 по 2009 рік витoki та втрати питної води в цілому по відомству (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) знаходились у межах: 3,4; 4; 4; 4,5 та 4,5 %, відповідно (рис. 4.1.4).

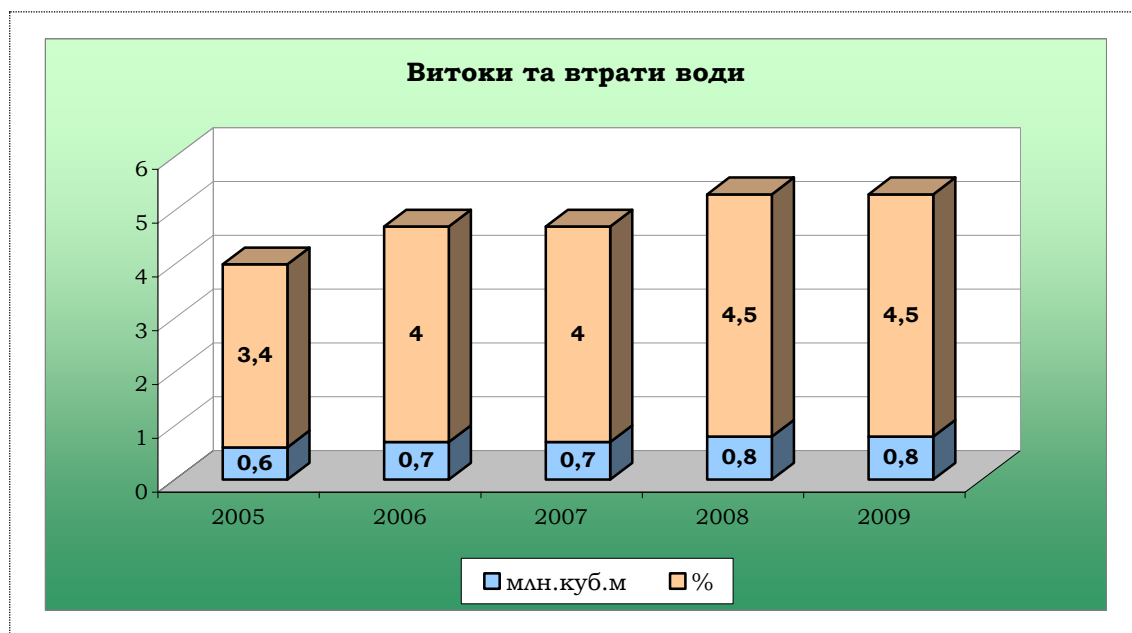

Рис. 4.1.4

Обсяги реалізації питної води у 2005-2009 рр. коливались в діапазоні 13-13,2 млн. м³/рік або 74-76 % (до піднятої води); реалізація води населенню складала 10,5-10,7 млн. м³/рік або 60-61 % (рис. 4.1.5). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 79-81 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 21-22; «населення» - 19-19,2 тис. м³/добу.

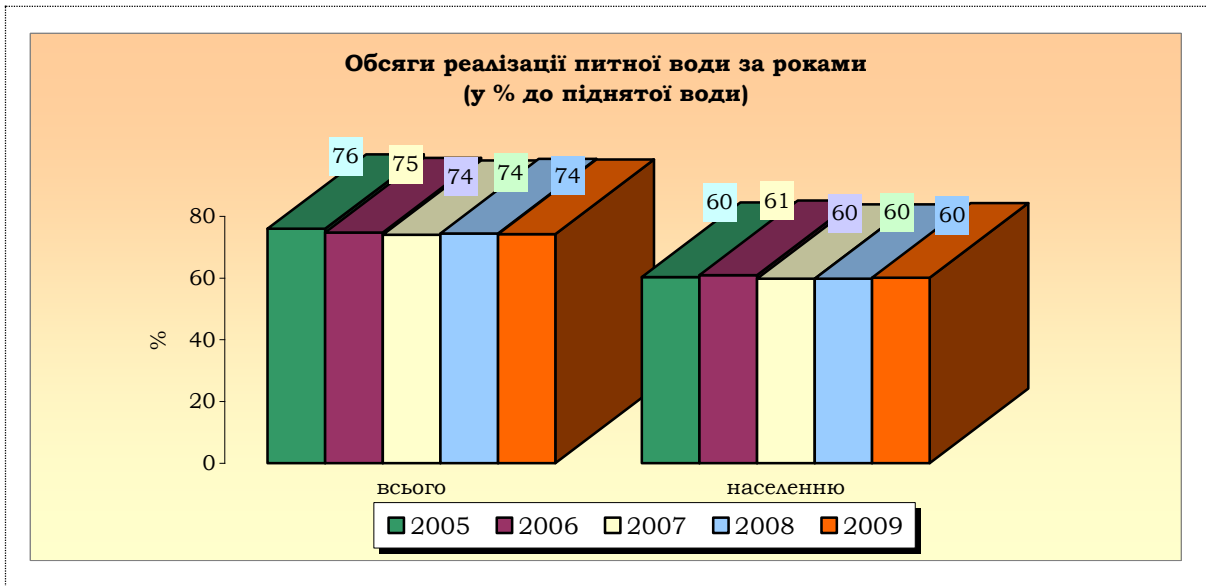

Рис. 4.1.5

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки знизились 9 до 8,9 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період практично залишались на однаковому рівні - 498-499 кВт год/1000 м³ води (рис. 4.1.6).

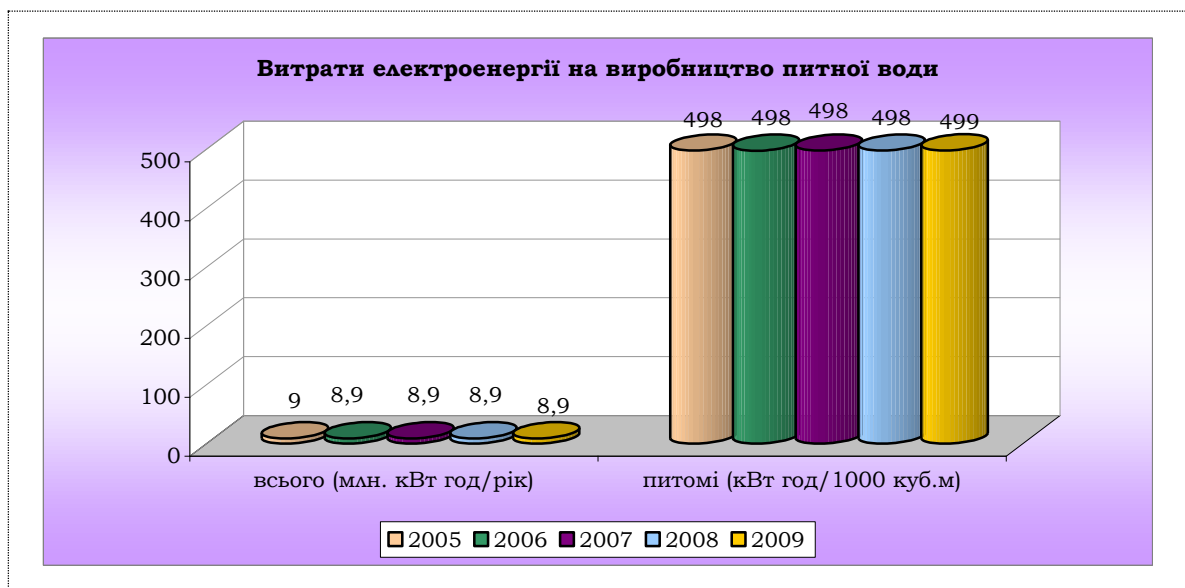

Рис. 4.1.6

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. зменшувалась і дорівнювала, відповідно, 671, 667, 665, 648 та 645. При цьому кількість НС-I знизилась на 16; НС-II - на 9; НС-III - на 2; НС підкачування - залишилась рівною 7 (рис. 4.1.7).

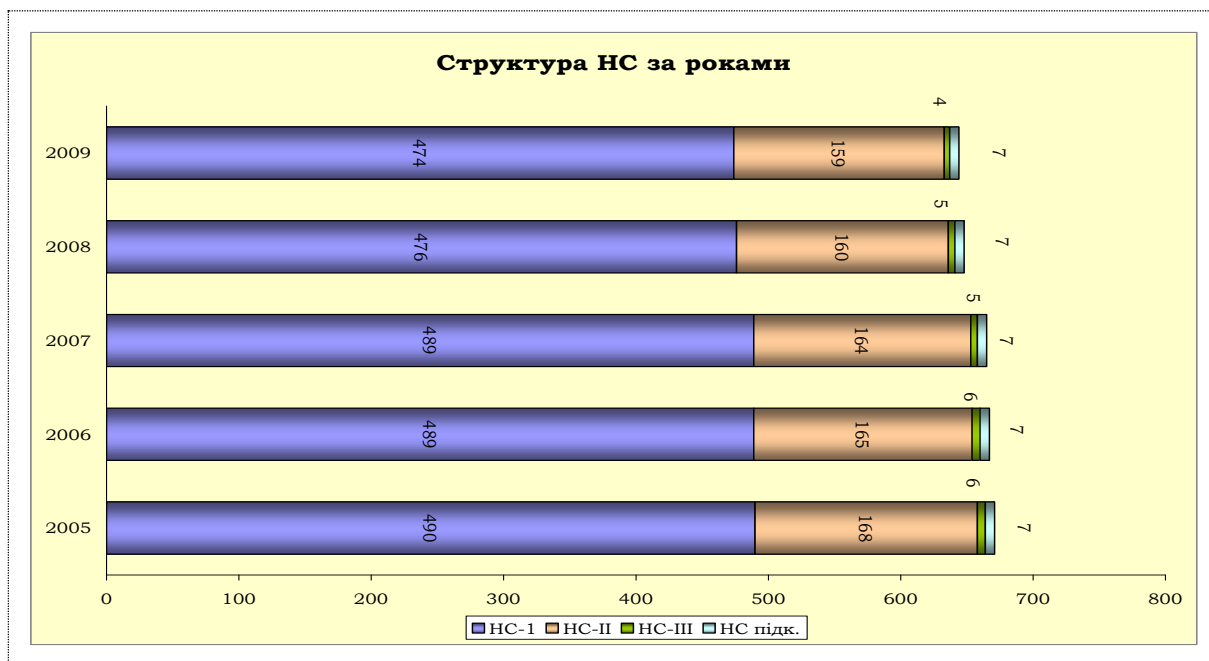

Рис. 4.1.7

Загальна потужність водопровідних насосних станцій протягом останніх п'яти років практично не змінювалась і дорівнювала: проектна - біля 66; фактична - 26-26,2 млн. м³/рік. Співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 39-40 % (рис. 4.1.8).

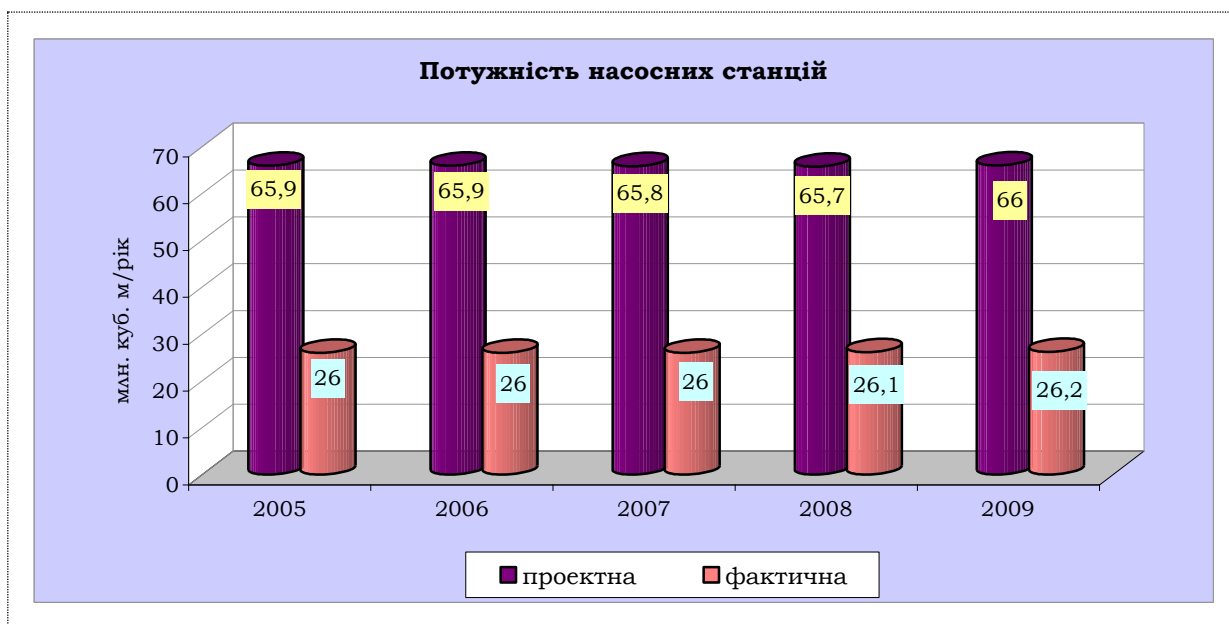

Рис. 4.1.8

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 26 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 645; половина з них потребують заміни (рис. 4.1.9).

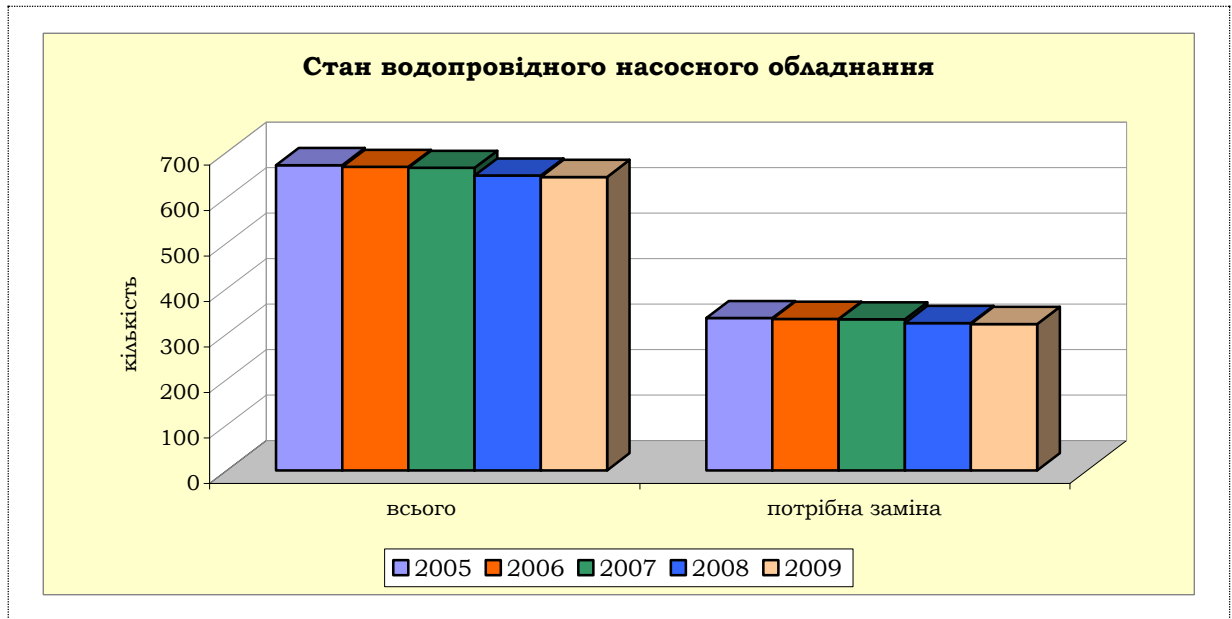

Рис. 4.1.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі у 2005-2009 роках зменшились на 280,6 км і становили у 2009 р. - 1720,4 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка водогонів у загальній протяжності мереж зросла на 2 до 21 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 4 до 52%; вуличних мереж зросла на 2 до 27 % (рис. 4.1.10).

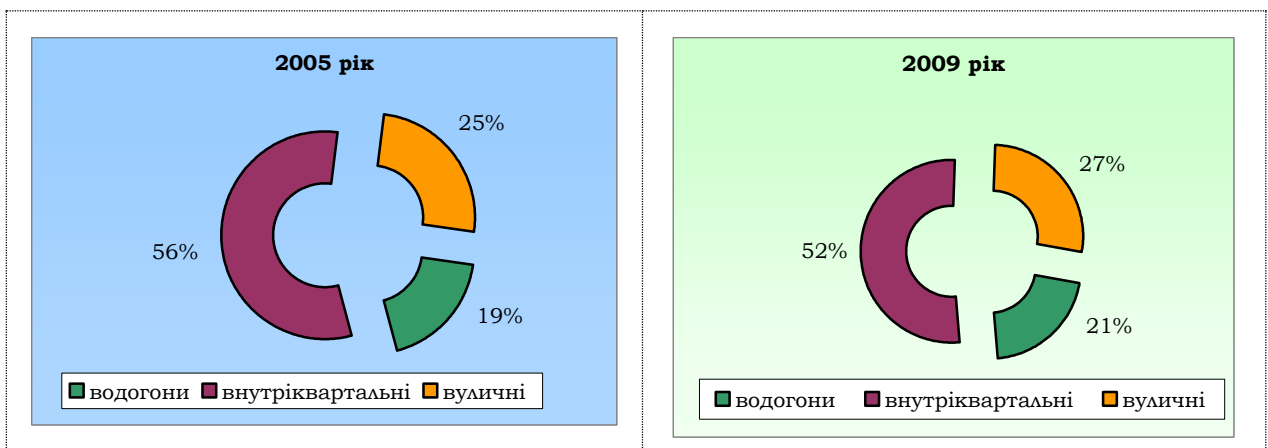

Рис. 4.1.10

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік дещо погіршився: у 2005 р. - 6 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 6,5 %. Реноваційні роботи практично не проводились: кожен рік замінювалось біля 7 % зношених труб (рис. 4.1.11).

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 350; 340; 340; 337 та 350; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,18; 0,2; 0,18; 0,2 та 0,3 аварій на рік.

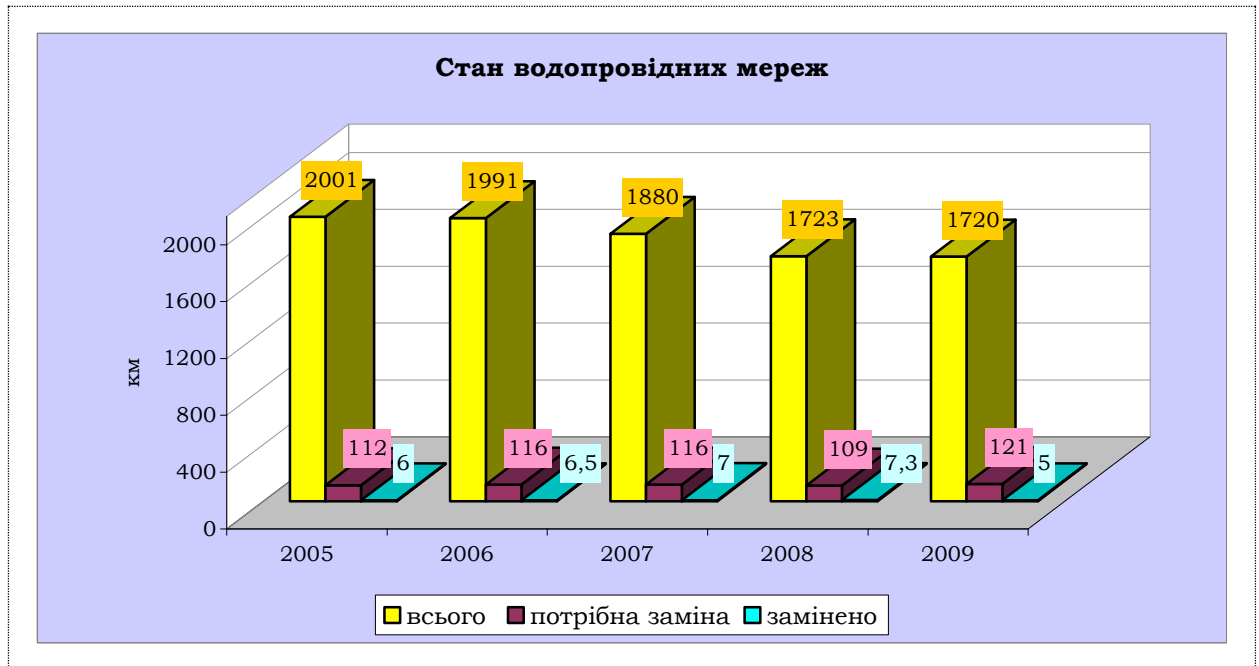

Рис. 4.1.11

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по відомству кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зменшилась на 28 - до 297, а їх сумарний об'єм при цьому знизився на 39,7 до 48,3 тис. м³.

За цей період чисельність водонапірних башт зменшилась на 5 і у 2009р. вони налічували 145 одиниць з загальним об'ємом 10,4 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок у 2005 р. складала - 30; у 2009 р. - 28.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по відомству у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами (рис. 4.1.12).

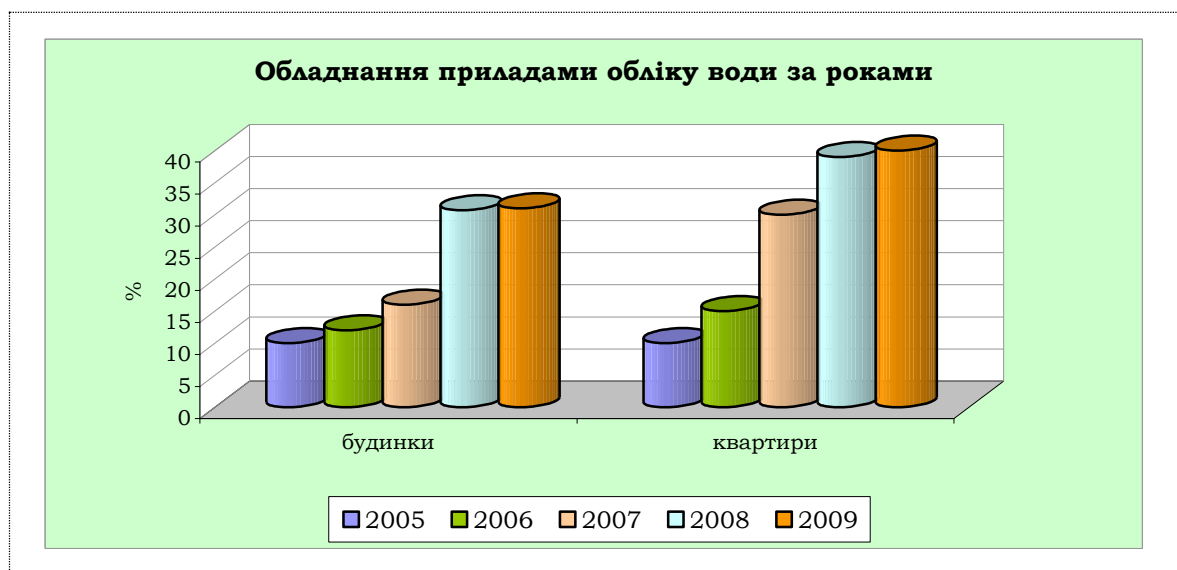

Рис. 4.1.12

Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 10 %; у 2006 р. - 12 %; у 2007 р. - 16 %; у 2008 р. - 30,7 %; у 2009 р. - 31 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 21%. Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 40 %.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005-2006 рр. - по 0,17; у 2007 р. - 0,65; у 2008 р. - 0,84; у 2009 р. - 2,66 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2009 рр. - по 3,7 грн./м³;

Для інших споживачів: мінімальні тарифи складали у 2005-2009 рр. - по 1,4 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 13,98; у 2007 р. - 16,97; у 2008 р. - 22,07; у 2009 р. - 25,84 грн./м³ (рис. 4.1.13).

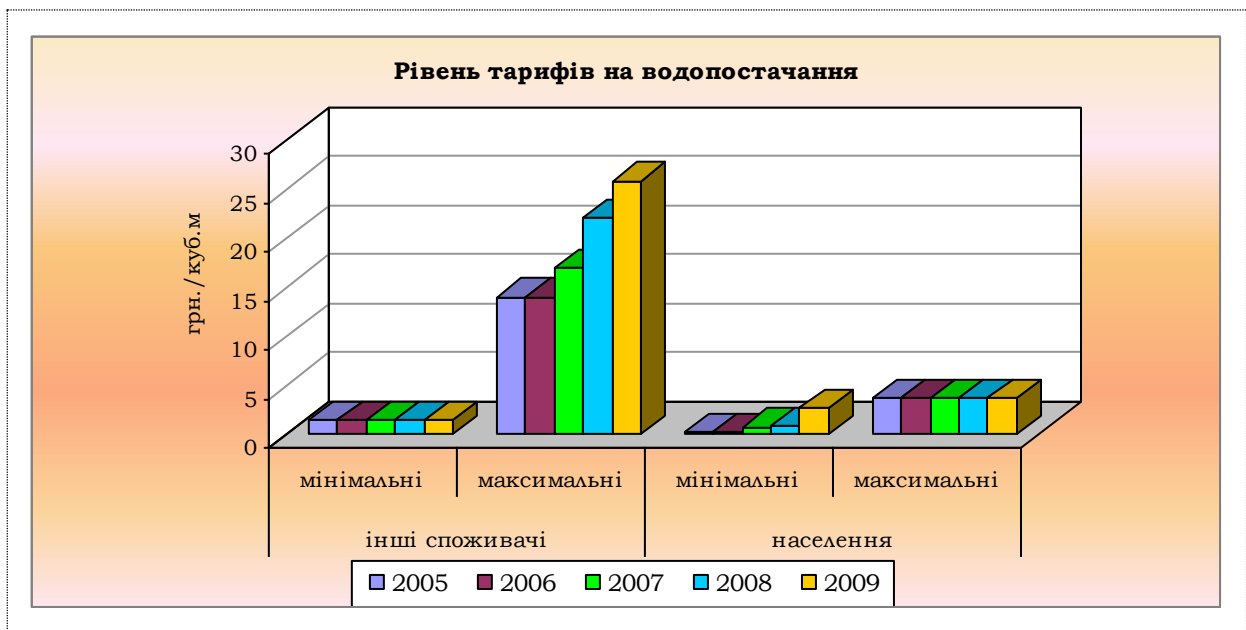

Рис. 4.1.13

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 4.1.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.				0,21	
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	0,15	0,12	0,13	0,02	0,02
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,09	0,08	0,05	0,16	0,16
Паспортизація джерел і об'єктів	0,06	0,05	0,048		
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,01	0,015	0,015	0,01	0,01
Інші заходи (розшифрувати)	0,2	0,15	0,12	0,02	0,02

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем, що не відповідали санітарним нормам у відсотках до їх загальної чисельності, коливалась у межах 5,6-8,4 %. Основним фактором, який обумовив незадовільний стан систем водопостачання, залишилась відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (табл. 4.1.4, рис. 4.1.14).

Таблиця 4.1.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	7,45	6,3	8,4	6,5	5,6
	<i>невідповідність ЗСО</i>	5,05	3,85	6,5	3,1	2,0
	<i>відсутність ОС</i>	2,0	1,55	1,5	2,0	1,5
	<i>відсутність знезараження</i>	0,4	0,9	2,1	1,4	2,1

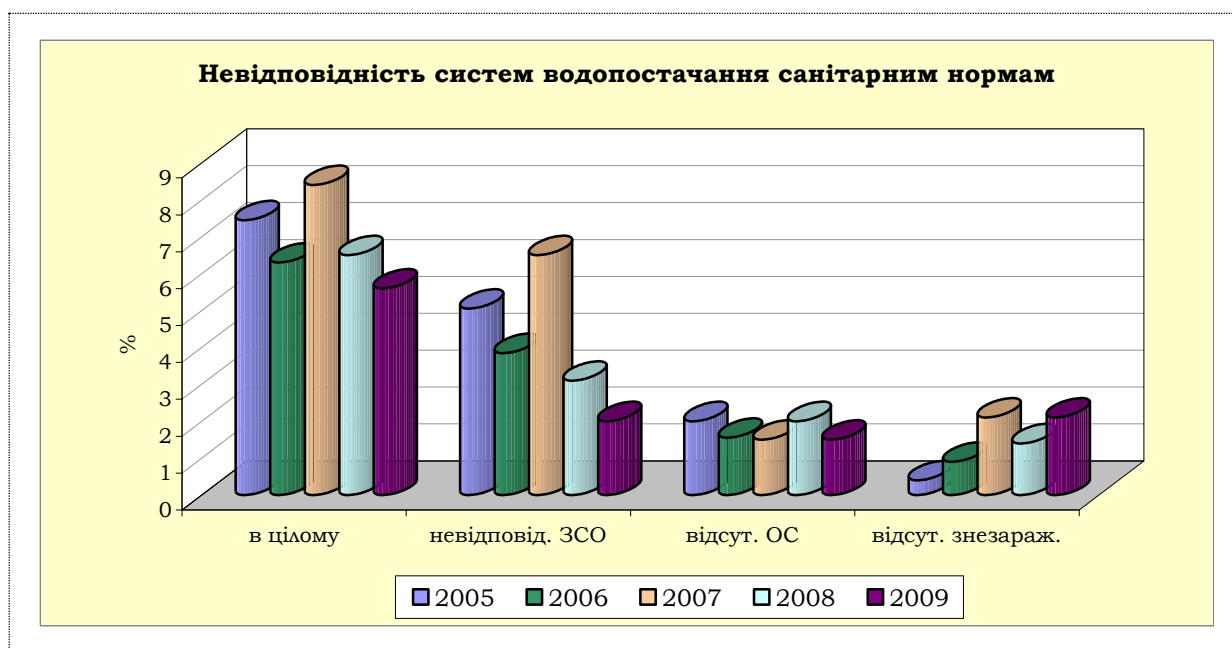

Рис. 4.1.14

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 14,5; 15,6; 10; 9,3 та 6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 8,5; 7,9; 6,2; 4,5 та 6,1 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 9,9; 8,6; 8,3; 11,3 та 9,4 %.
- ♦ за бактеріологічними - 7,5; 6,6; 9,3; 6,3 та 6,8 %.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 9,6-22,2 %; за бактеріологічними 7,8-18,2 % (табл. 4.1.5).

Таблиця 4.1.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	14,5	15,6	10,0	9,3	6,03
	<i>бактеріологічними</i>	8,5	7,85	6,2	4,5	6,1
2	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15,0	12,8	22,2	9,6	21,6
	<i>бактеріологічними</i>	17,9	14,9	8,05	7,8	18,2
3	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	9,9	8,6	8,3	11,3	9,4
	органолептичними	9,9	8,6	8,3	0,2	2,4
	загальною мінералізацією	-	-	-	11,1	7,0
	санітарно-токсичними	-	-	-	-	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	7,5	6,6	9,3	6,3	6,8
	колі-індексом	6,2	6,1	0,9	0,8	0,7
колі-індексом 20 і більше	1,3	0,5	0,3	0,3	0,5	

Епідемічна ситуація щодо захворюваності серед особового складу Збройних Сил України інфекційними хворобами, пов'язаними з якістю питної води, у 2005-2009 роках оцінюється як благополучна.

У багаторічній динаміці захворюваності на вірусний гепатит А та кишкові інфекції впродовж останніх 10 років спостерігається тенденція до зниження.

Рівень захворюваності на вірусний гепатит А серед військовослужбовців строкової служби склав 0,9 на 1000, серед офіцерів і прапорщиків та військовослужбовців за контрактом – 0,1 вип. на 1000 осіб.

Рівень захворюваності на бактеріальні кишкові інфекції серед військовослужбовців строкової служби склав 6,9 на 1000, серед офіцерів і прапорщиків та військовослужбовців за контрактом – 1,6 вип. на 1000 осіб.

Рівень захворюваності на шигельоз серед військовослужбовців строкової служби склав 2,1 на 1000, офіцерів і прапорщиків на шигельоз у 2005 році захворіло 3 чоловіки. У 2006-2009 роках серед офіцерів і прапорщиків захворюваність на шигельоз відсутня.

Випадків захворювань на холеру та черевний тиф у 2005-2009 роках серед військовослужбовців не зареєстровано.

У 2005-2009 роках серед особового складу Збройних Сил України зареєстровано 11 спалахів з водним шляхом передачі, у яких перехворіло 275 військовослужбовців (у тому числі: в 9 спалахах гострих кишкових інфекцій перехворіло 234 хворих та у 2 спалахах шигельозу перехворіло 38/3 хворих). Причиною масових захворювань стало вживання військовослужбовцями питної води, що не відповідала вимогам ДСанПІН №383-96 "Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарсько-питного водопостачан-

ня”, внаслідок зношеності водопровідних та каналізаційних мереж військових містечок і потрапляння збудників інфекційних хвороб до водоводів.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання збільшилась з 374 до 699 (табл. 4.1.6).

Таблиця 4.1.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	374	431	427	485	699
Об'єкти з порушенням санітарних норм	75	83	79	56	96
Питома вага порушень санітарних норм, %	20	19,3	18,5	11,5	13,7
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	22	27	20	24	37
Накладено штрафів	31	34	19	4	2
з них отримано	30	34	19	4	2
Справи, направлені у слідчі органи	4	2	2	2	4
з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності	-	-	-	2	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях				16	11
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	17	19	11	10	17
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
постійно					1
тимчасово	17	19	11	10	16
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	22	26	27	12	32

Випадків аварійного забруднення систем питного водопостачання у відомстві не виявлено. Показники якості води з джерел водопостачання по в/містечках в основному відповідають нормативним. Особовий склад забезпечений якісною питною водою. По фактах відхилення показників якості питної води негайно приймалися міри по приведенню до вимог ДСТУ "Питна вода".

В перспективі потребує вирішення вдосконалення систем очищення і знезараження питної води новітніми технологіями. На даний час якість питної води не впливає на стан здоров'я та ураження особового складу різного роду захворюваннями. За звітний період епідемічних ситуацій пов'язаних із якістю питної води не було.

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення змінювався таким чином:

- ♦ за населеними пунктами: в цілому по відомству збільшився з 72 до 75 %; для міст - з 83 до 85 %; для смт - з 65 до 68 %; для сільських н/п - з 48 до 50 %;

- ♦ за населенням: в цілому по відомству збільшився - з 75 до 80 %; для міст - з 83 до 85 %; для смт - з 65 до 67 %; для сільських н/п - з 49 до 50 % (рис. 4.1.15).

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по відомству - 107-115; для міст - 135-138; для смт - 101-103; для сільських н/п - 84-87 л/добу на людину.

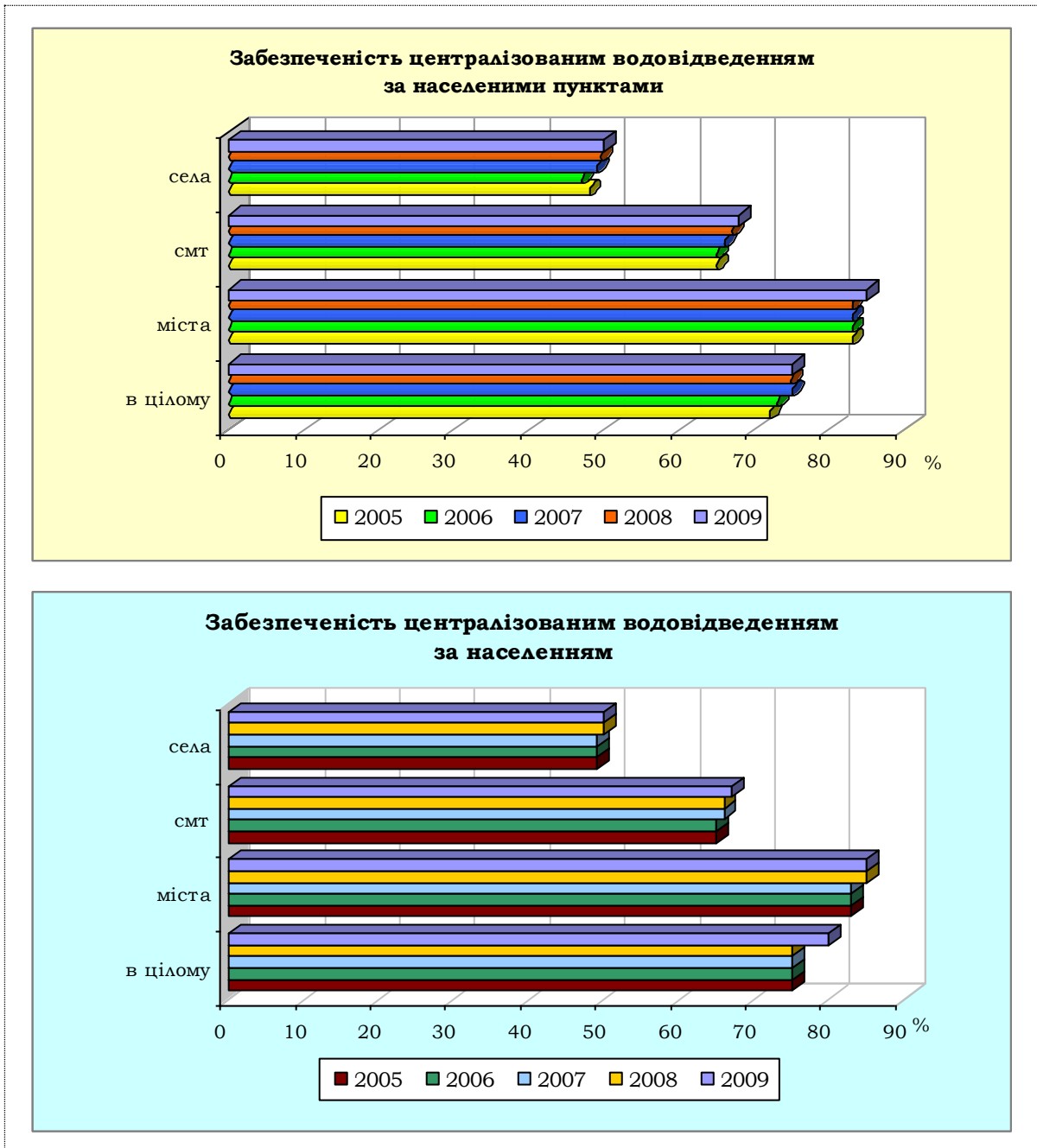

Рис. 4.1.15

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення протягом останніх п'яти років практично не змінювались. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 16,9; у 2006 р. - 16,8; у 2007 р. - 16,7; у 2008 р. - 16,6; у 2009 р. - 16,7 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось 56-57 % всіх стічних вод, 41-42 % - пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено в останні три роки було лише трохи більше 0,1 % стічних вод (рис. 4.1.16).

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. склали біля 0,34 млн. кВт·год/рік; а **питомі витрати** дорівнювали 628 кВт год/1000 м³ стічної води.

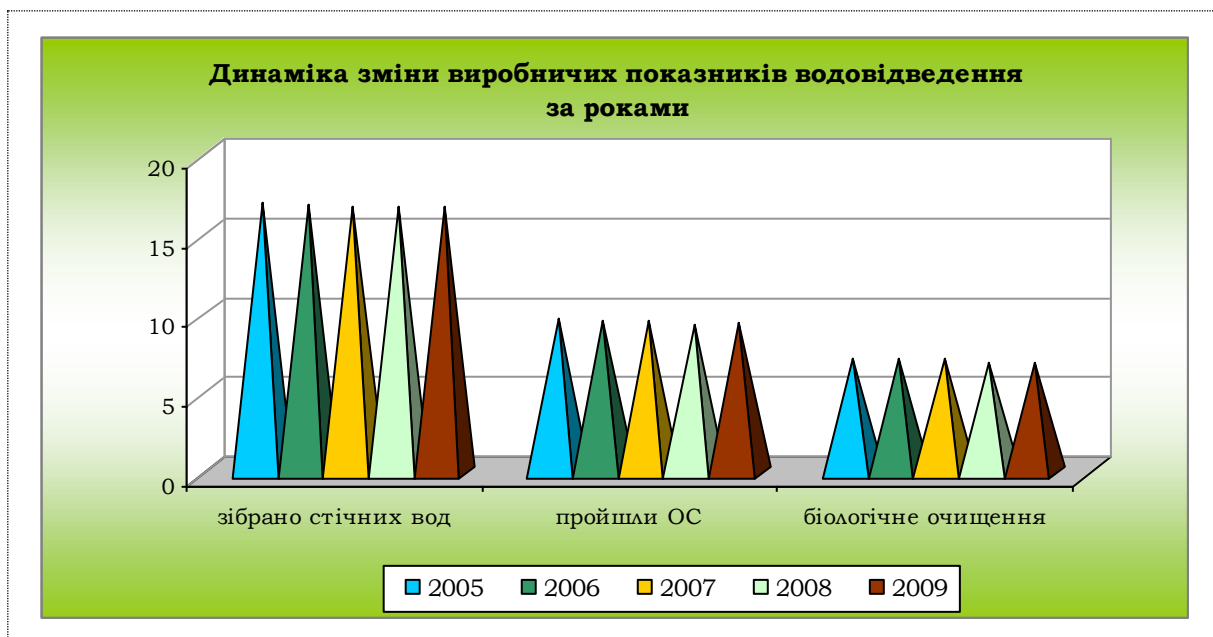

Рис. 4.1.16

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. не змінилась і залишалась рівною - 89; сумарна проектна потужність становила - 14,5; фактична - 11,5 млн. м³/рік. Співвідношення фактичної потужності до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 79 %

Загальна кількість каналізаційних насосів складала - 263, з них потребували заміни у 2005-2008 рр. - 86 або 26 %; у 2009 р. - 70 або біля 27 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зменшилась з 120 до 110, а тих, що потребують реконструкції - збільшилась з 25 до 35 (рис. 4.1.17).

Рис. 4.1.17

Сумарна проектна потужність КОС за цей період знизилась з 14 до 12,3, а фактична завантаженість - з 12 до 11,1 млн. м³/рік. Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило близько 90 %.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі за останні роки зменшилися на 240,6 км і становили у 2009 р. - 1000 км. У структурі мереж відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж залишилась на рівні 1 %; напірних колекторів зменшилась на 2 - до 20 %; тунельних колекторів глибокого залягання (0,2 %) - зникла; внутрішньо кварталних мереж залишилась 46 %; вуличних мереж зросла на 2 до 33 % (рис. 4.1.18).

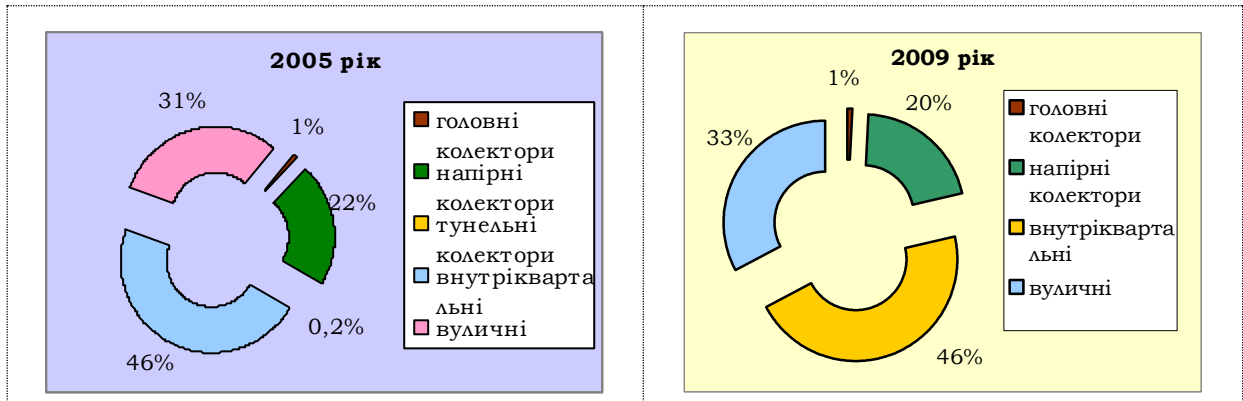

Рис. 4.1.18

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 5,2; у 2006 р. - 5,5; у 2007 р. - 5,6; у 2008 р. - 6,5; у 2009 р. - 7,7 %; з них було замінено 10,2; 10,8; 9,2; 9,1 та 7,1 %, відповідно (рис. 4.1.19).

Рис. 4.1.19

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 220 аварій, у 2006 р. - 224; у 2007 р. - 225, у 2008 - 247; у 2009 р. - 250. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 0,18, 0,19; 0,2; 0,245 та 0,25.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,25; у 2006 р. - 0,16; у 2007-2008 рр. - по 0,62; у 2009 р. - 1,4 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2007 рр. - по 2; у 2008-2009 рр. - по 3 грн./м³;

Для інших споживачів: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,15; у 2006-2008 рр. - по 1,52; у 2009 р. - 1,55 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2007 рр. - по 9,84; у 2008-2009 рр. - по 16,19 грн./м³ (рис. 4.1.20).

Рис. 4.1.20

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 4.1.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	1,26	1,4	1,364	1,2	1,1
у тому числі:					
Капремонт і відновлення стану об'єктів	1,0	1,3	1,026	1,1	1,0
Інші заходи (розшифрувати)	0,26	0,1	0,338	0,1	0,1

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

У Міністерстві оборони України стан об'єктів та мереж водопостачання та водовідведення в основному задовільний.

Слід відзначити, що з 2005 року по теперішній час покращання стану водопостачання та каналізування в військових частинах практично не відбулося. Необхідних заходів по будівництву нових та реконструкції існуючих водопровідних та каналізаційних споруд і мереж не проведено. Всі заходи з утримання існуючих водогінних та каналізаційних мереж зводяться до проведення ремонтних робіт та часткових замін їх ділянок.

Загальними недоліками, які суттєво впливають на стан водопостачання та водовідведення, а також забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості є:

- ♦ експлуатація водогінних та каналізаційних інженерних мереж понад встановлених норм експлуатації, більшість водо-каналізаційних споруд побудовані понад 35-40 років тому, застарілі, внаслідок тривалого терміну експлуатації потребують ремонту або реконструкції, зношеність обладнання та мереж складає від 60 до 80 відсотків;

- ♦ недостатність фінансування для вчасного проведення аварійних та профілактичних ремонтних робіт в разі виходу з ладу ділянок інженерних мереж, робочого обладнання споруд;

- ♦ відсутність коштів на впровадження нових технологій щодо очистки та знезаражування питної води.

Для забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості протягом травня-червня 2009 року проводилась промивка, очищення та знезаражування резервуарів запасу питної води. Велась постійна робота з підтримання охоронних санітарних зон джерел водопостачання в належному стані.

Невідповідність санітарним вимогам об'єктів водопостачання встановлено в гарнізонах: Роздільна, Миколаїв, Очаків. Основна причина такого стану є: незадовільний санітарно-технічний стан споруд, розподільчих мереж, порушення режимів в зонах санітарних охорон джерел водопостачання, забруднення водопровідних мереж через часті відключення електроенергії, відсутність або негарантоване знезаражування води. Заходи з реконструкції та ремонту систем водопостачання в гарнізонах Чорноморське, Миколаїв, Роздільна, Котовськ не здійснені з причини незадовільного фінансування або повної його відсутності.

Залишаються невирішеними питання забезпеченості особового складу питною водою в достатній кількості в гарнізонах Гвардійське, Черкаське, Миколаїв, Очаків, Кривий Ріг, де вода подається за графіком 4–6 годин на добу. Значний дефіцит води для господарсько-побутових потреб обмежує можливість виконання військовослужбовцями правил особистої та громадської гігієни, не дозволяє підтримувати належний санітарний стан об'єктів комунально-побутового призначення і режим їх експлуатації.

Через дефіцит коштів на капітальний ремонт та реконструкцію з перевантаженням у 1,5-3 рази від проектної потужності працюють каналізаційні очисні споруди військових частин, дислокованих у Дергачах, Донузлаві, Севастополі АР Крим; Яворові, Старичах, Рідківцях Львівської обл.; Черкаському Дніпропетровській обл.

Протягом 2005-2009 роках не зафіксовано нових забруднень підземних вод – джерел централізованого водопостачання, однак залишаються частково забрудненими підземні води першого від поверхні водоносного горизонту, який часто використовується сільським населенням для відбору води з колодязів. Продовжується очищення підземних вод, забруднених нафтопродуктами, в районі колишнього військового аеродрому у м. Прилуки, Чернігівська область.

Для вирішення питання ліквідації нафто- забруднення на зазначеному об'єкті з 1 липня 2007 року розпочався спільний українсько-канадський проєкт за фінансової підтримки НАТО. Членами Наукового комітету НАТО було схвалено українсько-канадський екологічний проєкт на колишньому військовому аеродромі у м. Прилуки, Чернігівська обл., у рамках так званої "Канадської ініціативи". На сьогоднішній день визначені розміри та порядок фінансування проєкту за рахунок програми НАТО «Безпека через науку». Досягнуто домовленості між Альянсом та Агентством НАТО з технічного забезпечення і постачання про виділення 250 тис. євро на реалізацію цього проєкту. 29 вересня 2009 року Місією України при НАТО отримано з Організації НАТО з матеріально-технічного забезпечення і обслуговування (далі - ОМТЗО) проєкт домовленості між Урядом України та ОМТЗО щодо ідентифікації та тестування малозатратної технологічно не складної стратегії очищення авіабази в м. Прилуки. Результатом роботи повинно стати приведення об'єкту до екологічно безпечного стану і тим самим не допустити повторного забруднення водоносного горизонту, який використовується місцевими жителями для побутових потреб та питного постачання.

Також, з метою припинення розповсюдження нафтозабруднення та недопущення попадання втрачених нафтопродуктів у систему питного водозабору, протягом 2006-2007 років проведені очисні роботи у районі військового аеродрому у с. Кульбакіно поблизу м. Миколаєва. На даний час нафтозабруднення локалізоване, забруднення водоносного горизонту, який використовується місцевими жителями для побутових потреб та питного водопостачання, не відбулося. Для повної ліквідації нафтозабруднення необхідно щонайменше 1,2-1,3 млн. грн. Нажаль, підпрограмою «Ліквідація наслідків військової діяльності» Державної програми розвитку ЗСУ на 2006-2011 роки у 2008 та 2009 роках коштів на проведення зазначених робіт виділено не було. У разі подальшої відсутності фінансування заходів з ліквідації забруднення на аеродромі ситуація може вийти з під контролю, що може привести до складного забруднення водоносних горизонтів.

Не вирішеним залишається питання здійснення моніторингу за станом підземних вод у Святошинському районі м. Києва, де у попередні роки відбулося їх забруднення нафтопродуктами. Програма реабілітації територій, забруднених унаслідок військової діяльності, на 2002-2015 роки, у рамках якої були розпочаті роботи, з 2004 року не фінансується. Ситуація на сьогоднішній день залишається не вивченою.

4.2. За даними Мінпаливенерго України

Міністерством палива та енергетики України в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані щодо стану систем водопостачання і водовідведення у 2005-2009 роках.

Загальні показники з водокористування, узагальнені по підприємствах сфери відповідальності НАЕК «Енергоатом».

Для здійснення своєї виробничої діяльності ВП АЕС використовують поверхневі та підземні джерела водопостачання. В основному, джерелом питного водопостачання АЕС є артезіанські свердловини, а для технічного водопостачання використовується вода річок та водосховищ.

Технологія виробництва електроенергії на АЕС передбачає використання технічної води. Використання водних ресурсів відбувається у вигляді оборотного водопостачання АЕС, призначеного для охолодження конденсаторів турбін та інших теплообмінників станцій. ВП ЗАЕС, ВП ХАЕС, ВП ЮУАЕС для охолодження конденсаторів турбін енергоблоків використовують воду спеціально споруджених для цього водойм-охолоджувачів. ВП РАЕС використовує для цього оборотну воду, охолоджену градирнями.

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, змінювались в діапазоні 373,5 (у 2008 р.) - 451,2 (у 2007 р.) млн. м³. При цьому на долю поверхневих вод в загальному водозаборі припадало понад 98 % (табл. 4.2.1).

Таблиця 4.2.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	414,04	404,997	451,187	373,534	402,29
	підземна	8,03	7,903	7,541	7,085	7,308
	поверхнева	406,0	397,1	443,6	366,4	395,0
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	7,723	7,326	7,567	7,542	7,124
	власними підприємствами	6,18	6,12	6,05	5,92	5,7
	з систем централізованого питного водопостачання	-	-	0,198	0,209	0,179
	з інших джерел	1,543	1,206	1,319	1,413	1,245
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	408,014	398,913	445,646	368,532	396,958
	на господарсько-питні потреби	6,795	6,798	6,6381	6,8011	6,6575
	на виробничі потреби	400,942	391,855	438,694	361,48	390,071
	на зрошення	0,20	0,17	0,25	0,25	0,23
	на сільськогосподарські потреби	0,076	0,089	0,063	-	-
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	5,917	6,069	5,692	5,309	5,655
	на господарсько-питні потреби	5,853	5,718	5,416	5,117	5,434
	на виробничі потреби	0,061	0,334	0,276	0,192	0,221
	на зрошення	-	-	-	-	-
	на сільськогосподарські потреби	0,003	0,016	-	-	-

У структурі використання протягом 2005-2009 років обсяги води розподілялись наступним чином: на виробничі потреби - 98,1-98,4 %; на господарсько-питні потреби - 1,5-1,8 %; на зрошення та сільськогосподарські потреби - менше 0,1 %.

Загальні обсяги використання підземних вод у цей період коливались в межах 5,3-6,1 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином: на господарсько-питні потреби - 94,2-98,9 %; на виробничі потреби 1-5,5 %.

Згідно з чинним законодавством, використання води підприємствами ДП НАЕК «Енергоатом» відноситься до спецводокористування. Спецводокористування здійснюється на підставі дозволів і лімітів на скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, що надаються регіональними органами Мінприроди України і є платним (динаміка скиду стічних вод у природні водойми приведена у табл. 4.2.2).

Таблиця 4.2.2

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	5	5	5	5	5
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	305,128	277,344	317,825	248,581	265,642
	нормативно чистих без очищення	296,509	268,802	311,943	242,998	260,318
	нормативно очищених	6,285	6,341	5,744	5,583	5,324
	недостатньо очищених	2,334	2,201	0,138	-	-
	неочищених	-	-	-	-	-

Якість води у водоймах-охолоджувачах постійно контролюється. Концентрація солей, важких металів, СПАВ не перевищує ГДК.

Діяльність АЕС України з охорони водних ресурсів здійснюється відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного Кодексу України, постанов Кабінету Міністрів України, та наказів державних органів управління і регулювання охорони навколишнього природного середовища. Екологічний моніторинг поверхневих вод проводиться на підставі інвентаризації джерел скидів хімічного забруднення у водні об'єкти, первинного обліку кількості скидних вод на АЕС, їх якості та складу забруднюючих речовин. Облікові дані надаються в державні органи статистики.

Для контролю здійснення моніторингу на АЕС України проводиться:

- ✧ первинний облік забору свіжої води та скиду продувочної води по встановленій формі;
- ✧ систематичний контроль за хімічними та біологічними показниками води та якістю скидних та ливневих вод;
- ✧ контроль за ефективністю роботи очисних споруд;
- ✧ державна статистична звітність та ін.

На атомних станціях працюють акредитовані еколого-хімічні лабораторії, які проводять хімічний та біологічний контроль за джерелами скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти та ефективністю роботи очисних споруд стічних та ливневих вод відповідно до затверджених АЕС регламентів та об'ємів контролю.

Загальні показники з водокористування, узагальнені по підприємствах сфери відповідальності НАК «Енергетична компанія України»

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, змінювались в діапазоні 2418,5 (у 2009 р.) - 2875,7 (у 2007 р.) млн. м³. При цьому на долю поверхневих вод в загальному водозаборі припадало 99,7-99,8 % (табл. 4.2.3).

Таблиця 4.2.3

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	2630,5	2595,5	2875,7	2815,5	2418,5
	підземна	7,5	7,1	6,9	6,5	5,8
	поверхнева	2623,0	2588,4	2868,8	2809,0	2412,7
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	2667,4	2633,8	2919,2	2861,2	2460,1
	власними підприємствами	2630,5	2595,5	2875,7	2815,5	2418,5
	з систем централізованого питного водопостачання	6	6,8	6,9	7,2	7
	з інших джерел	30,9	31,5	36,7	38,5	34,5
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	2653,9	2619,5	2905,5	2842,8	2443,8
	на господарсько-питні потреби	12,6	13	12,7	12,1	11,9
	на виробничі потреби	2639,1	2604,3	2890,5	2829,6	2431
	на зрошення	0,03	0,03	0,06	0,04	0,04
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	5,95	5,5	5,4	5,3	4,75
	на господарсько-питні потреби	5,5	5	4,9	4,9	4,3
	на виробничі потреби	0,37	0,41	0,38	0,37	0,4
Примітки:						
1) Узагальнені показники не враховують обсяги водокористування структурних підрозділів ВАТ "Донбасенерго": Кураховкомуненерго, Слов'янськкомуненерго, Луганськкомуненерго (на цей час вони вже не входять у структуру ВАТ "Донбасенерго"), на балансі яких були очисні споруди, а також ВАТ "Донецькобленерго", Миронівська ТЕС якої перебувала в оренді.						
2) Загальні обсяги використання води включають обсяги використання води на інші потреби.						

У структурі використання протягом 2005-2009 років обсяги води розподілялись наступним чином: на виробничі потреби - 99,4-99,5 %; на господарсько-питні потреби - 0,4-0,5 %; на зрошення - менше 0,002 %. Загальні обсяги використання підземних вод у цей період коливались в межах 4,75-5,95 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином: на господарсько-питні потреби - 90,5-92,5 %; на виробничі потреби 6,2-8,4 % (різниця між обсягами одержаної та використаної прісної води пояснюється використанням певних обсягів води на інші (не передбачені формою) потреби, передачею води іншим споживачам без використання та наявністю втрат води при транспортуванні).

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми наведена у табл. 4.2.4

Таблиця 4.2.4

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	19	19	19	18	20
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	1997,6	1983,7	2222,9	2242,6	1821,2
	нормативно чистих без очищення	1968,2	1956,2	2196,9	2217,1	1797,2
	нормативно очищених	8,8	8,9	7,5	9,1	9
	недостатньо очищених	15,9	14,5	14,6	12,3	11,1
	неочищених	4,06	4,14	3,99	4,01	3,85

Узагальнена інформація щодо якості питної води та питного водопостачання за 2005-2009 роки по НАК «Нафтогаз України».

Використання водних ресурсів підприємствами Компанії в основному здійснювалося в межах встановлених для них лімітів, узгоджених з органами Держводгоспу України і затвердженими територіальними органами Мінприроди України.

Дозволи на спеціальне водокористування були оформлені відповідно до вимог чинного законодавства. Обсяги водоспоживання на підприємствах Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» не перевищували встановлених лімітів.

Якість питної води контролюється санітарно-епідеміологічними станціями за всіма місцями її використання для питних потреб. По санітарно-мікробіологічним дослідженням вода відповідає нормативній документації.

Найбільшими споживачами води серед підприємств Компанії є ВАТ «Укрнафта» - 4,32 млн. м³; ДК «Укргазвидобування» - 3,64 млн. м³, ДК «Укртрансгаз» - 2,95 млн. м³.

На підприємствах Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» здійснюється будівництво та реконструкція діючих очисних споруд, автотоміюк, водозворотних циклів, проводиться ремонт та реконструкція каналізаційних мереж, артезіанських та спостережних свердловин. З метою економії водних ресурсів, охолодження газу і води переведено з водяного на повітряне; впроваджено системи зворотного і повторного водозабезпечення; проведено ліквідаційний тампонаж водних свердловин; здійснено гідроізоляцію бурових площадок і амбарів, придбання і встановлення приладів обліку та контролю якості на системах водозабезпечення та каналізаційних системах об'єктів.

ДК «Укртрансгаз» для господарсько-питних та виробничих потреб одержує воду з систем централізованого водопостачання та артезіанських свердловин. Якість питної води, яку одержує ДК «Укртрансгаз», контролюється санітарно-епідеміологічними станціями та відповідає нормативній документації. ДК «Укртрансгаз» розробила і затвердила у Мінприроди України питомі показники використання води на виробничі потреби.

ДАТ «Укрспецтрансгаз» для господарсько-питних та виробничих потреб отримує воду з комунального водопроводу Волинського виробничого управ-

ління водопровідно-каналізаційного господарства згідно договору. За звітний період підприємство працює в межах встановлених граничнодопустимих скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти.

ДК «Газ України» використовують воду виключно для господарських потреб з міських водопроводів та скидають стічні води до міської каналізації згідно з діючими договорами.

Виробничими об'єктами ДАТ «Чорноморнафтогаз», що здійснюють скиди стічних вод у природні водойми (Чорне та Азовське море), є 7 морських стаціонарних платформ (МСП) і судна технологічного флоту, що знаходяться в експлуатації. Питну воду ДАТ «Чорноморнафтогаз» одержує з мереж водоканалу та артезіанських свердловин.

Для оперативного контролю стану морських вод у районах розташування експлуатаційних морських стаціонарних платформ в ДАТ "Чорноморнафтогаз" проводиться щоквартальне їх дослідження на вміст забруднюючих речовин.

У ДАТ «Чорноморнафтогаз» всі морські судна обладнані необхідним природоохоронним устаткуванням та відповідають вимогам міжнародної конвенції Марпол 73/78. Ляльні води, що містять нафту, протягом року здаються з суден на спеціальне судно-збірник ляльних вод «Катран» для їх очистки та після сепарації скидання за 12-ти мильною зоною. Виробничі стічні і бурові води експлуатаційних морських стаціонарних платформ закачуються в поглинаючі свердловини.

ДК «Укргазвидобування» розроблено та впроваджується нова технологія захоронення стічних вод у надра з використанням нафтогазових свердловин. Застосування цієї технології на газопромислових об'єктах надає можливість покращити екологічний стан довкілля в районах діяльності Компанії та значно зменшити збори за забруднення навколишнього середовища.

Загальні показники по окремих підприємствах Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» по забору та використанню води і динаміки скиду стічних вод у природні водойми приведені нижче у табл. 4.25-4.2.18.

ДАТ «Чорноморнафтогаз»

Таблиця 4.2.5

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	0,103	0,095	0,094	0,094	0,096
	підземна	0,084	0,075	0,073	0,076	0,077
	поверхнева	0,019	0,020	0,020	0,018	0,020
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	0,1026	0,0949	0,0935	0,0939	0,0963
	власними підприємствами	0,0836	0,0753	0,0731	0,0757	0,0767
	з систем централізованого питного водопостачання	0,0177	0,0177	0,02	0,0181	0,0179
	з інших джерел	0,0013	0,0019	0,0004	0,0001	0,0017
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	0,1026	0,0949	0,0935	0,0939	0,0963
	на господарсько-питні потреби	0,034	0,03	0,03	0,042	0,0453
	на виробничі потреби	0,0605	0,0568	0,0553	0,0514	0,0513
	інше	0,0081	0,0081	0,0082	0,0004	
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	0,0836	0,0753	0,0731	0,0757	0,0767
	на господарсько-питні потреби	0,0269	0,0246	0,021	0,0293	0,0314
	на виробничі потреби	0,0518	0,0447	0,0442	0,0464	0,0453
	інше	0,0049	0,006	0,0079		

Таблиця 4.2.6

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		12	12	12	11	11
2	Скинуто у море, млн. м³ /рік					
	всього	0,0125	0,0100	0,0082	0,0121	0,0109
	нормативно чистих без очищення	-	-	-	-	-
	нормативно очищених (ляльні води)	0,0012	0,0010		0,0002	
	недостатньо очищених (техн. вода)	0,0039	0,0039	0,0039	0,0059	0,0059
	неочищених (госпобутові стоки)	0,0075	0,0051	0,0043	0,0060	0,0050
Примітка. Стічні води скидаються у Чорне та Азовське моря						

ДК «Укртрансгаз»

Таблиця 4.2.7

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1,9573	2,0238	1,7512	1,618	1,4707
	підземна	1,4635	1,7227	1,4928	1,3871	1,2324
	поверхнева	0,494	0,301	0,258	0,231	0,238
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	1,9573	2,0238	1,7512	1,618	1,4707
	власними підприємствами	1,4697	1,7427	1,5152	1,4069	1,251
	з систем централізованого питного водопостачання	0,487	0,281	0,2321	0,2086	0,2166
	з інших джерел					
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	1,7008	1,8153	1,5198	1,4392	1,3272
	на господарсько-питні потреби	0,752	0,671	0,6	0,598	0,556
	на виробничі потреби	0,956	1,047	0,838	0,775	0,7
	на зрошення		0,06	0,044	0,049	0,034
	на сільськогосподарські потреби		0,019	0,016	0,017	0,009
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	1,3846	1,6984	1,4713	1,3648	1,212
	на господарсько-питні потреби	0,612	0,588	0,579	0,536	0,512
	на виробничі потреби	0,772	0,986	0,781	0,717	0,692
	на зрошення		0,004	0,008	0,008	0,006
	на сільськогосподарські потреби		0,002	0,003	0,03	0,002

Таблиця 4.2.8

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		27	27	27	27	27
2	Скинуто в поверхневій водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	0,516	0,613	0,578	0,558	0,564
	нормативно чистих без очищення	0,118	0,115	0,127	0,177	0,14
	нормативно очищених	0,186	0,193	0,175	0,105	0,182
	недостатньо очищених	0,021	0,012	0,033	0,039	0,013
	неочищених	0,191	0,293	0,243	0,237	0,229

ДК «Укргазвидобування»

Таблиця 4.2.9

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1,699	1,528	1,47	1,482	1,775
	підземна	0,8543	0,73	0,609	0,636	0,581
	поверхнева	0,845	0,798	0,861	0,846	1,194
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	1,809	1,686	1,802	1,72	1,863
	власними підприємствами	1,697	1,578	1,737	1,574	1,714
	з систем централізованого питного водопостачання	0,053	0,057	0,046	0,055	0,038
	з інших джерел	0,058	0,049	0,049	0,106	0,111
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	1,749	1,796	1,71	1,677	1,819
	на господарсько-питні потреби	0,327	0,33	0,318	0,321	0,289
	на виробничі потреби	1,381	1,41	1,363	1,331	1,478
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби	0,026	0,025	0,018	0,025	0,029
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	0,873	0,73	0,609	0,635	0,596
	на господарсько-питні потреби	0,229	0,217	0,24	0,243	0,241
	на виробничі потреби	0,618	0,486	0,341	0,367	0,323
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби	0,026	0,025	0,018	0,025	0,029

Таблиця 4.2.10

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		5	5	5	5	5
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	0,1641	0,1973	0,1843	0,1609	0,1636
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	0,1641	0,1973	0,1843	0,1609	0,1636
	недостатньо очищених					
	неочищених					

ВАТ «Укрнафта»

Таблиця 4.2.11

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	4,37	4,2	3,96	4,12	3,89
	підземна	0,86	0,82	0,82	0,89	0,73
	поверхнева	3,510	3,380	3,140	3,230	3,160
2	Одержано ґалуззю прісної води, млн. м³					
	всього	0,53	0,63	0,53	0,5	0,43
	власними підприємствами з систем централізованого питного водопостачання	0,53	0,63	0,53	0,5	0,43
	з інших джерел					
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	4,9	4,83	4,49	4,62	4,32
	на господарсько-питні потреби	0,69	0,82	0,79	0,8	0,68
	на виробничі потреби	3,7	3,27	3	3,1	3,27
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби тощо	0,51	0,74	0,69	0,72	0,37
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	0,86	0,82	0,84	0,84	0,73
	на господарсько-питні потреби	0,46	0,56	0,64	0,63	0,55
	на виробничі потреби	0,4	0,26	0,2	0,2	0,18
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби					

Таблиця 4.2.12

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		11	13	13	12	11
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	0,15	0,175	0,163	0,197	0,149
	нормативно чистих без очищення	0,022	0,022	0,023	0,025	0,025
	нормативно очищених	0,019	0,039	0,03	0,039	0,025
	недостатньо очищених	0,096	0,1	0,102	0,125	0,089
	неочищених	0,014	0,014	0,008	0,008	0,01

ВАТ «Укртранснафта»

Таблиця 4.2.13

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	0,271	0,251	0,268	0,242	0,229
	підземна	0,234	0,211	0,229	0,189	0,174
	поверхнева	0,037	0,040	0,039	0,053	0,055
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	0,199	0,197	0,171	0,159	0,137
	власними підприємствами	0,055	0,047	0,053	0,043	0,038
	з систем централізованого питного водопостачання	0,144	0,149	0,118	0,117	0,096
	з інших джерел					0,002
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	0,395	0,378	0,377	0,33	0,3
	на господарсько-питні потреби	0,267	0,264	0,267	0,243	0,223
	на виробничі потреби	0,128	0,114	0,11	0,087	0,077
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби					0,002
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	0,234	0,209	0,226	0,189	0,172
	на господарсько-питні потреби	0,119	0,111	0,129	0,113	0,103
	на виробничі потреби	0,115	0,099	0,096	0,076	0,069

Таблиця 4.2.14

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		6	6	6	6	6
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	0,11	0,11	0,131	0,114	0,126
	нормативно чистих без очищення		0,006	0,01		
	нормативно очищених	0,009	0,008	0,02	0,027	
	недостатньо очищених					
	неочищених					

ДАТ «Укрспецтрансгаз»

Таблиця 4.2.15

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	0,0067	0,0046	0,0057	0,0064	0,0044
	на господарсько-питні потреби	0,0008	0,0008	0,0008	0,0008	0,0008
	на виробничі потреби	0,0059	0,0038	0,0049	0,0056	0,0036

Таблиця 4.2.16

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
		1	1	1	1	1
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	0,0067	0,0046	0,0057	0,0064	0,0044
	нормативно очищених	0,0067	0,0046	0,0057	0,0064	0,0044

Львівська філія ДК «Газ України» бв Смеричка

Таблиця 4.2.17

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього			0,000289	0,000384	0,000395
2	Одержано гауззю прісної води, млн. м³					
	всього			0,000289	0,000384	0,000395
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього			0,000289	0,000384	0,000395
	на господарсько-питні потреби			0,000042	0,000044	0,000043
	на виробничі потреби			0,000247	0,00034	0,000352

Таблиця 4.2.18

№	Найменування показника	Рік				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
				1	1	1
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього			0,000289	0,000384	0,000395
	нормативно очищених			0,000289	0,000384	0,000395

4.3. За даними Мінтрансзв'язку України

Міністерством транспорту та зв'язку України в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані щодо стану систем водопостачання і водовідведення протягом 2005-2009 років.

Залізничний транспорт

Джерела питного водопостачання. За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 31,6 (у 2005р.) до 23,9 млн. м³ (у 2009 р.); при цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась, відповідно, з 20,5 до 16,2 млн. м³. Обсяги використаної води скоротились з 25,8 (у 2005 р.) до 18,4 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 4.3.1 та рис. 4.3.1).

Таблиця 4.3.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	31,6	29,7	27,5	25,9	23,9
	підземна	20,5	19,4	17,9	17,4	16,2
	поверхнева	11,1	10,3	9,6	8,5	7,7
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	25,8	24,3	19,4	20,4	18,4
	на господарсько-питні потреби	15,1	14,3	11,7	11	10,7
	на виробничі потреби	10,7	10	10,1	9,4	7,7
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	16,2	14,8	13,9	13,5	12,3
	на господарсько-питні потреби	9	8,6	8	8,1	7,4
	на виробничі потреби	7,2	6,2	5,9	5,5	4,9

У структурі використання води протягом 2005-2009 років на господарсько-питні потреби приходилось, відповідно, 58,5; 58,8; 60,3; 53,9 та 58,2 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 12,3-16,2 млн. м³/рік, при цьому на господарсько-питні потреби приходилось, відповідно, 55,6; 58,1; 57,6; 60 та 60,2 %;

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж 2005-2009 років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), складала відповідно за роками: 3,6; 9,5; 3,9; 5,1 та 4,9 %.

Для джерел децентралізованого водопостачання цей показник дорівнював: у 2005 р. - 16 %; у 2006-2009 рр. - 23 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах:

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 1,7-9,4 %; за бактеріологічними 0,7-9,8 %; за радіологічними - 0,3-0,58 %;

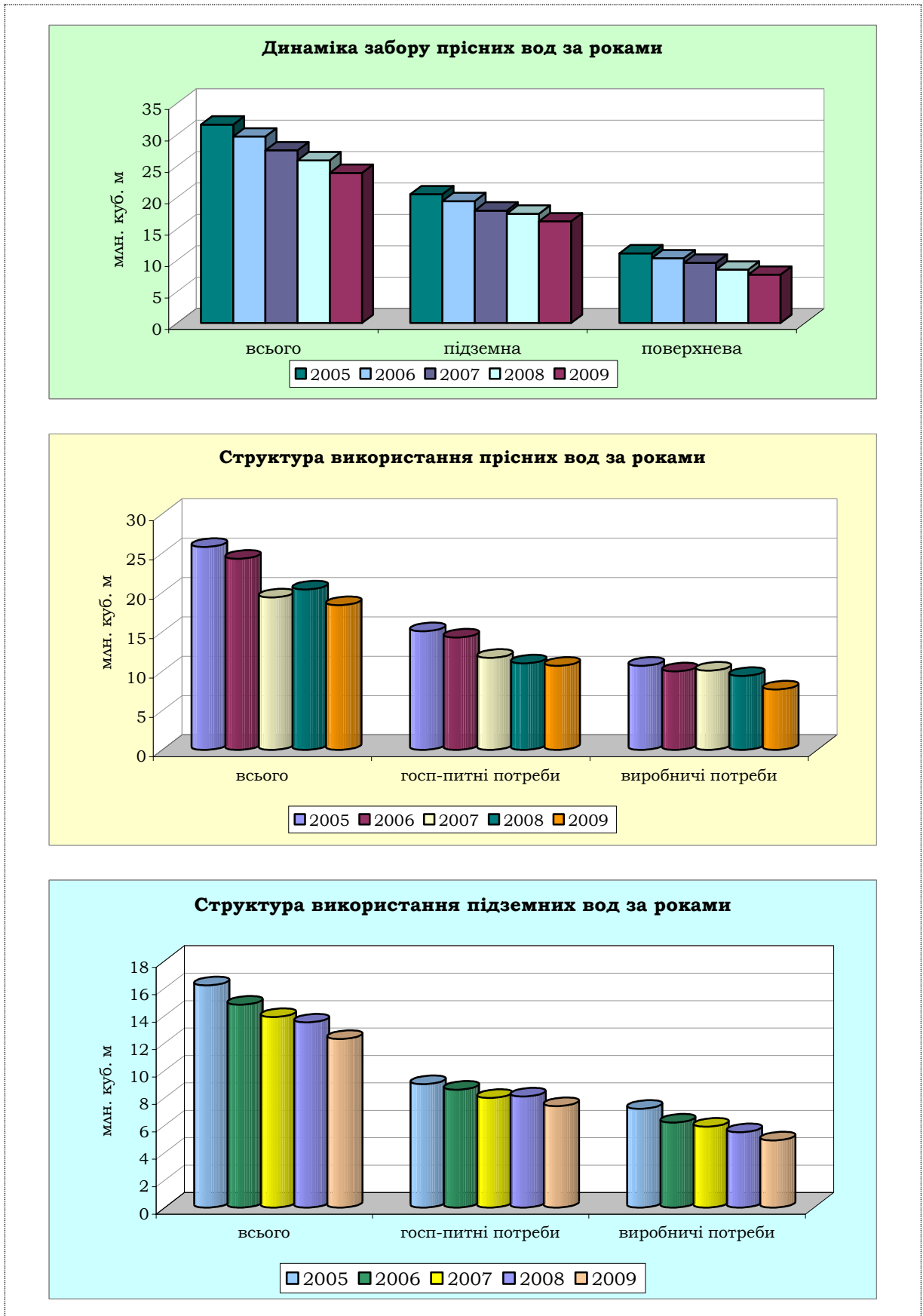

Рис. 4.3.1

♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 2,6-28,04 %; за бактеріологічними 3,95-12,4 %; за радіологічними - 0,3-0,5 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 7,6-15,2 %; за бактеріологічними 0,8-10,4 %; за радіологічними - 0,7-2,1 % (табл. 4.3.2).

Таблиця 4.3.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	9,3	8,4	1,67	4,98	6,19
бактеріологічні	9,8	7,3	0,7	4,64	6,70
радіологічні	0,4	0,3	0,4	0,58	0,30
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	5	7,5	10,8	2,6	28,04
бактеріологічні	5,2	5,3	12,4	3,95	5,93
радіологічні	0,4			0,5	0,30
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	15,2	12,8	8,16	7,57	10,21
бактеріологічні	10,4	8,4	7,33	0,8	8,28
радіологічні	2,1	1,38			0,7

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	9	10	20	12	6
на суму, тис. грн.	682	718	1530	1608,5	765
Передано справ на розгляд до прокуратури					
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	14	20	27	18	15

Системи централізованого питного водопостачання

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років становила - 6; всі вони державної форми власності.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

♦ чисельність поверхневих водозаборів зменшилась на 3 - до 44; підземних у порівнянні з 2005 р. збільшилась на 4 - до 489 (відносно 2007 р. навпаки знизилась на 3); окремих свердловин - зменшилась на 54 до 1128.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у цей період знизилась: підземних - з 2136 до 1976; окремих свердловин - з 398 до 378.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання. Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання з природних джерел протягом 2005-2009 рр., становили, відповідно за роками, 30,92; 29,01; 27,23; 26,14 та

23,41 млн. м³/рік. При цьому очищенню піддавалось 32-33 %, а знезараженню - 54-58 % від всієї піднятої води (рис. 4.3.3).

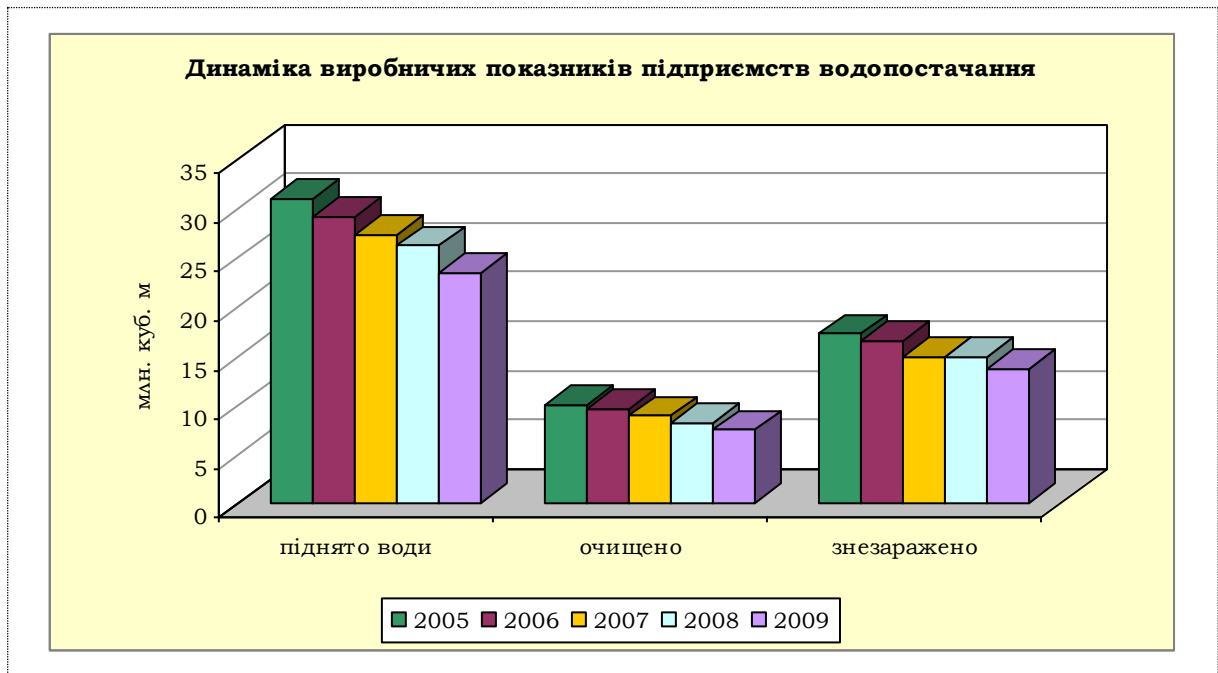

Рис. 4.3.3

За період з 2005 по 2009 рік витoki та втрати питної води в цілому по відомству (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) становили: 12,8; 13,9; 14,1; 13,5 та 13,6 %, відповідно (рис. 4.3.4).

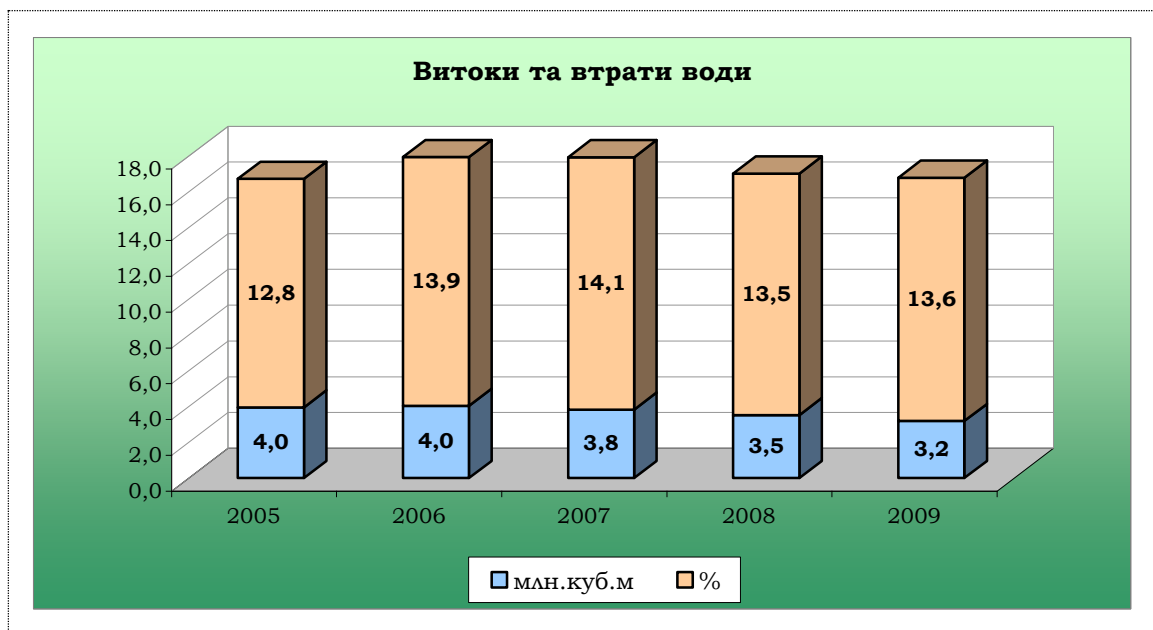

Рис. 4.3.4

Обсяги реалізації питної води у 2005-2009 рр. знижувались з 27,13 до 20,23 млн. м³/рік або з 87,7 до 86,4 % (до піднятої води); реалізація води населенню за ці роки зменшилась з 9,9 до 8,5 млн. м³/рік, але у відсотках до

піднятої води навпаки зростає з 32,2 до 36,5 % (рис. 4.3.5). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 37-42 %.

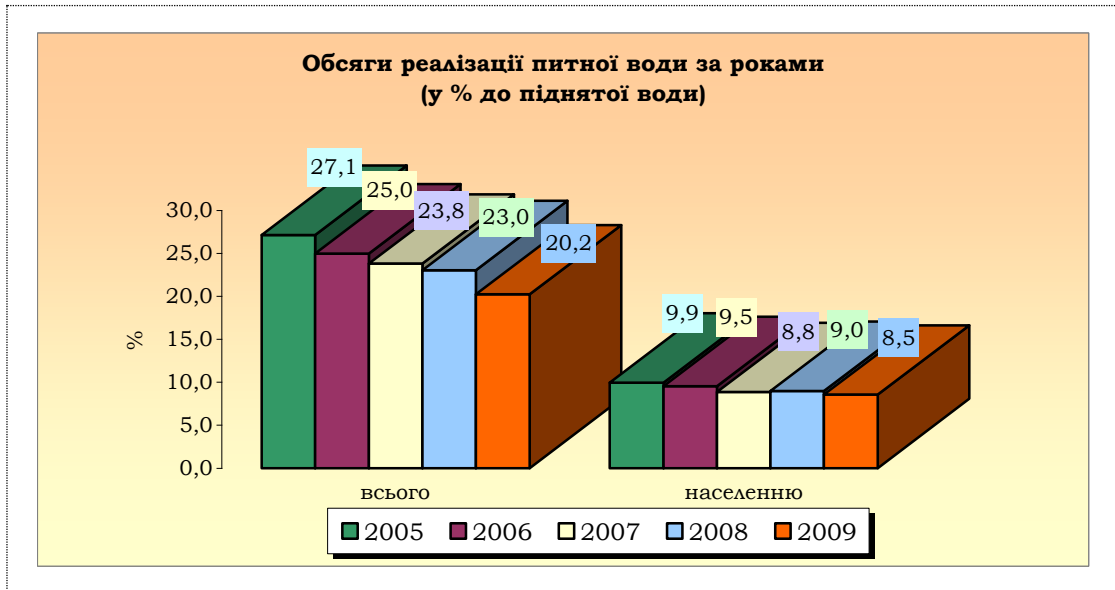

Рис. 4.3.5

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років знаходилась в діапазоні: за категорією «усі споживі» - 70,2-54,1; «населення» - 26,6-23 тис. м³/добу.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки знизилась 36,5 до 32,6 млн. кВт·год/рік. Питомі витрати електроенергії у цей період збільшились з 1180 до 1392 кВт год/1000 м³ води (рис. 4.3.6).

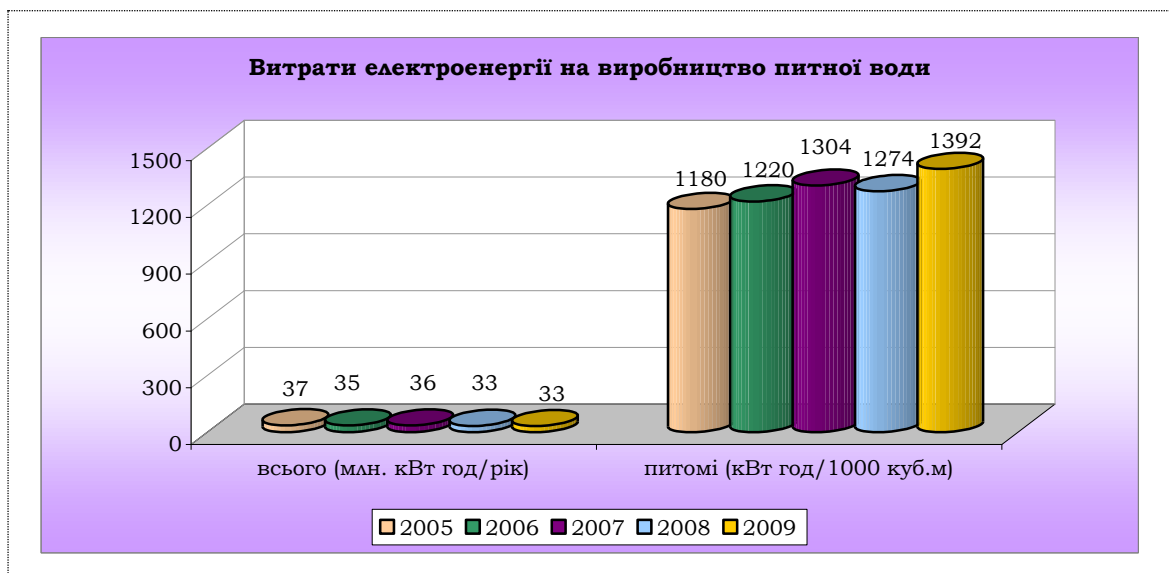

Рис. 4.3.6

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. зменшувалась і дорівнювала, відповідно, 1039, 1020, 959, 955 та 955. При цьому кількість

НС-I знизилась на 67; НС-II - на 18; НС-III та НС підкачування - залишилась рівними 6 і 19, відповідно (рис. 4.3.7).

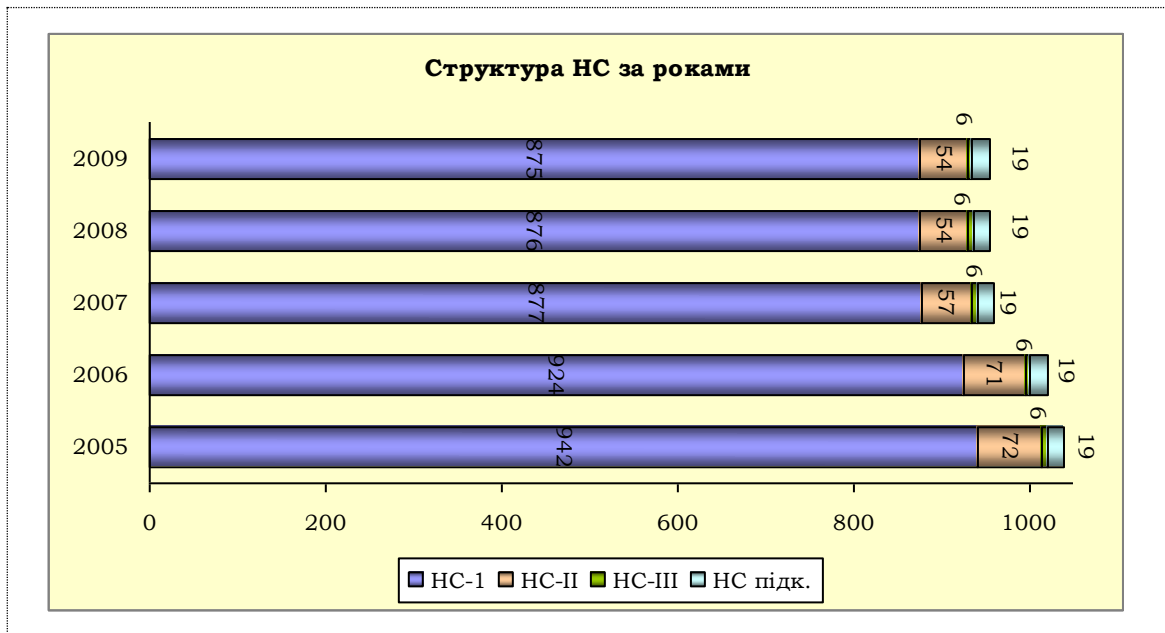

Рис. 4.3.7

Сумарна проектна потужність водопровідних насосних станцій протягом останніх п'яти років практично не змінювалась і дорівнювала 152-157 млн. м³/рік. Фактична потужність знизилась з 44,4 до 38,5 млн. м³/рік. Співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки зменшилось з 29 до 25 % (рис. 4.3.8).

Рис. 4.3.8

Загальна кількість водопровідних насосів зменшилась за останні 5 років на 44 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 1124; частка насосів, які потребують

заміни, у відсотках до загальної кількості становила, відповідно: 19; 18,6; 29; 28,5 та 29,6 %; з них протягом року було замінено: 66; 63,8; 70,2; 62,5 та 51,1% (рис. 4.3.9).

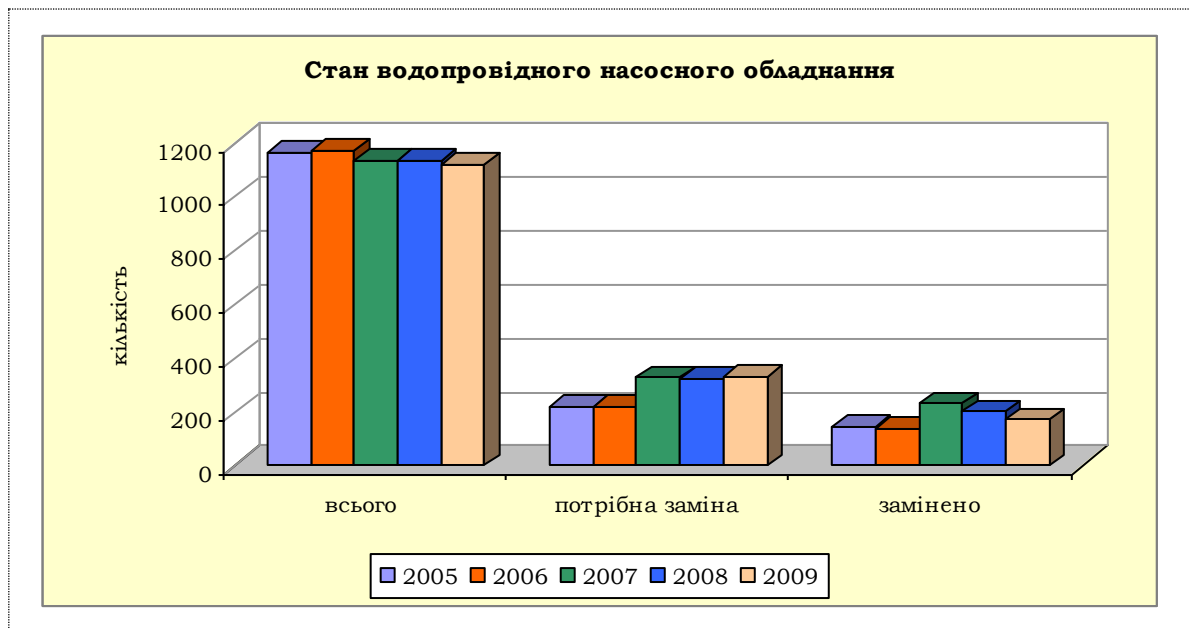

Рис. 4.3.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі у 2005-2009 роках зменшились на 1090,4 км і становили у 2009 р. - 3395,5 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка водогонів у загальній протяжності мереж знизилась на 2 до 34 %; внутрішньо квартальних мереж зросла на 2 до 19 %; вуличних мереж залишилась на рівні 47 % (рис. 4.3.10).

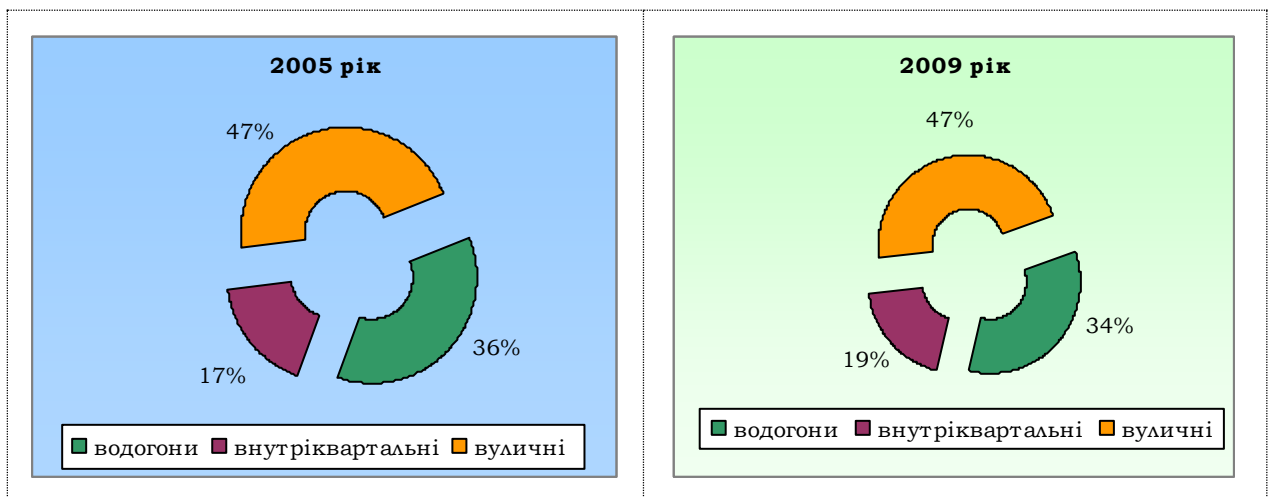

Рис. 4.3.10

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік дещо погіршився: у 2005 р. - біля 6 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 7,6 %. Реновацій-

ні роботи проводились дуже повільно: за рік замінювалось біля 6-11 % зношених труб (рис. 4.3.11).

Рис. 4.3.11

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1811; 1874; 1843; 1753 та 1997; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,4; 0,42; 0,43; 0,41 та 0,53 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по відомству кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. збільшилась на 5 - до 177 з сумарним об'ємом 47,35 тис. м³.

За цей період чисельність водонапірних башт зменшилась на 23 і у 2009р. вони налічували 527 одиниць з загальним об'ємом біля 165 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок у 2005 р. складала - 619; у 2009 р. - 528.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005 р. - 1,15; у 2006р. - 1,7; у 2007 р. - 1,92; у 2008 р. - 2,86; у 2009 р. - 3,27 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 2,32; у 2006 р. - 5,68; у 2007 р. - 7,1; у 2008 р. - 13,55; у 2009 р. - 11,24 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,21; у 2006 р. - 0,54; у 2007 р. - 0,63; у 2008 р. - 1,02; у 2009 р. - 1,33 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 0,53; у 2006 р. - 1,25; у 2007 р. - 1,51; у 2008 р. - 3,12; у 2009 - 4,68 грн./м³ (рис. 4.3.12).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла з 1,78 (у 2005 р.) до 6,21 грн./м³ (у 2009 р.).

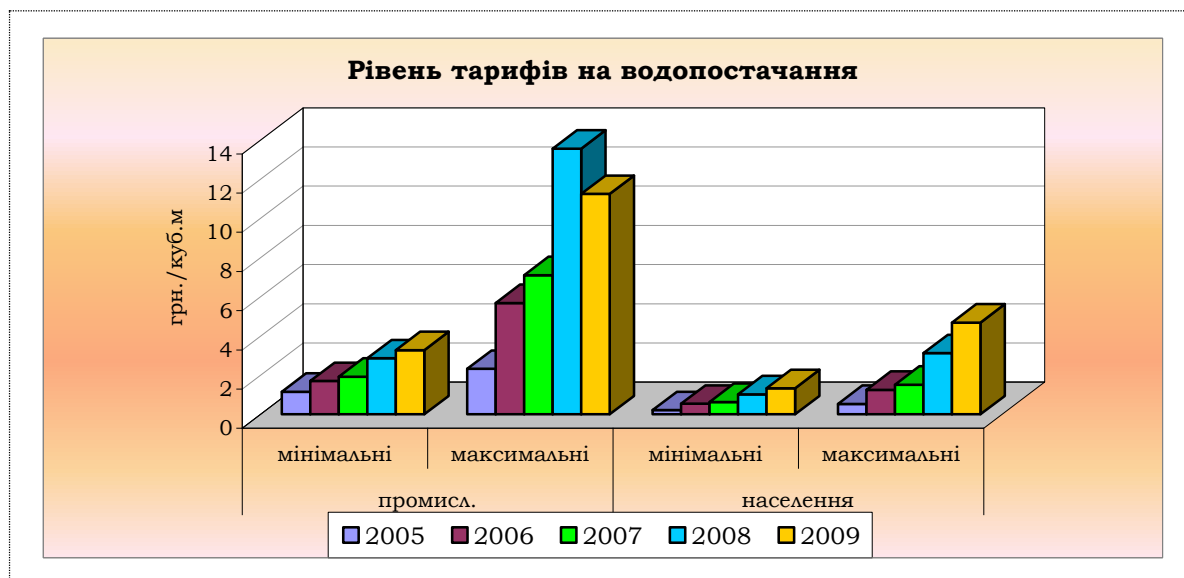

Рис. 4.3.12

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 4.3.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	3,9	5,3	8,2	10,20	9,4
Будівництво нових об'єктів	0,2	0,8	0,4	1,7	
Завершення будівництва об'єктів			1,3	3,7	
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,1	1,1	4,5	4,3	2,2
Капремонт і відновлення стану об'єктів	2,7	3,7	0,1		6,6
Науково-технічне і методичне забезпечення					0,1
Паспортизація джерел і об'єктів					0,1
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6
Інші заходи (розшифрувати)			0,7	0,6	0,3

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 18,9; 21; 27,6; 28,3 та 34,8 %.
- ♦ за бактеріологічними - 14,4; 20,4; 27,5; 15,5 та 17,2 %.

Для водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» складала:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 18,2; 18,7; 18,2; 28,2 та 29,3%.
- ♦ за бактеріологічними - 18,6; 19,4; 24,9; 20,9 та 19,6 %.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості дорівнювала: за санітарно-хімічними показниками 24,3-28,6%; за бактеріологічними 13,8-29,5 % (табл. 4.3.4).

Таблиця 4.3.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	18,9	20,98	27,57	28,28	34,81
	<i>бактеріологічними</i>	14,37	20,38	27,47	15,46	17,15
	<i>радіологічними</i>				0,8	
2	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	26,35	27,55	28,55	24,25	27,85
	<i>бактеріологічними</i>	29,45	20,85	26,4	16,6	13,75
3	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	18,16	18,66	18,18	28,18	29,25
	органолептичними	17,16	16,36	20,64	32,98	37,33
	загальною мінералізацією	8,5	10,7	8,4	12,9	16,8
	санітарно-токсичними	0,1	0,2		2,3	2,7
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	18,58	19,36	20,88	20,91	19,57
	колі-індексом	15,15	17,23	20,87	18,89	16,07
	колі-індексом 20 і більше	7,83	7,53	10,21	5,82	6,25

Заходи з санітарного нагляду.

Таблиця 4.3.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	639	650	630	661	658
Об'єкти з порушенням санітарних норм	36	30	38	42	41
Питома вага порушень санітарних норм, %	32,75	27,35	25,15	26,39	26
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	22	16	23	21	23
Накладено штрафів	15	13	17	18	15
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	14	13	14	19	14
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено тимчасово	26	26	29	34	31

Системи централізованого водовідведення

Виробничі показники систем водовідведення. Протягом останніх п'яти років сумарні обсяги зібраних стічних вод поступово зменшувались і становили: у 2005 р. - 15,4; у 2006 р. - 14,88; у 2007 р. - 13,95; у 2008 р. - 13,77; у 2009 р. - 12,09 млн. м³/рік. Кількість стічних вод, які піддавались очищенню у цей період, дорівнювала: 67,1; 63,8; 43,7; 39,6 та 37,1 %, а повний цикл біологічного очищення пройшли, відповідно, 45,1; 41,5; 38,4; 34,4 та 35,7 % від загального обсягу зібраних стоків. Доочищено у 2005 р. було - 2,1 %; у 2006 р. - 8,2 %; у 2008 р. - 0,8 % (рис. 4.3.13).

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. склали 6,6-6,8 млн. кВт·год/рік; причому питомі витрати збільшились з 799 до 1077 кВт год/1000 м³ стічної води.

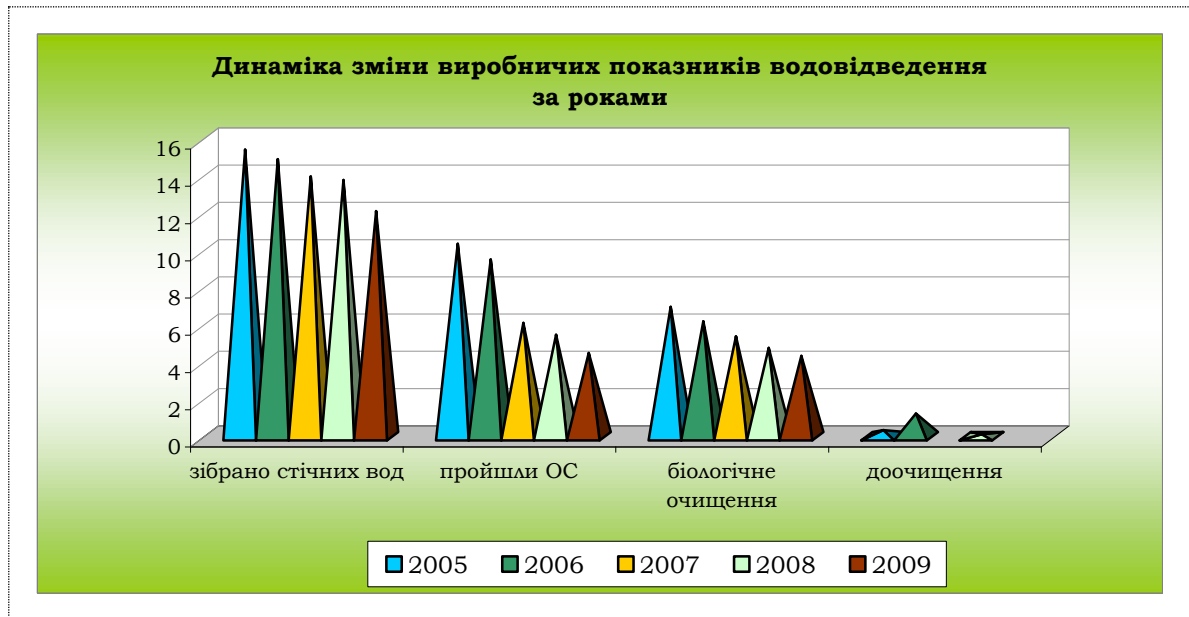

Рис. 4.3.13

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій у 2005-2007 рр. знизилась з 217 до 213, потім збільшилась і у 2008-2009 рр. дорівнювала 219. Сумарна проектна потужність становила - 38,9-38,8 млн. м³/рік; фактична - знизилась з 21,05 (у 2005 р.) до 17,6 млн. м³/рік (у 2009 р.). Співвідношення фактичної потужності до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 54,2 та 45,4 %, відповідно (рис.4.3.14).

Рис. 4.3.14

Загальна кількість каналізаційних насосів протягом 2005-2009 років зросла з 279 до 292, з них потребували заміни у 2005 - 113; у 2009 р. - 83 одиниці; у 2005 р. було замінено - 10; у 2006 р. - 12; у 2007 р. - 17; у 2009 р. - 22; у 2009 - 9 насосів (рис.4.3.15).

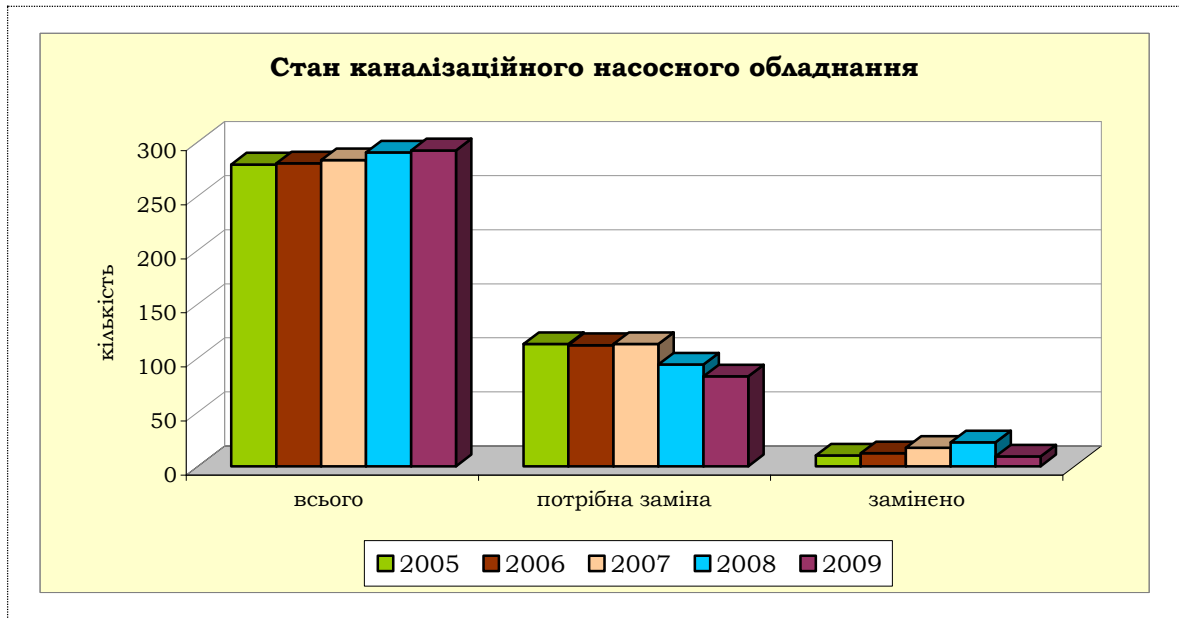

Рис. 4.3.15

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 48, а тих, що потребують реконструкції - збільшилась з 15 до 34 (рис. 4.3.16).

Рис. 4.3.16

Сумарна проектна потужність КОС у цей період дорівнювала 22,6-22,8 млн. м³/рік, при цьому фактична завантаженість знизилась з 12,5 до 8,8 млн. м³/рік, відношення фактичної потужності до її проектної величини - з 55, 2 до 38,8 %.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі за останні роки збільшились на 29,9 км і становили у 2009 р. - 796,4 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулося: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж за-

лишилась на рівні 25 %; напірних колекторів - 21 %; внутрішньо кварталних мереж - 6 %; вуличних мереж - 48 %.

Технічний стан каналізаційних мереж протягом 2005-2009 років залишався складним - біля 25 % трубопроводів щорічно потребували заміни, з яких замінювалось 0,6-1,3 % (рис. 4.3.17).

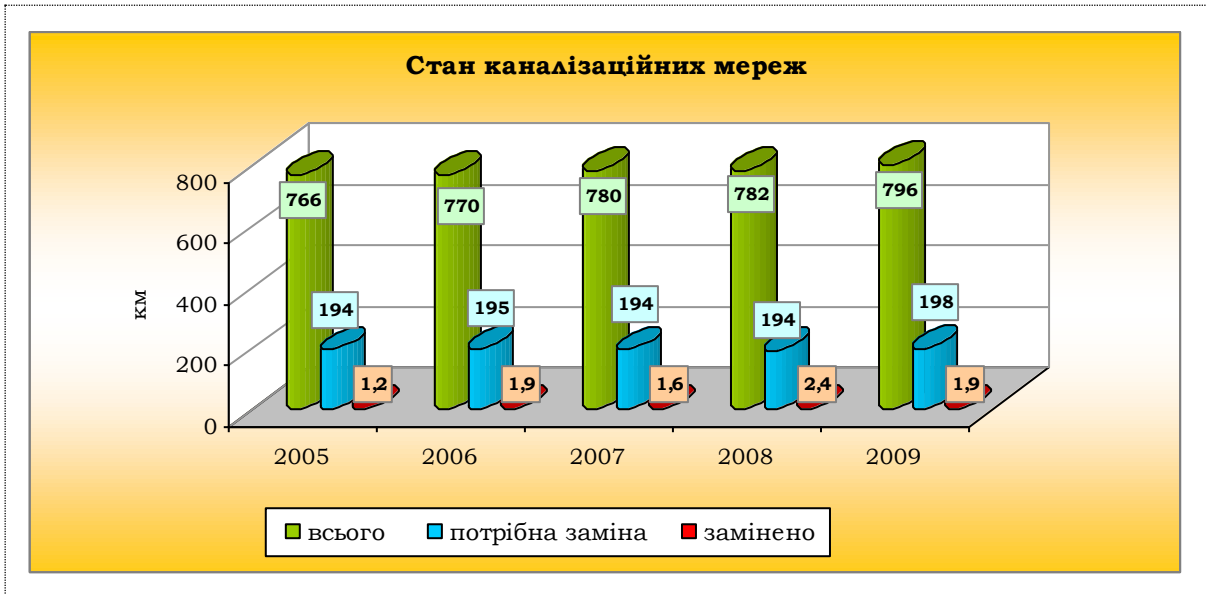

Рис. 4.3.17

Кількість аварій на каналізаційних мережах зростає: у 2005 р. в перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій складала - 0,43; у 2009 р. - 0,48.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис.4.3.18).

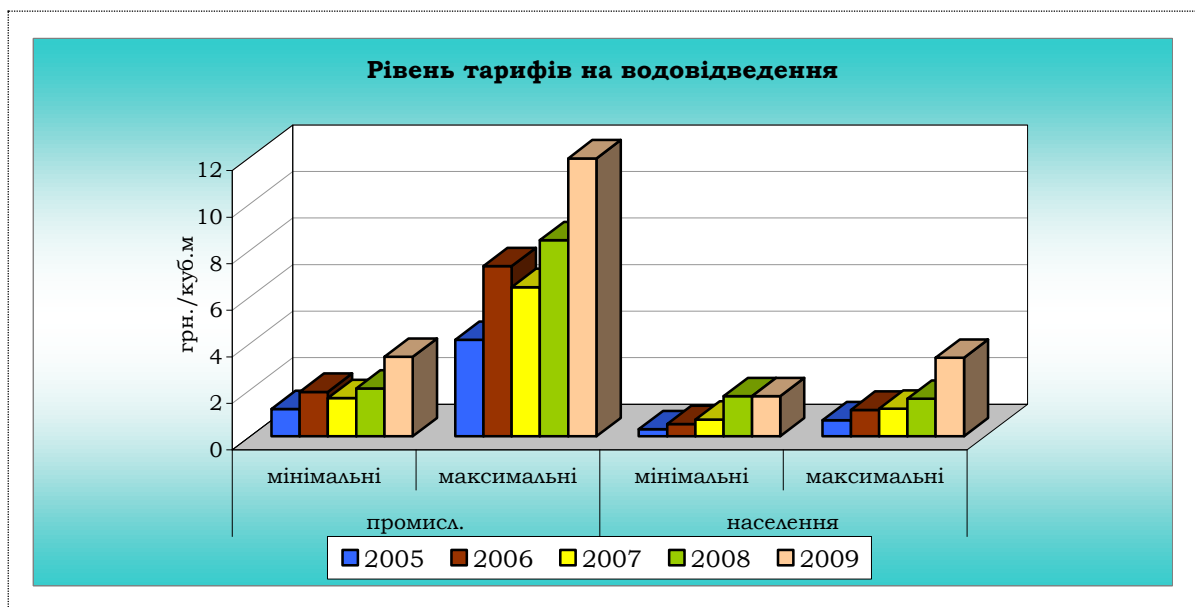

Рис. 4.3.18

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 1,17; у 2006 р. - 1,9; у 2007 р. - 1,63; у 2008 р. - 2,04; у 2009 р. - 3,41 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 4,14; у 2006 р. - 7,3; у 2007 р. - 6,4; у 2008 р. - 8,42; у 2009 р. - 11,93 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,3; у 2006 р. - 0,52; у 2007 р. - 0,71; у 2008-2009 р. - по 1,72 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 0,68; у 2006 р. - 1,13; у 2007 р. - 1,18; у 2008 р. - 1,6; у 2009 р. - 3,36 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 2,65 (у 2005 р.) до 7,85 грн./м³ (у 2009 р.).

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 4.3.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	2,299	0,569	1,71	1,35	1,02
у тому числі:		0,030			
Будівництво нових об'єктів	0,7		1		0,07
Завершення будівництва об'єктів	0,8				
Реконструкція і модернізація об'єктів				0,4	
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,849	0,59	0,82	1,39	1,04

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 4.3.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	30	31	25	25	27
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	37	37	30	30	33
	господарсько-побутових	28	28	27	27	27
	промислових	9	9	3	3	6
2.1	Недостатньо очищених					
	всього	9	8	7	9	8
	господарсько-побутових	9	8	7	9	8
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	10,79	9,84	6,17	5,87	5,12
	нормативно чистих без очищення	0,45	0,35	0,49	0,49	0,51
	нормативно очищених	8,99	8,28	5,09	4,18	3,65
	недостатньо очищених	1,35	1,21	0,59	1,2	0,96

Держзв'язок

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, коливались у межах 0,076 (у 2008 р.) - 0,083 млн. м³ (у 2005 р.). Обсяги використаної води скоротились з 0,05 (у 2005 р.) до 0,047 млн. м³ (у 2009 р.). На господарсько-питні потреби протягом останніх п'яти років було використано, відповідно, 60,2; 59,3; 62,8; 64,5 та 57,3 % від загальних обсягів води (табл. 4.3.8).

Таблиця 4.3.8

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	0,083	0,081	0,078	0,076	0,082
	підземна	0,012	0,013	0,013	0,01	0,012
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	0,05	0,048	0,049	0,049	0,047
	на господарсько-питні потреби	0,05	0,048	0,049	0,049	0,047

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

У 2005-2009 роках централізованим водопостачанням було забезпечено 38 % населених пунктів та населення.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років не змінювалась і становила - 38; з них 6 - державної, 26 - комунальної форми власності.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. дорівнювали: підземні - 12; окремі свердловини - 2; їх сумарна потужність складала - 0,05 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у цей період становила: підземних - 6; окремих свердловин - 21 з сумарною потужністю - 0,41 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання. Обсяги піднятої підприємствами водопостачання води протягом 2005-2009 рр. не змінювались і дорівнювали - по 0,11 млн. м³/рік. При цьому знезараженню піддавалось біля 9 % від всієї піднятої води (очищення води не проводилось).

Загальна кількість водопровідних насосних станцій водопостачання у цей період становила - 13 (кількість насосів - 19); їх проектна потужність дорівнювала 3,82, а фактична - 3,28 млн. м³/рік, що відповідає 86 % їх завантаженості.

Протяжність водопровідних мереж у 2005-2009 роках не змінювалась і залишалась рівною - 34,7 км, з них потребували заміни у 2005 р. - 2,7 км або біля 5 %; у 2006-2009 рр. - по 0,9 км 2,6 %. Реноваційні роботи проводились у 2005 р. - замінено 2 км труб; у 2008 р. - 0,2 км. Кількість аварій на водопровідних мережах у ці роки відповідно дорівнювала 0,42 та 1,6 на 1 км мережі.

Загальна по відомству кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. дорівнювала - 4 з сумарним об'ємом 0,011 тис. м³; водонапірних башт - 10 з загальним об'ємом біля 0,62 тис. м³; водорозбірних колонок - 11.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання за останні роки змінювались наступним чином:

для населення: у 2005 р. - 0,63; у 2006 р. - 0,75; у 2007 р. - 0,84; у 2008р. - 0,94; у 2009 р. - 1,14 грн./м³;
 для інших споживачів: у 2005 р. - 2,42; у 2006р. - 2,67; у 2007 р. - 2,73; у 2008 р. - 3,09; у 2009 р. - 3,49 грн./м³.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 4.3.9

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:					
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,003	0,008	6,007	0,004	0,01
Паспортизація джерел і об'єктів		0,001		0,0015	

Протягом останніх п'яти років централізованим водовідведенням було охоплено 29 % населених пунктів та населення.

Сумарні обсяги зібраних стічних вод становили: у 2005 р. - 0,02; у 2006р. - 0,01; у 2007 р. - 0,02; у 2008-2009 рр. - по 0,01 млн. м³/рік. Всі вони, починаючи з 2006 р. піддавались повному циклу біологічного очищення.

Загальна кількість каналізаційних насосних станцій у цей період становила - 3 (кількість насосів - 6); їх проектна потужність дорівнювала 0,15, а фактична - збільшилась з 0,12 (у 2005 р.) до 0,14 (у 2009 р.) млн. м³/рік, що відповідає 93,4 % їх завантаженості

Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 14, з них у 2009 р. - 2 потребували реконструкції. Їх сумарна проектна потужність дорівнювала 0,068 млн. м³/рік, при цьому фактична завантаженість знизилась з 0,024 до 0,02 млн. м³/рік, відношення фактичної потужності до її проектної величини становить біля 30 %.

Протяжність каналізаційних мереж у 2005-2009 роках не змінювалась і залишалась рівною - 27,5 км, з них потребували заміни - 0,5 км або біля 2 %. Реноваційні роботи у цей період не проводились. Кількість аварій на каналізаційних мережах у 2009 р. дорівнювала - 3 або 0,1 на 1 км мережі.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення за останні роки змінювались наступним чином:

для населення: у 2005 р. - 0,5; у 2006 р. - 0,51; у 2007 р. - 0,56; у 2008р. - 0,6; у 2009 р. - 0,75 грн./м³;

для інших споживачів: у 2005 р. - 1,31; у 2006р. - 1,4; у 2007 р. - 1,67; у 2008 р. - 1,78; у 2009 р. - 1,97 грн./м³.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 4.3.10

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,003	0,008	0,007	0,004	0,005

Авіація

Державне підприємство обслуговування повітряного руху України.

У регіональних структурних підрозділах (РСП) Украероруху споруди питного водопостачання та водовідведення здебільшого відсутні.

Об'єкти РСП отримують питну воду та здійснюють водовідведення через мережі аеропортів, які підключені до централізованого міського водопостачання та водовідведення. На об'єктах, що розміщені на територіях аеропортів, де відсутнє централізоване водопостачання, здійснюється доставка фасованої питної води відповідно до договорів, укладених зі спеціалізованими організаціями та установами. Проте деякі РСП мають власні мережі водопостачання і водовідведення, які підключені до мереж аеропортів, та свердловини з власним користуванням.

Протягом останніх п'яти років з природних водних джерел щорічно забиралось по 0,044 млн. м³ води, яка практично уся використовувалась на господарсько-питні потреби.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

Кількість підприємств питного водопостачання протягом 2005-2009 років не змінювалась і становила - 10; з них 2 - державної, 7 - комунальної та 1 - іншої форм власності.

Виробничі показники питного водопостачання у 2005-2009 рр.: обсяги піднятої води - по 0,004 млн. м³/рік; витрати електроенергії - по 0,002 млн. кВт·год/рік; кількість НС - 2 (кількість насосів - 2); протяжність водопровідних мереж у 2005 - 3,4, у 2009 р. - 3,8 км.

Виробничі показники водовідведення у 2005-2009 рр.: обсяги зібраних стічних вод - по 0,03 млн. м³/рік; витрати електроенергії - по 0,003 млн. кВт·год/рік; кількість КНС - 2 (кількість насосів - 5); протяжність каналізаційних мереж - 12,5 км.

Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль»

Джерелом водопостачання аеропорту «Бориспіль» є підземний водозабір із 10 артезіанських свердловин загальною потужністю - 4,3 тис. м³/добу.

Для очищення води від сполук заліза збудована станція знезалізнення, потужність якої становить - 1,25 тис. м³/добу. Очищена вода піддається знезараженню.

З підземних водних джерел у 2008-2009 роках було забрано 0,81 та 0,77 млн. м³ води, з якої, відповідно, 0,38 та 0,37 млн. м³ використовувалось на господарсько-питні потреби. На виробничі потреби у ці роки було витрачено по 0,12 млн. м³ води.

Виробничі показники питного водопостачання: у 2008 р. було піднято, очищено та знезаражено - 0,38 млн. м³/рік підземної води; у 2009 р. - 0,37 млн. м³/рік; з них було реалізовано - 0,11 та 0,13 млн. м³/рік, відповідно. Витрати електроенергії у цей період дорівнювали, відповідно - 0,4 і 0,37 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - 1050 та 1000 кВт·год/1000 м³ води. Кількість НС - 1 (кількість насосів - 6), проектна потужність - 0,91, фактична - 0,45 млн. м³/рік. Протяжність водопровідної мережі - біля 21 км, з них 3 км - потребують заміни. До системи водопостачання входить 2 РЧВ з сумарним

об'ємом 0,9 тис. м³ та 1 водонапірна башта з об'ємом 0,03 тис. м³; 1 водорозбірна колонка.

Тарифи на послуги водопостачання у 2008-2009 рр. становили - по 7,8 грн./м³; собівартість дорівнювала - 7,09 грн./м³.

Виробничі показники водовідведення: у 2008 р. було зібрано - 0,2; у 2009 р. - 0,21 млн. м³/рік стічних вод. Витрати електроенергії у цей період дорівнювали, відповідно - 0,13 і 0,1 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - 650 та 430 кВт·год/1000 м³ стічної води. Кількість КНС - 3 (кількість насосів - 7), проектна потужність - 0,88, фактична - 0,55 млн. м³/рік. Протяжність каналізаційної мережі - 21,2 км.

Тарифи на послуги водовідведення у 2008-2009 рр. становили - по 7,35 грн./м³; собівартість дорівнювала - 6,56 грн./м³.

Державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Львів»

ДП «МА «Львів» для забезпечення виробничо-господарських потреб водою користується централізованим водозабором від ЛКП «Львівводоканал». Укладена з цим підприємством угода передбачає постачання питної води та відведення фекальних і дощових стоків. Оплата за надані послуги здійснюється за тарифами ЛКП «Львівводоканал».

У період з 2005 по 2009 роки аварій з забрудненням джерел водопостачання не було; ДП «МА «Львів» не здійснює скид забруднюючих речовин у природні водні об'єкти.

У 2005-2009 роках на господарсько-питні потреби було використано 0,019; 0,02; 0,022; 0,023 та 0,026 млн. м³ води.

До системи питного водопостачання входили: одна НС (кількість насосів - 4) з потужністю 0,01 млн. м³/рік; протяжність водопровідної мережі - 5 км; 2 РЧВ з сумарним об'ємом 1 тис. м³.

Тарифи на послуги водопостачання у 2005-2009 рр. становили, відповідно: 3,32; 3,15; 3,15; 2,98 та 3,29 грн./м³.

У 2005-2009 рр. кількість зібраних стічних вод щорічно дорівнювала 0,02 млн. м³/рік; протяжність каналізаційної мережі складала - 5,9 км.

Тарифи на послуги водовідведення становили: у 2005-2007 рр. - по 0,62; у 2008 р. - 1,15; у 2009 р. - 1,23 грн./м³.

Державне підприємство «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»

Потягом 2005-2009 років підприємством щорічно використовувалось по 0,011 млн. м³ води. Протяжність водопровідної мережі - 1,2 км. Тарифи на послуги водопостачання у 2005-2009 рр. збільшились з 3,79 до 11,82, а собівартість - з 3,53 до 14,42 грн./м³.

У 2005-2009 рр. до системи каналізації входили: 1 КНС (2 насоси) з проектною потужністю - 0,018 (фактична - 0,011) млн. м³/рік; протяжність каналізаційної мережі складала - 5,3 км. Тарифи на послуги водовідведення у ці роки збільшились з 2,94 до 8,34, а собівартість - з 4,43 до 9,96 грн./м³.

4.4. За даними Мінагрополітики України

Міністерством аграрної політики України в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані щодо стану систем водопостачання і водовідведення протягом 2005-2009 років.

Відповідно до чинних нормативно-правових актів (Закон України «Про пестициди і агрохімікати» від 02.05.1995 № 86/95-ВР, постанова Кабінету Міністрів України від 30.03. 1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля») міністерство здійснює моніторинг поверхневих вод сільськогосподарського призначення (токсикологічні та радіологічні визначення, залишкова кількість пестицидів, агрохімікатів і важких металів).

Моніторинг забруднення поверхневих вод, які використовуються для сільськогосподарських потреб, є складовою частиною загального моніторингу вод в Україні. Досліджується вода для поливу та зрошення полів, земельних ділянок, городів і та, що вживається сільським населенням в якості питної, а також для напування сільськогосподарських тварин і птиці.

Проведення зазначених робіт організовує Державний технологічний центр «Центрдержродючість» згідно наказу Мінагрополітики «Про Державний технологічний центр охорони родючості ґрунтів» від 01.09.2000 р. № 167.

Державними проектно-технологічними центрами охорони родючості ґрунтів і якості продукції «Облдержродючість» протягом 2009 року було відібрано 18367 проб, в яких установлено залишки пестицидів і нітратів. Залишки пестицидів (стійкі хлорорганічні сполуки) визначаються у 10-12 % проб. Результати досліджень показують, що з усіх обстежених джерел водопостачання найбільш забруднені нітратами шахтні колодязі, особливо ті, що мають невелику глибину і забір води здійснюється з першого водоносного горизонту. Перевищення ГДК (гранично допустима концентрація) нітратів у колодязній воді досягає 50%, що пояснюється збільшенням кількості тварин на присадибних територіях. Відбір проб здійснюється вибірково і не систематично через відсутність державного фінансування.

Враховуючи важливість вищезазначених робіт, спрямованих на захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу забруднення вод, розробляється програма удосконалення мережі моніторингу поверхневих вод та методики його проведення. Проте, в державному бюджеті не передбачені видатки для фінансування завершення розробки названої програми.

При цьому слід відмітити, що для виходу харчових продуктів і сировини тваринного походження на європейські ринки основним питанням інспекторів при інспектуванні українських підприємств є якість питної води, що застосовується для тварин та при виробництві харчових продуктів. Якість питної води, що застосовується на переробних підприємствах, повинна обов'язково відповідати вимогам Директиви Ради 98/83 ЄС від 3 листопада 1998 року про якість води, призначеної для споживання людиною.

Практично всі галузі харчової промисловості використовують для виробництва харчової продукції питну воду, тому її якість має першочергове значення.

Контроль за якістю питної води проводять заводські лабораторії згідно з ГОСТ 2874-82 «Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством».

Підприємства пивобезалкогольної та спиртової галузей проводять підготовку води на спеціальному обладнанні. Розлив питної води (газованої, негазованої) підприємства ЗАТ «Укрпиво» проводять згідно з Технічними умовами, затвердженими Держспоживстандартом.

Для використання води у господарських та технологічних потребах підприємства в регіональних органах управління Міністерства з питань житлово-комунального господарства України отримують дозволи на спеціальне водокористування на основі розроблених та погоджених нормативів.

Дозволи на спеціальне водокористування отримуються підприємствами періодично, в залежності від регіону, на 3, 4 або 5 років. Без наявності дозволу на спеціальне водокористування робота підприємств не дозволяється.

На підприємствах харчової промисловості постійно проводяться заходи спрямовані на поліпшення роботи споруд очистки стічних вод. Серед основних заходів – реконструкція водозаборів з встановленням рибозахисних пристроїв, очищення карт полів фільтрації, реконструкція відстійників стоків.

Основні показники використання води підприємствами пивобезалкогольної та спиртової галузей у 2005-2009 роках приведено у табл. 4.4.1-4.4.4.

Таблиця 4.4.1
Забір та використання води підприємствами спиртової галузі

№	Найменування показника	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	22,486	22,529	16,583	16,583	16,583
	підземної	8,250	7,232	5,122	5,122	5,122
2	Одержано галузю прісної води, млн. м³					
	всього	22,577	22,648	17,024	17,024	17,024
	власними підприємствами	22,577	22,648	17,024	17,024	17,024
	з систем централізованого питного водопостачання	0,092	0,119	0,441	0,441	0,441
	з інших джерел	14,236	15,296	11,461	11,461	11,461
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	22,577	22,648	17,024	17,024	17,024
	на господарсько-питні потреби	512,697	330,74	595,1	595,1	595,1
	на виробничі потреби	22,015	22,277	16,098	16,098	16,098
	на зрошення			0,011	0,011	0,011
	на сільгосп. потреби		0,0016	0,0012	0,0012	0,0012
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	8,250	7,232	5,122	5,122	5,122
	на господарсько-питні потреби	0,462	0,289	0,571	0,571	0,571
	на виробничі потреби	7,738	15,279	4,511	4,511	4,511
	на сільгосп. потреби		0,0016	0,0012	0,0012	0,0012

Таблиця 4.4.2

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми підприємствами спиртової галузі

№	Найменування показника	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми					
	всього	72	75	75	71	71
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	15,930	13,293	10,603	10,070	10,184
	нормативно чистих без очищення	9,356	1,338	7,075	5,511	6,651
	нормативно очищених	0,207		0,171	1,223	0,179
	недостатньо очищених	0,869		0,069	0,064	0,596
	неочищених	1,095		0,057		0,526

Таблиця 4.4.3

Забір та використання води підприємствами пивобезалкогольної галузі

№	Найменування показника	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	6,000		5,947	9,771	7,551
	підземної	0,683		1,326	3,610	2,862
2	Одержано галуззю прісної води, млн. м³					
	всього	6,000		5,947	9,771	7551,5
	власними підприємствами	0,683		1,326	3,610	2,862
	з систем централізованого питного водопостачання з інших джерел	5,317		4,621	6,161	4,689
3	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	5,254		4,421	6,161	4,689
	на господарсько-питні потреби	0,250		0,135	0,387	0,192
	на виробничі потреби	5,004		4,421	4,551	4,498
4	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	0,684		1,317	3,610	2,862
	на господарсько-питні потреби	0,075		0,030	0,056	0,205
	на виробничі потреби	0,609		1,287	2,940	2,656

Таблиця 4.4.4

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми підприємствами пивобезалкогольної галузі

№	Найменування показника	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
1	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн. м³/рік					
	всього	4,130		4,634	7,317	6,380

В числі завдань з поліпшення стану питного водопостачання на сільських територіях, чільне місце належить заходам з розвитку житлово-комунального господарства у сільській місцевості, визначених Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1158.

Заходи з налагодження функціонування сільської інженерної інфраструктури, зокрема, водопровідних мереж і споруд, в системі міністерства

виконують підрозділи сільської комунальної служби об'єднання «Укрсількомунгосп» в рамках бюджетної програми «Реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості». Використання бюджетних коштів здійснюється згідно з Порядком використання коштів державного бюджету, що спрямовуються для реформування та розвитку комунального господарства у сільській місцевості (постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2005 № 325 «Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу»).

При цьому варто вказати на те, що в Україні на сьогодні згідно статистики із 28,5 тисяч сільських населених пунктів лише 6,3 тисяч (22 відсотки) мають централізовані системи питного водопостачання. Із наявних у сільській місцевості 68 тис. км водопровідних мереж та 4,3 тис. км каналізаційних мереж понад 30 відсотків відпрацювали свій амортизаційний термін (21 тис. км водопровідних, 1,2 тис. км каналізаційних) і знаходяться в аварійному стані, а тому підлягають капітальному ремонту або заміні, що пов'язано із значними фінансовими затратами.

За участі коштів державного бюджету за програмою «Реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості» (38,9 млн. грн.) та місцевих бюджетів (42,5 млн. грн.), у 2009 році відновлено робочий стан 1604 км водопровідно-каналізаційних мереж, реконструйовано 400 артезіанських свердловин, модернізовано теплові мережі із впровадженням новітніх технологій та заміною 70 котлів, переоснащено матеріально-технічну базу виробничих підрозділів сільської комунальної служби. Також збільшено кількість взятих на обслуговування водопровідно-каналізаційних мереж (на 530 км) та котелень і артезіанських свердловин (на 50 од.) в порівнянні із запланованими показниками.

На сьогодні, як ніколи, актуальні всі заходи, що вживаються підрозділами об'єднання «Укрсількомунгосп» щодо поліпшення якості питної води у сільській місцевості. Зокрема, впровадження відомчої програми «Чиста питна вода», яка включає обстеження, очистку, кондиціонування та знезараження води, як централізованого, так і децентралізованого водопостачання, в першу чергу криниць і побутових свердловин, та приведення питної води до вимог санітарних норм.

В рамках бюджетної програми «Реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості» підприємства сільської комунальної служби об'єднання «Укрсількомунгосп» забезпечують належне функціонування житлово-комунального комплексу, тим самим запобігаючи техногенним та епідемічним ситуаціям у сільській місцевості, пов'язаних із низькою якістю питної води. Проте, із-за обмеженості бюджетного фінансування, вони обслуговують лише 30 відсотків від усіх сільських населених пунктів, що мають централізоване водопостачання та водовідведення, і, відповідно, не мають змоги розв'язувати проблеми сьогодення у житлово-комунальному господарстві всіх сіл, зокрема, з питного водопостачання, а тому є нагальна потреба збільшення державної підтримки реформування та розвитку комунального господарства у сільській місцевості.

З огляду на викладене, для покращання стану безпеки водних ресурсів держави та забезпечення населення якісною питною водою вважаємо за доцільне:

- створити загальнодержавну мережу спостереження за станом водних джерел України;
- визначити основні джерела забруднення питної води та води сільськогосподарського використання;
- вирішити питання фінансування заходів з проведення моніторингових досліджень та оновлення приладної бази суб'єктів моніторингу вод;
- забезпечити систематичний контроль якості питної води територіальними органами санітарно-епідемічного нагляду, особливо на децентралізованих об'єктах водопостачання загального користування (шахтні колодязі, поодинокі свердловини, каптажі тощо) та інформувати населення про якість питної води;
- передбачати при формуванні бюджетів всіх рівнів видатки на утримання та капітальний ремонт водопровідно-каналізаційних мереж і споруд у селах;
- забезпечити виконання державних і місцевих програм щодо охорони водних ресурсів, розвитку водного господарства та підвищення якості питної води.
- гармонізувати вимоги до питної води в Україні в найкоротші терміни до вимог європейського законодавства (до вимог Директиви Ради 98/83 ЄС від 3 листопада 1998 року) для виробництва конкурентоспроможної харчової продукції та виходу її на ринки Європи.

4.5. За даними Держводгоспу України

Державним Комітетом України по водному господарству в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання сільських населених пунктів протягом 2005-2009 років.

Питне водопостачання в Україні здійснюється на 70 % за рахунок використання поверхневих вод і на 30 % підземних водних ресурсів.

Централізованим водопостачанням охоплені всі міста України, 783 селища або 88 % від їх кількості. У той же час, тільки 6,4 тисяч сільських населених пунктів мають системи питного водопостачання або 22,5 % від загальної їх кількості (28,4 тисяч). Крім того, за даними місцевих органів виконавчої влади в Автономній Республіці Крим та у Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Харківській і Херсонській областях налічується 1274 сільських населених пунктів, де проживає понад 850 тисяч чоловік, які через природні та техногенні причини частково або повністю користуються привізною та неякісною водою.

Держводгоспом на виконання Указу Президента України від 23.06.98 № 670 «Про заходи щодо державної підтримки водогосподарсько - меліоративного комплексу» розроблена «Комплексна програма першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачанням на 2001-2005 роки і прогноз до 2010 року», яка погоджена обласними державними адміністраціями та затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2000 № 1735 (із змінами).

Заходами Програми на 2001-2006 роки передбачалося для забезпечення якісною питною водою 362 сільських населених пунктів виділення з державного бюджету 414,5 млн. грн. та введення в експлуатацію таких основних фондів: будівництво 1145 км магістральних водоводів, 813 км розвідних мереж, 337 км локальних водопроводів, 598 км локальних об'єктів каналізації, проведення комплексної реконструкції 277,5 км групових та локальних водопроводів.

Фактично заходи програми профінансовано у обсязі 82,2 млн. грн., або лише 12,8 відсотків від Програми, у тому числі по роках:

Роки	Обсяги фінансування за Програмою, млн. грн.	Фактично профінансовано, млн. грн.
2001	43,22	1,944
2002	46,32	2,327
2003	64,72	-
2004	72,12	9,135
2005	76,02	10
2006	112,1	29,781
2007	140,2	29,075
2008	162,6	50,0
2009	53,4	0,02

Всього за період з 2001 по 2009 роки побудовано та введено в експлуатацію 82,58 км магістральних водоводів, Кілійські водоочисні споруди потужністю 25 тис. м³/добу, 6,61 км локальних водопроводів. Це дало можливість забезпечити якісною питною водою 43 населених пункти, з них у 10 населених пунктах побудовано розвідні водопровідні мережі, у тому числі у Дніпропетровській області – 3 населені пункти, Запорізькій – 3, Луганській – 2, Львівській – 16, Одеській – 15 та Херсонській області – 4 населені пункти.

За ініціативою Держводгоспу, з метою приведення попередньої Комплексної програми у відповідність до положень Закону України «Про державні цільові програми» Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 27.09.08 № 741 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми, першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, на період до 2010 року». Оновленою Програмою встановлено такі обсяги фінансування: 2008 рік – 69,1 млн. грн., у тому числі з держбюджету – 50 млн. грн., з місцевих бюджетів – 19,1 млн. грн.; 2009 рік – відповідно, 73,7, 53,4 та 20,3 млн. грн.; 2010 рік – відповідно 78,7, 57,1 та 21,6 млн. грн.

За рахунок реалізації цільової програми передбачено забезпечення протягом трьох років гарантованим водопостачанням у найбільш екологічно несприятливих і маловодних районах більше 50 сільських населених пунктів, де мешкає понад 45 тисяч громадян. Це дозволить певною мірою створити екологічно безпечні умови життєдіяльності населення за рахунок задоволення його потреб у питній воді, у першу чергу в південних і південно-східних регіонах України.

З передбаченого Програмою на 2009 рік обсягу асигнувань державного бюджету в сумі 53,4 млн. грн., виділено лише 20,0 тис. грн., тобто 0,04 % від потреби. Ці кошти були витрачені на продовження паспортизації джерел і об'єктів сільського водопостачання у Донецькій області.

На групових водопроводах з централізованим водопостачанням головні очисні споруди здійснюють очищення природних вод до якості питної води, після чого вона подається споживачам на далекі відстані магістральними водоводами та розгалуженою розвідною мережею систем водопостачання. Враховуючи існуючий стан трубопроводів, така вода потребує відповідної додаткової обробки у точках водорозбору споживачам. Таким чином, собівартість очищеної води досягає 4-5 грн./м³. З іншого боку, фактично на питні потреби використовується лише 13-15 % об'єму поданої води, решта використовується на технічні потреби.

В умовах дефіциту водних ресурсів та здорожчання енергоресурсів, а також реагентів водопідготовки нагальною проблемою постає використання децентралізованих систем водопостачання, де на головних спорудах здійснюється очищення вод до якості технічної води, а доочищення її до якості питної води виконується в місцях водовиділу споживачам у необхідних об'ємах. Реалізація такої схеми забезпечить суттєве зниження капітальних вкладень, зменшення експлуатаційних витрат та зниження собівартості води.

5. СТАН СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ І ВОДОВІДВЕДЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

5.1 Автономна Республіка Крим

Територія Автономної Республіки Крим розташована на Кримському півострові в межах басейнів рр. Приазов'я (74 %) та Причорномор'я (26 %). Гідрографічна сітка включає дві середні річки Чатирлик (106 км) та Салгир (204 км), а також 1655 малих річок, струменів і водотоків.

В регіоні налічується 22 водосховища, 11 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб, а також Північно-Кримський канал.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, коливались у межах 1396 (у 2008 р.) до 1597,4 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі поступово знизилась з 107,5 (у 2005 р.) до 92,8 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались в діапазоні 684,2 (у 2008 р.) - 782,21 млн. м³ (у 2005 р.) (табл. 5.1.1 та рис. 5.1.1).

Таблиця 5.1.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1539,0	1456,0	1542,0	1396,0	1597,4
	підземна	107,5	106,0	102,4	98,7	92,8
	поверхнева	1431,5	1350	1439,6	1297,3	1504,6
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	782,21	735,31	776,16	684,2	766,53
	на господарсько-питні потреби	141,9	133,7	129,7	121,6	108,8
	на виробничі потреби	86,25	79,42	82,36	73,55	83,14
	на зрошення	514,3	492,3	521,6	451,7	532,3
	на сільськогосподарські потреби	12,03	9,35	9,55	7,16	6,0
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	87,45	82,5	80,2	76,48	70,35
	на господарсько-питні потреби	63,76	59,58	57,44	55,39	50,85
	на виробничі потреби	13,67	13,09	12,48	12,33	11,48
	на зрошення	0,68	0,62	0,95	1,36	1,97
	на сільськогосподарські потреби	8,80	8,45	8,41	6,42	5,56

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 18,1; 18,2; 16,7; 17,8 та 14,2 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 11; 10,8; 10,6; 10,7 та 10,8 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 65,7; 67; 67,2; 66 та 69,4 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 1,5; 1,3; 1,2; 1 та 0,8 %.

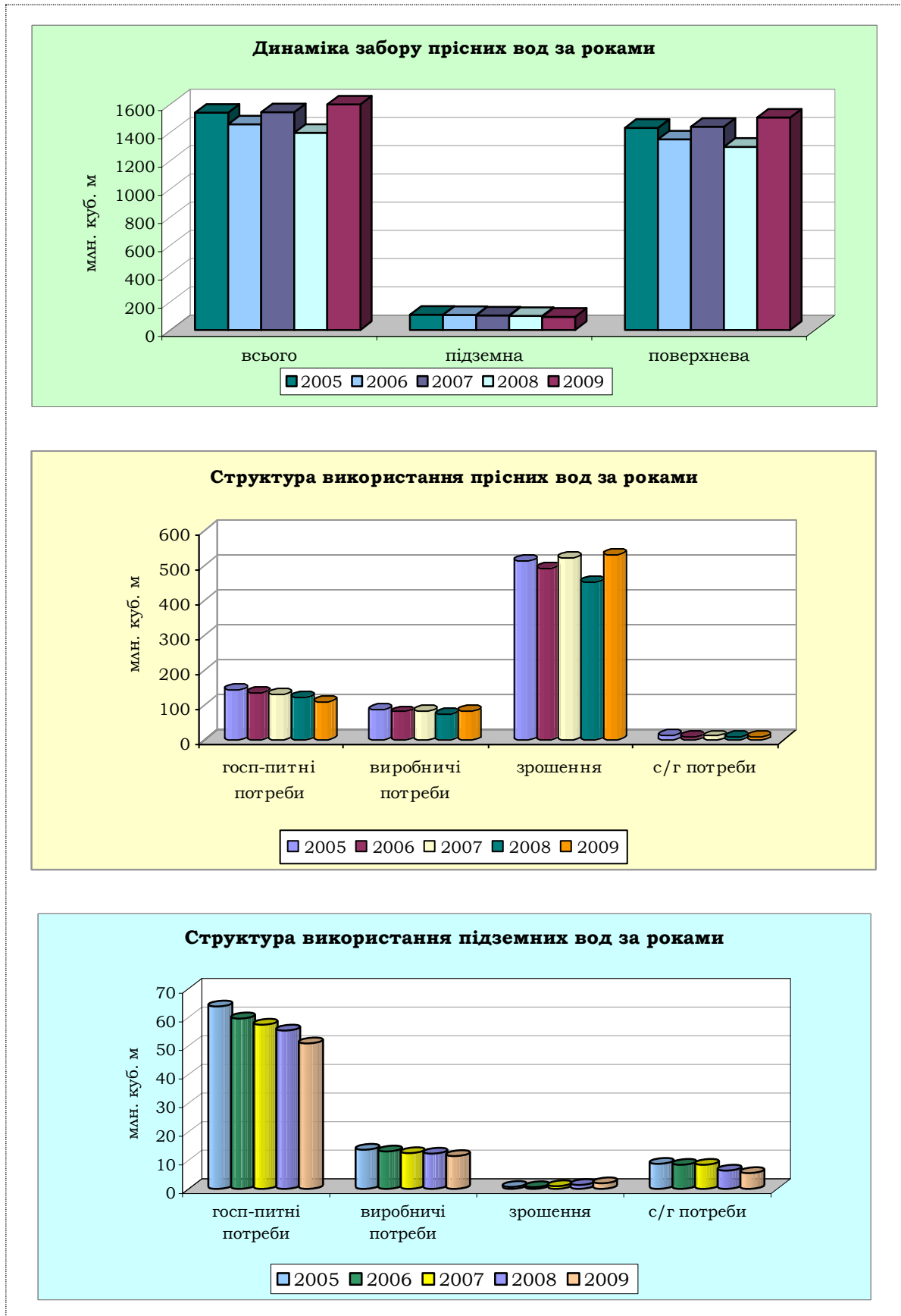

Рис. 5.1.1

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 70,4-87,5 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 72,9; 72,2; 71,6; 72,4 та 72,3 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 15,6; 15,9; 15,6; 16,1 та 16,3 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,8; 0,8; 1,2; 1,8 та 2,8 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 10,1; 10,2; 10,5; 8,4 та 7,9 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по АР Крим - 6,5-8,4 %; комунальних - 10,4-15,4 %; відомчих - 0-2,9 %; сільських - 6,4-8,4 % (рис. 5.1.2).

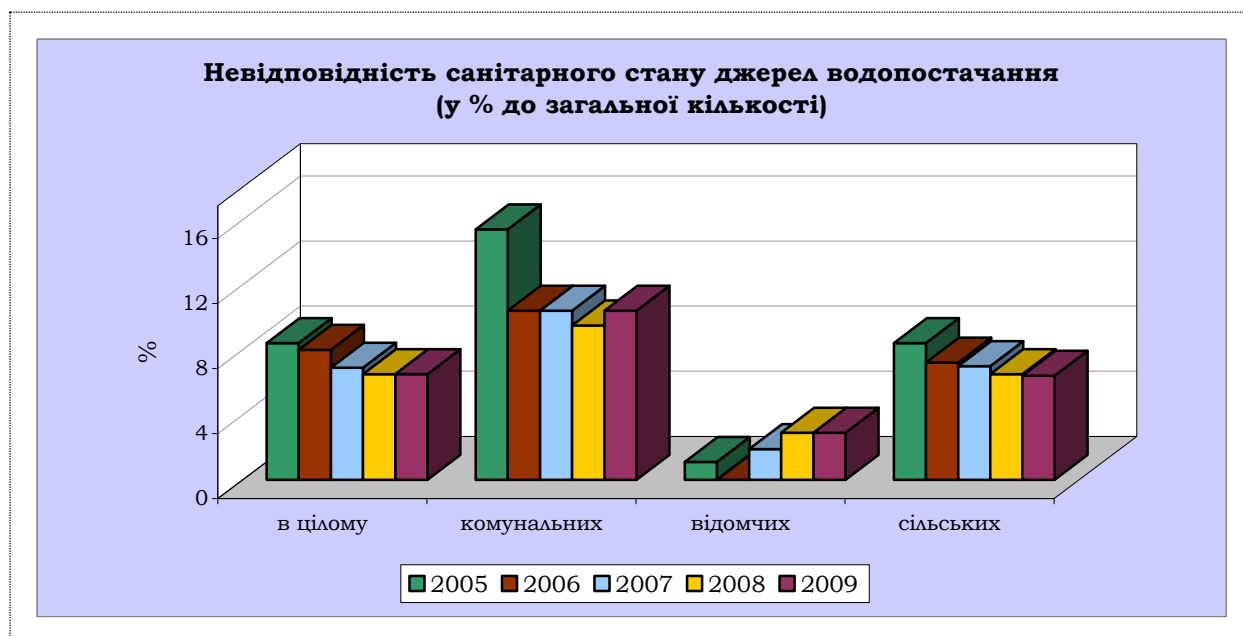

Рис. 5.1.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.1.2):

Таблиця 5.1.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	4,4	4,9	5,8	6,2	5,0
бактеріологічні	1,9	1,9	1,9	1,55	1,3
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	37	15,8	23,1	17,6	9,1
бактеріологічні	53,2	30,0	16,8	16,3	24,1

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 4,4-6,2 %; за бактеріологічними 1,3-1,9 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 9,1-37 %; за бактеріологічними 16,3-53,2 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	202	170	172	209	174
Передано справ на розгляд до прокуратури	12	2	4	-	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	155	126	136	146	130

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.1.3):

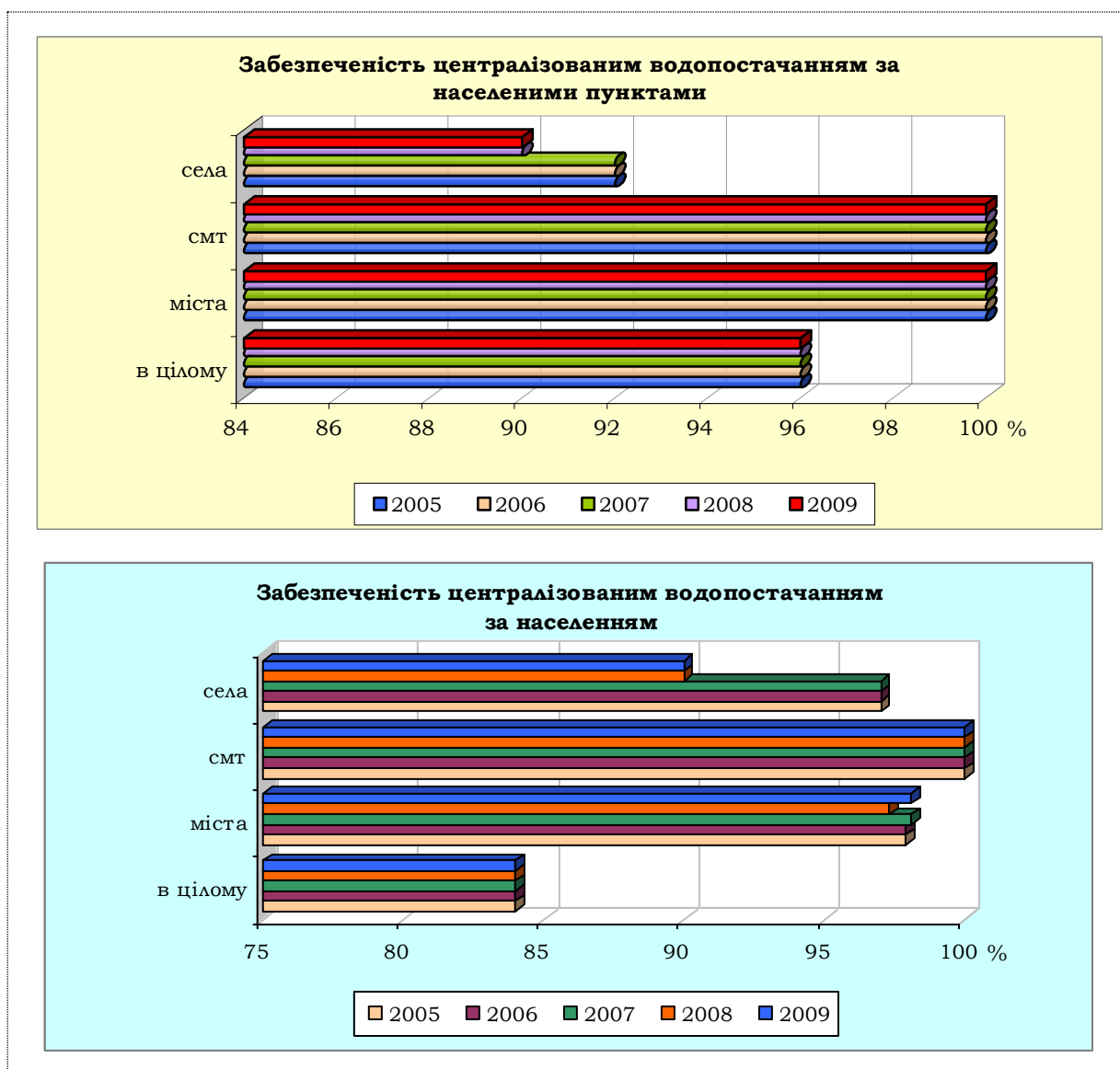

Рис. 5.1.3

♦ *за населеними пунктами:* в цілому - залишився на рівні 96 %; у містах та смт - на рівні 100 %; у сільських н/п - зменшився з 92 до 90 %.

♦ *за населенням:* в цілому - залишився на рівні 84 %; у містах - зріс з 97,9 до 98,1 %; у смт - залишився 100 %; у сільських н/п - знизився з 97 до 90 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах Криму складало на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. - 17 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2005-2006 рр. - 3 % населених пунктів і 1 % населення; 2007-2009 рр. - 4 % та 1 %, відповідно.

Питоме водоспоживання в регіоні коливалось у межах 230 (у 2006 р.) - 65 л/добу на людину (у 2009 р.); у містах - 230 (у 2006 р.) - 47 л/добу на людину (у 2009 р.) (рис. 5.1.4).

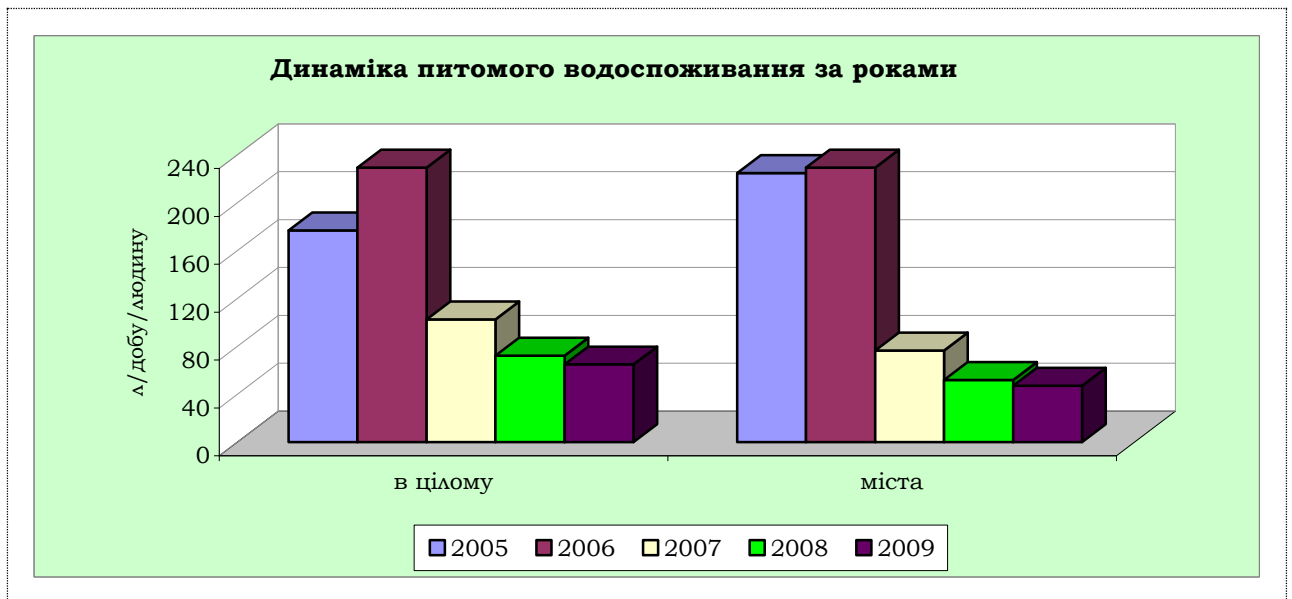

Рис. 5.1.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років знизилась з 245 до 178, при цьому спеціалізовані підприємства залишилися рівними - 13, а багатогалузеві - зменшилися на 49 (рис. 5.1.5).

За формою власності - кількість комунальних підприємств знизилась з 214 до 165, державних - з 13 до 1; інших форм - з 88 до 45.

Базове підприємство - **КРОВП «Кримводоканал»**. Йому підпорядковано 13 підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. практично залишилися без змін:

♦ чисельність поверхневих - 12; підземних - 75; окремих свердловин - збільшилось на 3 - до 220;

♦ потужність водозаборів за цей період знизилась на 27,9 млн. м³/рік - з 207,3 до 179,4 млн. м³/рік;

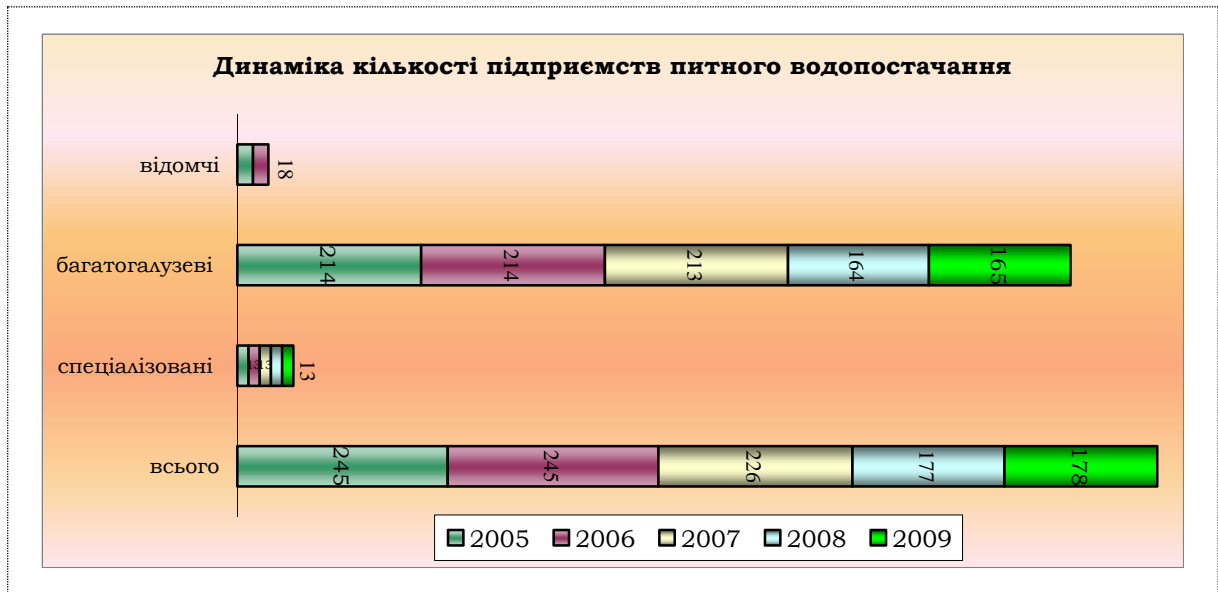

Рис. 5.1.5

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 207,3; 205,99; 199,81; 197,13 та 179,4 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав: у 2005-2007 рр. - по 65,9 %; у 2008 р. - 67,2 %; у 2009 р. - 70,5 %. Вся очищена вода була знезаражена (рис. 5.1.6).

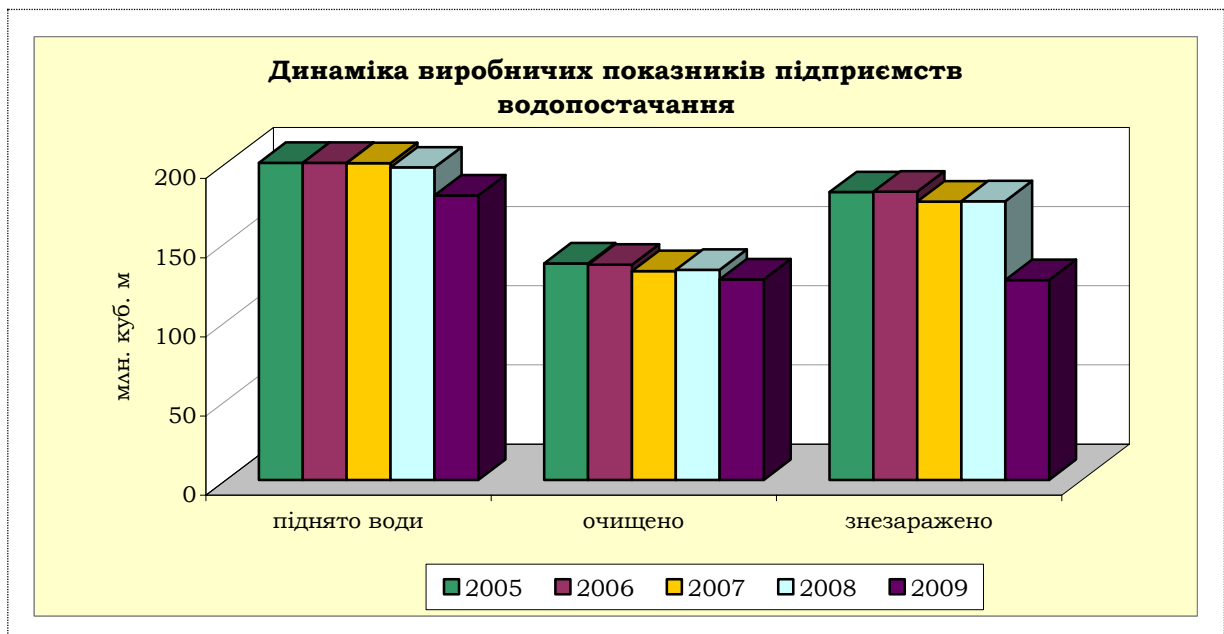

Рис. 5.1.6

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по регіону (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання во-

ди) коливались в діапазоні: 29,9; 23,7; 33,9; 36,9 та 35,3 %, відповідно (рис. 5.1.7).

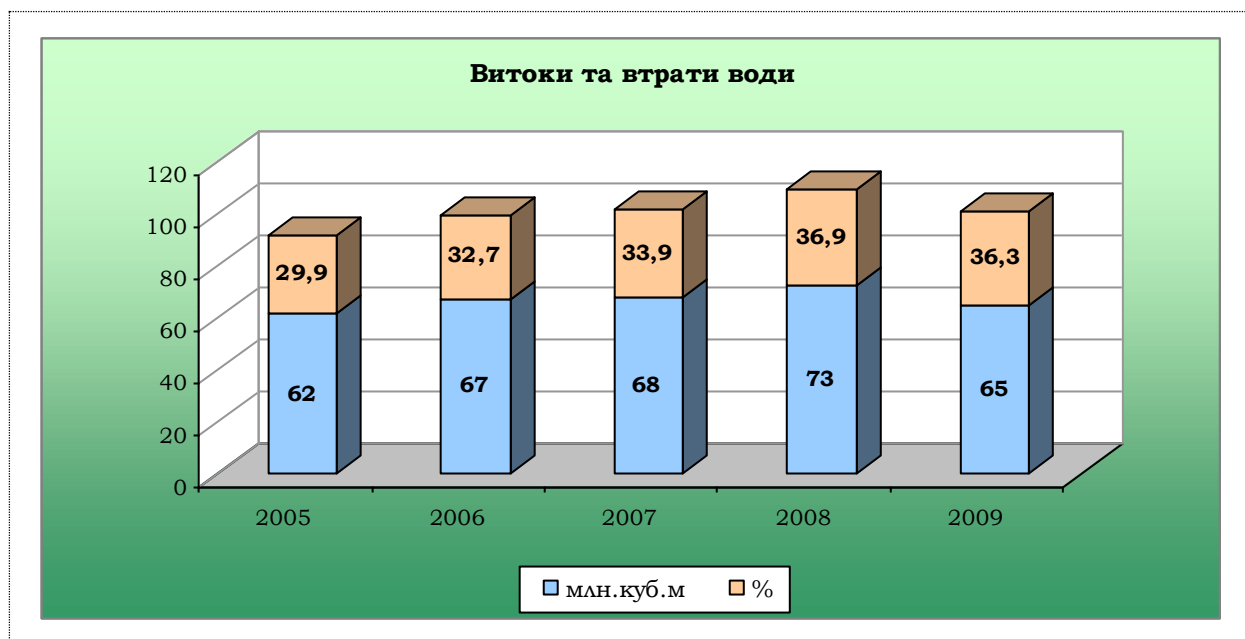

Рис. 5.1.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 107,4 до 81,8 млн. м³/рік або з 51,8 до 45,6 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 79,7 до 59,4 млн. м³/рік або з 38,4 до 33,1 % (рис. 5.1.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 72-75 %.

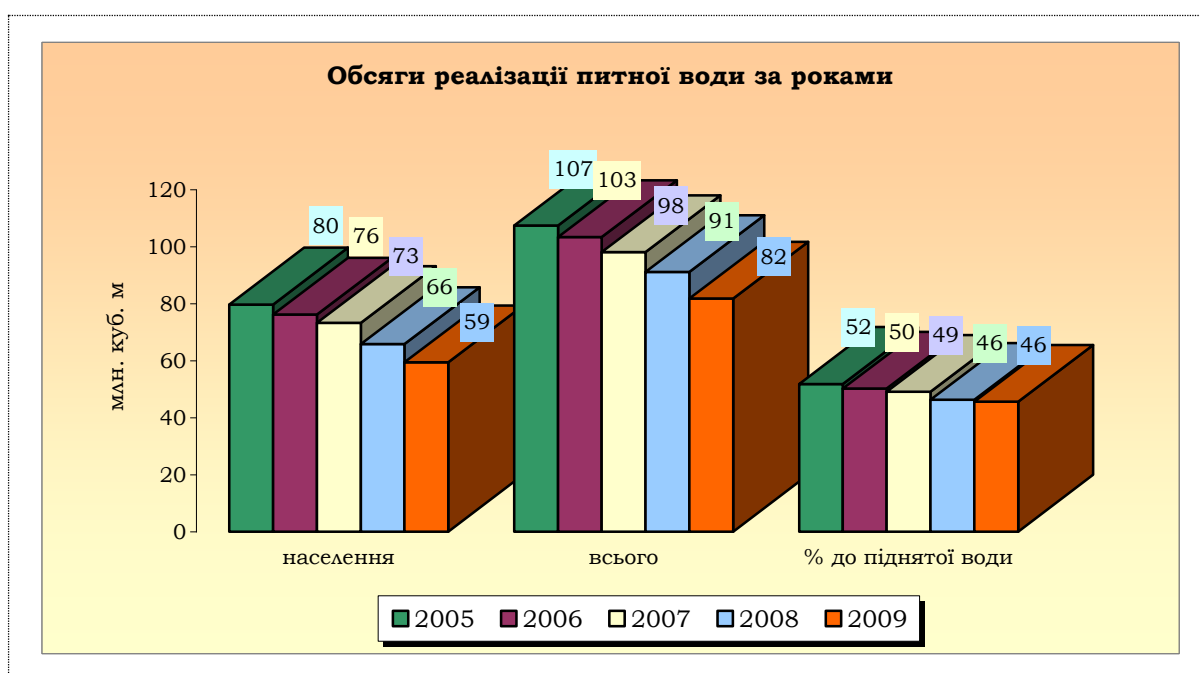

Рис. 5.1.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 464; 467,5; 454,3; 449 та 402,3,4; «населення» - 344,2; 344,4; 339,4; 324,2 та 292,1 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 152,3 до 110 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 1420-1350 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.1.9).

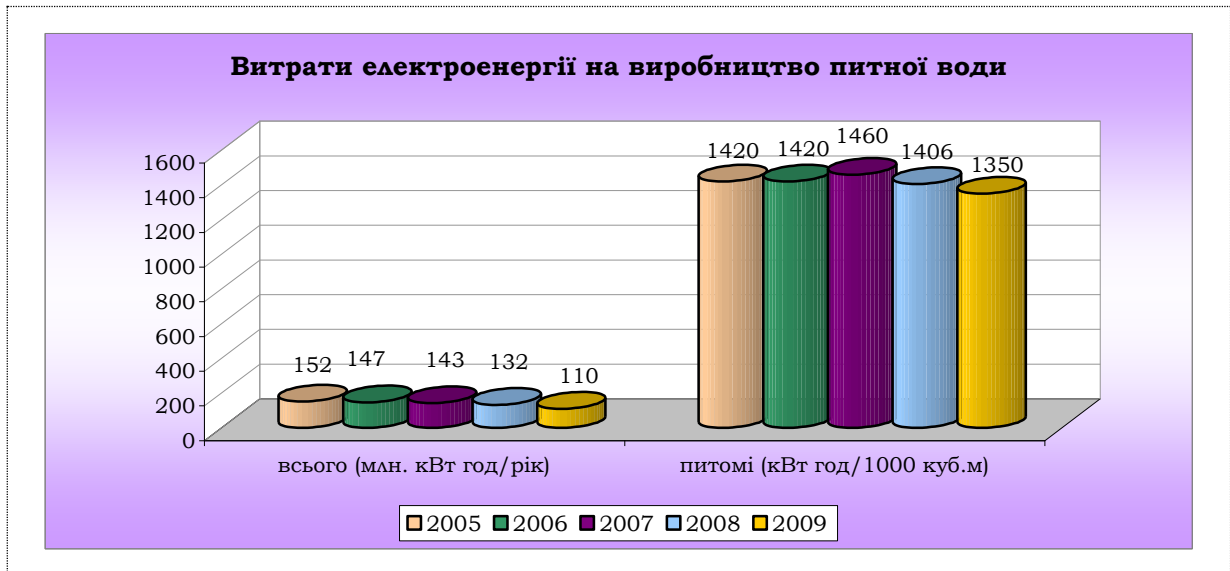

Рис. 5.1.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі періоду з 2005 по 2009 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 128, 125, 135, 137 та 147. В цілому по регіону за 5 років приріст насосних станцій склав 19 одиниць. При цьому кількість НС-I не змінилась; НС-II зросла - на 18; НС-III - на 1 (рис. 5.1.10).

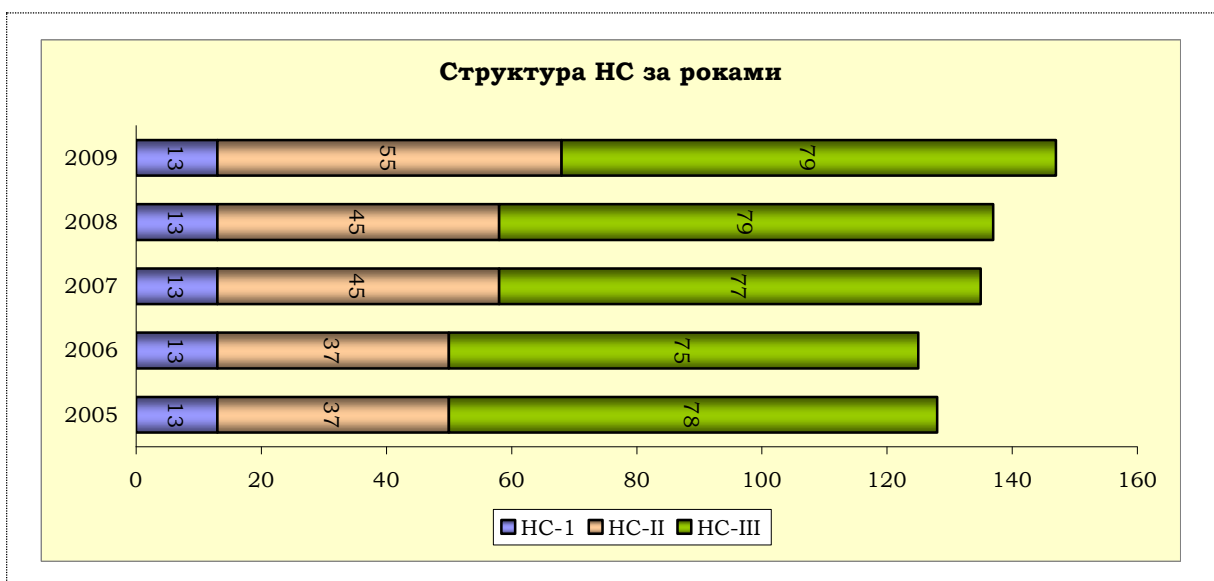

Рис. 5.1.10

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 727,4 (у 2005 р.) до 852,1 млн. м³/рік (2009 р.) (рис. 5.1.11).

Рис. 5.1.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років дещо змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 1 %; НС-II - збільшилась на 7 %; НС-III - зменшилась на 6 % (рис. 5.1.12).

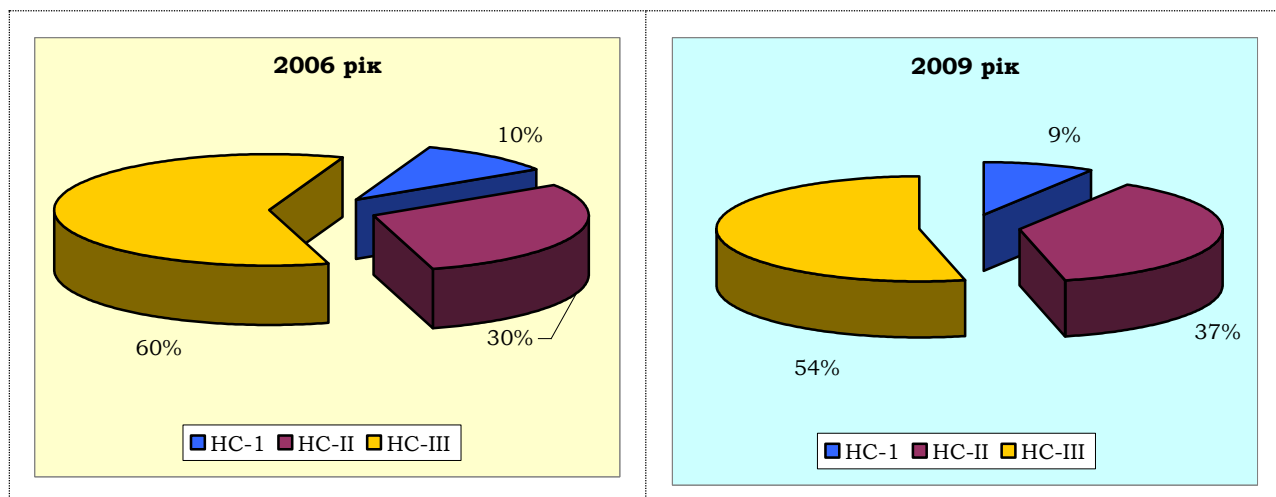

Рис. 5.1.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 26 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 604; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 4,3; 6,1; 7,6; 8,4 та 8,4 %; з них протягом 2009 року було замінено біля 4 % (рис. 5.1.13).

Розподільні мережі. Водопровідні мережі регіону за п'ять останніх років зросли на 224,2 км і становили у 2009 р. - 4502,1 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжно-

сті мереж зменшилась на 2 - до 29 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась без змін - 16 %; вуличних мереж зросла на 2 до 55 % (рис. 5.1.14).

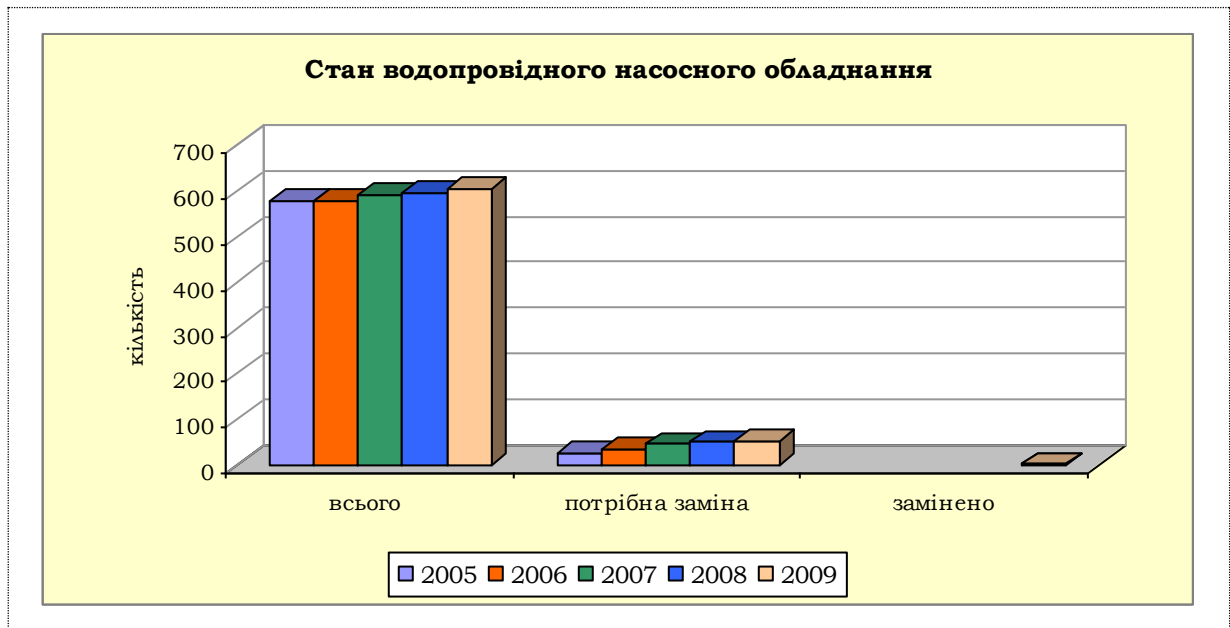

Рис. 5.4.13

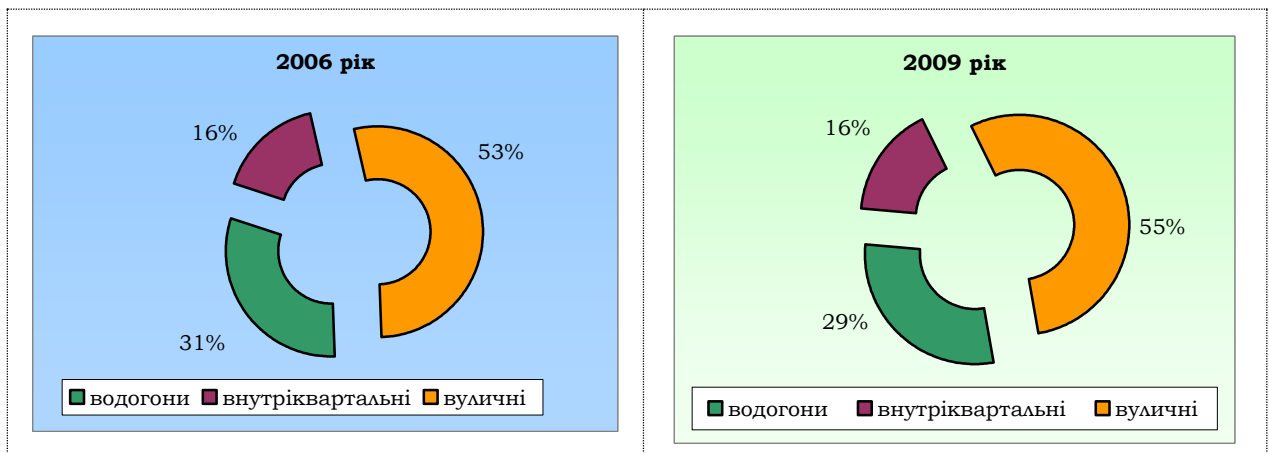

Рис. 5.1.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік залишався дуже важким: у 2005 р. - 46,3 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 48,3 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 1,56 % зношених труб; у 2006 р. - 0,96; у 2007 р. - 1,08; у 2008 р. - 1,05; у 2009 р. - 1,01 % (рис. 5.1.15).

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 9480; 9400; 9600; 10103 та 10051; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,5; 0,5; 0,5; 0,4 та 0,4 аварій на рік.

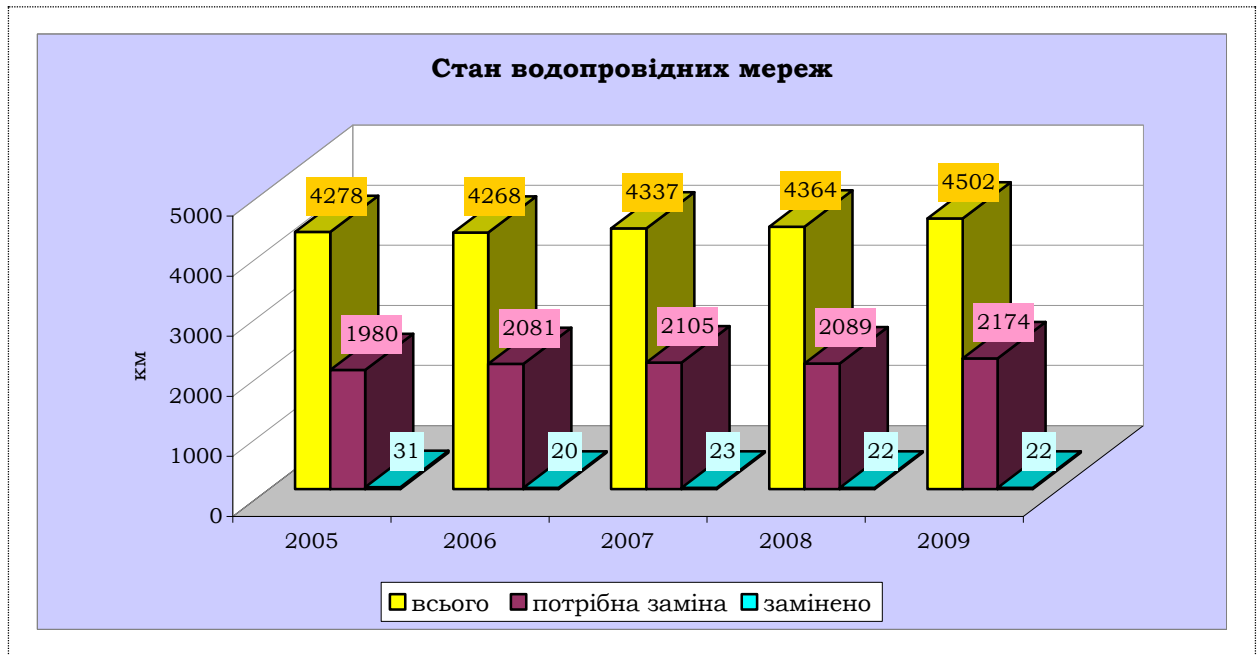

Рис. 5.1.15

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по регіону кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 48 - до 310 з сумарним об'ємом - 496,5 тис. м³.

За цей період кількість водонапірних башт та їх об'єм не змінилися і у 2009 р., відповідно, дорівнювали 14 та 0,71 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 631; у 2006 р. - 413; у 2007 р. - 392; у 2008 р. - 362; у 2009 р. - 345. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 276 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по АР Крим у 2005-2009 роках зросло більш ніж у три рази (рис. 5.1.16).

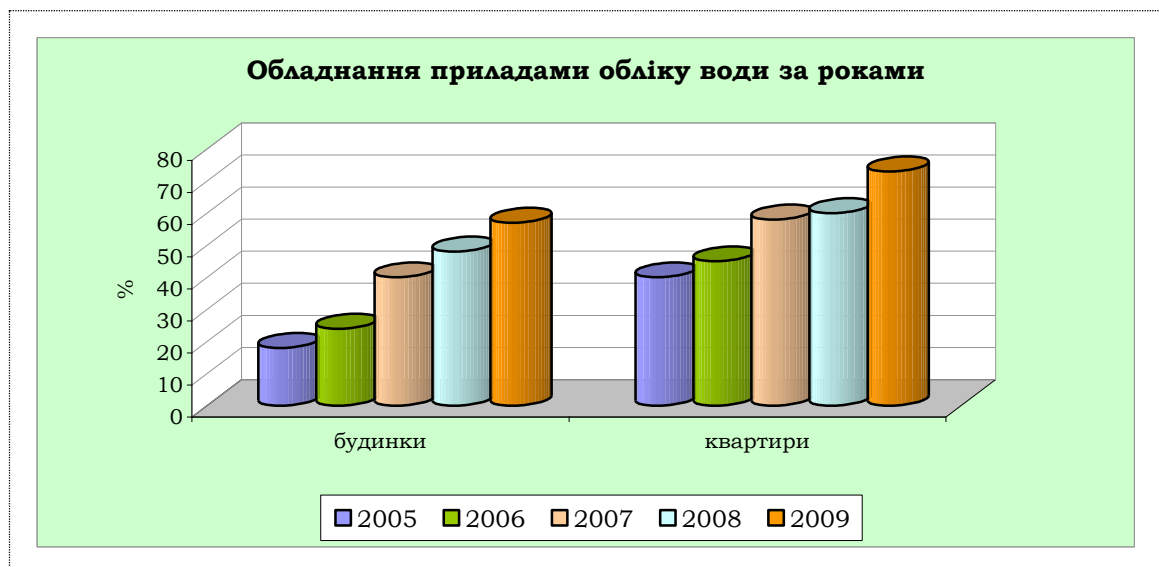

Рис. 5.1.16

Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 18 %; у 2006 р. - 24 %; у 2007 р. - 40 %; у 2008 р. - 48 %; у 2009 р. - 57 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 39 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 73 %

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. склали по 3,5; у 2007-2008 рр. - по 3,98; у 2009 р. - 5,17 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 30,19; у 2006 р. - 32,51; у 2007 р. - 18; у 2008 р. - 21; у 2009 р. - 22 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005-2006 рр. - по 0,17; у 2007 р. - 0,47; у 2008 - 0,62; у 2009 р. - 0,70 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 0,54; у 2006-2007 рр. - по 2,22; у 2008 р. - 3,5; у 2009 - 4,66 грн./м³ (рис. 5.1.17).

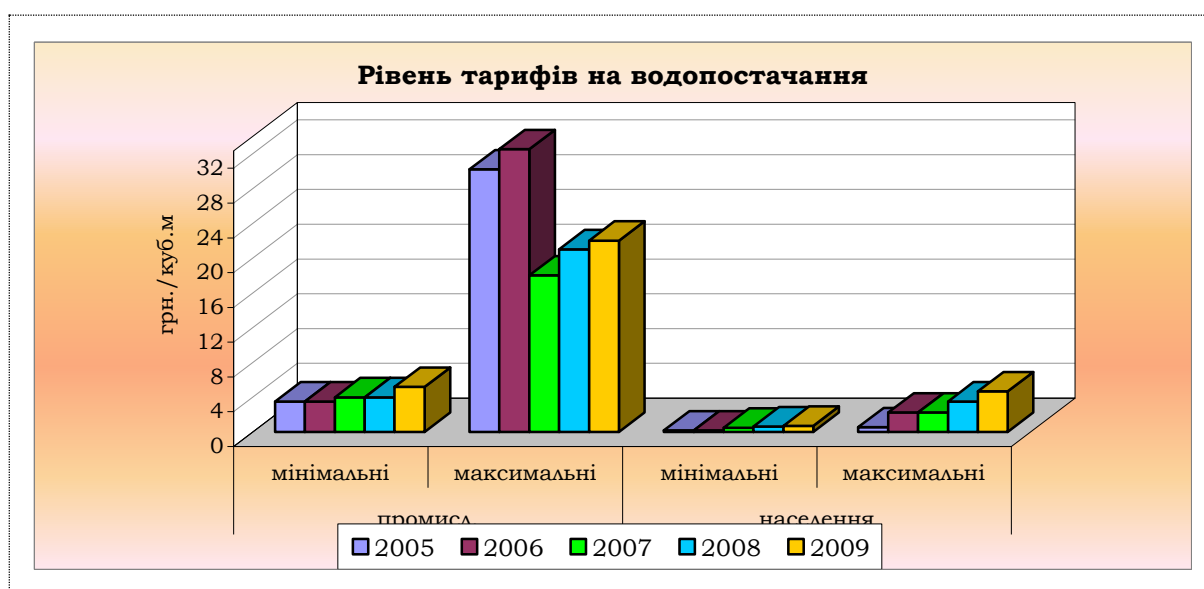

Рис. 5.1.17

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.1.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:					
Завершення будівництва об'єктів		5,188			
Реконструкція і модернізація об'єктів:					
- бюджет	1,98	6,57	0,558	1,347	0,618
- власні кошти підприємств ВКГ	11,5	15,0	26,0	31,9	19,9

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому покращився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, зменшилась на 1,9 %. Основни-

ми факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) та відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.1.4, рис. 5.1.18).

Таблиця 5.1.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	8,4	8,0	6,9	6,5	6,5
	<i>невідповідність ЗСО</i>	3,6	3,3	3,0	2,9	2,9
	<i>відсутність ОС</i>	0,8	0,7	0,5	0,4	0,4
	<i>відсутність знезараження</i>	3,5	3,2	3,1	3,1	3,1
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	8,4	7,2	6,5	6,5	6,4
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	3,4	3,1	2,4	2,4	2,2
	<i>відсутність ОС</i>	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
	<i>відсутність знезараження</i>	4,0	3,4	3,4	3,4	3,6

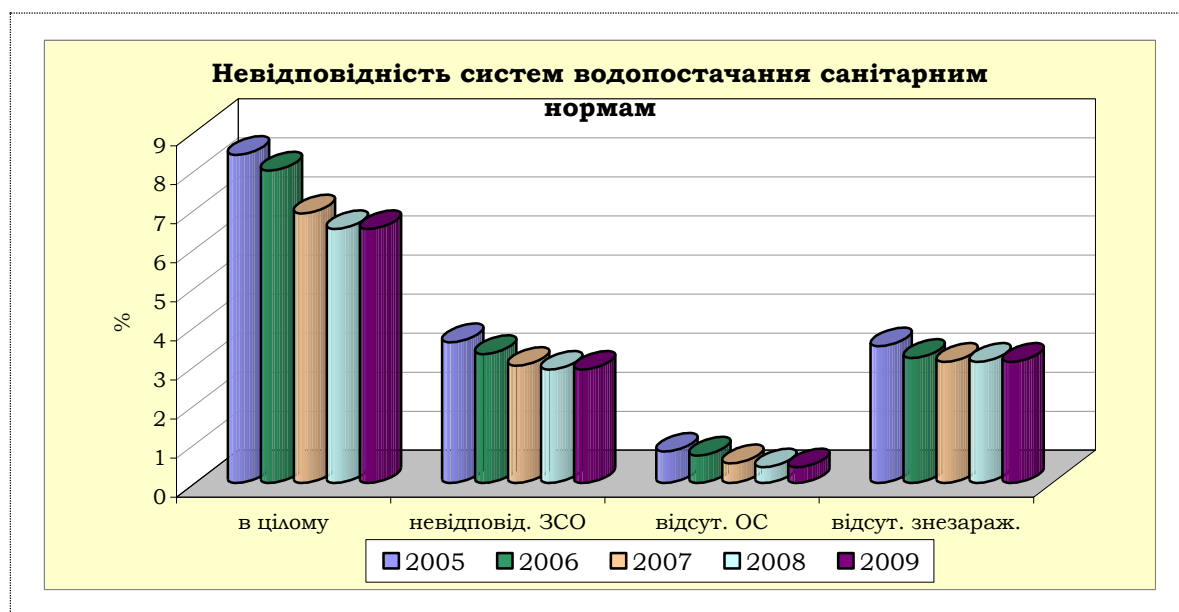

Рис. 5.1.18

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 4,4; 4,9; 5,8; 6,2 та 5 %.
- ♦ за бактеріологічними - 1,9; 1,9; 1,9; 1,5 та 1,3 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 3,5; 3,9; 3,7; 4,2 та 3,7 %.
- ♦ за бактеріологічними - 2,4; 2,2; 2,1; 1,7 та 1,5 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 9-37 %; за бактеріологічними 6-53 % (табл. 5.1.5).

Таблиця 5.1.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	4,4	4,9	5,8	6,2	5,0
	<i>бактеріологічними</i>	1,9	1,9	1,9	1,5	1,3
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	4,2	5,1	7,1	8,3	5,2
	<i>бактеріологічними</i>	4,2	3,4	3,2	2,8	2,7
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	37	15,8	22,0	17,0	9,1
	<i>бактеріологічними</i>	53,2	30,0	16,8	6,7	24,1
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	3,5	3,9	3,7	4,2	3,7
	органолептичними	63,4	63,3	64,9	98,5	87,9
	загальною мінералізацією	37,9	35,9	11,2	1,6	0,4
	санітарно-токсичними	0,9	0,6	1,3	-	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	2,4	2,2	2,1	1,7	1,5
	колі-індексом	95,7	99,6	94,2	73,4	99,4
	колі-індексом 20 і більше	72,0	70,2	55	52,0	46,4

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 3320 до 3226 (табл. 5.1.6).

Таблиця 5.1.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	3320	3571	3506	3238	3226
Об'єкти з порушенням санітарних норм	239	236	298	218	200
Питома вага порушень санітарних норм, %	7,2	6,6	8,5	6,73	6,2
Накладено штрафів	170	172	209	230	174
<i>з них отримано</i>	149	161	183	202	168
Справи, направлені у слідчі органи	2	12	-	-	-
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	2	4	-	-	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	34	26	42	38	46
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	127	140	127	146	130
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	127	140	127	146	130
<i>постійно</i>	2	4	-	-	-
<i>тимчасово</i>	125	136	127	146	130
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	258	104	26	52	146

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в Криму практично не змінився і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* для міст та смт - 100 %; для сільських н/п - 20 %;
- ♦ *за населенням:* для міст - 67-67,6 %; для сільських н/п - 20 % (рис. 5.1.19).

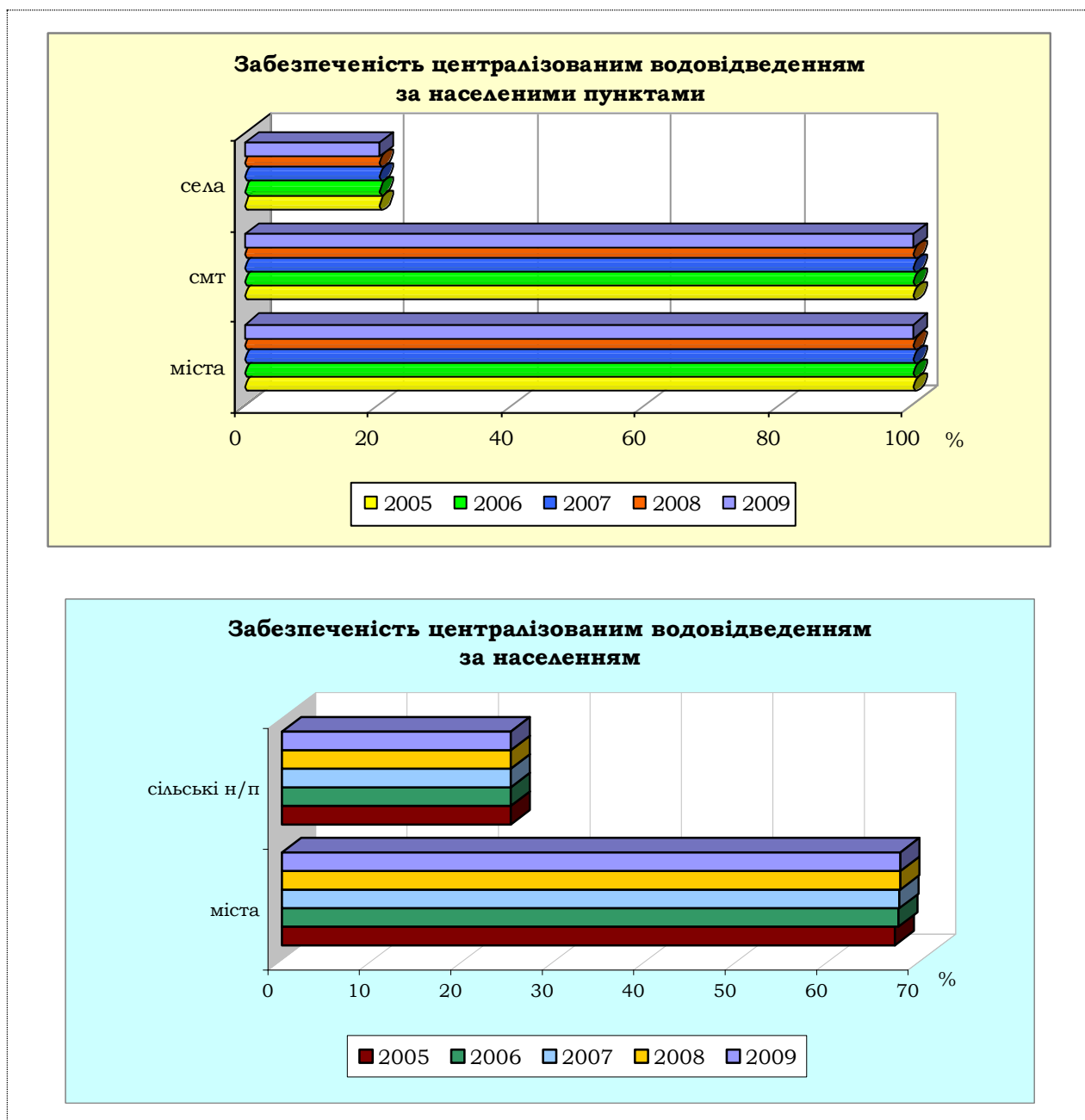

Рис. 5.1.19

Питоме водовідведення змінювалось за роками таким чином: у 2005 р. - 41,2; у 2006 р. - 39; у 2007 р. - 36,7; у 2008-2009 рр. - по 33 л/добу на

людину; для міст цей показник, відповідно становив: 16; 16; 88; 78,3 та 78,3 л/добу на людину (рис. 5.1.20).

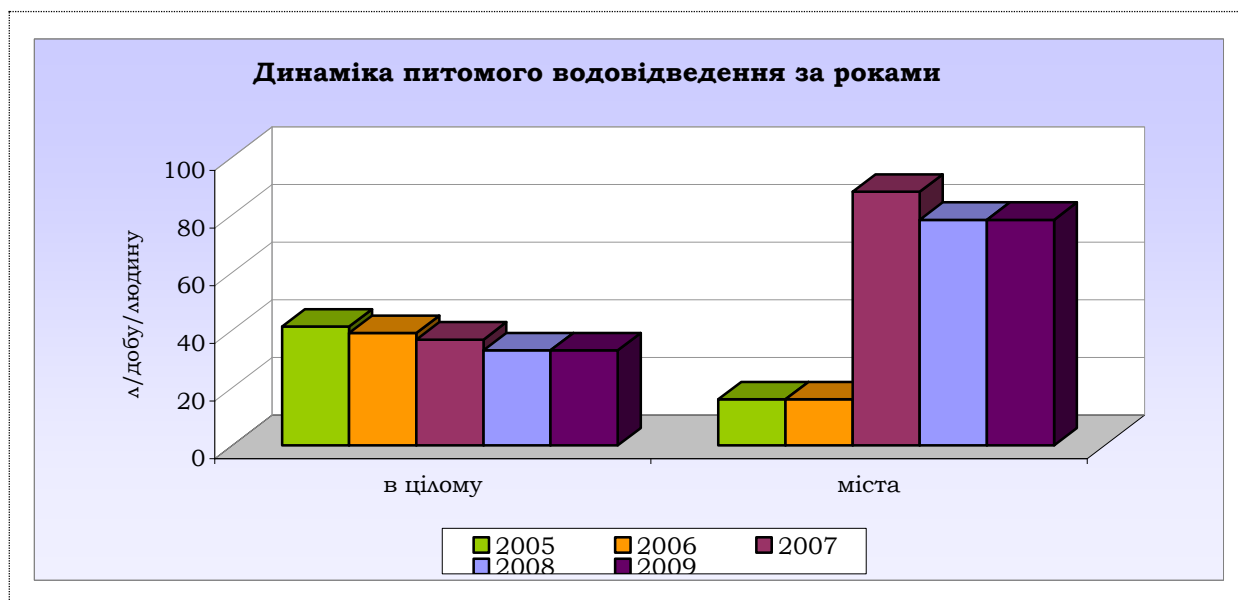

Рис. 5.1.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.1.21-5.1.22). Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 144,66; у 2006 р. - 140,88; у 2007 р. - 137,96; у 2008 р. - 129,96; у 2009 р. - 118,5 млн. м³/рік.

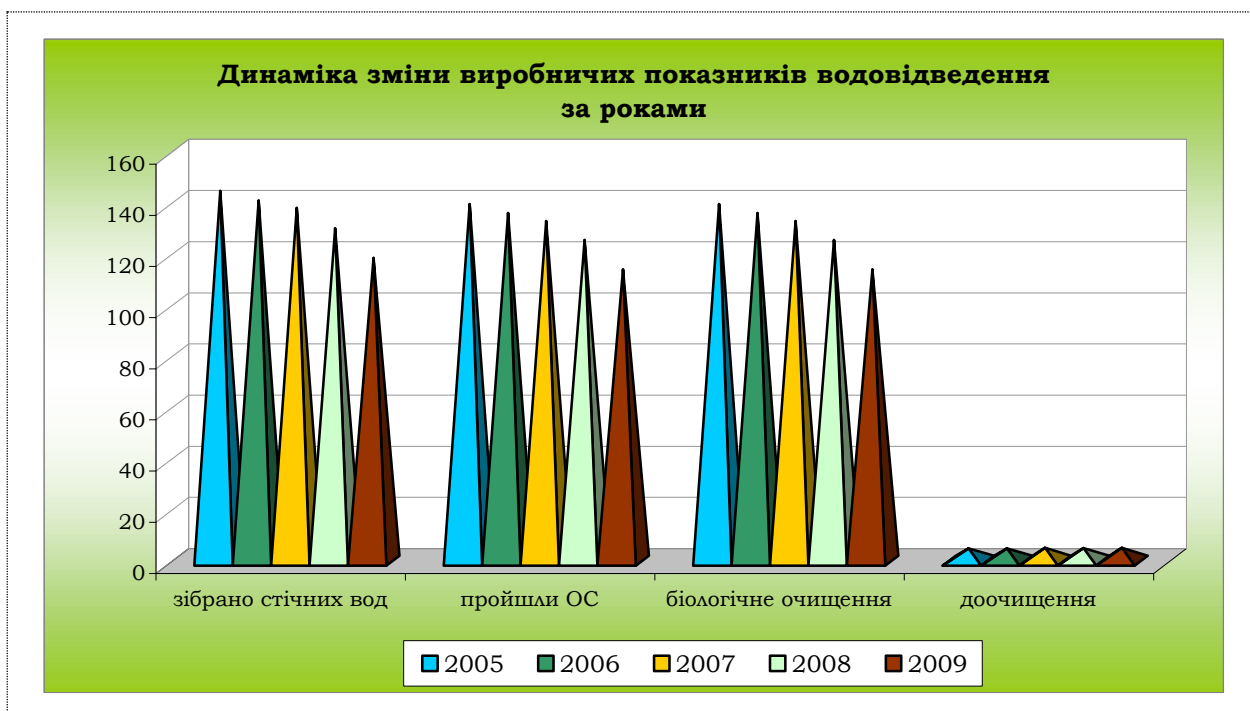

Рис. 5.1.21

В усі роки понад 96 % зібраних стічних вод піддавалось повному циклу біологічного очищення. Частка доочищених стічних вод зростає з 3,4 % (у 2005р.) до 4,3 % (у 2009 р.)

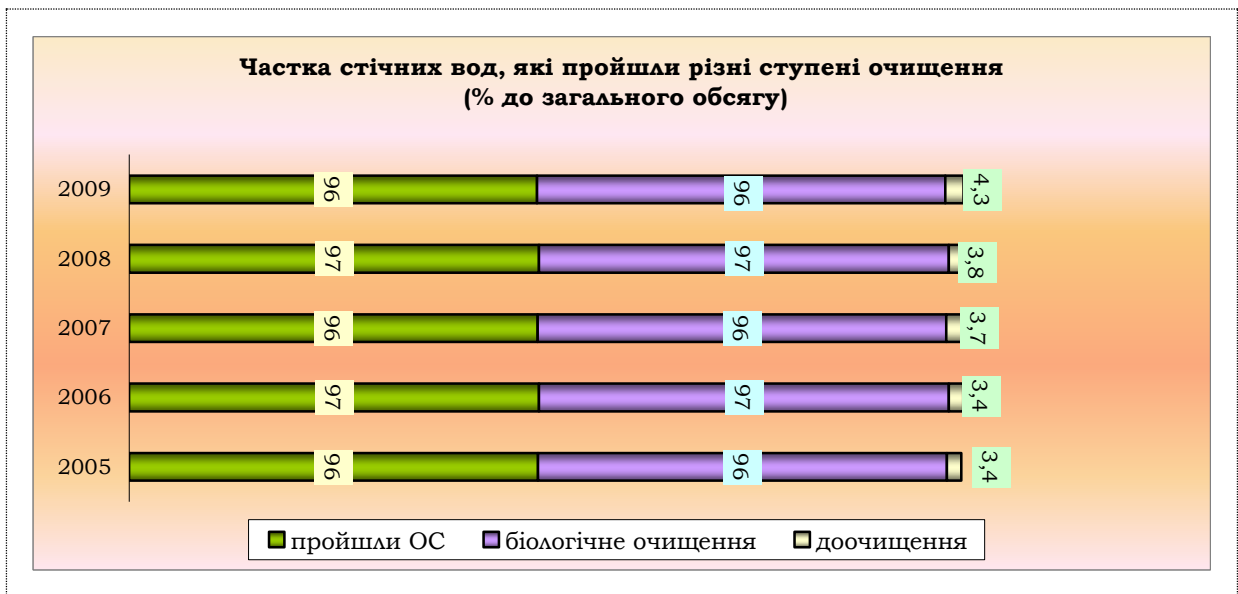

Рис. 5.1.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 57, до 48,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 695; 701; 748; 748 та 791 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.1.23).

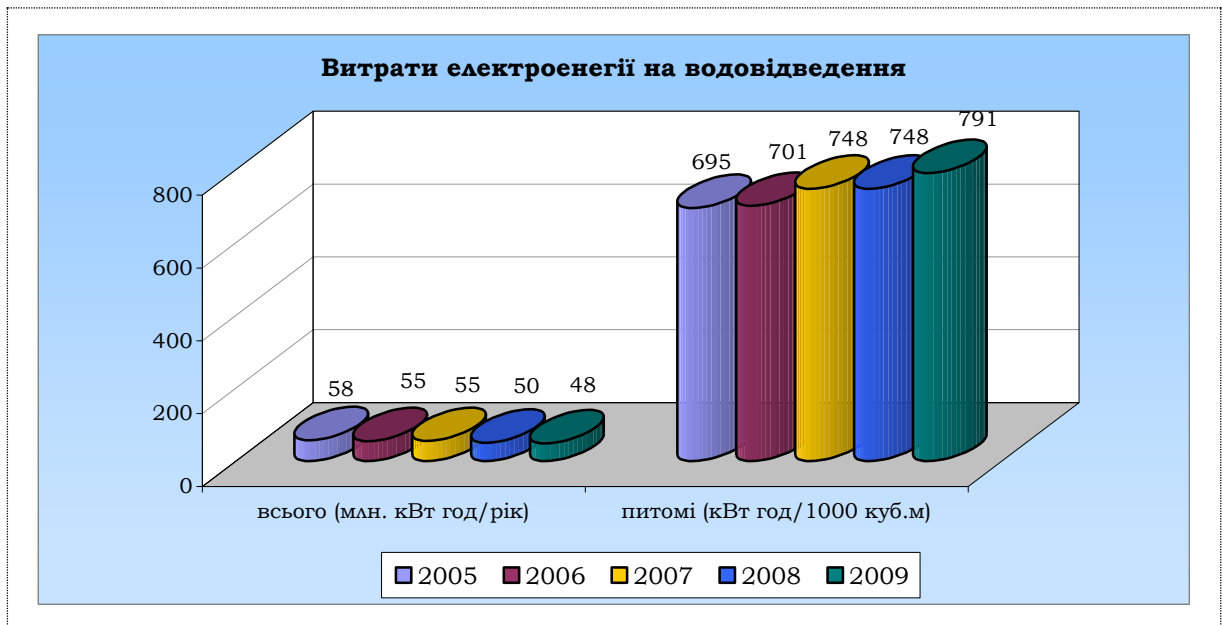

Рис. 5.1.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 96 до 101, а їх

проектна потужності змінювалась, відповідно за роками: 449,2; 456,8; 452,9; 464,5 та 441,1 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 8 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 258; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 35,6 %; у 2006 р. - 34,3 %; у 2007 р. - 36,9 %; у 2008-2009 рр. - по 36 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 1; у 2006 р. - 4 та у 2008 р. - 2 насоси (рис. 5.1.24).

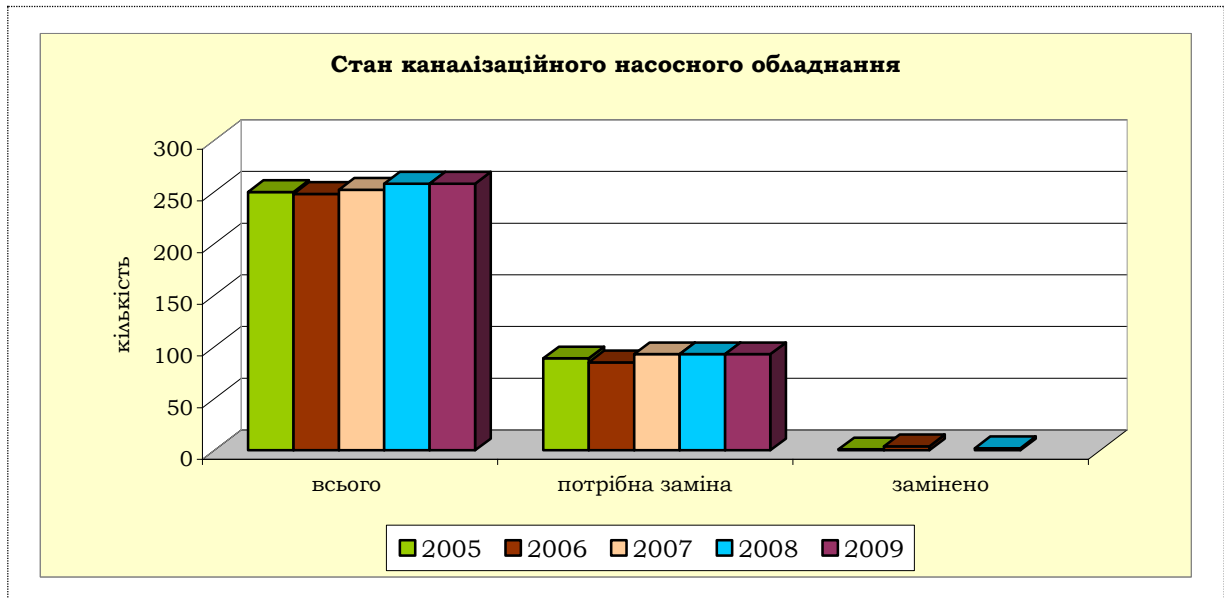

Рис. 5.1.24

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зростає з 18 до 20; з них потребували реконструкції 9-10 (рис. 5.1.25).

Рис. 5.1.25

Сумарна проектна потужність КОС в Автономній Республіці Крим у 2005-2009 рр. збільшилась з 206,98 до 207,14 млн. м³/рік; при цьому факти-

чна завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.1.26). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило за роками, відповідно: 67,4; 65,7; 64,2; 60,6 та 55 %.

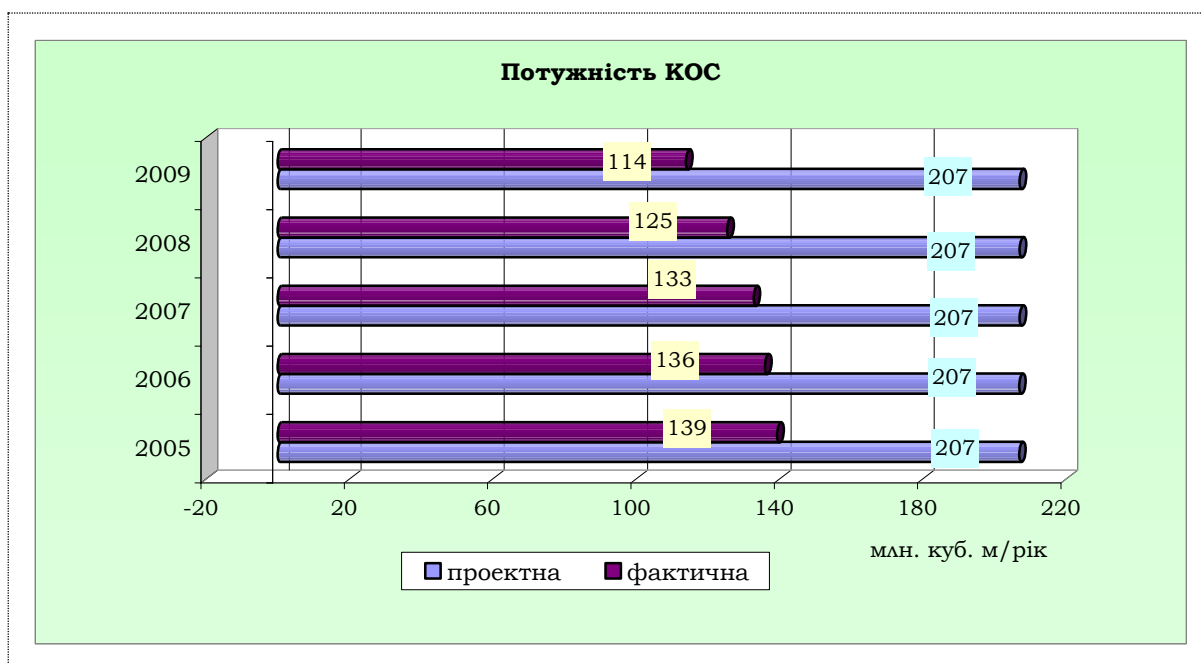

Рис. 5.1.26

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі у регіоні за п'ять останніх років зросли на 16,7 км і становили у 2009 р. - 1828 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулось: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж складала 29 %; внутрішньо кварталних мереж - 27 %; вуличних мереж - 44 % (рис. 5.1.27).

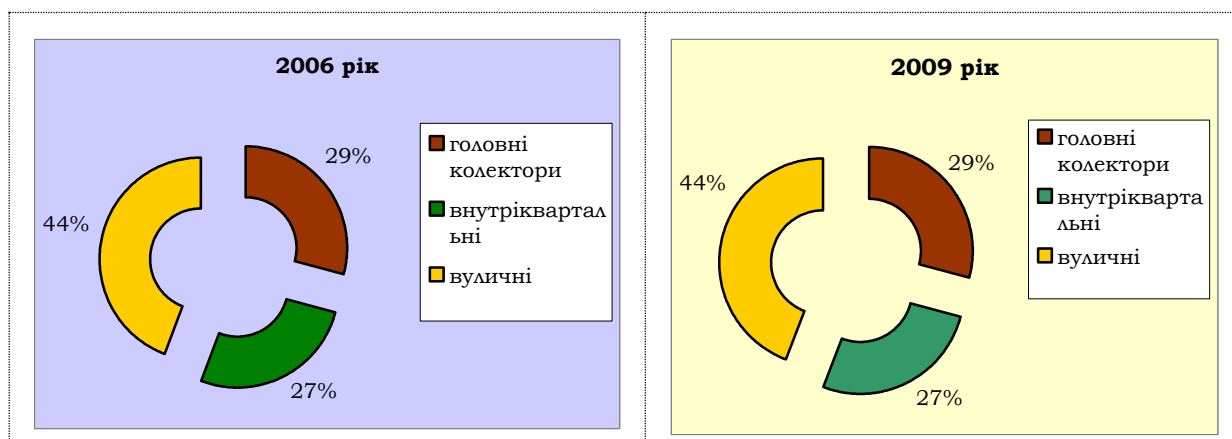

Рис. 5.1.27

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 55,2; у 2006 р. - 55,3; у 2007 р. - 55,7; у 2008 р. - 55,6; у 2009 р. - 55,8 %; з них було замінено 0,98; 0,15; 0,2; 0,15 та 0,19 %, відповідно (рис. 5.1.28).

Рис. 5.1.28

Кількість аварій на каналізаційних мережах змінювалась за роками: у 2005 р. було зафіксовано 4659 аварій, у 2006 р. - 4778; у 2007 р. - 5200; у 2008 р. - 4780; у 2009 р. - 4900. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій складала за роками, відповідно: 0,4, 0,4; 0,3; 0,4 та 0,4.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.1.29).

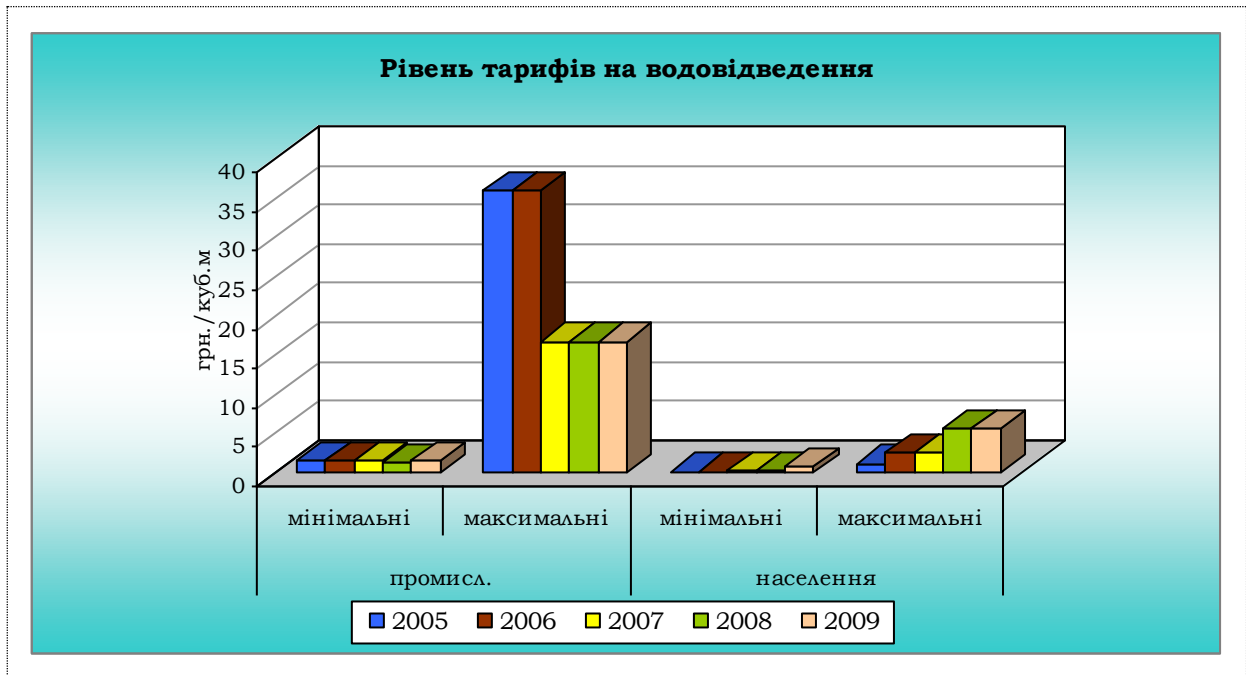

Рис. 5.1.29

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,47; у 2006-2007 рр. - по 1,52; у 2008 р. - 1,27; у 2009 р. - 1,55 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005-2006 рр. - по 36,03; у 2007-2009 рр. - по 16,69 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи становили у 2005-2006 рр. - по 0,07; у 2007-2008 рр. - по 0,3; у 2009 р. - 0,66 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 1,14; у 2006-2007 рр. - по 2,5; у 2008-2009 рр. - по 5,5 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по регіону з 0,83 (у 2005 р.) до 2,09 грн./м³ (у 2009 р.).

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.1.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Завершення будівництва об'єктів					11,09
Реконструкція і модернізація об'єктів:					
- бюджет	0,841	6,311	9,510	4,070	1,746
- власні кошти підприємств ВКГ	4,3	3,7	4,5	3,5	5,3

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.1.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод					
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього					
2.1	Без очищення					
	всього	7,72	8,28	8,49	12,84	9,54
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	74,93	72,05	60,51	57,91	52,84
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	335,19	315,87	255,7	241,92	250,19
	нормативно чистих без очищення	180,2	159,6	106,6	103,1	125,36
	нормативно очищених	71,57	75,94	80,65	103,1	125,36
	недостатньо очищених	74,93	72,05	60,51	57,91	52,84
	неочищених	7,72	8,28	8,49	12,84	9,54
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	148,0	146,7	143,3	135,1	120,60
	нормативно чистих без очищення	3,91	3,28	3,43	3,42	1,81
	нормативно очищених	64,62	63,37	70,88	65,88	56,47
	недостатньо очищених	71,82	71,57	60,47	57,88	52,78
	неочищених	7,66	8,28	8,49	7,89	9,54

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.1.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	13	13	13	13	13
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії	-	-	-	-	-
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	19	20	25	25	25
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	4,1	5,0	4,1	8,5	6,3
	за мікробіологічними показниками	3,9	6,8	9,2	8,6	15,0

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.1.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	60	54	46	56	65
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	67	32	44	30	27
3	Передано справ до прокуратури	3	5	5	6	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення міст в Автономній Республіці Крим надають 13 підприємств ВКГ, з яких 12 входять до складу КРОПВ «Кримводоканал» і перебувають у сфері управління Міністерства житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим, а також понад 200 підприємств у сільських населених пунктах.

У 2009 році відповідно до затвердженого графіку проведено атестації 4 лабораторій підприємств КРОПВ «Кримводоканал». Атестати затверджено та зареєстровано у ДП «Кримстандартметрологія».

У 2009 році проводилось перекладання зношених мереж, замінено 21,9 км водопровідних та 1,91 км каналізаційних мереж за рахунок власних коштів підприємств на суму 3698,0 і 414,0 тис. грн., відповідно. В основному виконувались роботи, зв'язані з попередженням або усуненням аварійних ситуацій, а також планові заходи з підготовки до роботи у курортний і осінне-зимовий періодах.

Для відновлення та реконструкції існуючих систем водопостачання та водовідведення міст Криму необхідні значні капітальні вкладення. Особливо гостро стоїть питання щодо реконструкції каналізаційних очисних споруд у мм. Сімферополі, Судак, Саки, водоводів Феодосія-Судак, от Феодосійського і Фронтного водосховищ до водопровідних очисних споруд м. Феодосії та ін.

Незадовільний технічний стан споруд та мереж сприяють високій енергоємності процесів подачі води і водовідведення, внаслідок чого тарифи на послуги не відшкодовують фактичних затрат на виробництво. Через таку саму причину з метою підтримання підприємств ВКГ у сільських населених пунктах в бюджеті Автономної Республіки Крим щорічно передбачається субвенція бюджетам міст та районів на оплату витрат з подачі води для сільського населення. У 2009 році було розподілено субвенцію сільським підприємствам у сумі 6733,2 тис. грн., що значно скоротило їх заборгованість перед енергопостачальними організаціями.

Галузь водопостачання та водовідведення в Автономній Республіці Крим має ряд серйозних проблем, серед яких: значний знос інженерних комунікацій (від от 48 до 56 %) і, як наслідок, режимне водопостачання має місце практично у всіх містах і районах півострова; енергоємне та морально застаріле технологічне обладнання; високі невиробничі втрати води; недосконалість системи управління водопровідно-каналізаційним комплексом, що зв'язано з розташуванням джерел водопостачання і водокористувачів у різних адміністративних районах тощо.

Суттєвою проблемою залишається неефективне використання енергетичних ресурсів. Непродуктивні втрати електроенергії зумовлені застарілим обладнанням, роботою насосних станцій в неоптимальному режимі, витоками питної води при транспортуванні та у розподільних мережах.

Основними негативними тенденціями у галузі ВКГ залишаються: зниження обсягів реалізації води і пропуску стоків; відсутність мереж водовідведення та очисних споруд у більшості сільських населених пунктах; збільшення кількості ветхих і аварійних мереж; високий рівень втрат води у мережах; високий рівень питомих витрат електроенергії; незадовільний технологічний стан (понад 40 % технологічного обладнання експлуатується з граничним фізичним зносом).

Основні напрями у роботі водопровідно-каналізаційного господарства:

- ✦ реалізація програмних заходів «Питна вода Криму»;
- ✦ розробка і реалізація інвестиційних проектів, спрямованих на скорочення понаднормативних втрат очищеної води, питомих витрат електроенергії у системах водопостачання та водовідведення;
- ✦ залучення міжнародної технічної допомоги на реконструкцію і модернізацію об'єктів водопостачання та водовідведення;
- ✦ реалізація комплексу заходів з оздоровлення фінансового стану підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Заходи програми «Питна вода Криму» на 2006-2020 роки (Закон України від 03.03.05 № 2455-IV), які увійшли у Державну програму соціально-економічного розвитку АР Крим на період до 2017 року (Постанова КМУ від 30.08.2007 № 1067) за період з 2006 до 2009 не фінансувались.

При потребі у фінансових ресурсах 2006-2008 роки, передбачених Загальнодержавною програмою реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки (Закон України від 24.06.04 № 1869-IV) у сумі 12105,8 тис. грн. за останні 3 роки профінансовано - 10847,2 тис. грн. У 2009 р. фінансування не проводилось і за Загальнодержавною програмою реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки (Закон України від 11.06.09 № 1511-VI).

5.2 Вінницька область

Територія Вінницької області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (11 %), Південного Бугу (68 %) та Дністра (27 %). Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Південний Буг (довжина в межах області 352 км) та Дністер (1666 км); середні річки Соб, Гірський Тікач, Мурафа, Рось, а також 3594 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 74 водосховища, 9 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшувались з 120,3 (у 2005 р.) до 86,1 млн. м³ (у 2009 р.); частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 22,1 до 18,7 млн. м³, відповідно. Обсяги використаної води зменшувались з 100,4 (у 2005 р.) до 68,8 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.2.1 та рис. 5.2.1).

Таблиця 5.2.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	120,3	112,0	99,3	93,5	86,1
	підземна	22,1	20,4	20,0	19,3	18,7
	поверхнева	98,2	91,6	79,3	74,2	67,4
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	100,4	93,8	82,1	74,5	68,8
	на господарсько-питні потреби	37,1	34,3	33,4	32,1	30,6
	на виробничі потреби	55,0	52,0	41,6	36,5	32,7
	на зрошення	0,23	0,42	0,7	0,61	0,73
	на сільськогосподарські потреби	8,07	7,08	6,43	5,28	4,83
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	21,0	19,3	18,9	17,8	17,0
	на господарсько-питні потреби	9,78	9,29	9,25	9,18	9,01
	на виробничі потреби	3,13	2,92	3,23	3,3	3,18
	на сільськогосподарські потреби	8,07	7,08	6,42	5,29	4,83

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 37; 36,6; 40,7; 43,1 та 44,5 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 54,8; 55,4; 50,7; 49 та 47,5 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,2; 0,4; 0,9; 0,8 та 1,1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 8; 7,5; 7,8; 7,1 та 7 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 5,6-7,2 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 46,6; 48,1; 48,9; 51,6 та 53 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 14,9; 15,1; 17,1; 18,5 та 18,7 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 38,4; 36,7; 34; 29,7 та 28,4 %.

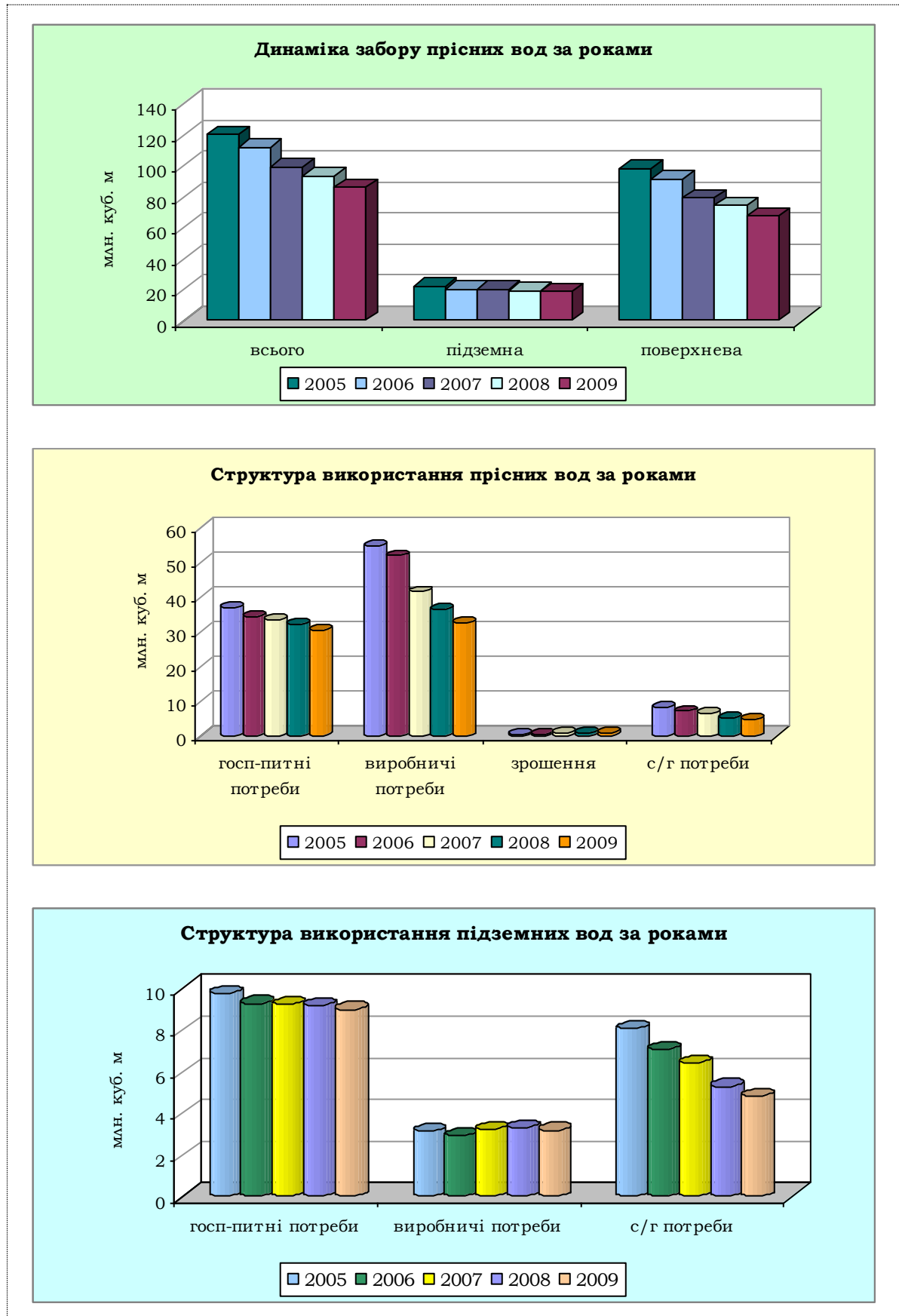

Рис. 5.2.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років відсоток джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, постійно знижувався: в цілому по області - з 2,4 (у 2006 р.) до 1,5 % (у 2009 р.); для комунальних - з 11,5 (у 2005 р.) до 5,5 % (у 2009 р.); для сільських - з 3,8 (у 2006 р.) до 2,2 % (у 2009 р.) (рис. 5.2.2).

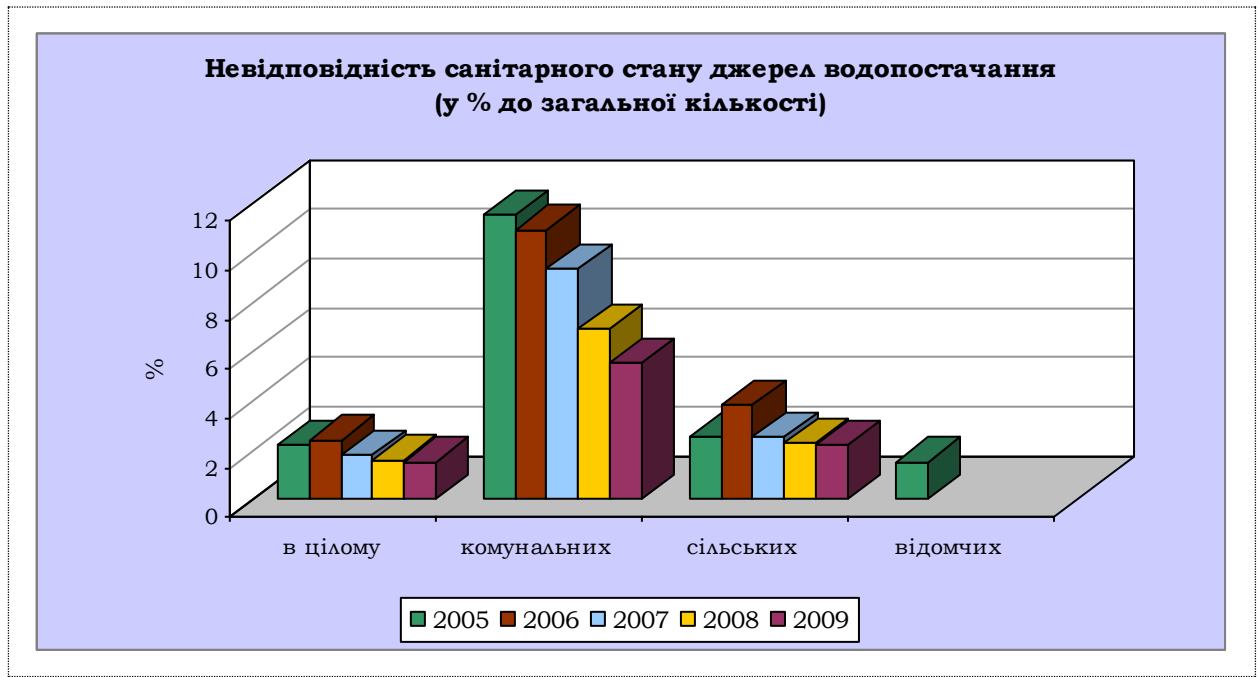

Рис. 5.2.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.2.2):

Таблиця 5.2.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	4,1	3,9	5,4	6,1	4,9
бактеріологічні	5,4	5,2	4,8	5,3	2,9
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	3,2	4,0	5,1	4,2	4,8
бактеріологічні	4,0	3,8	4,1	4,1	2,7
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	18,0	12,56	15,6	12,7	12,6
бактеріологічні	19,7	22,6	19,3	25,6	16,8

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 3,9-6,1 %; за бактеріологічними 2,9-5,4 %;
 - ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 3,2-5,1 %; за бактеріологічними 2,7-4,1 %;
 - ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 12,6-18 %; за бактеріологічними 16,8-25,6 %.
- За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання були зафіксовані у 2009 р. - 1.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	176	199	201	218	286
на суму, тис. грн.	11332	11687	12733	16227	21222
Передано справ на розгляд до прокуратури	8	9	4	10	10
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	553	470	480	711	699

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.2.3):

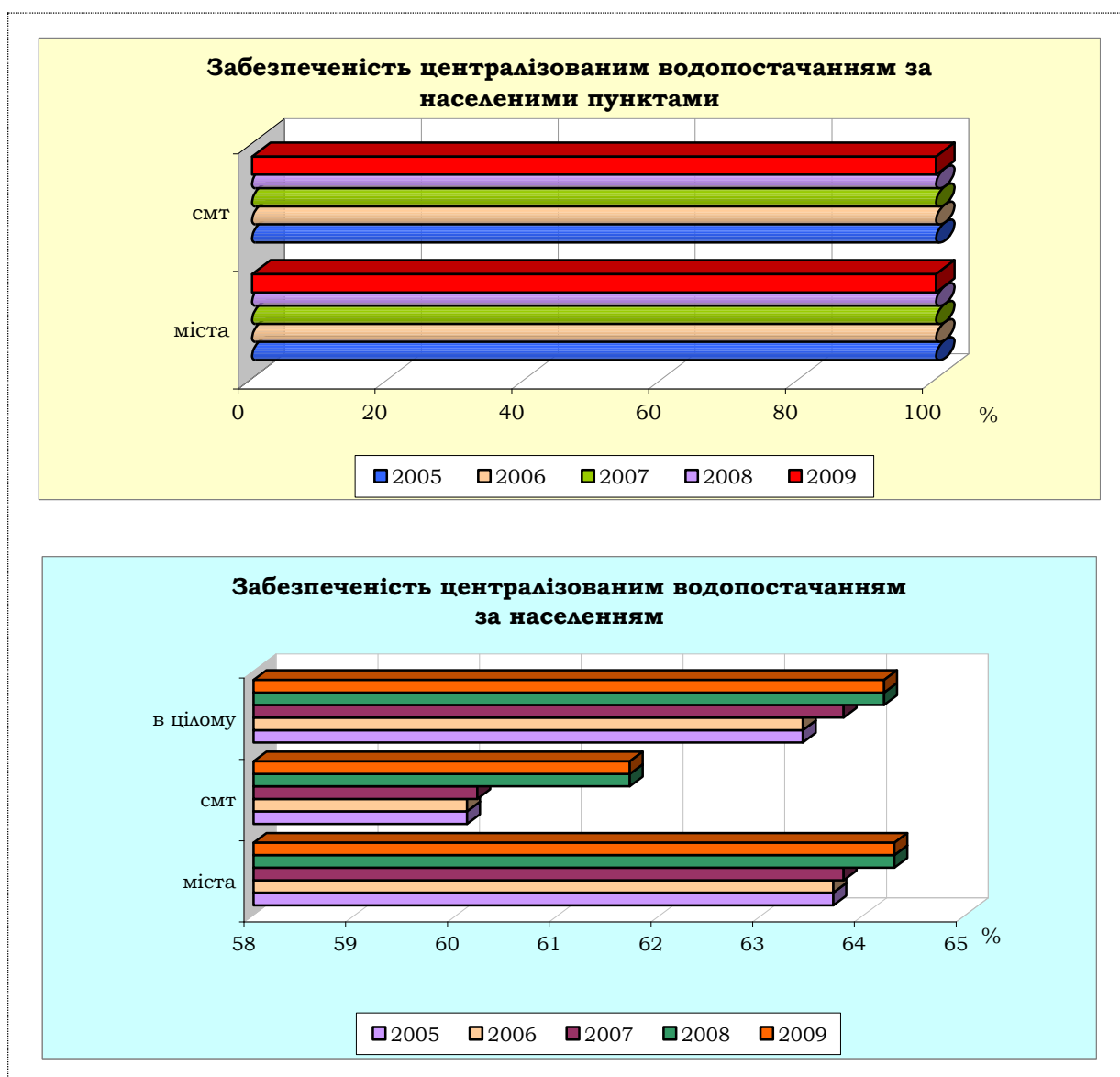

Рис. 5.2.3

- ♦ за населеними пунктами: у містах та смт - залишався на рівні 100 %;
- ♦ за населенням: у містах - зріс з 63,4 до 64,2 %; у смт - з 60,1 до 61,7%.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2007 рр. - 66,7 %; у 2008 р. - 69,2 %; у 2009 р. - 97 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2008-2009 рр. - 1 % населених пунктів і 1,5 % населення.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років складала: 16 - спеціалізованих та 27 багатогалузевих комунальних; 2 - державних.

Базове підприємство - **КП «Вінницяоблводоканал»**. Йому підпорядковані: ДП «Іллінціводоканал», ДП «Бершадьводоканал», ДП «Крижопільводоканал», ДП «Ямпільводоканал», ДП «Гайсинводоканал», ДП «Липовецьводоканал», Турбиська дільниця КП «Липовецьводоканал», ДП «Жмеринкаводоканал», ДП «Томашпільводоканал», ДП «Калинівкаводоканал», ДП «Хмільникводоканал», ДП «Тростянецьводоканал».

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів залишилась на том же рівні - 5; підземних зросла на 1 до 12; окремих свердловин - на 14 - до 196;
- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 7,5 млн. м³/рік - з 111,2 до 118,7 млн. м³/рік;
- ♦ у 2008 р. було введено 0,1 млн. м³/рік нових потужностей;
- ♦ нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 0,5 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 52,8; 49,7; 46,3; 44,5 та 40,7 млн. м³/рік. (рис. 5.2.4).

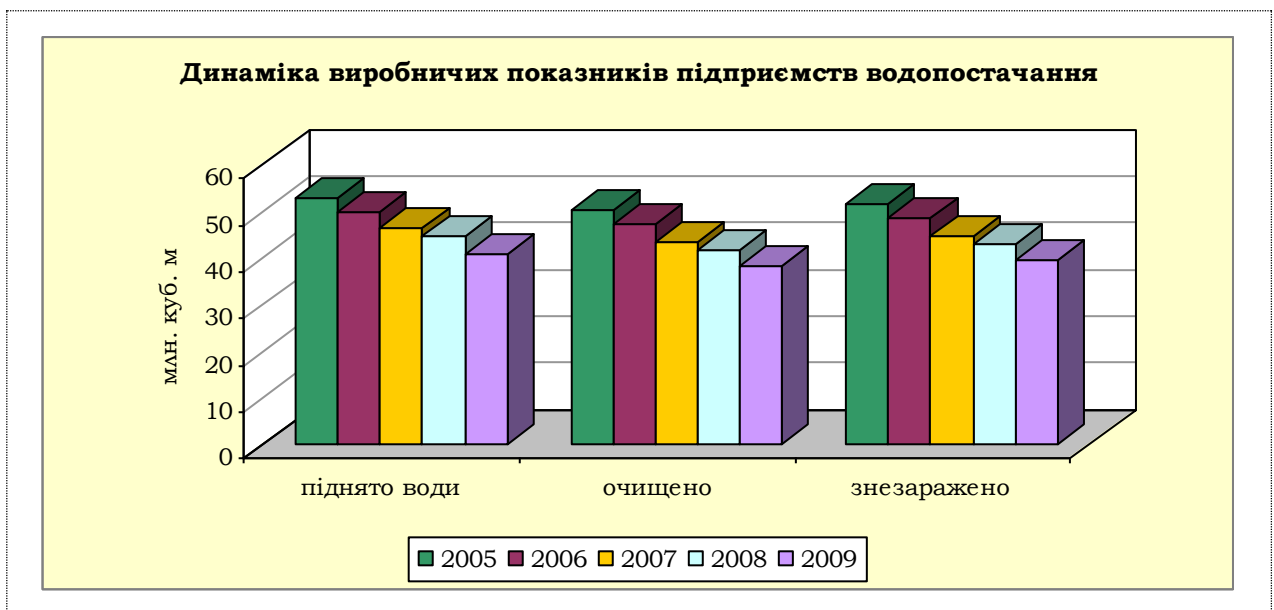

Рис. 5.2.4

При цьому відсоток очищеної води зменшився з 94,9 % (у 2005 р.) до 93,4 % (у 2009 р.); а знезараженої - з 97,2 % до 96,6 %, відповідно.

За період з 2005 по 2009 рік витoki та втрати питної води в цілому по області зросли на 5,3 % і досягли 29,7 % від обсягів піднятої підприємствами водопостачання води (рис. 5.2.5).

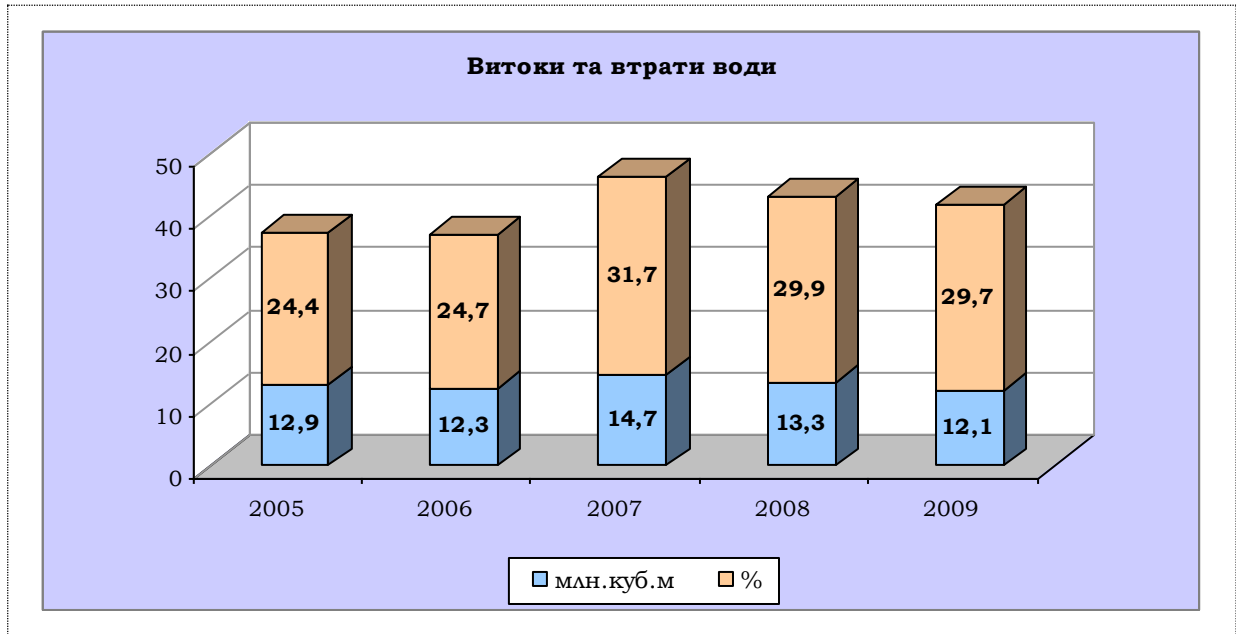

Рис. 5.2.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 30,8 до 25 млн. м³/рік, але у відсотках до піднятої води ця величина зростає з 58,3 до 61,4 %; реалізація води населенню зменшилась з 25,3 до 20,7 млн. м³/рік та зростає у відсотках до піднятої води - з 47,9 до 50,9 % (рис. 5.2.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 80-82 %.

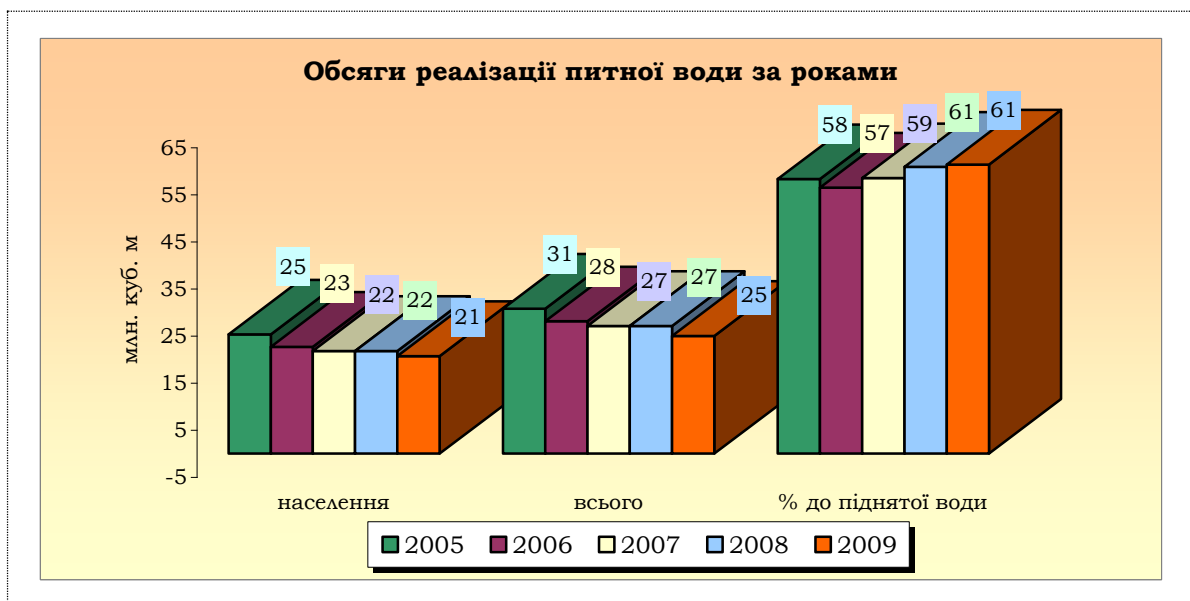

Рис. 5.2.6

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 120; 110; 114; 110 та 102 тис. м³/добу; «населення» - 84; 77; 74; 74 та 68 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 38,2 до 30,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались - з 723 до 756 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.2.7).

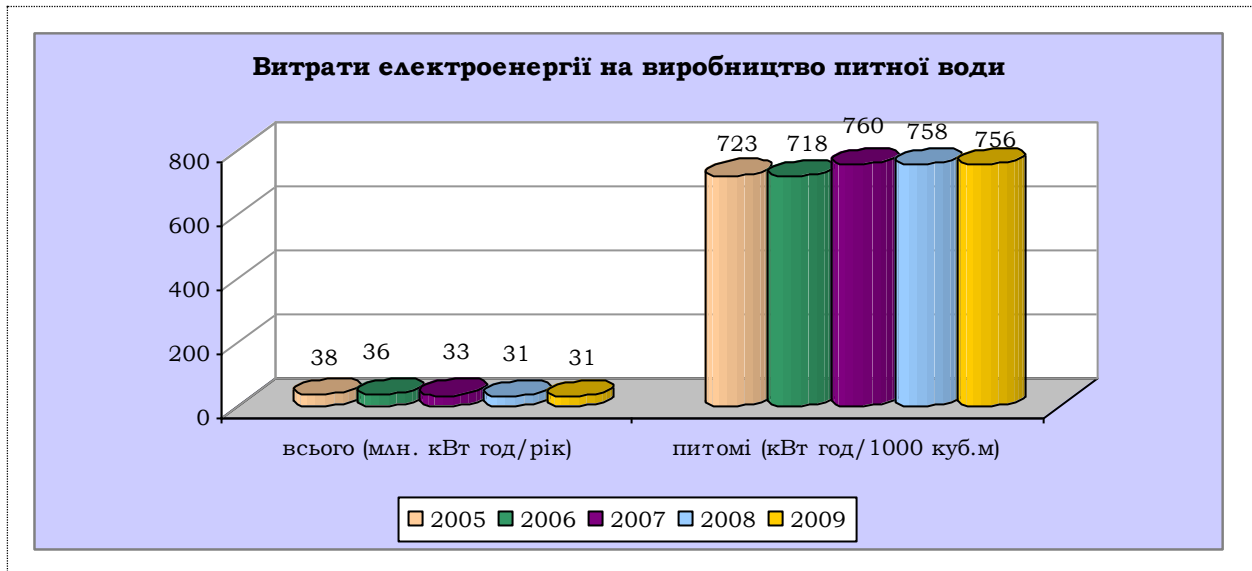

Рис. 5.2.7

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. залишалась без змін - 47; те саме відноситься і до розподілу насосних станцій за категоріями (рис. 5.2.8).

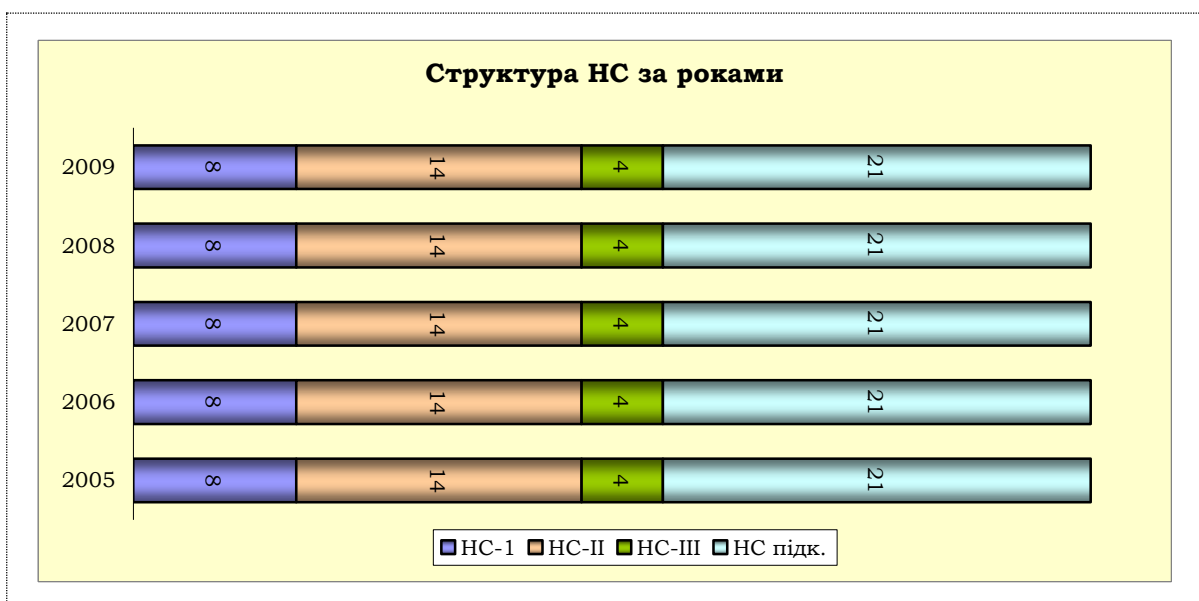

Рис. 5.2.8

Згідно наданих даних, загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років не змінювалась і дорівнювала 237,2 млн. м³/рік, причому величини проектної та фактичної потужностей були однаковими.

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 6 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 197. Насоси, що потребували заміни склали: у 2005, 2008-2009 рр. - 25 одиниць; у 2006-2007 рр. - 28; з них протягом року було замінено: у 2006 р. - 6; у 2007 р. - 9; у 2008 р. - 11 (рис. 5.2.9).

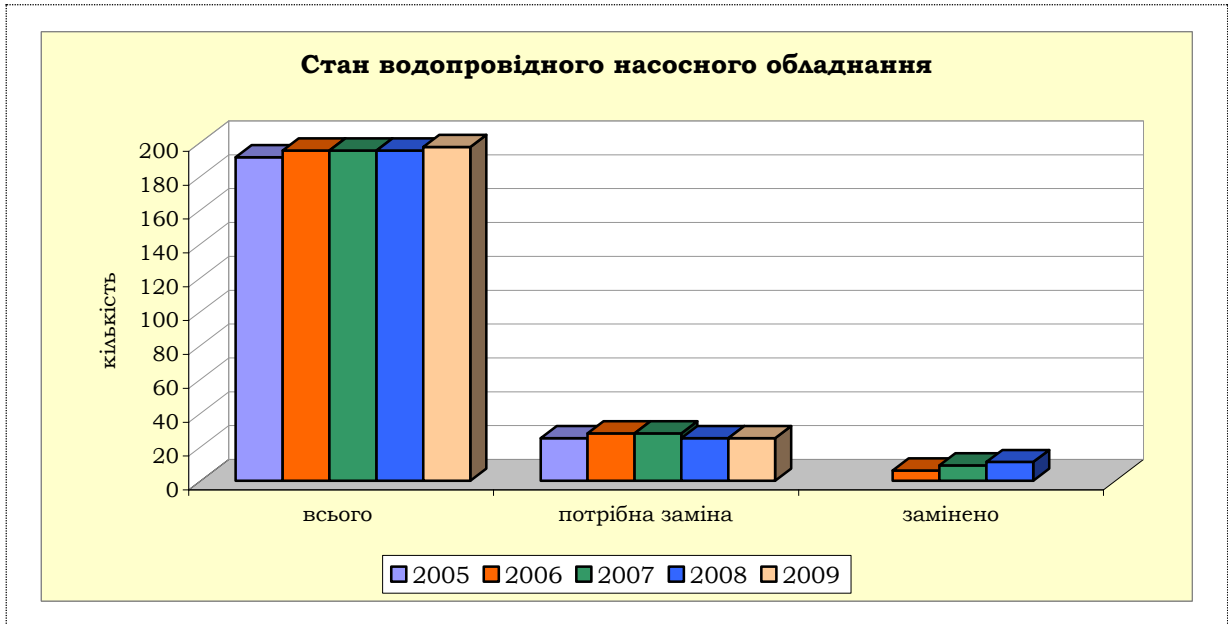

Рис. 5.2.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 42 км і становили у 2009 р. - 1178,2 км. У структурі мереж за ці роки практично ніяких змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж залишалась на рівні 12 %, а внутрішньо кварталних та вуличних мереж складала, відповідно, на 12 та 54 % (рис. 5.2.10).

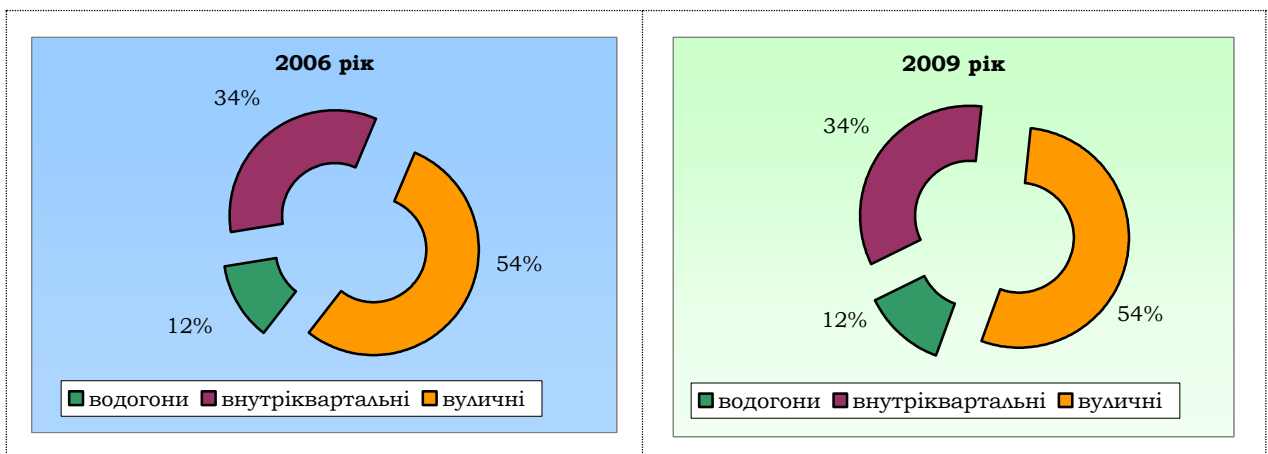

Рис. 5.2.10

Технічний стан водопровідних мереж на протязі останніх п'яти років погіршувався: у 2005 р. - 25 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 28,9 %. (рис. 5.2.11). Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005-2009 рр. щорічно замінювалось лише 1-1,6 % зношених труб.

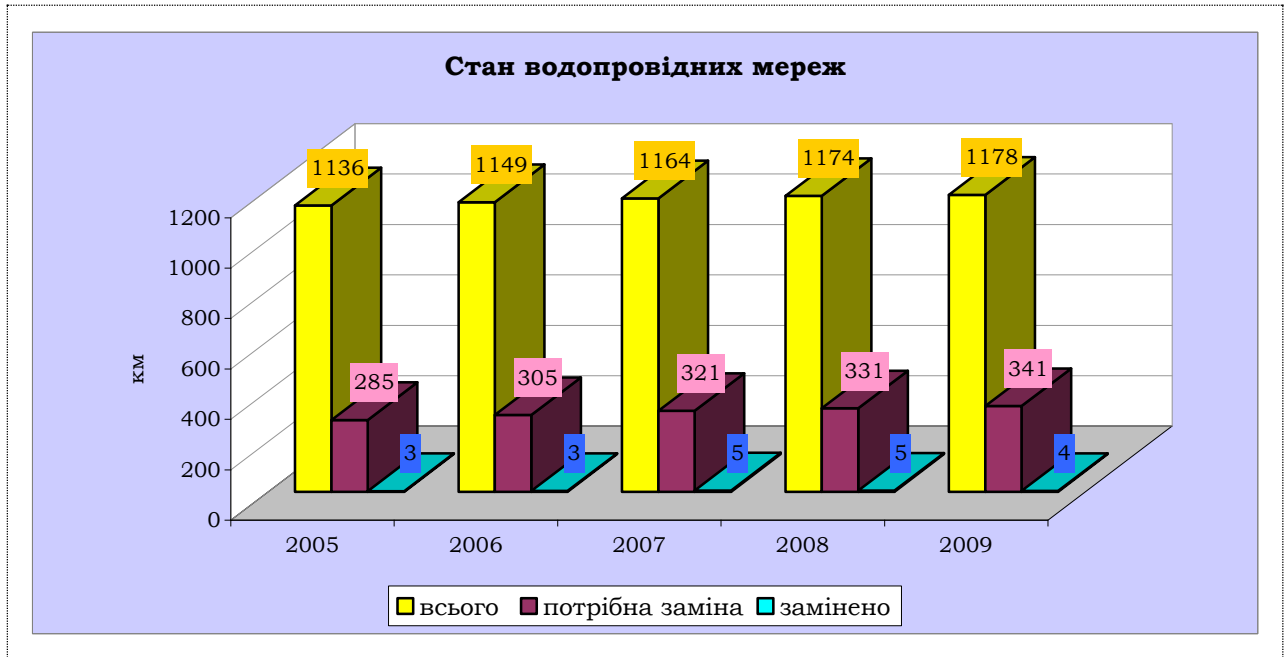

Рис. 5.2.11

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1021; 1020; 1081; 920 та 610; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,92; 0,88; 0,92; 0,78 та 0,52 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 1 - до 29, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 9,15 тис. м³.

За цей період було побудовано 3 водонапірні башти і у 2009 р. вони налічували 11 одиниць з загальним об'ємом 0,68 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 581; у 2006 р. - 509; у 2007 р. - 356; у 2008 р. - 292; у 2009 р. - 252. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 329 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках зростало: відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 34 %; у 2006 р. - 37 %; у 2007 р. - 42 %; у 2008 р. - 46 %; у 2009 р. - 69 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 35 %.

Для квартир цей показник становив у 2007 - 77 %; у 2008 - 79 %; 2009р. - 82 % (рис. 5.2.12).

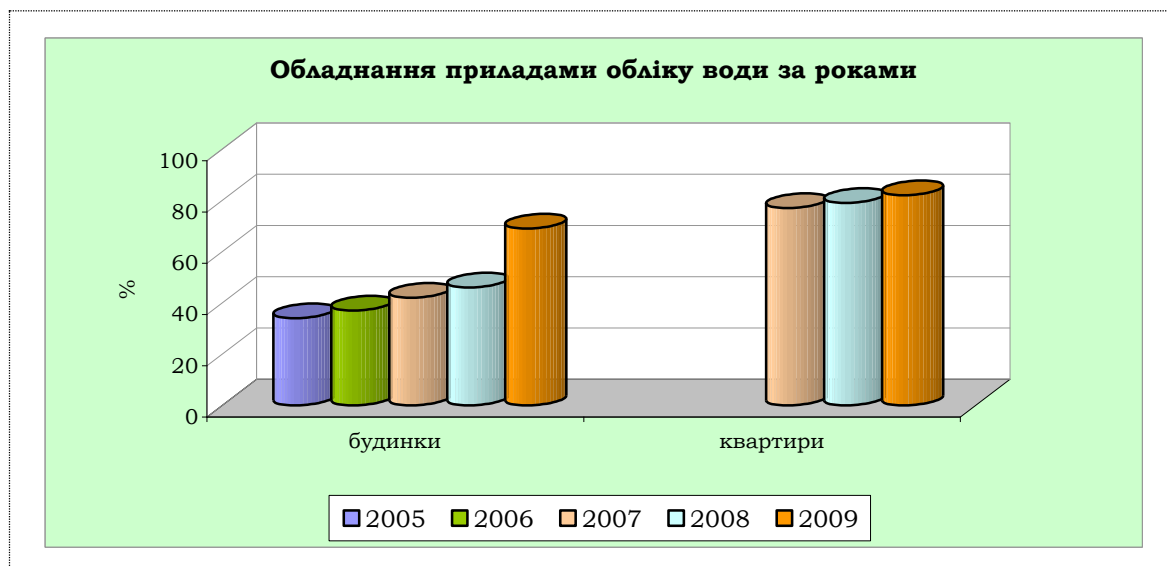

Рис. 5.2.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи зросли з 1,5 - у 2005 р. до 3,3 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи збільшились у 2,2 рази і становили у 2009 р. - 18,12 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались - 0,66 - у 2005 р.; 0,7 - у 2006 р.; 0,8 - у 2007 р.; 1,14 - у 2008 р.; 1,44 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи становили: по 4,02 - у 2005-2007 рр. та по 5,4 грн./м³ - у 2008-2009 рр. (рис. 5.2.13).

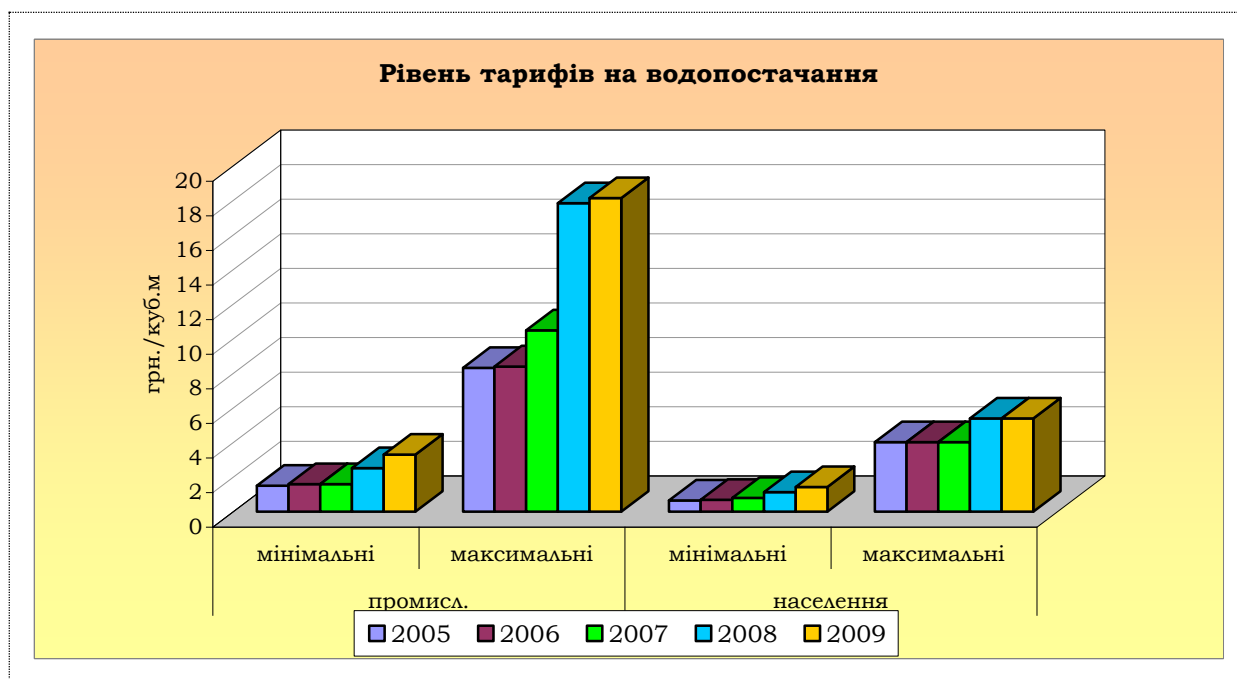

Рис. 5.2.13

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 0,98 (у 2005 р.) до 2,6 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 212; 223; 197; 187 та 198 %;
- ♦ для населення - 56; 69; 69; 65 та 68 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.2.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів			1,77		
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,2	17,5	20,78	5,6	
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,55	0,20	0,111	0,221	1,255

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому покращився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, знизилась 0,7 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.2.4, рис. 5.2.14).

Таблиця 5.2.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	2,2	2,4	1,9	1,6	1,5
	<i>невідповідність ЗСО</i>	1,8	2,2	1,6	1,4	1,2
	<i>відсутність ОС</i>	0,23	0,12	0,12	0,12	0,12
	<i>відсутність знезараження</i>	0,35	0,4	0,37	0,4	0,37
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	2,5	3,9	2,5	2,3	2,2
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	2,2	3,9	2,5	2,3	2,2
	<i>відсутність ОС</i>	0,27	-	-	-	-
	<i>відсутність знезараження</i>	-	-	-	-	-

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була вищою на 0,3-0,7 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

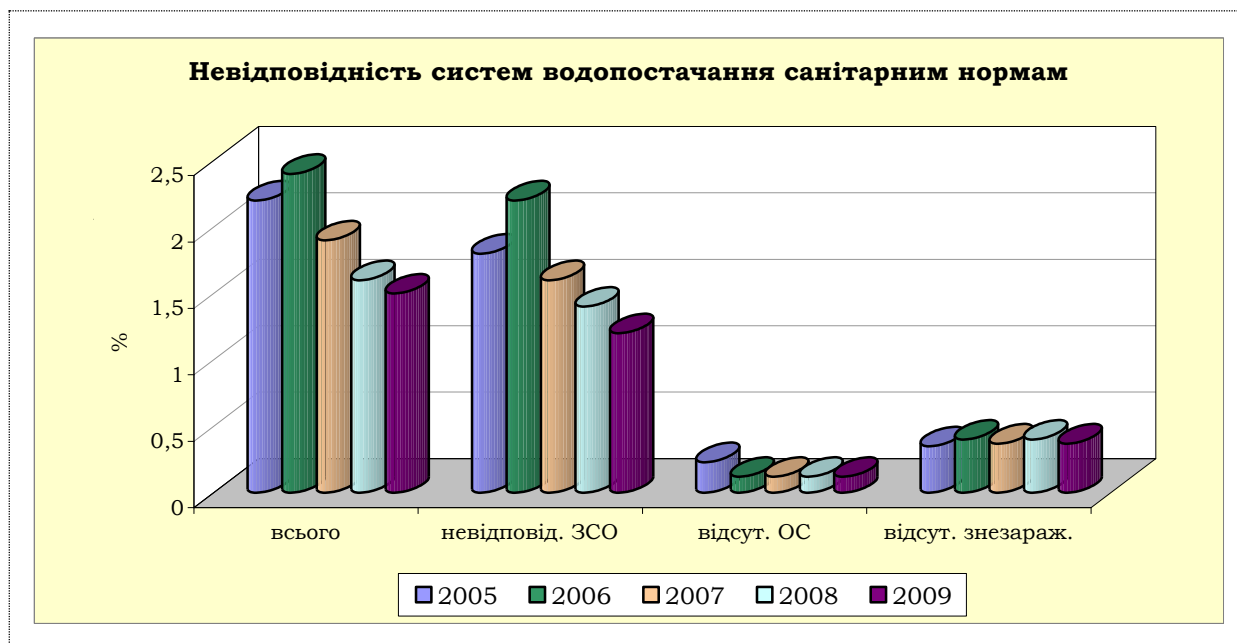

Рис. 5.2.14

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. по відношенню до загальної кількості проаналізованих проб, становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 2,5; 3; 3,1; 3 та 2,6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 6,5; 6,1; 7,3; 7,9 та 4,4 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 2,5; 3,1; 3,1; 3 та 2,6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 6,5; 7,3; 7,3; 7,9 та 4,4 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 12,6-18 %; за бактеріологічними 16,8-25,6 % (табл. 5.2.5).

Таблиця 5.2.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	2,5	3,0	3,1	3,0	2,6
	<i>бактеріологічними</i>	6,5	6,1	7,3	7,9	4,4
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	3,5	4,7	4,26	5,0	4,7
	<i>бактеріологічними</i>	14,0	11,6	11,9	11,1	6,6

3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	18,0	15,6	12,6	12,7	12,6
	<i>бактеріологічними</i>	19,7	19,3	22,6	25,6	16,8
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	2,5	3,1	3,1	3,0	2,59
	органолептичними	1,6	1,3	1,3	1,02	1,29
	загальною мінералізацією	0,27	0,39	0,39	0,45	0,35
	санітарно-токсичними	0,73	1,3	1,3	1,6	0,94
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	6,5	7,3	7,3	7,9	4,4
	колі-індексом	6,5	7,3	7,3	7,9	4,4
колі-індексом 20 і більше	3,2	3,2	3,2	3,4	2,3	

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1412 до 1355 (табл. 5.2.6).

Таблиця 5.2.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1412	1424	1491	1248	1355
Об'єкти з порушенням санітарних норм	259	268	272	251	296
Питома вага порушень санітарних норм, %	18,3	18,8	18,2	20,1	21,8
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	729	669	681	929	985
Накладено штрафів	176	199	201	218	286
<i>з них отримано</i>	132	179	186	197	260
Справи, направлені у слідчі органи	8	9	4	10	10
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	5	5	4	10	10
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	9	12	-	1	5
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	553	470	480	711	699
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	34	23	34	47	124
<i>тимчасово</i>	519	447	446	664	575
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	179	226	277	269	235

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ за населеними пунктами: для міст та смт залишився на рівні 100 %;
- ♦ за населенням: в цілому по області збільшився з 48 до 54 %; для міст - з 54 до 56 %; для смт - з 14,1 до 14,7 % (рис. 5.2.15).

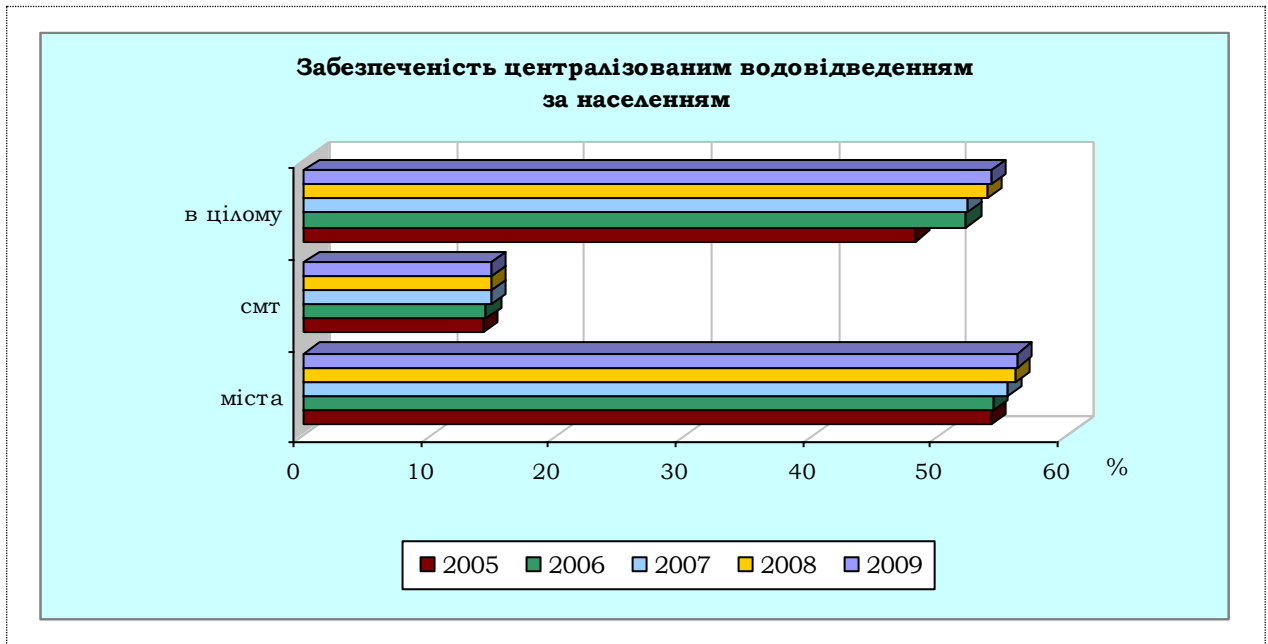

Рис. 5.2.15

Питоме водовідведення по відношенню до 2006 р. зменшилось для всіх категорій населених пунктів: в цілому по області - з 221 до 212; для міст - з 228 до 215; для смт - з 85 до 74 л/добу на людину (рис. 5.2.16).

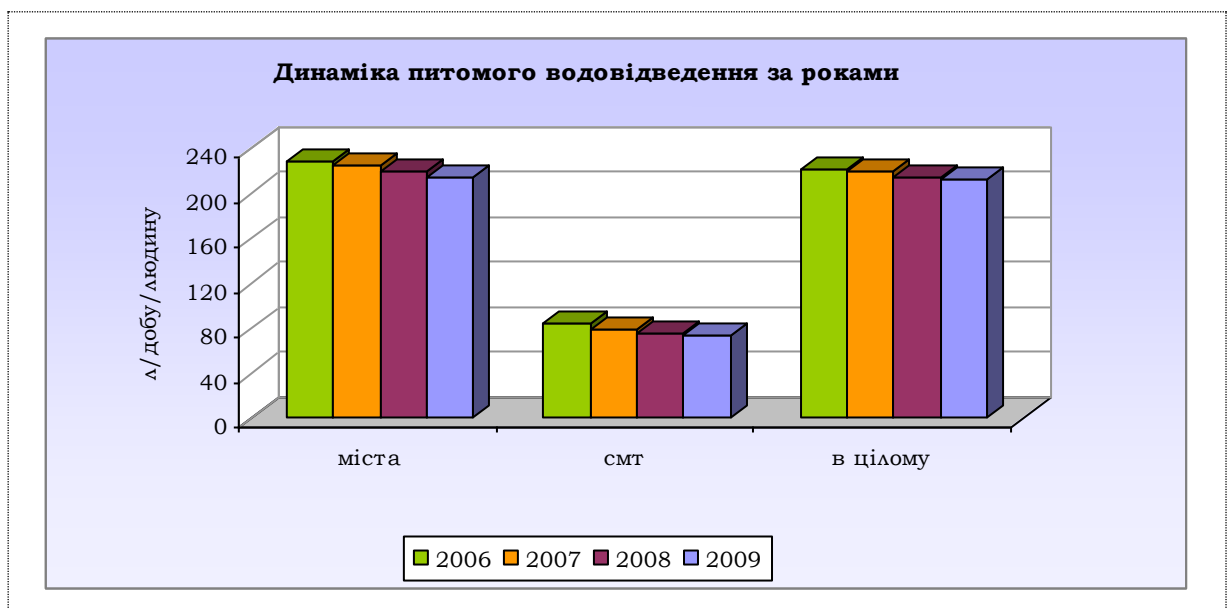

Рис. 5.2.16

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 41,6; у 2006 р. - 38,9; у 2007 р. - 36,9; у 2008 р. - 34; у 2009 р. - 33,8 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 100 % всіх стічних вод, з них біля 99,5 % пройшли повний цикл біологічного очищення (рис. 5.2.17).

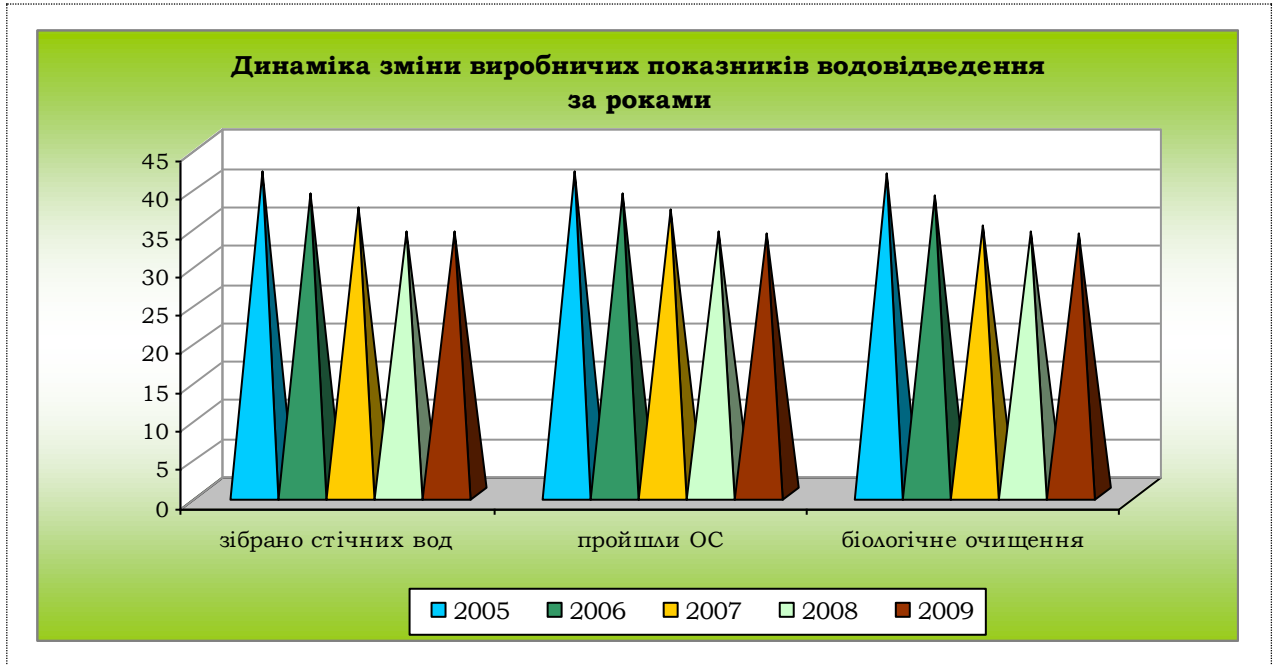

Рис. 5.2.17

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. потрохи зростали з 19,4 до 22,3 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 666; 650; 662; 665 та 650 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.2.18).

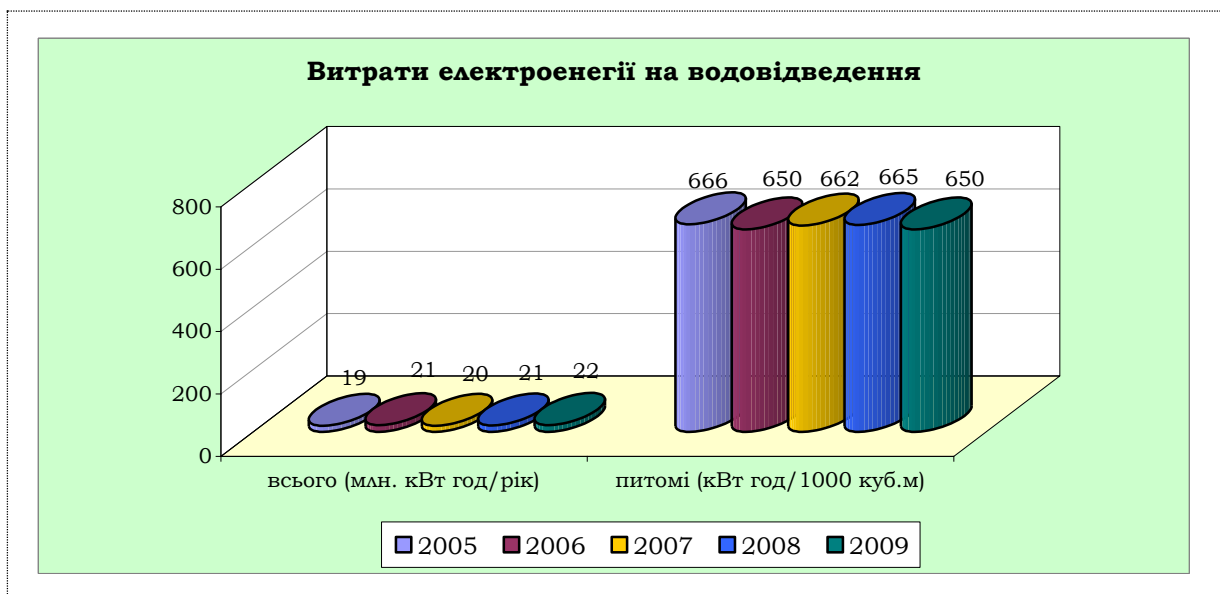

Рис. 5.2.18

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 40 до 42.

Згідно наданих даних їх проектна та фактична потужності у ці роки були однаковими і дорівнювали: у 2005 р. - 102; у 2006 р. - 105; у 2007-2009 рр. - 105,4 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 4 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 114; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 9,1 %; у 2006 р. - 10,7 %; у 2007 р. - 12,3 %; у 2008 р. - 8,8 %; у 2009 р. - 10,5 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 30; 33,3; 42,9; 40 та 8,3 % (рис. 5.2.19).

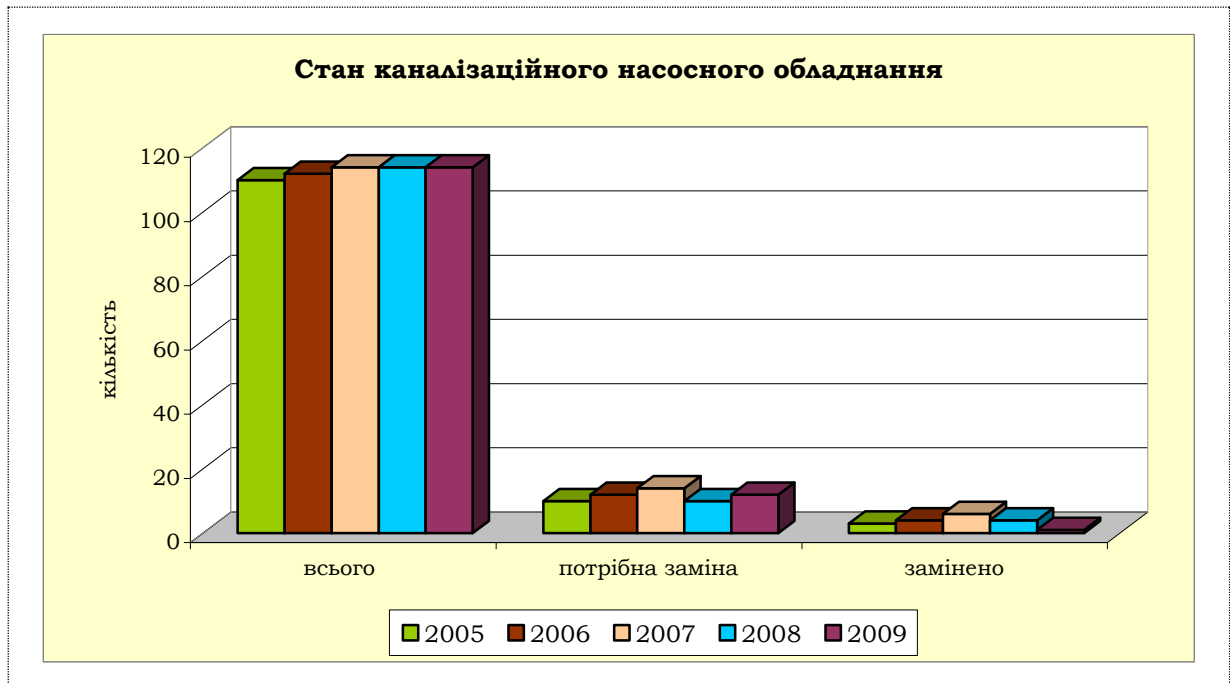

Рис. 5.2.19

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 47; з них потребували реконструкції - 5.

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. також не змінилась і дорівнювала - 79,8, а фактична - 79,2 млн. м³/рік. Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило понад 99 %.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 16,5 км і становили у 2009 р. - 680,9 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась рівною 32 %; внутрішньо кварталних мереж - зменшилась, а вуличних мереж - збільшилась на 1 % (рис. 5.2.20).

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив, відповідно: у 2005 р. - 14,1 %; у 2006 р. - 15,5 %; у 2007 р. - 17,3 %; у 2008 р. - 18,5 %; у 2009 р. - 19,1 %; з них було замінено 2,4% - у 2006 р.; 1,1 % - у 2007 р.; 0,6 % - у 2008 р. та 1,2 % - у 2009 р. (рис. 5.2.21).

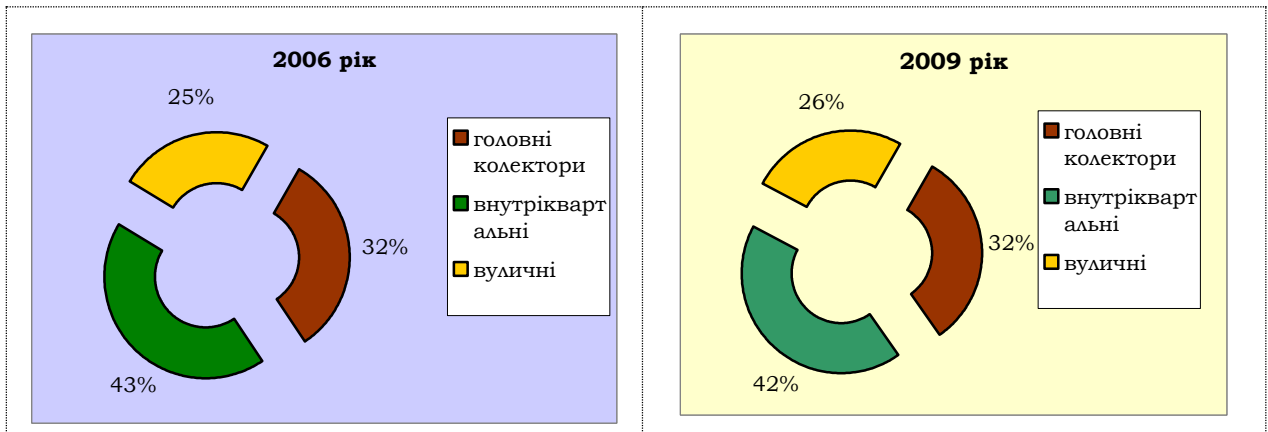

Рис. 5.2.20

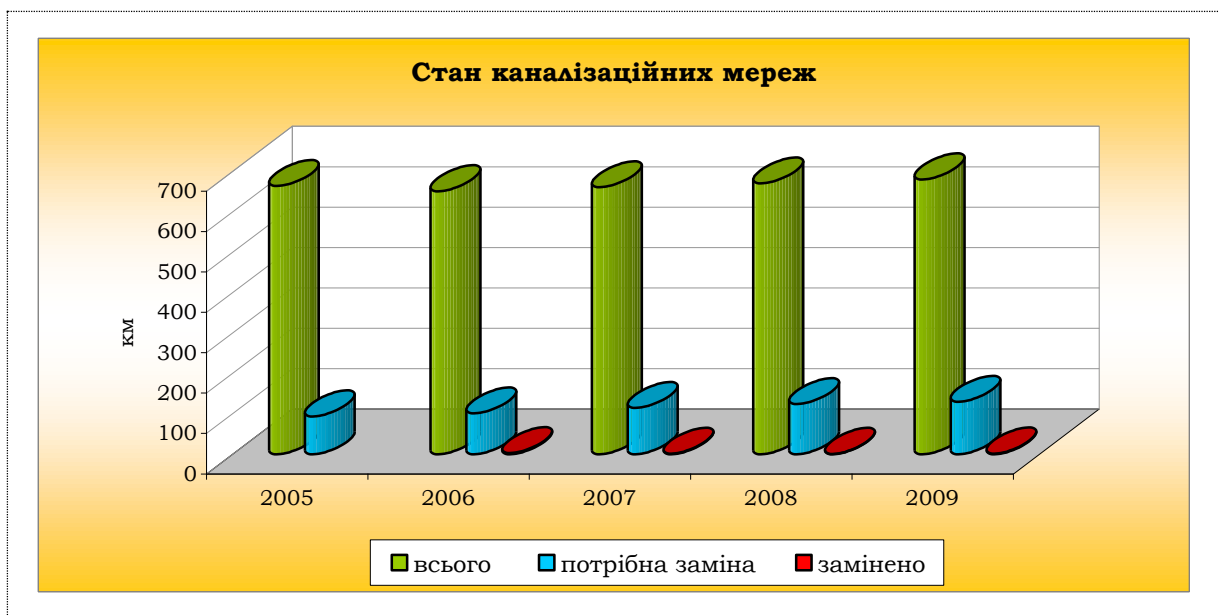

Рис. 5.2.21

Кількість аварій на каналізаційних мережах протягом 2005-2009 рр. поступово зменшувалась і становила за роками: 164; 160; 155; 140 та 130. Всього за цей період чисельність аварій знизилась на 34 випадки на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій коливалась у межах 0,19-0,25.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи зросли з 1,8 - у 2005 р. до 2,25 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи збільшились у 2,5 рази і становили у 2009 р. - 24,57 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались: 0,41 - у 2005 р.; 0,47 - у 2006 р.; 0,62 - у 2007 р.; 0,84 - у 2008 р.; 1,02 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи становили: 3,62 - у 2005 р.; 5,5 - у 2006 р.; 6,97 - у 2007 р.; 7,61 - у 2008 р.; 15,95 грн./м³ - у 2009 р (рис. 5.2.23).

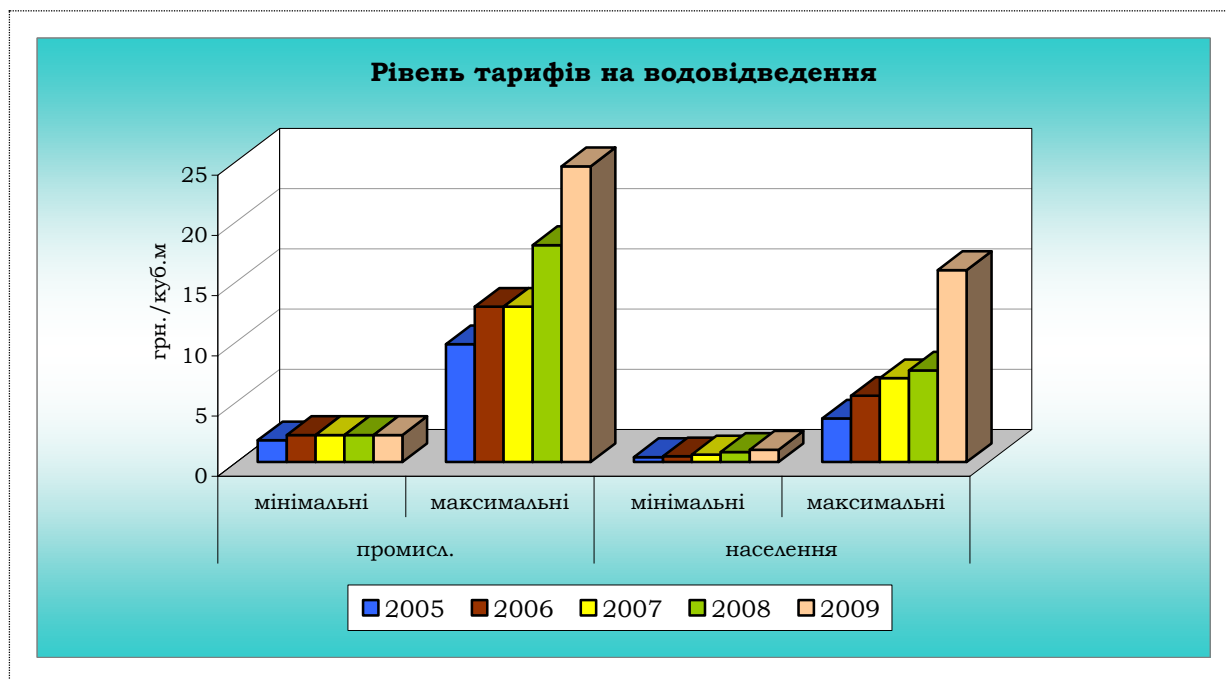

Рис. 5.2.23

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,81 (у 2005 р.) до 2,26 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 245, 212, 223, 195 та 206 %;
- ♦ для населення - 42, 52; 27, 54 та 56 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.2.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Реконструкція і модернізація об'єктів	2,67	4,16	3,6	3,34	0,52
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,04	0,03	0,172	0,148	0,694

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.2.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	56	54	55	52	53
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	56	54	55	52	53
	господарсько-побутових	25	28	27	25	24
	промислових	31	26	28	27	29
2.1	Без очищення					
	всього	2	2	3	2	2
	господарсько-побутових	1	1	1	1	2
	промислових	1	1	2	1	-
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	6	4	11	7	9
	господарсько-побутових	5	3	9	4	4
	промислових	1	1	2	3	5
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	52,9	51,0	69,8	65,3	62,6
	нормативно чистих без очищення	40,1	38,5	34,6	32,3	31,3
	нормативно очищених	10,6	10,6	31,7	31,1	28,9
	недостатньо очищених	2,19	1,69	3,47	1,82	2,24
	неочищених	0,01	0,18	0,05	0,13	0,14
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	39,8	37,6	35,4	33,9	30,5
	нормативно чистих без очищення	5,2	4,27	3,87	3,98	3,33
	нормативно очищених	32,5	31,7	28,8	28,2	25,0
	недостатньо очищених	2,18	1,6	2,7	1,65	2,08
	неочищених	0,00	0,02	0,04	0,13	0,14

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.2.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	19	19	19	19	18
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	47	28	31	17	12
	за мікробіологічними показниками	30	28	29	9	14
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	190	190	158	158	126
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	85	38	104	93	74
	за мікробіологічними показниками	73	82	126	84	102

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водою I-ї категорії

Таблиця 5.2.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	52	72	90	92	112
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	1	18	11	18	46
3	Передано справ до прокуратури	2	-	1	-	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В області розроблена та діє обласна «Програма реформування і розвитку комунального господарства Вінницької області на 2002-2005 рр. та на період до 2010 року» зі змінами і доповненнями Вінницької обласної Ради №779 від 25.03.2005 р. До програми включені питання що стосуються розвитку та реформуванню водопровідно-каналізаційного господарства області, в тому числі і КП «Вінницяоблводоканал», головними розділами якої є скорочення витрат та проведення ефективної енергозберігаючої політики та підвищення якості наданих послуг.

На підставі обласної програми на підприємстві розроблена «Стратегічна програма розвитку головного підприємства ВКГ «Вінницяводоканал» на період до 2015 року». Складений перелік основних енергозберігаючих заходів по КП «Вінницяоблводоканал» та заходи по підвищенню якості питної води.

Терміни виконання - щорічно та до 2010-2015 рр.

Стан виконання програм оцінюється на задовільно. Фінансування заходів Програм у 2009 році з боку держави відсутнє.

Протягом звітнього року замінена ділянка напірного каналізаційного колектору від КНС 1А по вул. Г. Успенського до ОСК та ділянка напірного колектора від КНС №1 по вул. Свердлова до ОСК.в м. Вінниці. Продовжувалась реконструкція ОСК в м. Іллінці.

З метою покращення якості питної води за звітний період продовжувалась робота по ліквідації колонок і переключення абонентів за кошти підприємств до мережі водопроводу, проведена заміна 3,95 км аварійних мереж. У 2009 року прийнято на баланс 4,7 км водопровідних і 10 км каналізаційних мереж. В тому числі 3,7 км мереж КЕВ Вінницького району, 3,5 км новозбудованих мереж мікрорайону «Поділля»; самопливний колектор мікрорайону «Тяжилів» - 3 км; напірний колектор, що проходить по території лікарні -0,8 км та інших приватних мереж - 2,8 км.

Для підвищення епідеміологічної безпеки питної води було проведено дворазове промивання і хлорування водопровідних мереж, РЧВ для зберігання води, водонапірних башт і підземних джерел водопостачання.

В жовтні 2007 року відбулось виробниче випробування поліхлориду алюмінію РАХ19 XL (виробник «Кеміпол», Польща), за підсумками якого отри-

мано позитивні результати. На сьогоднішній день 50 % води кожної станції м. Вінниці очищається за допомогою даного реагенту. Проведено лабораторні випробування нового флокулянта «OPTIFLOC», виробництва «Cytac industries B.V», Нідерланди.

Протягом звітного року в напрямку енергозбереження була проведена реконструкція 2-х КНС з заміною насосного обладнання на обладнання з кращими характеристиками в м. Бершадь, заміна насосного агрегату на ВНС II підйому в м. Бершадь. Реконструйовані ВНС III-підйому по вул. Тичини в м.Вінниці; ВНС IV-підйому по вул. Стахурського в м. Вінниця. Переведена КНС №3А по вул. Пирогова в м. Вінниці з централізованого опалення на тепловий насос.

За рахунок впровадження енергозберігаючих заходів енергоспоживання об'єктів м. Вінниці зменшилось на 908 тис. кВт. год. на рік.

Для покращення фінансового стану підприємства поліпшена робота зі споживачами з використанням агітаційного автобуса, посилена претензійно-позовна робота і відключення боржників. В результаті цього надходження коштів за надані послуги піднято до 100 %.

Для удосконалення системи обліку в рамках Державної програми заборонено оформлення нових абонентів без наявності приладу обліку води. Підприємство надає послуги по повірці, ремонту, встановленню і продажу лічильників. На головному підприємстві введена послуга по встановленню лічильників води в кредит. Протягом року силами приватних і юридичних осіб підприємства встановлено 9790 приладів обліку.

Для покращення економічного стану довкілля перекладені найбільш проблемні аварійні ділянки самопливних колекторів по містам області і замінені ділянка найбільш зношеного напірного колектору $D=700$ мм від вузлової КНС №1А до ОСК та $D=600$ мм від КНС №1 до ОСК м. Вінниця. Проводились роботи по реконструкції ВНС в м. Іллінці.

Погіршенню фінансового стану підприємства сприяє: відсутність коштів по Державним програмам, постійне щомісячне збільшення вартості електроенергії, що нівелює всі очікувані результати робіт по зменшенню енергоспоживання; недосконала тарифна політика, довгий термін погодження та затвердження скорегованих тарифів на послуги водопостачання та водовідведення.

5.3 Волинська область

Територія Волинської області розташована в межах басейнів рр. Західний Буг (19 %) та Прип'ять (81 %). Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Західний Буг (довжина в межах області 148 км) та Прип'ять (172 км); середні річки Тур'я, Стохід, Стир, а також 126 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 13 водосховищ, які в основному використовуються для зволоження осушених земель та риборозведення.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, збільшувались з 85,73 (у 2005 р.) до 98,76 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі коливалась у межах 61,6-62,93 млн. м³/рік, а обсяги використаної - 70,6-79,7 млн. м³/рік (табл. 5.3.1 та рис. 5.3.1).

Таблиця 5.3.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	85,73	97,50	92,41	96,42	98,76
	підземна	61,96	61,60	62,93	62,72	59,28
	поверхнева	23,77	35,9	29,48	33,7	39,48
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	70,60	76,86	79,70	77,83	76,30
	на господарсько-питні потреби	28,95	28,05	26,96	26,21	24,29
	на виробничі потреби	20,68	24,79	24,34	23,90	21,52
	на сільськогосподарські потреби	16,11	16,11	19,82	19,55	19,33
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	50,54	49,65	52,37	51,16	48,33
	на господарсько-питні потреби	28,95	28,05	26,96	26,21	24,29
	на виробничі потреби	5,37	5,00	5,59	5,34	4,69
	на сільськогосподарські потреби	16,11	16,11	19,82	19,55	19,33

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 41; 36,5; 33,8; 33,7 та 31,8 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 29,3; 32,3; 30,5; 30,7 та 28,2 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 22,8; 21; 24,9; 25,1 та 25,3 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 48,3-52,4 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 57,3; 56,5; 51,5; 51,2 та 50,3 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 10,6; 10,1; 10,7; 10,4 та 9,7 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 31,9; 32,4; 37,8; 38,2 та 40 %.

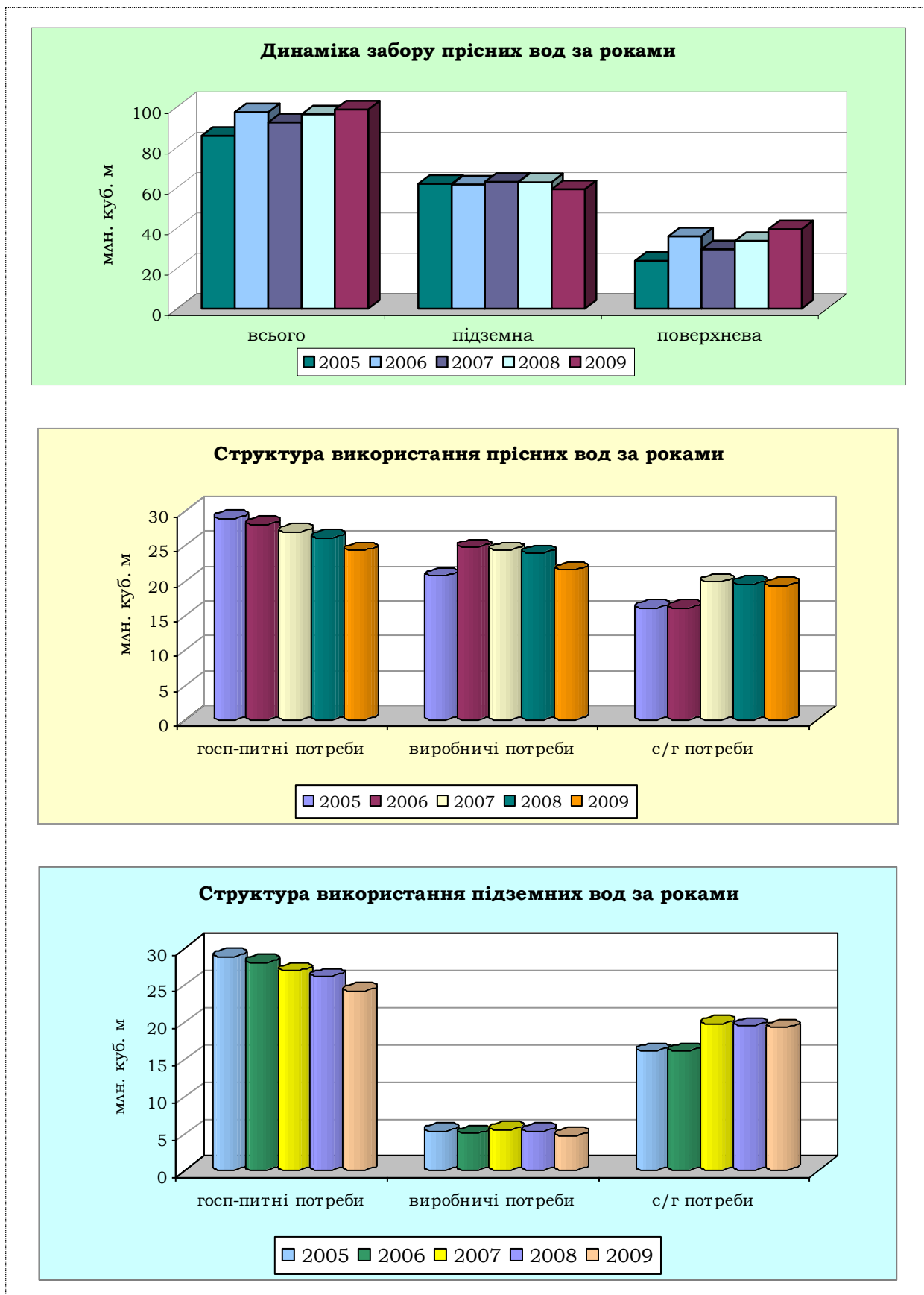

Рис. 5.3.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років частка джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, складала 2,4 % у 2005 р. та по 2,1 % - у 2006-2009 рр.; для комунальних джерел - відхилень не спостерігалось; для сільських - 4,3-3,7 %; відомчих - 7,1-7,3 % (рис. 5.3.2).

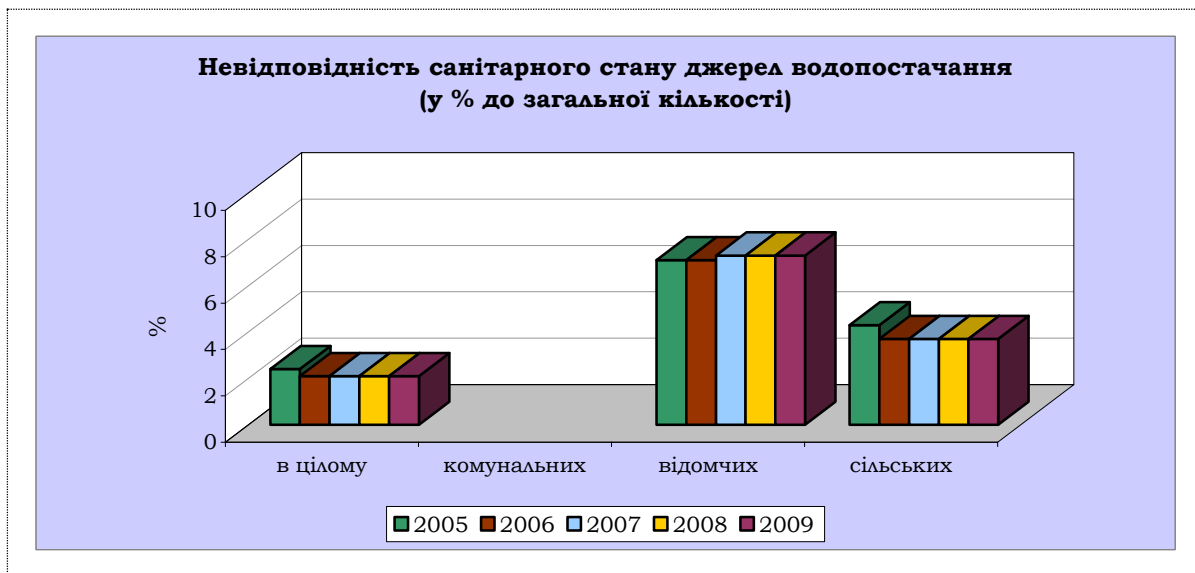

Рис. 5.3.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.3.2):

Таблиця 5.3.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	9,7	12,4	10,7	12,0	8,9
бактеріологічні	1,0	1,0	1,17	1,3	1,0
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	8,0	8,0	4,9	4,8	2,02
бактеріологічні	-	-	-	-	0,2
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	25,0	20,5	20,2	17,0	14,8
бактеріологічні	15,8	14,6	16,2	15,7	15,7

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 8,9-12,4 %; за бактеріологічними 1-1,3 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 2-8 %; за бактеріологічними 0-0,2 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 14,8-25 %; за бактеріологічними 14,6-16,2 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	-	-	-	3	-
на суму, тис. грн.	-	-	-	360	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	-	-	-	3	-

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.3.3):

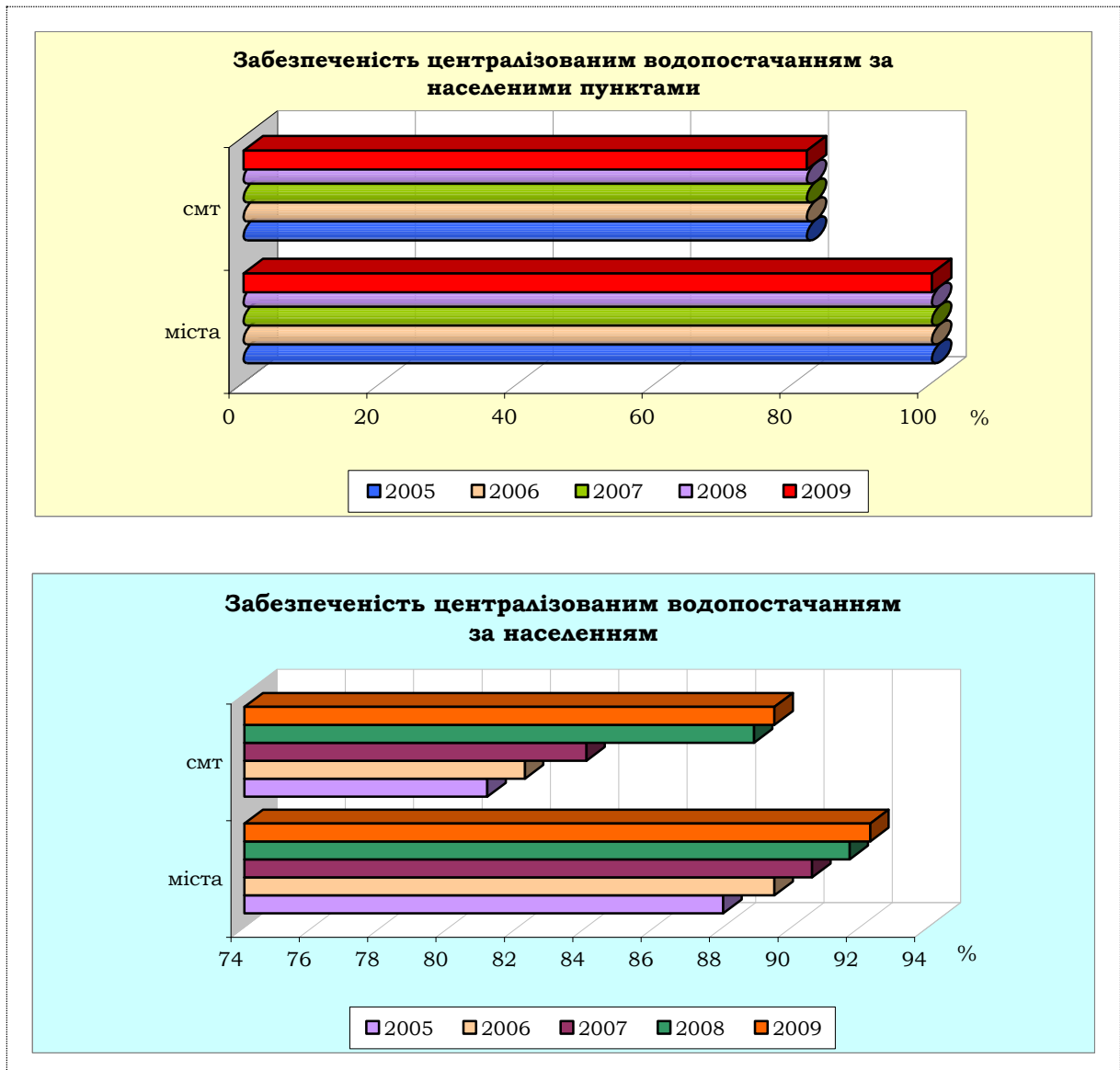

Рис. 5.3.3

- ♦ *за населеними пунктами:* у містах та с/мт - залишався на рівні 100 та 81,8 %, відповідно;
- ♦ *за населенням:* у містах - зріс з 88 до 92,3 %; у с/мт - з 81,1 до 89,5 %.

Питоме водоспоживання в області з 2005 по 2009 рр. постійно знижувалось і дорівнювало, відповідно за роками: 134,8; 128,2; 120; 109,7 та 101,2 л/добу на людину.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років складала: всього - 32; з них спеціалізованих комунальних - 5; багатогалузевих комунальних - 28.

Базове підприємство - **КП «Луцькводоканал»**.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 35,35; 35,07; 32,94; 33,33 та 30,86 млн. м³/рік. При цьому відсоток води, яка пройшла через очисні споруди та була знезаражена, складав: 79 та 74,8; 78,6 та 75,5; 87,3 та 75,2; 88,5 та 72,8; 87,8 та 72,3 %, відповідно (рис. 5.3.4).

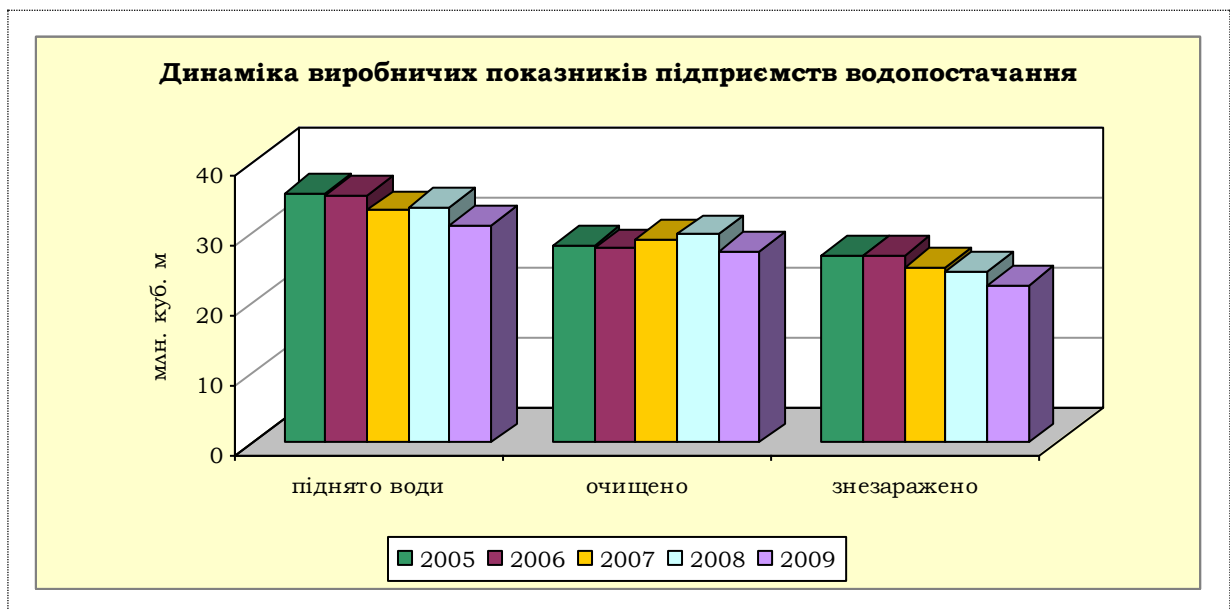

Рис. 5.3.4

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області зросли практично не змінились і знаходились в діапазоні біля 20 % від обсягів піднятої підприємствами водопостачання води (рис. 5.3.5).

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 26,5 до 22,3 млн. м³/рік або з 74,8 до 72,3 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 21,1 до 18,3 млн. м³/рік, але частка населення в обсягах реалізованої води зросла з 79,8 до 82,2 % (рис. 5.3.6).

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 72,5; 72,6; 67,8; 66,3 та 61,1 тис. м³/добу; «населення» - 57,8; 56,8; 55,6; 53,6 та 50,2 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 27,1 до 22,3 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались з 768 до 722 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.3.7).

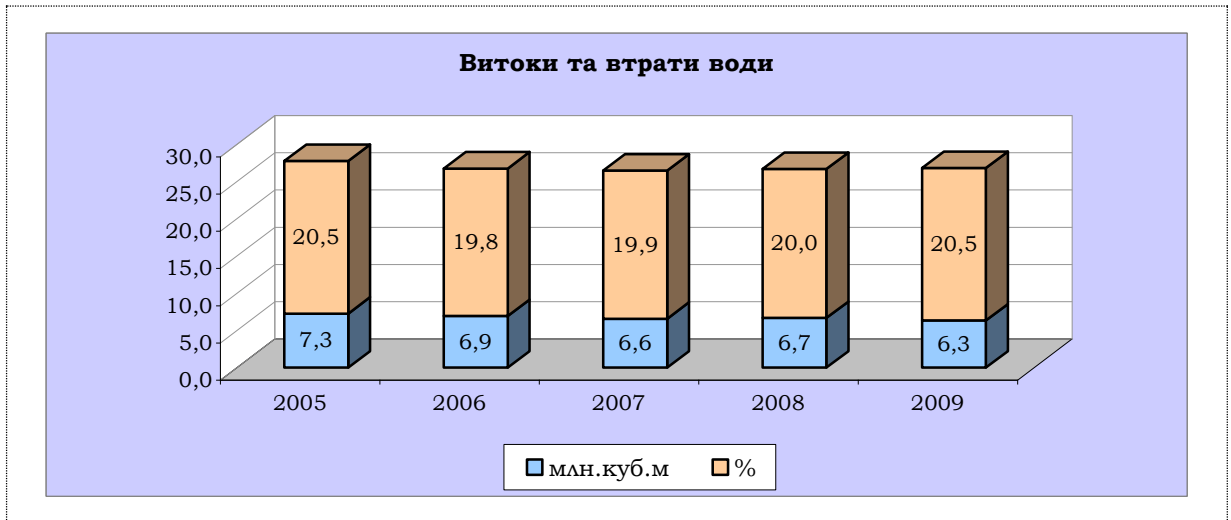

Рис. 5.3.5

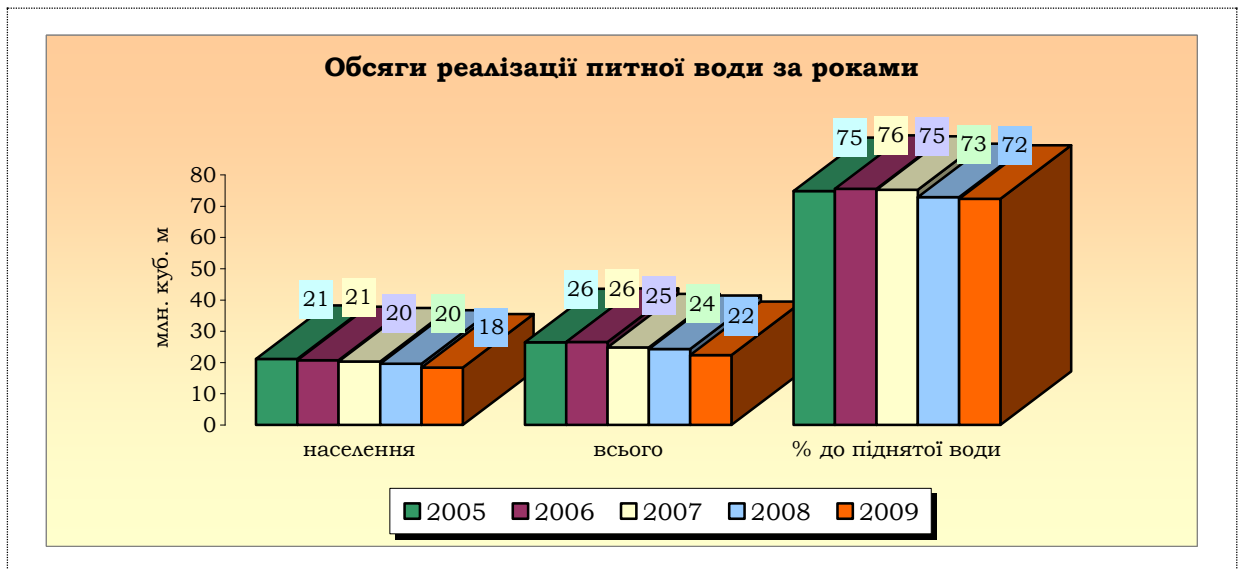

Рис. 5.3.6

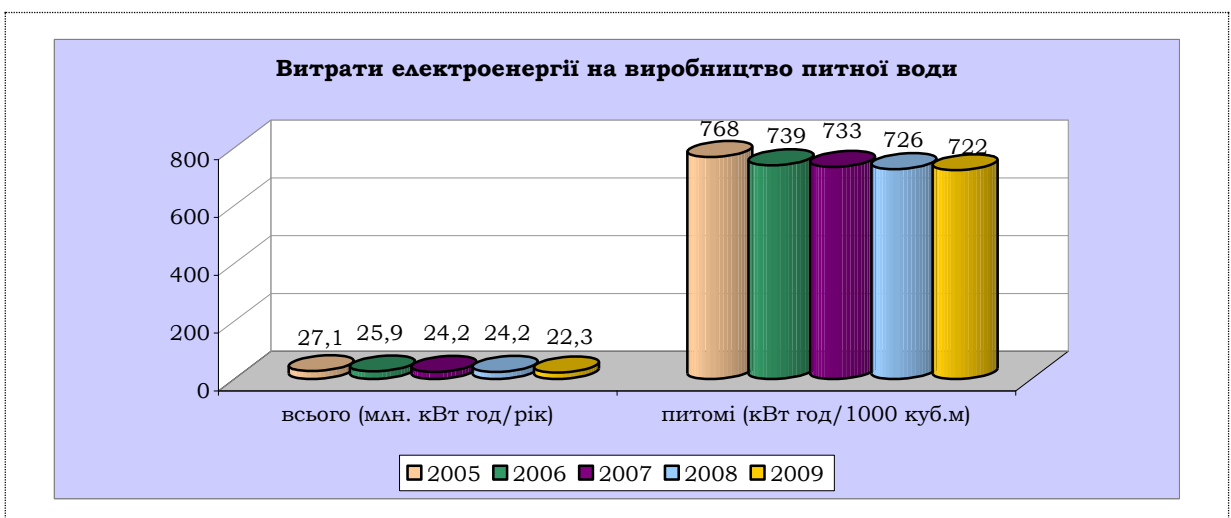

Рис. 5.3.7

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 242 км і становили у 2009 р. - 1116 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж збільшилась на 2 %, а внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 2 %; вуличних мереж - залишилась без змін - 55 % (рис. 5.3.8).

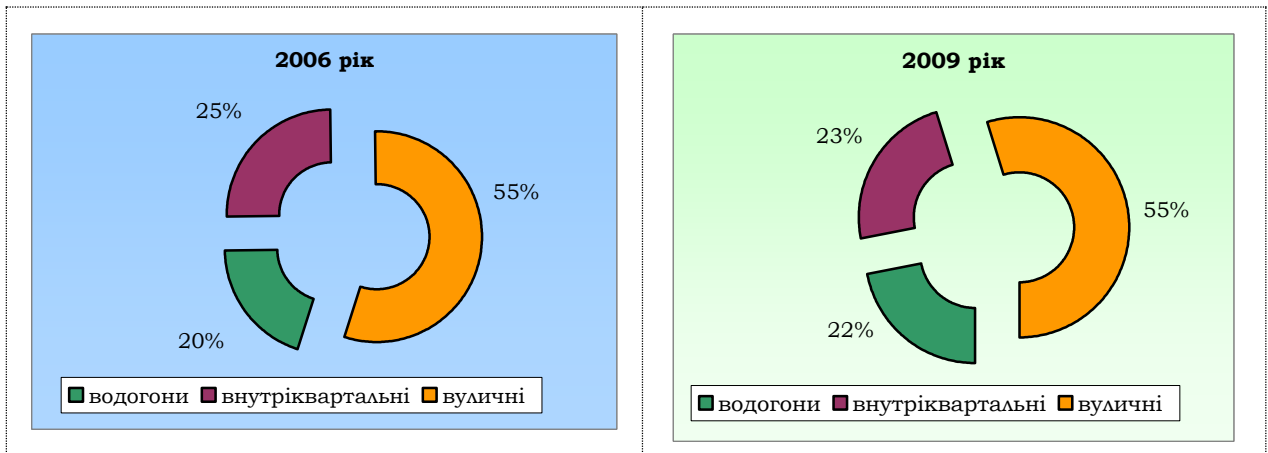

Рис. 5.3.8

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 30,4 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 34,8 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005-2006 рр. було замінено лише 6,2 і 6,8 % зношених труб; у 2007 р. - 10 %; у 2008-2009 рр. - по 5,8 % (рис. 5.3.9).

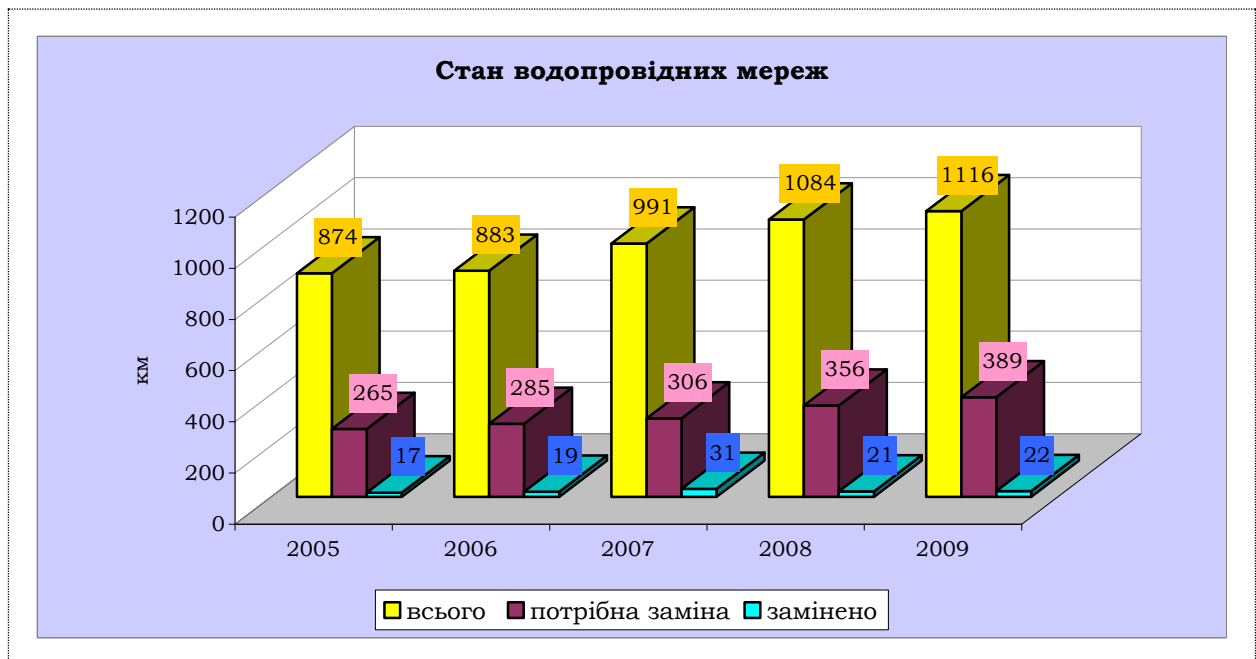

Рис. 5.3.9

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. не змінилась і дорівнювала 36 з сумарним об'ємом 57,9 тис. м³.

За цей період було побудовано 4 водонапірних башти і у 2009 р. вони налічували 87 одиниць.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 1823; у 2006 р. - 1221; у 2007 р. - 1114; у 2008 р. - 1034; у 2009 р. їх кількість знову зросла - до 1131.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи зросли з 0,7 - у 2005 р. до 1,48 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи збільшились з 4,66 до 5,25 грн./м³, відповідно.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005-2006 рр. - 0,45; у 2007 р. - 0,85; у 2008-2009 рр. - 1,3 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 2; у 2006-2007 рр. - 3,41; у 2008 р. - 3,79; у 2009 - 4 грн./м³ (рис. 5.3.10).

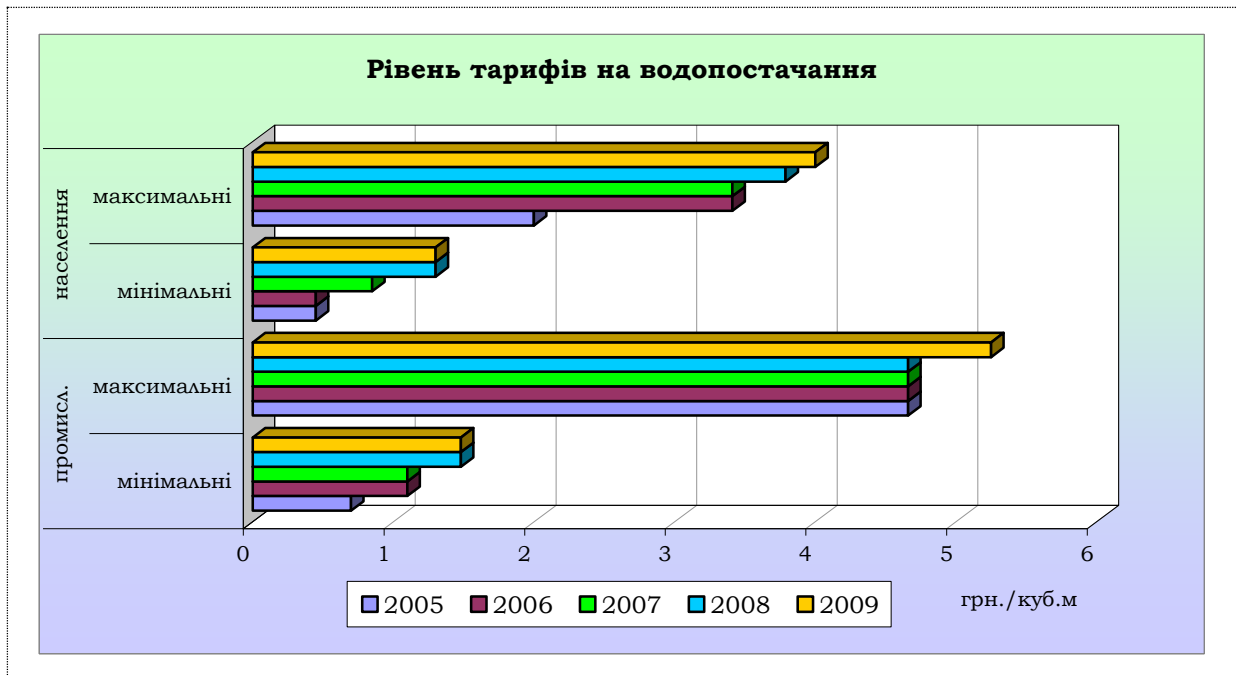

Рис. 5.3.10

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 0,55-4,93 (у 2005 р.) до 1,23-4,39 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 56-120; 55-135; 80-158; 52-186 та 81-164 %;
- ♦ для населення - 54-100; 53-100; 78-100; 47-109 та 50-121 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.3.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, тис. грн.	2110,6	1762,0	6285,2	7990,8	2950,5

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання практично не змінився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, зменшилась на 0,1 %. Основним фактором, що обумовив незадовільний стан систем водопостачання, залишилась відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) (табл. 5.3.4).

Таблиця 5.3.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0
	<i>невідповідність ЗСО</i>	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	4,3	3,7	3,7	3,7	3,7
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	4,3	3,7	3,7	3,7	3,7

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам, починаючи з 2006 р. була нижчою і дорівнювала 3,7 %.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 17,5; 12,3; 10,7; 12 та 8,9 %;
- ♦ за бактеріологічними - 2; 1; 1,2; 1,2 та 1 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 17,5; 13,3; 12,7; 14 та 10,7 %.
- ♦ за бактеріологічними - 2; 1,2; 1,4; 1,5 та 1,2 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 15-25 %; за бактеріологічними 15-16 % (табл. 5.3.5).

Таблиця 5.3.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	17,5	12,3	10,7	12,0	8,9
	<i>бактеріологічними</i>	2,0	1,0	1,17	1,2	1,0
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	18,2	12,8	10,1	14,8	13,0
	<i>бактеріологічними</i>	2,7	1,6	2,3	2,0	1,6
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	25,0	20,5	20,2	17,0	14,8
	<i>бактеріологічними</i>	15,8	14,6	16,2	15,7	15,7
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	17,5	13,3	12,7	14,0	10,7
	органолептичними	14,17	11,7	11,5	12,0	9,9
	загальною мінералізацією	1,7	1,0	1,2	0,6	0,7
	санітарно-токсичними	13,7	2,9	0,4	0,7	0,3
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	2,0	1,2	1,4	1,5	1,2
	колі-індексом	2,0	1,2	1,4	1,5	1,2
	колі-індексом 20 і більше	0,3	0,6	0,4	0,5	0,4

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 728 до 670 (табл. 5.3.6).

Таблиця 5.3.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	728	638	392	626	670
Об'єкти з порушенням санітарних норм	84	50	57	68	62
Питома вага порушень санітарних норм, %	11,5	7,8	8,2	10,8	9,2
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	117	78	80	96	94
Накладено штрафів	72	48	55	66	61
<i>з них отримано</i>	41	39	48	56	52
Справи, направлені у слідчі органи	-	-	-	-	1
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	-	-	-	-	1
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	-	-	-	-	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	37	5	13	13	13
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	37	5	13	13	13
<i>постійно</i>	-	-	-	-	-
<i>тимчасово</i>	37	5	13	13	13
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	8	25	12	17	20

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* для міст та смт залишився на рівні 81,8 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області дорівнював: у 2005 р. - 33,1; у 2006 р. - 33,4; у 2007 р. - 34,2; у 2008 р. - 34,8; у 2009 р. - 35,3 %.

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 25,63; у 2006 р. - 24,89; у 2007 р. - 24,51; у 2008 р. - 23,72; у 2009 р. - 21,56 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 99 % всіх стічних вод, з них 96 % пройшли повний цикл біологічного очищення (рис. 5.3.11).

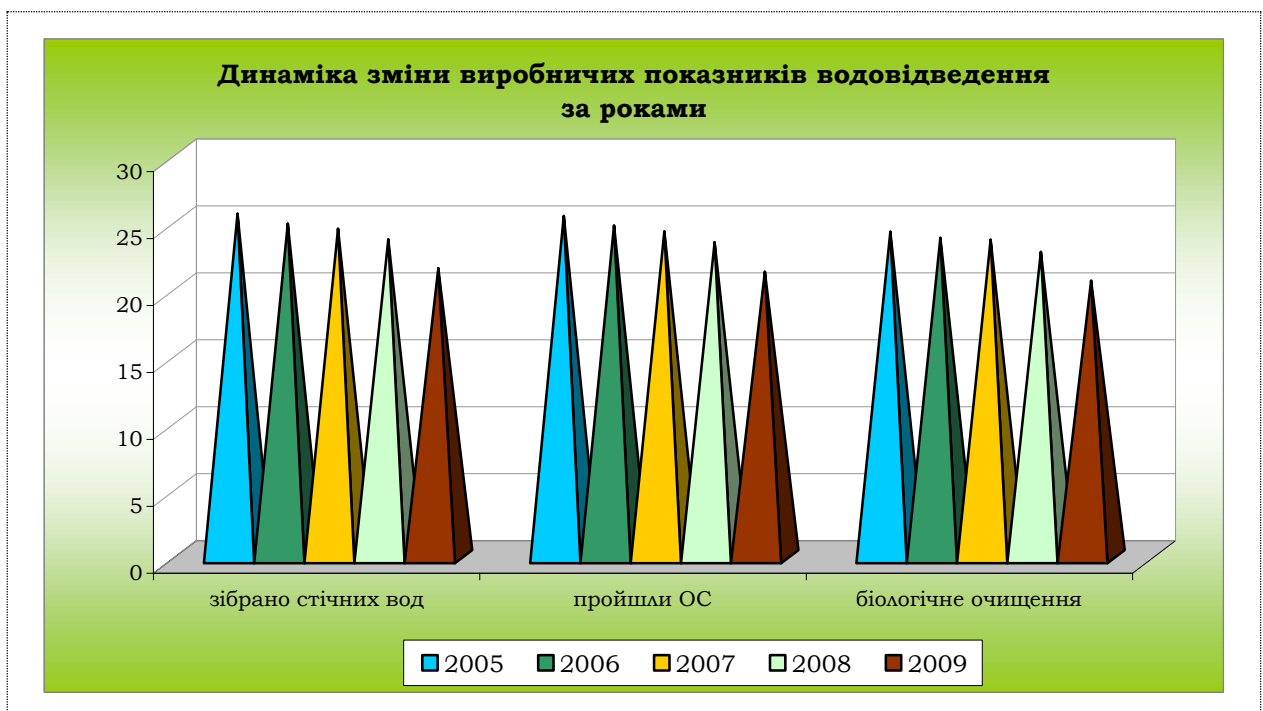

Рис. 5.3.11

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 21,1 до 17,5 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 701; 808; 802; 786 та 811 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.3.12).

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. складала: у 2005-2006 рр. - по 68; у 2007 р. - 70; у 2008-2009 рр. - по 72.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась без змін і дорівнювала - 30.

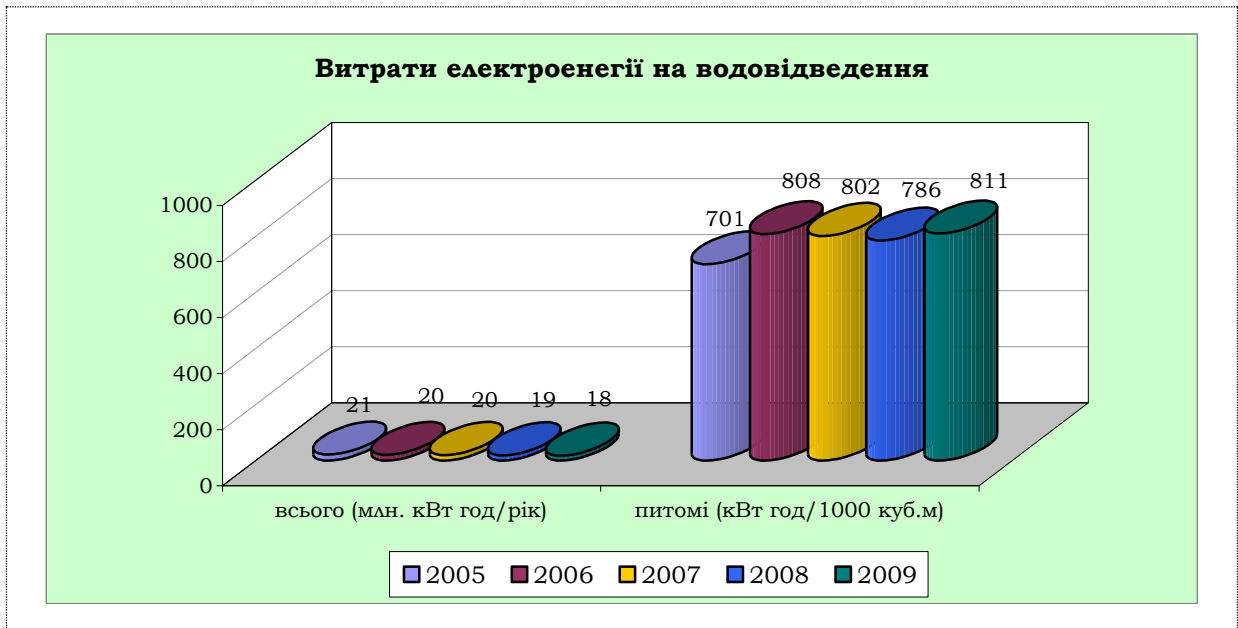

Рис. 5.3.12

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 77 км і становили у 2009 р. - 753 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 %; внутрішньо кварталних мереж - залишилась без змін, а вуличних мереж - збільшилась на 1 % (рис. 5.3.13).

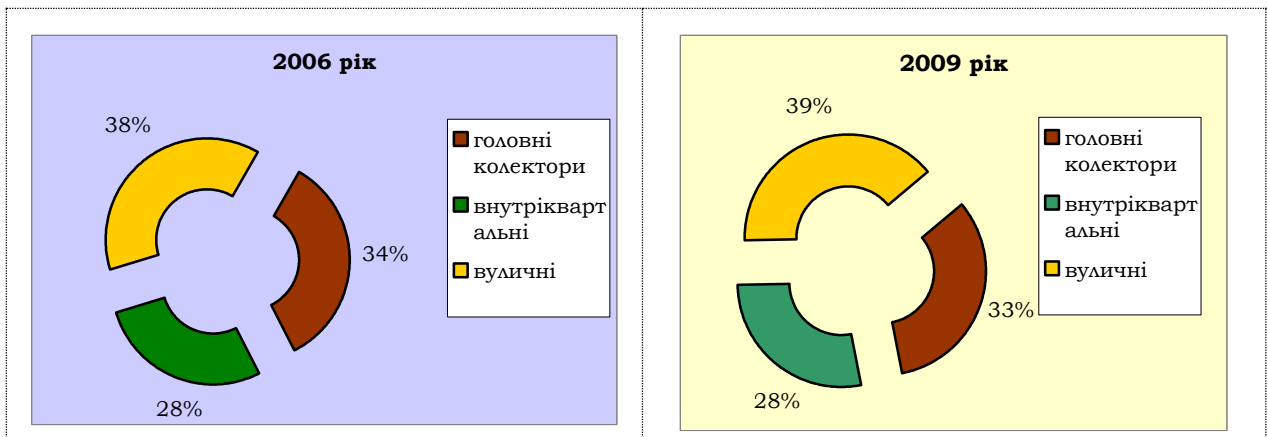

Рис. 5.3.13

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 23,2; у 2006 р. - 23,7; у 2007 р. - 24,9; у 2008 р. - 24,6; у 2009 р. - 25,9 %; з них було замінено, відповідно, 2,3; 2,5; 2,7; 1,9 та 0,6 % (рис. 5.3.14).

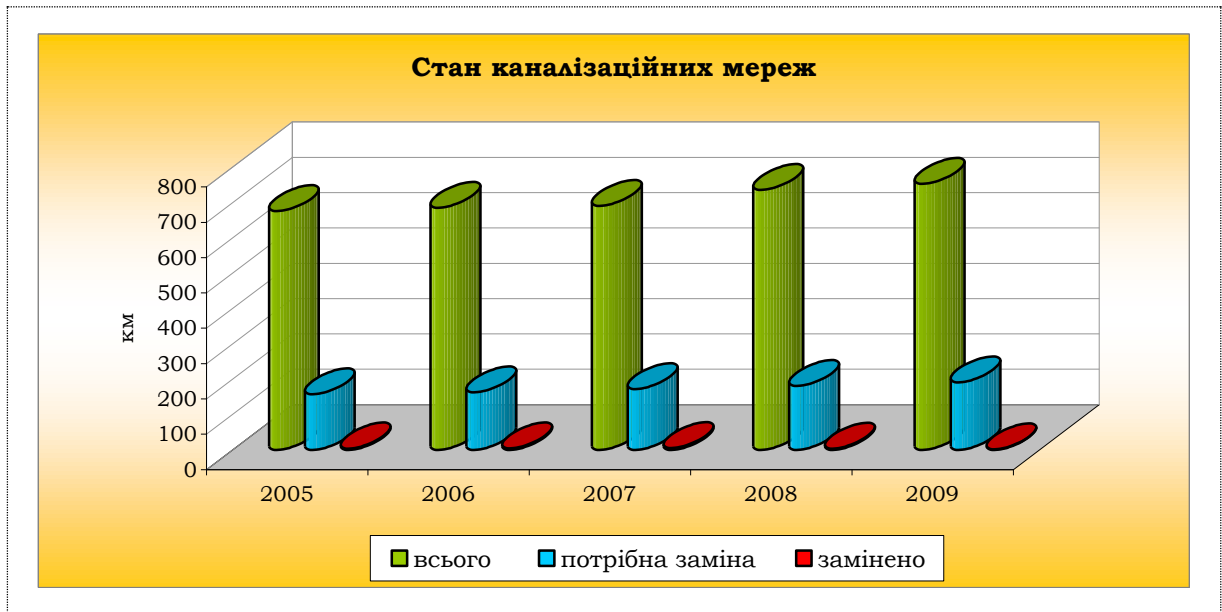

Рис. 5.3.14

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи зросли з 0,56 - у 2005 р. до 1,68 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи збільшились у 2,5 рази і становили у 2009 р. - 8,6 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,28; у 2006 р. - 0,42; у 2007 р. - 0,9; у 2008 р. - 0,6; у 2009 р. - 1,48 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 3,3; у 2006-2007 рр. - 5; у 2008-2009 рр. - 7,5 грн./м³ (рис. 5.3.15).

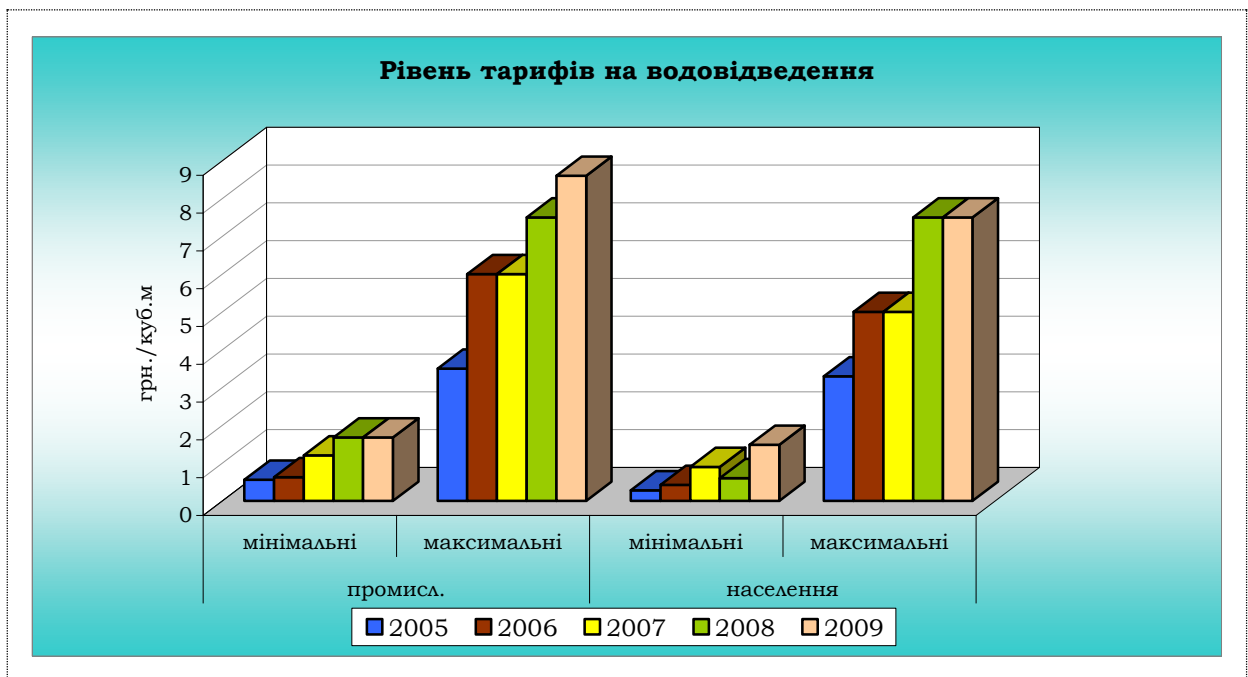

Рис. 5.3.15

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зроста в цілому по області з 0,73 (у 2005 р.) до 1,41-7,12 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 50-100; 51-100; 58-147; 50-179 та 80-192 %;
- ♦ для населення - 43-100; 40-102; 38-102; 42-109; та 75-132 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.3.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, тис. грн.	1393,4	2639	19904	3186,8	1889,5

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.3.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	59	65	67	68	76
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	59	65	67	68	76
	господарсько-побутових	16	18	21	22	23
	промислових	43	47	46	46	53
2.1	Без очищення					
	всього	1	2	3	5	3
	господарсько-побутових	-	-	1	2	-
	промислових	1	2	1	3	3
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	15	11	13	12	8
	господарсько-побутових	10	8	9	9	8
	промислових	5	3	4	3	-
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	39,48	38,83	40,47	40,96	47,72
	нормативно чистих без очищення	9,79	10,18	11,60	12,43	22,25
	нормативно очищених	28,89	28,01	24,87	24,06	21,79
	недостатньо очищених	0,79	0,35	3,93	3,24	3,00
	неочищених	0,01	0,28	0,07	1,23	0,67
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	25,17	24,27	24,57	23,32	21,61
	нормативно чистих без очищення	-	-	-	-	-
	нормативно очищених	24,72	23,92	20,74	19,92	17,99
	недостатньо очищених	0,45	0,30	3,824	3,15	2,98
	неочищених	-	0,05	-	0,25	0,64

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.3.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	-	-	-	-	-
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	-	-	-	-	-
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-	-	-	-
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	50	49	49	48	49
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками, %</i>	21/4,5	6/1,3	17/2,9	18/5	29/6,5
	<i>за мікробіологічними показниками, %</i>	21/9,8	35/14,6	26/11,5	26/11,3	20/7

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В області вживаються заходи щодо виконання Законів України «Про питну воду та питне водопостачання», «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки». З цією метою видано розпорядження голови обласної державної адміністрації від 25 листопада 2005 року № 410 «Про стан об'єктів водопостачання та забезпечення області якісною питною водою в достатній кількості».

На сьогодні усіма виконавчими комітетами міських (міст обласного значення) рад і райдержадміністраціями розроблені відповідні місцеві програми щодо забезпечення населення та інших категорій споживачів області якісною питною водою, проводиться певна робота щодо недопущення і своєчасної ліквідації аварійних ситуацій на водопровідних мережах та інших об'єктах галузі.

Обласною державною адміністрацією створено регіональну комісію по реалізації Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки, розроблені заходи щодо її реалізації, затверджені першим заступником голови облдержадміністрації 15 лютого 2006 року № 142/1.2.

Водопровідно-каналізаційні об'єкти в області експлуатують шість спеціалізованих підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, що створені у містах Луцьку, Ковелі, Нововолинську, Володимирі-Волинському, Ківерці (водовідведення) та Любомлі. В інших містах і селищах міського типу комунальні системи водопостачання та водовідведення експлуатуються районними і селищними виробничими управліннями житлово-комунального господарства (ВУЖКГ).

Для питних потреб населення області використовується вода лише з підземних джерел водопостачання. Фактів понадмітного забору води водоканалами та ВУЖКГ протягом 2009 року не зафіксовано.

Сучасний стан водопровідно-каналізаційного господарства регіону характеризується недостатнім фінансуванням, що відображається на належній експлуатації та обслуговуванні систем водопостачання і водовідведення, не-

задовільним технічним станом споруд і обладнання, недосконалістю структури управління галуззю та нормативно-правової бази для забезпечення її надійного та ефективного функціонування.

Головним проблемним питанням у забезпеченні населення області якісною питною водою є незадовільний стан водопровідних мереж, які потребують капітального ремонту та заміни. Незадовільний стан водопровідних мереж є причиною виникнення на них аварійних ситуацій, кількість яких із року в рік зростає, що також призводить до погіршення якості питної води та перебоїв у її постачанні.

З метою покращення якості питної води житлово-комунальні підприємства області протягом 2009 року здійснювали заміну ветхих металевих водопровідних мереж на сучасні поліетиленові. Так, в обласному центрі м. Луцьку було замінено 6 км водопровідних мереж, у м. Нововолинську – 1,048 км міської водопровідної мережі та 2,414 км внутрішньобудинкових мереж, у м. Рожище – 0,4 км водопроводу. У селищах міського типу Локачі, Ратне і Турійськ замінено відповідно 0,11, 2,1 та 0,3 км вуличних водопровідних мереж. Виконання зазначених вище заходів, які фінансувались за рахунок місцевих бюджетів та власних коштів підприємств, сприяло зменшенню кількості поривів на водопровідних мережах та підвищенню рівня комунальних послуг, що надаються усім категоріям споживачів.

Протягом 2009 року органами місцевого самоврядування здійснено інвентаризацію безгосподарських мереж централізованого водопостачання та водовідведення, а також вжито заходів щодо забезпечення резервного електроживлення на об'єктах галузі при виході з ладу основного.

Для розвитку та покращення стану водопровідно-каналізаційного господарства області розроблена і затверджена рішенням обласної ради від 19 лютого 2002 року № 23/2 Регіональна екологічна програма «Екологія 2010», яка передбачає заходи, спрямовані на розвиток і реконструкцію водопровідно-каналізаційних комплексів, забезпечення підприємств галузі ресурсо- та енергозберігаючими технологіями очищення питної води, підвищення її якості. На їх виконання протягом 2009 року було спрямовано 1472,4 тис. грн.

Крім того, відповідно до Регіональної програми енергозбереження підприємства водопровідно-каналізаційного господарства області у 2009 році на заходи по зменшенню енергоємності виробництва освоїли 2534,15 тис. грн.

Облдержадміністрацією розроблена та затверджена рішенням обласної ради від 23 жовтня 2004 року Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства області на 2004-2010 роки (перезатверджена рішенням від 8 вересня 2006 року № 5/6), яка передбачає реалізацію державної політики у сфері підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств галузі, забезпечення їх сталого розвитку з метою задоволення потреб населення і господарського комплексу якісними послугами відповідно до встановлених нормативів та загальнодержавних стандартів, у тому числі забезпечення питною водою гарантованої якості. Відповідно до цієї Програми у 2009 році водопровідно-каналізаційна галузь області була профінансована в обсязі 2240 тис. грн., що включає кошти державного, місцевого бюджетів та житлово-комунальних підприємств.

5.4 Дніпропетровська область

Територія Дніпропетровської області розташована повністю в межах басейну р.Дніпро. Гідрографічна сітка області включає велику річку Дніпро (довжина в межах області 261 км); середні річки Оріль, Самару, Мокру Суру, Базавлук, Інгулець, а також 940 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 131 водосховище, включаючи частини Дніпродзержинського, Дніпровського та Каховського, які використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

На території області проходять траси каналів Дніпро-Донбас та Дніпро-Кривий Ріг.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, збільшувались з 401,7 (у 2005 р.) до 551,2 млн. м³ (у 2008 р.); у 2009 році трохи знизилась - до 528,3 млн. м³. При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі зростала з 9,8 (у 2005-2006 рр.) до 11,6 млн. м³ (у 2007 р.); далі знижувалась до 10,9 (у 2008 р.) та 9,9 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: збільшувались з 280 (у 2005 р.) до 411,3 млн. м³ (у 2008 р.); у 2009 році знизилась - до 369,7 млн. м³ (табл. 5.4.1 та рис. 5.4.1).

Таблиця 5.4.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	401,7	403,8	517,0	551,2	528,3
	підземна	9,8	9,8	11,6	10,9	9,9
	поверхнева	391,9	393,2	505,4	540,3	518,4
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	280	282,9	344,4	411,3	369,7
	на господарсько-питні потреби	172,7	168,8	170,3	308,7	289,7
	на виробничі потреби	107,1	113,1	172,1	101,2	78,6
	на зрошення	0,1	0,1	1	0,5	0,5
	на сільськогосподарські потреби	0,1	0,9	1	0,9	0,9
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	5,6	5,6	7,2	6,6	5,6
	на господарсько-питні потреби	5,3	5,2	5,9	6	5,1
	на виробничі потреби	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
	на зрошення					
	на сільськогосподарські потреби	0,1	0,1	0,8	0,1	0,1

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 61,8; 59,8; 49,5; 75,1 та 78,4 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 38,3; 40; 50; 24,6 та 21,3 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,1; 0,1; 0,3; 0,2 та 0,2 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 0,1; 0,4; 0,3; 0,3 та 0,3%.

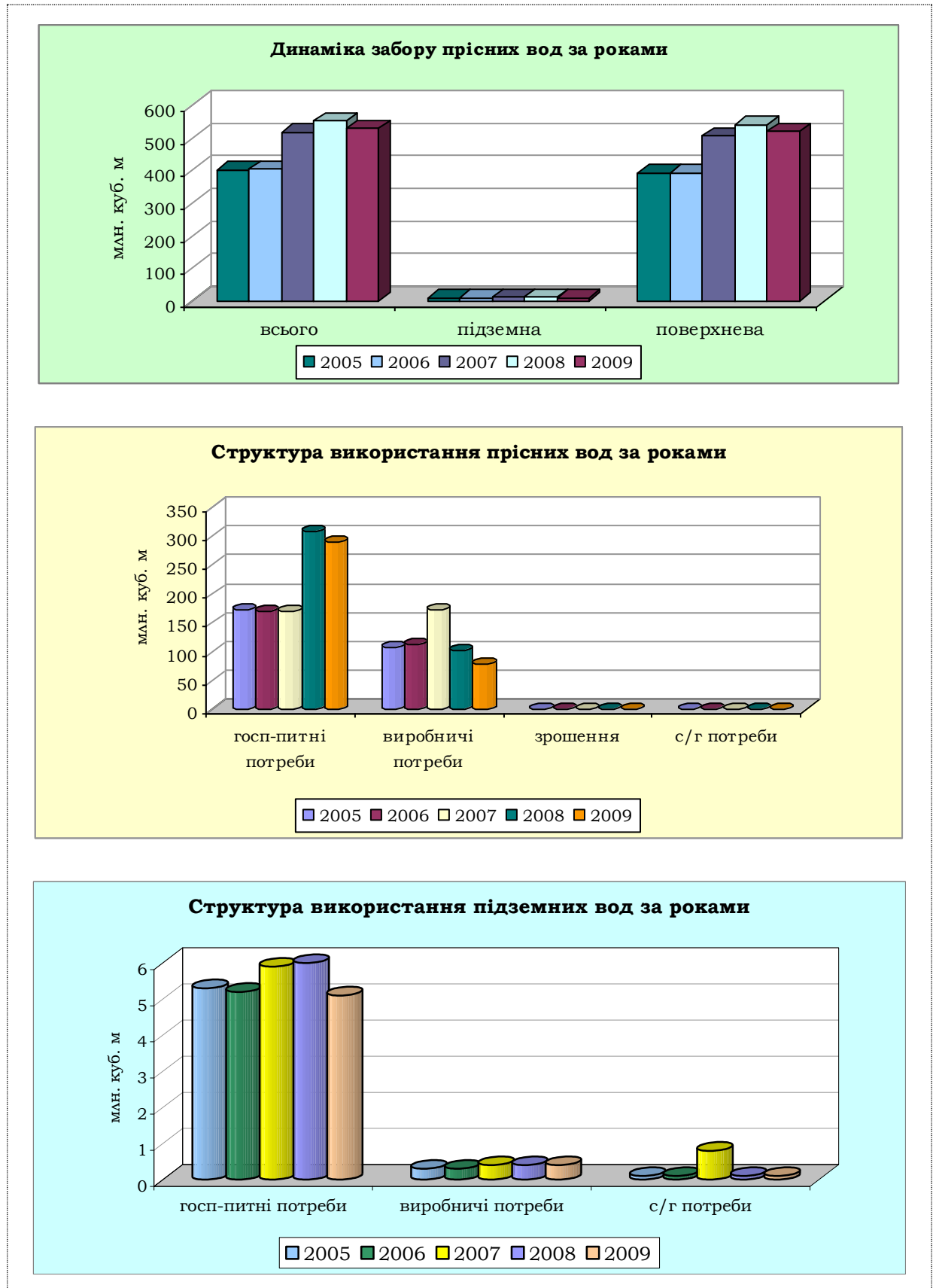

Рис. 5.4.1

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 5,6-7,2 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 94,6; 92,9; 81,9; 90,9 та 91,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 5,4; 5,4; 5,6; 6,1 та 7,1 %;
- ♦ на с/г потреби, відповідно, 1,8; 1,8; 11,1; 1,5 та 1,8 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років біля 20-21 % від загальної кількості джерел централізованого питного водопостачання не відповідали санітарним нормам, в т.ч. комунальних - 10 %; сільських - 9-10 %; міжрайонних водопроводів - 0,5 % (рис. 5.4.2).

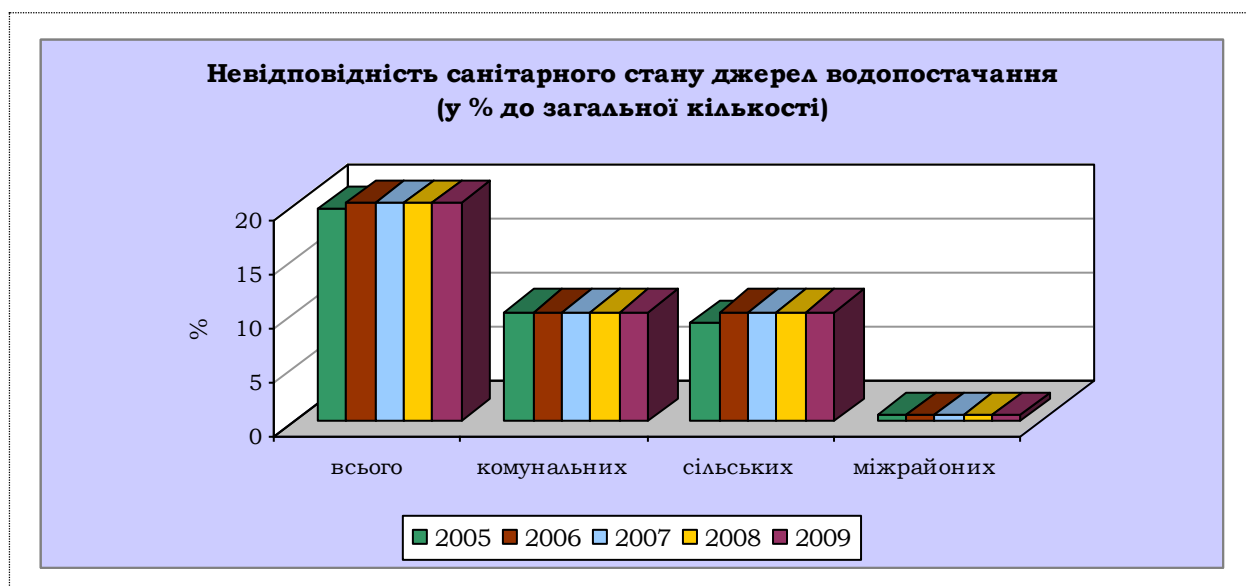

Рис. 5.4.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.4.2):

Таблиця 5.4.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	35	34,5	35,1	36,5	36
бактеріологічні	2,1	1,1	1,7	2,2	
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	31	31	26	36,5	44
бактеріологічні	9	8	7	7,5	8,5
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	37,7	37,8	35,8	45	41
бактеріологічні	22,6	24	20,5	17,3	16

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 34,5-36,5 %; за бактеріологічними 1,1-2,2 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 31-44 %; за бактеріологічними 7-9 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 35,8-45 %; за бактеріологічними 16-22,6 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання були зафіксовані у 2007 р. - 51; у 2008 р. - 30.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	54	57	84	81	55
<i>на суму, тис. грн.</i>	3,82	4,01	5,36	7,89	6,33
Передано справ на розгляд до прокуратури	2		3	3	2
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	47	83	108	88	126

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.4.3):

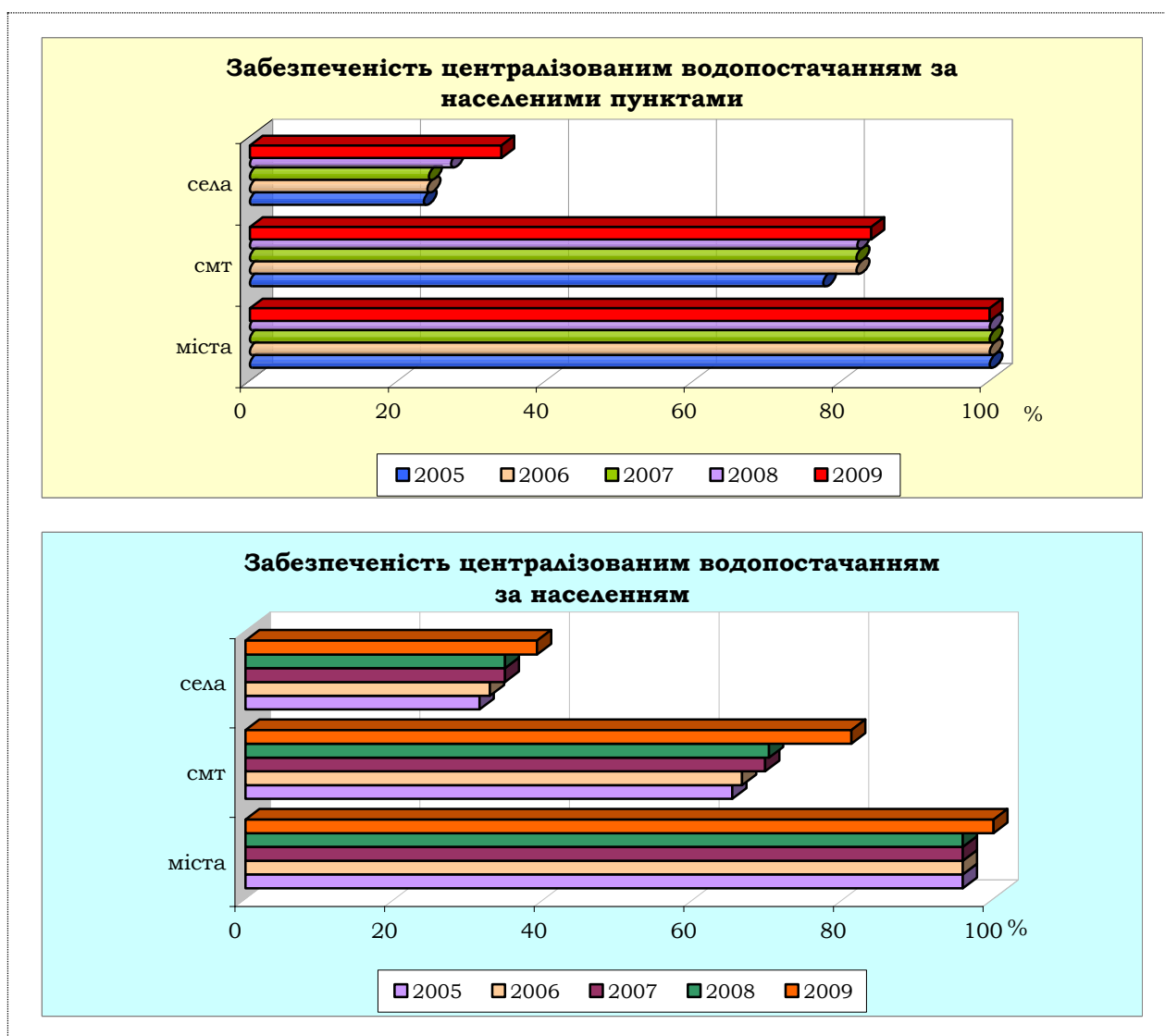

Рис. 5.4.3

- ♦ *за населеними пунктами:* у містах - залишався на рівні 100 %; у смт - зріс з 77,5 до 84 %; у сільських н/п - з 23,5 до 34 %.
- ♦ *за населенням:* у містах - зріс з 95,9 до 100 %; у смт - з 65,1 до 81 %; у сільських н/п - з 31,3 до 39 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005 р. - 28,1 %; у 2006 р. - 28,6 %; у 2007 р. - 29,6 %; у 2008 р. - 30,3 %; у 2009 р. - 41 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 80; 81,6; 83,8; 84 та 86 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2005-2006 рр. - 24,3 % населених пунктів і 6 % населення; у 2007 р. - 22,8 % та 2,8 %; у 2008 р. - 20,5 % та 2 %; у 2009 р. - 18 % та 1,6 %, відповідно.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років знизилась на 1 % - з 7 до 6 %.

Питоме водоспоживання в області з 2005 р. зростало до 2007 р., а потім знижувалось і у 2009 р. складало: для міст - 190; смт - 135; сільських н/п - 100 л/добу на людину (рис. 5.4.4).

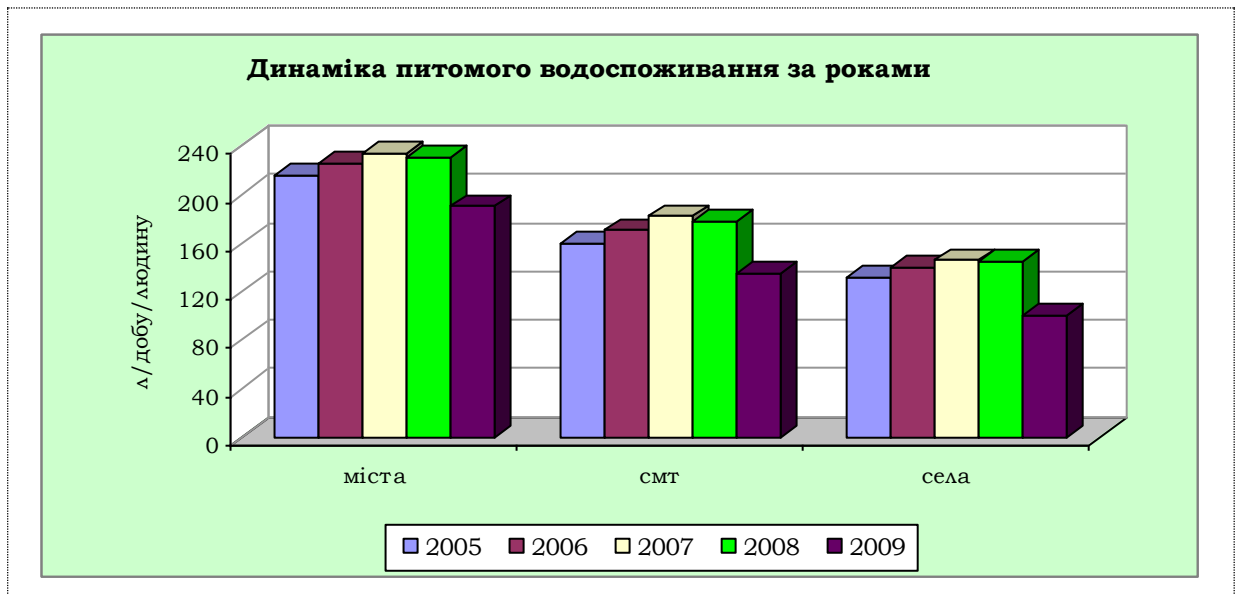

Рис. 5.4.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зростає з 84 до 90, при цьому спеціалізовані підприємства збільшилися на 2, а багатогалузеві - на 4 (рис. 5.4.5).

За формою власності - зростає кількість комунальних підприємств (з 62 до 68), державних - залишилась без змін - 2; інших форм - збільшилась на 2.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів виросла на 2 - до 22; підземних - на 9 - до 49; окремих свердловин - на 18 - до 95;
- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 66,77 млн. м³/рік - з 1101,04 до 1167,81 млн. м³/рік;
- ♦ у 2008 р. було введено 0,08 млн. м³/рік нових потужностей або 2,5 % від потреби;

- ♦ нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 3,72 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2005-2006 рр. становила 418; у 2007-2009 рр. - 421.

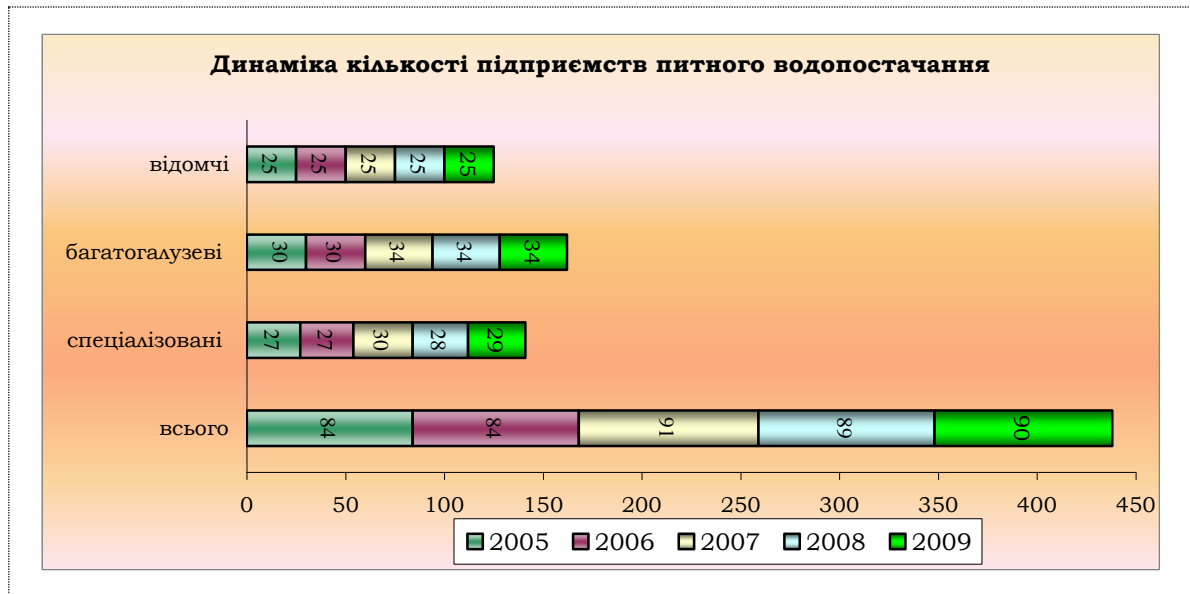

Рис. 5.4.5

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались (за виключенням 2008 р.) і становили, відповідно за роками, 517,5; 514,4; 489,9; 520,3 та 498,2 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води зростав з 70,5 % (у 2005 р.) до 94,1 % (у 2009 р.); а знезараженої, навпаки, зменшувався з 94,9 % (у 2005 р.) до 84,5 % (у 2009 р.) (рис. 5.4.6).

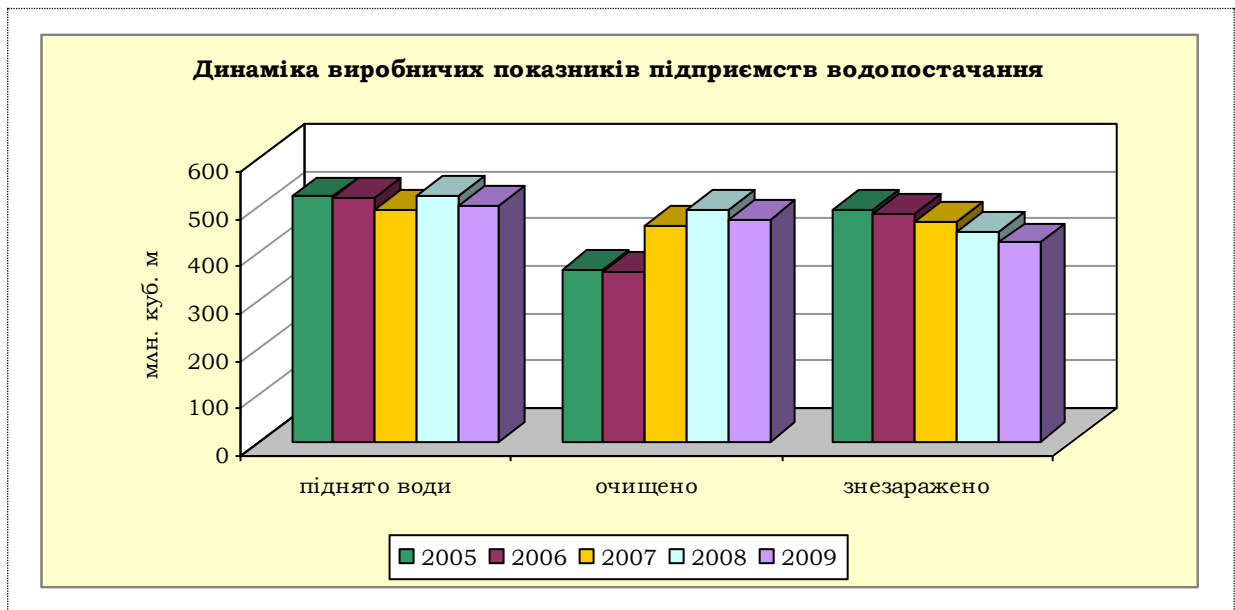

Рис. 5.4.6

За період з 2005 по 2009 рік витoki та втрати питної води в цілому по області зросли на 1 % і досягли 23,8 % від обсягів піднятої підприємствами водопостачання води (рис. 5.4.7).

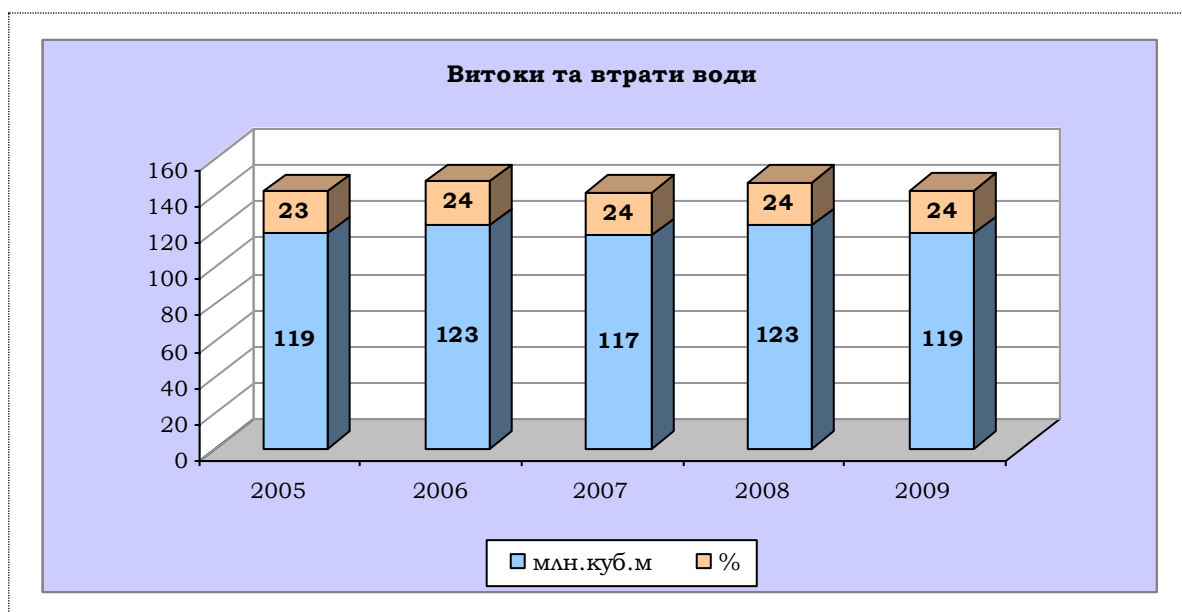

Рис. 5.4.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 393 до 328 млн. м³/рік або з 76 до 66 % (до піднятої води); реалізація води населенню зменшилась з 223 до 185 млн. м³/рік або з 56 до 40 % (рис. 5.4.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 56-57 %.

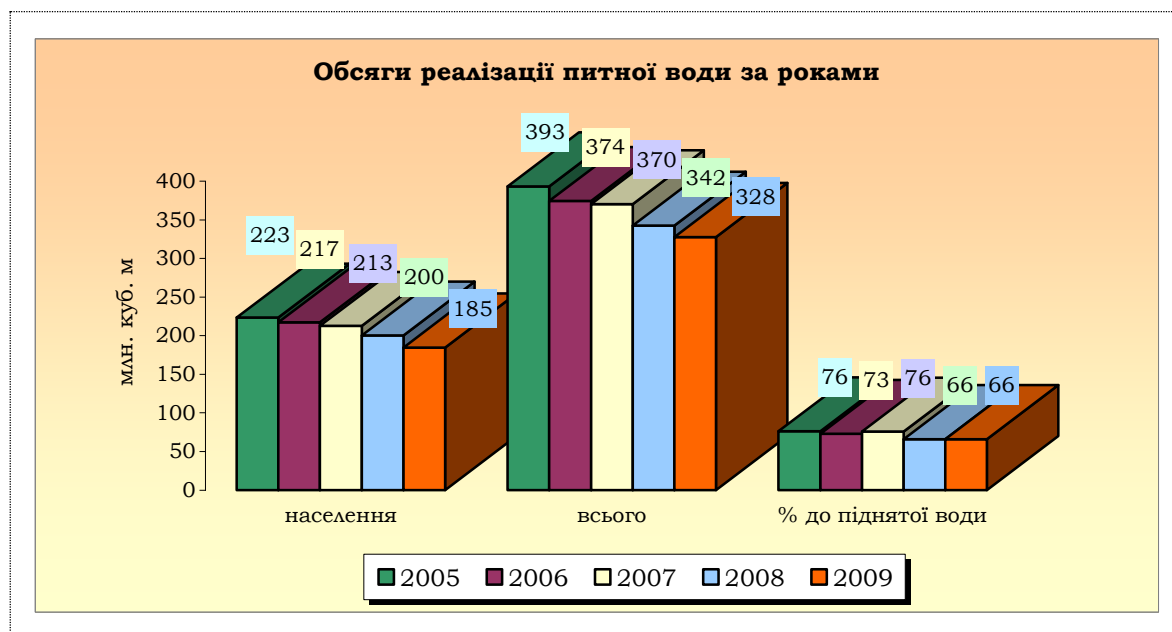

Рис. 5.4.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 1966; 1908,7; 2240,2; 2162,8 та

2061,4 тис. м³/добу; «населення» - 848,1; 839,5; 815; 825,9 та 756,9 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 407,8 до 327,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 793-660 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.4.9).

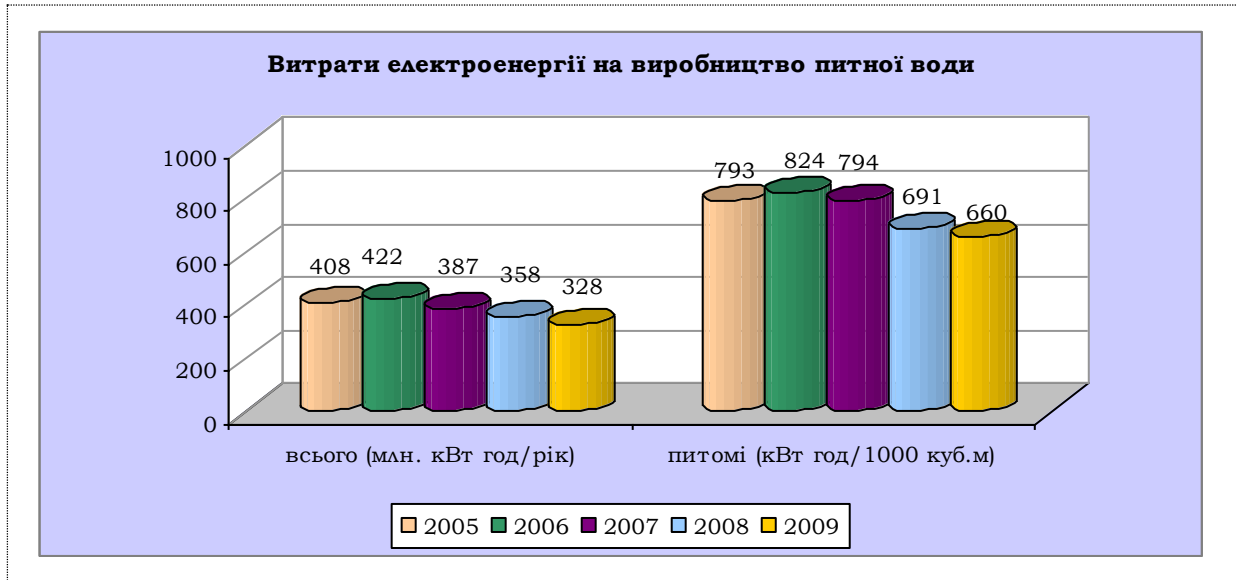

Рис. 5.4.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 255, 258, 279, 328 та 329. В цілому по області за 5 років приріст насосних станцій склав 74 одиниці. При цьому кількість НС-I зростає на 29; НС-II - на 3; НС-III - на 10; НС підкачування - на 32 (рис. 5.4.10).

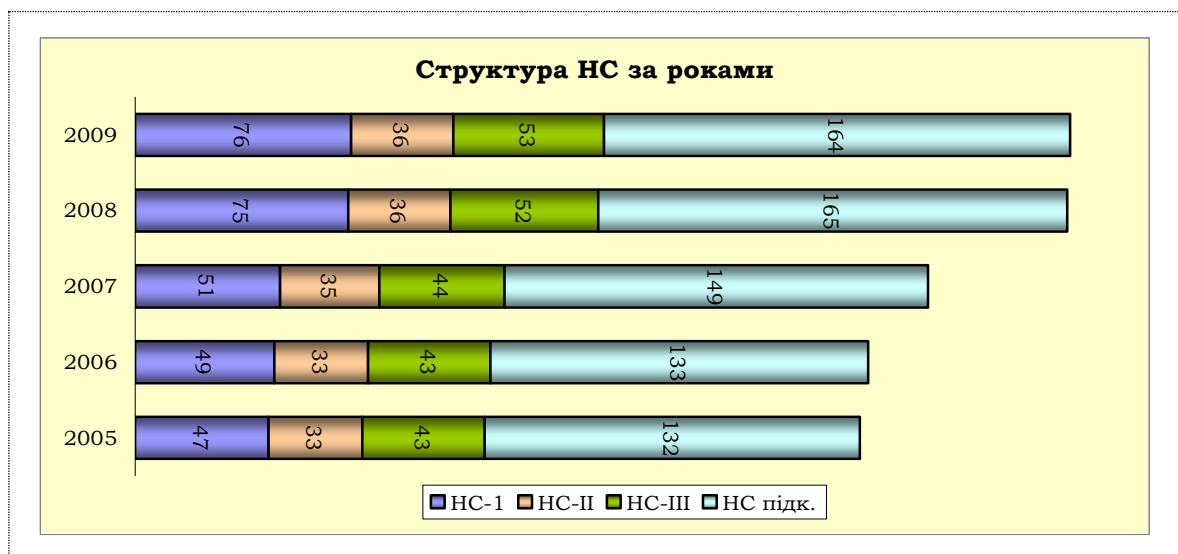

Рис. 5.4.10

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 3945 (у 2005 р.) до 4558 млн. м³/рік (у 2009 р.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 19,6-19,1 % (рис. 5.4.11).

Рис. 5.4.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років трохи змінився і характеризувався наступним діапазоном: НС-1- 19-23 %; НС-II - 13-11 %; НС-III- 17-16 % та НС підкачування - 51-50 % (рис. 5.4.12).

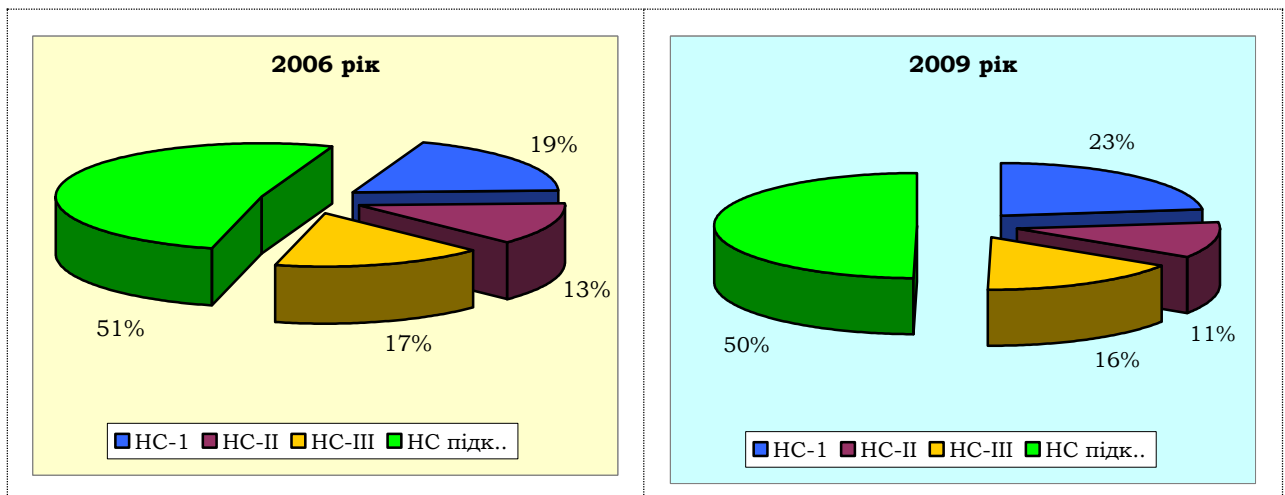

Рис. 5.4.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 151 одиницю і дорівнювала у 2009 р. - 939; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік трохи знижувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 28,5; 24,8; 23,7; 23 та 22 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 28,6 %; у 2006 р. - 29,2 %; у 2007 р. - 22,5 %; у 2008 р. - 27%; у 2009 р. - 19,9 % (рис. 5.4.13).

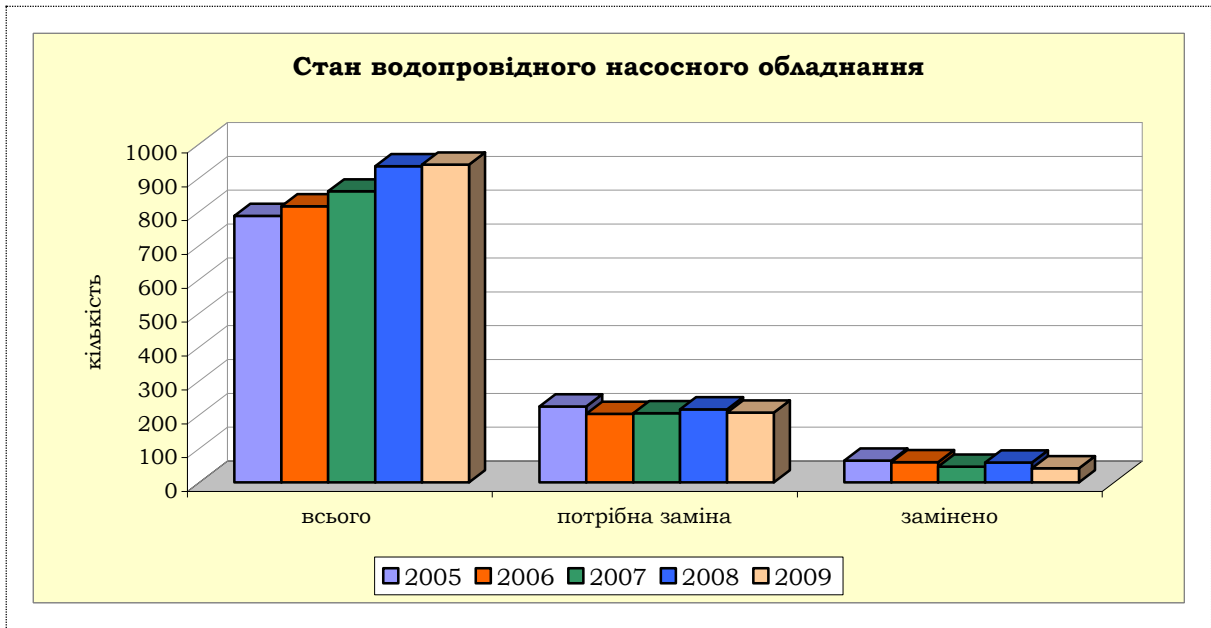

Рис. 5.4.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 1669,6 км і становили у 2009 р. - 12421,4 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж збільшилась на 3 %, а внутрішньо квартальних та вуличних мереж знизилась, відповідно, на 1 та 2 % (рис. 5.4.14).

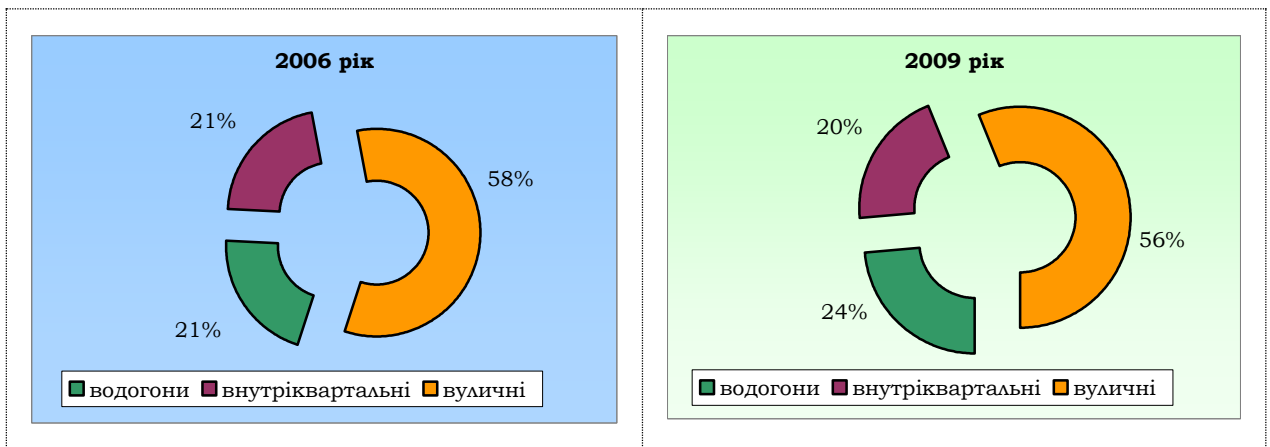

Рис. 5.4.14

Технічний стан водопровідних мереж на протязі останніх п'яти років залишався важким: у 2005 р. - 42 % трубопроводів по відношенню до їх загальної протяжності потребували заміни, у 2009 р. цей показник погіршився до 46 %. (рис. 5.4.15). Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005-2006 рр. було замінено лише 1,6 та 1,7 % зношених труб; у 2007-2009 рр. - 2,6; 3 та 2,6%, відповідно.

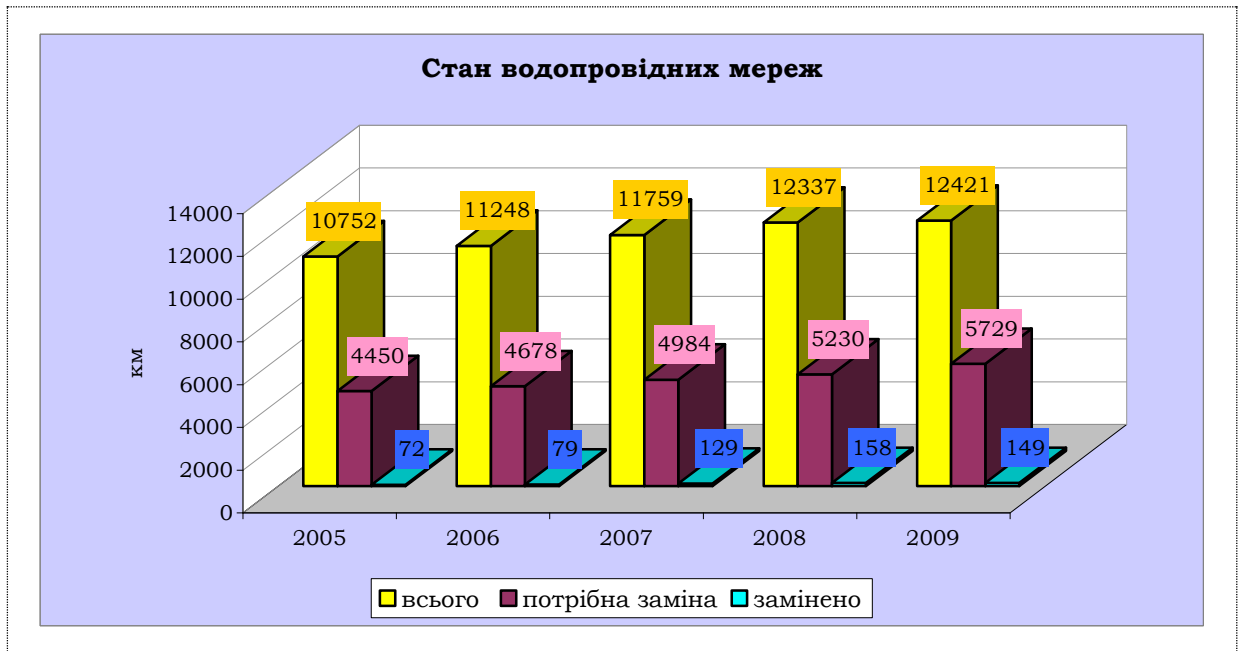

Рис. 5.4.15

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 13680; 14078; 13626; 13462 та 14705; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 1,17; 1,25; 1,16; 1,09 та 1,18 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 33 - до 176, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 125,5 тис. м³.

За цей період було побудовано 28 водонапірних башт і у 2009 р. вони налічували 126 одиниць з загальним об'ємом 120 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 1041; у 2006 р. - 888; у 2007-2008 рр. - по 887; у 2009 р. - 767. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 274 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 20,6 %; у 2006 р. - 22,3%; у 2007 р. - 24,7 %; у 2008 р. - 25,4 %; у 2009 р. - 29 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 8,4 %. Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 36 % (рис. 5.4.16).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: тарифи зростали за роками, відповідно, 3,6; 3,8; 4; 4,4 та 9 грн./м³. У 2009 р. тарифи були у 2,5 рази більшими, ніж у 2005 р.

Для населення: тарифи зростали за роками, відповідно, 2,1; 2,3; 2,3; 2,7 та 4,8 грн./м³. У 2009 р. тарифи були у 2,3 рази більшими, ніж у 2005 р. (рис. 5.4.17).

Рис. 5.4.16

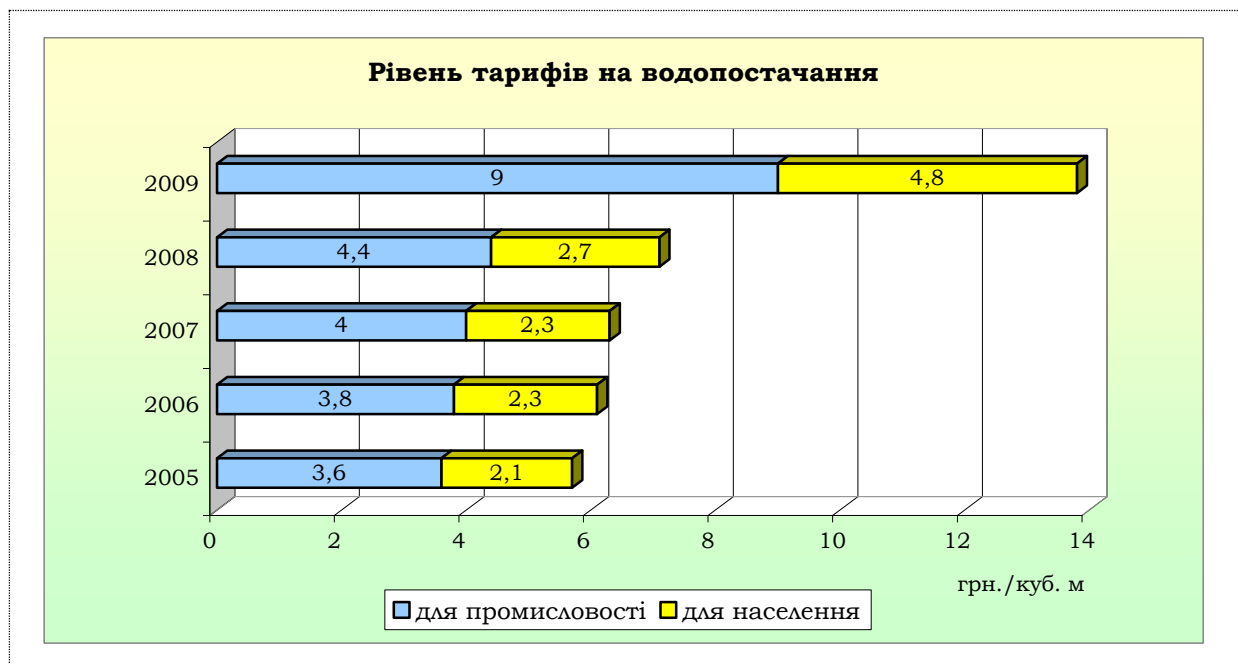

Рис. 5.4.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 3,1 (у 2005 р.) до 5,3 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 180; 185; 182; 182 та 158 %;
- ♦ для населення - 70; 71; 59; 76 та 80 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.4.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	571,9	643,7	95,7	140,2	88,6
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	1,2	1,3	3,3	12,5	1,5
Продовження будівництва об'єктів	0,291			0,002	1,9
Завершення будівництва об'єктів				2,019	0,02
Реконструкція і модернізація об'єктів	562,2	633,5	74,2	92,1	53,8
Капремонт і відновлення стану об'єктів	7,92	8,95	15,8	32,31	31,3
Науково-технічне і методичне забезпечення			0,032	0,1	0,037
Паспортизація джерел і об'єктів					
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів				0,3	
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,04		0,04	0,05	0,06
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води		0,006	2,36	0,9	
Впровадження пілотних проектів					
Інші заходи (розшифрувати)	0,2	0,06		0,04	0,04

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому погіршився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, збільшилась на 10 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.4.4, рис. 5.4.18).

Таблиця 5.4.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	31	29	28	32	41
	<i>невідповідність ЗСО</i>	21	19	18	24	34
	<i>відсутність ОС</i>	10	10	10	8	7
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	38	35	28	27	32
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	27	27	24	23	28
	<i>відсутність очисних споруд</i>	10	8	4	4	4
	<i>відсутність знезараження</i>					

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була вищою на 6-9 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

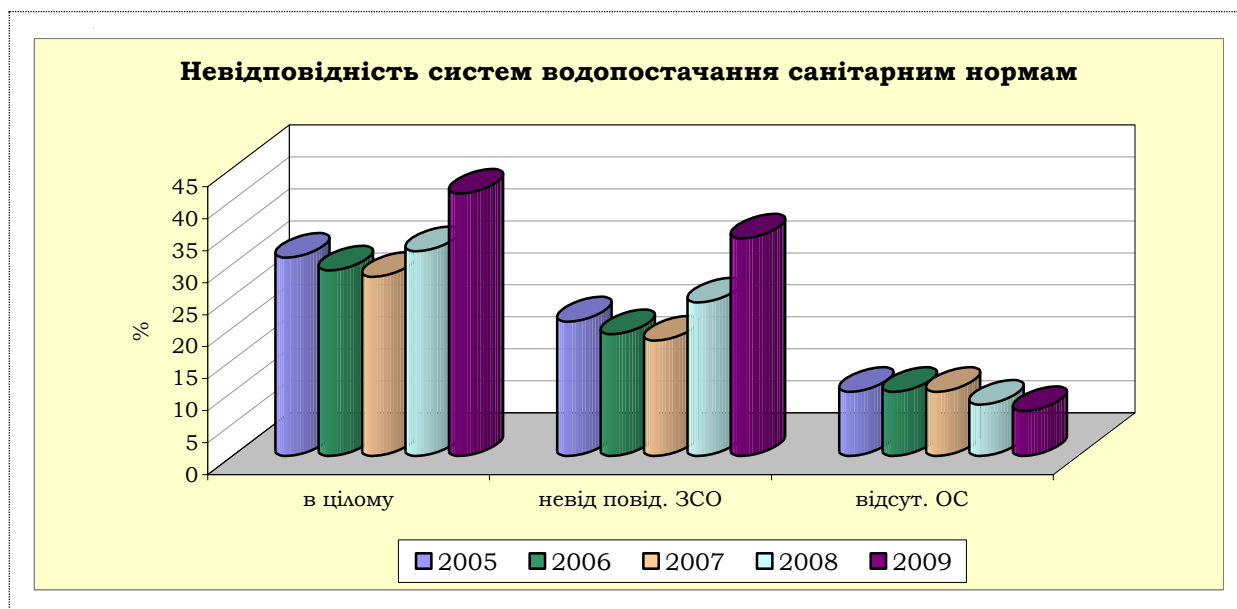

Рис. 5.4.18

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. по відношенню до загальної кількості проаналізованих проб, становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 23; 21; 28; 26 та 32 %.
- ♦ за бактеріологічними - 4,3; 4; 5,5; 1,6 та 2 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 23; 21; 27; 29 та 41 %.
- ♦ за бактеріологічними - 5; 5; 6,7; 3 та 5 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 28-37 %; за бактеріологічними 14-19 % (табл. 5.4.5).

Таблиця 5.4.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	23	21	28	26	32
	<i>бактеріологічними</i>	4,3	4	5,5	1,6	2

2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	37	39,5	35	32	35
	<i>бактеріологічними</i>	6,1	5,2	5	7,7	7
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	37	32	28	29	32
	<i>бактеріологічними</i>	19	18	15	17	14
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	23	21	27	29	41
	органолептичними	21	24	29	32	32
	загальною мінералізацією	2	8	2,2	5	4,1
	санітарно-токсичними	3	3	4	1,8	8
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	5	5	6,7	3	5
	колі-індексом	6,3	5,5	7,8	4	7,5
	колі-індексом 20 і більше	4	6	6,7	4	2

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1743 до 1586 (табл. 5.4.6).

Таблиця 5.4.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1743	1658	1587	1644	1586
Об'єкти з порушенням санітарних норм	347	354	310	286	263
Питома вага порушень санітарних норм, %					
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	275	307	286	283	246
Накладено штрафів	256	250	138	245	248
<i>з них отримано</i>	244	242	254	232	236
Справи, направлені у слідчі органи	5	4	6	3	8
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	5	3	3	2	8
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях					
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	36	78	53	49	55
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	109	135	102	82	64
<i>постійно</i>	20	3	8	2	2
<i>тимчасово</i>	89	132	94	80	62
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС					

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в цілому по області змінювався наступним чином:

- ♦ за населеними пунктами: для міст залишився 100 %; для смт - зріс з 53,2 до 63 %; для сільських н/п - з 3,9 до 6,8 %;
- ♦ за населенням: для міст збільшився з 63 до 85 %; для смт - з 26,3 до 36 %; для сільських н/п - з 6,4 до 10 % (рис. 5.4.19).

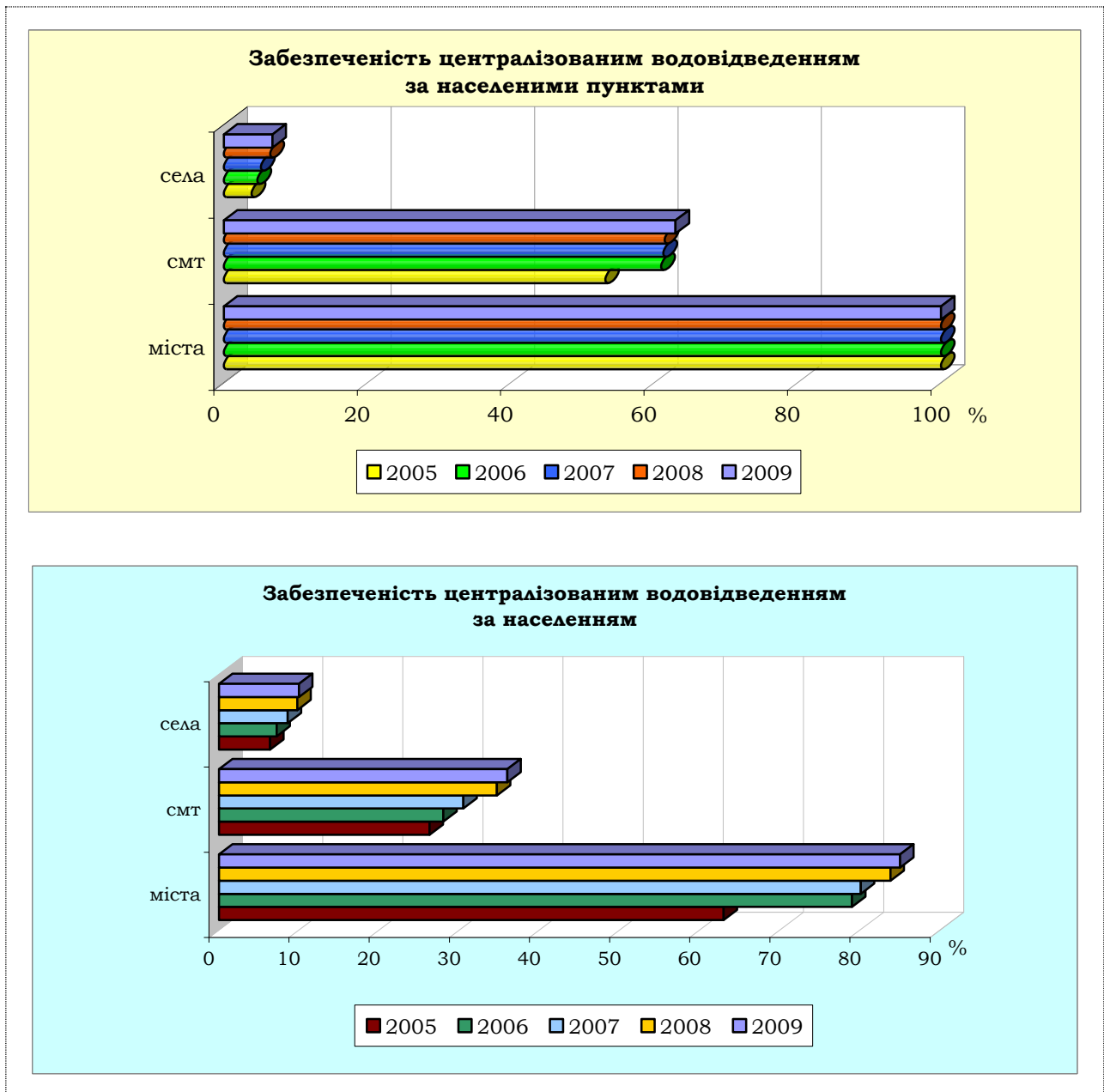

Рис. 5.6.19

Питоме водовідведення по відношенню до 2007 р. зросло для всіх категорій населених пунктів: для міст з 190 до 235; для смт - з 173 до 188; для сільських н/п - з 148 до 155 л/добу на людину (рис. 5.4.20).

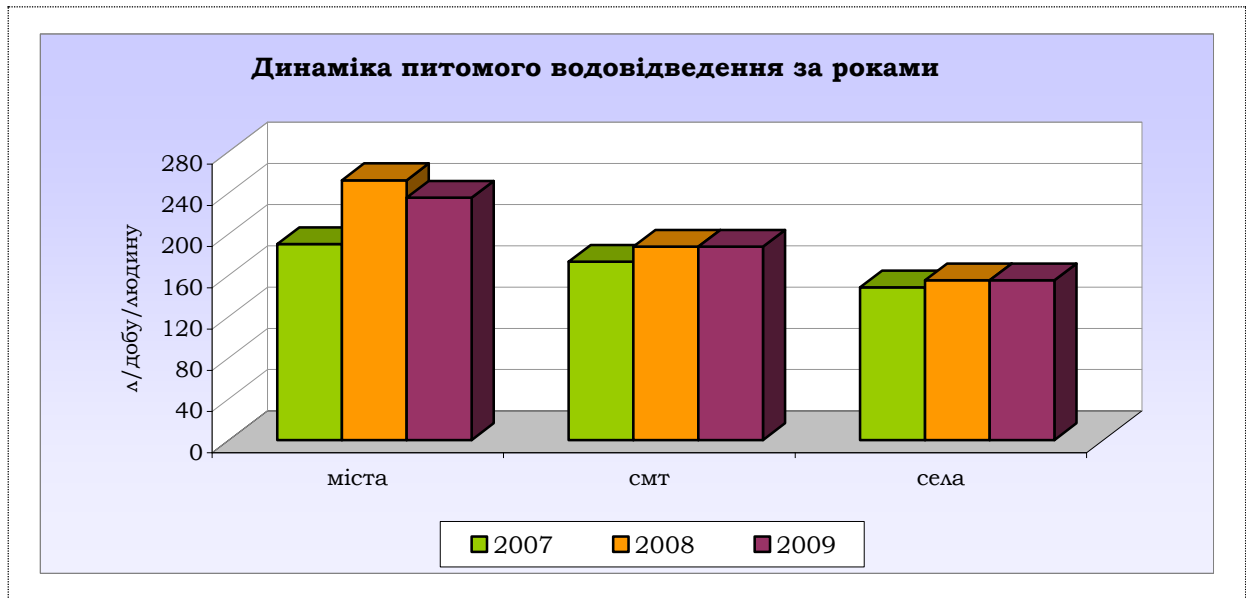

Рис. 4.6.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 333,8; у 2006 р. - 332,8; у 2007 р. - 312,4; у 2008 р. - 295,7; у 2009 р. - 268,3 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 99 % всіх стічних вод, з них 96 % пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено в останні три роки було лише трохи більше 0,1 % стічних вод (рис. 5.4.21-5.4.22).

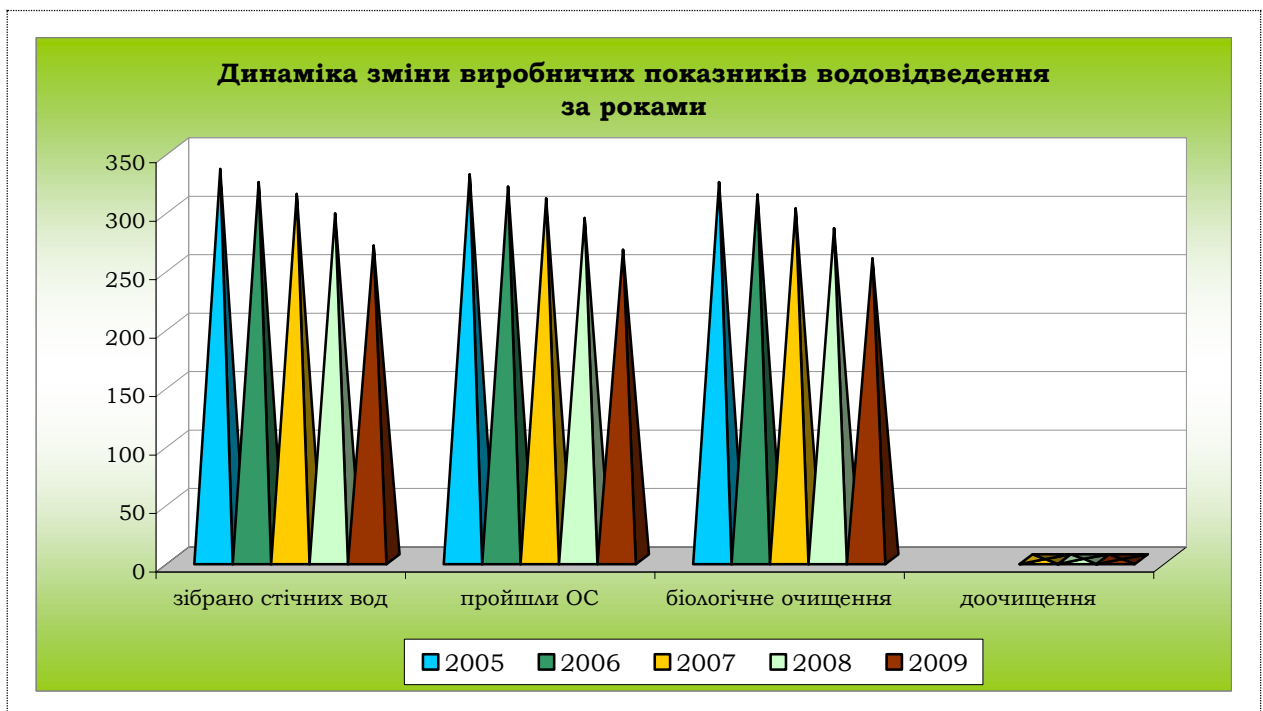

Рис. 5.4.21

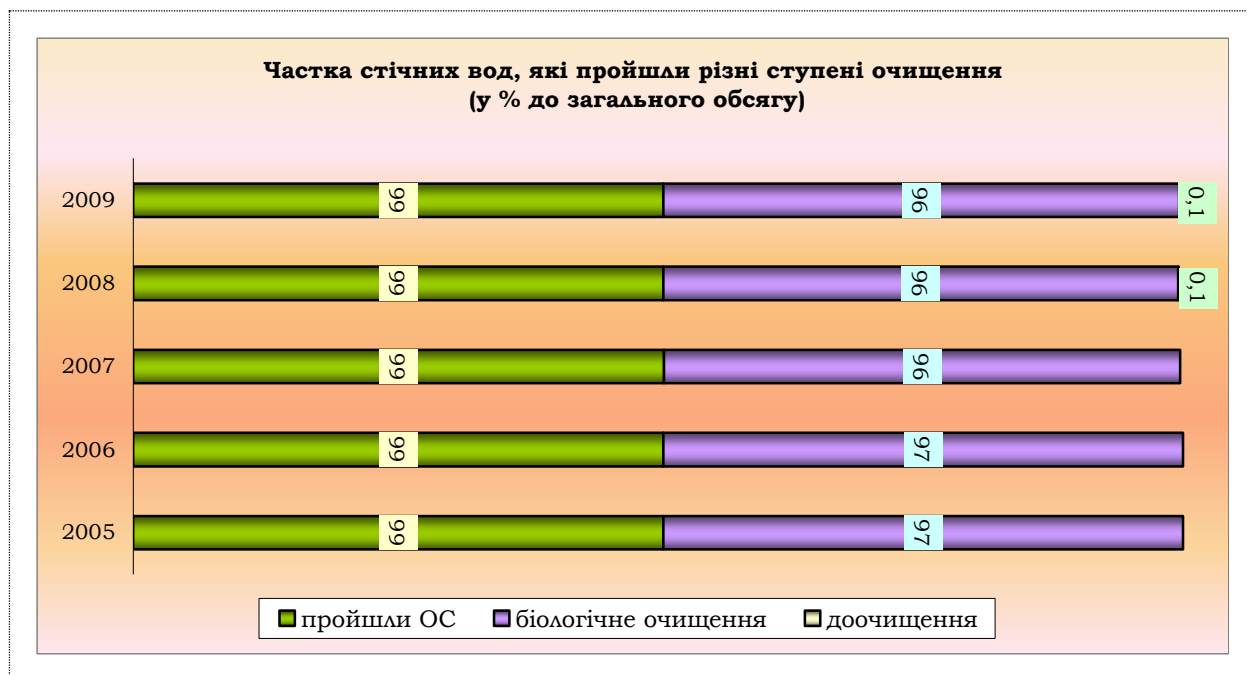

Рис. 5.4.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 213,1 до 159,8 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 638; 633; 601; 613 та 596 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.4.23).

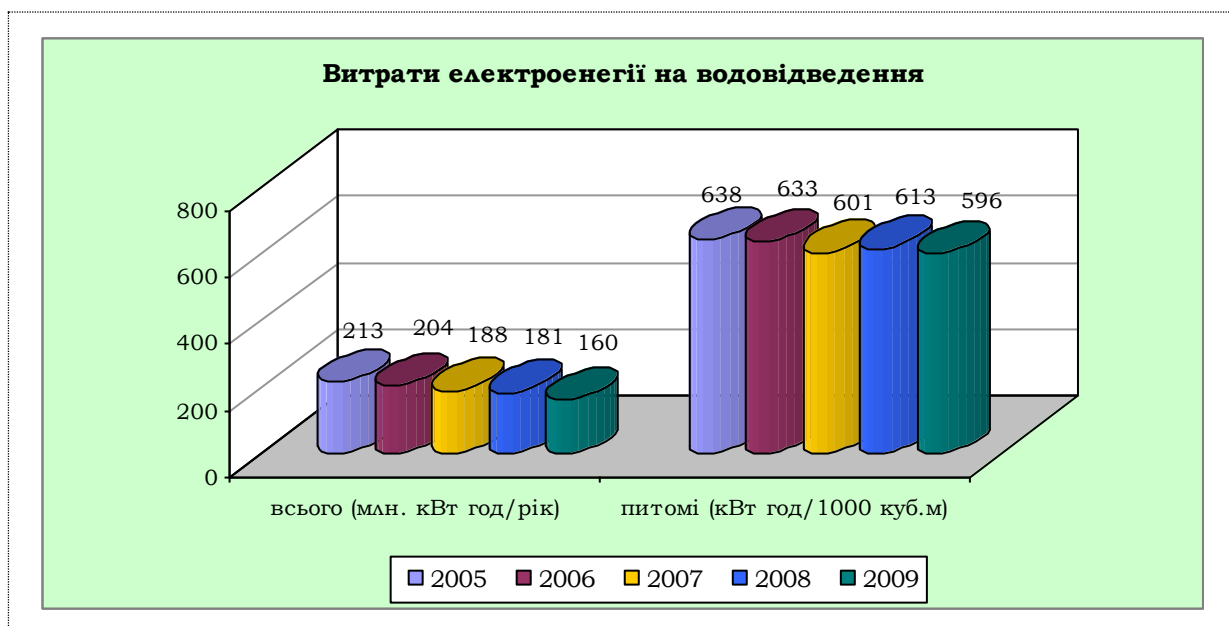

Рис. 5.4.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 284 до 296.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 34-37 % (рис. 5.4.24).

Рис. 5.4.24

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 12 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 296; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 16,9 %; у 2006 р. - 17,5 %; у 2007 р. - 20,5 %; у 2008 р. - 19,6 %; у 2009 р. - 18 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 25,2; 30,6; 29,9; 25 та 24,8 % (рис. 5.4.25).

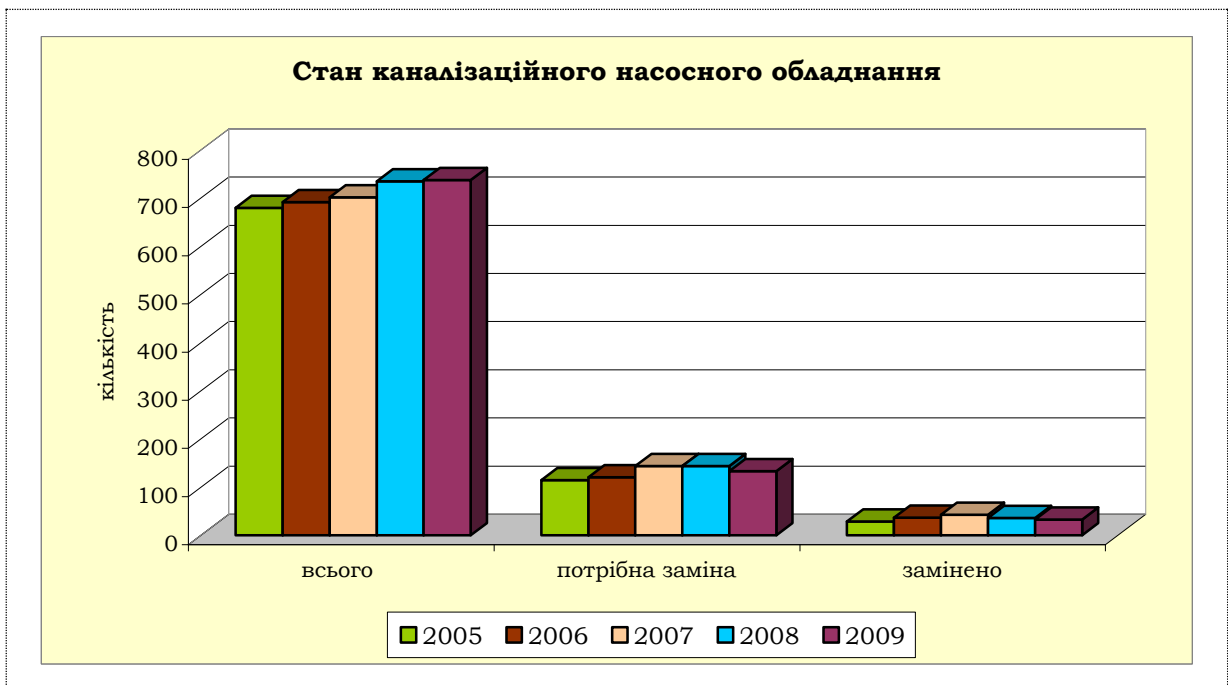

Рис. 5.4.25

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 55-56; з них потребували реконструкції 44-46 (рис. 5.4.26).

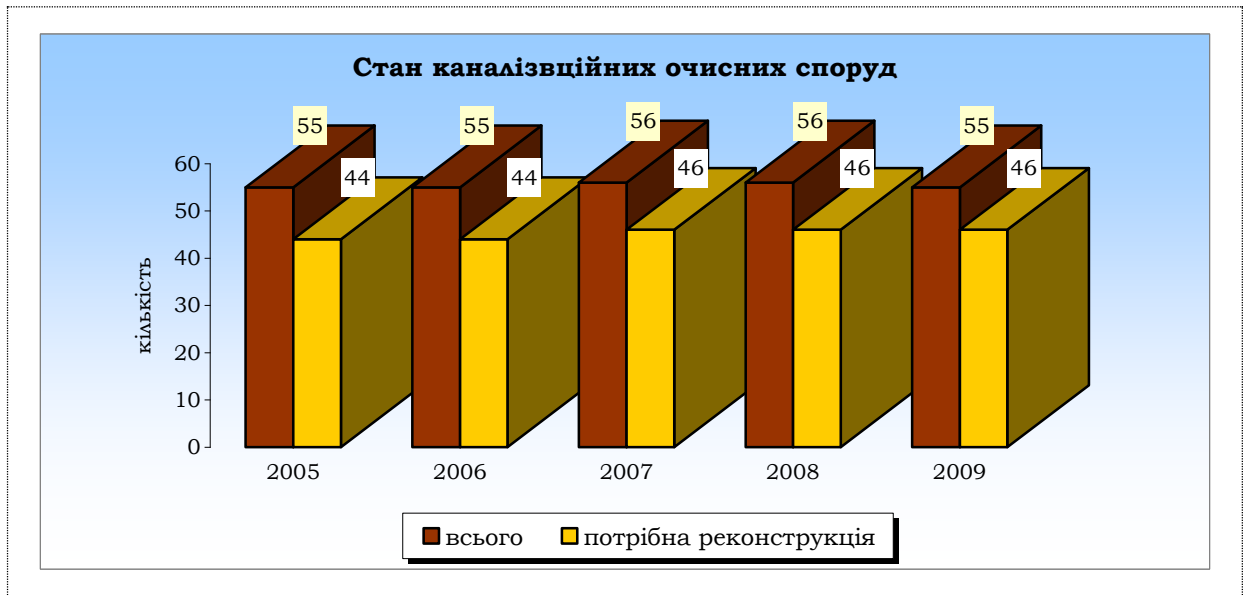

Рис. 5.4.26

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. також не змінилась і дорівнювала - 850 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.4.27). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило за роками, відповідно: 19,8; 19,3; 17,8; 17,5 та 15,3%.

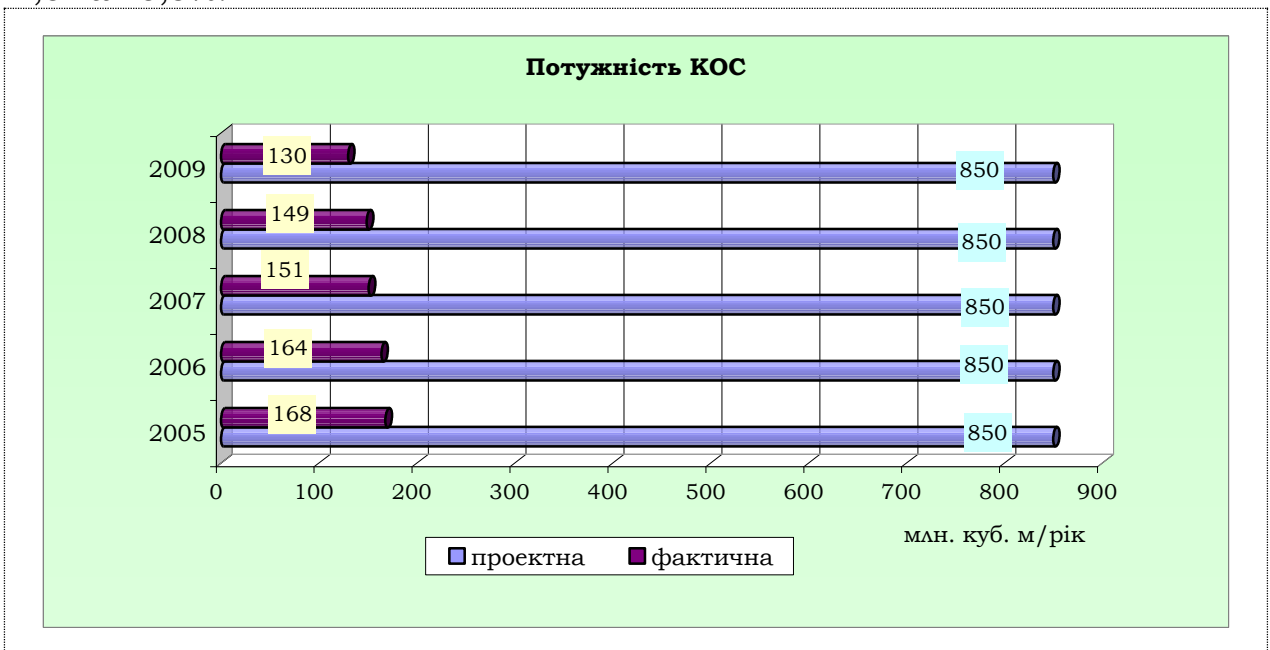

Рис. 5.4.27

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 794 км і становили у 2009 р. - 4222 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 1 %; напірних колекторів - зменшилась на 2 %; тунельних колекторів глибокого залягання - зменшилась на 1 %; внутрішньо кварталних мереж - зросла на 3 %; вуличних мереж - зменшилась на 1 % (рис. 5.4.28).

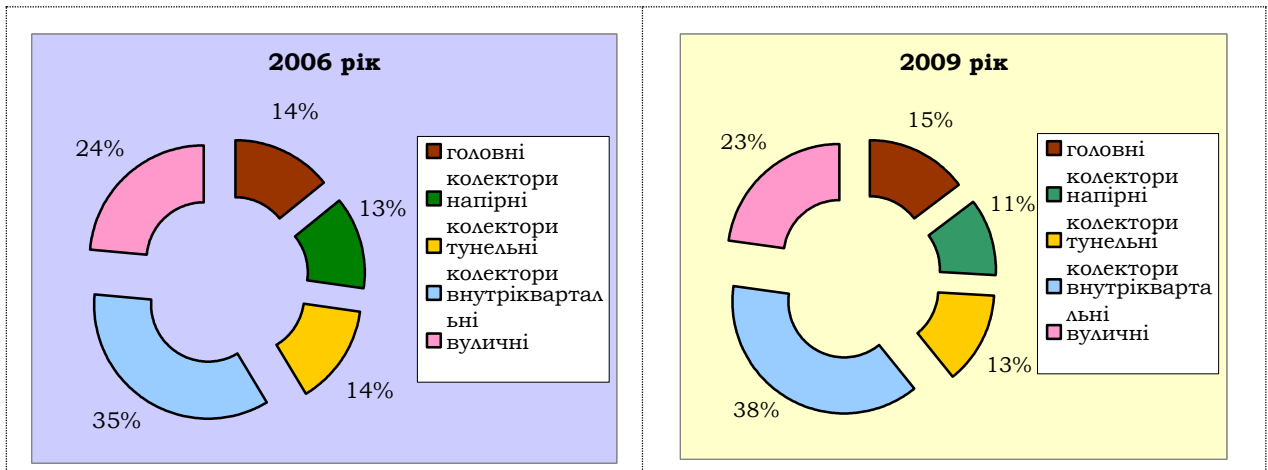

Рис. 5.4.28

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив, відповідно: у 2005-2006 рр. - по 21 %; у 2007-2008 рр. - 23 %; у 2009 р. - 24 %; з них було замінено по 1 % - 2005-2006 рр.; по 4 % - у 2007-2008 рр. та 5 % - у 2009 р. (рис. 5.4.29).

Рис. 5.4.29

Кількість аварій на каналізаційних мережах прогресуюче зростала: якщо у 2005 р. було зафіксовано 5430 аварій, то у 2007 р. - 7174, а у 2009 р. - 15084. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 9654 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 1,58, 1,64; 1,89; 1,69 та 3,6.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: тарифи зростали за роками, починаючи з 2006 р., відповідно, 3,6; 3,8; 5; та 7 грн./м³.

Для населення: тарифи зростали за роками, починаючи з 2006 р., відповідно, 2; 2,2; 2,5 та 5 грн./м³ (рис. 5.4.30).

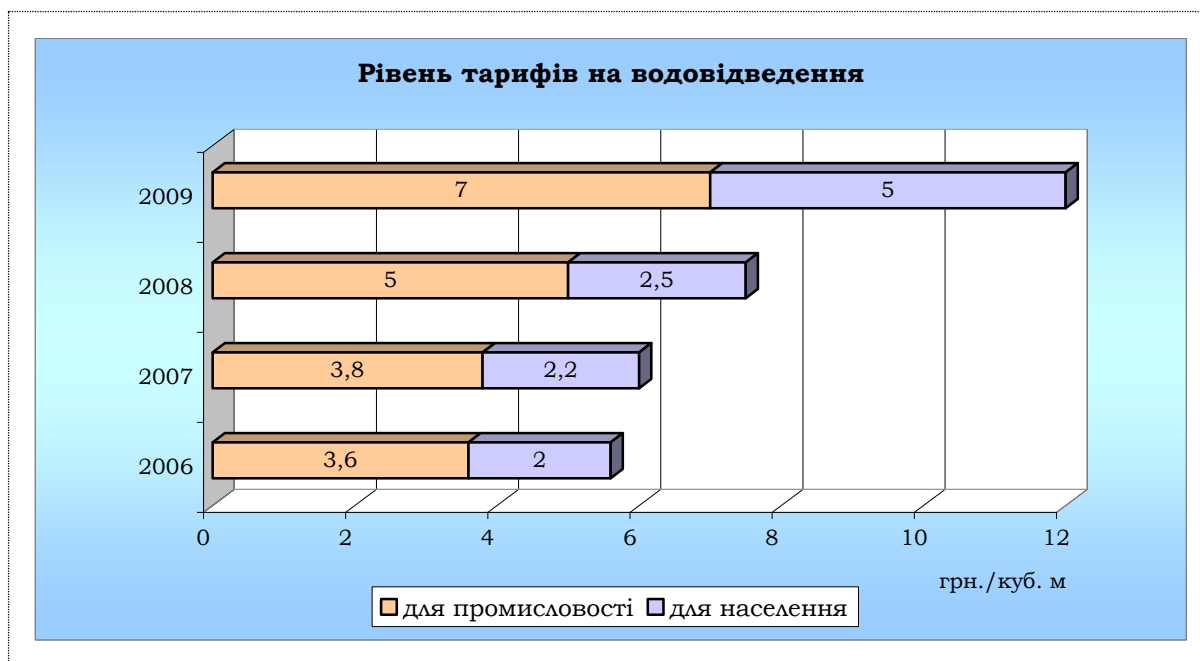

Рис. 5.4.30

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 3,1 (у 2006 р.) до 6 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 62, 51, 83 та 102 %;
- ♦ для населення - 69, 60; 57 та 72 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.4.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	31,62	33,22	38,40	51,42	37,77
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	10,17	12,17	23,06	15,32	1,04
Продовження будівництва об'єктів	0,35	0,97	0,51	6,40	6,30
Завершення будівництва об'єктів					
Реконструкція і модернізація об'єктів	18,47	17,89	12,16	23,59	25,19
Капремонт і відновлення стану об'єктів	2,64	2,02	2,35	6,10	5,02
Науково-технічне і методичне забезпечення					
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз					
Впровадження пілотних проектів					
Інші заходи (розшифрувати)		0,16	0,32	0,01	0,22

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.4.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	31	31	36	36	35
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	52,15	52,15	57,15	57,15	56,15
	господарсько-побутових	28,15	27,15	29,15	29,15	29,15
	промислових	24,0	25,0	28,0	28,0	27,0
2.1	Без очищення					
	всього	7,15	7,15	11,15	11,15	11,15
	господарсько-побутових	7,15	7,15	7,15	7,15	7,15
	промислових			4,0	4,0	4,0
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	14,60	12,70	14,60	13,70	12,30
	господарсько-побутових	14,60	12,70	14,60	13,70	12,30
	промислових					
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	216,76	204,19	188,84	173,95	146,04
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	155,80	60,12	52,62	58,02	50,86
	недостатньо очищених	18,30	107,58	117,73	97,89	79,43
	неочищених	42,66	36,48	18,50	18,03	15,75
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	127,09	112,23	109,81	102,25	91,16
	нормативно чистих без очищення			9,20	2,20	2,00
	нормативно очищених	121,07	26,90	24,53	23,62	20,82
	недостатньо очищених	5,60	94,27	84,72	74,29	65,87
	неочищених	0,42	0,21	0,17	10,58	9,46

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.4.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	25	25	25	25	25
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	270,2	261,2	289,1	394,1	368,2
	за мікробіологічними показниками	59,4	36,0	76,8	59,0	40,0
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	13	13	13	13	13
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	83,5	96,0	68,0	101,0	105,0
	за мікробіологічними показниками	1,0	3,0	1,0	4,0	7,0

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водою I-ї категорії

Таблиця 5.4.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	38	33	39	27	31
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	1	2	6	2	4
3	Передано справ до прокуратури	3	3	2		4

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

На сьогоднішній день фактичний обсяг виробництва питної води в області складає 1,3 млн. м³добу. При цьому коефіцієнт використання виробничого ресурсу підприємств питного водопостачання не перевищує 60 %, що призводить до збільшення питомих видатків на виробництво води та її подорожчання.

В загальній структурі річного обсягу виробництва питної води 36 % становить частка води, виробленої державними підприємствами, переданими в оперативне управління облдержадміністрації, а саме:

- ДПП «Кривбаспромводопостачання» та ДП «Управління Софіївського групового водопроводу» забезпечують питною водою споживачів міста Кривий Ріг та Криворізького, Апостолівського, Широківського, П'ятихатського, Нікопольського, Софіївського районів;

- ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас» забезпечує питною водою споживачів міста Павлоград, Синельникове, Першотравенськ, Тернівка та Синельниківського району.

Крім того 44 % населення Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Новомосковська та Верхньодніпровського, Дніпропетровського, Криничанського районів отримують питну воду, вироблену комунальним підприємством спільної власності територіальних громад області «Аульський водовід».

Перспективою підвищення рентабельності виробництва води та зниження її собівартості однозначно повинне бути нарощування об'ємів виробництва шляхом розширення мережі споживачів та впровадження сучасних енергозберігаючих технологій.

Передбачений при проектуванні водоводів виробничий потенціал у разі відновлення розвитку розподільчих систем спроможний забезпечити питною водою всіх споживачів області та навіть споживачів частини населених пунктів прилеглих до неї регіонів.

Основними проблемами водопостачання області є:

По-перше, дефіцит споживачів централізованого водопостачання. Мешканці майже 267 населених пунктів сільської місцевості споживають привізну питну воду, ціна якої переважно більша за водопровідну.

По-друге, відсутність рівно зваженої, економічно доцільної схеми виробничих взаємовідносин у виробництві, транспортуванні та реалізації питної

води, незбалансована тарифна політика в комплексі призводять до збиткової діяльності галузевих підприємств. Як наслідок, до 34 % мереж водопровідного, 14 % каналізаційного господарства та 46 % водопровідно-каналізаційних споруд знаходиться у ветхому технічному стані та потребують невідкладної реконструкції.

По-третє, область має суттєвий дисбаланс між розвитком централізованого водопостачання (334 н/п) та наявністю централізованого водовідведення (70 н/п).

З метою вирішення питань, що накопичились в останні роки в водопровідно-каналізаційному господарстві області, на виконання Закону України «Про загальнодержавну програму «Питна вода України», згідно з рішенням обласної ради від 16 вересня 2005 року № 657-28/IV була затверджена регіональна програма «Питна вода Дніпропетровщини» на 2006-2020 роки», розрахована на 15 років.

Концентрація місцевих і державних фінансових ресурсів на реалізацію завдань цієї програми дозволила у 2006-2007 роках досягти значних зрушень у розв'язанні важливих питань. Фактично за цей період на виконання робіт із забезпечення населення області якісними послугами з централізованого водопостачання і водовідведення витрачено близько 65 млн. грн., у тому числі:

- за рахунок субвенції з державного бюджету України – 43,1 млн. грн.
- за рахунок місцевих бюджетів – 21,2 млн. грн.
- за рахунок обласного бюджету – 3,9 млн. грн.

Залучення зазначених коштів дозволило побудувати та відновити 80,7 км мереж водопостачання, що перевищило введення водопроводів за попередні роки (2002-2005 роки – 76 км) і дало змогу поліпшити стан питного водопостачання майже для 37 тис. мешканців в 55 населених пунктах області.

Враховуючи, що підприємства водопровідно-каналізаційного господарства є енергоємними і у витратах на виробництво 1 м³ питної води електроенергія складає 55 % в минулому році майже на усіх підприємствах області зроблені та впроваджуються технічні рішення з оптимізації споживання електроенергії шляхом частотного регулювання роботи насосного обладнання, що забезпечує економію електроенергії в обсязі 25-30 % на кожному технологічному етапі виробництва.

Починаючи з 2007 року, у водопровідно-каналізаційному господарстві області розпочато впровадження сучасних систем адаптивного управління виробничим процесом, в тому числі приладів частотного регулювання роботи насосного обладнання. На сьогоднішній день зазначену технологію впроваджено на окремих спорудах водопостачання підприємств: Дніпро-Західний Донбас, Кривбаспромводопостачання, Дніпроводоканал, Жовтоводськводоканал, Верхньодніпровськводоканал, Дніпродзержинськводоканал.

В цілому на ці цілі було витрачено 15 млн. грн. за рахунок коштів різних бюджетів. Основною причиною, що гальмує глобальне впровадження зазначеної технології на державних та комунальних підприємствах галузі, є відсутність обігових коштів та стабільної бюджетної підтримки.

Починаючи з 2008 року, кошти на виконання робіт з будівництва (реконструкції) централізованих систем водопостачання згідно до затверджених заходів «Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки не виділялись.

Не зважаючи на хронічне недофінансування загальнодержавних програм, прийнятих у сфері водопровідно-каналізаційного господарства, у 2009

році за рахунок обласного, місцевих бюджетів та коштів підприємств в цілому по області виконано реконструкцію 130 км мереж питного водопостачання та 14 км мереж водовідведення, 9 насосних станцій, здійснено ремонт 62 каналізаційних колодязів, 10 водонапірних башт та 14 захисних колодязів на свердловинах.

В області пробурена 41 свердловина; сумарний фактично отриманий дебіт становить 4,16 тис. м³. В цілому, ці роботи сприяли поліпшенню питного водопостачання в 31 населеному пункті.

Крім того, протягом останніх років в області здійснено перехід на новітні способи очищення води та знезараження господарчо-побутових стоків в містах Кривий Ріг, Жовті Води, Марганець, Дніпродзержинськ.

З метою реалізації державної політики у сфері питного водопостачання в містах та районах області розроблені плани санітарно-оздоровчих заходів на 2010 рік, якими передбачено скорочення втрат питної води у мережах водопостачання, забезпечення об'єктів централізованого водопостачання та водовідведення системами резервного енергозабезпечення, інвентаризацію водозабірних свердловин у населених пунктах, перегляд зон санітарної охорони водопроводів та впровадження заходів з доведення якості питної води до європейських стандартів.

В 2009 році за рахунок коштів обласного бюджету розроблено відповідний проект для КП ДОР «Аульський водовід», реалізація якого дозволить практично на 10 % зменшити собівартість виробництва питної води.

З метою удосконалення структури водопостачання Дніпропетровської області у 2009 році розпочато впровадження низки реорганізаційних заходів в системі водозабезпечення населених пунктів, які споживають воду вироблену ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»:

- розроблено економічне обґрунтування ефективного використання майна (магістральний водовід), яке за пропозицією ВАТ «Павлоградвугілля» пропонується передати у державну власність, що дозволить зменшити вартість транспортування води до міст Тернівка та Першотравенськ;

- впроваджено єдину ціну води для всіх споживачів, що дозволило в двічі зменшити вартість води, яка постачається зокрема для сільського населення Синельниківського району;

- проведено комплексний енергоаудит виробничого комплексу та розроблено план заходів з технічного переоснащення ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас» на найближчі три роки.

Ефективне проведення технічної політики у водопровідно-каналізаційному господарстві області, знос основних фондів якого досяг майже 80 % та забезпечення населення якісною питною водою неможливе без державних інвестицій, передбачених Загальнодержавними програмами і не в якому разі не може бути покладено на плечі людей за рахунок постійного росту тарифів.

5.5 Донецька область

Територія Донецької області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (28,5 %), Дону (30,2 %) та річок Приазов'я (41,3 %). Гідрографічна сітка області включає велику річку Сіверський Донець (довжина в межах області 96 км); середні річки Казенний Торець, Лугань, Кальміус, Міус, Самара, а також 2278 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 151 водосховище, 14 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшувались з 1430,8 (у 2005 р.) до 1181 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 489,3 (у 2005р.) до 370,4 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 644,9 до 512,2 млн. м³ (табл. 5.5.1 та рис. 5.5.1).

Таблиця 5.5.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1430,8	1410,9	1404	1291	1181
	підземна	489,3	481,2	464,3	391,9	370,4
	поверхнева	941,5	929,7	939,7	899,1	810,6
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	644,9	627,8	673,3	594,2	512,2
	на господарсько-питні потреби	319,5	295,5	272	261,3	234,2
	на виробничі потреби	339,1	340	342,1	336,6	274,9
	на зрошення	21	22,8	25,8	21,7	15,8
	на сільськогосподарські потреби	10,9	9,4	9	8	7,7
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	71,31	92,36	68,42	59,84	56,9
	на господарсько-питні потреби	39,39	59,35	19,18	15,59	
	на виробничі потреби	22,6	23,69	38,91	35,98	
	на сільськогосподарські потреби	9,32	9,32	9,01	7,07	

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 49,5; 47,1; 40,4; 44 та 45,7 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 31,7; 25,6; 56,9 та 60,1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 13,1; 10,1; 13,2 та 11, %.

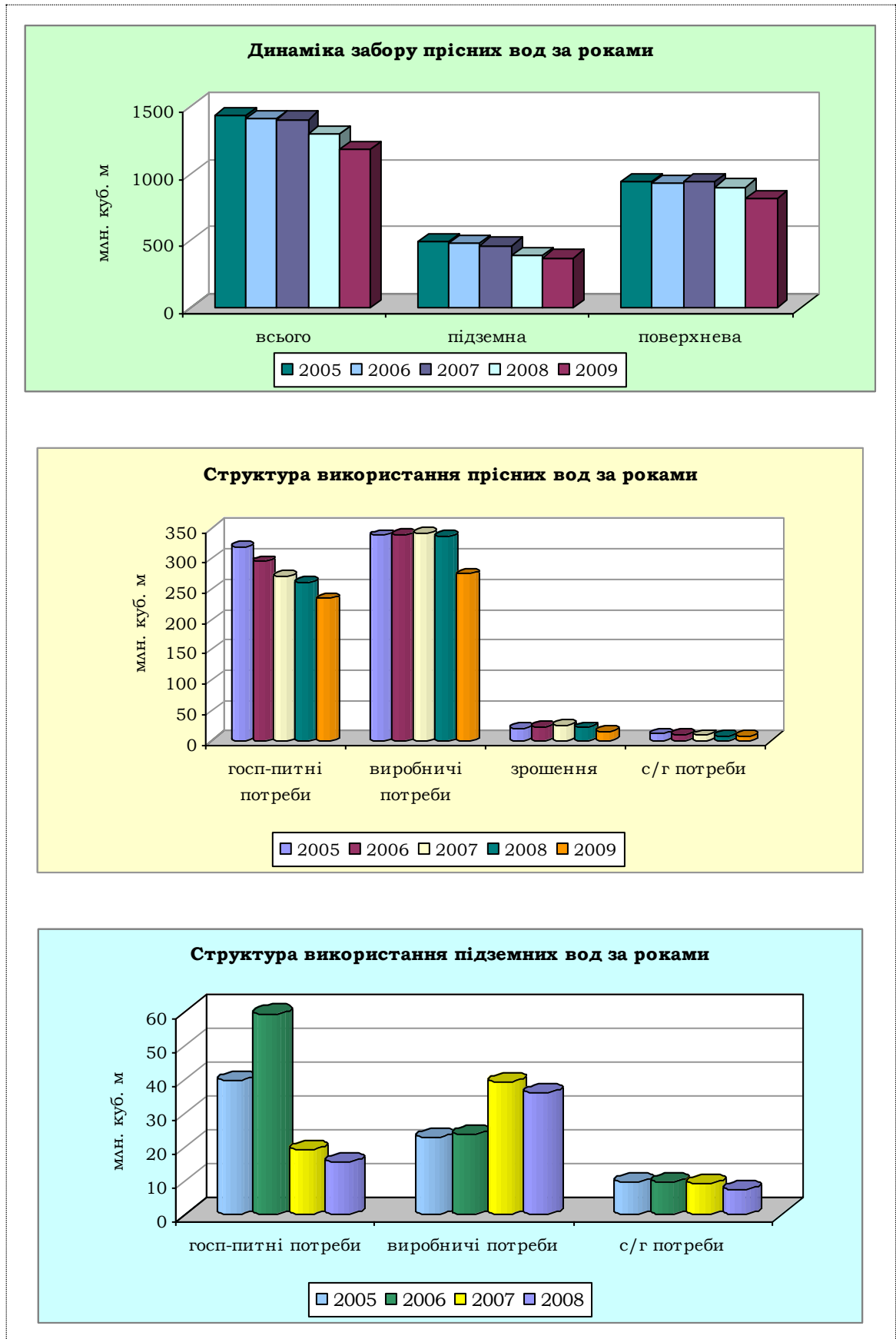

Рис. 5.5.1

Загальні обсяги використання підземних вод у 2005-2009 рр. коливались в діапазоні 56,9-71,3 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 55,2; 64,3; 28; та 26,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 5,4; 5,4; 5,6; 6,1 та 7,1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 1,8; 1,8; 11,1; 1,5 та 1,8%.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Дані представлені лише за 2008 р. У цьому році 15 % від загальної кількості джерел централізованого питного водопостачання не відповідали санітарним нормам, в т.ч. комунальних - 8 %; сільських - 6 %; відомчих - 1 %. Для джерел нецентралізованого водопостачання ці показники, відповідно, дорівнювали: всього - 48 %; в т.ч. колодязі - 45 %; каптажі - 3 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік, згідно наданих даних, кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.5.2):

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 325-802; за бактеріологічними 15-42;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання у 2008 р. за санітарно-хімічними показниками - 138; за бактеріологічними 46.

Таблиця 5.5.2

Показники	кількість проб				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	668	802		325	
бактеріологічні	15	42		92	
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні				138	
бактеріологічні				46	

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	68	124	91	595	534
Передано справ на розгляд до прокуратури	9	4	32	43	32
<i>У 2007 р. було заборонено експлуатацію водозабору "Красні колодці" м. Держинська У 2009 р. тимчасово призупинялась подача води із Старо-Кримського питного водосховища згідно з постановою головного санітарного лікаря м. Маріуполя.</i>					

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином:

- ♦ *за населеними пунктами* залишався без змін і дорівнював: у містах - 100 %; у смт - 89,3 %; у сільських н/п - 34,4-34,5 % ((рис. 5.5.2).
- ♦ *за населенням* (надані дані лише за 2008 р.): в цілому по області - 94,5%; у містах - 98 %; у смт+ сільські н/п - 61,5 %.

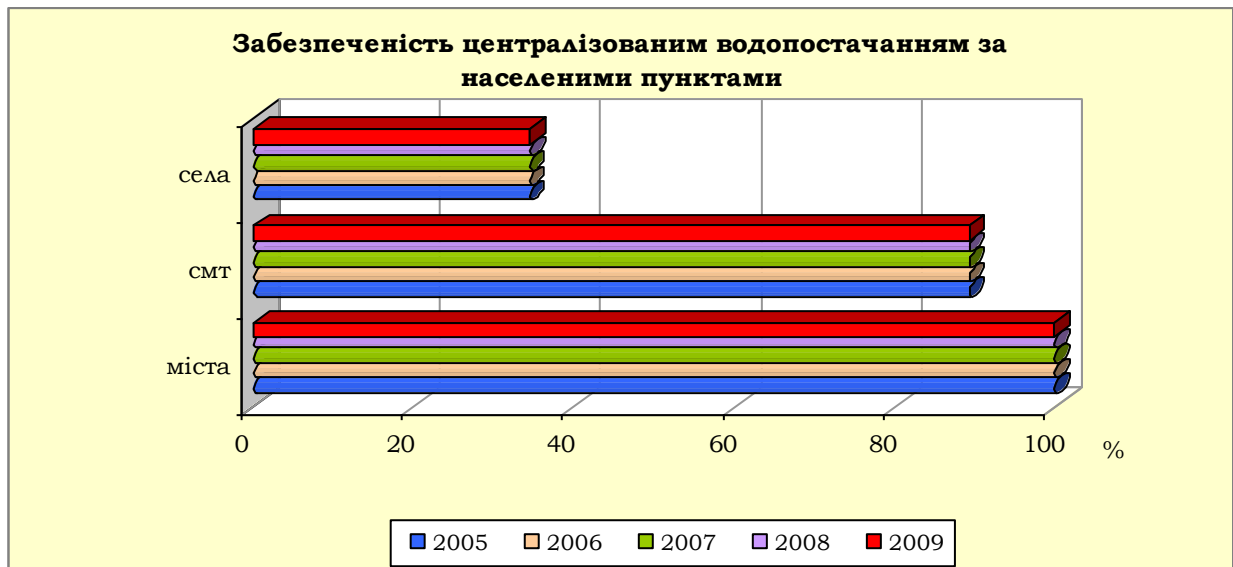

Рис. 5.5.2

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зростає з 54 до 88, при цьому комунальні спеціалізовані підприємства збільшились на 7, а багатогалузеві - на 26; відомчі залишились без змін - 4, міжрайонні - зросли на 1 до 9 (рис. 5.5.3).

За формою власності - зростає кількість комунальних підприємств з 25 до 60, державних - зменшилась з 13 до 3; інших форм - збільшилась з 16 до 25.

Базове підприємство - **КП «Компанія «Вода Донбасу»**.

Регіональні виробничі підрозділи (зовнішнє централізоване водопостачання), підпорядковані базовому підприємству - 8.

Водоканали (муніципальне водопостачання та водовідведення), підпорядковані базовому підприємству - 18

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність усіх водозаборів збільшилась на 82 з 232 до 314; з них поверхневих на 2 - до 29; підземних - на 66 до 146; окремих свердловин - на 14 - до 139;

- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 17,09 млн. м³/рік - з 1074,19 до 1091,28 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2005-2007 рр. становила 449; у 2008-2009 рр. - 461.

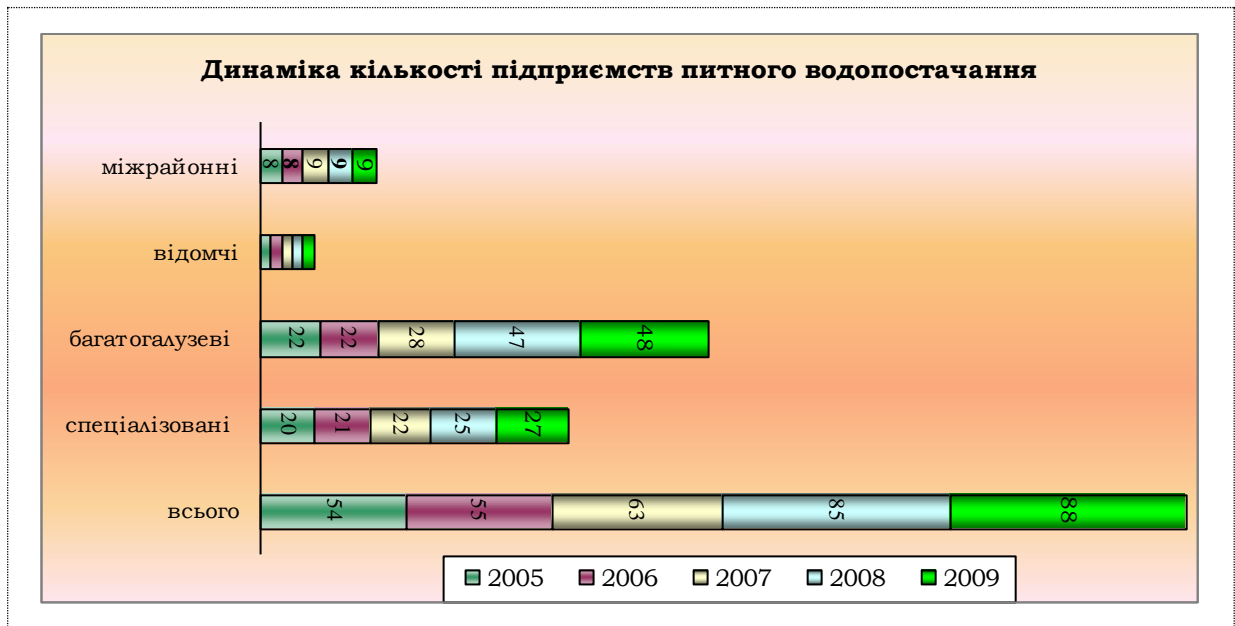

Рис. 5.5.3

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались (за виключенням 2006 р.) і становили, відповідно за роками, 623,4; 625,6; 603,4; 589,1 та 498,1 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) зростав з 87,5 % (у 2005 р.) до 92,8 % (у 2009 р.); а знезараженої - залишався практично на одному рівні - біля 83 % (рис. 5.5.4).

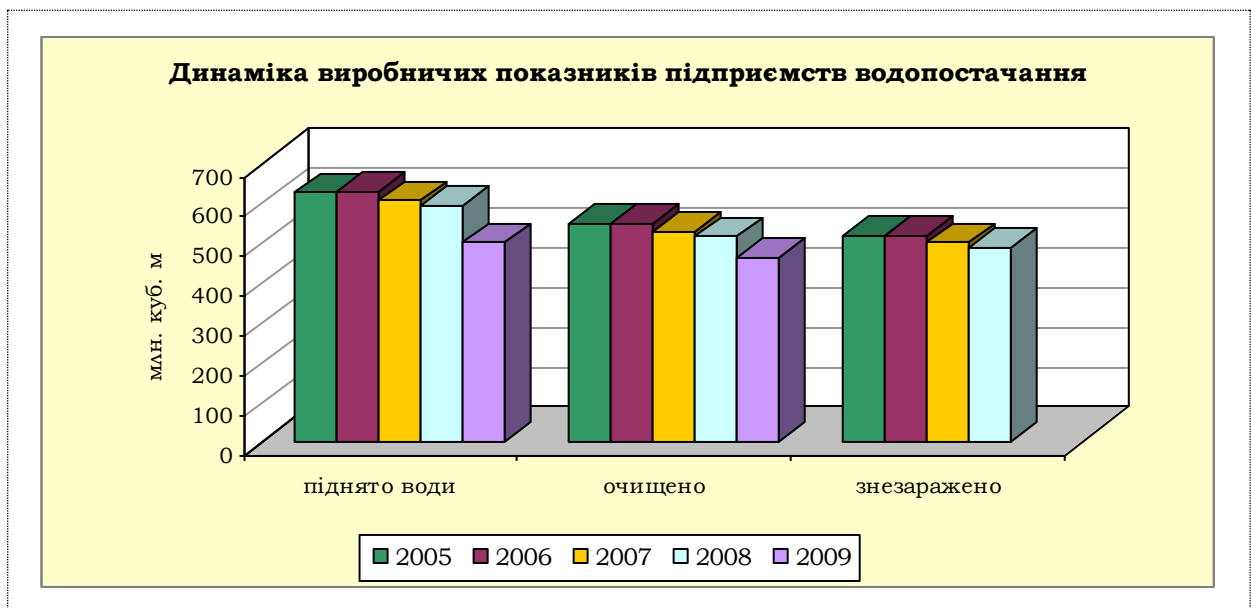

Рис. 5.5.4

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області зросли на 3,7 % і досягли 43,2 % від обсягів піднятої підприємствами водопостачання води (рис. 5.5.5).

Рис. 5.5.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 297,5 до 215,1 млн. м³/рік або з 47,7 до 43,2 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 217,7 до 152,8 млн. м³/рік або з 34,9 до 30,7 % (рис. 5.5.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 68-73 %.

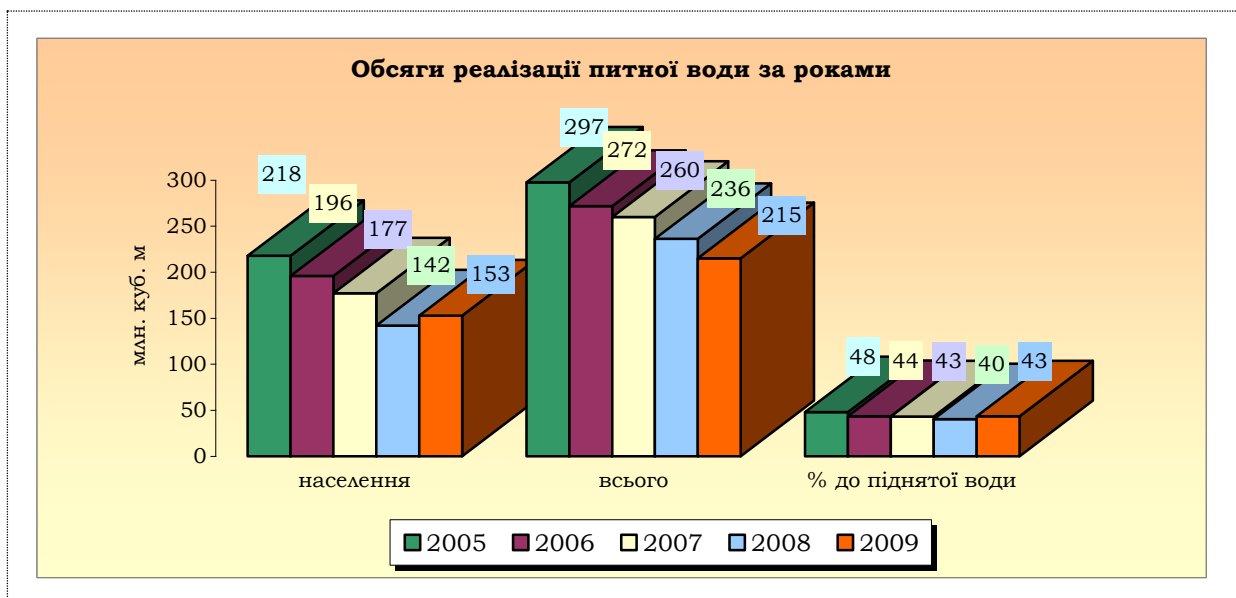

Рис. 5.5.6

Середньодобова подача питної води протягом 2005-2008 рр. становила: за категорією «усі споживі» - 3074,8; 2917,6; 2021,3 та 1827; «населення» - 1662,8; 1529,4; 420,7 та 516,4 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води, згідно наданих даних, з 2005 по 2007 роки поступово знижувались з 120,5 до 118,9 млн.

кВт·год/рік, але у 2008 р. зросли до 808 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 222-223 кВт год/1000 м³ води, а потім зросли до 1606 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.5.7).

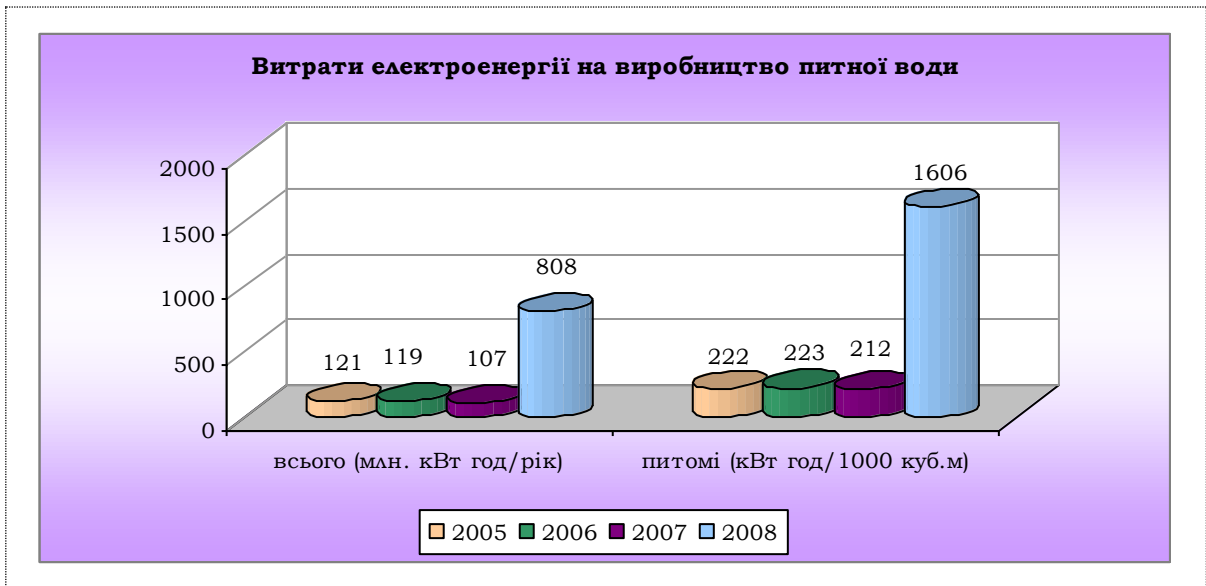

Рис. 5.5.7

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 335, 346, 347, 491 та 491. В цілому по області за 5 років приріст насосних станцій склав 156 одиниць. При цьому кількість НС-I зростає на 39; НС-II - на 77; НС-III - на 9; НС підкачування - на 31 (рис. 5.5.8).

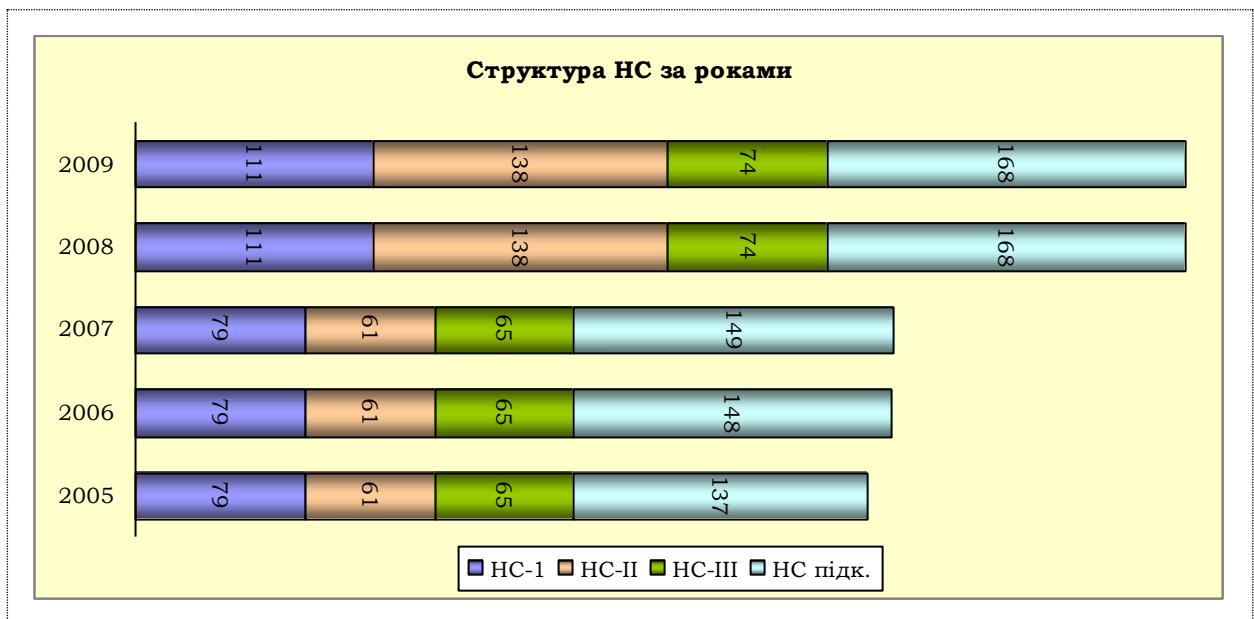

Рис. 5.5.8

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 1344,2 (у 2005 р.) до 1469,5 млн. м³/рік (у 2009 р.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 7,7-37 % (рис. 5.5.9).

Рис. 5.5.9

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним діапазоном: НС-1- 22-23 %; НС-II - 17-28 %; НС-III- 18-15 % та НС підкачування - 43-34 % (рис. 5.5.10).

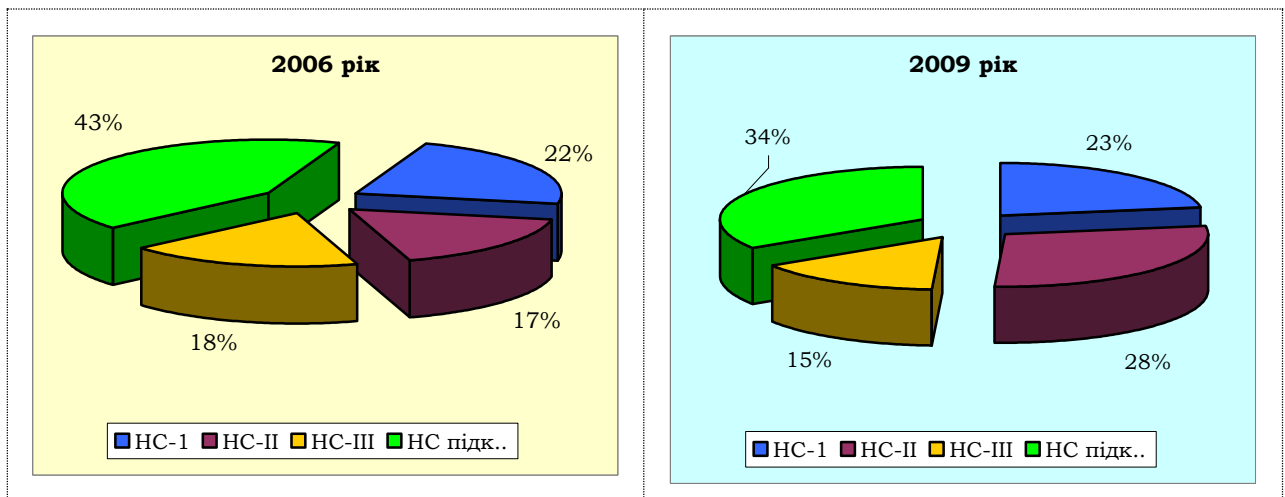

Рис. 5.5.10

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 471 одиницю і дорівнювала у 2009 р. - 1306; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік трохи знижувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 44,2; 28,5; 13,7; 2,8 та 11,3 %; з них протягом року було

замінено: у 2005 р. - 7,4 %; у 2006 р. - 32,3 %; у 2007 р. - 56 %; у 2008 р. - 54,8 %; у 2009 р. - 16,9 % (рис. 5.5.11).

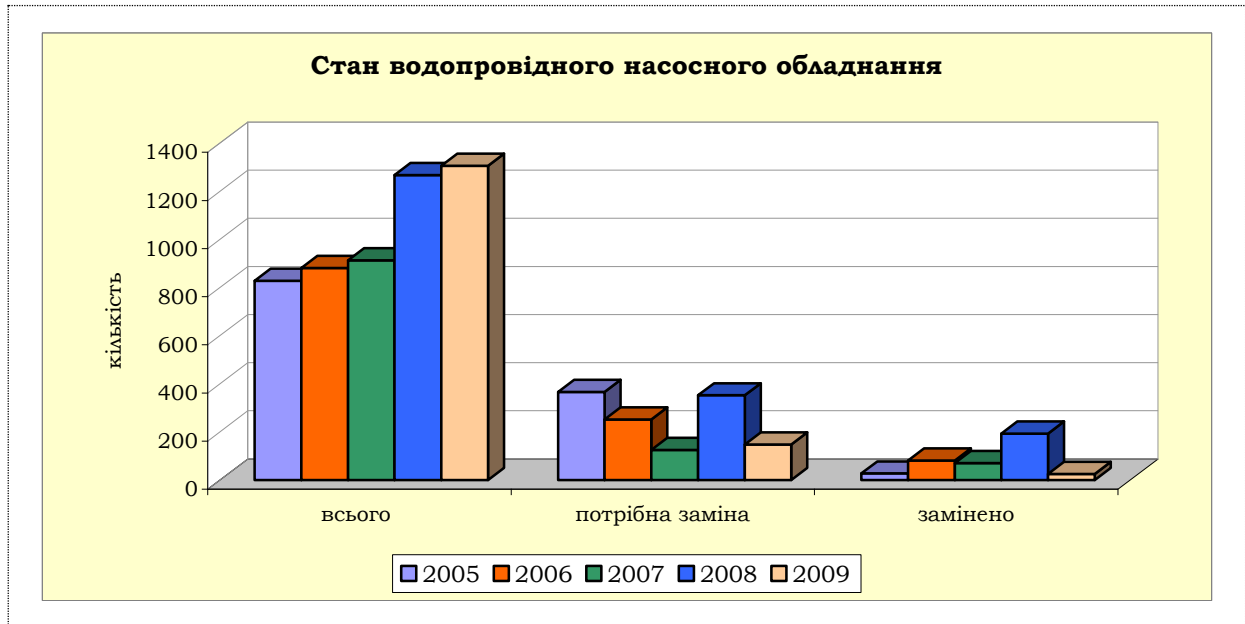

Рис. 5.5.11

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 4774,5 км і становили у 2009 р. - 21556,5 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж збільшилась на 5 %, а внутрішньо кварталних та вуличних мереж знизилась, відповідно, на 1 та 4 % (рис. 5.5.12).

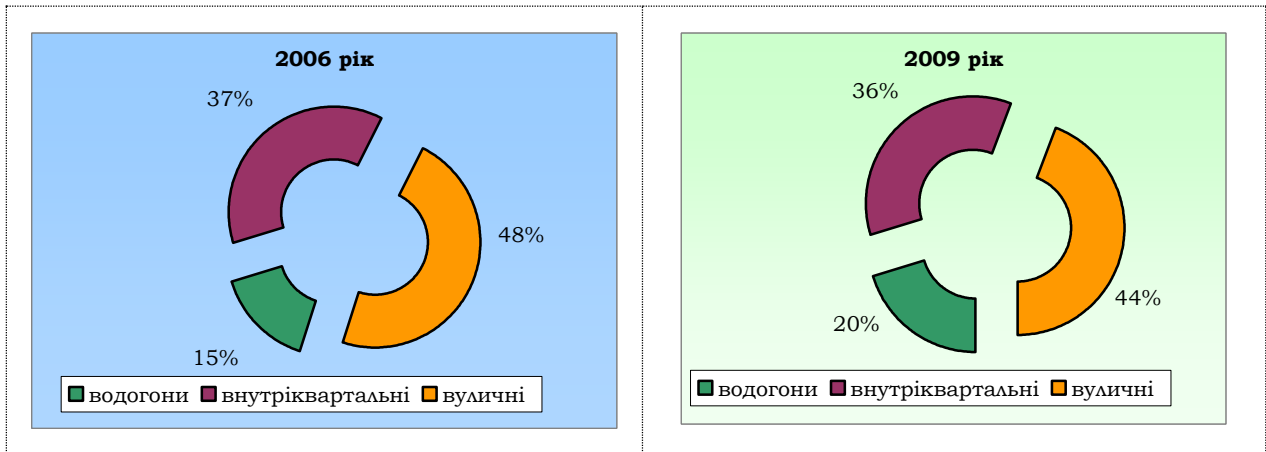

Рис. 5.5.12

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2007 рік катастрофічно погіршувався - 33,2; 48,6 та 54 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2008-2009 р. цей показник знизився до 31 та 33,7 %, відповідно. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005-2007 рр. було замінено лише 1,3, 1,1 та 1,3 % зношених труб; у 2008 р. - 2,3 %; у 2009 р. - 3,2 % (рис. 5.5.13).

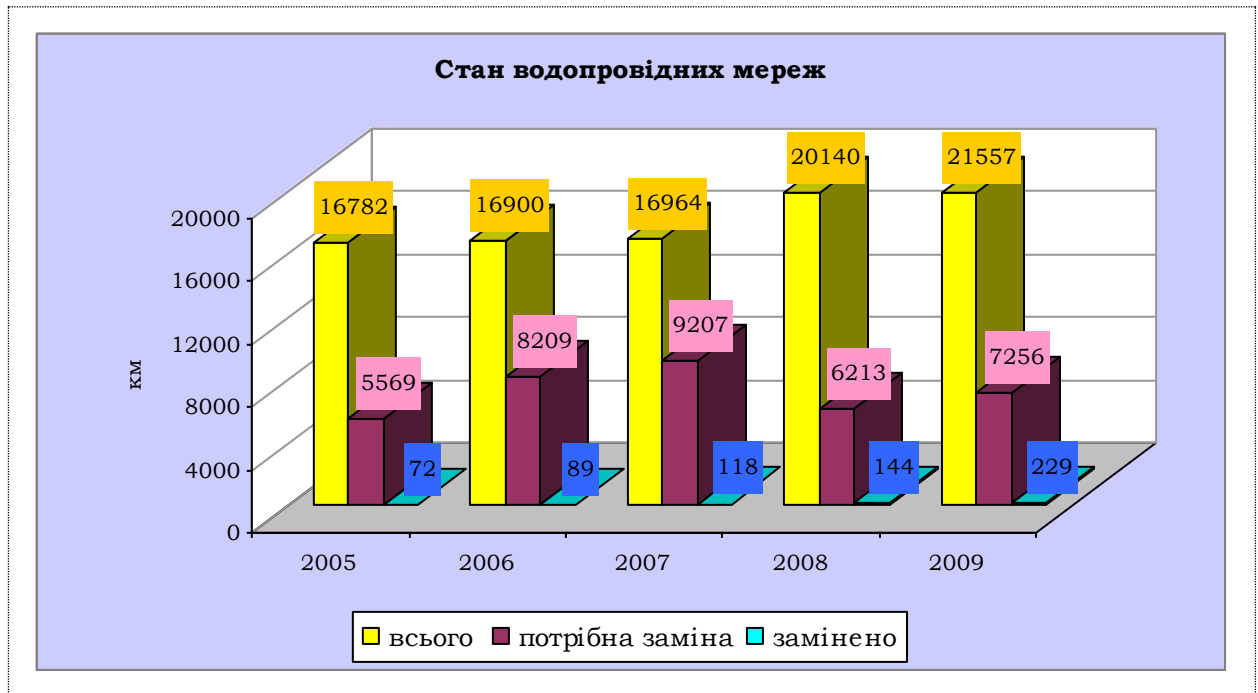

Рис. 5.5.13

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 39394; 43143; 56208; 53384 та 48349; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 2,34; 2,55; 3,3; 2,65 та 2,24 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зросла на 85 - до 335 м³.

За цей період було побудовано 27 водонапірних башт і у 2009 р. вони налічували 168 одиниць.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 12469; у 2006 р. - 11406; у 2007 р.- 9447; у 2008 р. - 9256; у 2009 р. - 7271. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 5198 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 24, %; у 2006 р. - 27,5%; у 2007 р. - 30,3 %; у 2008 р.- 30,5 %; у 2009 р. - 31,6 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 7,1 %. Для квартир цей показник становив у 2005-2008 рр. дорівнював, відповідно: 44; 52,2; 58,3 та 67,1 % (рис. 5.5.14).

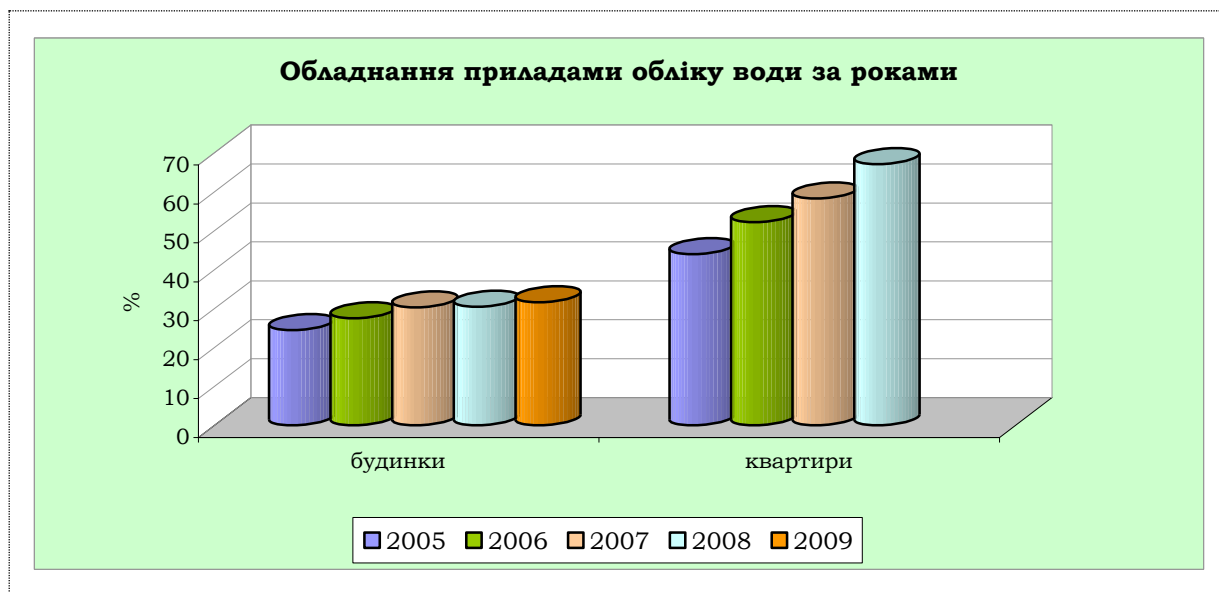

Рис. 5.5.14

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.5.15).

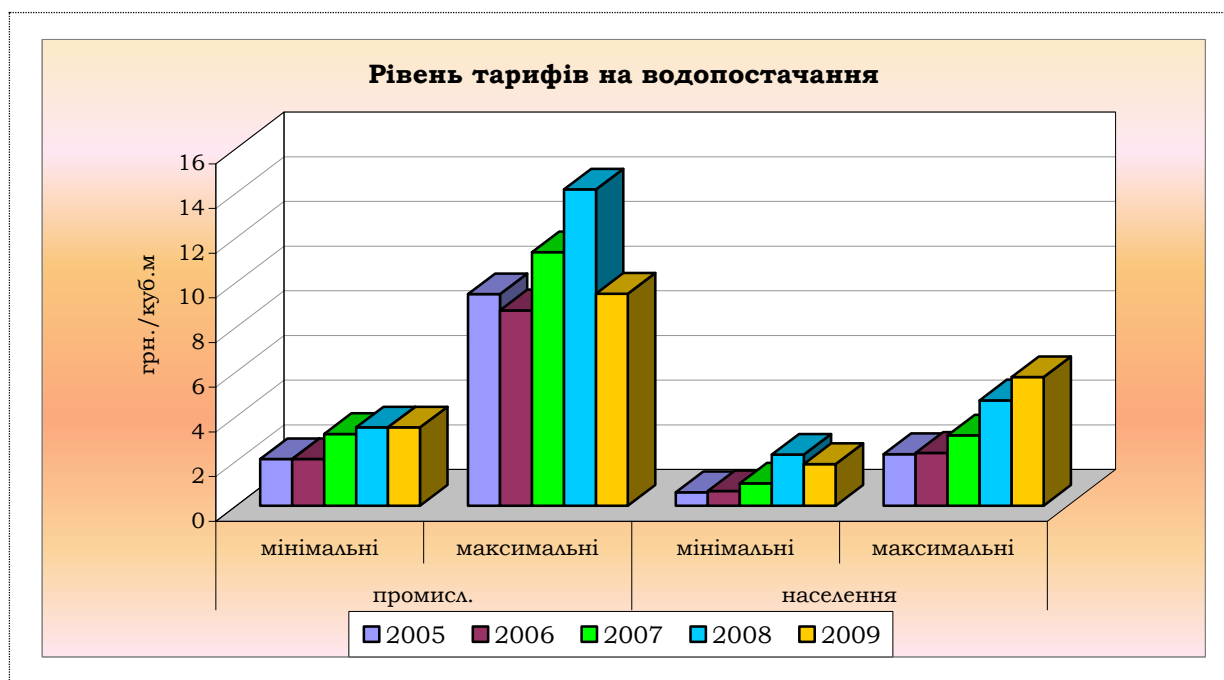

Рис. 5.5.15

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. склали по 2,08; у 2007 р. - 3,21; у 2008-2009 рр. - по 3,5 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 9,46; у 2006 р. - 8,74; у 2007 р. - 11,34; у 2008 р. - 14,14; у 2009 р. - 9,48 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,6; у 2006 р. - 0,65; у 2007 р. - 0,99; у 2008 - 2,28; у 2009 р. - знизилась до 1,86 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 2,3; у 2006 р. - 2,36; у 2007 р. - 3,14; у 2008 р. - 4,71; у 2009 - 5,75 грн./м³

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,08 (у 2005 р.) до 3,66 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 272; 211; 231; 164 та 100 %;
- ♦ для населення - 64; 105; 94; 99,6 та 58 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.5.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	355,49	623,77	956,83	795,2	396,01
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	1,15	158,62	462,2		
Продовження будівництва об'єктів	4,65	0,44	0,81	0,448	0,62
Завершення будівництва об'єктів	5,54	12,25	6,76	0,529	1,516
Реконструкція і модернізація об'єктів	327,30	404,45	129,24	116,78	15,39
Капремонт і відновлення стану об'єктів	14,36	34,82	247,02	668,53	377,55
Науково-технічне і методичне забезпечення		0,011			
Паспортизація джерел і об'єктів				0,077	0,193
Пошук джерел підземних вод	0,38				
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,18	1	2,41	0,9	0,67
Оснащення житлового фонду засобами обліку	1,067	0,1	108,29	0,724	0,057
Впровадження пілотних проектів	0,82	11,9		6,84	
Інші заходи (розшифрувати)	0,04	0,18	0,101	0,366	0,03

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання складала, відповідно за роками: 3261; 3338; 3233; 3709 та 3664 (табл. 5.5.4).

Таблиця 5.5.4

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	3261	3338	3233	3709	3664
Об'єкти з порушенням санітарних норм	29	31	31	42	37
Питома вага порушень санітарних норм, %	42,8	69,2	50,4	34,7	45,8
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	26	31	26	24	17
Накладено штрафів			1	1	
з них отримано			1	1	
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	20	21	19	13	14
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено постійно	1				
тимчасово	20	21	19	13	14
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	6	7		3	

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами*: для міст залишився 100 %; для смт - зріс з 38,9 до 40,5 %; для сільських н/п у 2005-2008 рр. залишався на рівні 4,5 %, у 2009 р. знизився до 4,4 % (рис.5.5.16).

- ♦ *за населенням* (надані дані лише за 2008 р.): в цілому по області - 9%; у містах - 100 %.

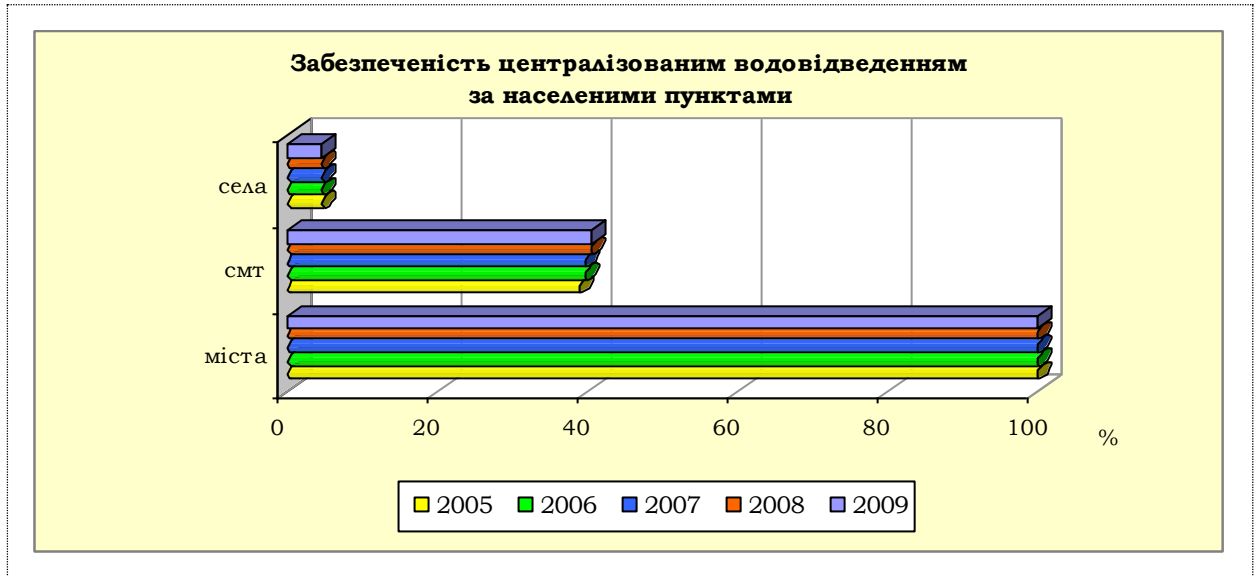

Рис. 5.5.16

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.5.17).

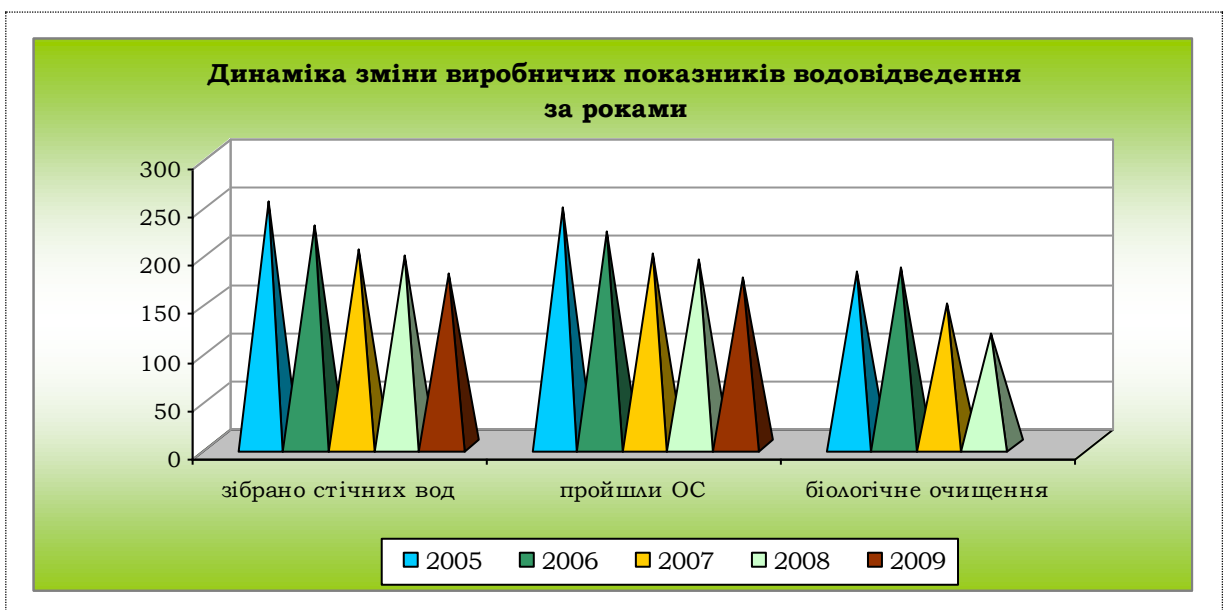

Рис. 5.5.17

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 250,75; у 2006 р. - 226,29; у 2007 р. - 202,13; у 2008 р. - 195,78; у 2009 р. - 176,18 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 98 % всіх стічних вод, з них повний цикл біологічного очищення у 2005-2008 рр. пройшли 71,7; 80,7; 72,2 та 58,2, відповідно

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2008 рр. поступово знижувались з 160,1 до 142,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 651; 670; 727 та 721 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.5.18).

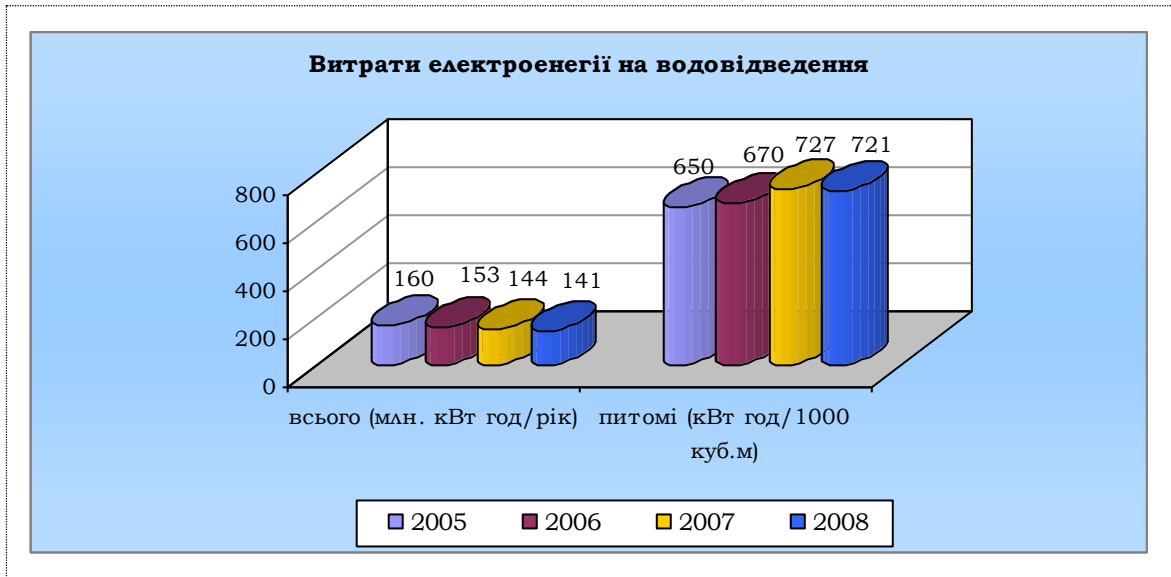

Рис. 5.5.18

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 273 до 306.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 26-32 % (рис. 5.5.19).

Рис. 5.5.19

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 62 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 808; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 39,1 %; у 2006 р. - 39,5 %; у 2007 р. - 38,4 %; у 2008 р. - 38,1 %; у 2009 р. - 32,9 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 8,9; 14,2; 11,5; 16,9 та 18 % (рис. 5.5.20).

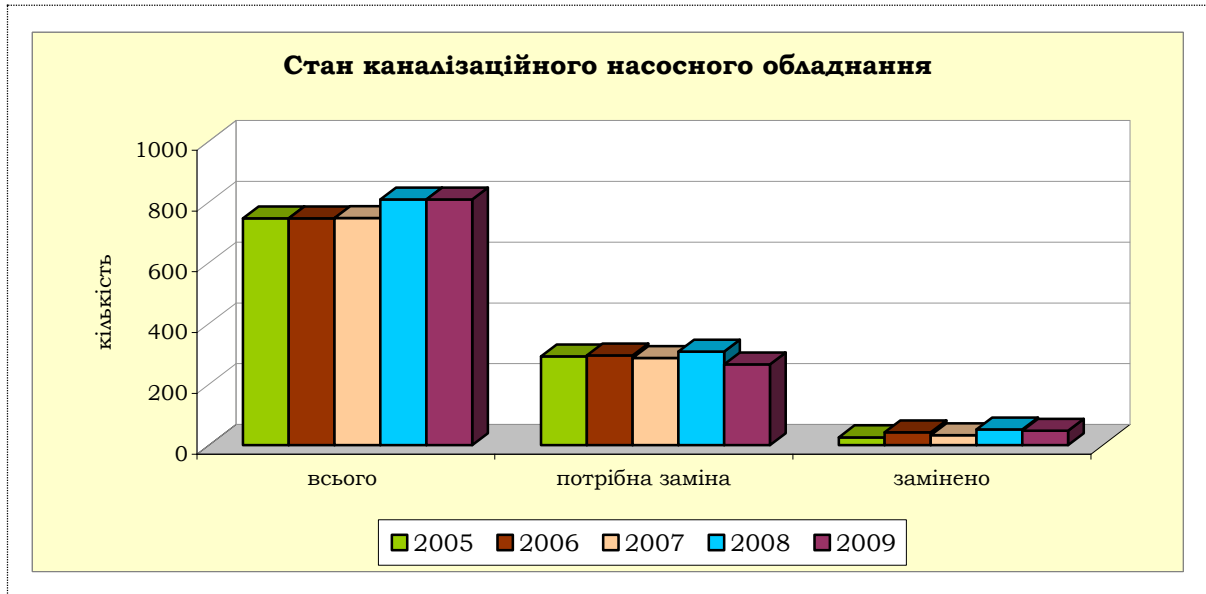

Рис. 5.5.20

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років збільшилась на 1 до 83; з них потребували реконструкції 63-65 % (рис. 5.5.21).

Рис. 5.5.21

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. зросла з 645,84 до 661,45 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово

знижувалась (рис.5.5.22). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило за роками, відповідно: 43,1; 42,5; 34,8; 34,1 та 30,9 %.

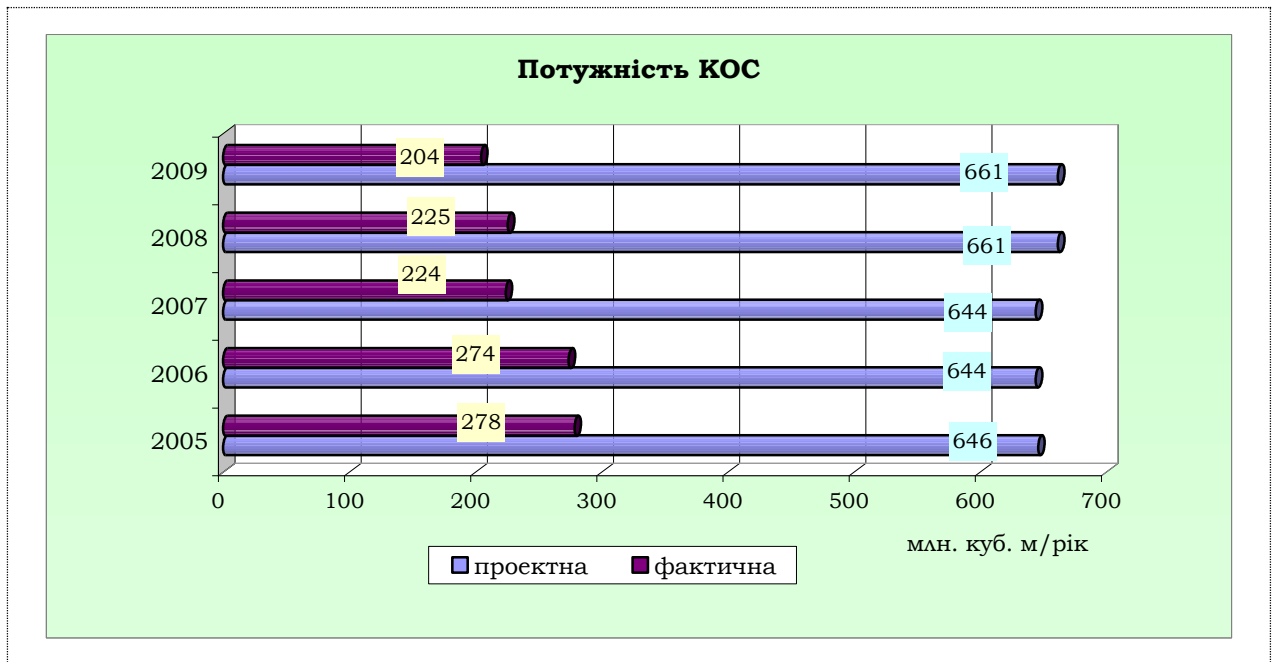

Рис. 5.5.22

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 665,5 км і становили у 2009 р. - 7126,5 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних та напірних колекторів у загальній протяжності мереж зросла залишалась без змін і дорівнювала по 13 %; тунельних колекторів глибокого залягання - біля 0,06 1 %; внутрішньо квартальних мереж - зросла на 2 %; вуличних мереж - зменшилась на 2 % (рис. 5.5.23).

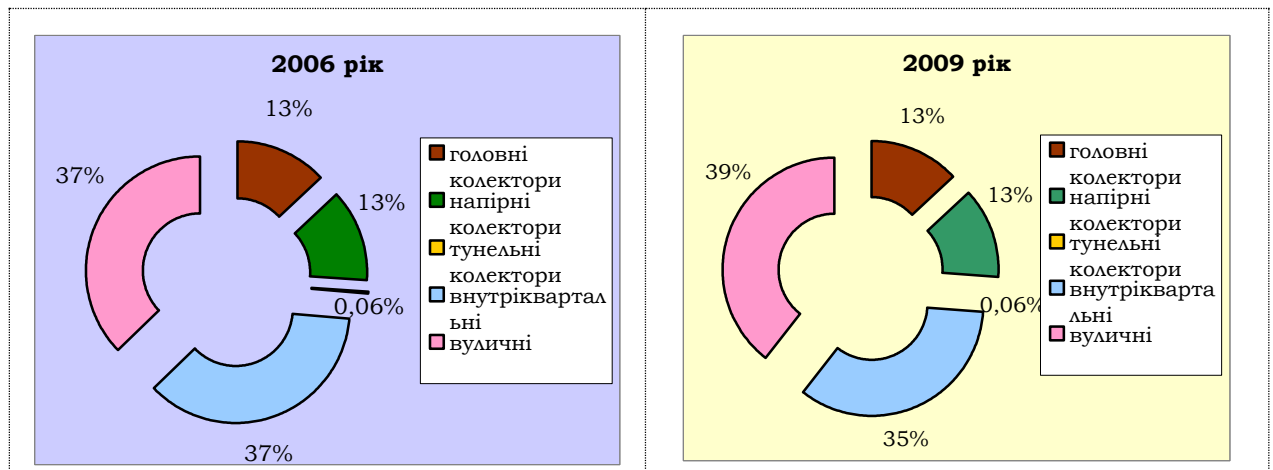

Рис. 5.5.23

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 6,8; у 2006 р. -

15; у 2007 р. - 28,7; у 2008 р. - 40,2; у 2009 р. - 42,5 %; з них було замінено 2,8; 1,1; 0,6; 0,4 та 0,4 %, відповідно (рис. 5.5.24).

Рис. 5.5.24

Кількість аварій на каналізаційних мережах змінювалась наступним чином: у 2005 р. було зафіксовано 36744 аварій, у 2006 р. - 36843; у 2007 р. - 38843; у 2008 р. - 50870; у 2009 р. - 37516. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 5,6, 5,57; 5,8; 7,24 та 5,26.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. складали - по 0,68; у 2007-2008 рр. - по 1,27; у 2009 р. - 2,84 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005-2006 рр. - по 8,04; у 2007-2008 рр. - по 7,91; у 2009 р. - 11,8 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005-2006 рр. - по 0,28; у 2007-2008 рр. - по 0,42; у 2009 р. - 0,84 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005-2006 рр. - по 2,76; у 2007-2008 рр. - по 5,7; у 2009 р. - 6,29 грн./м³ (рис. 5.5.25).

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,67 (у 2005 р.) до 2,75 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 289, 251, 133, 133 та 100 %;
- ♦ для населення - 63, 67; 59, 59 та 80 %.

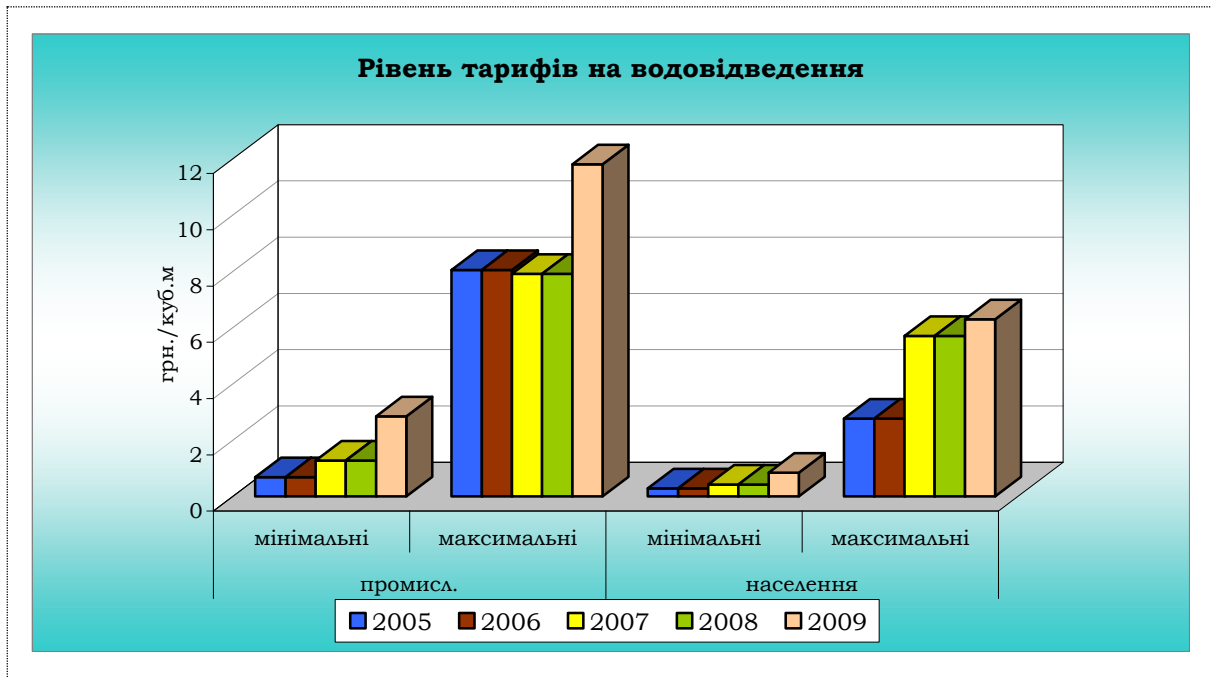

Рис. 5.5.25

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.5.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	7,88	105,72	398,20	109,28	293,63
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів		0,02	1,12	1,1	
Продовження будівництва об'єктів				0,2	0,05
Завершення будівництва об'єктів					
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,45	9,06	159,47	12,445	15,49
Капремонт і відновлення стану об'єктів	6,99	94,892	235,33	95,183	277,55
Науково-технічне і методичне забезпечення					0,008
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз		1	2,187		0,518
Впровадження пілотних проектів	0,44	0,56		0,35	
Інші заходи (розшифрувати)		0,19	0,104		

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.5.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	10	10	48	51	51
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	12	12	50	55	55
	господарсько-побутових	7	7	45	50	50
	промислових					
2.1	Без очищення					
	всього	2	2	2	2	2
	господарсько-побутових					
	промислових	2	2	2	2	2
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	1	1	25	27	27
	господарсько-побутових					27
	промислових					
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	58,05	51,28	47,67	51,18	48,042
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	142,27	144,96	113,51	121,91	103,75
	недостатньо очищених	2,06	1,92	2,16	2,18	1,86
	неочищених	3,72	3,72	3,72	3,72	-
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього			73,55	81,94	71,81
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених			73,558	81,54	71,81
	недостатньо очищених				0,4	
	неочищених					

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.5.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів			1	1	2
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	1				

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

На виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки» в області була розроблена регіональна програма «Питна вода України» для населених пунктів Донецької області на 2008-2020 роки. Перший етап цієї програми увійшов до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Донецької області на 2005-2010 роки, затвердженої рішенням Донецької обласної ради від 20.12.2007 №5/13-386.

Заходи регіональної програми «Питна вода України» спрямовані на покращення забезпечення населення області питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання; реформування та розвитку водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в області; відновлення, охорону та раціональне використання джерел питного водопостачання.

Цільове фінансування програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки з державного бюджету було лише у 2008 році (постанова КМУ № 225 від 19.03.2008) в обсязі 12,2 млн. грн., з місцевих бюджетів – 3,5 млн. грн., при цьому освоєно 9,4 млн. грн. (77,5%) і 2,8 млн. грн. (79,6%), відповідно.

Протягом 2005-2009 років за рахунок коштів державного, обласного, місцевих бюджетів і коштів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства області була виконана заміна 398 од. насосного обладнання, встановлено 65 перетворювачів частоти струму, 49 регуляторів тиску на водопровідних мережах, замінено 944,9 км водопровідних і 58,7 км каналізаційних мереж, виконана гідроізоляція 2,967 км русла каналу «Сіверський Донець-Донбас».

Угодою між Кабінетом Міністрів України й Донецькою обласною радою щодо регіонального розвитку Донецької області, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів від 11.09.2007 № 736-р і рішенням Донецької обласної ради від 05.10.2007 №5/12-334 передбачалося фінансування в 2009 році проекту «Комплексна модернізація й реконструкція каналу Сіверський Донець - Донбас і Другого Донецького водопроводу» у сумі 94,73 млн. грн. (80,184 млн. грн. з держбюджету, 5,0 млн. грн. з місцевих бюджетів (обласний бюджет), 9,546 млн. з інших джерел).

Однак, в 2009 році бюджетні кошти на об'єкти КП «Компанія «Вода Донбасу», що зазначені в програмах, не виділялися.

Згідно з вимогами Закону України «Про державні цільові програми» і Порядку розроблення державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106, Програма реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Донецької області на 2005-2009 роки і період до 2015 року, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 №1731, підлягає доопрацюванню.

КП «Компанія «Вода Донбасу» доручено виступати замовником по розробці проекту концепції регіональної Програми реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Донецької області на 2010-2014 роки і період до 2020 року.

На теперішній час КП «Компанія «Вода Донбасу», підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства області та Науково-дослідним та

конструкторсько-технологічним інститутом міського господарства (м. Київ) ведеться розробка зазначеного проекту концепції регіональної Програми.

Слід зазначити, що в Донецькій області для вирішення питання забезпечення окремих закладів освіти доброякісною питною водою ведеться робота спільно з Донбаською національною академією будівництва і архітектури по впровадженню блоків доочистки води в освітніх закладах сільської місцевості, де вода не відповідає нормативним вимогам до якості питної води. За 2007-2009 роки встановлено 67 блоків на загальну суму 6,6 млн. грн., що дозволило забезпечити школярів та всіх працюючих у школах якісною питною водою.

Крім того, за кошти КП «Компанія «Вода Донбасу» були встановлені гіпохлоридні установки на водопровідних насосних станціях (с. Мирне, м. Маріуполь) Старо-Кримського водопроводу, у м. Комсомольське (Старобешівського району), смт Старобешеве (Старобешівського району), смт Кутейникове Амвросіївського району.

Основними факторами, які перешкоджають сталому функціонуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, є збитковість підприємств внаслідок тривалої процедури встановлення тарифів та термін експлуатації об'єктів водопостачання та водовідведення, для підтримки задовільного технічного стану яких необхідні значні капітальні вкладення.

5.6 Житомирська область

Територія Житомирської області розташована повністю в межах басейну р.Дніпро; 54 % належить басейну р. Прип'ять; 38 % - басейну р.Тетерев; 4,5 % - басейну р.Рось; 3,5 % - басейну р.Ірпінь.

В структурі гідрографічної сітки області великих річок немає; середніх - 8; малих - 2731.

В області налічується 43 водосховища, з них для господарсько-побутових і питних потреб - 4; технічного водопостачання - 4.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, збільшувались з 124,6 (у 2005 р.) до 209,7 млн. м³ (у 2008 р.); у 2009 році трохи знизилась - до 198,7 млн. м³. При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі постійно знижувалась з 28,8 до 22,5 млн. м³. Обсяги використаної води змінювались аналогічно: збільшувались з 101,5 (у 2005 р.) до 165,8 млн. м³ (у 2008 р.); у 2009 році знизилась - до 150,2 млн. м³ (табл. 5.6.1 та рис. 5.6.1).

Таблиця 5.6.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	124,6	166,4	207,3	209,7	198,7
	підземна	28,83	24,92	25,62	23,01	22,46
	поверхнева	95,77	141,48	181,68	186,69	176,24
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	101,5	136,9	162,8	165,8	150,2
	на господарсько-питні потреби	34,37	31,66	29,99	29,28	27,74
	на виробничі потреби	35,83	45,77	52,97	51,82	45,70
	на зрошення					
на сільськогосподарські потреби	9,39	8,85	7,14	6,31	5,68	
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	20,64	19,28	17,57	16,10	14,10
	на господарсько-питні потреби	7,5	6,72	6,68	6,35	5,67
	на виробничі потреби	3,21	3,2	3,28	2,94	2,23
	на зрошення					
на сільськогосподарські потреби	9,24	8,7	7,0	6,20	5,58	

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 33,8; 23,1; 18,4; 17,7 та 18,4 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 35,3; 33,5; 32,6; 31,2 та 30,4 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 9,3; 6,5; 4,4; 3,8 та 3,8%.

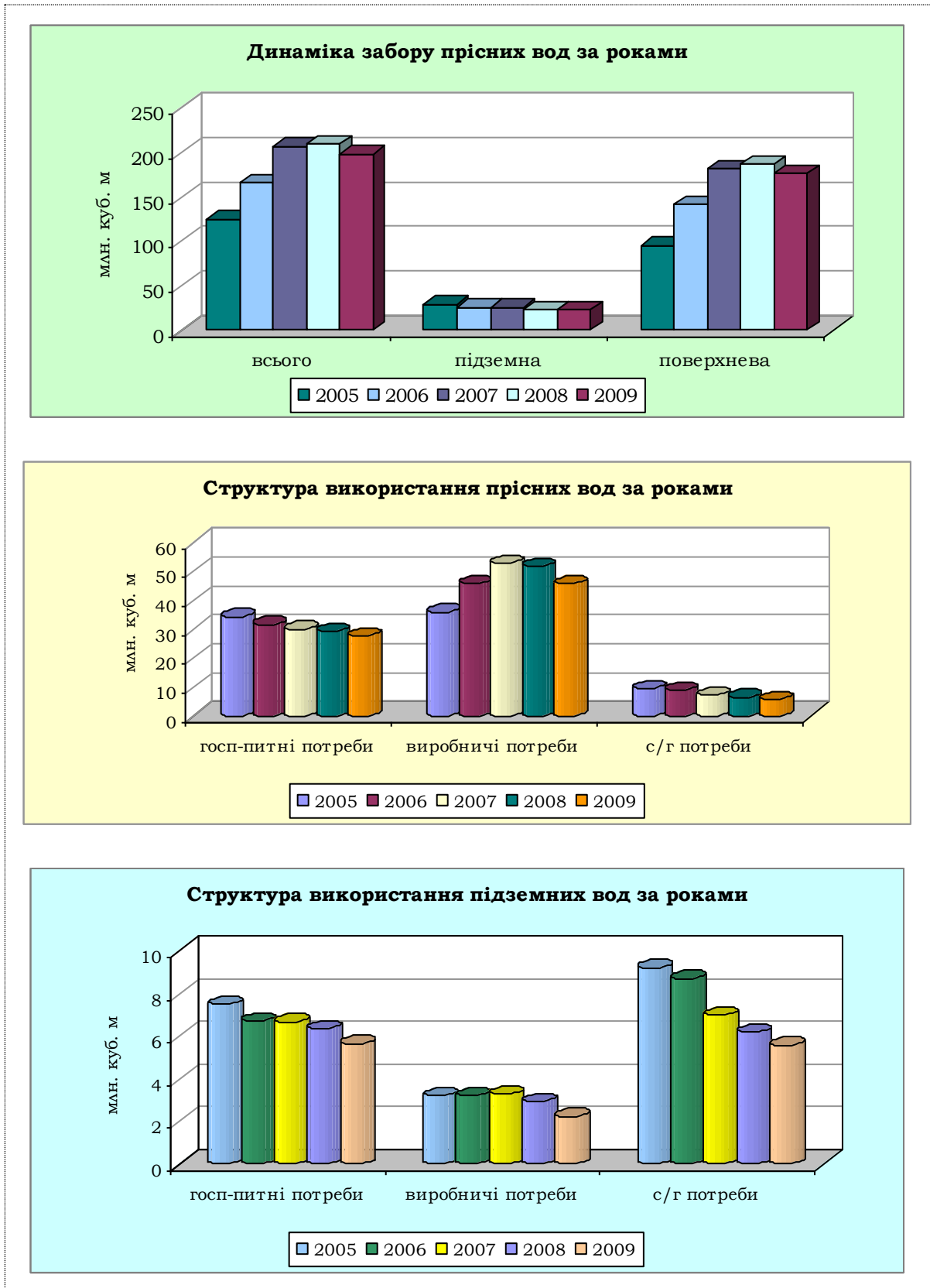

Рис. 5.6.1

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя постійно знижувались з 20,6 до 14,1 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 36,4; 34,7; 38; 39,8 та 40,2 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 15,5; 16,6; 18,8; 18,3 та 15,8 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 44,6; 45; 39,8; 38,5 та 39,6 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років біля 23-25 % від загальної кількості джерел централізованого питного водопостачання не відповідали санітарним нормам (рис. 5.6.2).

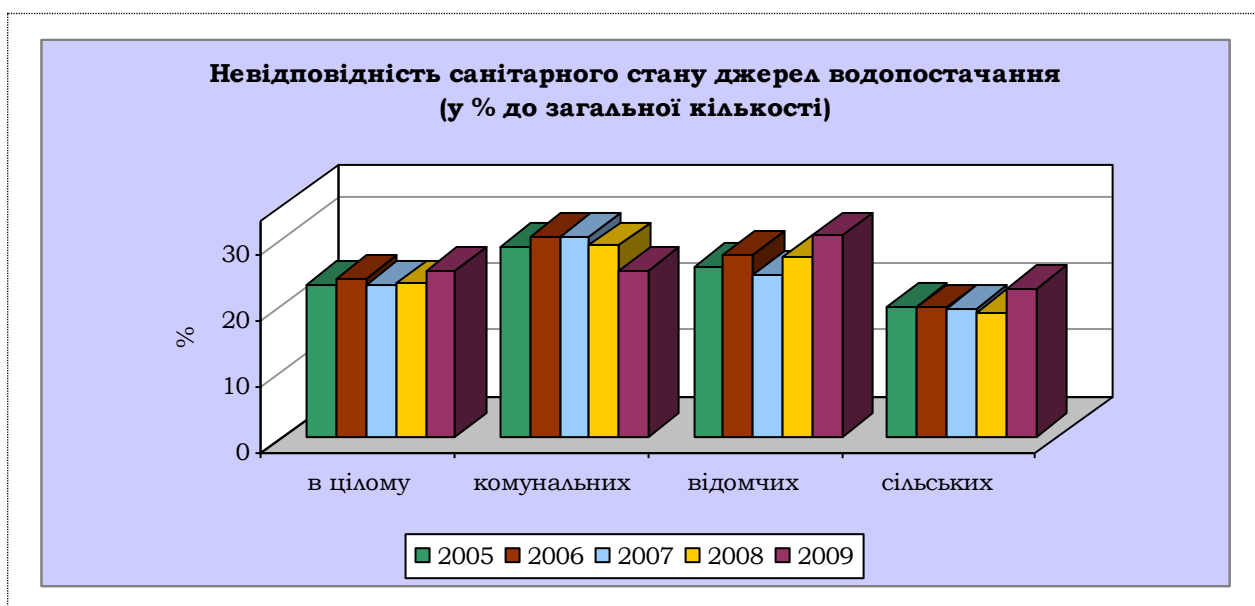

Рис. 5.6.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.6.2):

- ♦ для джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 10,3-12,5 %; за бактеріологічними 2,1-2,3 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 36,3-37,8 %; за бактеріологічними 15,7-21,7 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Таблиця 5.6.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	11,52	11,63	10,34	12,5	10,7
бактеріологічні	2,27	2,17	2,1	2,16	2,2
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	37,79	36,93	36,34	36,30	37,16
бактеріологічні	21,7	19,97	18,06	17,11	15,7

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання. Через невирішеність питання щодо припинення аварійних скидів з каналізаційних насосних станцій КП «Житомирводоканал» в р. Кам'янка (ліва притока р.Тетерів) у межах м. Житомира у 2009 році було скинуто 0,002 млн. м³ неочищених стоків, що на 0,038 млн. м³ менше ніж у 2008 році.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	61	59	80	105	65
Передано справ на розгляд до прокуратури	1	-	2	-	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	208	389	434	248	248

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в цілому по області практично не змінився: у розрізі населених пунктів він зріс з 12,9 (у 2006 р.) до 13,5 % (у 2009 р.); населення - з 54 до 55 %, відповідно (рис. 5.6.3).

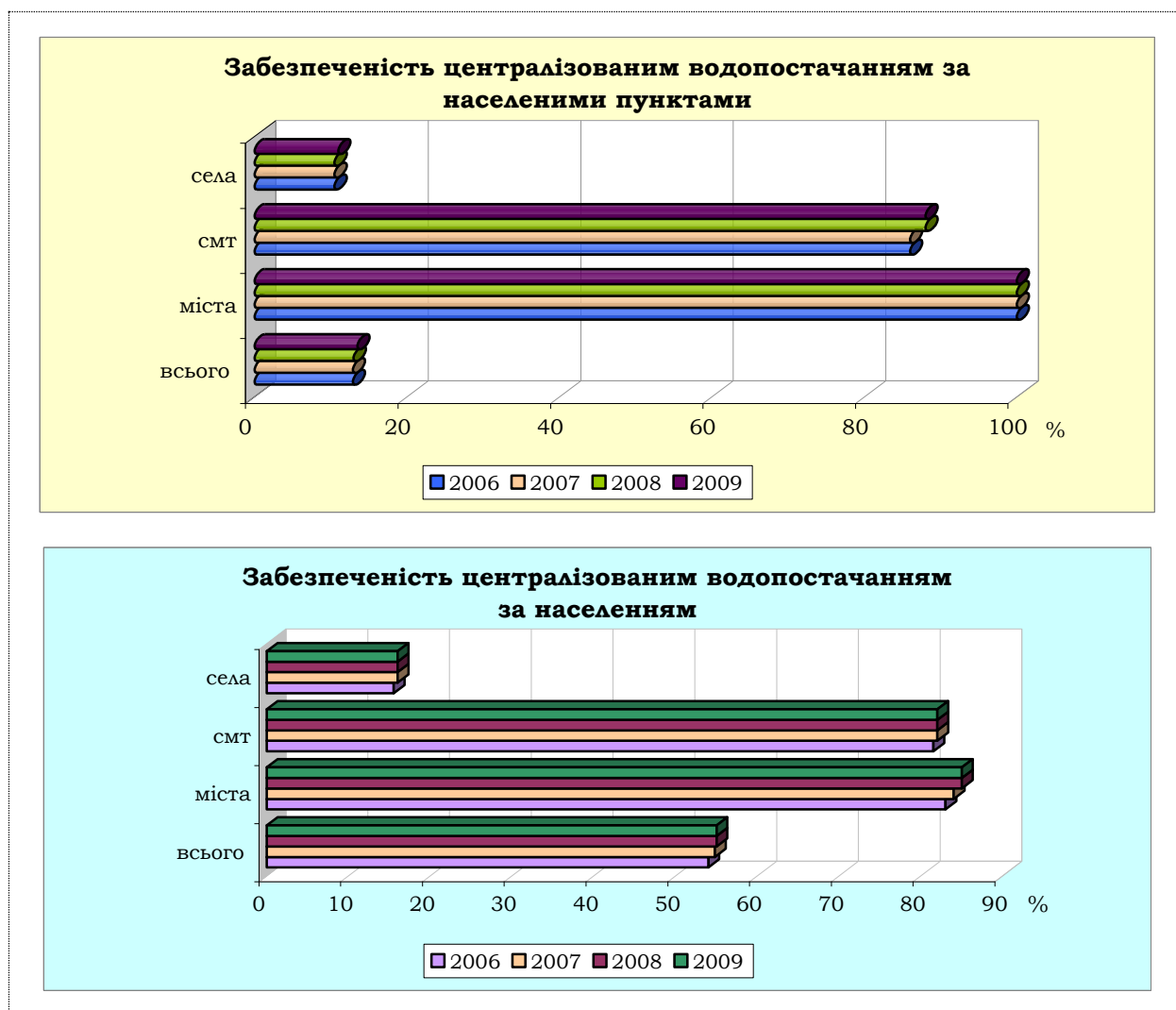

Рис. 5.6.3

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало 64 % - у 2006 році і 65 % - у наступні три роки (2007-2009 рр.), а показник забезпеченості населення, 59 %, 84,7 %, 84,9 % та 84,9, відповідно.

Привізною питною водою користувалися: у 2006-2008 рр. - 0,12 %; у 2009 р. - 0,09 % населених пунктів і, відповідно, 0,08 і 0,05 % населення.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років знизилась на 2 % - з 32 до 30 %.

Питоме водоспоживання за останні роки в цілому по області знизилось з 113 до 100 л/добу на людину, в основному за рахунок міського населення, в той же час у селищах міського типу цей показник збільшився майже на 15 % (рис. 5.6.4).

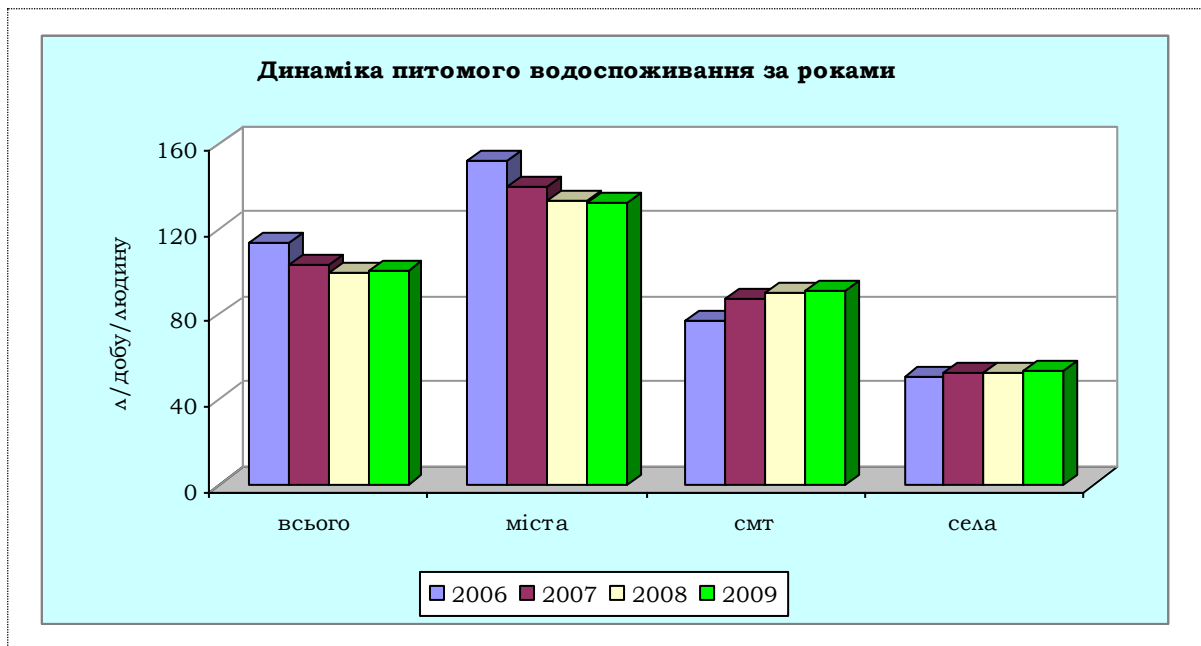

Рис. 5.6.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2006-2009 років збільшилась з 215 до 221, при цьому спеціалізовані підприємства зменшились на 1, а приріст відбувся за рахунок багатогалузевих структур (рис. 5.6.5).

За формою власності - зросла кількість комунальних підприємств (з 105 до 110), державних та інших форм - залишилась практично на тому ж рівні, 1 та 110-111, відповідно.

Базове підприємство - **КП «Житомирводоканал»**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів залишилась на тому ж рівні - 7; підземних - збільшилась з 48 до 51; окремих свердловин поступово зросла з 1254 до 1755;

- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 1,15 млн. м³/рік - з 79,11 до 80,26 млн. м³/рік;

- ♦ потреба у нових потужностях з 2007 р. становила 3,9 млн. м³/рік; протягом двох останніх років було введено біля 0,24 млн. м³/рік.

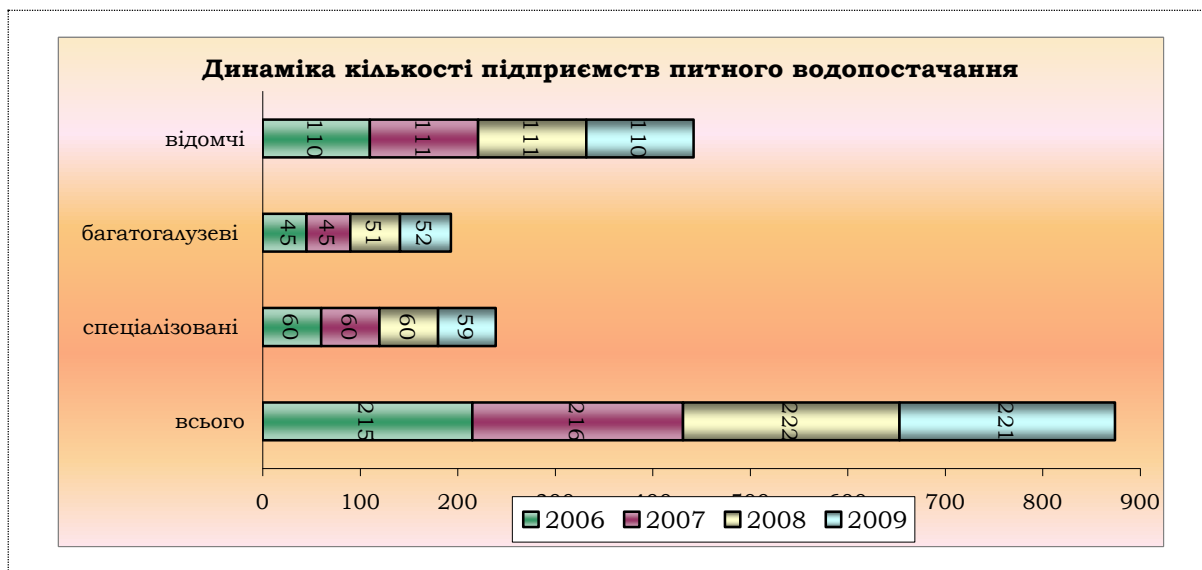

Рис. 5.6.5

Динаміка зміни чисельності водозаборів децентралізованого водопостачання у 2006-2009 рр. становила, відповідно, 23158; 23242; 23267 та 23291.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово збільшувались і становили, відповідно за роками, 79; 79,1; 79,2; 80,2 та 80,3 млн. м³/рік. При цьому очищенню піддавалось 62-65 %, а знезараженню - 74-75 % води (рис. 5.6.6).

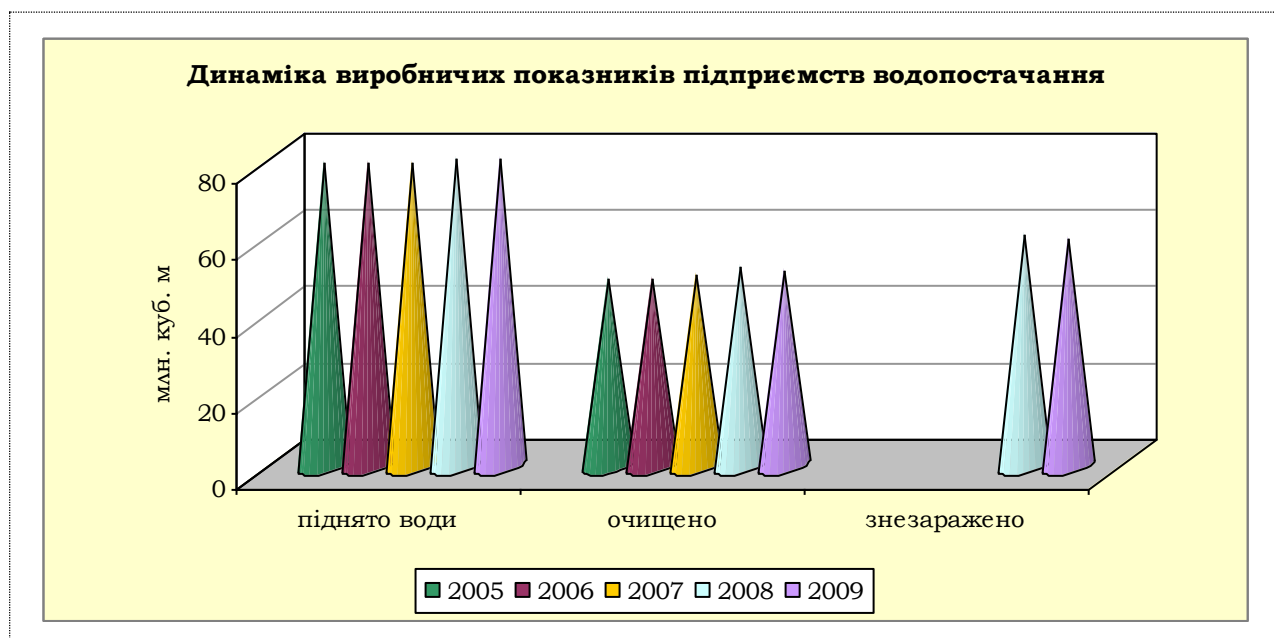

Рис. 5.6.6

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області зросли на 10 % і досягли 32 % від обсягів піднятої підприємствами водопостачання води (рис. 5.6.7).

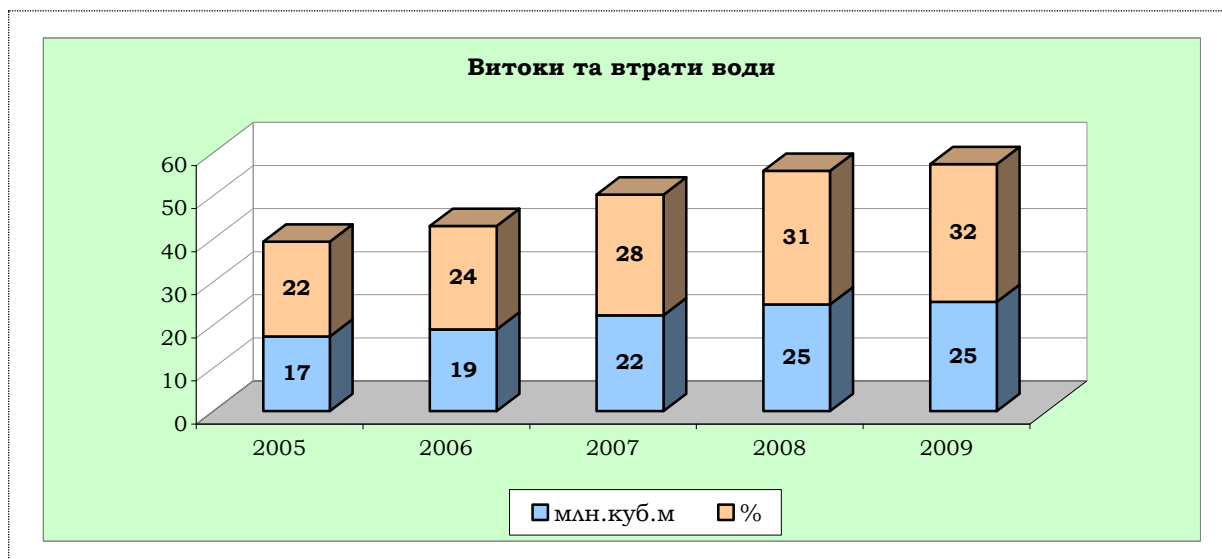

Рис. 5.6.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2008 рр. знижувались з 42 до 29,3 млн. м³/рік або з 53 до 37 % (до піднятої води); у 2009 р. ці показники трохи підвищились - до 32,1 млн. м³/рік та 40 %, відповідно (рис. 5.6.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 69-71 %.

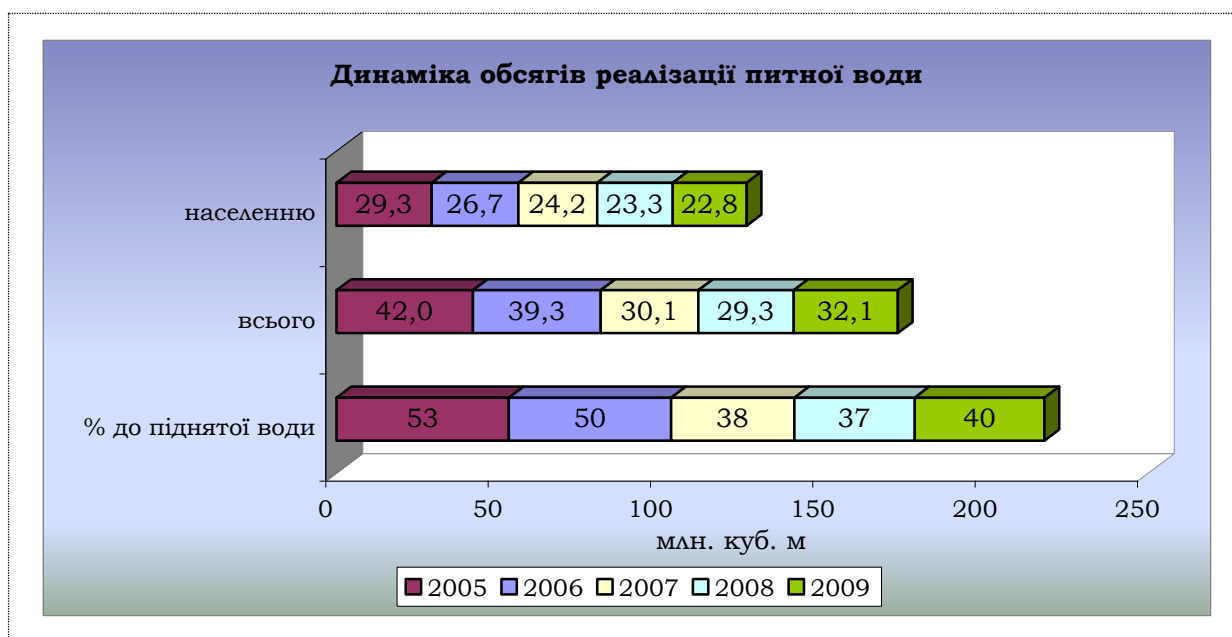

Рис. 5.6.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх трьох років становила: за категорією «усі споживі» - 90,2; 94,9 та 87,8 тис. м³/добу; «населення» - 61,7; 64 та 62,4 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2006 по 2009 рік поступово знижувались з 47,4 до 43,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії з 2005 по 2007 рік також зменшувались у діапазоні 987-774

кВт год/1000 м³ води, а у наступні два роки, навпаки, збільшувались з 962 до 1190 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.6.9).

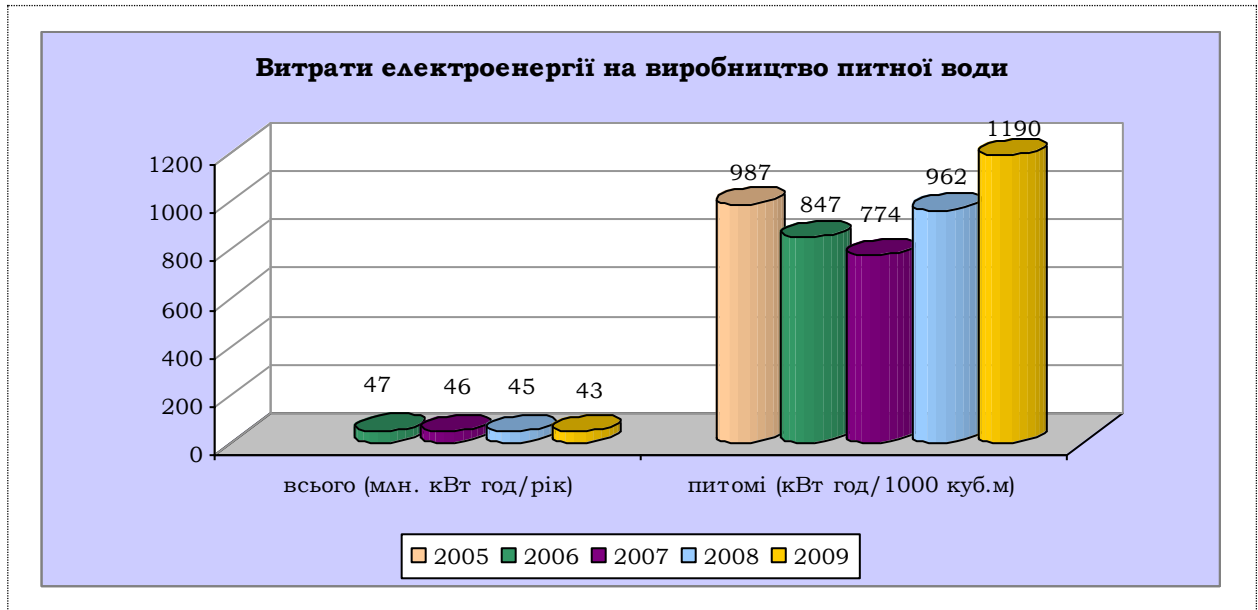

Рис. 5.6.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 617, 622, 631, 641 та 646. В цілому по області за 5 років приріст насосних станцій склав 29 одиниць. При цьому кількість НС-I зросла на 15; НС-II - на 11; НС-III та НС підкачування збільшились, відповідно, на 1 та 2 одиниці (рис. 5.6.10).

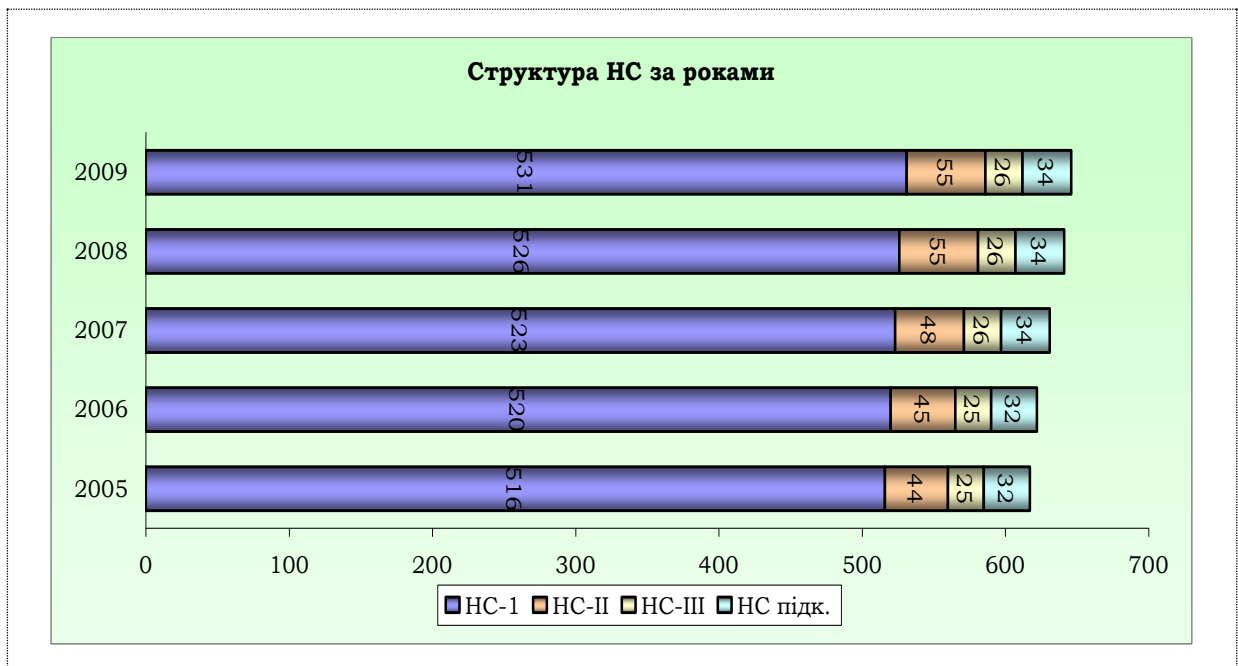

Рис. 5.6.10

Співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 31-33 % (рис. 5.6.11).

Рис. 5.6.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років не змінився і характеризувався наступним діапазоном: НС-1- 84 %; НС-II - 7 %; НС-III- 4 % та НС підкачування - 5 % (рис. 5.6.12).

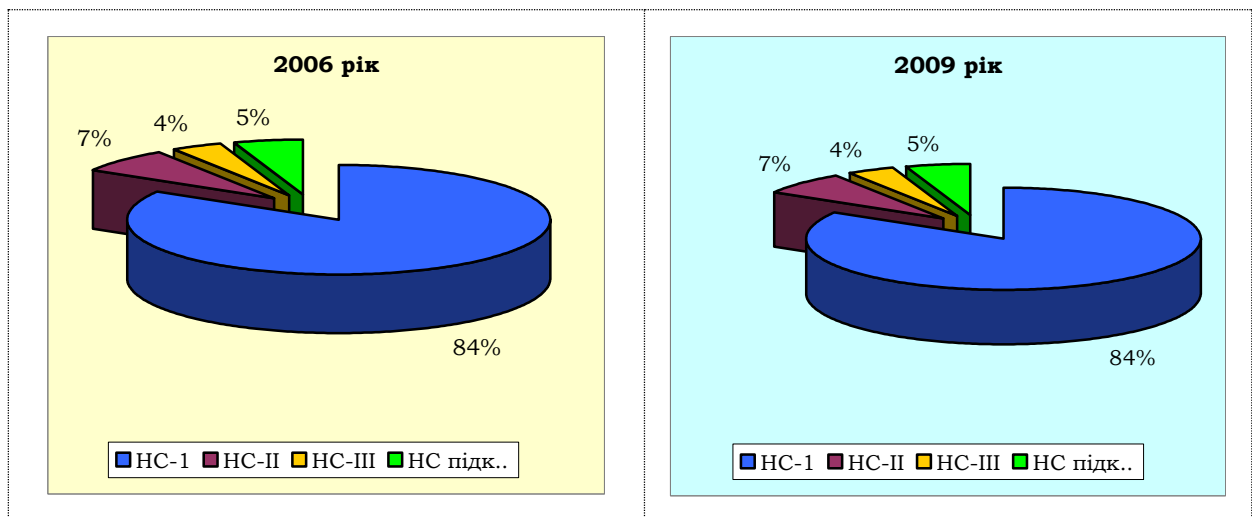

Рис. 5.6.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 23 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 1079; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік залишалась практично на одному рівні - 25 %; з них протягом року було замінено: у 2006 р. - 4,2 %; у 2007 р. - 8,3 %; у 2008 р. - 12,6 %; у 2009 р. - 7,8 % (рис. 5.6.13).

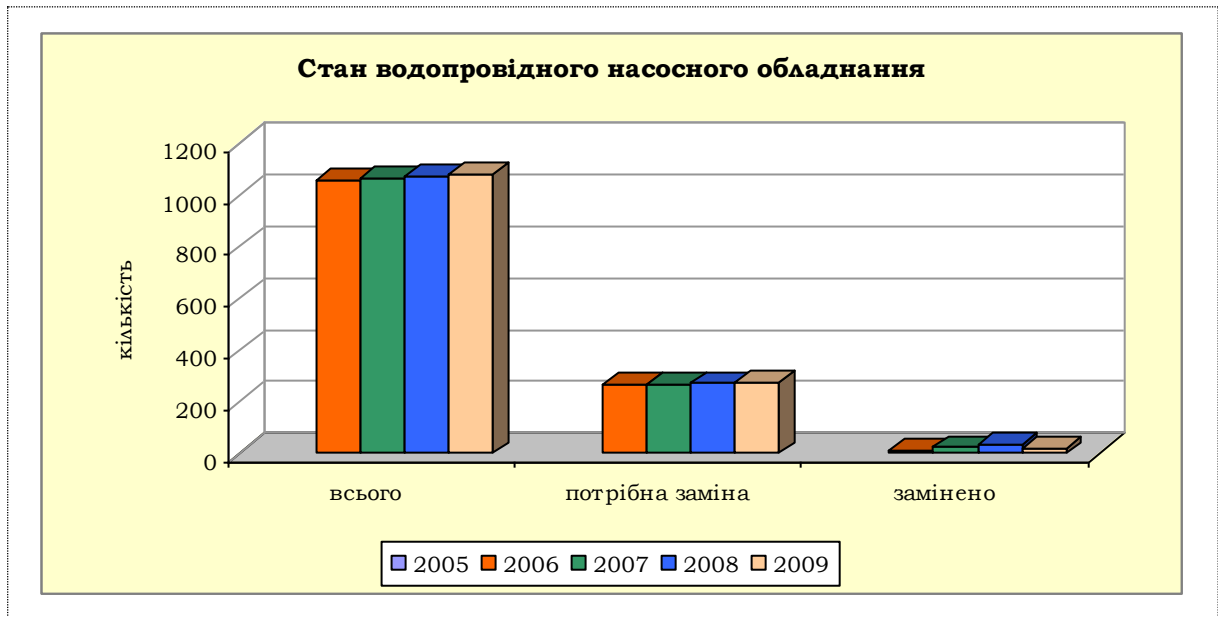

Рис. 5.6.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 117,3 км і становили у 2009 р. - 4024,4 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 %, а вуличних мереж - зросла на 1 % (рис. 5.6.14).

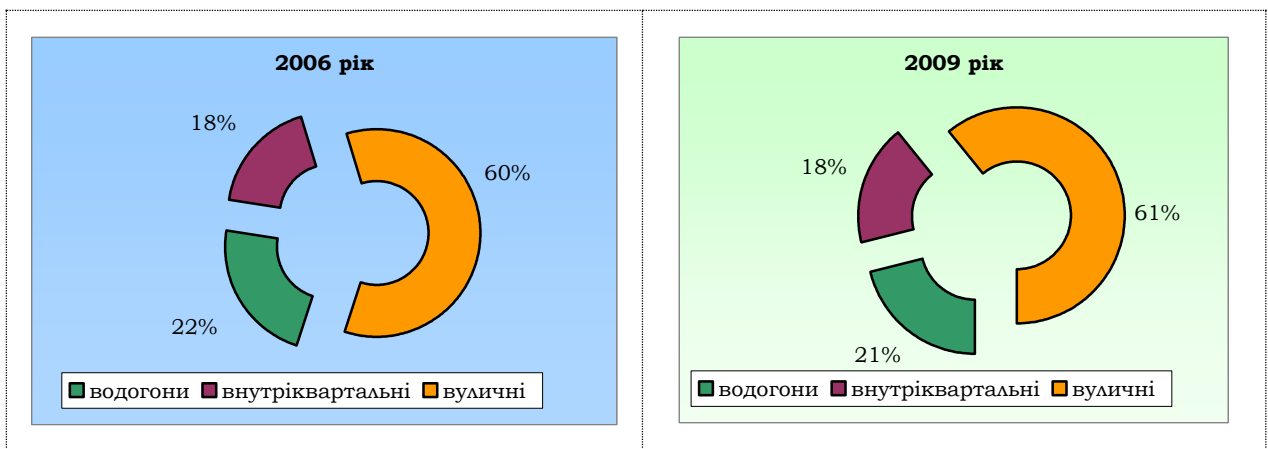

Рис. 5.6.14

Технічний стан водопровідних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив, відповідно: у 2006 та 2007 рр. - по 13 %; у 2008 р. - 18 %; у 2009 р. - 25 %. (рис. 5.6.15). Реноваційні роботи практично не проводились: у 2008 р. було замінено лише 4 %, а у 2009 р. - 2,4 % зношених труб.

Кількість аварій на водопровідних мережах постійно зростала; по відношенню до попереднього року їх приріст становив: у 2007 р. - 15; у 2008 р. - 10; у 2009 р. - 25. Всього з 2006 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 50 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій залишалась практично на одному рівні, а саме - 0,69-0,7.

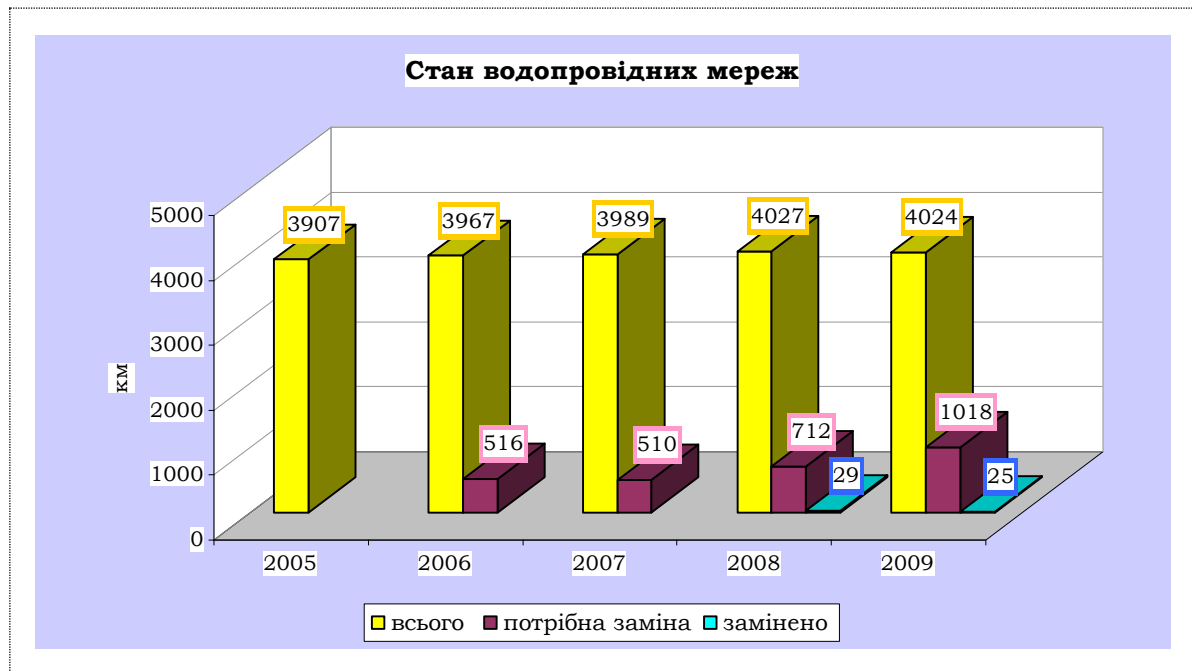

Рис. 5.6.15

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2006 по 2009 рр. зростає на 5 - до 126, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 2,6 тис. м³.

За цей період було побудовано 2 водонапірні башти і у 2009 р. вони налічували 513 одиниць.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 5204; у 2006 р. - 5130; у 2007 р. - 4957; у 2008 р. - 4923; у 2009 р. - 4541. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 663 колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2006-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2006 р. - 12,9 %; у 2007 р. - 13,4 %; у 2008 р. - 14,6 %; у 2009 р. - 14,7 %. Всього з 2006 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 1,8 % (рис. 5.6.16).

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 16 %.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи практично не змінились - 2,02 грн./м³ у 2007 р. та 2,06 грн./м³ - 2009 р.; максимальні тарифи - збільшились у 1,7 разів і становили у 2009 р. - 11,93 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались - 1,25 грн./м³ - у 2007 р.; 1,79 грн./м³ - у 2008 р.; 1,97 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи, відповідно, становили 5,25, 5,5 та 10,13 грн./м³ (рис. 5.6.17).

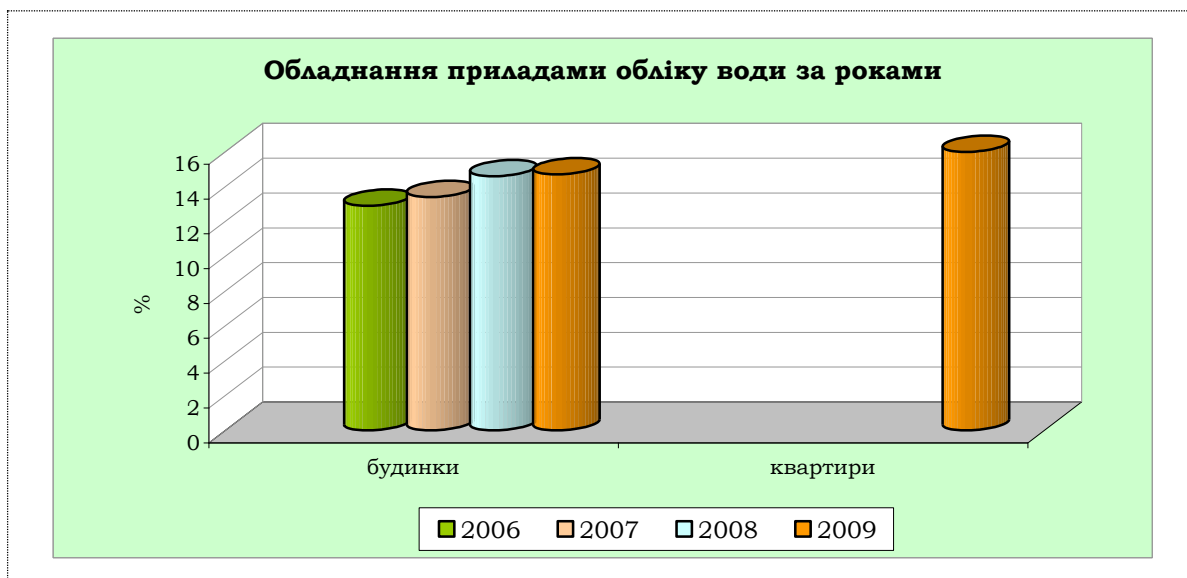

Рис. 5.6.16

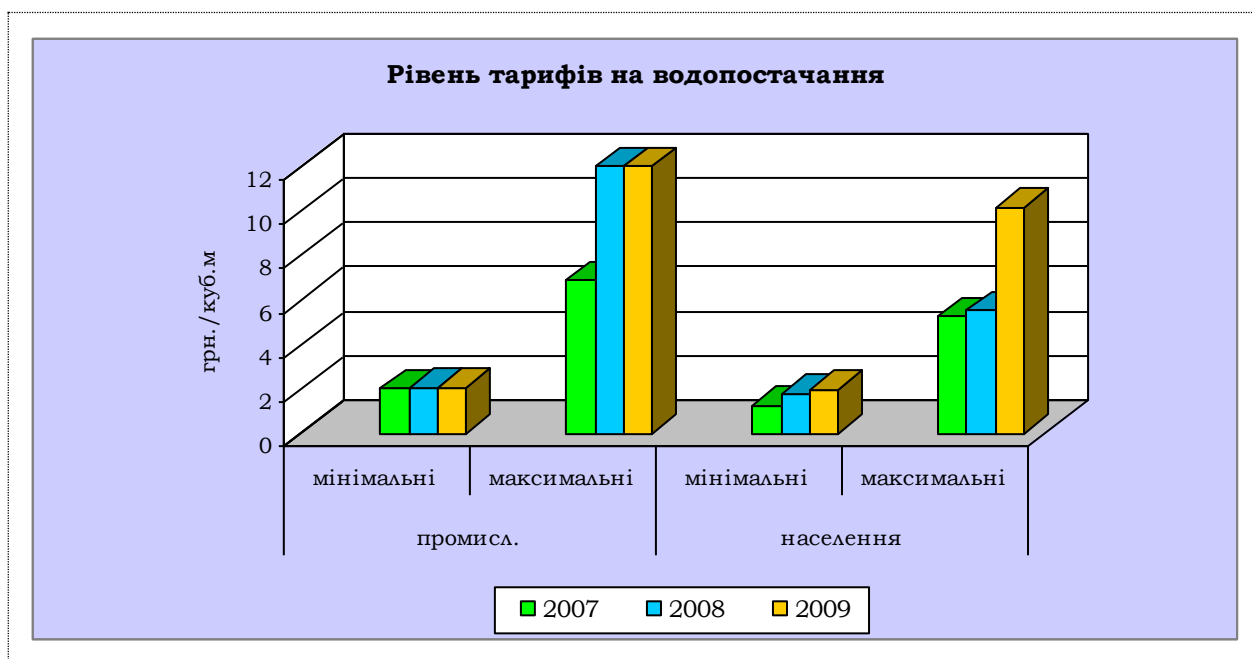

Рис. 5.6.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 1,81 (у 2007 р.) до 2,25 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2007-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 100, 100 та 62,4 %;
- ♦ для населення - 77, 81,4 та 76 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.6.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів		0,451	0,209	6,1	
Продовження будівництва об'єктів		1,420	3,05	6,39	2,5
Завершення будівництва об'єктів		0,476	0,954		
Реконструкція і модернізація об'єктів		1,44	3,223	0,9	1,7
Капремонт і відновлення стану об'єктів		0,6152	4,335		
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів					4,5
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води			2,9	2,1	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому погіршився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, збільшилась на 2 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.6.4, рис. 5.6.18).

Таблиця 5.6.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	22,97	23,90	22,88	23,14	24,91
	<i>невідповідність ЗСО</i>	6,67	5,52	5,17	5,23	7,07
	<i>відсутність ОС</i>	18,52	20,22	19,56	19,78	19,71
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	19,57	19,41	19,26	18,66	22,39
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	8,70	8,21	8,15	6,72	10,45
	<i>відсутність очисних споруд</i>	15,95	15,68	15,56	15,68	15,68
	<i>відсутність знезараження</i>	9,42	9,71	8,89	9,71	9,71

Для сільських систем централізованого водопостачання загальний відсоток невідповідності санітарним нормам був на 1-2 % нижчий, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

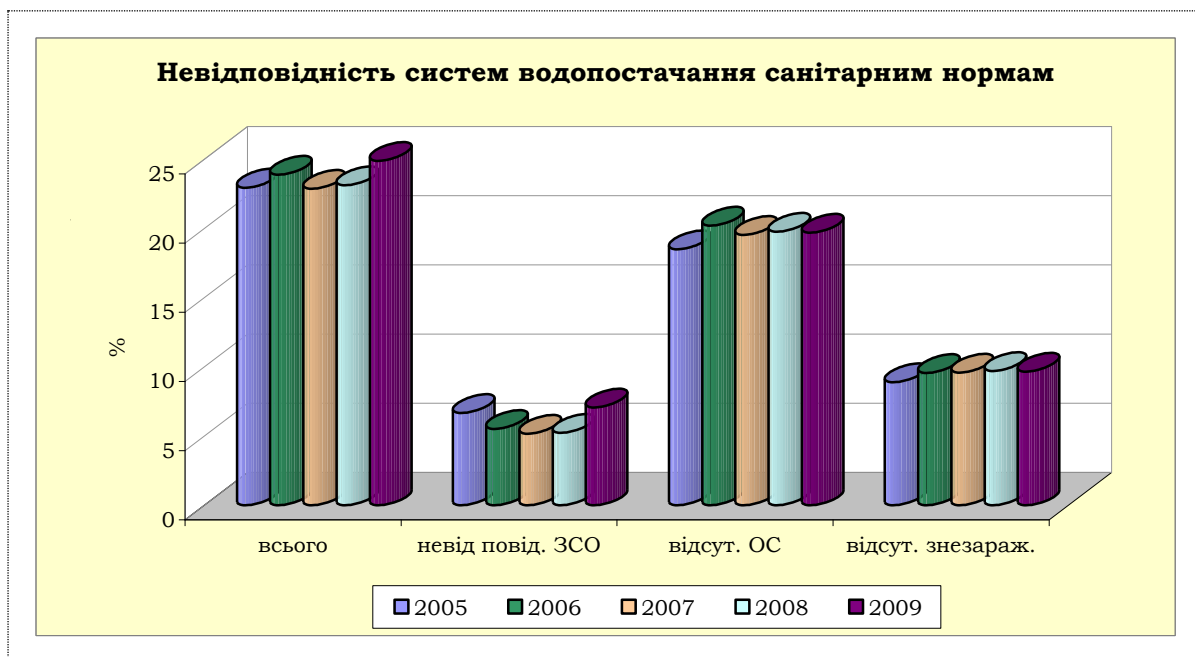

Рис. 5.6.18

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. по відношенню до загальної кількості проаналізованих проб, становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 11,5 %; 11,6 %; 10,5 %; 12,5 % та 10,8 %.
- ♦ за бактеріологічними - 2,3 %; 2,2 %; 2,3 %; 2,2 % та 2,2 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у таких самих межах.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була на 1-2 % гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 35-38 %; за бактеріологічними 3,4-5 % (табл. 5.6.5).

Таблиця 5.6.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	11,52	11,63	10,47	12,5	10,76
	<i>бактеріологічними</i>	2,27	2,17	2,26	2,16	2,2
	<i>радіологічними</i>	-	-	-	-	-
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15,7	16,04	9,46	12,02	12,96
	<i>бактеріологічними</i>	3,37	4,99	5,04	3,77	3,55
	<i>радіологічними</i>	-	-	-	-	-

3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	37,79	36,93	36,34	36,30	34,54
	<i>бактеріологічними</i>	21,7	19,97	18,06	17,11	13,24
	<i>радіологічними</i>	-	-	-	-	-
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	11,35	10,66	10,47	10,50	9,84
	органолептичними	4,47	4,45	4,96	5,00	4,39
	загальною мінералізацією	4,18	2,84	3,6	2,65	3,63
	санітарно-токсичними	0,55	1,46	0,22	0,4	0,37
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	2,28	2,31	2,26	2,31	2,16
	колі-індексом	2,24	2,31	2,17	2,16	2,16
	колі-індексом 20 і більше	1,42	1,44	1,3	1,39	1,54
	<i>Радіологічними</i>	-	-	-	-	-

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 9154 до 692, тобто більше ніж у 13 разів, причому різкий спад відбувся у 2008 році (табл. 5.6.6).

Таблиця 5.6.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	9154	9293	9475	852	692
Об'єкти з порушенням санітарних норм	149	143	168	138	126
Питома вага порушень санітарних норм, %	1,63	1,54	1,78	16,2	18,2
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	428	448	514	122	313
Накладено штрафів	63	59	80	105	65
<i>з них отримано</i>	48	45	64	82	54
Справи, направлені у слідчі органи	-	-	2	-	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	-	-	-	1	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	316	389	434	248	248
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	60	75	70	6	66
<i>тимчасово</i>	296	314	364	242	182
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	13	27	53	12	19

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в цілому по області практично не змінився: у розрізі населених пунктів він зріс з 4,1 % (у 2006 р.) до 4,2 % (у 2009 р.); населення - з 26 до 30 %, відповідно (рис. 5.6.19).

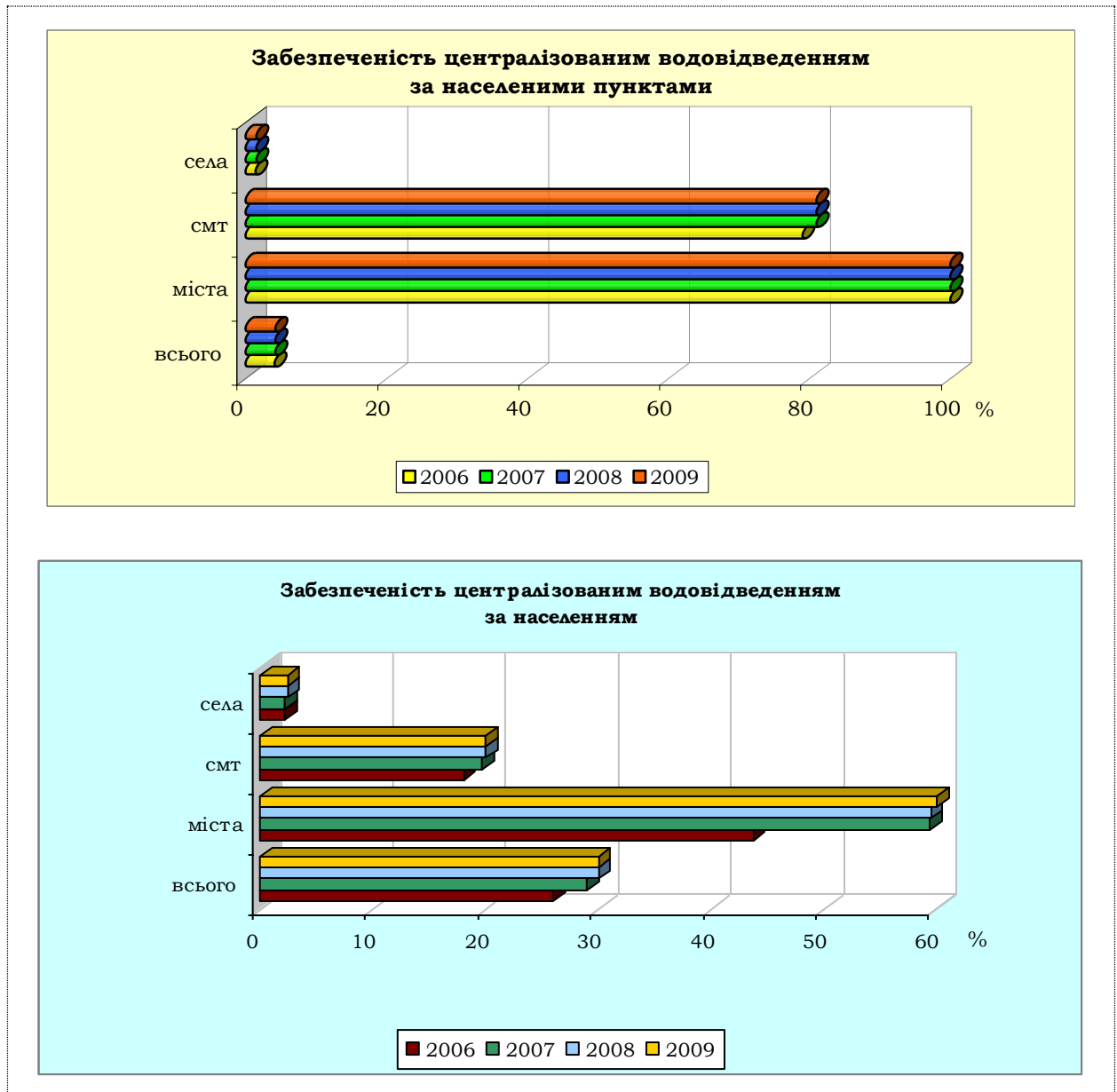

Рис. 5.6.19

Питоме водовідведення за останні роки в цілому по області практично не змінилось і дорівнювало 91-92 л/добу на людину, в основному за рахунок міського населення (рис. 5.6.20).

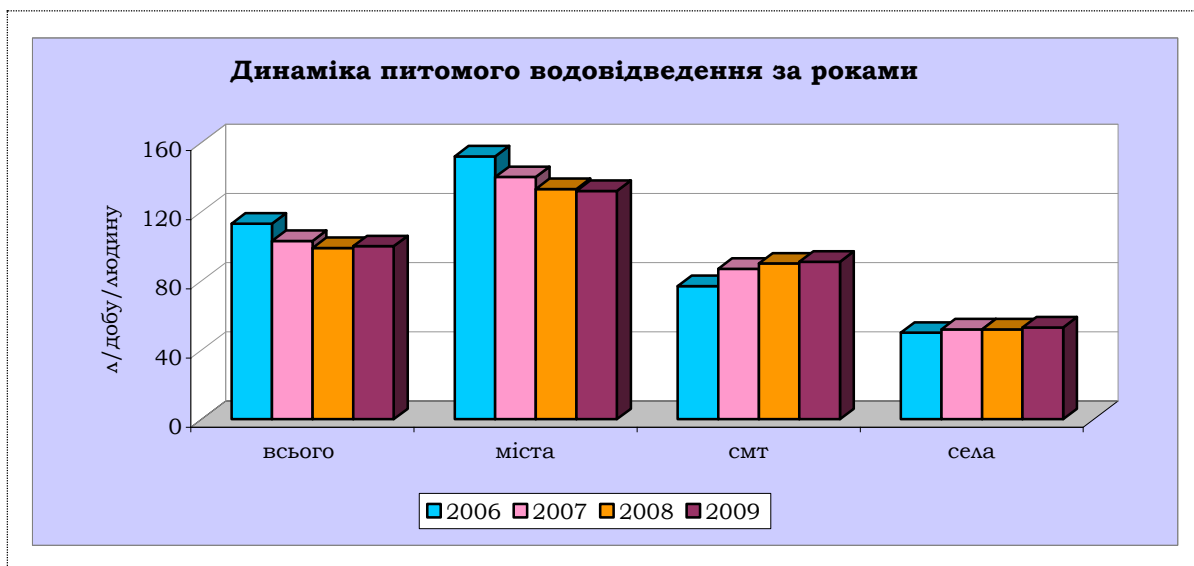

Рис. 5.6.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 69,3; у 2006 р. - 124,8; у 2007 р. - 156,3; у 2008 р. - 155,7; у 2009 р. - 148,2 млн. м³/рік. При цьому через очисні споруди каналізації було пропущено, відповідно, 45,5; 42,9; 44,1; 43,9 та 40 млн. м³/рік (рис. 5.6.21).

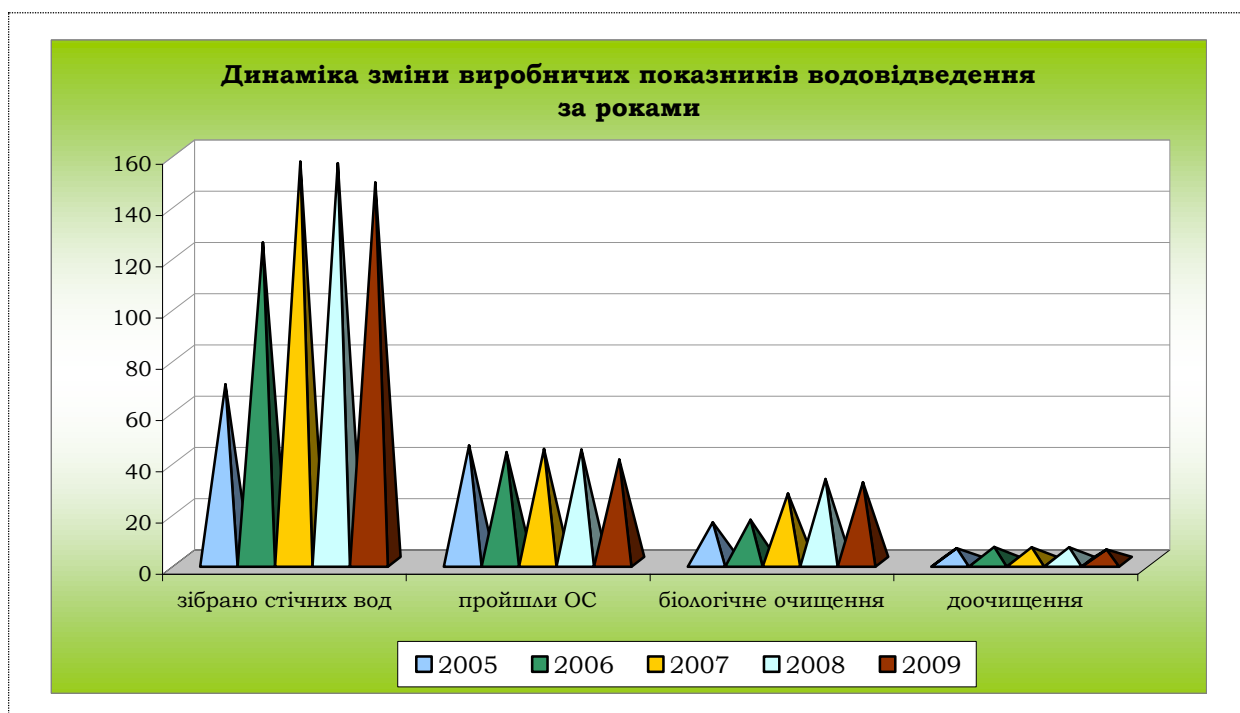

Рис. 5.6.21

Частка стічних вод, що було очищено на каналізаційних станціях, постійно знижувалась, починаючи з 66 % - у 2005 р. до 27,1 % - 2009 р. (у 2006 р. обсяги зібраних стічних вод збільшилися майже удвічі, але кількість очищених стічних вод залишилась на тому самому рівні). Процент біологічно

очищених стічних вод з 2006 по 2009 рр. зріс з 13 до 21 %, а доочищених, навпаки, знизився з 4,7 до 3,4 % (рис. 5.6.22).

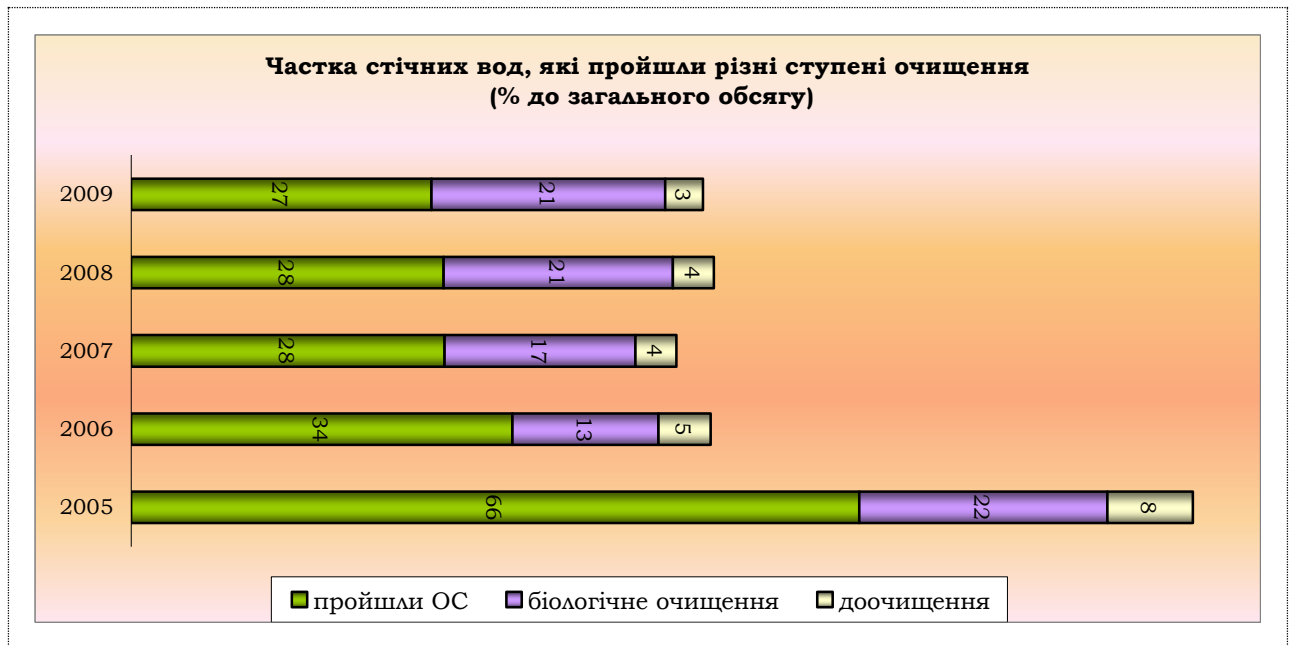

Рис. 5.6.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення з 2005 по 2009 рік поступово знижувались з 41,8 до 34,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії з 2007 по 2009 рік змінювались, відповідно, 586; 698 та 559 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.6.23).

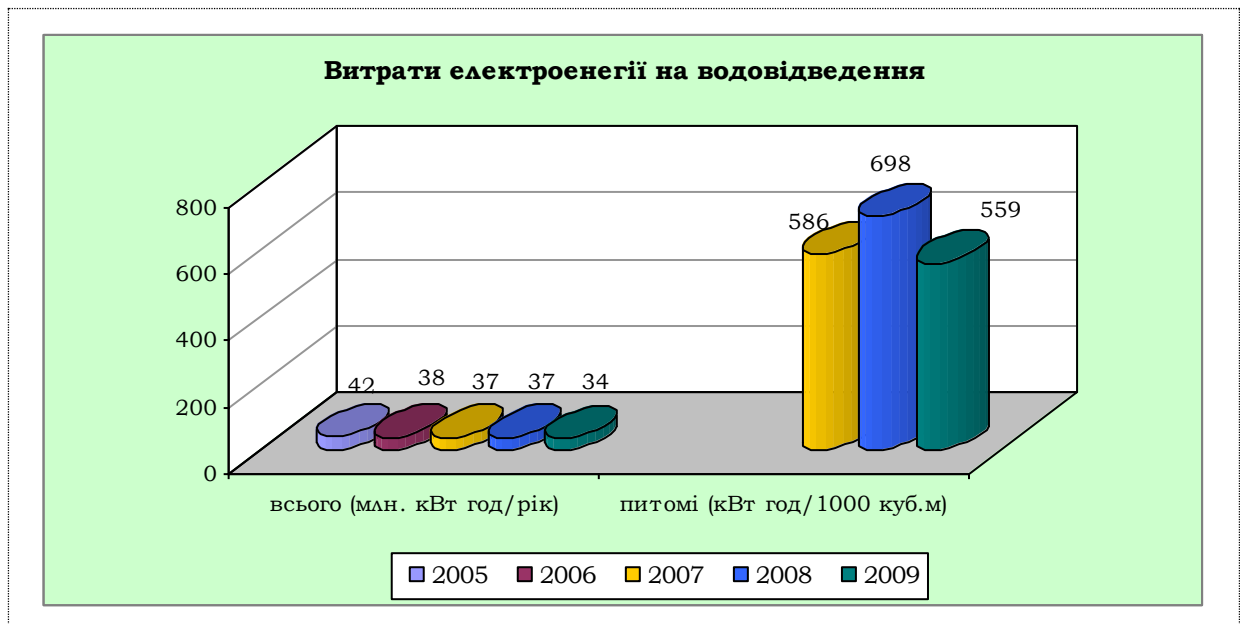

Рис. 5.6.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2006-2009 рр. збільшилась з 183 до 186.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 10-12 % (рис. 5.6.24).

Рис. 5.6.24

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 4 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 341; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2006 р. - 39 %; у 2007 р. - 32 %; у 2008-2009 рр. - по 33%; з них протягом року було замінено: у 2007 р. - 23 %; у 2008 р. - 27 % (рис. 5.6.25).

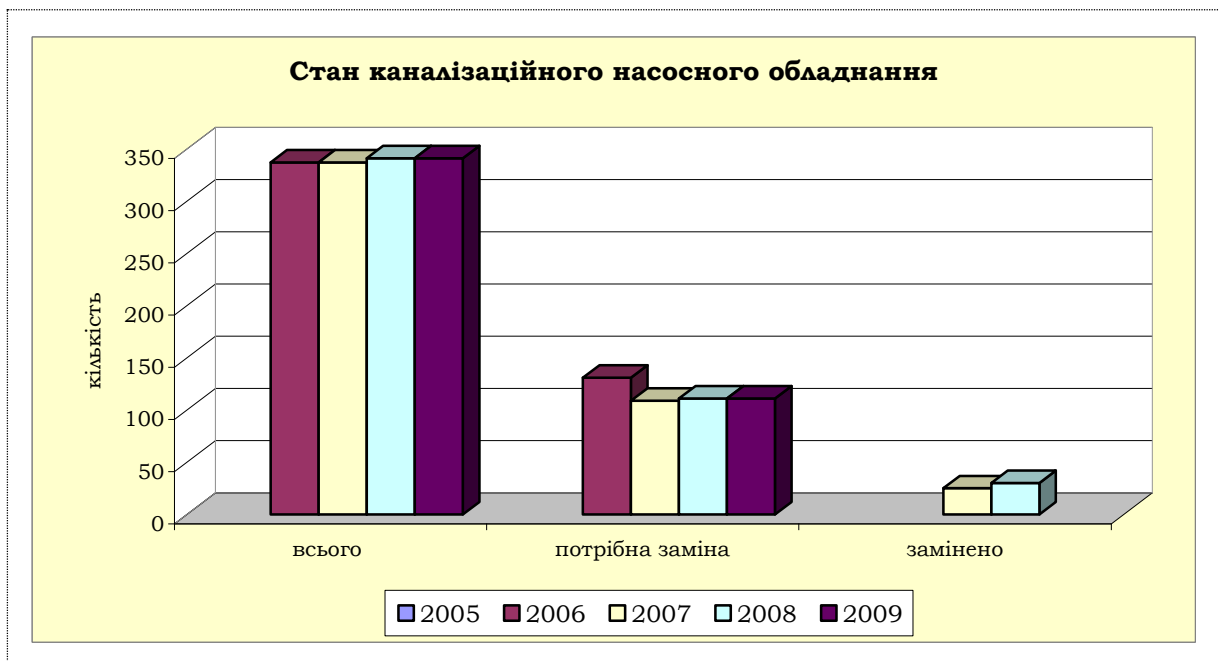

Рис. 5.6.25

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років скоротилась з 86 - у 2005 р. до 65 - у 2009р.

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. зменшилась на 12,2 млн. м³/рік і дорівнювала 92,9 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість також знизилась, але тільки на 6,4 млн. м³/рік. Вже з 2005 р. очисні споруди каналізації працювали з перевантаженням і у 2009 р. «дефіцит» потужностей склав біля 10 млн. м³/рік (рис. 5.6.26).

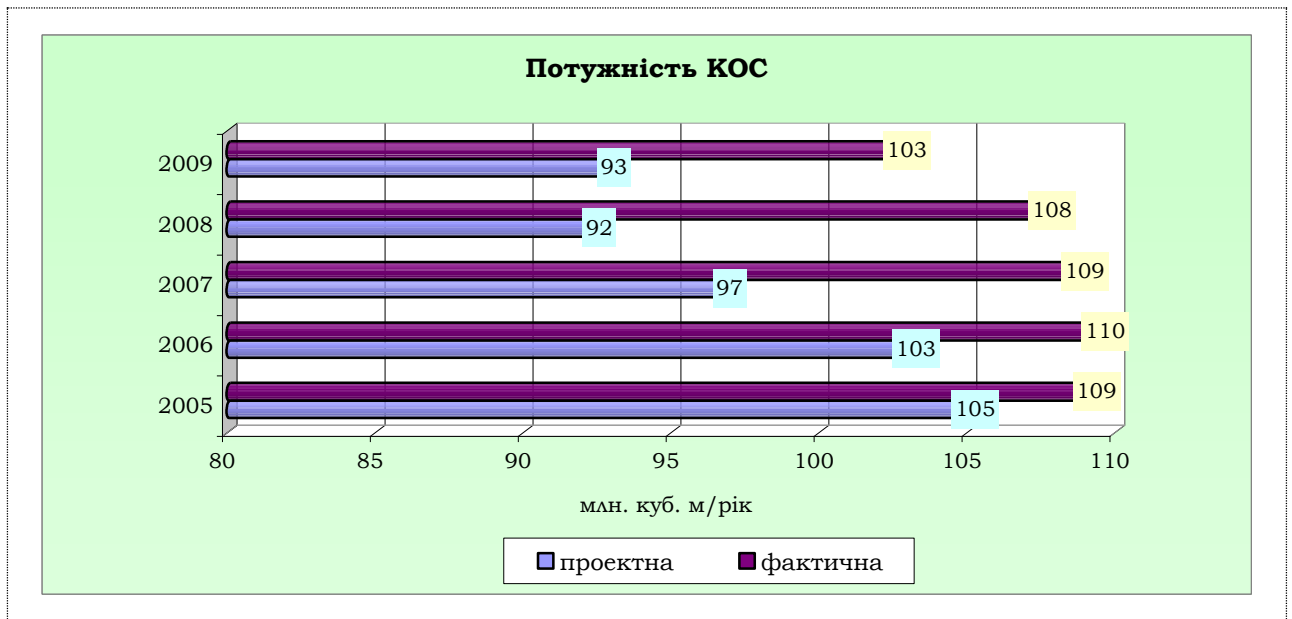

Рис. 5.6.26

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 23,2 км і становили у 2009 р. - 1558,9 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 9 %; напірних колекторів - зменшилась на 1 %; внутрішньо кварталних та вуличних мереж зменшилась на 2 та 6 %, відповідно (рис. 5.6.27).

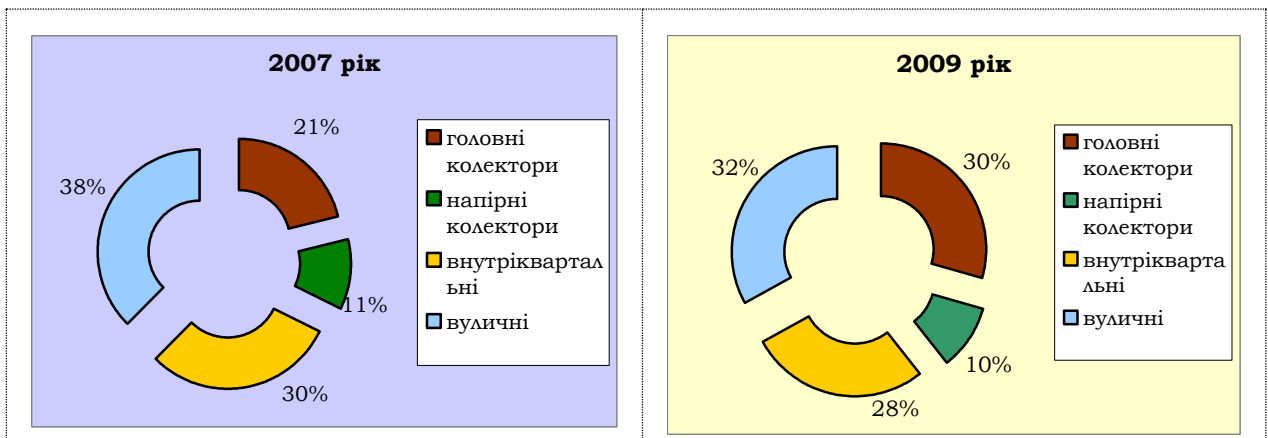

Рис. 5.6.27

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив, відповідно: у 2005 р. - 24 %; у 2006 р. - 28 %; у 2007 р. - 23 %; у 2008-2009 рр. - по 31 % (рис. 5.6.28). Дані щодо реноваційних робіт на каналізаційних мережах відсутні.

Рис. 5.6.28

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: якщо у 2006 р. було зафіксовано 974 аварії, то у 2007 р. - 2349; у 2008 - 2459; у 2009р. - 2546. Всього з 2006 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 1572 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 0,63, 0,67, 1,6 та 1,6.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи змінювались наступним чином: 1,25 - у 2007 р.; 2,31 - у 2008 р. та 1,6 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи у ці роки суттєво зростали: 5,96; 9,72 та 11,5 грн./м³, відповідно.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались - 1,1 - у 2007 р.; 1,6 - у 2008 р.; 1,14 грн./м³ - у 2009 р.; максимальні тарифи, відповідно, становили 5,7, 6,3 та 10,44 грн./м³ (рис. 5.6.29).

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 1,22 (у 2007 р.) до 2,25 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2007-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 100, 100 та 73 %;
- ♦ для населення - 82, 100 та 84 %.

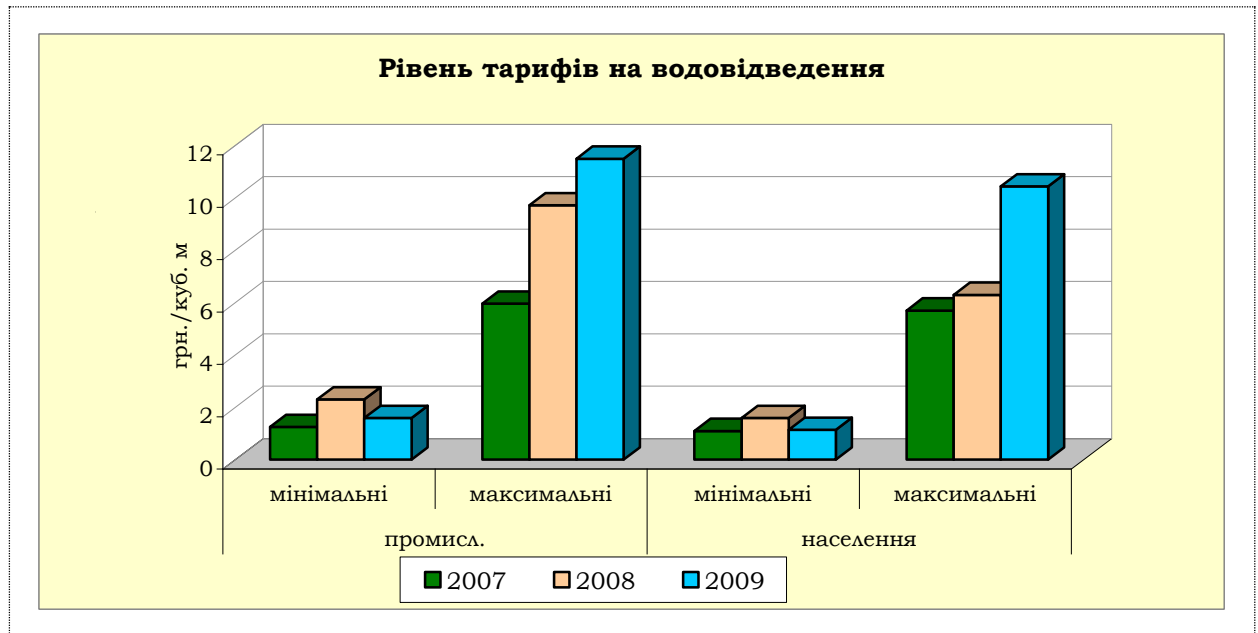

Рис. 5.6.29

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.6.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів				1,3	
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,7	1,016	0,4	0,529	1,09
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,6	2,054	6,066	0,7	0,4
Впровадження пілотних проектів		0,03	0,02		

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.6.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	86	88	86	87	97
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	108	115	108	106	111
	господарсько-побутових	46	45	44	47	47
	промислових	62	70	64	59	64
2.1	Без очищення					
	всього	11	10	6	4	4
	господарсько-побутових	1	1	2	2	1
	промислових	10	9	4	2	3

2.2	Недостатньо очищених					
	всього	29	26	27	24	27
	господарсько-побутових	17	20	20	18	18
	промислових	12	16	7	6	9
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	62,54	118,1	150,8	150,7	143,8
	нормативно чистих без очищення	13,83	73,95	106,4	106,3	103,5
	нормативно очищених	20,31	20,99	31,86	37,0	34,42
	недостатньо очищених	25,18	21,91	10,71	6,88	5,60
	неочищених	3,23	1,24	1,81	0,56	0,27
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	38,58	36,29	35,34	37,25	35,12
	нормативно чистих без очищення	1,14	1,118	1,01	1,01	1,004
	нормативно очищених	13,47	14,36	24,98	30,67	29,80
	недостатньо очищених	23,89	20,77	9,33	5,52	4,317
	неочищених	0,06	0,043	0,019	0,037	0,002

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.6.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	8	8	7	7	7
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	10	17	25	18	12
	за мікробіологічними показниками	22	32	115	7	4
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	53	52	52	52	52
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	73	77	115	93	66
	за мікробіологічними показниками	128	115	168	112	105

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.6.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	16	23	23	31	28
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	64	5	13	7	7
3	Передано справ до прокуратури	-	-	-	-	1

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В області розроблена та діє регіональна програма «Питна вода Житомирської області на 2006-2020 роки», затверджена рішенням 24 сесії обласної ради IV скликання від 27.10.05 №797.

Для взаємодії та координації заходів, передбачених загальнообласною програмою, та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2006 року №118 «Деякі питання, пов'язані з виконанням Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки» була створена регіональна комісія по контролю за виконанням даної програми.

Відповідно до наказу Мінбуду від 26.04.06. №146 області у 2006 році на впровадження об'єктів бюджетної програми «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення у 2006 р.» передбачено 2100,0 тис. грн., освоєно -1880,3 тис. грн., недофінансовано по програмі 219,97 тис. грн.; по субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів, виконання заходів з упередження аварій та запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві та на інших аварійних об'єктах комунальної власності і на виконання інвестиційних проектів постановою КМУ від 10.07.06 №951 на розділ «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» передбачено та виділено 8816,5 тис. грн., та місцевого бюджету 767,1 тис. грн., освоєно - 7892 тис. грн.

У 2006 р. регіональною програмою реформування на розділ «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» орієнтовний обсяг фінансування становив 13476 тис. грн.

З місцевих бюджетів – профінансовано та освоєно 1 134,4 тис. грн., інші джерела 1 474 тис. грн.

Крім того, з державного екологічного фонду на виконання реконструкції очисних споруд каналізації виділено та освоєно 905,6 тис. грн. та обласного бюджету 299,8 тис. грн.

З метою покращення водозабезпечення населених пунктів області у 2006 році виділено з державного бюджету та використано 3,4 млн. грн. на буріння артезіанських свердловин.

В цілому у 2006 році на впровадження заходів програми «Питна вода Житомирської області» освоєно 16686,3 тис. грн.

На розвиток та реконструкцію централізованих систем водопостачання та водовідведення у 2007 році було використано 1768,252 тис. грн. державних коштів, на буріння артезіанських свердловин освоєно кошти у сумі 3,0 млн. грн. У 2007 році з 28,3 млн. грн. державної субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів 17,3 млн. грн. направлені на будівництво, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів водопостачання та водовідведення. З державного екологічного фонду виділено та освоєно 659,9 тис. грн. В цілому на виконання заходів програми «Питна вода» у 2007 році освоєно 23374,152 тис. грн.

У минулому році Законом України «Про Державний бюджет України на 2008 рік» на виконання завдань Загальнодержавної програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства за напрямом «Модернізація централізованих систем водопостачання та водовідведення», затвердженої

постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.08 № 225 передбачено кошти у сумі 10,4 млн. грн., у тому числі загальний фонд 3,3 млн. грн., спеціальний фонд 7,1 млн. грн. Фінансування об'єктів, які передбачено по спеціальному фонду зазначеної програми не здійснювалось.

На здійснення заходів вказаної програми станом на 15.01.09 з державного та місцевих бюджетів профінансовано 3906,307 тис. грн., освоєно 3735,543 тис. грн.

На буріння артезіанських свердловин з державного бюджету виділено та освоєно 5678 тис. грн.

За фінансової підтримки державного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2008 році виконано роботи з будівництва та реконструкції очисних споруд каналізації на суму 1365,103 тис. грн., з обласного екологічного фонду використано 1001 тис. грн.

У 2008 році на виконання заходів Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки освоєно 11779,646 тис. грн.

У 2009 році на виконання заходів зазначеної програми освоєно 12532,6 тис. грн.

5.7 Закарпатська область

Територія Закарпатської області розташована в межах басейну р. Тиса (ліва притока Дунаю). Гідрографічна сітка області включає велику річку Тиса (довжина в межах області 201 км); середні річки Латориця, Уж, а також 9426 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 9 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 58,89 (у 2005 р.) до 44,95 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 38,18 (у 2005 р.) до 25,56 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 43,82 (у 2005 р.) до 35,05 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.7.1 та рис. 5.7.1).

Таблиця 5.7.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	58,89	58,84	54,61	54,24	44,95
	підземна	38,18	39,08	35,37	35,05	25,56
	поверхнева	20,71	19,76	19,24	19,19	19,39
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	43,82	41,82	38,41	37,35	35,05
	на господарсько-питні потреби	20,32	15,42	13,82	15,47	14,75
	на виробничі потреби	6,54	9,55	8,30	6,08	5,26
	на зрошення	0,04	-	0,06	0,03	0,05
	на сільськогосподарські потреби	6,37	6,31	5,56	5,04	4,30
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	24,52	23,76	20,43	19,35	18,25
	на господарсько-питні потреби	13,15	12,01	10,15	10,77	10,50
	на виробничі потреби	3,88	5,44	4,72	3,95	3,82
	на сільськогосподарські потреби	7,49	6,31	5,56	4,62	3,93

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 46,4; 36,9; 36; 41,4 та 42,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 14,9; 22,8; 21,6; 16,3 та 15 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,1; 0; 0,2; 0,1 та 0,1 %;
- ♦ на с/г потреби, відповідно, 14,5; 15,1; 14,5; 13,5 та 12,3 %.

Загальні обсяги використання підземних вод у ці роки коливались в діапазоні 24,52-18,25 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 53,6; 50,5; 49,7; 55,7 та 57,5 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 15,8; 22,9; 27,2; 23,9 та 21,5 %;
- ♦ на с/г потреби, відповідно, 30,5; 26,6; 27,2; 23,9 та 21,5 %.

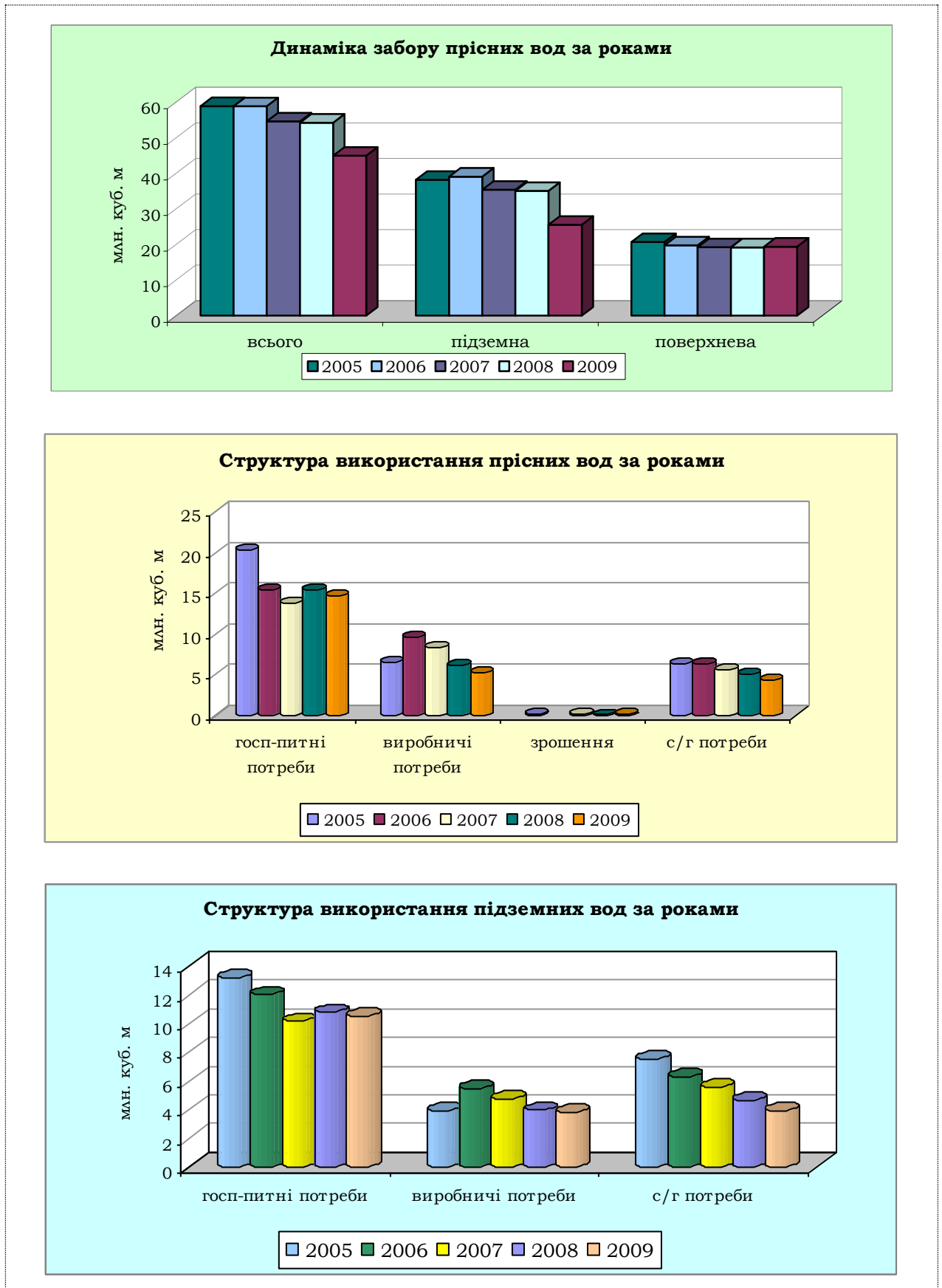

Рис. 5.7.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 11-19 %; комунальних - 19-32 %; сільських - 11-14 %; відомчих - 7-18 % (рис. 5.7.2).

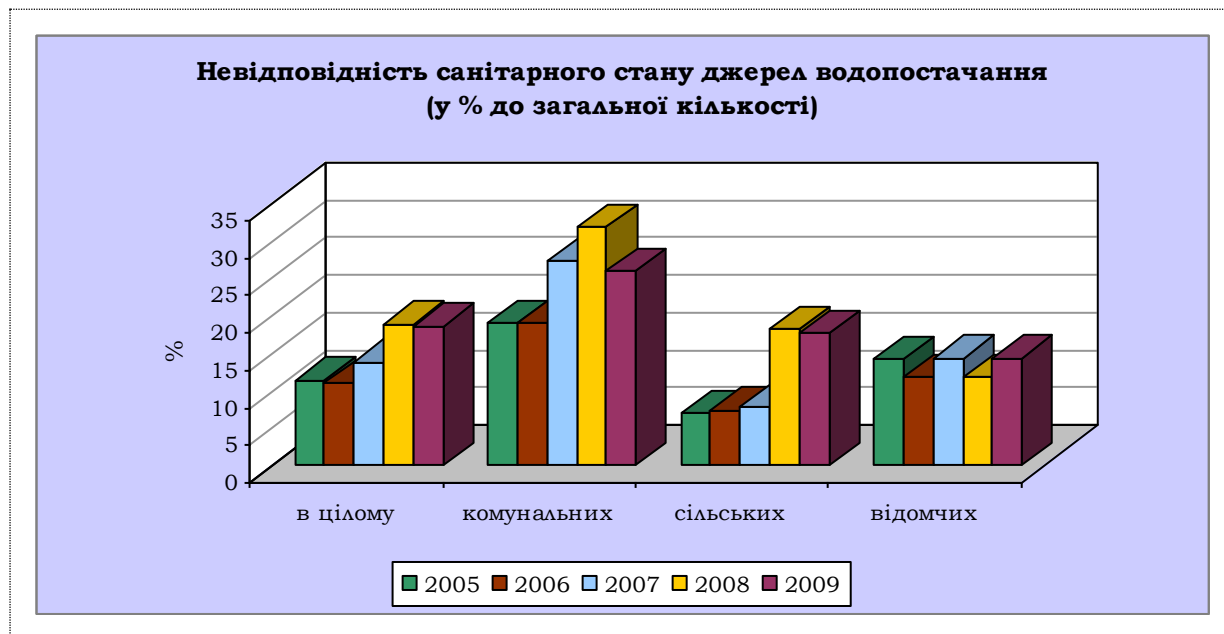

Рис. 5.7.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.7.2):

Таблиця 5.7.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	7,9	9,5	6,6	6,3	8,2
бактеріологічні	8,3	8,1	9,1	7,7	6,9
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	5,9	9,6	5,5	4,8	5,2
бактеріологічні	2,2	7,3	8,7	7,9	6,6
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	14,4	13,2	12,0	11,4	13,2
бактеріологічні	20,9	20,9	19,4	15,9	15,2

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 6,3-8,2 %; за бактеріологічними 6,9-9,1 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 4,8-9,6 %; за бактеріологічними 2,2-8,7 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 11,4-14,4 %; за бактеріологічними 15,2-20,9 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання протягом 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	63	29	34	87	61
Передано справ на розгляд до прокуратури	-	-	-	1	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	27	23	27	32	28

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.7.3):

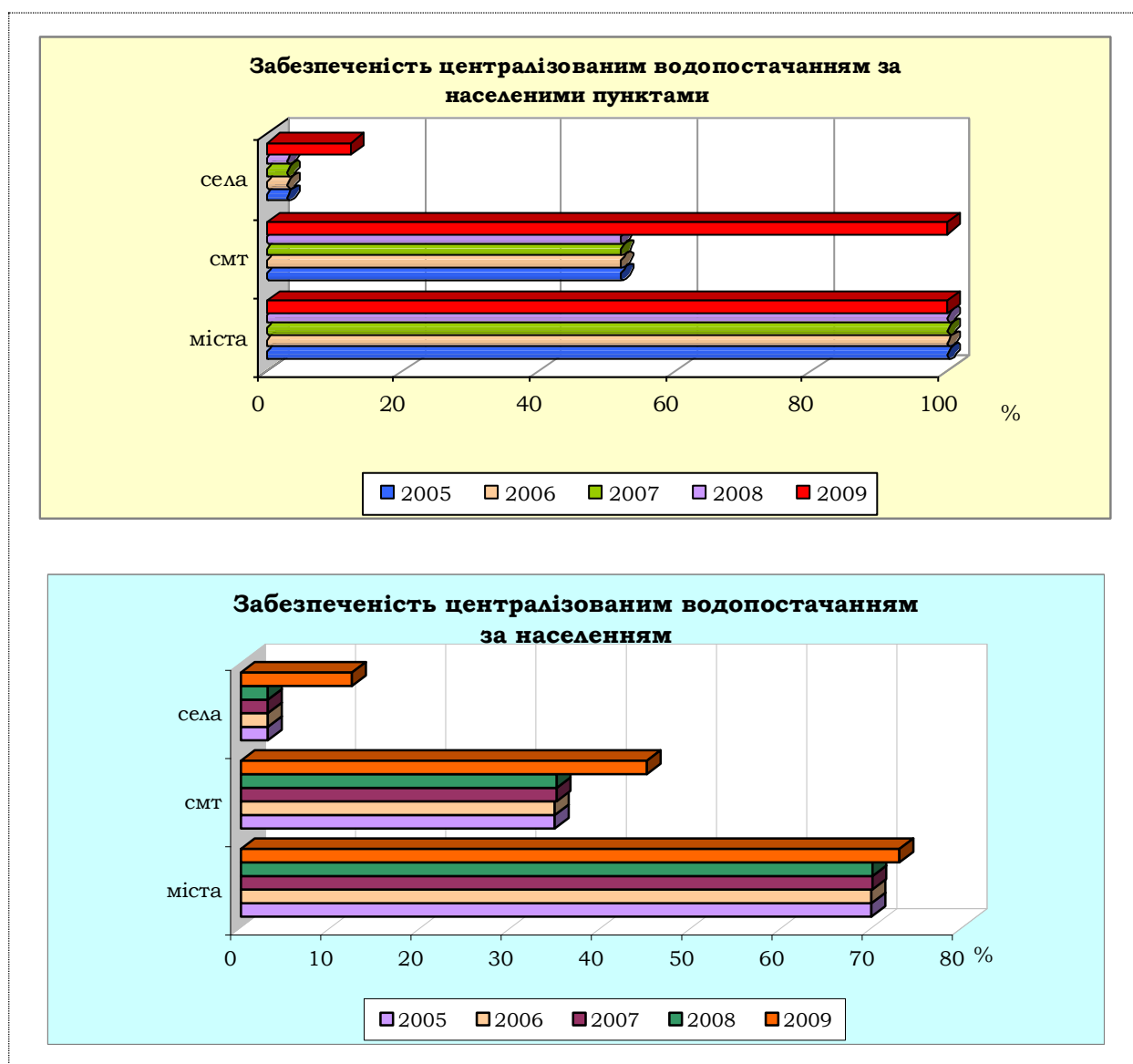

Рис. 5.7.3

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - зріс з 6,7 до 16,6 %; у містах - залишався на рівні 100 %; у смт - зріс з 52 до 100 %; у сільських н/п - з 3 до 12,3 %.

♦ *за населенням*: в цілому зріс з 24,2 до 32,2 %; у містах - з 69,9 до 73%; у смт - з 34,8 до 46 %; у сільських н/п - з 3 до 12,3 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2008 рр. - по 16 %; у 2009 р. - 26 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 11,2; 11,2; 11,5; 13,2 та 34,2 %.

Питоме водоспоживання в області з 2005 р. зростало до 2007 р., а потім знижувалось і у 2009 р. складало: для міст - 88; для смт - 34 л/добу на людину (рис. 5.7.4).

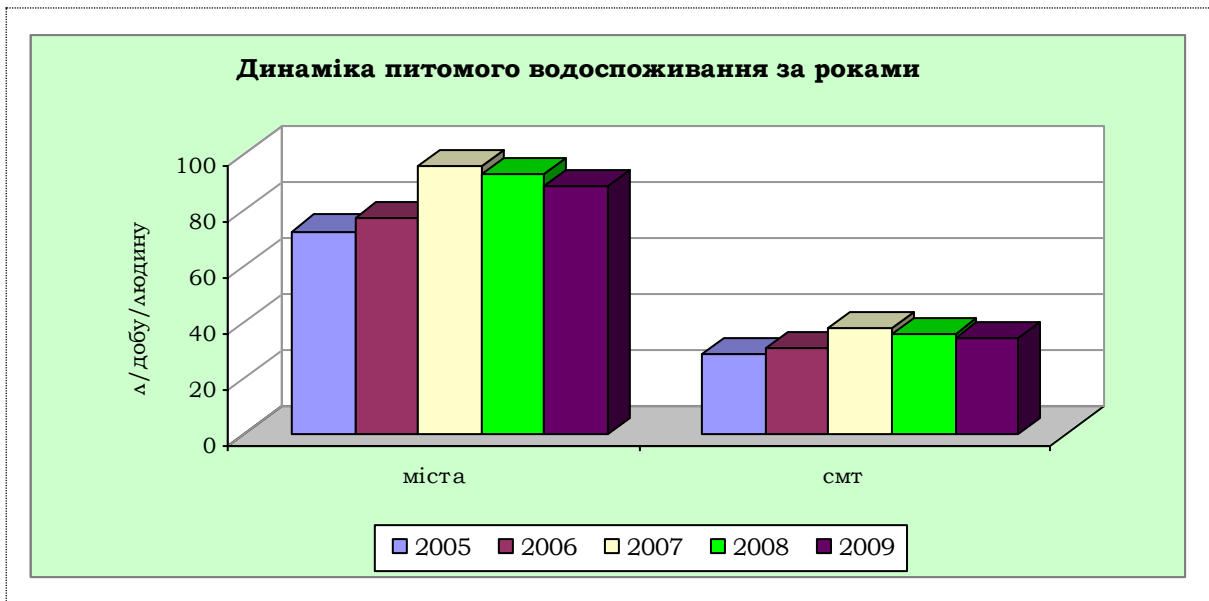

Рис. 5.7.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років залишалась без змін і дорівнювала - 15, при цьому спеціалізовані підприємства зменшились на 1, багатогалузеві - не змінилися, відомчі зросли на 1 (рис. 5.7.5).

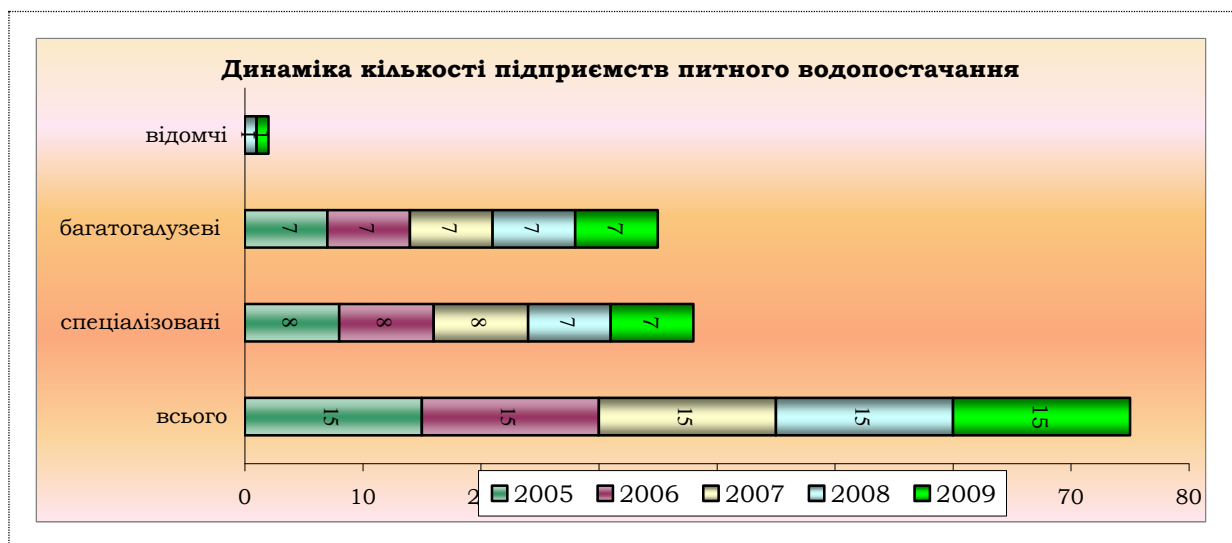

Рис. 5.7.5

За формою власності - знизилась кількість комунальних підприємств (з 15 до 14), інших форм - збільшилась на 1.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів виросла на 4 - до 8; підземних - на 1 - до 26; окремих свердловин - залишилась без змін - 237;
- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 1,5 млн. м³/рік - з 50,3 до 51,8 млн. м³/рік;
- ♦ у 2007 р. було введено 1,5 млн. м³/рік нових потужностей.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання за період з 2005 по 2009 рр. поступово зростала: поверхневих - з 328 до 559; підземних - з 1726 до 3421; окремих свердловин - з 308 до 565.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 31,08; 30,23; 28,92; 28,3 та 23,14 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної і знезараженої води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 26,9 та 95,6 %; 26,7 та 92,6 %; 24,6 та 92,7 %; 23,4 та 93,6 %; 26 та 89,9 % (рис. 5.7.6).

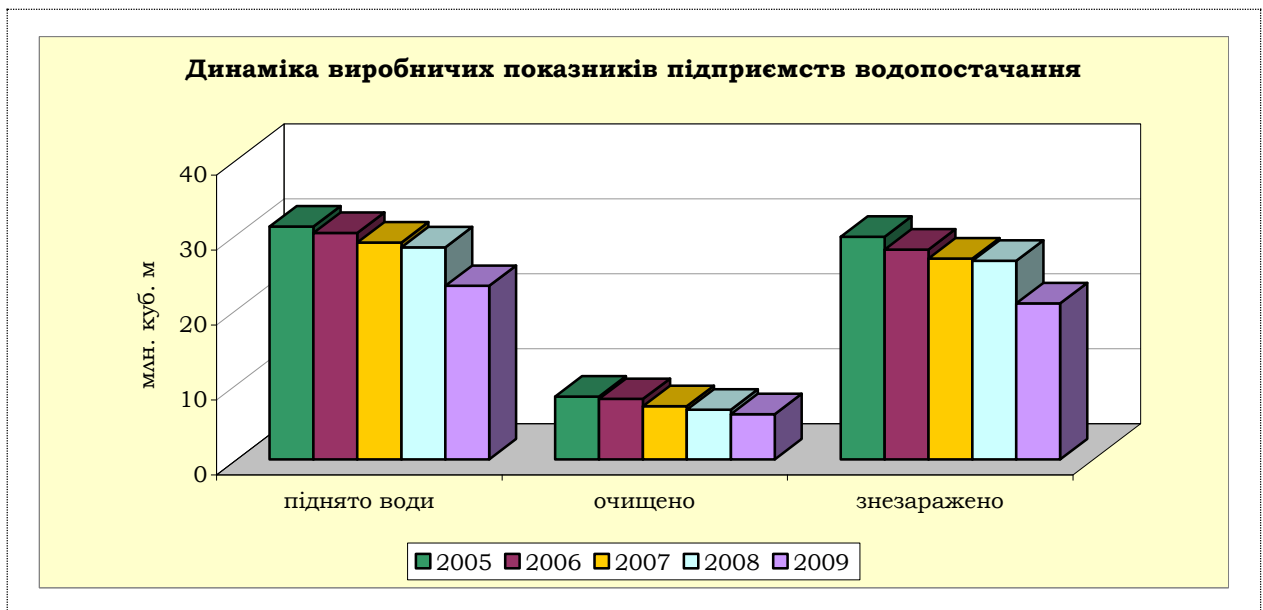

Рис. 5.7.6

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 38; 41,2; 44,4; 46,2 та 35,5 %, відповідно (рис. 5.7.7).

Обсяги реалізації питної води за останні п'ять років склали: у 2005 р. - 17,7 млн. м³/рік або 57,1 %; у 2006 р. - 15,5 або 51,4 %; у 2007 р. - 14 або 48,3 %; у 2008 - 13,4 або 47,4; у 2009 р. - 12,6 або 54,4 %, відповідно (рис. 5.7.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 77-80 %.

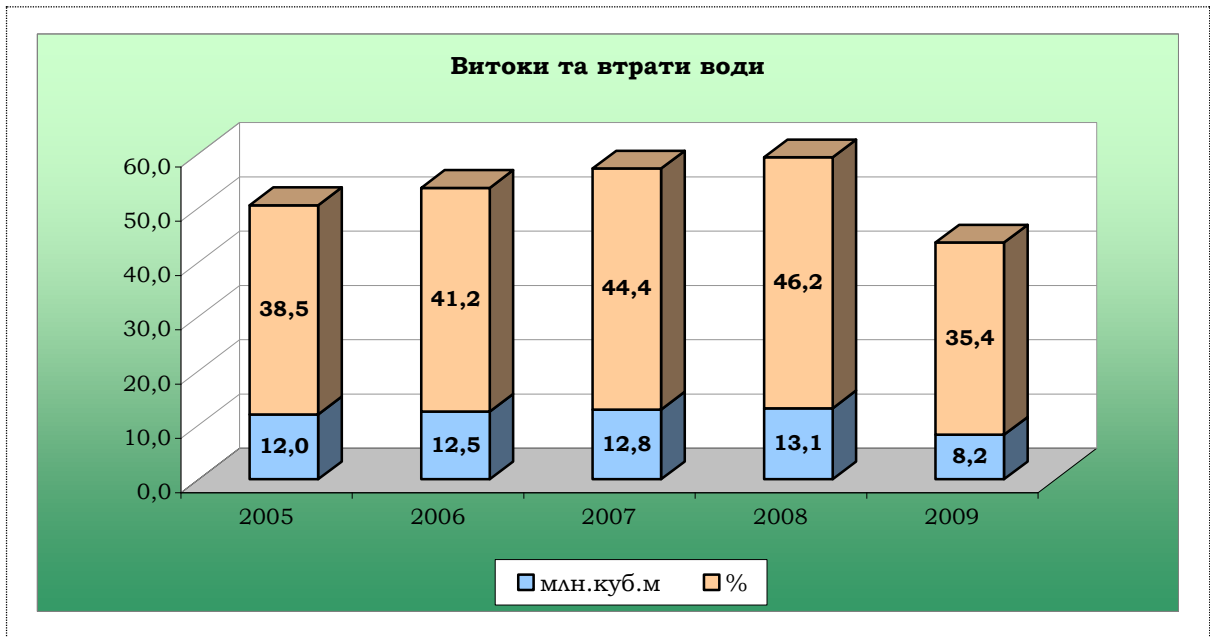

Рис. 5.7.7

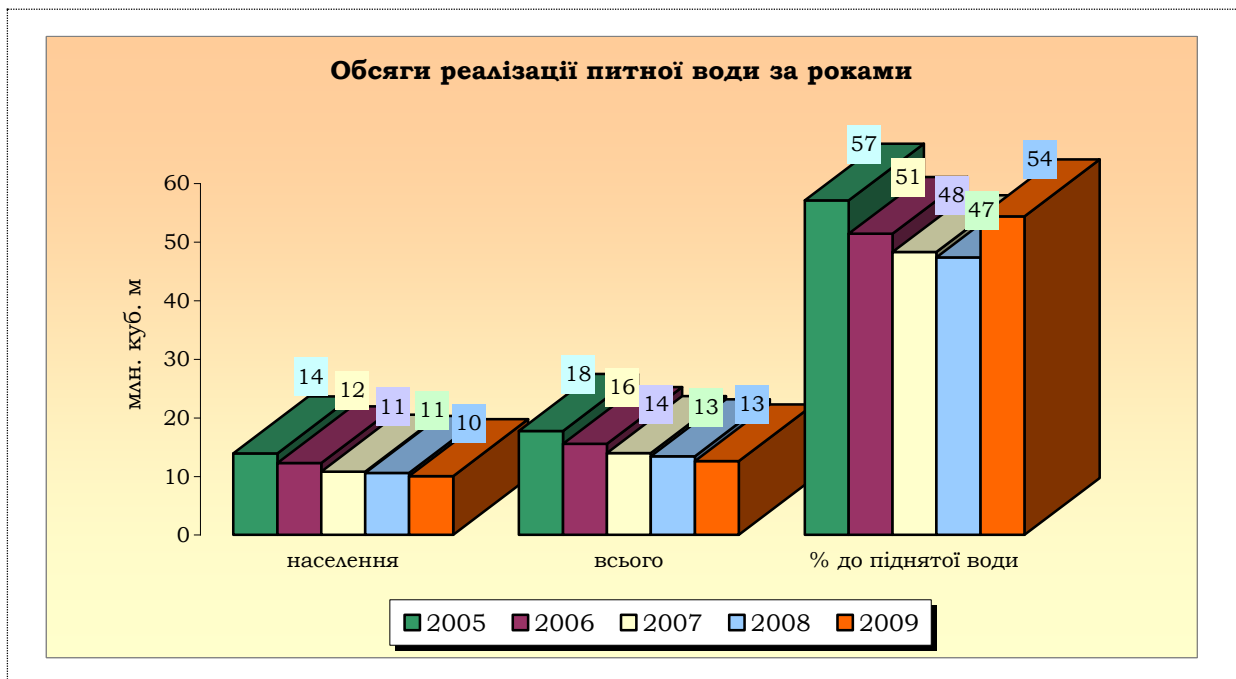

Рис. 5.7.8

Середньодобова подача питної води у 2005-2009 рр. становила: за категорією «усі споживі» - 94,3; 82,6; 74,3; 71,4 та 67,9 тис. м³/добу; «населення» - 66; 58; 51,1; 50,2 та 48,6 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 36,1 до 26,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 1161-1130 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.7.9).

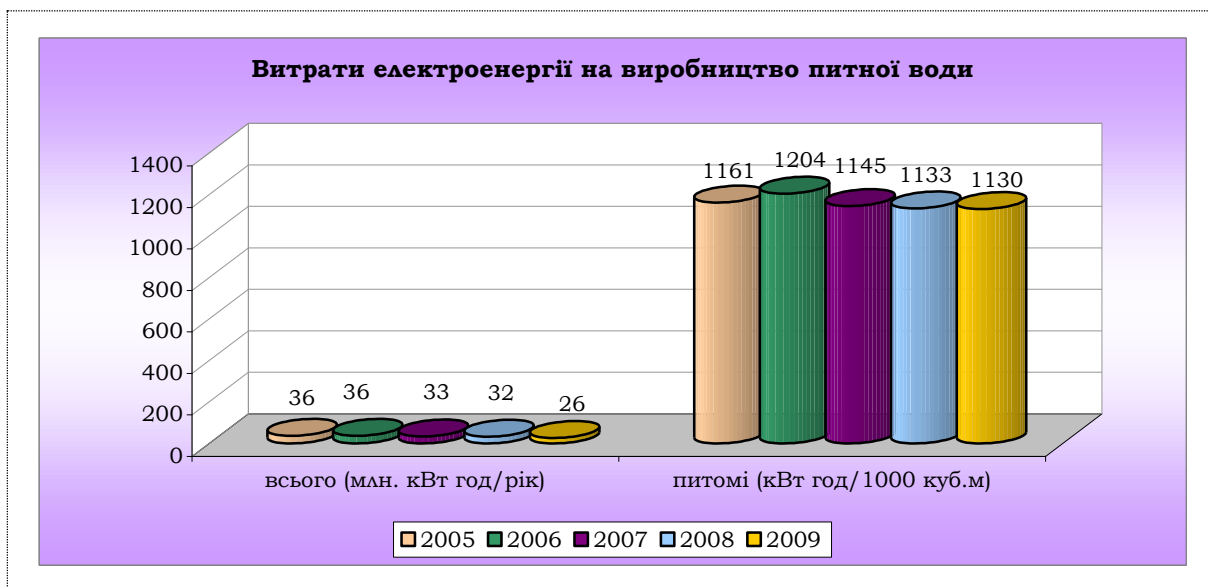

Рис. 5.7.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2008 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 70, 72, 79 та 85, у 2009 р. - залишилась без змін. В цілому по області за 5 років приріст насосних станцій склав 15 одиниць. При цьому кількість НС-I зростає на 4; НС-II - на 7; НС-III - без змін; НС підкачування - на 4 (рис. 5.7.10).

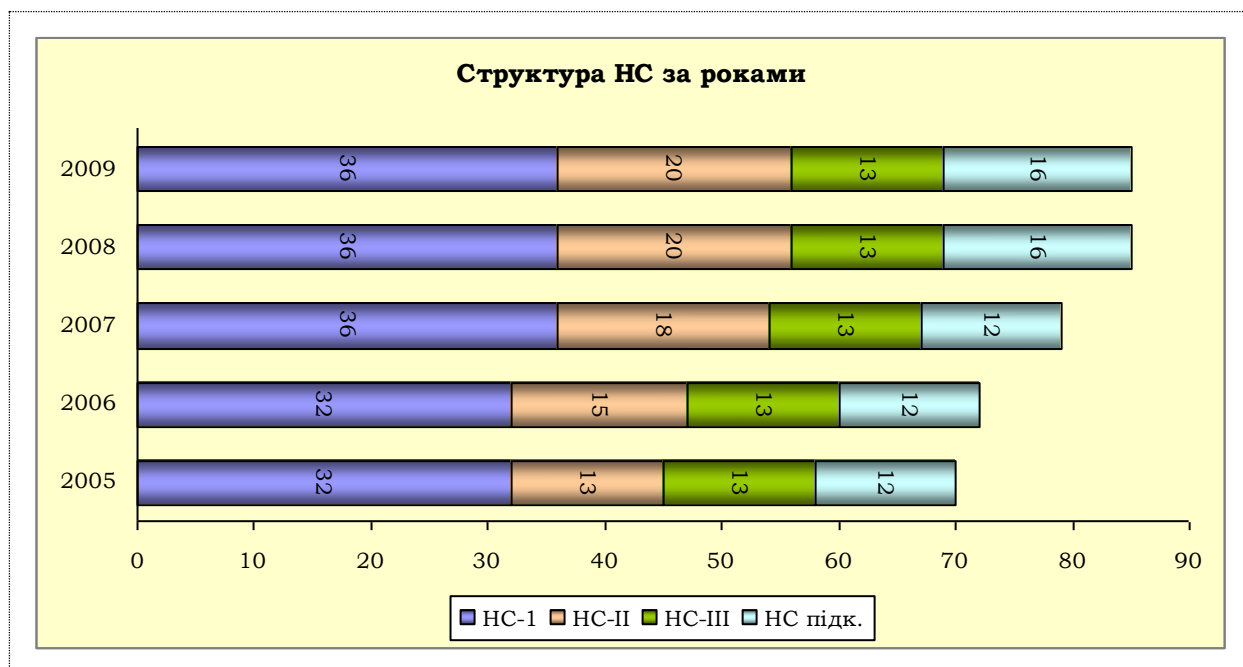

Рис. 5.7.10

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 62,93 (у 2005 р.) до 79,62 млн. м³/рік (у 2008-2009 рр.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної вели-

чини у вказані роки знижувалось і дорівнювало, відповідно: 51,6; 46,4; 40,2; 35 та 29,1 % (рис. 5.7.11).

Рис. 5.7.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років трохи змінився і характеризувався наступним діапазоном: НС-1- 44-42 %; НС-II - 21-24 %; НС-III- 18-15 % та НС підкачування - 15-19 % (рис. 5.7.12).

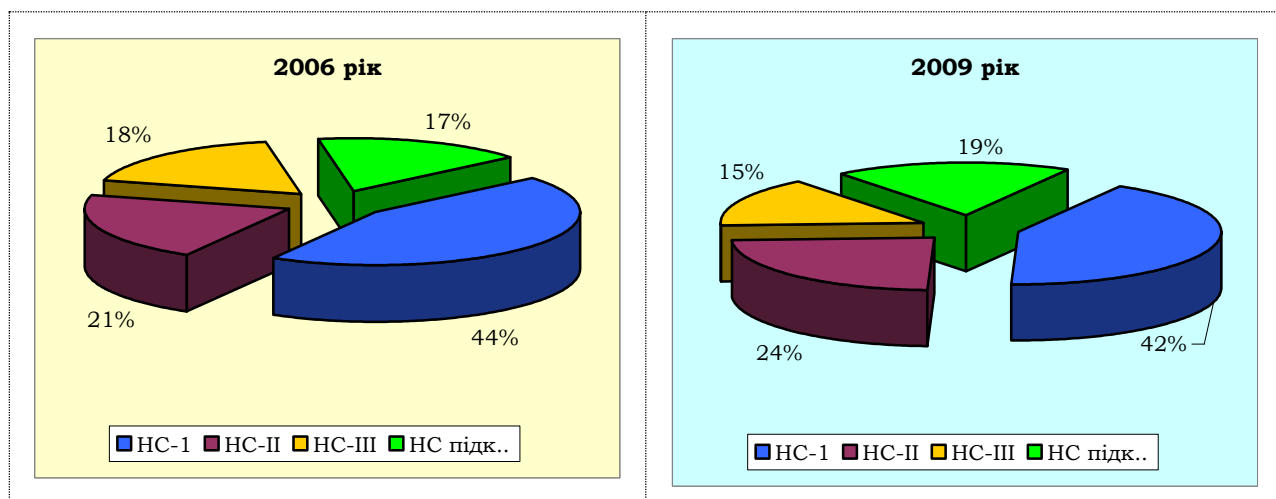

Рис. 5.7.12

Загальна кількість водопровідних насосів зменшилась за останні роки на 55 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 919; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік знижувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 35; 31,7; 36,3; 28,5 та 22,6 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 10,7 %; у 2006 р. - 17,5 %; у 2007 р. - 22,9 %; у 2008 р. - 47,6 %; у 2009 р. - 59,7 % (рис. 5.7.13).

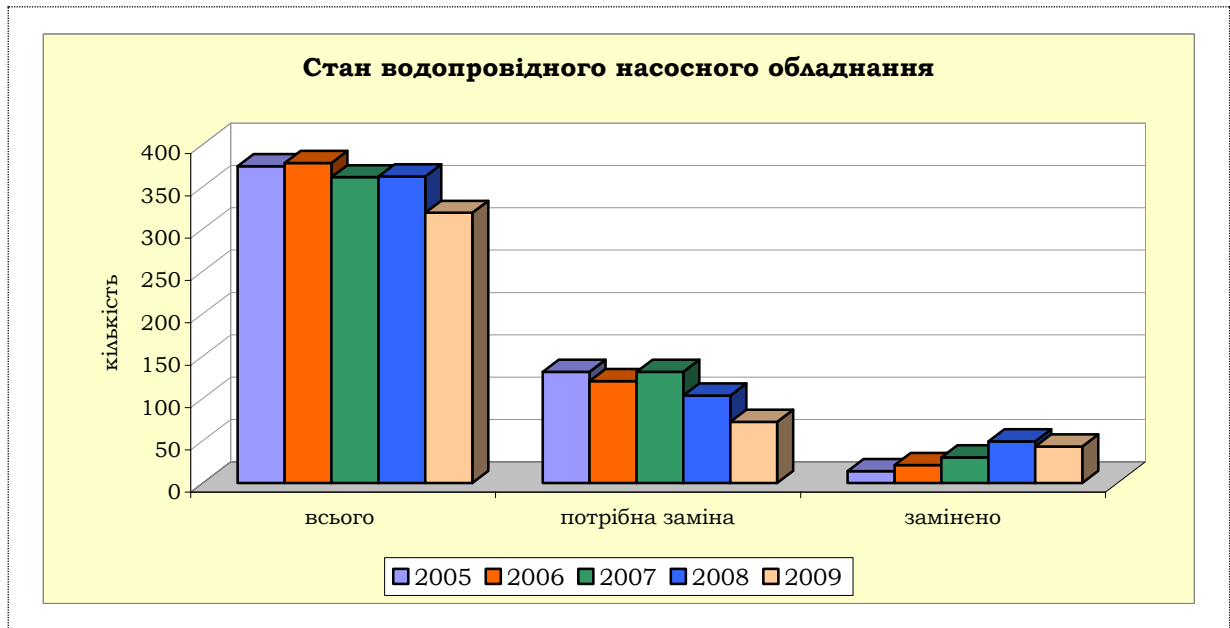

Рис. 5.7.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 50,8 км і становили у 2009 р. - 1055,8 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась на рівні 11 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 18 %; вуличних мереж зросла на 1 до 71 % (рис. 5.7.14).

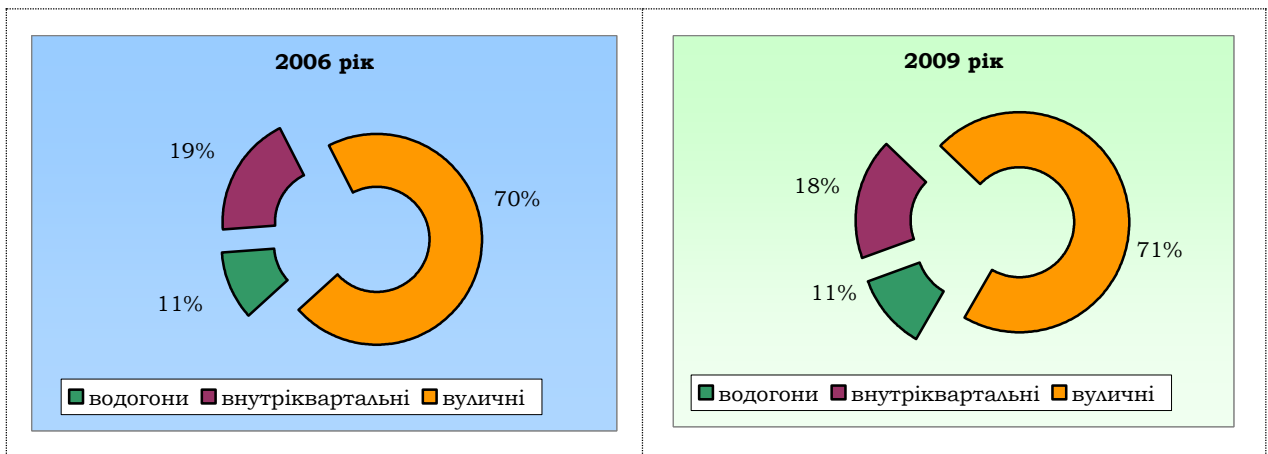

Рис. 5.7.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 24 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2006 р. - 23,8 %; у 2007 р. - 23,5 %; у 2008 р. - 25,7 %; у 2009 р. - 25,9 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 3,2 % зношених труб; у 2006 р. - 4 %; у 2007 р. - 3,8 %; у 2008 р. - 5,9 %; у 2009 рр. - 4,3 % (рис. 5.4.15).

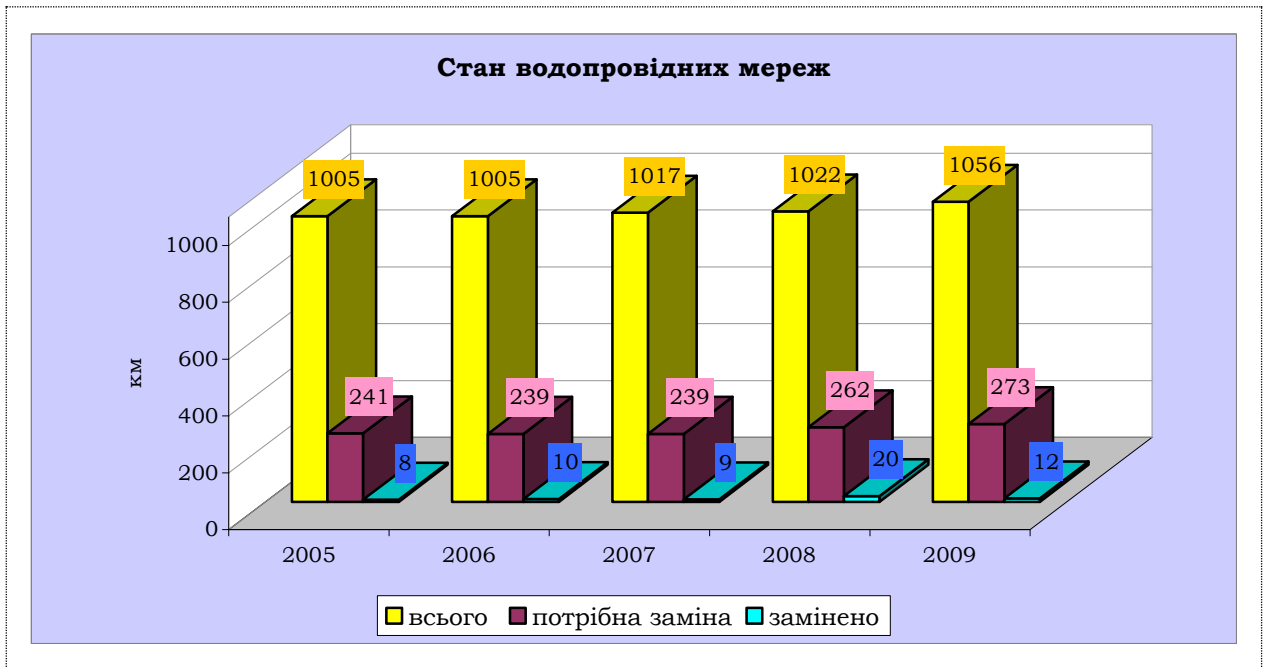

Рис. 5.7.15

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 3669; 3602; 3512; 3341 та 3090; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 4; 4; 3; 3 та 3 аварії на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зросла на 20 - до 66, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 21 тис. м³.

За цей період кількість водонапірних башт та їх загальний об'єм не змінились і дорівнювали, відповідно, 2 та 0,23 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок поступово знижувалась: у 2005-2006 рр. - по 67; у 2007 р. - 44; у 2008-2009 рр. - по 28. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 39 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005-2006 рр. - по 8 %; у 2007-2008 рр. - по 13 %; у 2009 р. - 14,7 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 6,7 %. Для квартир цей показник становив відповідно за роками: 57; 62; 68,2; 71,1 та 78,2 % (рис. 5.4.16).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. склали по 1,63; у 2007 р. - 2,21; у 2008 р. - 2,42; у 2009 р. - по 3,2 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 3,7; у 2006-2007 рр. - по 5,28; у 2008 р. - 5,91; у 2009 р. - 10,5 грн./м³.

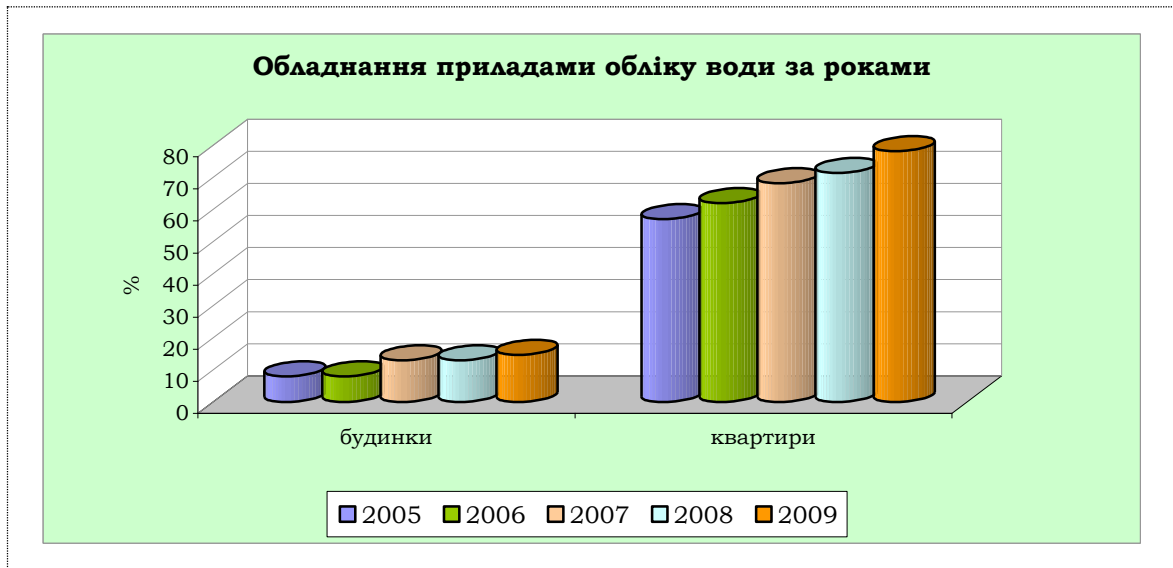

Рис. 5.7.16

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,91; у 2006 р. - 1,18; у 2007 р. - 1,64; у 2008-2009 рр. - по 1,78 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 2,34; у 2006-2007 рр. - по 3,16; у 2008 р. - 4,25; у 2009 - 5,61 грн./м³ (рис. 5.7.17).

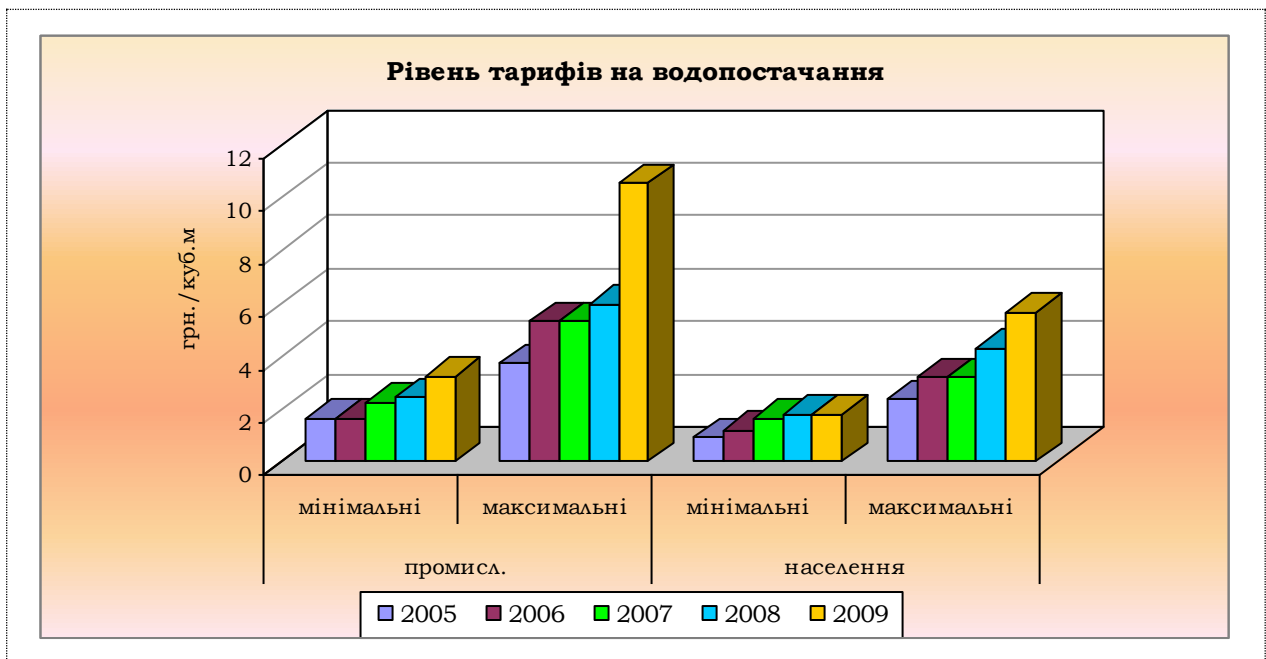

Рис. 5.7.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зроста в цілому по області з 1,29 (у 2005 р.) до 3,85 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 116; 117; 104; 88 та 82 %;
- ♦ для населення - 87; 87; 78; 90 та 71 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.7.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Реконструкція і модернізація об'єктів	5,03	13,61	10,12	13,84	9,95

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому погіршився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, збільшилась на 7,2 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.7.4, рис. 5.7.18).

Таблиця 5.7.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	11,4	11,0	13,8	18,9	18,6
	<i>невідповідність ЗСО</i>	6,1	3,7	6,4	5,4	6,2
	<i>відсутність ОС</i>	6,1	6,4	7,3	8,1	7,1
	<i>відсутність знезараження</i>	3,5	1,8	6,4	10,8	9,7
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	14,3	11,8	14,3	11,8	14,3
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	14,3	5,9	11,4	8,8	11,4
	<i>відсутність ОС</i>	5,7	5,9	8,6	2,9	2,8
	<i>відсутність знезараження</i>	8,6	2,9	11,4	8,8	5,7

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам дорівнювала 11,8-14,3 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно (табл. 5.7.5):

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7,9; 9,5; 6,6; 6,3 та 8,2 %.
- ♦ за бактеріологічними - 8,3; 8,1; 9,1; 7,7 та 6,9 %.

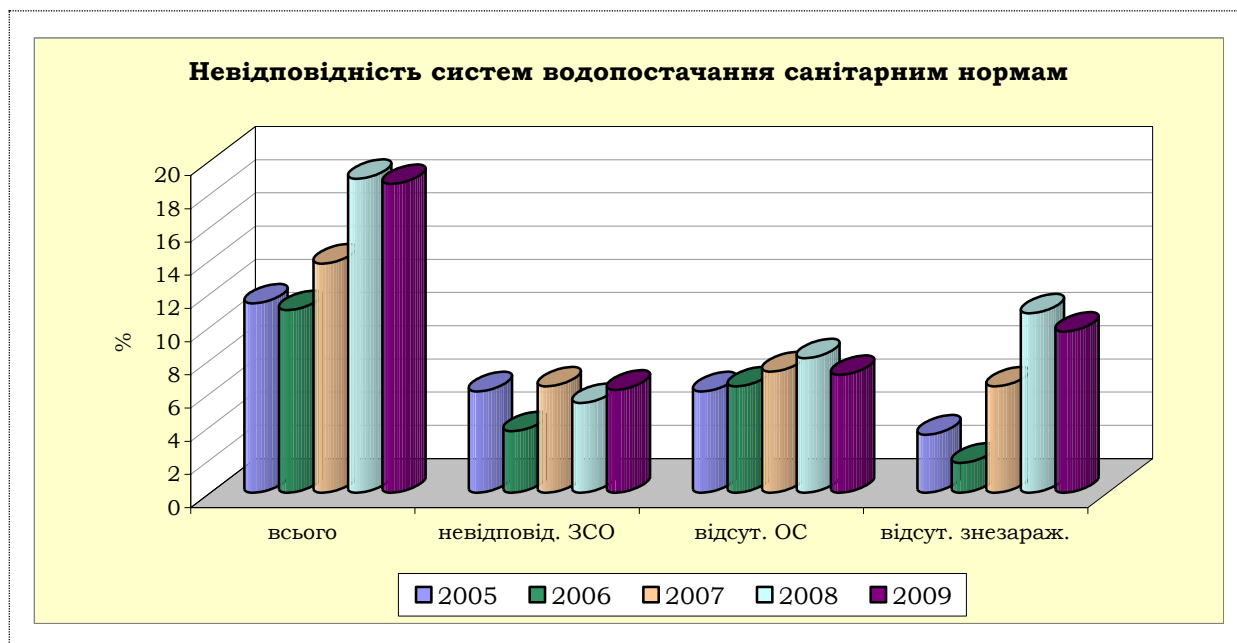

Рис. 5.7.18

Таблица 5.7.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	7,9	9,5	6,6	6,3	8,2
	<i>бактеріологічними</i>	8,3	8,1	9,1	7,7	6,9
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	11,2	10,4	8,4	8,4	7,5
	<i>бактеріологічними</i>	25,3	27,9	20,6	14,8	13,0
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	14,4	13,2	12,0	11,4	13,2
	<i>бактеріологічними</i>	20,8	20,9	19,4	15,9	15,2
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	7,7	9,6	6,6	6,3	8,2
	органолептичними	7,5	9,3	6,5	4,1	8,2
	санітарно-токсичними	0,2	0,3	0,1	-	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	7,9	7,6	9,4	8,4	6,9
колі-індексом	6,5	6,2	7,4	5,7	6,8	
колі-індексом 20 і більше	4,3	2,0	4,7	5,4	4,5	

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7,7; 9,6; 6,6; 6,3 та 8,2 %.
- ♦ за бактеріологічними - 7,9; 7,6; 9,4; 8,4 та 6,9 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 11-14 %; за бактеріологічними 15-21 %.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 518 до 479 (табл. 5.7.6).

Таблиця 5.7.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	518	514	533	480	479
Об'єкти з порушенням санітарних норм	87	140	82	65	67
Питома вага порушень санітарних норм, %	16,8	27,2	15,4	13,5	14,0
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	-	-	-	-	-
Накладено штрафів	63	29	34	87	61
<i>з них отримано</i>	62	29	31	80	56
Справи, направлені у слідчі органи	-	-	-	1	-
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	-	-	-	1	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	-	-	-	-	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	27	25	27	32	28
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	-	2	2	-	-
<i>тимчасово</i>	27	23	25	32	28
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	39	8	62	455	44

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 6,3 до 7 %; для міст залишився 100 %; для смт - зріс з 52 до 53,5 %; для сільських н/п - залишився на рівні 0,5 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 21,9 до 22,4 %; для міст - з 64,6 до 65 %; для смт - з 24,7 до 27,5 % (рис. 5.7.19).

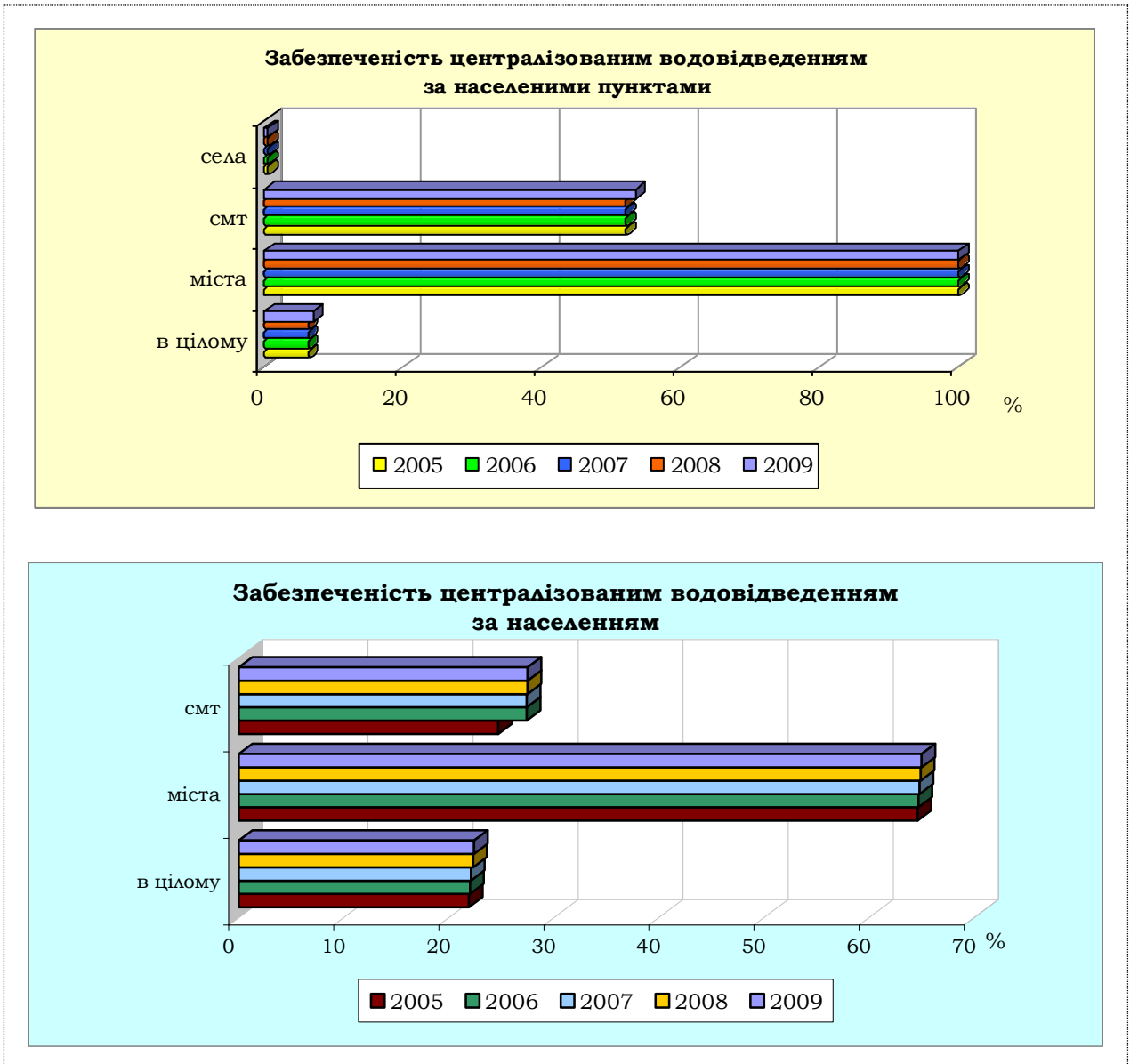

Рис. 5.7.19

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувалось для всіх категорій населених пунктів: в цілому по області - з 157 до 135; для міст з 150 до 130; для смт - з 7,5 до 5,1 л/добу на людину (рис. 5.7.20).

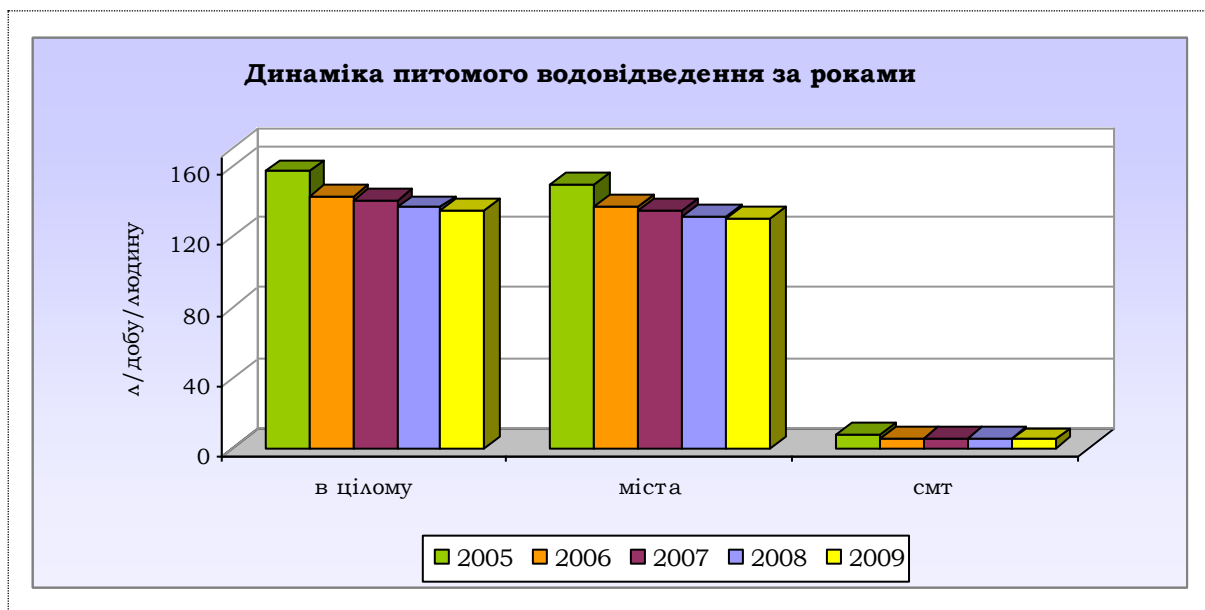

Рис. 5.7.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.7.21-5.7.22).

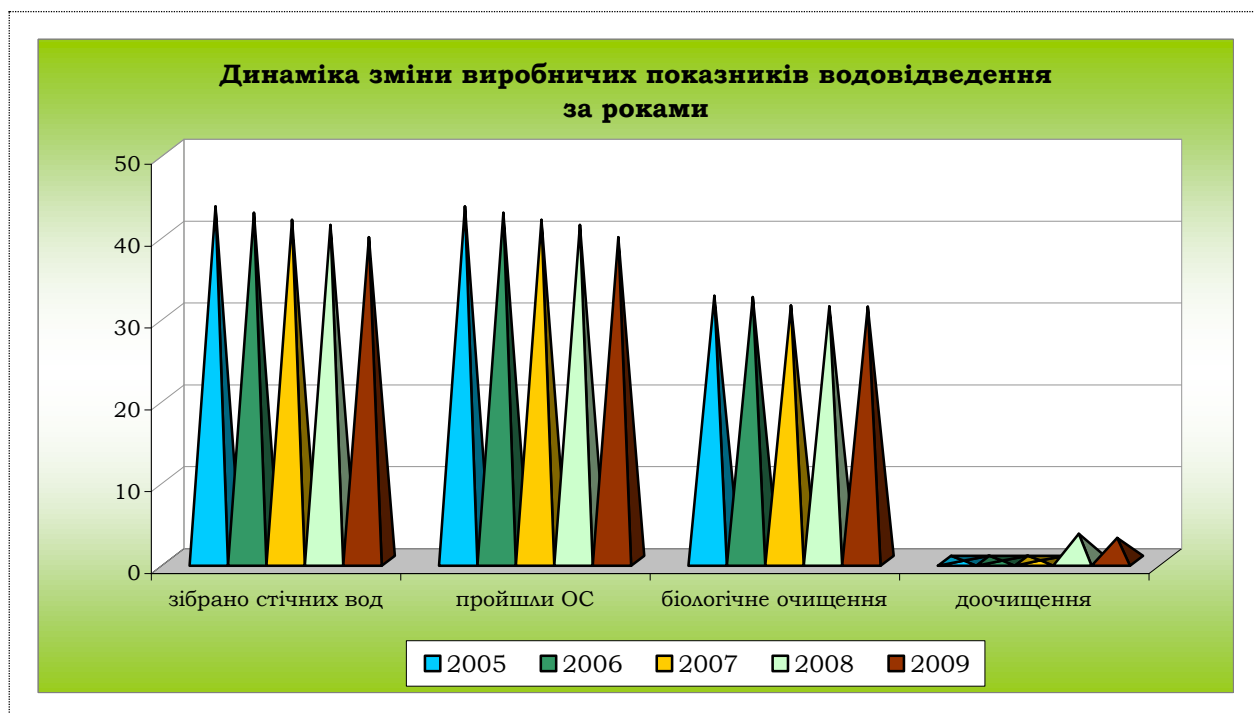

Рис. 5.7.21

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 43,32; у 2006 р. - 42,54; у 2007 р. - 41,68; у 2008 р. - 41,06; у 2009 р. - 39,58 млн. м³/рік. Усі зібрані стічні води піддавались очищенню, з них 75-79 % пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено в останні було: у 2005-2007 рр. - 0,1-0,2; у 2008 р. - 8; у 2009 р. - 7,1 % стічних вод.

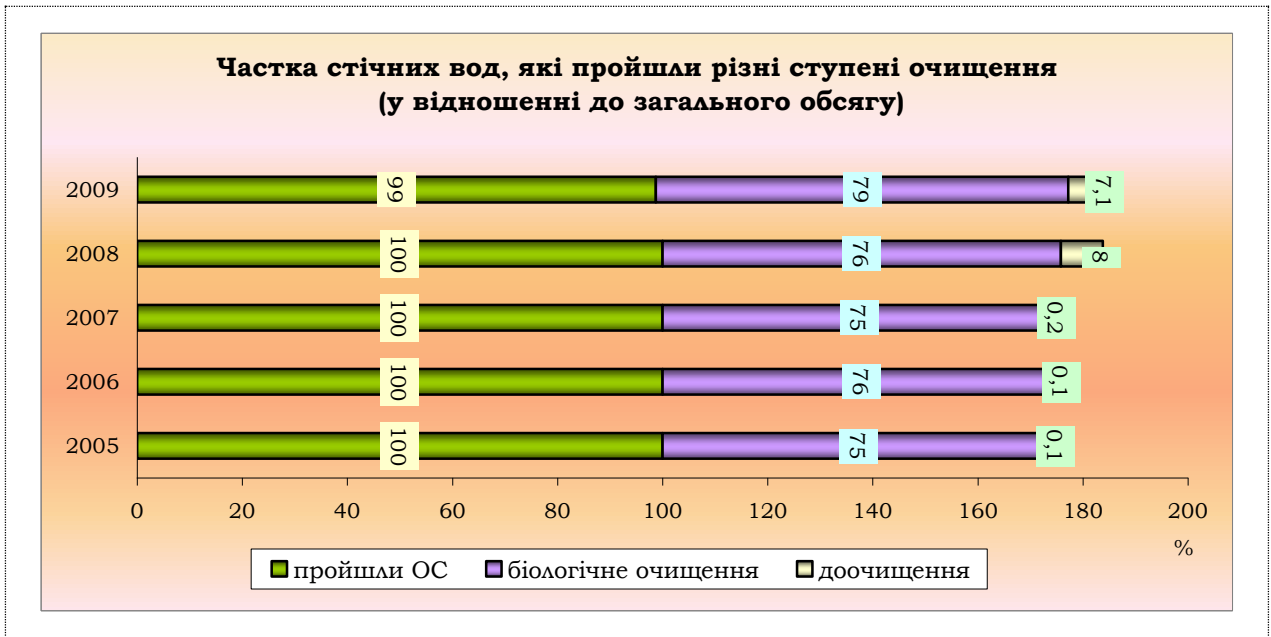

Рис. 5.7.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 14 до 12,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 323; 327; 315; 316 та 304 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.7.23).

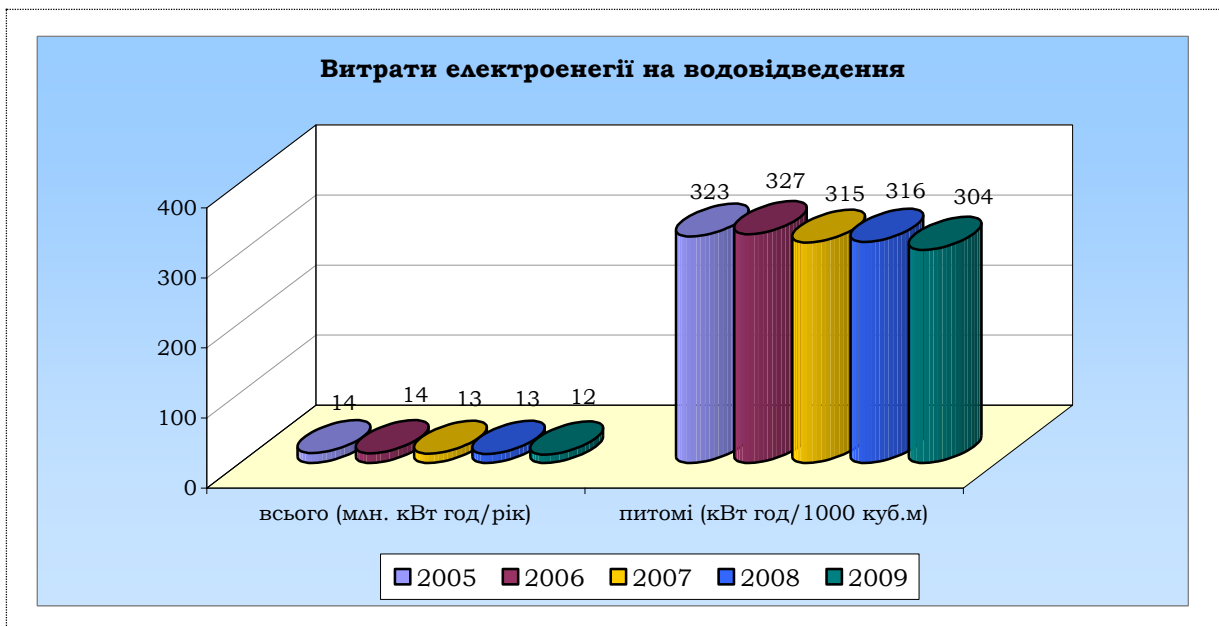

Рис. 5.7.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. залишилась рівною 65.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки дорівнювало, відповідно, 18,8; 17,5; 15,1; 14,7 та 14,3 % (рис. 5.7.24).

Рис. 5.7.24

Загальна кількість каналізаційних насосів зменшилась за останні роки на 17 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 165; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 42,9 %; у 2006 р. - 36,7 %; у 2007 р. - 43,3 %; у 2008 р. - 38,1 %; у 2009 р. - 30,3 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 10,3; 15,2; 15,4; 32,8 та 16 % (рис. 5.7.25).

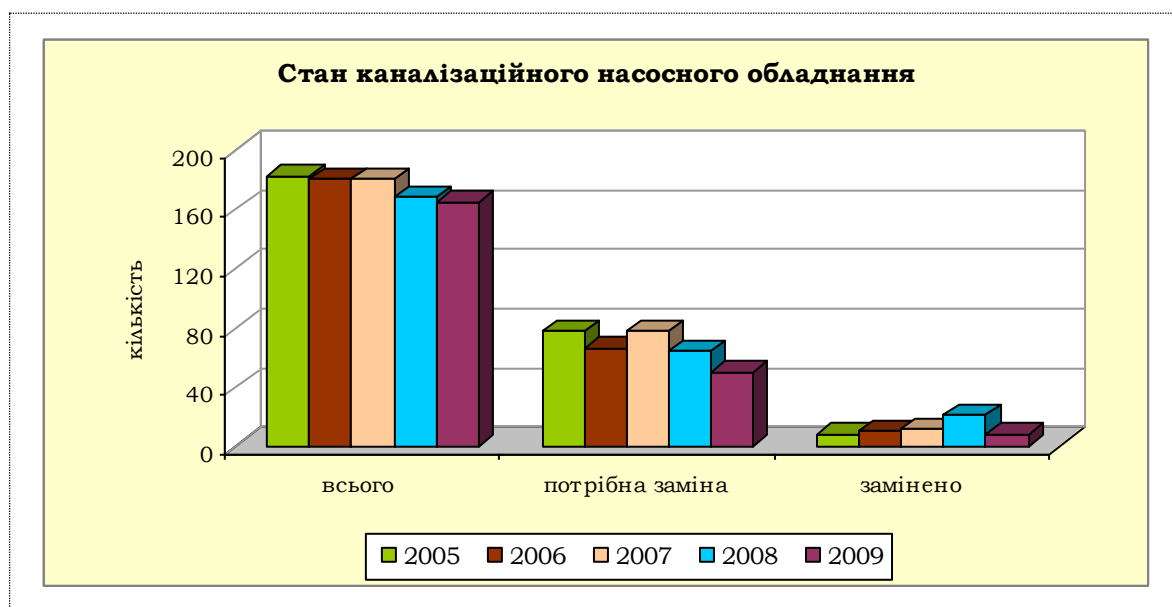

Рис. 5.7.25

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 16; з них потребували реконструкції 11.

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. також не змінилась і дорівнювала - 43,77 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаже-

ність поступово знижувалась (рис. 5.7.26). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило за роками, відповідно: 100,3; 99,5; 100; 93,5 та 90,9 %.

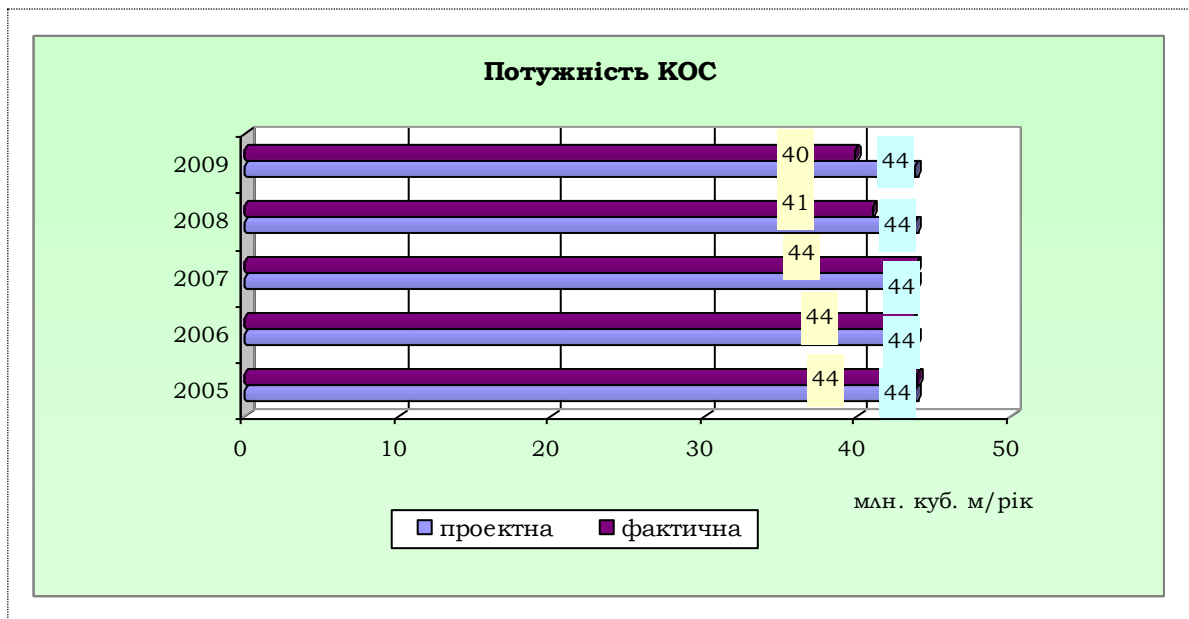

Рис. 5.7.26

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років зросли на 24,3 км і становили у 2009 р. - 644,6 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж знизилась на 1 %; внутрішньо кварталних мереж - на 2 %; вуличних мереж - зросла на 3 % (рис. 5.7.27).

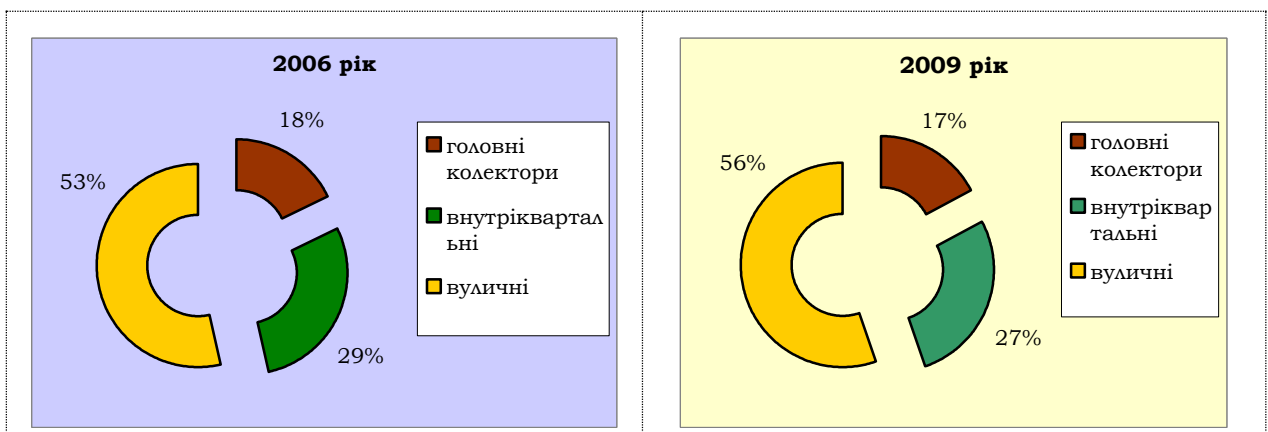

Рис. 5.7.27

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 12,3; у 2006 р. - 12,1; у 2007 р. - 13,9; у 2008 р. - 16,2; у 2009 р. - 16,9 %; з них було замінено 1,6; 2,9; 2,6; 0,6 та 3 %, відповідно (рис. 5.7.28).

Рис. 5.7.28

Кількість аварій на каналізаційних мережах прогресуюче зростала: якщо у 2005 р. було зафіксовано 2485 аварій, то у 2007 р. - 5550, а у 2009 р. - 5944. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 3459 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 4; 5; 8; 9 та 9.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.7.29).

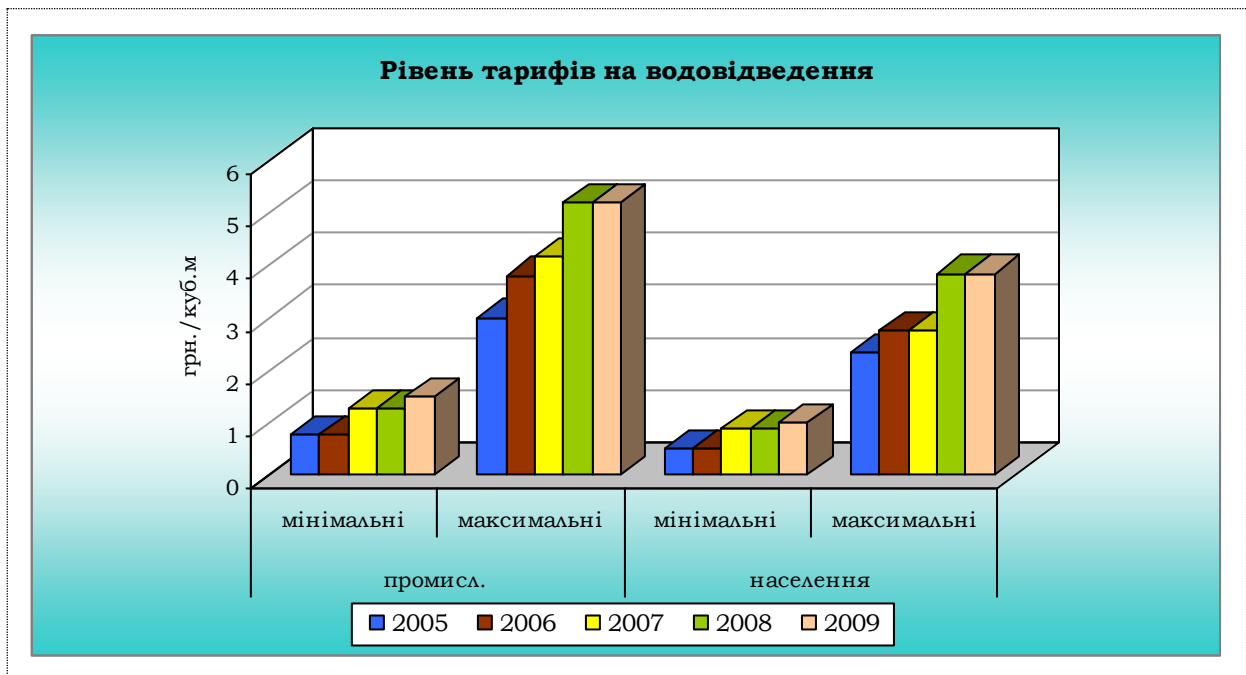

Рис. 5.7.29

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. склали - по 0,75; у 2007-2008 рр. - по 1,26; у 2009 р. - 1,5 грн./м³; максимальні тарифи -

у 2005 р. - 3; у 2006 р. - 3,8; у 2007 р. - 4,18; у 2008-2009 рр. - по 5,21 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005-2006 рр. - по 0,5; у 2007-2008 рр. - по 0,88; у 2009 р. - 0,98 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 2,33; у 2006-2007 рр. - по 2,76; у 2008-2009 рр. - по 3,84 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 0,81 (у 2005 р.) до 2,29 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 106, 95, 104, 100 та 84 %;
- ♦ для населення - 78, 83; 80, 74 та 77 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.7.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,24	1,46	0,36	2,93	4,39

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.7.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	64	80	99	100	105
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	64	80	99	100	105
2.1	Без очищення					
	всього	19	7	18	14	15
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	14	7	15	14	14
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	49,49	50,14	48,33	47,88	43,43
	нормативно чистих без очищення	4,54	6,18	5,62	5,62	2,93
	нормативно очищених	29,79	30,71	30,56	30,53	19,56
	недостатньо очищених	14,19	12,06	10,88	10,70	10,31
	неочищених	0,97	1,19	1,27	1,03	0,63
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	44,09	43,95	42,77	41,56	39,92
	нормативно чистих без очищення	-	0,17	0,22	0,03	0,13
	нормативно очищених	29,29	30,58	30,49	30,72	29,05
	недостатньо очищених	13,93	12,04	10,87	10,52	10,15
	неочищених	0,87	1,16	1,19	0,29	0,59

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.7.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	13	13	15	15	10
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3	1	1	2	-
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	29	6	4	2	32
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	49	50	50	53	54
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	12	16	15	11	30
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	52	12	25	10	15

Заходи адміністративного впливу, вжиті до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.7.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	35	2	19	12	12
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів	2	-	1	-	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В області розроблені та діють Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2005-2014 роки та обласна Програма «Питна вода Закарпаття на 2006-2020 роки».

Упродовж 2005-2009 років на фінансування Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства спрямовано кошти у сумі 328929,2 тис. грн., з них: 145785,9 тис. грн. – державного та 160107,9 тис. грн. – місцевих бюджетів, 23035,4 тис. грн. – кошти підприємств та інші кошти.

За цей же період на реалізацію заходів з виконання Програми «Питна вода Закарпаття на 2006-2020 роки» витрачено кошти у сумі 82681,0 тис. грн., з них: 31970,3 тис. грн. – державного та 41644,3 тис. грн. – місцевих бюджетів, також 9366,4 тис. грн. - власні кошти підприємств і інші кошти.

Упродовж 2005-2009 років в населених пунктах області було проведено реконструкцію 57,9 км водопровідних та 9,6 км каналізаційних мереж, що відповідно складає 4,6 % та 2,1 % від мереж, які потребують заміни.

Із-за недостатнього фінансування вищезазначених програм з року в рік збільшується зношеність систем водопостачання та водовідведення і у 2009 році невідкладної заміни відповідно потребували 25,9 % водопровідних та 16,9 % каналізаційних мереж.

Динаміка показників діяльності підприємств водопровідно - каналізаційного господарства свідчить про наступне. З року в рік зменшуються фізи-

чні обсяги надання послуг з водопостачання та водовідведення і за останні 5 років вони зменшилися відповідно на 30,5 та 28,3 %.

За підсумками роботи за 2009 рік збитки від операційної діяльності на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства складають 12540 тис. грн. За станом на 01.01.10 дебіторська заборгованість зазначених підприємств складає - 34300,0 тис. грн., з неї заборгованість за надані послуги - 32000,0 тис. грн., в т. ч. населення - 19400,0 тис. грн., кредиторська заборгованість - 39100,0 тис. грн., неї: 16400,0 тис. грн. - за спожиту електроенергію.

У порівнянні з початком року дебіторська заборгованість водопостачальних підприємств в основному зросла через збільшення заборгованості з відшкодування наданих пільг та субсидій, а також низької оплати послуг установами, що фінансуються з державного бюджету.

Рівень розрахунків населення за послуги водопостачання та водовідведення в минулому році відповідно склав 94,4 та 92,1 %.

Собівартість виробництва та реалізації одного куб. м питної води у 2009 році зросла на 19 % і в середньому складає 3,85 грн., відповідно ріст собівартості очистки та пропуску стоків зріс на 20,5 % і складає 2,29 грн.

Виходячи із собівартості послуг, яка склалася у 2009 році та діючих тарифів, рівень відшкодування вартості послуг за середньо відпускними тарифами з водопостачання склав 78 %, з водовідведення - 89 %.

Упродовж звітної періоду окремими підприємствами спільно з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування були проведені заходи з перегляду та приведення тарифів на послуги водопостачання та водовідведення до рівня економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

У 2005-2006 роках з метою реалізації Регіональної програми енергозбереження на водозаборах підприємств водопровідно-каналізаційного господарства міст Ужгород, Мукачево та Хуст введені в експлуатацію відповідно 2, 1 та 2 автоматичні станції управління водопровідними насосними станціями, що дає можливість щорічно досягнути економії електроенергії в розмірі 15-20 % від спожитої.

Рядом підприємств водопровідно-каналізаційного господарства проводиться робота з поступової заміни існуючого енергоємного обладнання на сучасне.

На великих підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства проведений енергоаудит, а на більшості підприємств галузі переглянуті та затверджені в установленому порядку питомі норми витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Разом з тим, відсутність належного фінансування з державного бюджету Загальнодержавних програм «Реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2005-2014 роки» та «Питна вода України» на 2006-2020 роки і недостатнє виділення коштів з місцевих бюджетів на реконструкцію і модернізацію об'єктів водопостачання та водовідведення ускладнює виконання заходів вищезазначених програм у повному обсязі.

5.8 Запорізька область

Територія Запорізької області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (51 %) та Приазов'я (49 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дніпро (довжина в межах області 153 км); середні річки Гайчур, Конку та Молочну, а також 975 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 28 водосховищ, 1 з яких використовуються для питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зростали 1115 (у 2005 р.) до 1489 млн. м³ (у 2007 р.), потім знижувались до 1035 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 58,3 (у 2005 р.) до 50,5 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: збільшувались з 1076 (у 2005 р.) до 1464 млн. м³ (у 2007 р.), потім знижувались до 1007 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.8.1 та рис. 5.8.1).

Таблиця 5.8.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1115,0	1135,0	1489,0	1314,0	1035,0
	підземна	58,3	55,32	54,84	53,07	50,5
	поверхнева	1056,7	1079,68	1434,16	1260,93	984,5
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	1076,0	1101,0	1464,0	1286,0	1007,0
	на господарсько-питні потреби	138,3	125,5	128,6	119,6	109,9
	на виробничі потреби	864,3	908,6	1244,0	1093,0	821,6
	на зрошення	34,08	28,67	52,63	37,49	36,92
	на сільськогосподарські потреби	4,89	4,2	3,97	3,77	3,72
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	35,23	33,32	32,28	31,22	28,66
	на господарсько-питні потреби	22,6	21,64	21,11	20,63	19,42
	на виробничі потреби	7,41	7,1	6,62	6,46	5,45
	на зрошення	0,67	0,66	0,31	0,45	0,42
	на сільськогосподарські потреби	4,55	3,92	4,03	3,69	3,37

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госппитні потреби, відповідно, 12,9; 11,4; 8,8; 9,3 та 10,9%;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 80,3; 82,5; 85; 85 та 81,6 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 3,2; 2,6; 3,6; 2,9 та 3,7 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 0,5; 0,4; 0,3; 0,3 та 0,4%.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 28,7-35,2 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госппитні потреби, відповідно, 64,1; 64,9; 65,4; 66,1 та 67,8 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 21; 21,3; 20,5; 20,7 та 19 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 1,9; 2; 1; 1,4 та 1,5%;
- ♦ на с/г потреби, відповідно, 12,9; 11,8; 12,5; 11,8 та 11,8 %.

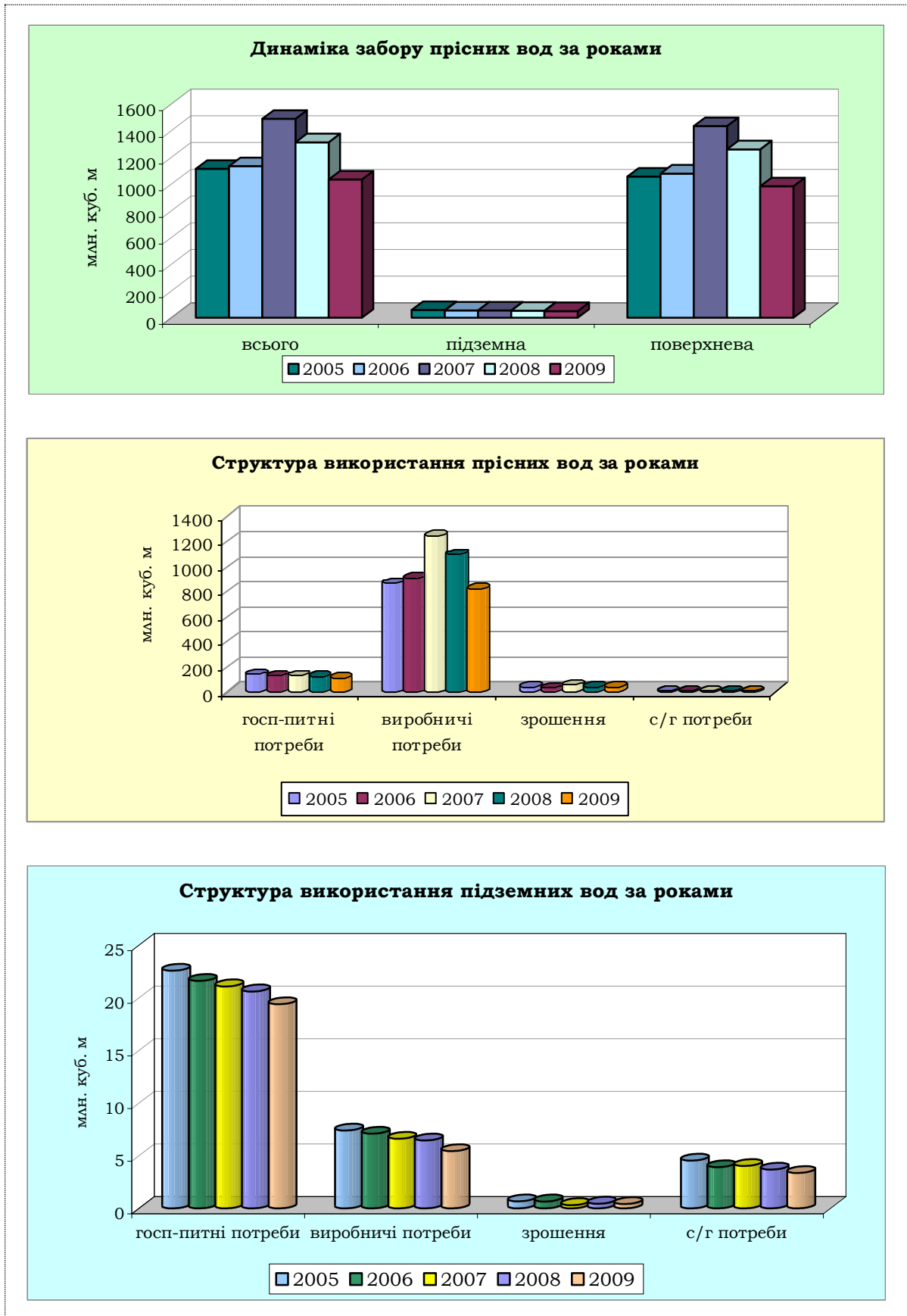

Рис. 5.8.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 9,1-10 %; комунальних - 5,6-6,3 %; відомчих - 3,5-3,7 %; сільських - 5,6-6,3 % (рис. 5.8.2).

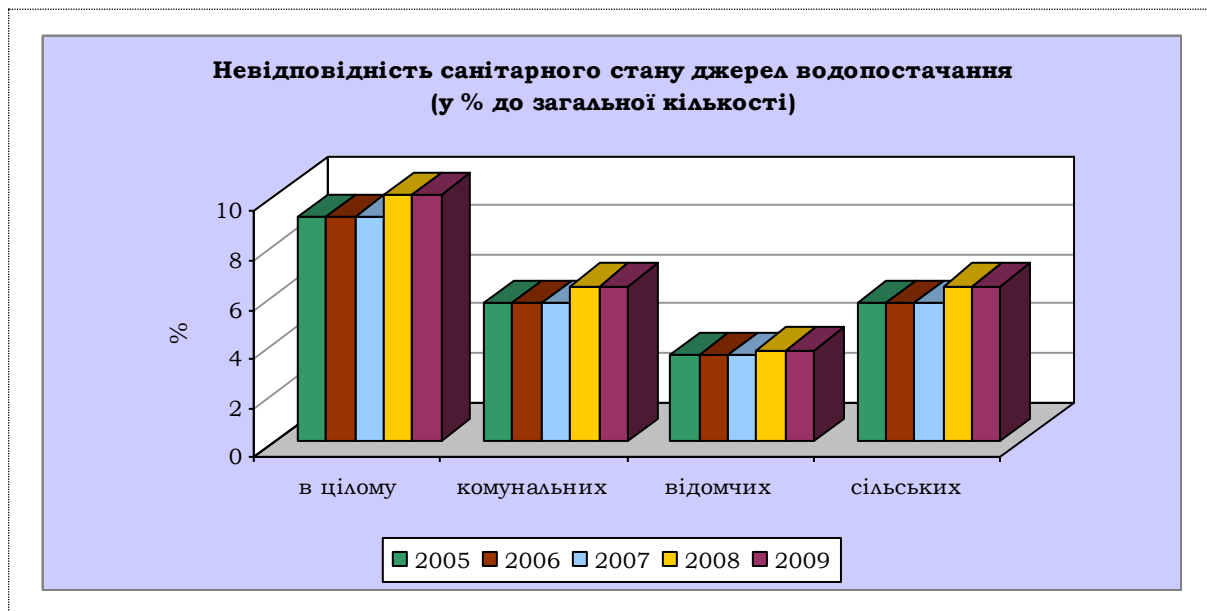

Рис. 5.8.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.8.2):

Таблиця 5.8.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	15,1	14,7	12,1	17,2	17
бактеріологічні	2,4	2,1	2,4	2	2
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	17,3	15,3	9,2	3,8	4,9
бактеріологічні	0,4	0,4	0,4	-	-
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	21,5	19,1	18,3	11,7	10,2
бактеріологічні	2,3	2,1	2,1	1,7	1,2

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 12,1-17,2 %; за бактеріологічними 4-2,4 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 3,8-17,3 %; за бактеріологічними 0-0,4 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 10,2-21,5 %; за бактеріологічними 1,2-2,3 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовані не були.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	46	48	45	41	60
на суму, тис. грн.	3468	3264	2787	2941	6766
Передано справ на розгляд до прокуратури	-	-	1	-	1
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	24	21	16	12	8

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.8.3):

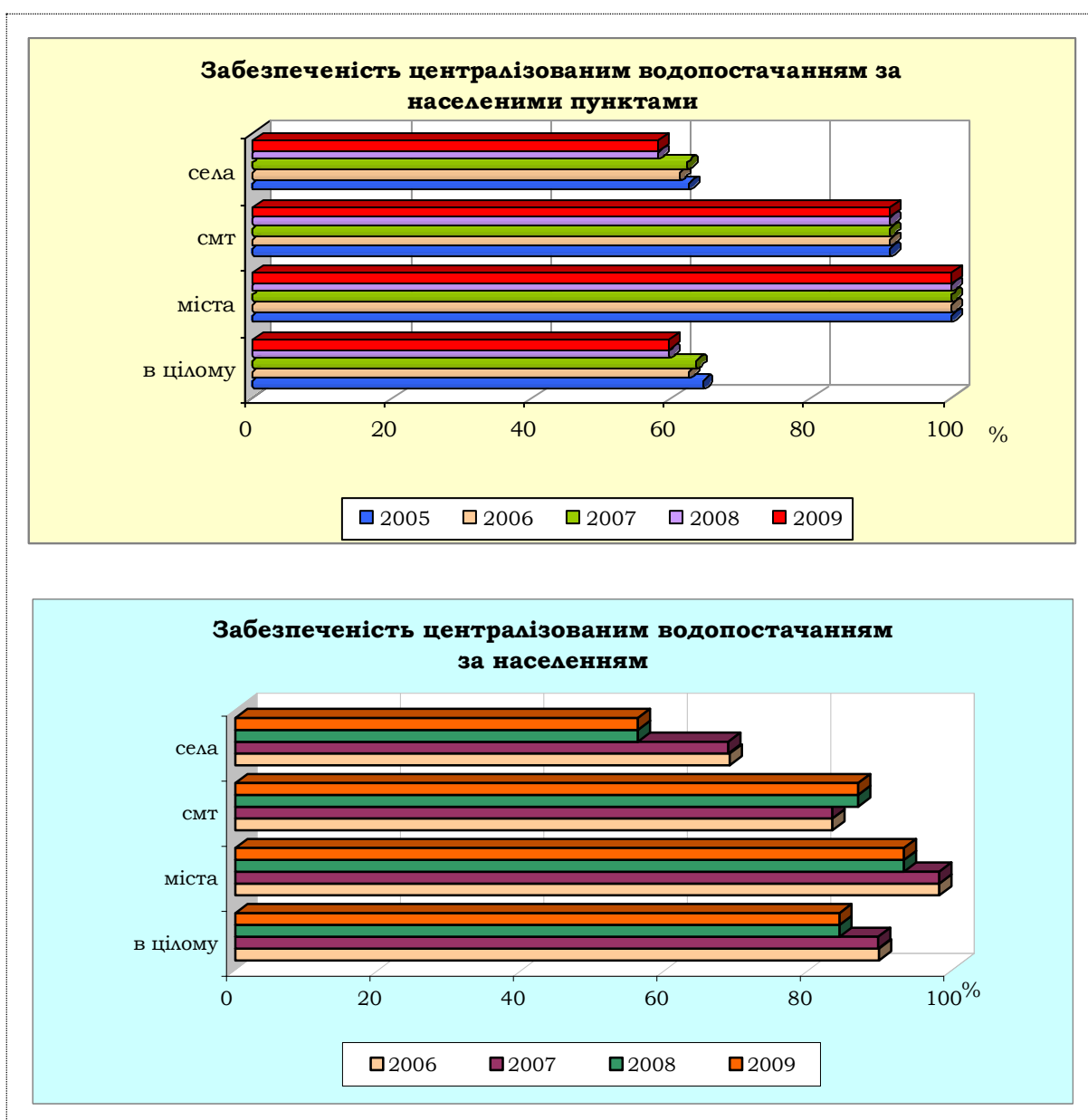

Рис. 5.8.3

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - зменшився з 64,4 до 59,5 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 та 91,3 %, відповідно; у сільських н/п - зменшився з 62,5 до 58,1 %.

♦ *за населенням:* в цілому по області - зменшився з 89,7 до 84,2 %; у містах - зріс з 98,1 до 93,2 %; у смт - з 83,2 до 86,8 %; у сільських н/п - знизився з 68,9 до 56,1 %.

Цілодобове водопостачання складало: за населеними пунктами - у 2006-2007 рр. - по 52,3 %; у 2008 р. - 39,8 %; у 2009 р. - 41 %; за населенням, відповідно, дорівнював 83,3; 83,5; 71,5; та 81 %.

Привізною питною водою забезпечувалось: у 2006-2009 рр. - біля 16 % населених пунктів; населення: у 2006-2007 рр. - 3,2 %; у 2008-2009 рр. - 2,3%.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок у 2008-2009 рр. складало, відповідно, 1,8 та 1,6 %.

Питоме водоспоживання в області з 2006 по 2009 рр. знизилось з 156 до 128; для міст - з 160 до 141; для смт - з 165 до 121; для сільських н/п - з 148 до 120 л/добу на людину (рис. 5.8.4).

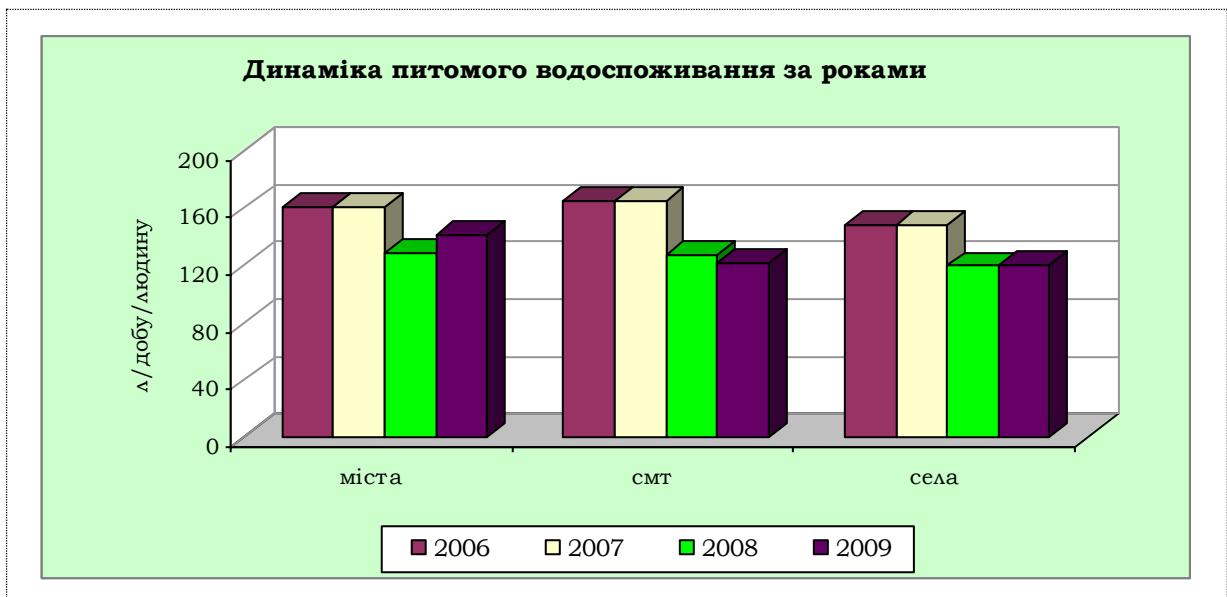

Рис. 5.8.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років знизилась з 156 до 150, при цьому спеціалізовані підприємства зменшилися на 10, а багатогалузеві та відомчі зросли, відповідно, на 1 та 3; міжрайонні не змінилися - 1 (рис. 5.8.5).

За формою власності: кількість комунальних підприємств зменшилась з 156 до 150, державних - зросла на 2 - до 6; інших форм - знаходилась в діапазоні 44-61.

Базове підприємство - **КП «Водоканал» м. Запоріжжя.**

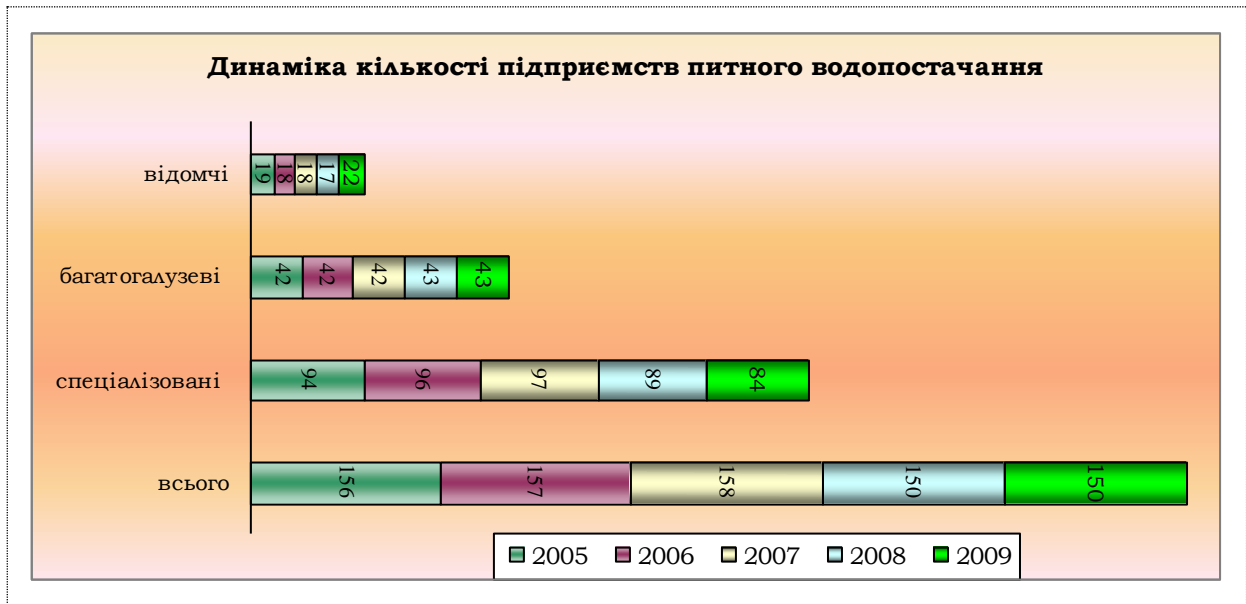

Рис. 5.8.5

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів виросла на 1 - до 7; підземних на 12 - до 174; окремих свердловин зменшилась на 14 - до 384;
- ♦ потужність водозаборів за цей період знизилась на 22,82 млн. м³/рік - з 425,55 до 402,73 млн. м³/рік;
- ♦ було введено нових потужностей: у 2005 р. - 0,59; у 2006 - 0,14; у 2008 - 0,03; у 2009 - 0,4 млн. м³/рік;
- ♦ нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 3,78 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2005-2009 рр. складала, відповідно: 113; 102; 102; 96 та 93.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 215,22; 196,22; 187,28; 174,65 та 164,19 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 71,7; 71,9; 73; 74,9 та 75,2 % (рис. 5.8.6).

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) постійно зростали: 26,2; 27,5; 27,7; 29 та 31,7, відповідно (рис. 5.8.7).

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 141,76 до 107,09 млн. м³/рік; у відсотках до піднятої води це складало 65,2-67,5 %; реалізація води населенню також зменшилась з 99,67 до 71,47 млн. м³/рік або з 46,3 до 43,5 % (рис. 5.8.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 66-70 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 388,4; 350,3; 340,9; 322,9 та 393,4; «населення» - 273,1; 238,6; 229,5; 212,2 та 195,8 тис. м³/добу, відповідно.

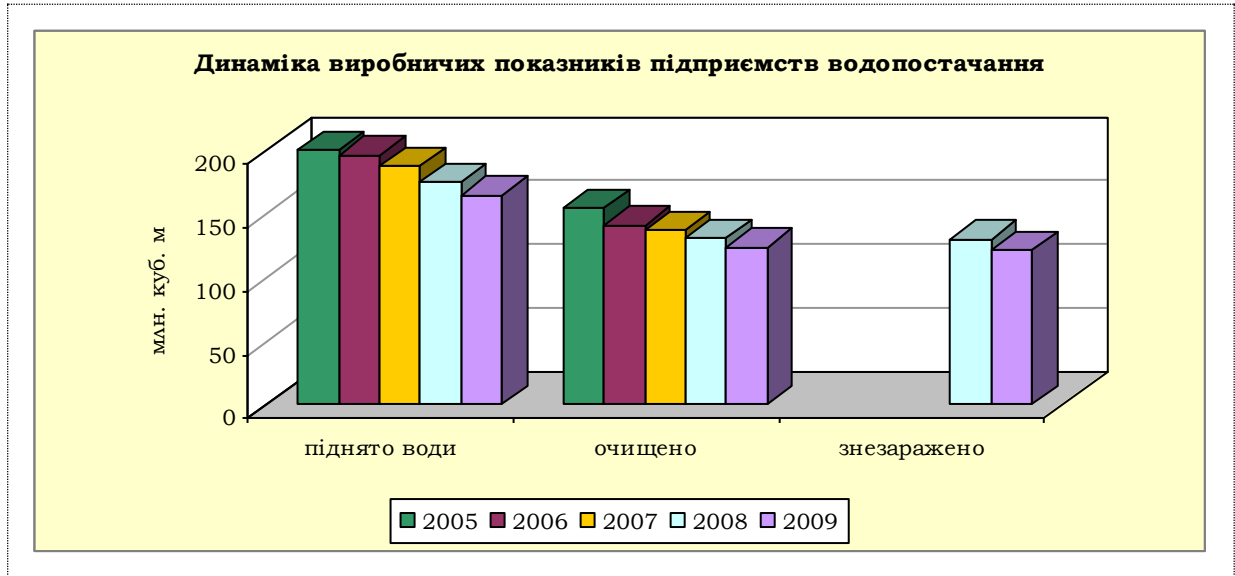

Рис. 5.8.6

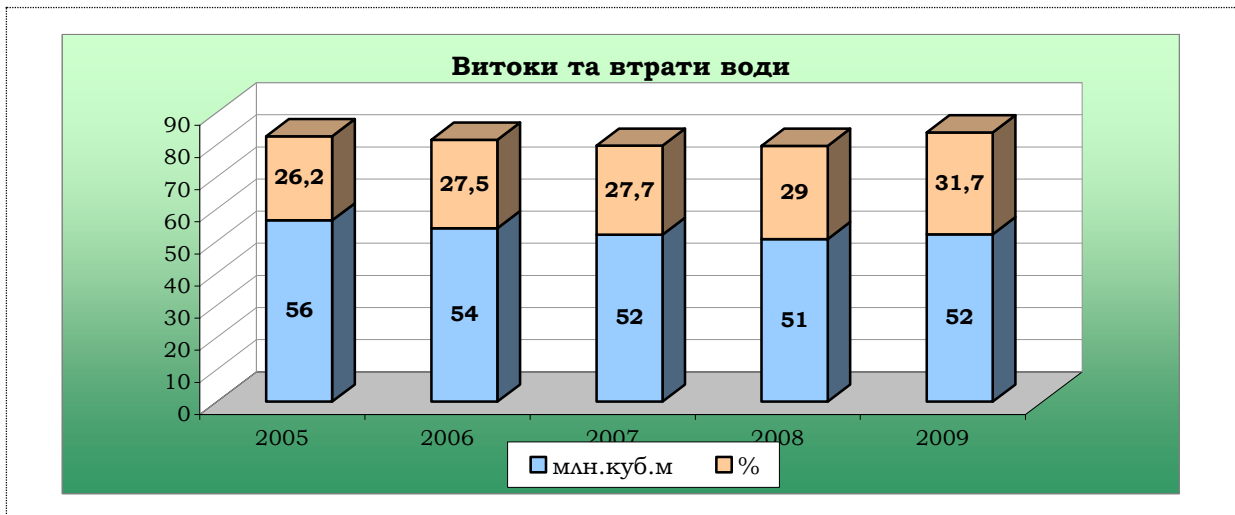

Рис. 5.8.7

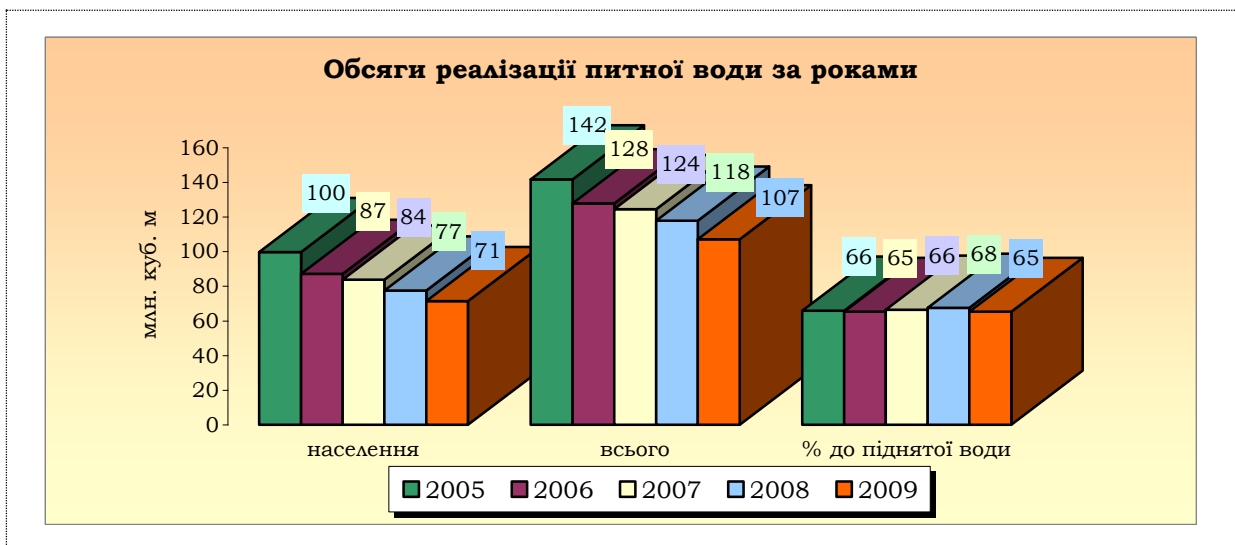

Рис. 5.8.8

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 163,7 до 114,9 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 760-700 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.8.9).

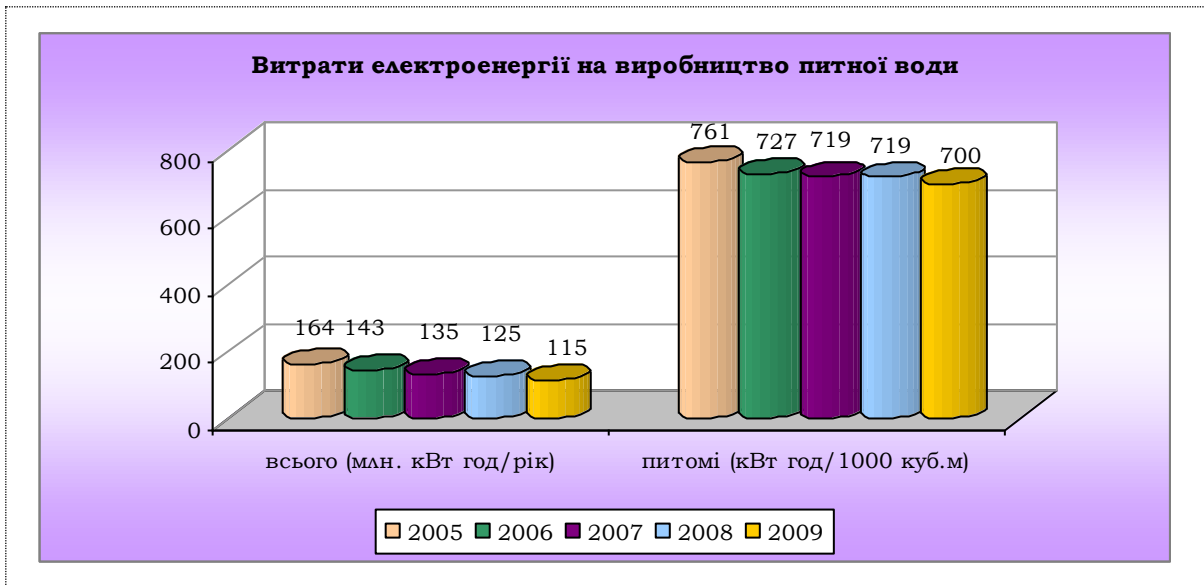

Рис. 5.8.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі 2005-2009 рр. змінювалась за роками і дорівнювала, відповідно, 218, 204, 198, 209 та 212 (рис. 5.8.10).

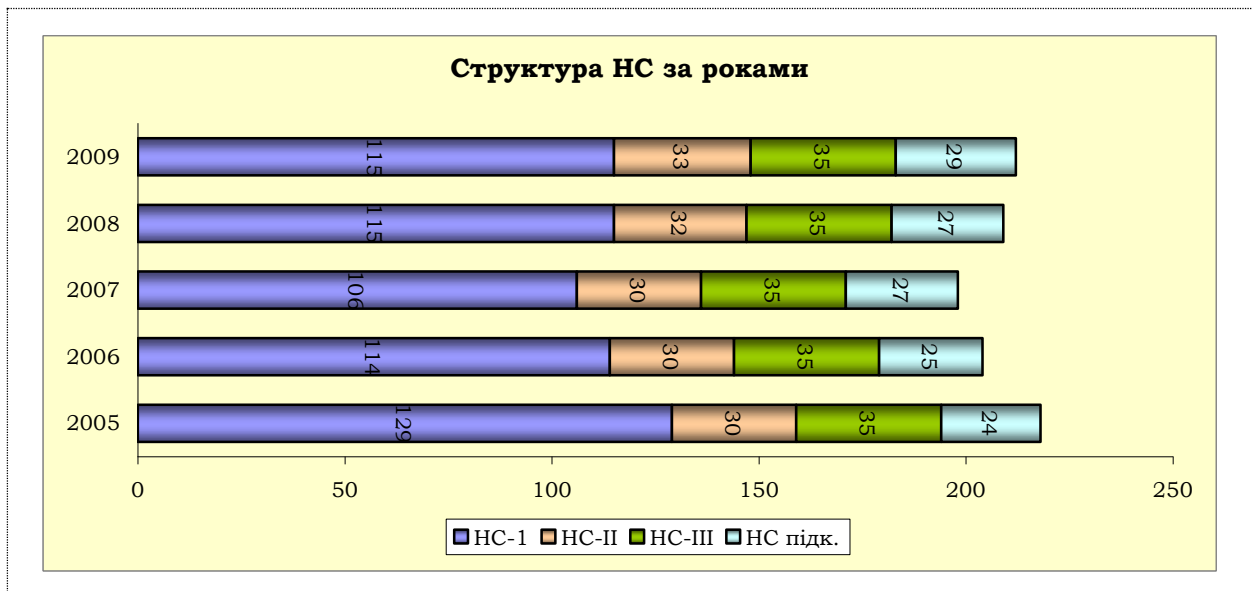

Рис. 5.8.10

При цьому кількість НС-I знизилась на 4; НС-II - зросла на 3; НС-III - не змінилась; НС підкачування - збільшилась на 5.

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років знизилась з 749,95 (у 2005 р.) до приблизно 730 млн. м³/рік (у 2006-

2009 рр.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знижувалось і дорівнювало, відповідно: 66,1; 62,6; 60; 57,1 та 53,9 % (рис. 5.8.11).

Рис. 5.8.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 2 %; НС-ІІ - збільшилась на 1 %; НС-ІІІ - залишилась без змін - 17 %; НС підкачування - збільшилась на 2 % (рис. 5.8.12).

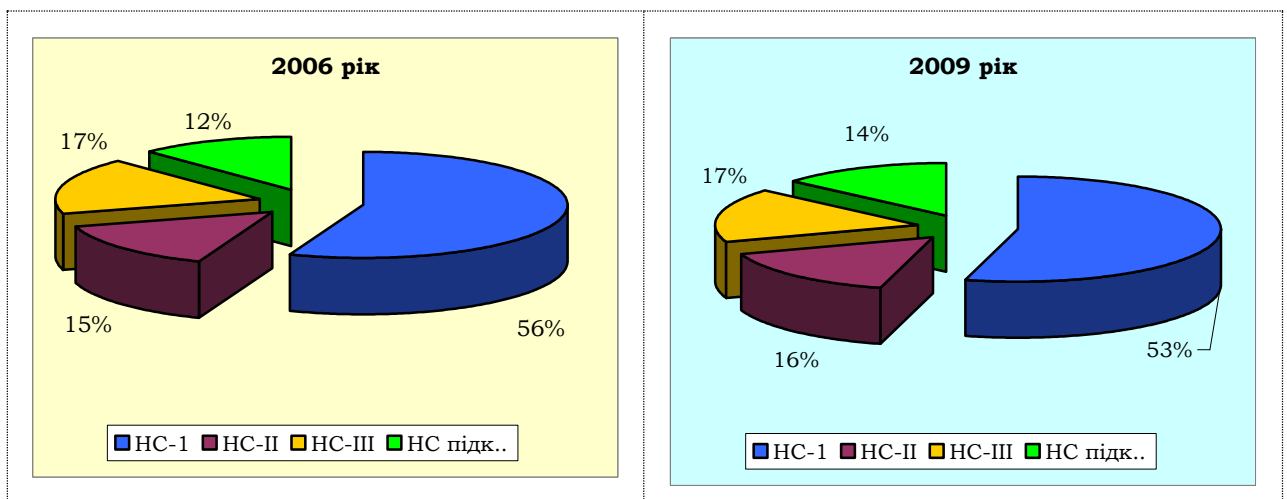

Рис. 5.8.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 29 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 577; частка насосів, які потребують заміни, у відсотках до загальної кількості, відповідно за роками складала: 20,3; 20,3; 22,2; 21,1 та 48,5 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. -

43,2; у 2006 р. - 30,3; у 2007 р. - 36,4; у 2008 р. - 30; у 2009 р. - 12,9 % (рис. 5.8.13).

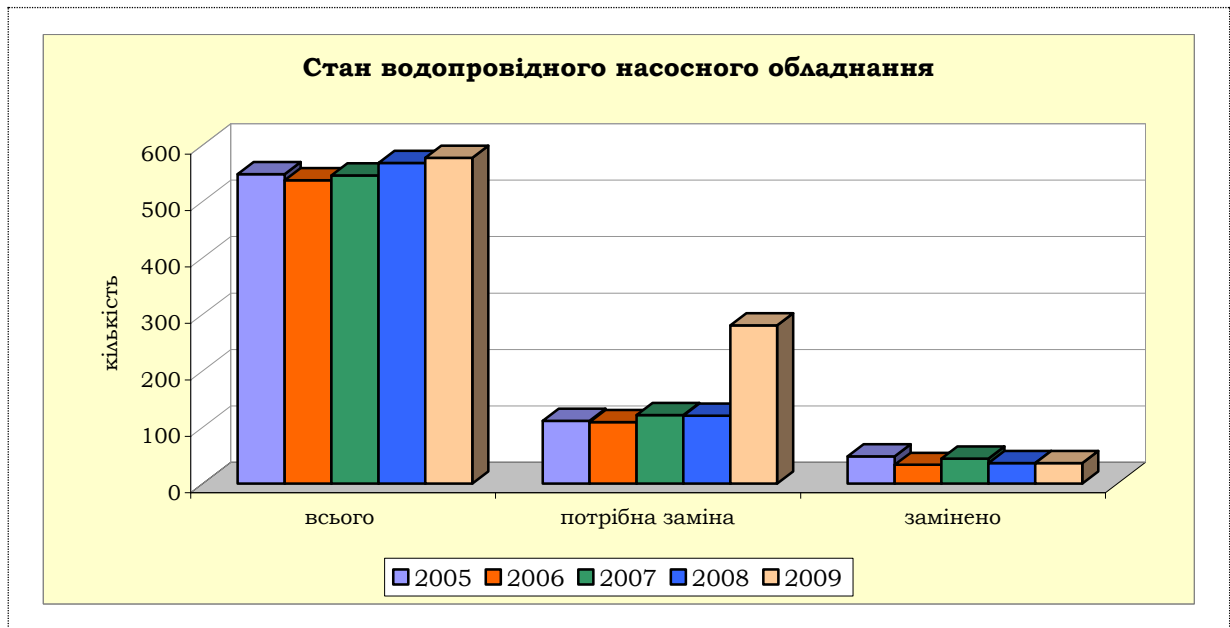

Рис. 5.8.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зменшились на 293 км і становили у 2009 р. - 9997,4 км. У структурі мереж за ці роки ніяких змін не відбулося: частка водогонів, внутрішньо кварталних та вуличних мереж у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась на рівні 25, 8 та 67 %, відповідно (рис. 5.8.14).

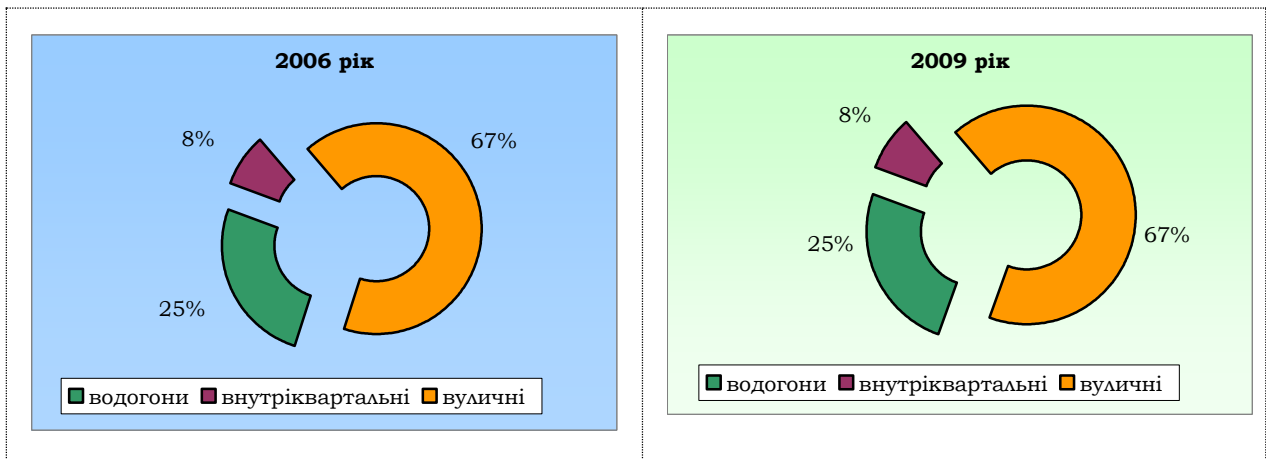

Рис. 5.8.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 31,9 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 41,8 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 0,26 % зношених труб; у 2006 р. - 0,67; у 2007 р. - 1,1; у 2008 р. - 0,62; у 2009 р. - 1,11 % (рис. 5.8.15).

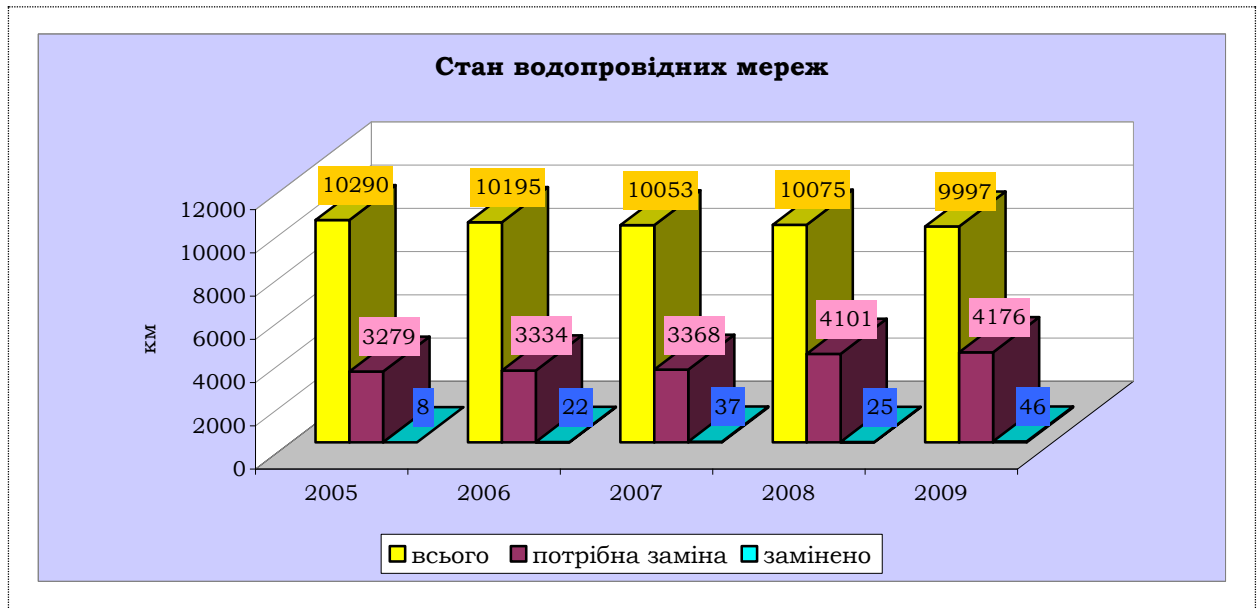

Рис. 5.8.15

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 10137; 9659; 10054; 10564 та 9702; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,99; 0,95; 1; 1,05 та 0,97 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зросла на 8 - до 108, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 1,7 тис. м³.

За цей період чисельність водонапірних башт скоротилась на 9 і у 2009 р. вони налічували 397 одиниць з загальним об'ємом 11,6 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 10487; у 2006 р. - 9339; у 2007 р. - 7834; у 2008 р. - 6946; у 2009 р. - 6168. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 4319 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 57,6 %; у 2006 р. - 58,8%; у 2007 р. - 61,3 %; у 2008 р. - 65,4 %; у 2009 р. - 70,3 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 12,7 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 70,8 % (рис. 5.8.16).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. складали по 1,2; у 2007 р. - 2,09; у 2008-2009 рр. - по 1,84 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 7,51; у 2006 р. - 14,95; у 2007-2009 рр. - по 19,2 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,35; у 2006-2008 рр. - по 0,49; у 2009 р. - 1,49 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 5; у 2006 р. - 6,32; у 2007-2008 рр. - по 10; у 2009 - 12,8 грн./м³ (рис. 5.8.17).

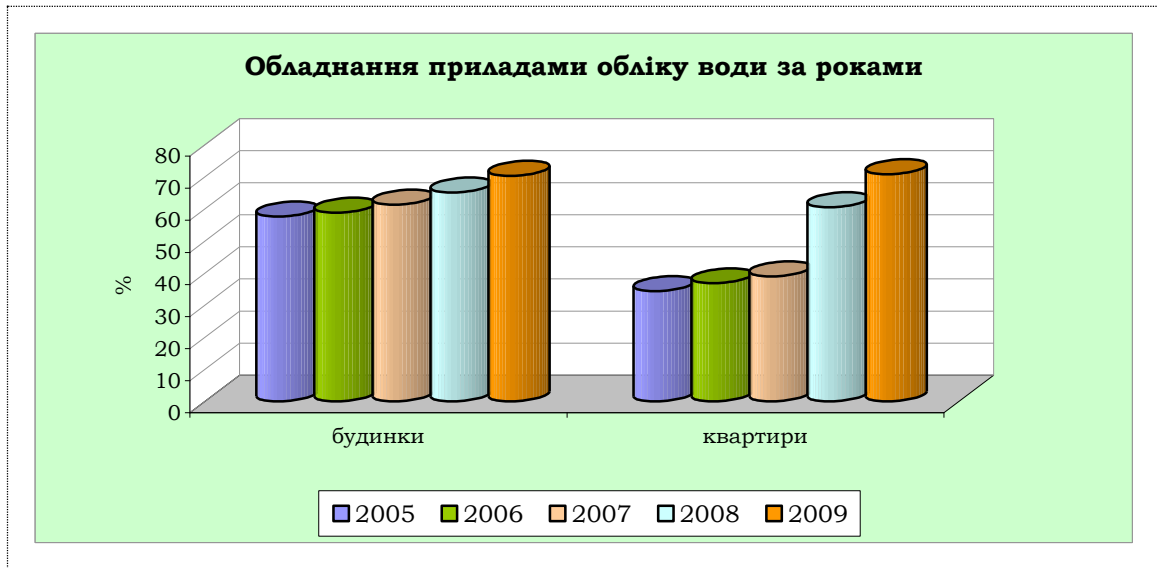

Рис. 5.8.16

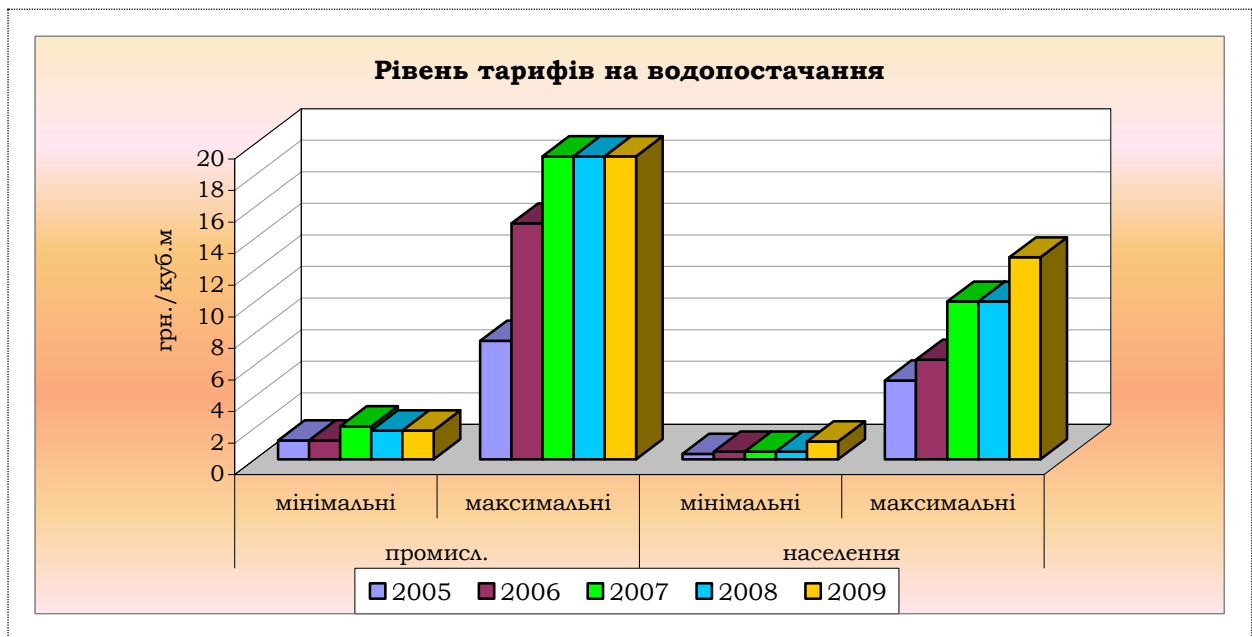

Рис. 5.8.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 3,06 (у 2005 р.) до 7,05 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 143; 203; 212; 176 та 149 %;
- ♦ для населення - 86; 86; 105; 88 та 99 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.8.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	1329,2	1311,7	2497,8	2452,2	4732,5
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів		1,823	1,958	5,327	6,302
Продовження будівництва об'єктів		0,2	1,375	1,37	
Завершення будівництва об'єктів	35,728		0,04	0,368	
Реконструкція і модернізація об'єктів	619,5	102,3	925,3	1702,3	2174,9
Капремонт і відновлення стану об'єктів	659,55	1203,4	1537,3	732,6	2542,3
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,002	0,003	0,075	0,004	0,004
Паспортизація джерел і об'єктів	0,005	0,009	0,005	0,002	0,011
Пошук джерел підземних вод				0,274	
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	14,401	4,002	31,61	9,23	8,749
Впровадження пілотних проектів			0,04	0,79	0,185

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому погіршився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, збільшилась на 3,9 % (табл. 5.8.4, рис. 5.8.18).

Таблиця 5.8.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	28,5	28,5	28,5	32,4	32,4
	<i>невідповідність ЗСО</i>	28,5	28,5	28,5	32,4	32,4
	<i>відсутність ОС</i>	3,3	3,3	3,6	3,6	3,6
	<i>відсутність знезараження</i>	3,3	3,3	3,6	3,6	3,6
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	12,3	12,3	12,3	15,8	15,8
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	12,3	12,3	12,3	15,8	15,8

Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, в області залишилась відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО)

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була вищою на 6-9 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

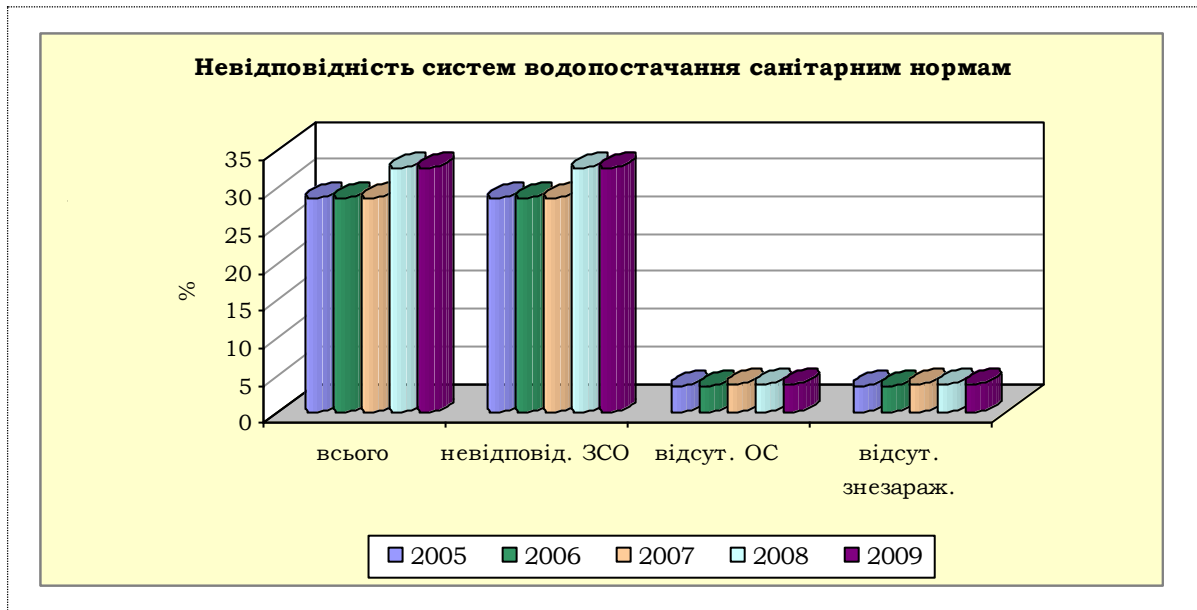

Рис. 5.8.18

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 13,6; 10,8; 12,1; 10 та 10,1 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,4; 2,7; 2,7; 1,7 та 1,4 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 16; 17,5; 17,7; 15,8 та 13,5 %.
- ♦ за бактеріологічними - 4,7; 2,7; 2,5; 2,3 та 2,2 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 30-33 %; за бактеріологічними 2-11 % (табл. 5.8.5).

Таблиця 5.8.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	13,6	10,8	12,1	10	10,1
	<i>бактеріологічними</i>	3,4	2,7	2,7	1,7	1,4
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	21,7	21,6	22,4	20,5	20,9
	<i>бактеріологічними</i>	7,6	4,6	4,5	4,0	3,7

3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	32,9	30,2	30,1	29,6	32,4
	<i>бактеріологічними</i>	10,7	5,4	2,5	2,1	3,3
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	16	17,5	17,7	15,8	13,5
	органолептичними	15,8	17,2	17,3	15,6	12,3
	загальною мінералізацією	2,4	2,9	3,1	2,9	2,8
	<i>санітарно-токсичними</i>					
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	4,7	2,7	2,5	2,3	2,2
	колі-індексом	4,4	2,5	2,4	2,2	2,1
	колі-індексом 20 і більше	2,3	1,2	1,3	1,1	1,08

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1573 до 1452 (табл. 5.8.6).

Таблиця 5.8.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1573	1570	1498	1467	1452
Об'єкти з порушенням санітарних норм	153	151	145	144	142
Питома вага порушень санітарних норм, %	9,73	9,62	9,68	9,82	9,78
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	-	-	-	-	-
Накладено штрафів	179	175	170	172	171
<i>з них отримано</i>	177	173	169	172	171
Справи, направлені у слідчі органи	2	-	-	-	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	1	-	-	-	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	64	74	62	58	31
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	-	-	-	4	2
<i>тимчасово</i>	64	74	62	54	28
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	158	141	247	126	131

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - зріс з 5,2 до 5,6 %; для міст та смт залишився на рівні - 100 і 47,8 %, відповідно; для сільських н/п - збільшився з 2,6 до 3,1 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - зріс з 52,3 до 56,1 %; для - з 74,1 до 77,1 %; для смт знизився - з 23,1 до 21 %; для сільських н/п збільшився з 2,2 до 2,3 % (рис. 5.8.19).

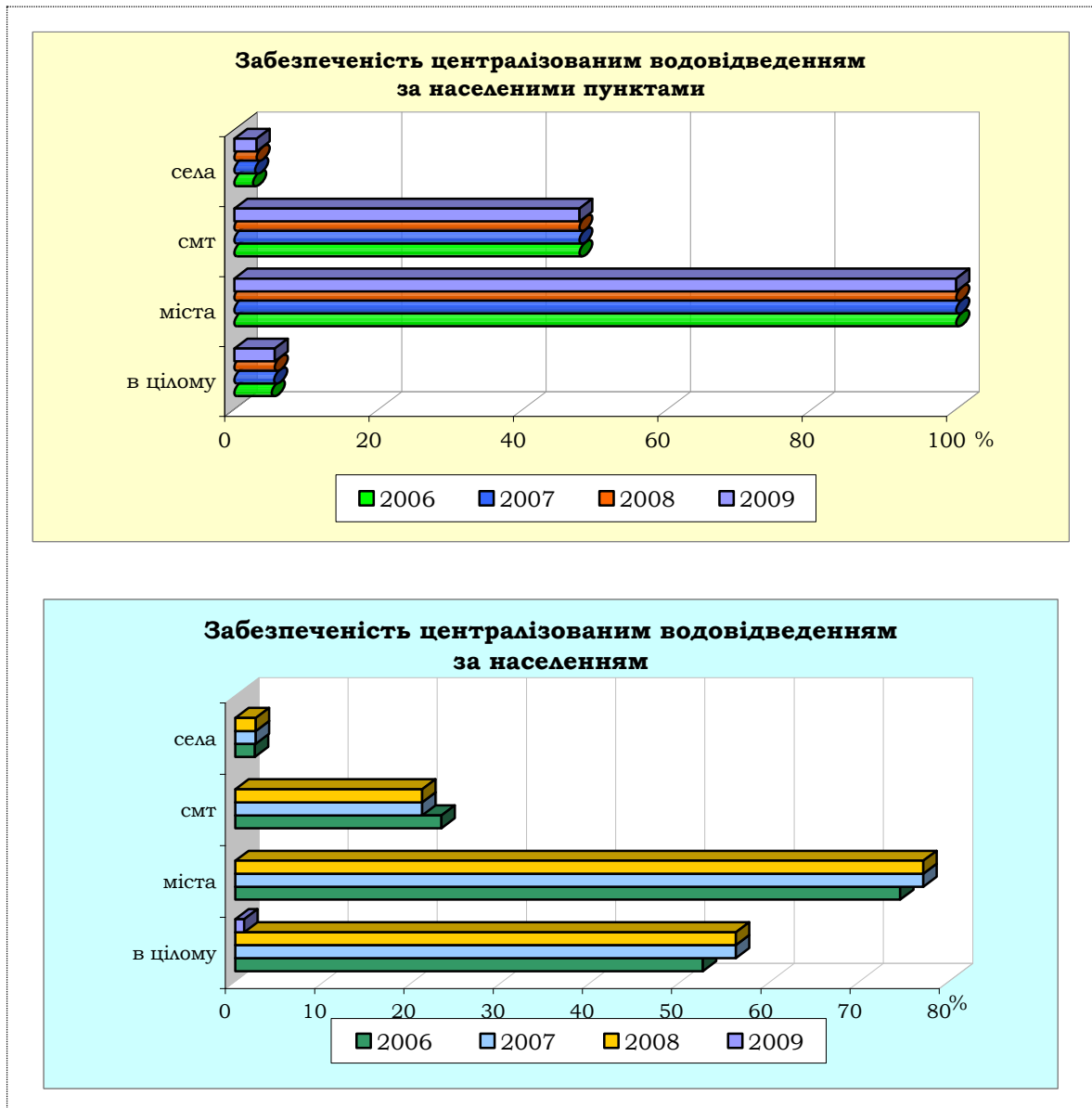

Рис. 5.8.19

Питоме водовідведення у 2006-2009 рр. змінювалось наступним чином: в цілому по області знизилось з 145,8 до 132,9; для міст - з 161,7 до 151,4; для смт - з 155,8 до 136,6; для сільських н/п - залишилось на рівні 110 л/добу на людину (рис. 5.8.20).

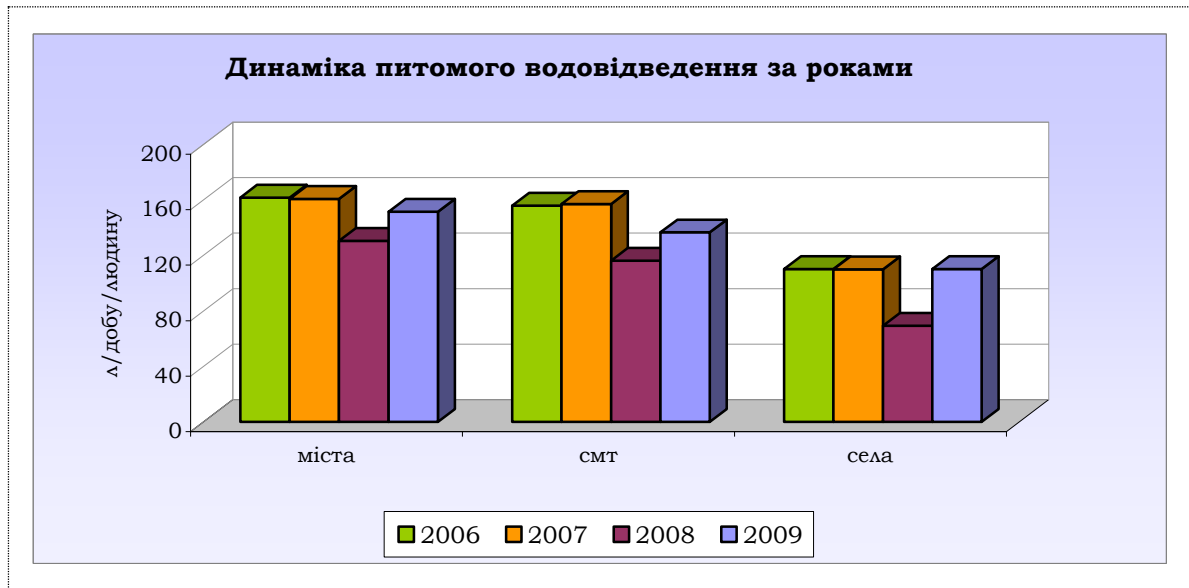

Рис. 5.8.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 110,55; у 2006 р. - 98,16; у 2007 р. - 94,56; у 2008 р. - 89,48; у 2009 р. - 81,72 млн. м³/рік (рис. 5.8.21).

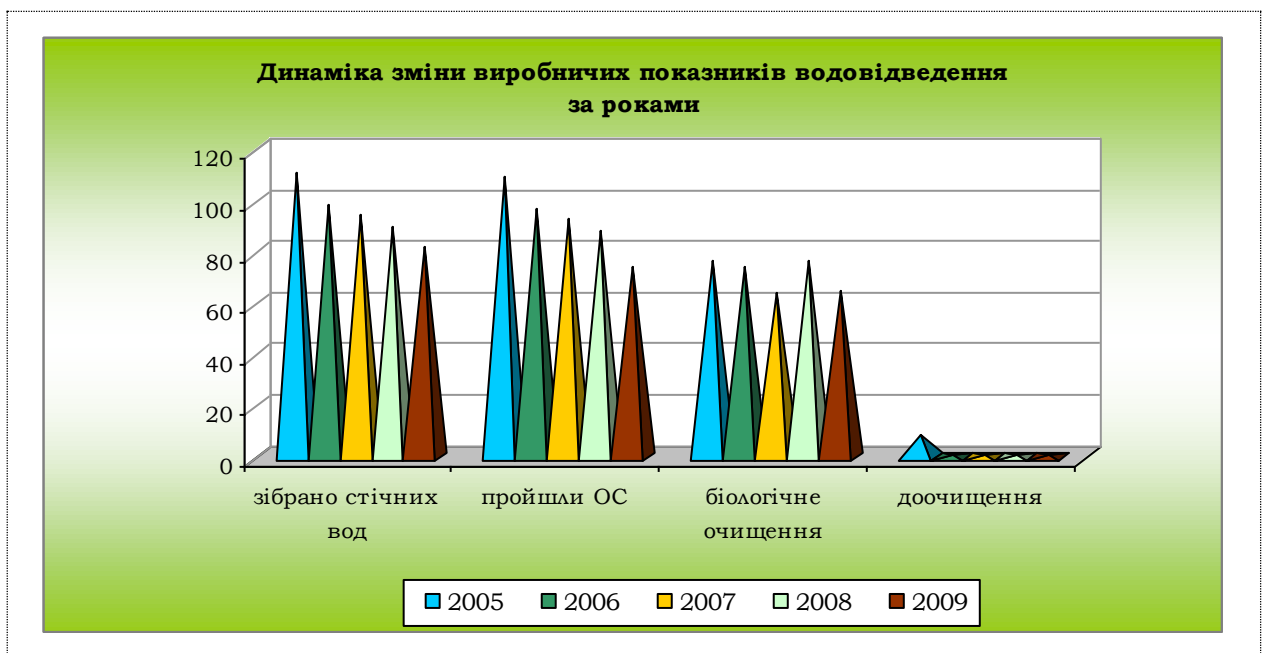

Рис. 5.8.21

У 2005-2008 рр. очищенню піддавалось біля 98 % всіх стічних вод, у 2009 р. - 90,7 %; з них, відповідно за роками, повний цикл біологічного очищення пройшли 69: 75,2; 67,7; 85,4 та 78,8 %; а доочищення - 7,9; 0,6; 0,7; 1 та 1 % стічних вод (рис. 5.8.22).

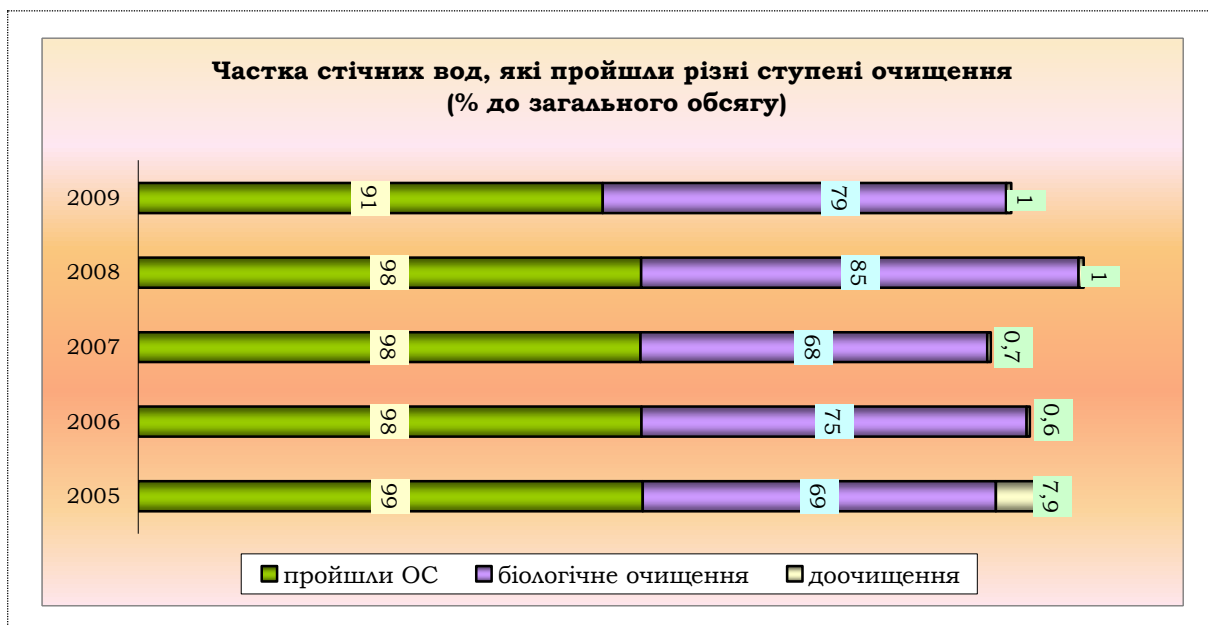

Рис. 5.8.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. відповідно становили: 60,7; 60,5; 58; 59,1 та 62,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 549; 616; 614; 661 та 760 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.8.23).

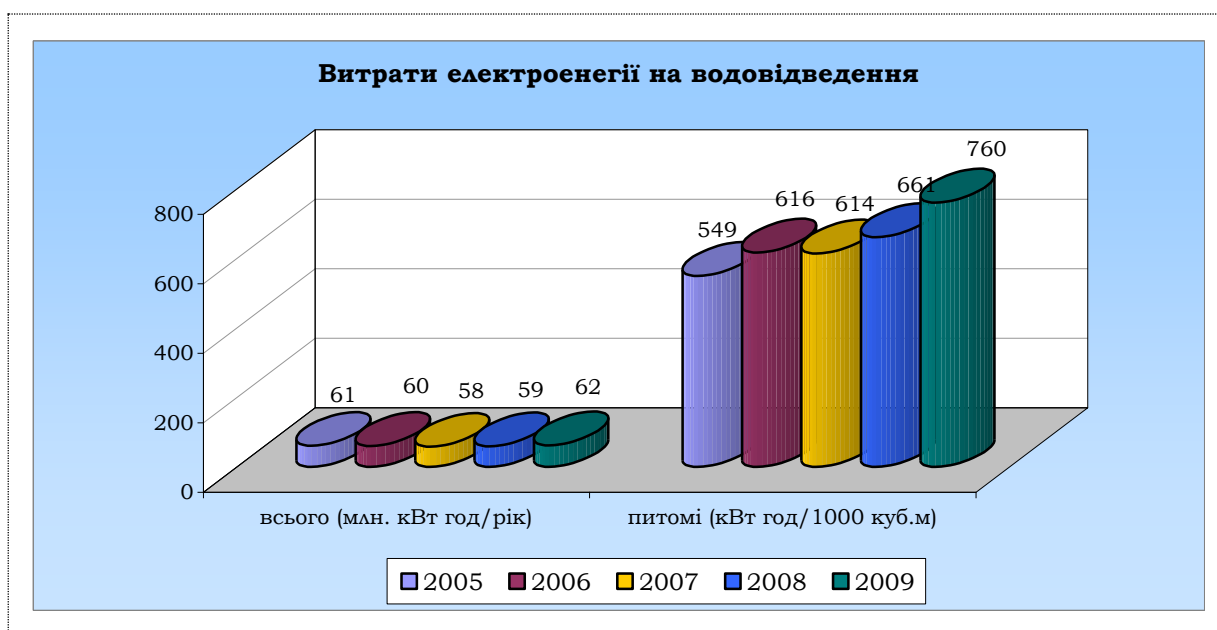

Рис. 5.8.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 148 до 156.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 84-82 % (рис. 5.8.24).

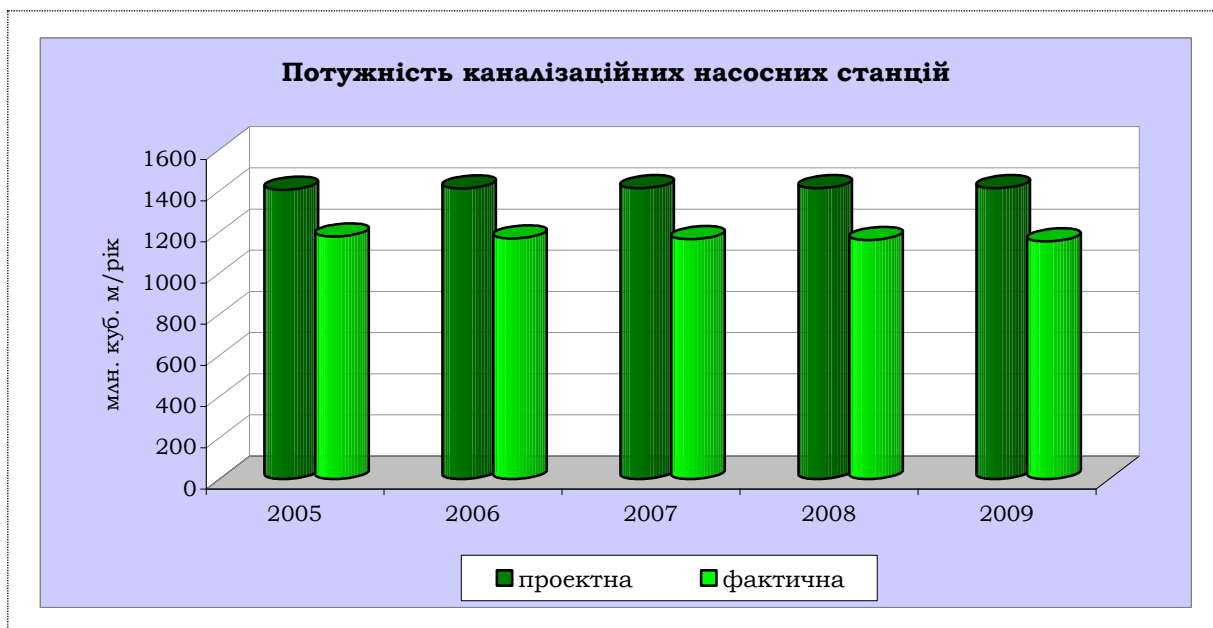

Рис. 5.8.24

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 34 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 453; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005-2006 рр. - по 18,1 %; у 2007 р. - 18,8 %; у 2008 р. - 18,2 %; у 2009 р. - 37,5 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 38,2; 14,3; 12,3; 13,6 та 10,6 % (рис. 5.8.25).

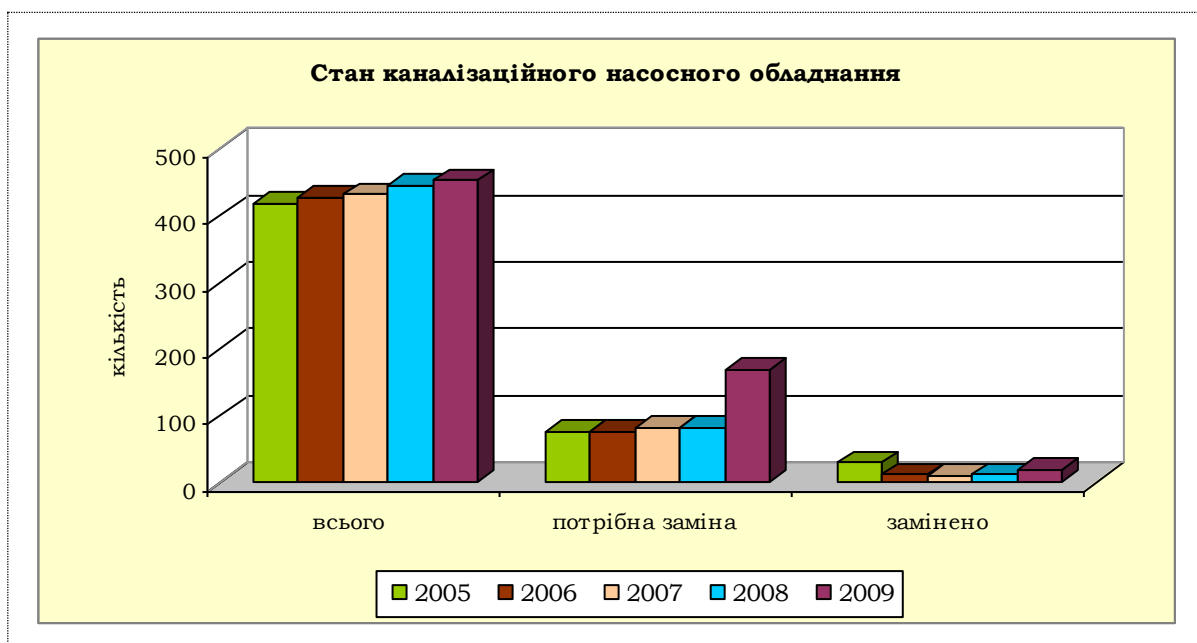

Рис. 5.8.25

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 33; з них потребували реконструкції 27-28 (рис. 5.8.26).

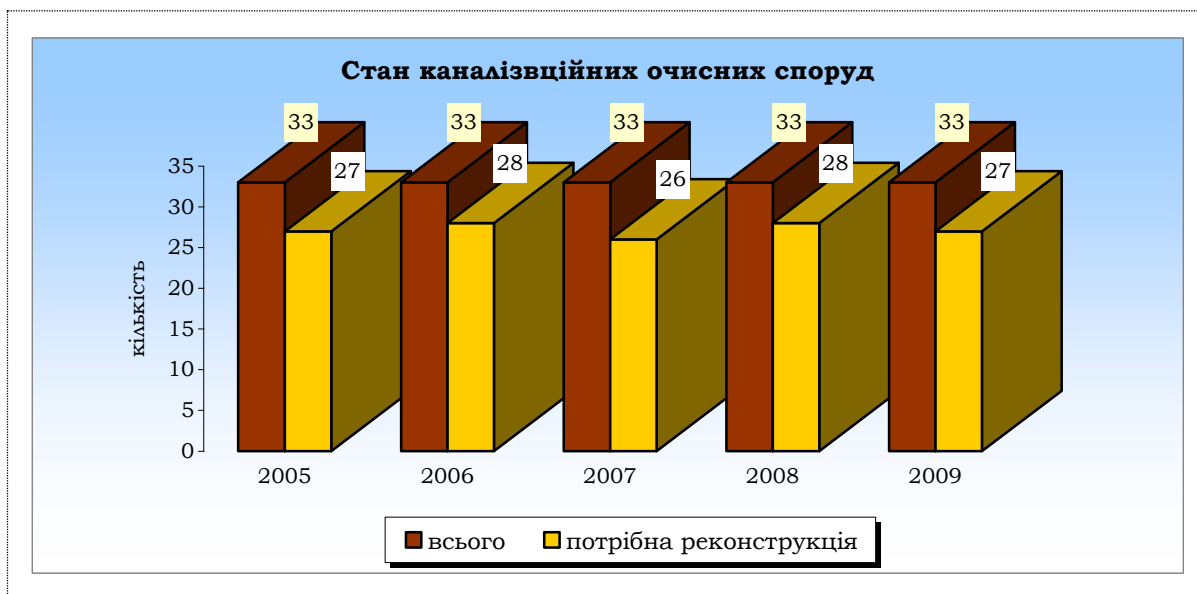

Рис. 5.8.26

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. збільшилась з 181,62 до 225,55 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість складала відповідно за роками: 92,63; 91,5; 91,78; 104,02 та 90,85 млн. м³/рік (рис. 5.8.27); а відношення фактичної потужності до її проектної величини: 51; 50,4; 50,5; 47,3 та 40,3%.

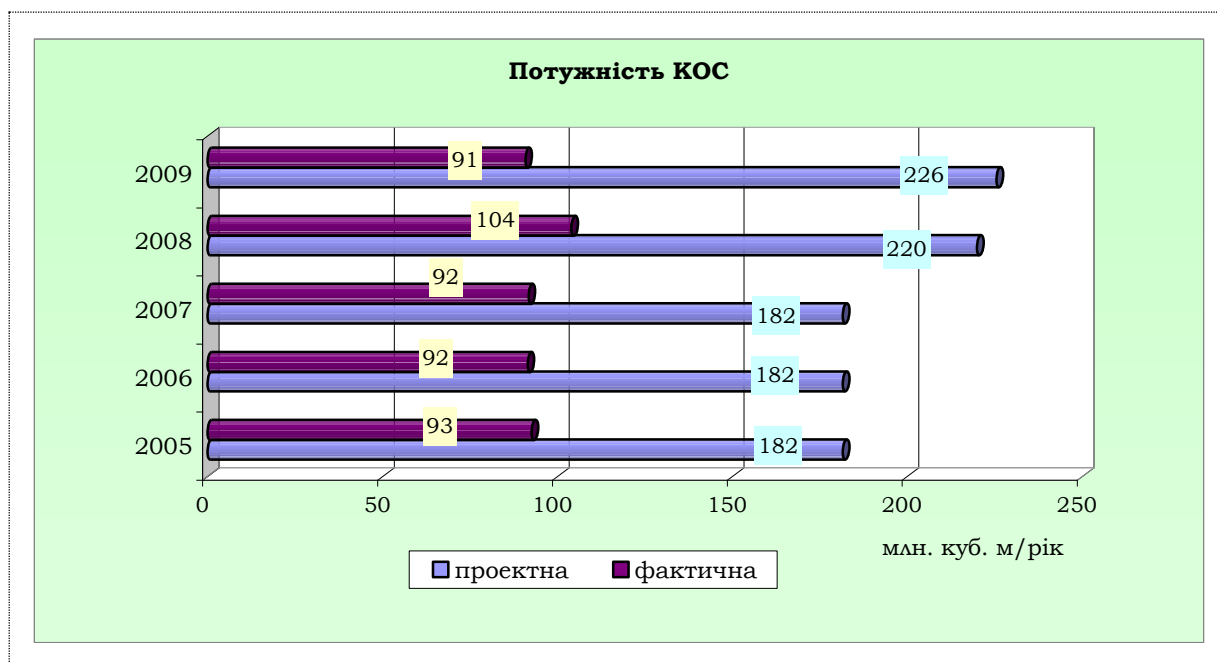

Рис. 5.8.27

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за п'ять останніх років практично не змінилися і становили у 2009 р. - 2299,1 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 1 %; внутрішньо кварталних мереж - не змінилась; вуличних мереж - зменшилась на 1 % (рис. 5.8.28).

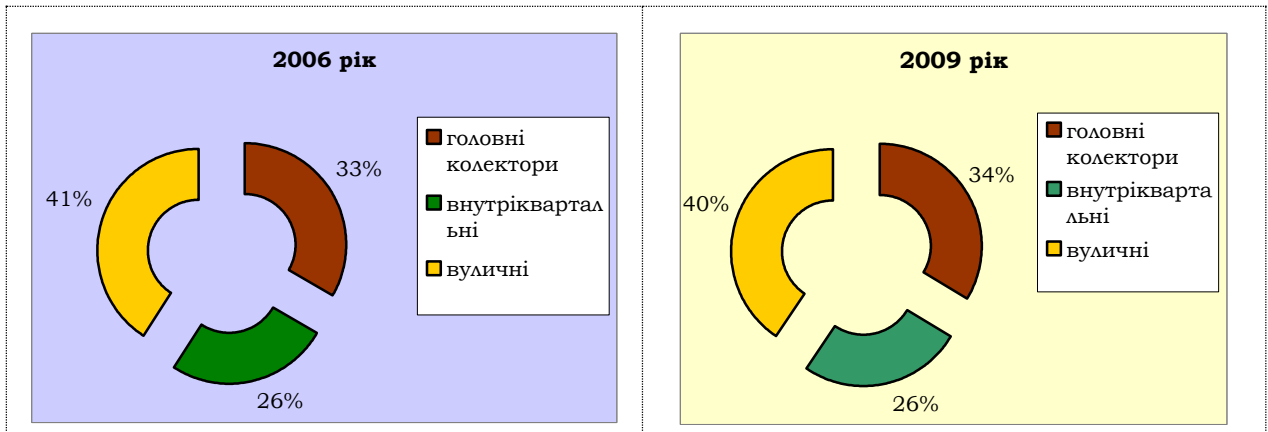

Рис. 5.8.28

Технічний стан каналізаційних мереж в останні роки залишався у важкому стані; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005-2007 рр. - по 31,3; у 2008 р. - 31,8; у 2009 р. - 32,4 %; з них було замінено 0,18; 0,27; 0,31; 0,97 та 0,62 %, відповідно (рис. 5.8.29).

Рис. 5.8.29

Кількість аварій на каналізаційних мережах прогресуюче зростала: якщо у 2005 р. було зафіксовано 10930 аварій, то у 2007 р. - 14463, а у 2009 р. - 20028. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 9098 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 4,8, 5,4; 6,3; 6,9 та 8,7.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2005-2006 рр. склали - по 0,95; у 2007 р. - 1,68; у 2008 рр. - 1,87; у 2009 р. - 2,12 грн./м³; максимальні

тарифи - у 2005 р. - 8,54; у 2006 р. - 10,18; у 2007-2009 рр. - по 13,28 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,34; у 2006 р. - 0,45; у 2007-2008 рр. - по 0,56; у 2009 р. - 0,63 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 5,5; у 2006 р. - 7,07; у 2007 р. - 10,5; у 2008-2009 рр. - по 11,07 грн./м³ (рис. 5.8.30).

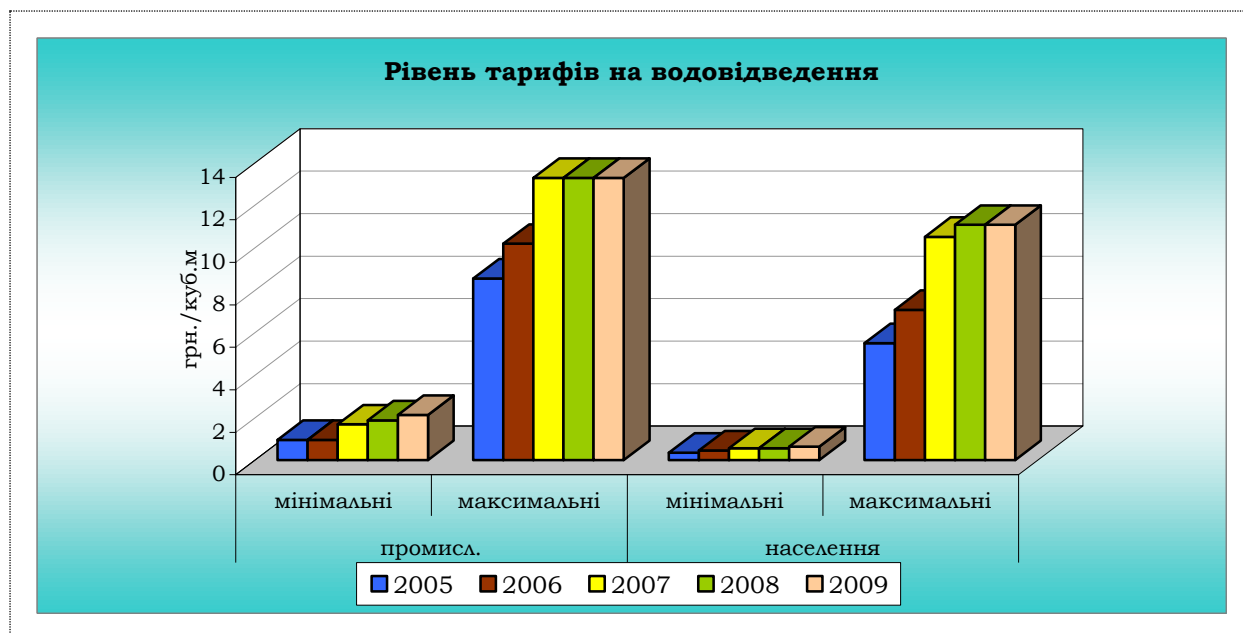

Рис. 5.8.30

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 2,49 (у 2005 р.) до 7,63 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 191, 144, 118, 97 та 101 %;
- ♦ для населення - 118, 97; 87, 75 та 77 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.8.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	3,345	14,793	68,598	29,423	16,118
Будівництво нових об'єктів			1,978	0,383	2,906
Продовження будівництва об'єктів			0,08	1,2	
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,75	9,73	58,2	20,072	6,662
Капремонт і відновлення стану об'єктів	2,153	2,502	4,393	5,168	6,324
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,001	0,002	0,003	0,002	0,003
Інші заходи (розшифрувати)	0,441	2,559	3,943	2,598	0,193

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.8.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод			116	113	111
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього			134	134	136
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	863,67	857,26	1172,5	1038,7	738,64
	нормативно чистих без очищення	347,7	389,66	678,68	643,85	595,8
	нормативно очищених	17,92	10,5	11,55	16,57	60,01
	недостатньо очищених	152,05	152,1	142,96	131,74	68,22
	неочищених	346,0	305,0	339,32	246,54	14,61
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	131,32	117,35	106,71	99,51	82,95
	нормативно чистих без очищення	1,28	1,85	1,61	10,05	5,81
	нормативно очищених	17,77	10,21	11,14	16,13	59,59
	недостатньо очищених	73,87	78,93	73,05	65,93	8,58
	неочищених	38,43	26,36	20,91	7,4	8,97

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.8.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	13	13	13	13	13
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	45	51	42	47	36
	за мікробіологічними показниками	123	132	104	52	25
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	24	24	24	24	24
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	135	142	141	127	141
	за мікробіологічними показниками	57	66	49	50	50

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.8.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	21	19	16	15	14
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	4	-	1	-	-
3	Передано справ до прокуратури	-	1	-	-	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Водопровідне господарство Запорізької області характеризується дефіцитом питної води (в цілому дефіцит питної води складає біля 500 тис. м³/добу). Для забезпечення питною водою з відкритих джерел в області функціонують 4 комплекси водозабірних і водоочисних споруд, які забезпечують питною водою населення міст Запоріжжя, Бердянськ, Вільнянськ, частково м. Мелітополь, смт Новомиколаївка, Якимівна, Кушугум, Балабіно, сільські населені пункти Вільнянського, Новомиколаївського, Запорізького районів і 22 сільських населених пункти Мелітопольського, Якимівського і Приазовського районів. Решта населення області використовує для господарсько-питних цілей воду з артезіанських свердловин.

З метою забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, у першу чергу тих, що користувалися привізною водою, в області розроблені та впроваджуються програми розвитку на виконання Загальнодержавної програми «Питна вода України», Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та підвищення якості питної води, Загальнодержавної програми розвитку водного господарства, Комплексної програми першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачання у 2001-2005 роках і прогноз до 2010 року.

Програма «Питна вода Запорізької області» на 2007-2020 роки ухвалена рішенням Запорізької обласної ради від 30.03.2007 № 8. У 2009 році на виконання заходів Програми «Питна вода Запорізької області» були проведені роботи з розвитку, реконструкції та модернізації 10 об'єктів водопостачання на загальну суму 3710,494 тис. грн. (в т.ч. з державного бюджету – 2721,327 тис. грн., з місцевих бюджетів всіх рівнів – 989,167 тис. грн.).

Також, в м. Запоріжжя силами КП «Водоканал» за рахунок власних коштів підприємства проведена робота з реконструкції Дніпровської водопровідної станції ДВС-1 на загальну суму 4317,2 тис. грн.

Крім того, в сільських населених пунктах області силами Запорізької обласної асоціації підприємств сільського комунального господарства «Облсількомунгосп» за рахунок коштів місцевих бюджетів всіх рівнів у 2009 році були проведені роботи з ремонту на загальну суму 1799 тис. грн. Виконано ремонт: водопровідних мереж – 25,31 км; артезіанських свердловин – 27 од.; водонапірних башт – 49 од.; насосних станцій – 1 од.

По об'єктах каналізаційного господарства у 2009 році за рахунок коштів місцевих бюджетів всіх рівнів проведено роботи з будівництва та модернізації на 10 каналізаційних очисних спорудах області на загальну суму 7580,667 тис. грн.

Крім того, в м. Запоріжжя за рахунок коштів міського екофонду виконані роботи з реконструкції центральних очисних споруд лівобережної частини міста (ЦОС-1) на суму 4939,54 тис. грн.

У 2009 році введено в експлуатацію: водоводів - 11,85 км у Бердянському та Вільнянському районах; артезіанську свердловину; каналізаційних мереж - 0,5 км; каналізаційних очисних споруд - 3 одиниці.

На 80 % підприємств водопровідно-каналізаційного господарства тарифи на водопостачання населенню в середньому на 60-70 % покривають собівартість послуг з водопостачання. Вісім підприємств не переглядали тарифи з 2008 року, а два – з 2006 року.

На сьогодні рівень відшкодування вартості послуг водопостачання діючими тарифами в середньому по області складає 101,6 % - для водопостачання та 103,5 % - для водовідведення.

5.9 Івано-Франківська область

Територія Івано-Франківської області розташована в межах басейнів рр. Дністра (65 %) та Прута (35 %). Гідрографічна сітка області включає велику річку Південний Буг (довжина в межах області 206 км); середні річки Бистриця, Прут, а також 8317 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 3 водосховища.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 118,5 (у 2005 р.) до 104 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 9,54 (у 2005 р.) до 8,07 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 103,6 (у 2005 р.) до 95,93 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.9.1 та рис. 5.9.1).

Таблиця 5.9.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	118,5	116,1	117,6	111,7	104,0
	підземна	9,54	9,27	8,88	8,62	8,07
	поверхнева	108,96	106,83	108,72	103,08	95,93
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	103,6	101,1	103,3	100,4	92,76
	на господарсько-питні потреби	25,40	23,67	21,77	21,09	20,13
	на виробничі потреби	75,98	75,78	75,70	72,04	61,70
	на зрошення	0,056	0,054	0,049	0,053	0,047
	на сільськогосподарські потреби	0,357	0,289	0,289	0,292	0,308
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	7,951	7,803	7,451	7,313	6,866
	на господарсько-питні потреби	6,338	6,033	5,513	5,458	5,153
	на виробничі потреби	1,256	1,481	1,650	1,564	1,402
	на зрошення	-	-	-	-	0,002
	на сільськогосподарські потреби	0,357	0,289	0,289	0,292	0,308

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 24,5; 23,4; 21,1; 21 та 21,7 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 73,3; 75; 73,3; 71,8 та 66,5 %;
- ♦ на зрошення - біля 0,1 % щорічно;
- ♦ на сільськогосподарські потреби - по 0,3 % щорічно.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 6,8-8 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 79,7; 77,3; 74; 74,6 та 75,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 15,8; 19; 22,1; 21,4 та 20,4 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 4,5; 3,7; 3,9; 4 та 4,5 %.

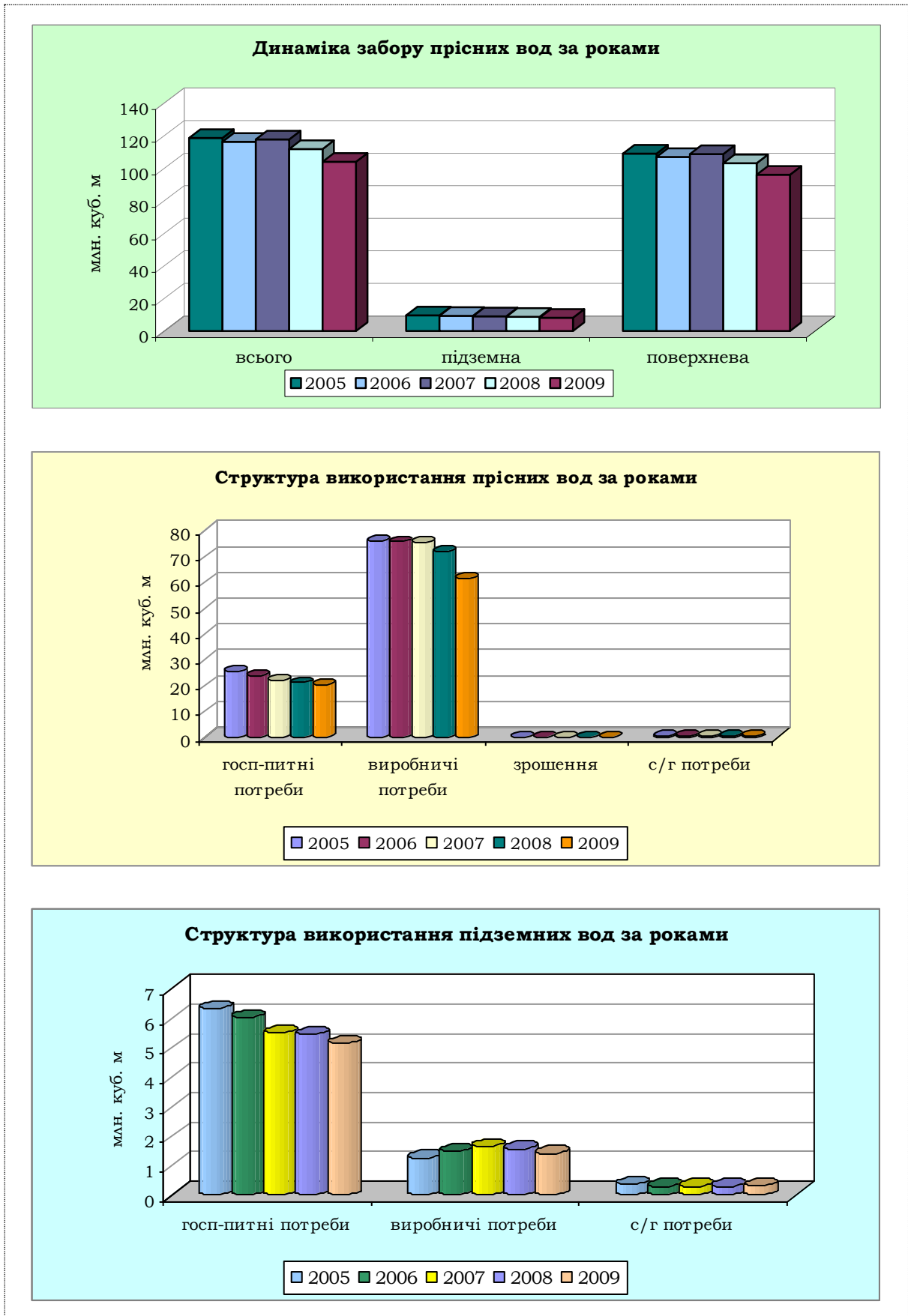

Рис. 5.9.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 17,5-19,1; комунальних - 4,5-12,5; відомчих - 12,5-28,6; сільських - 33-50 % (рис. 5.9.2).

Для джерел децентралізованого водопостачання цей показник складав 9,8-16,3 %.

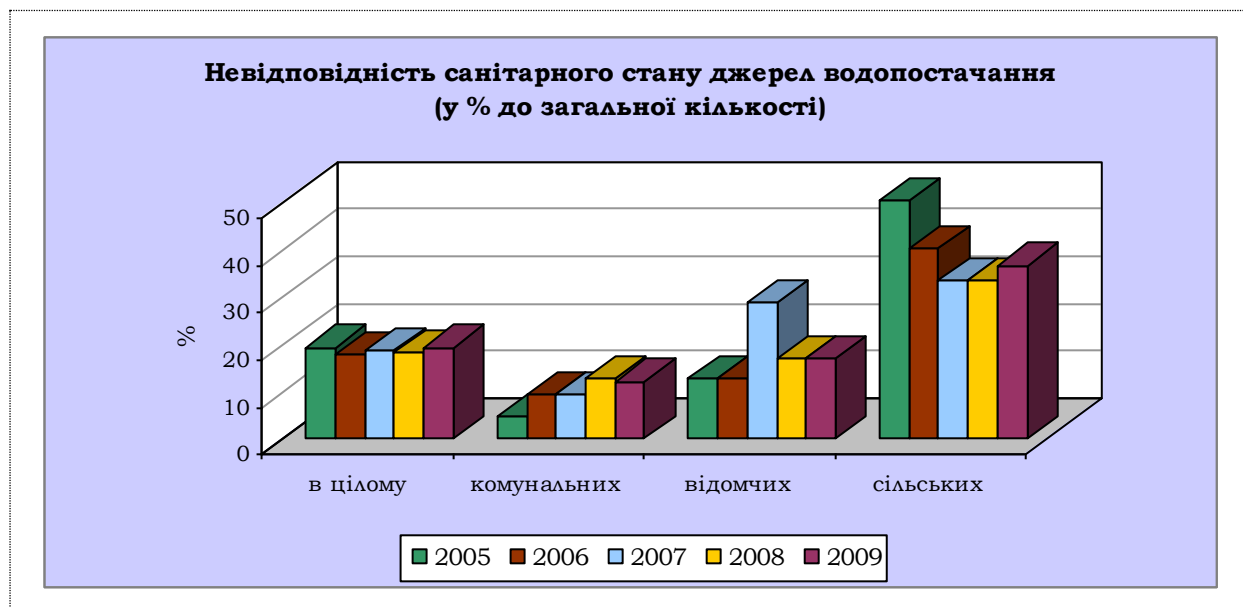

Рис. 5.9.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.9.2):

Таблиця 5.9.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	6,55	2,15	1,77	2,03	0,26
бактеріологічні	3,32	3,16	2,54	2,92	1,13
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	7,6	2,58	1,7	2,25	0,3
бактеріологічні	3,7	3,33	2,43	2,83	1,08
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	11,5	9,4	11,9	10,27	7,9
бактеріологічні	33,5	26,1	35,3	33,64	26,7

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 0,26-6,55 %; за бактеріологічними 1,13-3,32 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 0,3-7,6 %; за бактеріологічними 1,08-3,33 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 7,9-11,9 %; за бактеріологічними 26,1-33,6 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання в області у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	22	46	42	28	33
на суму, тис. грн.	926	2434	2655	2242	1997
Передано справ на розгляд до прокуратури	2	4	5	3	2
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	16	25	13	24	9

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався наступним чином (рис. 5.9.3):

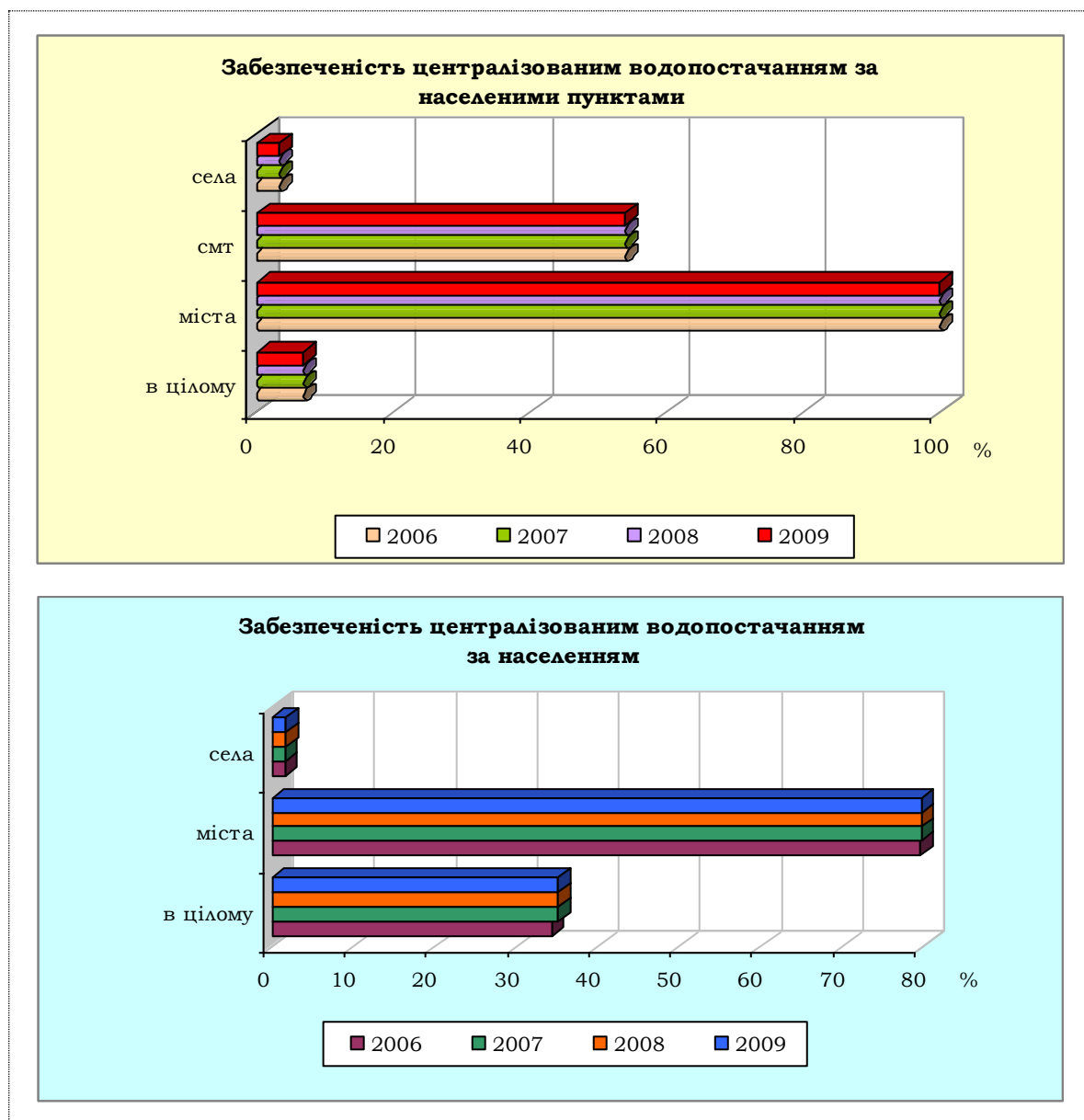

Рис. 5.9.3

- ♦ за населеними пунктами залишився на тому ж рівні і складав: в цілому по області - 6,8 %; у містах - 100 %; у смт - 54 %; у сільських н/п - 3,4 %.

- ♦ за населенням: в цілому по області - збільшився з 34,3 до 35,1 %; у містах - з 79,6 до 79,7 %; у сільських н/п - з 1,6 до 1,7 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2006 р. - 83 %; у 2007 р. - 88,6 %; у 2008-2009 рр. - 90,6 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 92,1; 86,9; 88,2 та 88,2 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2006 р. - 0,4; у 2007-2009 рр. - по 0,25 % населених пунктів; для населення цей показник дорівнював: у 2006 р. - 0,11; у 2007-2009 рр. - по 0,08 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за останні роки знизилась на 0,1 % - з 0,3 до 0,2 %.

Питоме водоспоживання в області в останні роки поступово знижувалось і у 2009 р. складало: в цілому по області - 38,5; для міст+смт - 89,3; для сільських н/п - 0,7 л/добу на людину (рис. 5.9.4).

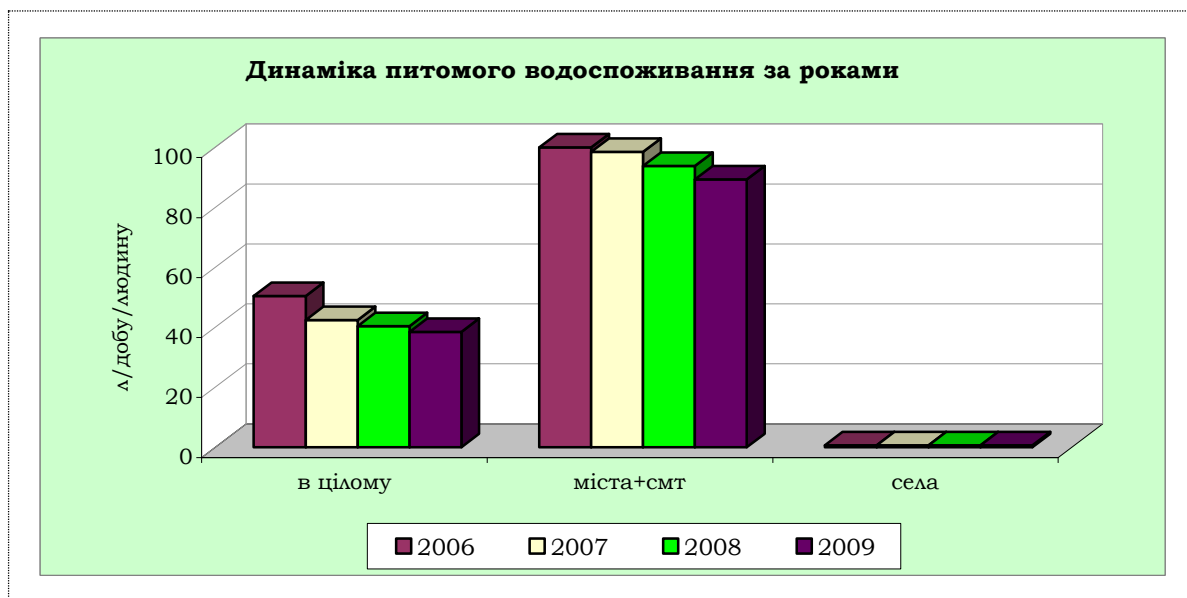

Рис. 5.9.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2006-2009 років знизилась з 41 до 39, при цьому спеціалізовані підприємства зменшилися на 2, а багатогалузеві зросли - на 9, відомчі та міжрайонні залишилися без мін, 9 та 1, відповідно (рис. 5.9.5).

За формою власності - зросла кількість комунальних підприємств (з 26 до 29), державної та інших форм залишилась без змін - 9 та 1, відповідно.

Базове підприємство - **КП «Івано-Франківськводокотехпром»**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих та підземних водозаборів залишилась без змін - 7 та 42, відповідно; окремих свердловин збільшилась на 31 - до 182;

- ♦ потужність водозаборів також не змінилась і залишилась на рівні 92,8 млн. м³/рік.

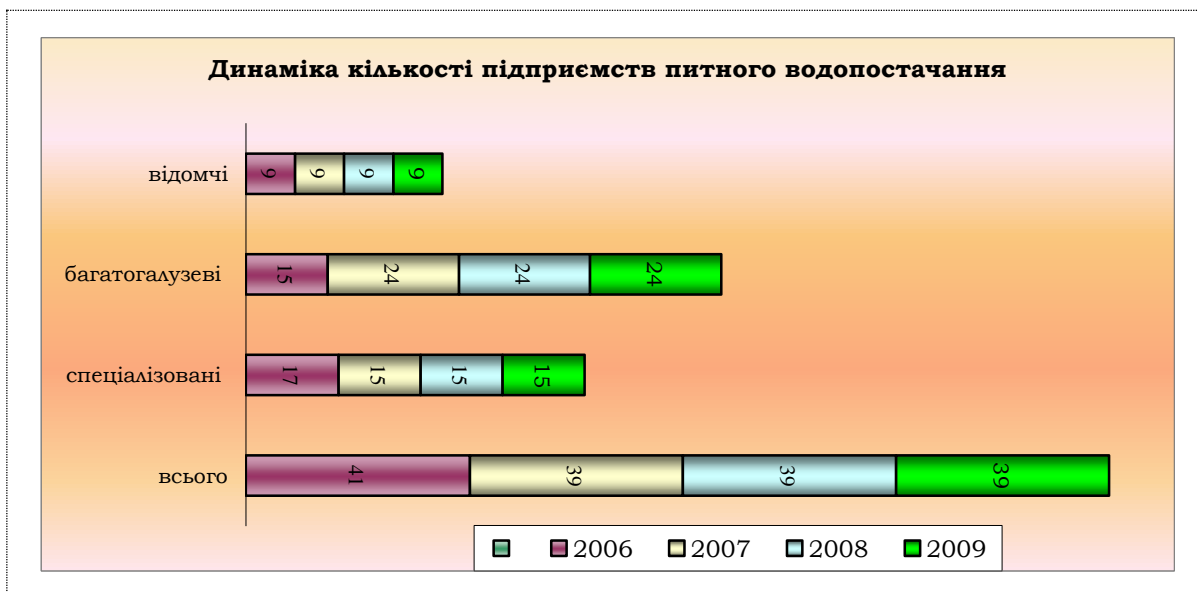

Рис. 5.9.5

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання зросла з 526 (у 2006 р.) до 635 (у 2009 р.).

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 40,9; 39,7; 39,2; 34,5 та 32,8 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 66,3; 68,8; 73; 64,6 та 62,5 %. Уся піднята вода піддавалась знезараженню (рис. 5.9.6).

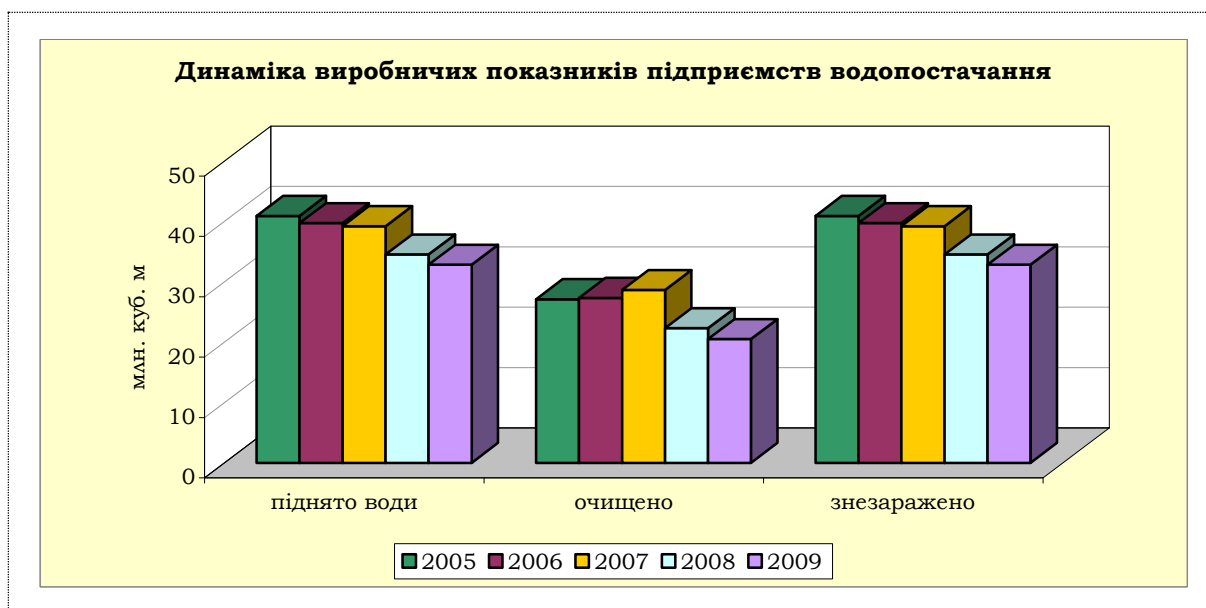

Рис. 5.9.6

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води)

коливались в діапазоні: 28,9; 21,7; 33,4; 29,3 та 27,4 %, відповідно (рис. 5.9.7).

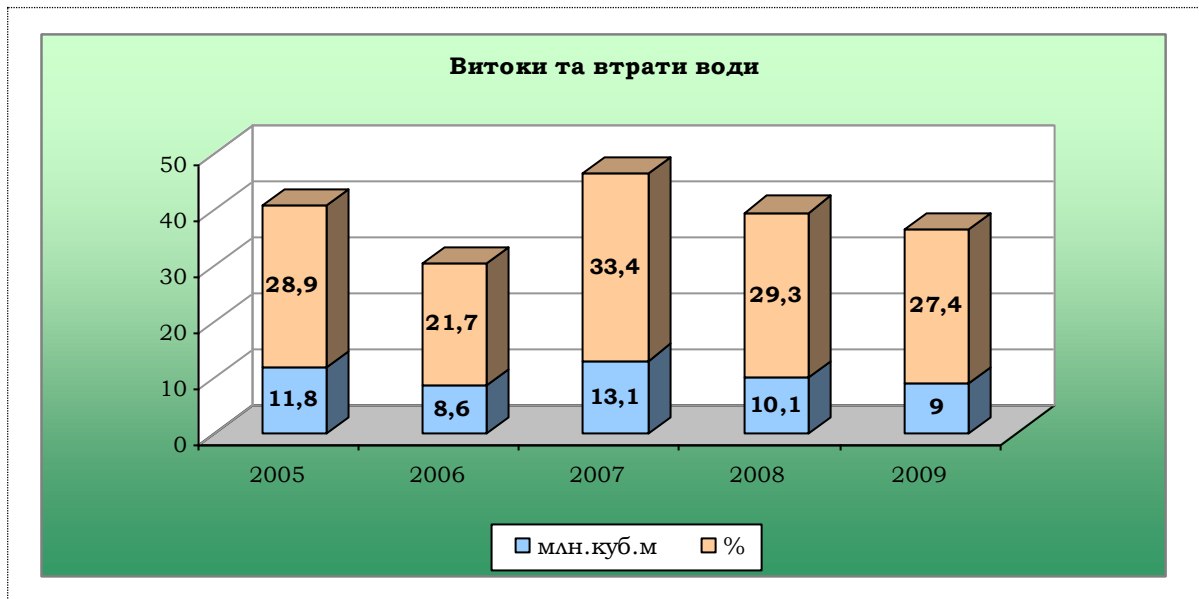

Рис. 5.9.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 24,7 до 19,3 млн. м³/рік або з 60,4 до 58,8 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 15 до 13,1 млн. м³/рік (рис. 5.9.8), але у відсотках до піднятої води цей показник збільшився з 36,7 до 39,9 %. Частка населення в загальних обсягах реалізованої води також збільшилась з 60,7 до 67,9 %.

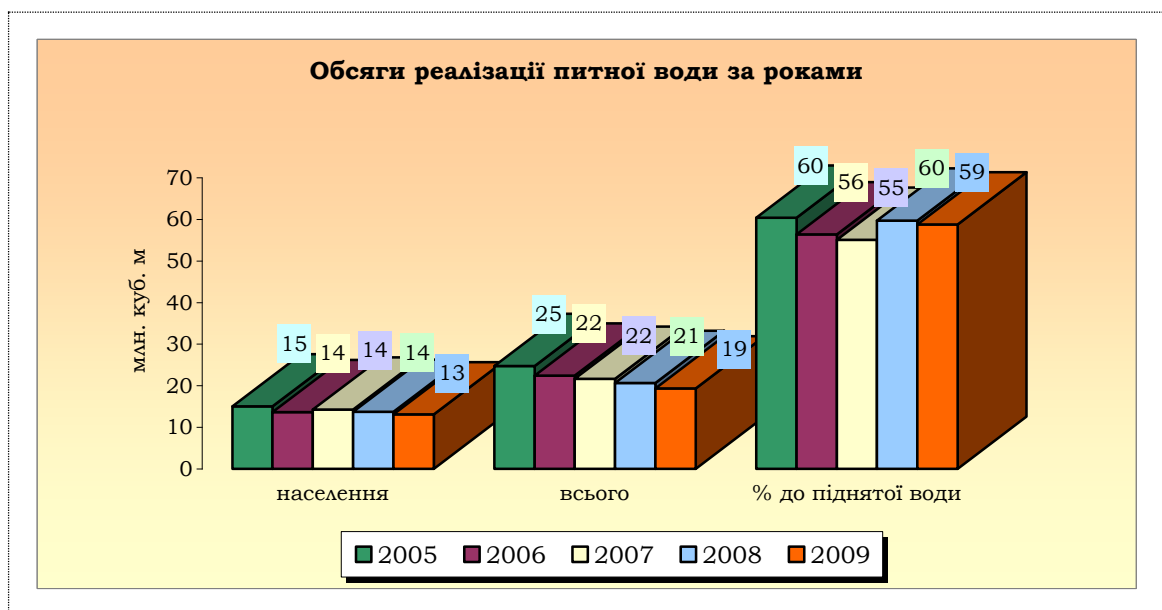

Рис. 5.9.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 67; 65,8; 59,1; 56,3 та 53,1 тис. м³/добу; «населення» - 40,7; 41,6; 38,8; 37,6 та 36 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 27,9 до 25,6 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також знаходились у діапазоні 770-840 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.9.9).

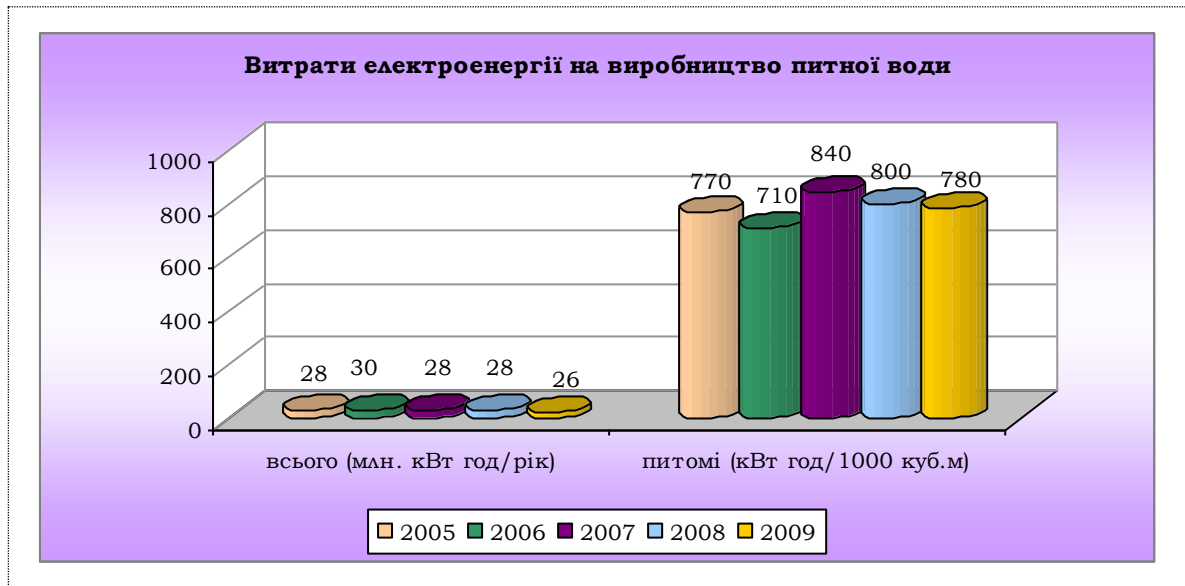

Рис. 5.9.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі останнього періоду збільшилась і дорівнювала: у 2005-2007 рр. - 56; у 2008-2009 рр. - 86. В цілому по області за 5 років приріст насосних станцій склав 30 одиниць. При цьому кількість НС-I зростає на 1; НС-III - на 1; НС підкачування - на 9, а НС-II - зменшилась на 1 (рис. 5.9.10).

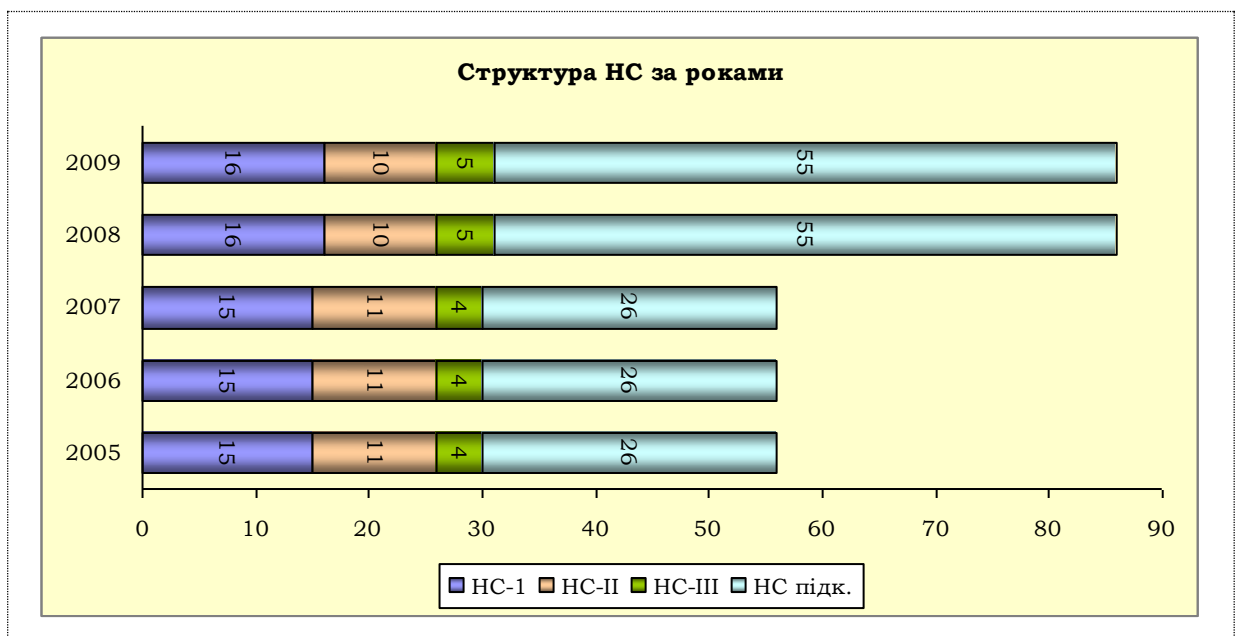

Рис. 5.9.10

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 305,4 (у 2005 р.) до 326 млн. м³/рік (у 2008-2009 рр.) (рис. 5.9.11). Співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у цей період складало біля 32 %.

Рис. 5.9.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 6 %; НС-II - збільшилась на 8 %; НС-III - на 1%; НС підкачування - збільшилась на 17% (рис. 5.9.12).

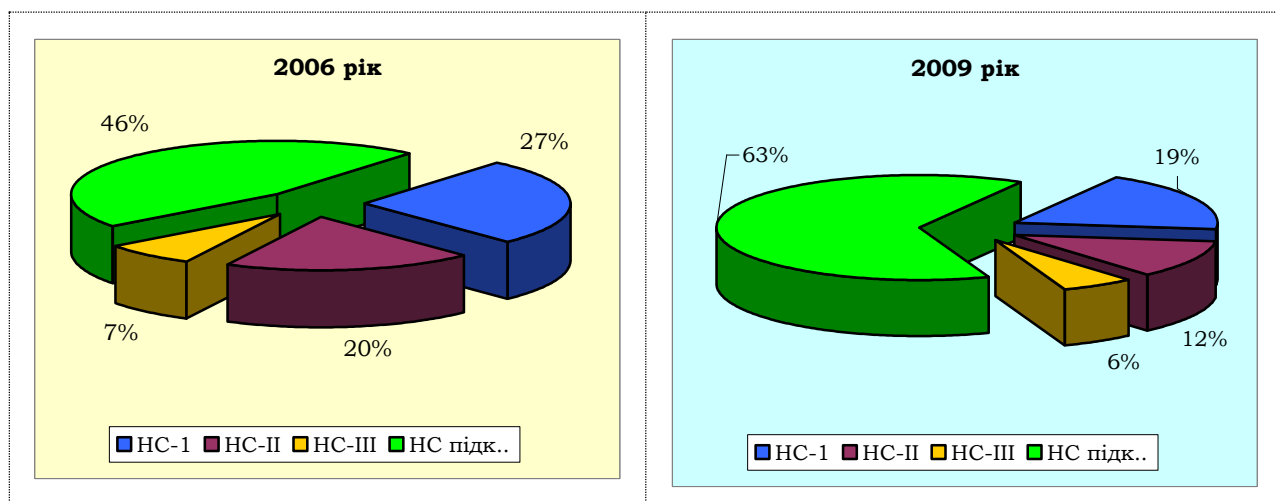

Рис. 5.9.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 7 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 178; частка насосів, які потребують заміни, постійно зростала і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 26,9; 18,4; 30,1; 48,9 та 35,4 %; з них протягом року було замінено: у

2005 р. - 67,4; у 2006 р. - 50; у 2007 р. - 39,6; у 2008 р. - 28,7; у 2009 р. - 23,8% (рис. 5.9.13).

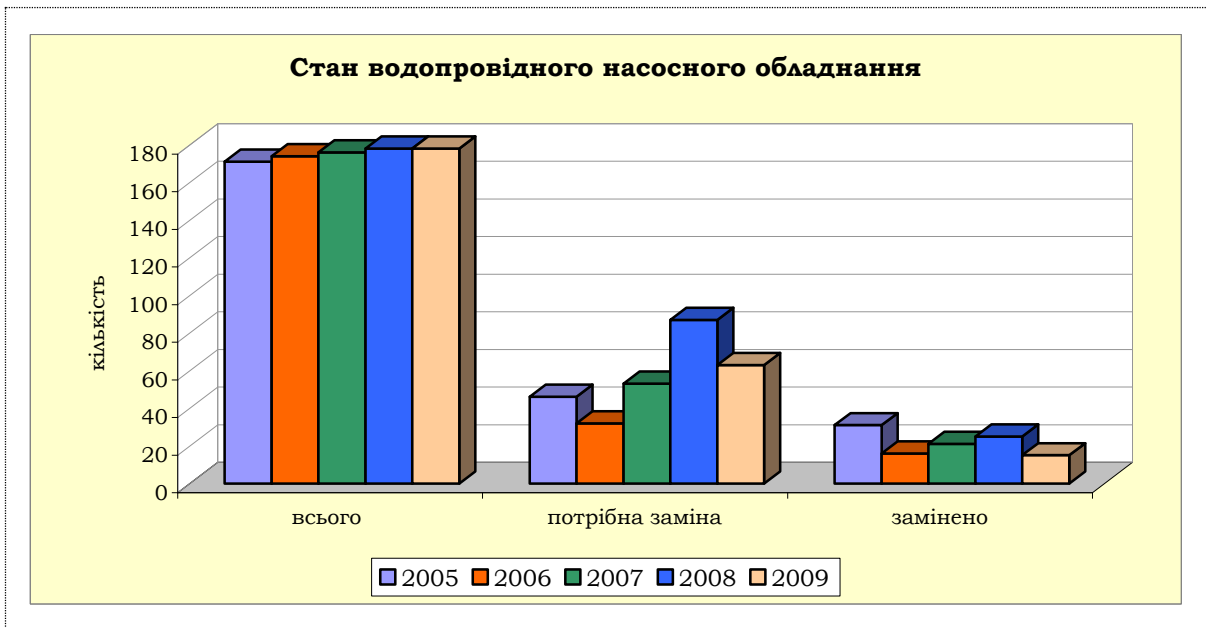

Рис. 5.9.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 41 км і становили у 2009 р. - 1446 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж збільшилась на 2 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 5 до 20 %; вуличних мереж зросла на 3 до 48 % (рис. 5.9.14).

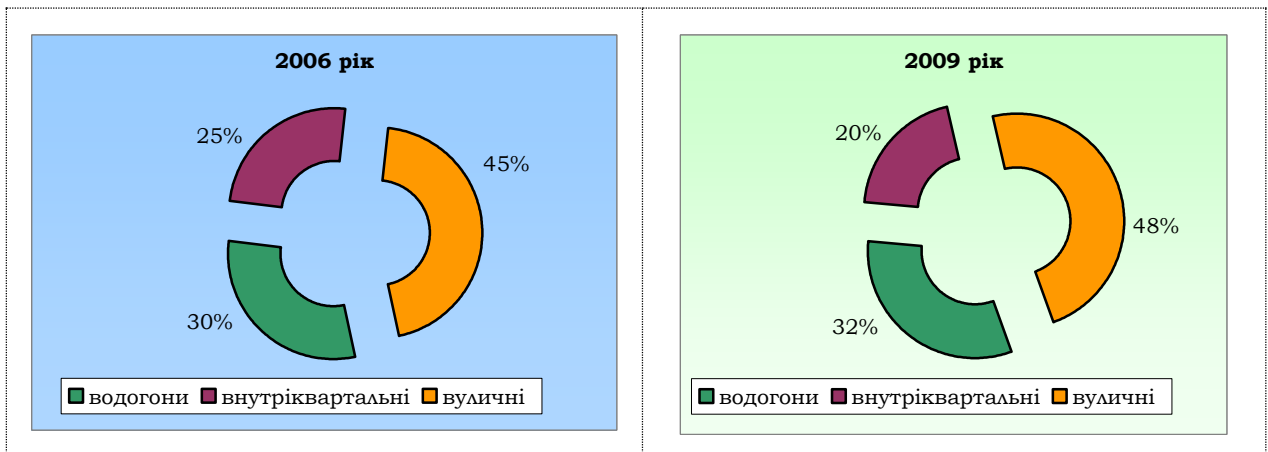

Рис. 5.9.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік залишався достатньо складним: у 2006 р. - 34,5 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник знизився до 30 %. Реноваційні роботи проводились дуже повільно: у 2006 р. було замінено лише 6,6 % зношених труб; у 2007 р. - 10,5; у 2008 р. - 8,8; у 2009 р. - 3,7 % (рис. 5.9.15).

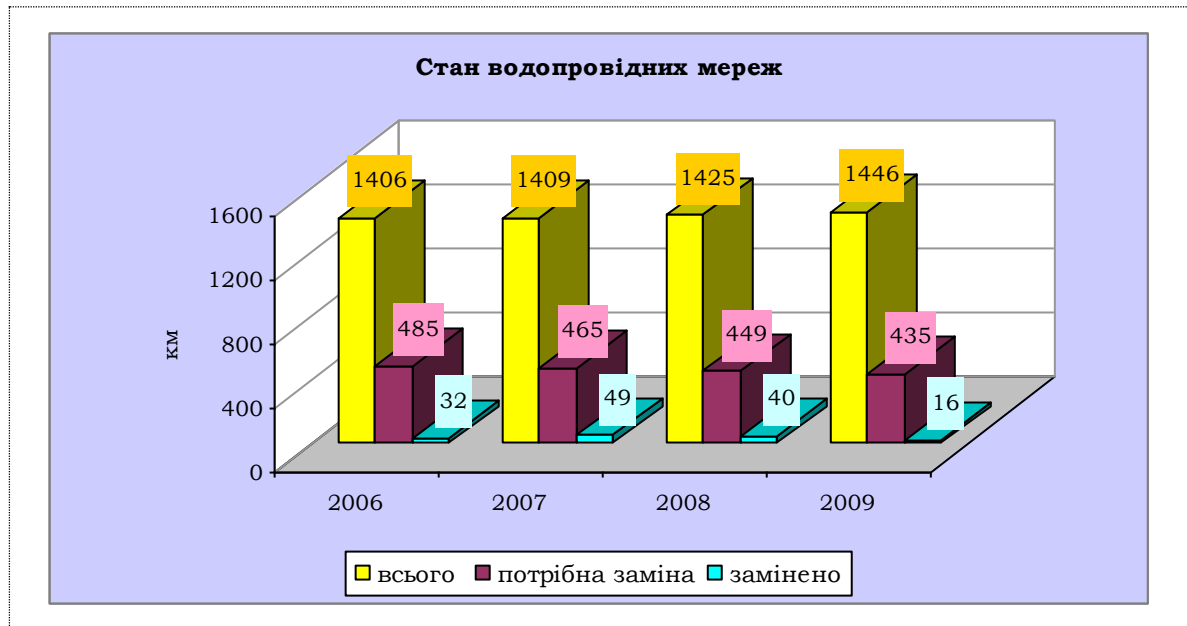

Рис. 5.9.15

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2006 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 2313; 2274; 2207 та 2194; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 1,6; 1,6; 1,5 та 1,5 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 2 - до 40, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 4 тис. м³.

За цей період чисельність водонапірних башт не змінилась і залишилась рівною 25 з загальним об'ємом 6 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2006 р. - 300; у 2007 р. - 74; у 2008 р. - 60; у 2009 р. - 53. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 247 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках, особливо в останні три роки, інтенсивно зростало. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 20,5 %; у 2006 р. - 21,8 %; у 2007 р. - 62 %; у 2008 р. - 70 %; у 2009 р. - 72 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 51,5 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 89 % (рис. 5.9.16).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,67; у 2006р. - 2,24; у 2007 р. - 2,25; у 2008-2009 рр. - по 2,86 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 6,71; у 2006 р. - 8,62; у 2007 р. - 11,59; у 2008 р. - 12,52; у 2009 р. - 12,34 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,97; у 2006 р. - 1,03; у 2007 р. - 1,55; у 2008-2009 рр. - по 2 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 4,15; у 2006 р. - 4,31; у 2007 р. - 5,58; у 2008 р. - 6,03; у 2009 - 6,7 грн./м³ (рис. 5.9.17).

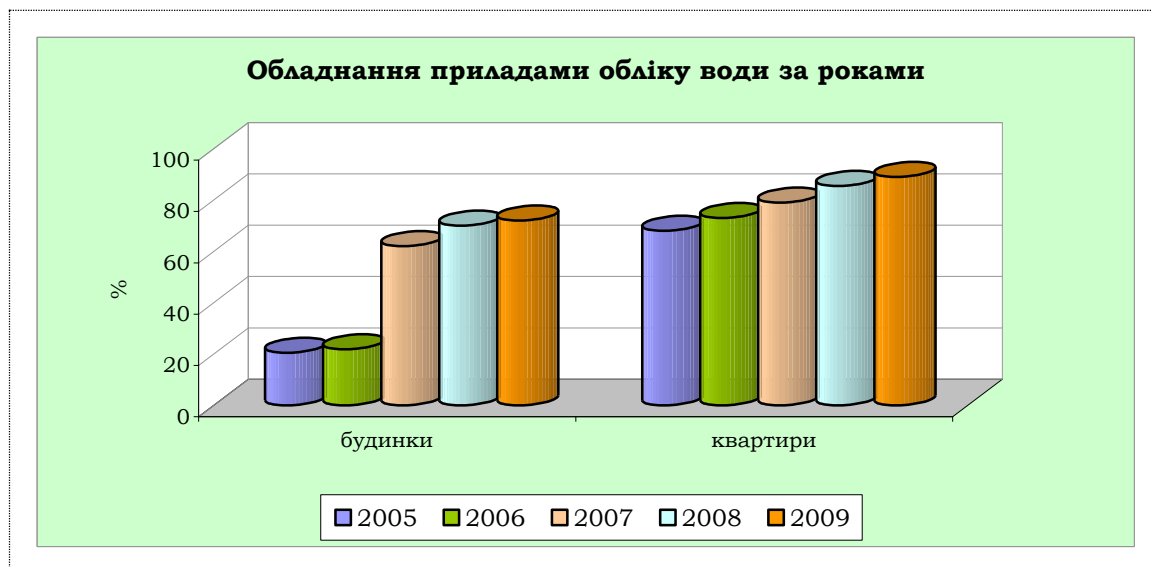

Рис. 5.9.16

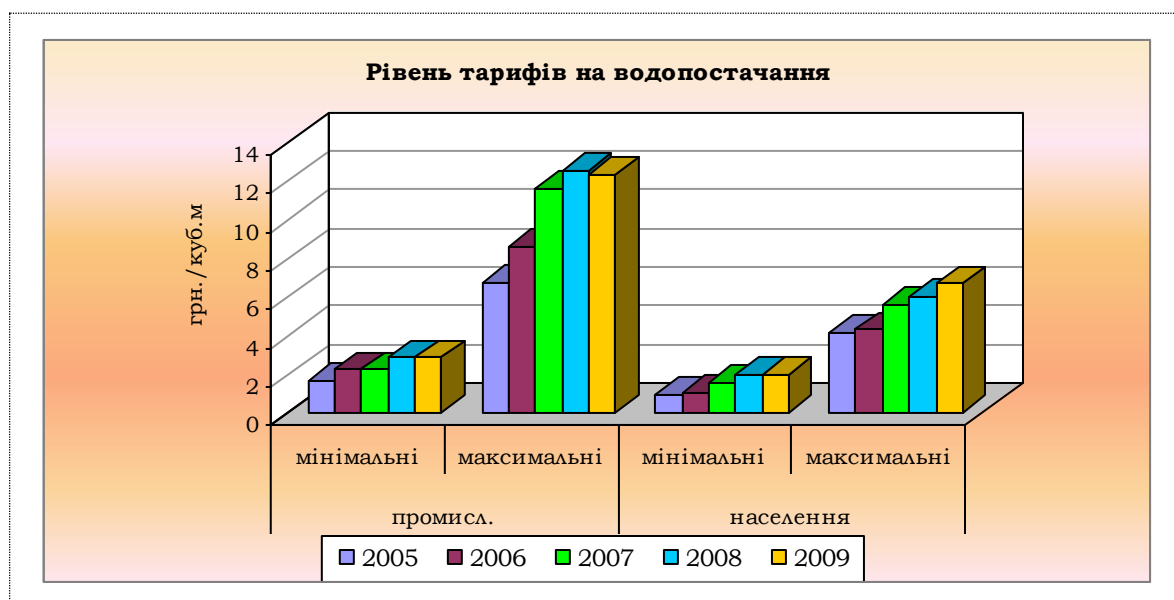

Рис. 5.9.17

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - по 100 %;
- ♦ для населення - 69; 66; 60; 52 та 61 %, відповідно.

Надзвичайні ситуації. На території Івано-Франківської області 23-27 липня 2008 року через сильні опади пройшла повінь, внаслідок чого були пошкоджені об'єкти питного водопостачання, а саме 17 водозаборів, 8 водопровідних насосних станцій, 3,2 км водопровідних мереж. Всі об'єкти водопостачання були відновлені.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.9.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	6,46	14,2	19,9	23,8	5,65
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	-	-	0,5		0,5
Продовження будівництва об'єктів	-	-	-	2,8	-
Завершення будівництва об'єктів	-	-	0,394	0,95	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	4,2	12,3	13,4	17,3	3,8
Капремонт і відновлення стану об'єктів	1,16	0,4	0,6	0,9	0,8
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,6	0,7	0,9	1,1	0,3
Оснащення житлового фонду засобами обліку	0,3	0,6	2,1	0,447	0,05

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання практично не змінився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, знаходилась у межах 17,5-19,1 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або неналежне знезараження, відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС) (табл. 5.9.4, рис. 5.9.18).

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам складала 33-50 %, в основному через відсутність знезараження води.

Таблиця 5.9.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	19,05	17,5	18,4	17,95	19,05
	<i>невідповідність ЗСО</i>		2,5	2,6	2,56	
	<i>відсутність ОС</i>	2,38	2,5	2,6	2,56	2,38
	<i>відсутність знезараження</i>	19,05	15,0	18,4	17,95	16,7
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	50,0	40,0	33,3	33,3	36,4
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	-	-	-	-	-
	<i>відсутність ОС</i>	-	-	-	-	-
	<i>відсутність знезараження</i>	50,0	40,0	33,3	33,3	36,4

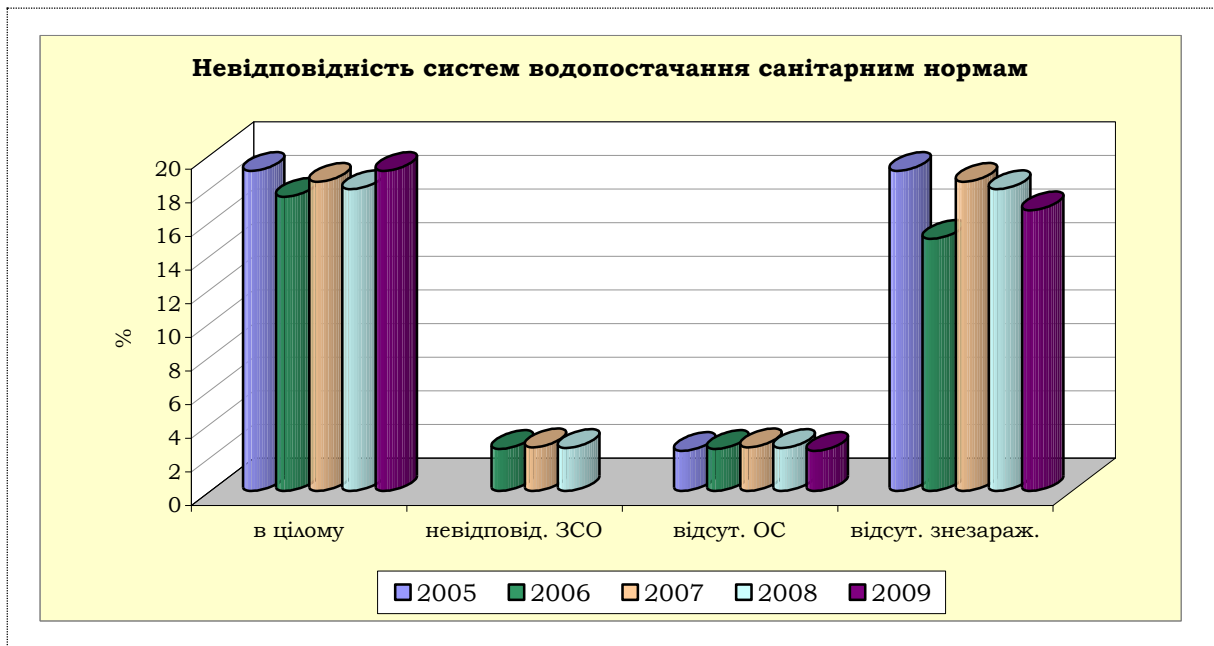

Рис. 5.9.18

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб) становила (табл. 5.9.5):

Таблиця 5.9.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	7,07	2,2	2,02	2,11	0,24
	<i>бактеріологічними</i>	3,05	3,29	2,83	2,95	0,80
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	1,1	3,9	-	1,99	-
	<i>бактеріологічними</i>	7,5	4,4	-	6,07	2,27
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	11,54	9,4	11,9	10,27	7,94
	<i>бактеріологічними</i>	33,51	26,1	35,3	33,64	26,7
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	4,6	2,02	2,13	1,78	0,15
	органолептичними	4,5	2,02	2,13	1,65	0,15
	загальною мінералізацією	0,12	-	-	-	-
	санітарно-токсичними	-	-	-	0,13	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	3,08	3,2	2,52	2,94	0,86
	коді-індексом	3,08	3,2	2,52	2,94	0,86
коді-індексом 20 і більше	2,2	2,76	2,33	1,57	0,78	

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7,07; 2,2; 2,02; 2,11 та 0,24 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,05; 3,29; 2,83; 2,95 та 0,8 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 4,6; 2,02; 2,13; 1,78 та 0,15 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,08; 3,2; 2,52; 2,94 та 0,86 %.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 8-12 %; за бактеріологічними 26-35 %

Заходи з санітарного нагляду.

Таблиця 5.9.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	300	312	266	292	256
Об'єкти з порушенням санітарних норм	28	58	46	51	34
Питома вага порушень санітарних норм, %	9,3	18,59	17,29	17,47	13,28
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	44	90	73	63	50
Накладено штрафів	22	46	42	28	33
<i>з них отримано</i>	20	43	40	26	29
Справи, направлені у слідчі органи	2	4	5	3	2
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	1	3	3	2	1
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	16	30	13	24	10
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	16	30	13	24	10
<i>постійно</i>	-	5	-	-	1
<i>тимчасово</i>	16	25	13	24	9
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	32	40	29	4	35

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області практично не змінився:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області залишився - 4 %; для міст - 100 %; для смт - 42 %; для сільських н/п - 0,8 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 30,6 до 32,1 %; для міст+смт - з 72,5 до 73,2 %; для сільських н/п - залишився 0,4 % (рис. 5.9.19).

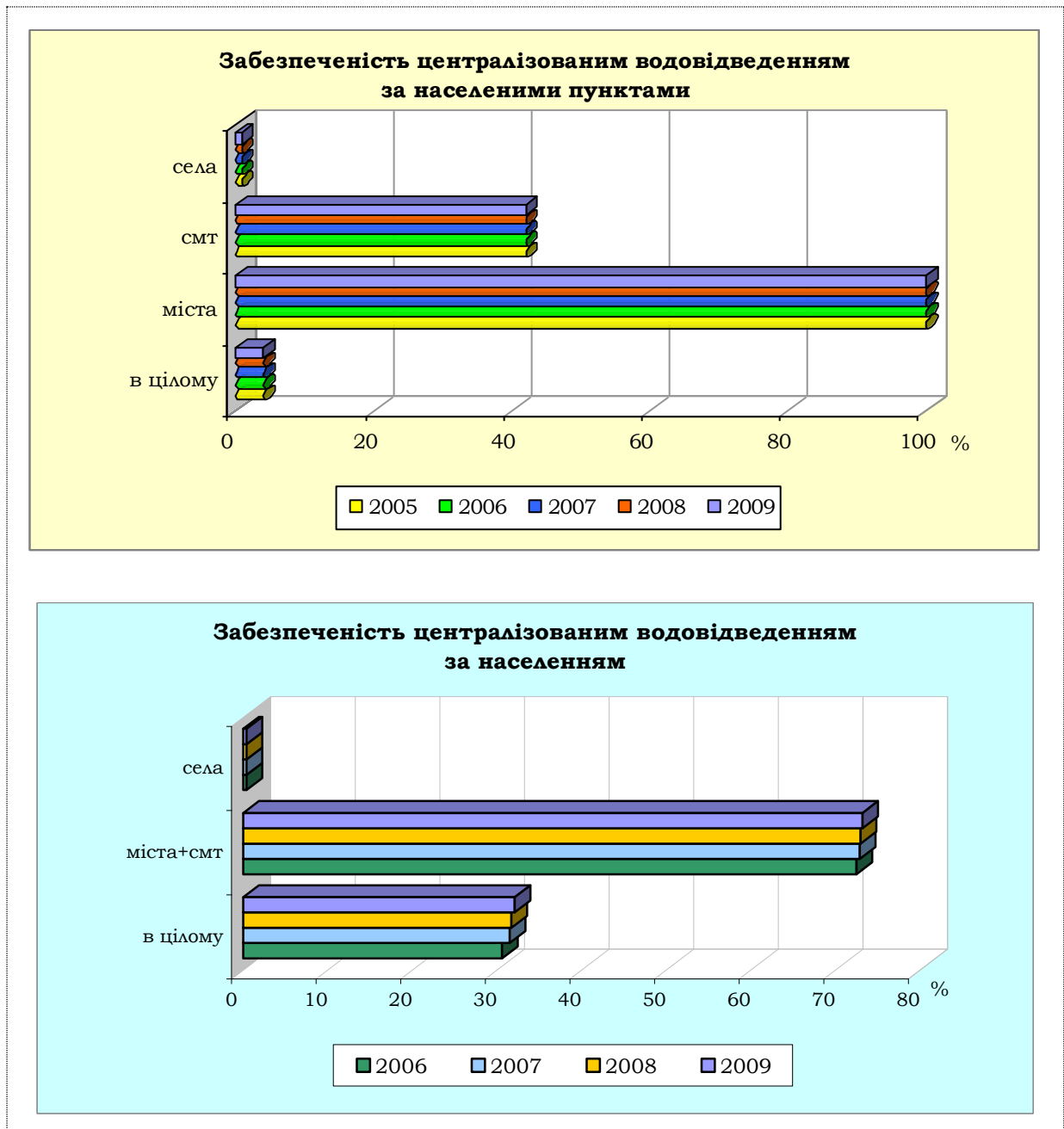

Рис. 5.9.19

Питоме водовідведення у 2006-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 103-109,4; для міст - 94-102,6; для сільських н/п - 7-8 л/добу на людину (рис. 5.9.20).

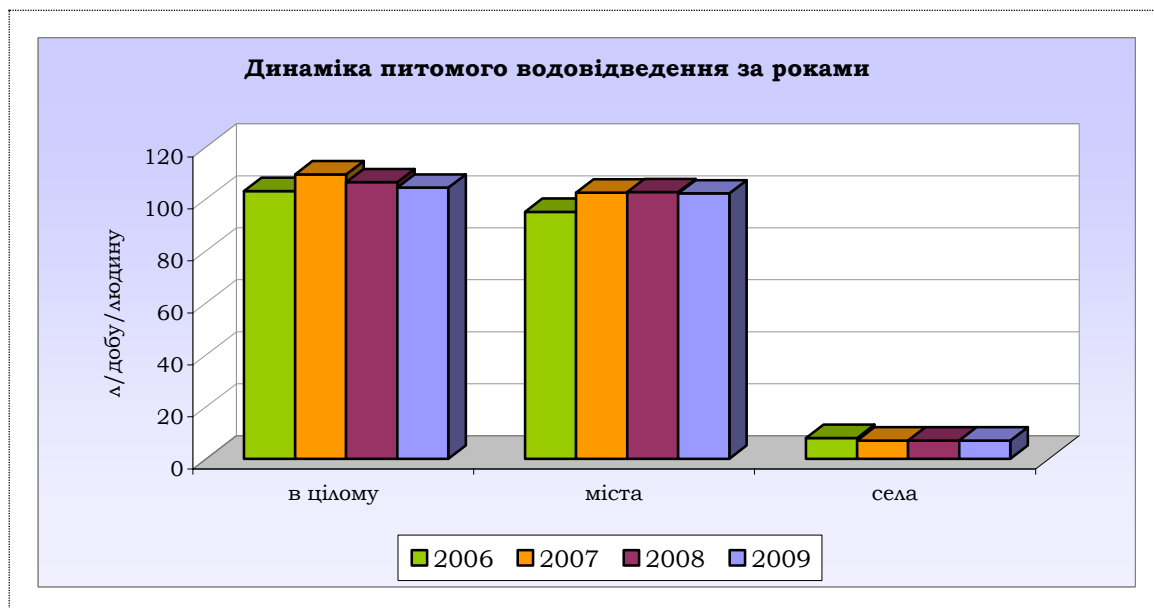

Рис. 5.9.20

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 90,19; у 2006 р. - 86,18; у 2007 р. - 89,11; у 2008 р. - 92,97; у 2009 р. - 90,70 млн. м³/рік. Очищенню у ці роки піддавалось: 78,1; 80; 74; 71,4 та 66,6 всіх стічних вод, повний цикл біологічного очищення пройшли: 42,2; 45,2; 46,9; 49,2 та 46,7 %, відповідно (рис. 5.9.21-5.9.22).

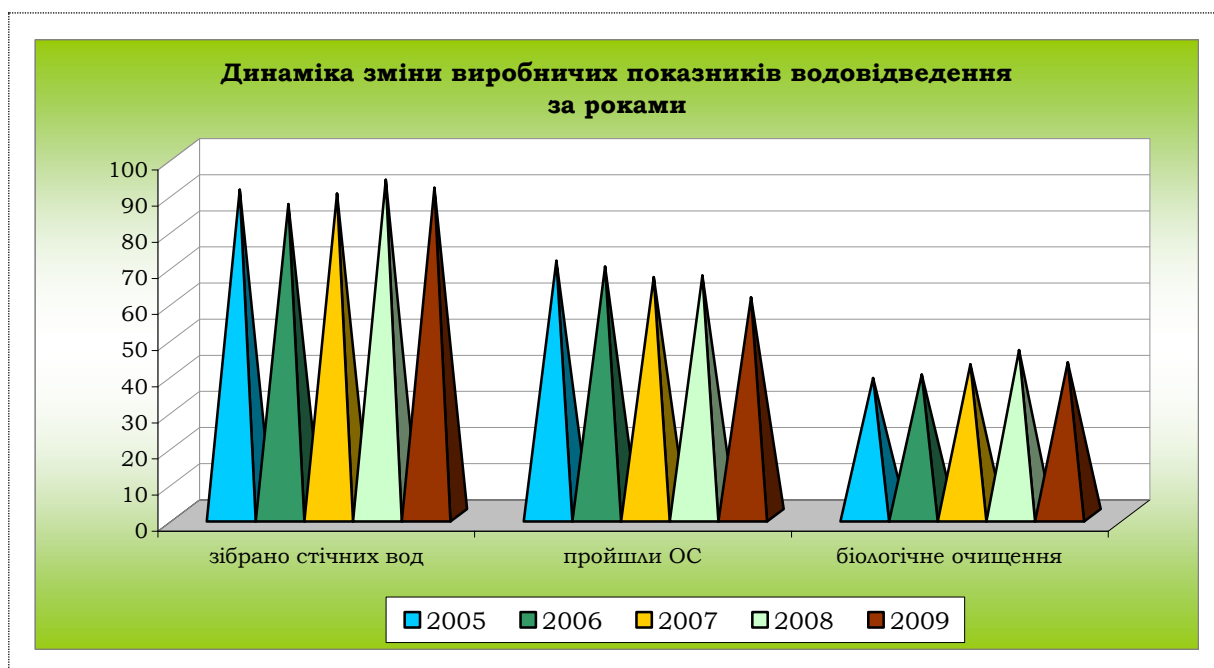

Рис. 5.9.21

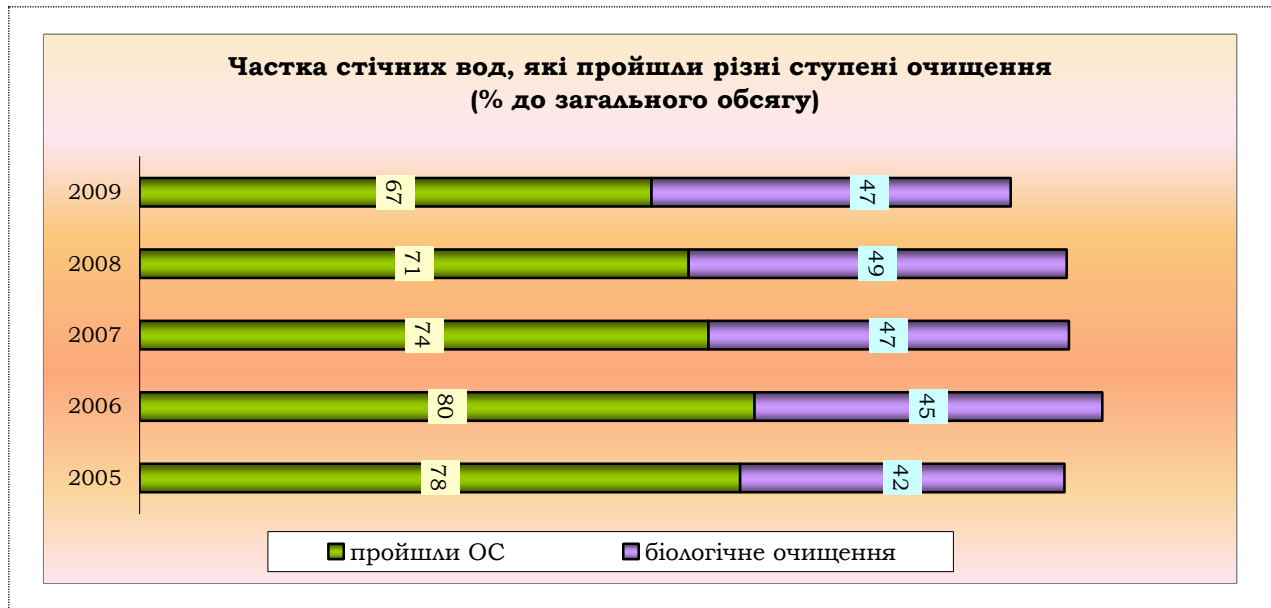

Рис. 5.9.22

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 16,6 до 14,5 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період дорівнювали 290-310 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.9.23).

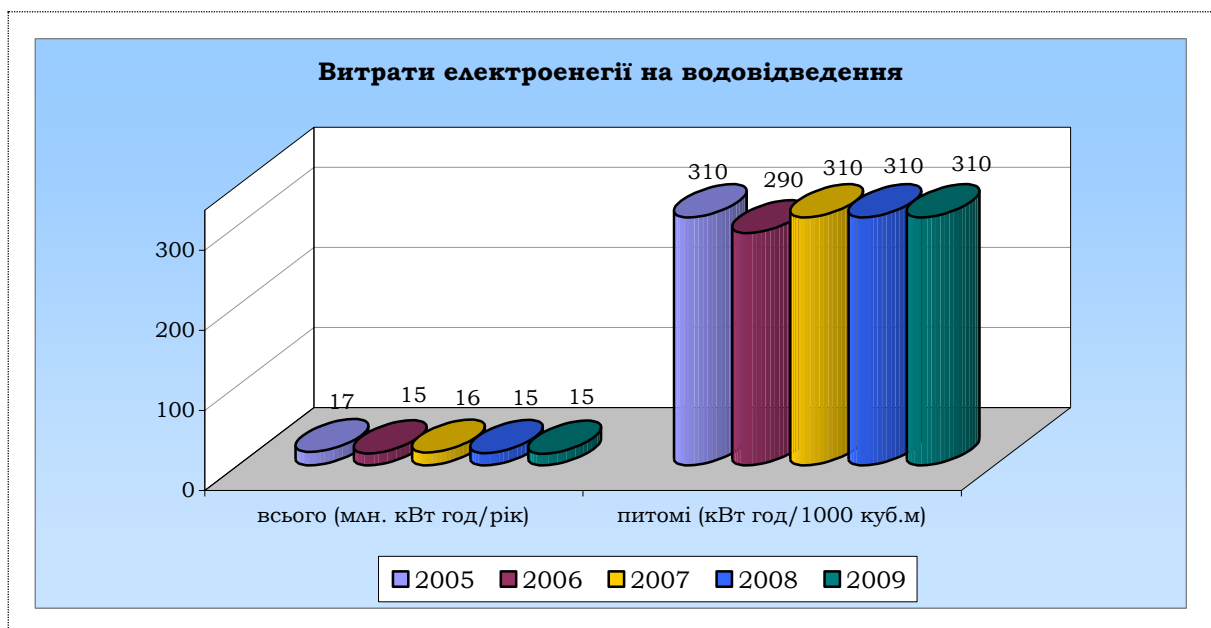

Рис. 5.9.23

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. не змінилась і залишилась рівною 56. Їх фактична потужність у вказані роки знаходилось в діапазоні 15,6-14,3 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів зменшилась за останні роки на 38 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 139; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2006 р. - 7,9 %; у 2007 р. - 6,8 %; у 2008 р. - 28,1 %; у

2009 р. - 11,5 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 9; 14,1; 26,6 та 20,1 % (рис. 5.9.24).

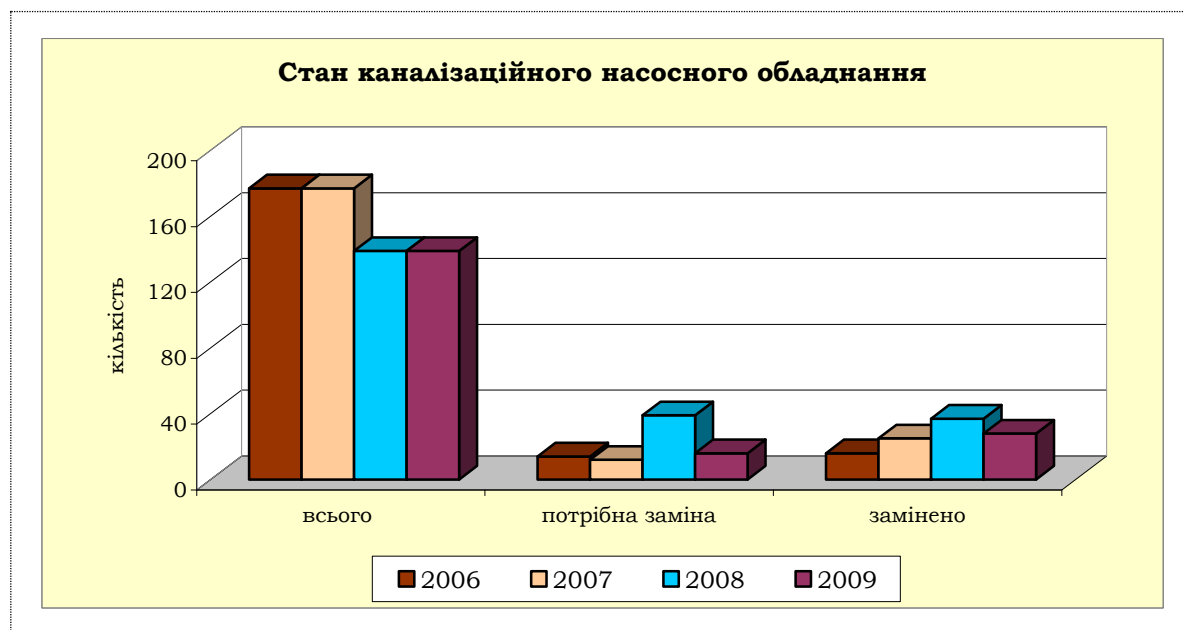

Рис. 5.9.24

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 29; з них потребували реконструкції 4-10 (рис. 5.9.25).

Сумарна фактична потужність КОС області у 2005-2009 рр. також не змінилась і дорівнювала - 79 млн. м³/рік.

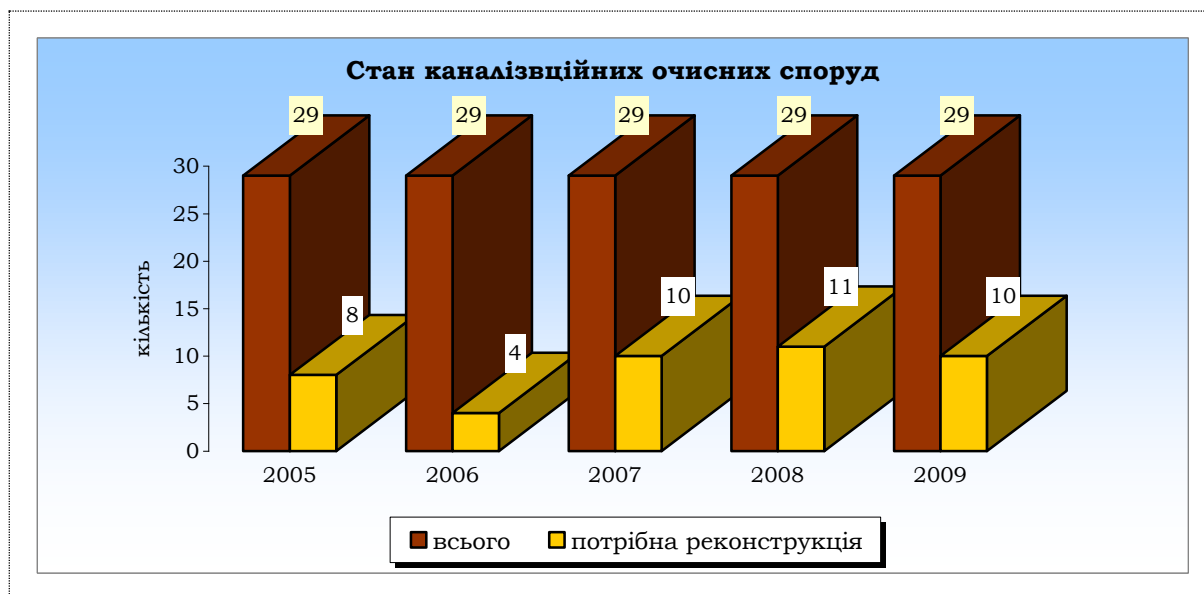

Рис. 5.9.25

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 15 км і становили у 2009 р. - 796 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж

зросла на 1 до 36 %; напірних колекторів зменшилась на 1 - до 2 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 2 до 26 %; вуличних мереж зросла на 2 до 36 % (рис. 5.9.26).

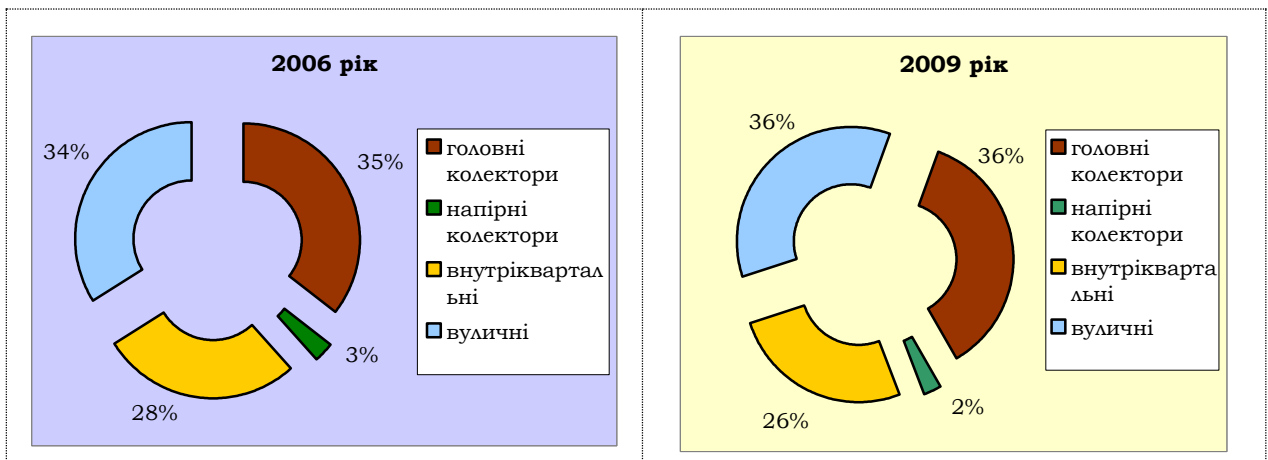

Рис. 5.9.26

Технічний стан каналізаційних мереж поступово погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2006 р. - 26,7; у 2007 р. - 26,9; у 2008 р. - 27,2; у 2009 р. - 29 %; з них було замінено 1,9; 1,9; 1,7 та 1,4 %, відповідно (рис. 5.9.27).

Рис. 5.9.27

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно знижувалась: у 2006 р. було зафіксовано 756 аварій, то у 2007 р. - 748, у 2008 р. - 412; у 2009 р. - 410. Всього з 2006 по 2009 рр. чисельність аварій зменшилась на 346 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій складала за роками, відповідно: 0,9; 0,9; 0,8 та 0,7.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 1,14; у 2006-2007 рр. - по 1,49; у 2008 р. - 2,48; у 2009 р. - 1,94 грн./м³; максимальні тарифи склали: у 2005 р. - 9,83; у 2006 р. - 9,62; у 2007 р. - 10,9; у 2008-2009 рр. - по 10,94 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,56; у 2006 р. - 0,62; у 2007 р. - 0,91; у 2008-2009 рр. - по 1,25 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 3,5; у 2006 р. - 3,59; у 2007 р. - 4,3; у 2008 р. - 4,7; у 2009 р. - 7,87 грн./м³ (рис. 5.9.28).

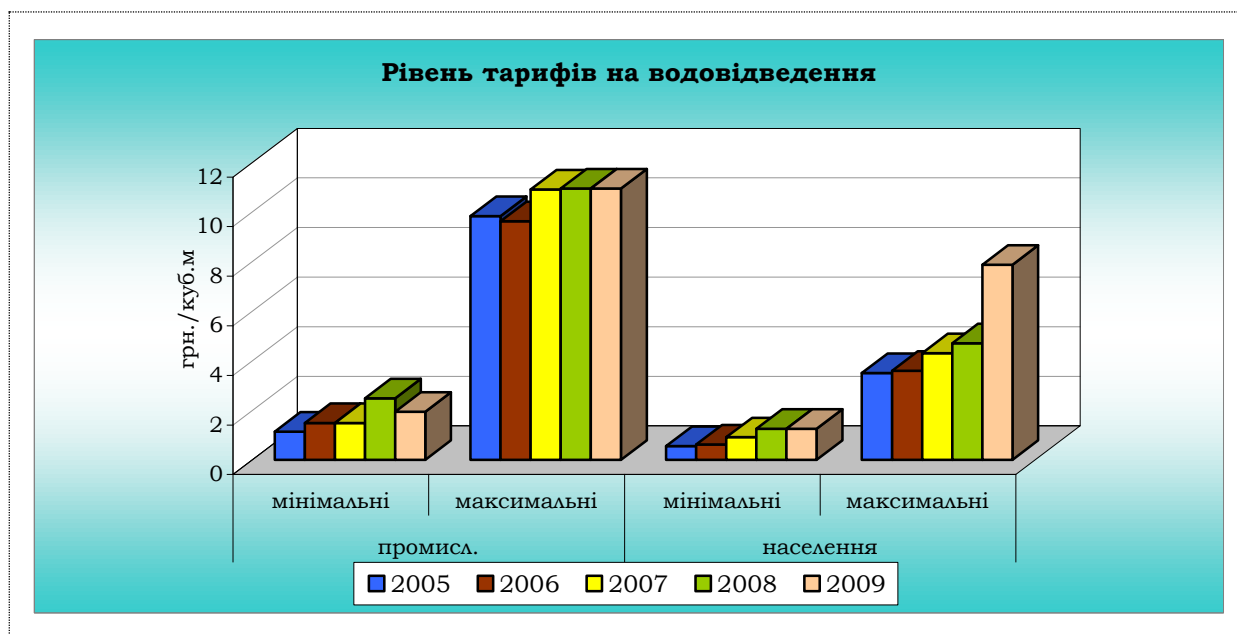

Рис. 5.9.28

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - по 100 %;
- ♦ для населення - 63, 59; 53, 51 та 49 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.9.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	6,28	6,3	3,9	5,8	9,45
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	-	-	-	-	4,95
Продовження будівництва об'єктів	0,2	0,3	-	-	-
Завершення будівництва об'єктів	-	-	0,39	-	0,02
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,7	5,2	3,1	5,5	4,1
Капремонт і відновлення стану об'єктів	3,7	-	-	-	0,08
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,68	0,8	0,4	0,3	0,3

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.9.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	91	90	90	88	92
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	91	90	90	88	92
	господарсько-побутових	58	57	57	56	60
	промислових	33	33	33	32	32
2.1	Без очищення					
	всього	-	-	-	-	-
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	13	12	12	11	12
	господарсько-побутових	9	8	8	7	8
	промислових	4	4	4	4	4
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	90,19	86,18	89,11	92,97	90,70
	нормативно чистих без очищення	18,06	17,05	23,03	26,44	30,20
	нормативно очищених	41,69	42,86	45,31	47,92	43,45
	недостатньо очищених	28,76	26,06	20,65	18,45	16,94
	неочищених	1,678	0,223	0,128	0,154	0,113
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	49,58	48,65	45,58	47,88	44,25
	нормативно чистих без очищення	1,689	2,720	1,611	2,539	1,951
	нормативно очищених	26,18	26,82	29,08	32,49	30,12
	недостатньо очищених	21,69	19,11	14,87	12,78	12,12
	неочищених	0,019	-	0,020	0,075	0,055

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.9.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	15	15	15	15	15
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	6	14	6	6	11
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	18	19	18	45	21
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	15	15	15	15	15
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	60	41	69	54	70
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	70	103	77	48	35

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водою I-ї категорії

Таблиця 5.9.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	20	11	20	29	27
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	7	9	4	2	2
3	Передано справ до прокуратури	-	-	-	-	1

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

На виконання Закону України рішенням Івано-Франківської обласної ради від 15.12.2005 року №728-19/2005 затверджено Програму забезпечення населення Івано-Франківської області якісною питною водою в достатній кількості на 2006-2020 роки.

Також реконструкція централізованих систем водопостачання фінансується по Загальнодержавній програмі реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки. В червні 2009 року прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки» і продовжено її дію до 2014 року. Відповідно до цієї програми передбачено фінансування з державного бюджету на реконструкцію централізованих систем водопостачання та водовідведення 1,4 млрд. грн. та співфінансування з місцевих бюджетів.

На реалізацію програм у 2006 році з різних джерел фінансування було виділено 14,299 млн. грн., у тому числі з державного бюджету – 5099,0 тис. грн., місцевих бюджетів – 5364,8 тис. грн., спрямовано коштів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства на суму 3161,0 тис. грн., залучено інших джерел фінансування на суму 674,9 тис. грн.

На виконання заходів програми у 2007 році профінансовано загалом 19,8 млн. грн., у тому числі з державного бюджету 10180,6 тис. грн., місцевих бюджетів – 6781,4 тис. грн., коштів підприємств водопровідно - каналізаційного господарства – 2832,9 тис. грн., інших джерел – 5,1 тис. грн.

Для виконання програми у 2008 році з різних джерел профінансовано 29,7 млн. грн. у тому числі з державного бюджету – 4452,2 тис. грн., місцевих бюджетів – 10621,5 тис. грн., коштів підприємств водопровідно - каналізаційного господарства – 3072,4 тис. грн., інших джерел – 11593 тис. грн.

Для розвитку і реконструкції систем водопостачання та водовідведення у 2009 році з різних джерел профінансовано біля 15110 тис. грн. Кошти з державного бюджету не виділялись. З обласного бюджету – 10488,6 тис. грн., місцевих бюджетів – 1826 тис. грн., коштів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства – 2795,5 тис. грн.

Внаслідок цілеспрямованої тарифної політики вдалось покращити фінансово-економічний стан більшості підприємств питного водопостачання та

водовідведення. Підприємства повністю розраховуються за поточне споживання електроенергії, що дало можливість уникнути припинення водопостачання населених пунктів через відключення електроенергії. З 01.01.2005 року заборгованість за минулі роки зменшилась з 6,7 млн. грн. до 2,4 млн. грн. на 01.01.2010 року.

Запровадження передових технологій знезараження питної води гіпохлоритом натрію в містах Івано-Франківську, Яремчі, Галичі, Надвірній, селищах Богородчанах, Верховині, Рожнятові дало можливість покращити якість питної води в цих населених пунктах та знизити ризики при експлуатації хімічно небезпечних хлораторних на рідкому хлорі. КП "Івано-Франківськводоєкотехпром" запроваджено для очистки питної води коагулянт «РАХ-18», що дало можливість значно покращити якість питної води.

Основними факторами, які перешкоджають сталому функціонуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства є фінансово-економічний стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, заборгованість населення за послуги водопостачання та водовідведення, недостатнє інвестування галузі.

Пріоритетними цілями на найближчі роки є заміна та реконструкція аварійних водопровідних мереж, заміна зношеного насосного та іншого технологічного обладнання, подальший перехід на знезараження води гіпохлоритом натрію. Будівництво водопроводів в селах де користуються привізною питною водою. Проектування та по можливості будівництво водопроводів в селищах міського типу, де відсутнє централізоване водопостачання. Покращення водопостачання в м. Снятині, Надвірній, Косові, Верховині і перехід від подачі води за графіком на цілодобове водопостачання. Впровадження заходів по покращенню якості питної води по жорсткості в м. Рогатині, Тлумачі, Городенці, Бурштині.

5.10 Київська область

Територія Київської області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (97 %) та Південного Бугу (3 %). Гідрографічна сітка області включає три великі річки Дніпро (довжина в межах області 243 км), Прип'ять (68 км) та Десна (66 км); середні річки Уж, Тетерів, Ірпінь, Рось, Трубіж, Суній, Гнилий Тікач, Гірський Тікач, а також 1511 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 58 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, збільшились з 71,5 (у 2005 р.) до 82,6 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі практично не змінилась і знаходилась на рівні 29,2-29,9 млн. м³. Обсяги використаної води за цей період коливались в діапазоні 71,5-88,8 млн. м³ (табл. 5.10.1 та рис. 5.10.1).

Таблиця 5.10.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	71,5	78,4	80,3	82,4	82,6
	підземна	29,9	29,4	29,2	29	29,3
	поверхнева	41,60	49,00	51,10	53,40	53,30
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	71,5	88,8	72	76,5	80,3
	на господарсько-питні потреби	64,9	82,1	65,2	69,5	72,5
	на виробничі потреби	2,4	3,1	3,8	4,5	5,1
	на зрошення	1,1	0,9	0,7	0,4	0,5
	на сільськогосподарські потреби	3,1	2,7	2,3	2,1	2,2
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	29,9	34,5	37,8	29,0	33,2
	на господарсько-питні потреби	25,7	28,8	30,9	20,9	25,5
	на виробничі потреби	1,3	2,9	4,2	5,5	5,3
	на сільськогосподарські потреби	2,9	2,8	2,7	1,6	2,4

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 90,8; 92,5; 90,6; 90,8 та 90,3 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 2,4; 3,1; 3,8; 4,5 та 5,1 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 1,5; 1; 1; 0,5 та 0,6 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 4,3; 3; 3,2; 2,7 та 2,7 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 29-37,8 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 86; 83,5; 81,7; 72,1 та 76,8 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 4,3; 8,4; 11,1; 19 та 16 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 9,7; 8,1; 7,1; 5,5 та 7,0 %.

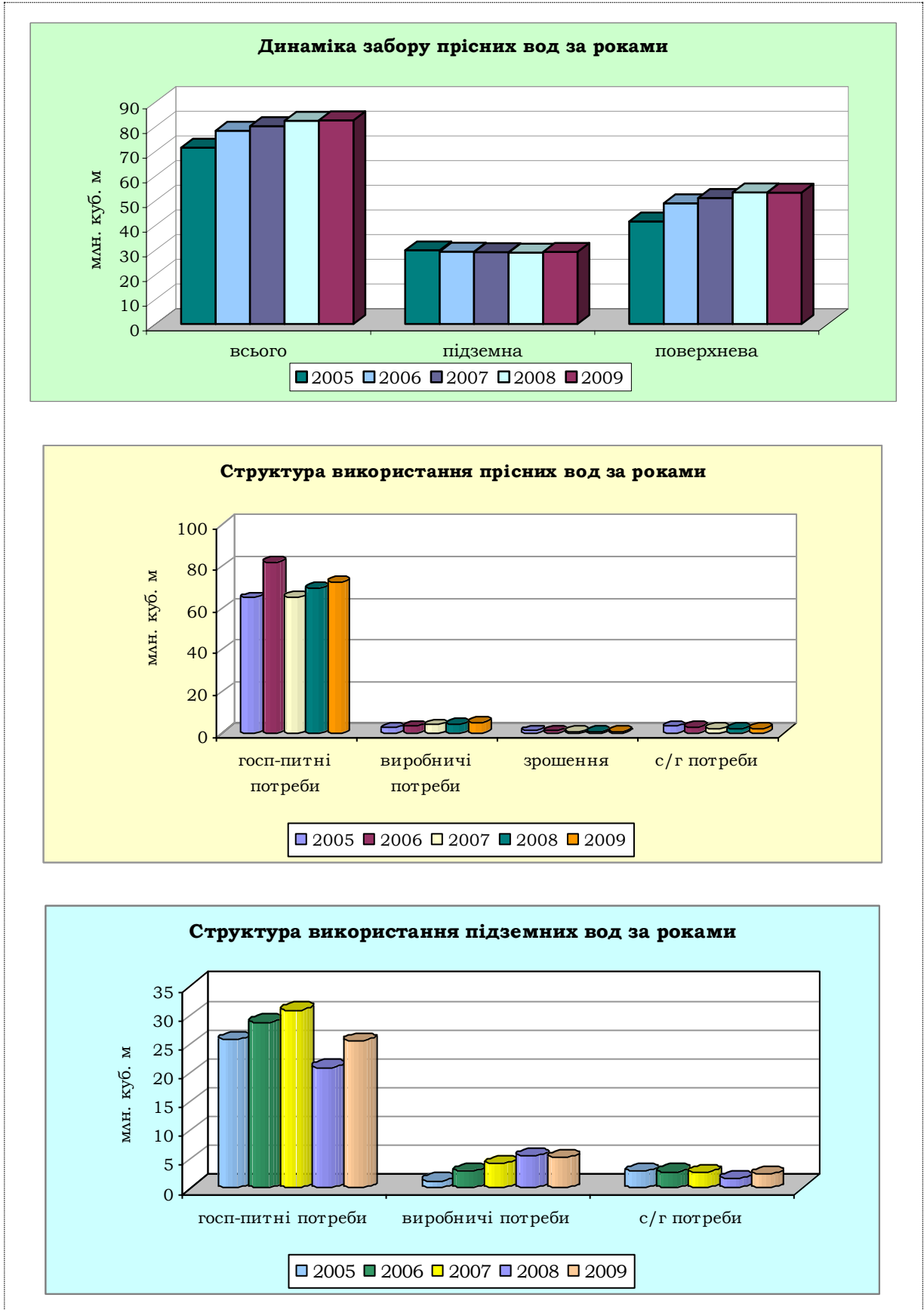

Рис. 5.10.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: всього - 56-72 %; комунальних - 6-10 %; відомчих - 3-8 %; сільських - 42-63 % (рис. 5.10.2).

Рис. 5.10.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.10.2):

Таблиця 5.10.2

Показники	кількість проб				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	1382	1062	1194	1462	1509
бактеріологічні	539	652	557	589	595
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	1380	1061	1193	1456	1509
бактеріологічні	509	643	505	566	583
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	852	725	821	832	934
бактеріологічні	577	644	576	621	613

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 1062-1509; за бактеріологічними 539-652;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 1061-1509; за бактеріологічними 509-643;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 725-934; за бактеріологічними 576-644.

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області не змінився і дорівнював:

♦ *за населеними пунктами:* у містах 100 %; у смт - 96,5 %; у сільських н/п - 47,3 %.

♦ *за населенням:* в цілому по області - 76,7 %; у містах - 100 %; у сільських н/п - 53,4 % (рис. 5.10.3).

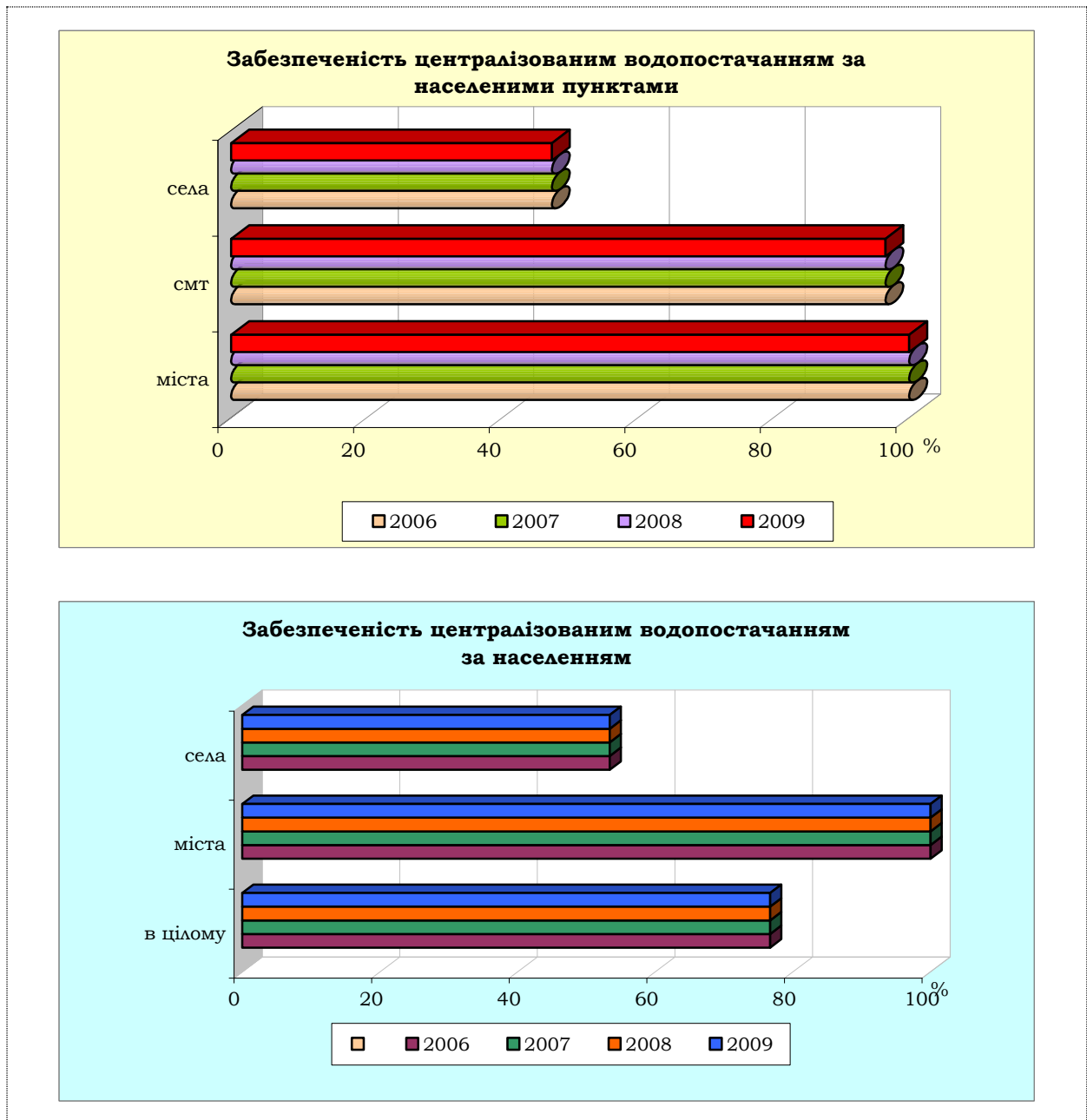

Рис. 5.10.3

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2006-2007 рр. - 10,4 %; у 2008-2009 рр. - 41,4 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 82,8 та 82,6 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, протягом останніх років становило 13 %.

Питоме водоспоживання в області з 2006 по 2009 рр. не змінилось і складало: в цілому по області - 197,6; для міст - 163,4; для сільських н/п - 34,2 л/добу на людину (рис. 5.10.4).

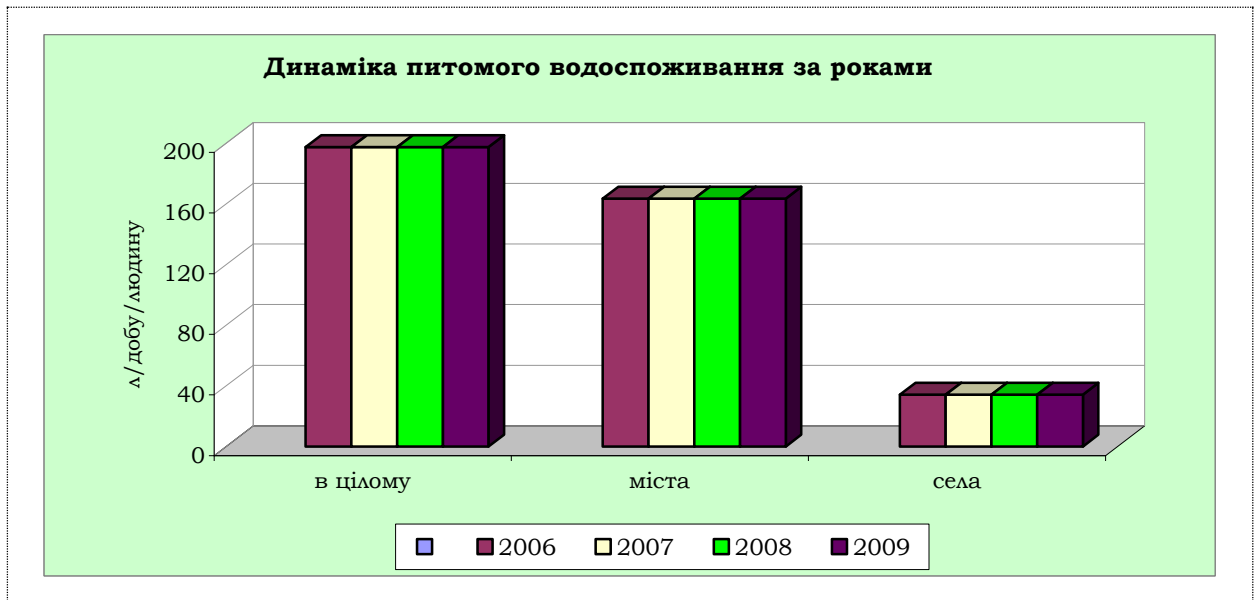

Рис. 5.10.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2006-2009 років зростає з 132 до 144, при цьому спеціалізовані підприємства залишились на тому ж рівні - 26, а багатогалузеві - збільшились на 2; відомчі - на 9 (рис. 5.10.5).

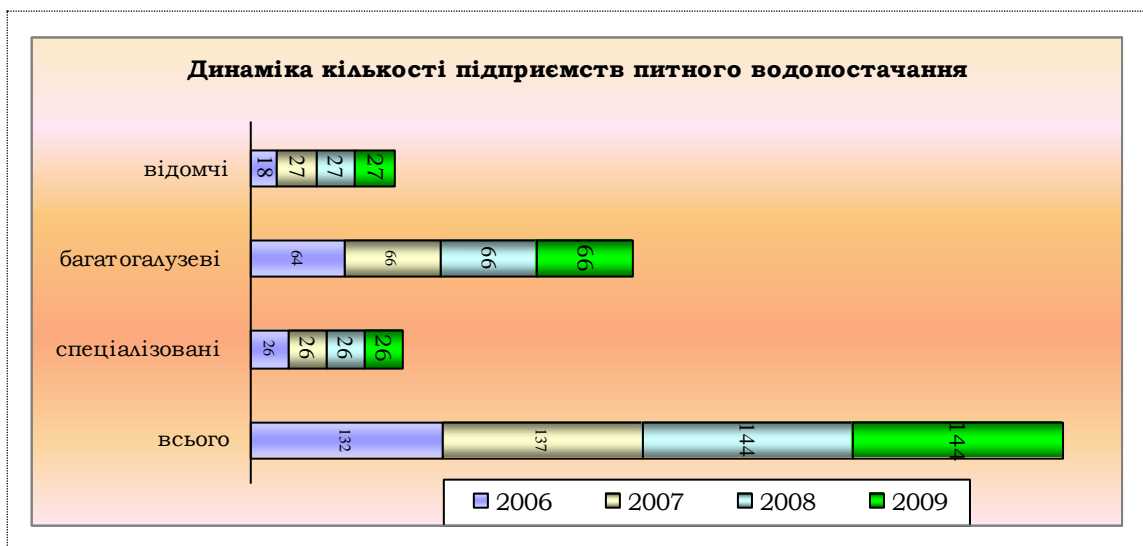

Рис. 5.10.5

За формою власності - зростає кількість комунальних підприємств (з 90 до 93), державних - з 4 до 12; інших форм - з 38 до 39.

Базове підприємство - **КП КОР «Білоцерківводоканал»**

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2006-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів не змінилась - 4; підземних зроста на 550 - до 797; окремих свердловин - на 1099 до 2138;
- ♦ потужність водозаборів за цей період залишилась на рівні 66 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2006-2009 рр. становила - 2632.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2008 рр., поступово зменшувались, у 2009 р. - зросли, і становили, відповідно за роками, 62,18; 60; 59,18; 54 та 57,66 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної і знезараженої води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 62,9 та 62,7 %; 68,3 та 65 %; по 65,9 %; по 72%; 72,8 та 67,6 % (рис. 5.10.6).

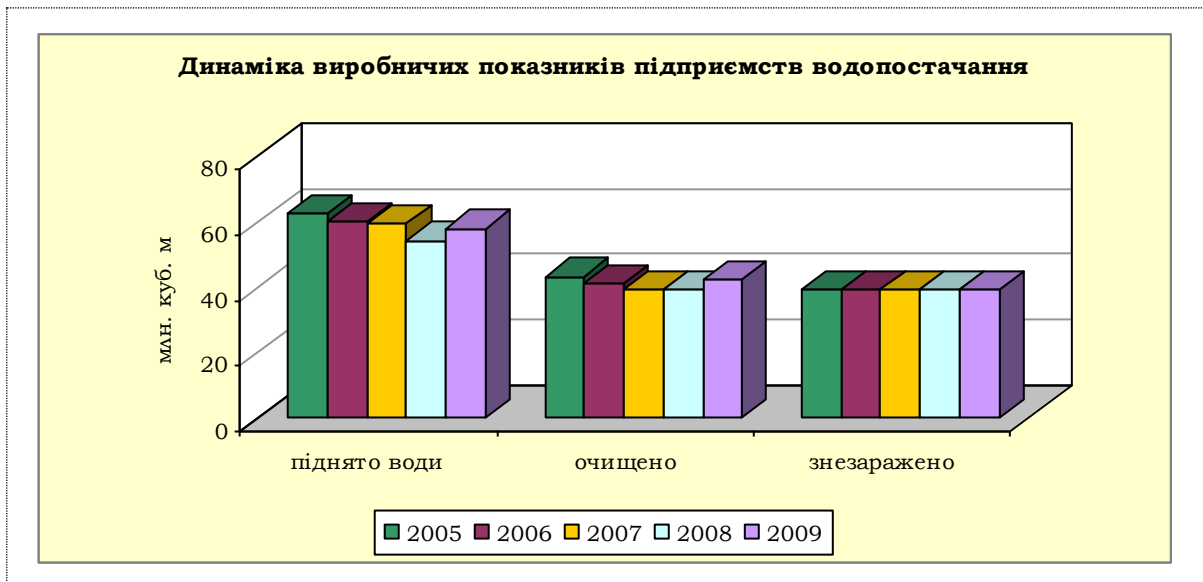

Рис. 5.10.6

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 12,9; 13,3; 15,2; 16,7 та 15,6 %, відповідно (рис. 5.10.7).

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 49,9 до 44,9 млн. м³/рік або з 80,3 до 77,8 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 34,7 до 31,4 млн. м³/рік або з 55,8 до 54,5% (рис. 5.10.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала біля 70 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 204,3 тис. м³/добу; «населення» - 171,9 тис. м³/добу.

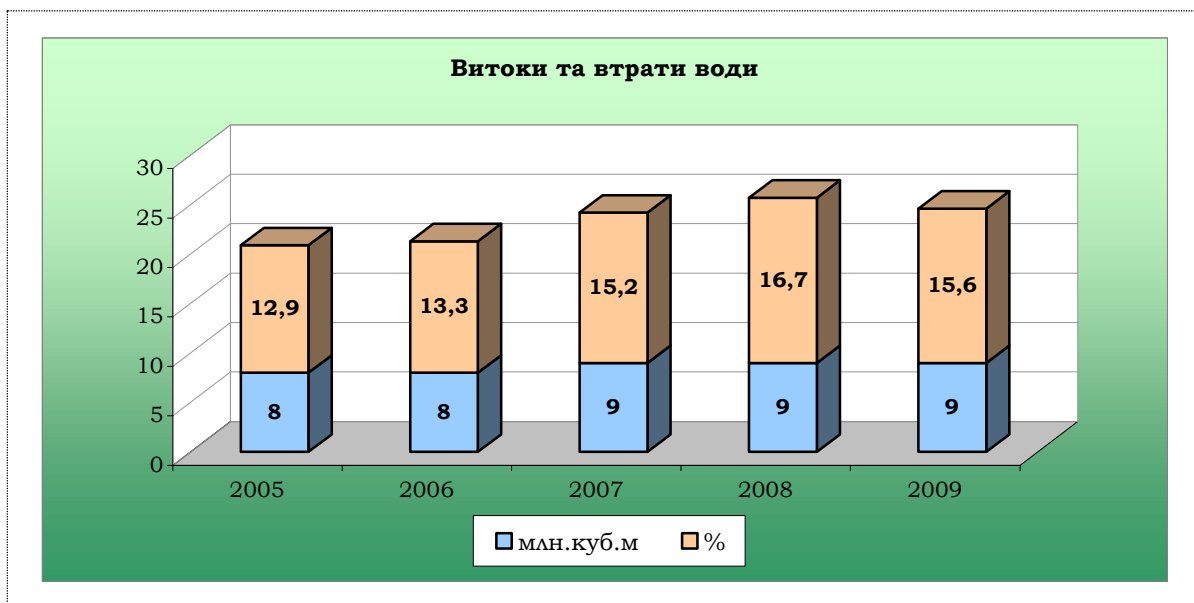

Рис. 5.10.7

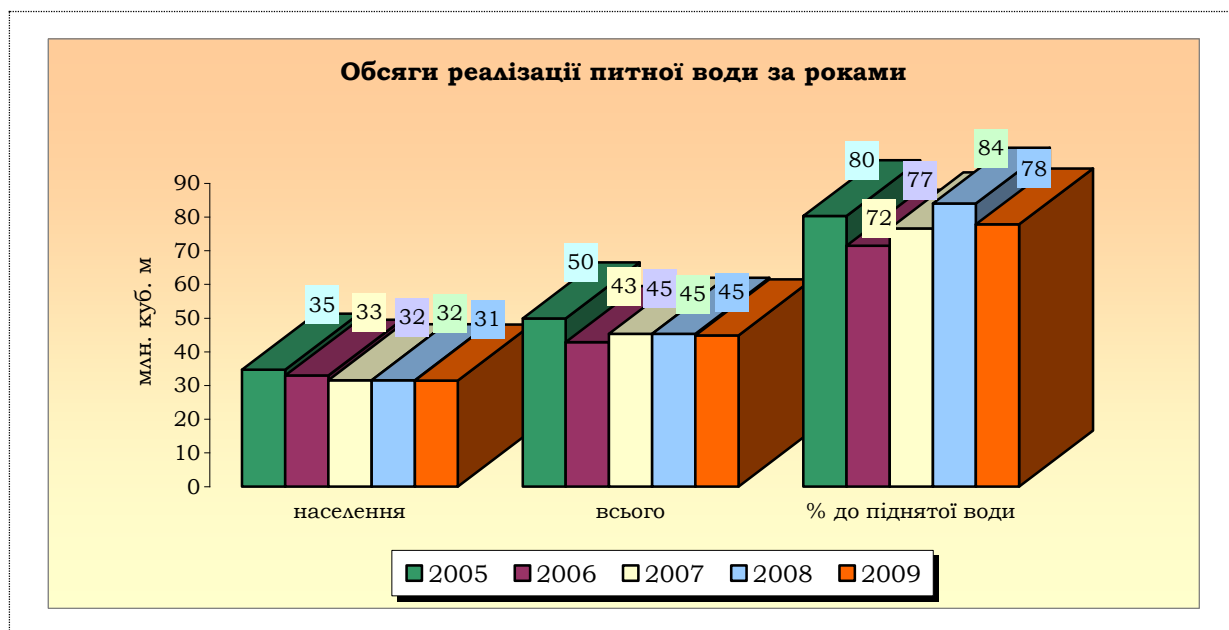

Рис. 5.10.8

Витрати електроенергії на виробництво питної води у 2008-2009 роках дорівнювали, відповідно, 44,1 та 50 млн. кВт·год/рік; **Питомі витрати** електроенергії - 290 та 270 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.10.9).

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр. залишалась рівною - 864, а їх продуктивність дорівнювала - 99,2 млн. м³/рік

Загальна кількість водопровідних насосів складала - 73, з них 13 потребували заміни.

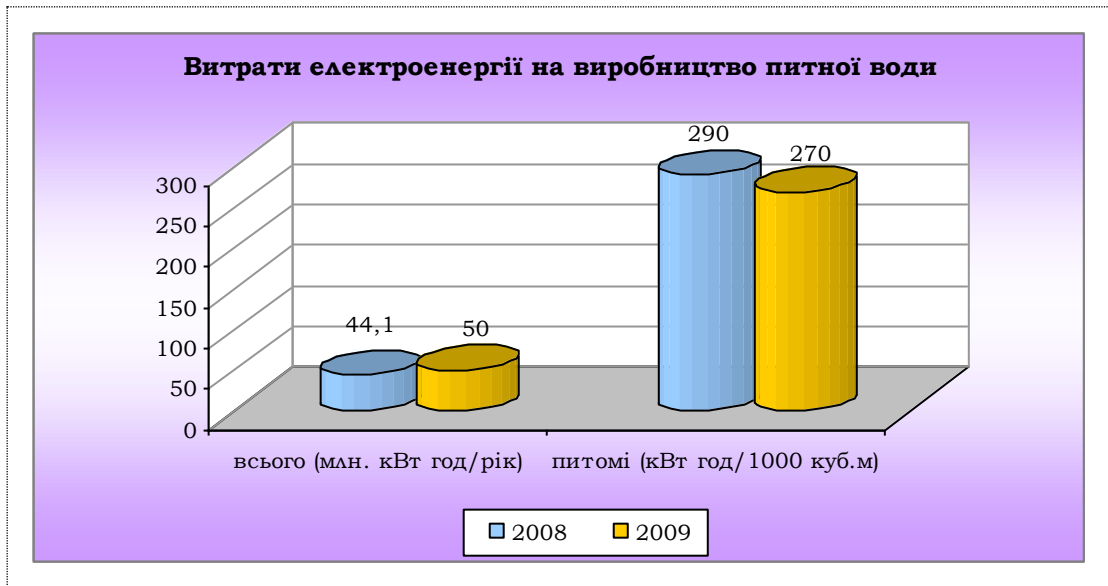

Рис. 5.10.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 141,4 км і становили у 2009 р. - 4798,4 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась на рівні 25 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 15 %; вуличних мереж зросла на 1 до 60 % (рис. 5.10.10).

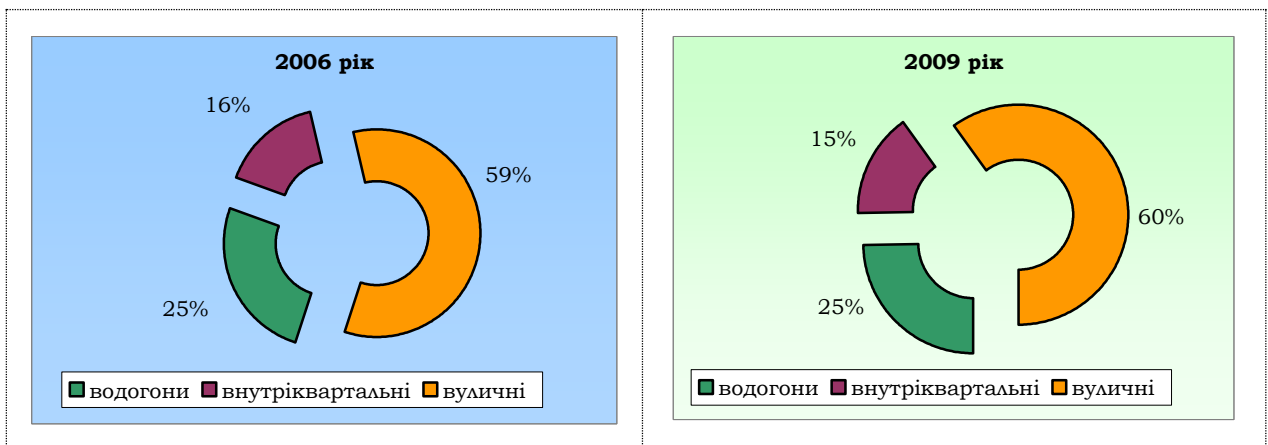

Рис. 5.10.10

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік залишався складним: у 2005-2008 рр. по 17,1 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 17,3%. У 2008-2009 рр. було замінено по 24-25 % зношених труб.

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 110; 113; 112; 113 та 110; у перерахунку на 1 км мережі аварійність складала біля 0,04 аварії на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води за останні п'ять років не змінилась і дорівнювала 97 з сумарним об'ємом 178,6 тис. м³.

За цей період було побудовано 1 водонапірну башту і у 2009 р. вони налічували 179 одиниць з загальним об'ємом 2,1 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок дорівнювала: у 2005-2008 рр. 2890; у 2009 р. - 2092.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2008-2009 роках становило, відповідно, 65,8 та 66,2 %; для квартир - 32 та 32,5 %

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.10.11).

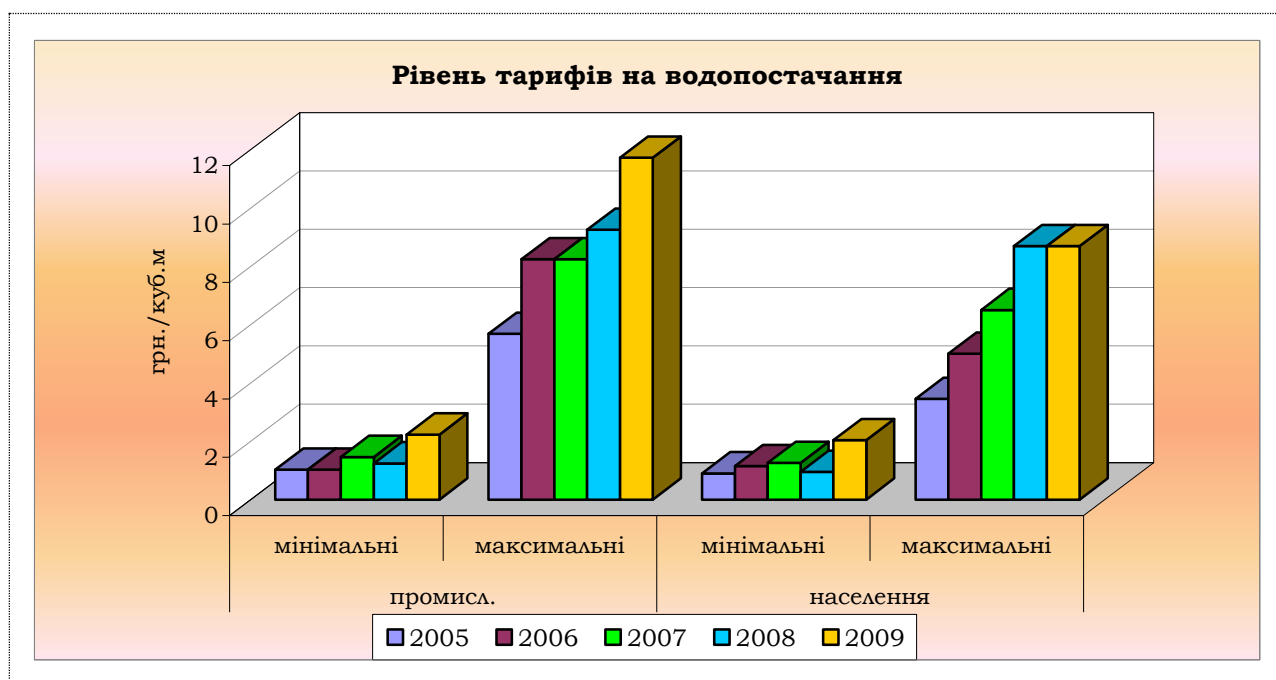

Рис. 5.10.11

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005-2006 рр. - по 1,03; у 2007 р. - 1,46; у 2008 р. - 1,24; у 2009 р. - 2,23 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 5,68; у 2006-2007 рр. - по 8,24; у 2008 р. - 9,25; у 2009 р. - 11,72 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,9; у 2006 р. - 1,15; у 2007 р. - 1,26; у 2008 р. - 0,95; у 2009 р. - 2,04 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 3,45; у 2006 р. - 5; у 2007 р. - 6,5; у 2008-2009 рр. - по 8,69 грн./м³

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зроста в цілому по області з 1,15 (у 2005 р.) до 4,36 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 100; 100; 94; 96 та 93,1 %;
- ♦ для населення - 83,8; 94,5; 96; 92 та 85,6 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.10.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			2,81	3,21	3,5
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів			0,45	0,39	0,5
Реконструкція і модернізація об'єктів			1,66	2,12	2,3
Капремонт і відновлення стану об'єктів			0,2	0,4	0,5
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води			0,1	0,3	0,2

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому покращився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, зменшилась на 16. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.10.4, рис. 5.10.12).

Таблиця 5.10.4

№	Найменування показника	кількість за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	72	76	70	56	56
	<i>невідповідність ЗСО</i>	41	43	36	33	30
	<i>відсутність ОС</i>	26	33	34	21	20
	<i>відсутність знезараження</i>	5			2	6
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	58	63	58	46	42
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	36	38	32	29	22
	<i>відсутність ОС</i>	18	25	26	15	14
	<i>відсутність знезараження</i>	4		4	2	6

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була трохи нижчою.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр., змінювалась в діапазоні, відповідно за показниками (табл. 5.10.5): санітарно-хімічними - 1062-1509; бактеріологічними - 539-652.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах: за санітарно-хімічними показниками - 750-995; за бактеріологічними - 489-622.

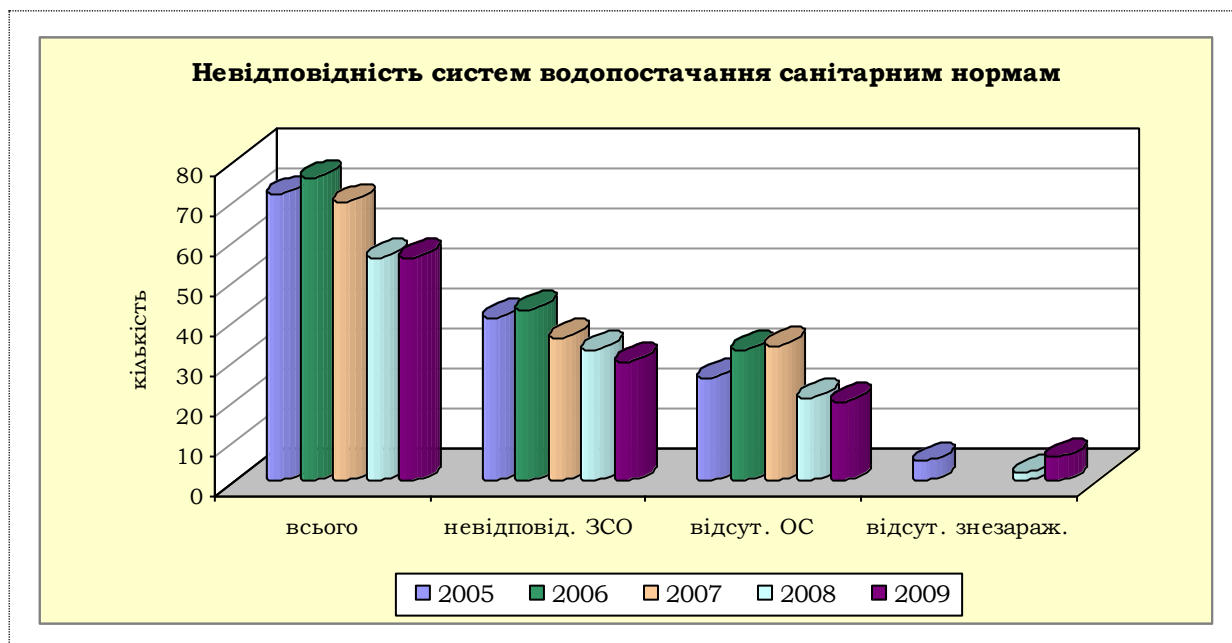

Рис. 5.10.12

Таблиця 5.10.5

№	Найменування показника	кількість за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	1382	1062	1194	1462	1509
	<i>бактеріологічними</i>	539	652	557	589	595
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	534	420	427	567	582
	<i>бактеріологічними</i>	296	383	291	396	337
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	852	725	821	832	934
	<i>бактеріологічними</i>	577	644	576	621	613
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	995	750		937	873
	органолептичними	899	708		890	853
	загальною мінералізацією		1		4	3
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	489	597	580	533	622
колі-індексом	489	552	580	533	622	
колі-індексом 20 і більше	258	346	361	390	355	

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була кращою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 725-934; за бактеріологічними 576-644.

Заходи з санітарного нагляду.

Таблиця 5.10.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів	78	103	118	125	137
<i>з них отримано</i>	67	92	100	116	125
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	1				
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	47	47	28	44	33
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	47	47	28	44	33
<i>постійно</i>			1	2	
<i>тимчасово</i>	47	47	27	42	33
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС		2			1

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінився і дорівнював (рис. 5.10.13):

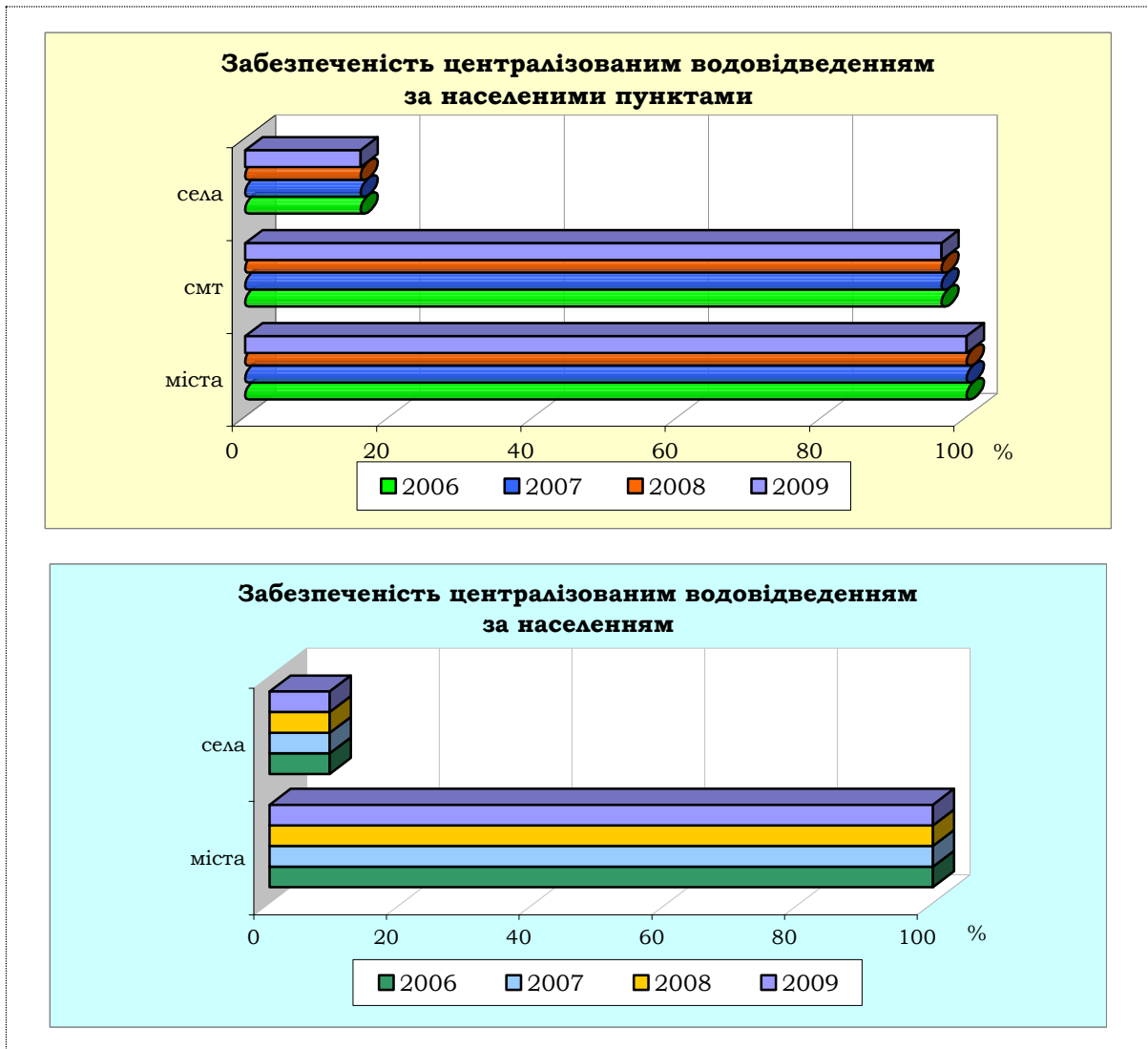

Рис. 5.10.13

- ♦ за населеними пунктами: у містах 100 %; у смт - 96,5 %; у сільських н/п - 16 %.
- ♦ за населенням: у містах - 100 %; у сільських н/п - 9,1 %

Питоме водовідведення у 2006-2009 рр. не змінювалось і дорівнювало: в цілому по області - 68,2; для міст - 52,9; для сільських н/п - 15,3 л/добу на людину (рис. 5.10.14).

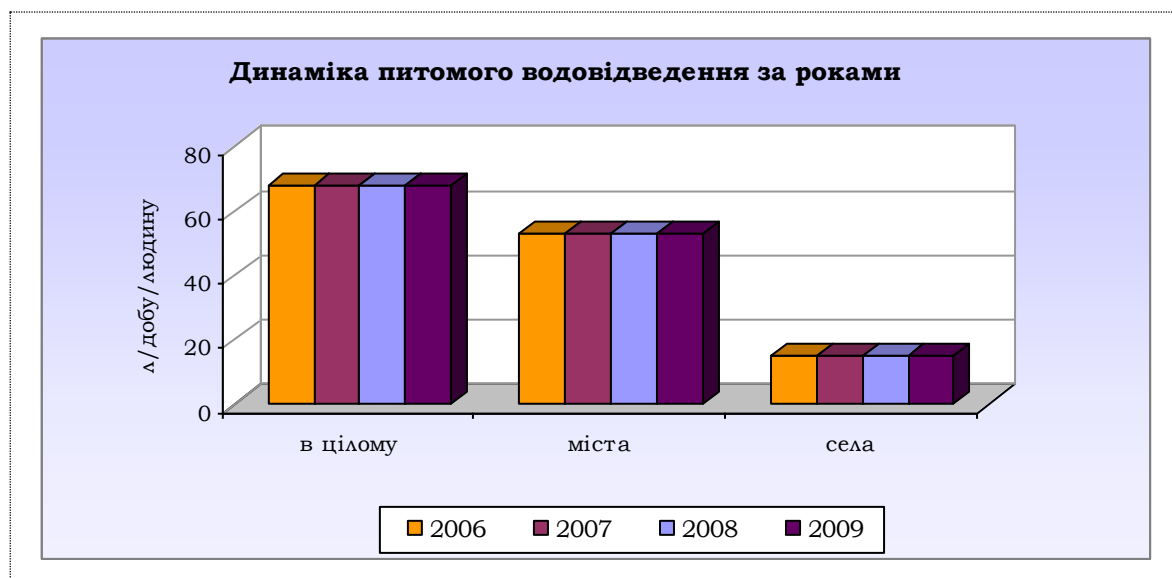

Рис. 5.10.14

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.10.15).

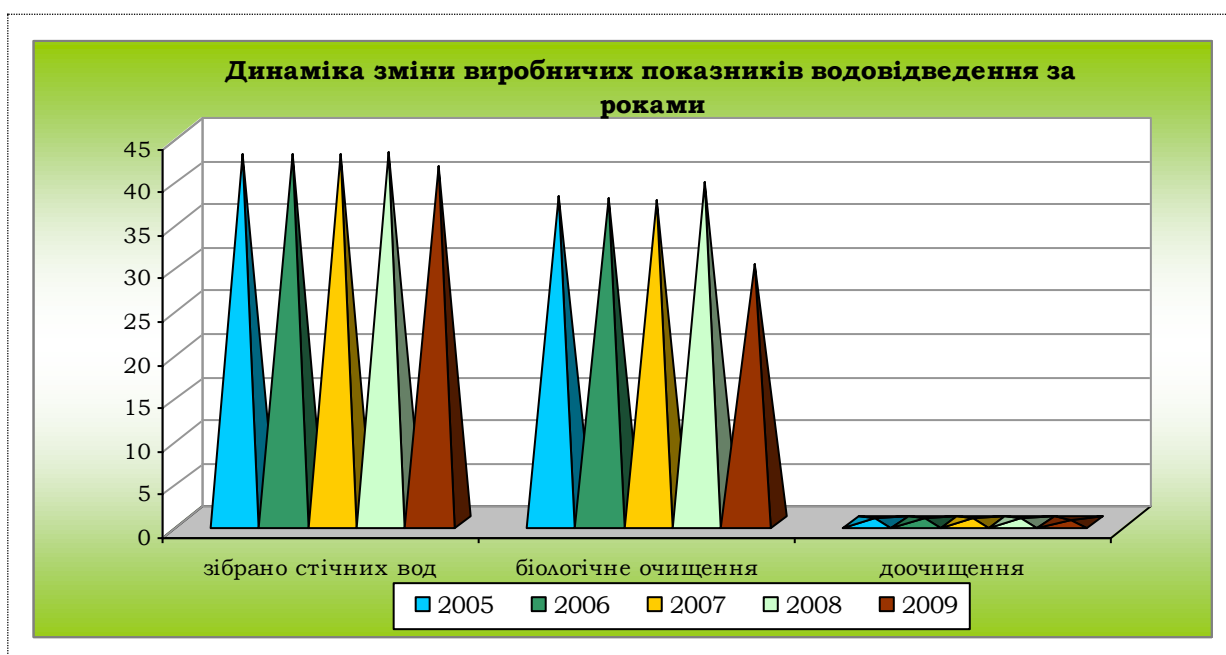

Рис. 5.10.15

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005-2007 рр. - по 42,71; у 2008 р. - 42,77; у 2009 р. - 41,15 млн. м³/рік; з них повний цикл біологічного очищення пройшли, відповідно: 88,5; 87,8; 87,6; 92,1 та 72,7 %. Доочищено в останні було 1,1-1,2 % стічних вод

Каналізаційні насосні станції (КНС). Кількість каналізаційних насосних станцій в області протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 295 до 317. При цьому загальна кількість каналізаційних насосів не змінилась і дорівнювала 816, з яких 308 потребували заміни

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 37 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 80; з них потребували реконструкції: у 2005 р. - 15, у 2006-2009 рр. - 16.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 31,7 км і становили у 2009 р. - 2110,7 км. У структурі мереж відбулися такі зміни: головні колектори у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 29 %; напірних колекторів - на 1 до 7 %; внутрішньо кварталних мереж зросла на 1 до 19 %; вуличних мереж - на 1 до 45 % (рис. 5.10.16).

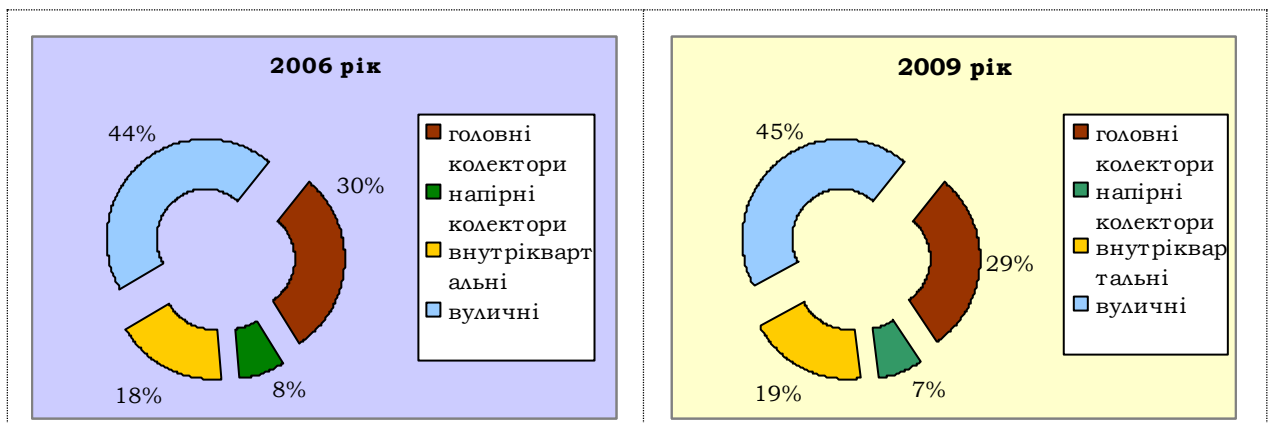

Рис. 5.10.16

Технічний стан каналізаційних мереж характеризувався такими показниками (рис. 5.10.17): відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005-2008 рр. - 16,9; у 2009 р. - 13,8 %; з них було замінено у 2009 р. - 21 %

Кількість аварій, зафіксованих на каналізаційних мережах, у перерахунку на 1 км складала: у 2005-2008 рр. - 0,03; у 2009 р. - 0,29.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складала: у 2005 р. - 1,3; у 2006р. - 1,58; у 2007 р. - 1,83; у 2008-2009 рр. - по 2,17 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 15,82; у 2006-2007 рр. - по 19,66; у 2008 р. - 21,96; у 2009 р. - 25,34 грн./м³.

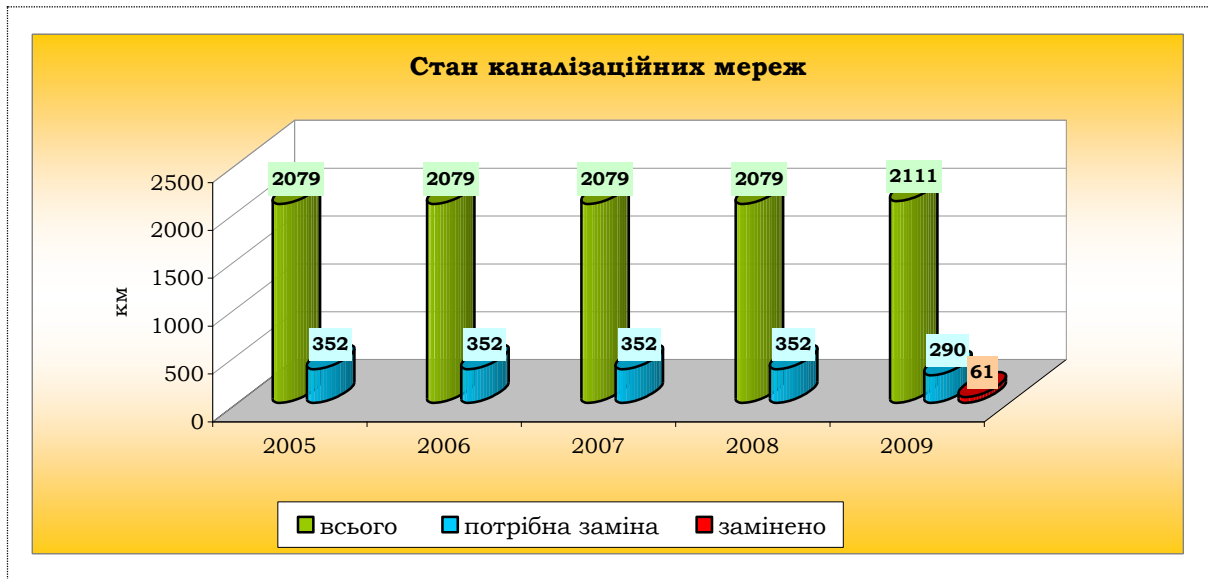

Рис. 5.10.17

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,74; у 2006 р. - 1,02; у 2007 р. - 1,08; у 2008 р. - 1,69; у 2009 р. - 2,17 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 4,62; у 2006-2007 рр. - по 7,38; у 2008-2009 рр. - по 9,05 грн./м³ (рис. 5.10.18).

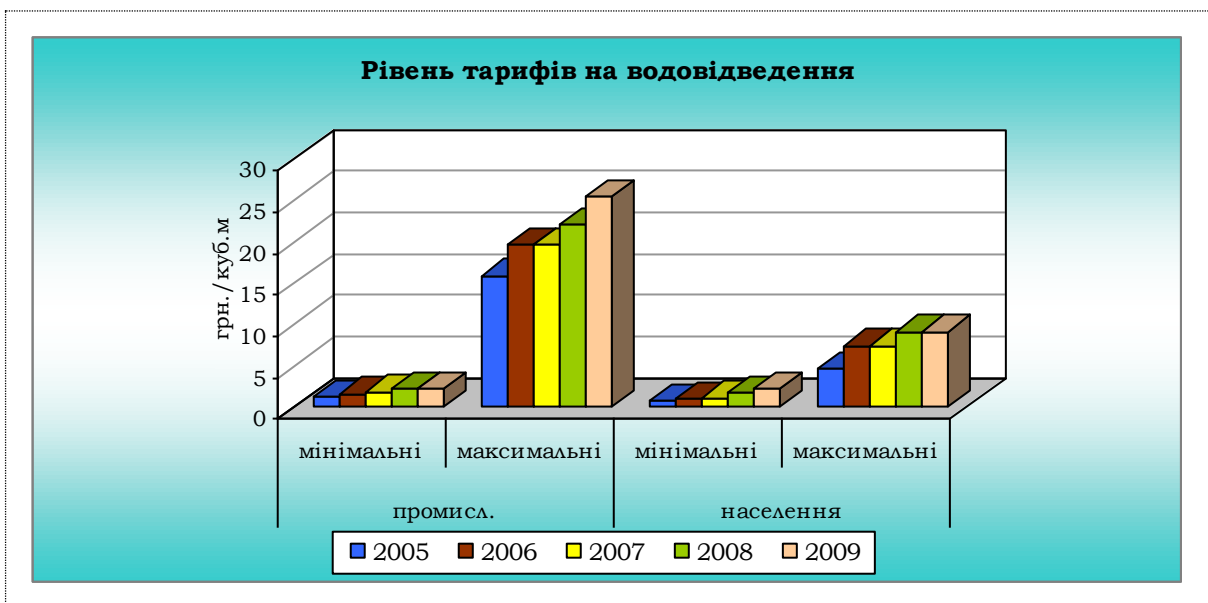

Рис. 5.10.18

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 2,03 (у 2005 р.) до 6,14 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 100, 93, 95, 94 та 92,2 %;
- ♦ для населення - 62,6, 91; 93, 94 та 77 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.10.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:			5,26	4,56	4,5
Продовження будівництва об'єктів			-	0,5	0,5
Завершення будівництва об'єктів			-	0,2	0,2
Реконструкція і модернізація об'єктів			5,06	3,16	3,4
Капремонт і відновлення стану об'єктів			0,2	0,7	0,4

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.10.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод					
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	40	41	41	39	36
	господарсько-побутових	35	35	35	33	30
	промислових	5	6	6	6	6
2.1	Без очищення					
	всього	7	6	7	7	7
	господарсько-побутових	5	4	5	5	5
	промислових	2	2	2	2	2

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.10.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	64	64	64	64	64
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	59	42	107	165	113
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	72	69	124	77	51
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	143	143	143	143	143
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	112	108	153	148	136
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	101	133	78	142	111

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.10.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	39	32	23	32	23
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	11	5	4	1	6

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Централізованим питним водопостачанням в області забезпечені всі міста і селища, а також 550 сільських населених пунктів. Найбільш охоплено сільське населення в Іванківському, Бориспільському, Переяслав - Хмельницькому, Вишгородському, Макарівському, Сквирському районах, найменше - у Баришівському, Білоцерковському, Володарському, Згурівському і Миронівському районах.

У ряді міст вода подається за графіком: у м. Боярка - 15 год/добу; у містах Вишгороді, Переяслав-Хмельницькому - по 17; Таращі - 18; Узині - 14 год/добу.

Основною проблемою є фізичне зношення та енергоємність об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства.

Протягом 2009 року проведено реконструкцію водопровідних мереж в Переяслав-Хмельницькому, Іванівському та Броварському районах, а також виконано поточні ремонти на 65 об'єктах та капітальні ремонти - на 17 об'єктах водоохоронних зон.

У містах Біла Церква, Боярка, Бровари, Васильків, Ірпінь, Буча збудовано і продовжують будуватись павільйони бюветного водопостачання.

Згідно генерального плану м. Миронівка у 1990 році було виготовлено проектно-кошторисну документацію на будівництво водозабору для водопостачання міста; у 1990-1996 рр. - виконані будівельно-монтажні роботи та розпочато будівництво станції другого підйому. Зараз необхідно відкоригувати існуючий проект з урахуванням наявного споживання води містом, сучасних технологій очистки та обладнання.

В. м. Кагарлик підготовлено станцію знезалізнення та знезараження води, за рахунок місцевого бюджету встановлено енергозберігаючий насос SAER.

В 2009 році відбувся ріст споживання питної води в області, що пояснюється розширенням водопровідних мереж до приватного сектора.

За рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2009 році було заплановано провести реконструкцію каналізаційних очисних споруд у мм. Богуслав, Березань, Миронівка, Макарів, смт Іванків, будівництво каналізаційних очисних споруд для смт Димер, але проведення зазначених робіт не було профінансовано через відсутність проектно-кошторисної документації, що пройшла комплексну експертизу, у зв'язку з

чим було проведено перерозподіл коштів, та до Переліку включено проведення реконструкції каналізаційно-очисних споруд в смт Рокитне та м. Миронівка. У зв'язку з пізнім прийняттям Київською обласною радою Переліку природоохоронних заходів на 2009 рік роботи на даних об'єктах не проводилися.

У Броварському районі здійснено комплекс робіт у системах водовідведення, а саме проведено реконструкцію каналізаційного колектора в с. Семиполки; закінчено будівництво очисних споруд в с. Тарасівка.

У Васильківському районі селищними радами ведеться робота по виготовленню проектно-кошторисної документації на реконструкцію існуючих та будівництво нових каналізаційно-очисних споруд. Загальна потреба в коштах складає понад 35 млн. грн.

В ряді міст області успішно експлуатуються каналізаційні насосні станції з використанням нового типу насосного обладнання – занурених насосів. Для більш ефективного та недорогого очищення стічних вод в мм. Боярка та Тараща збудовано реактори очищення стічних вод анаеробного типу.

Згідно із чинним законодавством саме органи місцевого самоврядування відповідають за стає функціонування підприємств житлово-комунального господарства і мають можливість під час формування тарифів враховувати місцеві особливості виробництва та надання житлово-комунальних послуг.

Станом на 15.05.2010 року середній рівень відшкодування затверджених тарифів для населення по області складає 81,8%.

Всього відшкодування фактичними витратами затверджених тарифів за видами послуг складає (в кількісному і відсотковому співвідношенні):

- з водопостачання (36 підприємств) - нижче 80% - 14 підприємств (39% від загальної кількості), від 80% до 100% - 13 підприємств (36% від загальної кількості), на рівні 100% - 9 підприємств (25% від загальної кількості);
- з водовідведення (37 підприємств) - нижче 80% - 21 підприємства (57% від загальної кількості), від 80% до 100% - 7 підприємств (19% від загальної кількості), на рівні 100% - 9 підприємств (24% від загальної кількості);

З метою реформування водопровідно-каналізаційного господарства пропонується:

1. Створення нових організаційних ринкових структур – акціонерних товариств, корпорацій, приватних підприємств, формування сервісних служб (монтажу та обслуговування приладів обліку, ремонту автоматики тощо) та організацій – надавачів послуг (відокремлення виробництва від транспортування товару – послуги до споживача).

2. Формування органами місцевого самоврядування замовлення на послуги і програми розвитку об'єктів ВКГ (обсяг послуг для населення, бюджетних установ інших суб'єктів господарювання, розвиток систем водопостачання і водовідведення).

3. Забезпечення власниками майна переходу на бездотаційний самокупний принцип роботи підприємств, які надають послуги з водопостачання та водовідведення; розробка та впровадження ефективного механізму визначення економічного обґрунтованих тарифів.

5.11 Кіровоградська область

Територія Кіровоградської області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (37 %) та Південного Бугу (63 %). Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Південний Буг (довжина в межах області 84 км) та Дніпро (23 км); середні річки Синюха, Ятрань, Чорний Ташлик, Інгул, Тясмин, Інгулець, а також 635 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 84 водосховища, 2 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 117,1 (у 2005 р.) до 111,3 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 34,43 (у 2005 р.) до 32,7 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 53,09 (у 2005 р.) до 42,7 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.11.1 та рис. 5.11.1).

Таблиця 5.11.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	117,1	116,2	111,8	143,2	111,3
	підземна	34,43	34,31	29,92	36,17	32,70
	поверхнева	82,67	81,89	81,88	107,03	78,60
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	51,28	45,43	44,42	46,18	42,70
	на господарсько-питні потреби	26,48	24,29	23,68	23,33	22,42
	на виробничі потреби	18,97	15,64	15,07	17,79	14,10
	на зрошення	1,61	1,84	2,69	1,31	2,33
	на сільськогосподарські потреби	4,22	3,65	2,99	3,74	3,84
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	13,10	12,15	11,16	10,82	10,47
	на господарсько-питні потреби	4,34	5,03	5,20	3,95	4,26
	на виробничі потреби	4,97	3,74	3,25	3,34	2,63
	на сільськогосподарські потреби	3,79	3,36	2,71	3,53	3,58

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 51,6; 53,5; 53,3; 50,5 та 52,5 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 37; 34,4; 33,9; 38,5 та 33 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 3,1; 4,1; 6; 2,8 та 5,5 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 8,2; 8; 6,7; 8,1 та 9 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 10,5-13,1 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

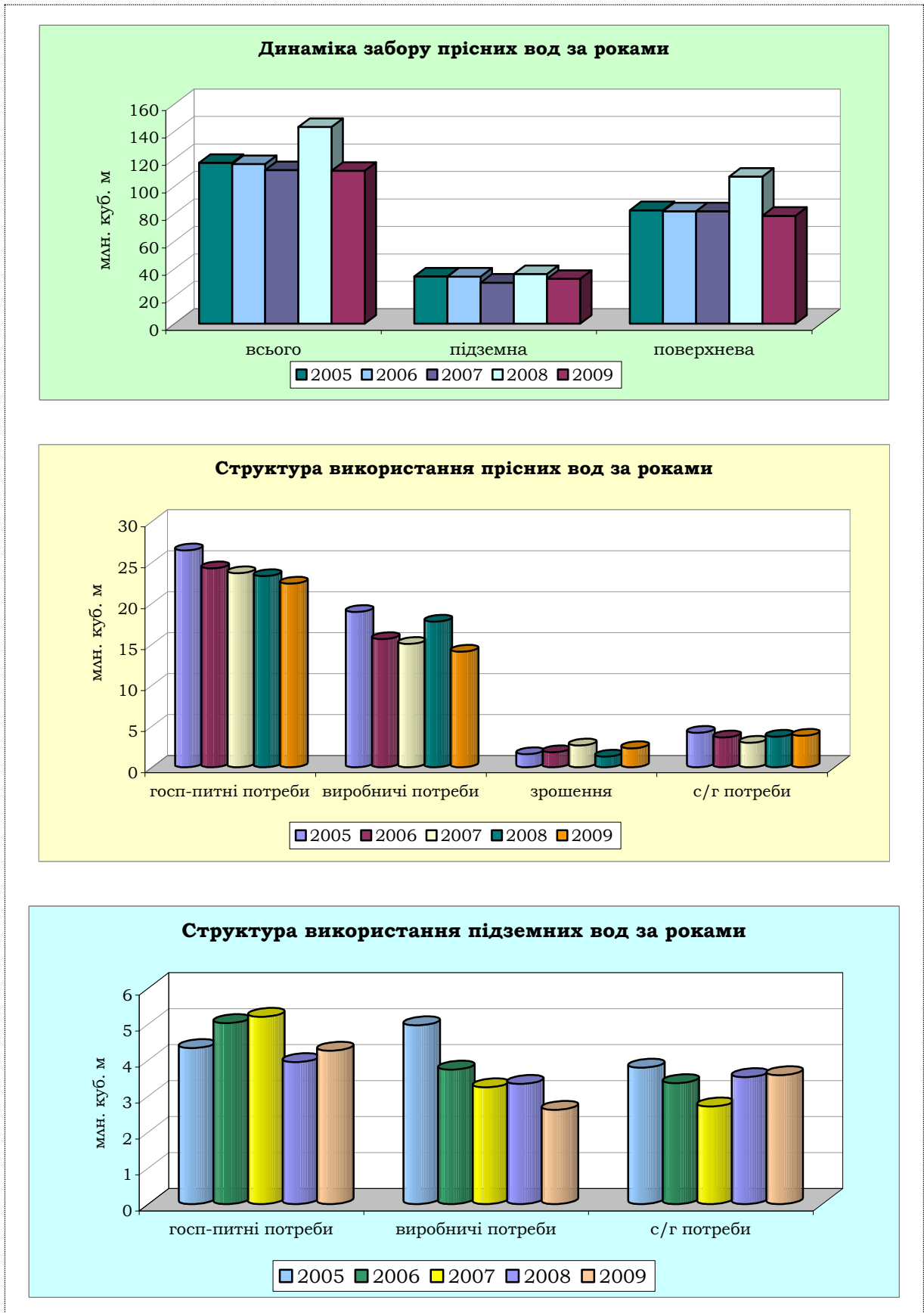

Рис. 5.11.1

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 33,1; 41,4; 46,6; 36,5 та 40,7 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 37,9; 30,8; 29,1; 30,9 та 25,1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 28,9; 27,7; 24,3; 32,6 та 34,2 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 3-6 %; сільських - 2,7-7,9 % (рис. 5.11.2).

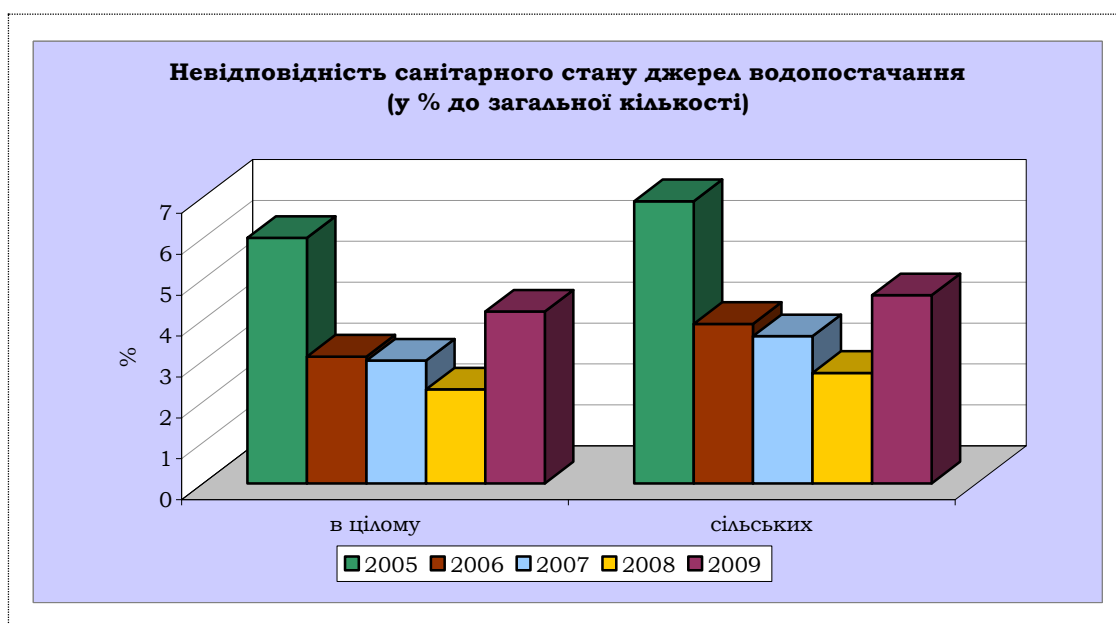

Рис. 5.11.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.11.2):

Таблиця 5.11.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	15,2	13,2	10,3	11,1	10
бактеріологічні	8,0	6,4	5,6	3,8	4,0
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	40,3	32,0	39,3	41,2	41,1
бактеріологічні	28,8	23,8	26,2	19,7	19,8

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 10-15,2 %; за бактеріологічними 3,8-8 %;
 - ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 32-41,2 %; за бактеріологічними 19,8-28,8 %.
- За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області майже не змінювався і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* у містах - 100 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - 54,4-55,7 %; у містах - 73-73,8 %; у смт - 64,9-65,7%; у сільських н/п - 24,6-24,8 % (рис. 5.11.3).

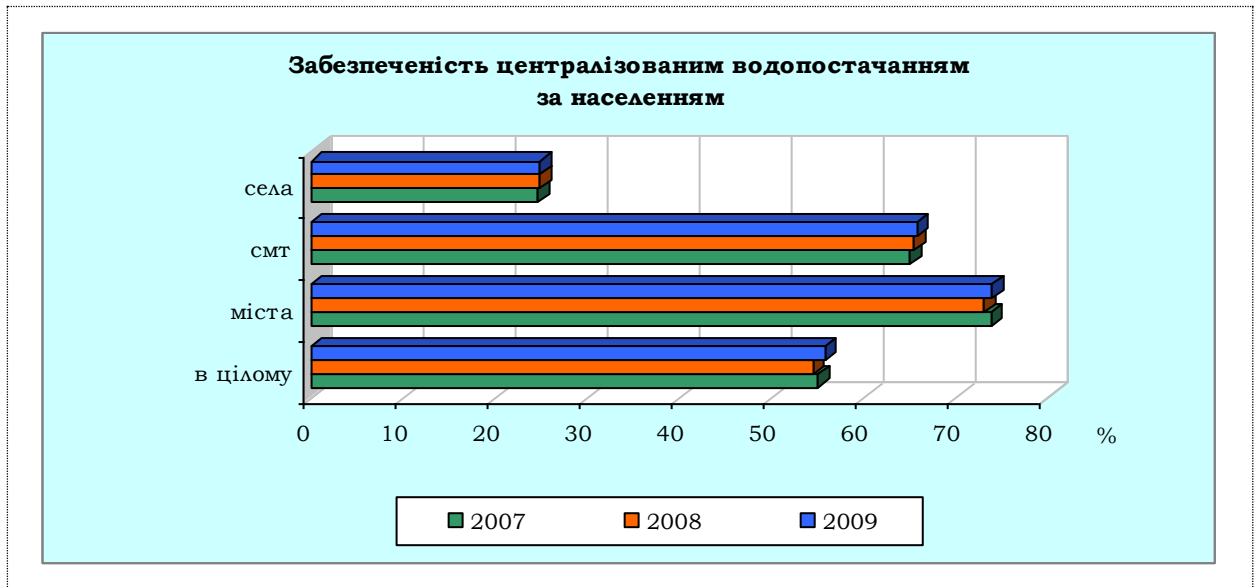

Рис. 5.11.3

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2007 р. - 45,3 %; у 2008-2009 рр. - по 45,5 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 74,7 та 75,8 %. Привізною питною водою користувалися у 2009 р. - 3,1 % населених пунктів.

Питоме водоспоживання в області у 2007-2009 рр. складало, відповідно: для міст 72,3; 72,1 та 67,2 %; для смт - 47; 44 та 46,4 л/добу на людину (рис. 5.11.4).

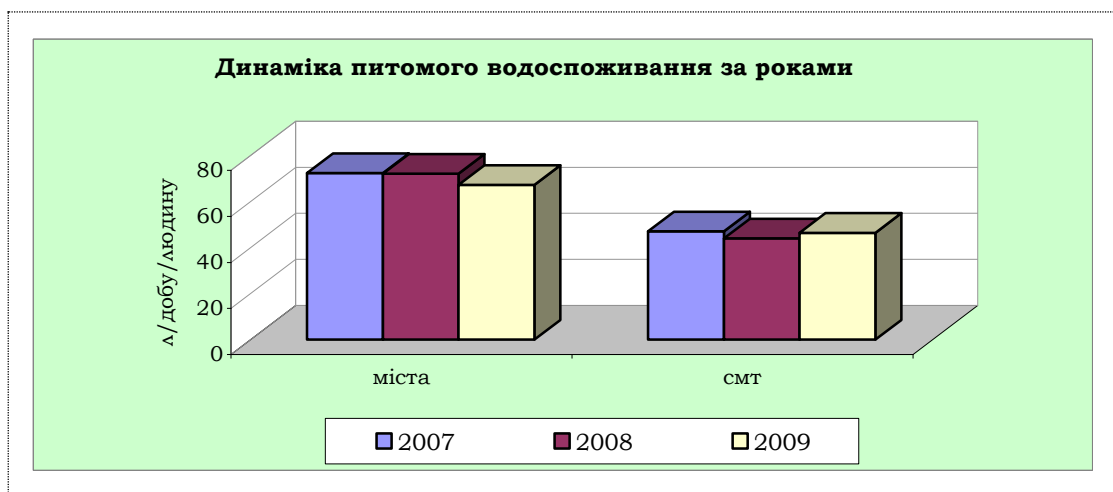

Рис. 5.11.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зростає з 71 до 84, при цьому спеціалізовані підприємства збільшилися на 2, а багатогалузеві - на 10; відомчі та міжрайонні не змінилися - по 1 (рис. 5.11.5).

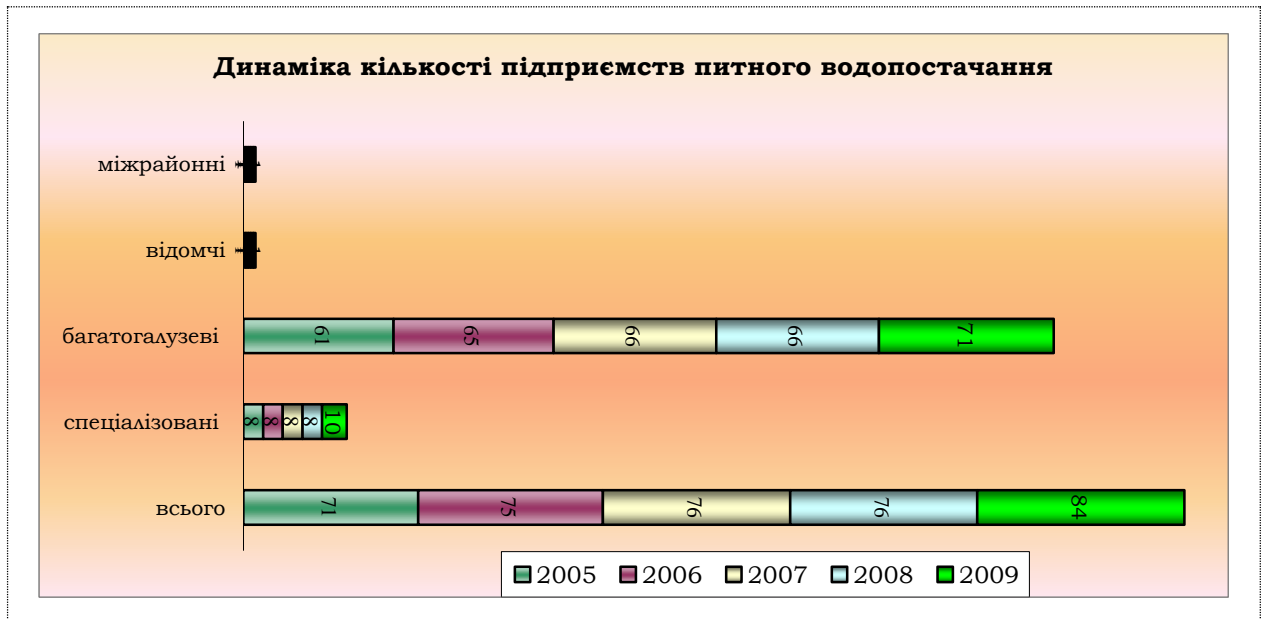

Рис. 5.11.5

За формою власності - зростає кількість комунальних підприємств (з 56 до 66), державних (з 2007 р.) - 2 та інших форм - 15 - залишилась без змін.

Базове підприємство - **КП «Кіровоградське водопровідно - каналізаційне господарство Кіровоградської міської ради»**

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. не змінилися і їх чисельність залишилась рівною для поверхневих - 8; для підземних - 11; їх сумарна потужність дорівнювала 109,5 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання за період з 2005 по 2009 рр. знизилась з 3475 до 2656.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 48,16; 47,02; 46,19; 44,4 та 42,32 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 88,8; 84,3; 83,6; 84,5 та 88,7 %. Уся очищена вода піддавалась знезараженню (рис. 5.11.6).

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 43,1; 45,2; 39,3; 43,6 та 41,8 %, відповідно (рис. 5.11.7).

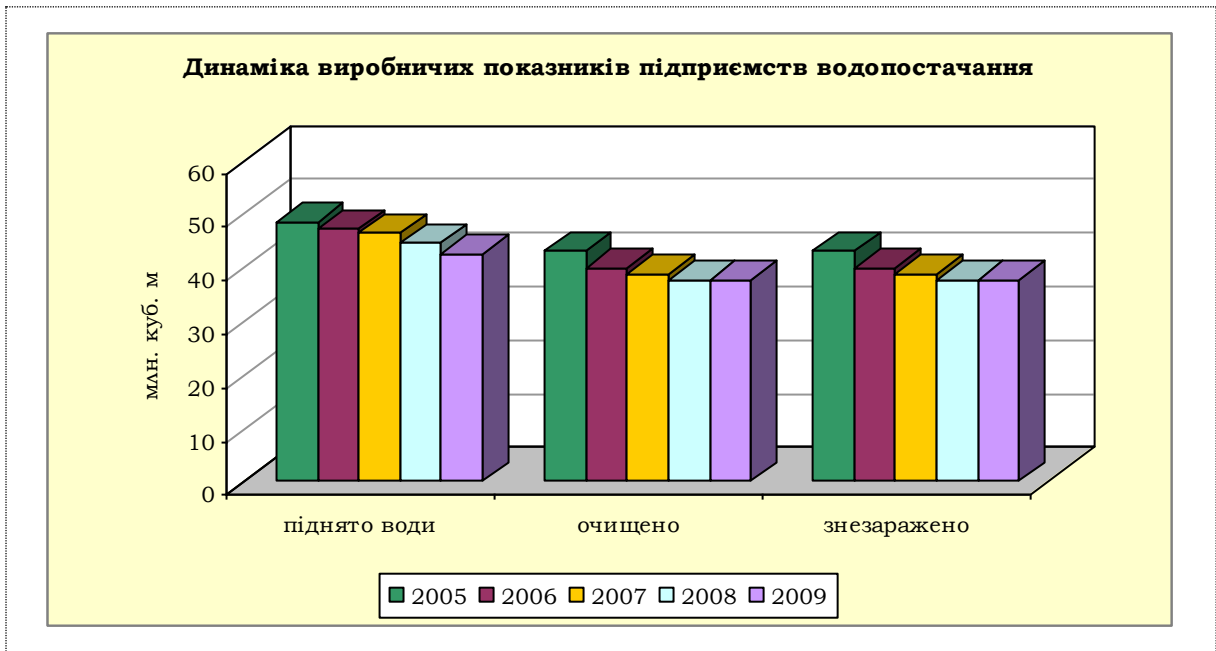

Рис. 5.11.6

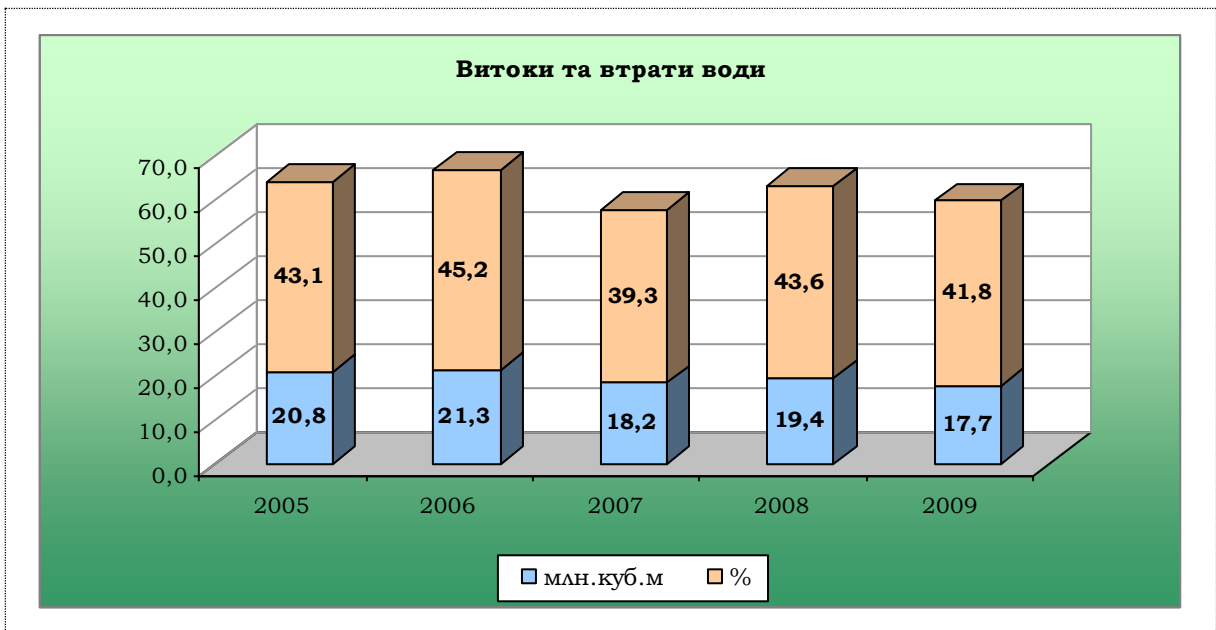

Рис. 5.11.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались, відповідно за роками: 26,11; 24,87; 26,3; 23,83 та 23,58 млн. м³/рік або 54,2; 52,9; 56,9; 53,7 та 55,7 % до піднятої води; реалізація води населенню також зменшилась з 20,32 до 15,84 млн. м³/рік або з 42,2 до 37,4 % (рис.5.11.8). Частина населення в загальних обсягах реалізованої води складала 64,5-77,8 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 71,5; 68,1; 72,9; 65,3 та 64,6 тис. м³/добу; «населення» - 55,7; 49,3; 46,5; 44,5 та 43,4 тис. м³/добу, відповідно.

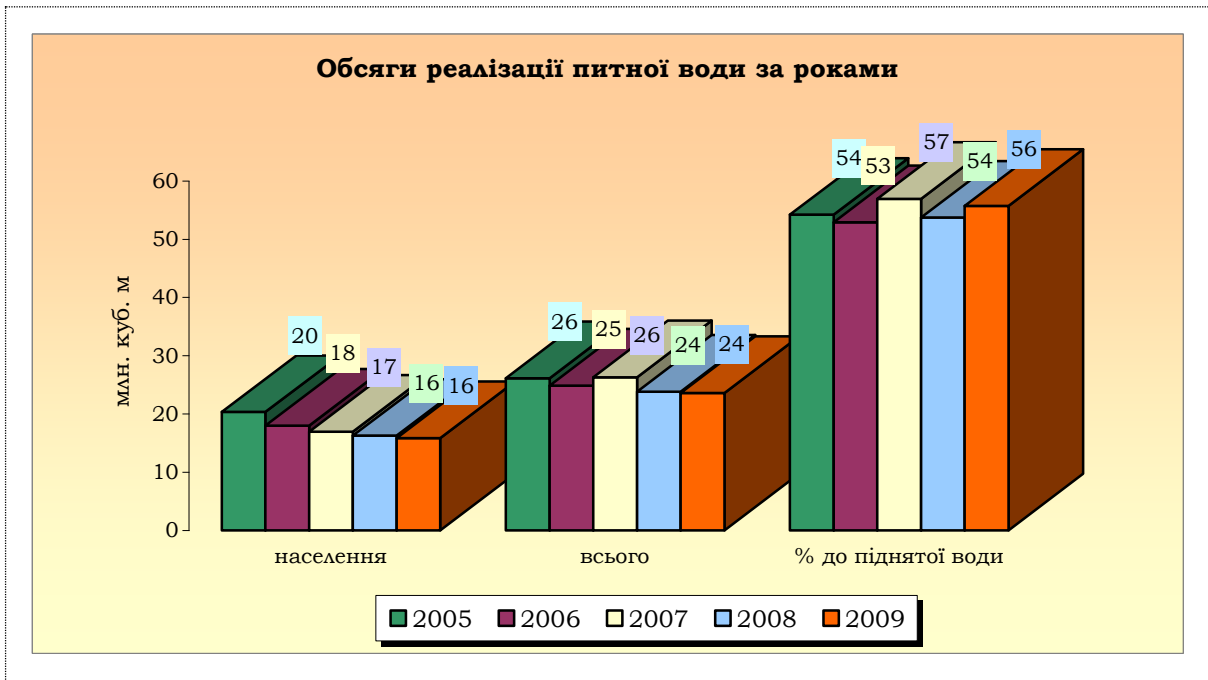

Рис. 5.11.8

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 57,14 до 46,59 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період, навпаки, зростали у діапазоні 1286-1388 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.11.9).

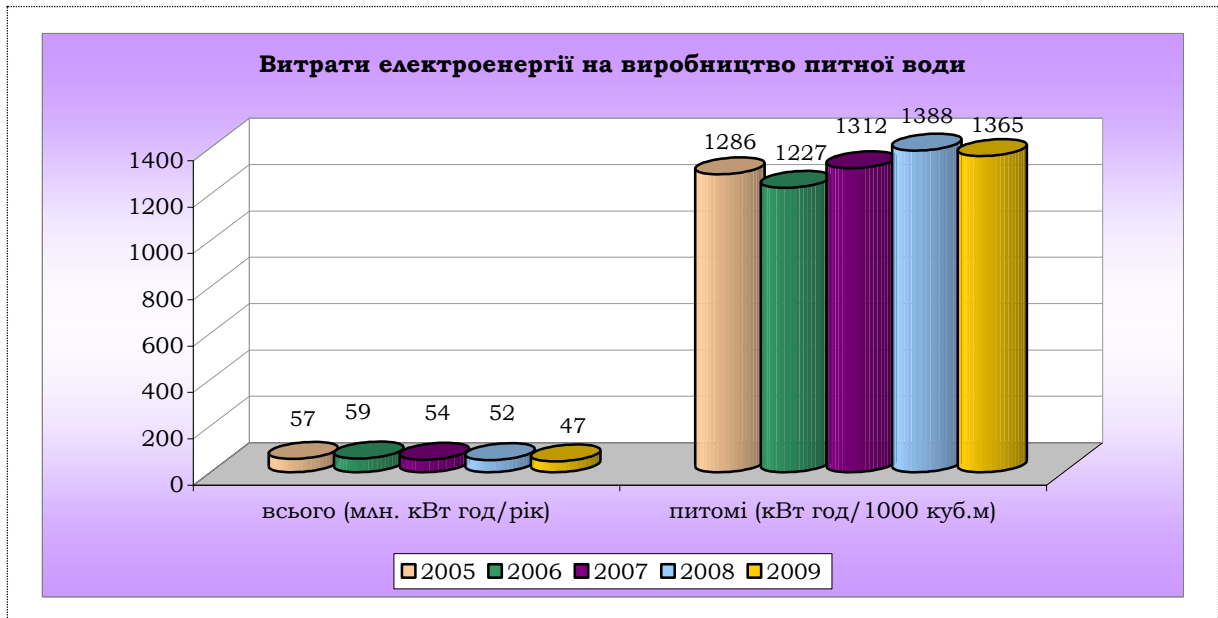

Рис. 5.11.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі 2005-2009 років не змінилась і дорівнювала 68; з них НС-I - 47; НС-II - 15; НС-III - 3; НС підкачування - 3 (рис. 5.11.10).

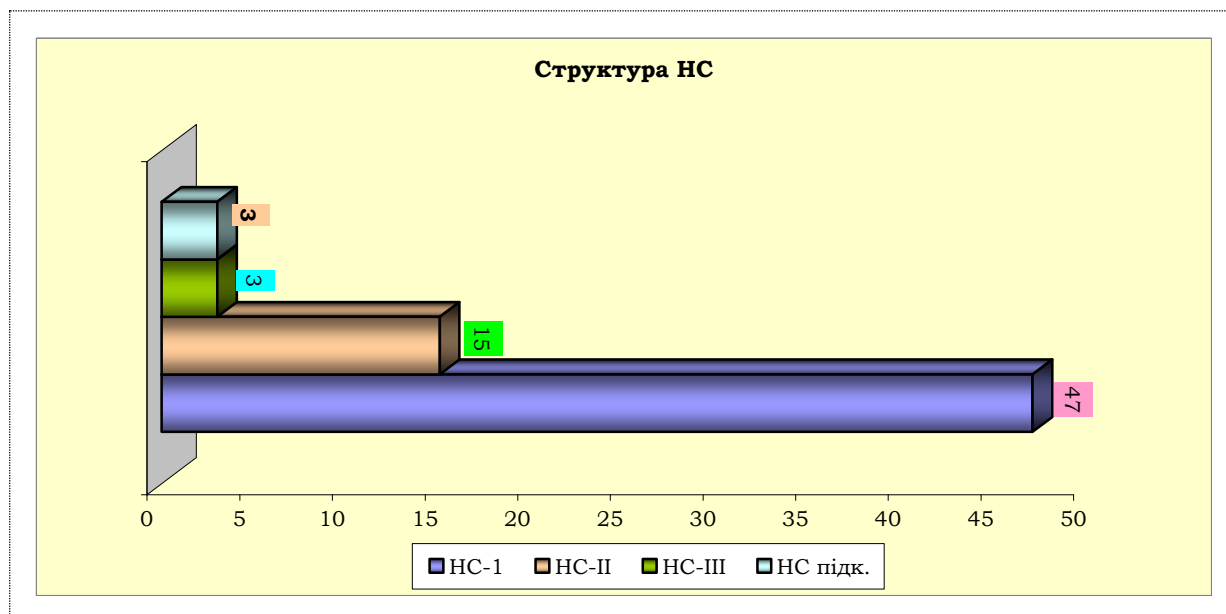

Рис. 5.11.10

Сумарна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років також не змінилась - 109,5 млн. м³/рік (рис. 5.11.11). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знижувалось і дорівнювало, відповідно: 44; 42,9; 42,2; 40,5 та 38,6 %.

Рис. 5.11.11

Загальна кількість водопровідних насосів залишилась на рівні - 278; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості: у 2005 р. - 64,7; у 2006 р. - 71,9; у 2007-2008 рр. - по 79,1; у 2009р. - 77,3%, з них у 2007-2009 рр. було замінено 4,1; 6,4 та 7 % насосів, відповідно (рис. 5.11.12).

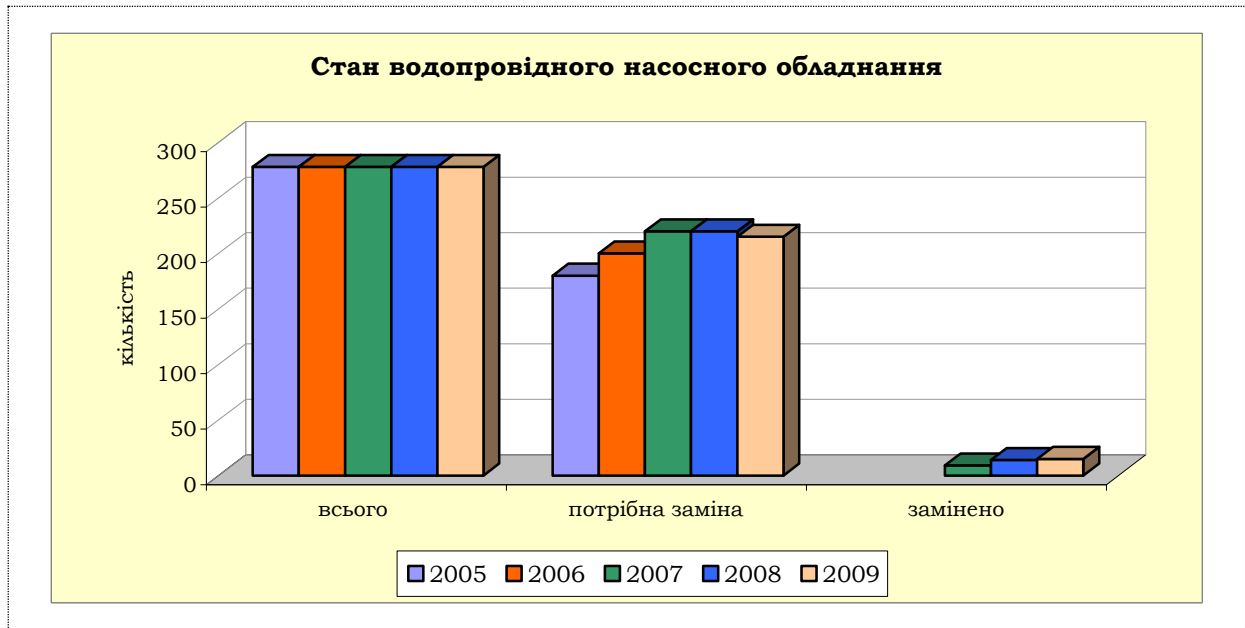

Рис. 5.11.12

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зменшились на 78,5 км і становили у 2009 р. - 2659,4 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 5 до 28 %; внутрішньо кварталних мереж зросла на 1 до 16 %; вуличних мереж зросла на 4 до 56 % (рис. 5.11.13).

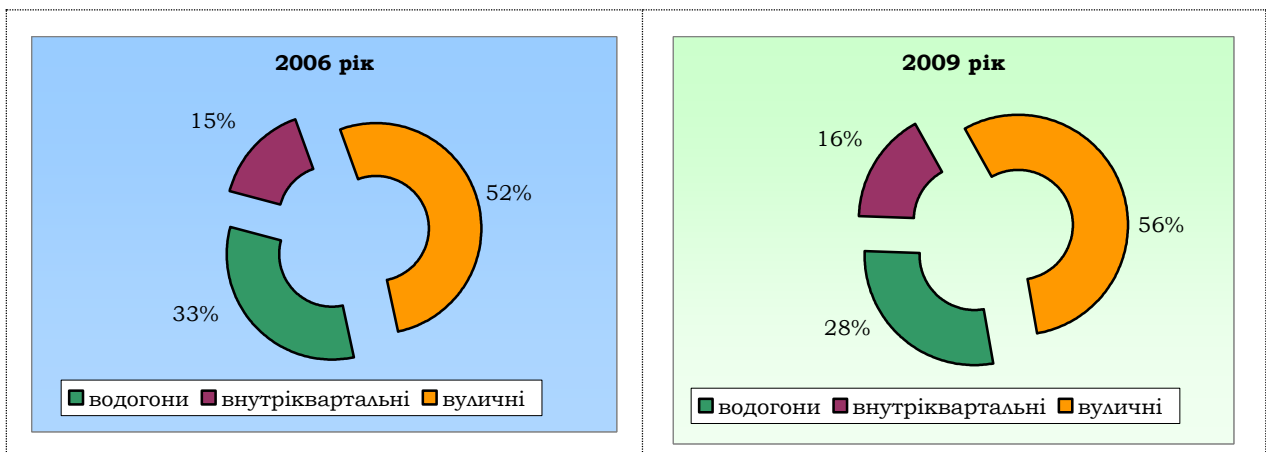

Рис. 5.11.13

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік залишався важким: у 2005 р. - 40,3 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2008 р. цей показник зріс до 50,3 %, у 2009р. трохи знизився - до 48,5 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 0,8 % зношених труб; у 2006 р. - 0,7; у 2007 р. - 0,5; у 2008 р. - 0,6; у 2009 р. - 0,5 % (рис. 5.11.14).

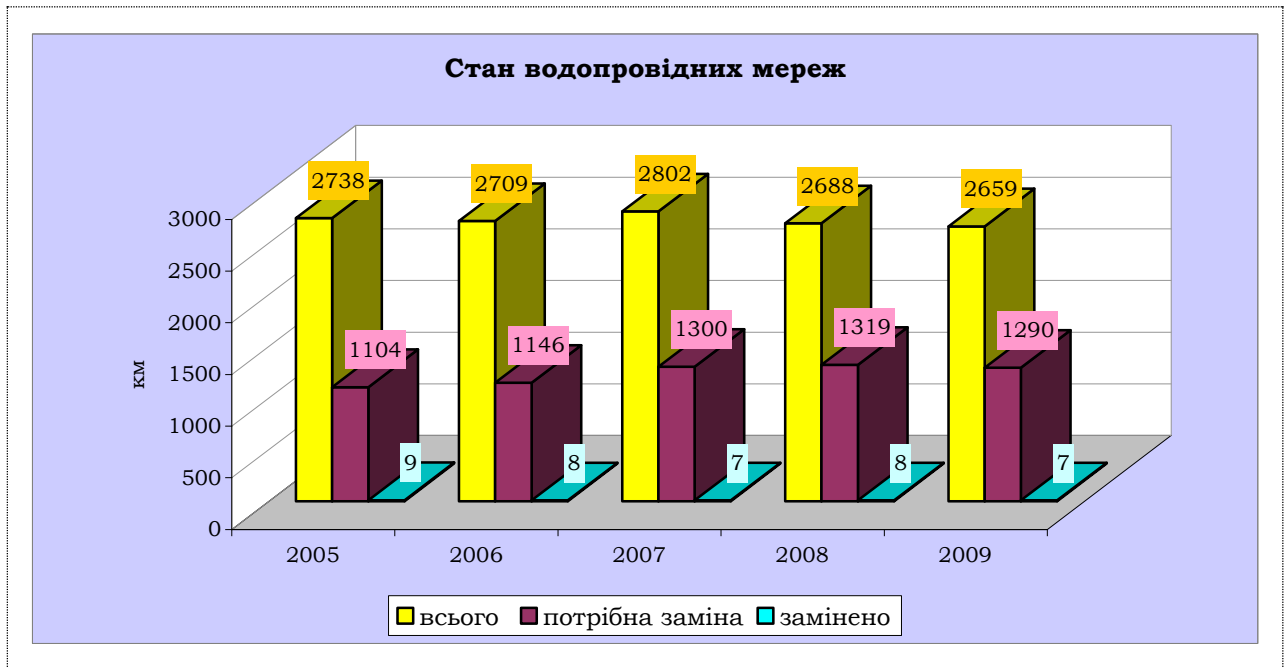

Рис. 5.11.14

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1496; 1730; 1863; 1539 та 1685; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,55; 0,63; 0,67; 0,57 та 0,63 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. залишилась рівною - 348.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 2027; у 2006 р. - 2352; у 2007 р. - 1493; у 2008 р. - 958; у 2009 р. - 955. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 1072 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 становило - 42, 9 %.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005-2006 рр. - по 1,46; у 2007 р. - 1,5; у 2008 р. - 2,51; у 2009 р. - 2,54 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 10; у 2007-2009 рр. - 12,2 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,64; у 2006 р. - 1,02; у 2007 р. - 1,2; у 2008 р. - 1,86; у 2009 р. - 2,53 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 3,68; у 2006 р. - 5,42; у 2007 р. - 7; у 2008-2009 рр. - по 9,3 грн./м³ (рис. 5.11.15).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,56 (у 2005 р.) до 3,49 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 166; 138; 116; 124 та 130 %;
- ♦ для населення - 65; 65; 60; 68 та 75 %.

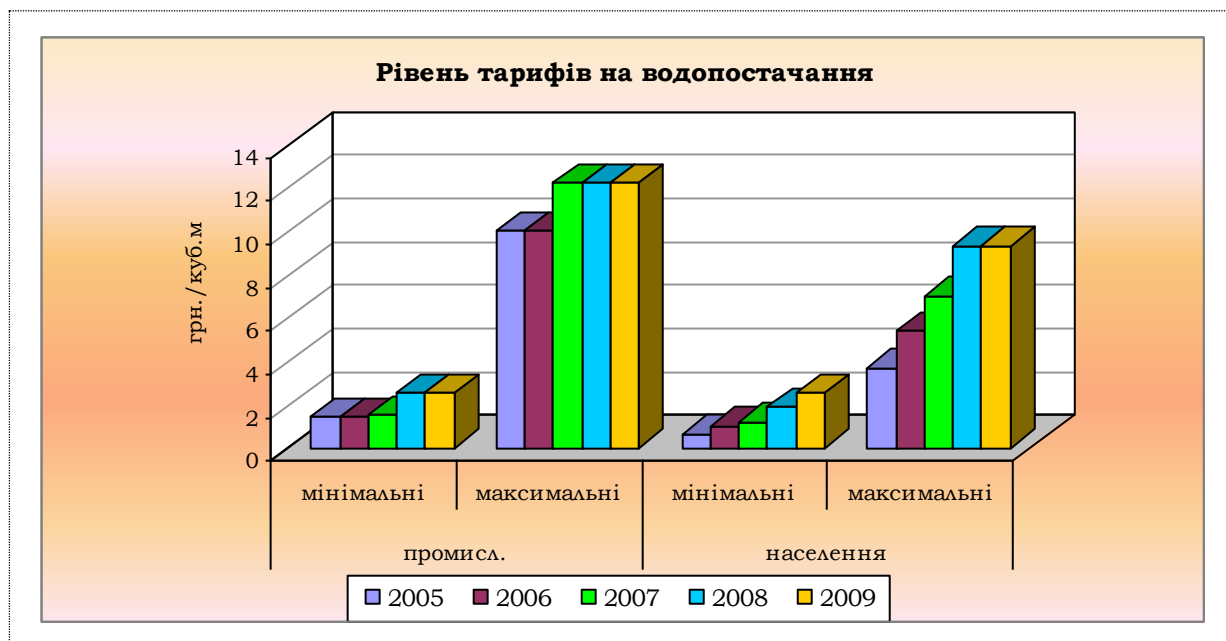

Рис. 5.11.15

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.11.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
у тому числі:					
Продовження будівництва об'єктів	0,146	1,775	0,748	-	-
Завершення будівництва об'єктів	-	-	-	-	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,312	3,32	7,177	2,697	4,143
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,153	0,953	-	-	3,65
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів	1,062	1,1	1,1	1,188	0,550
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,140			0,150	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, знаходилась в діапазоні 3,1-8 %. Основним фактором, що обумовив незадовільний стан систем водопостачання була відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) (табл. 5.11.4).

Таблиця 5.11.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	6	3,1	8	6	4,2
	<i>невідповідність ЗСО</i>	6	3,1	8	6	4,2
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	6,9	3,9	8	6	4,6
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	6,9	3,9	8	6	4,6

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була аналогічною.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила (табл. 5.11.5):

Таблиця 5.11.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15,2	13,3	10,3	11,1	10
	<i>бактеріологічними</i>	8	6,4	5,6	3,9	4
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15,2	15,3	13,8	14,8	13,8
	<i>бактеріологічними</i>	8	10,8	9,6	8,2	7,3
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	40,4	32	39,3	41,2	41,1
	<i>бактеріологічними</i>	28,9	23,9	26,2	19,7	19,7
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	<i>всього</i>	16,8	10,2	9,9	9,6	9,3
	<i>органолептичними</i>	93,9	100	70,1	35,1	100
	<i>загальною мінералізацією</i>	21,7	38,4	27,5	36,7	32,8
	<i>санітарно-токсичними</i>	6,0	8,0	6,6	8,3	1,8
	<i>Мікробіологічними</i>					
	<i>всього</i>	9,3	7,3	6,4	5,5	4,2
	<i>колі-індексом</i>	100	100	100	85,1	98,9
<i>колі-індексом 20 і більше</i>	43,4	47,7	40,8	70,6	60,1	

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 15,2; 13,3; 10,3; 11,1 та 10 %.
- ♦ за бактеріологічними - 8; 6,4; 5,6; 3,9 та 4 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 16,8; 10,2; 9,9; 9,6 та 9,3 %.

- ♦ за бактеріологічними - 9,3; 7,3; 6,4; 5,5 та 4,2 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 32-41 %; за бактеріологічними 19-29 %.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1252 до 1038 (табл. 5.11.6).

Таблиця 5.11.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1252	1148	1327	1153	1038
Об'єкти з порушенням санітарних норм	171	191	159	160	155
Питома вага порушень санітарних норм, %	13,6	16,6	12	13,8	14,9
Накладено штрафів	90	95	77	64	62
<i>з них отримано</i>	90	95	77	64	62
Справи, направлені у слідчі органи	1	-	1	1	-
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	1	-	1	1	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	130	137	199	91	93
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	130	137	199	91	93
<i>постійно</i>	5	10	10	3	-
<i>тимчасово</i>	125	127	189	88	93
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	237	344	127	69	87

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінився і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* у містах 91,7 %; у смт - 69,2 %; у сільських н/п - 1 %.
- ♦ *за населенням:* у містах - 74,2-74,3 %; у смт - 40-41,2 %; у сільських н/п - 0,8 % (рис. 5.11.16).

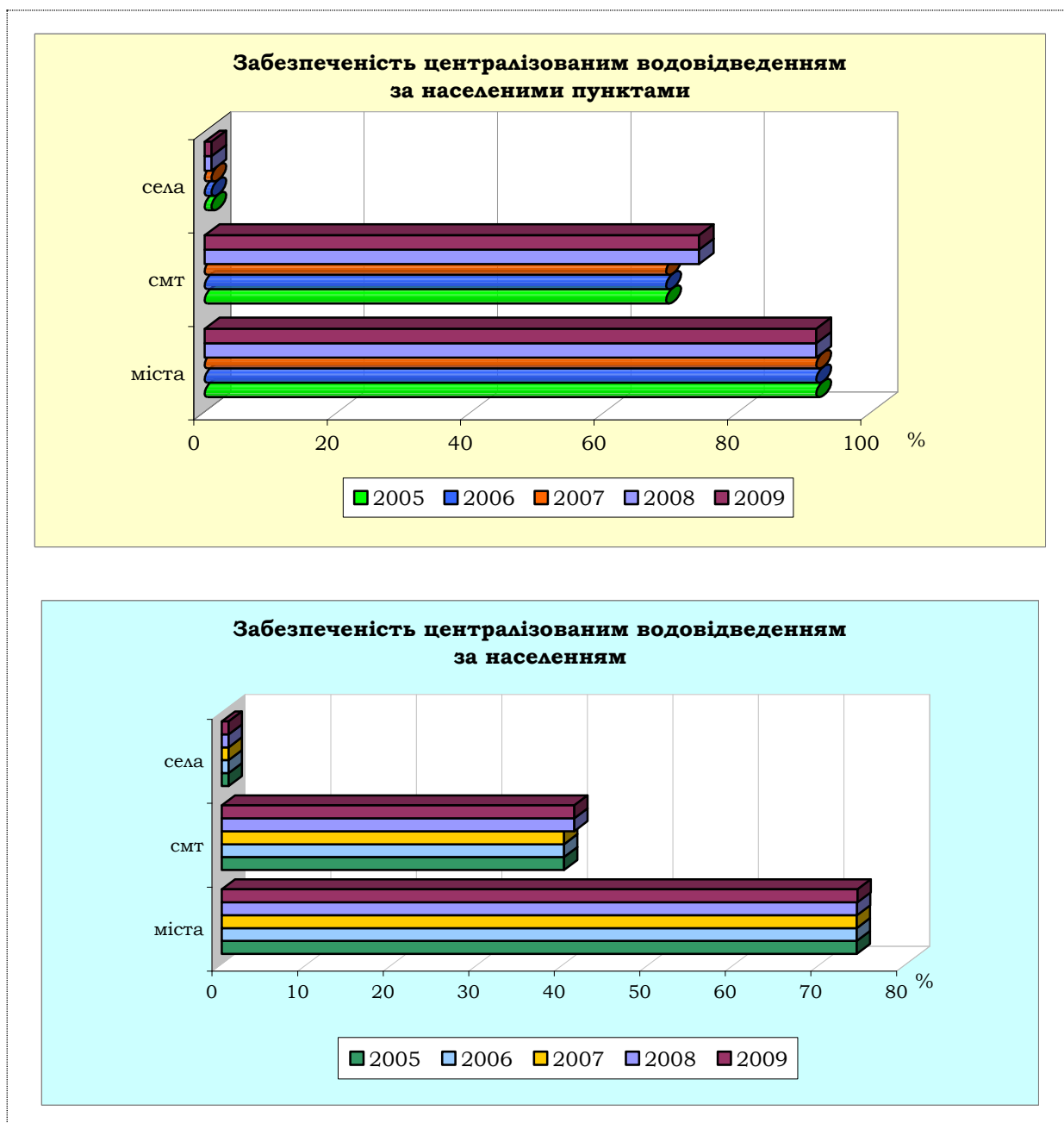

Рис. 5.11.16

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 23,66; у 2006 р. - 22,62; у 2007 р. - 25,62; у 2008 р. - 25,42; у 2009 р. - 23,74 млн.

м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 97-99 % всіх стічних вод, причому всі вони пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено, відповідно за роками, було: 12; 8; 7,8; 1,5 та 1,8 % стічних вод (рис. 5.11.17-5.11.18).

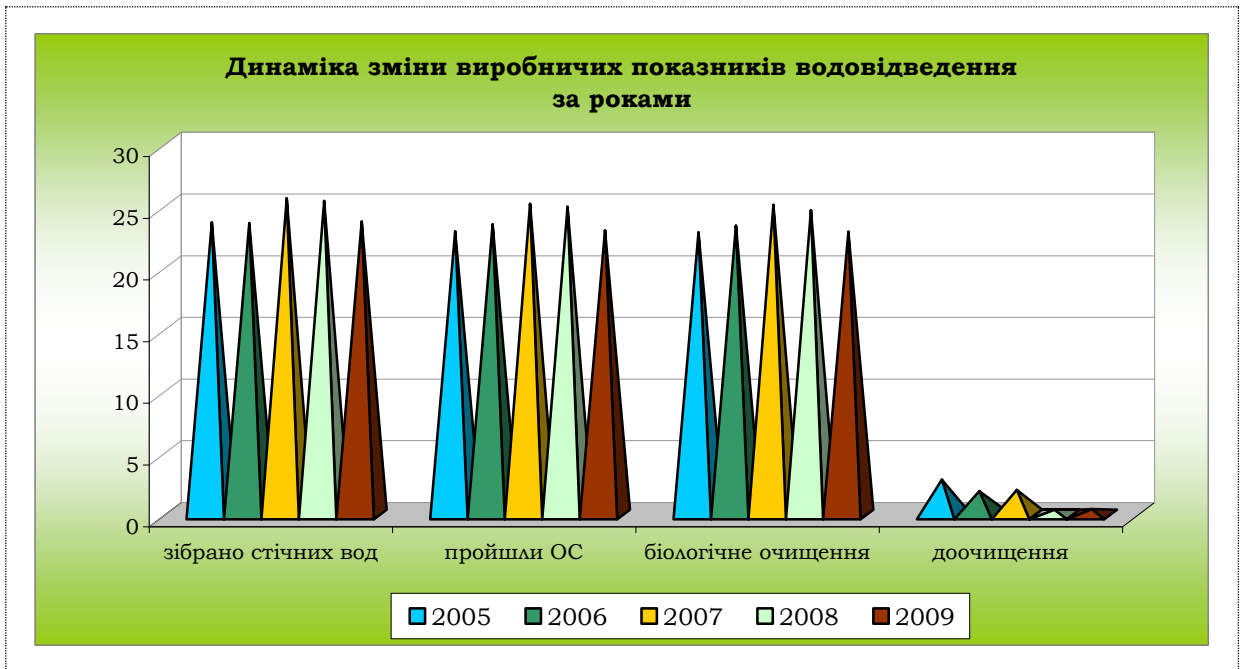

Рис. 5.11.17

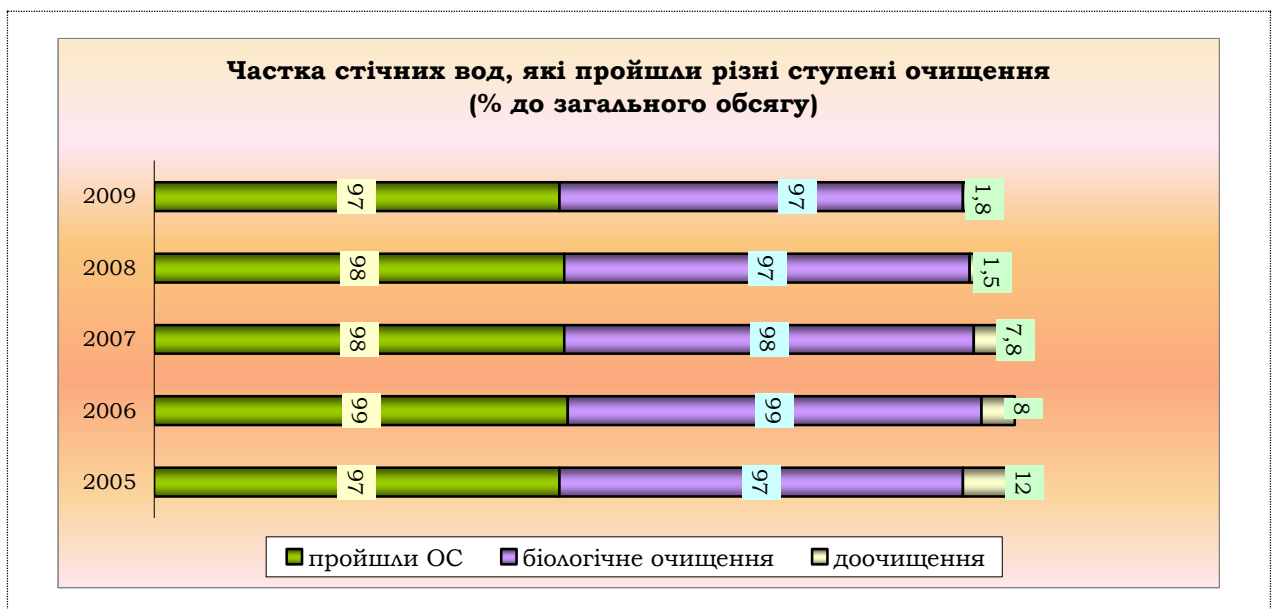

Рис. 5.11.18

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались (за виключенням 2007 р.) з 22,5 до 16,43млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 482; 446; 437; 347 та 361 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.11.19).

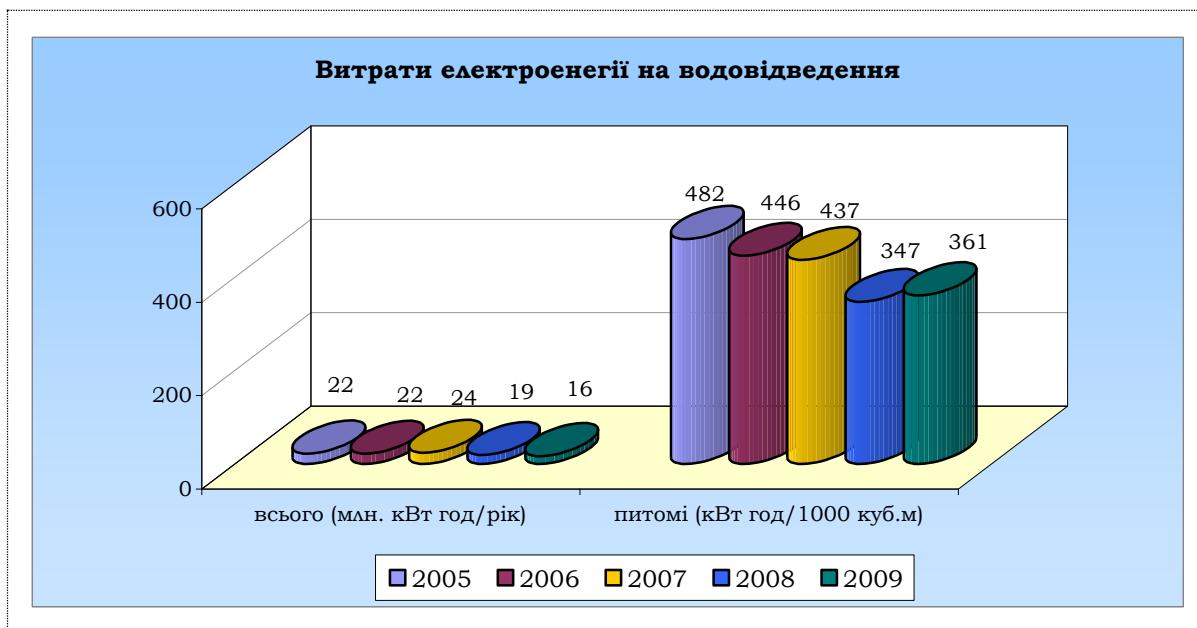

Рис. 5.11.19

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. залишилась рівною 101 з сумарною потужністю 23,6-23,7 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів також не змінилась - 246, з яких потребували заміни: у 2008 р. - 138 або 56 %; у 2009 р. - 135 або 55 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років збільшилась на 1 до 26; з них потребували реконструкції 16 (рис. 5.11.20).

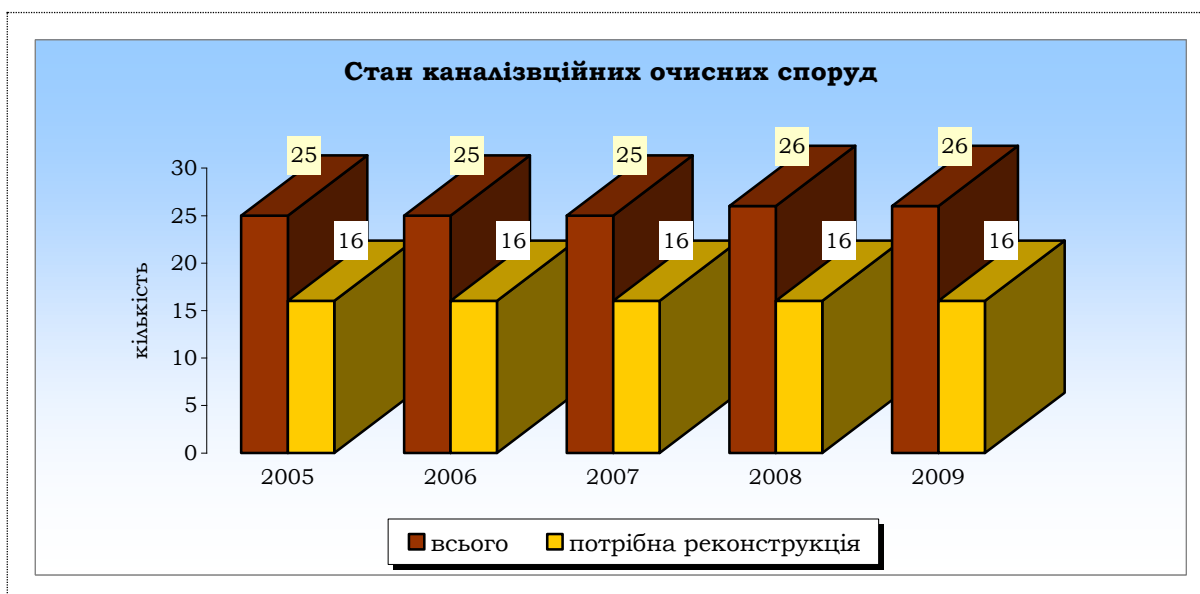

Рис. 5.11.20

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. зростає з 59,75 до 59,82 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість коливалась у

межах 23-25 млн. м³/рік (рис. 5.11.21). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило за роками, відповідно: 38,3; 39,4; 42,1; 41,8 та 38,5 %.

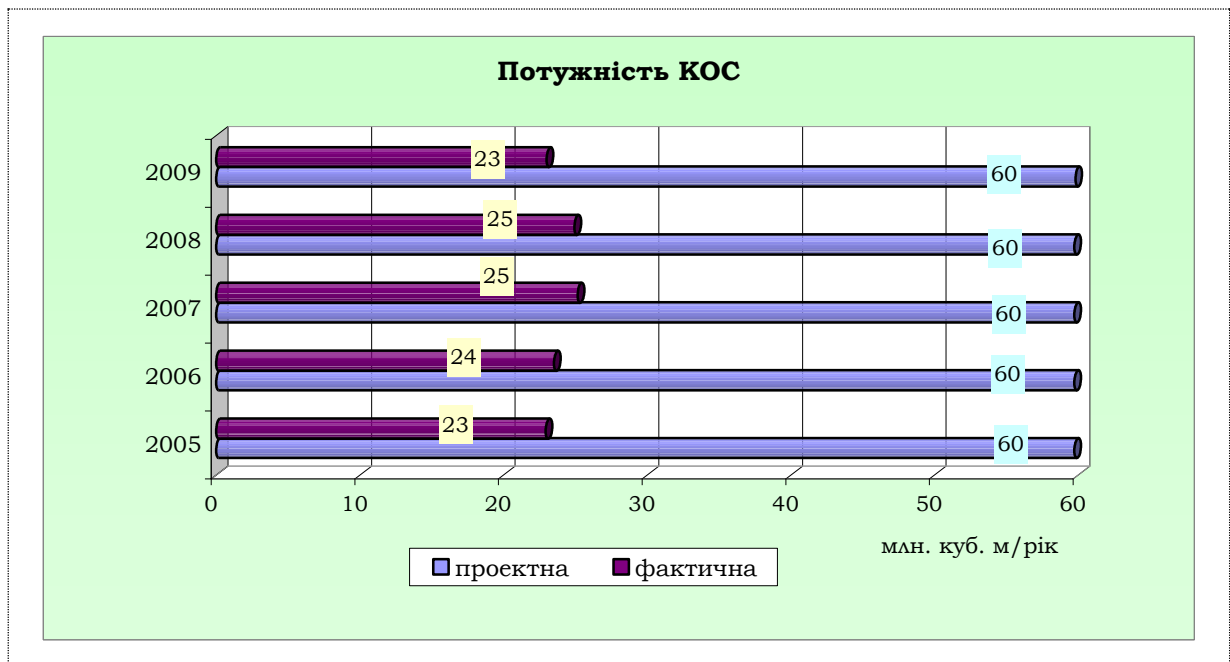

Рис. 5.11.21

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 61,4 км і становили у 2009 р. - 932,6 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж не змінилась - 29 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 30 %; вуличних мереж зросла на 1 до 41 % (рис. 5.11.22).

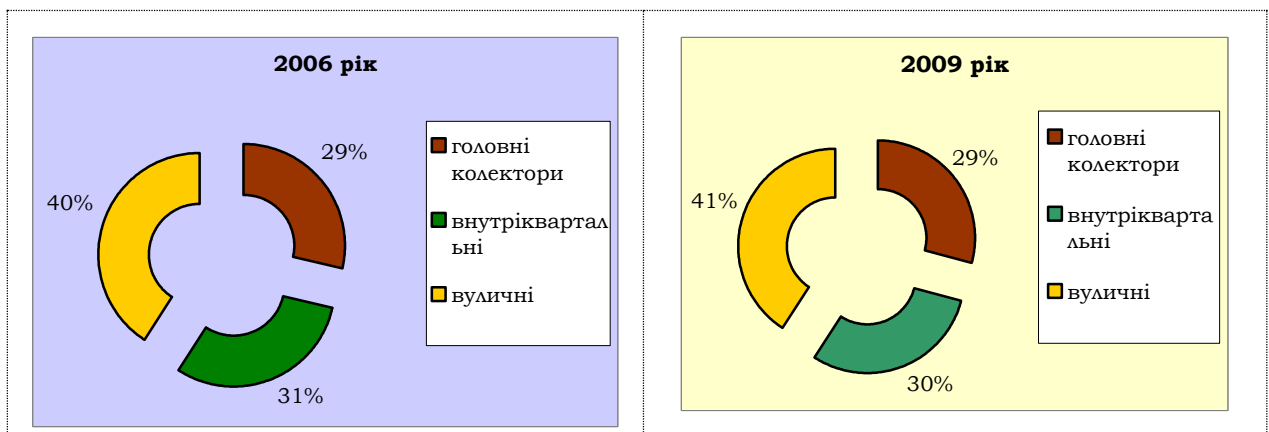

Рис. 5.11.22

Технічний стан каналізаційних мереж залишався важким; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 39,7; у 2006 р. - 40; у 2007 р. - 41,4; у 2008 р. - 43,3; у 2009 р. - 42,7 %; з них було замінено у 2007 р. - 0,6; 2,9; у 2008 р. - 0,3; у 2009 р. - 0,1 % (рис. 5.11.23).

Рис. 5.11.23

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно становила: у 2006 р. - 635; у 2007 р. - 837; у 2008 р. - 840; у 2009 р. - 780. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій, відповідно, дорівнювала: 0,72, 0,93; 0,93 та 0,84.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.11.24).

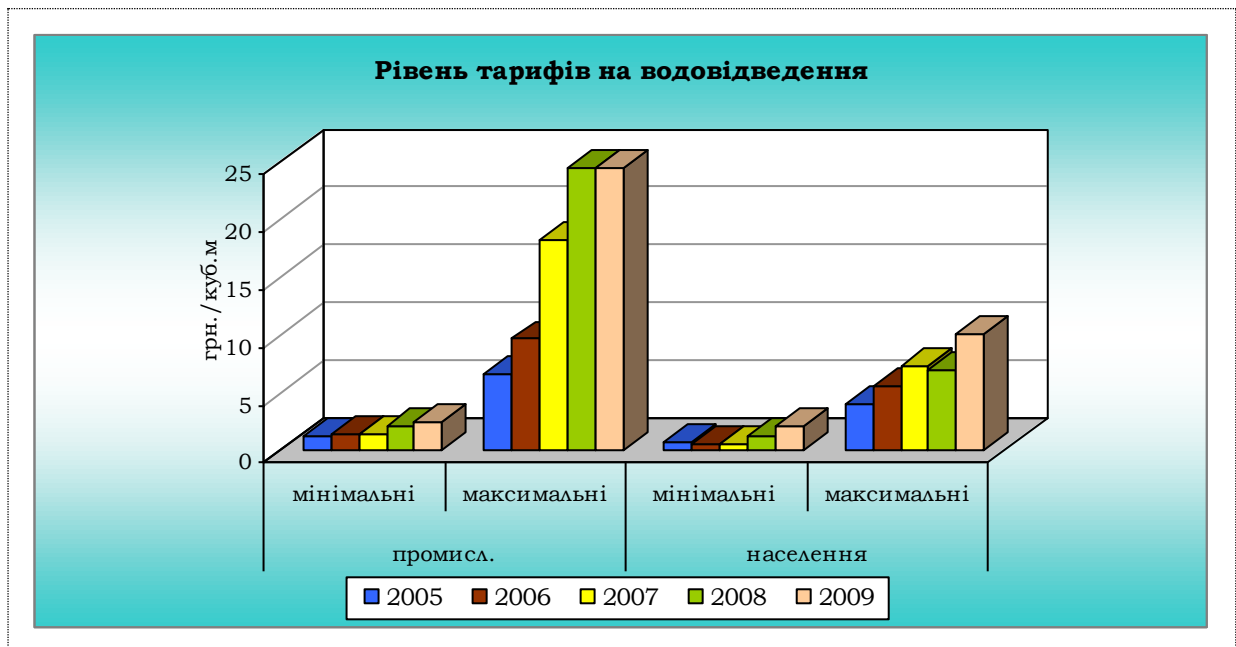

Рис. 5.11.24

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 1,21; у 2006-2007 рр. - по 1,4; у 2008 р. - 2,05; у 2009 р. - 2,46 грн./м³; максимальні

тарифи - у 2005 р. - 6,5; у 2006 р. - 9,56; у 2007 р. - 18,1; у 2008-2009 рр. - по 24,36 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи становили: у 2005 р. - 0,57; у 2006-2007 рр. - по 0,52; у 2008 р. - 1,14; у 2009 р. - 1,96 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 3,9; у 2006 р. - 5,46; у 2007 р. - 7,24; у 2008 р. - 6,86; у 2009 р. - 9,95 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 1,30 (у 2005 р.) до 3,17 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 157, 150, 128, 120 та 120 %;
- ♦ для населення - 50, 58; 58, 62 та 71 %, відповідно.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.11.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	-	0,145	0,149	-	-
Продовження будівництва об'єктів	-	0,44	0,848	-	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,018	1,444	3,065	0,398	-
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,616	0,28	-	-	0,376

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.11.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	80	80	78	78	76
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	65	58	59	57	54
	господарсько-побутових	27	22	21	21	21
	промислових	31	29	31	29	26
2.1	Без очищення					
	всього	1	2	3	2	2
	господарсько-побутових	1	1	2	2	2
	промислових	-	1	1	-	-
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	28	25	27	28	28
	господарсько-побутових	22	19	20	21	19
	промислових	96	7	7	7	9
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	58,18	57,30	56,96	58,26	51,40
	нормативно чистих без очищення	9,24	7,42	9,40	10,11	9,70
	нормативно очищених	23,29	28,39	18,61	17,74	8,78
	недостатньо очищених	25,57	21,38	28,56	30,33	32,83
	неочищених	0,086	0,113	0,386	0,081	0,078

3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	21,34	22,50	24,79	25,00	22,24
нормативно чистих без очищення	0,380	0,577	0,461	0,498	0,488	
нормативно очищених	3,333	2,400	3,047	2,710	2,407	
недостатньо очищених	17,54	19,34	21,22	21,65	19,28	
неочищених	0,086	0,065	0,059	0,070	0,068	

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.11.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	14	11	9	9	9
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	12	14	18	20	27
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	15	32	17	17	12
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	67	60	56	58	58
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	74	52	50	48	58
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	107	105	131	108	104

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.11.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	15	5	12	14	17
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	20	17	14	16	17

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства Кіровоградської області характеризується як збитковий. Найбільший обсяг збитків вони отримали у 2007 році – 23,8 млн. грн. та у 2009 році - 23,3 млн. грн., що в 1,7 рази більше показника 2005 року.

Дебіторська заборгованість підприємств водопровідно-каналізаційного господарства за 2009 рік складала 44,3 млн. грн. і має тенденцію постійного зменшення. Так, в порівнянні з 2005 роком вона зменшилась на 28,9 % , в порівнянні з 2008 роком - на 20,1 %. Найбільший обсяг дебіторської заборгованості має ОКВП «Дніпро-Кіровоград» - 20,3 млн. грн.

Кредиторська заборгованість в порівнянні з попереднім роком зменшилась на 10,5% (9,0 млн. грн.) і станом на 1 січня 2010 року склала 77,0 млн. грн. Найбільша питома вага у загальній сумі кредиторської заборгованості належить ОКВП «Дніпро-Кіровоград» – 69,95 млн. грн., або 90,9 %.

За 2009 рік борги за енергоносії зменшились на 13,7% (2,3 млн. грн.).

Собівартість послуг ВКГ постійно збільшується через регулярне зростання вартості матеріалів, мінімального рівня заробітної плати та енергоносіїв. Повністю відшкодовують виробництво послуг водопостачання за затвердженими тарифами всього на 2-х підприємствах області.

Поліпшення стану водопровідно-каналізаційного господарства в області здійснюється згідно з програмою «Питна вода Кіровоградської області» на 2005-2020 роки, яка затверджена рішенням обласної ради від 23 вересня 2005 року № 474. Виконання заходів Програми передбачалося здійснювати за 4 напрямками, а саме: охорона і раціональне використання джерел питного водопостачання; нормативно-правове забезпечення; науково-дослідні заходи, освіта та участь громадськості у забезпеченні населення питною водою; удосконалення та розвиток систем питного водопостачання та водовідведення міст та сільських населених пунктів.

Протягом 2005-2009 років фінансування 1-3 напрямків не здійснювалося. За напрямком «Удосконалення та розвиток систем питного водопостачання та водовідведення міст та сільських населених пунктів» у 2005-2009 роках спрямовано кошти у сумі 29872,9 тис. грн. (32, 8% від передбаченого), у тому числі: 18367,4 тис. грн. - з державного бюджету; 1927,2 тис. грн. – з обласного бюджету; 4787,8 тис. грн. - з місцевих бюджетів; 4790,5 тис. грн. – за рахунок інших джерел.

За рахунок зазначених коштів протягом 2005-2009 років:

- ✧ проведено реконструкцію та капітальний ремонт 38,6 км водопровідних та 5,9 км каналізаційних мереж, улаштовано 7 водонапірних башт;
- ✧ впроваджено пристрої частотного регулювання електроприводів на ряді водопровідних насосних станцій, що забезпечило цілодобову подачу води в населених пунктах та економію енергоресурсів у середньому до 15 %;
- ✧ на районному водопроводі «Дніпро-Кіровоград» проведено реконструкцію всіх 8-ми фільтрів існуючого блоку очисних споруд у м. Світловодську з заміною дренажно-розподільчої системи та фільтруючого матеріалу – кварцового піску на природний цеолітовий пісок, що дозволило поліпшити якість питної води;
- ✧ придбано додаткові реактиви та прилади для проведення лабораторних досліджень якості питної води та стічних вод для лабораторій 5 підприємств водопровідно-каналізаційного господарства області;
- ✧ продовжуються роботи з будівництва резервуару чистої води насосної станції у м. Кіровограді та з реконструкції хлораторних на районному водопроводі «Дніпро-Кіровоград».

За рахунок коштів державного бюджету у населених пунктах області пробурені 34 артезіанські свердловини питної води на суму 4468,8 тис. грн.

З метою забезпечення населення області якісною питною водою, за рахунок Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства протягом 2007-2008 років реалізовано пілотний проект на суму 1,6 млн. грн. по впровадженню нової технології знезараження питної води гіпохлоритом натрію на районному водопроводі «Дніпро-Кіровоград» шляхом реконструкції двох хлораторних на насосних станціях.

Сучасний стан водопровідно-каналізаційного господарства області характеризується дефіцитом фінансових ресурсів, необхідних для розвитку та належної експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

Проведений аналіз виконання програми показує, що місцеві органи виконавчої влади недостатньо приділяють уваги вирішенню проблем у водопровідно-каналізаційному господарстві, про що свідчить технічний стан споруд і мереж та незначний обсяг фінансування заходів регіональних програм за рахунок коштів місцевих бюджетів (26,8 % до запланованого).

5.12 Луганська область

Територія Луганської області розташована в межах басейнів р.Сіверський Донець (93 %) та річок Приазов'я (7 %). Гідрографічна сітка області включає велику річку Сіверський Донець (довжина в межах області 265 км); середні річки Красна, Айдар, Лугань, Деркул, Кундруча, Міус, а також 94 малих річок.

В області налічується 65 водосховище, 3 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні 3 роки обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 199,5 (у 2007 р.) до 154,8 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі, відповідно, знизилась з 151,4 до 108,7 млн. м³. Обсяги використаної підземної води у 2007-2009 рр. змінювались у діапазоні 10,2-11,1 млн. м³ (табл. 5.12.1, рис. 5.12.1).

Таблиця 5.12.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього			199,5	195,6	154,8
	підземна			151,4	139	108,7
	поверхнева			48,10	56,60	46,10
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього			10,2	11,1	10,2
	на господарсько-питні потреби			0,6	0,5	0,3
	на виробничі потреби			9,6	10,6	9,9

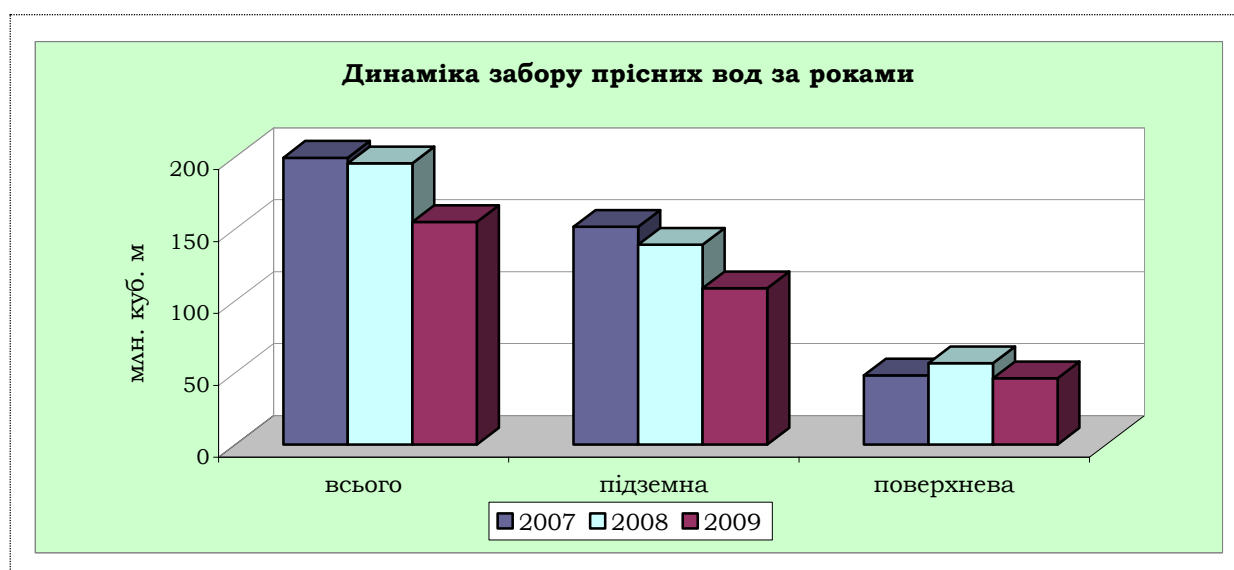

Рис. 5.12.1

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.12.2):

Таблиця 5.12.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	93,2	90,6	91,3	92,9	94,3
бактеріологічні	1,1	0,9	0,85	0,7	0,5
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	71,9	71,9	75	75	75,8
бактеріологічні					

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання були зафіксовані у 2008 р. - 1; у 2009 р. - 1.

Системи централізованого питного водопостачання

Згідно наданих даних у 2009 р. послугами централізованого питного водопостачання в області було забезпечено: 166 населених пунктів та 1048155 населення. Цілодобове водопостачання мали 98 населених пункти та 613604 населення.

Питоме водоспоживання у 2009 р. дорівнювало в цілому по області - 175: для міст - 180; для смт та сільських н/п - по 150 л/добу на людину.

Водозабори централізованого питного водопостачання за своєю чисельністю у 2008-2009 рр. практично не змінилися: поверхневі та підземні залишилися рівними 3 та 91, відповідно, окремі свердловини зменшилися з 604 до 601. Потужність водозаборів за цей період знизилась з 195,56 до 154,77 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2008-2009 рр., становили: 195,56 та 154,77 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 24,7 та 28,8 %. Вся піднята вода була знезаражена (рис. 5.12.2).

За період з 2008 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) склали 64,5 та 56,6 %, відповідно (рис. 5.12.3).

Обсяги реалізації питної води протягом 2008-2009 рр. згідно наданих даних дорівнювали, відповідно: всього - 69,44 та 63,14 млн. м³/рік або 35,5 та 40,8 % до піднятої води; населенню - 37,63 та 35,94 млн. м³/рік або 19,2 та 23,2 % до піднятої води.

Середньодобова подача питної води протягом останніх двох років становила: за категорією «усі споживі» - 535,8 та 424 тис. м³/добу; «населення» - 401,8 та 318 тис. м³/добу, відповідно.

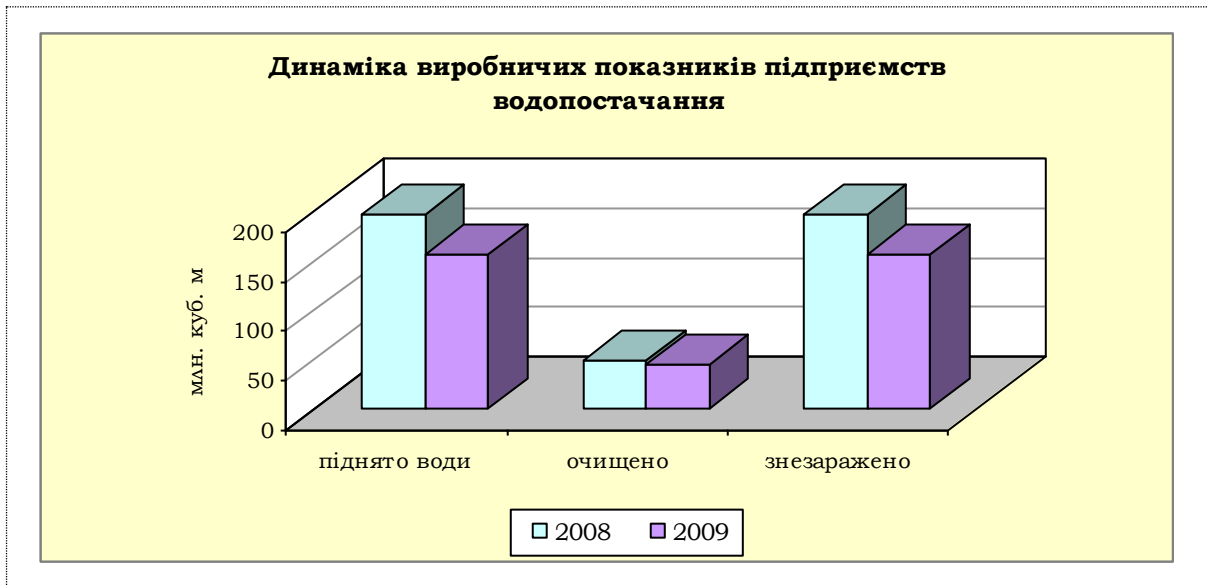

Рис. 5.12.2

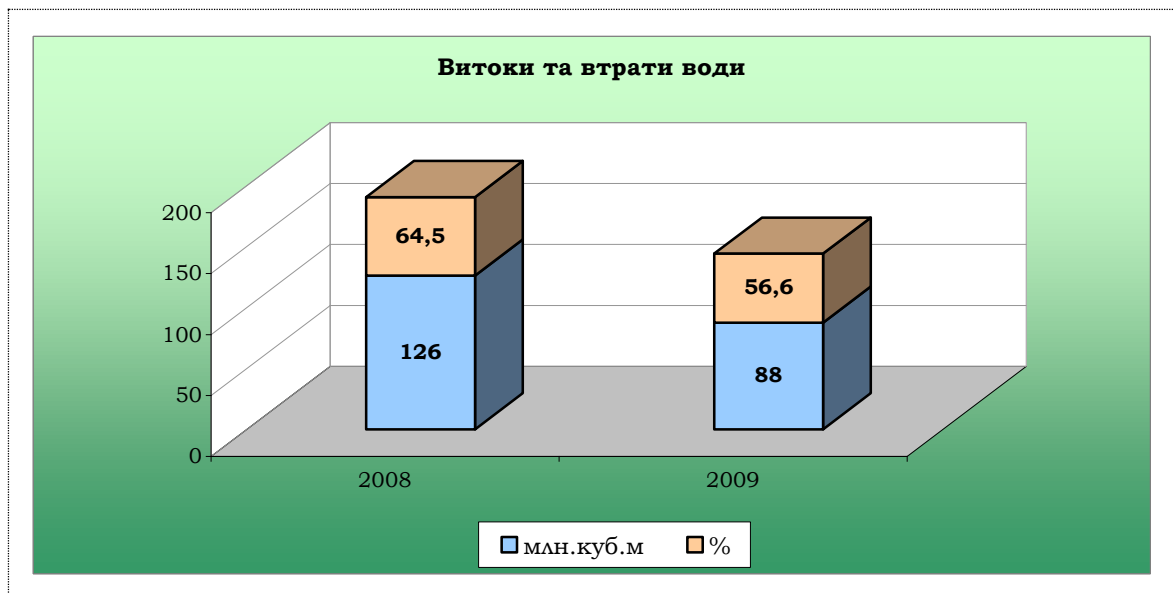

Рис. 5.12.3

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2008 по 2009 роки знизились з 334,8 до 282,3 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період зросли з 1711 до 1823 кВт год/1000 м³ води.

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання у 2008-2009 роках дорівнювала 177 та 189, а кількість насосів у 2009 р. - 914, з них 142 або 15,5 % потребували заміни, протягом року було замінено 110 насосів.

Сумарна проектна потужність водопровідних насосних станцій становила 536,8, а фактична - 225,9 млн. м³/рік, що складає біля 42 % їх завантаження.

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області з 2008 по 2009 рік зменшились на 120,4 км до 7220,8 км. У структурі мереж за ці 2 роки змін не

відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж залишилась на рівні 33 %; внутрішньо кварталних мереж - 2 %; вуличних мереж - 65 % (рис. 5.12.4).

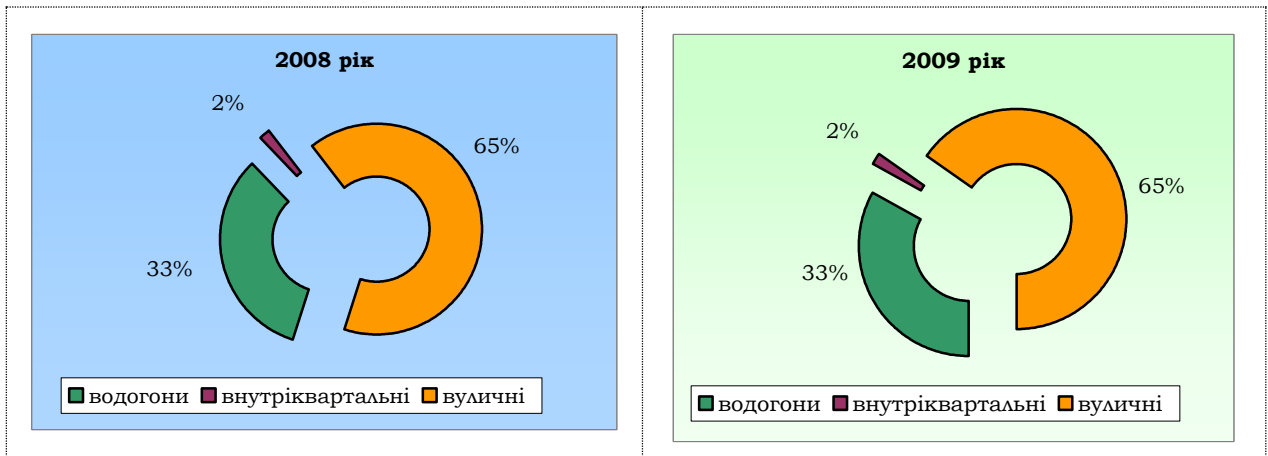

Рис. 5.12.4

Технічний стан водопровідних мереж в останні два роки погіршився: у 2008 р. - 62 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 65 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2008 р. було замінено лише 0,5 % зношених труб; у 2009 р. - 0,8 % (рис. 5.12.5).

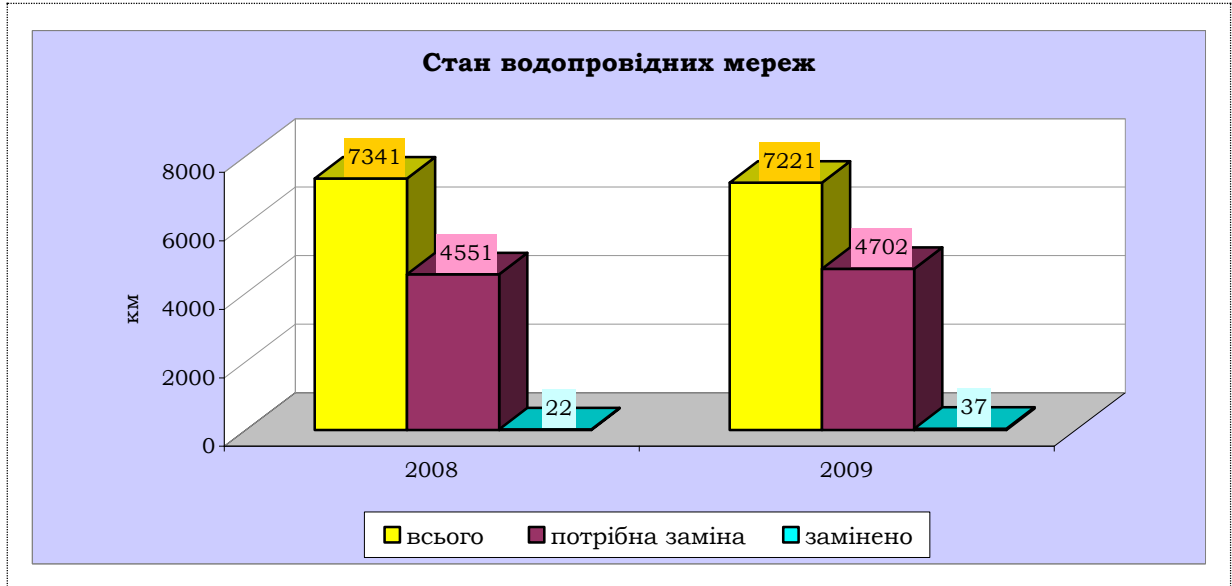

Рис. 5.12.5

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2008 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала 14410 та 13609; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, склала 2 та 1,9 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2008 по 2009 рр. зростає на 2 - до 215, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 4 до 481 тис. м³.

Чисельність водонапірних башт у цей період складала 34 з загальним об'ємом 57,5 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок знизилась з 2678 до 2327.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2008-2009 роках зросло з 8 до 12 %; для квартир цей показник становив 65 та 67 %, відповідно.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2008-2009 рр. дорівнювали - по 2,52 грн./м³; максимальні - по 9 грн./м³.

Для населення: мінімальні та максимальні тарифи у 2008-2009 рр. становили - по 3,9 грн./м³ (рис. 5.12.6).

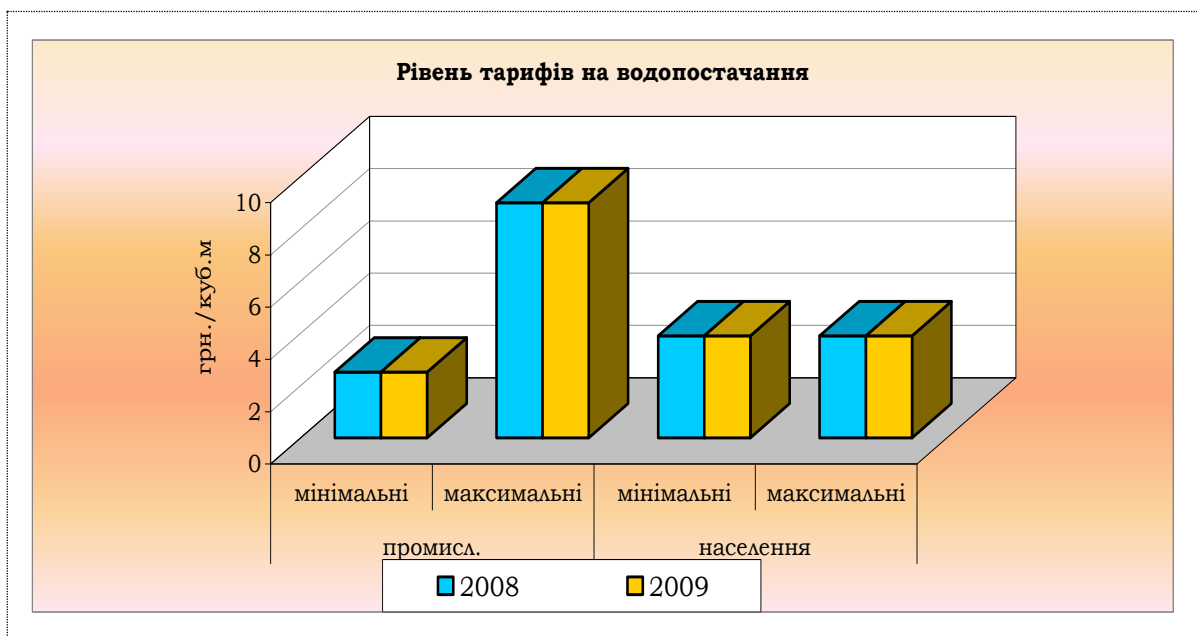

Рис. 5.12.6

Собівартість послуг з централізованого водопостачання з 2008 по 2009 рік зростає з 4,63 до 4,91 грн./м³.

Рівень відшкодування наданих послуг у 2008-2009 рр. становив, відповідно: для промисловості - 99 та 91 %; для населення - 70 та 66 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.12.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:					22,113
Будівництво нових об'єктів					0,162
Реконструкція і модернізація об'єктів				0,5	5,004
Капремонт і відновлення стану об'єктів				2,4	10,004
Інші заходи (розшифрувати)					6,943

Системи централізованого водовідведення

Згідно наданих даних у 2008-2009 рр. послугами централізованого водовідведення в області було забезпечено: 59 населених пунктів (20 міст, 11 смт, 27 сільських) та 247440 населення.

Питоме водоспоживання у 2008-2009 рр. дорівнювало: для міст - 180; для смт - 175; для сільських н/п - 150 л/добу на людину.

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення становили: у 2008 р. - 17044,5; у 2009 р. - 14113,6 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 353 та 312 кВт год/1000 м³ води.

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом останніх двох років дорівнювала 118; насосів - 294. Потребували заміни у 2008 р. - 18; у 2009 р. - 15, з них було замінено - 8. Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у 2008 р. знаходилось на рівні 28 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за два останніх роки залишилась рівною 54; з них потребували реконструкції 35 та 36, відповідно.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області становили у 2008 р. - 1751; у 2009 р. - 1752,4 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулось: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж становила 32 %; внутрішньо кварталних мереж - 8 %; вуличних мереж - 60 % (рис. 5.12.7).

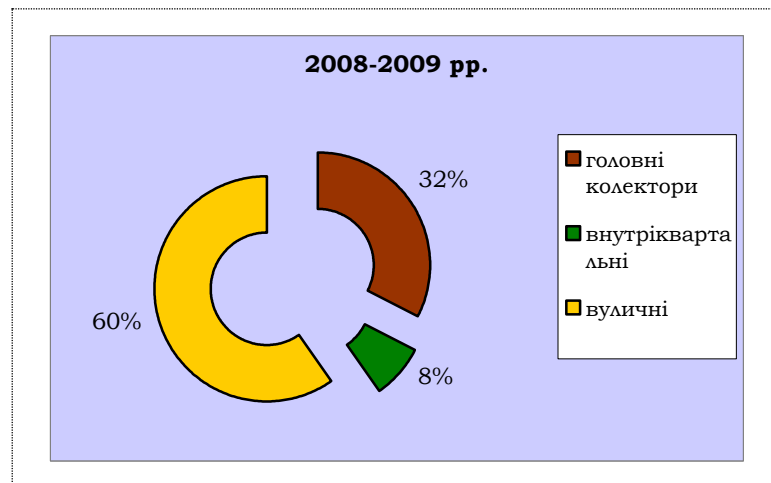

Рис. 5.12.7

Технічний стан каналізаційних мереж залишався важким; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2008 р. - 44,9; у 2009 р. - 47,9 %; з них було замінено 0,8 та 0,2 %, відповідно (рис. 5.12.8).

Тарифи на послуги централізованого водовідведення у 2008-2009 роках складали:

для промисловості: мінімальні - по 4,32; максимальні - по 8,04 грн./м³.

для населення: мінімальні та максимальні - по 2,76 грн./м³.

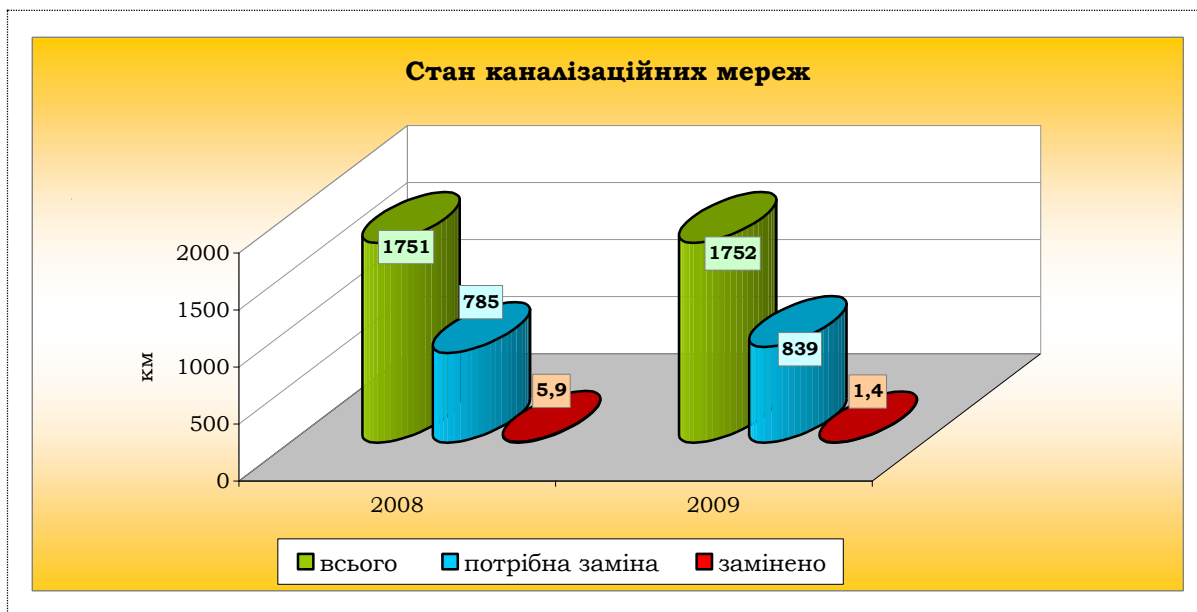

Рис. 5.12.8

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 2,7 (у 2008 р.) до 3,09 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у ці роки становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 218 та 204 %;
- ♦ для населення - 85 та 75 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.12.4

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:					1,674
Будівництво нових об'єктів					0,065
Реконструкція і модернізація об'єктів					0,167
Капремонт і відновлення стану об'єктів					0,763
Інші заходи (розшифрувати)					0,679

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.12.5

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість випусків стічних вод					
	всього				39	37
	господарсько-побутових				39	35
2	Недостатньо очищених					
	всього				25	21

3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього				48,3	48,0
	нормативно очищених				42,5	39,2
	недостатньо очищених				5,8	4,8
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього				45,4	48
	нормативно очищених				39,6	39,2
	недостатньо очищених				5,8	4,8

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Область має одну з найскладніших систем водопостачання, обумовлену техногенним забрудненням навколишнього середовища Донбасу. Через віддаленість водних джерел від споживачів здійснюється багаторазове (до 7 разів) перекачування води, що добувається в заплаві Сіверського Дінця і транспортується магістральними водогонами у складних умовах рельєфу Донецького кряжа на відстань до 200 км у південні регіони області, де джерела питної води відсутні взагалі.

На сьогодні водопровідно-каналізаційні мережі області знаходяться у критичному стані, оскільки мають майже стовідсоткову зношеність. Очисні споруди зношені на 55-80 %.

Залишається напруженою ситуація з безперебійним централізованим водопостачанням населених пунктів області. Основною причиною незадовільного водопостачання є подача води за графіками або повне припинення її подачі протягом доби і більше. Особливо це характерно для південних регіонів області, що знаходяться за десятки кілометрів від основних джерел водопостачання. Деякі населені пункти, окремі вулиці міст, об'єкти існують тільки за рахунок привізної води.

Перебої централізованого водопостачання населених пунктів призводять до відсутності умов дотримання протиепідемічного режиму на об'єктах підвищеного епідемічного ризику: дитячих і підліткових установах, харчових підприємствах, лікувально-профілактичних закладах тощо. Порушуються умови особистої гігієни населення і санітарно-побутового режиму в житлових будинках. Через відсутність води населення змушене використовувати інші випадкові джерела, вода яких не відповідає санітарним нормам. У зв'язку з перебоями водопостачання порушується технологічний процес роботи каналізаційних систем і очисних споруд, що може спричинити аварійні ситуації та забруднення навколишнього природного середовища стічними водами.

Стан водопостачання сільських населених пунктів області також залишається незадовільним, продовжується зменшення кількості сільських водопроводів. Знезаражування питної води на них, як правило, не проводиться, виробничий лабораторний контроль за якістю питної води практично не здійснюється.

Органами виконавчої влади та місцевого самоврядування не завжди забезпечується прийняття споруд водопостачання на баланс та їх обслуговування, частина водопроводів залишається безхазяйною. Крім того, не скрізь створені служби або хоча б бригади з експлуатації сільських водопроводів, не

вирішуються питання впровадження виробничого лабораторного контролю якості питної води на сільських водопроводах.

Якість питної води сільських водопроводів (на балансі сільських рад) централізованого водопостачання гірше якості води комунальних (на балансі ТОВ «Луганськвода» та міських водоканалів) водопроводів.

На тимчасове використання джерел з відхиленнями від вимог стандартів за окремими хімічними показниками на водозаборах ТОВ «Луганськвода» протягом 2009 року було видано 2 висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи на подачу питної води з відхиленнями від встановлених вимог за умови виконання заходів щодо покращання якості води за окремими показниками. Невиконання цих заходів не тільки не дозволяє покращити якість питної води, а призведе до ситуації, коли ТОВ «Луганськвода» вимушене просити одержання тимчасового погодження на подачу питної води з показниками, гіршими за ті, за якими надано попередній висновок МОЗ України.

Проблемними залишаються питання організації децентралізованого водопостачання населених пунктів області.

Стабілізувати ситуацію планувалося за рахунок Програми реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Луганської області на 2004-2006 роки і на період до 2010 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2004 № 919 і Регіональної програми «Питна вода Луганщини» на 2005-2020 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 23.09.2005 № 20/85.

У період 2005-2006 років з державного бюджету виділено та освоєно 45,81 млн. грн., місцевого – 6,44 млн. грн., інших джерел – 23,27 млн. грн.; у 2007 році з державного бюджету виділено та освоєно 31,59 млн. грн., інших джерел – 16,12 млн. грн.; у 2008 році з державного бюджету виділено та освоєно 6,94 млн. грн., місцевих бюджетів – 3,845 млн. грн., інших джерел – 4,956 млн. грн. У 2009 році кошти з державного бюджету не виділялись. Частково заходи зазначених програм виконано за рахунок концесійних платежів ТОВ «Луганськвода», коштів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, місцевих бюджетів, обласного фонду охорони навколишнього природного середовища. Загалом у 2009 році освоєно 52,8 млн. грн., за рахунок яких проведено заміну водопровідних і каналізаційних мереж, реконструкцію водопровідних і каналізаційних насосних станцій та очисних споруд.

Неприйняття заходів щодо оздоровлення технічного стану водопровідних і каналізаційних споруд і мереж, незадовільна якість питної води, що подається до населених пунктів області, може стати причиною виникнення спалахів гострих кишкових та інфекційних захворювань серед населення, тому потребує прийняття невідкладних заходів щодо покращання стану об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства області, виконання органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, водопостачальними організаціями усіх форм власності заходів, передбачених Законами України від 10.01.2002 № 1645-ІІ «Про питну воду та питне водопостачання» та від 24.02.1994 № 4004-ХІІ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

5.13 Львівська область

Територія Львівської області розташована в межах басейнів рр. Дністра (50 %), Вісли (40 %) та Дніпра (10 %). Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Західний Буг (довжина в межах області 195 км) та Дністер (207 км); середні річки Стрий, Серет, Сан, Стир, а також 8943 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 74 водосховища, 2 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, в цілому по області складала: у 2005-2007 рр. - по 8; у 2008 р. - 17; у 2009 р. - 18.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.13.1):

Таблиця 5.13.1

Показники	кількість/% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	207/ 2,9	263/ 3,5	382/ 4,9	286/ 3,8	248
бактеріологічні	366/ 2,9	283/ 2,2	269/ 2,1	269/ 2,2	183
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	120/ 6,2	149/ 7,6	97/ 4,3	108/ 6,2	123
бактеріологічні	284/ 13,2	286/ 12,4	186/ 8,5	256/ 11,0	202

♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 2,9-4,9 %; за бактеріологічними 2,1-2,9 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 4,3-7,6 %; за бактеріологічними 8,5-13,2 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	155	148	175	180	176
Передано справ на розгляд до прокуратури	3	3	1	3	1
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	131	159	129	128	104

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області не змінювався і дорівнював за населеними пунктами: у містах - 100; у смт - 68,6; у сільських н/п - 7,1 % (рис. 5.13.1).

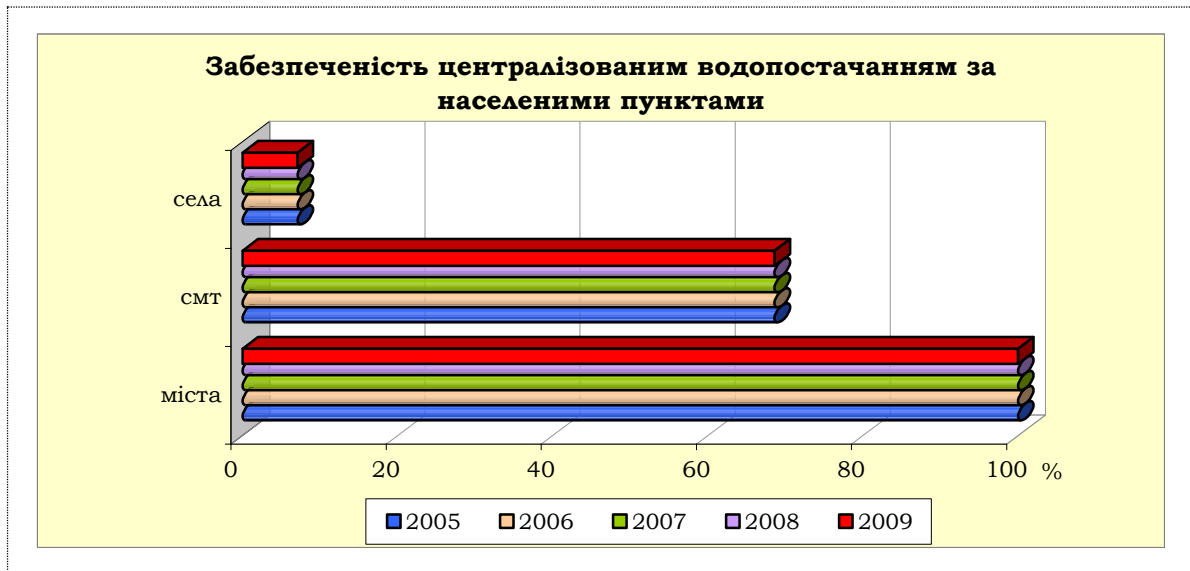

Рис. 5.13.1

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2006 рр. - по 55 %; у 2007 р. - 59,4 %; у 2008 р. - 65,2 %; у 2009 р. - 72,5 %.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років не змінювалась і складала: всього - 51; спеціалізованих комунальних - 24; багатогалузевих комунальних - 20; відомчих - 4 (рис. 5.13.2).

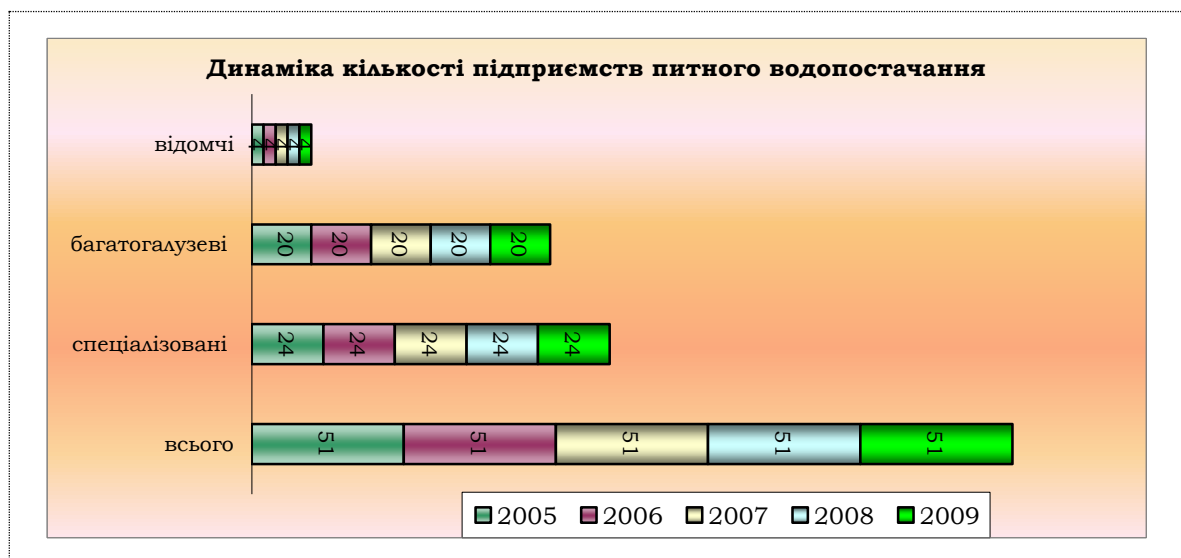

Рис. 5.13.2

За формою власності - кількість комунальних підприємств знизилась з 47 до 45, державних - залишилась без змін - 4; інших форм - збільшилась на 1 - до 3.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. не змінювались, їх чисельність становила: поверхневих - 6; підземних - 76; окремих свердловин - 354. Сумарна потужність водозаборів у цей період дорівнювала 307,5 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 146,4; 145,6; 141,8; 140,7 та 139,6 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної і знезараженої води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 4,2 та 94,9 %; 3,3 та 95,1 %; 2,8 та 95,7 %; 1,9 та 97,7 %; 1,9 та 97,3 % (рис. 5.13.3).

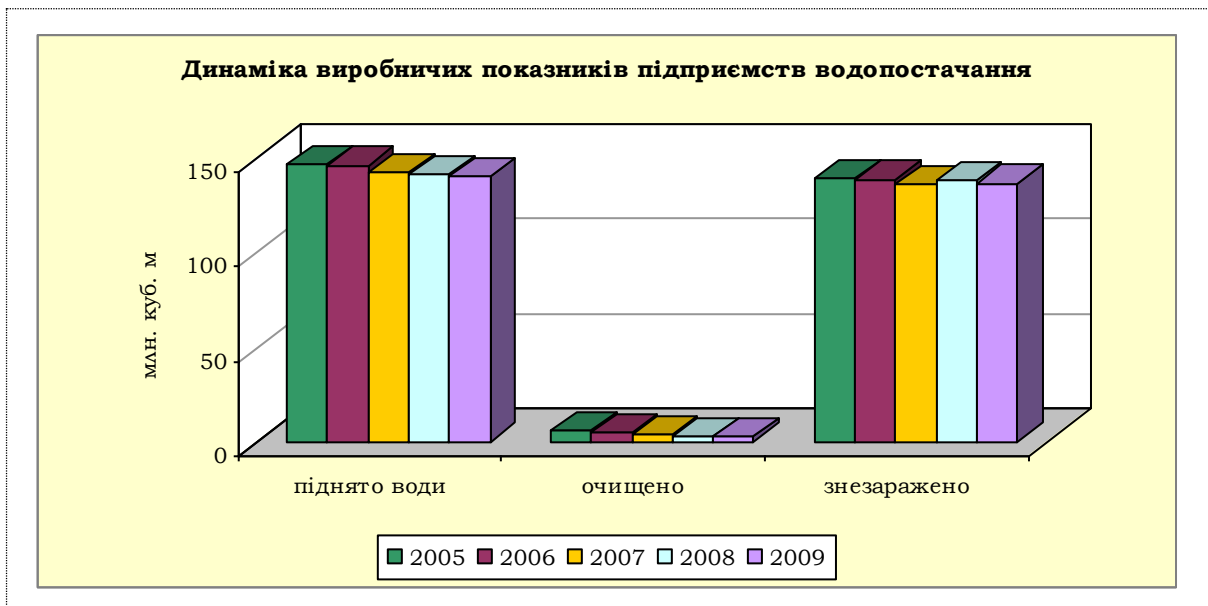

Рис. 5.13.3

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 34,8; 34,6; 33,8; 36,7 та 37,2 %, відповідно (рис. 5.13.4).

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 95,4 до 87,7 млн. м³/рік або з 65,2 до 62,8 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 75,1 до 64,9 млн. м³/рік або з 51,3 до 46,5% (рис. 5.13.5). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 79-74 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 405; 405; 393; 398 та 390 тис. м³/добу; «населення» - 309; 304; 297; 295 та 296 тис. м³/добу, відповідно.

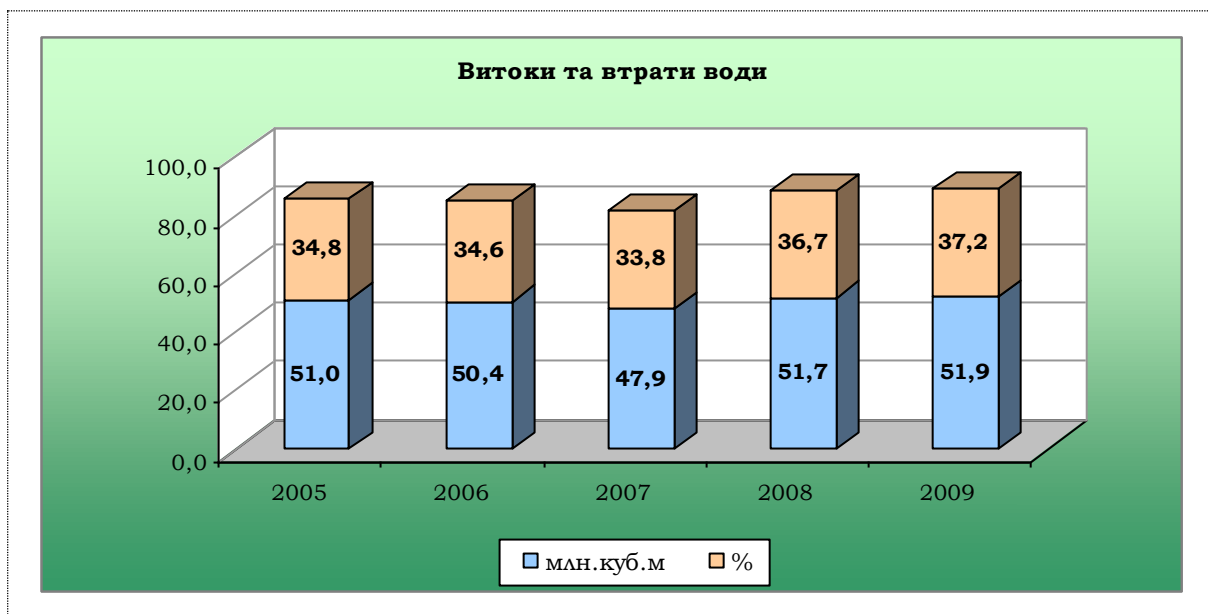

Рис. 5.13.4

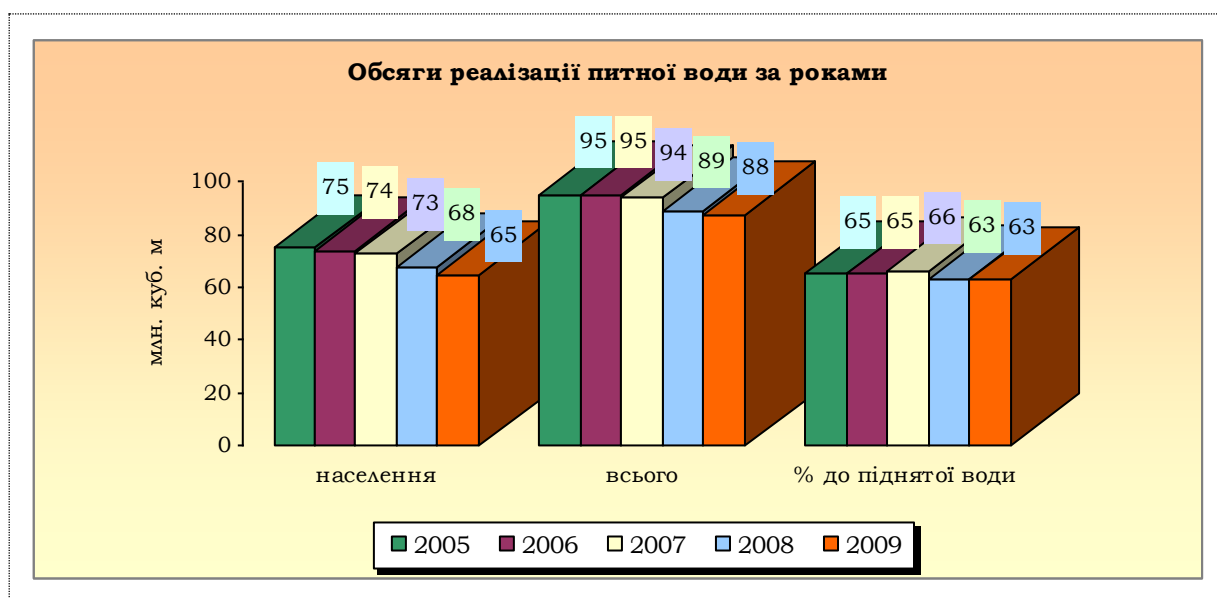

Рис. 5.13.5

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 167,4 до 137,9 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 1143-1013 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.13.6).

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі періоду з 2005 по 2009 рр. зростає з 484 до 493. При цьому кількість НС-I, НС-II та НС-III залишалась без змін (354, 67 та 11, відповідно), а НС підкачування збільшилась на 9 (рис. 5.13.7).

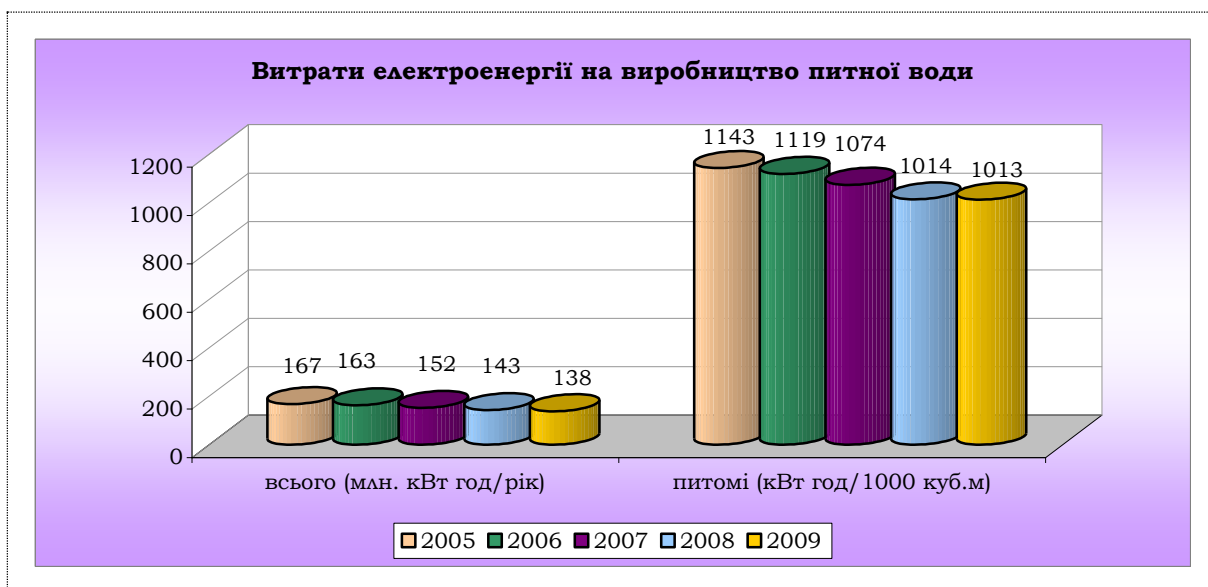

Рис. 5.13.6

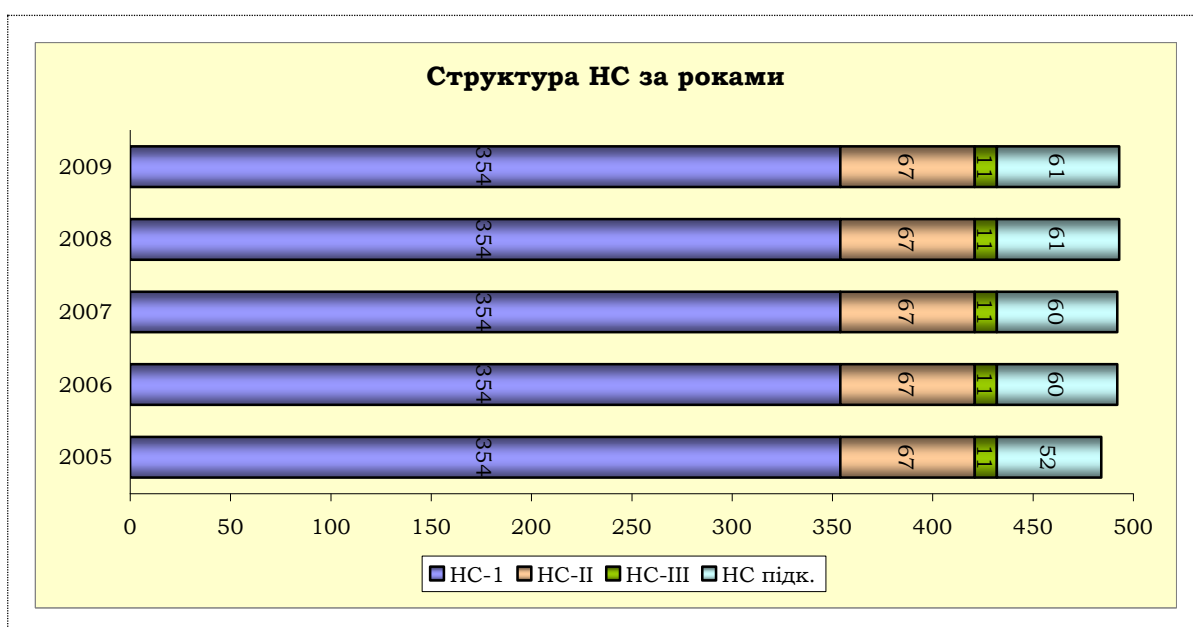

Рис. 5.13.7

Співвідношення фактичної потужності насосних станцій I-підйому до її проектної величини у вказані роки дорівнювало біля 54 %.

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років майже змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 1 до 72 %; НС-II та НС-III - залишились без змін - 14 та 2 %, відповідно; НС підкачування - збільшилась на 1 до 12 % (рис. 5.13.8).

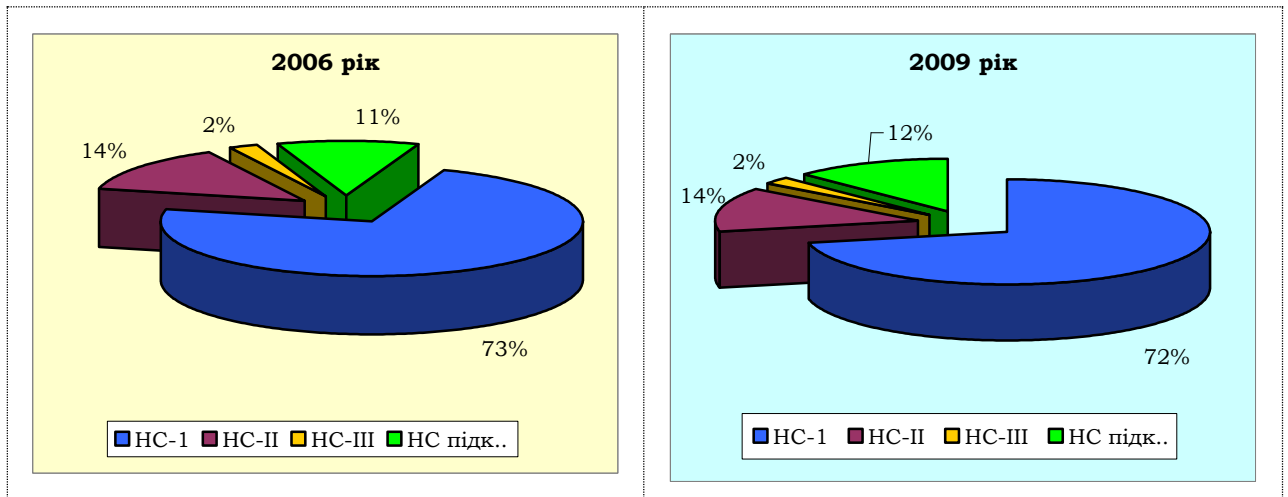

Рис. 5.13.8

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 19 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 728; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік трохи знижувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 39,8; 40,7; 37,6; 35,7 та 35,3 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 48,2; у 2006 р. - 53; у 2007 р. - 58,9; у 2008 р. - 65,4; у 2009 р. - 52,5 % (рис. 5.13.9).

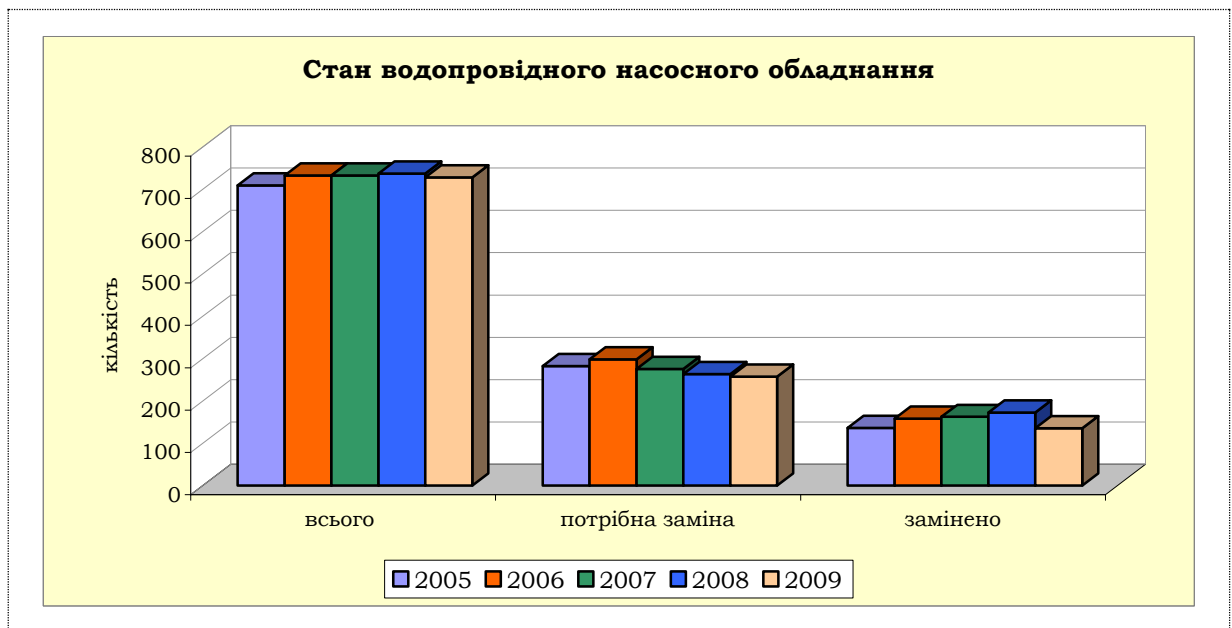

Рис. 5.13.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 272,8 км і становили у 2009 р. - 3885,8 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж знизилась на 1 до 31 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 18 %; вуличних мереж зросла на 2 до 52 % (рис. 5.13.10).

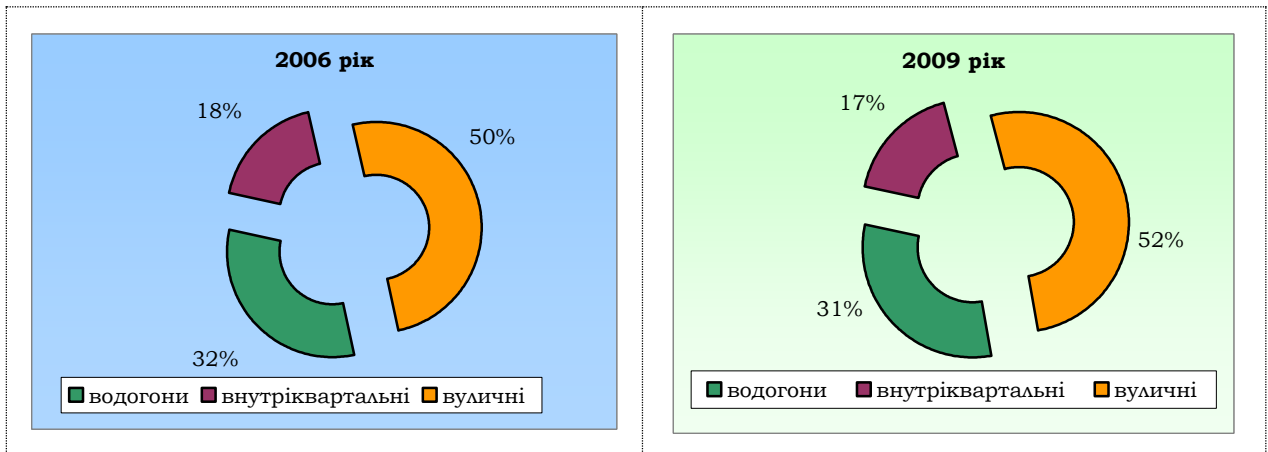

Рис. 5.13.10

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 43,4 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 48,5 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 1,6 % зношених труб; у 2006 р. - 2; у 2007 р. - 2,3; у 2008 р. - 2,6; у 2009 р. - 2,3 % (рис. 5.13.11).

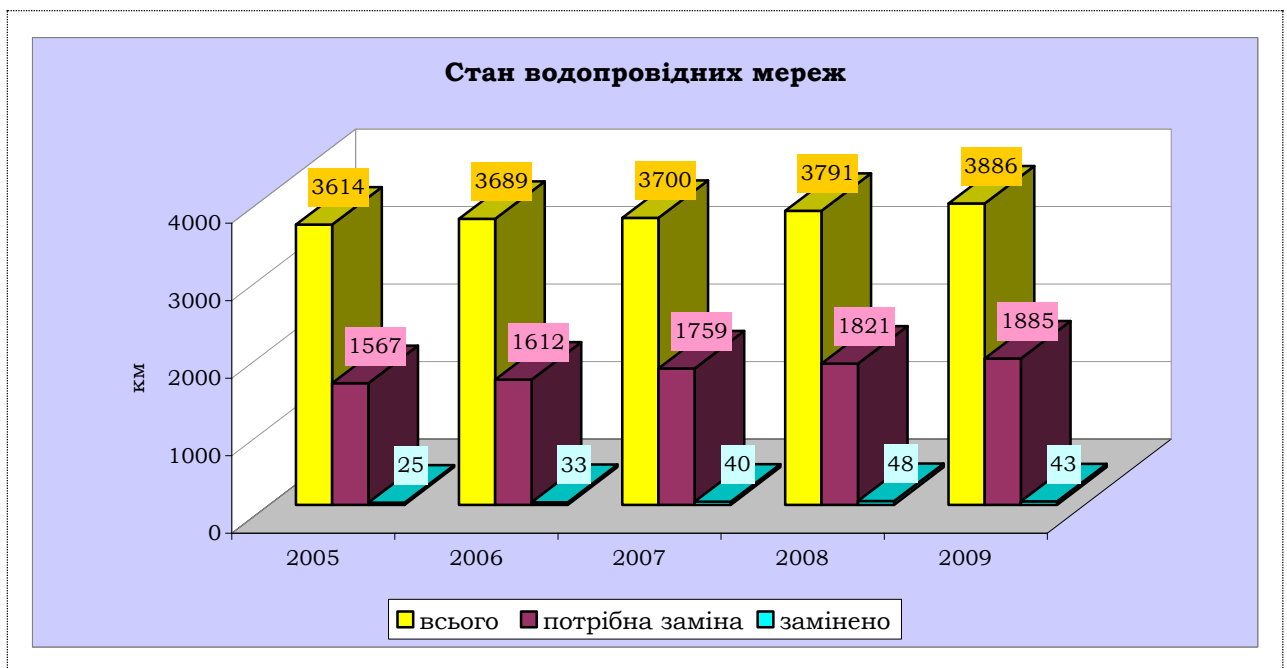

Рис. 5.13.11

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 18069; 18077; 17758; 117817 та 17486; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 4,9; 4,9; 4,8; 4,7 та 4,5 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 7 - до 123, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 18,6 до 347,2 тис. м³.

За цей період кількість водонапірних башт залишилась рівною 20 з загальним об'ємом 13,7 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 870; у 2006 р. - 840; у 2007 р. - 787; у 2008-2009 рр. - по 681. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 189 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках зростало повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 28,4 %; у 2006 р. - 31,7 %; у 2007 р. - 35,5 %; у 2008 р. - 39,8 %; у 2009 р. - 41,7 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 13,9 %.

Для квартири цей показник становив у 2009 р. - 71 % (рис. 5.13.12).

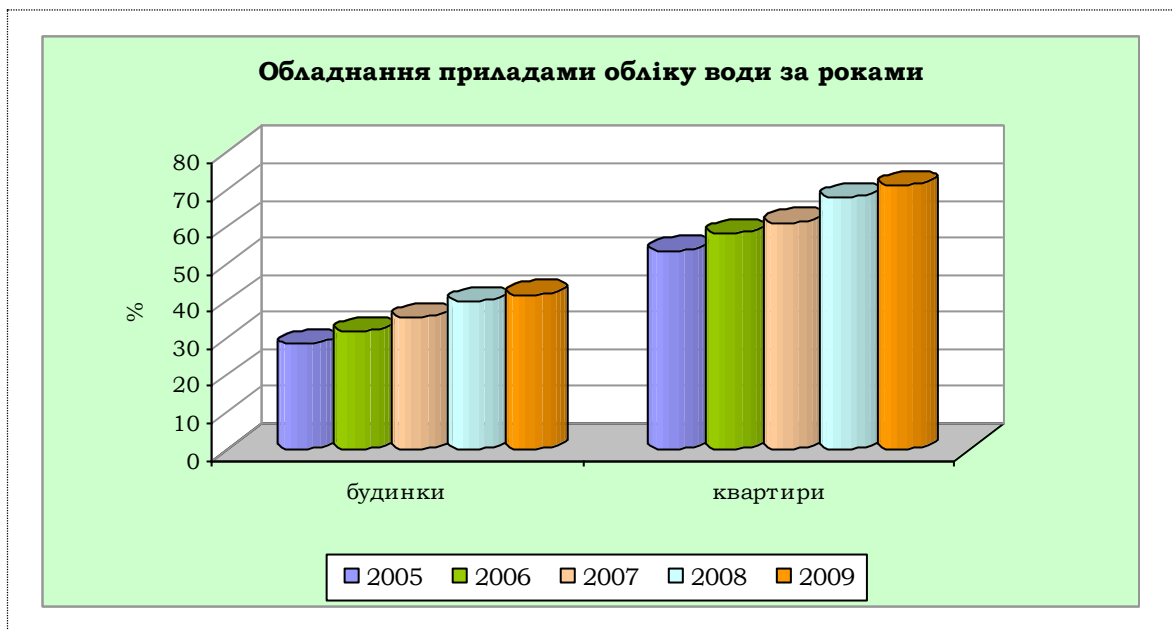

Рис. 5.13.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,057; у 2006р. - 1,24; у 2007 р. - 1; у 2008 р. - 1,14; у 2009 р. - 1,576 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 12,74; у 2007 р. - 13,39; у 2008-2009 рр. - по 15,6 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,68; у 2006 р. - 0,92; у 2007 р. - 0,93; у 2008 р. - 0,97; у 2009 р. - 1,35 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 2,23; у 2006 р. - 4,19; у 2007 р. - 3,86; у 2008 р. - 4,56; у 2009 - 7,9 грн./м³ (рис. 5.13.13).

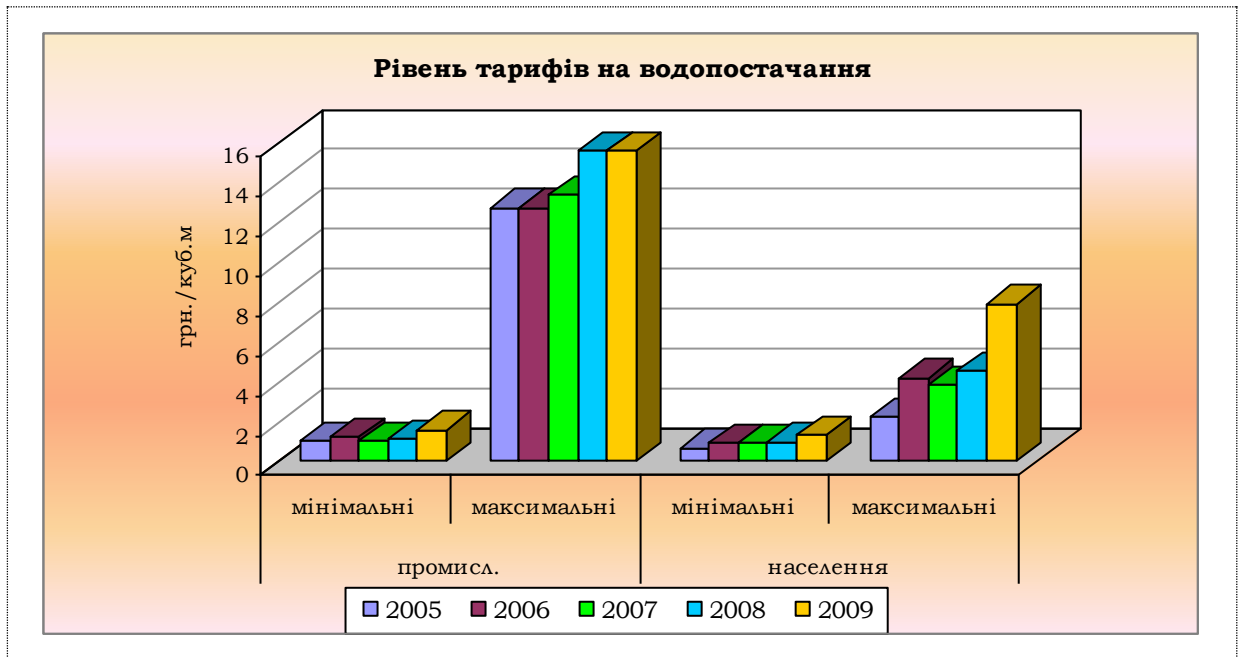

Рис. 5.13.13

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,11 (у 2005 р.) до 2,66 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 167; 140; 151; 132 та 143 %;
- ♦ для населення - 63; 56; 63; 65 та 100 %.

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2008 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 2; 2,9; 2,3; та 3 %.
- ♦ за бактеріологічними - 1,6; 1,7; 1,3; та 1,5 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» протягом 2005-2007 рр. коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 2,3; 2,8 та 4,1 %;
- ♦ за бактеріологічними - 2,5; 2,1 та 1,7 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 4,2-9,7 %; за бактеріологічними 3-5,2 % (табл. 5.13.2).

Таблиця 5.13.2

№	Найменування показника	кількість/ % до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	78/2	129/2,9	102/2,3	126/3,0	111
	<i>бактеріологічними</i>	126/1,6	129/1,7	104/1,3	112/1,5	57
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	32/3,8	36/3,7	51/4,8	42/4,7	38
	<i>бактеріологічними</i>	53/4,6	43/3,5	52/3,9	42/3,7	36
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	97/4,2	98/4,6	229/9,7	118/4,9	99
	<i>бактеріологічними</i>	190/5,2	111/3,0	111/3,0	115/3,1	90
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	134/2,3	179/2,8	269/4,1	5991	5790
	органолептичними	106	150	235	162	124
	загальною мінералізацією	10	7	2	1	0
	санітарно-токсичними	18	22	32	34	38
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	264/2,5	231/2,1	191/1,7	10388	10050
	колі-індексом	246	230	185	181	140
	колі-індексом 20 і більше	162	159	134	134	99

Заходи з санітарного нагляду. За період 2006-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання збільшилась з 1462 до 1662 (табл. 5.13.3).

Таблиця 5.13.3

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів		1462	1715	1560	1662
Об'єкти з порушенням санітарних норм		115	136	168	131
Питома вага порушень санітарних норм, %		7,8	7,9	10,7	7,8
Накладено штрафів	155	148	175	180	176
<i>з них отримано</i>	116	121	143	152	161
Справи, направлені у слідчі органи	3	3	1	3	1
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	1	3	-	1	
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	132	163	135	134	110
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	1	4	6	6	6
<i>тимчасово</i>	131	159	129	128	104
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	73	77	40	82	78

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінювався і дорівнював за населенням: у містах - 93,2; у смт - 72 % (рис. 5.13.14).

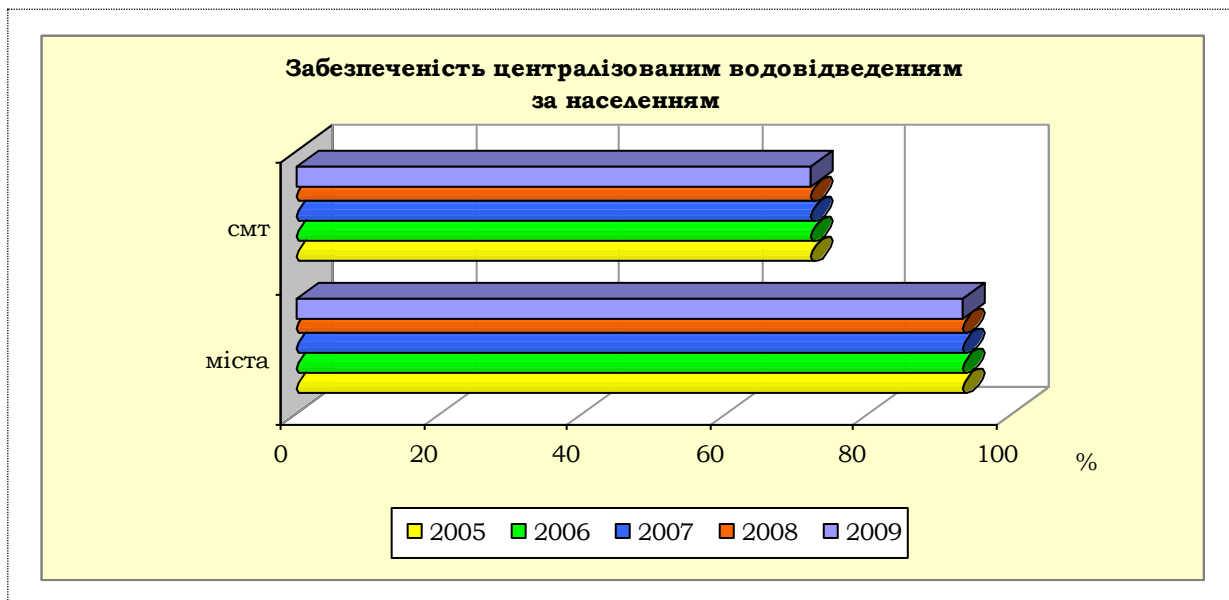

Рис. 5.13.14

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.13.15).

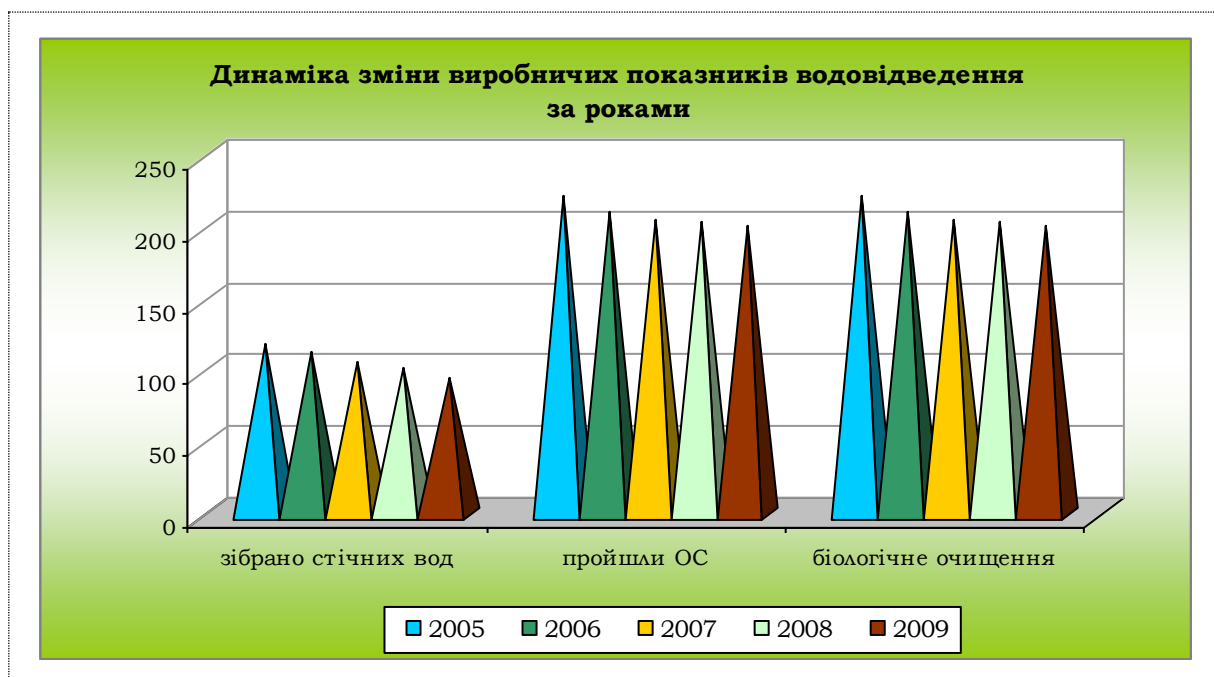

Рис. 5.13.15

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 118,2; у 2006 р. - 112,1; у 2007 р. - 105,3; у 2008 р. - 101,8; у 2009 р. - 94,2 млн. м³/рік. Обсяги стічних вод, які пройшли повне біологічне очищення дорівнювали, відповідно за роками: 221,6; 209,9; 205,2; 203 та 200,2 млн. м³/рік. Доочищення стічних вод у цей період не проводилось

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 67,5 до 54,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 305; 294; 288; 275 та 273 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.13.16).

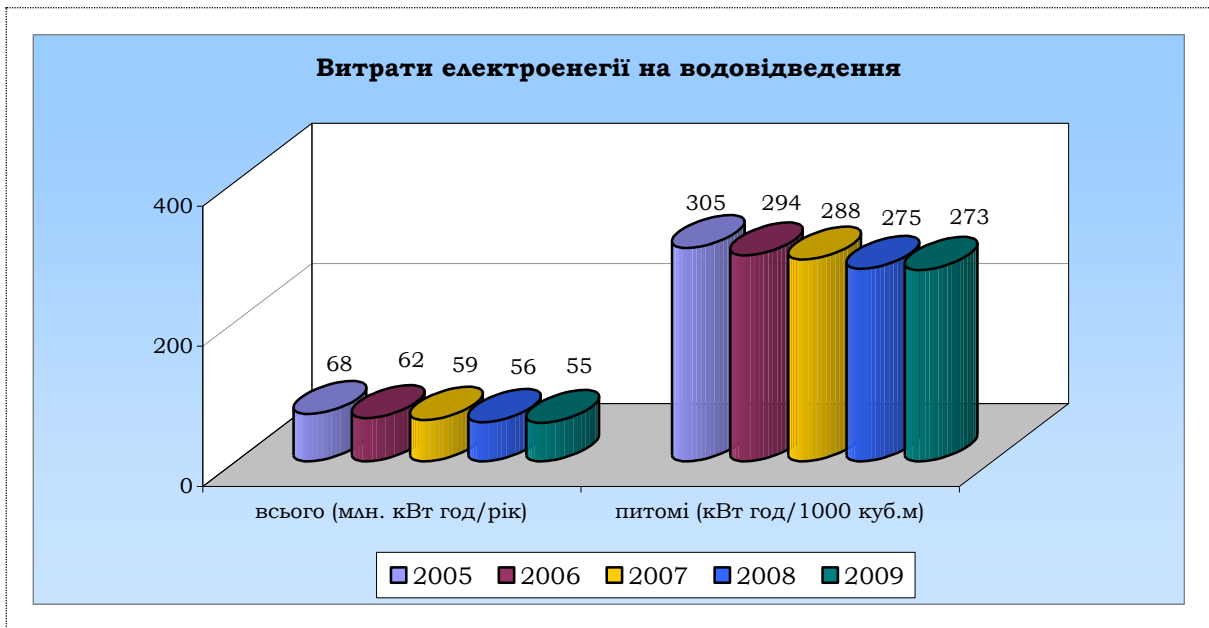

Рис. 5.13.16

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. не змінилась і дорівнювала - 60. Кількість каналізаційних насосів також залишилась рівною 315; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 57,8; у 2006 р. - 55,9; у 2007 р. - 52,1; у 2008 р. - 49,5; у 2009 р. - 46,3 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 2,2; 3,4; 7,3; 5,1 та 6,8 % (рис. 5.13.17).

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 53; з них потребували реконструкції 29-30 (рис. 5.13.18).

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. зросла з 283 до 292,7 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась з 246,1 до 233,2,7 млн. м³/рік (рис. 5.13.19). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило відповідно за роками: 87; 81,7; 79,9; 79, та 79,7 %.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 50,8 км і становили у 2009 р. - 1786,8 км.

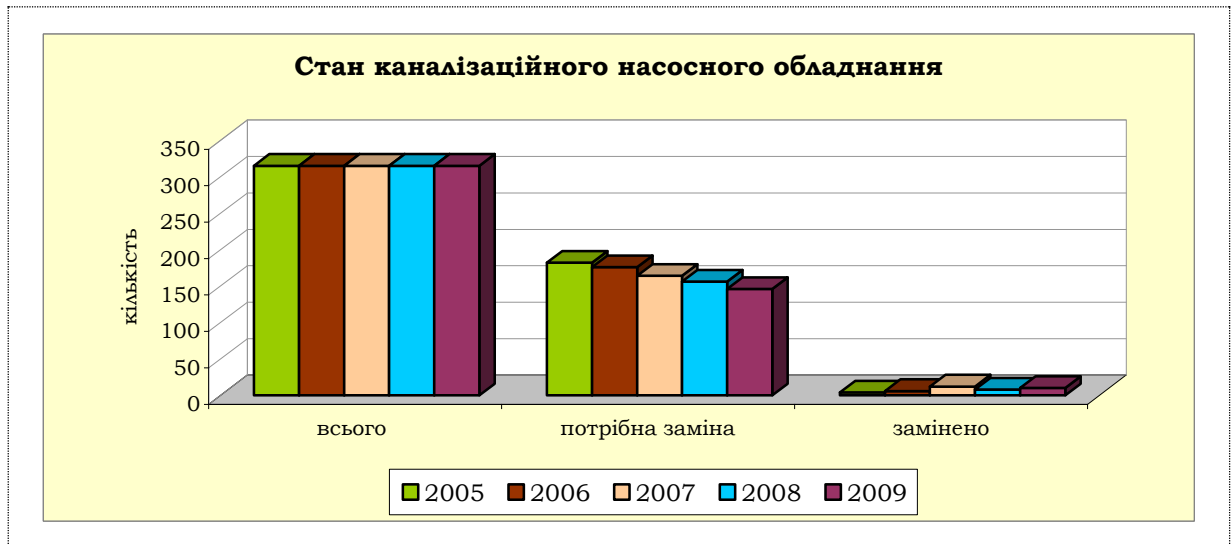

Рис. 5.13.17

Рис. 5.13.18

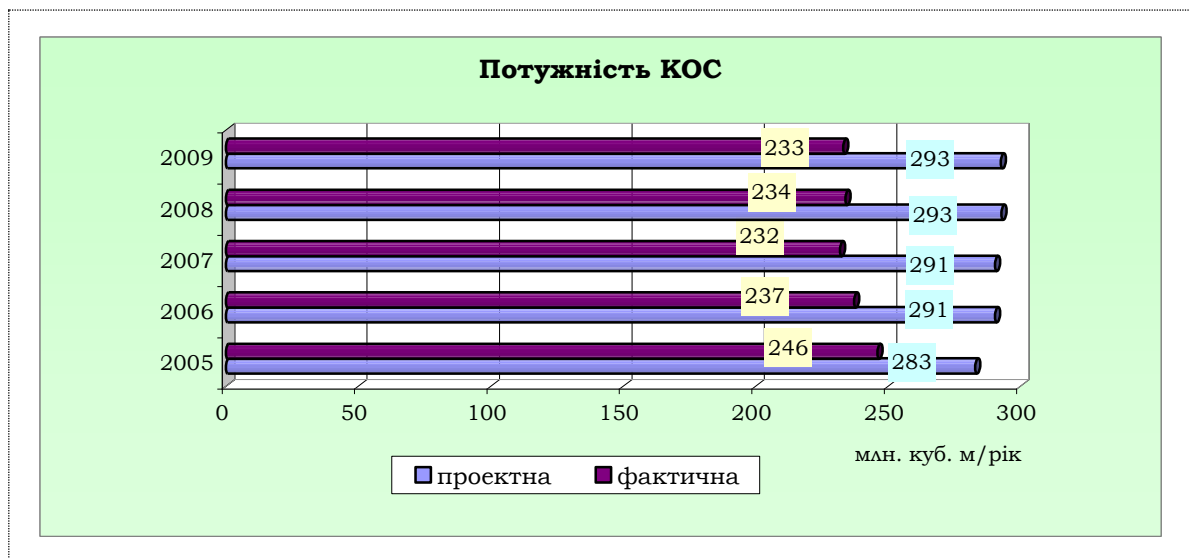

Рис. 5.13.19

У структурі мереж відбулися такі зміни: частка головних колекторів залишилась рівною 24 %; напірних колекторів - 7 %; тунельних колекторів глибокого залягання - 1 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 24 %; вуличних мереж зросла на 1 до 44 % (рис. 5.13.20).

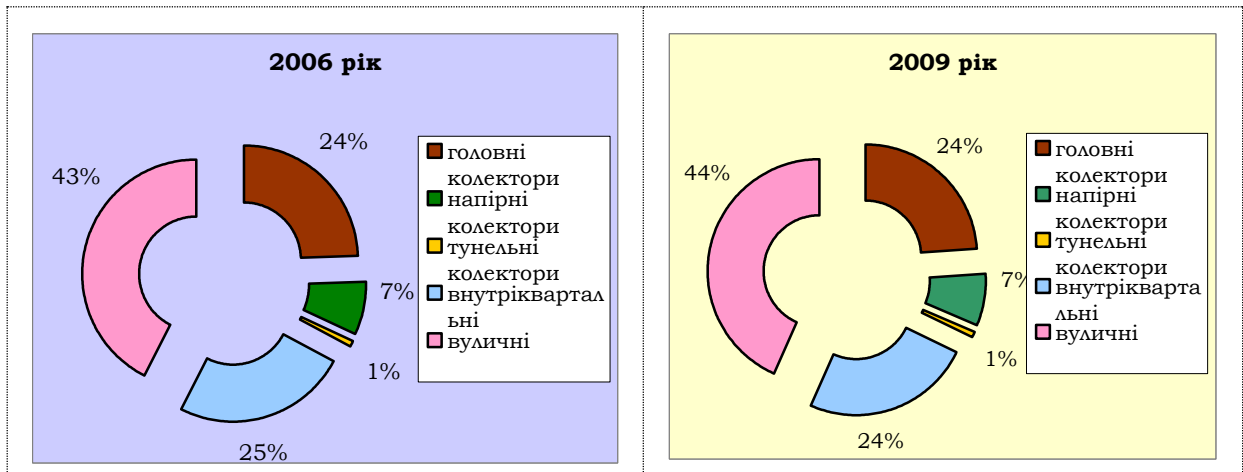

Рис. 5.13.20

Технічний стан каналізаційних мереж протягом всього періоду прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 19,4; у 2006 р. - 22,1; у 2007 р. - 23,3; у 2008 р. - 24,6; у 2009 р. - 25 %; з них було замінено 4,5; 4,2; 4,5; 5,4 та 4,7 %, відповідно (рис. 5.13.21).

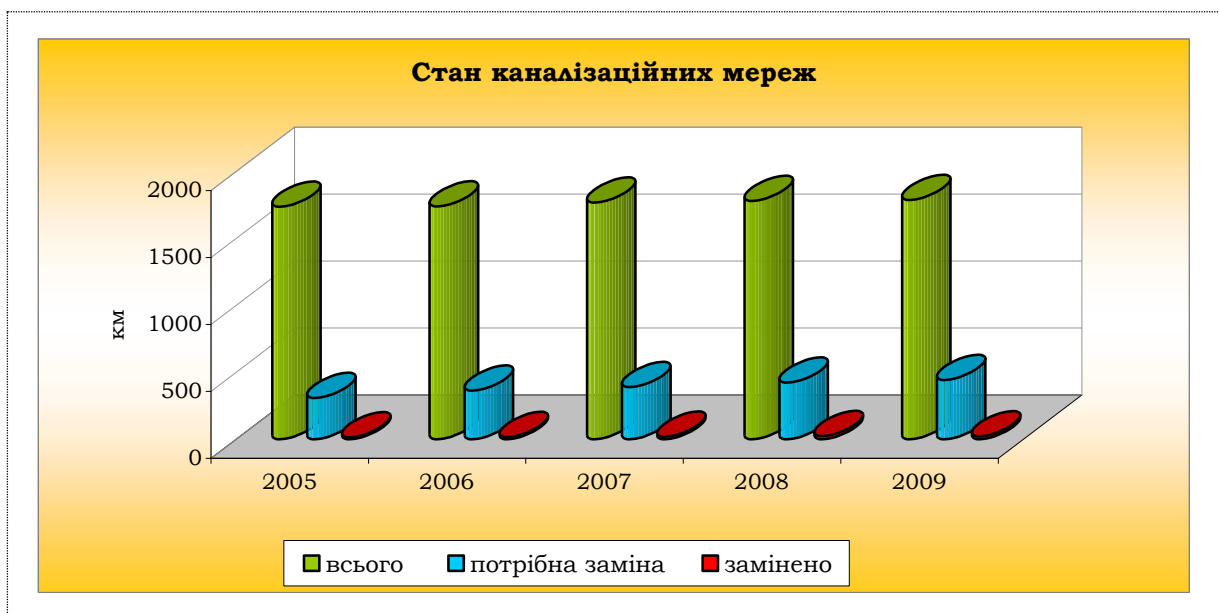

Рис. 5.13.21

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 3396 аварій, у 2006 р. - 3399; у 2007 р. - 3473, у 2008 - 4637; у 2009 р. - 4443. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 1047 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 1,9, 1,9; 1,9; 2,6 та 2,4.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 0,47; у 2006-2007 рр. - по 0,75; у 2008 р. - 0,89; у 2009 р. - 0,99 грн./м³; максимальні тарифи у 2005 р. - 7,65; у 2006-2007 рр. - по 11,48; у 2008-2009 рр. - по 16,54 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,22; у 2006-2007 рр. - по 0,48; у 2008 р. - 0,77; у 2009 р. - 1,2 грн./м³; максимальні тарифи у 2005 р. - 2,25; у 2006-2007 рр. - по 4,03; у 2008 р. - 4,98; у 2009 р. - 5,45 грн./м³ (рис. 5.13.22).

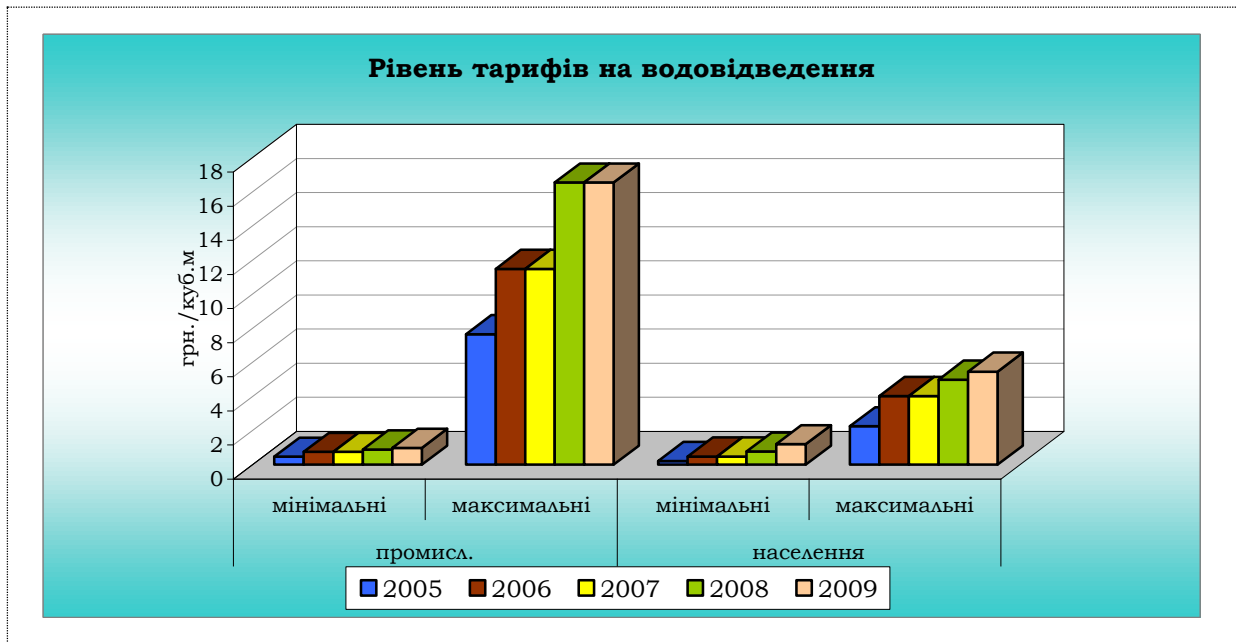

Рис. 5.13.22

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 0,84 (у 2005 р.) до 1,49 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 108, 94, 88, 103 та 107 %;
- ♦ для населення - 60, 75; 69, 89 та 91 %, відповідно.

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.13.4

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість випусків стічних вод					
	всього	201	195	197	192	189
	господарсько-побутових	191	185	187	182	179
	промислових	10	10	10	10	10
2	Скинуто недостатньо очищених					
	господарсько-побутових	41	41	41	37	36

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.13.5

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	16	16	14	13	13
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії, %					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3,4	2,1	2,1	4,5	1,2
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	6,3	3,7	7,5	9,5	1,6
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії					
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії, %					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	13,8	12,4	11,7	12,5	
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	21,0	17,4	18,8	18,7	

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.13.6

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	94	86	95	101	98
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	28	11	28	35	31
3	Передано справ до прокуратури	3	3	-	-	4

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В більшості населених пунктів вода подається за графіком, затвердженим органами місцевого самоврядування. Однак, якщо у 2006 році міст з цілодобовим водопостачанням налічувалося лише 19, то у 2009 їх стало 27. Загалом, середньодобове постачання на одну особу коливається від 120 до 140 л за квартирними лічильниками і до 350 л – за будинковим обліком. Відсутність стовідсоткового та технологічного обліку не дає реальної картини водоспоживання та втрат води.

Значною проблемою є відсутність берегоукріплювальних робіт, що може призвести до нестабільності роботи водозаборів, розміщених в прибережних смугах гірських рік (на р.Стрий для водопостачання м.Львова та міст Дрогобицького регіону, на р.Опір для водопостачання м.Сколе, на р.Дністер для водопостачання міст Старий Самбір, Самбір і на р. Вирва для водопостачання м.Доброміль).

Між подачею води і очисткою стічних вод існує дисбаланс, оскільки у ряді населених пунктів області з централізованим водозабезпеченням відсутнє централізоване водовідведення. Зокрема, в 3-х містах та 17 селищах місь-

кого типу, з них у 7 селищ з централізованим водопостачанням відсутня каналізаційна мережа та очисні споруди.

В більшості населених пунктів не облаштований централізованою каналізацією приватний сектор, який скидає фекальні стоки у вигреби, а в окремих випадках у канами або на рельєф. Очисні споруди в сільських населених пунктах, як правило, зруйновані і не виконують свого функціонального призначення.

Значна кількість стоків на очисні споруди приходить від атмосферних опадів, потічків взятих у колектори та дренажних вод. На даний час це одна з найбільш гострих проблем, оскільки відсутні реальні платники за очистку зазначених стоків.

Реальний фінансовий стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства та місцевих бюджетів в найближчі роки не дозволить забезпечити підгалузь необхідним обсягом асигнувань для комплексного вирішення існуючих проблемних питань.

На виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» на 2006-2020 роки» від 03.03.05 № 2455-IV розроблено регіональну Програму «Питна вода України» у Львівській області на 2006-2020 роки, яку затверджено розпорядженням голови облдержадміністрації від 06.12.05 р. № 1196. Програмою передбачено планові обсяги фінансування програми за рахунок коштів: державного бюджету – 292,1 млн. грн.; місцевих бюджетів – 259,5 млн. грн.; підприємств водопровідно-каналізаційного господарства – 163,7 млн. грн.; - інших джерел – 230,3 млн. грн.

На виконання програми у 2006–2009 роках використано 436,2 млн. грн., з них:

- у 2006 році – 94,04*, в т.ч. 21,38 млн. грн. з державного бюджету;
- у 2007 році – 98,76*, в т.ч. 29,78 млн. грн. з державного бюджету;
- у 2008 році – 18,39, в т.ч. 15,66 млн. грн. з державного бюджету;
- у 2009 році – 225,0, в т.ч. 215,0 млн. грн. з державного бюджету

* - враховуючи кошти Світового банку та Гранту Шведського Уряду на виконання програми «Водопостачання м. Львова».

Однак, при цьому необхідно зауважити, що цільові кошти з держбюджету на виконання вищевказаної Програми не виділялися. Зазначені асигнування з держбюджету надходили на виконання бюджетної Програми розвитку і реконструкції систем централізованого водопостачання та водовідведення, а також на соціально-економічний розвиток регіонів у вигляді коштів субвенції держбюджету місцевим бюджетам.

За рахунок капіталовкладень у 2008-2009 роках проведено реконструкцію 42 км водопроводу, 16,5 км каналізаційних мереж та здійснено заміну 20 насосних агрегатів на об'єктах водопостачання та водовідведення, введено в експлуатацію станцію знезалізнення у м. Жидачеві, завершено будівництво водопроводу для забезпечення м. Миколаєва якісною питною водою від Львівського водогону.

Окрім того, проведені роботи з реконструкції системи водопостачання м. Львова, що дало можливість майже стовідсотково ліквідувати жорсткий шести годинний графік подачі води, встановлений на початку 80 років минулого століття, і забезпечити мешканців обласного центру цілодобовим водопостачанням.

Продовжуються роботи з будівництва об'єктів водовідведення у м. Самборі та реконструкції каналізаційних очисних споруд у ряді міст області.

5.14 Миколаївська область

Територія Миколаївської області розташована в межах басейнів рр. Південного Бугу (59,5 %), Дніпра (23,5 %) та річок Причорномор'я (17 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Південний Буг (довжина в межах області 257 км); середні річки Кодима, Синюха, Чорний Ташлик, Чичиклія, Інгулець, а також 94 малих річок.

В області налічується 44 водосховища, 1 з яких використовується для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 272,9 (у 2005 р.) до 231,3 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 19,2 (у 2005 р.) до 15,42 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води зростали у 2005-2007 рр. до 233,3; а потім знижувались до 195,2 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.14.1 та рис. 5.14.1).

Таблиця 5.14.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	272,9	315,1	330,5	264,3	231,3
	підземна	19,2	18,2	19,47	18,11	15,42
	поверхнева	253,70	296,90	311,03	246,19	215,88
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	193,7	223,1	233,3	204,9	195,2
	на господарсько-питні потреби	49,16	47,3	46,89	51,92	48,87
	на виробничі потреби	95,86	118,7	94,33	110,0	104,5
	на зрошення	26,14	37,2	75,59	35,19	34,11
	на сільськогосподарські потреби	12,05	11,3	11,44	2,58	3,87
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	18,07	17,06	18,13	16,52	13,65
	на господарсько-питні потреби	3,32	3,00	3,53	7,89	6,69
	на виробничі потреби	2,69	2,74	2,96	6,52	4,91
	на зрошення	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
	на сільськогосподарські потреби	12,05	11,31	11,63	2,10	2,05

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 25,4; 21,2; 20,1; 25,3 та 25 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 49,5; 53,2; 40,4; 53,7 та 53,5 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 13,5; 16,7; 32,4; 17,2 та 17,5 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 6,2; 5,1; 4,9; 1,3 та 2 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 18,07-13,65 млн. м³/рік і розподілялись таким чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 18,4; 17,6; 19,5; 47,8 та 49 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 14,9; 16,1; 16,3; 39,5 та 36 %;
- ♦ на зрошення - по 0,1 %;
- ♦ на с/г, відповідно, 66,7; 66,3; 64,1; 12,7 та 15 %.

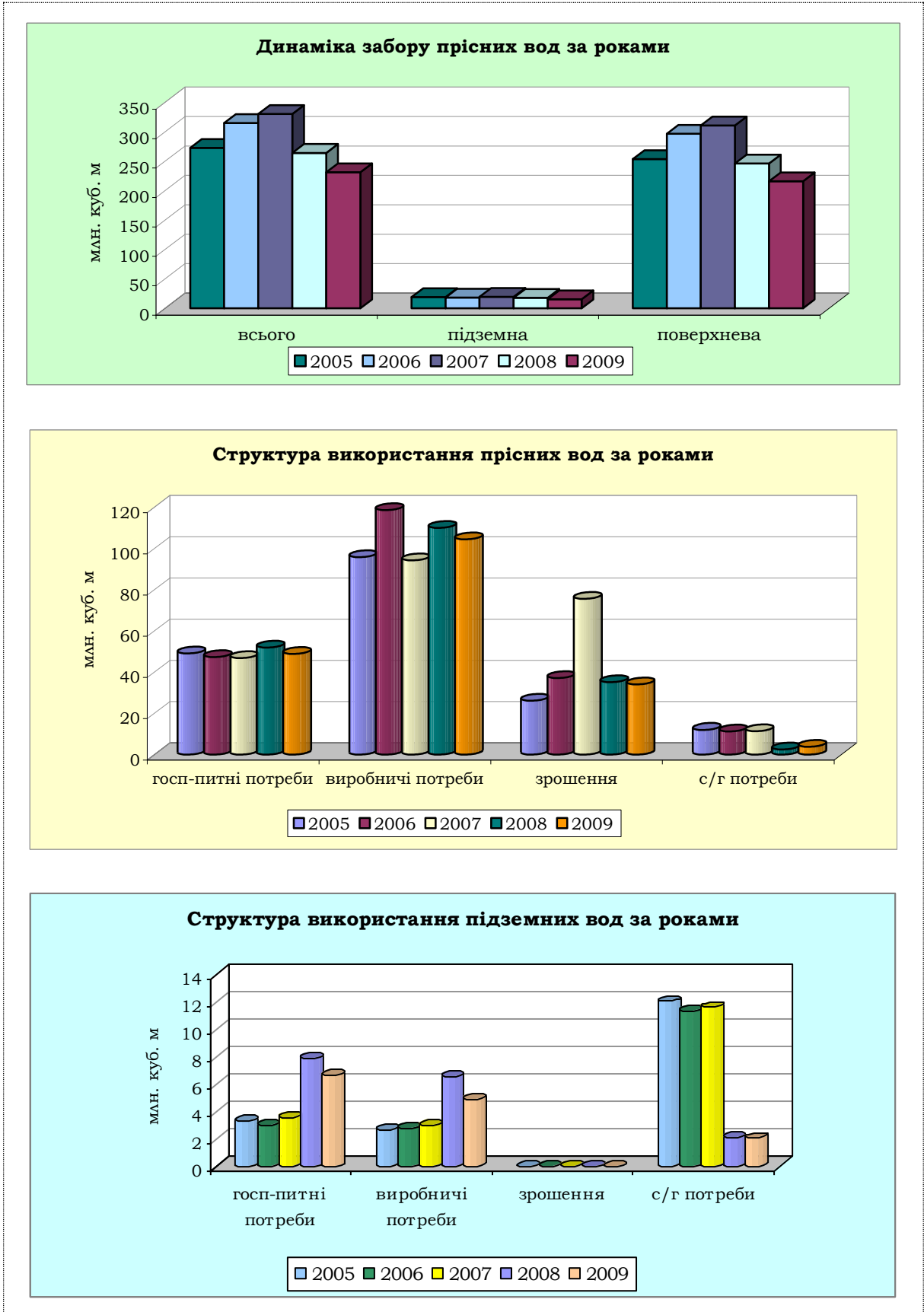

Рис. 5.14.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 9,7-12,6 %; комунальних - 2,1-3,6 %; відомчих - 0,6-1,9 %; сільських - 5,5-8,3 % (рис. 5.14.2).

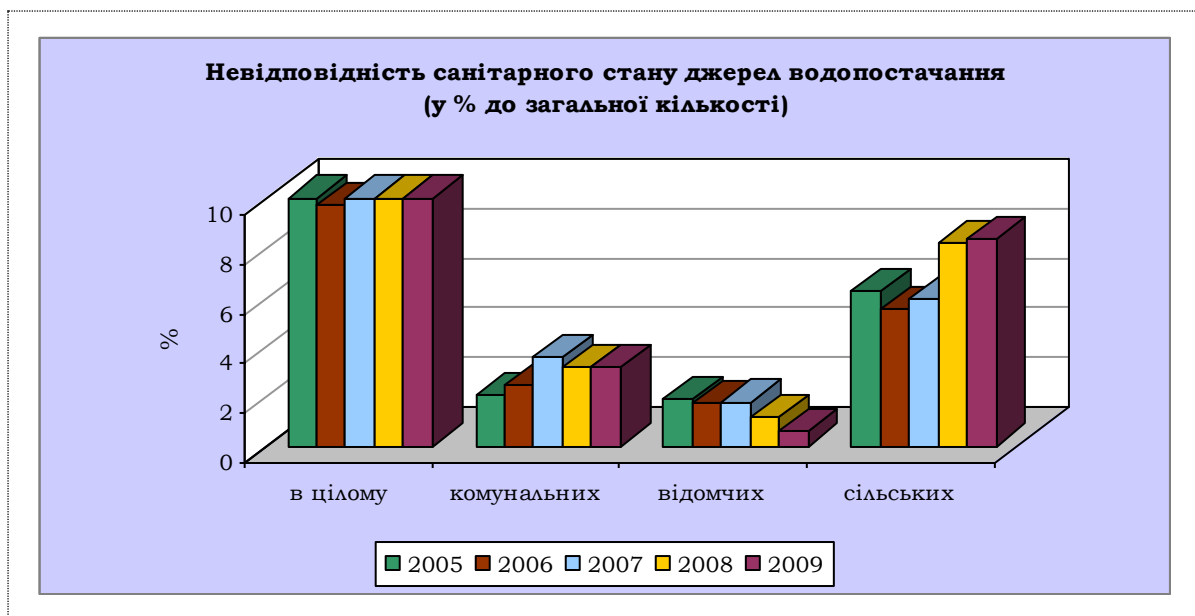

Рис. 5.14.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.14.2):

Таблиця 5.14.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	19,52	18,28	17,54	17,31	17,25
бактеріологічні	7,87	7,08	6,87	4,31	5,77
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	33,5	27,8	46,3	25,8	24,5
бактеріологічні	10,2	8,5	8,97	4,9	6,6
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	40,96	38,31	35,43	35,71	34,02
бактеріологічні	24,25	18,28	19,19	18,9	19,03

♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 17,3-19,5 %; за бактеріологічними 4,3-7,9 %;

♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 24,5-46,3 %; за бактеріологічними 4,9-10,2 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 34-41 %; за бактеріологічними 18,9-24,3 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	156	181	201	214	228
на суму, тис. грн.	2652	3077	11561	10914	11628
Передано справ на розгляд до прокуратури	38	23	25	24	14
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	205	176	182	182	174

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином (рис. 5.14.3):

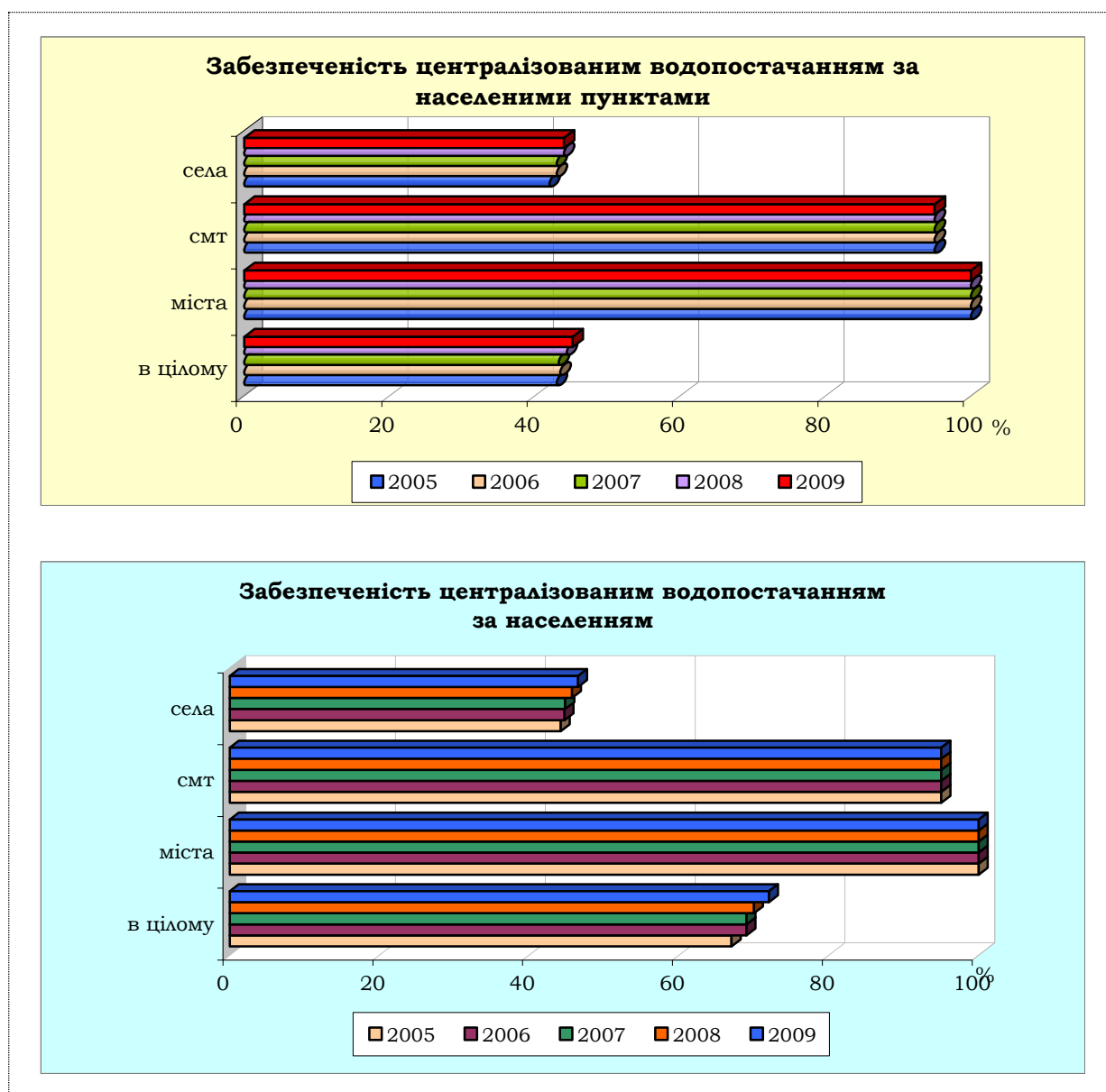

Рис. 5.14.3

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - збільшився з 43 до 45,2 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 та 95 %, відповідно; у сільських н/п - зріс з 42 до 44 %.

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 67 до 72 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 та 95 %, відповідно; у сільських н/п - зріс з 44,2 до 46,5 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області у 2005-2009 рр. не змінилось і складало 23 % - за населеними пунктами та 70 % - за населенням.

Привізною питною водою користувалися: у 2005-2007 рр. - 19 % населених пунктів і 0,7-0,6 % населення; у 2008 р. - 18 та 0,6 %; у 2009 р. - 16 та 0,5 %, відповідно.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, у 2009 р. складала 5 %.

Питоме водоспоживання в області у 2009 р. дорівнювало: в цілому по області - 111; для міст - 142; для смт - 95; для сільських н/п - 35 л/добу на людину.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання у 2008 р. становила - 282; у 2009 р. - 278, з них спеціалізовані комунальні - 27 та 54; багатогалузеві - 265 та 213; відомчі - по 10; міжрайонні - по 1, відповідно (рис. 5.14.4).

Рис. 5.14.4

За формою власності - кількість комунальних підприємств збільшилась з 206 (у 2008 р.) до 267 (у 2009 р.), державних залишилась без змін - 1; інших форм - зменшилась з 82 до 10.

Базове підприємство - **МКП "Миколаївводоканал"**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих та підземних водозаборів залишилась без змін - 8 та 2, відповідно; окремих свердловин зменшилась на 29 - до 935;

- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 0,19 (з 0,71 до 0,9) млн. м³/рік;
- ♦ у 2007 р. було введено 0,01; у 2008 - 0,02 та у 2009 р. - 0,03 млн. м³/рік нових потужностей;
- ♦ потреба у нових потужностях на 2009 р. становить - 5,5 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2006-2009 рр., змінювались наступним чином, відповідно за роками, 65,2; 95,97; 90,31 та 85,33 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 85,9; 71,2; 71,4 та 72,5 %. Знезараженню піддавалось 24-26 % піднятої води (рис. 5.14.5).

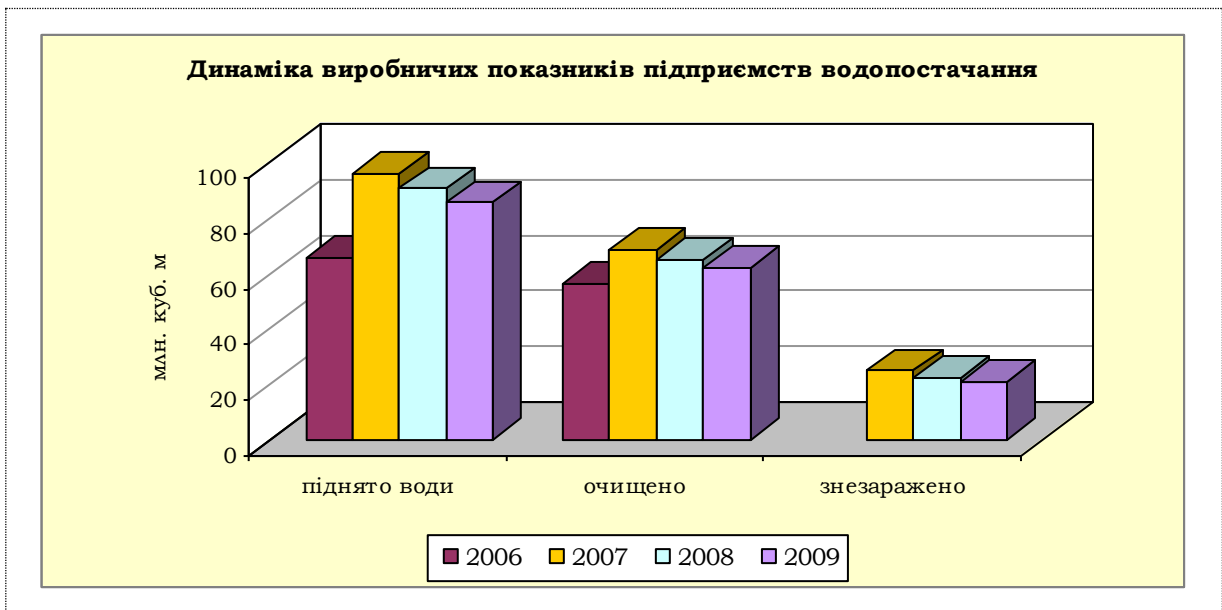

Рис. 5.14.5

За період з 2006 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 35,3; 31,4; 31 та 35,2 %, відповідно (рис. 5.14.6).

Обсяги реалізації питної води у 2007 р. збільшились з 55,7 до 65,7 % (до піднятої води) і залишались на цьому рівні (біля 65 %) протягом наступного періоду. Реалізація води населенню також збільшилась з 35,5 (у 2006 р.) до 41% (у 2009 р.) (рис. 5.14.7). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 62-64 %.

Середньодобова подача питної води у 2009 р. становила: за категорією «усі споживі» - 226,9 тис. м³/добу; «населення» - 96 тис. м³/добу.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2007 по 2009 роки поступово знижувались з 74,1 до 68,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період навпаки збільшувались з 773 до 791 кВт·год/1000 м³ води (рис. 5.14.8).

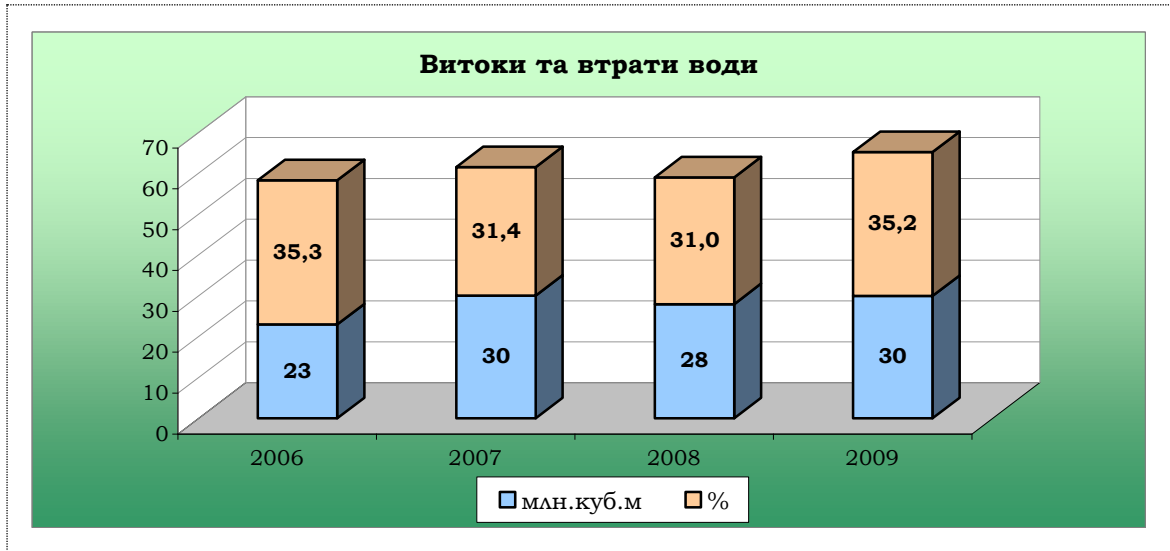

Рис. 5.14.6

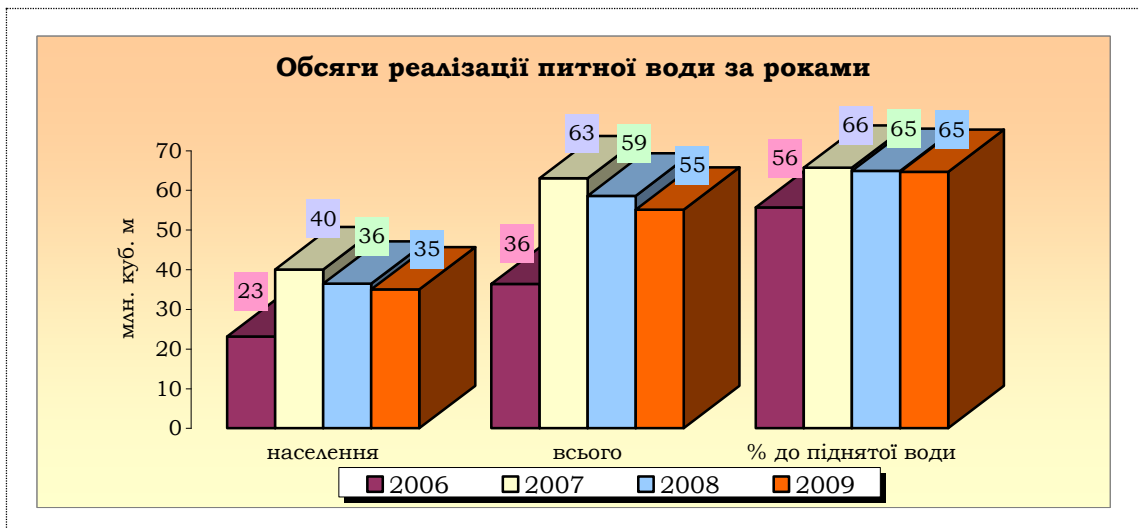

Рис. 5.14.7

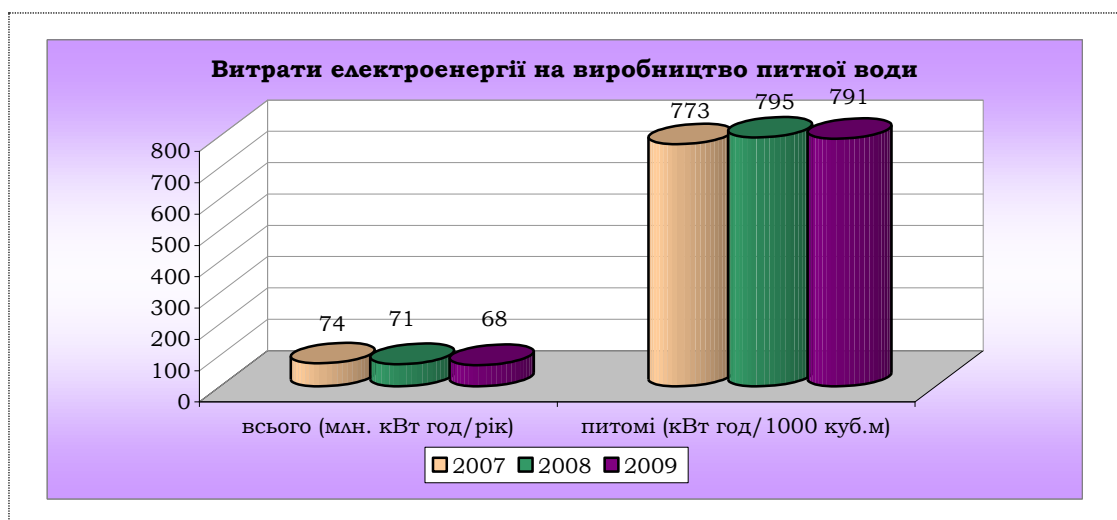

Рис. 5.14.8

Насосні станції. Загальна чисельність насосних станцій централізованих систем питного водопостачання дорівнювала: у 2007 р. - 908; у 2008-2009 рр. - по 903. При цьому кількість НС-I знизилась на 5 до 862; НС-II та НС-III залишилась без змін - 9 та 4, відповідно.

Загальна потужність водопровідних насосних станцій у 2007-2009 рр. дорівнювала відповідно за роками: 375; 368 та 386 млн. м³/рік. При цьому співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знижувалось і становило, відповідно: 53,7; 52,9 та 50 % (рис. 5.14.9).

Рис. 5.14.9

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років практично не змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 98,9; НС-II - 1 та НС-III - 0,1 %.

Загальна кількість водопровідних насосів зменшилась за останні три роки на 5 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 1104; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік трохи знижувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 52,8; 52,4 та 49,4 %.

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за три останніх роки зменшились на 341,6 км і становили у 2009 р. - 7046,1 км. У структурі мереж за ці роки відбулися наступні зміни: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 5 до 20 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась рівною 9 %; вуличних мереж зросла на 5 до 71 % (рис. 5.14.10).

Технічний стан водопровідних мереж з 2007 по 2009 рік залишався важким: у 2007 р. - 32,5 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник знизився до 30,7 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2007 р. було замінено лише 0,5 % зношених труб; у 2008 р. - 0,4; у 2009 р. - 0,8 % (рис. 5.14.11).

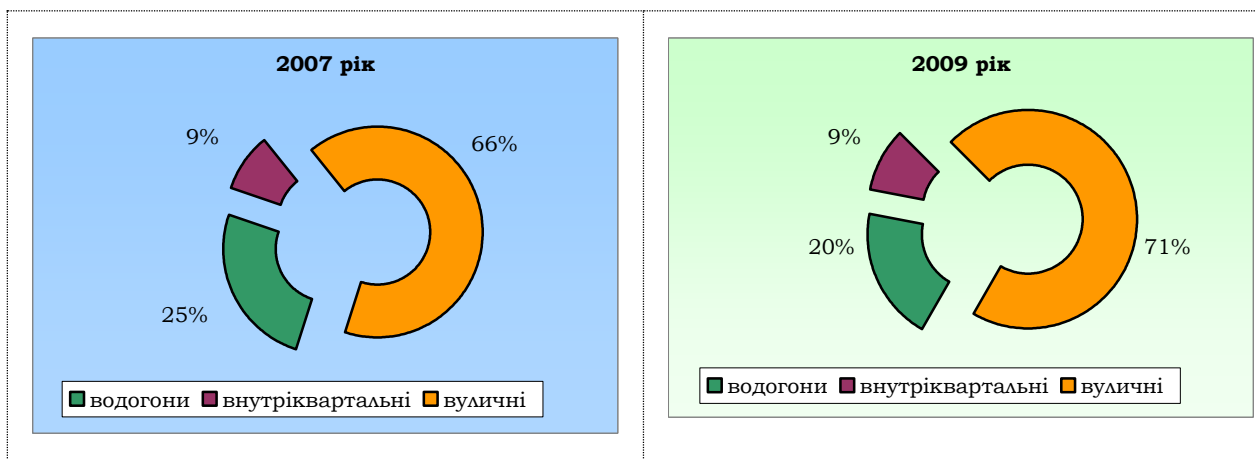

Рис. 5.14.10

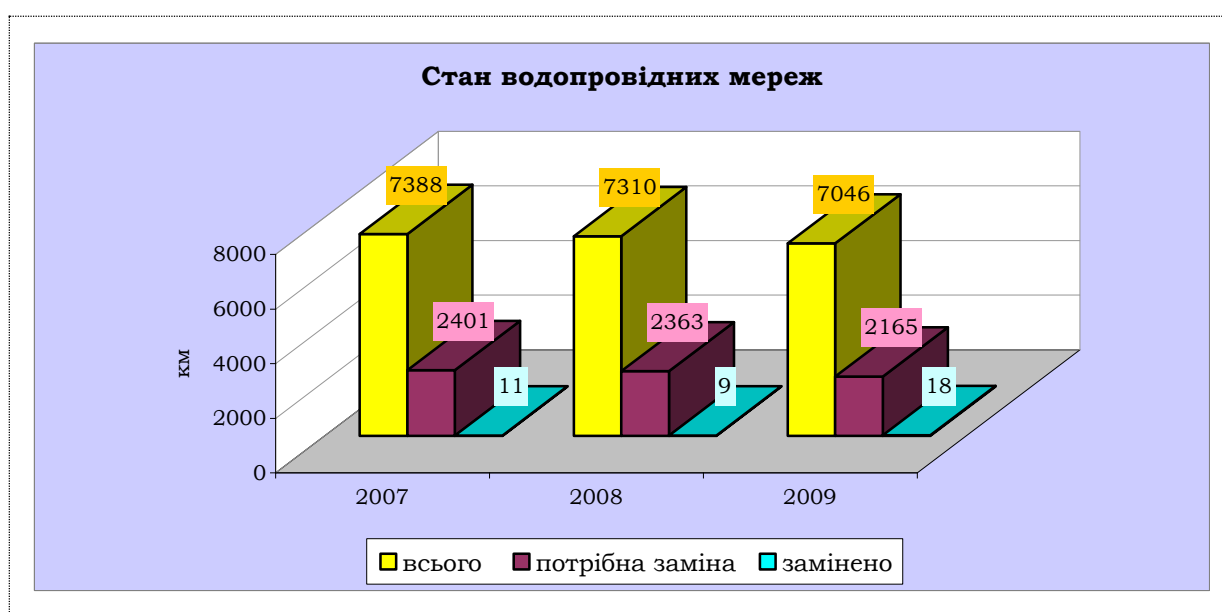

Рис. 5.14.11

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 2530; 2310; 2280; 2131 та 1980; у перерахунку на 1 км мережі аварійність у 2007-2009 рр., відповідно, склала: 0,31; 0,29 та 0,28 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. не змінилась і становила 46 з сумарним об'ємом 143,6 тис. м³.

Чисельність водонапірних башт також залишилась незмінною - 2736 одиниць з загальним об'ємом 37,3 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 5120; у 2006 р. - 4960; у 2007 р. - 4640; у 2008 р. - 3971; у 2009 р. - 2967. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 2153 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відно-

шенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 15 %; у 2006 р. - 18 %; у 2007 р. - 19 %; у 2008-2009 рр. - по 20 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 5 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 90 % (рис. 5.14.12).

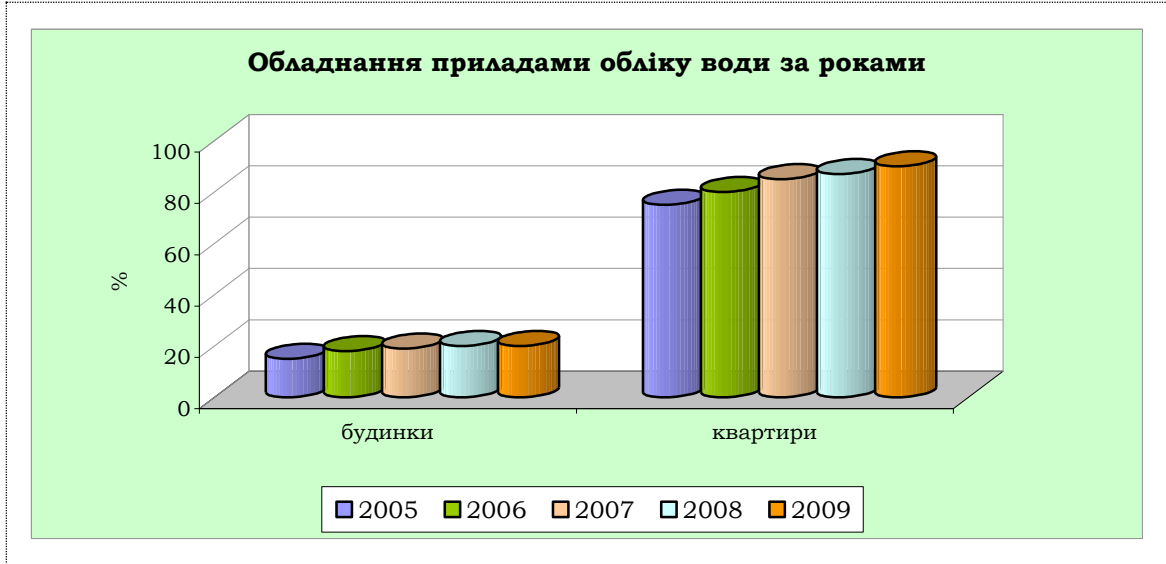

Рис. 5.14.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.14.13).

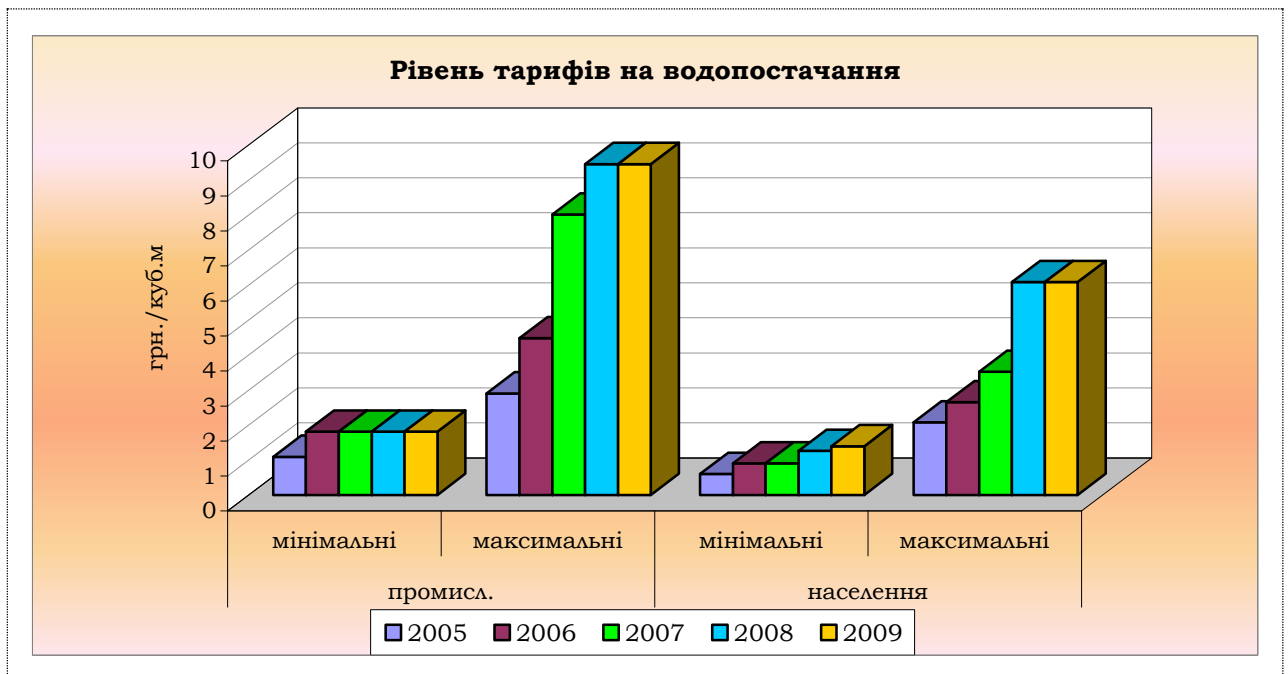

Рис. 5.14.13

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,09; у 2006-2009 рр. - по 1,81 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 2,9; у 2006 р. - 4,48; у 2007 р. - 8,01; у 2008-2009 рр. - 9,45 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,6; у 2006-2007 рр. - по 0,9; у 2008 р. - 1,26; у 2009 р. - 1,39 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 2,07; у 2006 р. - 2,65; у 2007 р. - 3,52; у 2008-2009 рр. - по 6,08 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,17 (у 2005 р.) до 2,49 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 99; 109; 112; 114 та 120 %;
- ♦ для населення - 71; 79; 81; 82 та 86 %, відповідно.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.14.3

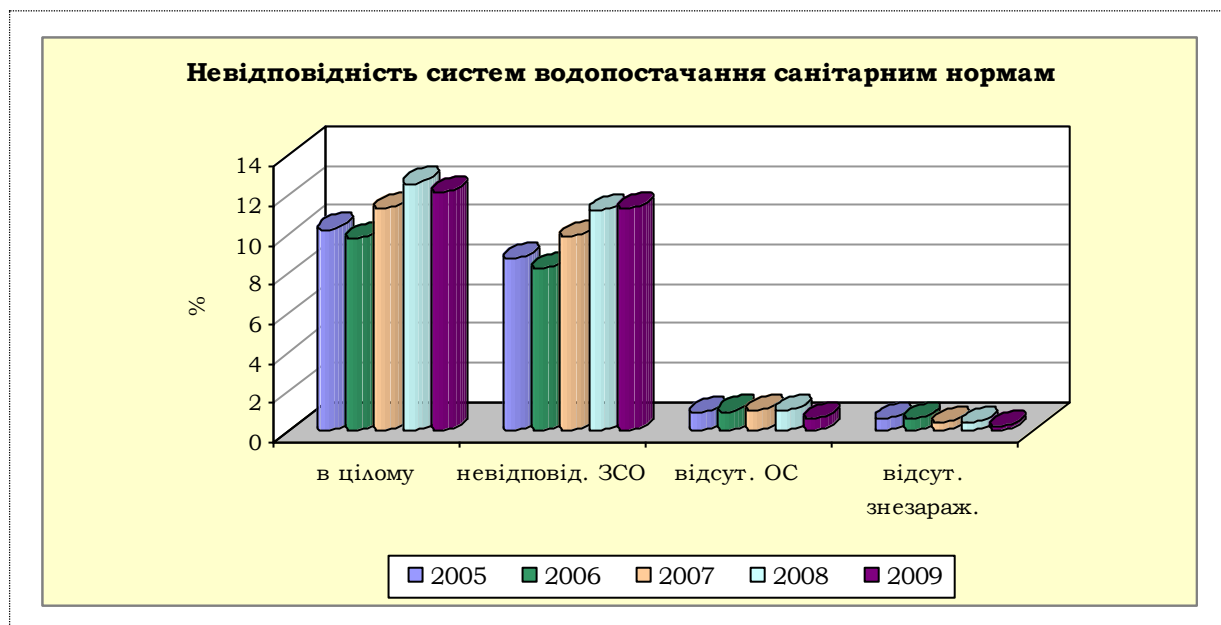
Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, ман. грн.	6,6	8,7	11,0	3,0	6,2
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	0,2	1,1	1,4	0,8	
Продовження будівництва об'єктів					3,0
Завершення будівництва об'єктів					0,3
Реконструкція і модернізація об'єктів	5,1	6,7	6,5	1,0	1,6
Капремонт і відновлення стану об'єктів	1,5	1,2	4,4	2,0	1,3
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів					0,05
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз				1,1	
Оснащення житлового фонду засобами обліку			1,4	0,05	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, збільшилась майже на 2 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишилась відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) (табл. 5.14.4, рис. 5.14.14).

Таблиця 5.14.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	10,21	9,71	11,26	12,55	12,08
	<i>невідповідність ЗСО</i>	8,70	8,19	9,88	11,16	11,29
	<i>відсутність ОС</i>	0,94	0,95	0,99	0,99	0,59
	<i>відсутність знезараження</i>	0,57	0,57	0,39	0,4	0,2

Рис. 5.14.14

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно (табл. 5.14.5):

Таблиця 5.14.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	19,52	18,28	17,54	17,31	17,25
	<i>бактеріологічними</i>	7,87	7,08	6,87	4,31	5,77
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	38,83	35,32	35,48	35,95	35,3
	<i>бактеріологічними</i>	8,93	8,92	6,18	4,77	8,98
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	40,96	38,31	35,43	35,71	34,02
	<i>бактеріологічними</i>	24,25	18,28	19,19	18,9	19,03
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	16,99	14,76	13,51	14,94	15,02
	органолептичними	2,42	2,16	1,72	2,33	1,41
	загальною мінералізацією	13,95	12,83	11,57	12,61	12,64
	санітарно-токсичними	2,32	1,8	1,77	1,56	1,33
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	7,8	6,96	6,14	4,38	5,96
	колі-індексом	7,63	6,65	6,07	4,32	5,81
колі-індексом 20 і більше	3,1	3,67	3,36	1,98	2,24	

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 19,5; 18,3; 17,5; 17,3 та 17,3%.
- ♦ за бактеріологічними - 7,9; 7,1; 6,9; 4,3 та 5,8 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 17; 14,8; 13,5; 14,9 та 15 %.
- ♦ за бактеріологічними - 7,8; 7; 6,1; 4,4 та 6 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 34-41 %; за бактеріологічними 18-24 %.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1754 до 1583 (табл. 5.14.6).

Таблиця 5.14.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1754	1666	1661	1433	1583
Об'єкти з порушенням санітарних норм	252	266	201	271	270
Питома вага порушень санітарних норм, %	14,37	15,97	12,1	18,91	17,06
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	200	384	242	251	250
Накладено штрафів	156	181	201	214	228
<i>з них отримано</i>	144	169	189	199	215
Справи, направлені у слідчі органи	38	23	25	24	14
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	37	23	25	24	14
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	6	7	16	13	8
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	211	180	201	186	175
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	211	180	201	186	175
<i>постійно</i>	6	4	19	4	1
<i>тимчасово</i>	205	176	182	182	174
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	264	276	228	207	217

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 3,5 до 3,9%; для міст залишився 100 %; для смт - 95 %; для сільських н/п - зріс з 1,2 до 1,8 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - залишився 69 %; для міст - збільшився з 98 до 100 %; для смт та сільських н/п не змінився - 53 та 2 %, відповідно (рис. 5.14.15).

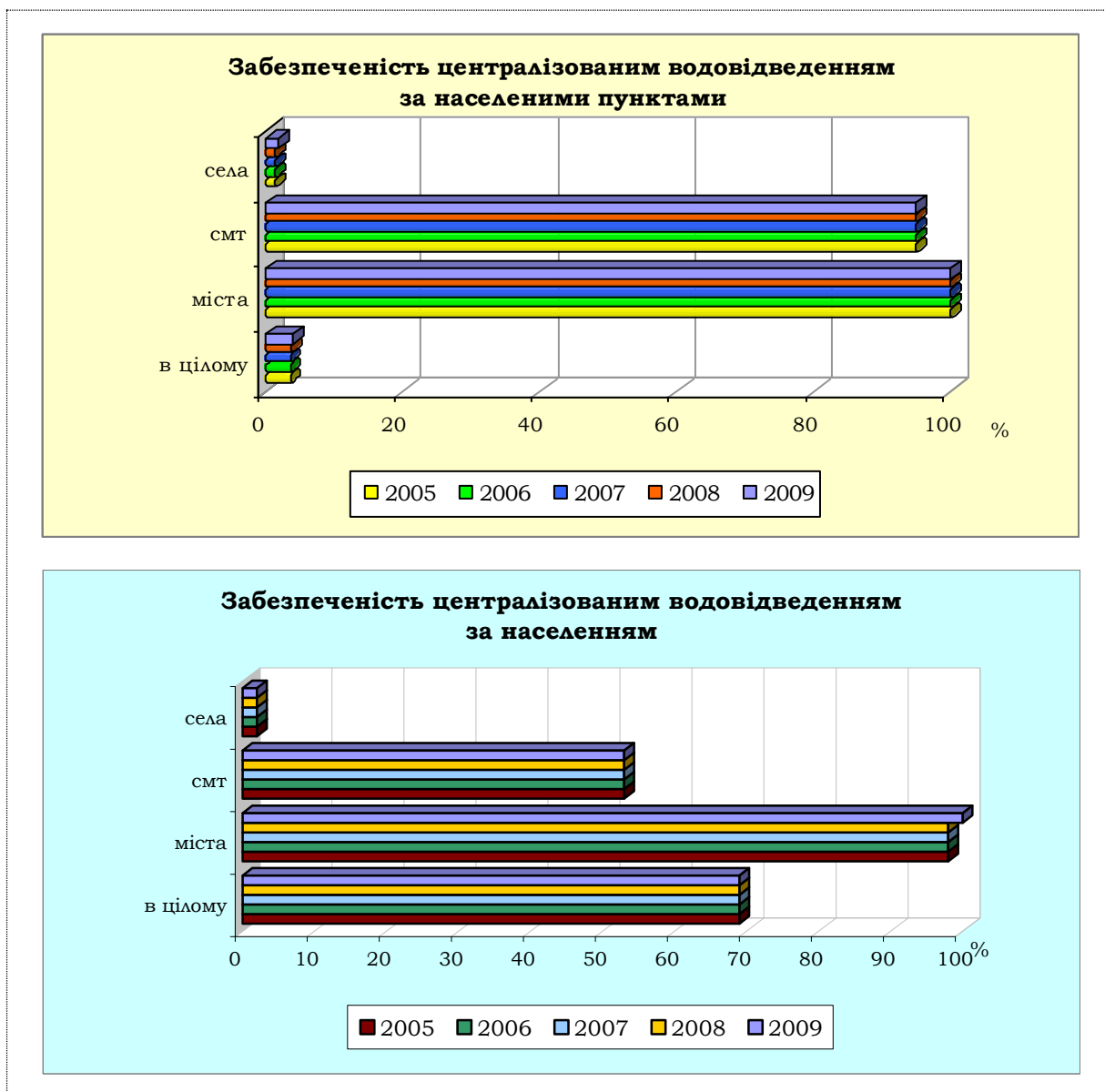

Рис. 5.14.15

Питоме водовідведення у 2009 р. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 83; для міст - 123; для смт - 95; для сільських н/п - 40 л/добу на людину (рис. 5.4.20).

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 31,8; у 2006 р. - 28; у 2007 р. - 26,7; у 2008-2009 рр. - по 26,8 млн. м³/рік. Усі стічні води протягом зазначеного періоду пройшли повний цикл біологічного очищення (рис. 5.14.16).

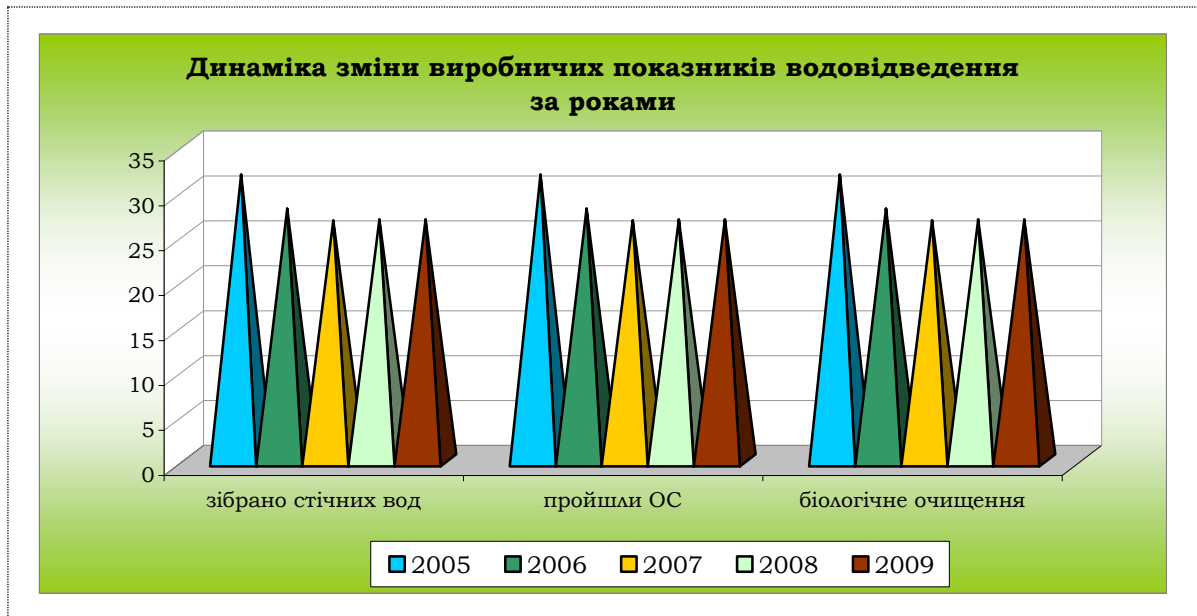

Рис. 5.14.16

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. знижувались з 19,9 до 17,8 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 357; 388; 373; 385 та 369 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.14.17).

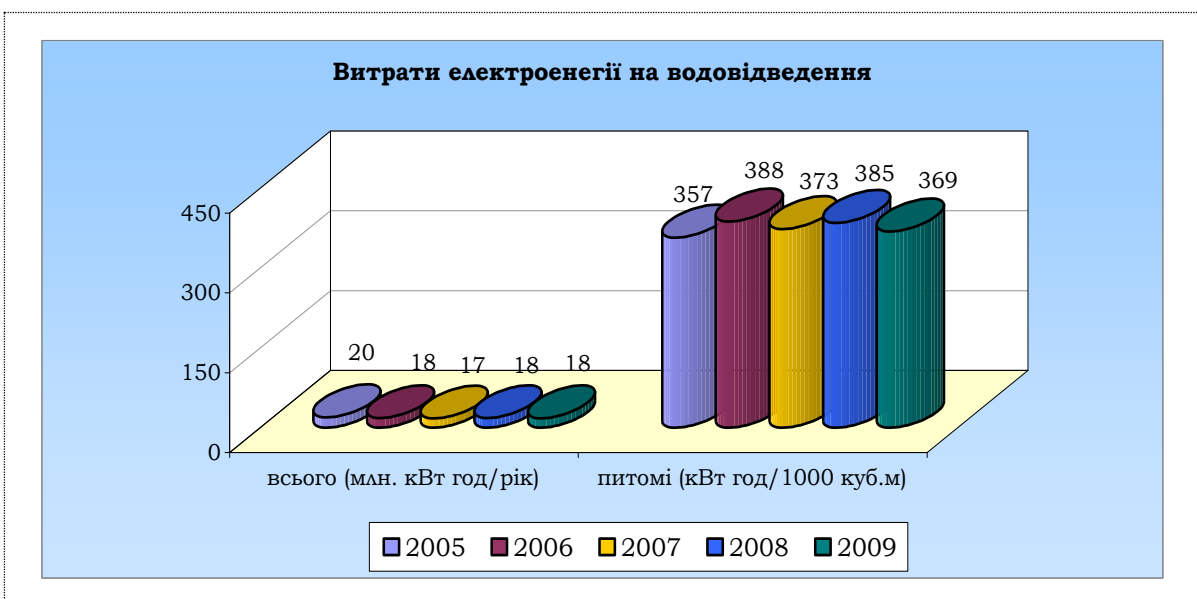

Рис. 5.14.17

Каналізаційні насосні станції (КНС). Сумарна кількість каналізаційних насосних станцій та їх проектна потужність протягом 2007-2009 рр. не змінилися і дорівнювали, відповідно, 58 та 121,9 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів також залишилась без змін і становила - 232; частка насосів, які потребують заміни, складала: у 2007 р. - 28,9; у 2008 р. - 26,7; у 2009 р. - 28 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 10,4; 9,7 та 12,3 % (рис. 5.14.18).

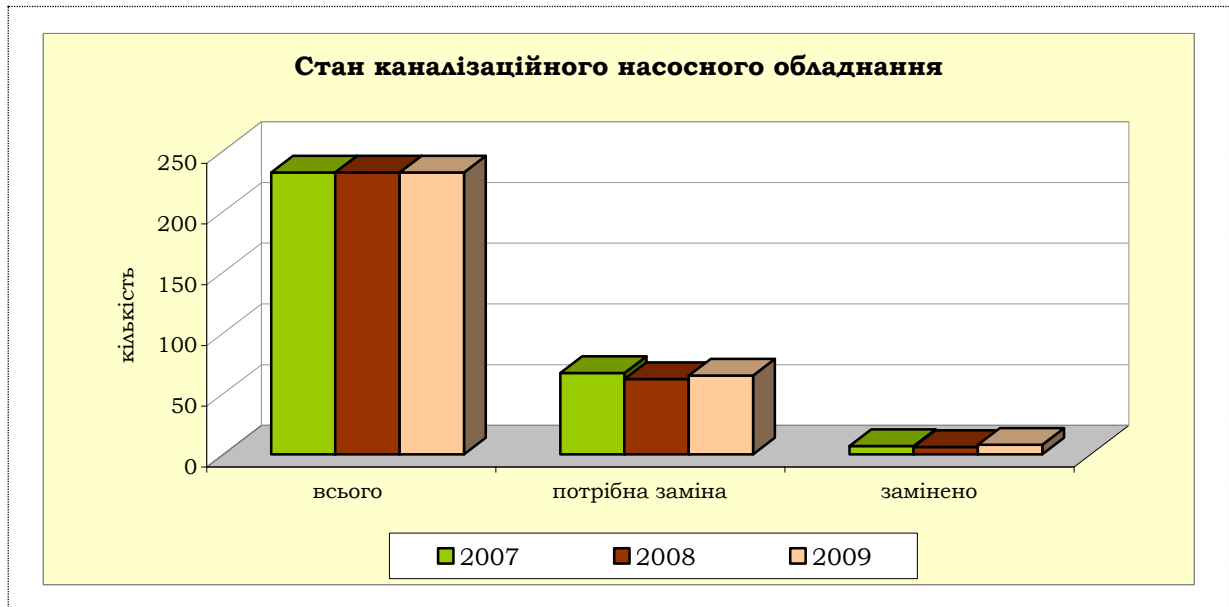

Рис. 5.14.18

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за три останні роки збільшилась на 1 до 8; з них потребували реконструкції у 2007 р. - 3; у 2008-2009 рр. - по 4.

Сумарна проектна потужність КОС області у 2007-2009 рр. складала, відповідно, 89,9; 89,9 та 90 млн. м³/рік.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні три роки зросли на 18 км і становили у 2009 р. - 1515,4 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулось: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж складала 30 %; внутрішньо кварталних мереж - 22 %; вуличних мереж зросла - 48 % (рис. 5.14.19).

Технічний стан каналізаційних мереж в останні три роки залишався однаково незадовільним; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2007 р. - 22,6; у 2008 р. - 22,2; у 2009 р. - 23,4 %; з них протягом року було замінено 1,8; 1,5 та 2,3 %, відповідно (рис. 5.14.20).

На каналізаційних мережах області у 2008 р. було зафіксовано 11783 аварійних випадки, у 2009 р. - 9733, що у перерахунку на 1 км мережі дорівнювало 7,8 та 6,4 аварії.

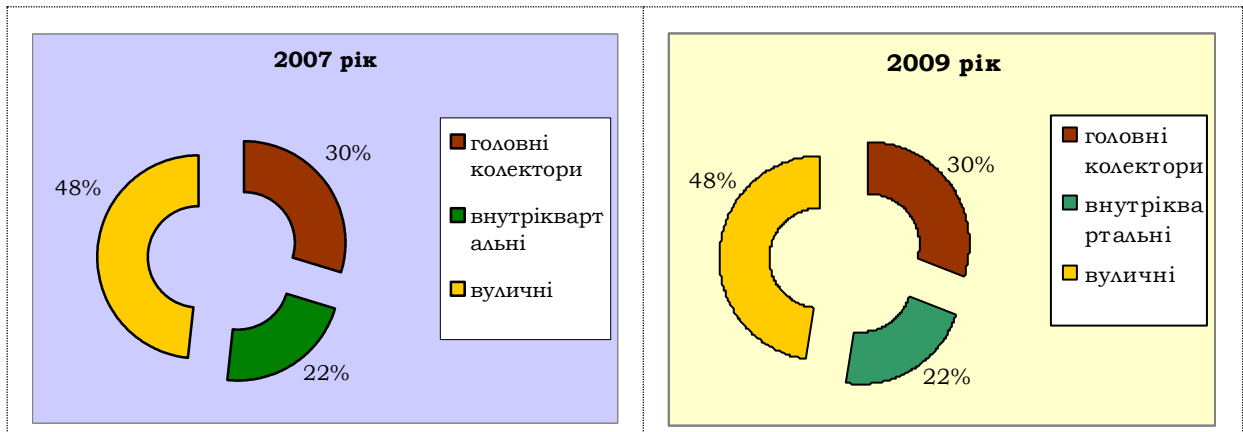

Рис. 5.14.19

Рис. 5.14.20

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали: у 2005 р. - 1,28; у 2006 р. - 1,88; у 2007 р. - 2,06; у 2008 р. - 2,52; у 2009 р. - 2,62 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 3,51; у 2006-2007 рр. - по 5,14; у 2008 р. - 7; у 2009 р. - 7,5 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,39; у 2006-2007 рр. - по 0,75; у 2008 р. - 1,05; у 2009 р. - 1,74 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 3,51; у 2006 р. - 5,17; у 2007 р. - 5,14; у 2008-2009 рр. - по 7 грн./м³ (рис. 5.14.21).

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,85 (у 2005 р.) до 2,1 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 91, 97, 10, 104 та 109 %;
- ♦ для населення - 62, 70; 72, 76 та 83 %.

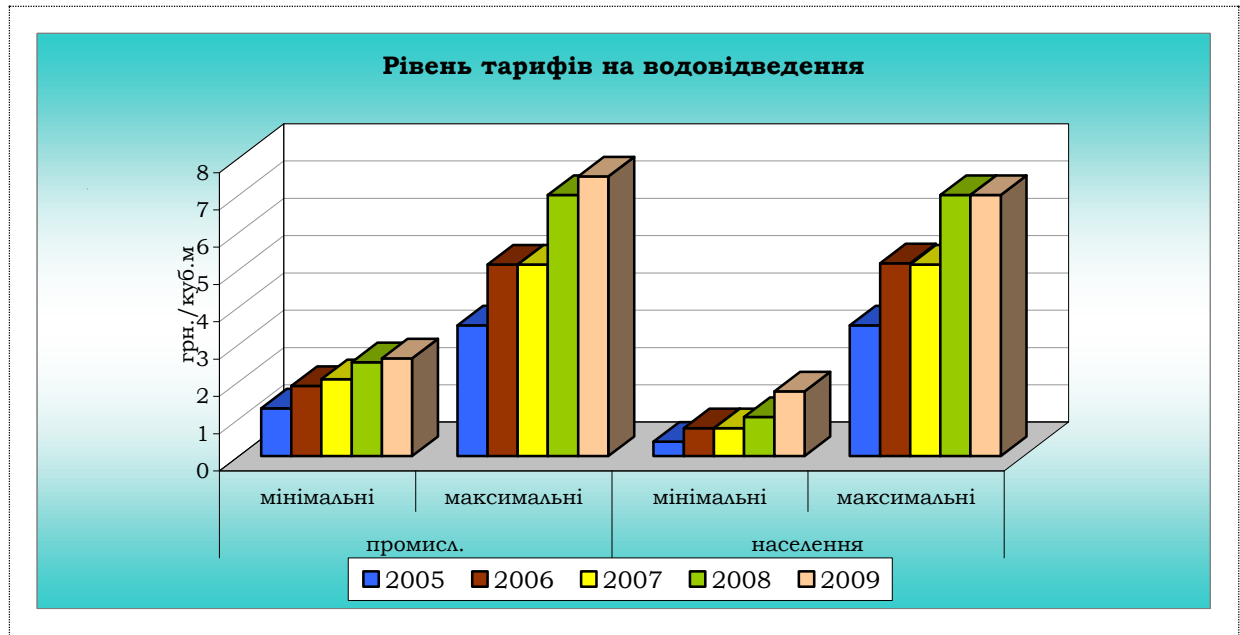

Рис. 5.14.21

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.14.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	10,7	10,9	11,4	5,6	29,7
Будівництво нових об'єктів	0,2			0,6	1,7
Продовження будівництва об'єктів	1,7	1,3	1,6	0,5	2,5
Завершення будівництва об'єктів	3,0	9,4	3,0	0,3	
Реконструкція і модернізація об'єктів	5,4	0,2	6,4	3,8	25,1
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,4		0,4	0,4	0,4

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.14.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	20	21	21	21	26
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	57	65	77	78	80
	господарсько-побутових	13	13	13	13	14
	промислових	44	52	64	65	66
2.1	Без очищення					
	всього	46	54	51	55	58
	господарсько-побутових	3	3	2	1	1
	промислових	43	51	49	54	57

2.2	Недостатньо очищених					
	всього	4	4	7	5	5
	господарсько-побутових	3	3	6	4	4
	промислових	1	1	1	1	1
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	88,91	114,4	70,62	89,21	88,76
	нормативно чистих без очищення	50,76	82,1	39,95	58,54	58,67
	нормативно очищених	3,392	3,21	1,314	2,801	2,322
	недостатньо очищених	32,22	28,39	29,15	27,62	27,66
	неочищених	2,539	0,655	0,202	0,249	0,110
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	41,28	35,40	34,33	33,79	32,96
	нормативно чистих без очищення	3,32	3,27	3,75	3,40	2,99
	нормативно очищених	3,39	3,21	1,31	2,80	2,32
	недостатньо очищених	32,22	28,39	27,32	27,59	27,65
	неочищених	2,36	0,521	0,202	0,006	0,007

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблица 5.14.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	15	15	15	15	15
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	122	106	58	69	60
	за мікробіологічними показниками	59	42	44	35	29
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	65	65	65	65	65
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	161	160	114	119	150
	за мікробіологічними показниками	264	255	272	257	220

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблица 5.14.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	42	34	37	47	39
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	16	2	14	12	13
3	Передано справ до прокуратури	6	2	3	1	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

У 2005 р. органи місцевого самоврядування області отримали цільові трансферти з Державного бюджету в сумі 3,3 млн. грн.; з місцевих бюджетів було спрямовано 3,4 млн. грн.

За рахунок цих коштів виконано ремонт: зовнішніх мереж водопроводу, каналізації в ряді населених пунктів області; водонапірної башти та артезіанської свердловини; каналізаційних насосних станцій, а також монтаж електролізної установки очищення питної води.

З обласного цільового фонду охорони навколишнього природного середовища у 2005 році було виділено і профінансовано 2,4 млн. грн.

У 2006 року органи місцевого самоврядування отримали цільові трансферти з державного бюджету у сумі 6,8 млн. грн.; рішеннями відповідних рад було проведено співфінансування заходів в сумі 1,8 млн. грн.

За ці кошти було виконано: реконструкцію та капітальний ремонт 17,5 км водопровідних та 3,45 км каналізаційних мереж; відремонтовано очисні споруди каналізації, водопровідні та каналізаційні насосні станції.

За рахунок бюджетної програми "Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення" освоєно 2,3 млн. грн.

За рахунок коштів спрямованих на заходи щодо розв'язання соціальних та екологічних проблем прилеглих до зони будівництва Ташлицької ГАЕС в сумі 6,9 млн. грн. виконано роботи на очисних спорудах каналізації в м. Миколаєві, Вознесенську, смт Доманівка, покращено водопостачання в ряді міст області.

За рахунок коштів обласного цільового фонду охорони навколишнього природного середовища в сумі 2,2 млн. грн. розпочато будівництво господарсько-побутової каналізації в м. Снігурівка, реконструкція очисних споруд каналізації в м. Баштанка, смт Березнегувате, каналізаційних систем м. Очакова, каналізаційного напірного колектору з КНС у м. Первомайськ.

У 2007 році за рахунок частки субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства спрямовано 11,2 млн. грн. та з місцевих бюджетів – 1,2 млн. грн. За рахунок цих коштів відремонтовано 8,7 км каналізаційних мереж, 46,5 км водопровідних мереж, реконструйовано очисні споруди водопроводу та насосні станції в м. Очакові, КНС з самопливними мережами та напірним колектором в мкр. Варварівка м. Миколаєва, встановлено систему очистки артезіанської води в смт.Веселинове .

За рахунок бюджетної програми "Розвиток і реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення" проведено ремонтні роботи по 4-х об'єктах на суму 2,3 млн. грн., улаштовано локальну систему очистки води. На насосних станціях м.Баштанка встановлено регулятори частотних обертів електродвигунів.

За рахунок коштів спрямованих на заходи щодо розв'язання соціальних та екологічних проблем прилеглих до зони будівництва Ташлицької ГАЕС в сумі 6,6 млн. грн. виконано роботи на очисних спорудах каналізації та покращено водопостачання у населених пунктах області.

За рахунок коштів обласного цільового фонду охорони навколишнього природного середовища в сумі 1,1 млн. грн. продовжено будівництво госпо-

дарсько-побутової каналізації в м. Снігурівка, реконструкція очисних споруд каналізації в м. Вознесенську, смт Березнегувате.

У 2008 році за рахунок бюджетної програми "Загальнодержавна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства" виконано модернізацію централізованих систем водопостачання та водовідведення на загальну суму 4,6 млн. грн., в т.ч. за рахунок держбюджету – 3,7 млн. грн., співфінансування – 0,9 млн. грн. За рахунок коштів цієї програми замінено 5,7 км водопровідних та 4,8 км каналізаційних мереж, реконструйовано каналізаційну мережу із застосуванням біоінженерних споруд та встановлено башту Рожновського.

За рахунок коштів спрямованих на заходи щодо розв'язання соціальних та екологічних проблем прилеглих до зони будівництва Ташлицької ГАЕС в сумі 1,7 млн. грн. розпочато будівництво самопливного колектору, напірного колектору з насосною станцією в м. Миколаєві, продовжились роботи по реконструкції водопровідних мереж.

За рахунок коштів обласного цільового фонду охорони навколишнього природного середовища в сумі 2,3 млн. грн. продовжено будівництво господарсько-побутової каналізації в м. Снігурівка, реконструкція очисних споруд каналізації в м. Миколаєві та смт Березнегувате.

В грудні 2008 року за підсумками спільної роботи МКП "Миколаївводоканал", Мінжитлокомунгоспу, Мінекономіки України, наказом Мінфіну України від 30.12.08 № 929 ухвалене рішення про реалізацію спільного з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) проекту "Розвиток системи водопостачання і водовідведення в м.Миколаєві", розробленого відповідно до завдань, передбачених Загальнодержавною програмою реформування й розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 р., а також плану розвитку МКП "Миколаївводоканал" на 2006-2012 р., затвердженого рішення виконкому Миколаївської міської ради від 30.06.06 № 2/38.

Реалізація інвестиційного проекту розрахована на 8 років (короткостроковий) і 20-25 років (довгостроковий).

За рахунок реалізації короткострокового проекту передбачено виконати капітальний ремонт водопровідних і каналізаційних мереж, реконструкцію й модернізацію очисних споруд каналізації, впровадження енергозберігаючих технологій, установку системи дистанційного управління й контролю насосними станціями, мережами й спорудами, а також їхню реконструкцію й оснащення.

За рахунок реалізації довгострокового проекту планується будівництво нових споруд з біологічної очистки стічних вод та самопливної каналізації з урахуванням рельєфу місцевості, що надасть можливість виключити ряд насосних станцій, повністю автоматизувати необхідні процеси водовідведення.

В липні 2009 року на засіданні Європейського інвестиційного банку проект "Розвиток системи водопостачання і водовідведення в м.Миколаєві" було ухвалено.

В 2009 році на розвиток системи водопровідно-каналізаційного господарства спрямовано 35,9 млн. грн., в т.ч.:

- субвенція на соціально-економічний розвиток регіонів – 2,2 млн. грн.;
- резервний фонд Кабінету Міністрів України – 9,5 млн. грн., який спрямовується на реконструкцію глибоководного випуску з міських очисних споруд каналізації м.Миколаєва;
- Ташлицька Програма - 4,4 млн. грн.;

- бюджет розвитку обласного бюджету в сумі 0,147 млн. грн.;
- обласний цільовий фонд охорони навколишнього природного середовища – 5,0 млн. грн.;
- кошти за Загальнодержавною програмою розвитку соціальної інфраструктури сільських населених пунктів - 3,4 млн. грн., що дало можливість поновити водопостачання в 67 селах;
- кошти місцевих бюджетів на капітальний ремонт об'єктів ВКГ в сумі 5,7 млн. грн.

Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств водопровідно-каналізаційного господарства свідчить про те, що в грошовому виразі обсяг наданих послуг протягом 2005-2009 років виріс на послуги з водопостачання в 1,96 раз., на послуги з водовідведення в 2,62 раз. В натуральних показниках він зменшився: на послуги з водопостачання на 12,3 %, на послуги з водовідведення – на 14,4 %, внаслідок чого підприємства розрахунково втратили близько 39,9 млн. грн. доходу в основному через скорочення у окремих споживачів обсягів виробництва; впровадження підприємствами - споживачами альтернативних джерел водопостачання; більш економного витрачання води за наявності лічильників.

Найбільш потужним фактором втрати доходів підприємств ВКГ є тривалий термін процедури затвердження тарифів на послуги з водопостачання та водовідведення органами місцевого самоврядування. Протягом 2005-2009 років останніми було прийнято близько 454 нових тарифів на послуги з водопостачання та водовідведення по всіх групах споживачів.

Протягом 2005-2009 років підприємствами ВКГ області отримана з державного бюджету субвенція на погашення різниці в тарифах в сумі 29,26 млн. грн., з місцевих бюджетів – 28,7 млн. грн.

Протягом 2005-2009 рр. на підприємствах ВКГ було здійснено роботи щодо зниження енергоємності галузі, проведено заміну насосних агрегатів, запроваджено частотне регулювання насосного обладнання для оптимізації роботи електричних мереж та ін.

Основні фактори, які перешкоджають сталому функціонуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства області - недостатнє фінансування, значний знос основних фондів, збільшення вартості енергоносіїв, відсутність професійних кадрів, неможливість оперативного перегляду тарифів в зв'язку з необхідністю проведення регуляторних процедур тощо.

5.15 Одеська область

Територія Одеської області розташована в межах басейнів рр. Дунаю (24 %), Дністра (16 %), Південного Бугу (8 %) та річок Причорномор'я (52 %). Гідрографічна сітка області включає три великі річки Дунай (довжина в межах області 174 км), Південний Буг та Дністер; середні річки Кодима, Чичикля, Кучурган, Тилігул, Когильник, а також 1135 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 55 водосховищ, 1 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 299,86 (у 2005 р.) до 214,06 млн. м³ (у 2009 р.), при цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 75,28 до 41,89 млн. м³, відповідно. Обсяги використаної води зменшувались з 194,91 (у 2005 р.) до 145,56 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.15.1 та рис. 5.15.1).

Таблиця 5.15.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	299,86	293,97	286,56	276,94	214,06
	підземна	75,28	73,29	71,93	70,91	41,89
	поверхнева	224,58	220,68	214,63	206,03	172,17
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	194,91	192,84	192,00	187,77	145,56
	на господарсько-питні потреби	158,85	156,59	155,33	151,90	116,59
	на виробничі потреби	18,32	18,32	17,91	17,41	13,17
	на зрошення	5,46	5,13	6,95	6,78	6,84
	на сільськогосподарські потреби	12,28	11,96	11,81	11,68	8,95
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	75,28	73,29	71,93	70,91	41,56
	на господарсько-питні потреби	58,03	56,09	55,31	54,34	32,26
	на виробничі потреби	11,08	11,10	11,05	10,88	5,33
	на зрошення	0,37	0,50	0,47	0,49	0,42
	на сільськогосподарські потреби	5,80	5,60	5,11	5,19	3,54

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госппитні потреби, відповідно, 81,5; 81,2; 80,9; 80,9 та 80,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 9,4; 9,5; 9,3; 9,3,6 та 9 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 2,8; 2,7; 3,6; 3,6 та 4,7 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 6,3; 6,2; 6,1; 6,2 та 6,1%.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 75,3-41,6 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госппитні потреби, відповідно, 77,1; 76,5; 76,9; 76,6 та 77,6 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 14,7; 15,1; 15,4; 15,3 та 12,8 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,5; 0,7; 0,7; 0,7 та 1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 7,7; 7,6; 7,1; 7,3 та 8,0%.

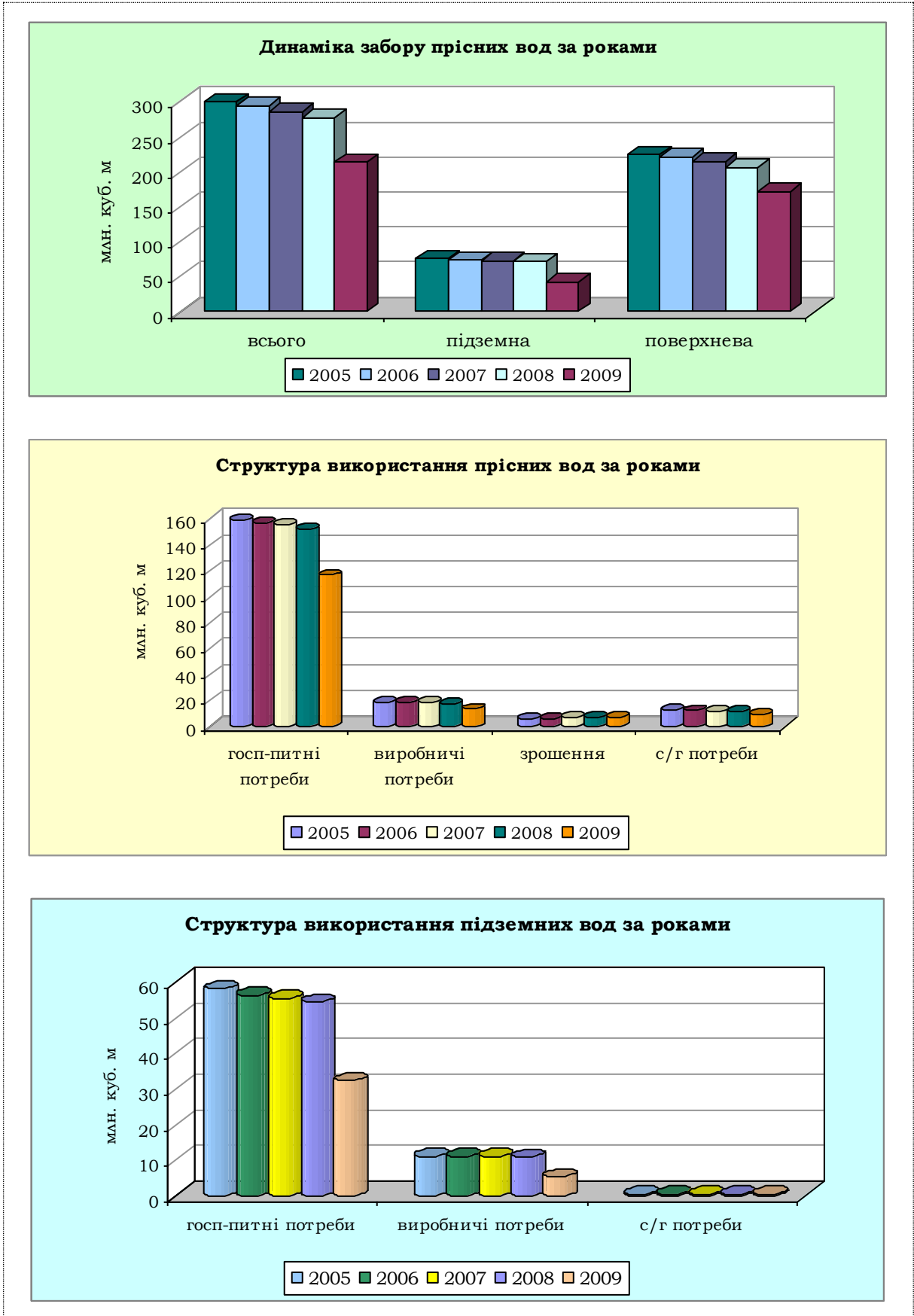

Рис. 5.15.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 0,74-1,19%; комунальних - 5,4-5,9 %; сільських - 0,8-1,38 % (рис. 5.15.2).

Рис. 5.15.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.15.2):

Таблиця 5.15.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	11,90	13,80	12,60	13,17	15,30
бактеріологічні	5,40	5,10	4,36	3,80	3,90
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	12,60	14,30	12,86	14,39	17,84
бактеріологічні	8,04	7,46	5,98	4,93	5,52
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	48,20	47,05	45,80	42,87	47,80
бактеріологічні	19,55	20,46	19,50	7,95	17,30

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 11,9-15,3 %; за бактеріологічними 3,8-5,4 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 12,6-17,8 %; за бактеріологічними 4,9-8 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 42,9-48,2 %; за бактеріологічними 8-20,5 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	206	161	258	230	204
на суму, тис. грн.	19584	19022	29079	25312	21696
Передано справ на розгляд до прокуратури	3	4	2	3	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	120	106	156	85	74

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином (рис. 5.15.3):

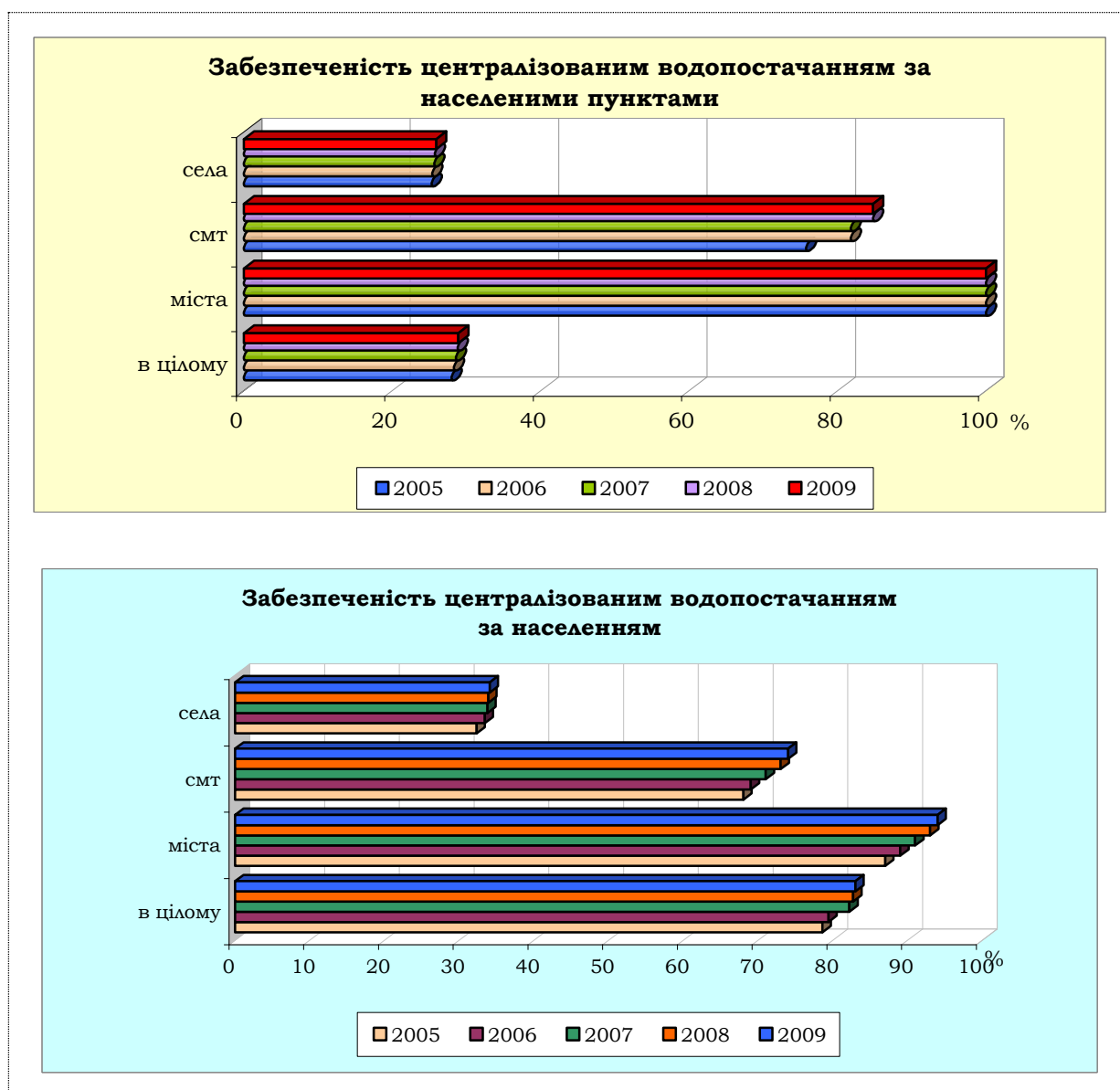

Рис. 5.15.3

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - збільшився з 27,98 до 28,91 %; у містах - залишався на рівні 100 %; у смт - зріс з 75,8 до 84,8 %; у сільських н/п - з 25,3 до 25,9 %.

♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 78,6 до 83 %; у містах - з 87 до 94 %; у смт - з 68 до 74 %; у сільських н/п - з 32,3 до 34,1 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005 р. - 3,9 %; у 2006 р. - 4 %; у 2007 р. - 4,4 %; у 2008 р. - 4,5 %; у 2009 р. - 4,6 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 58; 58,6; 58,8; 58,9 та 59 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2005 р. - 3,1 % населених пунктів і 2,4 % населення; у 2006 р. - 2,9 та 2,3; у 2007 р. - 2,7 та 2,2; у 2008-2009 рр. - по 2,5 та 2,2 %, відповідно.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років практично не змінилось і дорівнювало 5,18-5,16 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області знижувалось з 102 до 87; у містах - з 207 до 170; смт - з 51 до 46; сільських н/п - з 47 до 44 л/добу на людину (рис. 5.15.4).

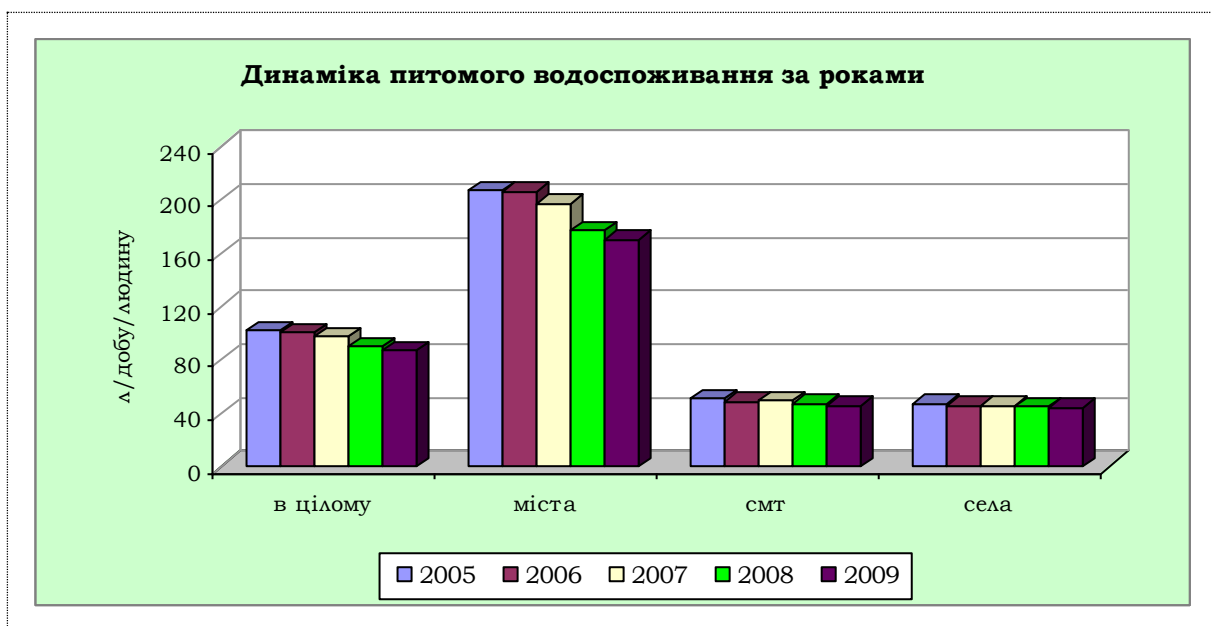

Рис. 5.15.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років знизилась з 533 до 532, при цьому спеціалізовані підприємства збільшилися на 12; багатогалузеві - на 13; відомчі - зменшилися на 30; у 2008 р. утворилось 1 міжрайонне (рис. 5.15.5).

За формою власності - кількість комунальних підприємств зросла з 216 до 244, державних - з 3 до 4; інших форм - знизилась з 314 до 284.

Базове підприємство - **філія «Інфоксводоканал» ТОВ «ІНФОКС».**

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

♦ чисельність поверхневих водозаборів виросла на 1 - до 5; підземних залишилась без змін - 74; окремих свердловин зросла на 23 - до 3109;

- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 6,3 млн. м³/рік - з 299,2 до 305,5 млн. м³/рік;
 - ♦ було введено нових потужностей: у 2006 р. - 0,38; у 2007 р. - 2,01; у 2008 р. - 1,51; у 2009 р. - 3,63 млн. м³/рік;
 - ♦ нестача у нових потужностях становить - 18,98 млн. м³/рік.
- Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання (окремих свердловин) у 2005-2009 рр. збільшилась з 2344 до 2364.

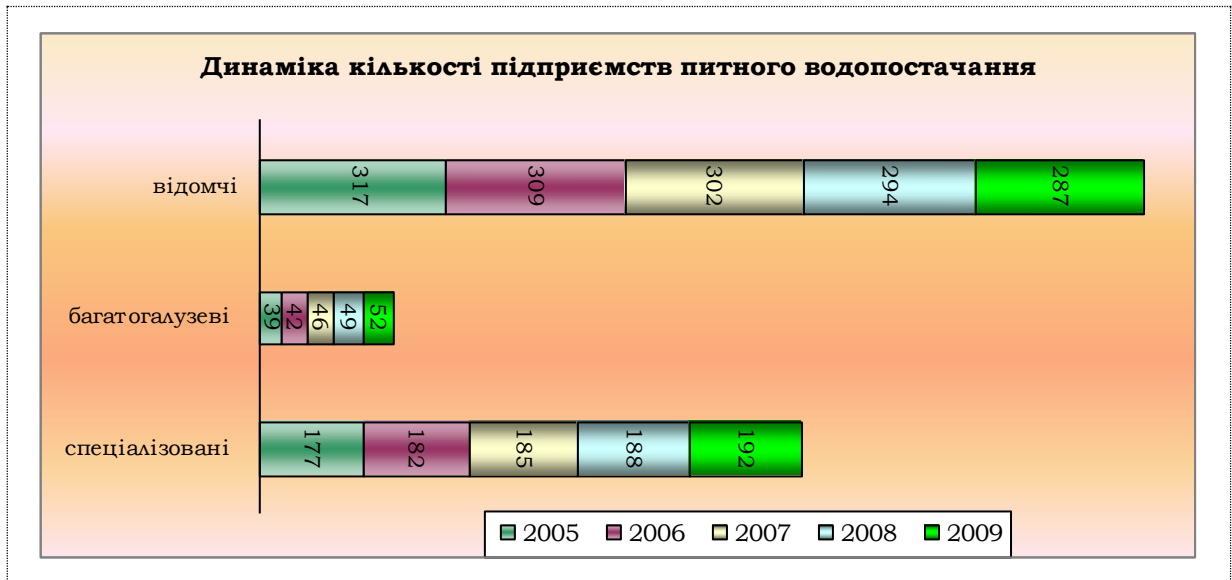

Рис. 5.15.5

Виробничі показники підприємств питного водопостачання. Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел у 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 299,86; 293,97; 286,56; 276,94 та 214,06 млн. м³/рік (рис. 5.15.6).

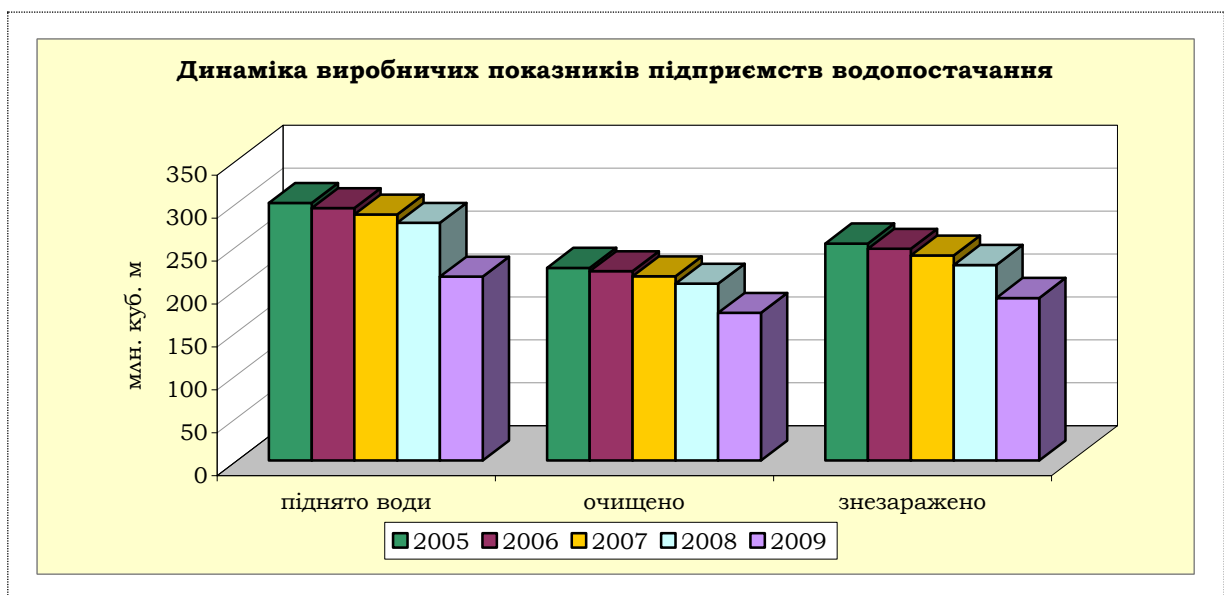

Рис. 5.15.6

При цьому відсоток очищеної і знезараженої води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 74,9 та 84,3 %; 75 та 83,9 %; 74,9 та 83,3 %; 74,4 та 82,3 %; 80,4 та 88,5 %.

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 28,6; 26,8; 25,6; 24 та 24,6 %, відповідно (рис. 5.15.7).

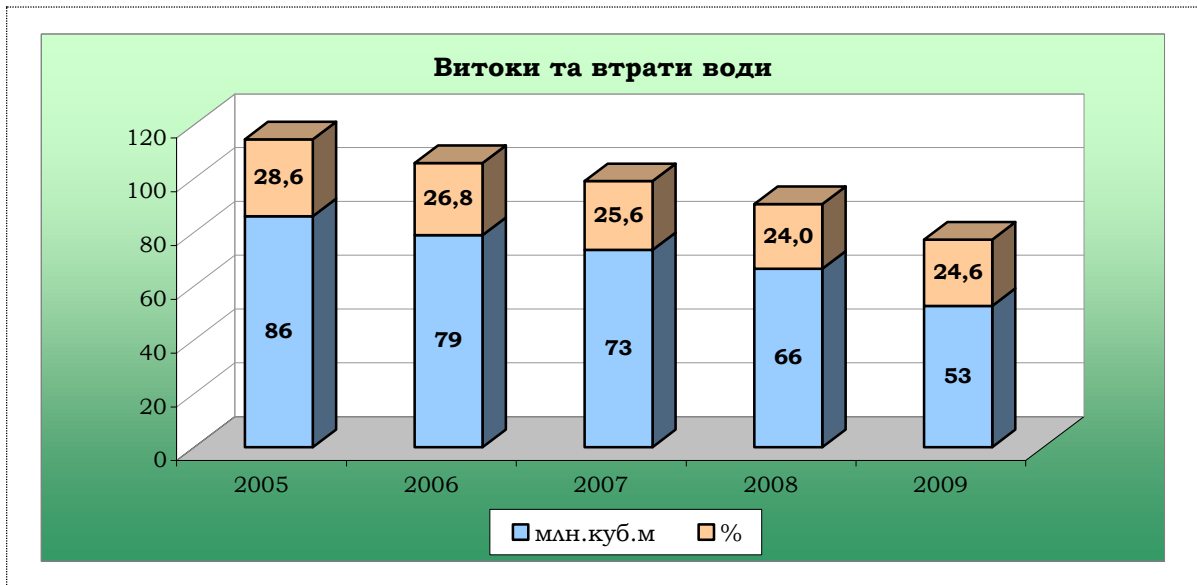

Рис. 5.15.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2007 рр. збільшувались з 192,24 до 196,37 млн. м³/рік, а потім знижувались до 148,34 млн. м³/рік (у 2009 р.); реалізація води населенню зменшувалась з 123,9 (у 2005 р.) до 99,2 млн. м³/рік (у 2009 р.) (рис. 5.15.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 64-67 %.

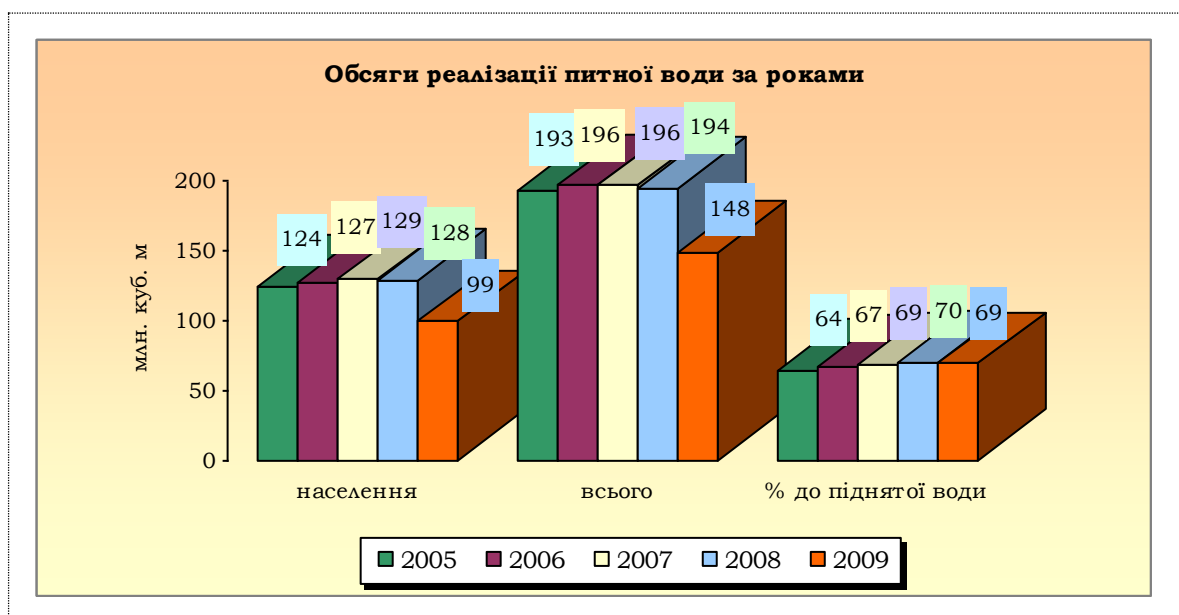

Рис. 5.15.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 529,4; 538; 538,2; 531,2 та 406,4; «населення» - 339,4; 349,2; 354,1; 350,6 та 271,9 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 263,8 до 180,4 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 943-896 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.15.9).

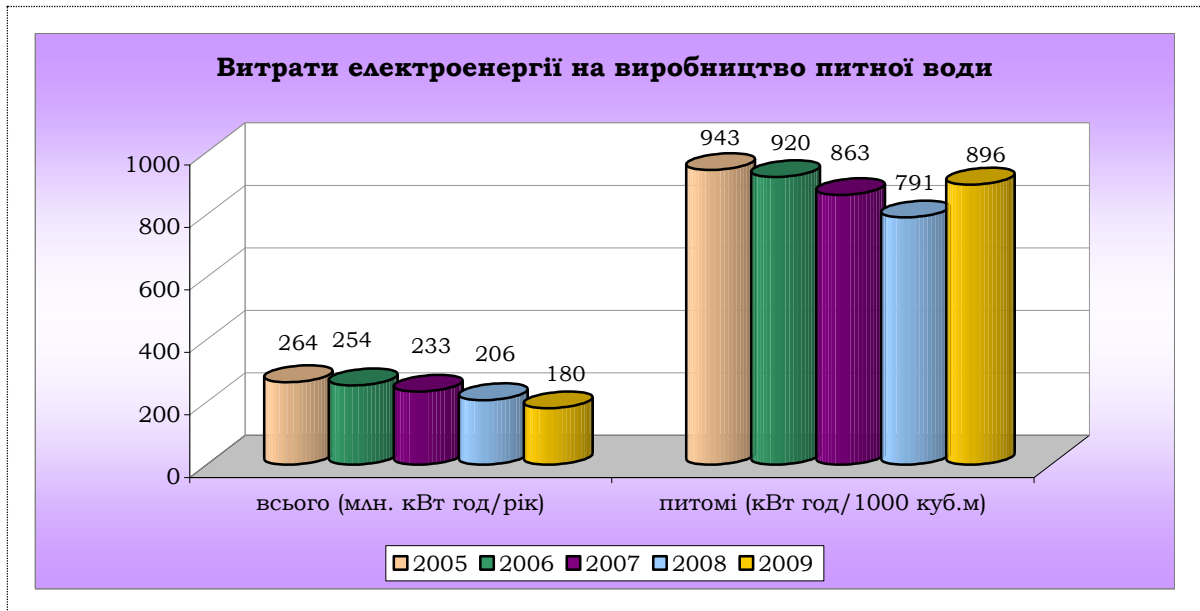

Рис. 5.15.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі періоду з 2005 по 2009 рр. збільшувалась на 4 одиниці і до 125. (рис. 5.15.10).

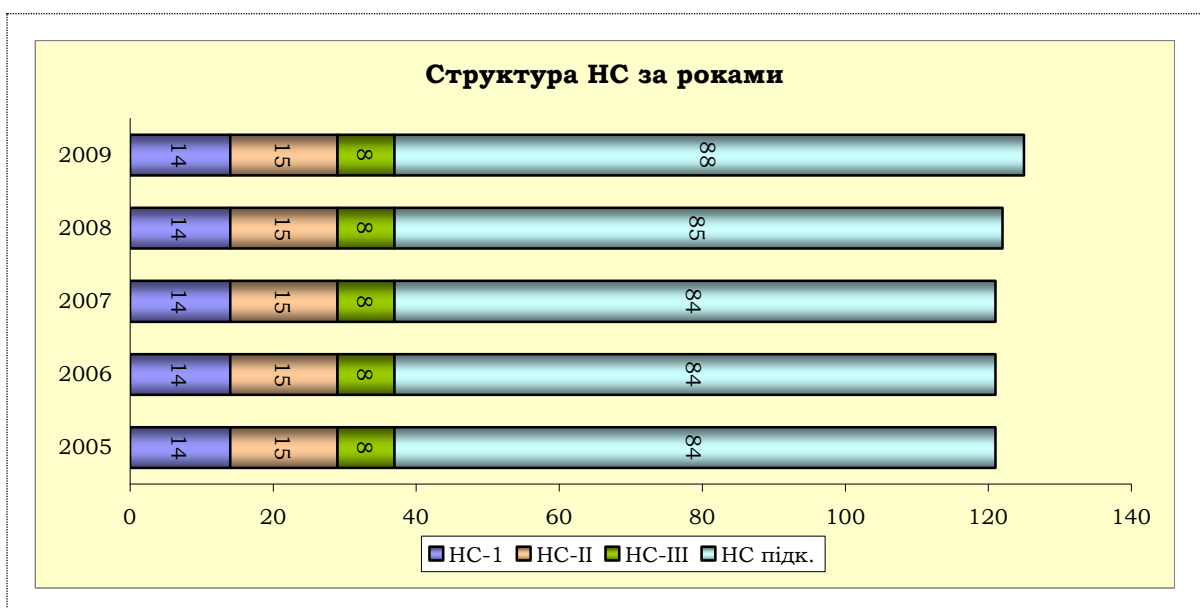

Рис. 5.15.10

При цьому кількість НС-I, НС-II та НС-III залишилась без змін - 14; 15 та 8, відповідно; НС підкачування - зросла на 4

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зросла з 2880,3 (у 2005 р.) до 2884,1 млн. м³/рік (у 2009 р.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знижувалось і дорівнювало, відповідно: 22,6; 22,5; 21,9; 21 та 14,4 % (рис. 5.15.11).

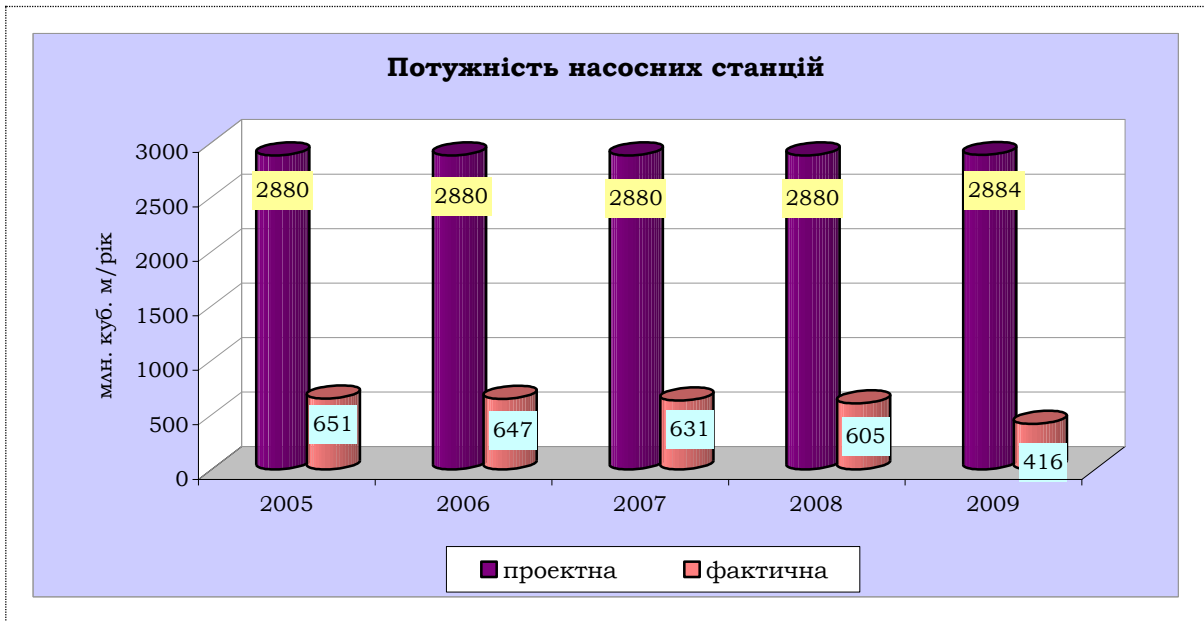

Рис. 5.15.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 знизилась на 1 до 11 %; НС-II - залишилась без змін - 12 %; НС-III - зменшилась на 1 до 6 %; НС підкачування - збільшилась на 2 до 71 % (рис. 5.15.12).

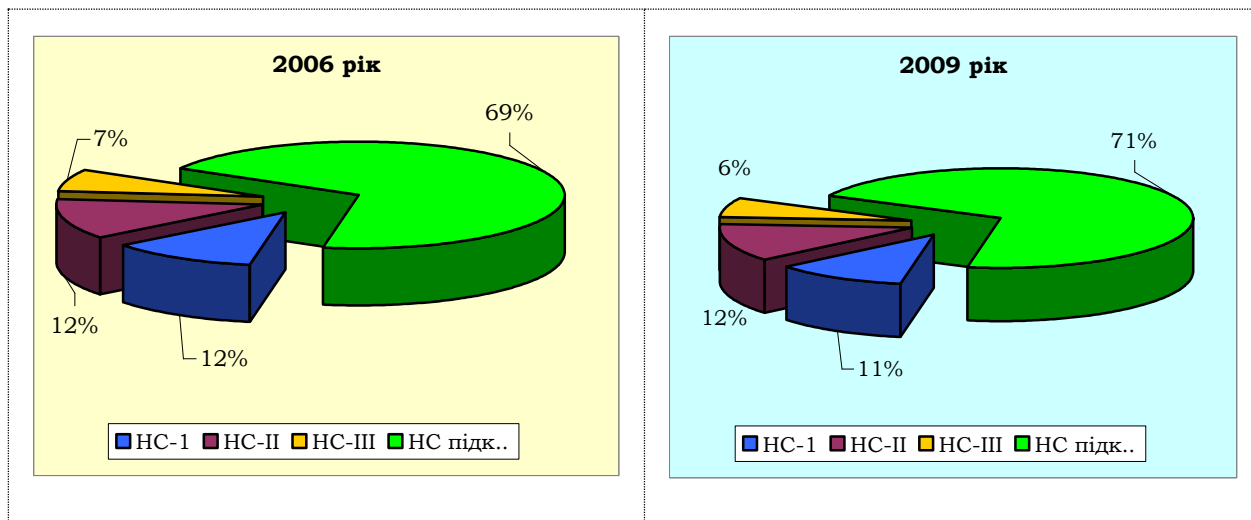

Рис. 5.15.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 2 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 454; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості, відповідно за роками: 23; 23,2; 22,8; 22,1 та 22,7 %; з них протягом року було замінено: у 2005-2006 рр. - по 3,8; у 2007 р. - 3,9; у 2008 р. - 3; у 2009 р. - 2,9 % (рис. 5.15.13).

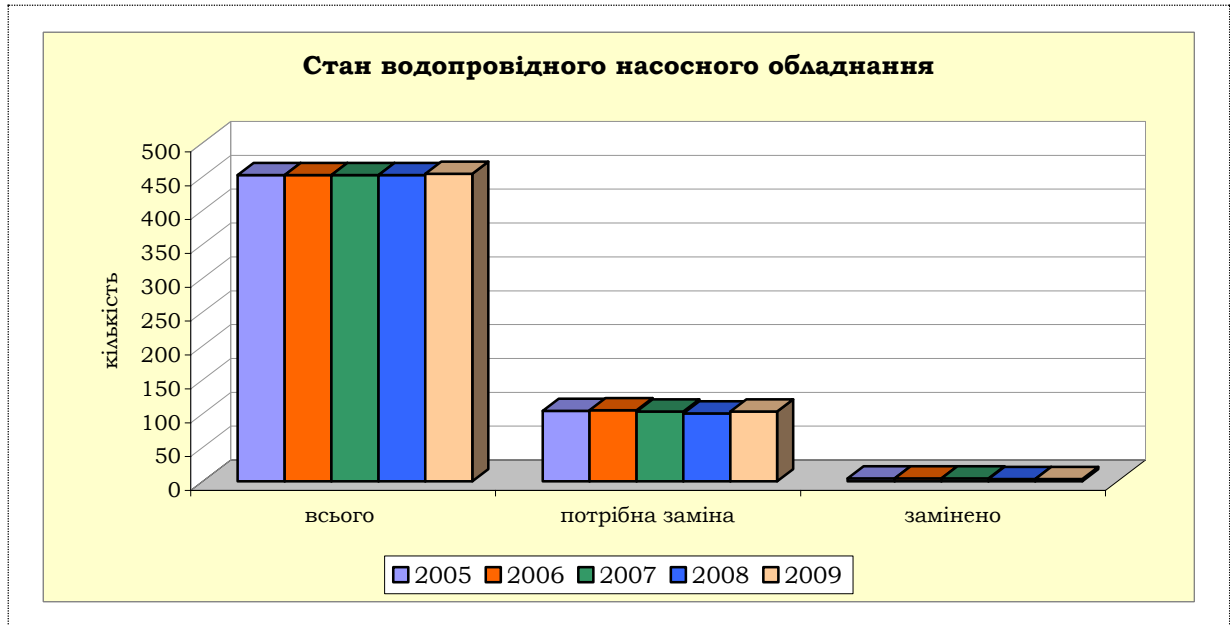

Рис. 5.15.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 97 км і становили у 2009 р. - 9080 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зросла на 1 до 6 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась на рівні 19 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 75 % (рис. 5.15.14).

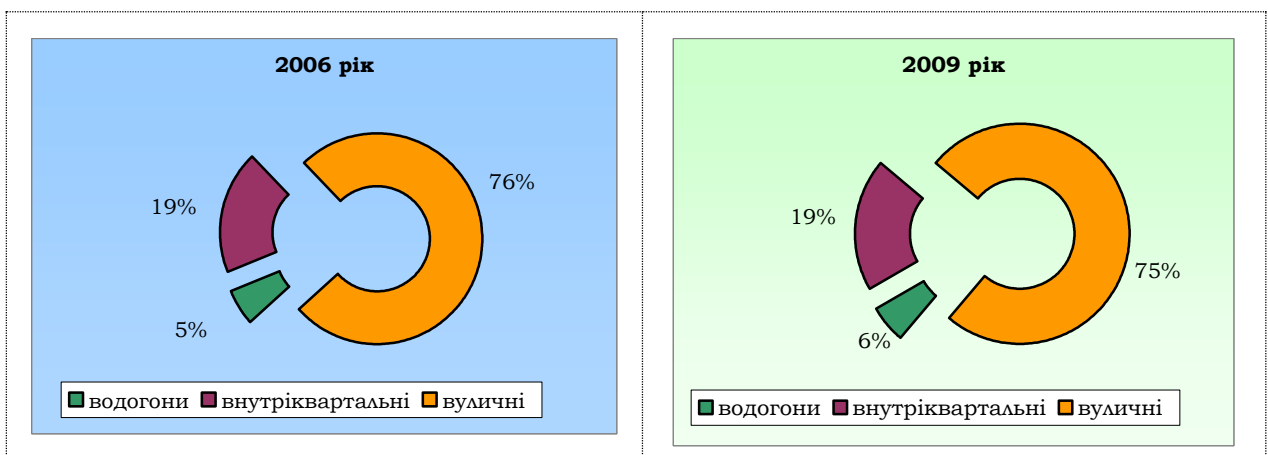

Рис. 5.15.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 35,7 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 38 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 1,29 % зношених

труб; у 2006 р. - 1,12; у 2007 р. - 1,18; у 2008 р. - 1,44; у 2009 р. - 1,13 % (рис. 5.15.15).

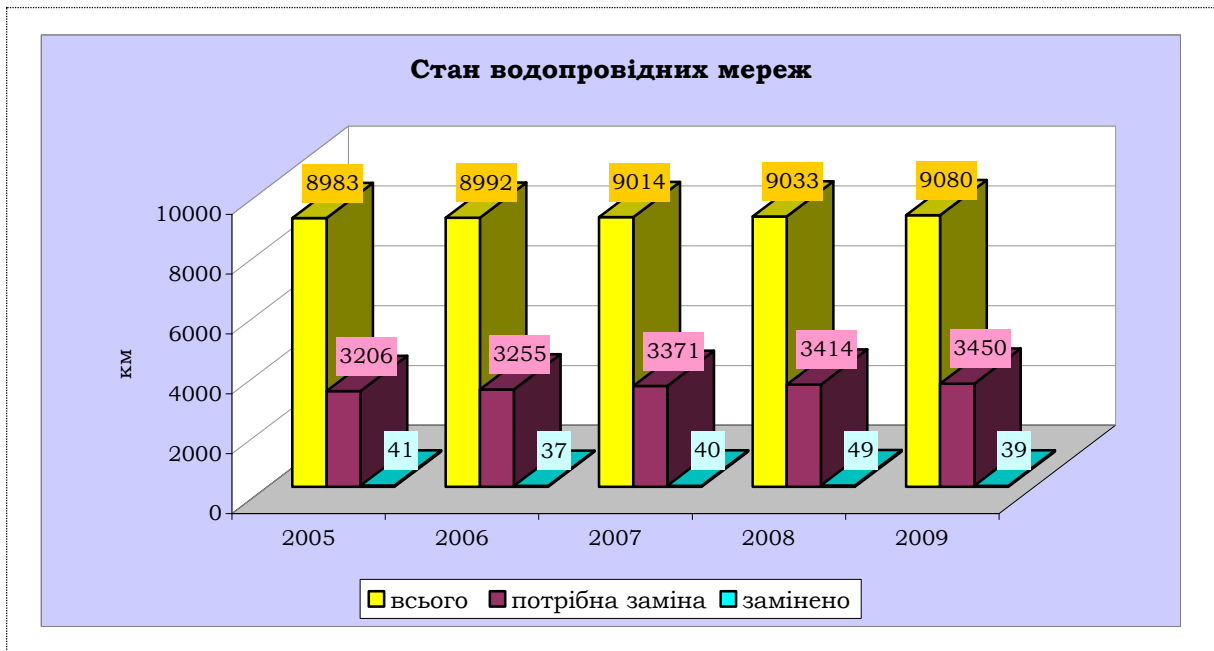

Рис. 5.15.15

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 4678; 5037; 5106; 5188 та 4624; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,52; 0,56; 0,57; 0,57 та 0,51 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період у 2005-2009 рр. залишилась рівною 74 з сумарним об'ємом 335,1 тис. м³.

За цей період було побудовано 34 водонапірних башт і у 2009 р. вони налічували 3276 одиниць з загальним об'ємом 49,14 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 2526; у 2006 р. - 2511; у 2007 р. - 2487; у 2008 р. - 2469; у 2009 р. - 2446. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 80 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 42,6 %; у 2006 р. - 44,2%; у 2007 р. - 45,9 %; у 2008 р. - 49,9 %; у 2009 р. - 50 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 7,4 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - біля 29 % (рис. 5.15.16).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 1,47; у 2006р. - 1,68; у 2007 р. - 2,22; у 2008-2009 рр. - по 1,59 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 6,6; у 2006 р. - 11,37; у 2007 р. - 11,40; у 2008-2009 рр. - по 25,28 грн./м³.

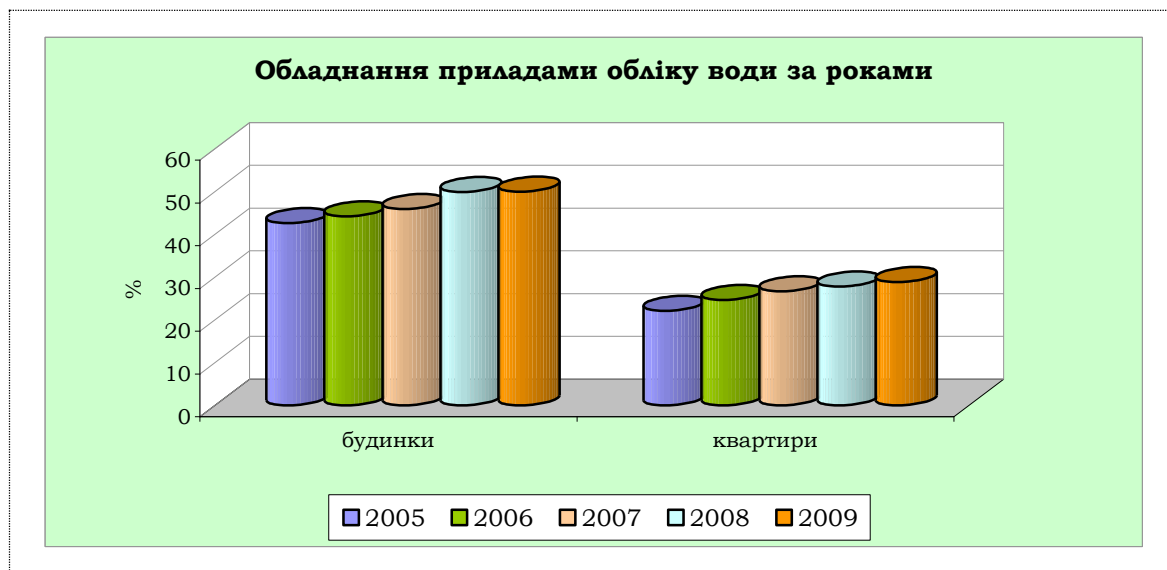

Рис. 5.15.16

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,62; у 2006 р. - 0,84; у 2007 р. - 1,1; у 2008-2009 рр. - по 1,28 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 1,51; у 2006 р. - 3,44; у 2007 р. - 4,9; у 2008 р. - 5,61; у 2009 - 8,43 грн./м³ (рис. 5.15.17).

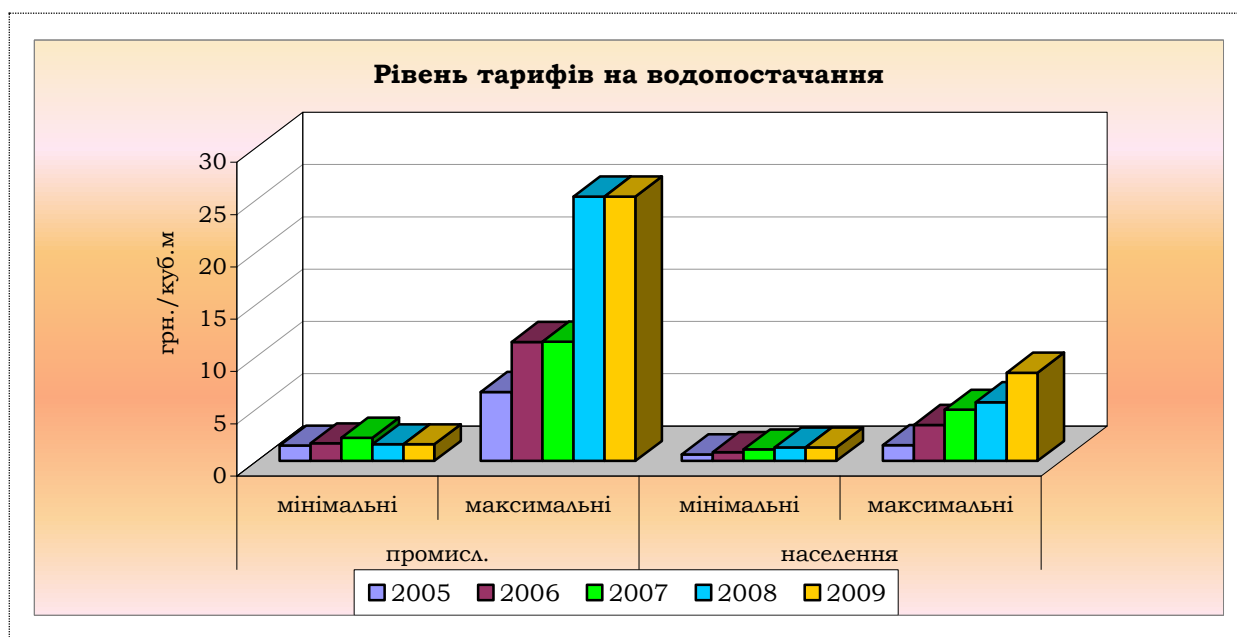

Рис. 5.15.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,31 (у 2005 р.) до 3,61 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 208; 238; 213; 245 та 231 %;
- ♦ для населення - 58; 63; 52; 69 та 67 %, відповідно.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.15.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	70,43	78,04	89,37	95,99	76,97
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	3,05	2,93	1,30	1,30	-
Продовження будівництва об'єктів	18,60	16,70	21,6	20,08	11,17
Завершення будівництва об'єктів	0,30	1,27	0,27	8,58	3,17
Реконструкція і модернізація об'єктів	19,27	23,74	34,68	28,78	46,82
Капремонт і відновлення стану об'єктів	21,49	32,20	27,36	32,46	13,60
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів	1,05	1,12	3,70	1,25	1,52
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,54	0,33	-	-	-
Оснащення житлового фонду засобами обліку	1,20	0,87	0,46	0,78	0,23
Впровадження пілотних проектів	-	-	-	-	0,46
Інші заходи (розшифрувати)	4,93	-	-	2,76	-

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Таблиця 5.15.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	-	-	-	-	-
	<i>бактеріологічними</i>	-	-	0,86	0,75	0,57
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	-	-	-	-	-
	<i>бактеріологічними</i>	-	-	-	0,4	0,45

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 2769 до 2578 (табл. 5.15.5).

Таблиця 5.15.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	2769	2685	2786	266	2578
Об'єкти з порушенням санітарних норм	175	143	270	255	228
Питома вага порушень санітарних норм, %	6,30	5,30	9,60	9,50	8,80
Накладено штрафів	168	129	227	236	176
<i>з них отримано, грн.</i>	15916	12765	23126	24204	20273
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	119	79	71	49	58

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 44,8 до 45,1 %; для міст - з 77,8 до 78,4 %; для смт - з 50,2 до 50,6 %; для сільських н/п - з 15,2 до 15,3 %;

♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 67,1 до 67,3 %; для міст - з 84,4 до 84,6 %; для смт - з 52,2 до 52,3 %; для сільських н/п - з 17,8 до 17,9 % (рис. 5.15.18).

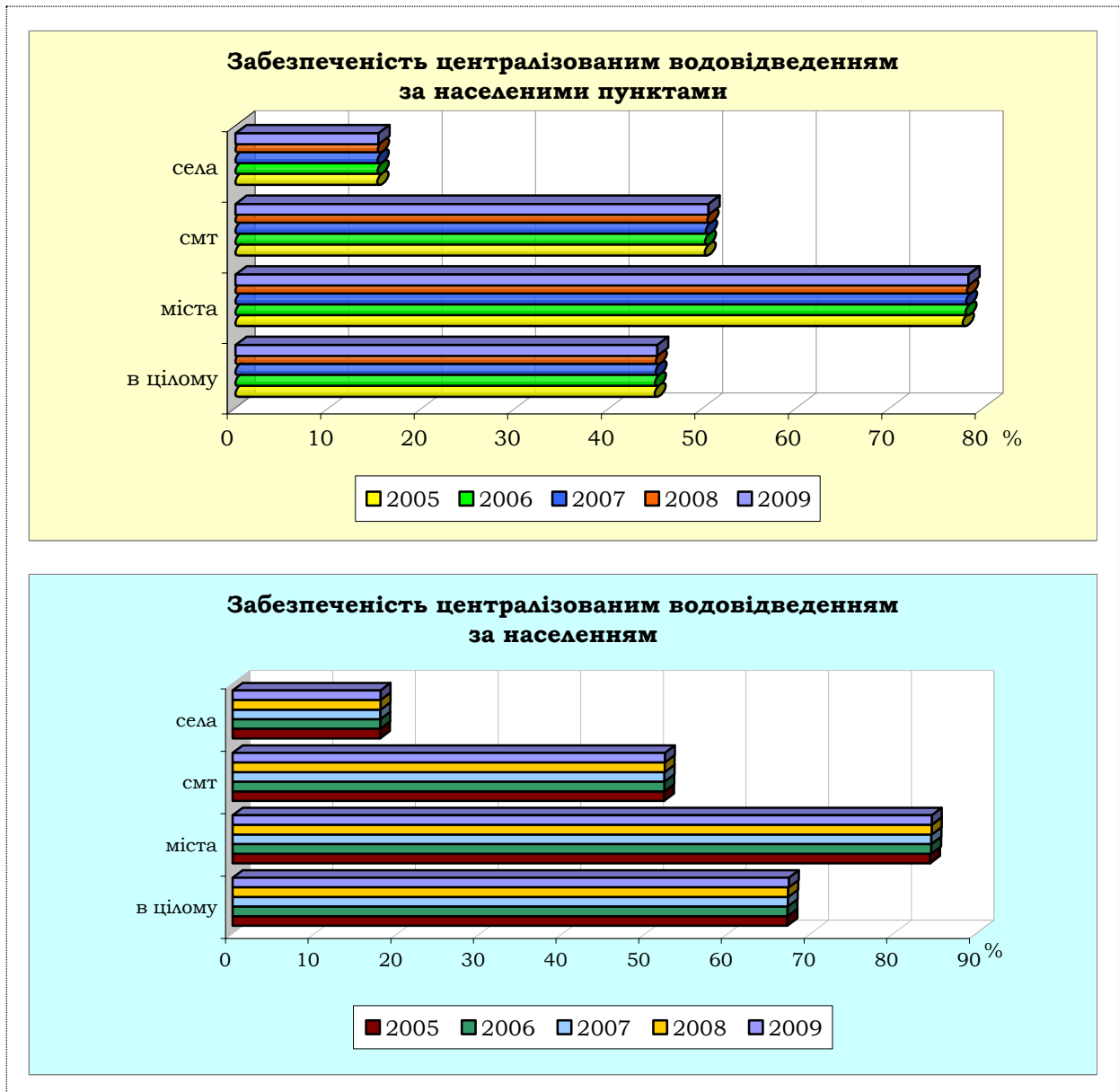

Рис. 5.15.18

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 106-97; для міст - 243-222; для смт - 133-124; для сільських н/п - 21-23 л/добу на людину (рис. 5.15.19).

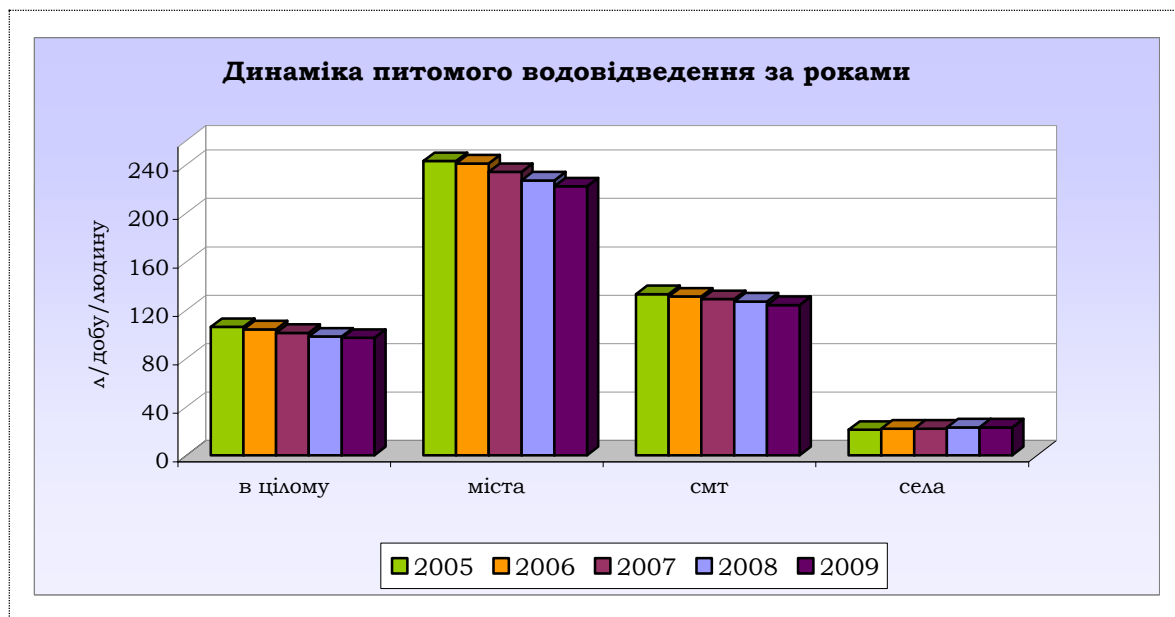

Рис. 5.15.19

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 180,21; у 2006 р. - 146,17; у 2007 р. - 136,67; у 2008 р. - 136,69; у 2009 р. - 137,74 млн. м³/рік. Починаючи з 2006 р. всі стічні води піддавались механічному очищенню; при цьому повний цикл біологічного очищення пройшли біля 97 % стоків (рис. 5.15.20-5.15.21).

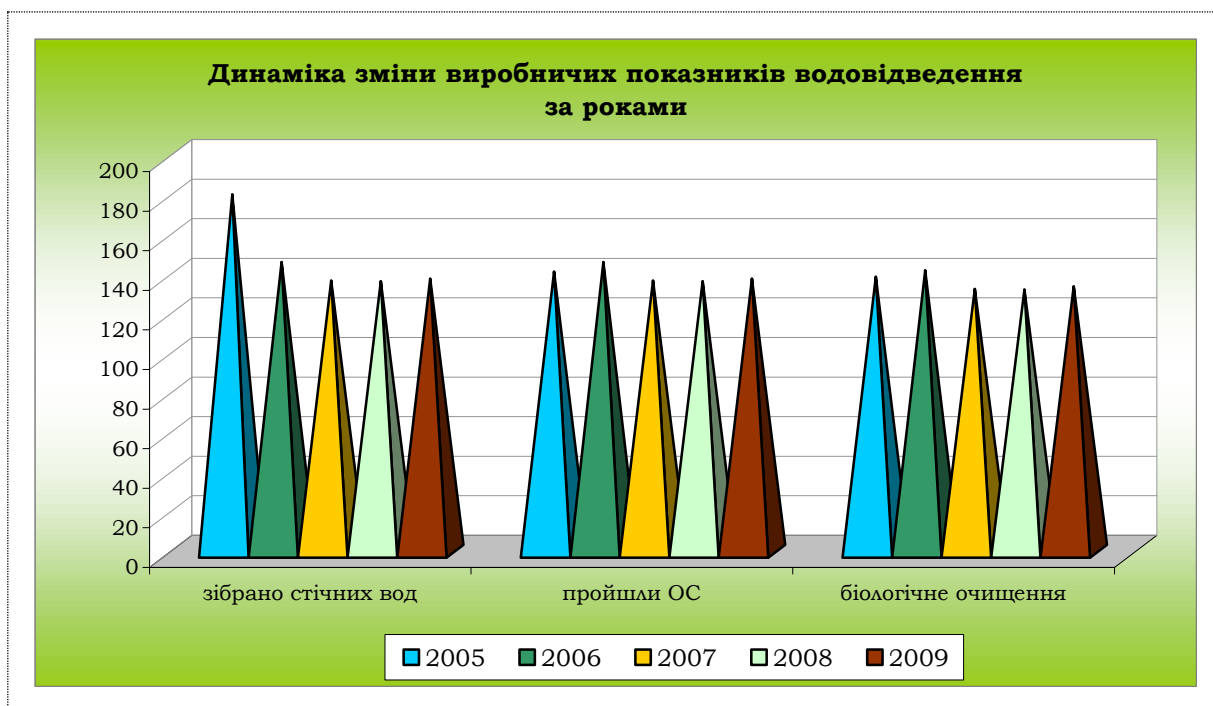

Рис. 5.15.20

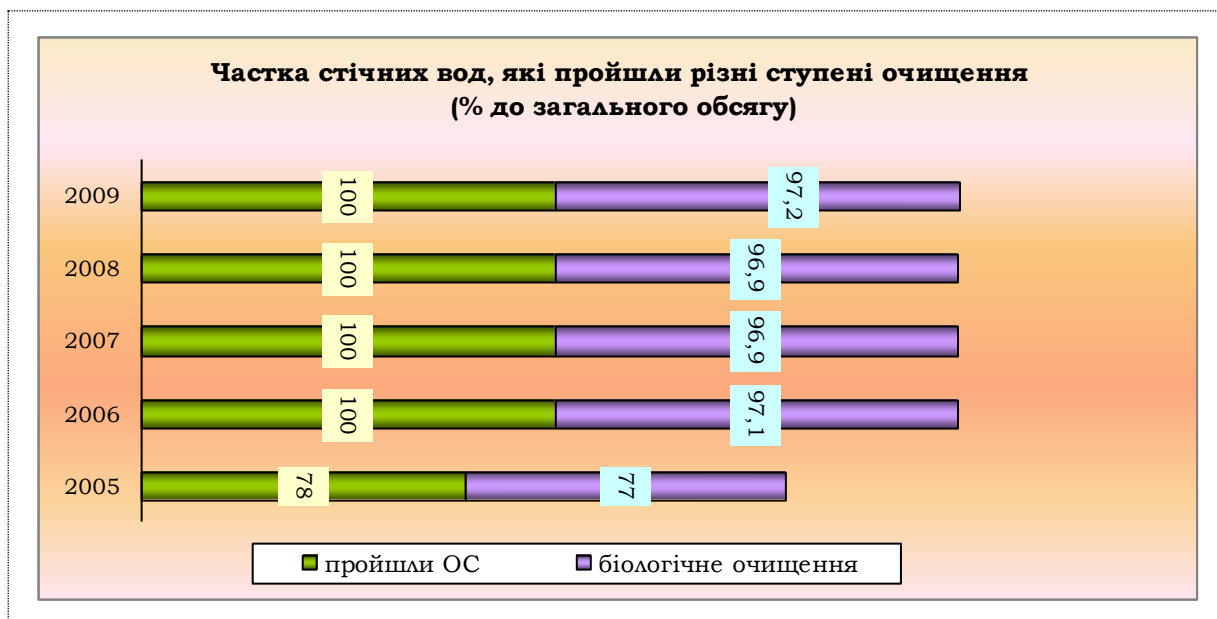

Рис. 5.15.21

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 66,3 до 59,5 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 2480; 2440; 2790; 2720 та 2654 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.15.22).

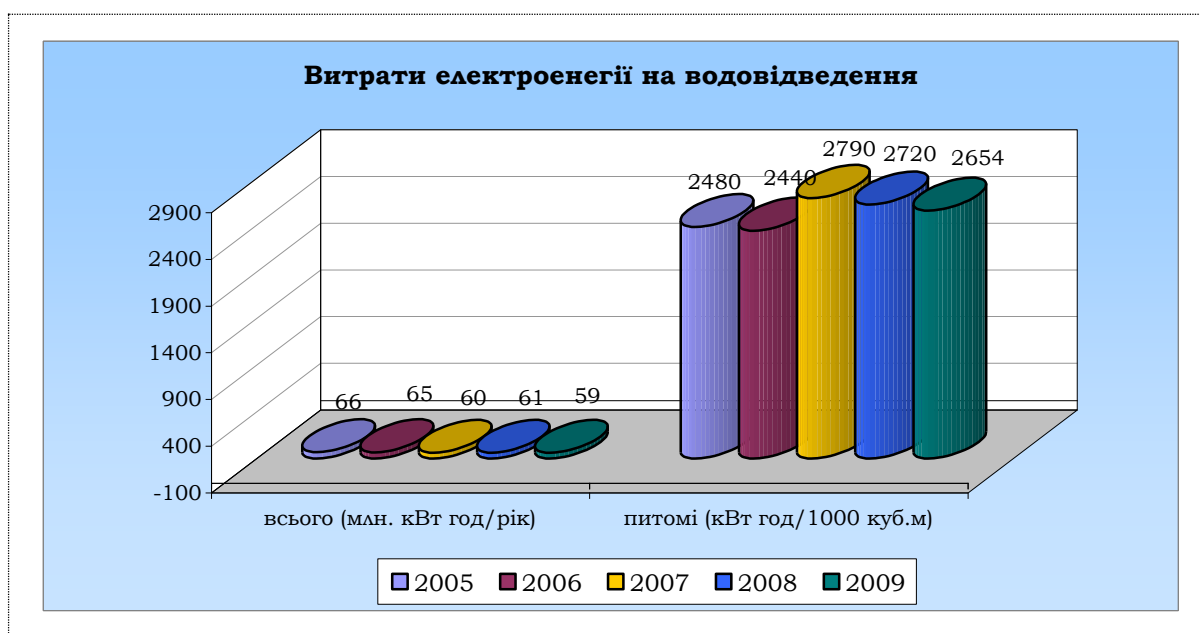

Рис. 5.15.22

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 118 до 122.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 10,5-11 % (рис. 5.15.23).

Рис. 5.15.23

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 13 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 402; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 29,8; у 2006 р. - 30,9; у 2007 р. - 30,9; у 2008 р. - 31,4; у 2009 р. - 31,8; з них протягом року було замінено, відповідно: 0; 5; 4,1; 5,7 та 3,1 % (рис. 5.15.24).

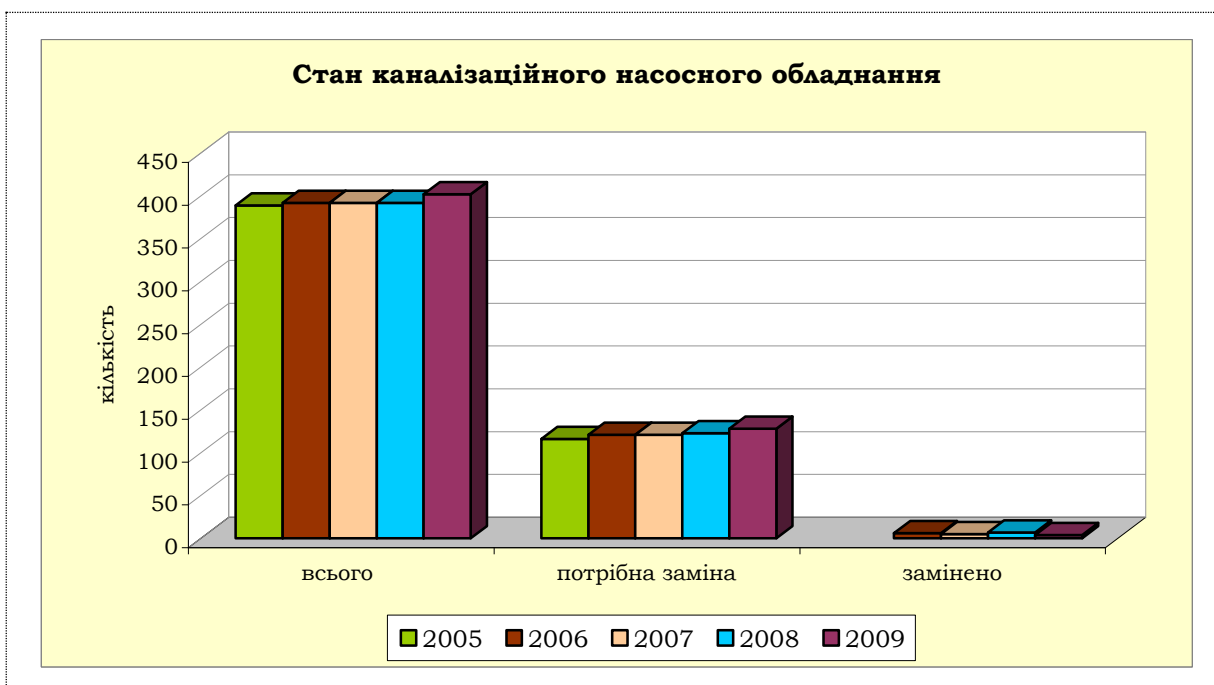

Рис. 5.15.24

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зростає з 43 до 45; з них потребували реконструкції 26-28 (рис. 5.15.25).

Рис. 5.15.25

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. зросла до 273, а фактична завантаженість поступово знизилась до 137,7 млн. м³/рік (рис. 5.15.26). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило відповідно за роками: 52; 53,7; 50,1; 50 та 50,5 %.

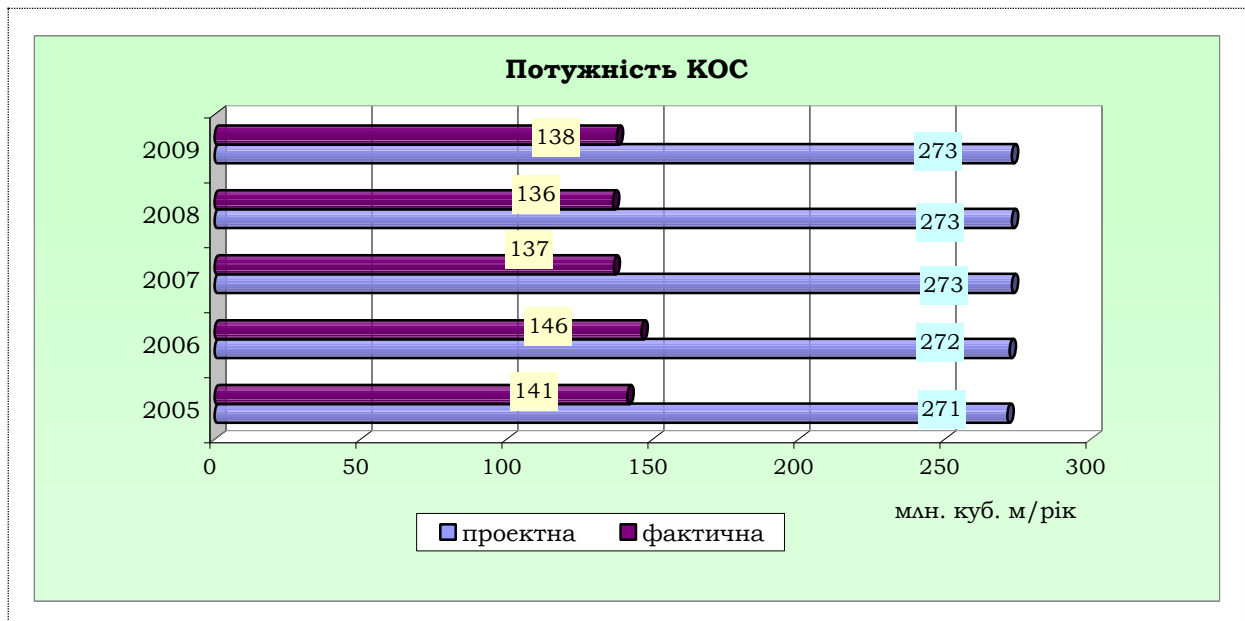

Рис. 5.15.26

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 40,1 км і становили у 2009 р. - 1427,9 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж залишилась рівною 11 %; напірних колекторів зросла на 1 - до 3 %; внутрішньо кварталних мереж не змінилась - 33 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 53 % (рис. 5.15.27).

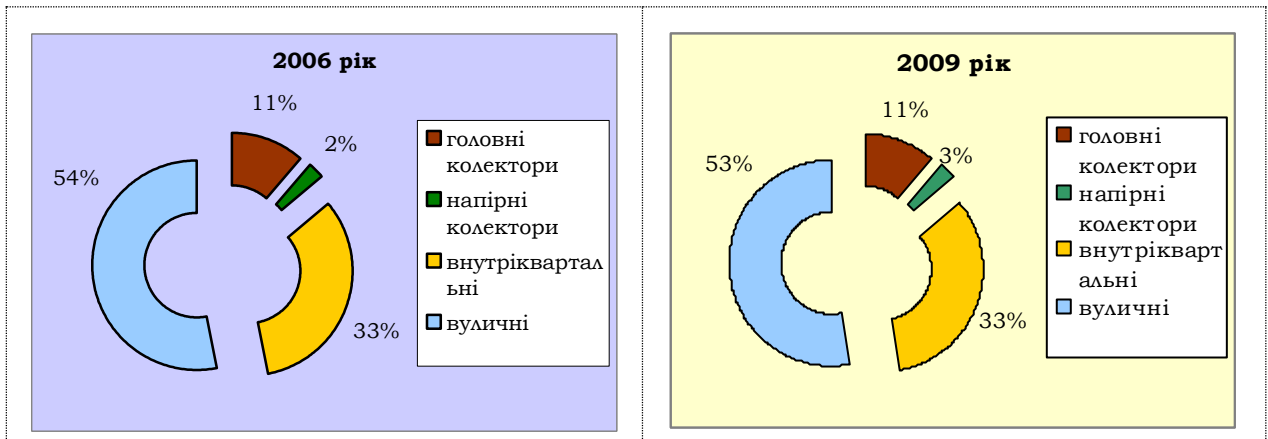

Рис. 5.15.27

Технічний стан каналізаційних мереж протягом останнього періоду залишався важким; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 33,96; у 2006 р. - 34,04; у 2007 р. - 34,03; у 2008 р. - 33,98; у 2009 р. - 34,09 %; з них було замінено 0,46; 0,66; 0,57; 0,68 та 0,68 %, відповідно (рис. 5.15.28).

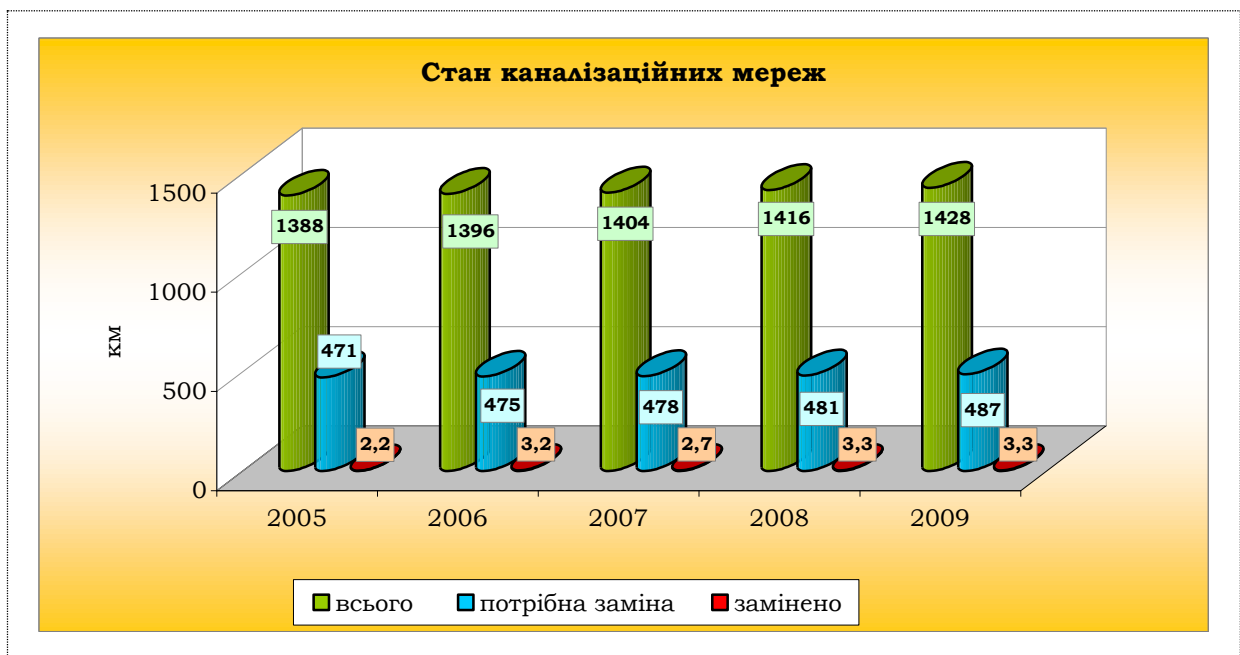

Рис. 5.15.28

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 639 аварій; у 2006 р. - 641; у 2007 р. - 647, у 2008 - 667; у 2009 р. - 671. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій становила: у 2005-2007 рр. - по 0,46; у 2008-2009 рр. - по 0,47.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали: у 2005-2006 рр. - по 1,32; у 2007 р. - 1,97; у 2008 р. - 3,65; у 2009 р. - 4,12 грн./м³; максимальні

тарифи - у 2005 р. - 4,12; у 2006 р. - 5,12; у 2007 р. - 5,38; у 2008 р. - 7,42; у 2009 р. - 9,88 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005-2006 рр. - по 0,49; у 2007-2008 рр. - по 0,61; у 2009 р. - 1,13 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005-2006 рр. - по 1,12; у 2007 р. - 1,14; у 2008 р. - 2,2; у 2009 р. - 3,6 грн./м³ (рис. 5.15.29).

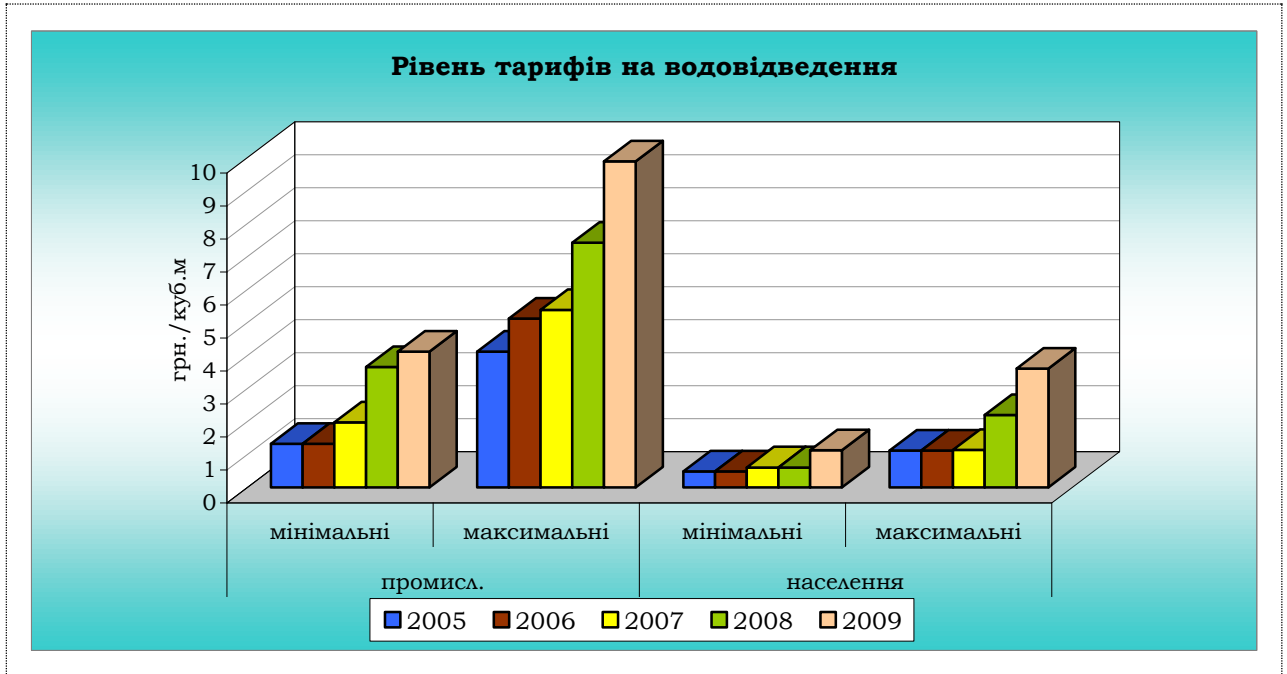

Рис. 5.15.29

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,64 (у 2005 р.) до 2,1 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 165, 214, 202, 165 та 174 %;
- ♦ для населення - 43, 46; 43, 43 та 61 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.15.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	20,69	19,41	29,27	24,74	26,97
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	3,10	1,47	0,88	0,73	0,43
Продовження будівництва об'єктів	2,95	4,22	5,29	2,44	4,82
Завершення будівництва об'єктів	1,88	2,97	4,13	3,27	3,07
Реконструкція і модернізація об'єктів	7,65	6,43	11,68	7,70	9,62
Капремонт і відновлення стану об'єктів	5,11	4,18	7,29	10,60	8,73
Впровадження пілотних проектів	-	-	-	-	0,30

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.15.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	8	8	8	8	8
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	10	10	10	10	10
	господарсько-побутових	8	8	8	8	8
	промислових	2	2	2	2	2
2.1	Без очищення					
	всього	8	8	8	8	8
	господарсько-побутових	8	8	8	8	8
	промислових	-	-	-	-	-
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	-	-	-	-	-
	господарсько-побутових	-	-	-	-	-
	промислових	-	-	-	-	-
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	290,10	287,20	269,50	257,0	293,60
	нормативно чистих без очищення	68,66	67,90	63,56	64,64	91,09
	нормативно очищених	23,14	36,19	18,73	14,59	67,97
	недостатньо очищених	145,10	137,40	139,50	143,50	90,76
	неочищених	-	-	-	-	-
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	170,10	173,70	160,60	161,60	161,30
	нормативно чистих без очищення	-	0,01	0,008	0,016	0,002
	нормативно очищених	8,17	20,64	3,64	-	55,75
	недостатньо очищених	144,50	136,80	136,80	138,70	142,90
	неочищених	17,16	15,22	18,25	18,77	15,27

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.15.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	39	39	36	34	34
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	22,4	19	24,1	22,5	19,3
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	50,7	39,3	42,9	48,4	40,2
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	61	61	61	63	64
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	33,6	24,8	32,3	23,4	29,8
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	26,1	25,4	27,1	32	26

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Протягом останніх років у водопровідно-каналізаційному господарстві області накопичилася значна кількість проблем, які потребують системних заходів щодо їх вирішення.

Значна частина водопровідно-каналізаційних споруд області насосних станції та насосних агрегатів, очисних споруд та водопровідно - каналізаційних мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електричної енергії та збільшення собівартості перекачування води і стоків.

Більш 0,54 млн. осіб проживає в сільських населених пунктах де відсутнє централізоване питне водопостачання, а 0,98 млн. жителів області одержує питну воду за графіком. Питомі норми водоспоживання в обласному центрі та більшості міст обласного значення перевищують аналогічні показники розвинутих країн у 1,5-3 рази і становлять понад 250 літрів на одну особу за добу, а втрати в системах водопостачання сягають 40 відсотків.

Потребує вдосконалення й наявна в регіоні лабораторна база контролю якісних показників питної та стічної води.

Тарифи на послуги питного водопостачання та водовідведення у багатьох випадках не відшкодовують витрат на їх виробництво, не враховують інвестиційної складової на модернізацію водопровідно-каналізаційного господарства, що обумовлює збитковість функціонування галузі в цілому та поступовий її занепад.

Вартість електричної енергії є основною складовою собівартості води господарсько-питного призначення та відведення і очищення каналізаційних стоків, тому впровадження заходів з енергозбереження є одним з основних завдань модернізації водопровідно-каналізаційних споруд. Успішне розв'язання цієї проблеми дасть змогу не лише зекономити кошти для інвестування робіт з реконструкції систем питного водопостачання, а в подальшому упорядкувати тарифи на питну воду у бік їх зниження.

5.16 Полтавська область

Територія Полтавської області розташована повністю в межах басейну р. Дніпро. Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дніпро (довжина в межах області 145 км); середні річки Сула, Удай, Орлиця, Псел, Хорол, Ворскла, Мерла, Оріль, а також 1771 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 67 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, знаходились в діапазоні 378,3 (у 2007 р.) - 238,8 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 92,95 (у 2007 р.) до 77,37 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 43,82 (у 2005 р.) до 35,05 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.16.1 та рис. 5.16.1).

Таблиця 5.16.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	253,5	348,3	378,3	270,7	238,8
	підземна		92,4	92,95	90,3	77,37
	поверхнева		255,9	285,3	180,4	161,4
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	205,7	290,2	292,5	270,6	204,0
	на господарсько-питні потреби	68,03	66,2	63,2	56,64	53,52
	на виробничі потреби	30,9	31,8	30,3	88,77	34,27
	на зрошення		0,07	0,07		
	на сільськогосподарські потреби	22,4	21,9	21,9	14,74	13,00
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього			131,72	59,29	51,36

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 31,1; 22,8; 21,6; 20,9 та 26,2 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 15; 11; 10,4; 32,8 та 16,8 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 10,9; 7,5; 7,5; 5,4 та 6,4%;
- ♦ інші потреби, відповідно 59; 41,3; 39,5; 59,1 та 49,4 %

Загальні обсяги використання підземних вод за останні роки коливались в діапазоні 51,36-131,72 млн. м³/рік.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 1,3-1,7 %; комунальних - 2,1-2,3 %; відомчих - 1,1-1,2 %; сільських - 1,6-2 % (рис. 5.16.2).

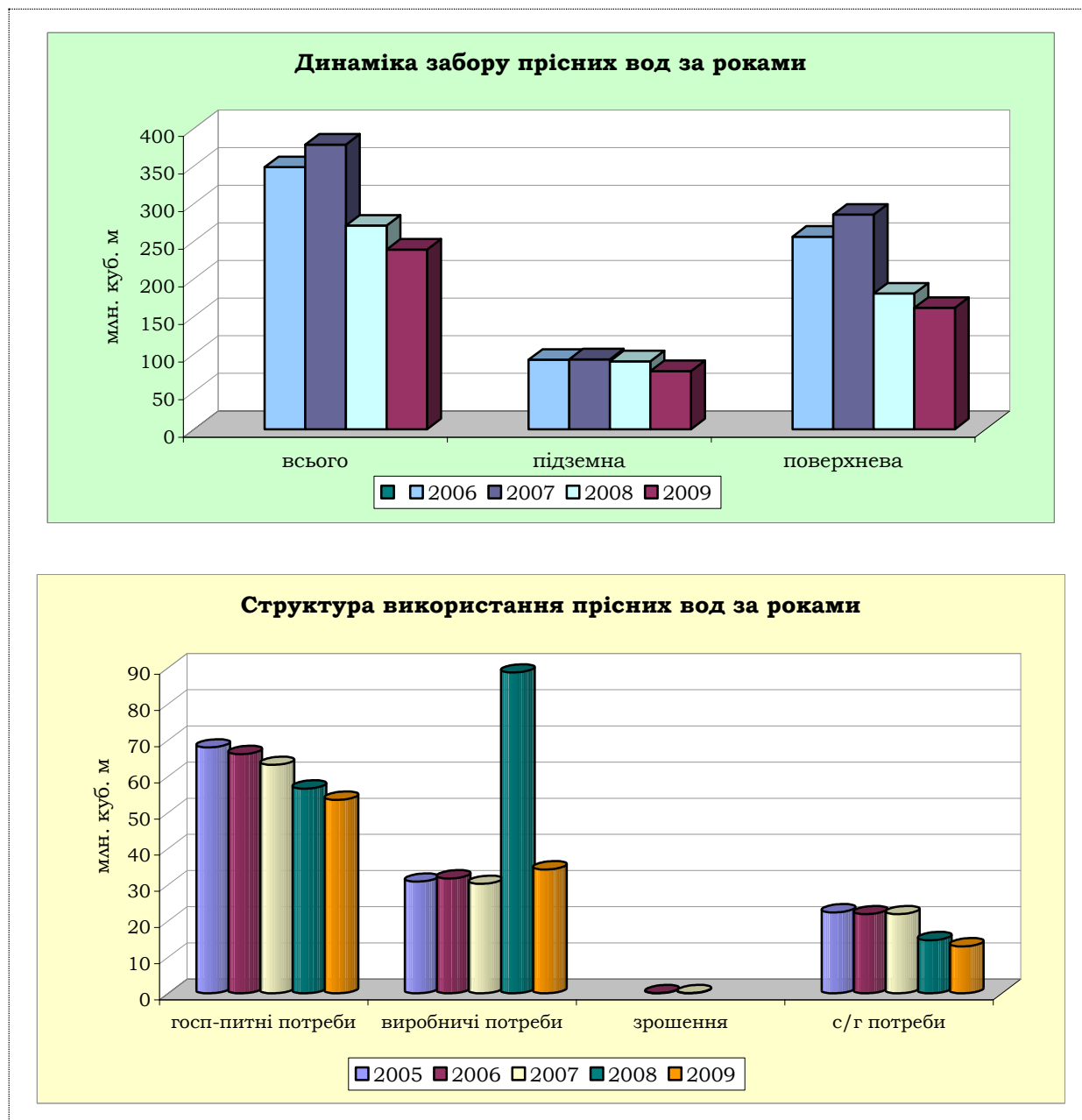

Рис. 5.16.1

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах:

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 11,58-19,02 %; за бактеріологічними 1,91-2,76 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 35,6-49,7 %; за бактеріологічними 9,32-16,6 % (табл. 5.16.2).

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

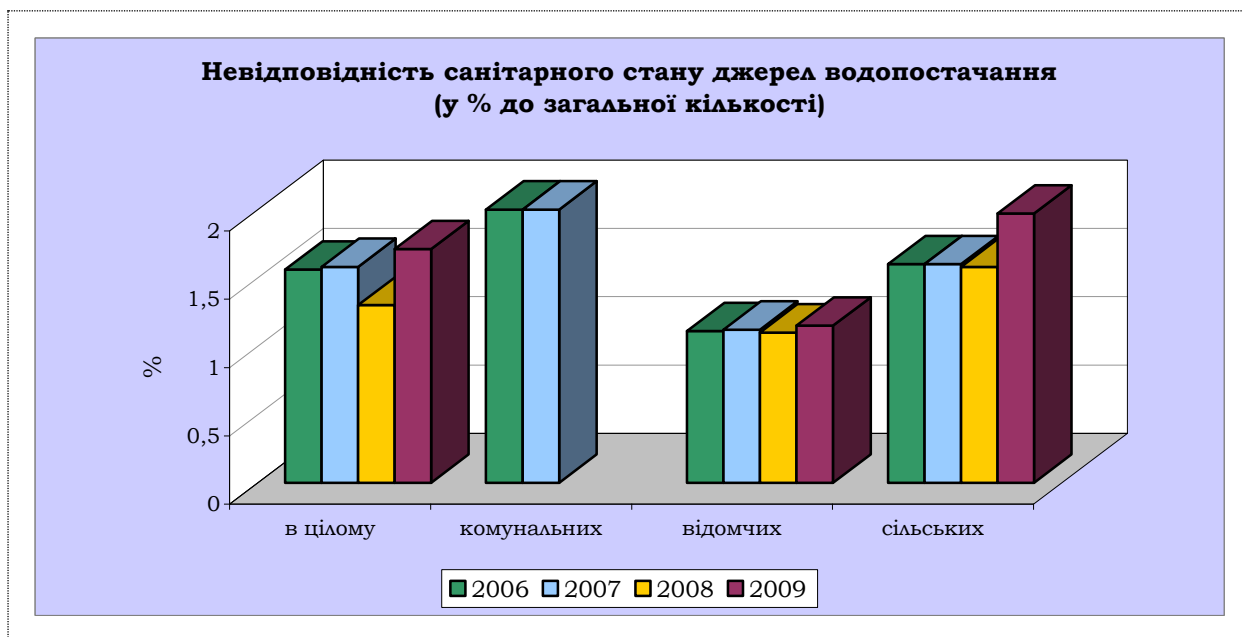

Рис. 5.16.2

Таблиця 5.16.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	15,32	11,58	14,6	18,7	19,02
бактеріологічні	2,76	2,27	2,03	2,3	1,91
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	46,96	49,72	46,7	38,04	35,6
бактеріологічні	16,6	13,82	11,7	9,68	9,32

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання протягом 2005-20099 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб			272	260	214
на суму, тис. грн.			16	16	20
Передано справ на розгляд до прокуратури			303	436	290
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел			-	-	-

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області не змінився і дорівнював *за населеними пунктами*: в цілому по області - 28 %; у містах та смт - по 100 %; у сільських н/п - 26,6 % (рис. 5.16.3).

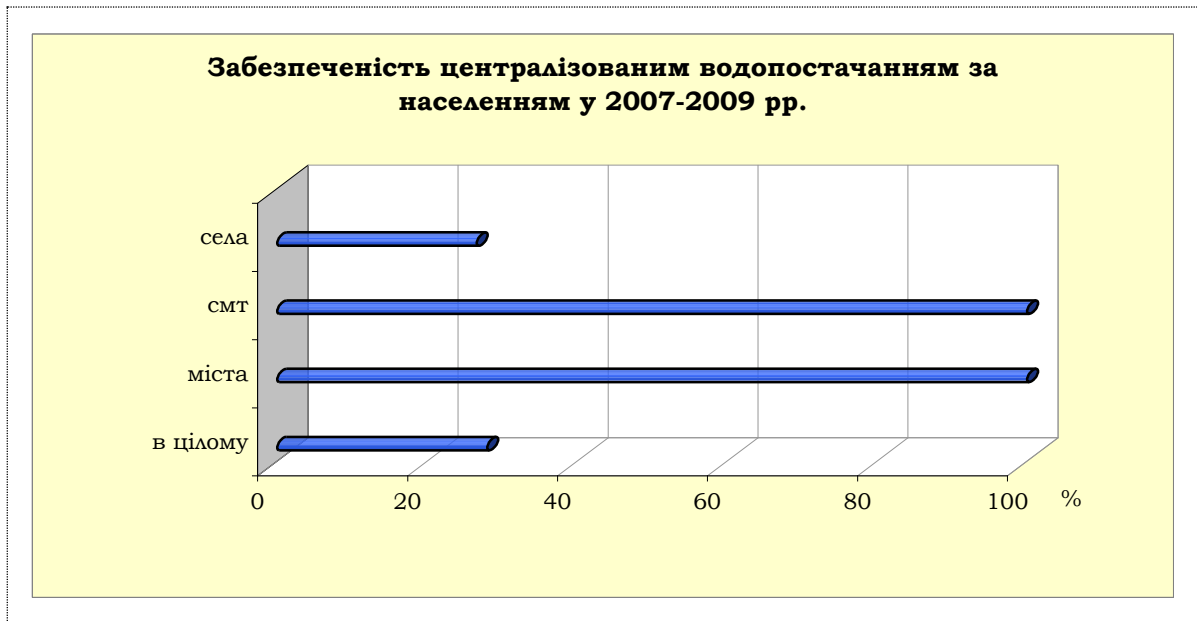

Рис. 5.16.3

Цілодобове водопостачання у протязом останніх трьох років здійснювалось у всіх населених пунктах області.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протязом 2007-2009 років змінювалась наступним чином: спеціалізовані підприємства збільшились на 2, а багатогалузеві - зменшились на 14, відомчі залишились на тому ж рівні (рис. 5.16.4).

Базове підприємство - **КП «Полтававодоканал»**. Йому підпорядковані дільниці в містах Полтаві, Карлівці, Кобеляках, смт Котельві, Н.Санжарах, Шишаках, Опішні, Машівці.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2007-2009 рр. практично не змінились: чисельність поверхневих водозаборів дорівнювала - 2; підземних - 46; окремих свердловин - збільшилась на 15 до 1728. Потужність водозаборів за цей період залишалась рівною - 466,5 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протязом 2006-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 99,3; 93,4; 87,8 та 80,5 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 40,5; 39,2; 38,8 та 38,8 %. Вся піднята вода була знезаражена (рис. 5.16.5).

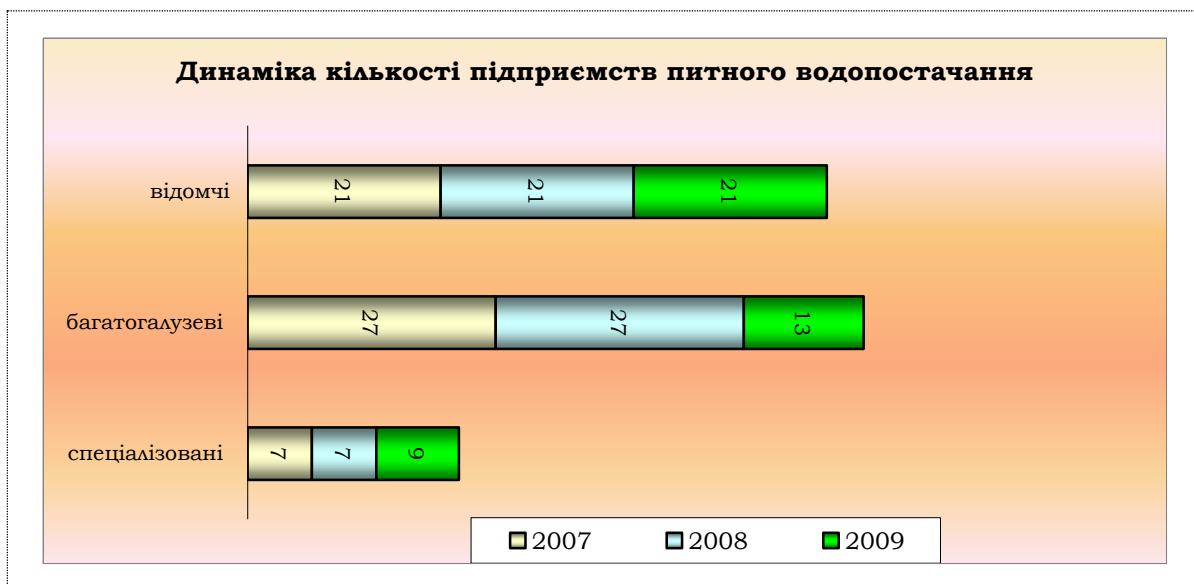

Рис. 5.16.4

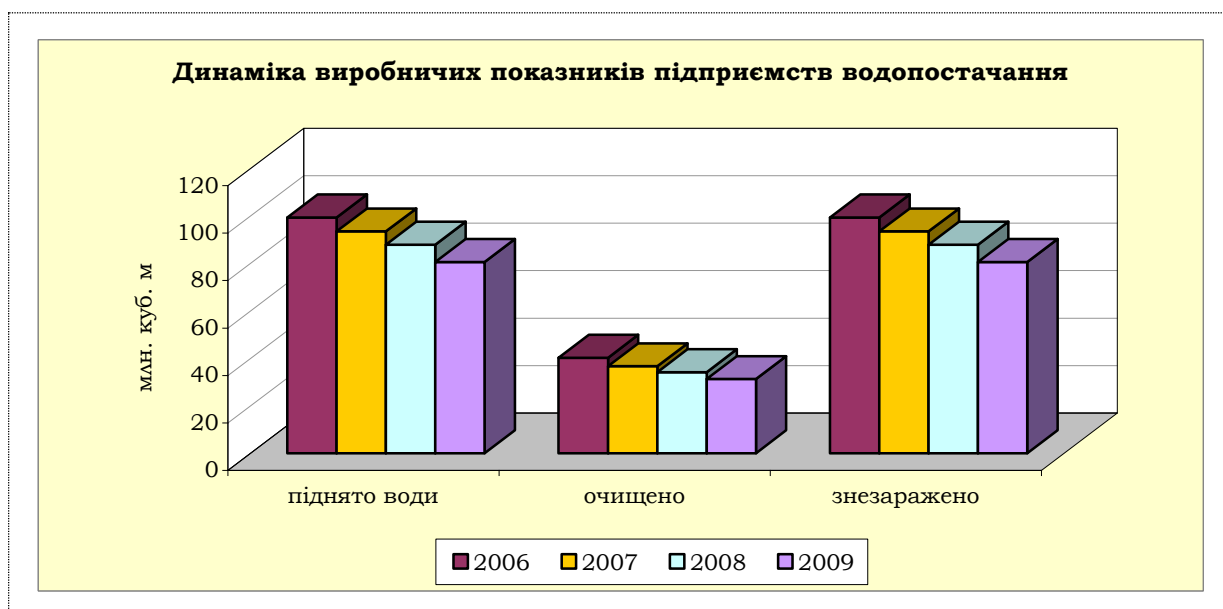

Рис. 5.16.5

За період з 2006 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 26,9; 26,3; 23,3 та 23,4 %, відповідно (рис. 5.16.6).

Обсяги реалізації питної води протягом 2006-2009 рр. знижувались з 60,9 до 50,9 млн. м³/рік, але у відсотках до піднятої води, навпаки, збільшувались з 61,3 до 63,2 %; реалізація води населенню також зменшилась з 45,9 до 39 млн. м³/рік, у відсотках зроста з 75,4 до 76,6 % (рис. 5.16.7). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 75-79 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх чотирьох років становила: за категорією «усі споживі» - 166,8; 152,9; 149,5 та 139,5 тис. м³/добу; «населення» - 125,8; 114; 118 та 106,8 тис. м³/добу, відповідно.

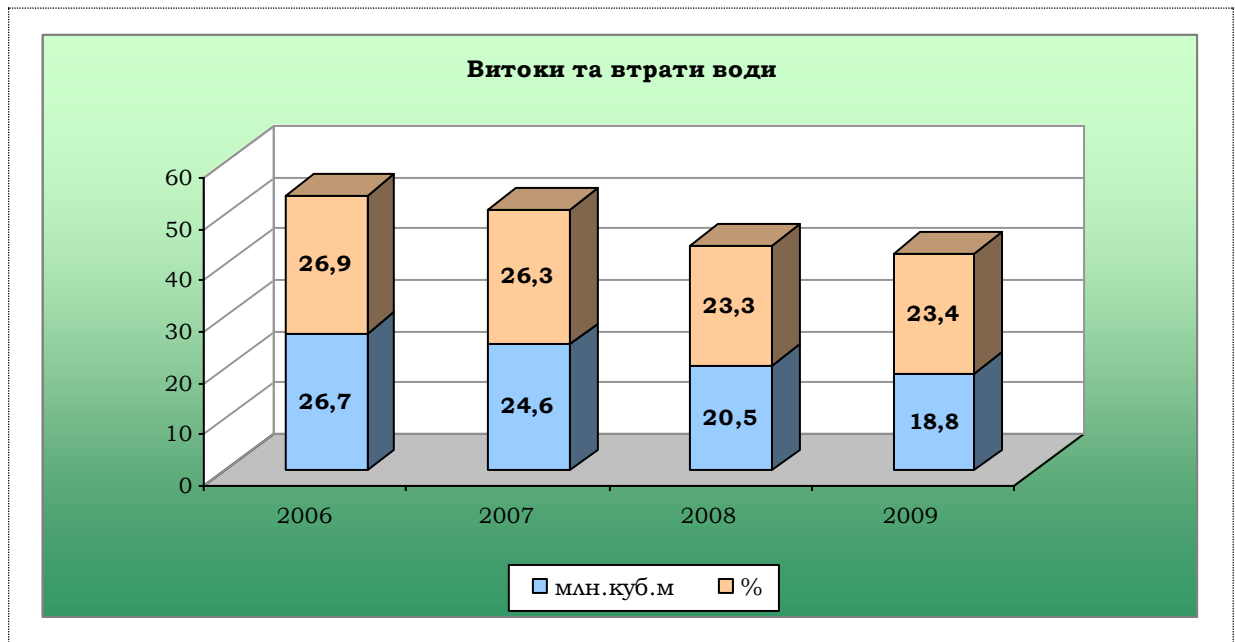

Рис. 5.16.6

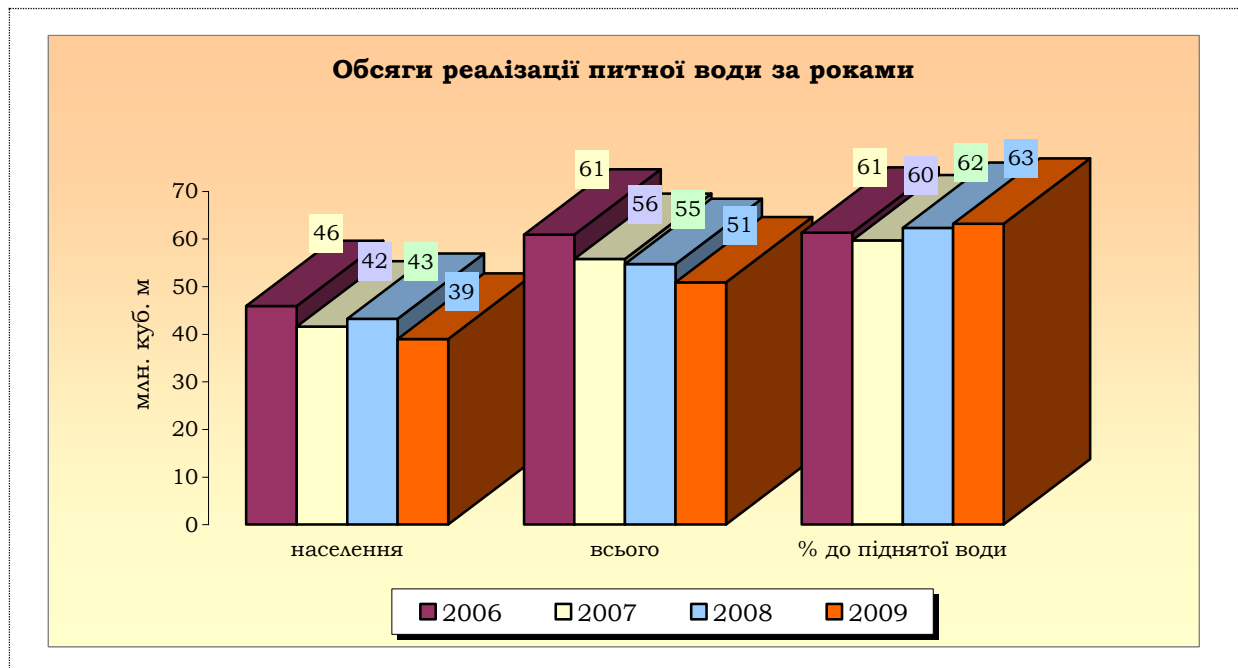

Рис. 5.16.7

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2006 по 2009 роки поступово знижувались з 92,5 до 68,2 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 793-660 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.16.8).

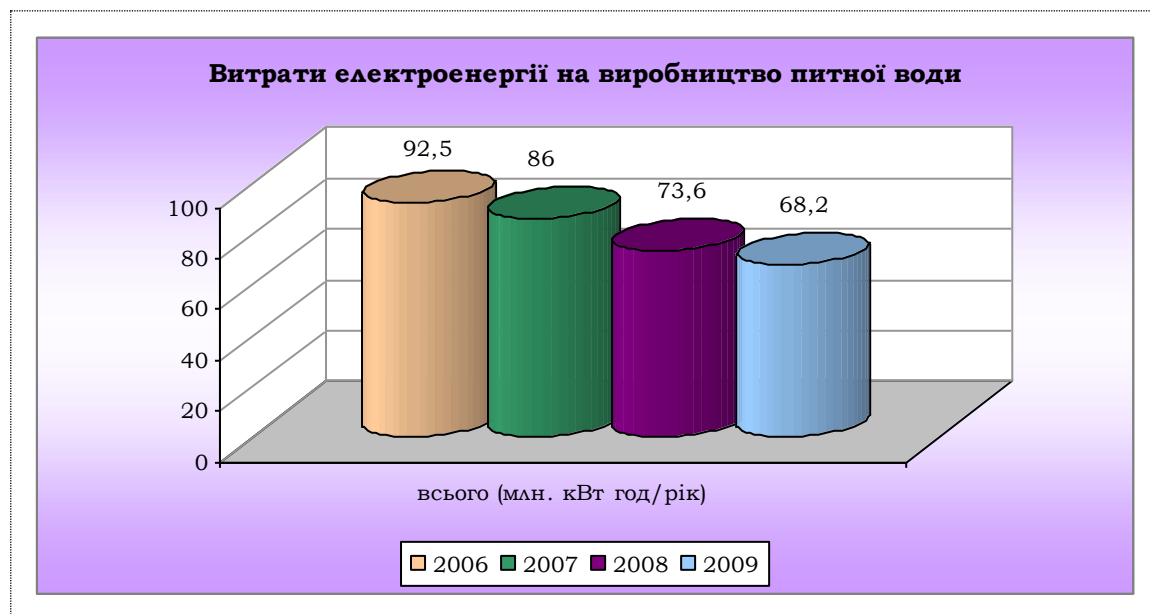

Рис. 5.16.8

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі періоду з 2006 по 2009 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 153, 155, 157 та 157. При цьому кількість НС-I знизилась з 39 до 32; НС-II - зросла 1 до 22; НС-III - на 3 до 68; НС підкачування - на 7 до 35 (рис. 5.16.9).

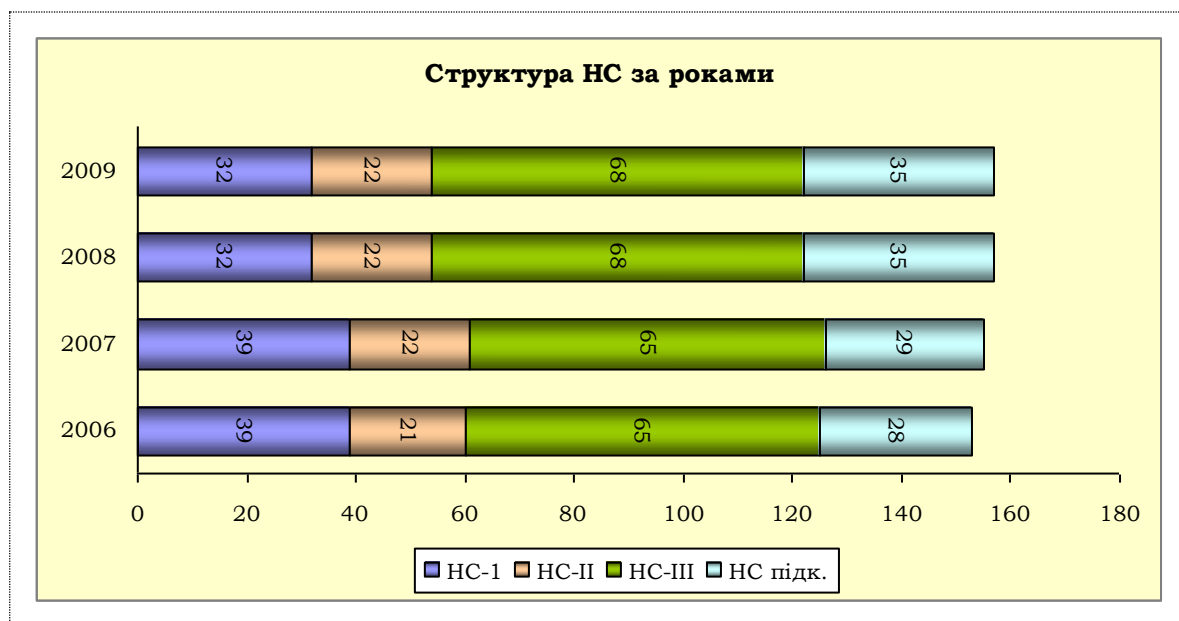

Рис. 5.16.9

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 5 до 20%; НС-II - залишилися на рівні 14 %; НС-III - зросла - на 1 до 44 %; НС підкачування - збільшилась на 4 до 22 % (рис. 5.16.10).

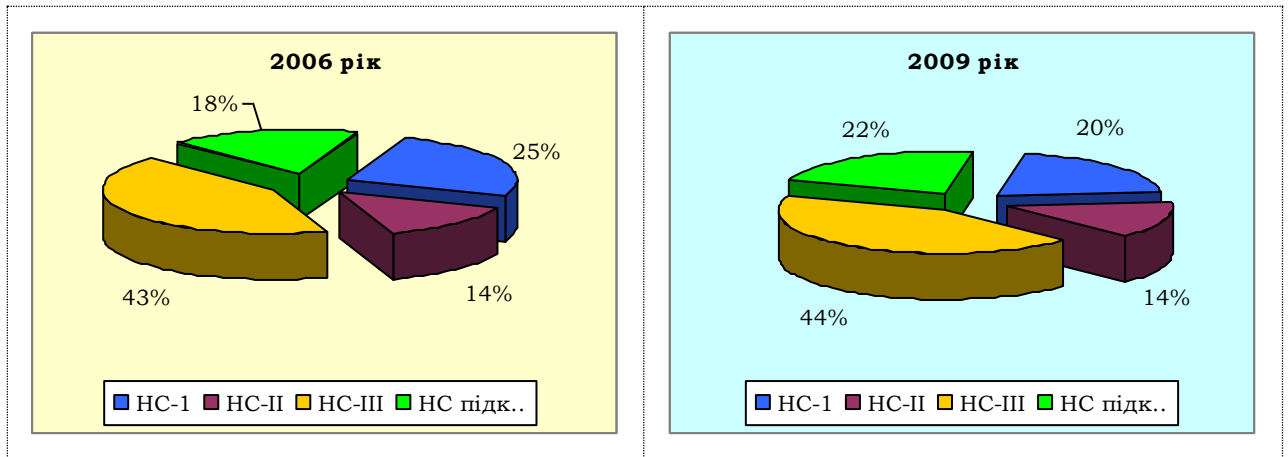

Рис. 5.16.10

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за останні роки зросли на 69,4 км і становили у 2009 р. - 2505,2 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 14 %; внутрішньо квартальних мереж збільшилась на 1 до 64 %; вуличних мереж - залишилась рівною 22 % (рис. 5.16.11).

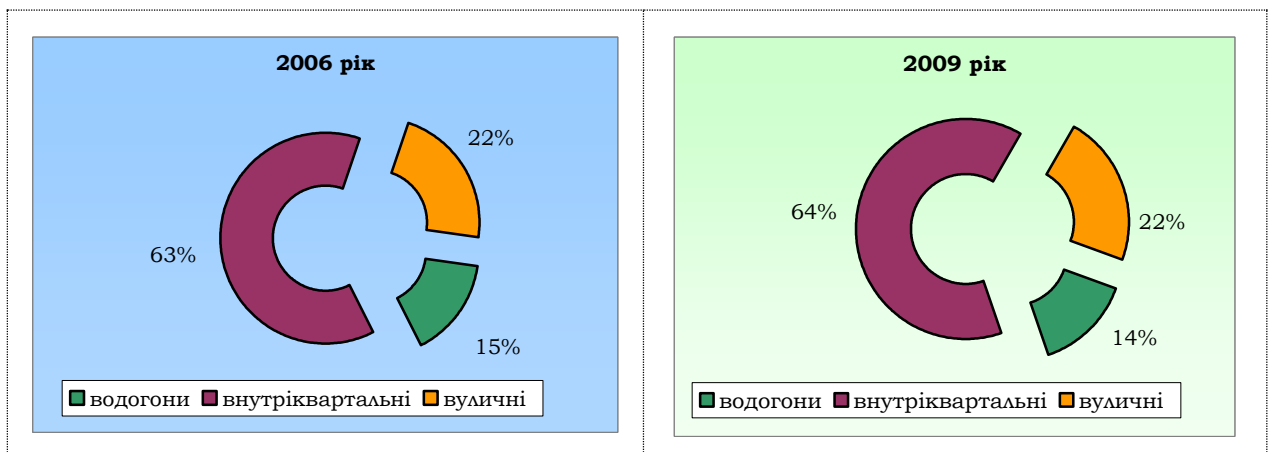

Рис. 5.16.11

Технічний стан водопровідних мереж з 2007 по 2009 рік погіршувався: у 2007 р. - 9,1 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 20,1 %. (рис. 5.16.12).

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у 2006-2009 рр. залишилась рівною 50 з сумарним об'ємом 112,25 тис. м³; водонапірних башт - 77 та 3,18 тис. м³, відповідно.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2006 р. - 2136; у 2007 р. - 1904; у 2008 р. - 1619; у 2009 р. - 1502. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 634 водорозбірних колонки.

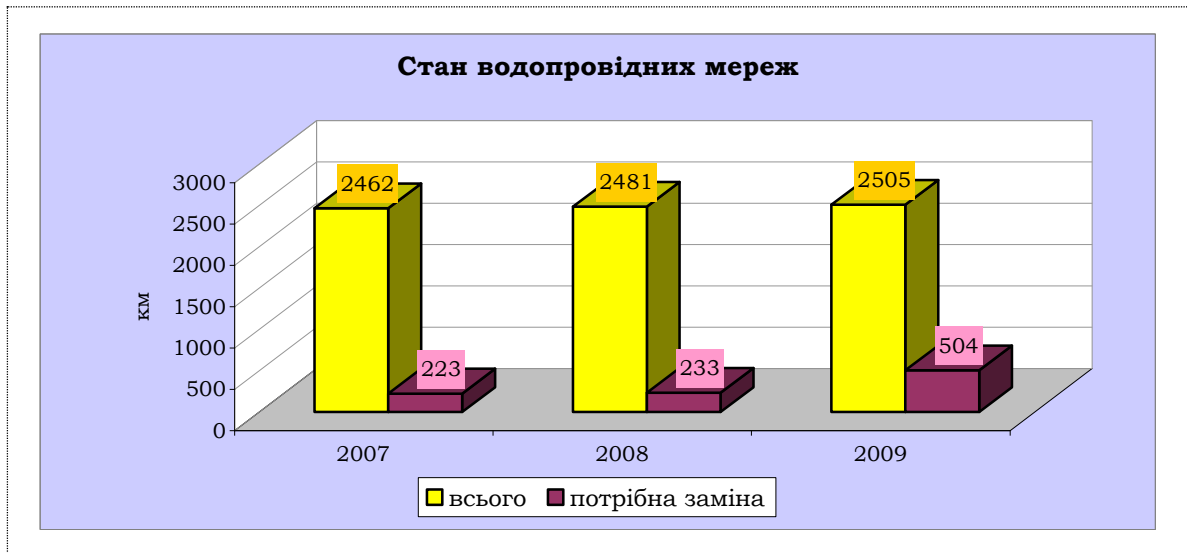

Рис. 5.16.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи у 2006 р. - 1,32; у 2007р. - 1,76; у 2008 р. - 3,2; у 2009 р. - 2,6 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006 р. - 12,4; у 2007 р. - 12,44; у 2008-2009 рр. - по 18,34 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи у 2006-2007 рр. - по 0,8; у 2008-2009рр. - по 1,25 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006-2007 рр. - по 3; у 2008 р. - 3,29; у 2009 - 4,2 грн./м³ (рис. 5.16.13).

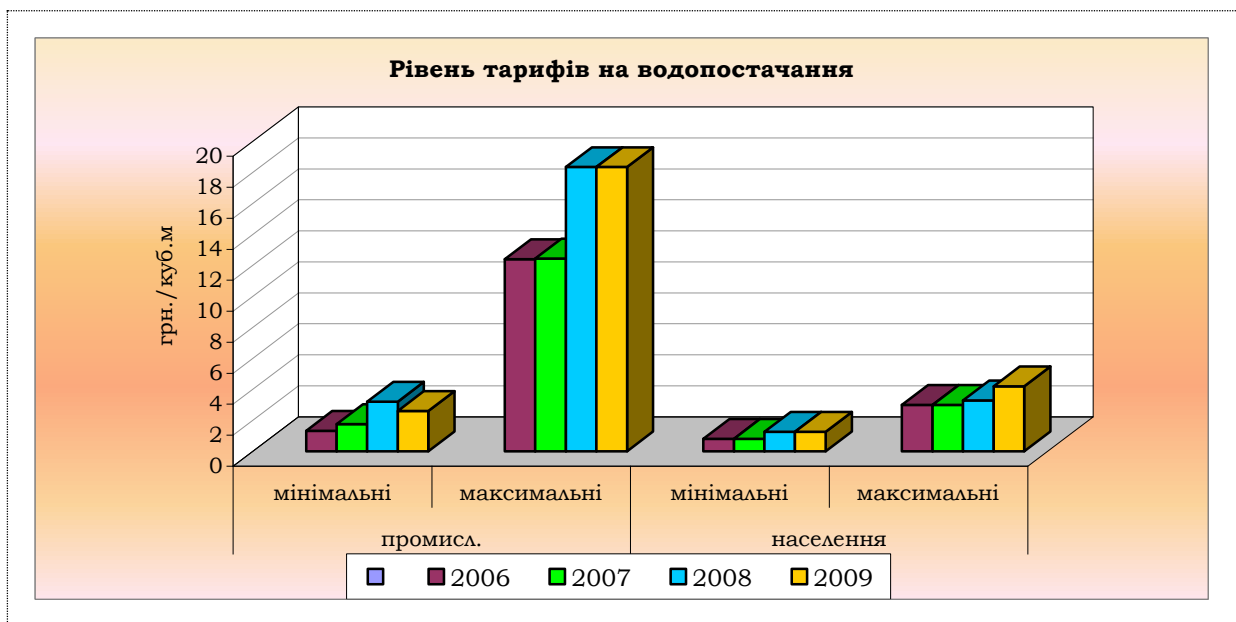

Рис. 5.16.13

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,35 (у 2005 р.) до 2,85 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно: 88; 84; 83 та 90 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.16.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, ман. грн., у тому числі:		12,6	20,1	1,124	0,564
Будівництво нових об'єктів		0,9	1,1	0,852	0,564
Продовження будівництва об'єктів		2,3	2,3		
Завершення будівництва об'єктів		0,3	5,5		
Реконструкція і модернізація об'єктів		5,6	6,3	0,852	
Капремонт і відновлення стану об'єктів		3,5	4,9	0,272	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2006-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно: за санітарно-хімічними показниками - 0,87; 12,3; 15,6 та 15,4 %; за бактеріологічними - 1,6; 1,6; 1,6 та 1,47 % (табл. 5.16.4).

Таблиця 5.16.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>		1,4	1,42	1,4	1,71
	<i>невідповідність ЗСО</i>		1,4	1,42	1,4	1,4
	<i>відсутність знезараження</i>					0,31

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 990 до 633 (табл. 5.16.5).

Таблиця 5.16.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів		990	930	793	633
Об'єкти з порушенням санітарних норм		323	300	273	229
Питома вага порушень санітарних норм, %		32,6	32,3	34,4	36,17
Вжито адміністративно-запобіжних заходів		302	361	999	741
Накладено штрафів		220	272	260	214
<i>з них отримано</i>		194	269	254	202
Справи, направлені у слідчі органи		16	36	16	20
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>		7	16	7	9
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях		2	3	3	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів		302	361	666	462
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>		88	58	230	172
<i>тимчасово</i>		214	303	436	290
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС		40	52	54	45

Системи централізованого водовідведення

На протязі 2007-2009 років показник охоплення послугами централізованого водовідведення не змінився і дорівнював за населеними пунктами: в цілому по області - 1,4; у містах - 100; у смт - 48 %.

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні роки зазнали наступних змін (рис. 5.16.14-5.16.15).

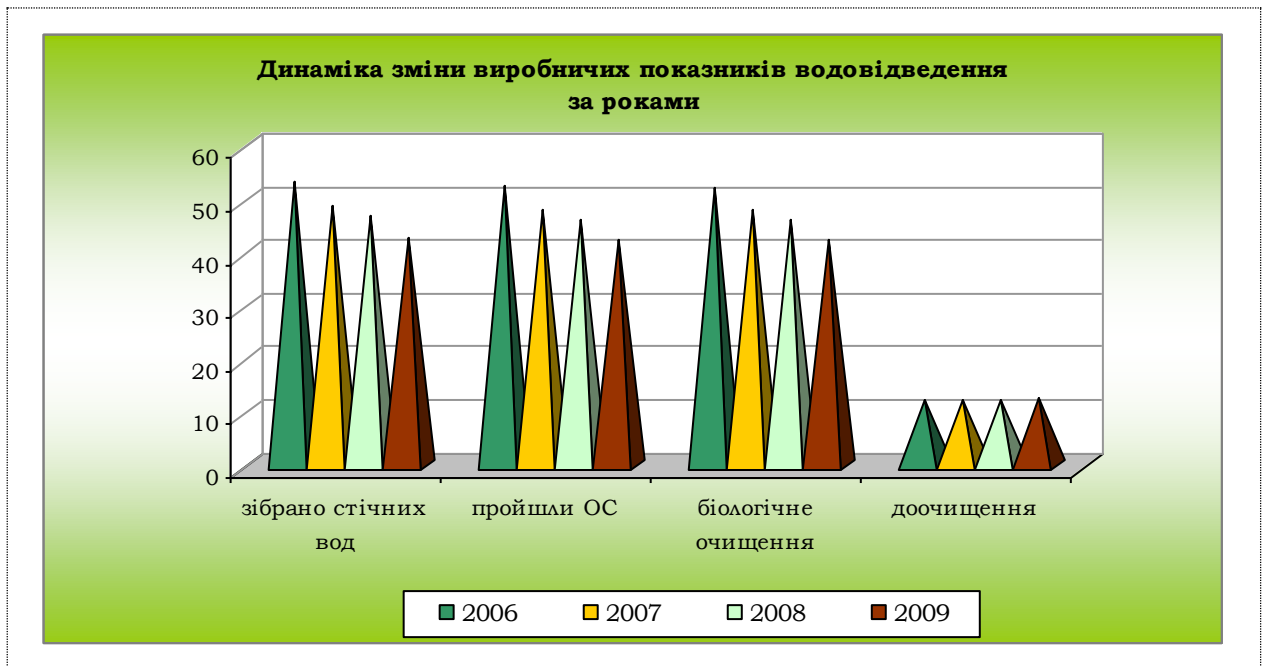

Рис. 5.16.14

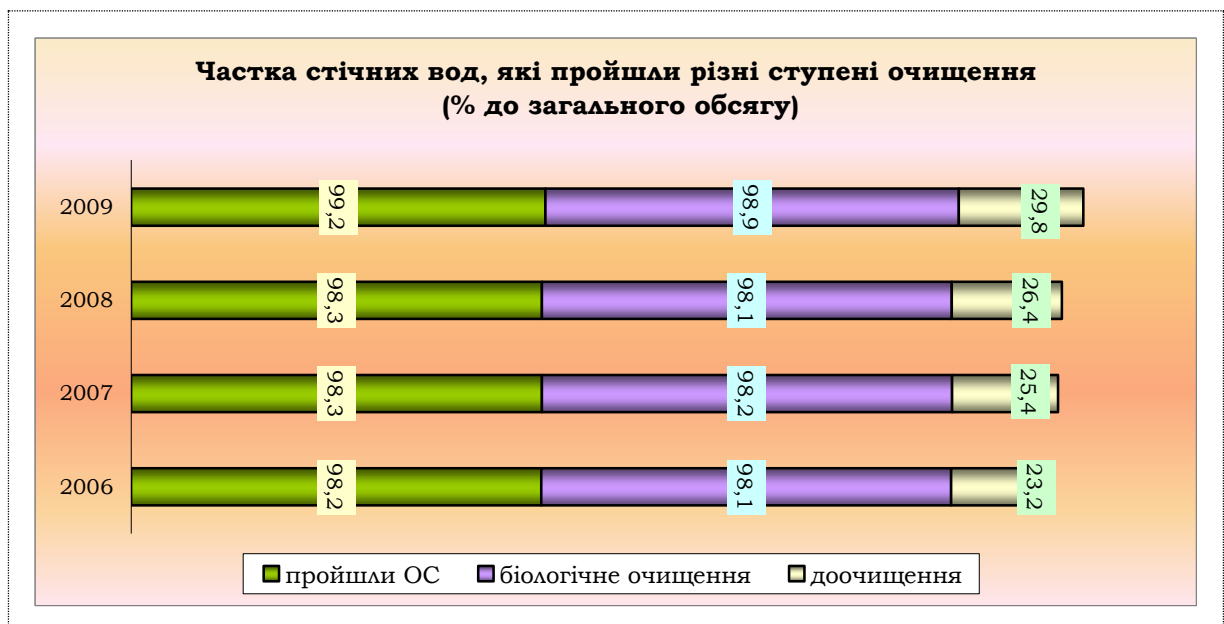

Рис. 5.16.15

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2006 р. - 53,34; у 2007 р. - 48,98; у 2008 р. - 47,08; у 2009 р. - 42,82 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось 98-99 % всіх стічних вод, з них майже всі - пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено було 23,2; 25,4; 26,4 та 29,8 % стічних вод, відповідно

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2006-2009 рр. поступово знижувались з 39,9 до 32,4 млн. кВт-год/рік (рис. 5.16.16).

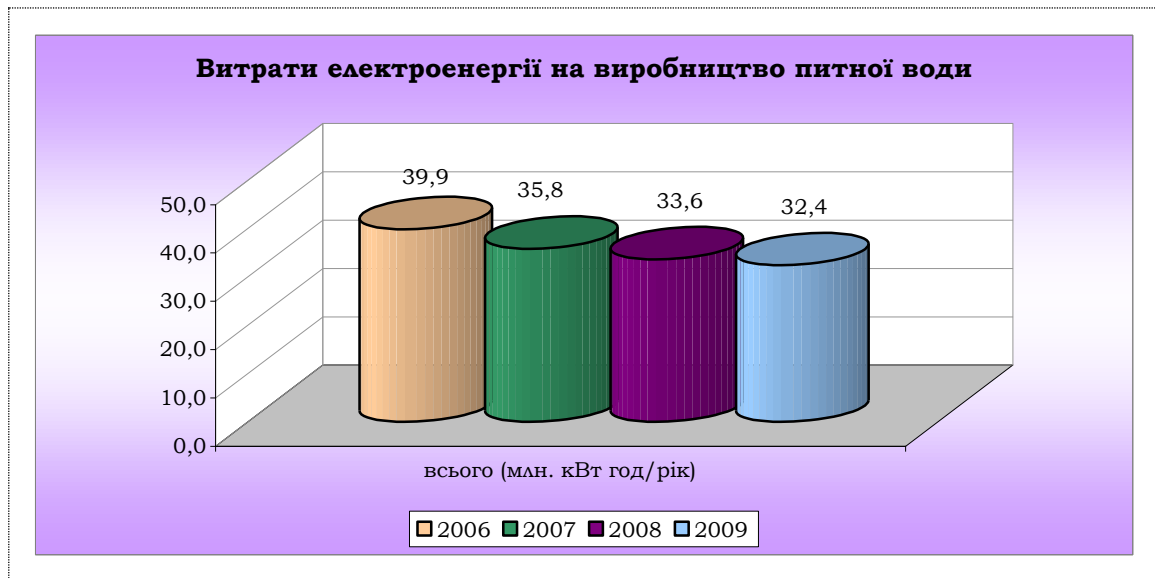

Рис. 5.16.16

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2006-2009 рр. залишилась рівною - 99.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд у 2006-2009 рр. дорівнювала - 29, з них у 2009 р. потребували реконструкції - 13 або трохи більше 13 %.

Сумарна проектна потужність КОС області у ці роки також не змінилась і дорівнювала - 109,79 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.16.17). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило відповідно за роками: 43,7; 43,9; 42,1 та 38,7%.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 63,5 км і становили у 2009 р. - 1024,2 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 3 до 21 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 37 %; вуличних мереж - на 2 до 42 % (рис. 5.16.18).

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2006 р. - 15,8; у 2007 р. - 19,4; у 2008 р. - 23; у 2009 р. - 21,5 % (рис. 5.16.19).

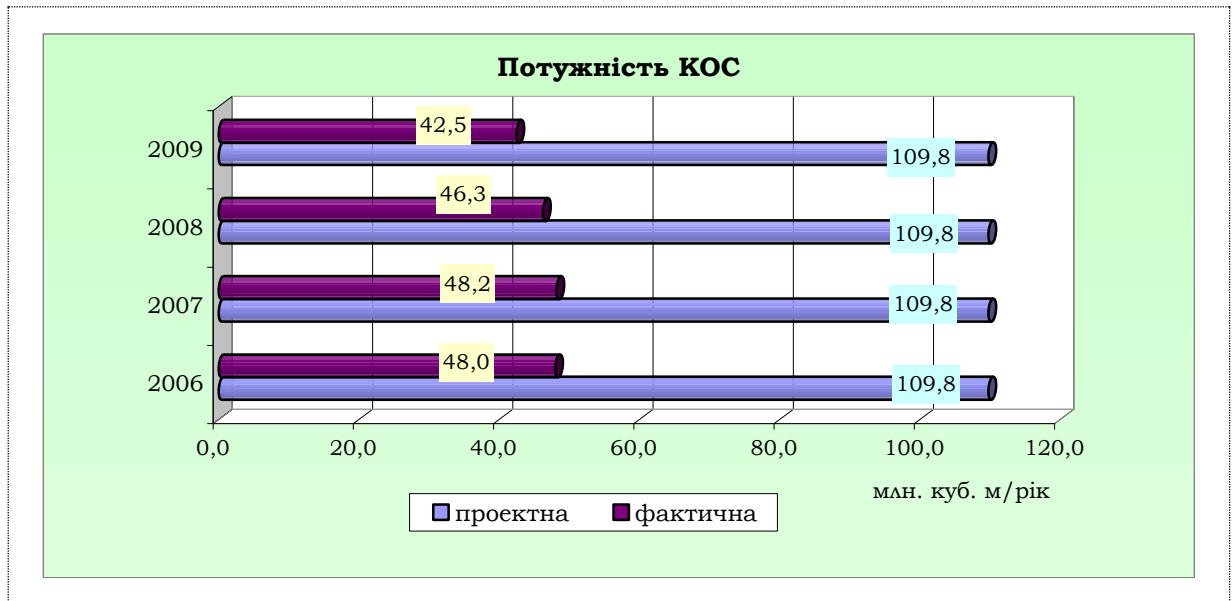

Рис. 5.16.17

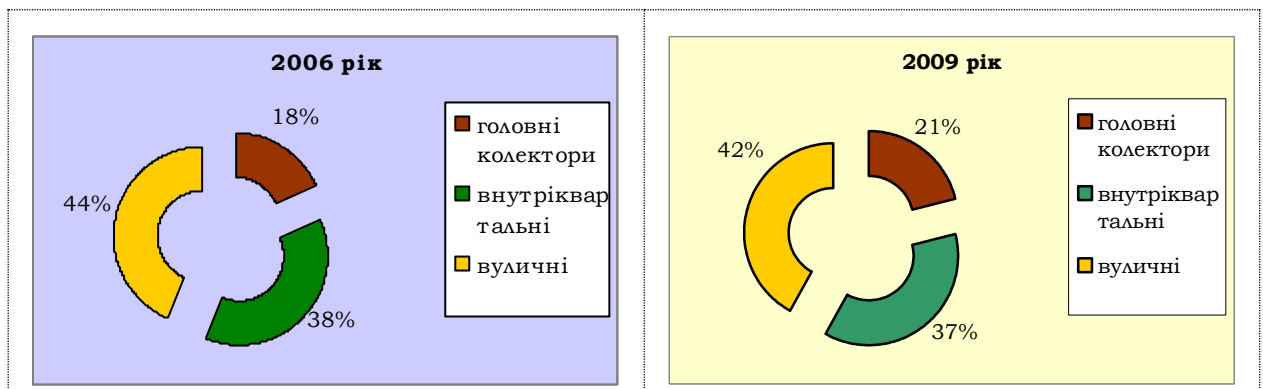

Рис. 5.16.18

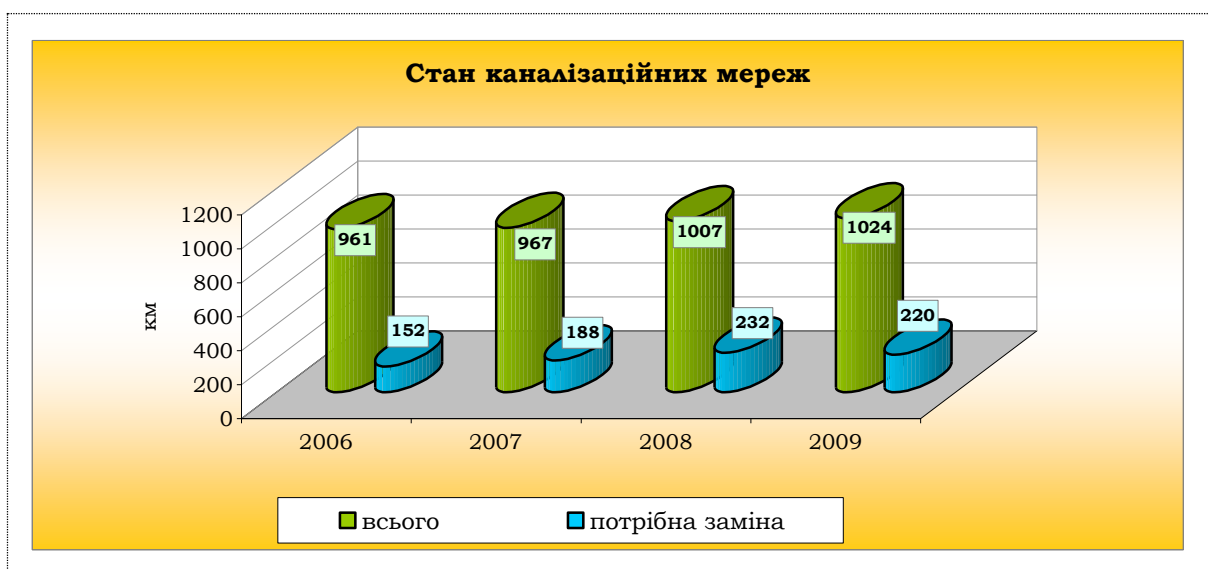

Рис. 5.16.19

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2006-2009 рр. - по 0,74 грн./м³; максимальні тарифи у 2006-2007 рр. - по 17,7; у 2008 р. - 22,47; у 2009 р. - 22,43 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи склали: у 2006-2009 рр. - по 0,4 грн./м³; максимальні тарифи - у 2006-2007 рр. - по 3,06; у 2008-2009 рр. - по 6,04 грн./м³. (рис. 5.16.20).

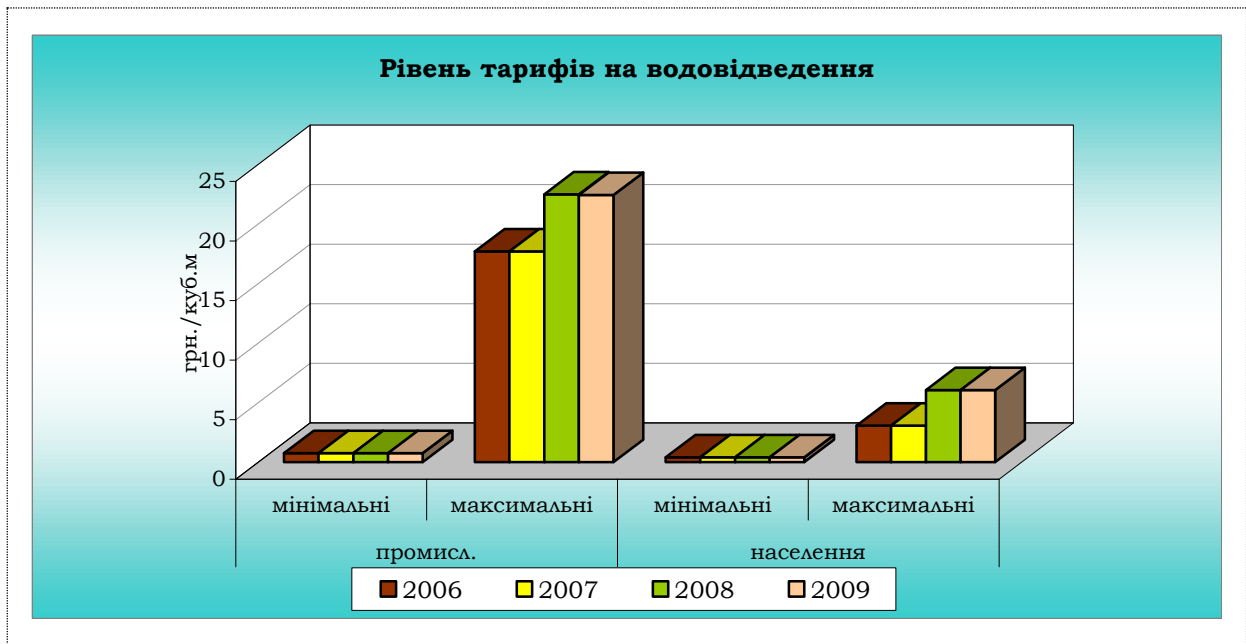

Рис. 5.16.20

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 1,11 (у 2006 р.) до 2,78 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно: 80; 78,1; 72,9 та 77,9 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.16.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:		12,6	19,1	6,241	2,625
Будівництво нових об'єктів		1,6	1,5	0,464	
Продовження будівництва об'єктів		3,2	2,6	1,279	0,988
Завершення будівництва об'єктів		0,3	0,6		0,145
Реконструкція і модернізація об'єктів		2,6	4,3	3,459	1,086
Капремонт і відновлення стану об'єктів		4,9	10,1	0,972	
Науково-технічне і методичне забезпечення				0,067	
Інші заходи (розшифрувати)					0,406

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.16.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод		45	45	45	42
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього		45	45	45	45
	господарсько-побутових		28	28	28	27
	промислових		17	17	17	15
2.1	Без очищення					
	промислових		2	2		
2.2	Недостатньо очищених					
	промислових		2	2	2	2
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього		196,1	190,05	201,7	182,19
	нормативно чистих без очищення		124,8	127,3	140,6	126,5
	нормативно очищених		65,85	55,99	54,29	50,86
	недостатньо очищених		5,4	6,7	6,742	4,83

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.16.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії		17	17	15	15
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками		3	11	13	24
	за мікробіологічними показниками		38	50	29	31
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії		54	59	69	81
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками		24	53	7	31
	за мікробіологічними показниками		274	232	271	236

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.16.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів		17	10	14	4
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми		27	36	12	8
3	Передано справ до прокуратури		2	2	1	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Заходи, здійснені протягом звітнього року для покращення забезпечення населення якісною питною водою; профінансовано станом на 01.01.2010 р.:

✧ Михнівській сільській раді на будівництво експлуатаційної артезіанської свердловини для водопостачання господарсько-питних потреб населення с. Терни Лубенського району - 70,8 тис. грн.;

✧ Пирогівській сільській раді на відновлення роботи артезіанської свердловини в с. Пирого Глобинського району - 2,157 тис. грн.;

✧ управлінню капітального будівництва облдержадміністрації на будівництво водогону в с. Сенча Лохвицького району - 142,8 тис. грн.

Заходи, здійснені протягом звітнього року для підвищення епідемічної безпеки питної води; профінансовано станом на 01.01.2010 р.:

✧ Полтавському обласному виробничому управлінню водного господарства «Полтававодгосп» на виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єкту «Берегоукріплювальні заходи на Кременчуцькому водосховищі в районі с. Мозоліївка Глобинського району I черга» - 130,0 тис. грн.;

✧ Комсомольській міській раді на перекладку напірного колектора в м.Комсомольськ - 72,9 тис. грн.;

✧ Голобородьківській сільській раді на будівництво системи зовнішнього водовідведення житлових будинків в с. Голобородьківське Карлівського району - 403,7 тис. грн.;

✧ Михайлівській сільській раді на споруди очищення стічних вод в с.Михайлівка Машівського району - 0,63 тис. грн.;

✧ Чорнухинській селищній раді на будівництво каналізаційних очисних споруд в смт Чорнухи - 144,888 тис. грн.;

✧ Карлівській райдержадміністрації на проведення робіт по перекладці ділянки каналізаційної мережі в м. Карлівка - 134,85 тис. грн.;

✧ КП «Полтававодоканал» на виготовлення проекту реконструкції каналізаційних очисних споруд та напірного каналізаційного колектору в смт Машівка - 100,0 тис. грн.;

✧ Виконавчому комітету Кременчуцької міської ради на будівництво споруд по припиненню скиду неочищеної дощової води центральної частини м.Кременчука у Дніпродзержинське водосховище - 583,754 тис. грн.

Заходи, здійснені протягом звітнього року у напрямку енерго- та ресурсозбереження: за рахунок впровадження вдосконалених конструкцій запірно - регулювальної арматури, технології переривчастої аерації стічних вод, модернізації двигунів та насосів, оптимізації водопровідних мереж підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства міст обласного підпорядкування зекономлено 0,48 тис. т.у.п.; заміна зношеного обладнання - 0,76 тис. т.у.п. Вартість зекономлених паливно-енергетичних ресурсів складала 1554,15 тис. грн.

Заходи, здійснені протягом звітнього року для удосконалення системи обліку води: продовжується оснащення абонентів лічильниками. Із 346,107 тис. абонентів обладнано приладами обліку води 54,2 % (у 2008 році цей показник складав 49 %).

5.17 Рівненська область

Територія Рівненської області розташована в межах басейну правої притоки р. Дніпро - Прип'яті. Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Прип'ять (довжина в межах області 20 км); середні річки Стир, Горинь, Ствига, а також 1204 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 13 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, коливались у межах 184,4 (у 2009 р.) - 209,7 млн. м³ (у 2008 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 54,6 (у 2005 р.) до 47,2 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: 151 (у 2009 р.) - 174,1 млн. м³ (у 2008 р.) (табл. 5.17.1 та рис. 5.17.1).

Таблиця 5.17.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	186	189,3	197,5	209,7	184,4
	підземна	54,6	54,4	51	51,2	47,2
	поверхнева	131,4	134,9	146,5	158,5	137,2
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	159,8	159,0	166,9	174,1	151,0
	на господарсько-питні потреби	29,7	27,5	26,4	25,7	24,4
	на виробничі потреби	91,2	89,5	90,6	93,7	76,1
	на сільськогосподарські потреби	2,6	2,6	2,5	1,9	1,9
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	38,8	36,1	34,5	33,4	31,5
	на господарсько-питні потреби	29,1	26,9	26,4	24,7	23,4
	на виробничі потреби	5,6	4,5	4,3	5,4	4,8
	на сільськогосподарські потреби	2,6	2,6	2,5	2,0	2,2

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 18,6; 17,3; 15,8; 14,8 та 16,2 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 57,1; 56,3; 54,3; 53,8 та 50,4 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 1,6; 1,6; 1,5; 1,1 та 1,3%.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 31,5-38,8 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 75; 74,5; 76,5; 74 та 74,3%;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 14,4; 12,5; 12,5; 16,2 та 15,2 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 6,7; 7,2; 7,2; 6 та 7 %.

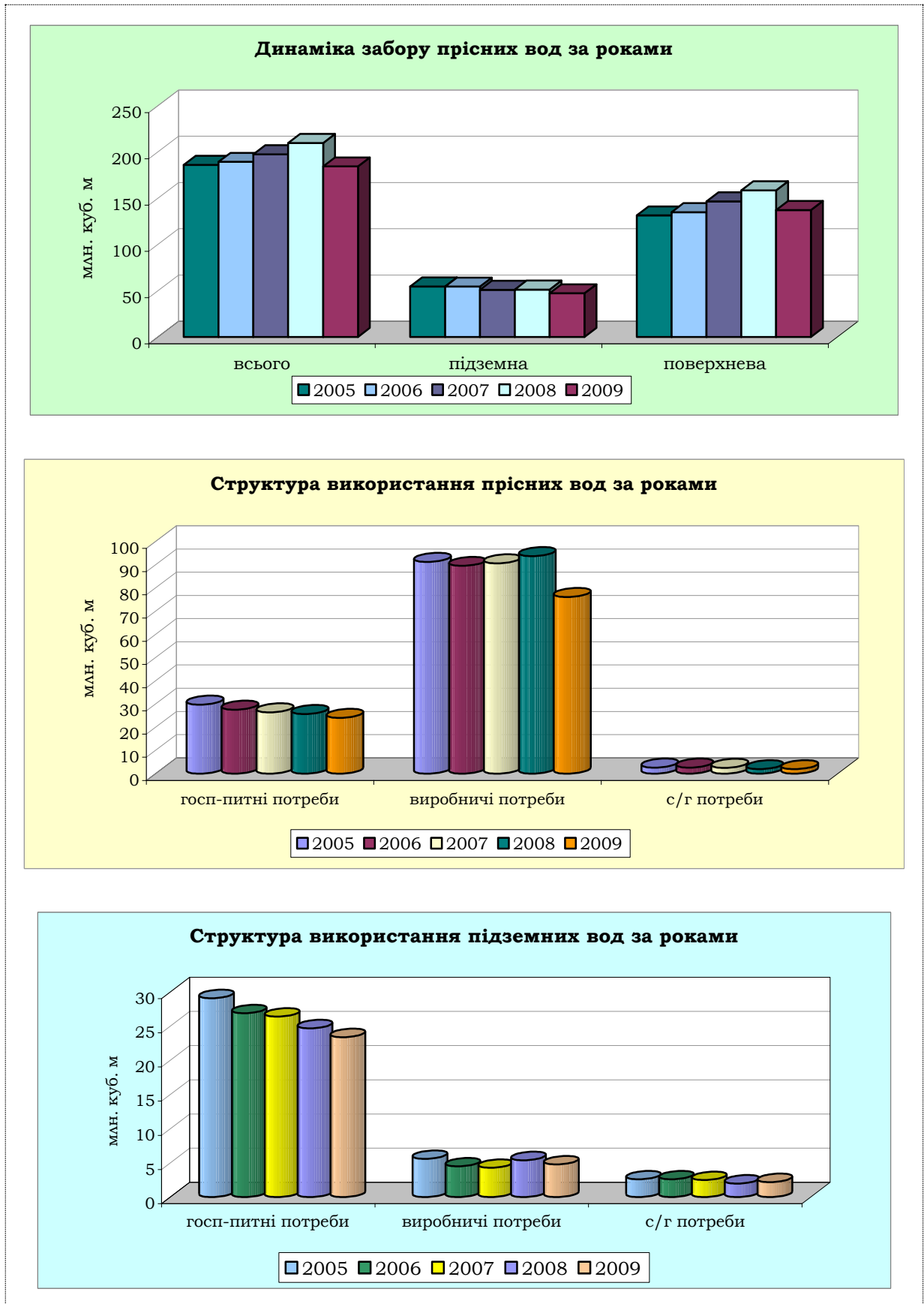

Рис. 5.17.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 2,5-4,7 %; комунальних - 23,7-23,8 %; відомчих - 2-2,8 %; сільських - 4,2-4,9 % (рис. 5.17.2).

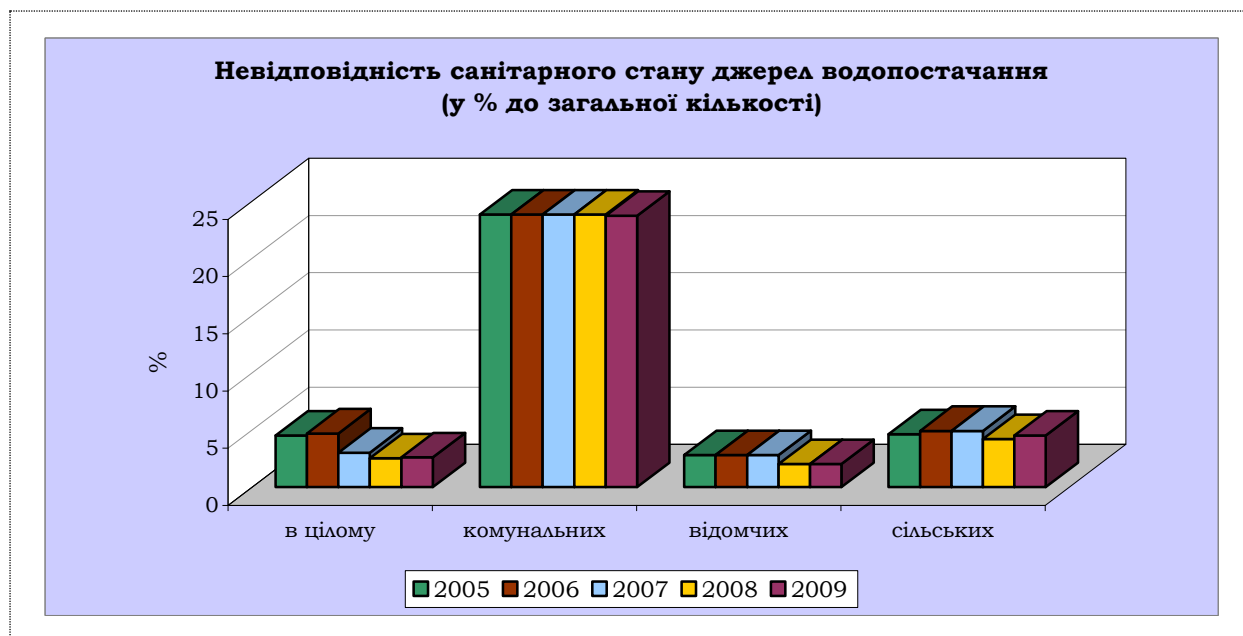

Рис. 5.17.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.17.2):

Таблиця 5.17.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання (підземні)</i>					
санітарно-хімічні	15,89	20,29	25,6	21,3	29,3
бактеріологічні	3,18	1,49	3,6	2,1	2,94
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	20,3	20,7	21,9	14,7	20,5
бактеріологічні	28,1	21,5	19,6	20,8	19,4

♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 15,9-29,3 %; за бактеріологічними 1,5-3,6 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 14,7-21,9 %; за бактеріологічними 19,4-28,1 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	126	133	150	138	128
на суму, тис. грн.	94	105	113	111	97
Передано справ на розгляд до прокуратури	1	-	-	2	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	126	128	137	150	94

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався таким чином (рис. 5.17.3):

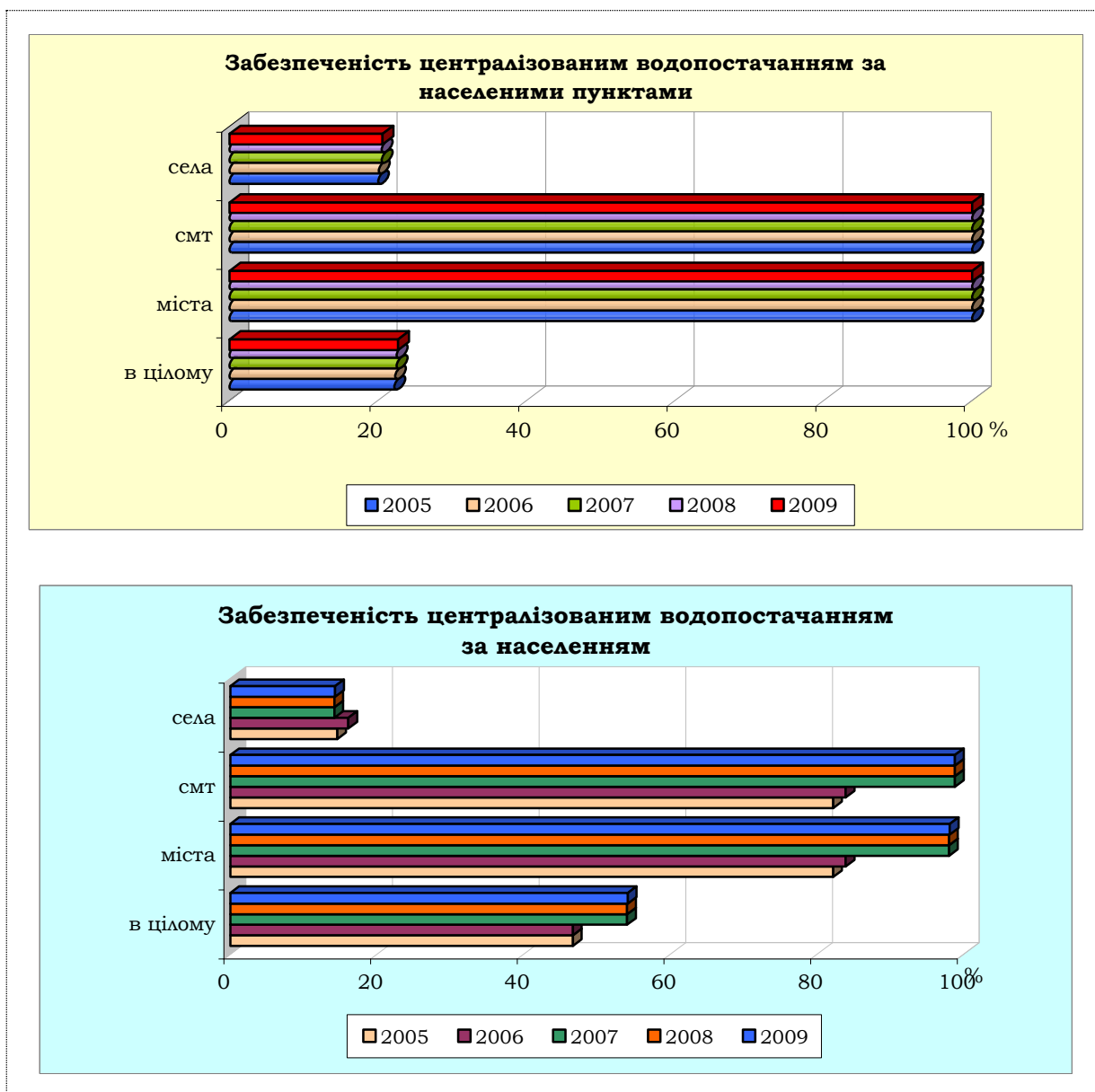

Рис. 5.17.3

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - збільшився з 22,2 до 22,7 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 %; у сільських н/п - зріс з 20 до 20,6 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 46,7 до 54,2 %; у містах - з 82,2 до 98,1 %; у смт - з 82,2 до 98,8 %; у сільських н/п - знизився з 14,6 до 14,3 %

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2006 рр. - 84 %; у 2007-2009 рр. - 99,6 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 46,7 та 53,5 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років знизилась на 2,5 % - з 25,6 до 23,1 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області знижувалось з 92 до 80,2; у містах коливалось у межах - 109-179,8; у смт - 42,4-44,2; сільських н/п - 18,5-18,7 л/добу на людину (рис. 5.17.4).

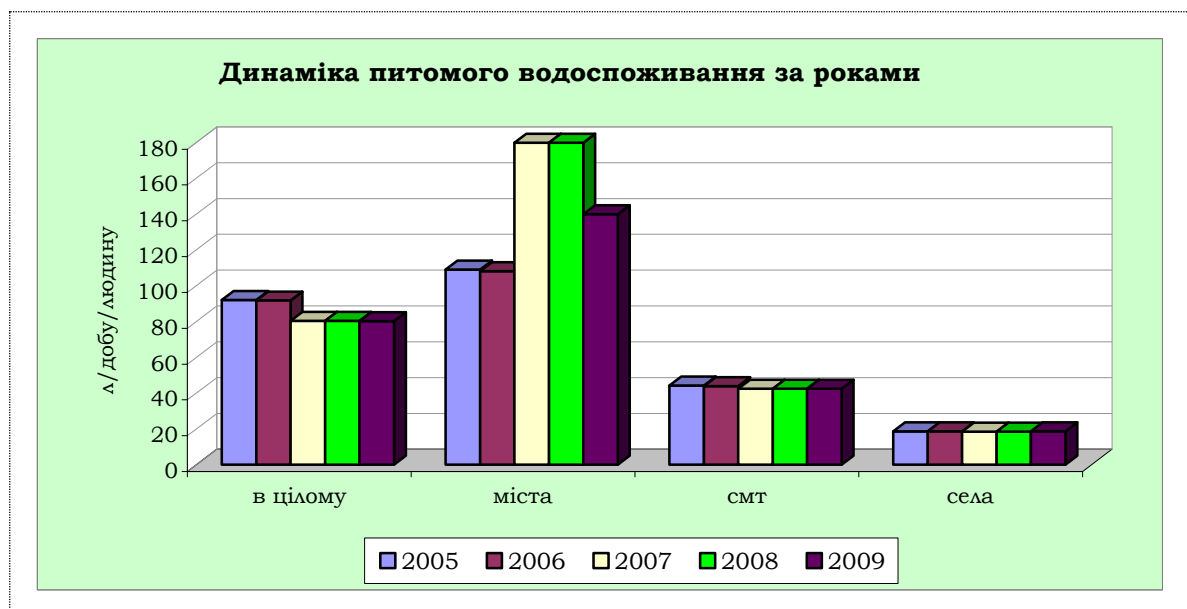

Рис. 5.17.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зростає з 190 до 200, при цьому спеціалізовані підприємства зменшилися на 2 до 8; багатогалузеві зросли на 4 до 14; відомчі - на 8 до 178 (рис. 5.17.5).

За формою власності - кількість комунальних підприємств збільшилась з 20 до 22, інших форм - збільшилась з 170 до 178.

Базове підприємство - **Рівненське обласне виробниче комунальне підприємство водопровідно-каналізаційного господарства «Рівнеобводоканал»**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін: чисельність підземних водозаборів виросла з 190 до 241; окремих свердловин - з 403 до 434. Потужність водозаборів за цей період знизилась на 10,4 млн. м³/рік - з 124,5 до 114,1 млн. м³/рік.

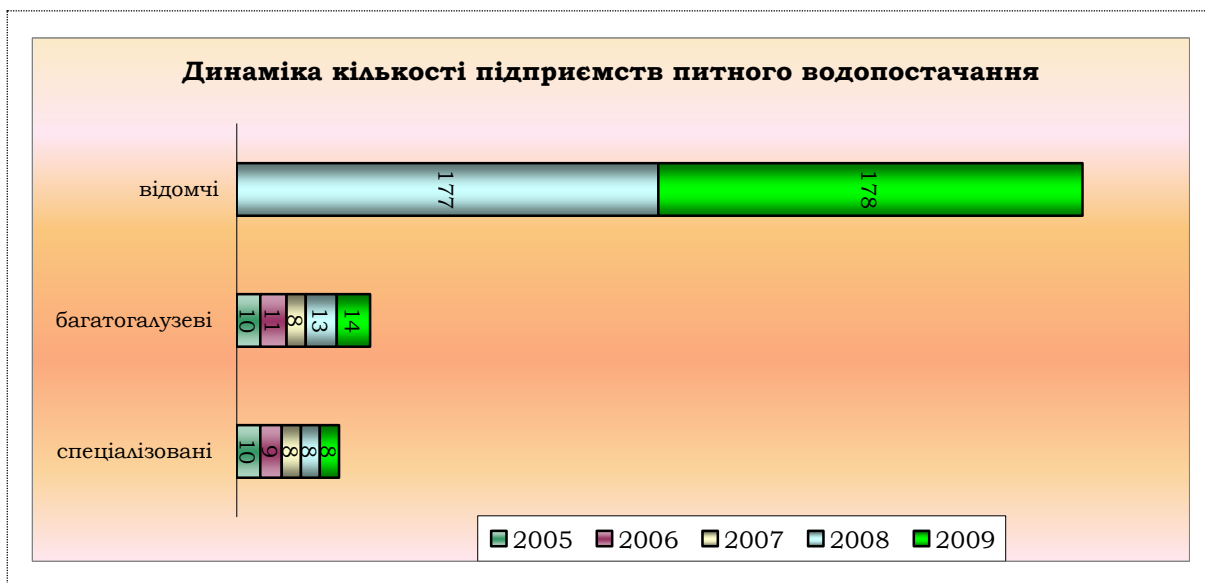

Рис. 5.17.5

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2005-2009 рр. становила 1167-1124.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 54,6; 54,4; 51; 51,2 та 47,2 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 97,3; 95,4; 99,8; 100 та 100 %. Вся піднята вода була знезаражена (рис. 5.17.6).

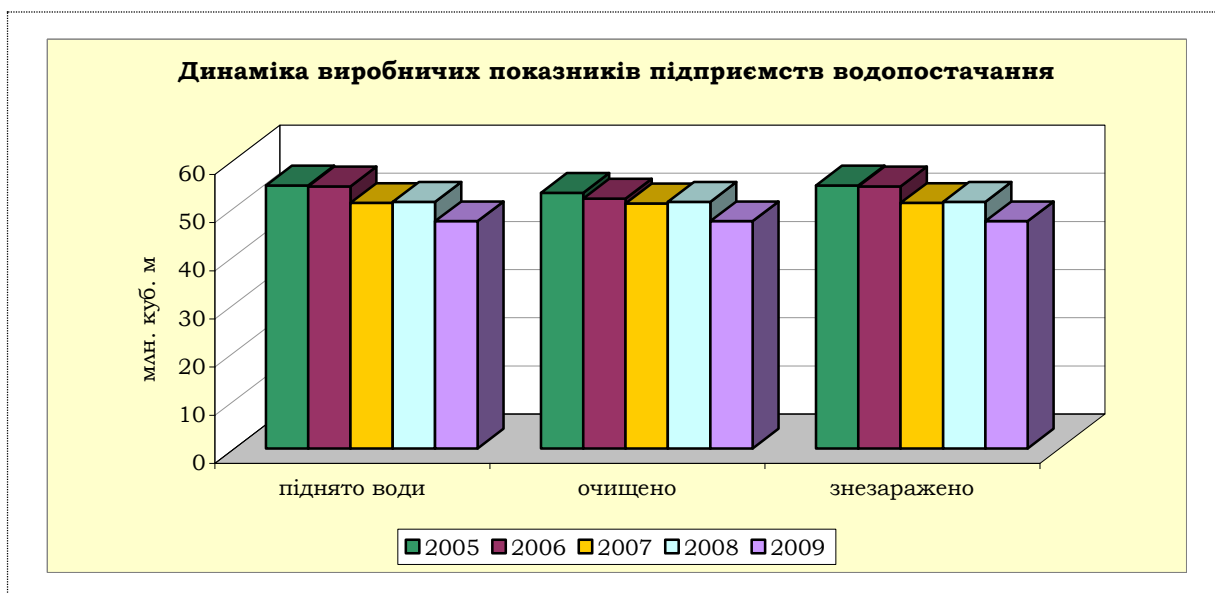

Рис. 5.17.6

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 11,9; 14,5; 14,9; 14,3 та 12,5 %, відповідно (рис. 5.17.7).

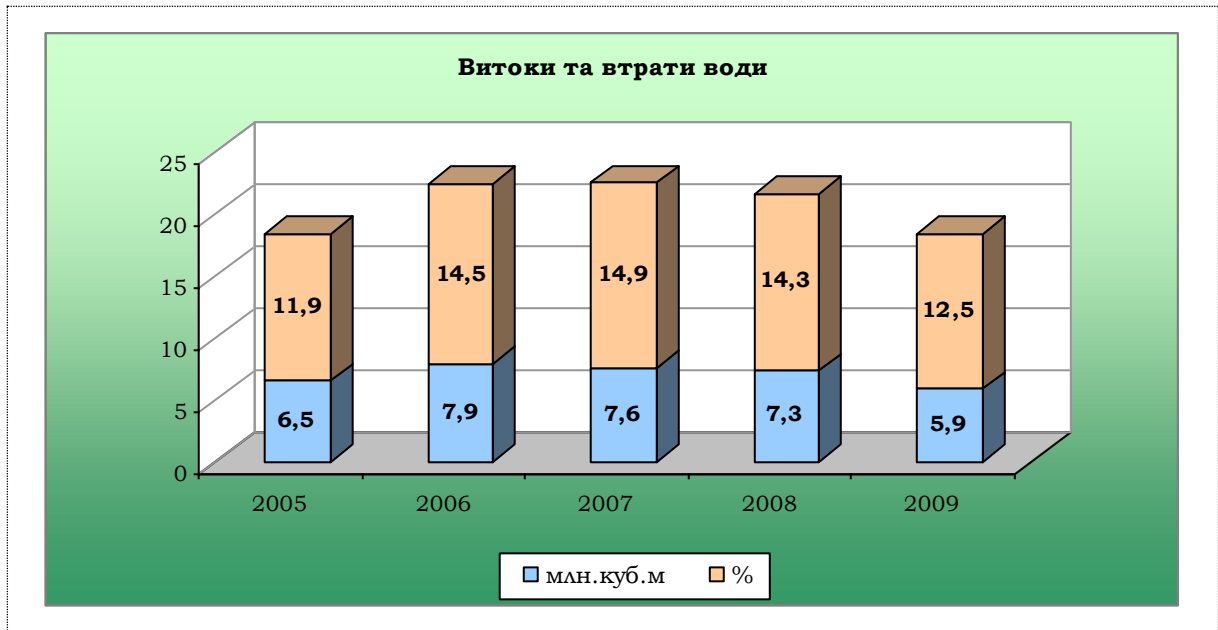

Рис. 5.16.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 38,8 до 31,5 млн. м³/рік або з 71,6 до 66,7 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 29,1 до 23,4 млн. м³/рік або з 53,3 до 49,6% (рис. 5.17.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 74-76 %.

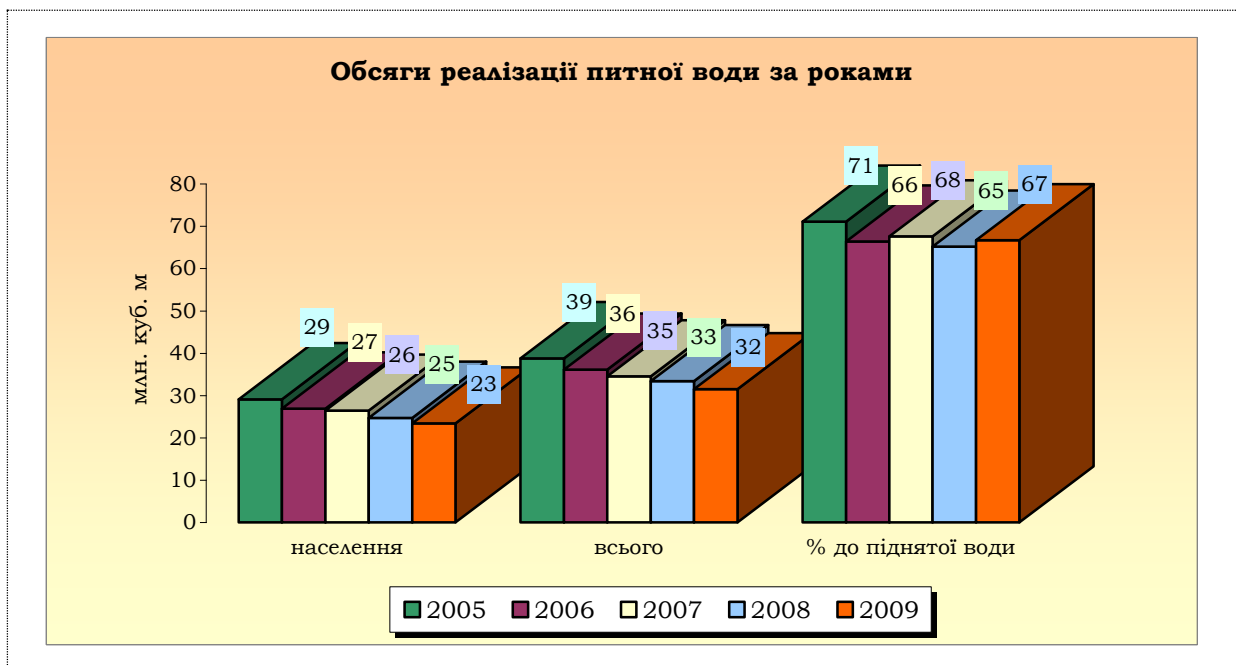

Рис. 5.17.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 103,1; 95,3; 75,9; 75,9 та 75,9 тис. м³/добу; «населення» - 67,5; 62,1; 61,8; 61,8 та 61,8 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 38,97 до 31,93 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також знаходились у діапазоні 1100-1900 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.17.9).

Рис. 5.17.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання протягом 2005-2009 рр. зменшилась на 2 до 167. При цьому кількість НС-I знизилась на 2 до 144; НС-II, НС-III та НС підкачування залишились без змін і дорівнювали, відповідно, 13; 6 та 4 (рис. 5.17.10).

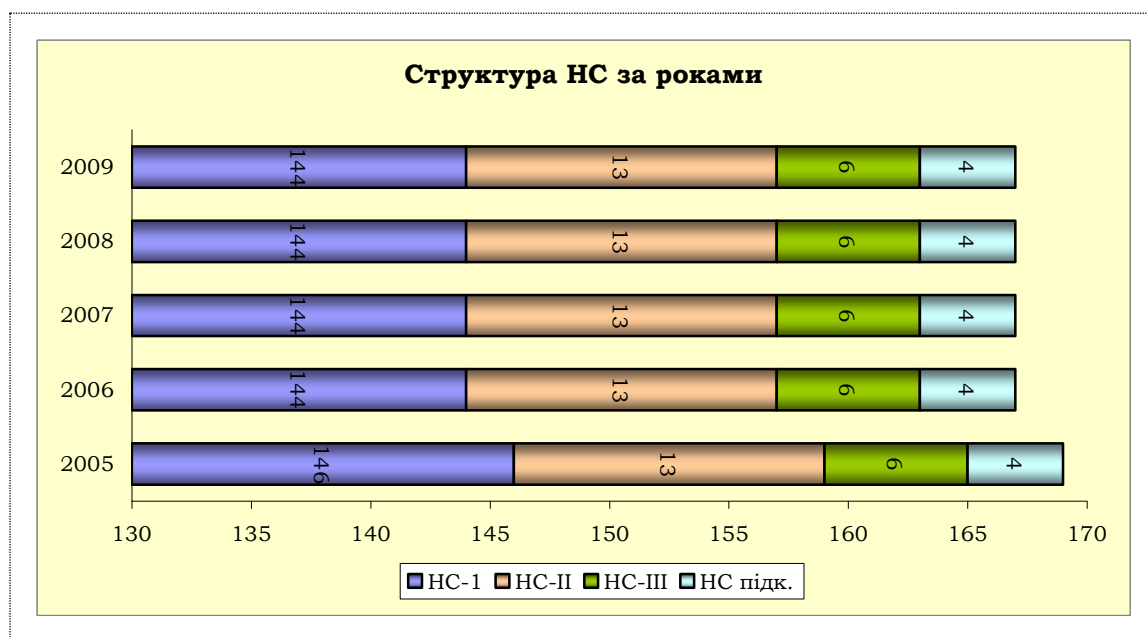

Рис. 5.17.10

Сумарні потужності (проектна та фактична) водопровідних насосних станцій за останні п'ять років не змінилися і склали, відповідно, 156,03 та 123,73 млн. м³/рік, а співвідношення фактичної потужності до її проектної величини дорівнювало - 79 %.

Розподіл насосних станцій за типами не змінювався і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 86 %; НС-II - 8 %; НС-III - 4 %; НС підкачування - 2 % (рис. 5.17.11).

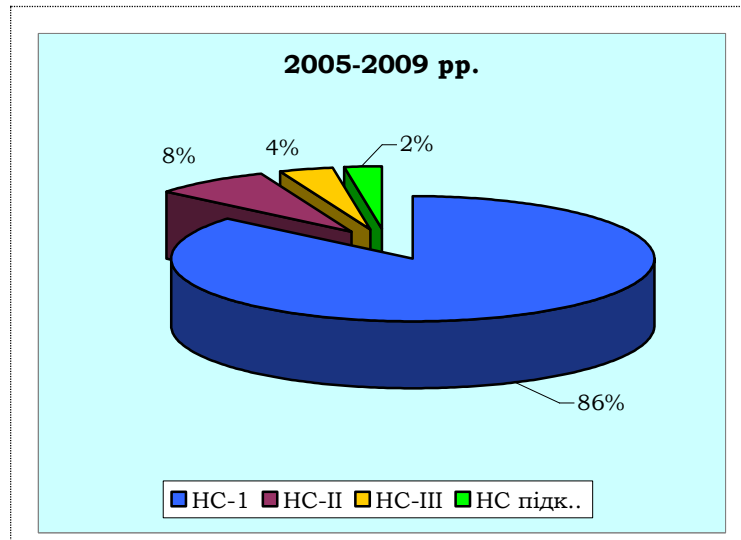

Рис. 5.17.11

Загальна кількість водопровідних насосів зменшилась за останні роки на 2 одиниці з 251 до 249; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості, відповідно за роками: 3,2; 16,9; 12,4; 1,6 та 11,6 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 62,5; у 2006-2008 рр. - по 100; у 2009 р. - 51,7 % (рис. 5.17.12).

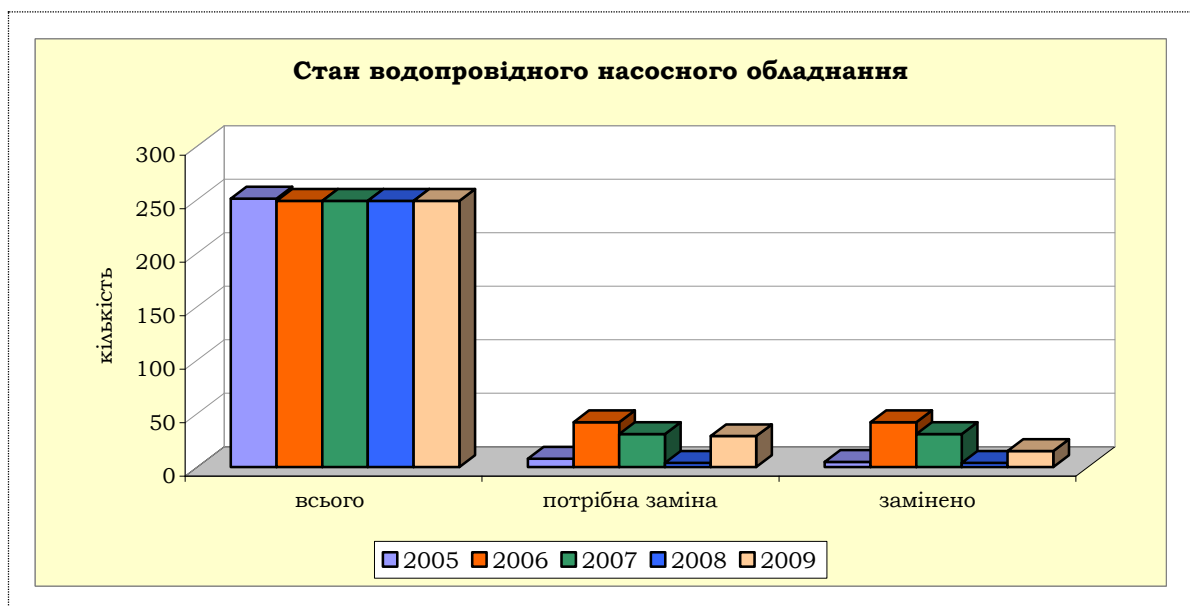

Рис. 5.17.12

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 352,7 км і становили у 2009 р. - 1658,7 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась на рівні 11 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 1 до 18 %; вуличних мереж зросла на 1 до 71 % (рис. 5.17.13).

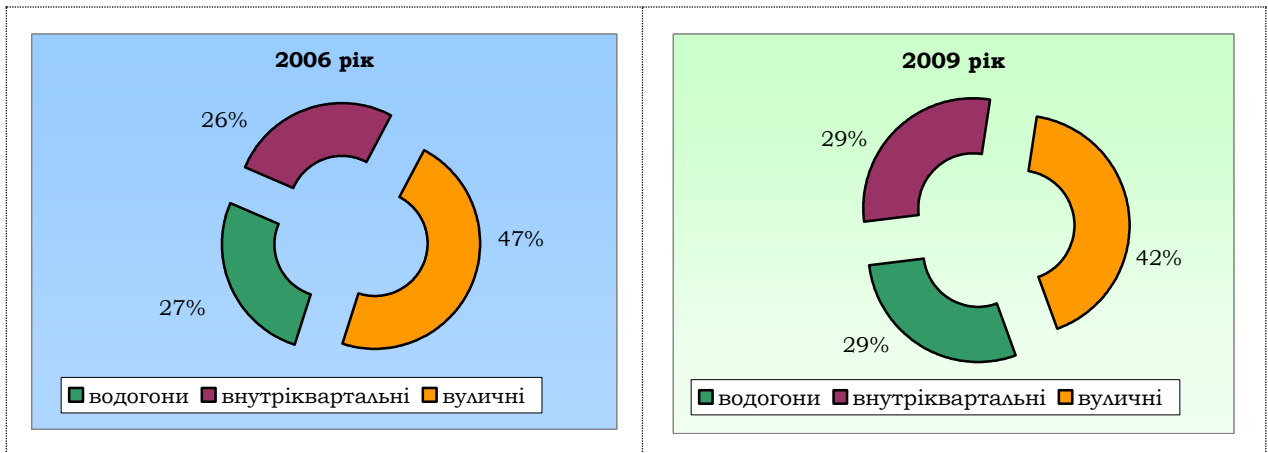

Рис. 5.17.13

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 8,4 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 9,1 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено 14,8 % зношених труб; у 2006 р. - 3,5; у 2007 р. - 2,9; у 2008 р. - 5,4; у 2009 р. - 3,3 % (рис. 5.17.14).

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1065; 1097; 985; 709 та 743; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,81; 0,84; 0,75; 0,54 та 0,45 аварій на рік.

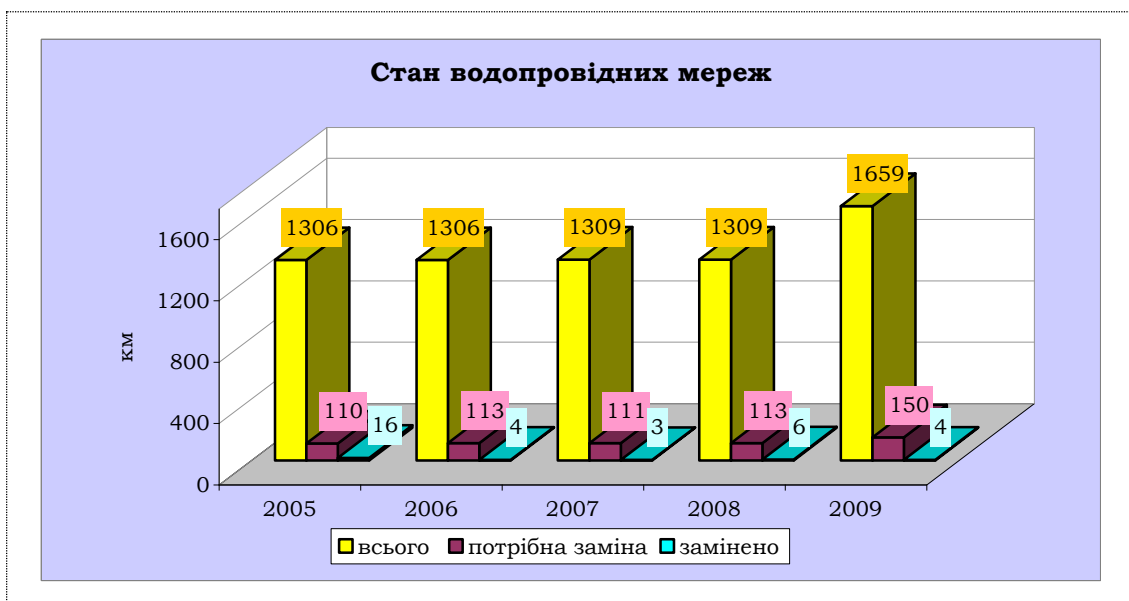

Рис. 5.17.14

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зростає на 2 - до 40, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 7,5 до 140,9 тис. м³.

Кількість водонапірних башт залишилась рівною 34 з загальним об'ємом 6,77 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 517; у 2006 р. - 3415; у 2007 р. - 955; у 2008 р. - 948; у 2009 р. - 255.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 45,2 %; у 2006 р. - 45,%; у 2007 р. - 55,6 %; у 2008 р.- 55,6 %; у 2009 р. - 61,8 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 16,6 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 63,3 % (рис. 5.17.15).

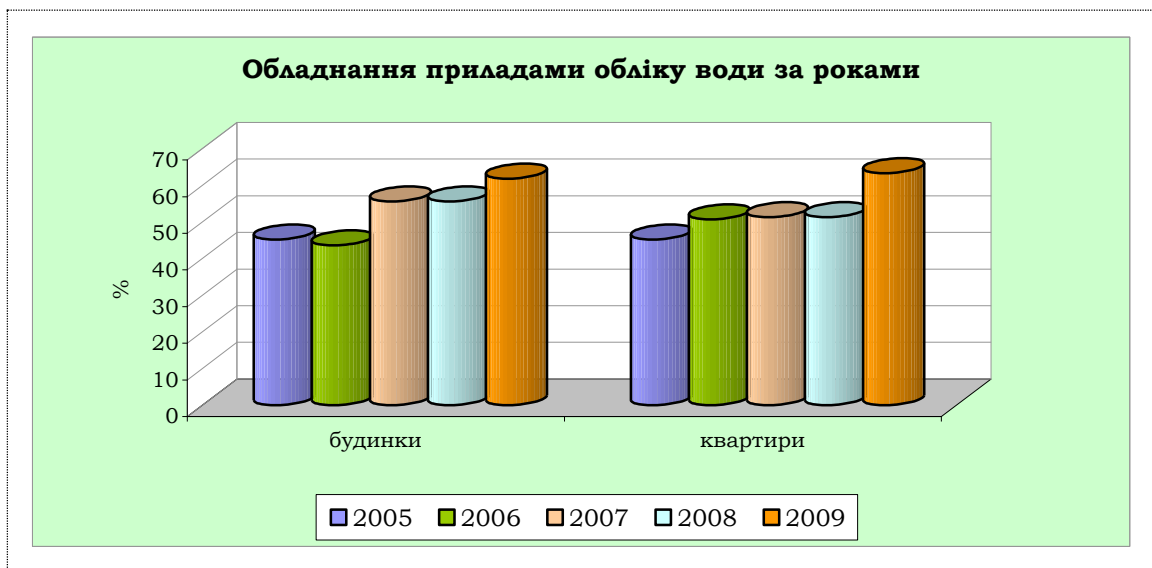

Рис. 5.17.15

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2005 р. - 0,49; у 2006р. - 0,77; у 2007 р. - 1,42; у 2008 р. - 2; у 2009 р. - 2,59 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 3,18; у 2006 р. - 4,5; у 2007 р. - 6,48; у 2008 р. - 6,71; у 2009 р. - 9,48 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,44; у 2006 р. - 0,61; у 2007 р. - 0,7; у 2008-2009 рр. - по 1,22 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 2,02; у 2006-2009 рр. - по 3,52 грн./м³ (рис. 5.17.16).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 0,92 (у 2005 р.) до 2,09 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 160; 202; 207; 200 та 191 %;

- ♦ для населення - 72; 71; 78; 74 та 85 %.

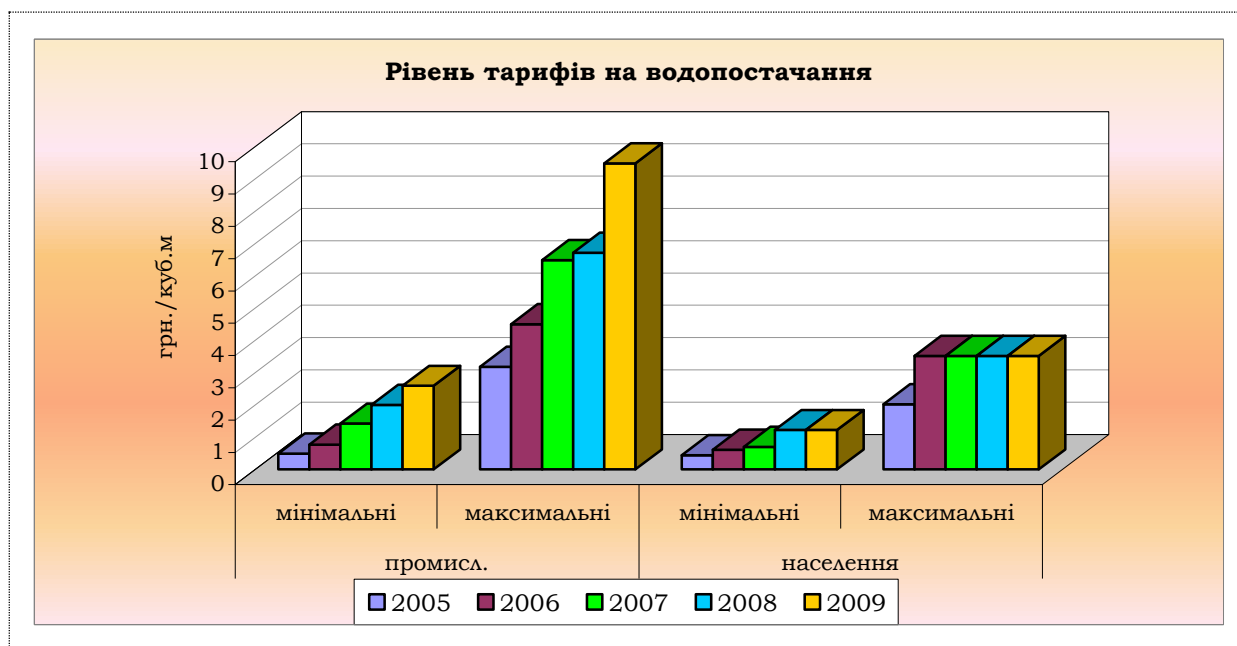

Рис. 5.17.16

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.17.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	0,76	1,28	8,33	2,42	2,64
Продовження будівництва об'єктів	-	1,03	0,44	-	-
Завершення будівництва об'єктів	-	0,25	1,1	-	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,76	-	0,36	2,42	2,54
Капремонт і відновлення стану об'єктів	-	-	3,01	-	-
Науково-технічне і методичне забезпечення	-	-	3,42	-	-
Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	-	-	42	-	-
Інші заходи (розшифрувати)	-	-	-	-	0,1

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, складала відповідно за роками: 2,98; 2,9; 3; 2,5 та 2,6 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО); відсутність очисних споруд (ОС); відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.17.4, рис. 5.17.17).

Таблиця 5.17.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	2,98	2,9	3	2,5	2,6
	<i>невідповідність ЗСО</i>	2,3	2,3	2,3	1,8	1,9
	<i>відсутність ОС</i>	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	<i>відсутність знезараження</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	4,9	4,9	4,9	4,1	4,5
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	4,6	4,6	4,5	3,8	4,2
	<i>відсутність ОС</i>	0,35	0,35	0,34	0,3	0,3
	<i>відсутність знезараження</i>	-	-	-	-	-

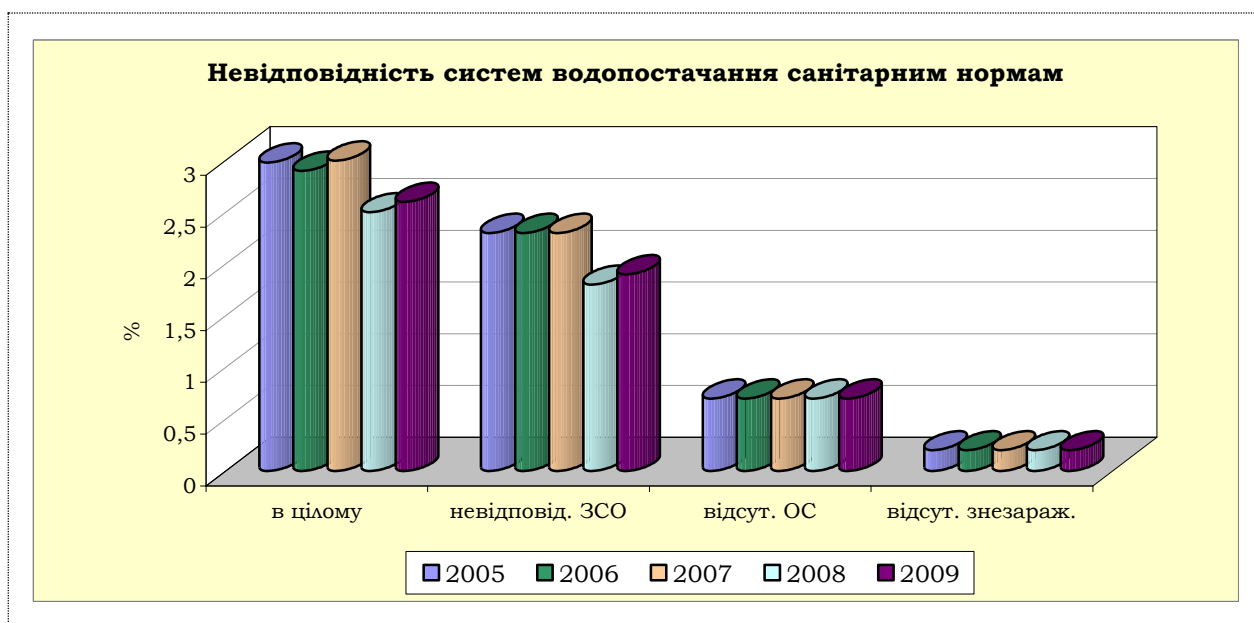

Рис. 5.17.17

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам знаходилась на рівні 4,1-4,5 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 15,9; 20,3; 25,6; 21,3 та 17,9%.
- ♦ за бактеріологічними - 3,2; 1,5; 3,6; 3 та 3,4 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 9,9; 9; 10,1; 10,3 та 15,4 %.
- ♦ за бактеріологічними - 4,9; 3,9; 4,5; 3,2 та 3,5 % (табл. 5.17.5).

Таблиця 5.17.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15,89	20,29	25,6	21,3	17,9
	<i>бактеріологічними</i>	3,18	1,49	3,6	2,97	3,4
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	18,78	16,4	17,6	14,4	21,85
	<i>бактеріологічними</i>	9,25	6,83	10,4	7	8,3
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	20,3	20,7	21,9	14,7	20,5
	<i>бактеріологічними</i>	28,1	21,5	19,6	20,8	19,4
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	9,92	8,99	10,1	10,3	15,4
	органолептичними	9,7	8,95	8,976	9,4	14,3
	санітарно-токсичними	0,2	0,04	1,2	0,9	1,1
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	4,91	3,9	4,5	3,15	3,5
	колі-індексом	4,89	3,88	4,5	3,15	3,5
колі-індексом 20 і більше	2,7	2,3	2,7	1,7	2,2	

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 14,7-21,9%; за бактеріологічними 19,4-28,1 %.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1462 до 1204 (табл. 5.17.6).

Таблиця 5.17.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1462	1446	1367	1332	1204
Об'єкти з порушенням санітарних норм	188	187	220	191	177
Питома вага порушень санітарних норм, %	12,86	12,93	16,1	14,34	14,7
Накладено штрафів	126	133	150	138	128
<i>з них отримано</i>	94	105	113	111	97
Справи, направлені у слідчі органи	1	-	-	2	-
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	1	-	-	2	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	4	9	10	12	4
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	126	128	137	150	94
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	126	128	137	150	94
<i>постійно</i>	5	1	12	4	5
<i>тимчасово</i>	121	127	125	146	89
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	84	112	96	88	57

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 4,9 до 4,96%; для міст залишився 100 %; для смт - зріс з 81,3 до 87,5 %; для сільських н/п - зменшився з 10 до 2,7 %;

♦ *за населенням:* в цілому по області залишився рівним 34 %; для міст збільшився з 68,5 до 77,8 %; для смт - з 18,8 до 19,2 %; для сільських н/п - зменшився з 3 до 2,9 % (рис. 5.17.18).

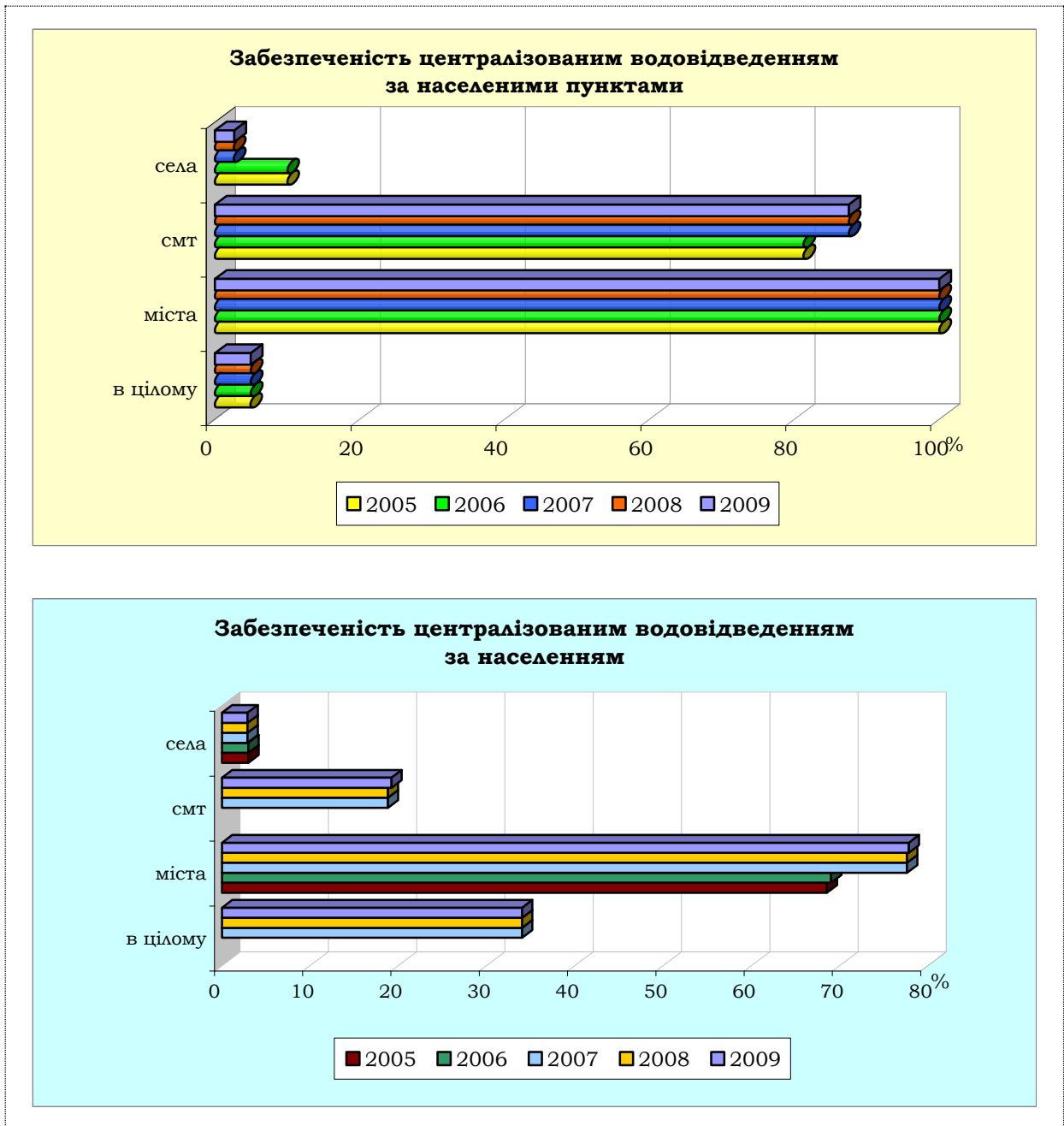

Рис. 5.17.18

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 150; для міст - 327-163; для смт - 120; для сільських н/п - 5,7-5 л/добу на людину (рис. 5.17.19).

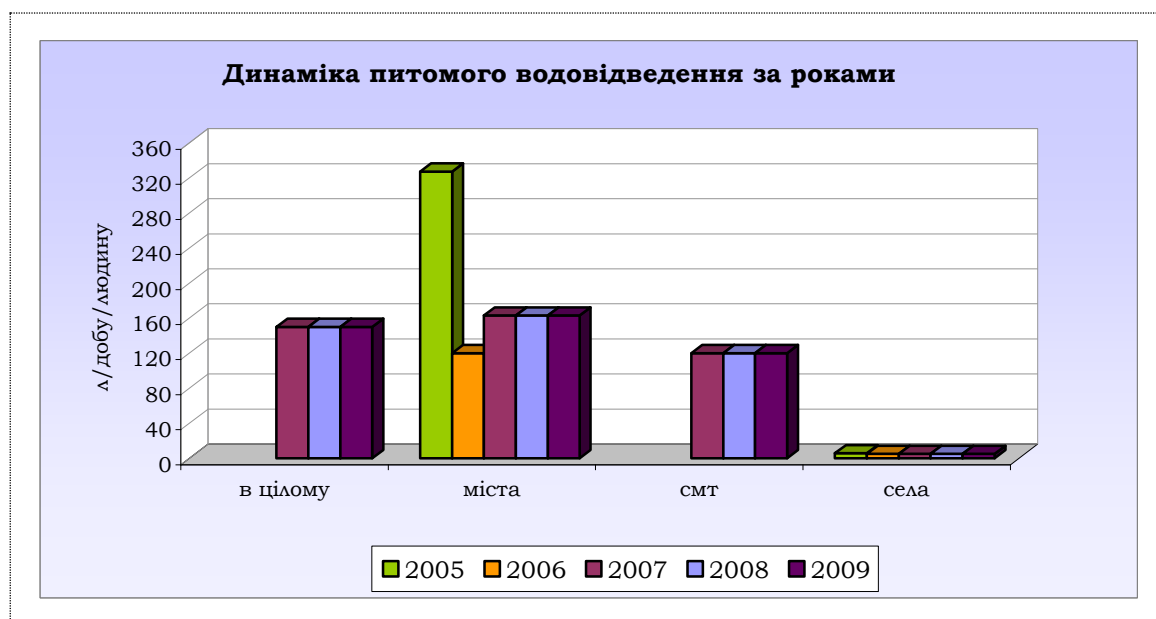

Рис. 5.17.19

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги очищених стічних вод склали: у 2005 р. - 53,1; у 2006 р. - 51,9; у 2007 р. - 50,9; у 2008 р. - 53,3; у 2009 р. - 48,8 млн. м³/рік. З них повний цикл біологічного очищення пройшли 38,2; 36; 56,4; 52,5 та 55,9%, відповідно (рис. 5.17.20).

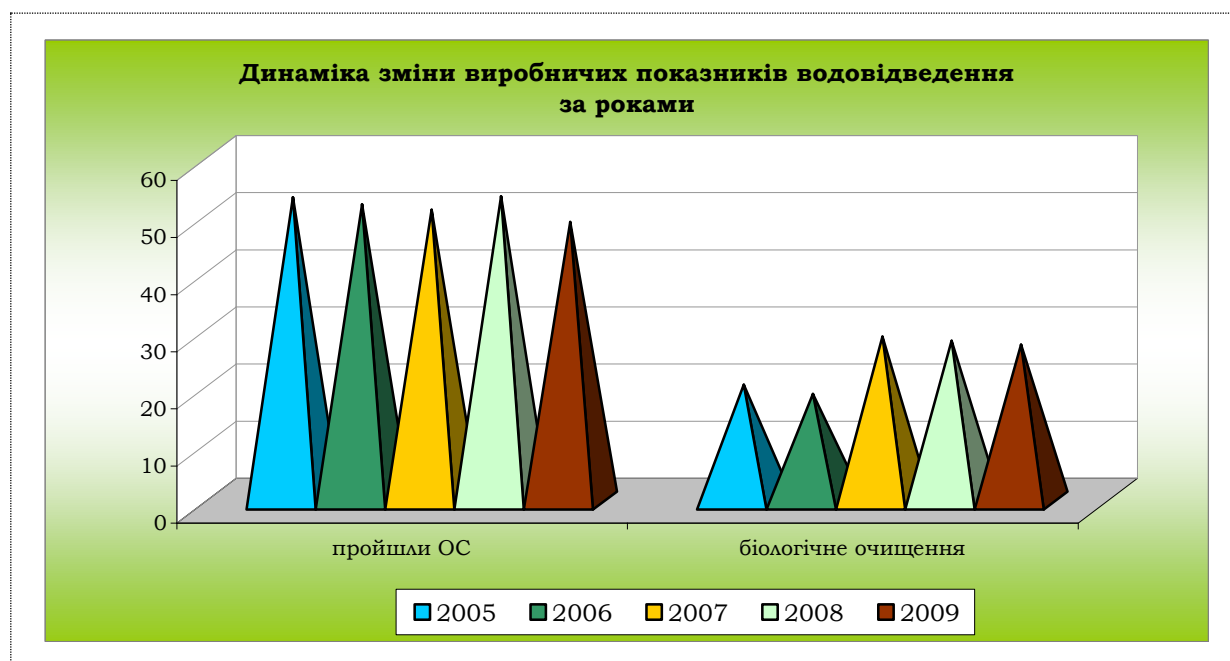

Рис. 5.17.20

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово збільшувались з 16,2 до 17,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 474; 470; 526; 500 та 647 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.17.21).

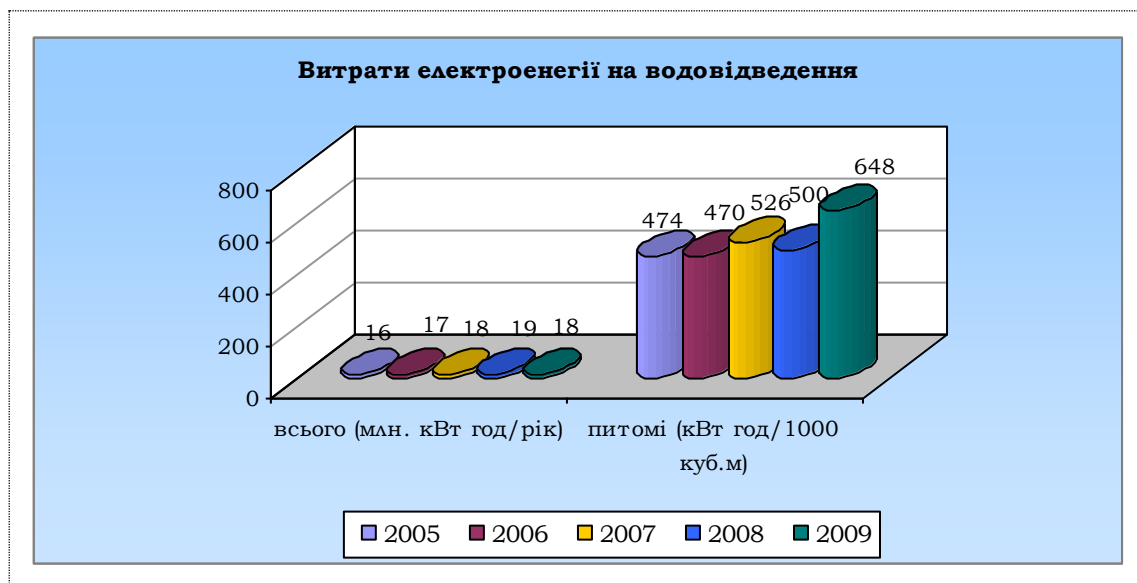

Рис. 5.17.21

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 99 до 110, а їх фактична потужність зменшилась з 66,6 до 44,5 млн. м³/рік.

Співвідношення фактичної потужності до проектної величини у вказані роки поступово знижувалось з 60,8 до 40,6 % (рис. 5.17.22).

Рис. 5.17.22

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 51 одиницю і дорівнювала у 2009 р. - 265; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 5,6; у 2006 р. - 22,4; у 2007-2008 рр. - по 17,3; у 2009 р. - 18,5; з них протягом року було замінено: у 2007 р. - 17,8; у 2008 р. - 13,3; у 2009 р. - 4,1 % (рис. 5.17.23).

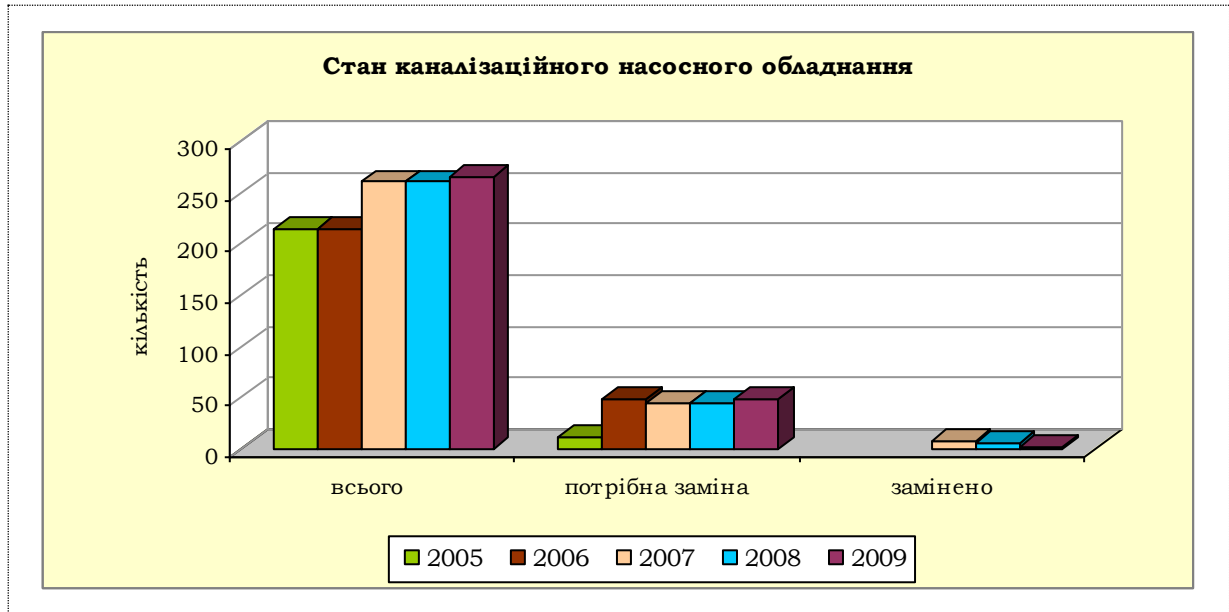

Рис. 5.17.23

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зменшилась на 15 до 45 (рис. 5.17.24).

Рис. 5.17.24

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. також зменшилась з 109,5 до 69,2 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.17.25). Відношення фактичної потужності до її

проектної величини становило відповідно за роками: 43,9; 44; 59,7; 41,8 та 41,5 %.

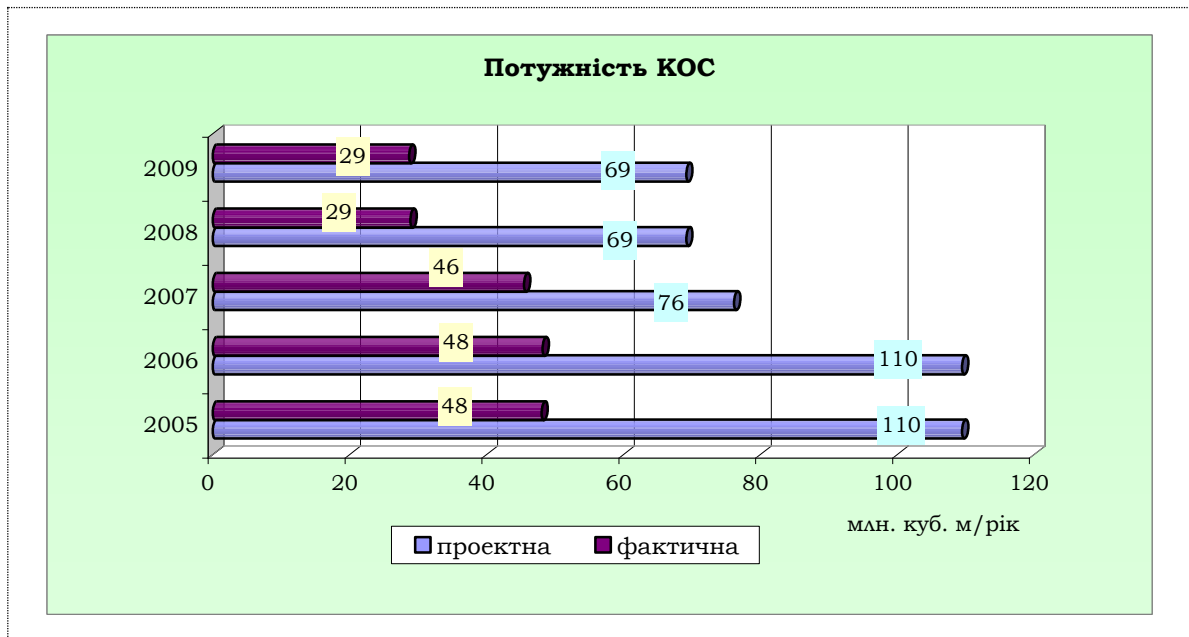

Рис. 5.17.25

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зменшились на 223,8 км і становили у 2009 р. - 705,4 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка напірних колекторів у загальній протяжності мереж знизилась на 19 до 16 %; внутрішньо кварталних мереж зросла на 27 до 52 %; вуличних мереж зменшилась на 8 до 32 % (рис. 5.17.26).

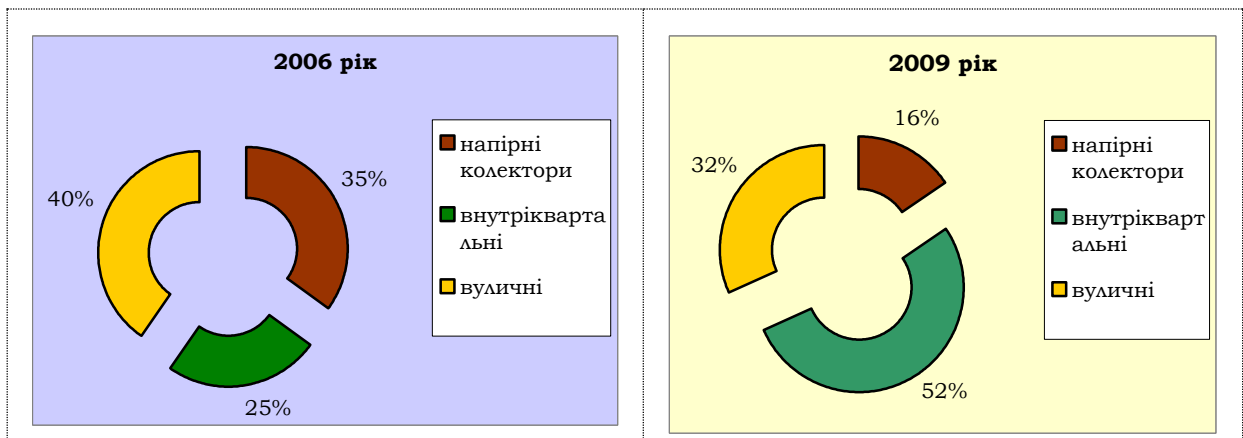

Рис. 5.17.26

Технічний стан каналізаційних мереж поступово погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 5,2; у 2006 р. - 13,6; у 2007 р. - 4,3; у 2008 р. - 6,6; у 2009 р. - 6,4 %; з них було замінено 7,9; 3,3; 1,3; 2,2 та 0,9 %, відповідно (рис. 5.17.27).

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 40 аварій, у 2006 р. - 47; у 2007 р. - 264, у 2008 -

260; у 2009 р. - 257. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 217 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій змінювалась за роками, відповідно: 0,04, 0,05; 0,6; 0,6 та 0,36.

Рис. 5.17.27

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.17.28).

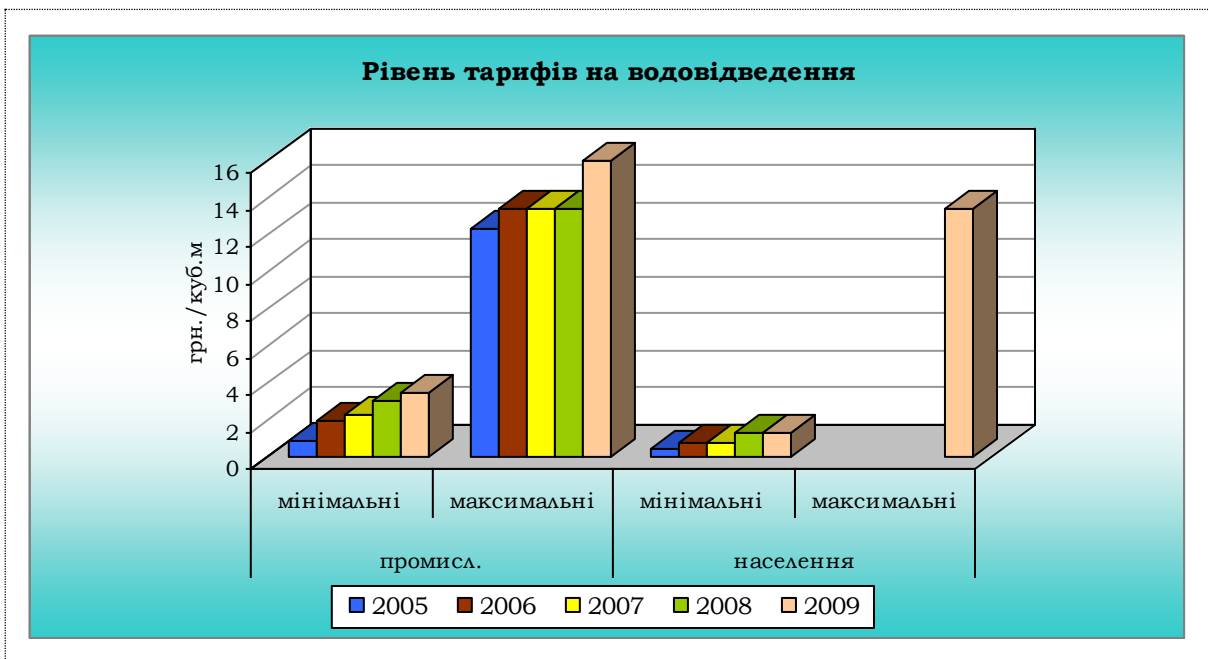

Рис. 5.17.28

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 0,85; у 2006 р. - по 1,9; у 2007 р. - 2,21; у 2008 р. - 3,04; у 2009 р. - 3,45 грн./м³;

максимальні тарифи - у 2005 р. - 12,29; у 2006-2008 рр. - по 13,3; у 2009 р. - 15,96 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,36; у 2006-2007 рр. - по 0,7; у 2008-2009 рр. - по 1,3 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2009 р. - 13,31 грн./м³

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,81 (у 2005 р.) до 2,74 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 123, 187, 209, 163 та 138 %;
- ♦ для населення - 65, 56; 55, 52 та 62 %, відповідно.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.17.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	0,62	1,56	11,38	2,45	2,19
Будівництво нових об'єктів	-	-	0,82	-	-
Продовження будівництва об'єктів	-	0,30	2,07	-	-
Завершення будівництва об'єктів	-	0,51	2,83	-	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,62	0,34	4,93	-	-
Капремонт і відновлення стану об'єктів	-	0,41	0,58	2,45	2,19
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	-	-	0,05	-	-
Інші заходи (розшифрувати)	-	-	0,1	-	-

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.17.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	122	168	196	230	257
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	141	187	215	249	276
2.1	Недостатньо очищених					
	всього	24,7	22,6	12,5	14,5	21,4
	господарсько-побутових	21,5	21,0	11,3	10,7	19,9
	промислових	3,2	1,6	1,2	3,7	1,5
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	110,0	117,5	121,4	126,7	113,0
	нормативно чистих без очищення	51,9	63,3	68,4	59,6	62,1
	нормативно очищених	33,4	31,6	40,5	52,7	29,4
	недостатньо очищених	24,7	22,6	12,5	14,5	21,5
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	24,03	23,5	23,1	22,71	21,4
	нормативно чистих без очищення	0,03	-	0,5	0,01	0,2
	нормативно очищених	2,5	2,5	11,3	12,0	1,3
	недостатньо очищених	21,5	21,0	11,3	10,7	19,9

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.17.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	67	67	67	67	67
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	15,7	16,1	12,8	18	30,5
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	24,9	20,8	17,9	16,6	18,6

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

У 2005 році для запобігання виникнення аварійних ситуацій у водопровідно-каналізаційному господарстві за рахунок коштів субвенції з державного бюджету виконувалася реконструкція водопровідно-каналізаційних мереж та очисних споруд на загальну суму 1 млн. 382,9 тис. грн.

У 2006 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 липня 2006 року № 951 з державного бюджету для області виділена субвенція на розвиток та реконструкцію централізованих систем водопостачання в сумі 3 млн. 911 тис. грн.

Відповідно до бюджетної програми «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» обсяги фінансування водопровідно-каналізаційного господарства області становили:

- ✧ у 2006 році - 1820 тис. грн.;
- ✧ у 2007 році - 2183,9 тис. грн.;
- ✧ у 2008 році - 4468,4 тис. грн.

У 2009 році за Програмою «Питна вода Рівненської області на 2006-2020 роки» виконувались заходи з розвитку та реконструкції систем питного водопостачання і водовідведення, охорони та раціонального використання джерел питного водопостачання за рахунок коштів місцевого бюджету та коштів підприємств на загальну суму - 4834,88 тис. грн., в т.ч. водопостачання - 2640,68; водовідведення - 2194,2 тис. грн.

Фінансово-економічний стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства області у 2005-2009 рр. характеризувався наступними показниками: доходи збільшились з 37,7 до 93,5 млн. грн.; витрати зросли з 43,6 до 98,7 млн. грн.; збитки відповідно за роками склали: -5,9; -4,8; -0,8; -7 та -5,2 млн. грн.

Основним проблемним питанням щодо реалізації завдань та заходів, передбачених Загальнодержавною Програмою Питна вода України на 2006-2020 роки та Загальнообласною Програмою «Питна вода Рівненської області на 2006-2020 рр.», залишається їх конкретне фінансування з Державного бюджету України.

5.18 Сумська область

Територія Сумської області розташована повністю в межах басейну р. Дніпро між басейнами рр. Десни (45,5 %), Сули (18,6 %), Псла (23,4 %) та Ворскли (12,5 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Десна (довжина в межах області 120 км); середні річки Сейм, Клешень, Сула, Псел, Ворскла, а також 1536 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 33 водосховища.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел коливались у діапазоні 121,9 (у 2005 р.) та 130,8 млн. м³ (у 2006 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 60,51 (у 2005 р.) до 48,07 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались в діапазоні: 93,46 (у 2009 р.) та 117,33 млн. м³ (у 2006 р.) (табл. 5.18.1 та рис. 5.18.1).

Таблиця 5.18.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	121,90	130,83	123,50	123,98	104,91
	підземна	60,51	57,30	54,35	52,56	48,07
	поверхнева	61,39	73,53	69,15	71,42	56,84
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	108,90	117,33	110,50	110,9	93,46
	на господарсько-питні потреби	37,80	35,67	34,32	33,42	31,67
	на виробничі потреби	37,27	41,22	39,08	37,2	24,26
	на зрошення	0,052	-	-	-	-
	на сільськогосподарські потреби	5,24	40,44	37,1	40,28	37,53
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	60,51	57,30	54,35	52,56	48,07
	на господарсько-питні потреби	37,80	35,67	34,32	33,42	31,67

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 34,7; 30,4; 31,3; 30,1 та 33,9 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 34,2; 35,1; 35,4; 33,5 та 26 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 4,8; 34,5; 33,6; 36,3 та 40,2 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 60,5-48,01 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 62,5; 62,3; 63,1; 63,6 та 65,9 %.

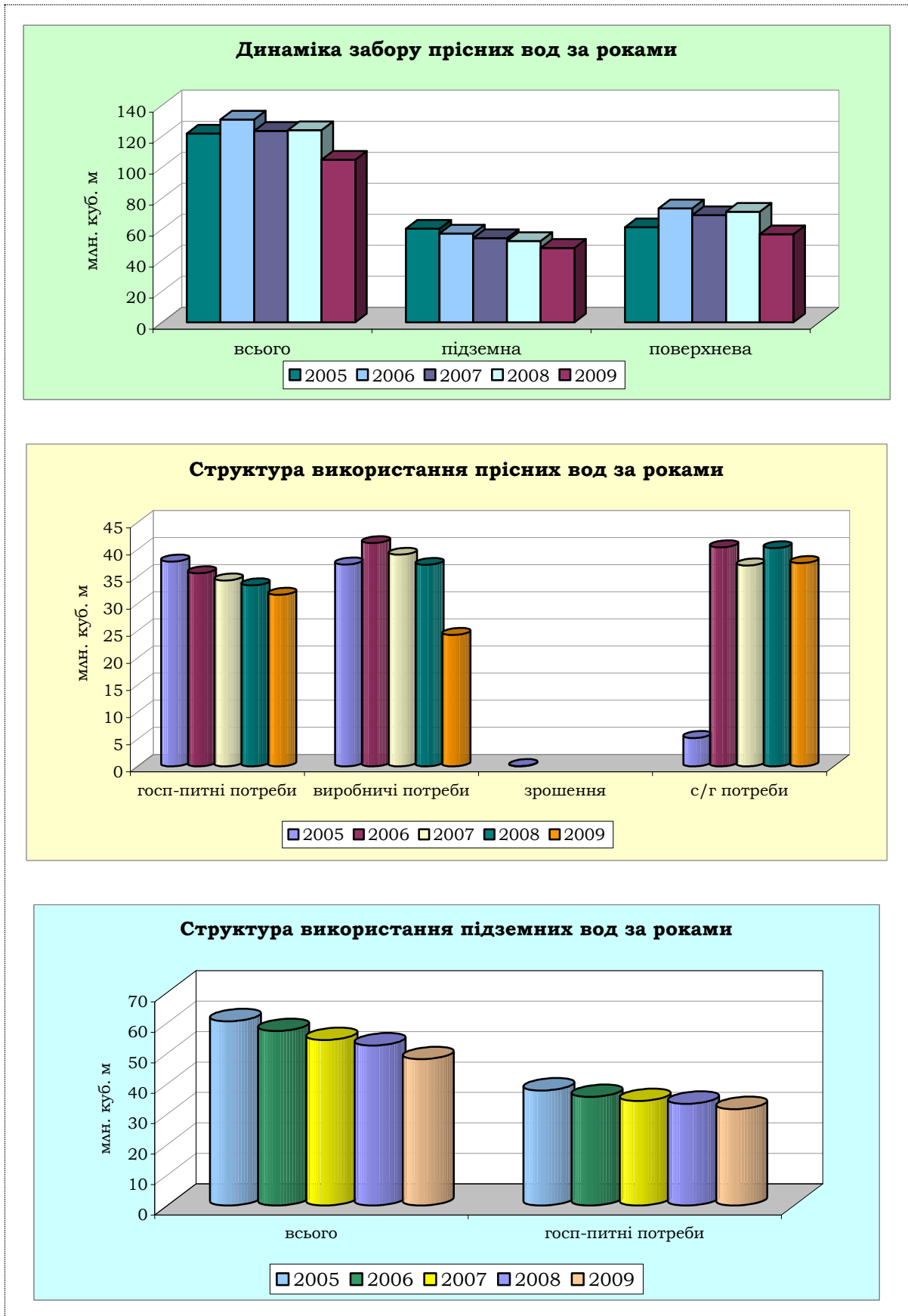

Рис. 5.18.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел децентралізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), становила 47,5-42,8 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік, згідно наданих даних, у проаналізованих пробах води з джерел централізованого водопостачання не було зафіксовано перевищення санітарних норм. Для джерел децентралізованого водопостачання невідповідність проб води за санітарно-хімічними показниками складала - 53,4-58,7 %; за бактеріологічними - 31,3-45,5 % (табл. 5.18.2).

Таблиця 5.18.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	58,7	55,7	55,0	58,4	53,4
бактеріологічні	45,5	34,4	31,4	32,8	31,3

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	118	102	99	98	76
<i>на суму, тис. грн.</i>	47100	72681	69300	10101	7769
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	107	249	232	256	327

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - збільшився з 20,2 до 20,8 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 %; у сільських н/п - зріс з 13,1 до 19,1 %.

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 58 до 59,9 %; у містах - зріс з 71,4 до 75,6 %; у смт - з 41 до 43,8 %; у сільських н/п - з 30,1 до 33,6 % (рис. 5.18.2).

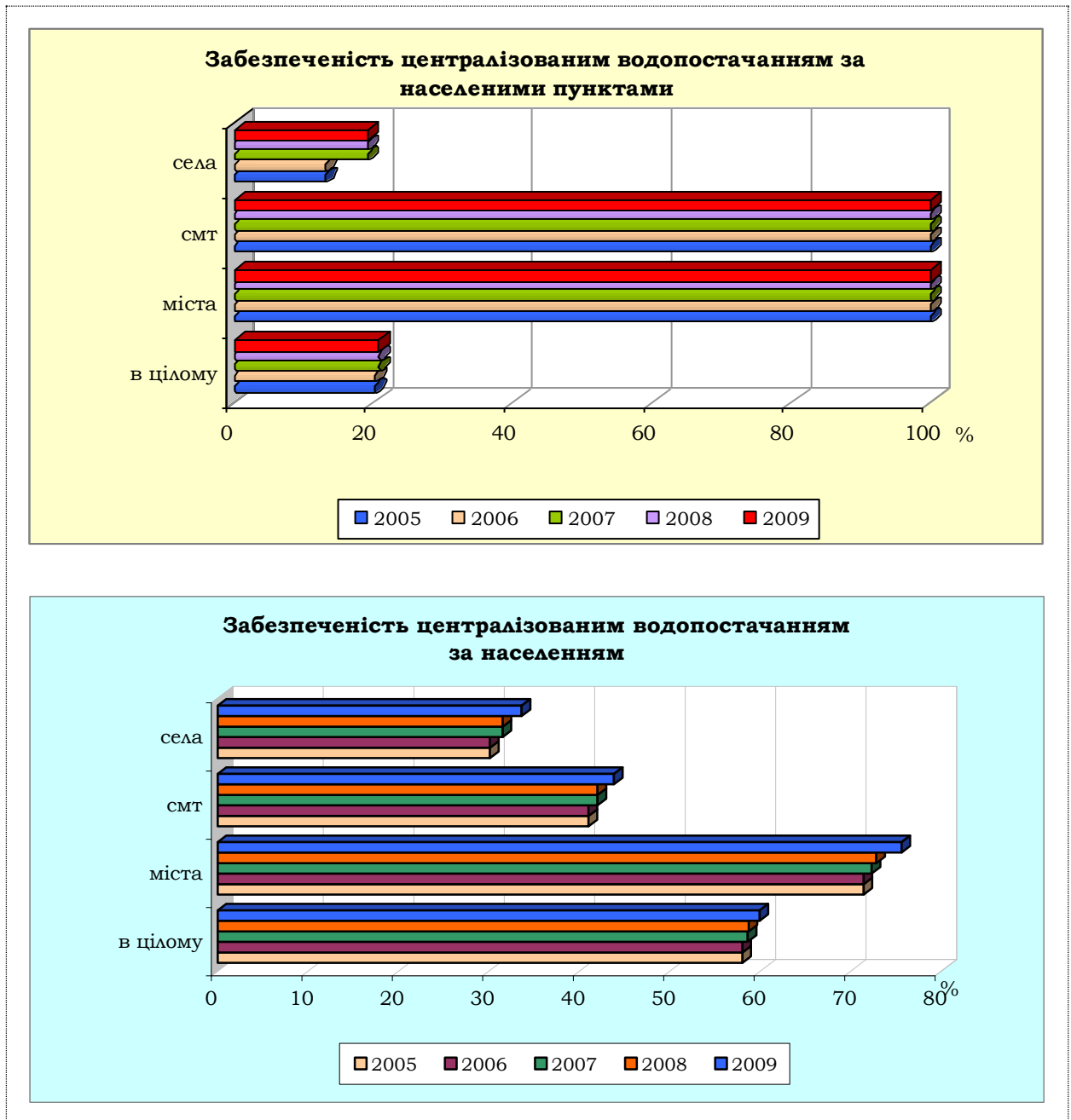

Рис. 5.18.2

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2006 рр. - по 18,5 %; у 2007 р. - 19,1 %; у 2008 р. - 20,7 %; у 2009 р. - 20,8 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював по 45,7; 52; 52,9 та 58,8 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок у м. Суми, за п'ять років зростає на 0,2 % - з 11,4 до 11,6 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області знижувалось з 111 до 97; у містах - з 145 до 122; смт - збільшилось з 24 до 24,6; сільських н/п - з 11,4 до 11,6 л/добу на людину (рис. 5.18.3).

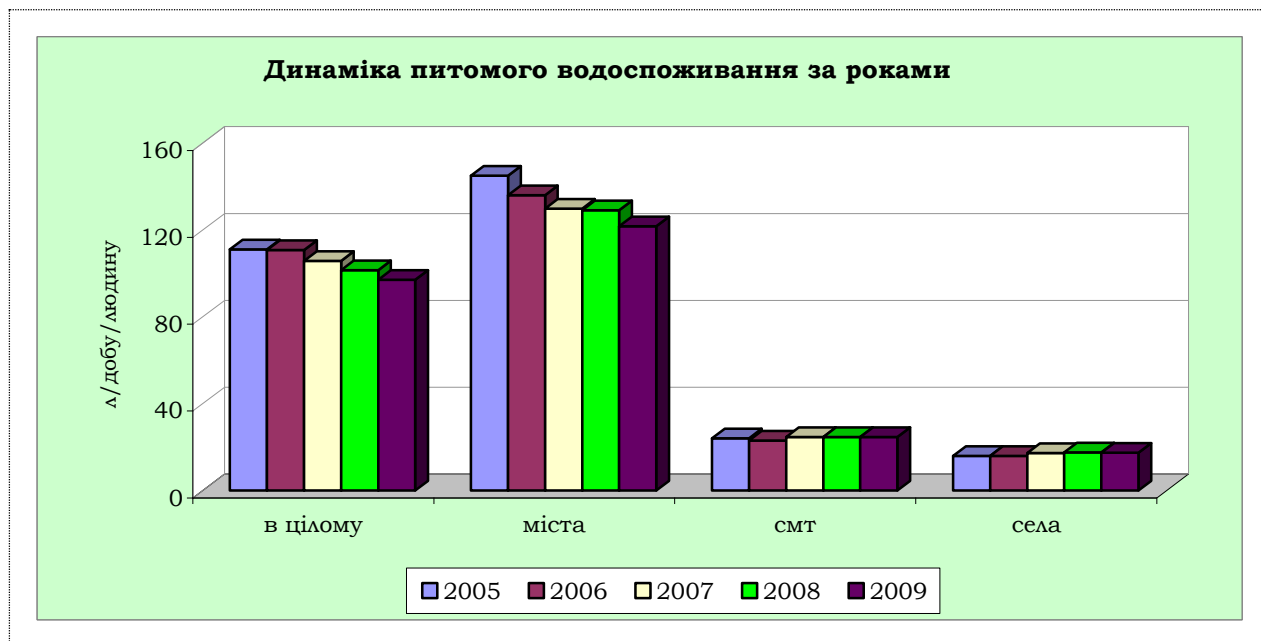

Рис. 5.18.3

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зростає з 360 до 483, при цьому спеціалізовані підприємства зменшились на 11 до 18; багатогалузеві зросли на 2 - до 4; міжрайонні - на 132 - до 461 (рис. 5.18.4).

За формою власності - кількість комунальних підприємств збільшилась з 8 до 22, інших форм - збільшилась на 90 - до 439.

Базове підприємство - **КП «Міськводоканал» міста Суми.**

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. налічували 45 підземних водозаборів з продуктивністю біля 120 млн. м³/рік.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з підземних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 48,7; 48,5; 46,4; 43,8 та 41,1 млн. м³/рік. Уся піднята вода очищенню та знезараженню не піддавалась (рис. 5.18.5).

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 23; 27,3; 27,6; 27 та 27,5 %, відповідно (рис. 5.18.6).

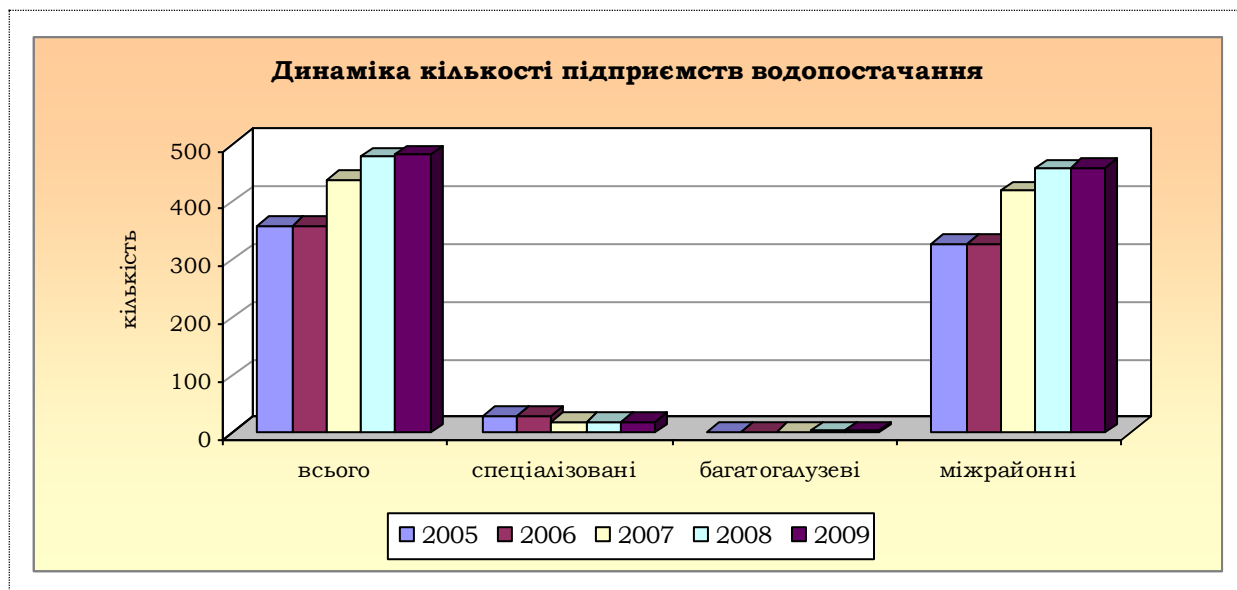

Рис. 5.18.4

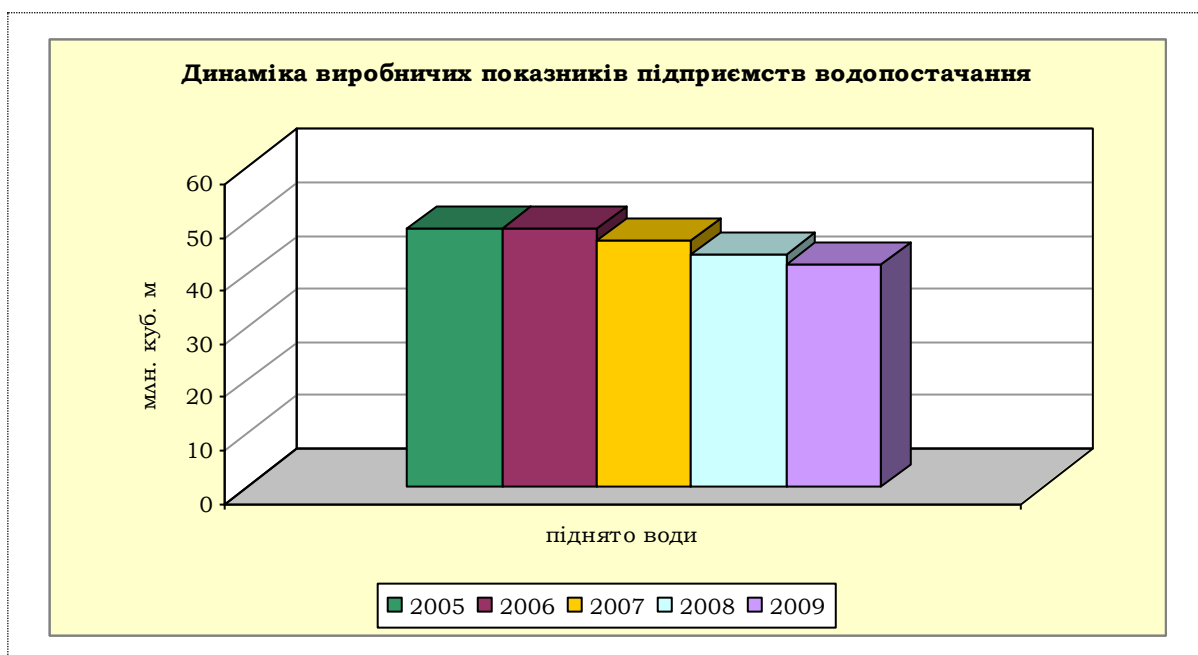

Рис. 5.18.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 37,5 до 30,36 млн. м³/рік або з 77 до 72,6 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 30 до 25,1 млн. м³/рік або з 61,6 до 60 % (рис. 5.18.7). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 80-83 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 102,7; 96,4; 92,1; 87,9 та 82,3 тис. м³/добу; «населення» - 82,2; 79,5; 76,7; 72,6 та 68,6 тис. м³/добу, відповідно.

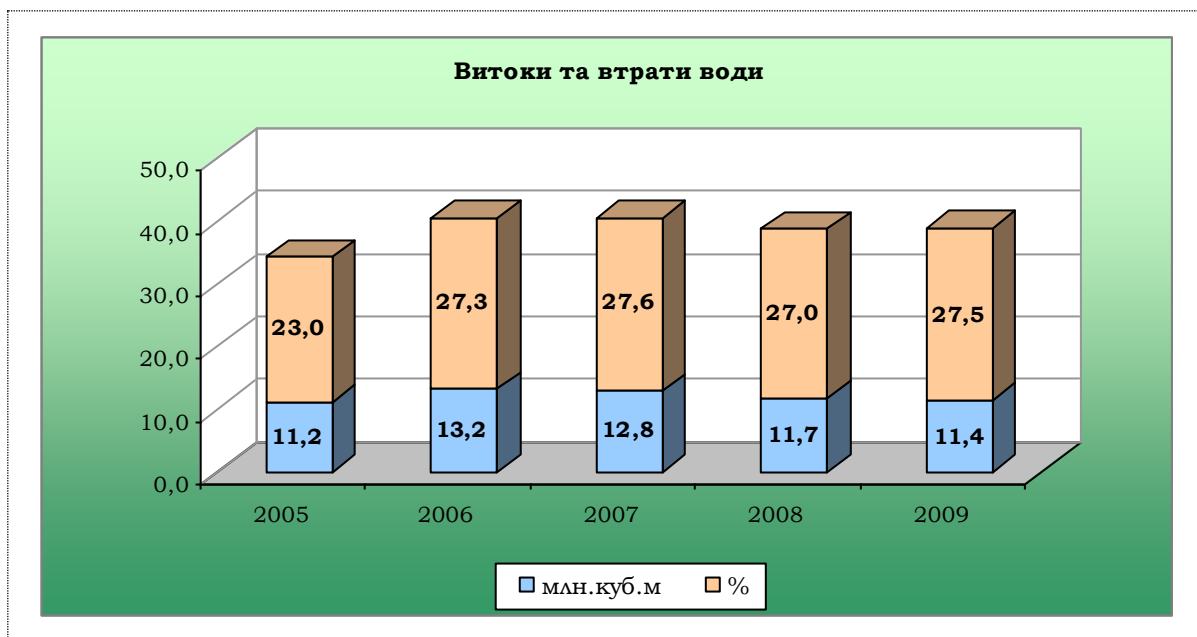

Рис. 5.18.6

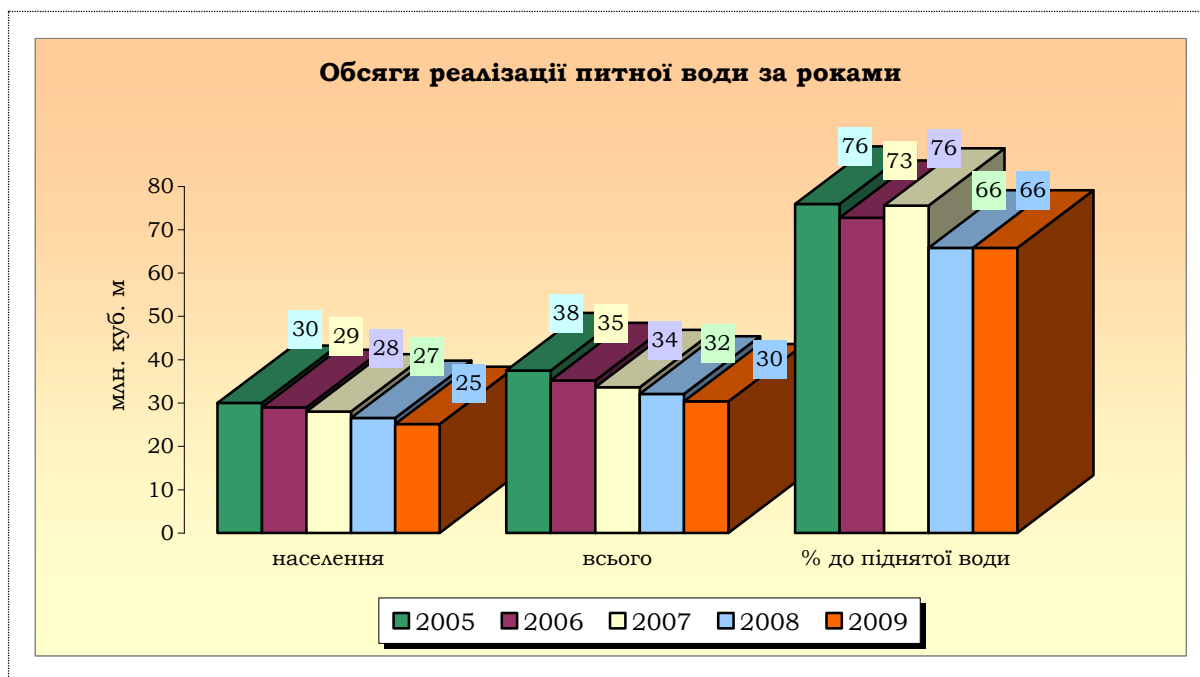

Рис. 5.18.7

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 51,8 до 40,96 млн. кВт/год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також коливались у діапазоні 1066-1020 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.18.8).

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі 2005 по 2009 рр. залишилась без змін і дорівнювала 83. Їх фактична потужність становила 84-85 млн. м³/рік.

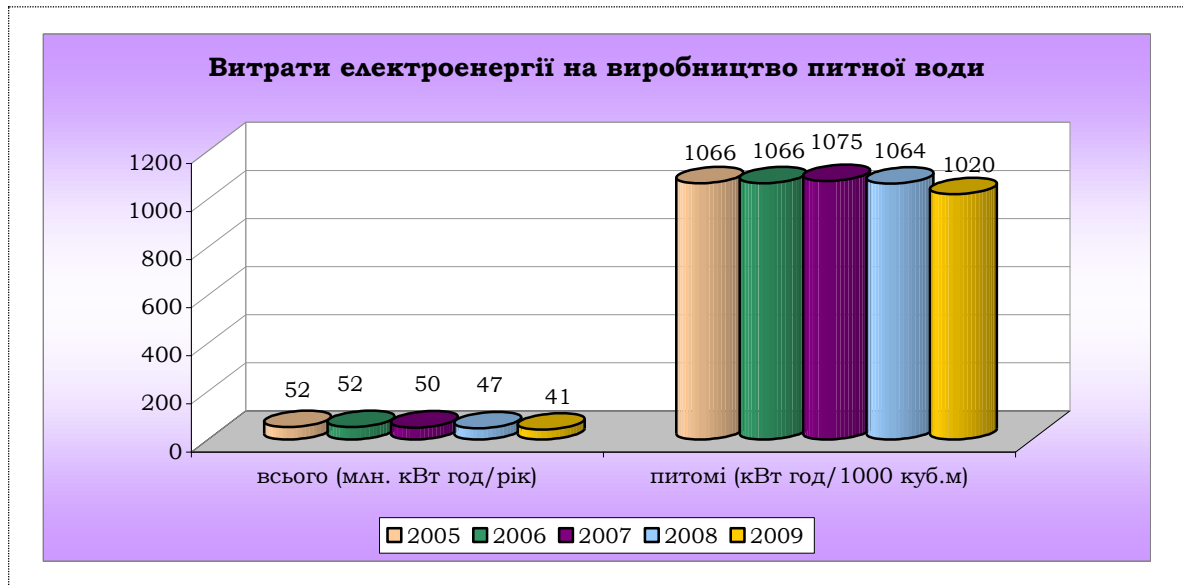

Рис. 5.18.8

Загальна кількість водопровідних насосів також не змінилась - 172; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік збільшувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 22,7; 24,4; 16,9; 29,7 та 26,2 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 20,5; у 2006 р. - 21,4; у 2007 р. - 13,8; у 2008 р. - 23,5; у 2009 р. - 24,4 % (рис. 5.18.9).

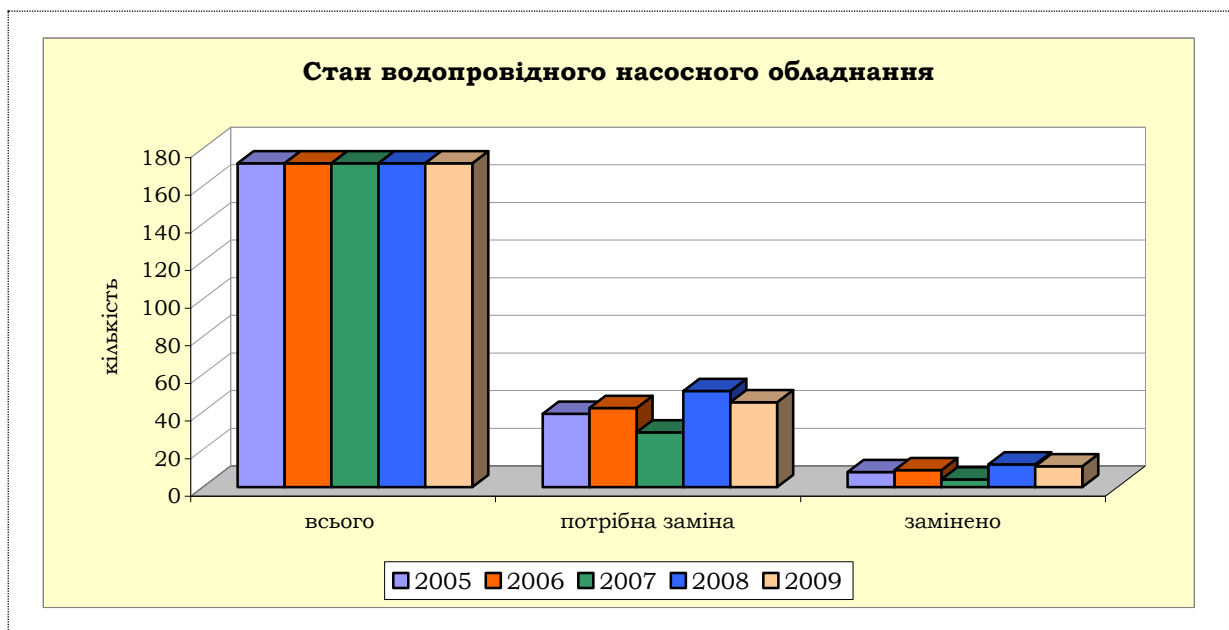

Рис. 5.18.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 312,6 км і становили у 2009 р. - 3370,9 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 31 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась на рівні 10 %; вуличних мереж зросла на 1 до 59 % (рис. 5.18.10).

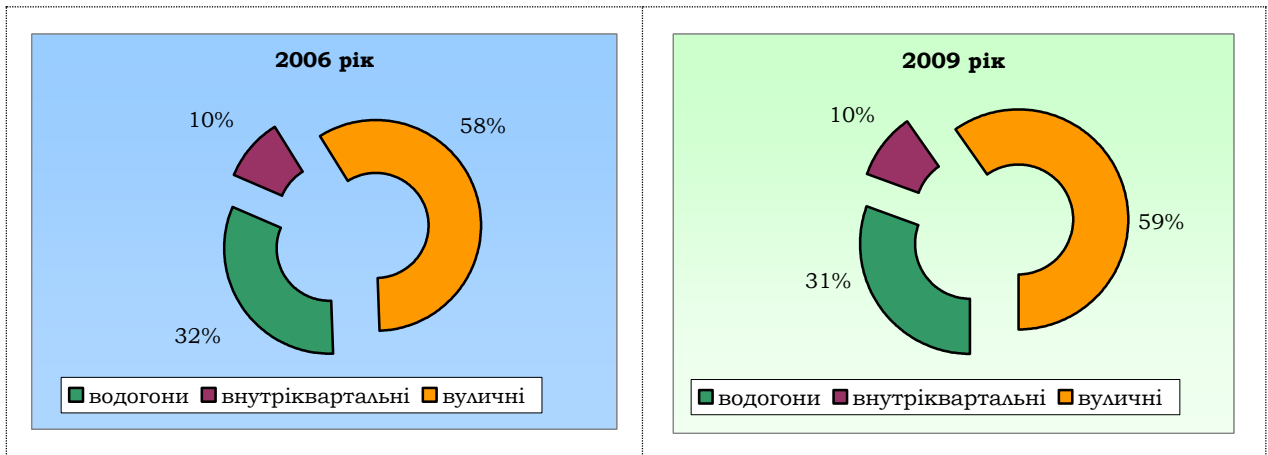

Рис. 5.18.10

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 20 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 21,1 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 4 % зношених труб; у 2006-2007 рр. - по 4,7; у 2008 р. - 4,3; у 2009 р. - 4,4 % (рис. 5.18.11).

Рис. 5.18.11

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1010; 1120; 1117; 1011 та 1060; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, склала: 0,33; 0,35; 0,35; 0,3 та 0,31 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. залишилась на рівні 45 з сумарним об'ємом 98 тис. м³.

За цей період було побудовано 3 водонапірних башти і у 2009 р. вони налічували 156 одиниць з загальним об'ємом 4,7 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 5076; у 2006 р. - 4405; у 2007 р. - 3363; у 2008 р. - 3326; у 2009 р. - 2447. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 2329 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 14,4 %; у 2006 р. - 16 %; у 2007 р. - 16,2 %; у 2008 р.- 17,1 %; у 2009 р. - 17,6 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 3,2 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 59,4 % (рис. 5.18.12).

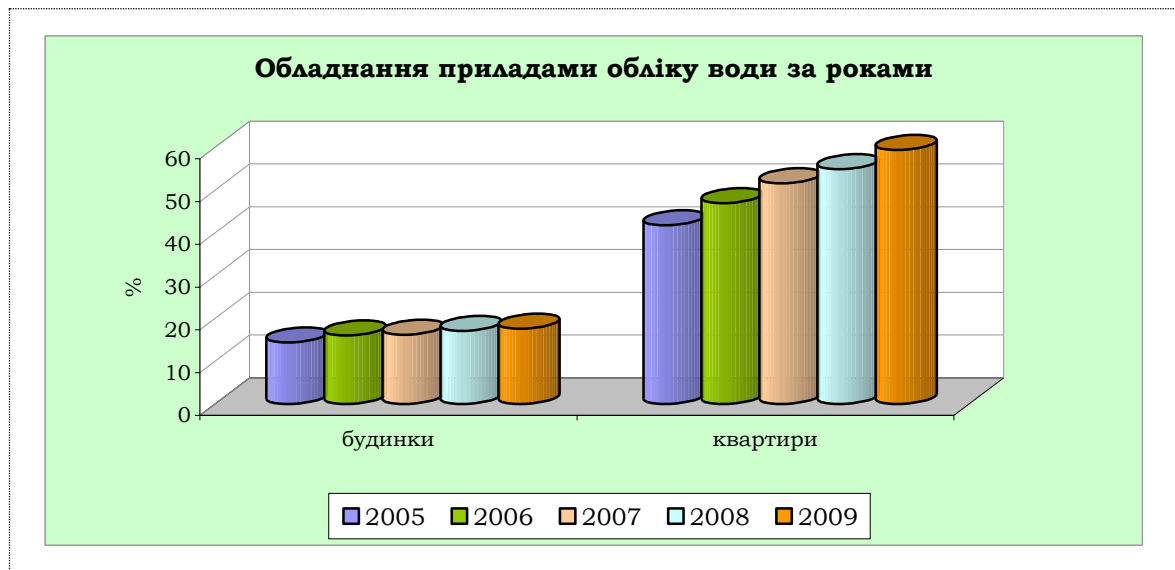

Рис. 5.18.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005-2006 рр. - по 0,17; у 2007 р. - 1,61; у 2008 р. - 2,53; у 2009 р. - 3,08 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2007 рр. - по 7; у 2008 р. - 6,7; у 2009 р. - 9,16 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005-2006 рр. - по 0,17; у 2007 р. - 0,94; у 2008-2009 рр. - по 1,5 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 3,5; у 2006-2007 рр. - по 3,8; у 2008 р. - 5,13; у 2009 - 5,52 грн./м³ (рис. 5.18.13).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зроста в цілому по області з 1,02 (у 2005 р.) до 2,36 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 138; 174; 126; 131 та 93 %;
- ♦ для населення - 76; 79; 92; 89 та 87 %.

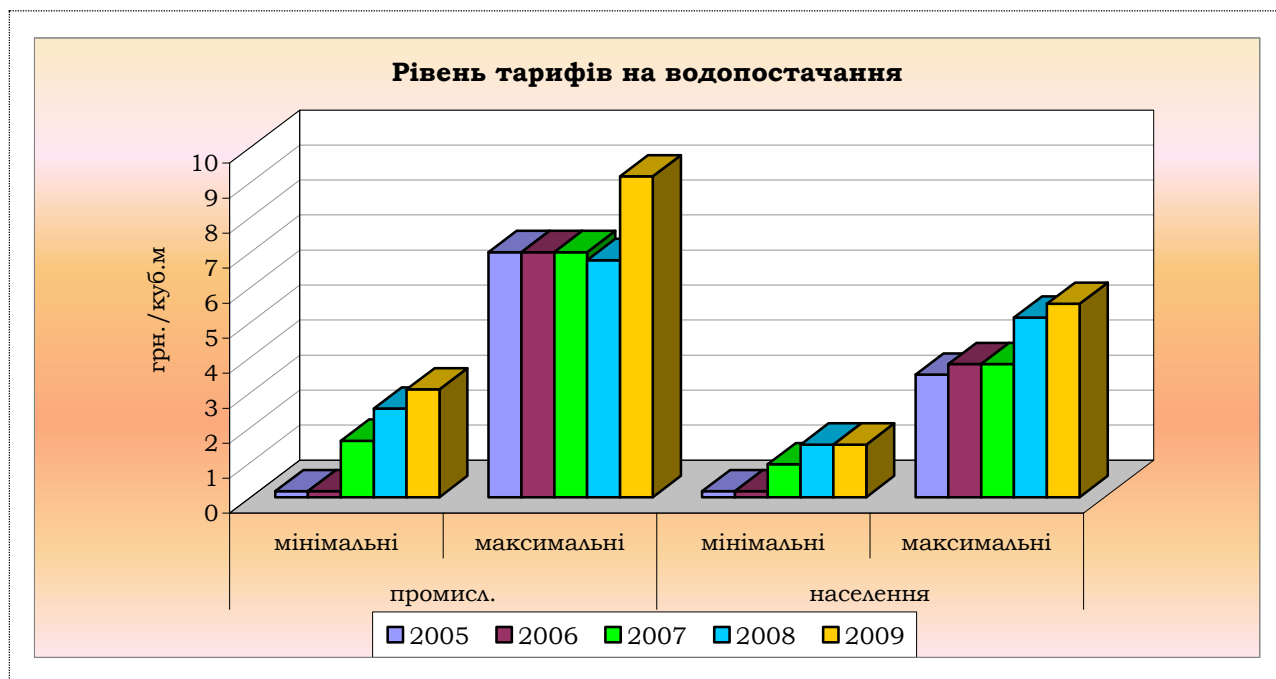

Рис. 5.18.13

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.18.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	8,2	9,3	5,6	13,4	10,2
Будівництво нових об'єктів			0,1	1,4	1,3
Продовження будівництва об'єктів	0,7	0,7	0,4	0,9	0,7
Завершення будівництва об'єктів	1,8	1,8	1,8	2,4	0,5
Реконструкція і модернізація об'єктів	2,2	2,2	0,8	2,8	2,3
Капремонт і відновлення стану об'єктів	1,7	1,8	1,1	2,3	1,4
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів	0,1	0,9	0,1	0,1	
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,5	0,5	0,5	1,1	0,7
Оснащення житлового фонду засобами облік	0,2	0,2	0,2	0,9	2,6
Впровадження пілотних проектів	0,3	0,5	0,5	0,7	0,6
Інші заходи (розшифрувати)	0,6	0,6		0,6	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 5,6; 5,6; 6,2; 7,1 та 7,4 %.
- ♦ за бактеріологічними - 2,6; 3,1; 2,4; 1,8 та 1,8 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 10,1; 11,7; 14,2; 14,5 та 17 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,9; 3,7; 3,5; 2,7 та 2,8 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 53-59 %; за бактеріологічними 31-46 % (табл. 5.18.4).

Таблиця 5.18.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	5,6	5,6	6,2	7,1	7,4
	<i>бактеріологічними</i>	2,6	3,1	2,4	1,8	1,8
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	16,7	24,5	23,7	22,3	29,7
	<i>бактеріологічними</i>	5,4	4,4	4,8	3,9	4,0
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	58,7	55,7	55,0	56,1	53,4
	<i>бактеріологічними</i>	45,5	34,4	31,1	32,7	31,3
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	10,1	11,7	14,2	14,5	16,98
	органолептичними	10,1	11,7	14,2	14,5	16,98
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	3,9	3,7	3,5	2,7	2,8
	колі-індексом	3,9	3,7	3,5	2,7	2,8
колі-індексом 20 і більше				1,7	1,3	

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1187 до 819 (табл. 5.18.5).

Таблиця 5.18.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1187	1166	1021	853	819
Об'єкти з порушенням санітарних норм	518	286	277	157	180
Питома вага порушень санітарних норм, %	43,6	24,0	18,4	18,4	21,9
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	537	395	368	347	62
Накладено штрафів	161	102	99	112	63
<i>з них отримано</i>	161	102	99	112	63
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	320	285	269	359	94
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	15	36	37	12	-
<i>тимчасово</i>	305	249	232	347	94
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	56	8	1	-	-

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області практично не змінився і дорівнював:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - 7 %; для міст - 100 %; для смт - 95 %; для сільських н/п - 2,9 %;

♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 47 до 47,2 %; для міст - залишився на рівні 68,8 %; для смт - зріс з 48,4 до 49,95 %; для сільських н/п - з 7 до 7,2 (рис. 5.18.14).

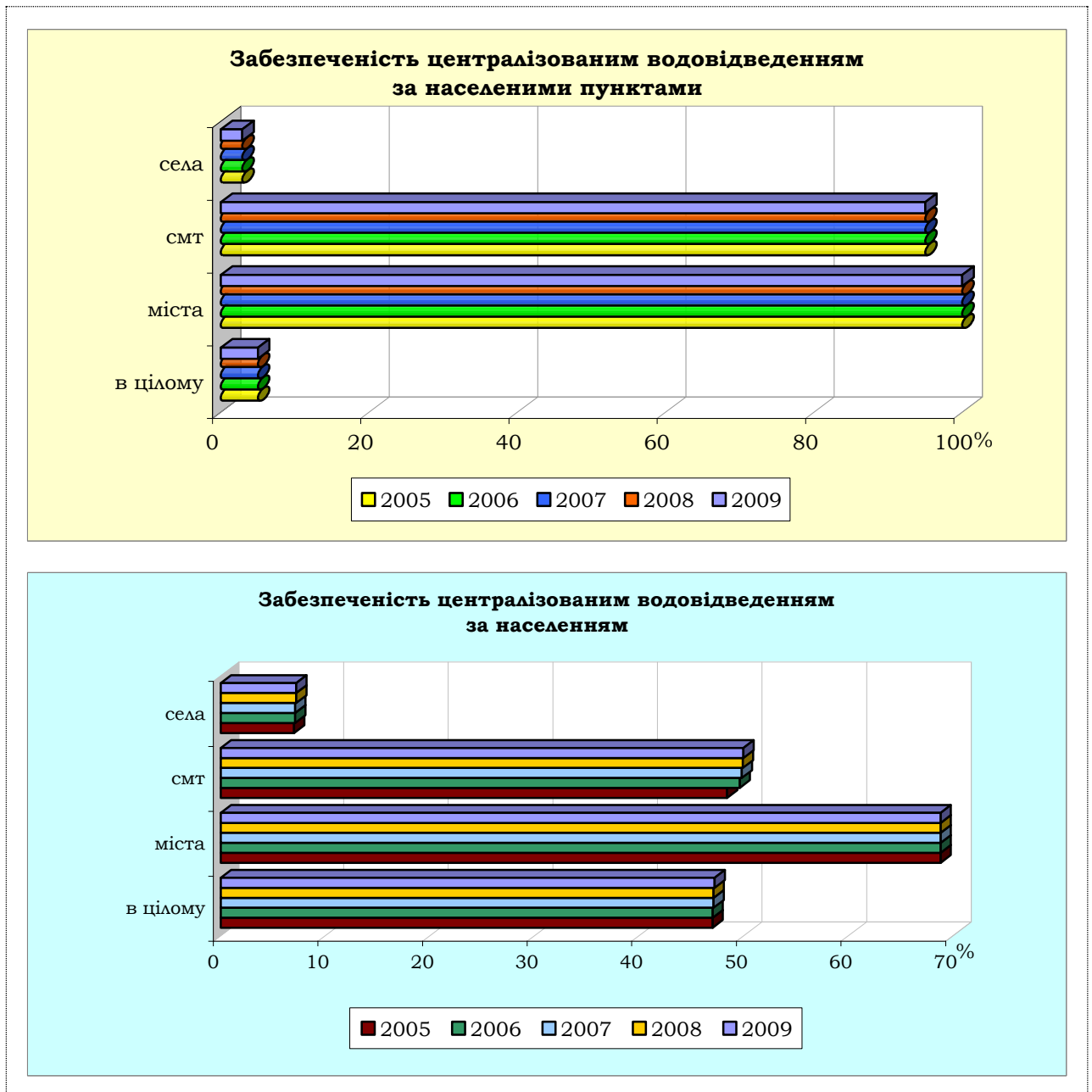

Рис. 5.18.14

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 75-60,2; для міст - 106,4-96,5; для смт - 13,4; для сільських н/п - 6,2-6,3 л/добу на людину (рис. 5.18.15).

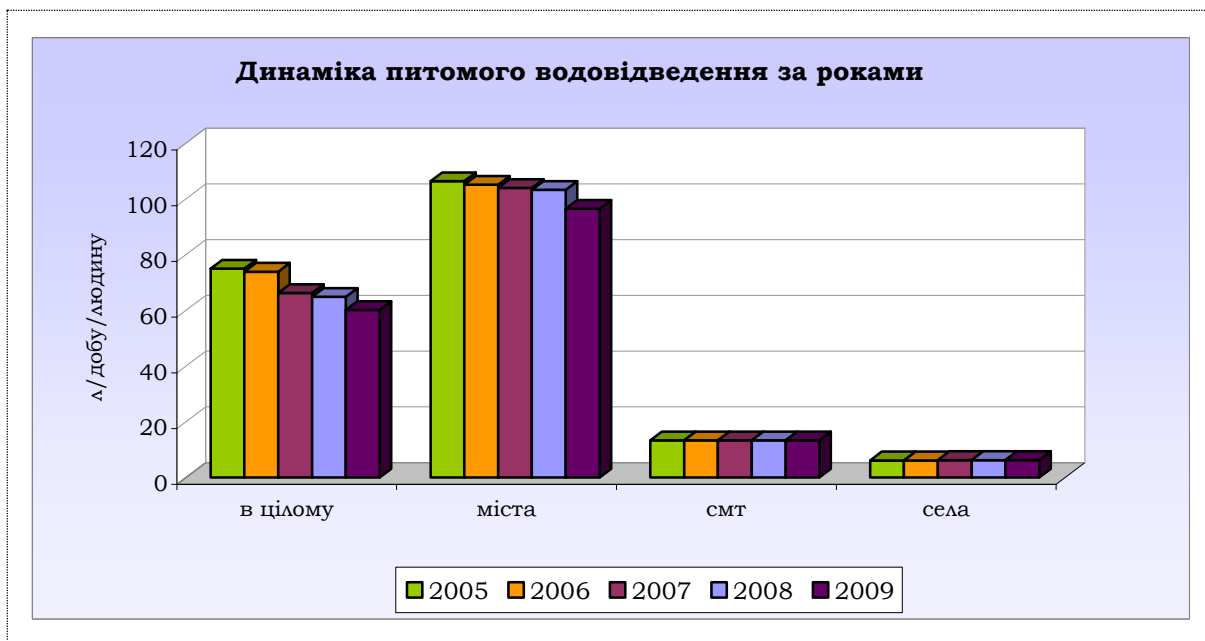

Рис. 5.18.15

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.18.16).

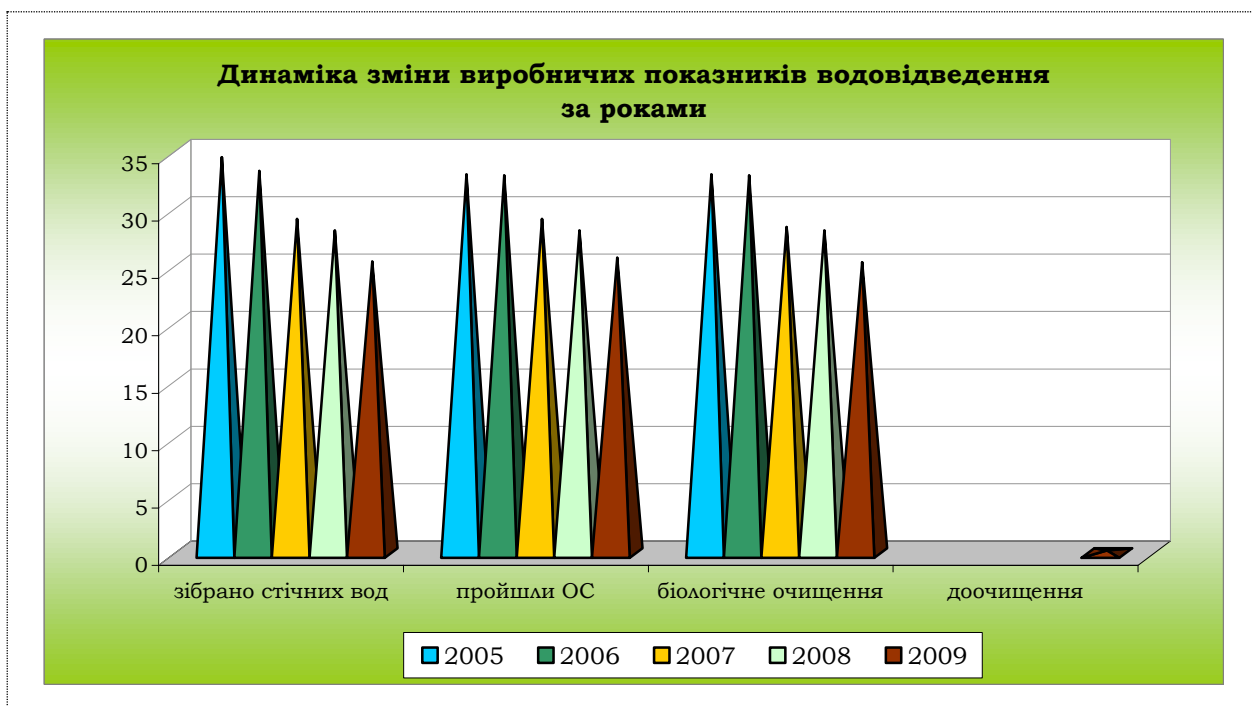

Рис. 5.18.16

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 34,5; у 2006 р. - 33,3; у 2007 р. - 29,1; у 2008 р. - 28,1; у 2009 р. - 25,4 млн. м³/рік. Практично усі стічні води пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено у 2009 р. було лише 0,23 млн. м³/рік або 0,9 % стічних вод

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 29,9 до 25,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 867; 826; 876; 897 та 995 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.18.17).

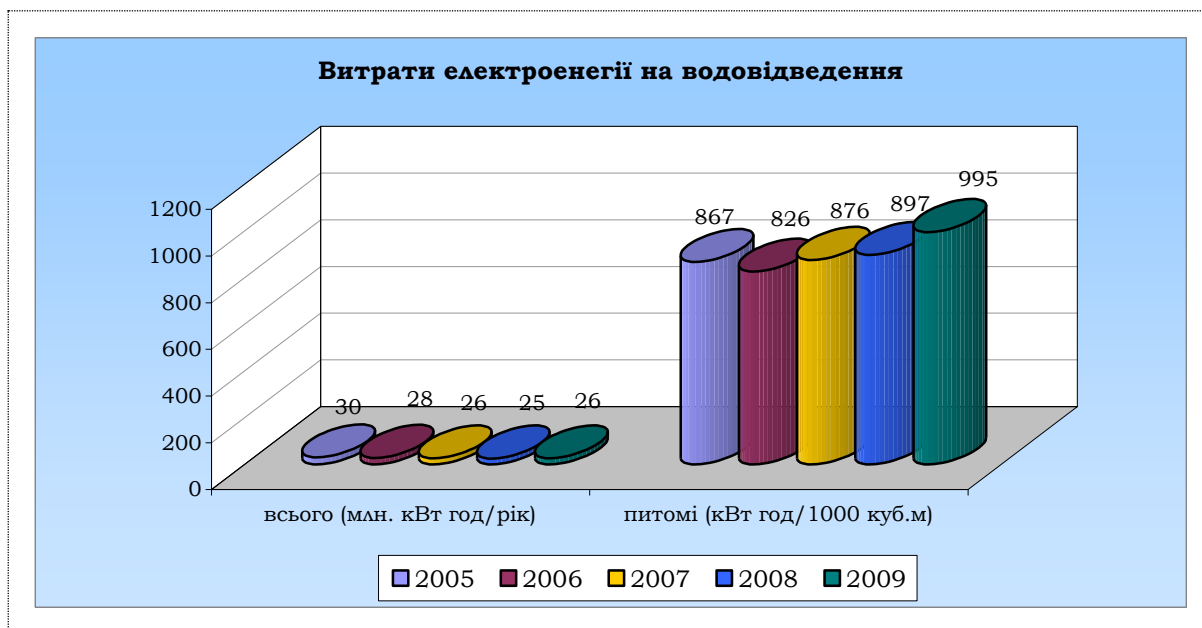

Рис. 5.18.17

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. залишилась рівною 147 з сумарною проектною потужністю біля 107 млн. м³/рік.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 33-24 % (рис. 5.18.18).

Рис. 5.18.18

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 7 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 299; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 9,6; у 2006 р. - 10,1; у 2007 р. - 12,1; у 2008 р. - 25,4; у 2009 р. - 20,4; з них протягом року було замінено, відповідно: 28,6; 50; 61,1; 32,9 та 29,5 % (рис. 5.18.19).

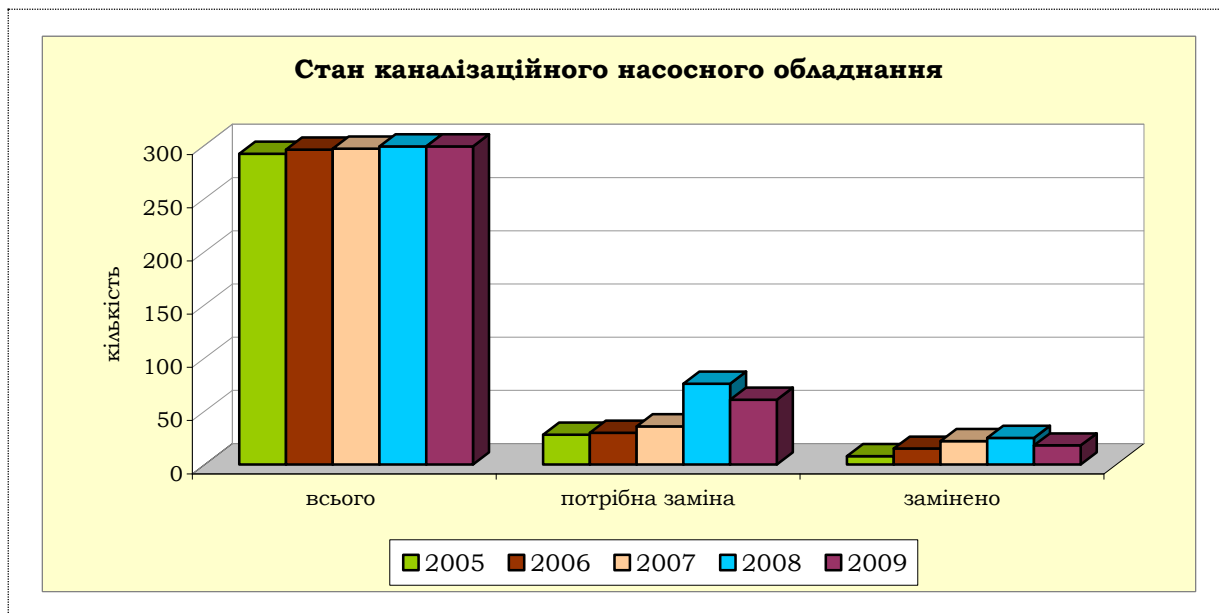

Рис. 5.18.19

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 66; з них потребували реконструкції 37. Їх сумарна проектна потужність у 2005-2009 рр. також не змінилась і дорівнювала - 109,2 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.18.20).

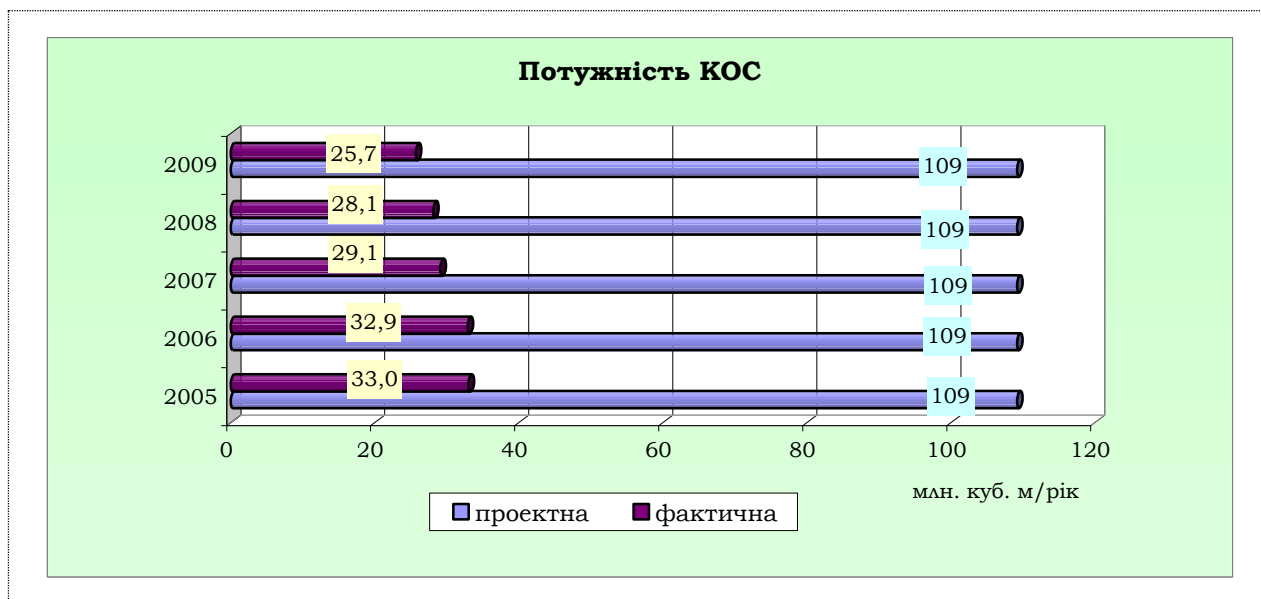

Рис. 5.18.20

Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило відповідно за роками: 30,2; 30,1; 26,6; 25,7 та 23,5 %.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 25,5 км і становили у 2009 р. - 1012,1 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулось: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж становила 27 %; внутрішньо кварталних мереж - 26 %; вуличних мереж - 47% (рис. 5.18.21).

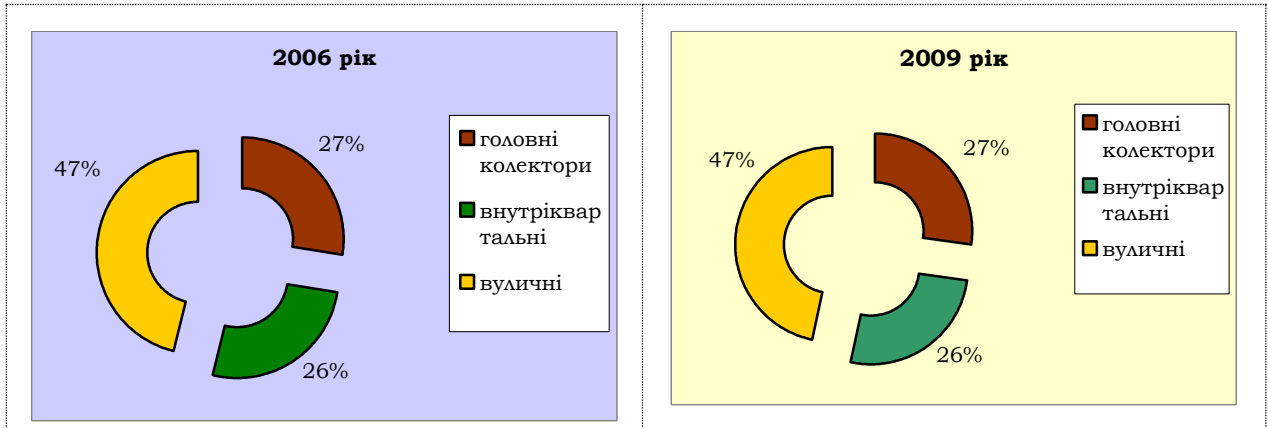

Рис. 5.18.21

Технічний стан каналізаційних мереж постійно погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 23,6; у 2006 р. - 23,7; у 2007 р. - 23,9; у 2008 р. - 27; у 2009 р. - 29,4 %; з них було замінено 2,6; 2,6; 3,2; 3,4 та 1,2 %, відповідно (рис. 5.18.21).

Рис. 5.18.21

Кількість аварій на каналізаційних мережах становила: у 2005р. - 140 аварій, у 2006 р. - 128; у 2007 р. - 120, у 2008 - 134; у 2009 р. - 144; у перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій, відповідно, дорівнювала: 0,14, 0,13; 0,12; 0,13 та 0,14.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 0,46; у 2006 р. - 0,5; у 2007 р. - 1,88; у 2008 р. - 2,33; у 2009 р. - 2,71 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 7,2; у 2006-2007 рр. - по 7,96; у 2008 р. - 13,8; у 2009 р. - 15,83 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,08; у 2006 р. - 0,12; у 2007 р. - 1,05; у 2008 р. - 1,53; у 2009 р. - 1,67 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 3,44; у 2006-2007 рр. - по 7; у 2008 р. - 11,58; у 2009 р. - 13,28 грн./м³ (рис. 5.18.22).

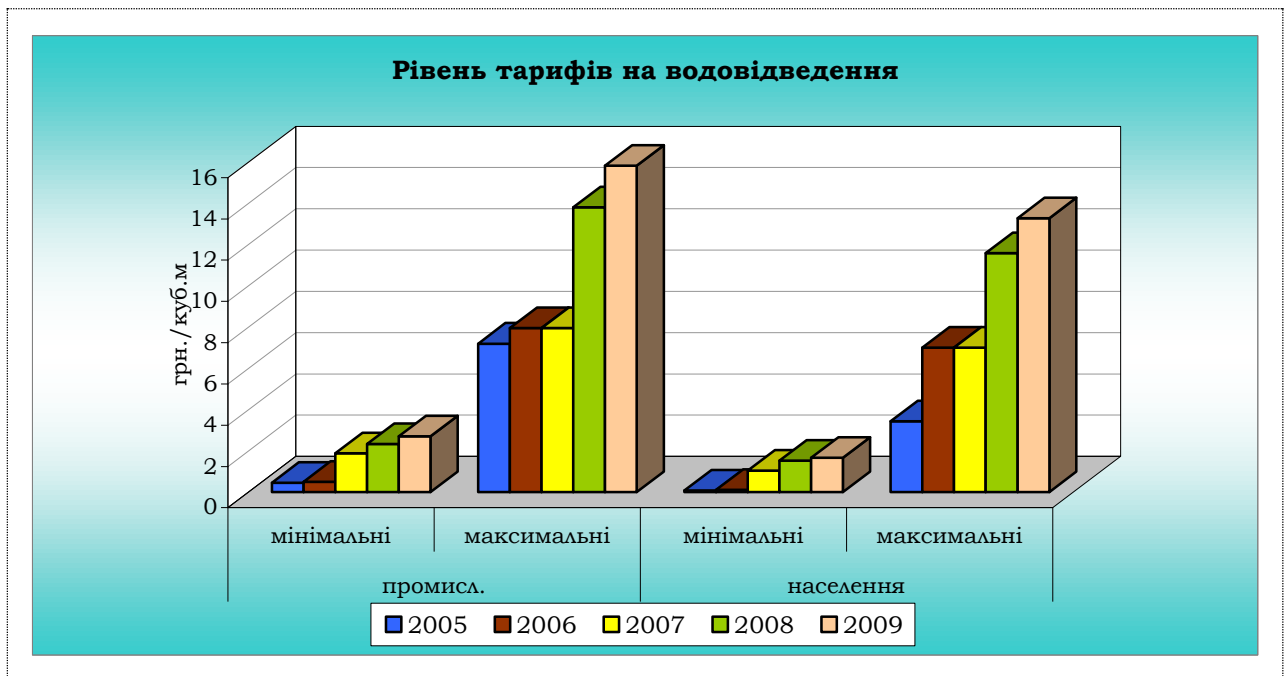

Рис. 5.18.22

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,87 (у 2005 р.) до 2,53 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 101, 116, 112, 132 та 88 %;
- ♦ для населення - 63, 68; 87, 97 та 82 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.18.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	3,85	2,9	6,5	4,9	4,2
Будівництво нових об'єктів	0,5	0,4	0,4	0,5	0,6
Продовження будівництва об'єктів	1,9	1,0	1,0	0,5	0,8
Завершення будівництва об'єктів	0,15	0,15	0,2	0,1	0,7
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,9	0,9	0,5	0,9	1,2
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,05	0,05	0,1	0,1	0,2
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,1	0,22	0,2	0,2	0,3
Впровадження пілотних проектів	0,18	0,18	4,1	2,6	0,4
Інші заходи (розшифрувати)	0,07				

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.18.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	36	36	36	30	30
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	73,95	77,48	63,53	63,14	61,68
	господарсько-побутових					
	промислових					
2.1	Без очищення					
	всього	0,64	0,89	0,53	0,07	0,07
	господарсько-побутових	0,17	-	-	-	-
	промислових	0,47	0,89	0,53	0,07	0,07
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	10,64	9,57	24,87	23,35	22,40
	господарсько-побутових	5,97	9,57	24,87	23,35	22,40
	промислових	4,67	-	-	-	-
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	73,95	77,48	63,53	63,14	61,68
	нормативно чистих без очищення	28,86	37,48	29,92	31,80	31,99
	нормативно очищених	33,98	29,54	8,206	7,89	7,2
	недостатньо очищених	10,64	9,57	24,87	23,35	22,42
	неочищених	0,47	0,89	0,53	0,072	0,07
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	34,5	33,3	29,1	28,1	25,74
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	25,4	18,51	8,2	7,89	25,45
	недостатньо очищених	8,6	7,2	20,9	20,14	0,35
	неочищених	0,47	0,09	-	0,07	-

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.18.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	66	66	68	68	55
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	57	39	21	27	10
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	46	57	41	59	27

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

У системах централізованого питного водопостачання області використовуються артезіанські свердловини захищеного водного горизонту, вода яких відповідає нормативним вимогам по мікробіологічним, органолептичним, хімічним показникам та радіаційної безпеки (за винятком кількох водозаборів, де вміст заліза в воді перевищує встановлені нормативи). Така вода може подаватися населенню без очищення та знезараження, що знижує витрати по експлуатації систем централізованого водопостачання.

На виконання Загальнодержавної програми «Питна вода України» у Сумській області на розвиток водопровідно-каналізаційного господарства було залучено коштів у сумі 60,7 млн. грн.

У 2009 році на реконструкцію та будівництво об'єктів водопостачання та водовідведення з інших джерел державного бюджету було використано 1,4 млн. грн., коштів місцевих бюджетів - 5,8 млн. грн. та коштів підприємств і населення - 7,2 млн. грн.

Розпочато будівництво станції знезалізнення води у м. Ромни, планується будівництво таких станцій у м. Суми та смт Недригайлів.

У 2009 році побудовані артезіанські свердловини у ряді міст, проведено робота з технічного переоснащення водопровідних та каналізаційних насосних станцій, замінено на енергоефективне 59 одиниць насосного обладнання і модернізовано 34 одиниці, проведено реконструкцію та ремонт водопровідних та каналізаційних мереж.

Протягом 2009 року у житловому фонді області за кошти населення встановлено 13,8 тисяч одиниць квартирних приладів обліку холодної та гарячої води на суму близько 2,43 млн. грн.

У м. Суми в 2009 р. виконані такі роботи:

- завершено будівництво глибоководної артсвердловини та виконана реконструкція діючої свердловини на загальну суму 190,6 тис. грн.;
- здійснено реконструкцію напірного колектора вартістю 2,1 млн. грн., будівництво напірного колектора з дюкерним переходом через річки Псел та Сумку вартістю 2,6 млн. грн.;
- виконано промивку та дезінфекцію 16 одиниць резервуарів чистої води на 47,0 тис. гривень та 88 кілометрів вуличних водопровідних мереж на 52 тис. грн.;
- відремонтовано водопровідних мереж на суму 250,0 тис. грн. і каналізаційних мереж - 220 тис. грн.;

- за кошти населення у приватному секторі побудовано водопровідних мереж 2,5 км на суму 350,0 тис. грн.

У місті Конотоп на розвиток мереж водопостачання було витрачено 122,6 тис. грн., на заходи по впровадженню технологій очистки питної води - 61,2 тис. грн., розпочата реконструкція напірного колектора (вартість - 809,0 тис. грн., освоєно - 271,3 тис. грн.)

У м. Шостка замінено аварійні ділянки водопровідних мереж, у приватному секторі міста побудовано водогін; виконано ремонт аеротенка на очисних спорудах та улаштовано системи обеззараження стічних вод гіпохлоритом натрію на очисних спорудах на суму 458,6 тис. грн.

У м. Ромни продовжено будівництво свердловини, замінено та відремонтовано частину водопровідних мереж, виконано заходи по впровадженню технологій очистки питної води на суму 69,0 тис. грн., проведено благоустрій та впорядкування джерел централізованого питного водопостачання на суму 87 тис. грн.

У м. Лебедин розпочато будівництво водопроводу загальною кошторисною вартістю 218 тис. грн.

У Білопільському районі побудовано водопровідні мережі у м. Білопілля вартістю 114 тис. грн.; пробурено артезіанську свердловину у м. Ворожба на суму 90 тис. грн.

У Глухівському районі реконструйовані сільські системи водопостачання за рахунок коштів місцевих бюджетів на загальну суму 538,0 тис. грн.

У місті Кролевець та селах Кролевецького району проведена очистка і дезінфекція резервуарів та водонапірних веж на суму 8,5 тис. грн.

У Роменському районі виконані заходи по ремонту сільських артезіанських свердловин вартістю 22 тис. грн.; упорядковані джерела централізованого питного водопостачання на суму 15,9 тис. грн.

У Конотопському районі виконані роботи по реконструкції водомережі вартістю 130 тис. грн., у Краснопільському районі на розвиток мереж централізованого водопостачання використано 116,1 тис. грн., у Лебединському районі - 117,4 тис. грн., у Липоводолинському районі відремонтовано дві та реконструйовано одну артезіанські свердловини; виконано поточний ремонт водогонів на суму 324,4 тис. грн.

Послуги сільському населенню надає Сумська обласна асоціація підприємств сільського комунального господарства «Сумиоблсількомунгосп». При сільських радах також створені комунальні підприємства та окремі підприємницькі структури, більшість яких знаходяться у скрутному фінансовому становищі і не мають підтримки, як з державного, так і місцевих бюджетів, відсутня у них і відповідна матеріальна база.

Для забезпечення сільського населення якісною питною водою рішенням Сумської обласної ради від 25.07.08 в області затверджена обласна програма «Сільська криниця» на 2008-2015 роки. У 2009 році на її виконання виділено 472,4 тис. грн. з обласного бюджету. За рахунок усіх джерел фінансування виконано робіт на 898,6 тис. грн.: очищено і продезінфіковано 793 колодязів, відремонтовано та благоустроєно 346 одиниць надбудов.

За останні десять років об'єми по наданню послуг з водопостачання та водовідведення в області скоротилися в зрівнянні з 2001 роком на 30 %, але енергетичне та технологічне обладнання було встановлено з урахуванням перспективи розвитку водопровідно-каналізаційного господарства.

5.19 Тернопільська область

Територія Тернопільської області розташована в межах басейнів рр. Дністра (82 %) та Дніпра (18 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дністер (262 км); середні річки Серет, Збруч, Іква, Горинь, а також 1396 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 27 водосховищ, 2 з яких використовуються для господарсько-побутових і питних потреб.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 78,93 (у 2005 р.) до 69,2 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 35,09 (у 2005 р.) до 26,89 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 66,11 (у 2005 р.) до 58,05 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.19.1 та рис. 5.19.1).

Таблиця 5.19.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	78,93	76,87	78,09	70,81	69,2
	підземна	35,09	33,04	30,43	28,73	26,89
	поверхнева	43,84	43,83	47,66	42,08	42,31
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	66,11	64,15	65,7	58,57	58,05
	на господарсько-питні потреби	19,4	17,89	17,52	17,02	16,15
	на виробничі потреби	26,02	26,22	24,34	19,7	20,42
	на сільськогосподарські потреби	1,992	1,898	1,657	1,321	1,352
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	26,51	24,37	23,39	21,4	20,3
	на господарсько-питні потреби	19,06	17,55	17,16	16,68	15,8
	на виробничі потреби	5,462	4,929	4,574	3,402	3,149
	на сільськогосподарські потреби	1,999	1,898	1,657	1,321	1,352

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 29,3; 27,9; 26,7; 29,1 та 28,8 %;

- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 39,4; 40,9; 37; 33,6 та 35,2 %;

- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 3; 3; 2,5; 2,3 та 2,3 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 20,3-26,5 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 71,9; 72; 73,4; 77,9 та 77,8 %;

- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 20,6; 20,2; 19,6; 15,9 та 15,5 %;

- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 7,5; 7,8; 7,1; 6,2 та 6,0 %.

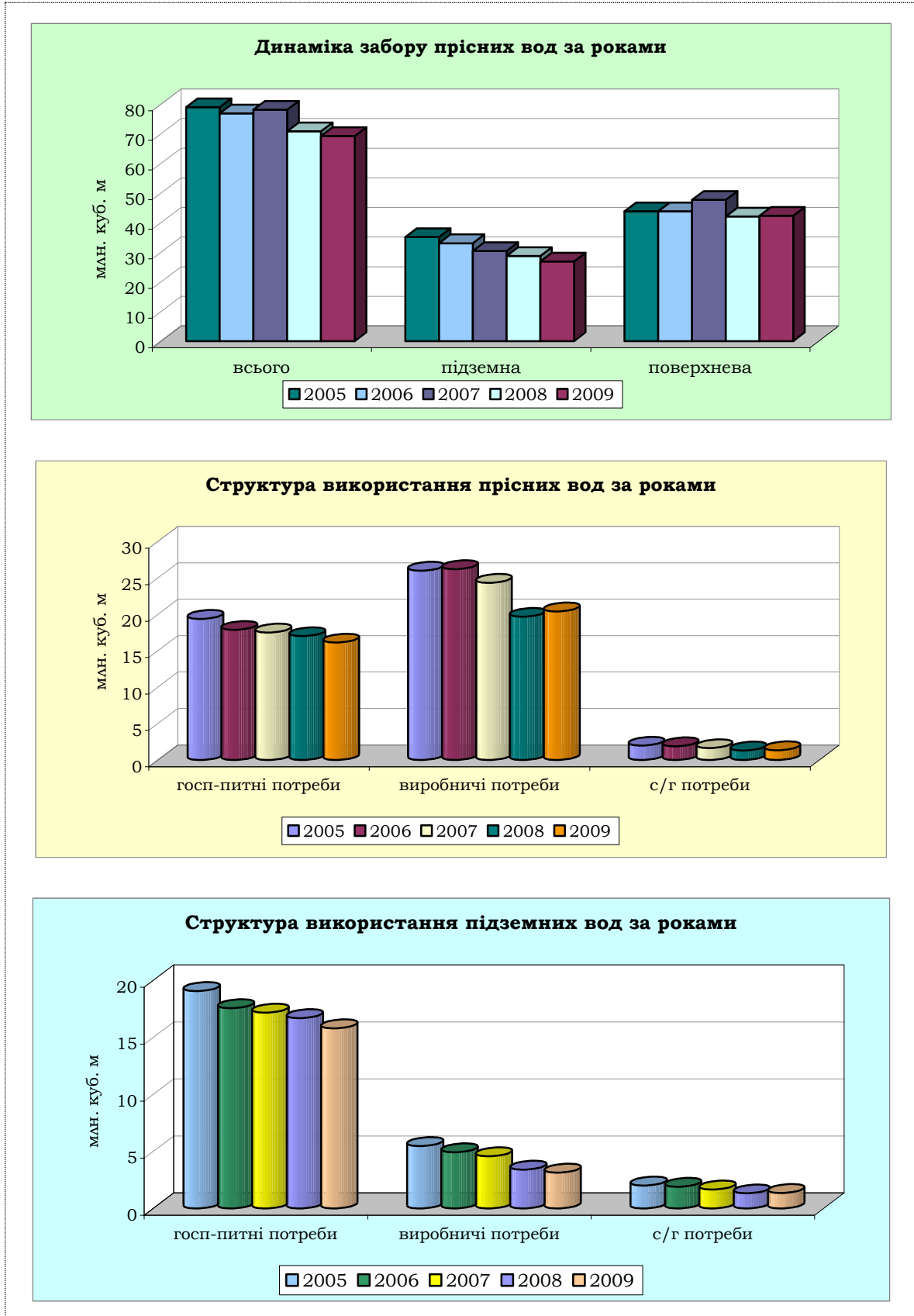

Рис. 5.19.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 10,2-27,5%; комунальних - 13,5-30 %; відомчих - 5,7-6,3 %; сільських - 10,5-15,5 % (рис. 5.19.2).

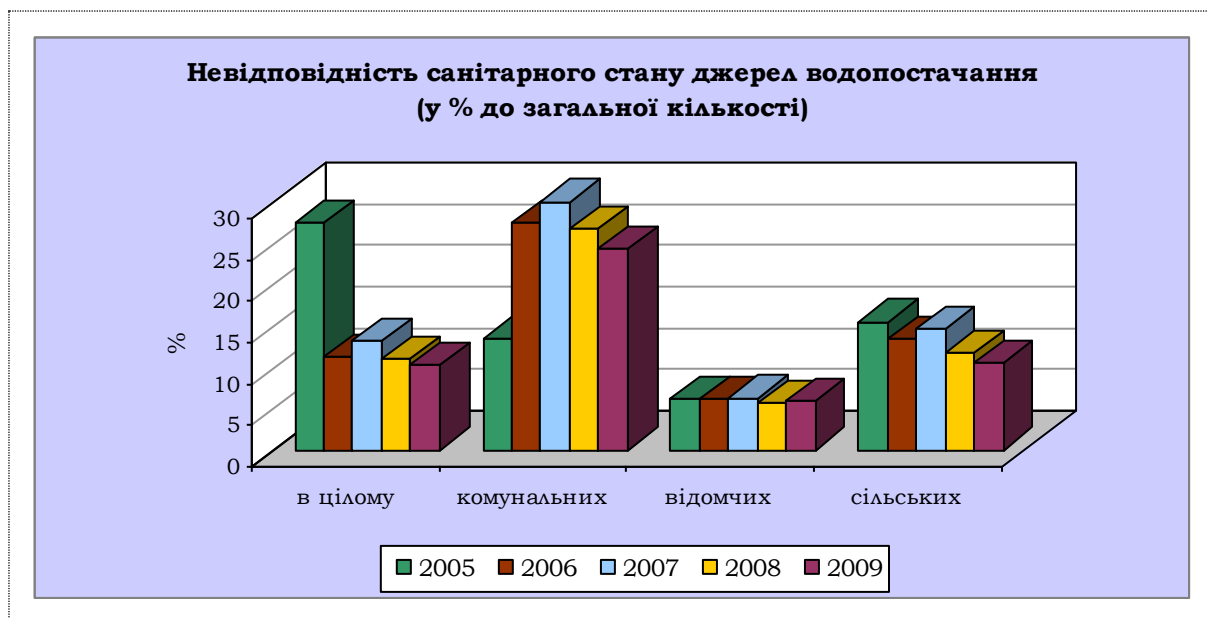

Рис. 5.19.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.19.2):

Таблиця 5.19.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	7,5	7,6	5,8	6,0	7,1
бактеріологічні	5,4	6,5	7,4	7,7	8,2
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	10,2	10,5	10,6	15,3	19,4
бактеріологічні	12,3	11,3	13,3	23,7	13,3

♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 5,8-7,6 %; за бактеріологічними 5,4-8,2 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 10,2-19,4 %; за бактеріологічними 12,3-23,7 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	90	130	130	121	91
на суму, тис. грн.	-	-	2	2	2
Передано справ на розгляд до прокуратури	38	40	44	41	36

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином:

- ♦ за населеними пунктами: для міст та смт - залишався на рівні 100 %;
- ♦ за населенням: для міст+сmt збільшився з 70,3 до 75 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005-2006 рр. - по 76,5 %; у 2007-2009 рр. - по 100 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років зменшився на 1 % - з 19,6 до 18,6 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області знижувалось з 125 до 114 л/добу на людину.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зменшилась з 36 до 34, при цьому спеціалізовані підприємства залишились рівними 5; багатогалузеві знизилась з 31 до 29 (рис. 5.19.3).

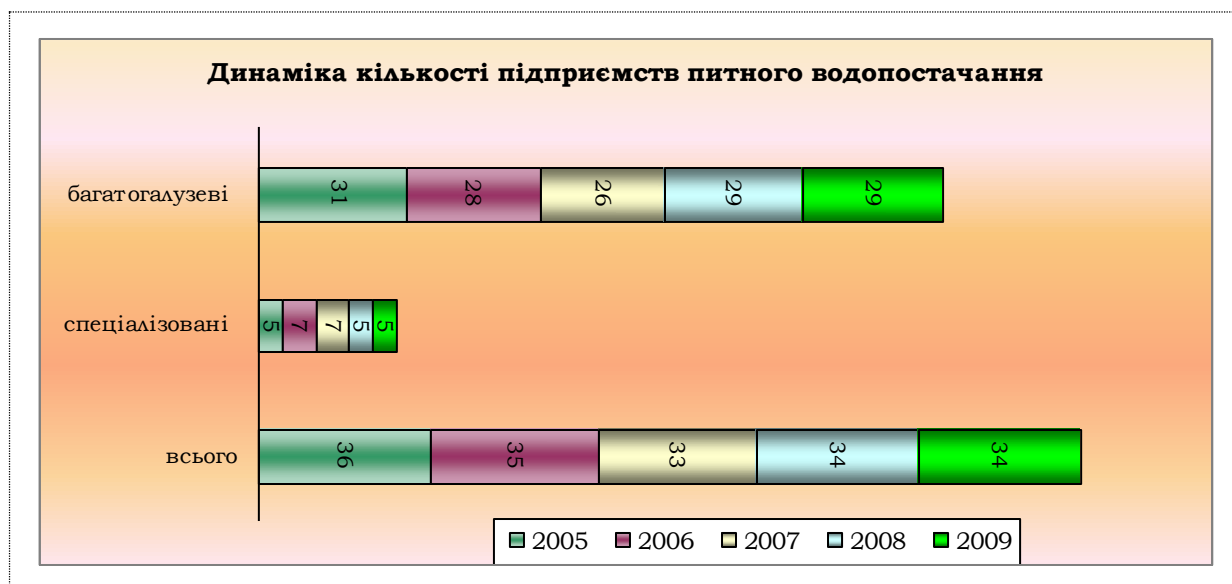

Рис. 5.19.3

За формою власності - кількість комунальних підприємств знизилась з 33 до 31; інших форм - не змінилась - 3.

Базове підприємство - **КП «Тернопільводоканал»**.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 32,6; 30,2; 27,2; 25,5 та 24,6 млн. м³/рік.

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 40,2; 37,4; 36,8; 33,7 та 31,7 %, відповідно (рис. 5.19.4).

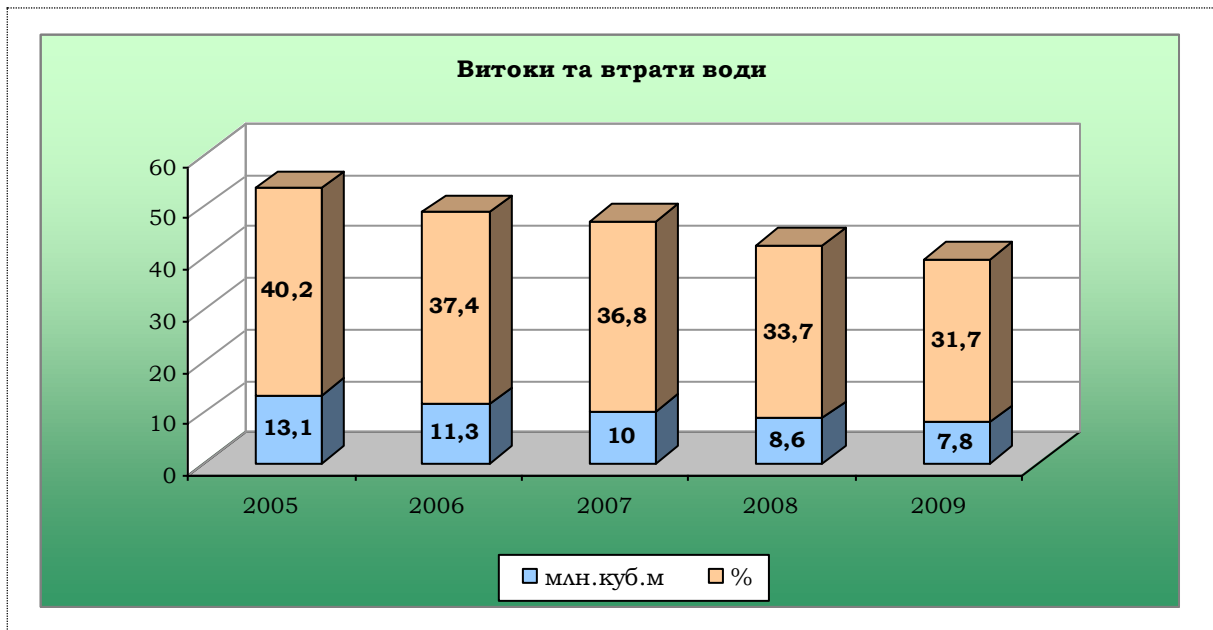

Рис. 5.19.4

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 19,5 до 16,3 млн. м³/рік, але у відсотках до піднятої води цей показник збільшився з 59,8 до 66,3 %.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки практично не змінилися і склали 23-24 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період знаходилися у діапазоні 1869-1943 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.19.5).

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання за період з 2005 по 2009 рр. залишилась рівною - 31, з них НС-I - 30; НС-II - 1. Їх сумарна потужність у 2005 р. дорівнювала - 82,3; в 2009 р. - 81,2 млн. м³/рік.

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 115,1 км і становили у 2009 р. - 1252,1 км. У структурі мереж за ці роки відбулись наступні зміни: частка водогонів у загальній протяжності мереж збільшилась на 6 до 25 %; внутрішньо кварталних мереж - на 4 до 18%; вуличних мереж зменшилась на 10 до 57 % (рис. 5.19.6).

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 34,6 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 39 % (рис. 5.19.7).

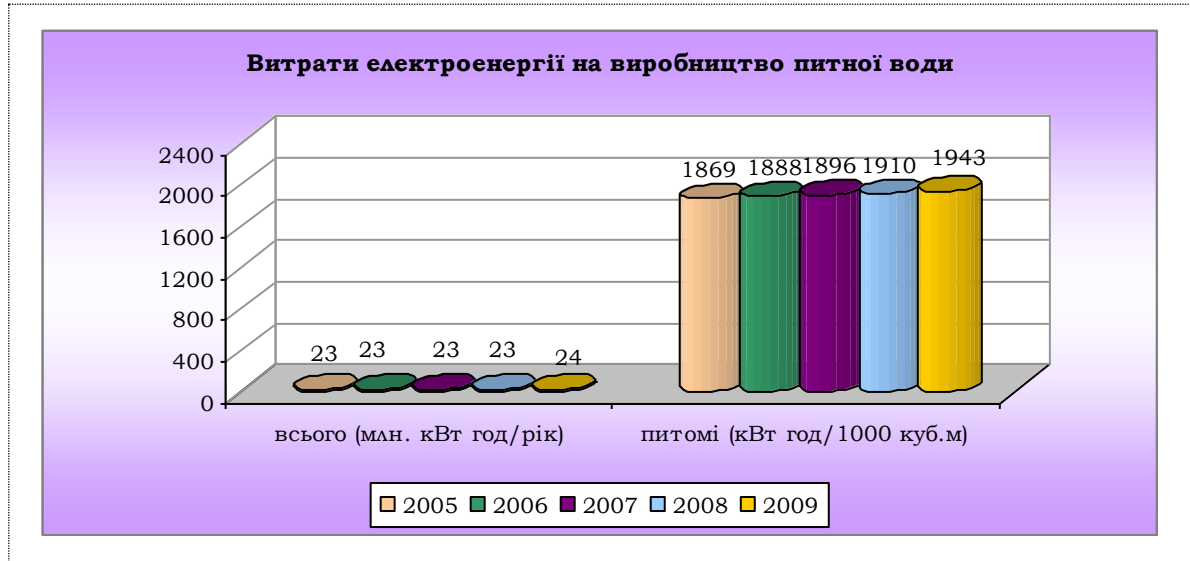

Рис. 5.19.5

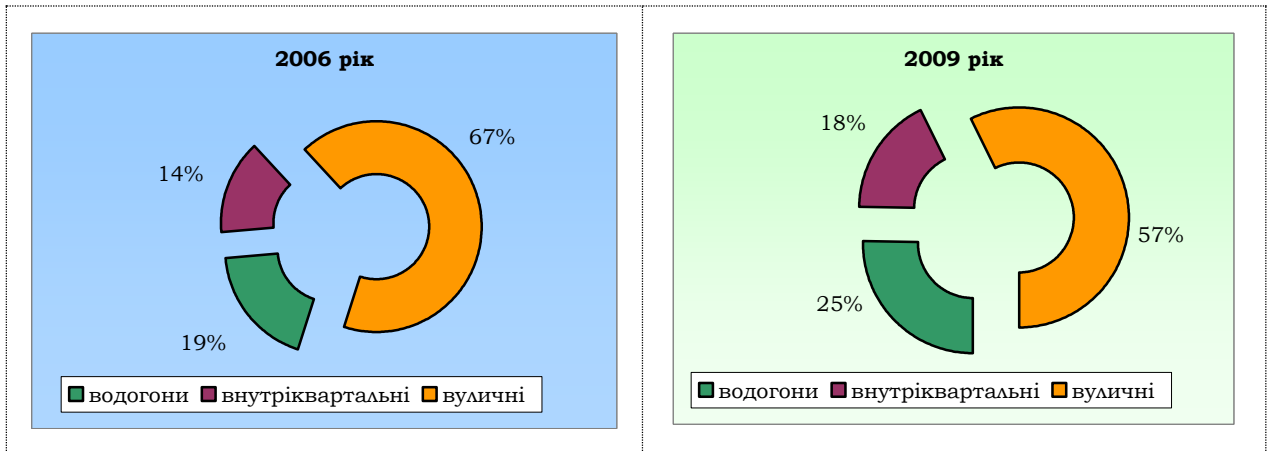

Рис. 5.19.6

Рис. 5.19.7

Кількість аварій на водопровідних мережах становила: у 2005-2007 рр. - по 1700; у 2008 р. - 1730; у 2009 р. - 1865; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: по 1,5; 1,4 та 1,5 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. не змінилась і становила 44 з сумарним об'ємом 66 тис. м³.

Чисельність водонапірних башт також залишилась незмінною - 86 одиниць з загальним об'ємом 3,33 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок на протязі всього періоду дорівнювала - 642.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2008 роках повільно зростало; у 2009 р. - залишилось без змін. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 18,7 %; у 2006 р. - 20 %; у 2007 р. - 25 %; у 2008 р. - 32,4 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 68 % (рис. 5.19.8).

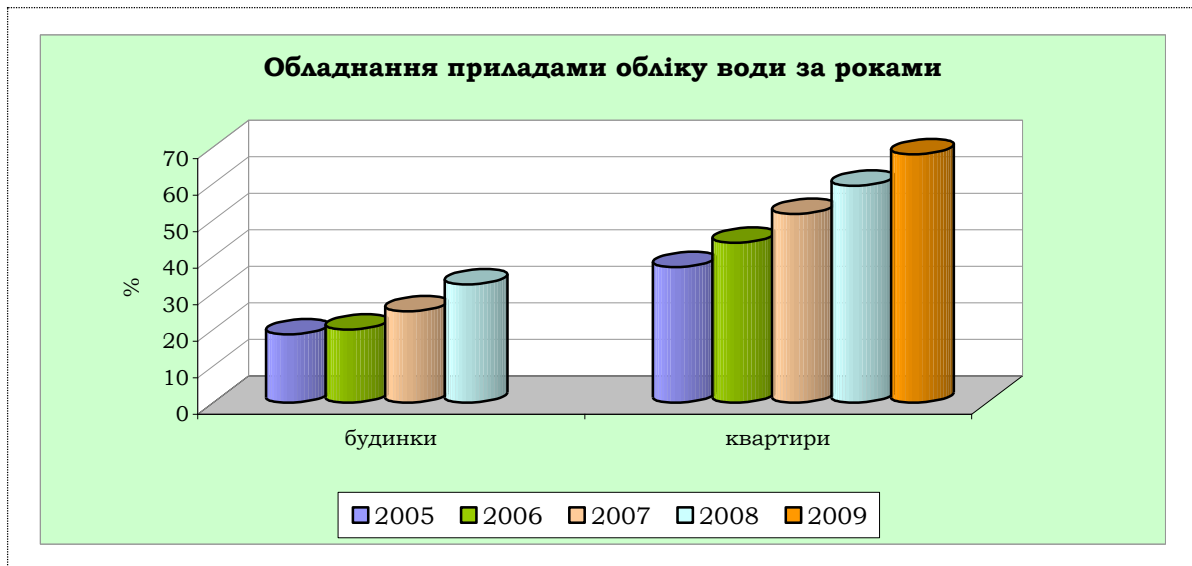

Рис. 5.19.8

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2006 р. - 1,32; у 2007р. - 1,5; у 2008 р. - 4; у 2009 р. - 4,93 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006 р. - 6,47; у 2007 р. - 6,58; у 2008 р. - 9,14; у 2009 р. - 9,74 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2006 р. - 1; у 2007 р. - 1,19; у 2008 р. - 2,5; у 2009 р. - 2,57 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006 р. - 3,62; у 2007 р. - 3,92; у 2008 р. - 4,12; у 2009 - 6,25 грн./м³ (рис. 5.19.9).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 1,13 (у 2006 р.) до 2,08 грн./м³ (у 2009 р.).

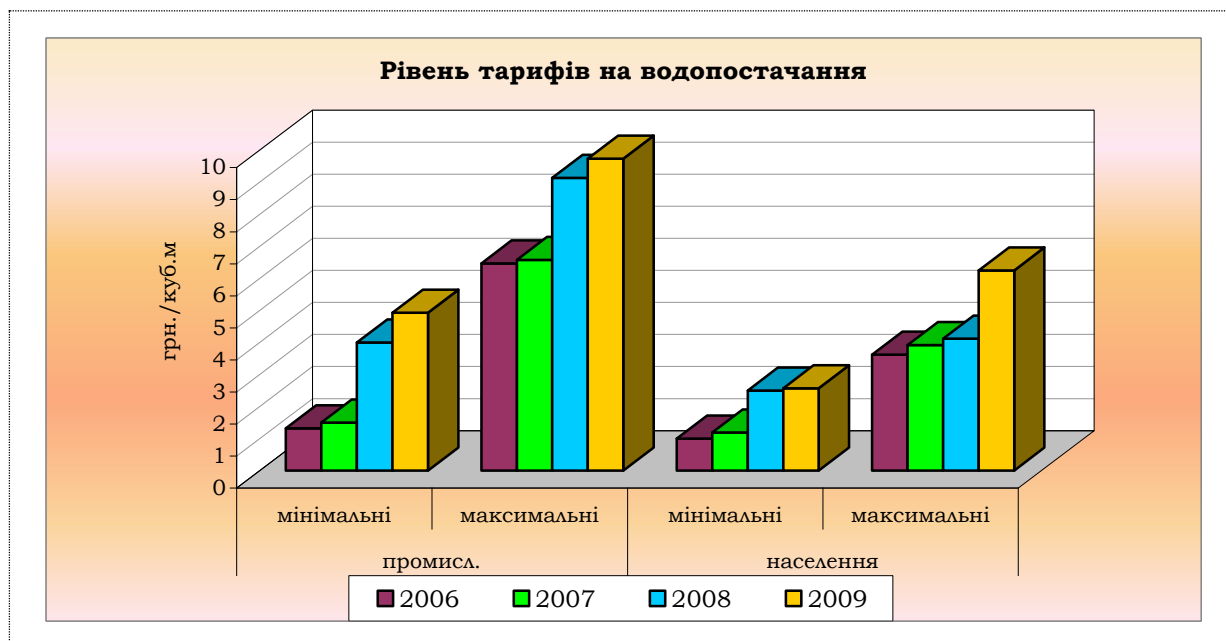

Рис. 5.19.9

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив:

- ♦ для промисловості - 118; 101; 100 та 98 %;
- ♦ для населення - 82; 84; 81 та 83 %, відповідно.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.19.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			9,2	0,4	0,3
у тому числі:					
Реконструкція і модернізація об'єктів			9,2	0,4	0,3

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому покращився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, знизилась на 3,3 %. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) та відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.19.4, рис. 5.19.10).

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була вищою.

Таблиця 5.19.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	13,5	11,3	13,2	11,0	10,2
	<i>невідповідність ЗСО</i>	47,6	47,1	46,8	36,5	35,4
	<i>відсутність ОС</i>	1,6	3,7	1,6	19,2	2,1
	<i>відсутність знезараження</i>	46,0	49,0	50,0	61,5	52,5
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	15,5	13,4	14,6	11,8	10,5
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	53,6	52,7	50,0	31,2	27,6
	<i>відсутність знезараження</i>	46,3	47,2	50,0	68,7	72,4

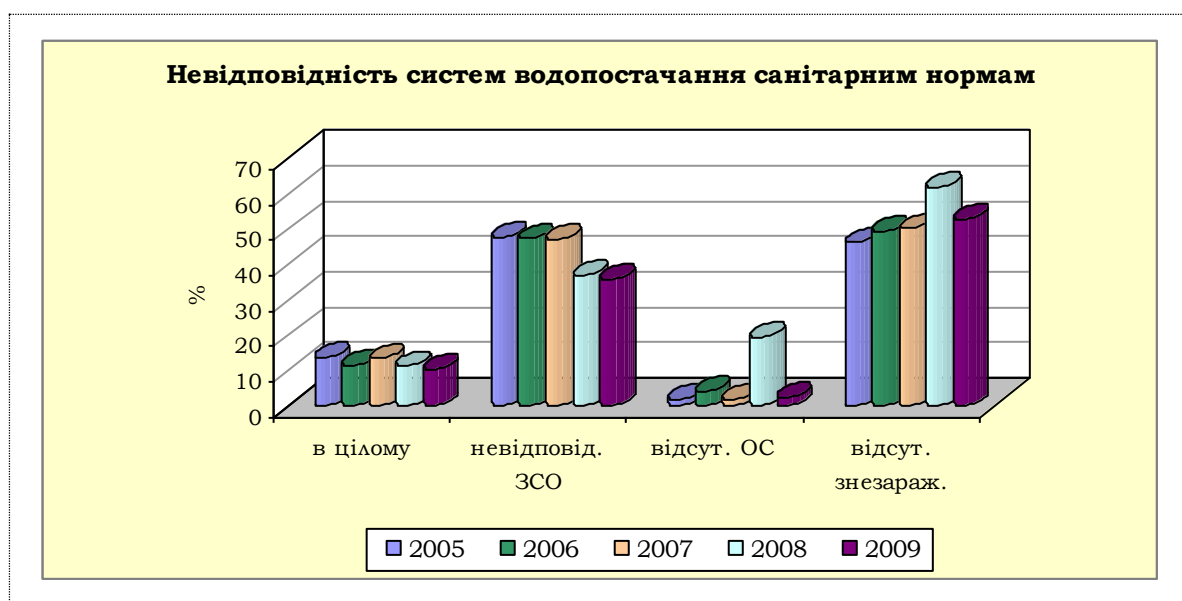

Рис. 5.19.10

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7; 7,6; 5,8; 6 та 7,1 %.
- ♦ за бактеріологічними - 5,8; 6,5; 7,4; 7,7 та 8,2 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7,7; 7,4; 5,8; 5,9 та 6,5 %.
- ♦ за бактеріологічними - 5,9; 6,5; 6,9; 7,6 та 7,7 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними показниками була трохи кращою, за бактеріологічними - гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 10-20 %; за бактеріологічними 11-24 % (табл. 5.19.5).

Таблиця 5.19.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	7,0	7,6	5,8	6,0	7,1
	<i>бактеріологічними</i>	5,8	6,5	7,4	7,7	8,2
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	4,9	4,7	4,5	5,2	5,1
	<i>бактеріологічними</i>	6,7	7,1	7,1	6,9	8,8
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	10,2	10,5	10,6	15,3	19,4
	<i>бактеріологічними</i>	12,3	11,3	13,3	23,7	13,3
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	7,7	7,4	5,8	5,9	6,5
	органолептичними	8,8	16,9	14,6	11,2	1,5
	загальною мінералізацією	65,0	0,6	65,8	65,0	3,9
	санітарно-токсичними	1,8	22,9	17,6	-	0,06
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	5,9	6,5	6,9	7,6	7,7
	колі-індексом	9,4	9,5	10,0	6,5	5,8
	колі-індексом 20 і більше	73,5	74,0	83,6	4,9	5,8

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 69,4 до 77,1 %; для міст залишився 100 %; для смт - зріс з 50 до 58 % (рис. 5.19.11).

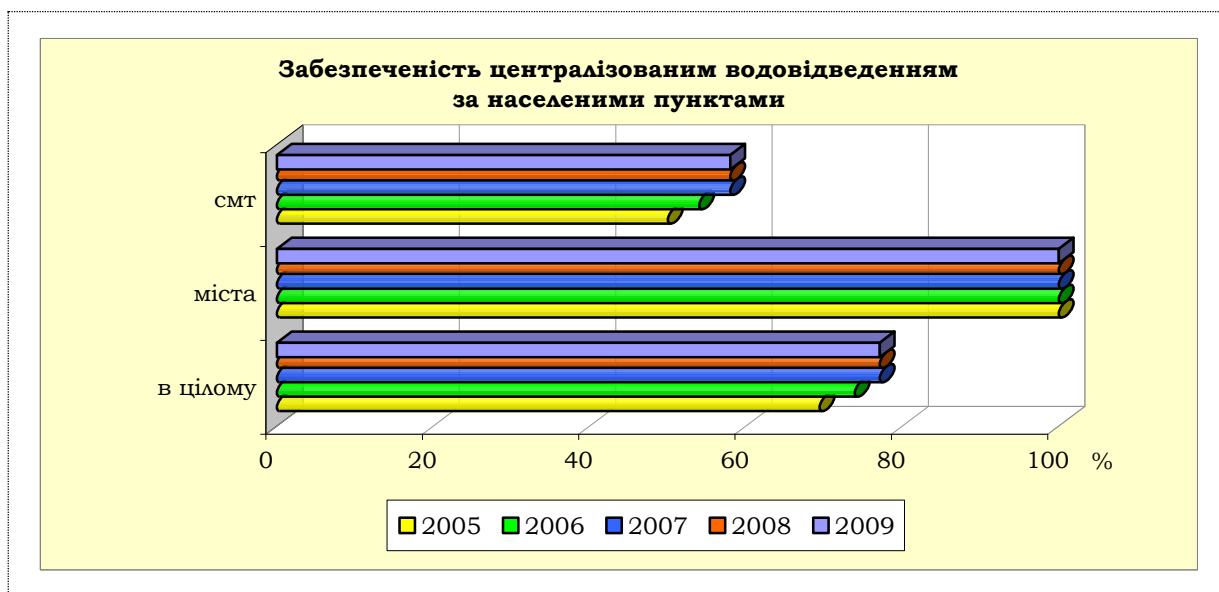

Рис. 5.19.11

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 30,2; у 2006 р. - 28,3; у 2007 р. - 27,05; у 2008 р. - 26,1; у 2009 р. - 23,8 млн. м³/рік. У 2005-2006 рр. повний цикл біологічного очищення пройшли усі стічні води; у 2007-2009 рр. цей показник дорівнював, відповідно, 93,2; 94,3 та 95,8 % (рис. 5.19.12).

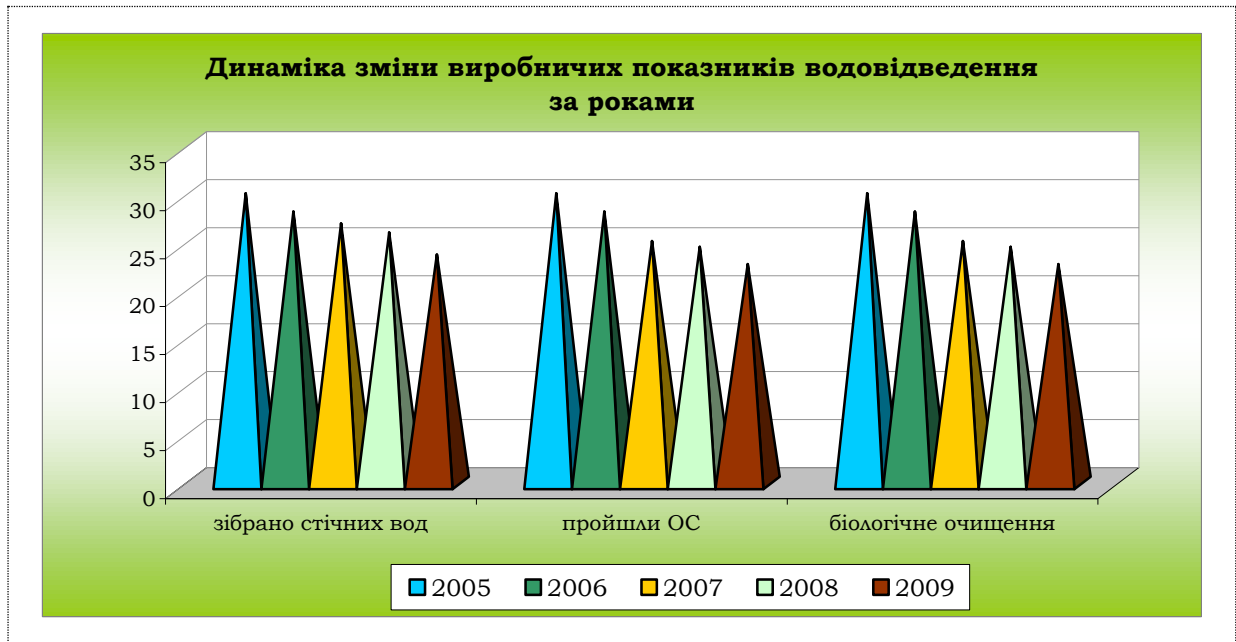

Рис. 5.19.12

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово збільшувались з 16,8 до 20 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 930; 937; 939; 941 та 941 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.19.13).

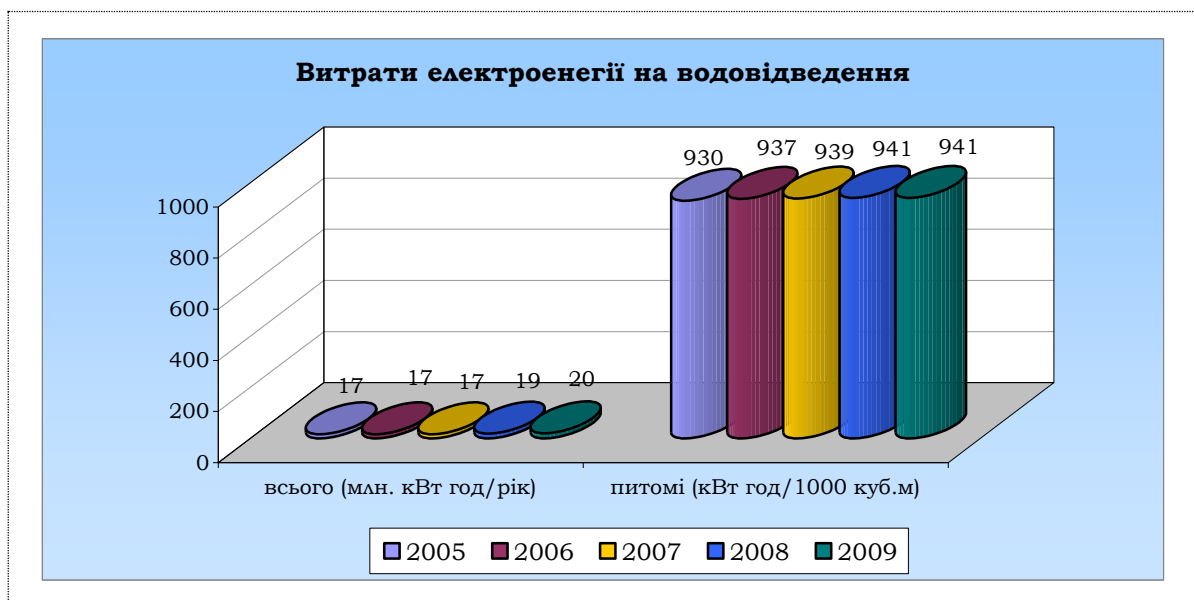

Рис. 5.19.13

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. дорівнювала - 30 з фактичною потужністю 0,32 млн. м³/рік.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років збільшилась на 2 одиниці до 24; з них потребували реконструкції - 22 або 92 %. Їх фактична потужність складала 0,14-0,13 млн. м³/рік.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 19,8 км і становили у 2009 р. - 596,8 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж знизилась на 6 до 27 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась рівною - 23 %; вуличних мереж зросла на 6 до 50 % (рис. 5.19.14).

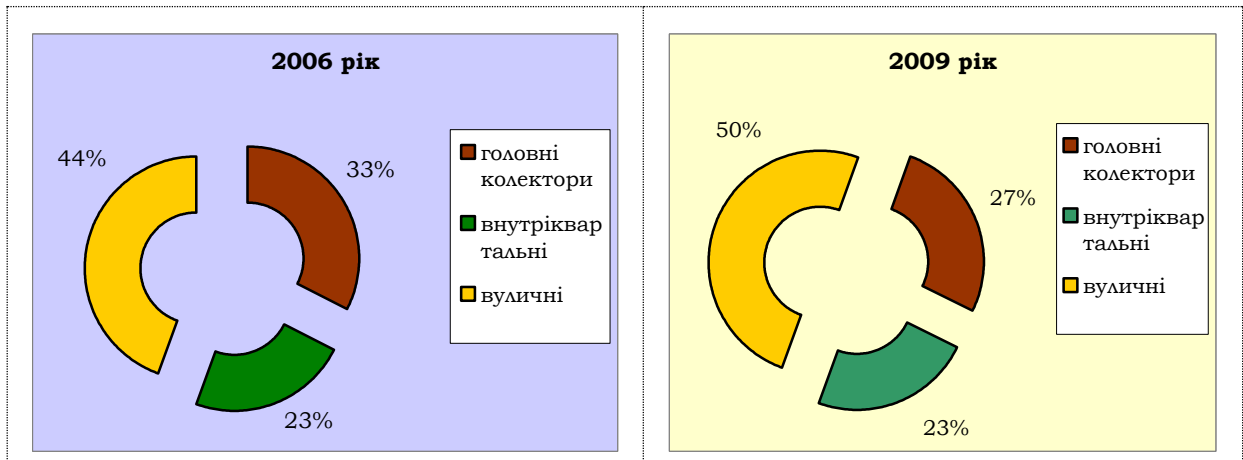

Рис. 5.19.14

Відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005-2006 рр. - по 31,2; у 2007 р. - 31,8; у 2008 р. - 32; у 2009 р. - 33,6 % (рис. 5.19.15).

Рис. 5.19.15

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2006 р. - 1,34; у 2007 р. - 1,5; у 2008 р. - 3,42; у 2009 р. - 3,78 грн./м³; максимальні тарифи у 2006 р. - 6,36; у 2007 р. - 8,63; у 2008-2009 рр. - по 8,68 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2006 р. - 1,2; у 2007 р. - 1,3; у 2008 р. - 2,5; у 2009 р. - 2,68 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2006 р. - 0,97; у 2007 р. - 1,15; у 2008 р. - 1,51; у 2009 р. - 1,95 грн./м³ (рис. 5.19.16).

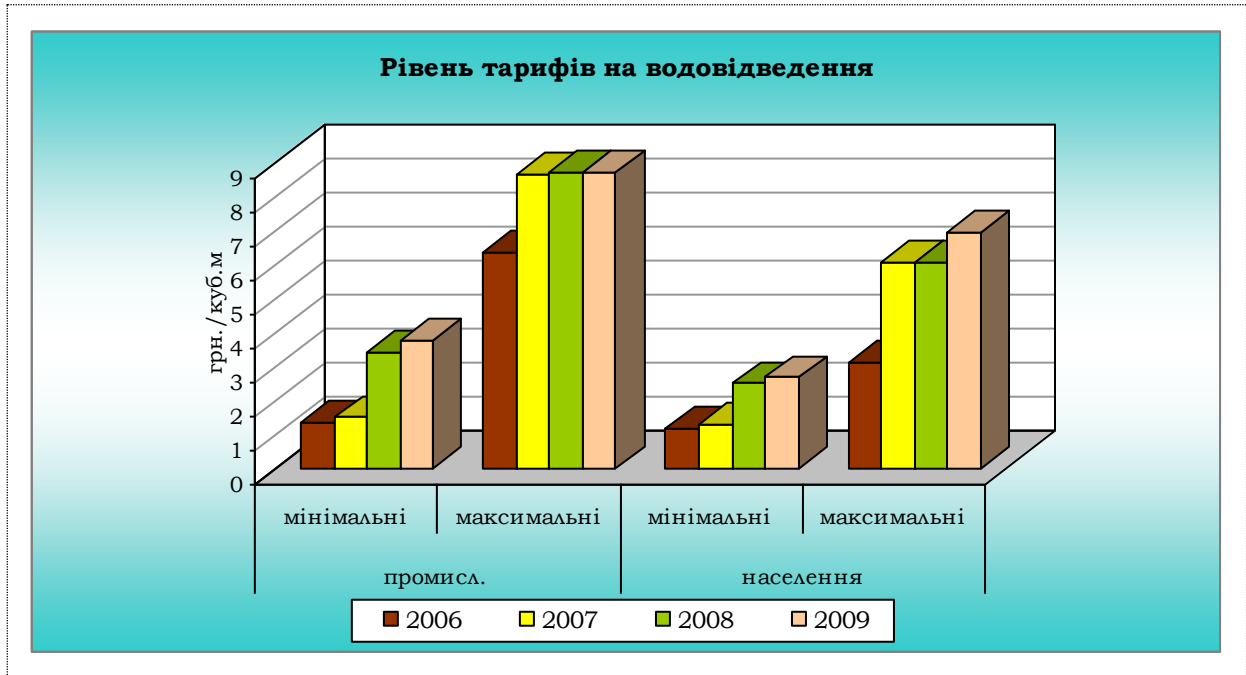

Рис. 5.19.16

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 0,97 (у 2006 р.) до 1,95 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2006-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 125, 106, 103 та 90 %;
- ♦ для населення - 89, 88; 92 та 89 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.19.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			3,3	2,5	1,0
у тому числі:					
Реконструкція і модернізація об'єктів			3,3	2,5	1,0

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.19.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	152	143	139	134	128
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	152	143	139	134	128
	господарсько-побутових	95	88	86	82	79
	промислових	57	55	53	52	49
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	65,4	64,53	66,16	61,25	60,03
	нормативно чистих без очищення	35,27	34,96	38,44	33,87	35,08
	нормативно очищених	37,32	26,75	25,02	24,77	22,52
	недостатньо очищених	1,824	1,948	1,86	1,814	1,659
	неочищених	0,983	0,874	0,835	0,805	0,773
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	28,114	27,75	26,23	25,94	23,7
	нормативно чистих без очищення	-	-	-	-	-
	нормативно очищених	25,64	25,41	23,99	23,59	21,53
	недостатньо очищених	1,608	1,844	1,768	1,629	1,492
	неочищених	0,892	0,855	0,819	0,721	0,687

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.19.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	71	71	71	71	71
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	7,5	8,7	4,2	5,3	5,4
	за мікробіологічними показниками	19,9	16,8	24,8	22,3	23,2

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В межах Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки, в області розроблена та затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 23.03.06. р. №554 обласна програма «Питна вода Тернопілля» на 2006-2020 роки.

На виконання Указу Президента України від 19 жовтня 1999 року №1351/99 «Про прискорення реформування житлово-комунального господарства» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2002 року № 139 «Про схвалення Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2002-2005 роки та на період до 2010 року» розроблена Програма реформування житлово-комунальної галузі області, яка

затверджена рішенням сесії обласної ради від 29 жовтня 2002 року №51. Відповідно до вимог Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки», вищевказана Програма скоригована та затверджена розпорядження голови обласної державної адміністрації від 7 лютого 2006 року №77. Зазначені Програми коригуються щорічно для приведення у відповідність із інвестиційною політикою держави, спроможністю місцевих бюджетів різних рівнів та необхідністю проведення першочергових заходів у галузі. В усіх населених пунктах області, у яких функціонують підприємства житлово-комунального господарства, розроблені місцеві програми реформування і їх розвитку, затверджені рішенням сесії місцевих рад.

У 2009 році фінансування по вищевказаних програмах за рахунок коштів з державного та місцевого бюджетів не здійснювалося

Фінансово-економічний стан галузі характеризується значним рівнем дебіторської та кредиторської заборгованості, високим рівнем зносу основних фондів. Найбільшим боржником за спожиті житлово-комунальні послуги є населення.

Специфікою діяльності підприємств, які надають житлові та комунальні послуги є те, що послуги надаються незалежно від стану платежів за них окремими споживачами. Це призводить до того, що підприємства галузі, в свою чергу, не мають змоги своєчасно розраховуватися за спожиті матеріальні ресурси, погасити заборгованість по податках, заробітній платі.

Ліквідація заборгованості із заробітної плати залишається найбільш гострою проблемою, яка потребує скоординованих дій з боку всіх органів виконавчої влади, тому пріоритетним напрямком роботи управління у 2009 році є робота, спрямована на ліквідацію заборгованості із заробітної плати працівників галузі.

Майже у всіх підприємствах області відбулося підвищення собівартості житлово-комунальних послуг, у зв'язку з підвищенням рівня мінімальної заробітної плати, цін на матеріальні ресурси, електроенергію.

Основними складовими витрат виробництва у структурі собівартості житлово-комунальних послуг є матеріальні витрати та витрати на заробітну плату. Матеріальні витрати у водопровідно-каналізаційному господарстві та теплоенергетиці характеризуються високою енергоємністю.

В ряді населених пунктів області тарифи на житлово-комунальні послуги не переглядалися протягом останніх двох-трьох років, що погіршує фінансовий стан підприємств. При цьому, темпи зростання собівартості послуг випереджають рівень затверджених тарифів.

Як свідчить аналіз, рівень відшкодування тарифів по підприємствах області коливається в межах на послуги: водопостачання – 45,8% - 98% (100% і більше у 9 підприємств); водовідведення – 39,2% - 98,1% (100% і більше у 11 підприємств). Середній рівень відшкодування витрат діючими тарифами по області становив на водопостачання - 93,3 %; водовідведення - 100,9%.

Причинами неповного відшкодування тарифами є:

- відставання прийнятих рішень від чергових змін у зростанні собівартості виробництва послуг;
- передбачення в тарифах незначної рентабельності із-за не підтвердження запланованих обсягів капіталовкладень;
- низька виконавча дисципліна по своєчасній розробці обґрунтування зміни тарифів;

- значна зношеність основних фондів та недодання в повному обсязі послуг.

Робота управління житлово-комунального господарства з упорядкування тарифів спрямована на забезпечення самоокупності і бездотаційності послуг. Щоквартально на нарадах та колегіях розглядаються питання забезпечення повного відшкодування споживачами економічно і технологічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги при одночасному вирішенні питань соціального захисту населення, заходів по впровадженню енергозберігаючих технологій, з метою зменшення собівартості послуг.

Зростання цін на електроенергію суттєво ускладнює фінансовий стан водоканалів. В результаті підприємства не мають достатньої кількості обігових коштів не тільки на впровадження проектів капітального будівництва, але і для заміни амортизованих основних засобів. Оскільки збільшення доходів за рахунок підвищення тарифів стримується платоспроможність населення, то зменшення виробничих витрат є основним завданням для досягнення і утримання фінансової стабільності підприємств водопровідно - каналізаційного господарства.

Сьогодні найважливіші технічні завдання підприємств полягають у скороченні виробничих витрат за рахунок скорочення витрат і недообліку води (створення зон тиску, заміни аварійних ділянок мереж та формування культури раціонального використання води населенням та зменшення споживання електроенергії (шляхом заміни чи регулювання режимів роботи насосів, електродвигунів, модернізації систем аерації на каналізаційних очисних спорудах та іншого електрообладнання).

Результати аналізу загального технічного стану систем водопостачання і водовідведення свідчать про необхідність інвестування значних коштів для:

- зменшення енергоспоживання – шляхом заміни чи регулювання режимів роботи насосів, електродвигунів та іншого електрообладнання. Це вимагає інвестування коштів в реконструкцію та заміну застарілого обладнання на ВНС, КНС і КОС;

- зменшення витоків води – за рахунок зменшення навантаження на старі ділянки мереж шляхом оптимізації тиску в системі. Це вимагає інвестування коштів у проекти створення зон тиску та модернізації насосного обладнання на ВНС;

- зменшення аварійності трубопроводів – за рахунок заміни найбільш аварійних ділянок водопровідних мереж області, зменшення тиску в системі за проектами організації тиску, заміни насосного обладнання на ВНС системи водопостачання, та інвестування коштів в проекти системи каналізації для заміни найбільш аварійних ділянок самопливних колекторів та напірних трубопроводів;

- поліпшення очищення стоків – за рахунок вдосконалення аераційної системи КОС. Це вимагає інвестування коштів у проект з модернізації системи аерації каналізаційних очисних споруд. Ефект від впровадження такого проекту полягає у зменшенні негативного впливу на довкілля внаслідок покращення очистки.

5.20 Харківська область

Територія Харківської області розташована в межах басейнів рр. Сіверський Донець (69,8 %) та Дніпро (30,2 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Сіверський Донець (довжина в межах області 379 км); середні річки Уди, Берека, Оскіл, Мерло, Оріль, Самара, а також 867 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 51 водосховище.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, коливались у межах 331 (у 2009 р.) та 363 млн. м³ (у 2008 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 62 (у 2005 р.) до 47 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: від 282 (у 2009 р.) до 317 млн. м³ (у 2008 р.) (табл. 5.20.1 та рис. 5.20.1).

Таблиця 5.20.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	354	350	349	363	331
	підземна	62	58	55	53	47
	поверхнева	292	292	294	310	284
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	295	292	295	317	282
	на господарсько-питні потреби	163	161	152	150	143
	на виробничі потреби	86	91	105	127	101
	на зрошення	2	1	1	3	2
	на сільськогосподарські потреби	8	7	6	5	5
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	52	47	44	43	38
	на господарсько-питні потреби	29	27	26	26	22,8
	на виробничі потреби	15	13	12	12	10
	на зрошення					0,2
	на сільськогосподарські потреби	8	7	6	5	5

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 55,3; 55,1; 51,5; 47,3 та 50,7 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 29,2; 31,2; 35,6; 40,1 та 35,8 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,7; 0,3; 0,3; 0,9 та 0,7 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 2,1; 2,4; 2; 1,6 та 1,8 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 52-38 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 55,8; 57,4; 59,1; 60,5 та 60 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 28,8; 27,7; 27,3; 27,9 та 26,3 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 15,4; 14,9; 13,6; 11,6 та 13,2 %.

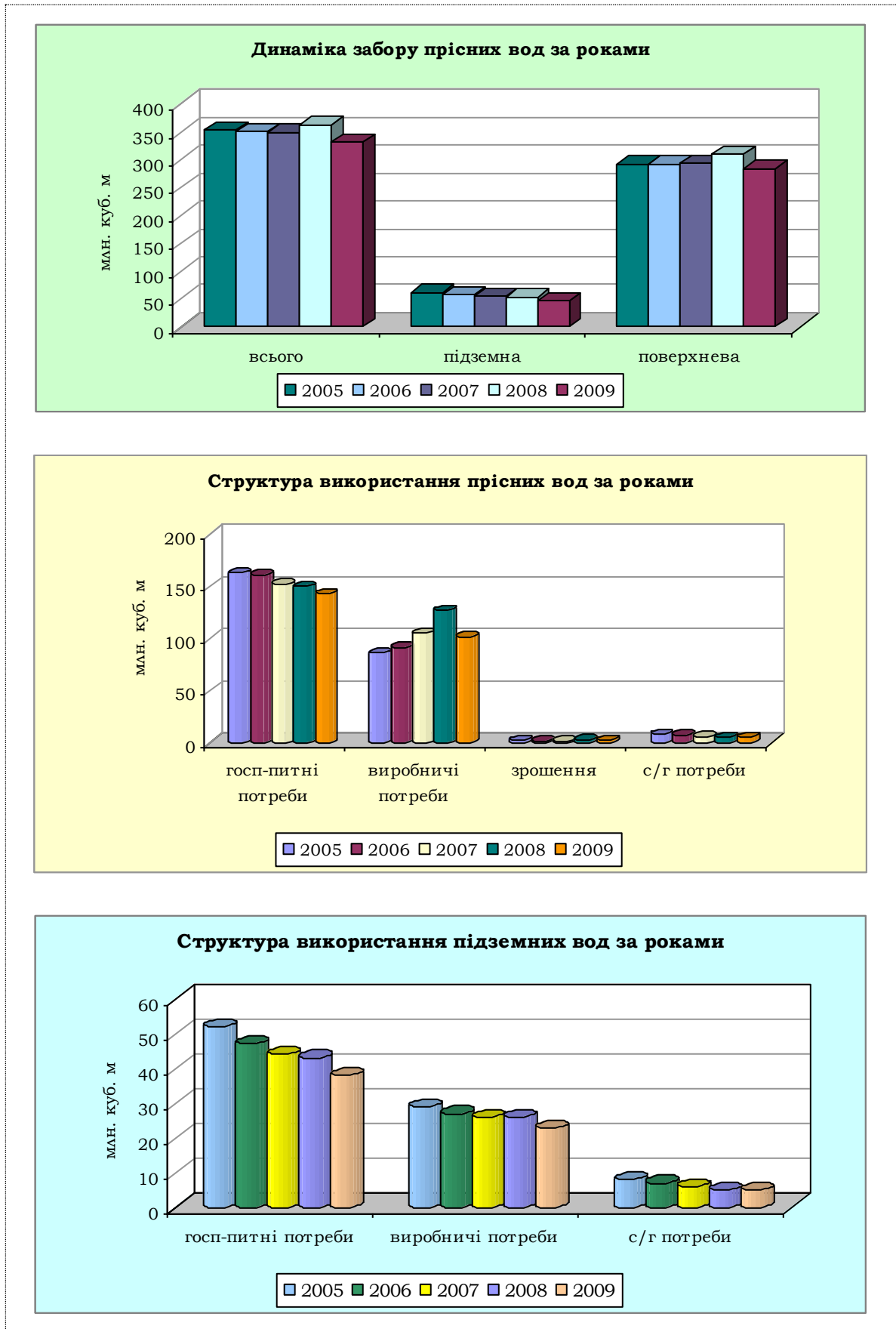

Рис. 5.20.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 6-6,4 %; комунальних - 5,5-7,3 %; відомчих - 6,7-8,1 %; сільських - 12,7-13 % (рис. 5.20.2).

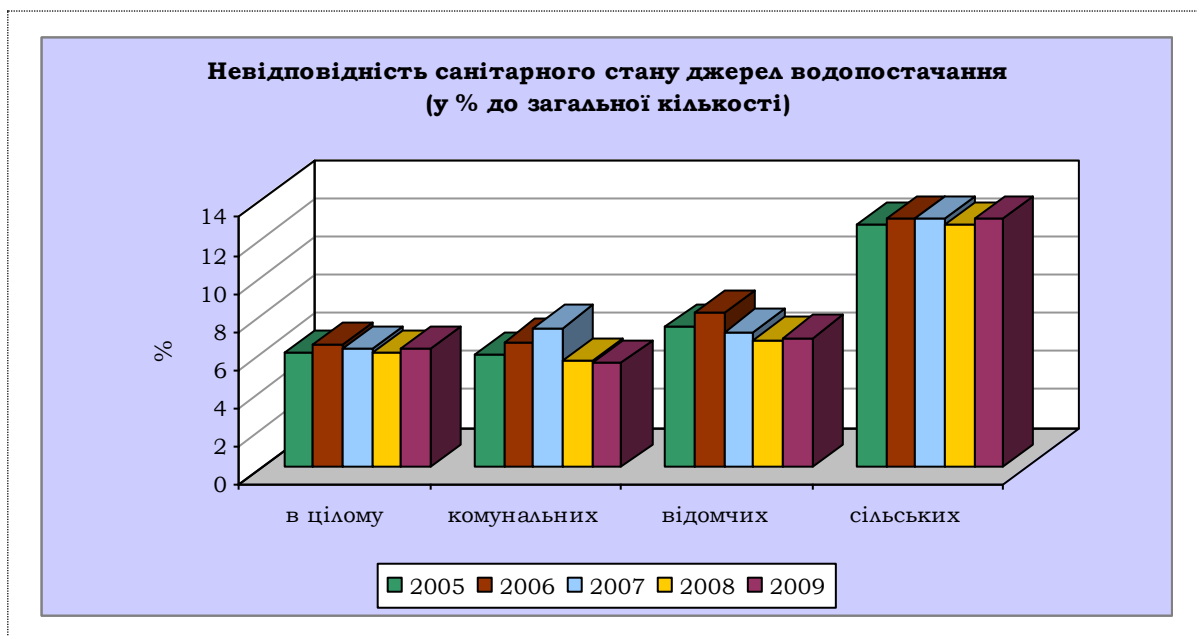

Рис. 5.20.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.20.2):

Таблиця 5.20.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	14	12,8	13,6	12,9	12,6
бактеріологічні	7,9	5,7	7,1	6,4	5,9
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	27,6	30	25,7	26	24,9
бактеріологічні	6,5	4,1	5,7	3,8	4,8
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	51,7	50,7	52,3	50,7	49,9
бактеріологічні	36,7	30,2	31,6	30,6	29,9

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 12,6-14 %; за бактеріологічними 5,7-7,9 %;
 - ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 24,9-30 %; за бактеріологічними 3,8-6,5 %;
 - ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 49,9-52,3 %; за бактеріологічними 29,9-36,7 %.
- За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання були зафіксовані у 2005 р. - 4548; у 2006 р. - 4348; у 2007 р. - 4247; у 2008 р. - 4648; у 2009 - 4884.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	180	194	392	198	248
на суму, тис. грн.			39,4	30,9	43,9
Передано справ на розгляд до прокуратури	3	6	-	2	4
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	681	666	10	12	16

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого водопостачання в області змінювався наступним чином (рис. 5.20.3):

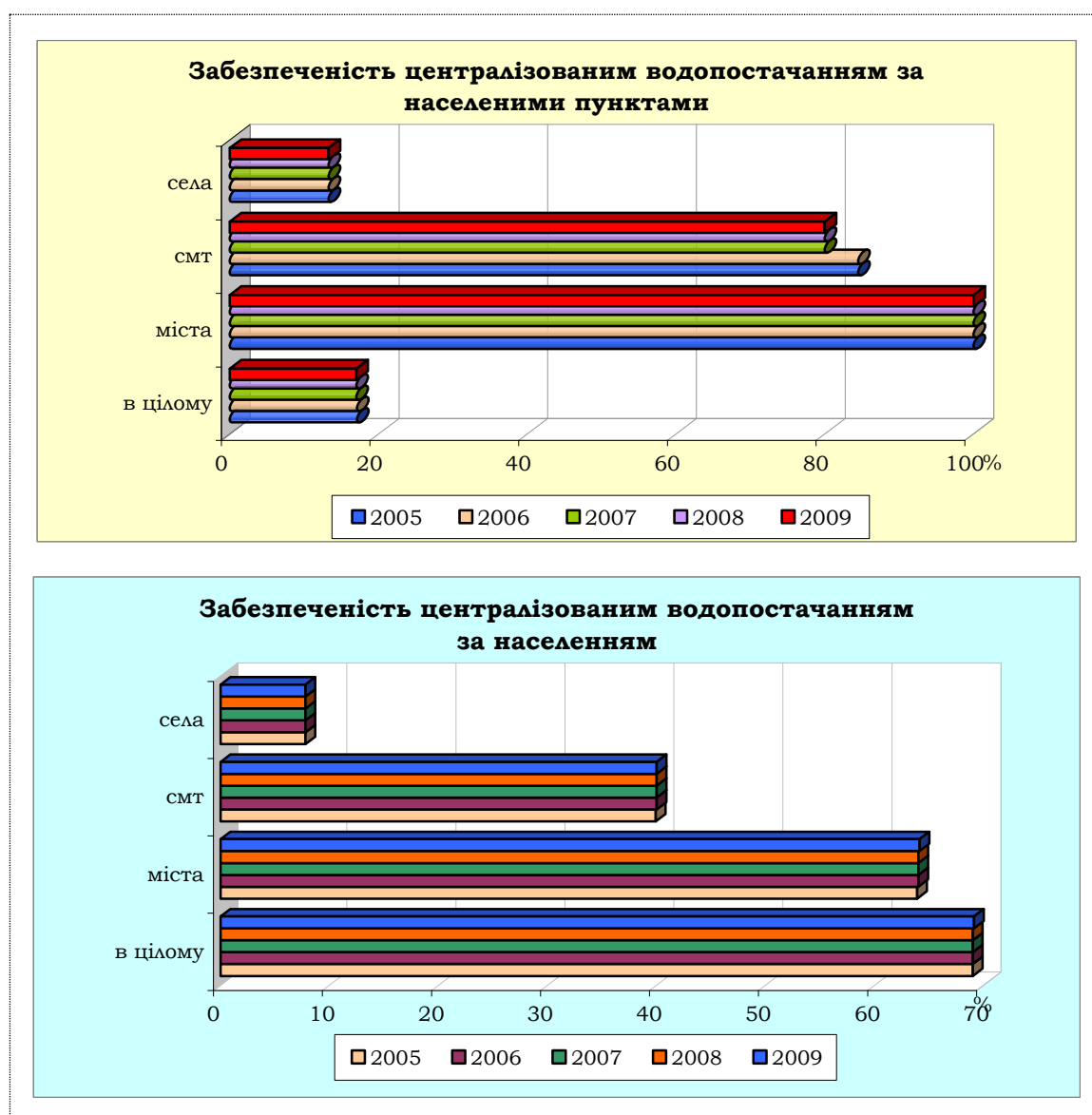

Рис. 5.20.3

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - зменшився з 17,1 до 17 %; у містах - залишався на рівні 100; у смт - знизився з 84,5 до 80 %; у сільських н/п залишився без змін - 13,3 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 69 до 69,1 %; у містах - з 63,9 до 64,1 %; у смт - з 39,9 до 40 %; у сільських н/п залишився рівним 7,8 %

Цілодобове водопостачання протягом 2005-2009 рр. складало 100 %, як у населених пунктах області, так і за населенням.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області становило, відповідно: 158; 240; 242; 262 та 263; у містах - 261; 261; 262; 263 та 268 (рис. 5.20.4).

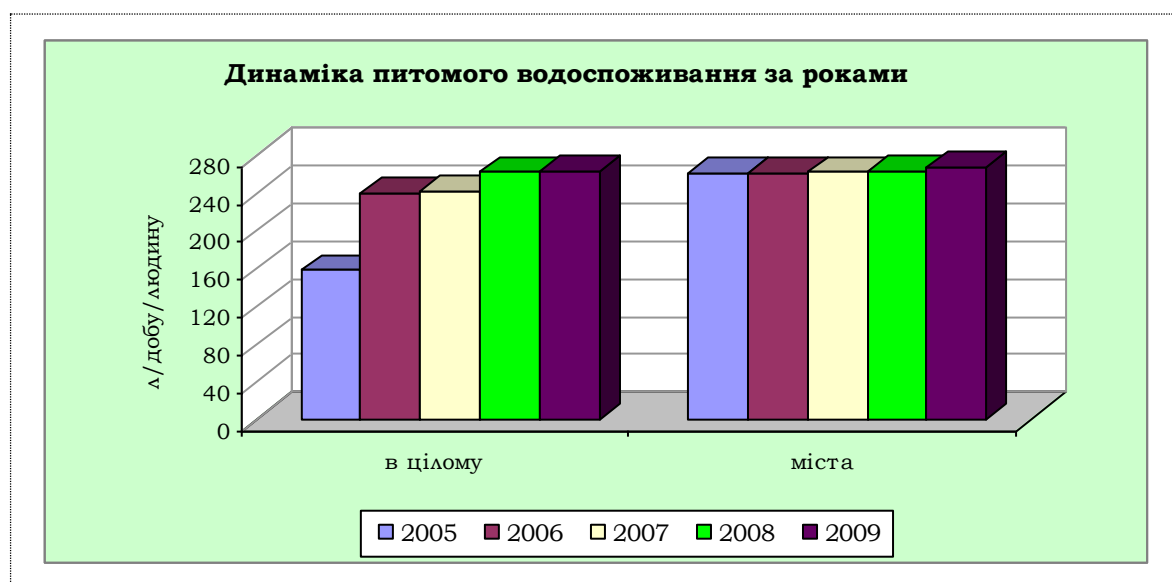

Рис. 5.20.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зросла з 44 до 68 (у 2007 р.) і знизилась до 43 (у 2009 р.); при цьому спеціалізовані підприємства знизились з 27 до 25 (рис. 5.20.5).

За формою власності - кількість комунальних підприємств зросла з 44 (у 2005 р.) до 68 (у 2007 р.) і знизилась до 43 (у 2009 р.).

Базове підприємство - **КП «ВТП «Вода»**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів залишилась без змін - 2; підземних зменшилась на 3 - до 74;

- ♦ потужність водозаборів за цей період знизилась з 592,9 до 503,7 млн. м³/рік;

- ♦ у 2008 р. було введено 17,52 млн. м³/рік нових потужностей.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2005-2009 рр. знизилась: поверхневих - з 538 до 473; підземних - з 56 до 50; окремих свердловин - з 483 до 423.

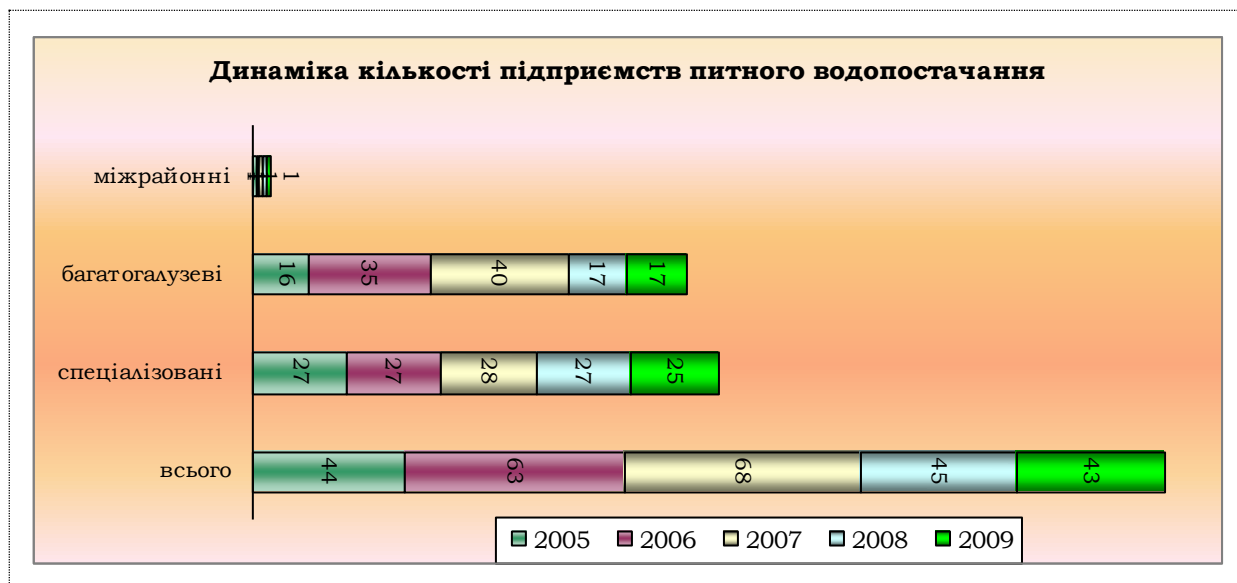

Рис. 5.20.5

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., змінювались відповідно за роками наступним чином: 307,2; 310,8; 288,5; 281,7 та 311,3 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 81,2; 78,8; 80,9; 80,7 та 72,8 %. Вся очищена вода була знезаражена (рис. 5.20.6).

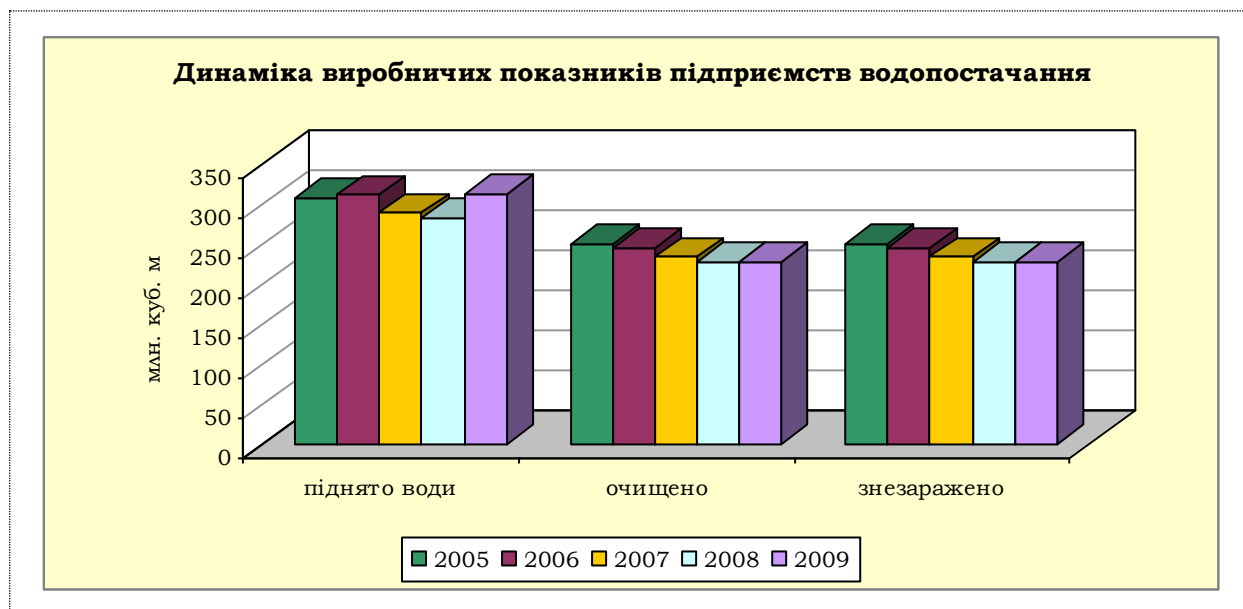

Рис. 5.20.6

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 37,6; 30,9; 37,6; 37 та 34 %, відповідно (рис. 5.20.7).

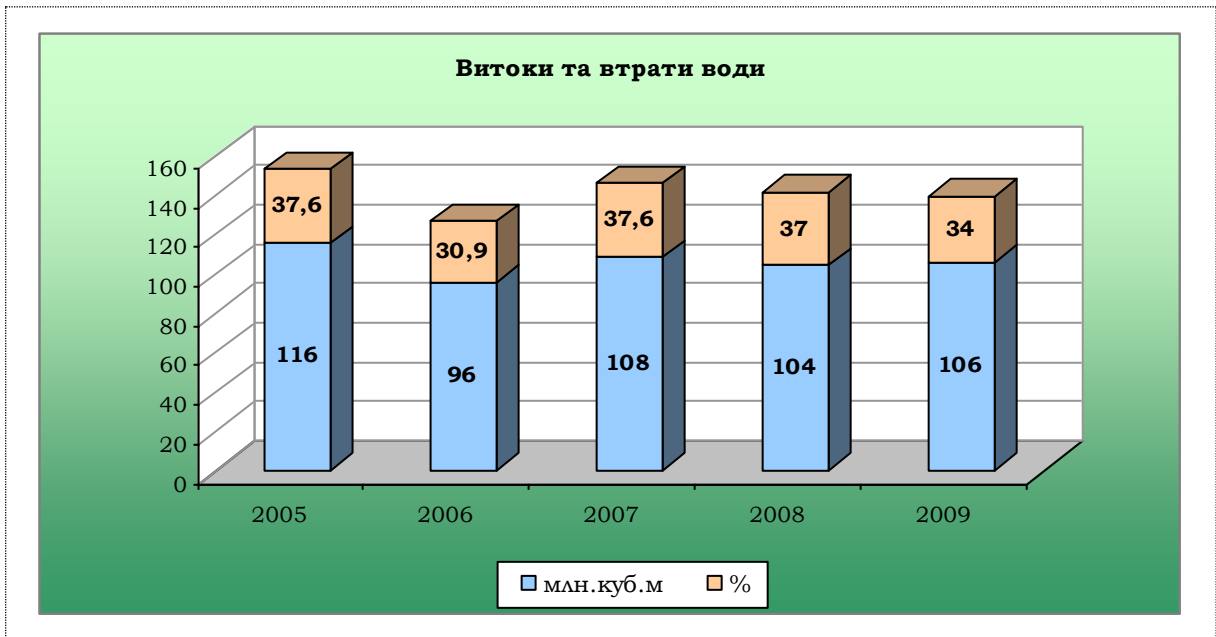

Рис. 5.20.7

Обсяги реалізації питної води з 2005 по 2007 рр. збільшувались з 171,4 (55,8 % до піднятої води) до 186,8 млн. м³/рік (64,7 %); потім знижувались до 176,3 млн. м³/рік (56,6 %) - у 2009 р.; реалізація води населенню також зменшилась з 148,5 (48,3 % до піднятої води) - у 2005 р. до 127,6 млн. м³/рік (41 %) - у 2009 р. (рис. 5.20.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 87-72 %.

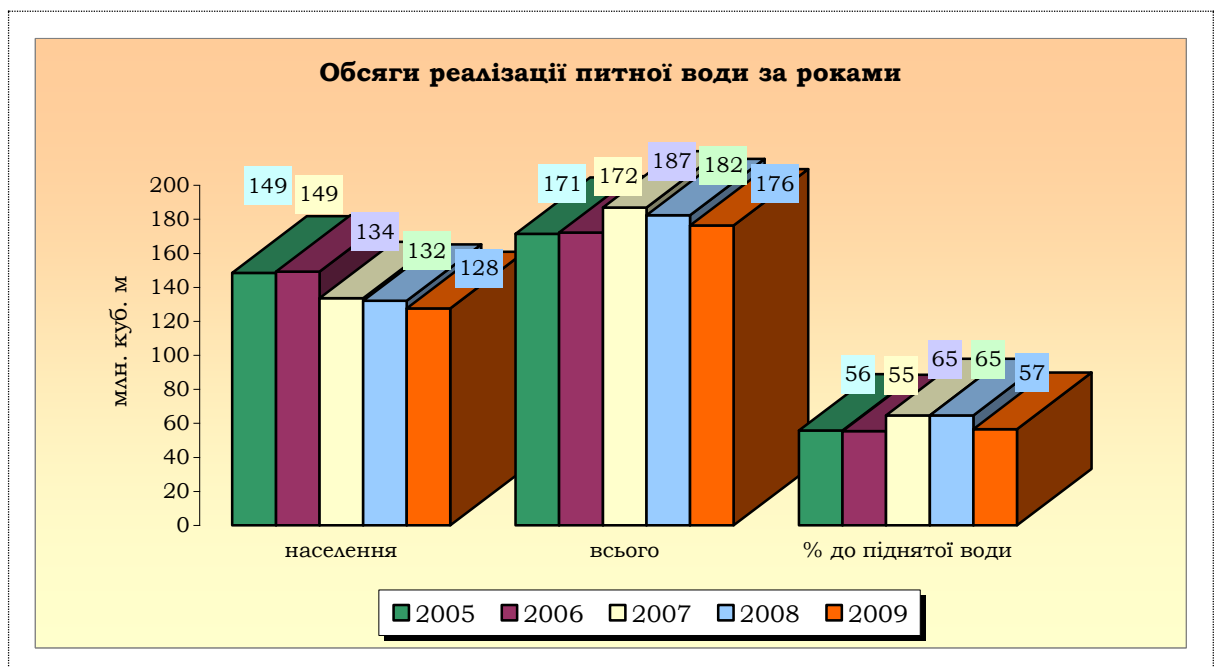

Рис. 5.20.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 841,6; 851,5; 511,9; 499,4 та 483 тис.

м³/добу; «населення» - 406,8; 447,1; 365,9; 365,9 та 361,7 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 376,2 до 313 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 1179-1112 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.20.9).

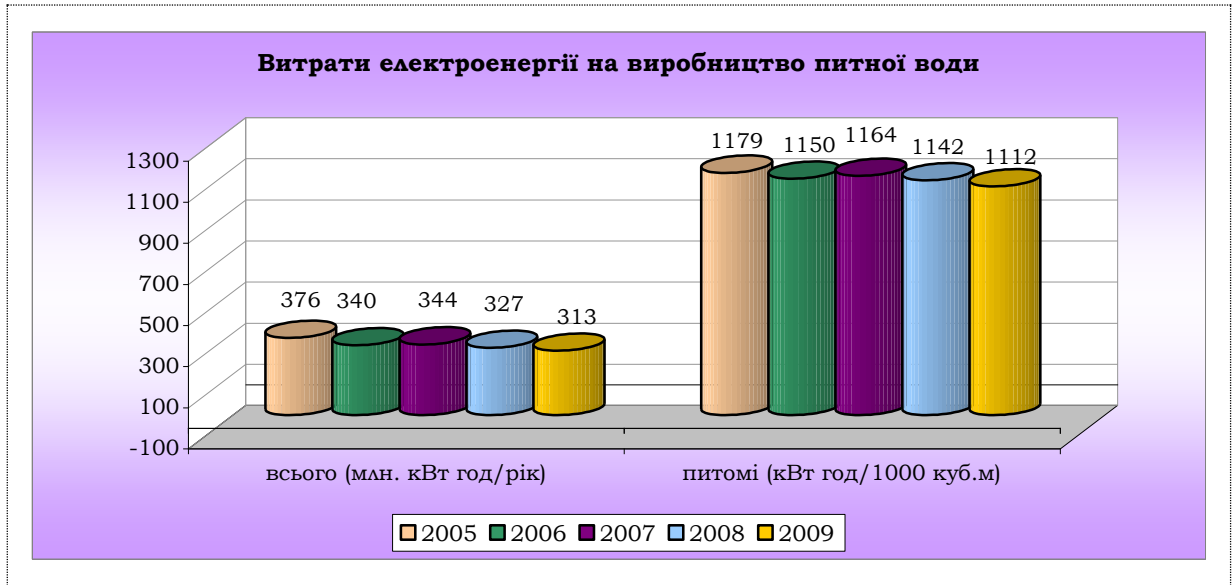

Рис. 5.20.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання з 2005 по 2008 рр. збільшувалась і дорівнювала, відповідно, 105, 107, 112 та 113, у 2009 р. - зменшилась до 111. При цьому кількість НС-I зменшилась на 5 до 15; НС-II - зросла на 1 до 11; НС-III - на 1 до 14; НС підкачування - на 9 до 71 (рис. 5.20.10).

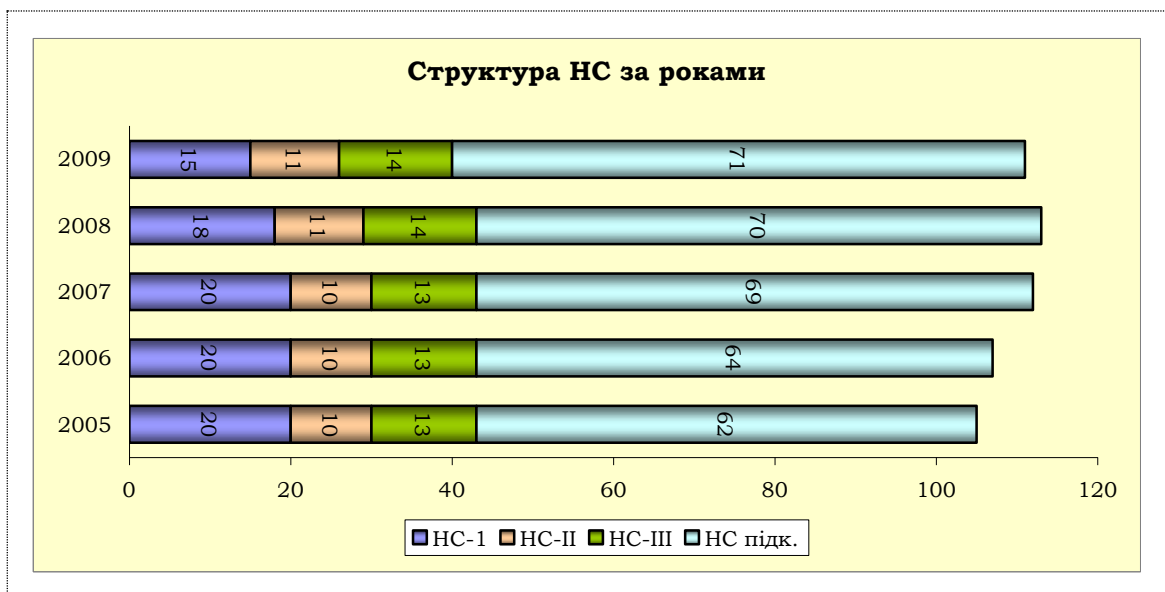

Рис. 5.20.10

Загальна проектна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зростає з 1730,1 (у 2005 р.) до 1762,2 млн. м³/рік (у 2009р.). Але співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки знижувалось і дорівнювало, відповідно: 50,9; 49,5; 47,2; 45 та 44,2 % (рис. 5.20.11).

Рис. 5.20.11

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - знизилась на 5 до 14%; НС-II - збільшилась на 1 до 10 %; НС-III - на 1 до 13 %; НС підкачування - на 3 до 63 % (рис. 5.20.12).

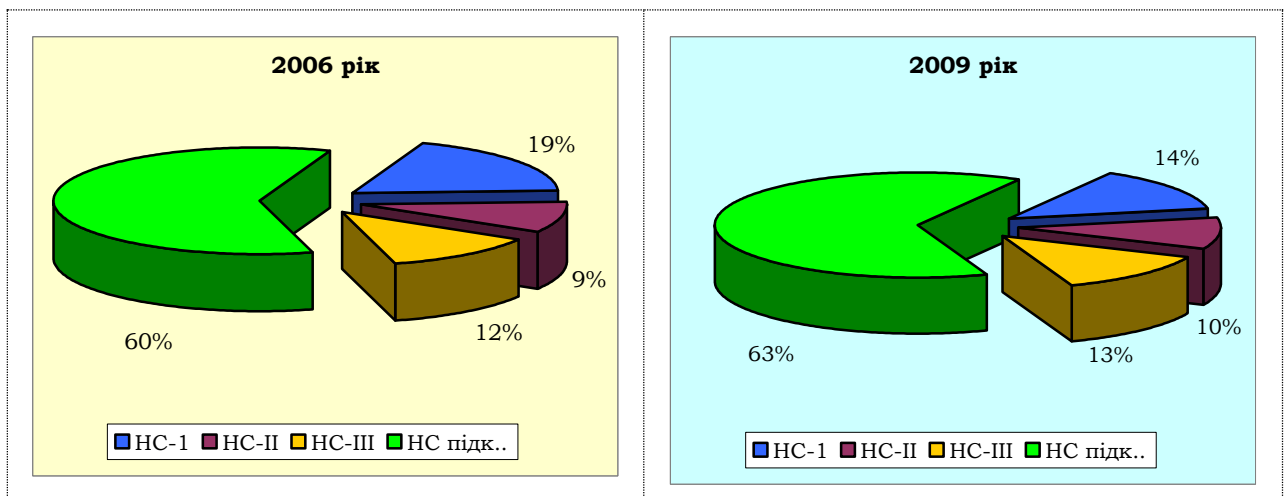

Рис. 5.20.12

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 35 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 387; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості: у 2005-2006 рр. - по 2 %;

у 2007р. - 1,9 %; у 2008 р. - 5,5 %; у 2009 р. - 5,4 %; з них було замінено у 2005 р. - 2 насоси (рис. 5.20.13).

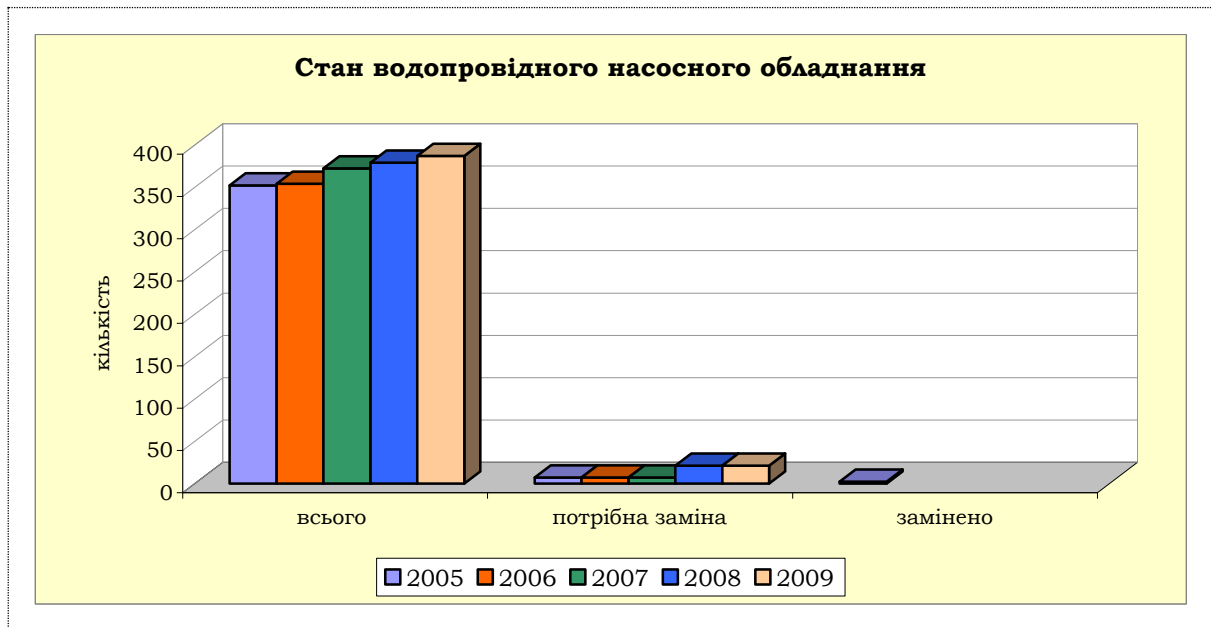

Рис. 5.20.13

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області в цілому за п'ять останніх років зменшилися на 117,6 км і становили у 2009 р. - 8305,5 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж знизилась на 3 до 27 %; внутрішньо кварталних мереж - на 1 до 11 %; вуличних мереж зросла на 4 до 62 % (рис. 5.20.14).

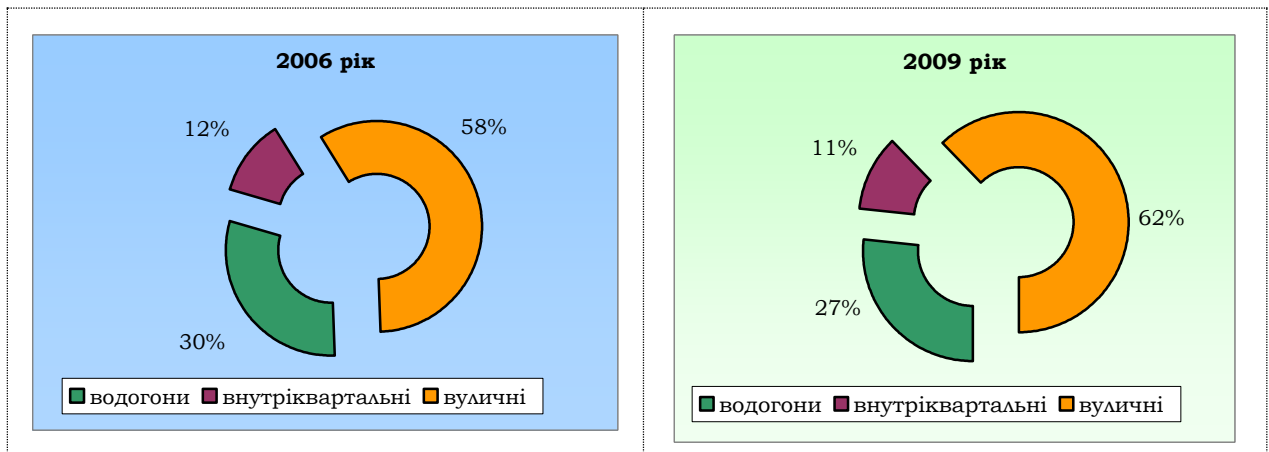

Рис. 5.20.14

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 25,9 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 30 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 1 % зношених труб; у 2006 р. - 0,6; у 2007 р. - 2,1; у 2008 р. - 1,8; у 2009 р. - 2,2 % (рис. 5.20.15).

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 4158; 4112; 4556; 4924 та 4943; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,5; 0,4; 0,5; 0,6 та 0,6 аварій на рік.

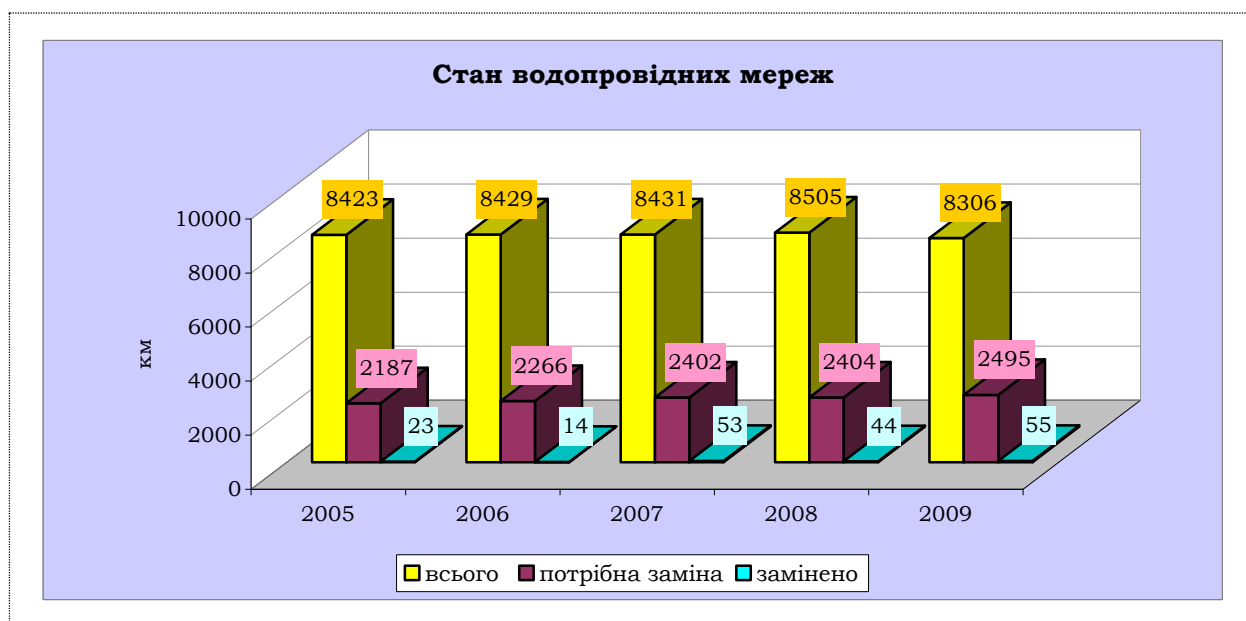

Рис. 5.20.15

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зросла на 4 - до 58, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 3,5 до 517,45 тис. м³.

За цей період було побудовано 3 водонапірних башти і у 2009 р. вони налічували 713 одиниць з загальним об'ємом 1517,6 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 11953; у 2006 р. - 11890; у 2007 р. - 9970; у 2008 р. - 9276; у 2009 р. - 8960. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 2993 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами (рис. 5.20.16).

Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005-2006 рр. - по 15 %; у 2007 р. - 15,2 %; у 2008 р. - 18,2 %; у 2009 р. - 19,5 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 4,5 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 51,4 %.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005 р. - 1; у 2006-2007 рр. - по 1,5; у 2008 р. - 1,65; у 2009 рр. - 1,9 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2007 рр. - по 40,63; у 2008 р. - 82,3; у 2009 р. - 91,5 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,71; у 2006-2007 рр. - по 1; у 2008 р. - 1,09; у 2009 р. - 1,22 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 3,54; у 2006 р. - 5,89; у 2007 р. - 4,8; у 2008-2009 рр. - по 10,68 грн./м³ (рис. 5.20.17).

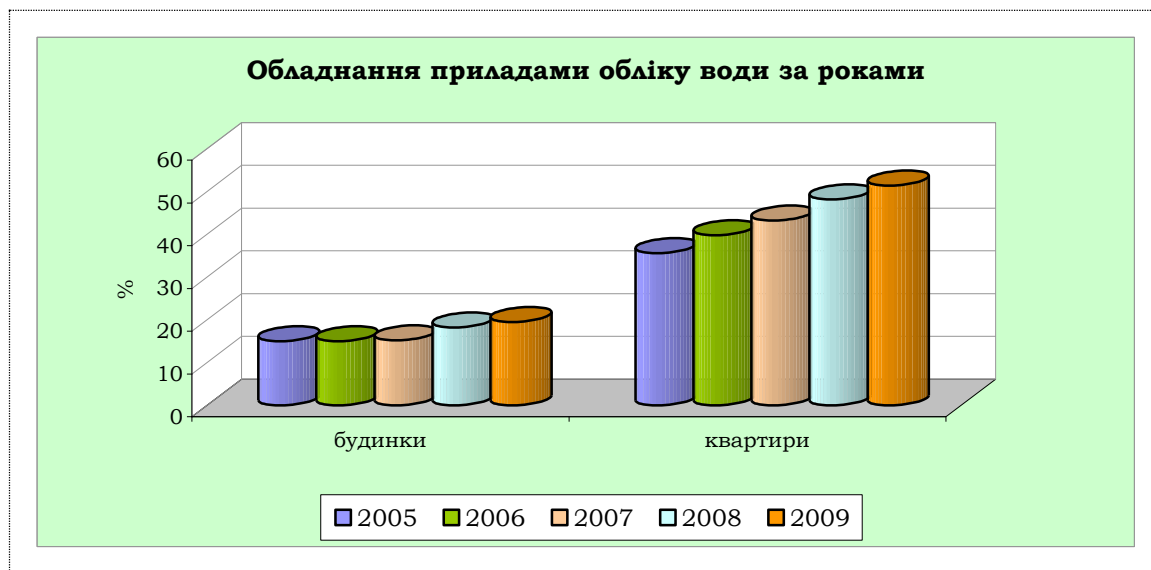

Рис. 5.20.16

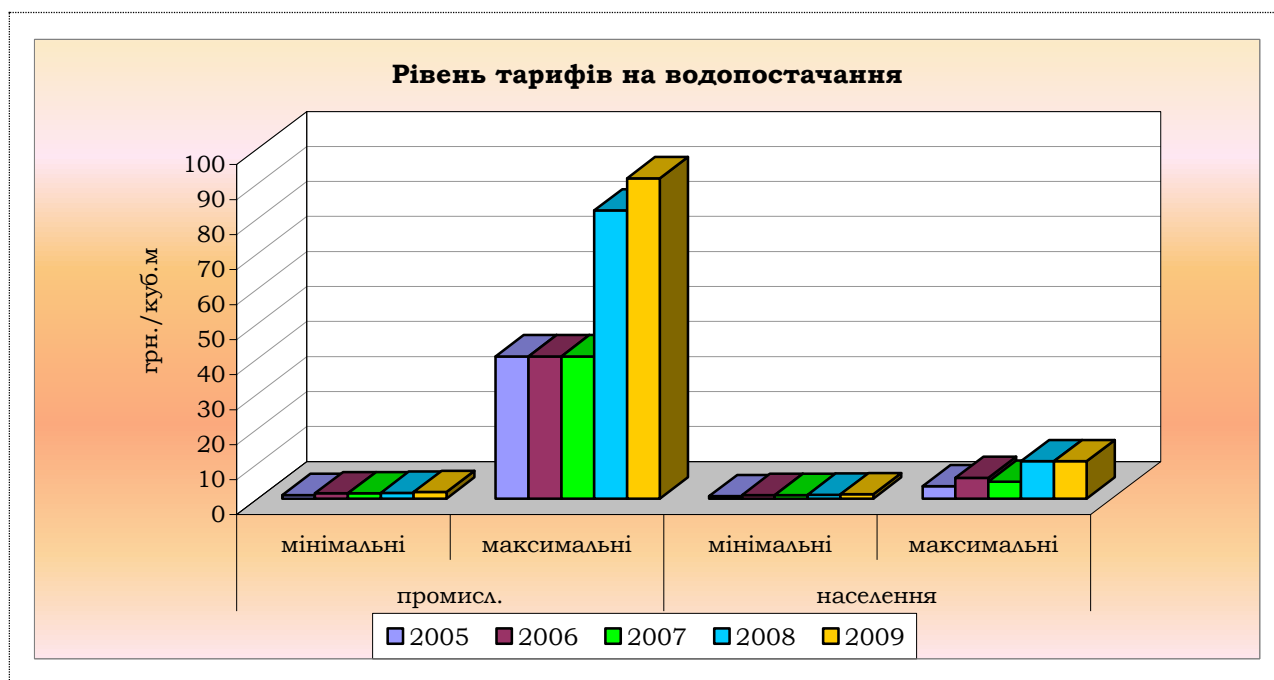

Рис. 5.20.17

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,52 (у 2005 р.) до 3,05 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 191; 172; 162; 151 та 174 %;
- ♦ для населення - 75; 75; 83; 69 та 69 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.20.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	3,99	15,6	46,9	12,9	25,6
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	0,39	2,9	24,9	1,7	8,7
Реконструкція і модернізація об'єктів	3,4	12,7	16,3	9,7	15,6
Оснащення житлового фонду засобами обліку	0,2	-	5,6	1,0	-
Впровадження пілотних проектів	-	-	-	0,4	-
Інші заходи (розшифрувати)	-	-	0,1	0,1	0,9

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, становила 10,2-10,7 %. Основними факторами, які обумовили їх незадовільний стан, залишились відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (табл. 5.20.4).

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була трохи вищою.

Таблиця 5.20.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	10,2	10,7	10,4	10,2	10,6
	<i>невідповідність ЗСО</i>	10,2	10,7	10,4	10,2	10,6
	<i>відсутність ОС</i>					0,19
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	12,7	13,1	13	12,7	13
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	12,7	13,1	13	12,7	13
	<i>відсутність ОС</i>					0,17
	<i>відсутність знезараження</i>					3,1

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила (табл. 5.20.5):

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 14; 12,8; 13,6; 12,9 та 12,6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 7,9; 5,7; 7,1; 6,4 та 5,9 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 12; 11; 11,7; 10,9 та 10,6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 8,1; 5,9; 7,3; 6,7 та 6,1 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

Таблиця 5.20.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	14	12,8	13,6	12,9	12,6
	<i>бактеріологічними</i>	7,9	5,7	7,1	6,4	5,9
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	25,2	22,8	22,5	22,8	21
	<i>бактеріологічними</i>	15,8	12,4	16,3	16,0	13,5
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	51,7	50,7	52,3	50,7	40,9
	<i>бактеріологічними</i>	36,7	30,2	31,6	30,6	29,9
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	12	11	11,7	10,9	10,6
	органолептичними	9,6	8,8	9,5	8	8,1
	загальною мінералізацією	0,34	0,38	0,4	0,6	0,4
	санітарно-токсичними	2,8	2,8	2,8	3,2	3,3
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	8,1	5,9	7,3	6,7	6,1
	колі-індексом	8,1	5,9	7,3	6,7	6,1
	колі-індексом 20 і більше	5,2	3,6	4,1	3,7	3,1

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 41-52 %; за бактеріологічними 30-37 %.

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1743 до 1586 (табл. 5.20.6).

Таблиця 5.20.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	2235	1897	1442	1084	1740
Об'єкти з порушенням санітарних норм	662	475	457	395	368
Питома вага порушень санітарних норм, %	29,6	25,04	31,7	36,4	21,1
Накладено штрафів	180	194	232	264	266
<i>з них отримано</i>	134	149	193	229	238
Справи, направлені у слідчі органи	3	6	1	1	5
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	1				
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	2	1	1		
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	795	783	850	738	824
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено					
<i>постійно</i>	114	117	172	98	97
<i>тимчасово</i>	681	666	678	640	727
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	173	185	79	107	156

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 5,7 до 6,5%; для міст - з 94,1 до 100 %; для смт - з 60,3 до 61 %; для сільських н/п - з 2,9 до 3,1 %;

- ♦ *за населенням* не змінився і залишався на рівні: в цілому по області - 52 %; для міст - 56,2 %; для смт - з 28,9 % (рис. 5.20.18).

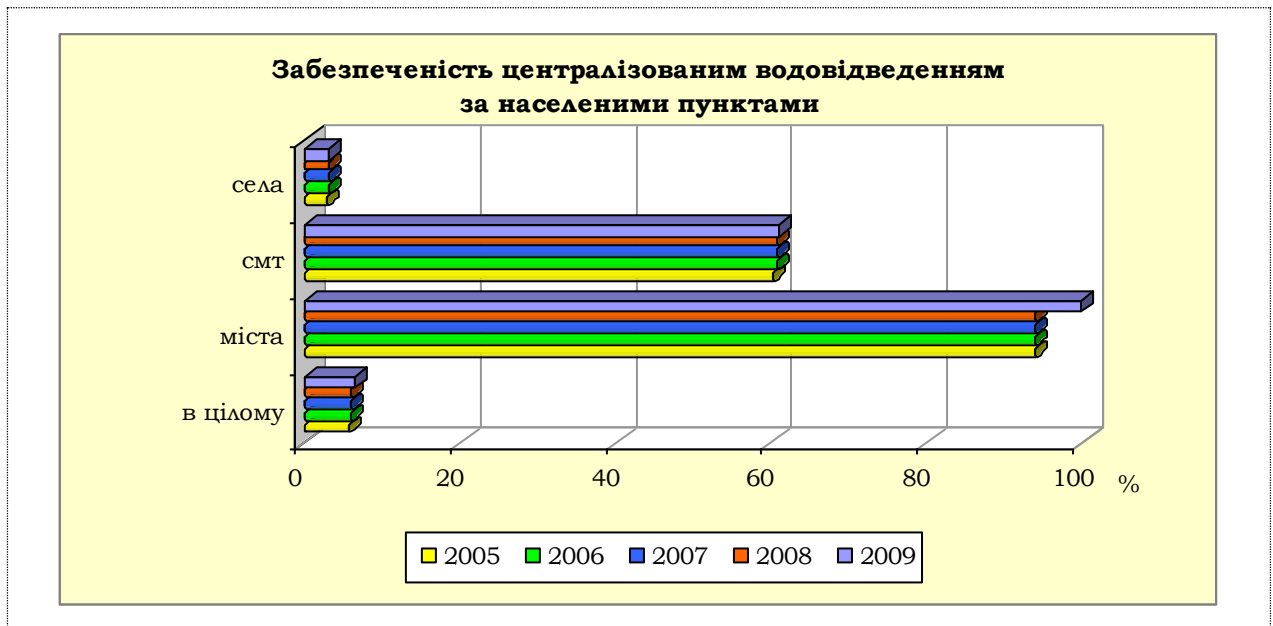

Рис. 5.20.18

Питоме водовідведення в останні п'ять років змінювалось у діапазоні: у 2005-2006 рр. - 365; у 2007 - 320; у 2008 р. - 244,9; у 2009 р. - 240,7 л/добу на людину (рис. 5.20.19).

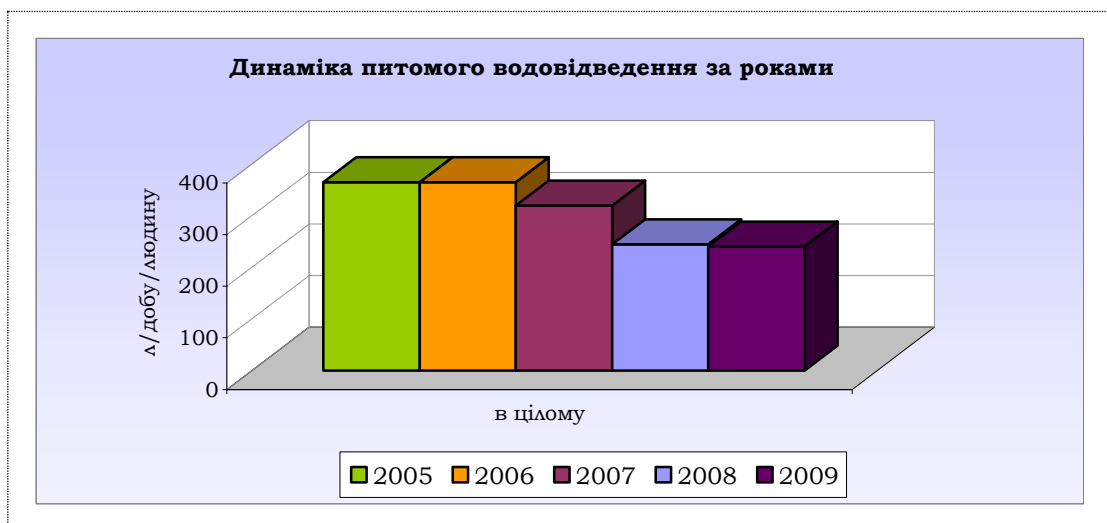

Рис. 5.20.19

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 262,1; у 2006 р. - 262,3; у 2007 р. - 255,3; у 2008 р. - 242,9; у 2009 р. - 232,1 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 99 % всіх стічних вод, 97 % - пройшли повний цикл біологічного очищення (рис. 5.20.20). Доочищено у всі роки було біля 0,2 %.

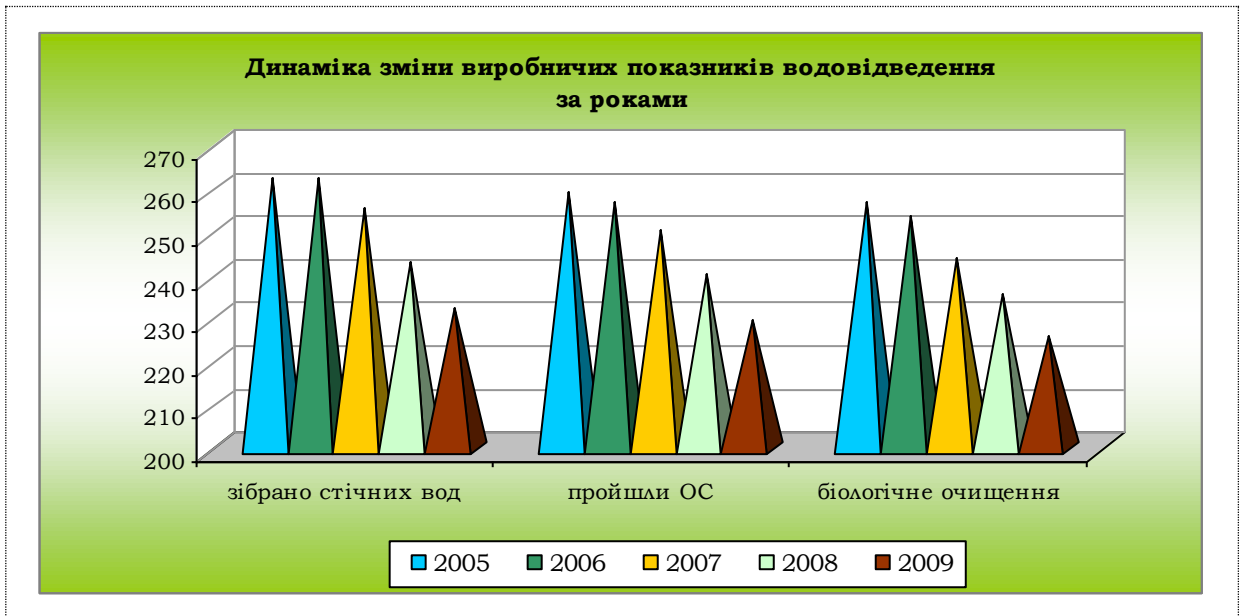

Рис. 5.20.20

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 99 до 86,5 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 385; 374; 380; 361 та 360 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.20.21).

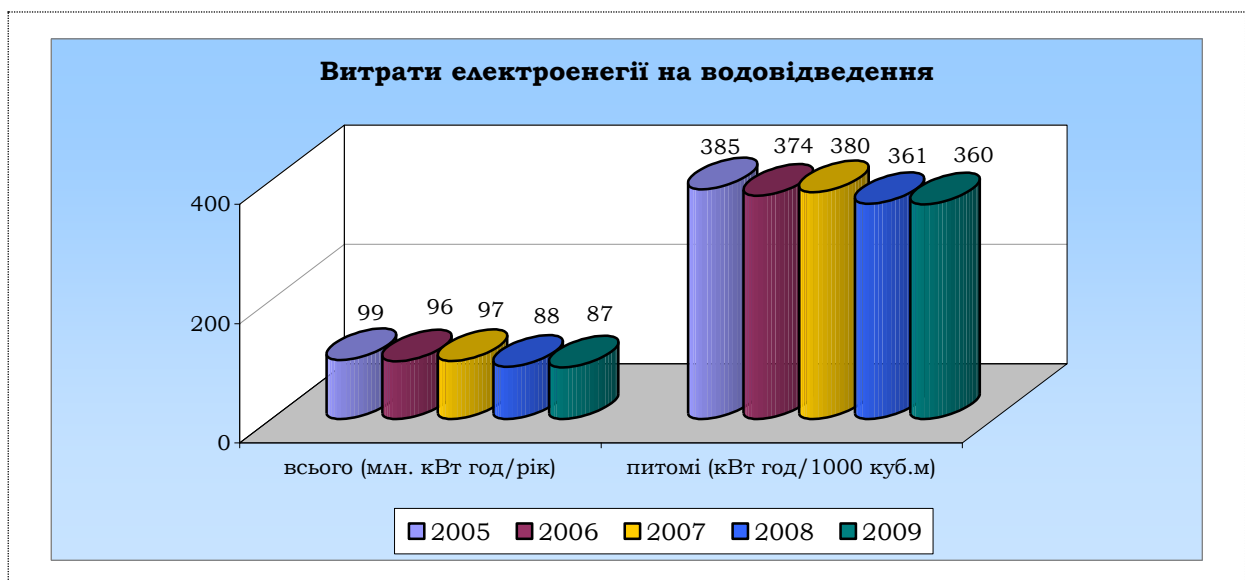

Рис. 5.20.21

Базове підприємство – КП КГ «Харківкомуночиствод»

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна КНС (по базовому підприємству) протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 128 до 204, а їх проектна потужність - з 919,8 до 961,3 млн. м³/рік.

Загальна кількість каналізаційних насосів з 2006 по 2009 рр. зростає з 445 до 481; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2006 р. - 26,5; у 2007 р. - 39,6; у 2008 р. - 43,7; у 2009 р. - 42,8 %; з них у 2009 р. було замінено 2 насоси (рис. 5.20.22).

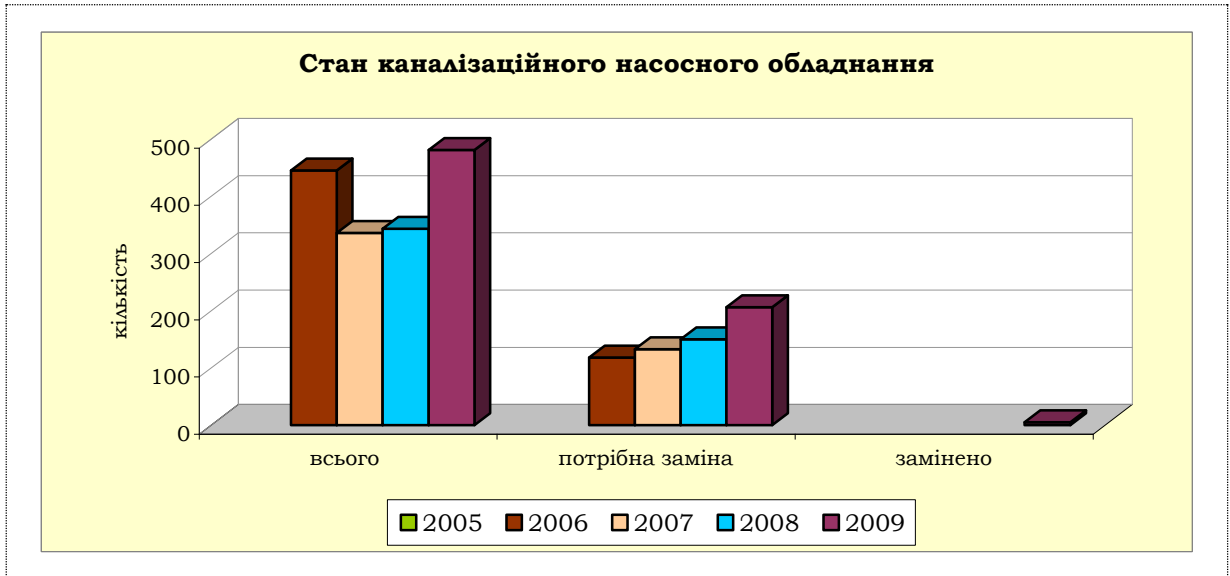

Рис. 5.20.22

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 103; з них потребували реконструкції 40-48 (рис. 5.20.23).

Рис. 5.20.23

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2007 рр. дорівнювала 492,7; у 2008 р. - 489,5; у 2009 р. - 485,4 млн. м³/рік; фактична завантаженість КОС у 2008-2009 рр. складала 247,4 млн. м³/рік або біля 51 % (рис. 5.20.24).

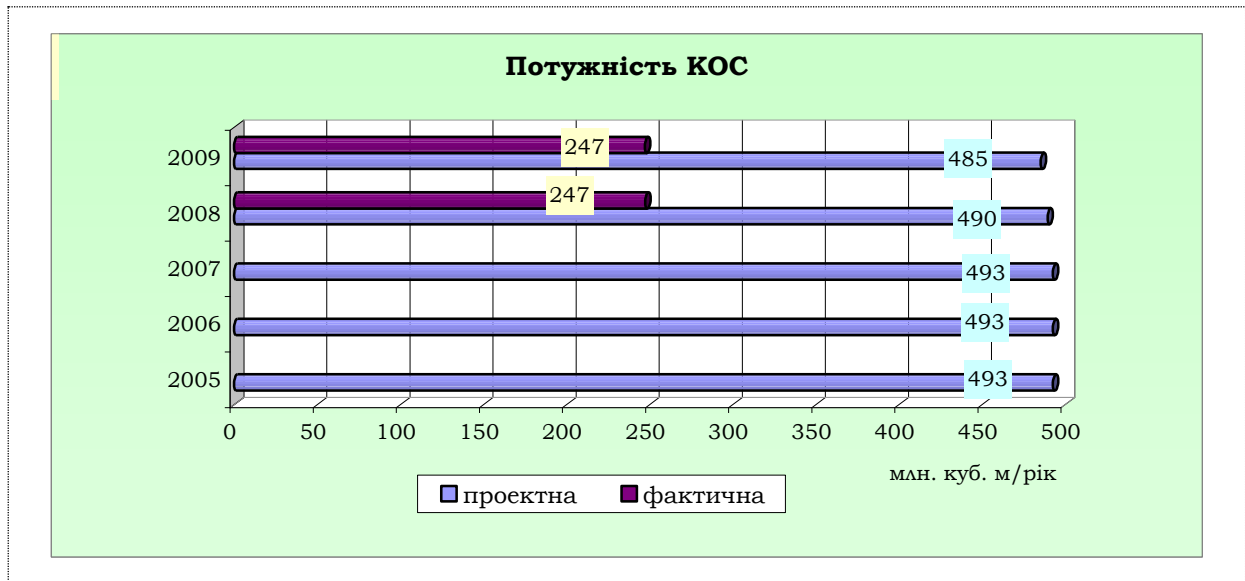

Рис. 5.20.24

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 225,4 км і становили у 2009 р. - 3182,1 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 30 %; напірних колекторів залишилась рівною 3%; а тунельних колекторів глибокого залягання - 2 %; внутрішньо кварталних мереж зростає з 2 до 19 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 46 % (рис. 5.20.25).

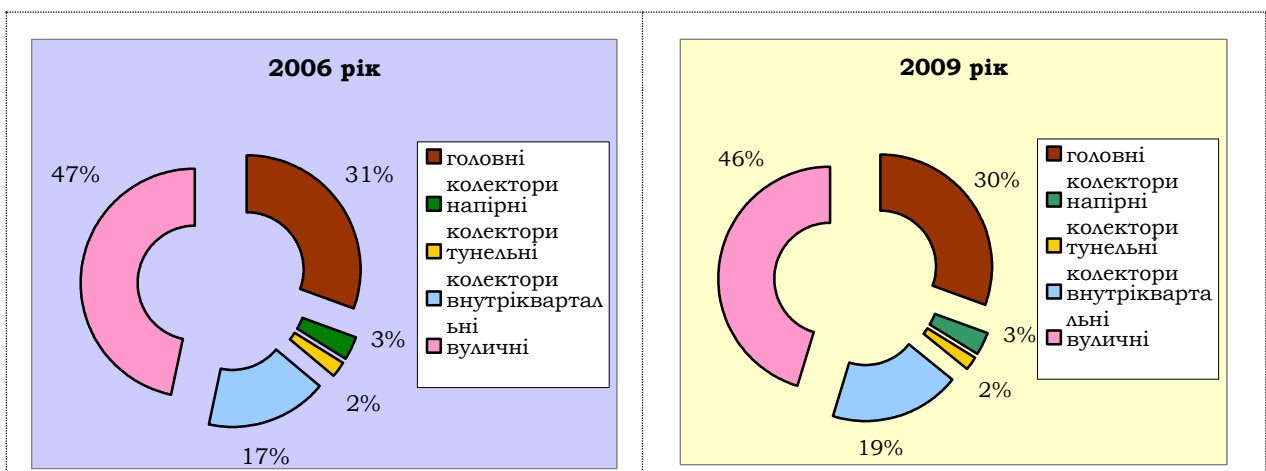

Рис. 5.20.25

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 40,4; у 2006 р. - 44,9; у 2007 р. - 47; у 2008

р. - 48,3; у 2009 р. - 49,4 %; з них було замінено 1,2; 1,1; 1,2; 1,2 та 0,3 %, відповідно (рис. 5.20.26).

Рис. 5.20.26

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 1291 аварій, у 2006 р. - 1335; у 2007 р. - 1420, у 2008 - 1505; у 2009 р. - 1617. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 326 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 0,43, 0,44; 0,45; 0,47 та 0,51.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали: у 2005 р. - 1,44; у 2006-2008 рр. - по 2,36; у 2009 р. - 1,3 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 36,96; у 2006-2007 рр. - по 44,4; у 2008-2009 рр. - по 187,09 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,41; у 2006 р. - 0,9; у 2007 р. - 0,46; у 2008 р. - 0,63; у 2009 р. - 0,46 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 6,04; у 2006-2007 рр. - по 9,6; у 2008-2009 рр. - по 15 грн./м³ (рис. 5.20.27).

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,75 (у 2005 р.) до 2,06 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 322, 285, 311, 257 та 244 %;
- ♦ для населення - 40, 44; 46, 43 та 540 %.

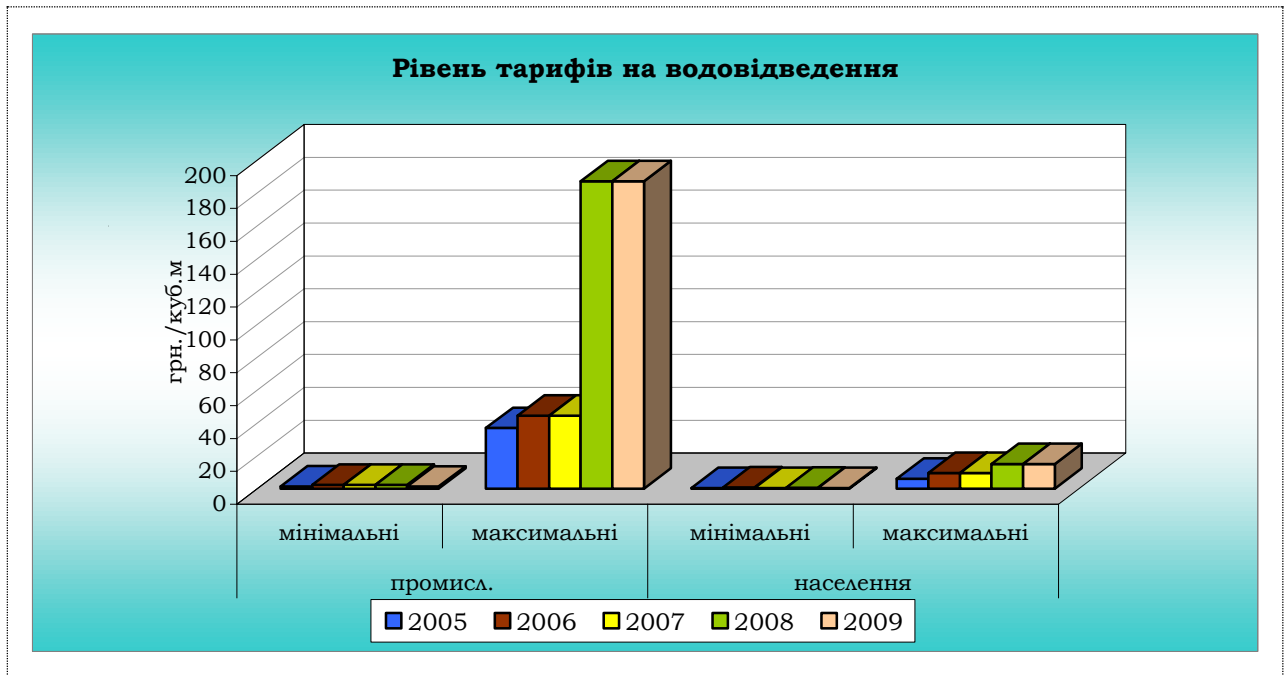

Рис. 5.20.27

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.20.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	11	16,9	25,7	25,8	27,5
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	1,5	7,6	8,4	16,6	3,4
Реконструкція і модернізація об'єктів	9,5	9,3	17,3	9,2	23,3
Науково-технічне і методичне забезпечення					0,6
Інші заходи (розшифрувати)					0,2

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.20.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	92	91	91	86	87
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	92	91	91	86	87
	господарсько-побутових	77	79	79	74	76
	промислових	17	14	14	14	13
2.1	Без очищення					
	всього	-	-	-	-	-

2.2	Недостатньо очищених					
	всього	33	30	30	26	24
	господарсько-побутових	26	26	26	22	22
	промислових	7	4	4	4	2
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	305	310	308	316	294
	нормативно чистих без очищення	38	41	47	66	56
	нормативно очищених	248	249	242	234	224
	недостатньо очищених	9	8	9	8	7
	неочищених	10	12	10	8	7
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	251	252	246	238	229
	нормативно чистих без очищення	-	-	-	-	-
	нормативно очищених	242	243	237	228	219
	недостатньо очищених	4	4	4	5	5
	неочищених	5	5	5	5	5

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.20.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	33	33	33	33	33
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії, %					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	18,2	8,4	6,8	4,0	1,55
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	18	13,9	27,4	25,5	12
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	117	117	117	117	117
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії, %					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	15,9	15,9	19,9	19,1	24,9
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	20,3	11,7	17,3	13,3	11,7

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.20.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	64	73	102	101	101
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	17	34	41	43	37

**Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства,
заходи з його реформування та розвитку**

За період дії Загальнодержавної Програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки з 2006 по 2009 роки передбачалось фінансування в обсязі 407,35 млн. грн.; фактично профінансовано 204,1 млн. грн. (51 %):

✧ у 2006 р. було передбачено фінансування - 39,6млн. грн., фактично профінансовано - 45,6 тис. грн. (115 %);

✧ у 2007 р. було передбачено-113.1 млн. грн., фактично профінансовано - 67,4 млн. грн. (59 %)

✧ у 2008 р. передбачалося -169,5 млн. грн., фактично профінансовано - 39,9 млн. грн. (24 %), при цьому по Програмі «Питна вода України» кошти з державного бюджету не надходили;

✧ у 2009 р. - передбачалося - 85,15 млн. грн., фактично профінансовано - 54,2 млн. грн. (64 %), при цьому по Програмі «Питна вода України» кошти з державного бюджету не надходили.

Протягом 2005-2009 рр. вживались заходи з впровадження енергозбе-рігаючих технологій, які дозволяють суттєво зменшити енергоспоживання і, як наслідок, знизити собівартість комунальних послуг, а саме:

✧ здійснена реконструкція діючого енергогосподарства на спорудах водопостачання ВУВГ «Донець» та «Дніпро»;

✧ впроваджені тиристорні перетворювачі регулювання насосних агрегатів по всій системі подачі і розподілу води, включаючи насосні станції підвищення тиску води;

✧ впроваджено побудинковий облік споживання холодної та гарячої води в житлових будинках м.Харкова;

✧ встановлені глибинні насоси та багатотарифні лічильники електроенергії на багатьох об'єктах водопостачання області;

✧ улаштовано зонний облік електроенергії та захист електроавтоматики на свердловинах, замінено чимало глибинних насосів на менш енергоємні.

5.21 Херсонська область

Територія Херсонської області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (39,7%), малих річок Причорномор'я (31,3 %) та Приазов'я (29 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дніпро (довжина в межах області 110 км) з Каховським водосховищем; середні річки Інгулець, а також 18 малих річок.

В області налічується 31 водосховище.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, були найбільшими у 2007 р. - 1356 і найменшими - 958,6 млн. м³ у 2006 р. При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі поступово знизилась з 81,4 (у 2005 р.) до 63,1 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води були найбільшими у 2007 р. - 915,3 і найменшими - 610,4 млн. м³ у 2009р. (табл. 5.21.1 та рис. 5.21.1).

Таблиця 5.21.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	1000,00	958,60	1356,00	1080,00	1137,00
	підземна	81,40	77,60	78,00	72,43	63,11
	поверхнева	918,60	881,00	1278,00	1007,57	1073,89
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	610,4	907,4	915,3	678,2	759,9
	на господарсько-питні потреби	44,97	44,54	45,2	41,82	38,8
	на виробничі потреби	36,35	31,98	42,0	29,88	24,53
	на зрошення	523,27	519,5	856,6	594,0	686,9
	на сільськогосподарські потреби	5,81	3,48	2,58	3,24	2,7
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	77,78	53,6	54,0	50,2	45,95
	на господарсько-питні потреби	55,2	43,4	45,2	41,8	44,7
	на виробничі потреби	5,57	5,6	5,57	5,29	4,07
	на зрошення	22,0	1,23	0,24	0,27	0,1
	на сільськогосподарські потреби	2,01	3,3	3,01	3,0	0,33

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 7,4; 4,9; 4,9; 6,2 та 5,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 6; 3,5; 4,6; 4,4 та 3,2 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 85,7; 57,3; 93,6; 87,6 та 90,4 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 1; 0,4; 0,3; 0,5 та 0,4 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 77,78-45,95 млн. м³/рік і розподілялись таким чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 62; 81; 83,7; 83,3 та 97,3%;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 7,2; 10,4; 10,3; 10,5 та 8,9 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 2,6; 6,2; 5,6; 6 та 0,7 %.

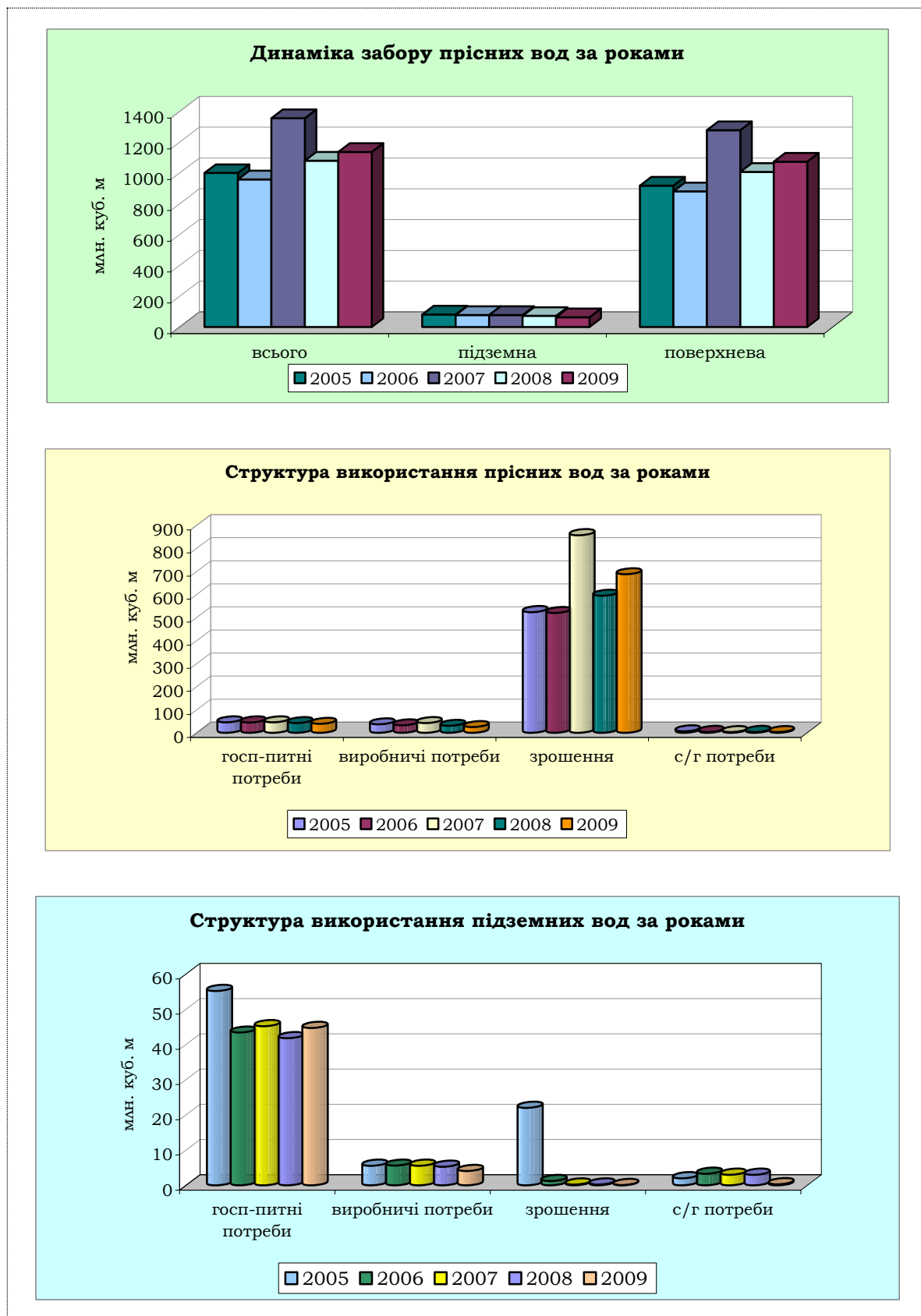

Рис. 5.21.1

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), змінювалась в діапазоні: в цілому по області - 14,8-16,5%; комунальних - 5,3-7,1 %; сільських - 9,1-9,6 % (рис. 5.21.2).

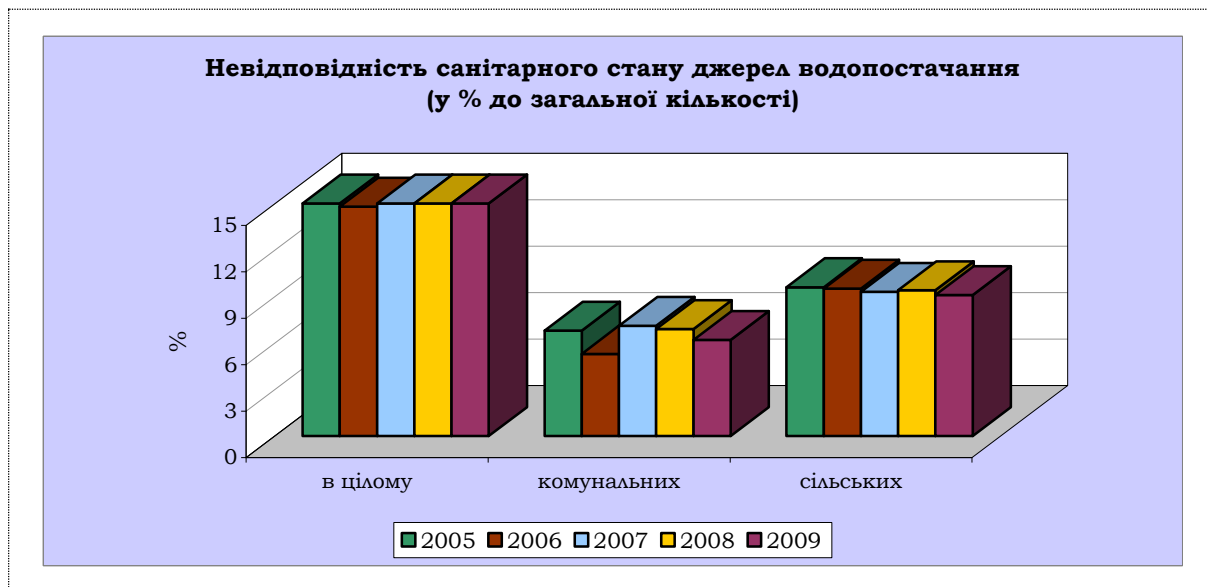

Рис. 5.21.2

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.21.2):

Таблиця 5.21.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	18,5	15,5	16	17,1	30,1
бактеріологічні	1,9	1,6	1,5	1,8	2,3
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні		22,0	23,1	22,4	22,1
бактеріологічні		4,8	4,8	4,8	4,8
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні					17,8
бактеріологічні					39

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 15,5-30,1 %; за бактеріологічними 1,5-2,3 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 22-23,1 %; за бактеріологічними - 4,8 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання у 2009 р. за санітарно-хімічними показниками - 17,8 %; за бактеріологічними 39 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання у 2005-2009 рр. зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб			337	339	364
на суму, тис. грн.					12345
Передано справ на розгляд до прокуратури				3	
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел			5	2	4

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином (рис. 5.21.3):

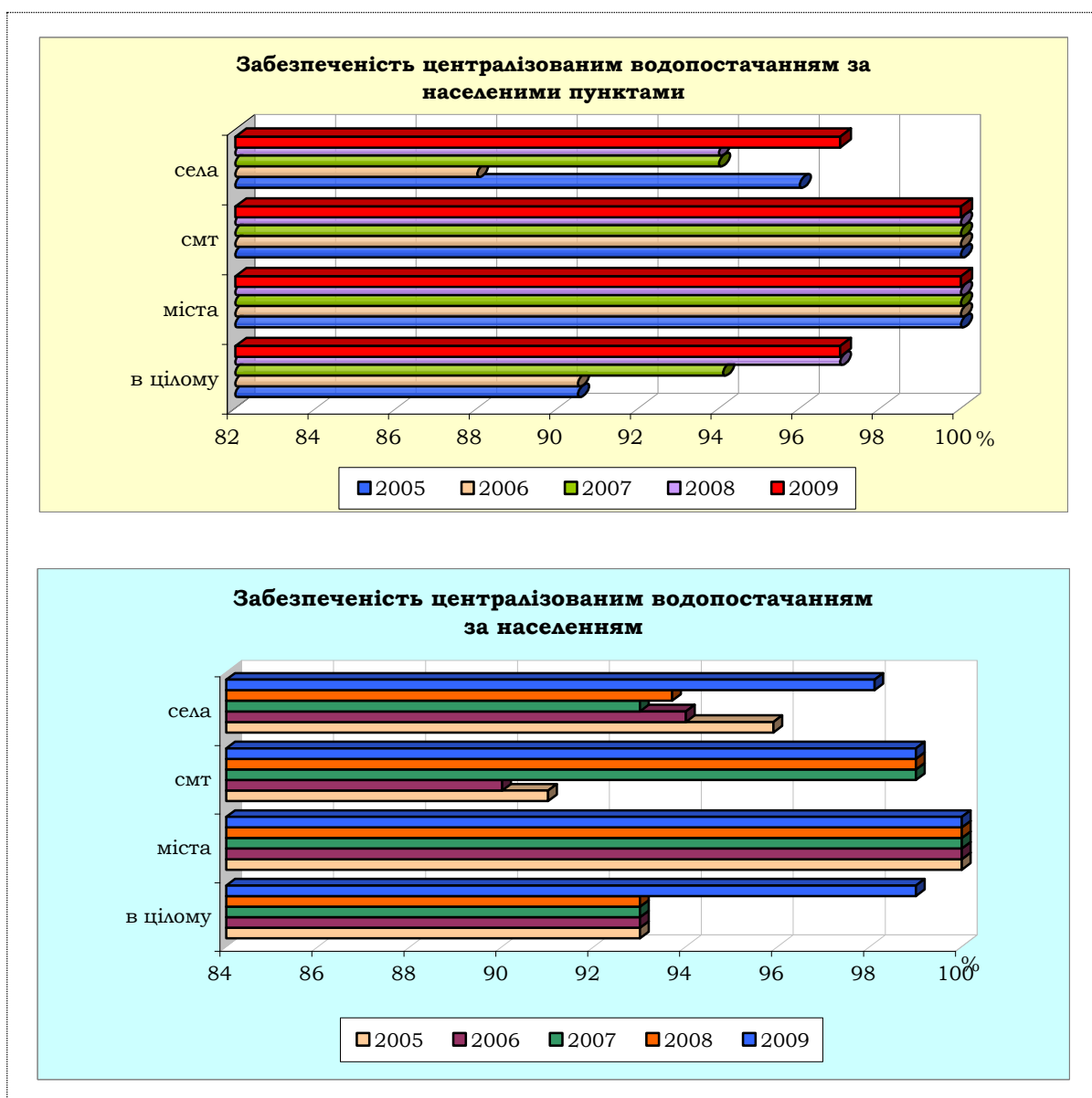

Рис. 5.21.3

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - збільшився з 90,5 до 97 %; у містах та смт - залишався на рівні 100 %; у сільських н/п - зріс з 96 до 97 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 93 до 99 %; у містах - залишився рівним 100 %; у смт - зріс з 91 до 99 %; у сільських н/п - з 95,9 до 98,1 %.

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005 р. - 43,2 %; у 2006 р. - 43,9 %; у 2007 р. - 44 %; у 2008 р. - 44,1 %; у 2009 р. - 45,6 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 18; 17; 17,2; 17,5 та 18,6 %.

Привізною питною водою користувалися: у 2005-2006 рр. - по 7,6 % населених пунктів і 1,8-1,3 % населення; у 2007 р. - 5,9 % та 1,3 %; у 2008 р. - 2,8 % та 1,5 %; у 2009 р. - 3 % та 1 %, відповідно.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області збільшилось з 170 до 176; у містах - з 174 до 175; смт знизилось з 174 до 170; сільських н/п - з 192 до 191 л/добу на людину (рис. 5.21.4).

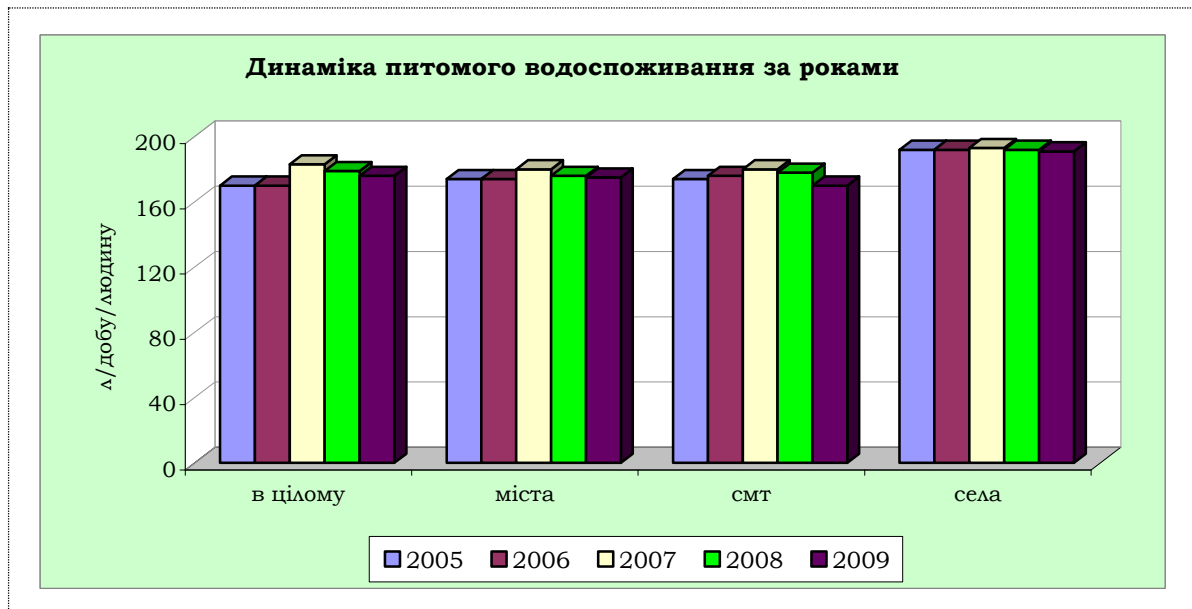

Рис. 5.21.4

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зменшилась з 327 до 316, при цьому спеціалізовані підприємства - з 316 до 305; багатоголузеві - залишились рівними 11 (рис. 5.21.5).

За формою власності - кількість комунальних підприємств знизилась з 326 до 315, державних не змінилась - 1.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів залишилась рівною 1; підземних зросла з 3628 до 3659;

- ♦ потужність водозаборів за цей період підвищилась на 14 млн. м³/рік - з 1142 до 1156 млн. м³/рік;

- ♦ у 2005 та 2007 рр. введено 2,1 та 16 млн. м³/рік нових потужностей;

- ◆ нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 45,3 млн. м³/рік.

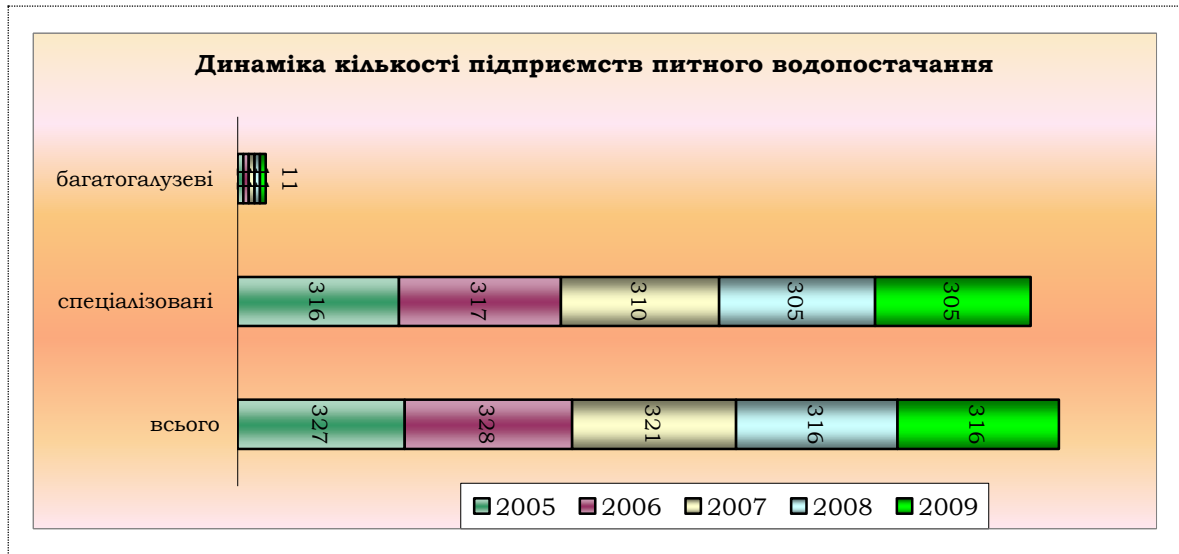

Рис. 5.21.5

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 100,1; 98,1; 81,6; 75,4 та 63,1 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної і знезараженої води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 0,6; 0,5; 0,5; 0,4 та 0,5 % (рис. 5.21.6).

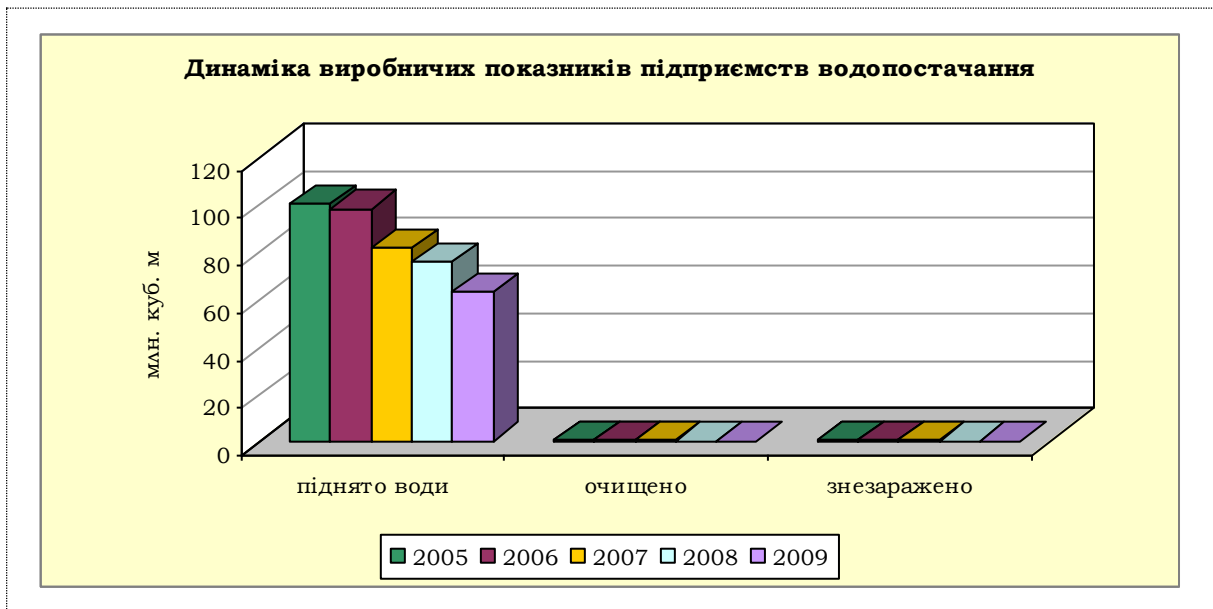

Рис. 5.21.6

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 30,1; 29,7; 26,8; 36,7 та 29,8 %, відповідно (рис. 5.21.7).

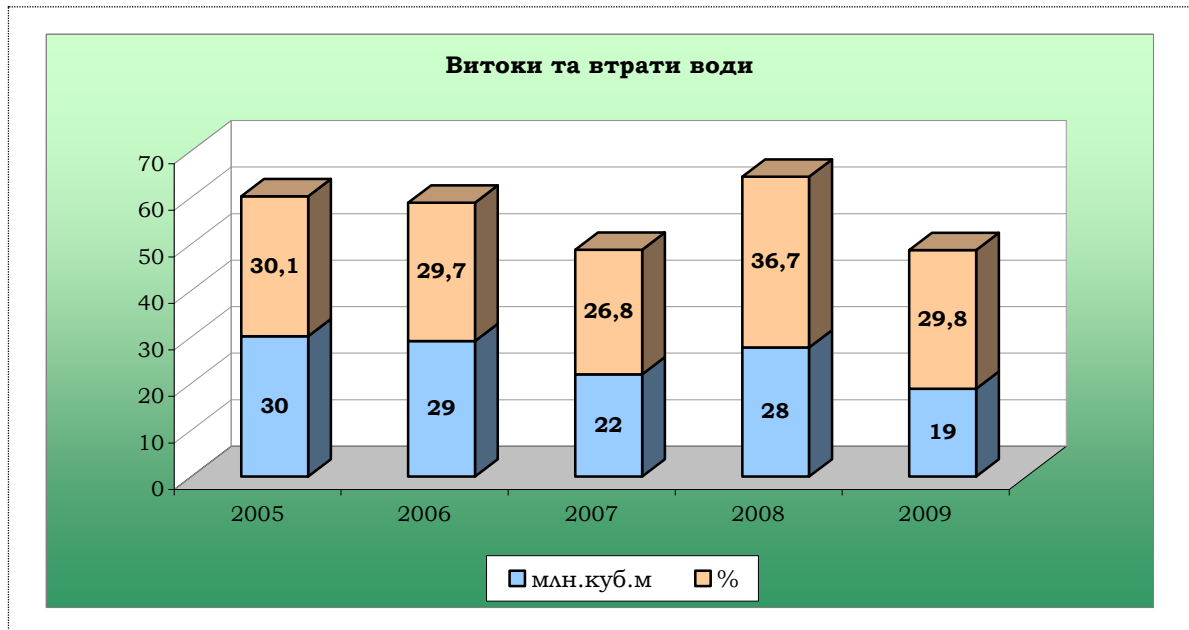

Рис. 5.21.7

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 59,9 до 37,8 млн. м³/рік; реалізація води населенню також зменшилась з 69,9 до 44,6 млн. м³/рік (рис. 5.21.8). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 84-90 %.

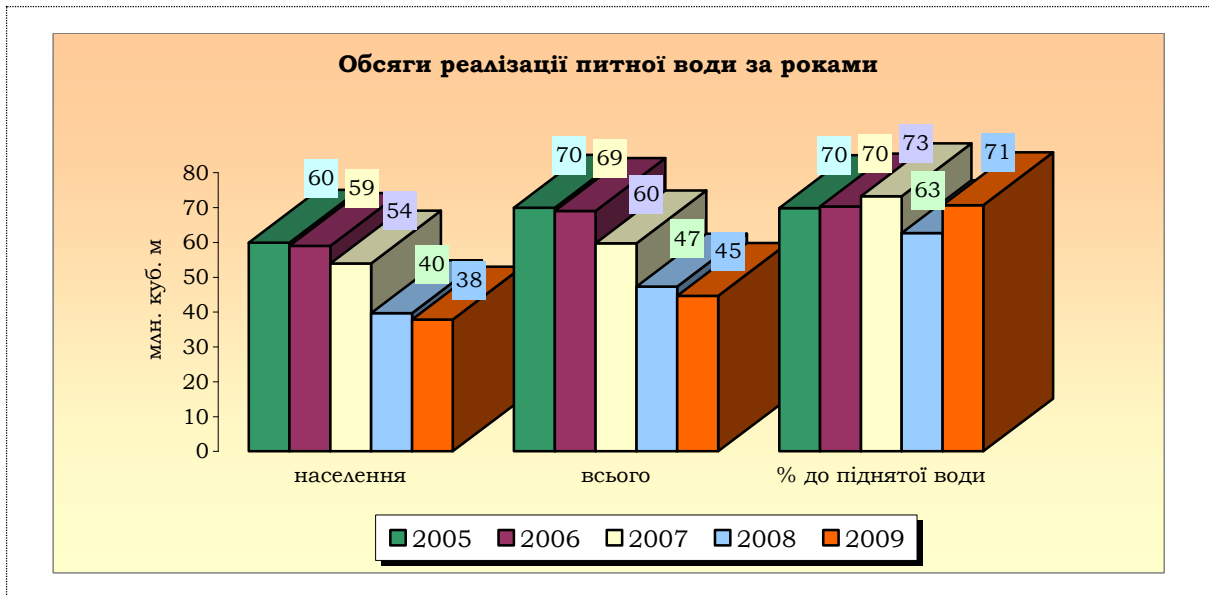

Рис. 5.21.8

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 205,2; 206,8; 207,2; 206,1 та 205,2 тис. м³/добу; «населення» - 197; 198; 195; 185,7 та 188,3 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 74,3 до 48,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витра-**

ти електроенергії у цей період знаходились у діапазоні 732-807 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.21.9).

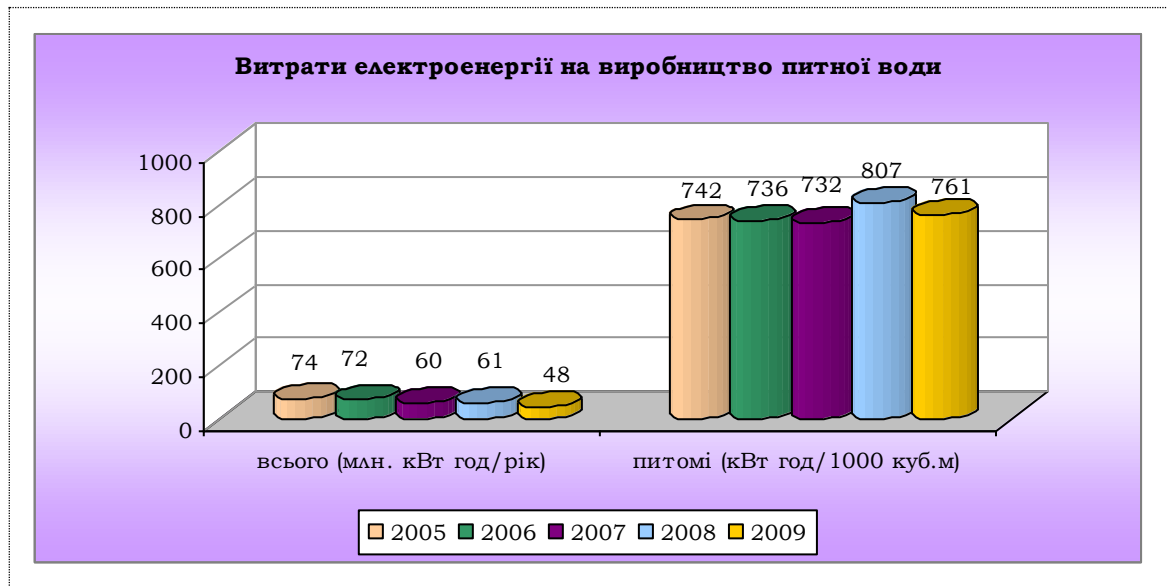

Рис. 5.21.9

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі періоду з 2005 по 2009 рр. зменшилась на 10 і дорівнювала 3641. При цьому кількість НС-I знизилась на 5 до 3625; НС-II - на 1 до 20; НС підкачування - на 4 до 35.

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років зменшилась з 491 (у 2005-2006 рр.) до 458,6 млн. м³/рік (у 2009 р.). При цьому співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки складало 14-15 % (рис. 5.21.10).

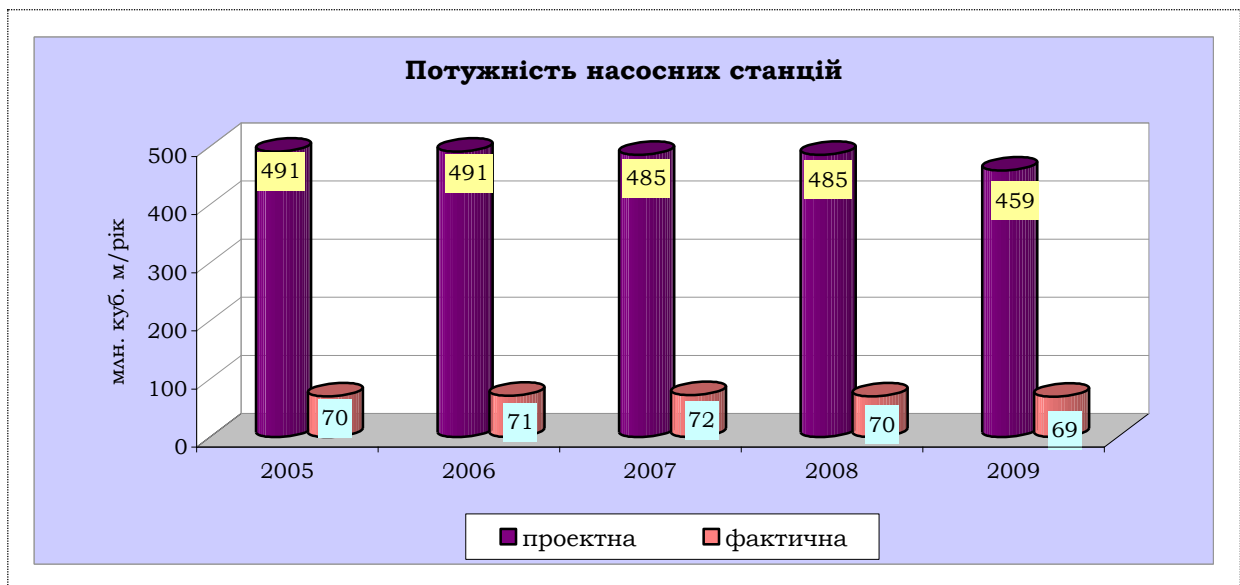

Рис. 5.21.10

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років не змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 98 %; НС-II та НС підкачування - по 1 % (рис. 5.21.11).

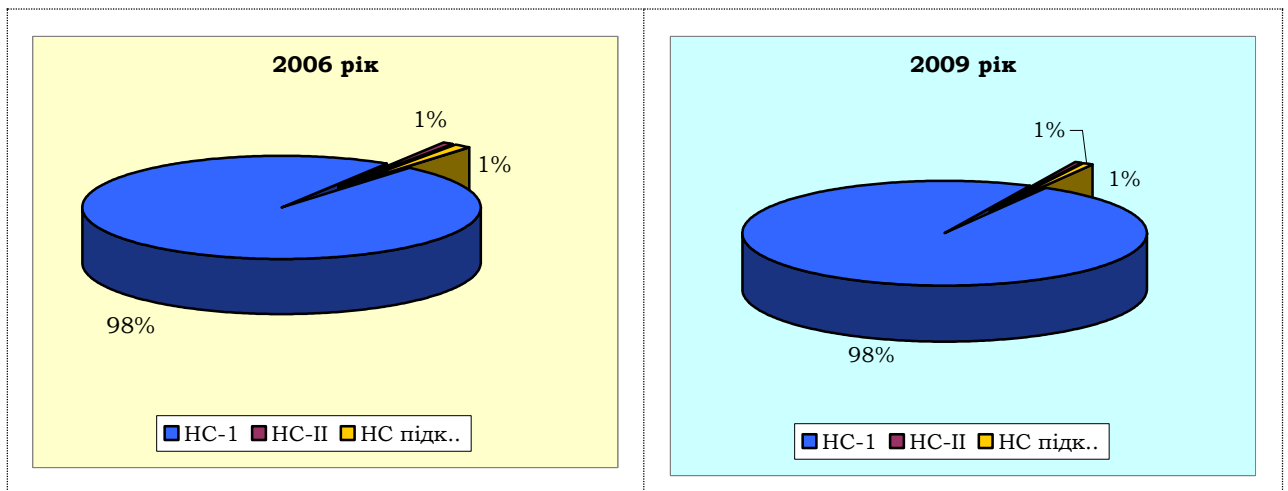

Рис. 5.21.11

Загальна кількість водопровідних насосів зменшилась за останні роки на 33 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 4317; частка насосів, які потребують заміни, кожен рік трохи збільшувалась і складала у відсотках до загальної кількості, відповідно: 58,6; 60,9; 62; 64,6 та 64,6 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 7,5; у 2006 р. - 6,6; у 2007 р. - 5,9; у 2008 р. - 3,7; у 2009р. - 2 % (рис. 5.21.12).

Рис. 5.21.12

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років скоротились на 100,5 км і становили у 2009 р. - 7911 км. У структурі мереж за ці роки ніяк змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжно-

сті мереж залишилась на рівні 25 %; внутрішньо кварталних мереж -22 %; вуличних мереж - 53 % (рис. 5.21.13).

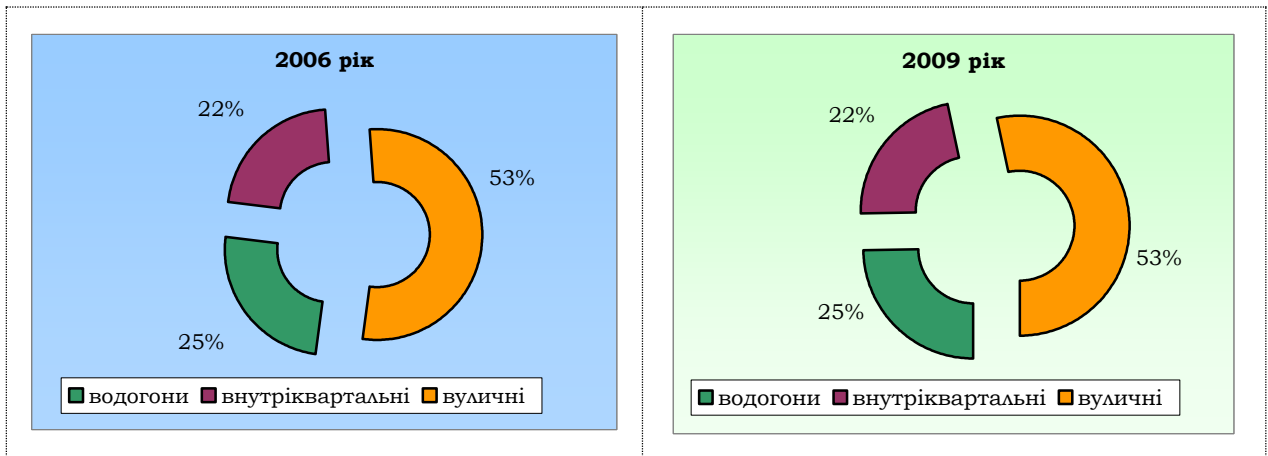

Рис. 5.21.13

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік характеризувався наступним чином: у 2005 р. - 28,6 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни; у 2006 р. - 14,6; у 2007 р. - 15,8; у 2008 р. - 16,1; у 2009 р. - 18,7 %. Реноваційні роботи практично не проводились: відповідно за роками було замінено лише: 2; 1,9; 0,2; 0,7; 0,3 % зношених труб (рис. 5.21.14).

Рис. 5.21.14

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 23384; 24189; 25011; 23588 та 24223; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 3,04; 3,06; 3,16; 2,98 та 3,06 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. не змінилась і становила 30 з сумарним об'ємом 53,7 тис. м³.

Чисельність водонапірних башт також залишилась незмінною - 1862 одиниць з загальним об'ємом 34,2 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 8455; у 2006 р. - 8426; у 2007 р. - 8393; у 2008 р. - 8393; у 2009 р. - 8244. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 211 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 16 %; у 2006-2007 рр. - по 17 %; у 2008 р. - 18 %; у 2009 р. - 19 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 3 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 64 % (рис. 5.21.15).

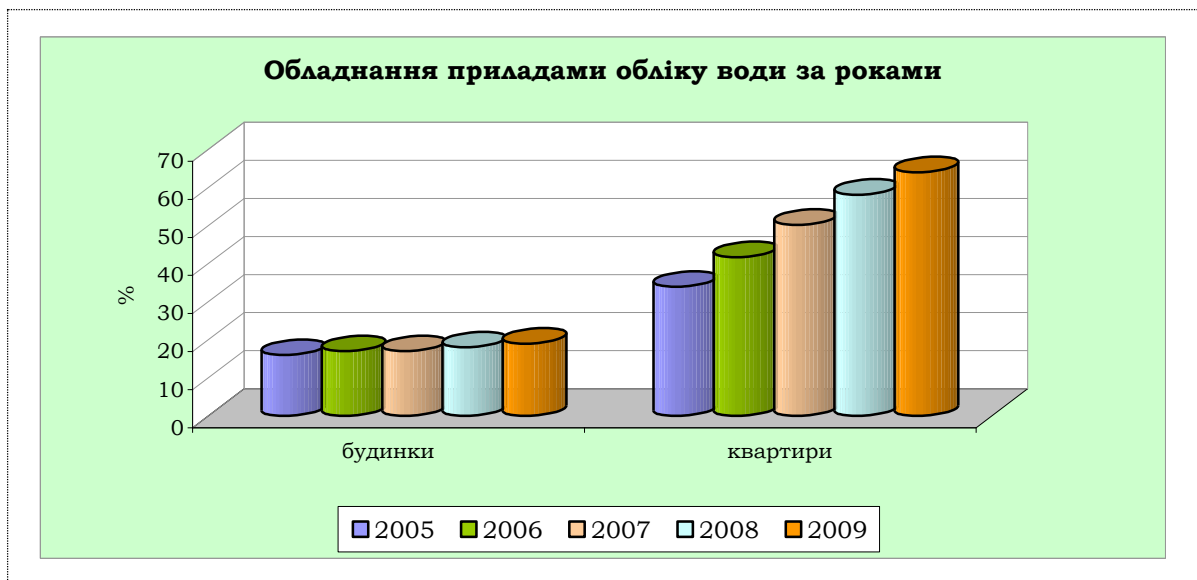

Рис. 5.21.15

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005-2006 рр. - по 1,81; у 2007 р. - 2,1; у 2008 р. - 2; у 2009 р. - 1,5 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 2,81; у 2007 р. - 2,98; у 2008 р. - 3,29; у 2009 р. - 4,54 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,5; у 2006 р. - 0,53; у 2007 р. - 0,91; у 2008 р. - 0,93; у 2009 р. - 1,33 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 2,68; у 2007 р. - 2,97; у 2008 р. - 3,29; у 2009 - 5,72 грн./м³ (рис. 5.21.16).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,39 (у 2005 р.) до 4,1 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 98; 101; 110; 120 та 126 %;
- ♦ для населення - 86; 100; 87; 88 та 68 %.

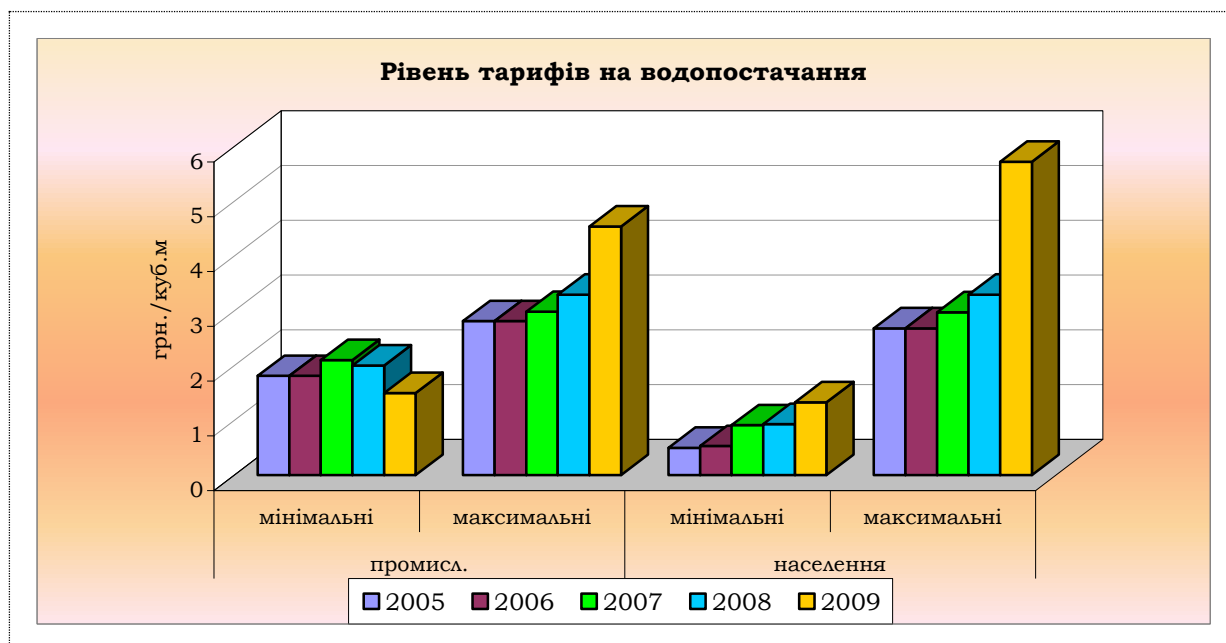

Рис. 5.21.16

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.21.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, мн. грн., у тому числі:	5,9	8,8	15,59	15,75	7,629
Будівництво нових об'єктів	0,4	1,45	2,36	2,99	
Продовження будівництва об'єктів	0,4		1,57	1,28	
Завершення будівництва об'єктів			2,87		
Реконструкція і модернізація об'єктів	0,68	2,98	4,6	2,8	5,36
Капремонт і відновлення стану об'єктів	3,02	3,3	1,64	5,3	
Науково-технічне і методичне забезпечення	0,1				
Паспортизація джерел і об'єктів	0,8				
Пошук джерел підземних вод та штучне поповнення їхніх запасів			0,9		
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз				0,8	2,269
Оснащення житлового фонду засобами обліку	0,8	1,07	1,65	0,4	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки санітарно-епідеміологічний стан систем централізованого питного водопостачання в цілому покращився: кількість систем, що не відповідали санітарним нормам, знизилась з 204 до 169. Основним фактором, який обумовив незадовільний стан систем водопостачання,

залишилась відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО). Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам була трохи нищю (табл. 5.21.4, рис. 5.21.17).

Таблиця 5.21.4

№	Найменування показника	кількість за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	204	204	177	165	169
	<i>невідповідність ЗСО</i>	201	194	167	160	163
	<i>відсутність ОС</i>	3	3	3	3	3
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>	194	182	160	150	151
	<i>через невідповідність ЗСО</i>	176	172	151	146	147
	<i>відсутність ОС</i>	2	2	2	2	2
	<i>відсутність знезараження</i>	2	2	2	2	2

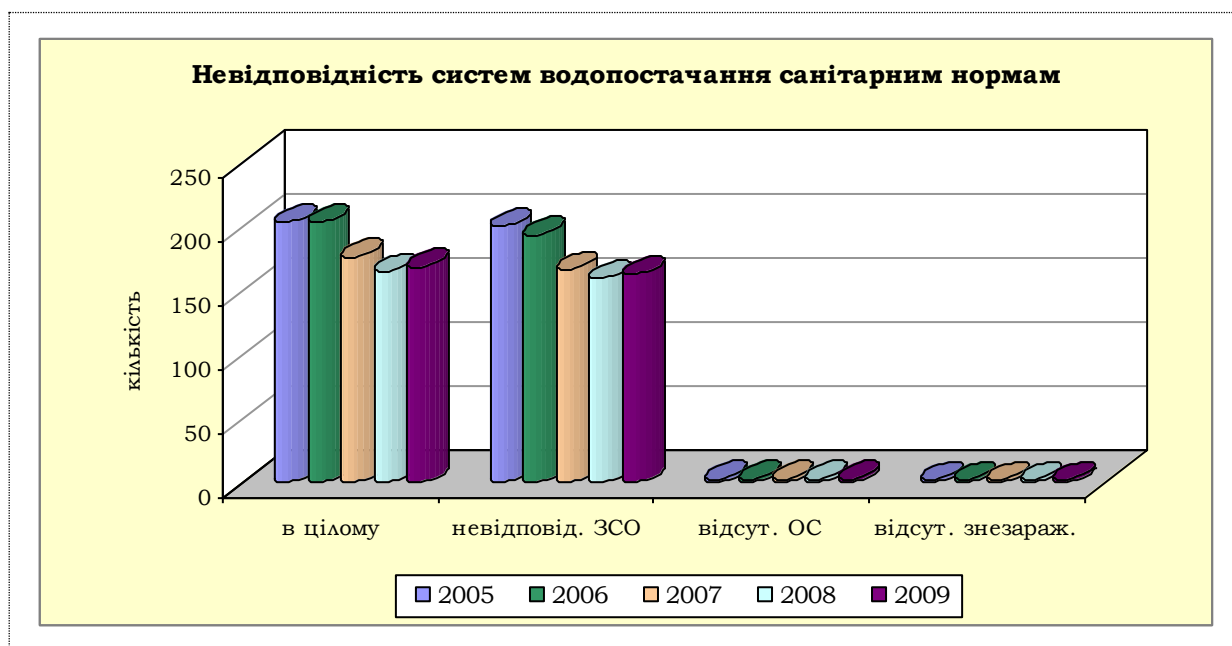

Рис. 5.21.17

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 15; 16; 16; 17 та 16 %.
- ♦ за бактеріологічними - 1,8; 1,7; 1,3; 1,8 та 1 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7; 7; 8; 9 та 9 %.
- ♦ за бактеріологічними - 2; 1,9; 1,5; 2 та 1,2 %.

Якість питної води у сільських централізованих системах водопостачання як за санітарно-хімічними, так і за бактеріологічними показниками була гіршою.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 16-31 %; за бактеріологічними 3,1-9,8 % (табл. 5.21.5).

Таблиця 5.21.5

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	15	16	16	17	16
	<i>бактеріологічними</i>	1,8	1,7	1,3	1,8	1
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	22	24	26	26	22
	<i>бактеріологічними</i>	3,1	2,6	2,3	2,8	1,7
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	22	31	22	28	16
	<i>бактеріологічними</i>	3,1	9,8	4,8	7,3	6,7
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	7	7	8	9	9
	органолептичними	4,5	4,7	5,7	6,5	6,5
	загальною мінералізацією	2	2	2,3	3	3
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	2	1,9	1,5	2	1,2
	колі-індексом	1,5	1,3	1	1,4	0,8
колі-індексом 20 і більше	0,5	0,6	0,5	0,6	0,3	

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 4471 до 3792 (табл. 5.21.6).

Таблиця 5.21.6

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	4471	4763	4998	4492	3792
Об'єкти з порушенням санітарних норм	204	204	177	165	169
Питома вага порушень санітарних норм, %	18	19	16	15	16
Накладено штрафів	238	230	289	277	286
<i>з них отримано</i>	196	198	248	265	259
Справи, направлені у слідчі органи	1	1		1	
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>	1	1		1	
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	104	52	48	62	28
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	104	52	48	62	28
<i>постійно</i>	12	6	5	2	2
<i>тимчасово</i>	92	46	43	60	26
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	22	22	25	86	103

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінювався і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - 4,7 %; для міст - 100%; для смт - 47 %; для сільських н/п - 1,5 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - 47,2 %; для міст - 100 %; для смт - 40,3 %; для сільських н/п - 1,3 % (рис. 5.21.18).

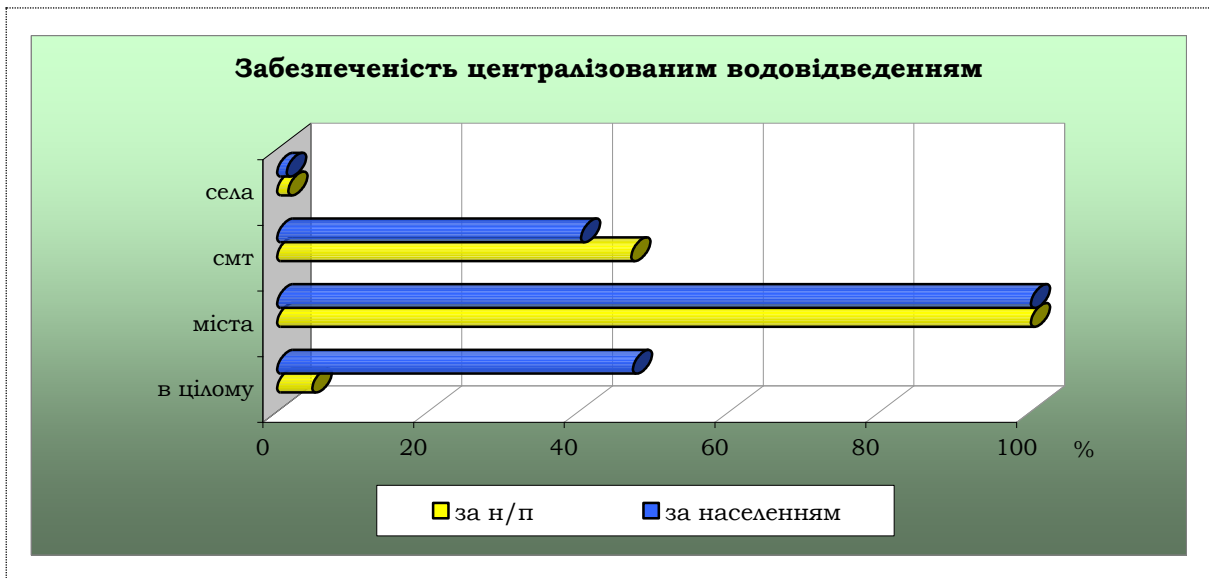

Рис. 5.21.18

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 171-172; для міст - 170-181; для смт - 170-178; для сільських н/п - 56-50 л/добу на людину (рис. 5.21.19).

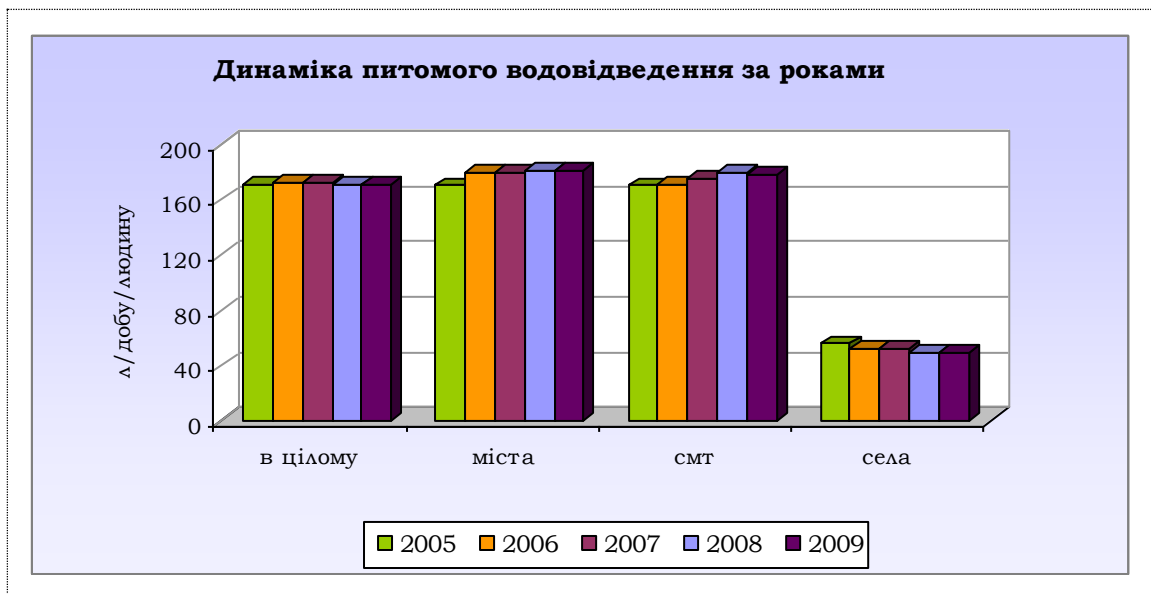

Рис. 5.21.19

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 38,1; у 2006 р. - 35,8; у 2007 р. - 35,8; у 2008 р. - 32,7; у 2009 р. - 29,9 млн. м³/рік. В ці роки очищенню піддавалось майже 99-96 % всіх стічних вод; біля 96 % - пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено в останні роки було 5,5; 5,9; 5,6; 7 та 7,7 %, відповідно (рис. 5.21.20-5.21.21).

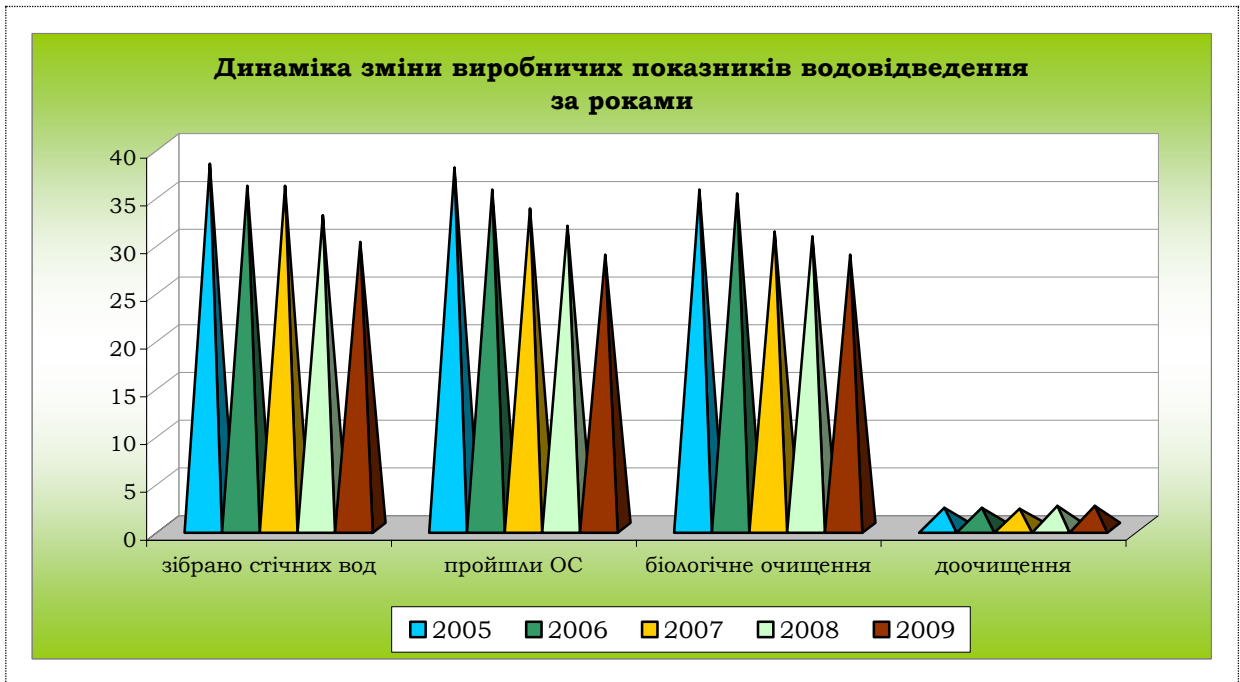

Рис. 5.21.20

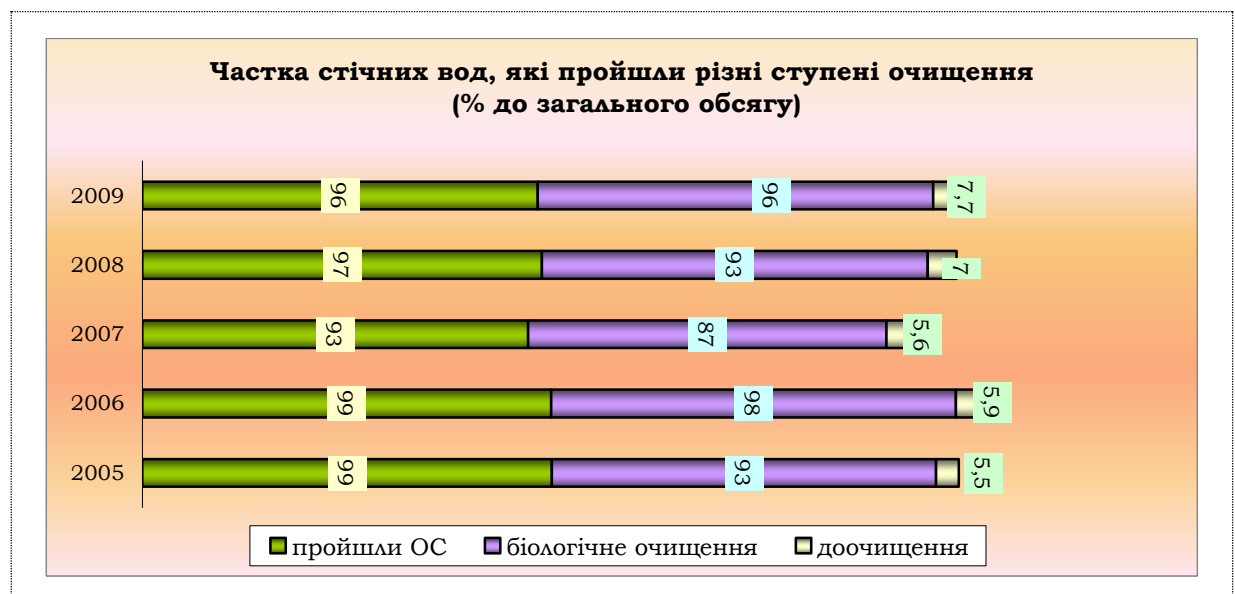

Рис. 5.21.21

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 33,1 до 25,1 млн. кВт·год/рік.

Питомі витрати електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 869; 927; 1154; 864 та 839 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.21.22).

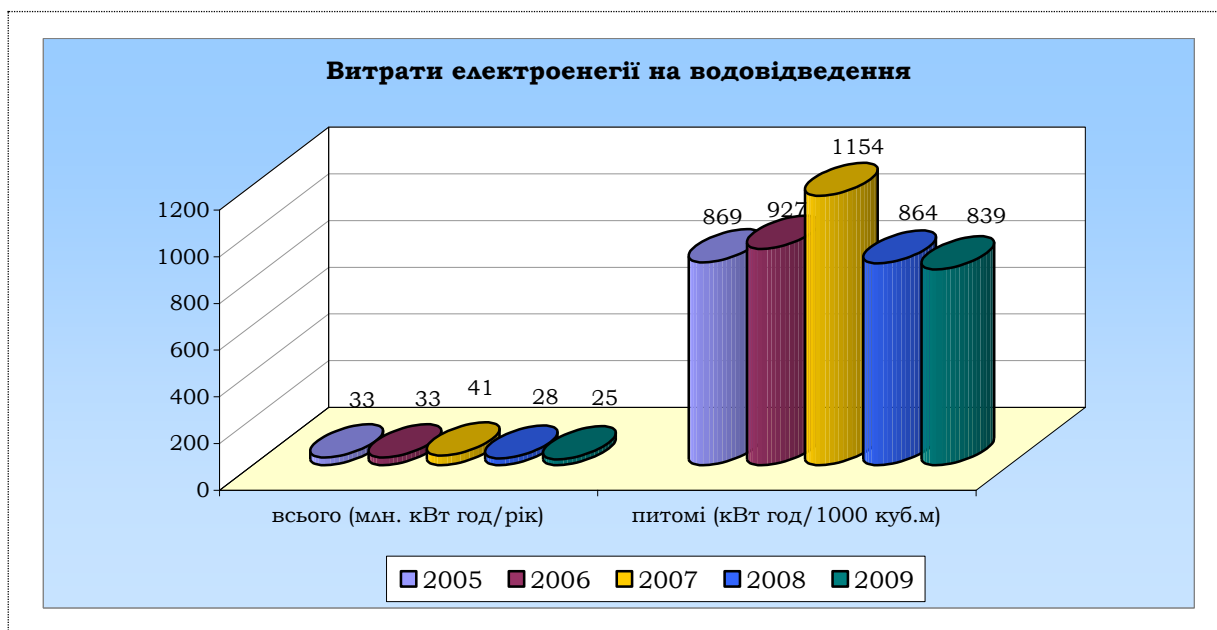

Рис. 5.21.22

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. зменшилась з 81 до 77.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знизилось з 27,5 до 20 % (рис. 5.21.23).

Рис. 5.21.23

Загальна кількість каналізаційних насосів зменшилась за останні роки на 44 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 168; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 26,9; у 2006 р. - 33,5; у 2007 р. - 44,1; у 2008 р.

- 70; у 2009 р. - 70,2; з них протягом року було замінено, відповідно: 26,3; 16,9; 16,5; 8,4 та 3,4 % (рис. 5.21.24).

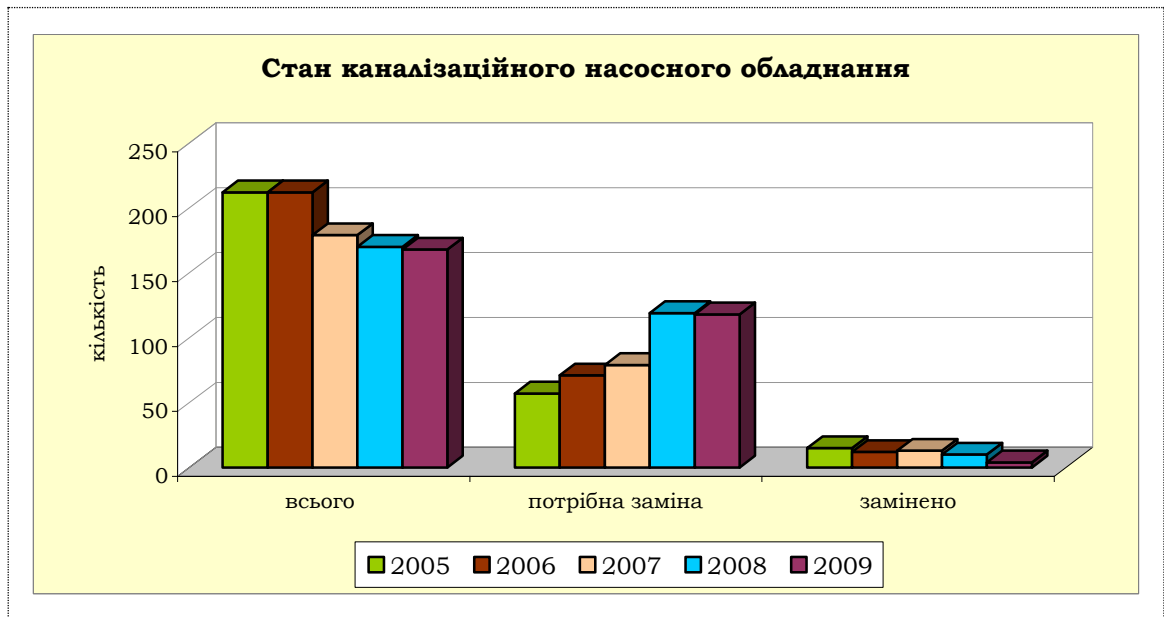

Рис. 5.21.24

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років знизилась на 4 до 49; з них потребували реконструкції 41 - 2005 р.; 32 - у 2009 р. (рис. 5.21.25).

Рис. 5.21.25

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005 р. дорівнювала - 358, у 2009 р. - 356,4 млн. м³/рік; а фактична завантаженість - 35 та 35,6 млн. м³/рік, відповідно (рис. 5.21.26). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило: у 2005-2006 рр. - 9,8 %; у 2007-2009 рр. - 10 %.

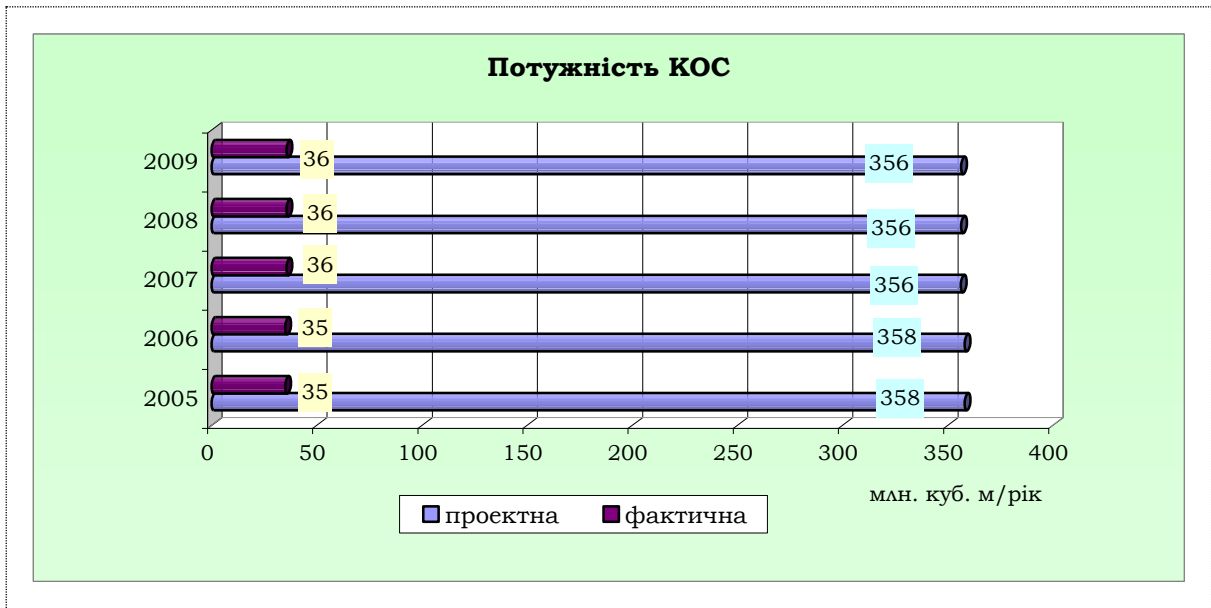

Рис. 5.21.26

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зменшились на 249,4 км і становили у 2009 р. - 922 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зростає на 8 до 49 %; напірних колекторів - побудовано 7 %; внутрішньо кварталних мереж збільшилась на 3 до 28 %; вуличних мереж зменшилась 18 до 16 % (рис. 5.21.27).

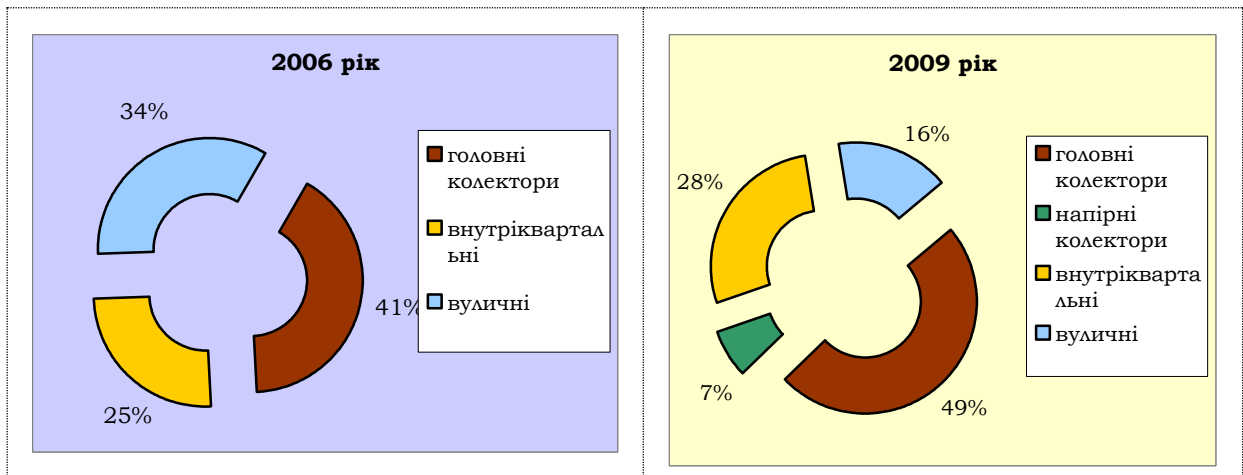

Рис. 5.21.27

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався, особливо в останні два роки; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005-2007 рр. - по 36; у 2008 р. - 45,1; у 2009 р. - 48,6 %; з них було замінено у 2008 р. - 0,2; у 2009 р. - 0,5 % (рис. 5.21.28).

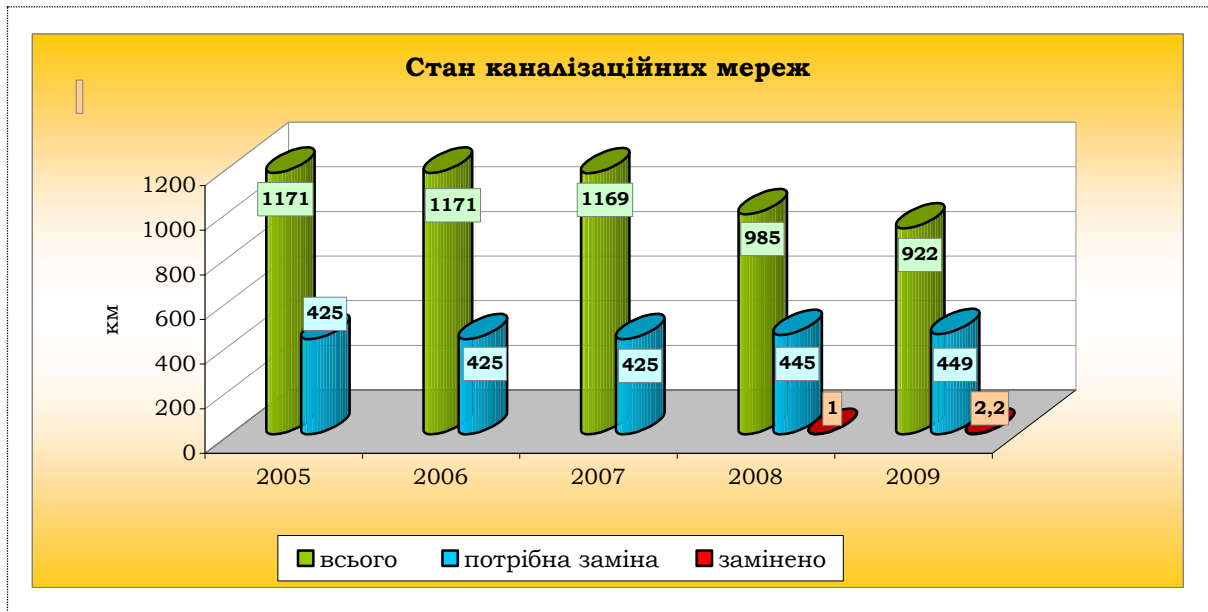

Рис. 5.21.28

Кількість аварій на каналізаційних мережах постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 289 аварій, у 2006 р. - 280; у 2007 р. - 316, у 2008 - 341; у 2009 р. - 814. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 525 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 0,24, 0,2; 0,3; 0,3 та 0,9.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.21.29).

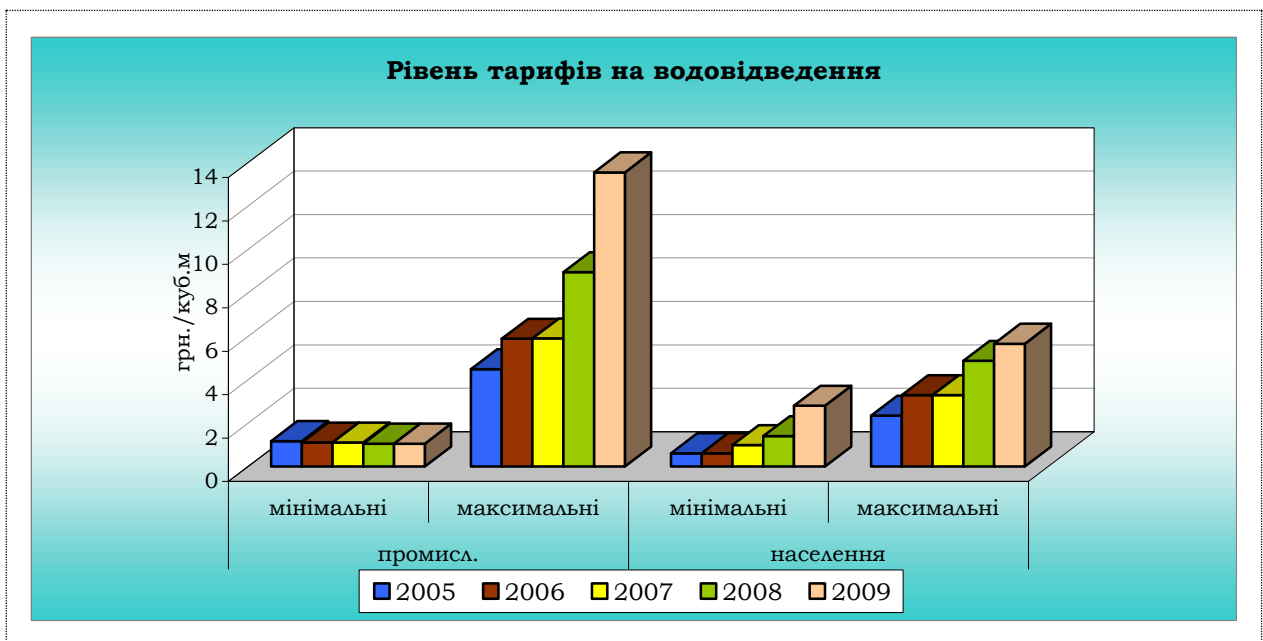

Рис. 5.21.29

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 1,17; у 2006-2007 рр. - по 1,1; у 2008-2009 рр. - по 1,05 грн./м³; максимальні тари-

фи - у 2005 р. - 4,48; у 2006 р. - 5,88; у 2007 р. - 5,9; у 2008 р. - 8,95; у 2009 р. - 13,54 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005-2006 рр. - 0,61; у 2007 р. - 0,99; у 2008 р. - 1,4; у 2009 р. - 2,8 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р.- 2,34; у 2006-2007 рр. - по 3,29; у 2008 р. - 4,86; у 2009 р. - 5,65 грн./м³.

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла в цілому по області з 1,86 (у 2005 р.) до 5,64 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 104, 109, 112, 124 та 129 %;
- ♦ для населення - 79, 90; 73, 100 та 75 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.21.7

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:			4714,2		
Будівництво нових об'єктів			3119		
Продовження будівництва об'єктів			297,8		
Реконструкція і модернізація об'єктів			1297,4		

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.21.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	26	16	16	13	8
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	31	32	33	37	22
2.1	Без очищення					
	всього	9	1	1	1	1
	господарсько-побутових	9	1	1	1	1
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	6	5	5	5	5
	господарсько-побутових	5	5	5	5	5
	промислових	1				
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього		85,92	90,27	90,08	70,08
	нормативно чистих без очищення		51,53	50,23	59,41	42,87
	нормативно очищених		6,539	28,62	28,25	26,38
	недостатньо очищених		26,13	0,844	0,713	0,795
	неочищених		1,72	10,57	1,706	0,027

3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік				
	всього	85,92	90,27	90,08	70,08
	нормативно чистих без очищення	51,53	50,23	59,41	42,87
	нормативно очищених	6,539	28,62	28,25	26,38
	недостатньо очищених	26,13	0,844	0,713	0,795
неочищених	1,72	10,57	1,706	0,027	

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.21.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	2	2	2	2	2
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>					
	<i>за мікробіологічними показниками</i>					
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	45	45	46	46	44
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	81	84	69	133	82
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	141	93	73	76	424

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.21.10

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	12	16	16	10	8
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	6	3	10	3	2

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

На кінець 2009 року на Іванівському груповому водопроводі збудовано: 95 км магістральних водоводів і 43,4 км внутрішньоселищних мереж; насосні станції I та II підйому, 6 насосних станцій підкачки; хлораторну, електролізну, комплекс очисних споруд; інші виробничі споруди. За період з 2006 по 2009 роки на будівництво зазначених об'єктів освоєно 21,2 млн. грн. з державного бюджету. Це дало можливість забезпечити централізованим водопостачанням мешканців 9 сіл Іванівського та Нижньосірогозького району із запланованих 20. Для подачі питної води в інші села районів необхідно побудувати насосну станцію, 40 км магістрального водопроводу та 176 км внутрішньоселищних мереж.

З 2000 року в області зовсім припинили роботу біля 60 сільських водопроводів, на яких потребують реконструкції насосно-силове обладнання та свердловини. Ці водопроводи не працюють декілька років через демонтаж ліній електропередач, насосних станцій тощо.

Збільшилася кількість населених пунктів, водопроводи яких взяті на обслуговування спеціалізованим підприємством «Асоціація «Херсонськомунсервіс». Для ефективної роботи з експлуатації та ремонту водопровідних споруд необхідно забезпечити райсількомунгоспи технікою, обладнанням, кваліфікованими фахівцями.

По м.Херсону через відсутність необхідної кількості джерел для господарсько-питного водопостачання дефіцит питної води взимку становить понад 10, а у весняно-літній період зростає до 30-40 тис. м³/добу. При такому загрозливому стані справ з джерелами питного водопостачання у місті, в останні роки міськвиконкомом не вирішується проблема щодо пошуку альтернативних джерел водопостачання.

Згідно з розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 02 січня 2001 року № 27 «Про регіональну комплексну програму першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачанням у 2001- 2005 роках і прогноз до 2010 року» визначено 36 сільських населених пунктів, які мають високу мінералізацію питної води і, в першу чергу, повинні бути забезпечені водою гарантованої якості. Це розпорядження на даний час виконується недостатньо через відсутність коштів.

Розроблені і виконуються Програма науково-технічного та інноваційного розвитку об'єктів Новокаховського КП «Міський водоканал» на 2005-2010 роки, Програма покращення стану справ з надання населенню міста Херсона послуг з водопостачання та водовідведення (затверджена рішенням міськради від 25.07.03 №328). У 2004 році зроблено енергетичний аудит ВУВКГ м.Херсона по власній методиці, узгодженої з Держкоменергозбереження України з врахуванням вимог Державного стандарту. Виконано детальне вивчення та аналіз енергоспоживання усіх технологічних процесів та обладнання. Енергоаудит зроблений з врахуванням аналізу досліджень фірми „RAMBOLL” (Данія), яка у рамках програм ЄБРР виконує роботи по реформуванню та модернізації систем муніципального водозабезпечення і водовідведення ряду міст України, а також з врахуванням Програми розвитку водозабезпечення та водовідведення м. Херсона на період до 2010 року. Велика увага у роботі приділена методиці замірів енергоефективності кожного спорудження, які повинна виконувати створювана служба енергоменеджмента. Весь комплекс результатів енергоаудита покладено в основу «Програми енергозбереження ВУВКГ м. Херсона на період до 2010 року».

В області прийнято програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства Херсонської області на 2010-2014 роки, затверджена рішенням обласної ради від 14.05.2010 року № 1297.

Для поліпшення ситуації з питань водозабезпечення та водовідведення в регіоні обласною державною адміністрацією відповідно до Закону України "Про Загальнодержавну програму "Питна вода України" на 2006-2020 роки" в області діє програма "Питна вода Херсонщини" на 2006-2020 роки. Усього за Програмою до 2020 року (за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел) передбачено освоєння 533619 тис. грн., у т.ч. з обласного бюджету - 9070 тис. грн.

У 2006 році за рахунок коштів обласного бюджету на виконання заходів Програми було виділено та освоєно 2660,7 тис. грн., а також освоєно 11112,0 тис. грн. субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток регіонів. Всього за рахунок усіх джерел фінансування на виконання заходів, передбачених програмою "Питна вода Херсонщини", освоєно 18968,94 тис. грн. (89,2 % від запланованого).

У 2007 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам виділено та освоєно на розвиток та реконструкцію об'єктів водопостачання і водовідведення 9782,09 тис. грн. За рахунок обласного бюджету виконані роботи на об'єктах водопостачання та водовідведення на суму 2027,971 тис. грн. Всього за рахунок усіх джерел фінансування на виконання завдань програми освоєно 15910,791 тис. грн. (74,9 %).

У 2008 році фінансування Програми здійснювалося за рахунок: коштів державного бюджету (субвенції та цільові програми) 2912,75 тис. грн., обласного бюджету - 729,7 тис. грн., районних бюджетів - 2082,4 тис. грн., місцевих бюджетів - 10315,45 тис. грн., власних коштів підприємств - 2083,5 тис. грн., коштів асоціації «Херсонськомунсервіс» - 161,4 тис. грн., програми будівництва II черги Іванівського групового водоводу - 10500 тис. грн. Всього за рахунок усіх джерел фінансування на виконання завдань програми освоєно 15748,7 тис. грн. (64,8 %).

У 2009 році на виконання заходів програми виділено і освоєно 16237,6 тис. грн. (64,6%). Кошти за рахунок державного та обласного бюджетів не виділялися. З районних бюджетів виділено - 1015,3 тис. грн., місцевих бюджетів - 10578,9 тис. грн., використано власних коштів підприємств - 3116,1 тис. грн., за рахунок інших надходжень освоєно - 1527,5 тис. грн.

Всього за період 2006-2009 роки освоєно 66866,0 тис. грн. (72,7 %), у т.ч. з обласного бюджету - 5418,4 тис. грн. (224 %).

Основними проблемними питаннями, які потребують невідкладного фінансування, в Херсонській області на наступні роки, визначено: будівництво та реконструкція очисних споруд у населених пунктах області; реконструкція Північного та Південного каналізаційних колекторів у м.Херсоні; встановлення будинкових приладів обліку холодної води; реконструкція ВНС, водогонів, водозабірних свердловин, КНС, КОС тощо.

5.22 Хмельницька область

Територія Хмельницької області розташована в межах басейнів Дніпра (40 %), Дністра (38 %) та Південного Бугу (22 %). Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Дністер (довжина в межах області 157 км) та Південний Буг (126 км); середні річки Случ, Горинь, Збруч, а також 3109 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 61 водосховище.

Джерела питного водопостачання

За останні роки обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 53,3 (у 2006 р.) до 49,12 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 45,3 (у 2006 р.) до 38,47 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 43,2 (у 2006 р.) до 33,15 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.22.1 та рис. 5.22.1).

Таблиця 5.22.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього		52,3	52,3	51,13	49,12
	підземна		45,3	43,9	42,55	38,47
	поверхнева		7,0	8,4	8,6	10,7
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього					
	на господарсько-питні потреби		35,2	33,8	33,64	33,15
	на виробничі потреби		43,2	40,1	39,48	37,06
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього					
	на господарсько-питні потреби		26	26	25,1	23,5
	на виробничі потреби		4,9	4,5	4,5	4,5

Структура використання води протягом 2006-2009 років змінювалась наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 35,2; 33,8; 33,64 та 33,15 млн. м³/рік;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 43,2; 40,1; 39,48 та 37,06 млн. м³/рік.

Загальні обсяги використання підземних вод в останні роки коливались в діапазоні 23,5-26 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 26; 26; 25,1 та 23,5;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 4,9; 4,5; 4,5 та 4,5 млн. м³/рік.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам, змінювалась в діапазоні 26-28.

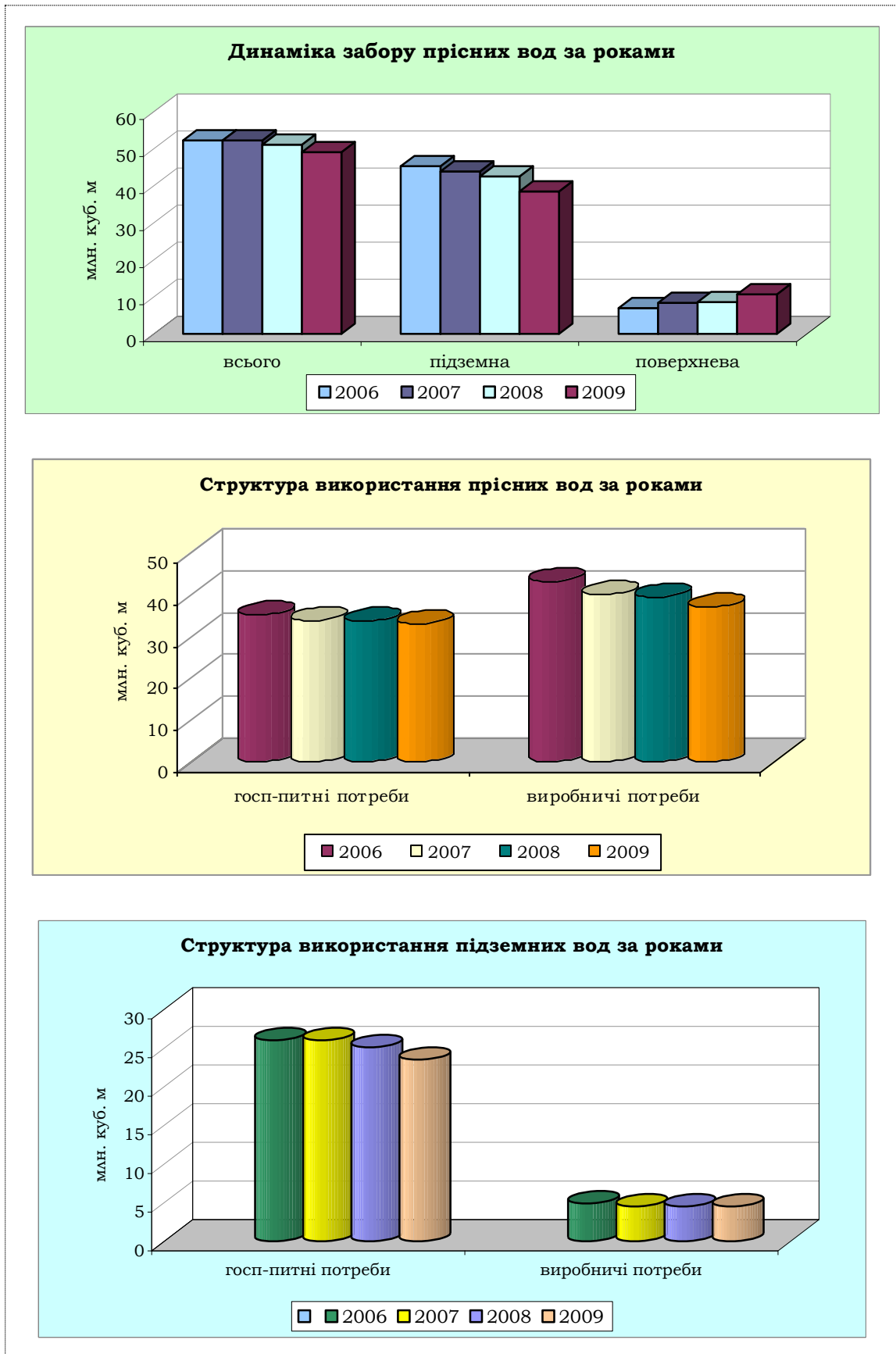

Рис. 5.22.1

Якість води джерел питного водопостачання. Відсоток відхилень досліджень питної води із джерел централізованого та децентралізованого господарського питного водопостачання за останні 5 років знаходився майже на одному рівні. В бактеріологічному відношенні підземні води чисті і якість води із артезианських розвіданої мережі відповідає встановленим санітарно-гігієнічним вимогам.

Багаторічна практика експлуатації водозабору показала, що якість води зберігається в цілому практично незмінною, а хімічний склад води відповідає природному стану. Коливання компонентного складу підземних вод обумовлено природними факторами і техногенними навантаженнями, але вони незначні. На фоні оптимальної концентрації хімічних компонентів в підземних водах відзначається підвищений вміст заліза і знижений фтору.

Якість води із індивідуальних джерел децентралізованого водопостачання залежить від санітарно-технічного стану криниць, надходження в них поверхневих стоків.

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області практично не змінився і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* у містах та смт - по 100 %; у сільських н/п - 14 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - 53 %; у містах - 85 %; у смт - 53%; у сільських н/п - 23 % (рис. 5.24.2).

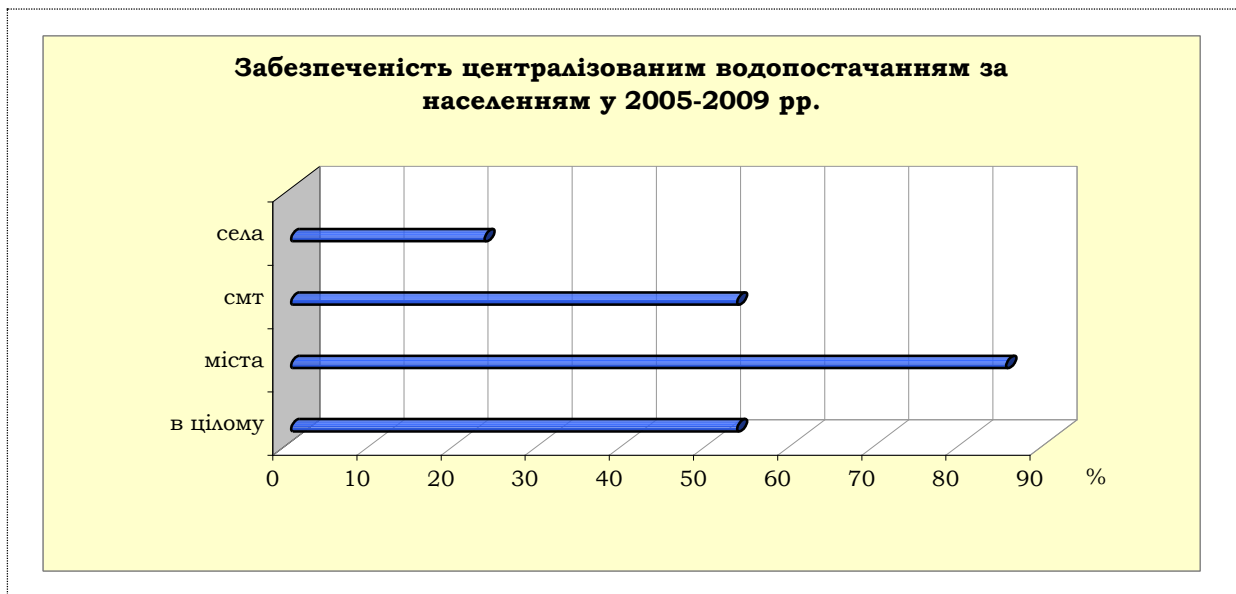

Рис. 5.22.2

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2006 р. - 0,1 %; у 2007 р. - 1,3 %; у 2008 р. - 14 %; у 2009 р. - 16 %.

Питоме водоспоживання з 2006 по 2009 роки знижувалось у містах - з 203 до 200; у смт збільшувалось - з 161 до 164 л/добу на людину (рис. 5.22.3).

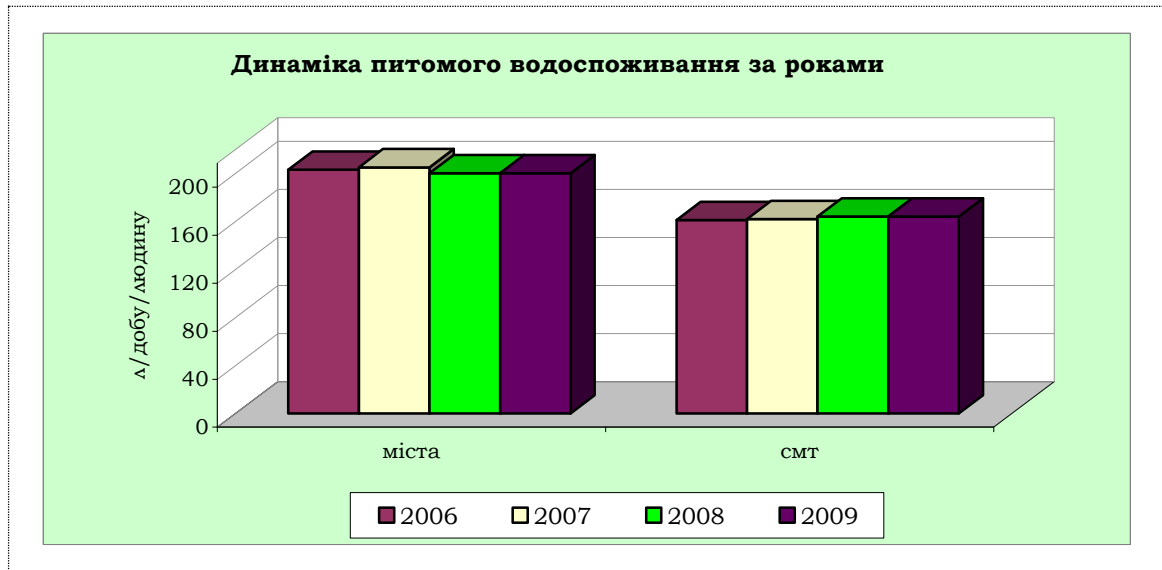

Рис. 5.22.3

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2007-2009 років складала: всього по області - 42; з них спеціалізовані - 22; багатогалузеві - 13; відомчі - 7.

За формою власності: кількість комунальних підприємств - 36; інших форм - 6.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. практично залишилися без змін. Чисельність поверхневих водозаборів - 2; підземних - 185; окремих свердловин - 185. Їх потужність за цей період підвищилася приблизно на 1 млн. м³/рік - з 176,17 до 177,13 млн. м³/рік. Нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 2,03 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у 2006-2009 рр. зросла: підземних - з 7650 до 7708; окремих свердловин - з 14 до 26.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2006-2009 рр., становили, відповідно за роками, 42,41; 43,78; 43,72 та 43 млн. м³/рік. (рис. 5.22.4). При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 16,1; 15,9; 16 та 16,9 %. Вся піднята вода знезаражувалась

Витоки та втрати питної води у 2008-2009 рр. в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 28 та 29,7 %, відповідно (рис. 5.22.5).

Обсяги реалізації питної води протягом 2006-2009 рр. дорівнювали, відповідно: 30,87 млн. м³/рік або 72,8 % (до піднятої води); 30,13 та 68,8; 31,38 та 71,8; 30,29 та 70,4 %. Населенню було реалізовано: 24,87 та 58,7; 25,56 та 58,4; 25,33 та 57,9; 24,58 млн. м³/рік та 57,1 %, відповідно (рис. 5.22.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 81-85 %.

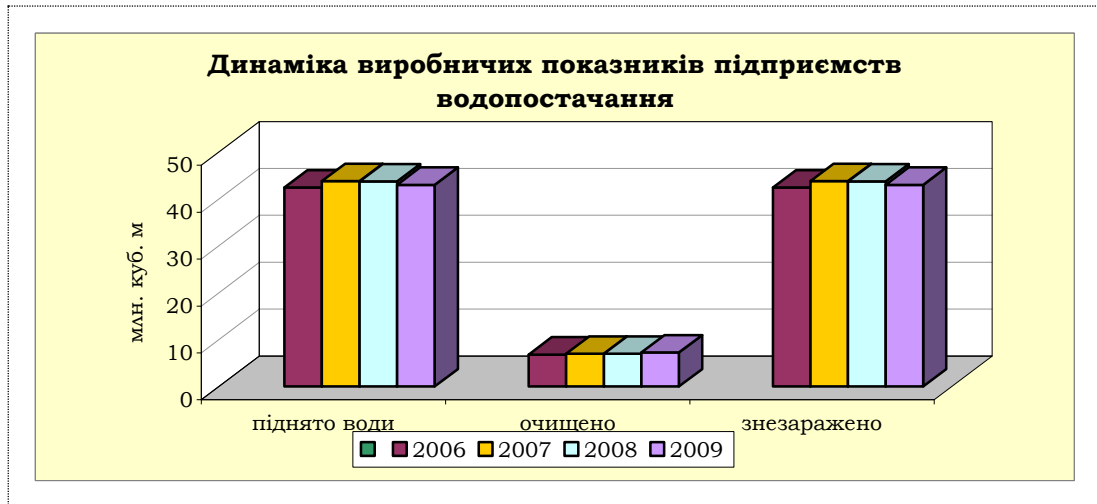

Рис. 5.22.4

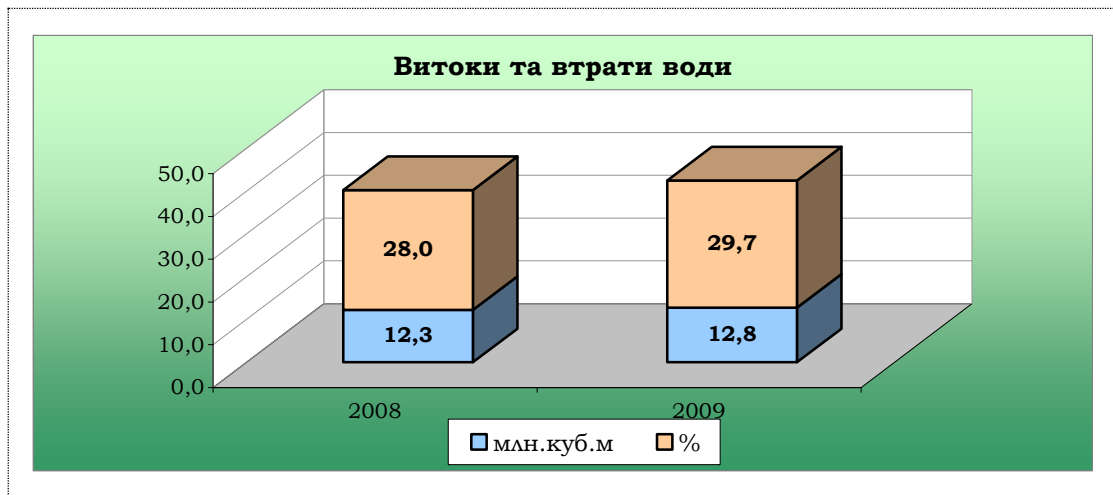

Рис. 5.22.5

Рис. 5.22.5

Середньодобова подача питної води протягом останніх років становила: за категорією «усі споживі» - 97,3; 96,8; 98 та 98,3 тис. м³/добу; «населення» - 45; 48; 50 та 51,4 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2006 по 2009 роки поступово знижувались з 47,12 до 45,62 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період знаходились у діапазоні 893-895 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.22.6).

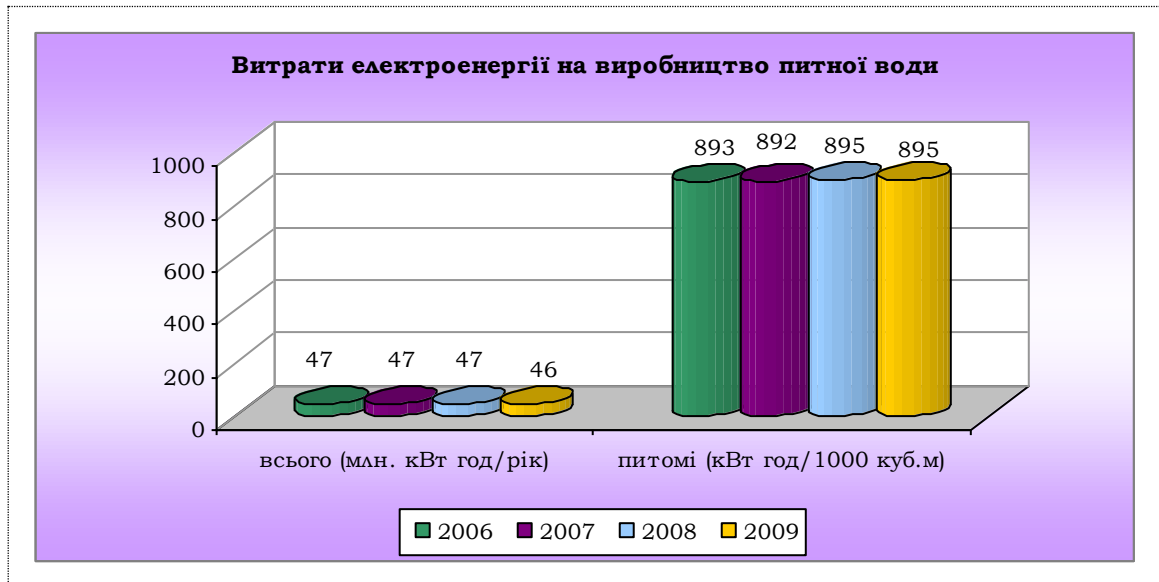

Рис. 5.22.6

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі 2006-2009 рр. збільшилась на 1 до 79; з них НС-I - 38; НС-II - 21; НС-III - 7; НС підкачування - зросла на 1 до 29.

Розподіл насосних станцій за типами характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 40 %; НС-II - 22 %; НС-III - 7 %; НС підкачування - 31 % (рис. 5.22.7).

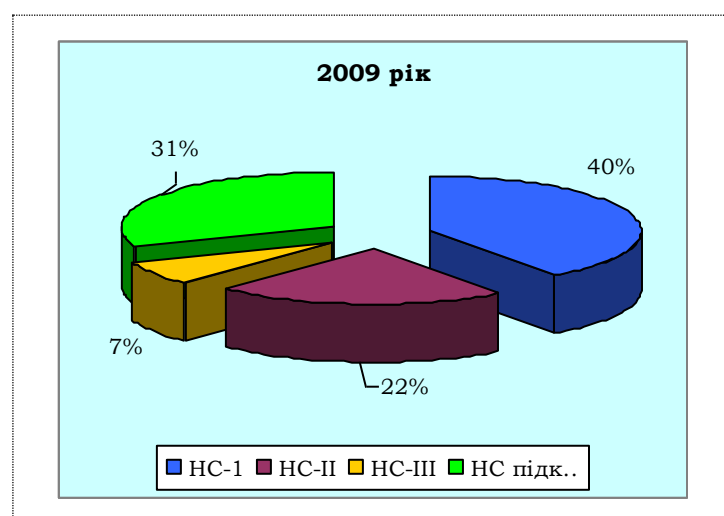

Рис. 5.22.7

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за останні роки зросли на 20,3 км і становили у 2009 р. - 2607,3 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж не змінилась і залишилась на рівні 27 %; внутрішньо кварталних мереж зросла на 1 до 17 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 56 % (рис. 5.22.8).

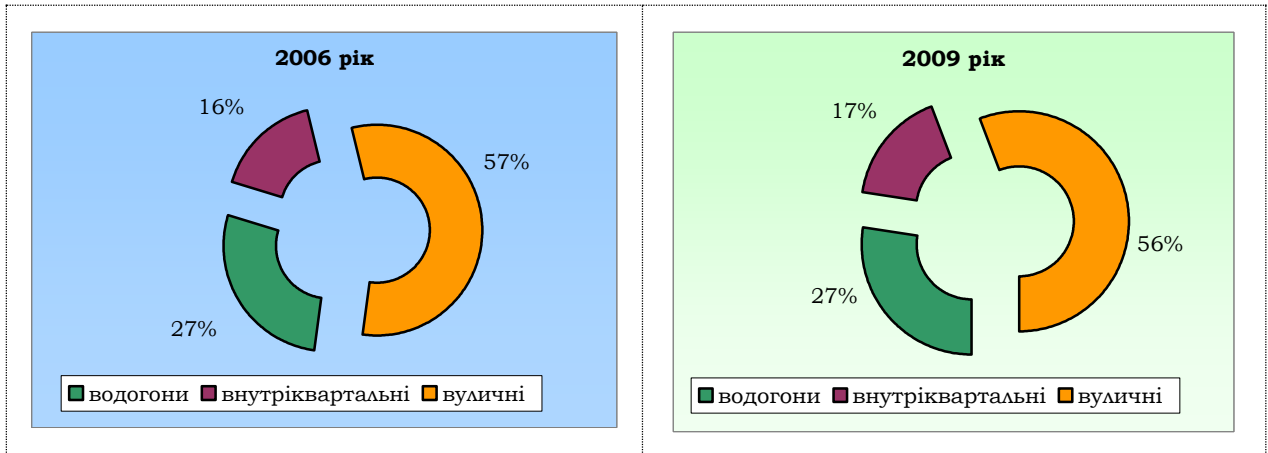

Рис. 5.22.8

Технічний стан водопровідних мереж з 2006 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 9,9 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 11,5 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2007 р. було замінено лише 2,5 % зношених труб; у 2008 р. - 4,9; у 2009 р. - 3,7 % (рис. 5.22.9).

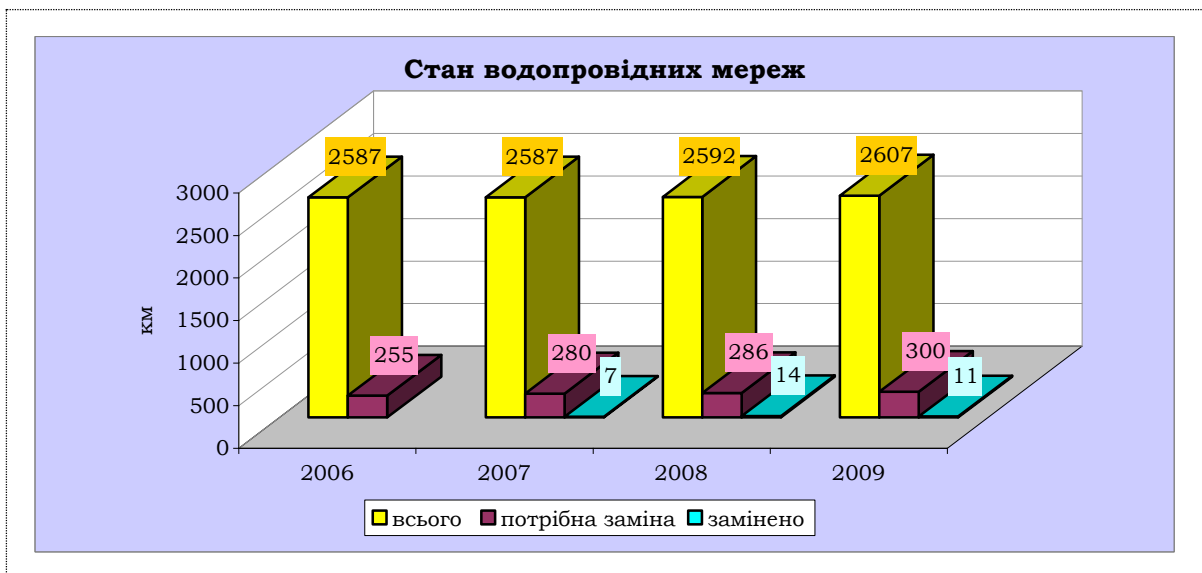

Рис. 5.22.9

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2006 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 1523; 1352; 1528 та 1540; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,59; 0,52; 0,59 та 0,59 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у 2006-2009 рр. залишилась рівною 61 з сумарним об'ємом 187,7 тис. м³; водонапірних башт - збільшилась з 235 до 252.

Кількість водорозбірних колонок знизилась з 850 до 690.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання в області у 2008-2009 рр. дорівнювали: для промисловості - 0,61 грн./м³; для населення - 0,47 грн./м³.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.22.2

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Паспортизація джерел і об'єктів				1,227	
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз				0,006	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

У період з 2007 по 2009 роки кількість систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до їх загальної кількості), становила 9; 5 та 11 %, відповідно. Основними факторами, які обумовили незадовільний стан систем водопостачання, залишились: відсутність або невідповідність зон санітарної охорони (ЗСО) та відсутність або неналежне знезараження (табл. 5.22.3, рис. 5.22.10).

Таблиця 5.22.3

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>			9	5	11
	<i>невідповідність ЗСО</i>			3	3	5
	<i>відсутність ОС</i>					
2	Сільські системи централізованого водопостачання, що не відповідали санітарним нормам					
	<i>всього</i>				40	58
	<i>через невідповідність ЗСО</i>				26	15
	<i>відсутність ОС</i>				11	36
	<i>відсутність знезараження</i>				4	7

Для сільських систем централізованого водопостачання невідповідність санітарним нормам складала 40-58 %, причому більш незадовільний стан спостерігався із зонами санітарної охорони.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2006-2009 рр. становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 11568; 11860; 11094 та 12748.
- ♦ за бактеріологічними - 490; 520 540 та 750.

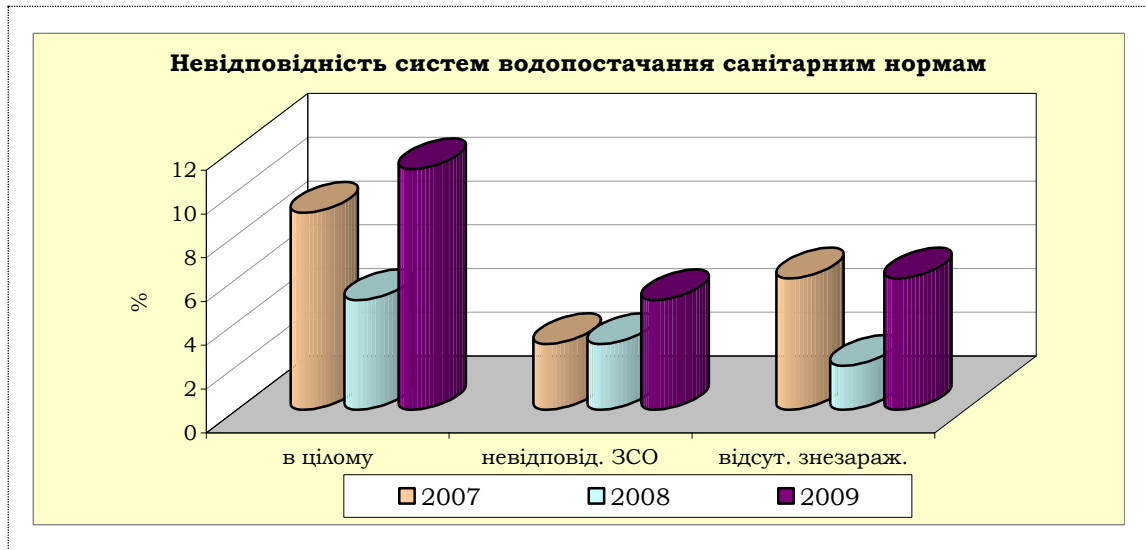

Рис. 5.22.10

У децентралізованих системах водопостачання кількість «нестандартних проб» у 2008-2009 рр. дорівнювала, відповідно: за санітарно-хімічними показниками - 500 та 423; за бактеріологічними - 1002 та 924 (табл. 5.22.4).

Таблиця 5.22.4

№	Найменування показника	кількість за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>		11568	11860	11094	12748
	<i>бактеріологічними</i>		490	520	540	750
2	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>				500	423
	<i>бактеріологічними</i>				1002	924

Заходи з санітарного нагляду. За період 2006-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 2336 до 1762 (табл. 5.22.5).

Таблиця 5.22.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів		2336	2560	3038	1762
Об'єкти з порушенням санітарних норм				291	235
Питома вага порушень санітарних норм, %				9	
Вжито адміністративно-запобіжних заходів		142	120	155	114
Накладено штрафів		115	120	145	197
<i>з них притягнуто до відповідальності</i>		45	12	112	72
<i>тимчасово</i>		10	12	32	37

Системи централізованого водовідведення

На протязі 2008-2009 років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінився і дорівнював *за населеними пунктами*: у містах - 13; у смт - 15; у сільських н/п - 17 %.

Питоме водовідведення у ці роки становило: для міст - 200; для смт - 80 л/добу на людину.

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення у 2009 р. склали: сумарні обсяги зібраних стічних вод - 25,58, з них пройшли очищення - 22,82 млн. м³/рік.

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2007-2009 рр. знаходились в діапазоні 19,62; 19,54 та 19,64 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 980; 970 та 950 кВт год/1000 м³ води.

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2006-2009 рр. збільшилась з 97 до 99.

Загальна кількість каналізаційних насосів становила: у 2008 р. - 232; у 2009 р. - 234; потребували заміни - 100 та 105; з них протягом року було замінено: 12 та 13, відповідно (рис. 5.22.11).

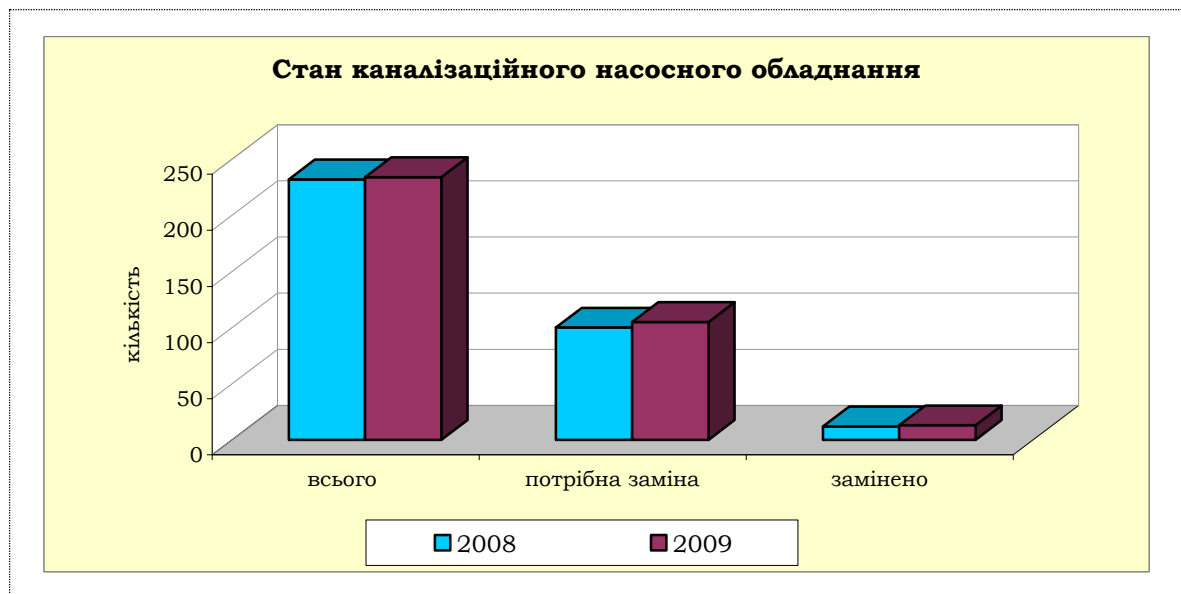

Рис. 5.22.11

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 25; з них потребували реконструкції у 2006 р. - 3; у 2007-2009 рр. - 4. Їх сумарна проектна потужність - 87,8 млн. м³/рік

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 5 км і становили у 2009 р. - 1017 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулося: частка головних колекторів у загальній протяжності складала - 13 %; напірних колекторів - 7 %; внутрішньо квартальних мереж - 41 %; вуличних мереж - 39 % (рис. 5.22.12).

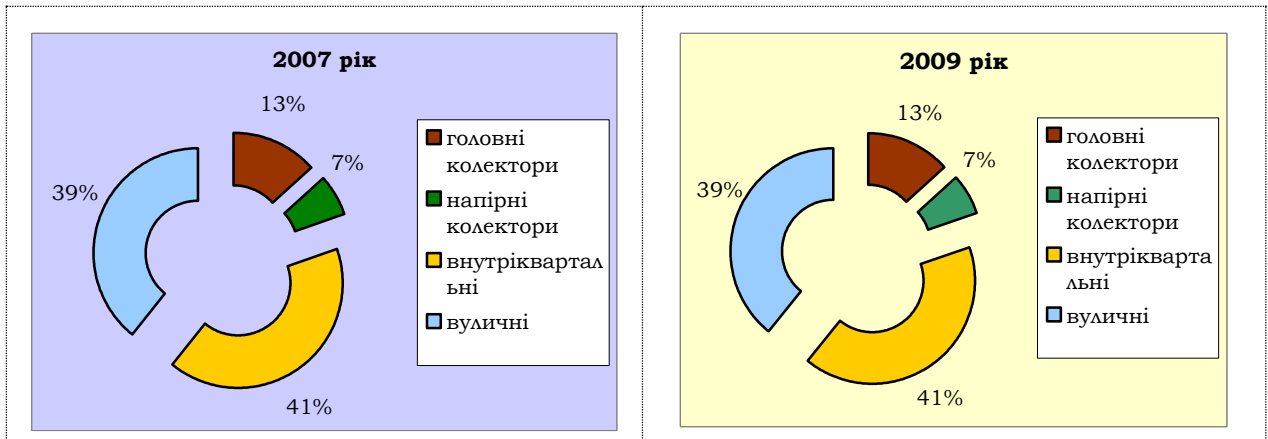

Рис. 5.22.12

Технічний стан каналізаційних мереж в останні роки погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2007-2008 рр. - по 17,7; у 2009 р. - 19,2 %; з них було замінено у 2008 р. - 1,1; у 2009 р. - 1,5 % труб (рис. 5.22.13).

Рис. 5.22.13

Кількість аварій на каналізаційних мережах дорівнювала: у 2008 р. - 1150; у 2009 р. - 1200; у перерахунку на 1 км мережі - 2,5 та 3, відповідно.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні два роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: 2008 р. - 0,4; у 2009 р. - 0,46 грн./м³; максимальні тарифи у 2008 р. - 3,71; у 2009 р. - 4,92 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи становили: 2008 р. - 0,35; у 2009 р. - 1,22 грн./м³; максимальні тарифи у 2008 р. - 3; у 2009 р. - 3,85 грн./м³. (рис. 5.22.14).

Рис. 5.22.14

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останні два роки в цілому по області становила з 1,17 грн./м³.

Рівень відшкодування наданих послуг у 2008-2009 рр. становив, відповідно: для промисловості - 78 та 83 %; для населення - 79 та 73 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.22.6

Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Реконструкція і модернізація об'єктів				1,67	
Капремонт і відновлення стану об'єктів				074	

Охорона природних водойм

Таблиця 5.22.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії			8	8	8
2	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії				2	2
3	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками				10	
	за мікробіологічними показниками				9	

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Із-за розпаду сільськогосподарських підприємств залишилися без господаря половина сільських та відомчих водопроводів, обслуговують їх самі жителі, які не несуть юридичної відповідальності за утримання водопроводу.

Райони в недостатній кількості забезпечені деззасобами для проведення планових профілактичних робіт по дезінфекції водопроводів і громадських криниць. Якість води криниць громадського користування не відповідає санітарним вимогам по хімічним показникам за рахунок збільшення вмісту нітратів. Враховуючи, що в умовах децентралізованого водопостачання ефективних методів видалення нітратів із води не існує, то пропонується розширення мережі централізованого водопостачання населення за рахунок збільшення довжини водомережі та будівництва нових артсвердловин.

Даються пропозиції щодо покращення санітарно-технічного стану об'єктів водопостачання, здійснюється контроль за їх виконанням, притягуються до адміністративної відповідальності порушники.

Основною причиною всіх недоліків є недостатня кількість коштів і зношеність водопровідних і каналізаційних систем. Для вирішення проблем необхідні значні кошти, яких в районних бюджетах немає.

Ефективність існуючої системи управління охороною і використанням ресурсів питних вод, рівня досконалості її організаційної структури та нормативно-правової в порівнянні зі світовими стандартами доволі низька.

Сучасний стан системи моніторингу джерел питного водопостачання, якості питної води в системах питного водопостачання, скидів стічних вод та стану водних об'єктів області в цілому задовільний.

На виконання Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки, затвердженої Законом України від 03.03.2005 р. № 2455-IV, розроблені районні програми «Питна вода» на 2006-2020 роки, які спрямовано на реалізацію державної політики щодо забезпечення населення якісною питною водою відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання».

Серед заходів, що дають змогу значно поліпшити якість питного водопостачання, суттєве значення мають заходи щодо покращення стану зон санітарної охорони джерел питного водопостачання, які включають: проведення обстеження стану першого поясу зон санітарної охорони, їх відновлення, винесення за межі другої зони санітарної охорони особливо небезпечних забруднювачів – звалищ, гноєсховищ, скотомогильників, очищення поверхового стоку з селитебних територій, будівництво систем водопостачання у населених пунктах, поліпшення стану зон санітарної охорони джерел водопостачання, захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу об'єктів тваринництва, встановлення удосконалених конструкцій водозабірних свердловин, фільтрів, підйомного обладнання, контрольно-вимірювальної апаратури.

5.23 Черкаська область

Територія Черкаської області розташована в межах басейнів рр. Дніпро (55 %) та Південного Бугу (45 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дніпро (довжина в межах області 150 км); середні річки Супій, Рось, Тясмин, Велика Вись, Гнилий Тікач, Гірський Тікач, Ятрань, а також 1030 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 37 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 291,4 (у 2005 р.) до 284,7 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі збільшилась з 49,1 (у 2005 р.) до 58,9 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 246,2 (у 2005 р.) до 241,4 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.23.1 та рис. 5.23.1).

Таблиця 5.23.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	291,4	294,7	285,1	285,0	284,7
	підземна	49,1	61,1	60,8	58,4	58,9
	поверхнева	242,3	233,6	224,3	226,6	225,8
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	246,2	251,2	242,5	243,1	241,4
	на господарсько-питні потреби	39,75	37,8	36,2	35,66	33,93
	на виробничі потреби	55,8	49,1	47,22	43,9	39,82
	на зрошення	0,79	0,99	2,5	2,37	3,67
	на сільськогосподарські потреби	149,86	163,31	156,58	161,17	163,98
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	41,38	56,2	55,2	53,2	54,18
	на господарсько-питні потреби	6,68	8,34	8,36	7,5	7,52
	на виробничі потреби	9,39	4,57	4,63	4,35	4,74
	на зрошення	0,13	0,39	0,24	1,29	0,01
	на сільськогосподарські потреби	25,18	42,9	41,97	40,06	41,91

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 16,1; 15; 14,9; 14,7 та 14,1 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 22,7; 19,5; 19,5; 18,1 та 14,1 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,3; 0,4; 1; 1 та 1,5 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 60,9; 65; 64,6; 66,3 та 67,9 %.

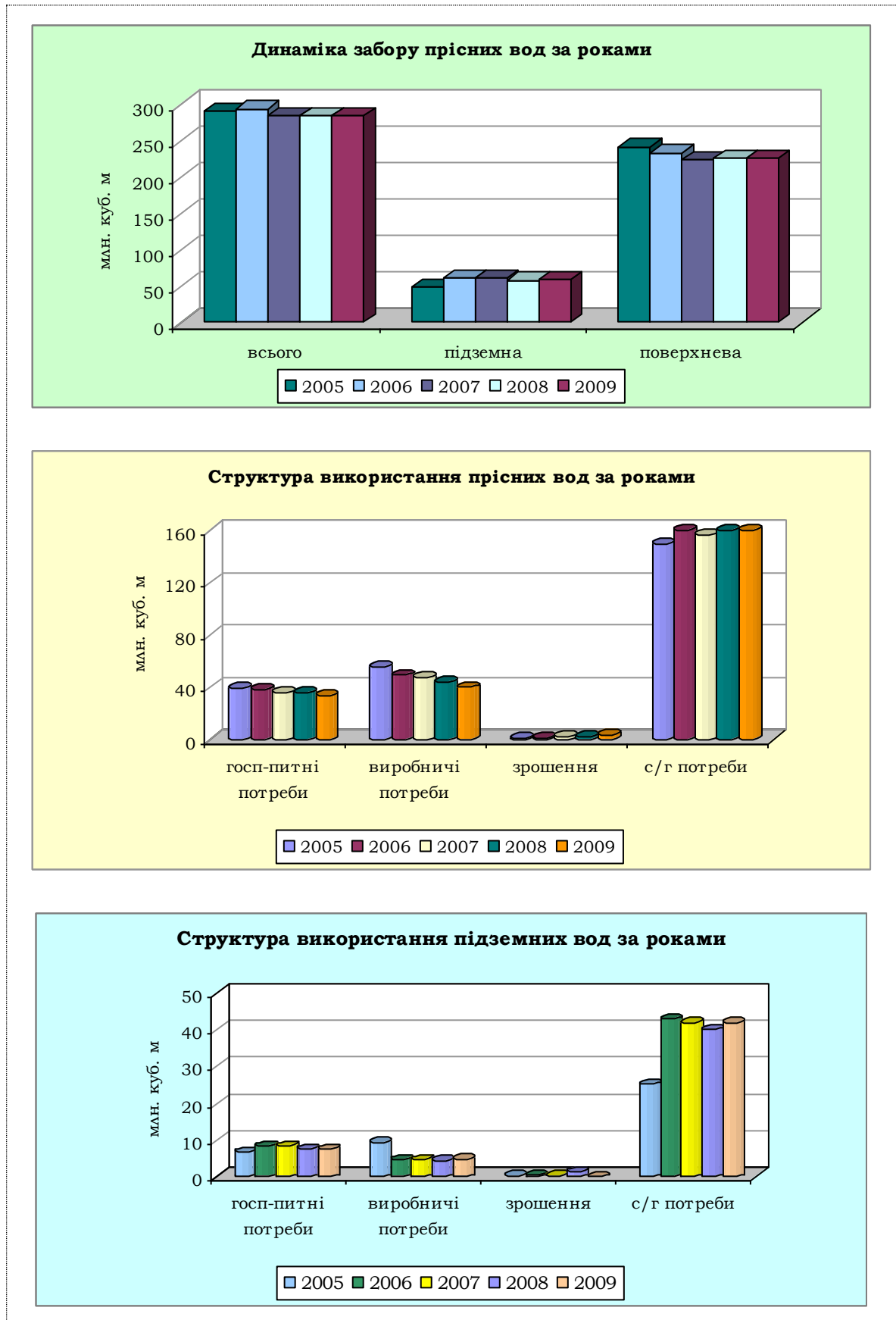

Рис. 5.23.1

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 41,4-56,2 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 16,1; 14,8; 15,1; 14,1 та 13,9 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 22,7; 8,1; 8,4; 8,2 та 8,7 %;
- ♦ на зрошення, відповідно, 0,3; 0,7; 0,4; 2,4 та 0 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 60,9; 76,3; 76; 75,3 та 77,4 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), в цілому по області залишалась на рівні - 9 %; комунальних - 2,25-2,27 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.23.2):

Таблиця 5.23.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	6,8	8,5	10,1	10,1	6,6
бактеріологічні	4,4	4,7	2,9	2,6	7,8
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	7,9	9,9	11,6	11,1	7,5
бактеріологічні	5,2	5,2	3,2	2,9	3,2
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	29,8	32,1	29,6	27,8	22,5
бактеріологічні	19,3	21,0	19,0	13,8	14,0

♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 6,6-10,1 %; за бактеріологічними 2,6-7,8 %;

♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 7,5-11,6 %; за бактеріологічними 2,9-5,2 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 22,5-32,1 %; за бактеріологічними 13,8-21 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	67	63	57	72	68
<i>на суму, тис. грн.</i>	4951	4734	4527	6219	5648
Передано справ на розгляд до прокуратури	1	2	1	2	2
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	283	327	274	201	156

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області практично не змінився і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - 29,3 %; у містах - 100%; у смт - 60 %; у сільських н/п - 27 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 27,2 до 29,7 %; у містах - залишився 100 %; у смт - зріс з 58,9 до 59,3 %; у сільських н/п - з 26,5 до 26,9 % (рис. 5.23.2).

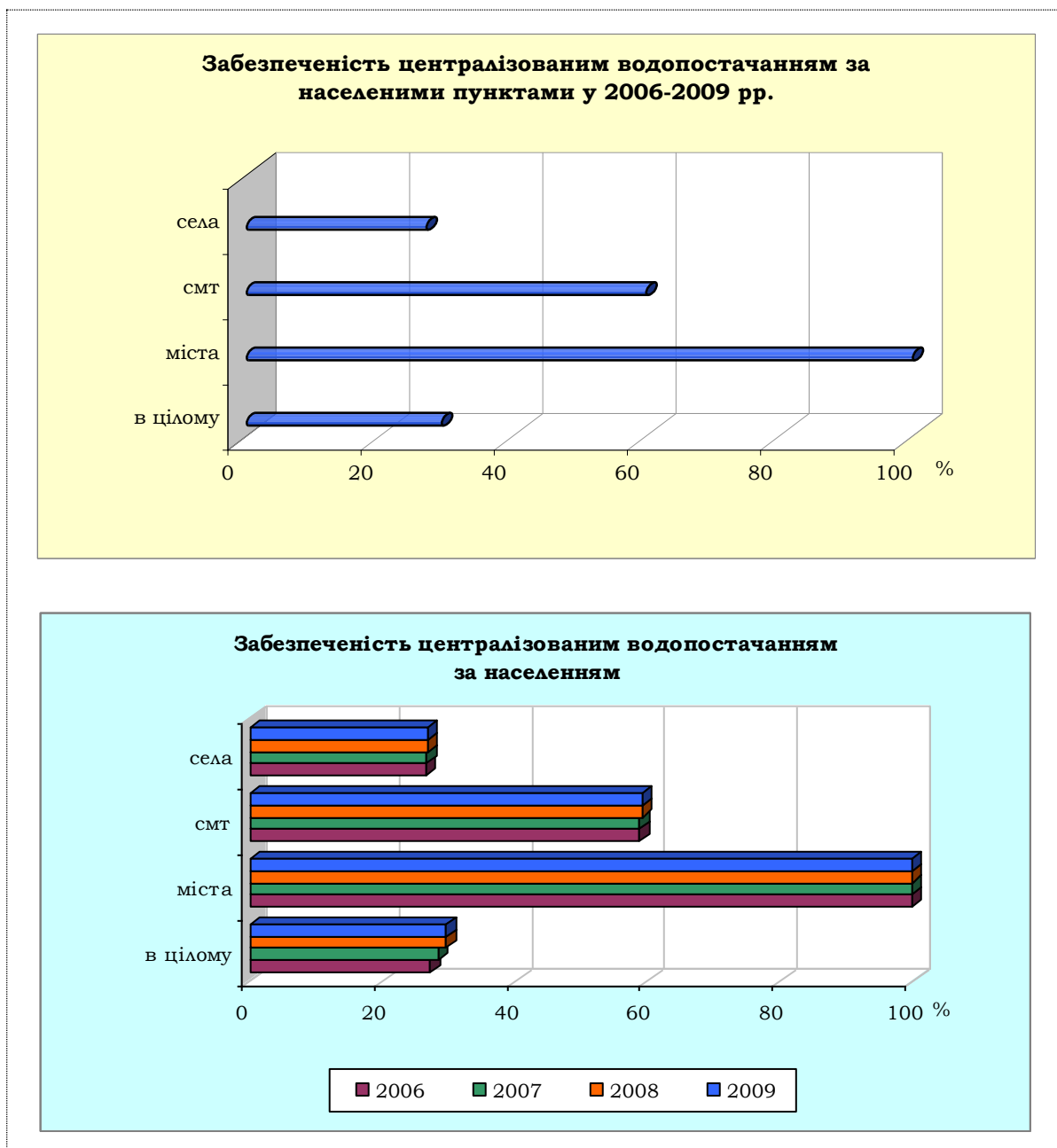

Рис. 5.23.2

Цілодобове водопостачання у 2006-2009 рр. складало: за населеними пунктами - 75 %; за населенням - 29,3 %.

Питоме водоспоживання в останні роки майже не змінилось і складало для міст: у 2006 р. - 258; у 2007 р. - 260; у 2008-2009 рр. - по 263 л/добу на людину.

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років зменшилась з 400 до 396; спеціалізованих - з 25 до 24; відомчих - з 244 до 242.

За формою власності - кількість комунальних підприємств знизилась з 25 до 24, державних залишилась без змін - 1; інших форм - 2.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2006-2009 рр. характеризувались наступним чином:

- ♦ чисельність поверхневих та підземних водозаборів залишилась на рівні 5 та 20, відповідно; окремих свердловин зменшилась на 47 - до 917;
- ♦ потужність водозаборів у цей період становила 144,06 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання налічувала: підземних - 1724-1736; окремих свердловин - 984.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2006-2009 рр., трохи зменшувались і становили, відповідно за роками, 50,7; 48,6; 48,5 та 48,2 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 72,8; 75,9; 81,5 та 82,1 % (рис. 5.23.3).

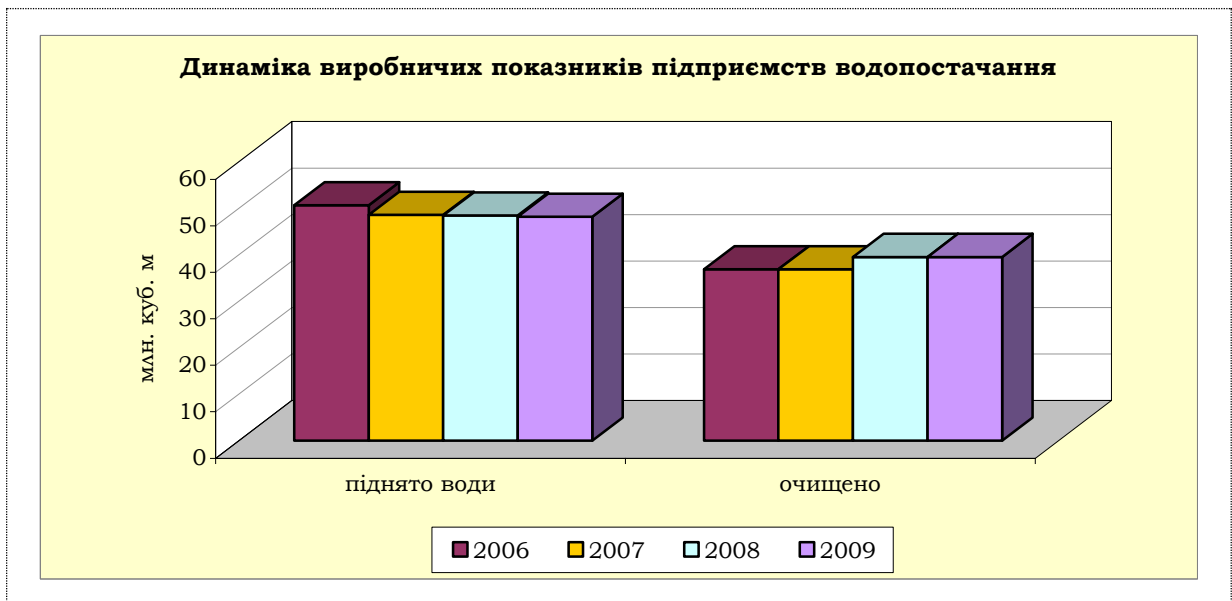

Рис. 5.23.3

За період з 2006 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 22,5; 26,1; 26,4 та 30,1 %, відповідно (рис. 5.23.4).

Обсяги реалізації питної води протягом 2006-2009 рр. знижувались з 37,2 до 32,6 млн. м³/рік або з 73,4 до 67,6 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 28,1 до 26 млн. м³/рік або з 55,4 до 53,9 % (рис. 5.23.5). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала біля 76-80 %.

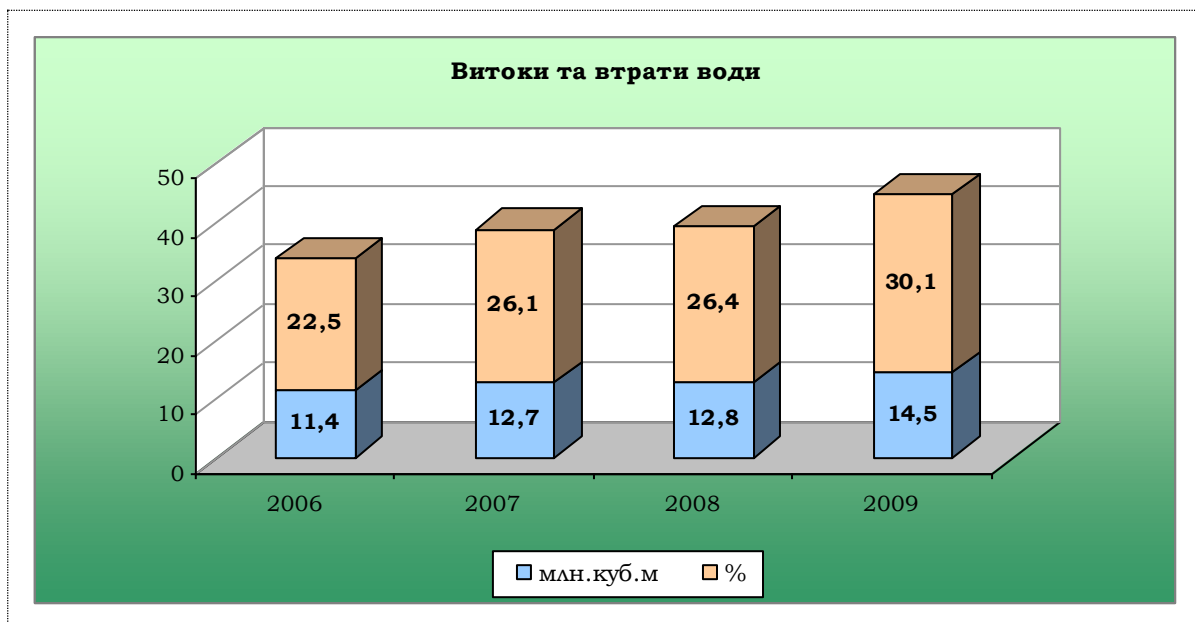

Рис. 5.23.4

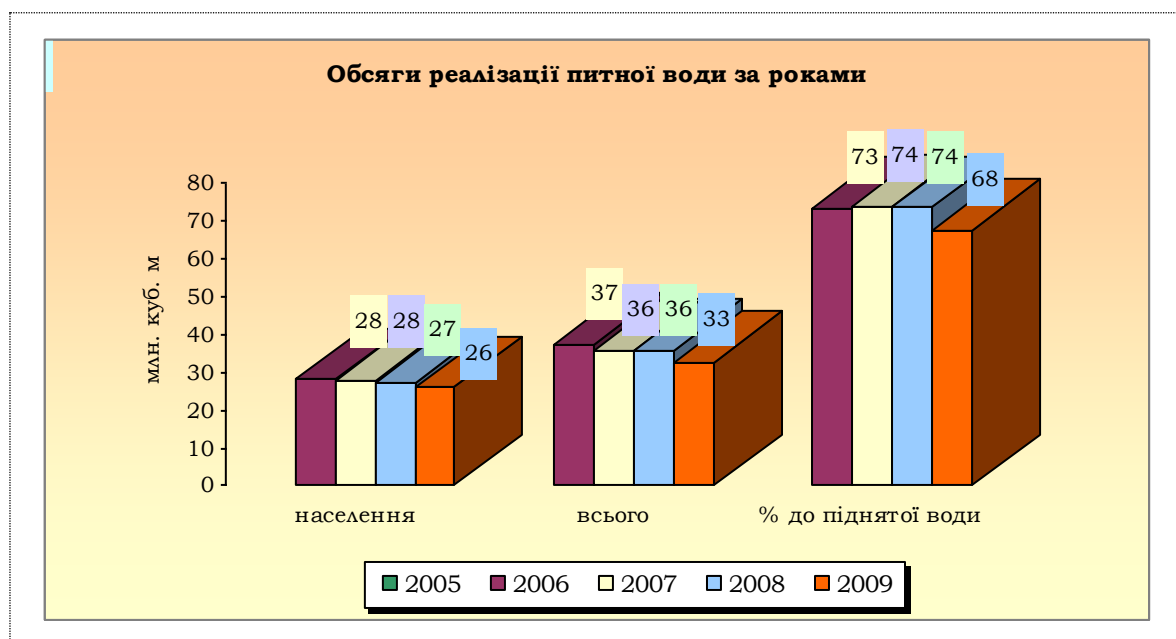

Рис. 5.23.5

Середньодобова подача питної води протягом останніх років становила: за категорією «усі споживі» - 412-407 тис. м³/добу; «населення» - 344,5-339,9 тис. м³/добу.

Питомі витрати електроенергії на виробництво питної води з 2006 по 2009 роки змінювались у діапазоні 965-1305 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.23.6).

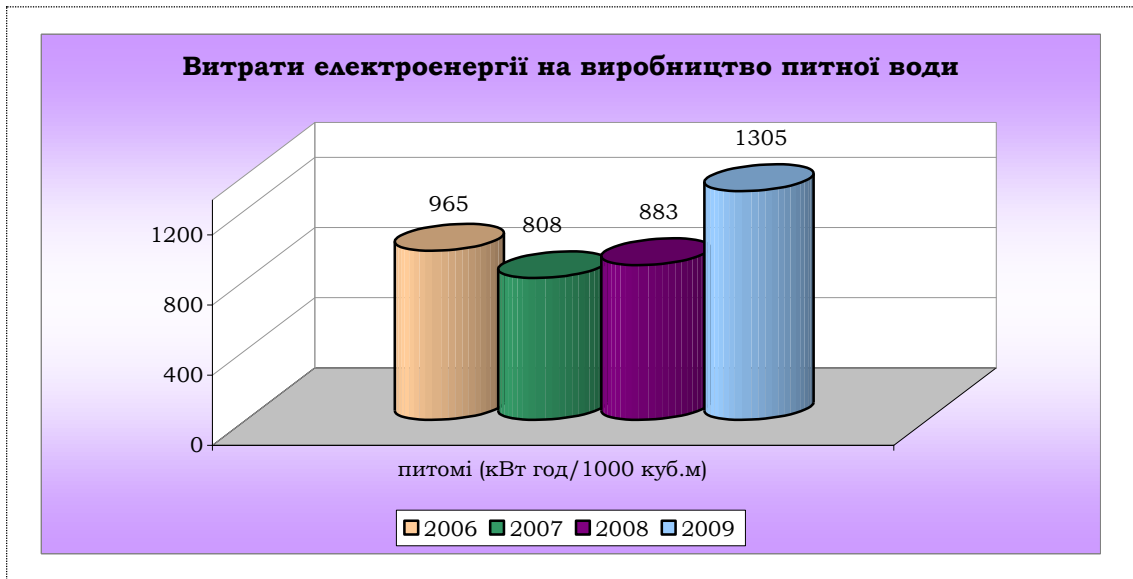

Рис. 5.23.6

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання у період з 2006 по 2009 рр. збільшилась на 1 до 105. Їх сумарна потужність при цьому зросла з 142,2 до 148,5 млн. м³/рік.

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 3 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 528; частка насосів, які потребують заміни, складала 37,3 % - у 2006-20077 рр. та 40 % - у 2008-2009 рр.; з них було замінено по 2 % кожен рік (рис. 5.23.7).

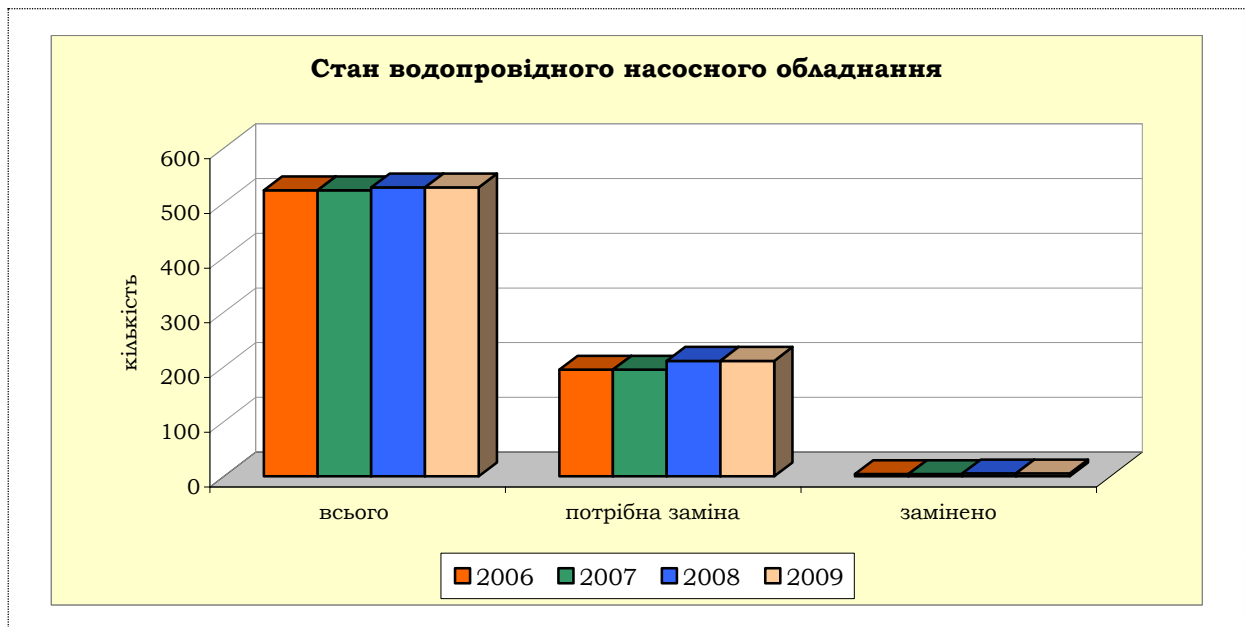

Рис. 5.23.7

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зменшились на 5,6 км і становили у 2009 р. - 4015,8 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності

мереж складала 19 %; внутрішньо квартальних мереж - 15 %; вуличних мереж - 66 % (рис. 5.23.8).

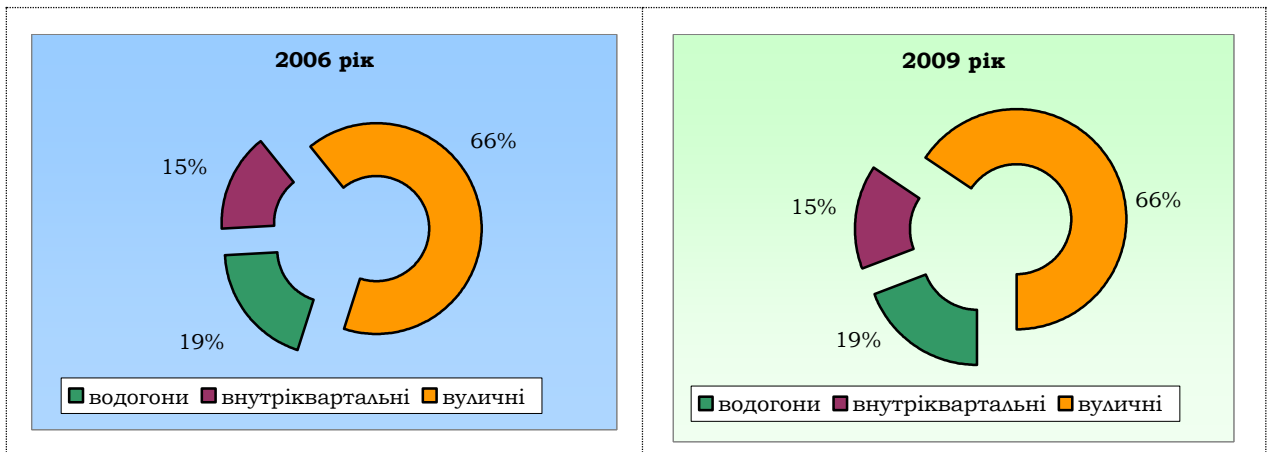

Рис. 5.23.8

Технічний стан водопровідних мереж з 2006 по 2009 рік погіршувався: у 2006-2007 р. - 21,9 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни; у 2008-2009 рр. цей показник зріс до 23,2 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2007 р. було замінено лише 3,4 % зношених труб; у 2008 р. - 1,1 % (рис. 5.23.9).

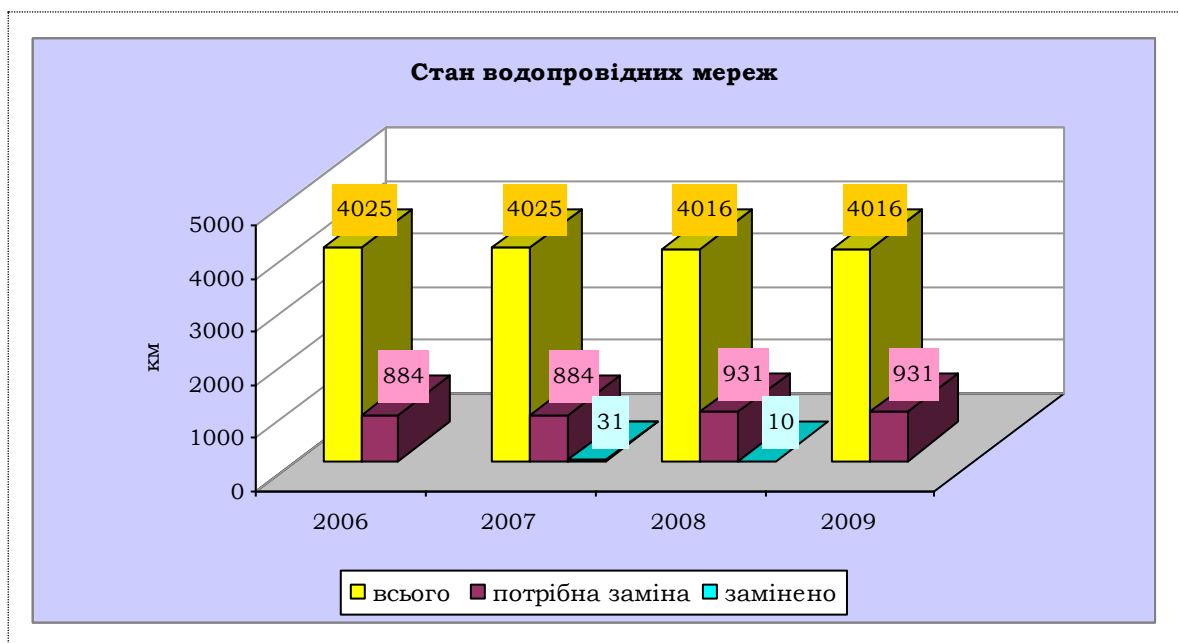

Рис. 5.23.9

Кількість аварій на водопровідних мережах у перерахунку на 1 км складала: у 2006-2007 рр. - 1,2; у 2008-2009 рр. - 1,3 аварії на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2006 по 2009 рр. не змінилась; їх сумарний об'єм при цьому дорівнював 47,5 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок у ці роки становила - 251.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2006-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2006 р. - 33,8 %; у 2007 р. - 39 %; у 2008-2009 рр. по 45,5 %. Всього з 2006 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 12,3 % (рис. 5.23.10).

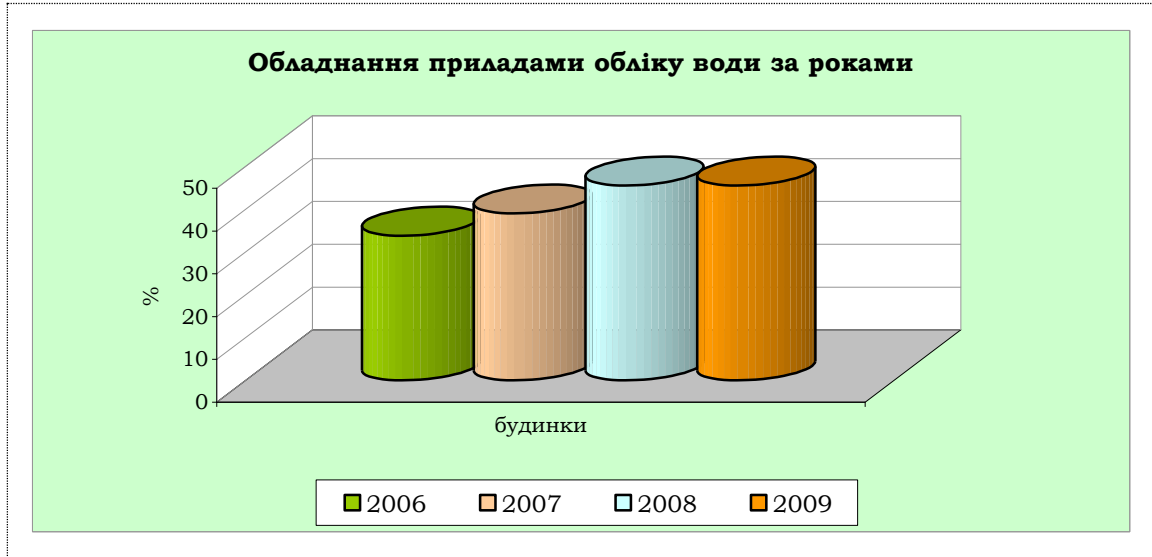

Рис. 5.23.10

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни (рис. 5.23.11).

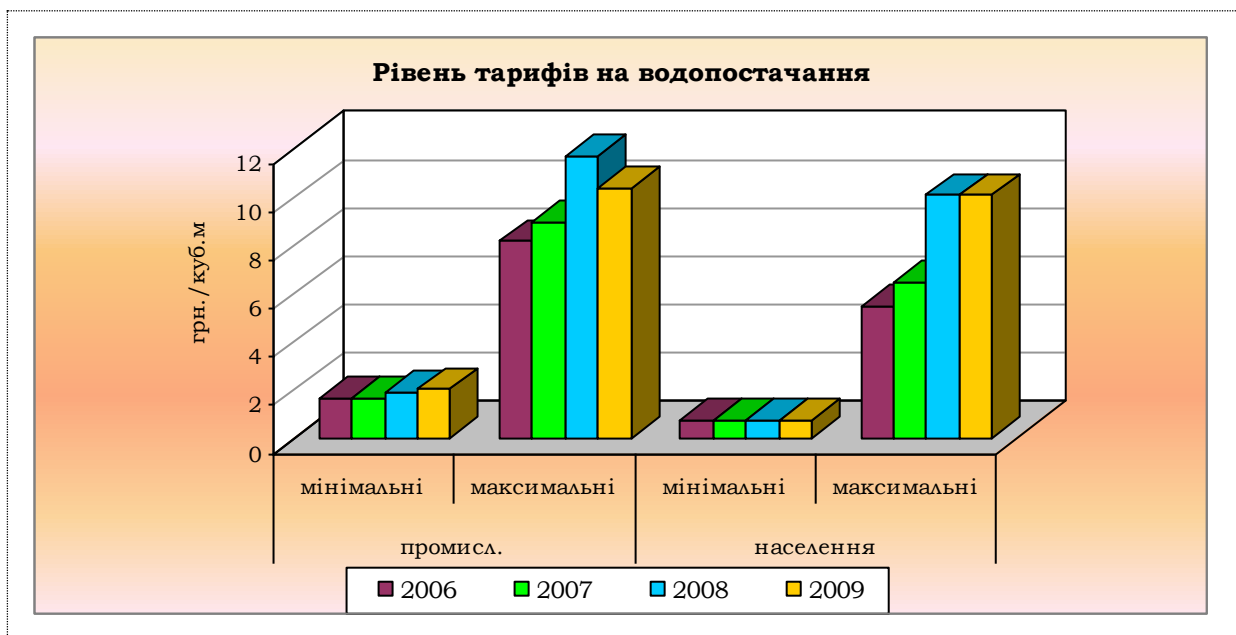

Рис. 5.23.11

Для промисловості: мінімальні тарифи склали у 2006-2007 рр. - по 1,65; у 2008 р. - 1,87; у 2009 р. - 2 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006 р. - 8,17; у 2007 р. - 8,93; у 2008 р. - 11,69; у 2009 р. - 10,36 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи у 2006-2009 рр. становили по 0,75 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2006 р. - 5,45; у 2007 р. - 6,46; у 2008-2009 рр. - по 10,08 грн./м³

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла в цілому по області з 2,38 (у 2006 р.) до 4,02 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 80; 81; 84 та 80 %;
- ♦ для населення - 85; 90; 84; та 105 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.23.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Реконструкція і модернізація об'єктів			7,226	3,334	

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість систем, що не відповідали санітарним нормам через відсутність очисних споруд, становила 2,25-2,27 % від загальної кількості.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 6,8; 8,5; 10,1; 10,1 та 6,6 %.
- ♦ за бактеріологічними - 4,4; 4,7; 2,9; 2,6 та 2,8 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 6; 7; 8,7; 8,5 та 5,5 %.
- ♦ за бактеріологічними - 4,4; 4,9; 3,1; 2,4 та 2,9 %.

У сільських централізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 4,4-7,6 %; за бактеріологічними 3-5,2 %.

У децентралізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 22,5-29,8%; за бактеріологічними 14-21 % (табл. 5.23.4).

Таблиця 5.23.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	6,8	8,5	10,1	10,1	6,6
	<i>бактеріологічними</i>	4,4	4,7	2,9	2,6	2,8
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	4,4	7,6	5,5	7,3	6,3
	<i>бактеріологічними</i>	4,9	5,2	3,4	3,0	3,0
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	29,8	32,1	29,6	27,8	22,5
	<i>бактеріологічними</i>	19,3	21,0	19,0	13,8	14,0
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	6,0	7,0	8,7	8,5	5,5
	органолептичними	2,8	2,0	3,4	3,7	2,5
	загальною мінералізацією	1,3	2,0	2,0	1,7	1,1
	санітарно-токсичними	1,7	2,9	3,3	3,0	1,9
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	4,4	4,9	3,1	2,4	2,9
	колі-індексом	3,4	3,9	2,7	2,1	2,6
	колі-індексом 20 і більше	0,6	0,9	0,3	0,3	0,3

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1823 до 1615 (табл. 5.23.5).

Таблиця 5.23.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1823	1772	1665	1620	1615
Об'єкти з порушенням санітарних норм	197	161	133	124	149
Питома вага порушень санітарних норм, %	10,8	9,1	8,0	7,6	9,2
Вжито адміністративно-запобіжних заходів					
Накладено штрафів	66	87	57	72	89
<i>з них отримано</i>	59	72	51	65	73
Справи, направлені у слідчі органи	7	5	1	2	3
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	4	4	1	2	3
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	20	21	11	7	3
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	283	327	274	201	156
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	283	327	274	201	156
<i>постійно</i>	54	136	28	59	37
<i>тимчасово</i>	229	191	246	142	119
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	143	145	64	88	73

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області не змінювався і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - 29,3 %; для міст - 100%; для смт - 60 %; для сільських н/п - 27 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - 23 %; для міст - 55 % (рис. 5.23.12).

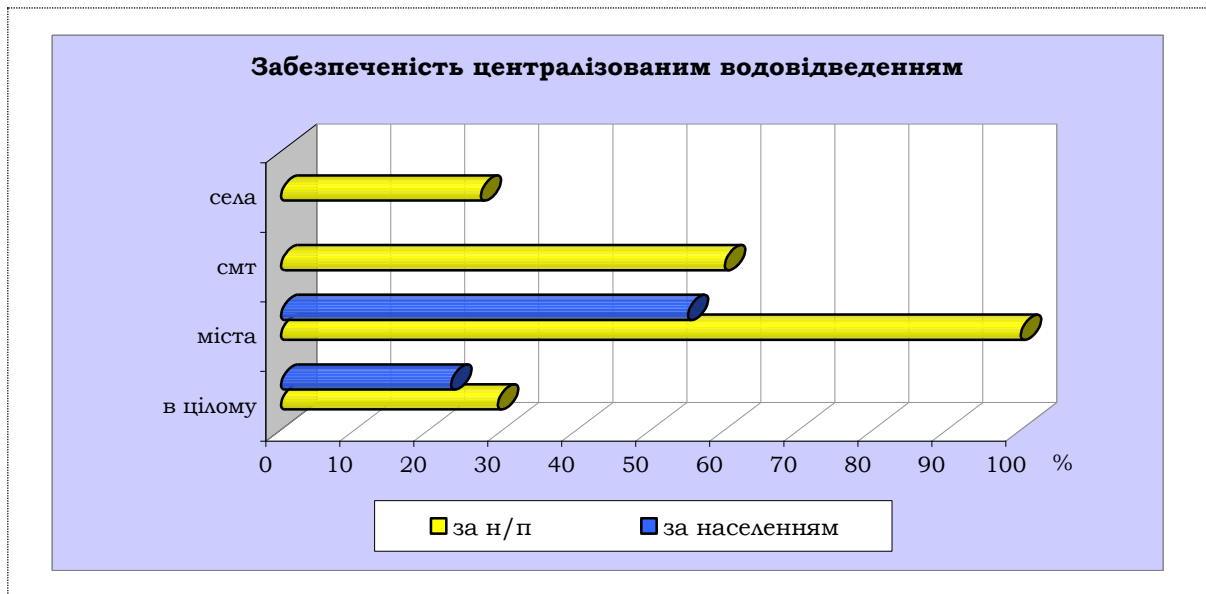

Рис. 5.23.12

Питоме водовідведення у 2006-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 260-263; для міст - 300-304 л/добу на людину.

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років практично не змінилися. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2006 р. - 44,2; у 2007 р. - 42,4; у 2008 р. - 42,2; у 2009 р. - 42,1 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось біля 76-79 % всіх стічних вод, 75-78 % - пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено в останні роки було 7,3-7,8 % стічних вод (рис. 5.23.13-5.23.14).

Питомі витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення в останній період дорівнювали: у 2006 р. - 965; у 2008 р. - 900; у 2009 р. - 837 кВт год/1000 м³ води.

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2006-2009 рр. становила -107.

Кількість каналізаційних насосів дорівнювала - 290, з них потребували заміни - 147 або біля 51 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд протягом останніх років залишилась рівною 20; з них потребували реконструкції 9 або 45 %. Їх сумарна потужність дорівнювала 146,1 млн. м³/рік.

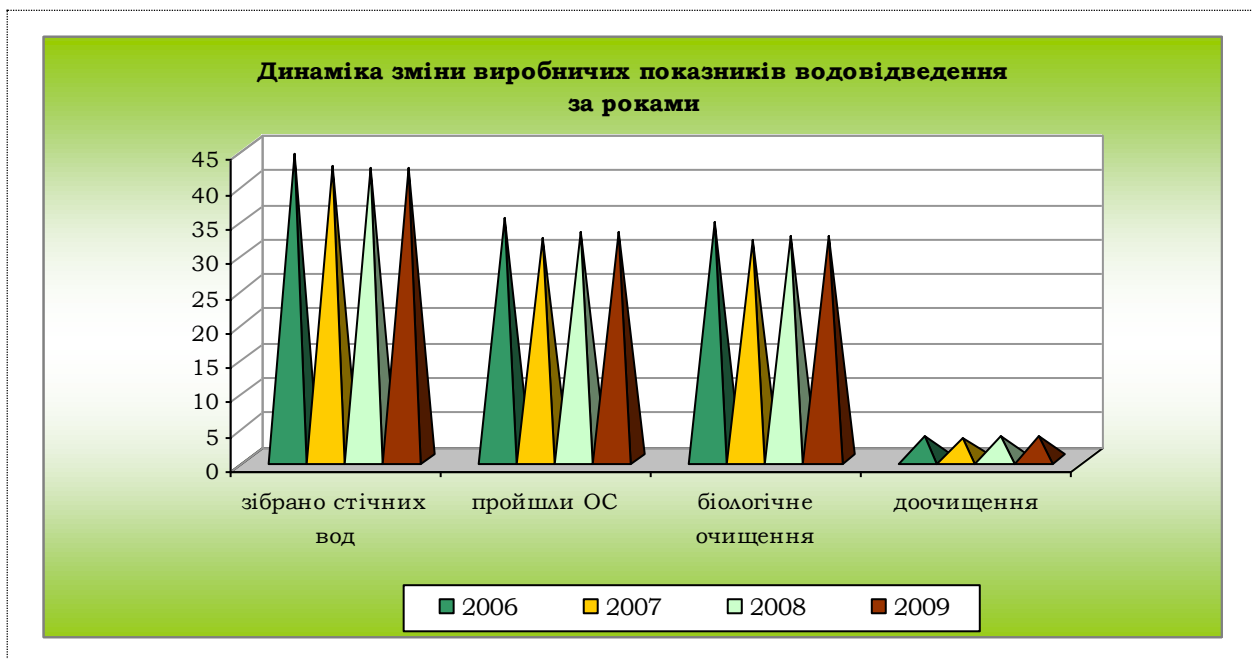

Рис. 5.23.13

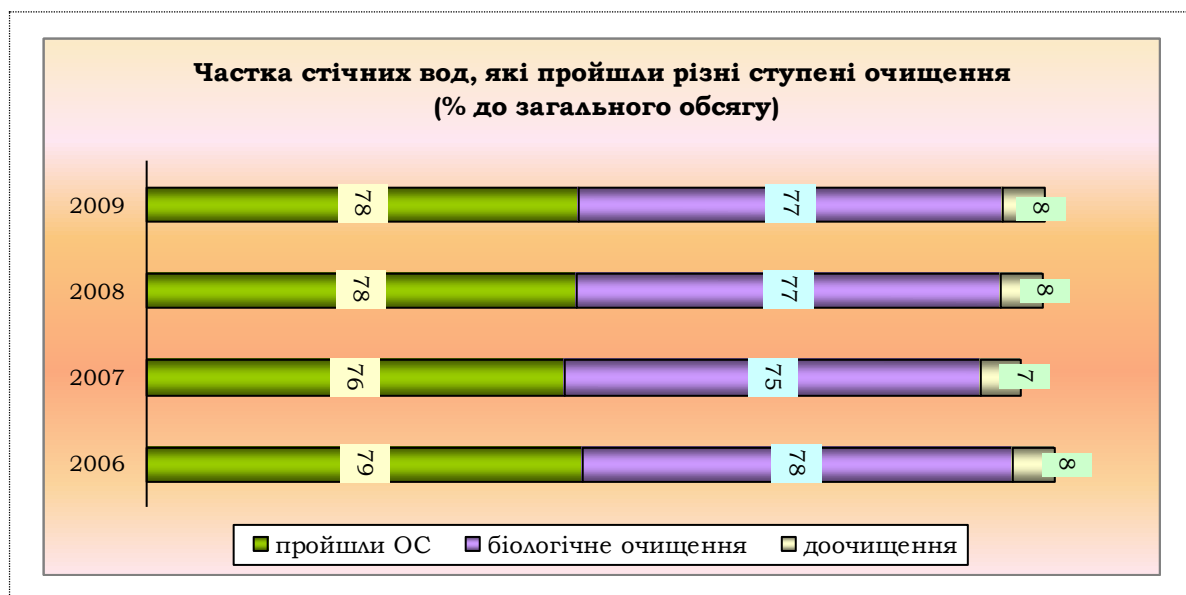

Рис. 5.23.14

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 124,4 км і становили у 2009 р. - 1166,5 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 6 до 35 %; внутрішньо кварталних мереж зменшилась на 3 до 28 %; вуличних мереж - на 3 до 37 % (рис. 5.23.15).

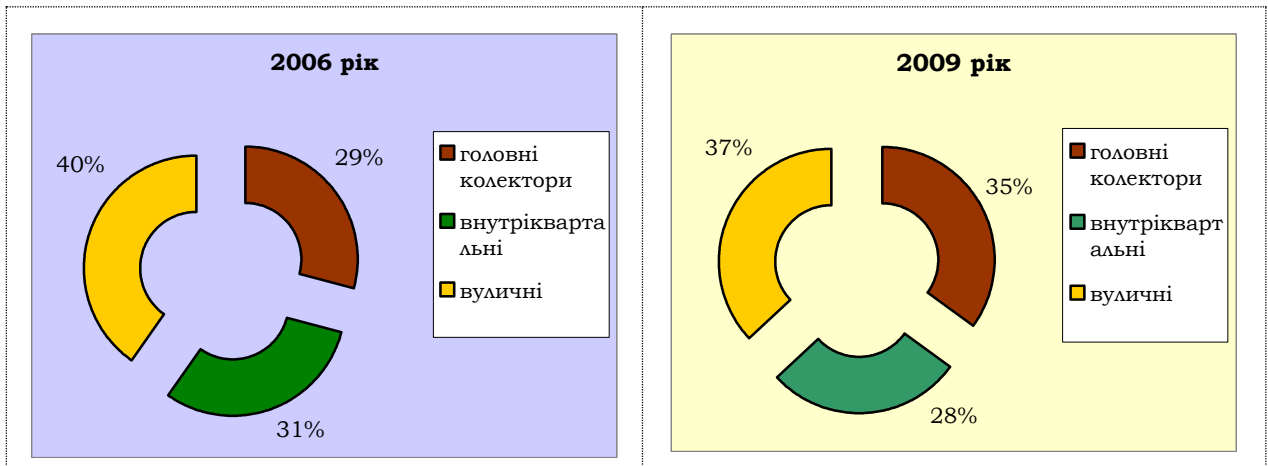

Рис. 5.23.15

Технічний стан каналізаційних мереж протягом останніх років майже не змінювався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 15,3; у 2006 р. - 15,5; у 2007 р. - 14,8; у 2008 р. - 14,7; у 2009 р. - 14,7 %; з них було замінено 9,6; 9,4; 9; 8,6 та 8,6 %, відповідно (рис. 5.23.16).

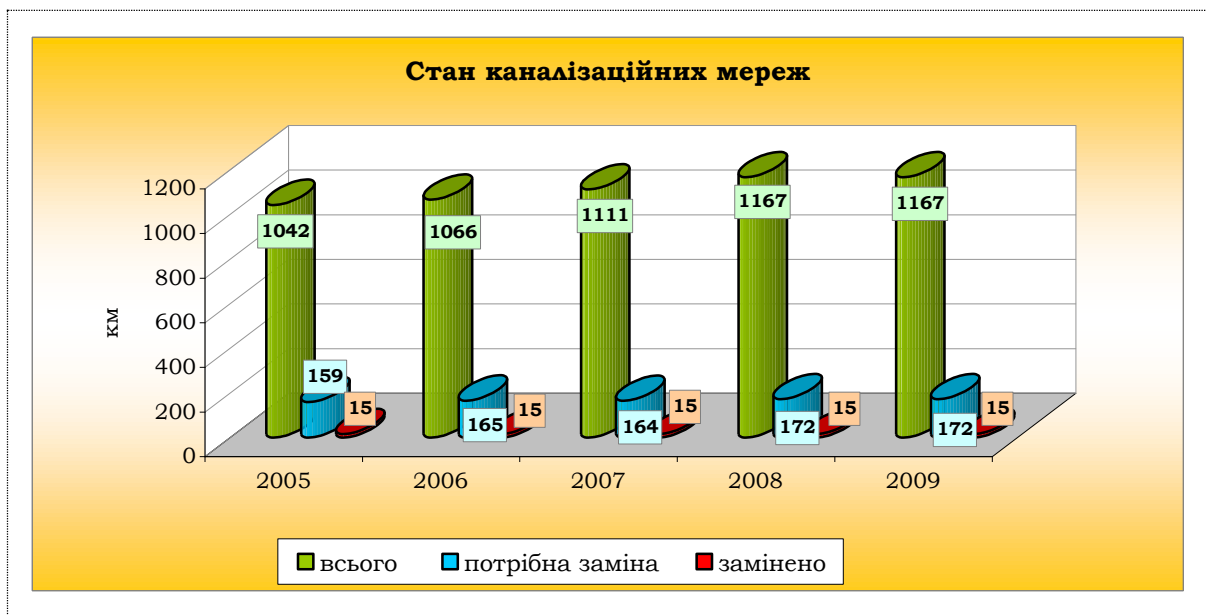

Рис. 5.23.16

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали: у 2006 р. - 1,69; у 2007-2008 рр. - по 1,95; у 2009 р. - 1,82 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005-2009 рр. - по 19,72 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2006 р. - 0,53; у 2007-2008 рр. - по 0,957; у 2009 р. - 1,53 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005-2009 рр. - по 12 грн./м³ (рис. 5.23.17).

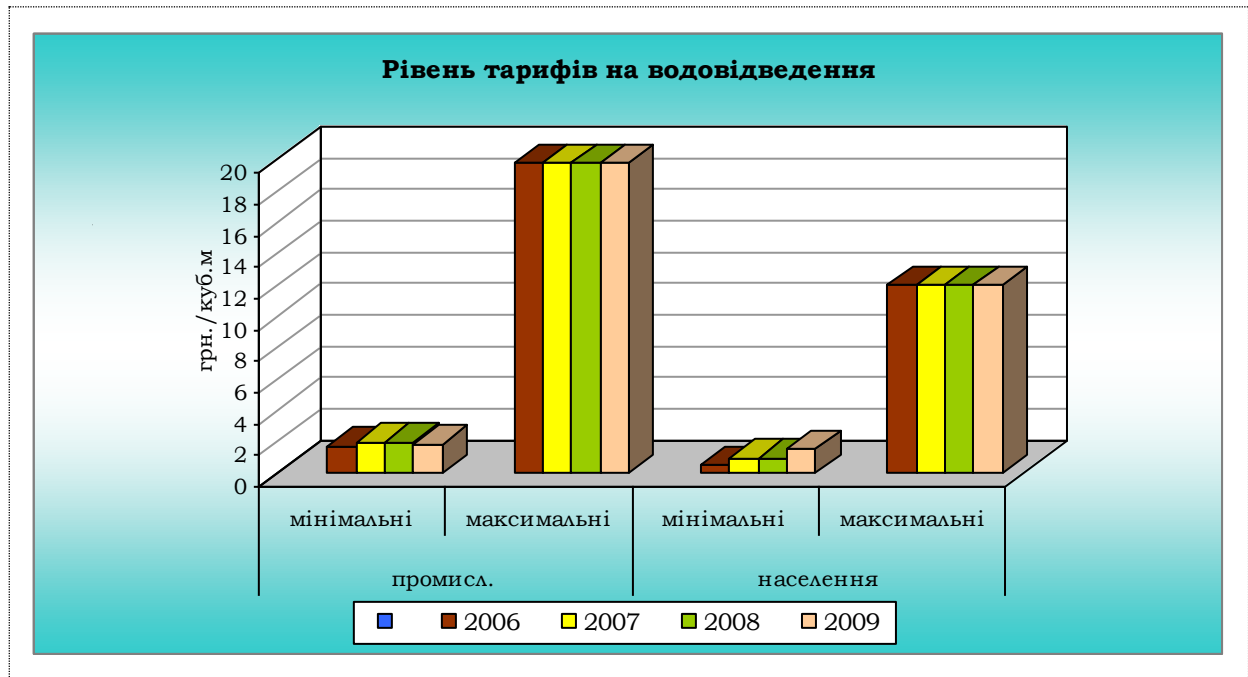

Рис. 5.23.17

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 3,55 (у 2006 р.) до 6,07 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 82, 90, 91 та 84 %;
- ♦ для населення - 83, 100; 82 та 73 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.23.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Реконструкція і модернізація об'єктів			1,164	0,405	

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.23.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	72	74	73	73	78
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	117	119	118	118	123

2.1	Без очищення					
	всього	29	26	21	22	20
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	34	31	21	20	17
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	209,4	190,8	195,8	204,0	200,1
	нормативно чистих без очищення	127,9	118,9	129,6	137,5	134,6
	нормативно очищених	58,2	52,4	52,7	54,1	53,7
	недостатньо очищених	16,2	11,4	8,2	7,6	7,5
	неочищених	7,1	8,1	5,3	4,8	4,3
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	11,31	11,47	10,43	9,51	8,89
	нормативно чистих без очищення	0,12	0,12	0,12	-	-
	нормативно очищених	0,07	0,36	0,11	0,77	0,50
	недостатньо очищених	8,57	7,57	7,92	6,51	6,27
	неочищених	2,55	3,42	2,28	2,23	2,12

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.23.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	6	6	6	6	6
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	8,9	13,1	17,8	7,2	7,1
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	4,8	2,0	5,3	5,3	5,0
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	86	86	86	86	86
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	12,5	13,7	21,2	13,4	21,1
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	7,4	10,0	10,5	7,7	8,7

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.23.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	29	58	39	29	30
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	53	35	38	40	36
3	Передано справ до прокуратури	2	2	1	1	3

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Відповідно до планових завдань програми «Питна вода Черкащини на 2006-2020 роки», затвердженої рішенням Черкаської обласної Ради від 02.12.2005 № 25-5/IV:

- на 2008 рік були заплановані обсяги фінансування 21017,2 тис. грн. з державного бюджету, 3649,5 тис. грн. – з місцевих бюджетів. Фінансування з державного бюджету по даній програмі не проводилось, разом з тим для поліпшення якості питної води в 2008 році, використано коштів місцевих бюджетів в сумі 702,54 тис. грн., коштів підприємств – 533,34 тис. грн., недофінансування становить - 23430,82 тис. грн.

До планових завдань програми «Загальнодержавна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства» по розділу «Модернізація централізованих систем водопостачання та водовідведення» на 2008 рік були заплановані обсяги фінансування 3987,598 тис. грн. з державного бюджету, 139,902 тис. грн. – з місцевих бюджетів. Профінансовано та освоєно - 3193,866 тис. грн. – з державного бюджету, 139,902 тис. грн. – з місцевих бюджетів, недофінансування становить - 793,732 тис. грн.

- на 2009 рік були заплановані обсяги фінансування 19874 тис. грн. з державного бюджету, 3226,6 тис. грн. – з місцевих бюджетів.

Згідно з Законом України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» видатки по Загальнодержавній програмі «Питна вода України на 2006-2020 роки» та Загальнодержавній програмі реформування і розвитку житлово-комунального господарства по розділу «Модернізація централізованих систем водопостачання та водовідведення» не передбачені.

- на 2010 рік заплановані обсяги фінансування 19338 тис. грн. з державного бюджету, 4067,6 тис. грн. – з місцевих бюджетів, коштів підприємств – 2180 тис. грн.

На сьогодні гостро стоїть питання ремонту та реконструкції очисних споруд виробничих управлінь житлово-комунального господарства.

Більшість каналізаційних очисних споруд, насосних станцій та колекторів на даний час не відповідають технічним сучасним вимогам, так як вони побудовані в 60-80-х роках за проектами того періоду, в яких напірні колектори прокладені в одну нитку, відсутні резервні незалежні вводи та джерела енергопостачання.

На сьогодні в області 20 очисних споруд, з яких на 9-ти гостро стоїть питання термінового ремонту та реконструкції

Якість питної води у 9 населених пунктах області не відповідає чинним нормативним вимогам. З року в рік продовжуються терміни дії дозволів на її подачу з відхиленням від діючого стандарту, але заходи щодо покращення цього становища не виконуються через великі затрати на їх реалізацію.

У зв'язку з вищевикладеним, слід зазначити, що реалізація цієї програми на сьогодні актуальна та потребує уваги зі сторони Уряду України в частині щорічного виділення необхідних коштів державних субвенцій та бюджетних програм, та передбачення в місцевих бюджетах відповідного співфінансування.

5.24 Чернівецька область

Територія Чернівецької області розташована в межах басейнів рр. Дунай (68 %) та Дністер (32 %). Гідрографічна сітка області включає одну велику річку Дністер (довжина в межах області 290 км); середні річки Сірет, Прут, а також 4236 малих річок, струменів і водотоків.

В області налічується 3 водосховища.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, змінювались в діапазоні 70,84-77,6 млн. м³; підземних вод - 19,86-30,65 млн. м³. Обсяги використаної води коливались у межах 51,19-61,52 млн. м³ (табл. 5.24.1 та рис. 5.24.1).

Таблиця 5.24.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	71,5	77,6	70,84	71,38	73,79
	підземна	23,92	30,65	22,43	19,86	21,34
	поверхнева	47,6	47,0	48,4	51,5	52,5
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	61,52	51,19	59,86	60,0	61,31
	на господарсько-питні потреби	13,32	12,75	12,39	11,54	10,67
	на виробничі потреби	16,81	22,52	20,80	16,67	18,54
	на зрошення	-	-	0,003	0,004	0,038
	на сільськогосподарські потреби	14,58	15,92	14,42	13,39	13,72
інші	16,81	-	12,247	18,396	18,342	
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	22,33	21,25	19,5	17,05	17,82
	на господарсько-питні потреби	16,1	3,04	3,11	12,05	12,9
	на виробничі потреби	6,23	1,54	1,37	4,55	4,92
	інші	-	16,67	15,02	0,45	-

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 21,7; 24,9; 20,7; 19,2 та 17,4 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 27,3; 44; 34,7; 27,8 та 30,2 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 23,7; 31,1; 24,1; 22,3 та 22,4 %;
- ♦ на інші потреби, відповідно, 27,3; 0; 20,5; 30,7 та 29,9 %.

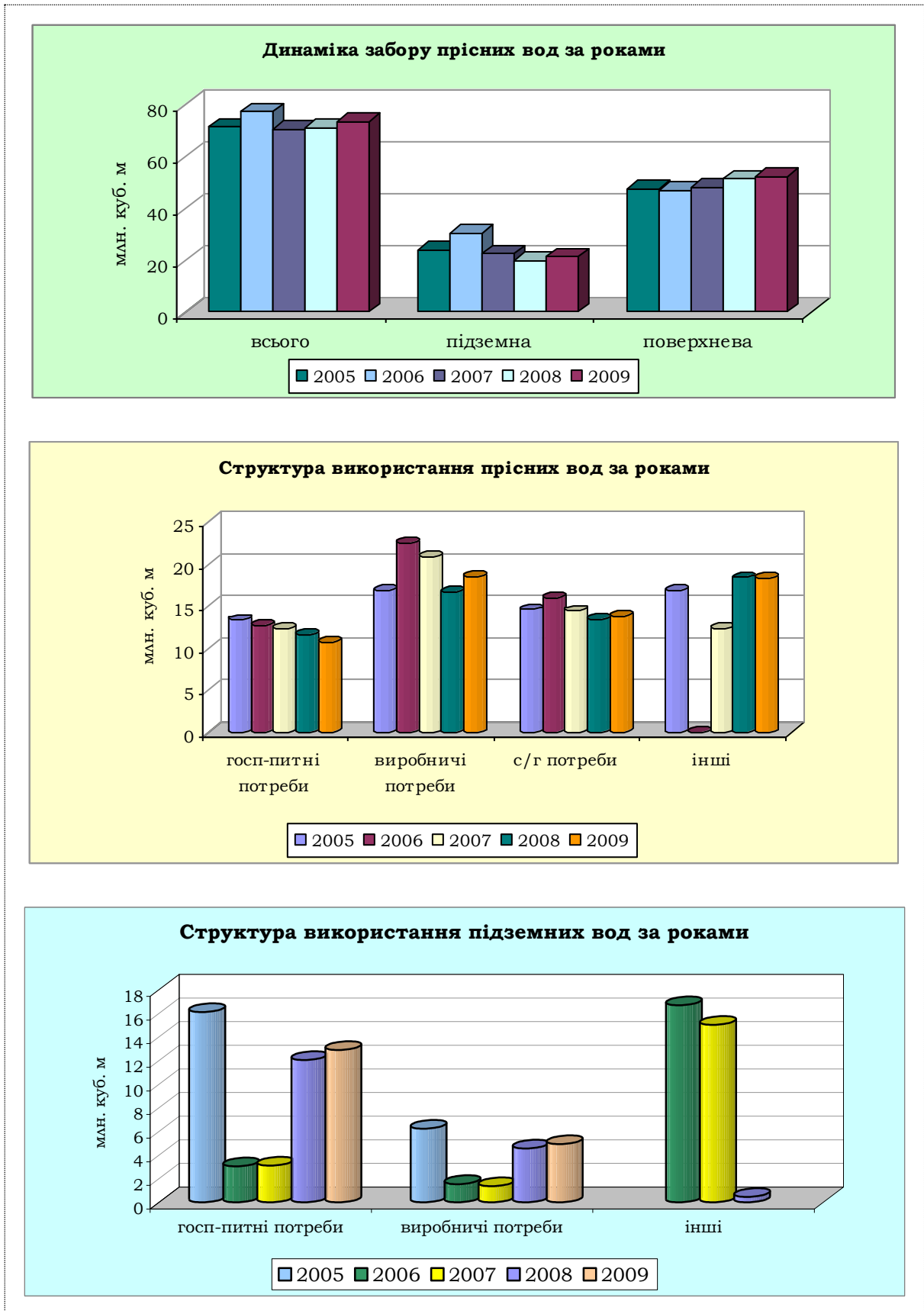

Рис. 5.24.1

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 17,1-22,3 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 72,1; 14,3; 15,9; 70,7 та 72,4 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 27,9; 7,2; 7; 26,7 та 27,6 %;
- ♦ на інші потреби, відповідно, 0; 78,4; 77; 2,6 та 0 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж останніх п'яти років кількість сільських джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам (у відсотках до загальної кількості), знаходилась в межах 4,2-7,1 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.24.2):

Таблиця 5.24.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	6,0	5,0	5,1	7,0	3,5
бактеріологічні	14,9	14,0	14,6	14,0	8,4
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	1,1	1,2	1,2	1,5	1,2
бактеріологічні	3,9	3,9	3,3	2,8	2,1
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	4,9	3,8	3,9	5,5	2,3
бактеріологічні	11,0	10,1	11,3	11,2	6,3

♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 3,5-7 %; за бактеріологічними 8,4-14,9 %;

♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 1,1-1,5 %; за бактеріологічними 2,1-3,9 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 2,3-5,5 %; за бактеріологічними 6,3-11,3 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадки аварійного забруднення джерел питного водопостачання були зафіксовані у 2007 р. - 1; у 2009 р. - 1.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	90	98	35	31	24
<i>на суму, тис. грн.</i>	22312	9996	3570	3421	2501
Передано справ на розгляд до прокуратури	10	1	1	-	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	21	6	12	22	17

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області практично не змінився і дорівнював:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - 10,1 %; у містах - 100%; у смт - 87,5 %; у сільських н/п - 6 %;
- ♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 28,6 до 29,1 %; у містах - з 73,5 до 73,6 %; у смт - з 22,3 до 22,5 %; у сільських н/п - з 1,6 до 1,8% (рис. 5.24.2).

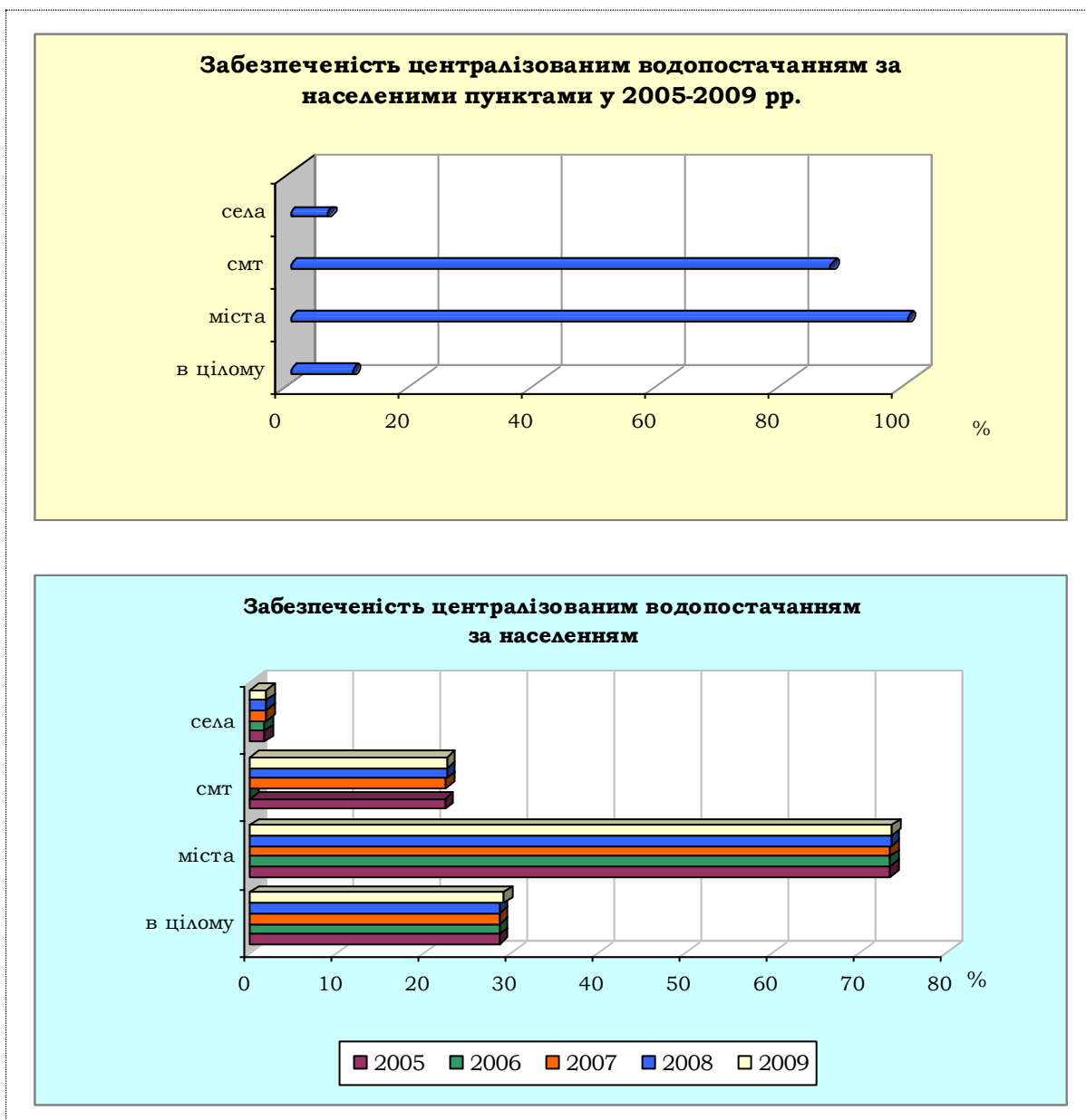

Рис. 5.24.2

Цілодобове водопостачання у 2005-2009 рр. складало: за населеними пунктами - 92,8 %; за населенням - 97,1-97,2 %.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років знизилась на 0,3 % - до 17,4 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки не змінювалось і дорівнювало: в цілому по області - 150; у містах - 180; смт - 135; сільських н/п - 60 л/добу на людину (рис. 5.24.3).

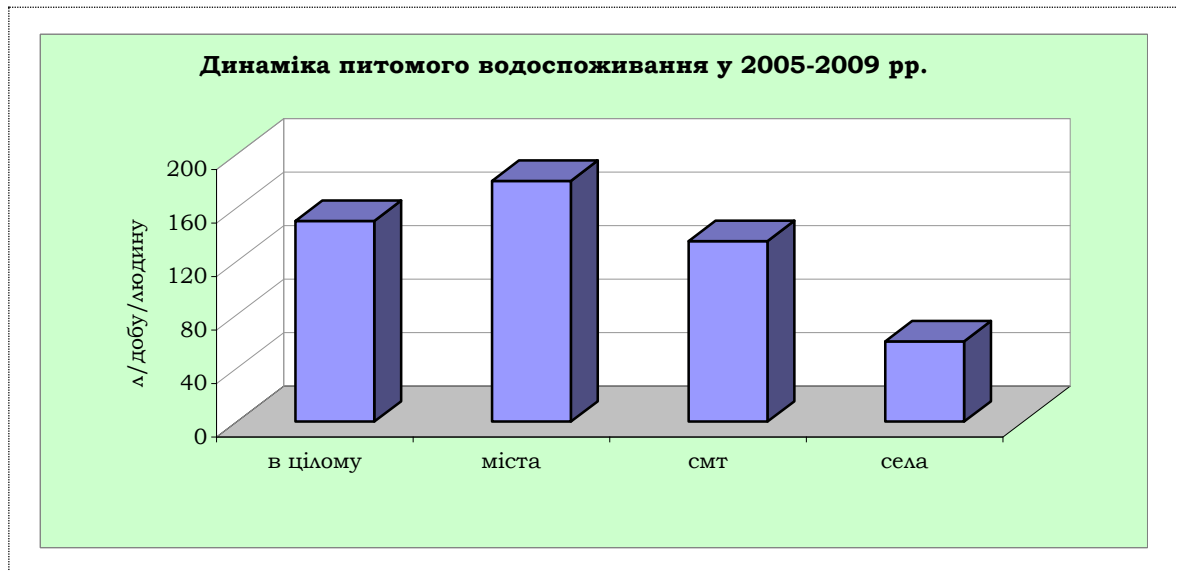

Рис. 5.24.3

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років залишалась незмінною і складала: всього - 21; спеціалізовані комунальні - 17; відомчі - 4.

За формою власності: кількість комунальних підприємств - 17; інших форм - 4.

Базове підприємство - ДКП «Чернівціводоканал».

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність поверхневих водозаборів залишилась рівною - 4; підземних - 43; окремих свердловин збільшилась на 34 - до 210;
- ♦ потужність централізованих водозаборів за цей період підвищилась на 0,4 до 235 млн. м³/рік;
- ♦ нестача у нових потужностях на 2009 р. становить - 78,5 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання знизилась з 1922 (у 2005р.) до 1655 (у 2009 р.).

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 32,3; 32,2; 32,1; 31,5 та 31,4 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 57,8; 57,5; 57,3; 61,4 та 53,5 %. Вся піднята вода була знезаражена (рис. 5.24.4).

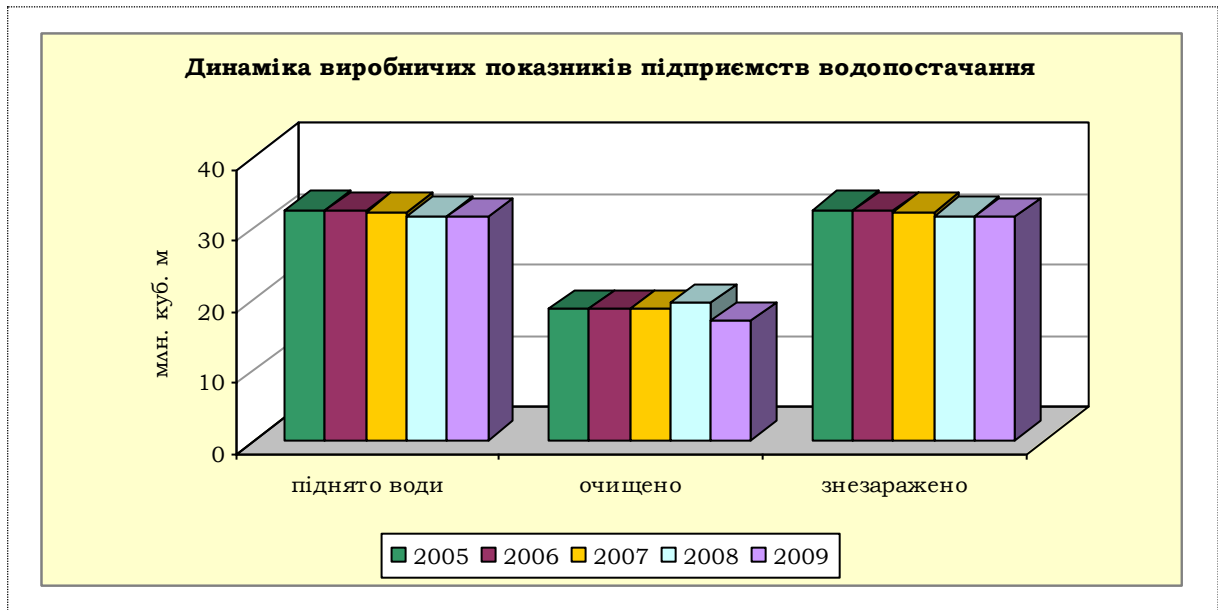

Рис. 5.24.4

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 35; 35,4; 32,7; 36,2 та 32,8 %, відповідно (рис. 5.24.5).

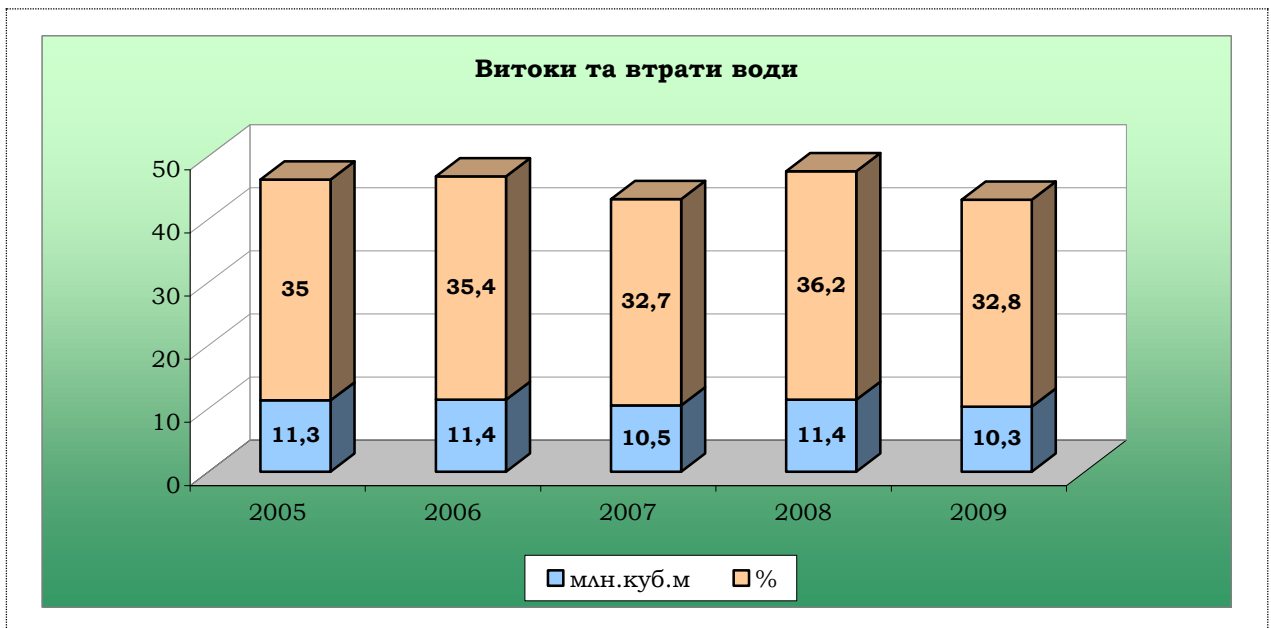

Рис. 5.24.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 15,7 до 12,8 млн. м³/рік або з 48,6 до 40,8 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 10,2 до 8,1 млн. м³/рік або з 31,6 до 25,8% (рис. 5.24.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 65-62 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх років становила: за категорією «усі споживі» у 2005-2007 рр. - по 39,1; у 2007 р. - 37,2; у

2009 р. - 35,1 тис. м³/добу; «населення» - у 2005-2007 рр. - по 25,2; у 2007 р. - 23,2; у 2009 р. - 22,3 тис. м³/добу.

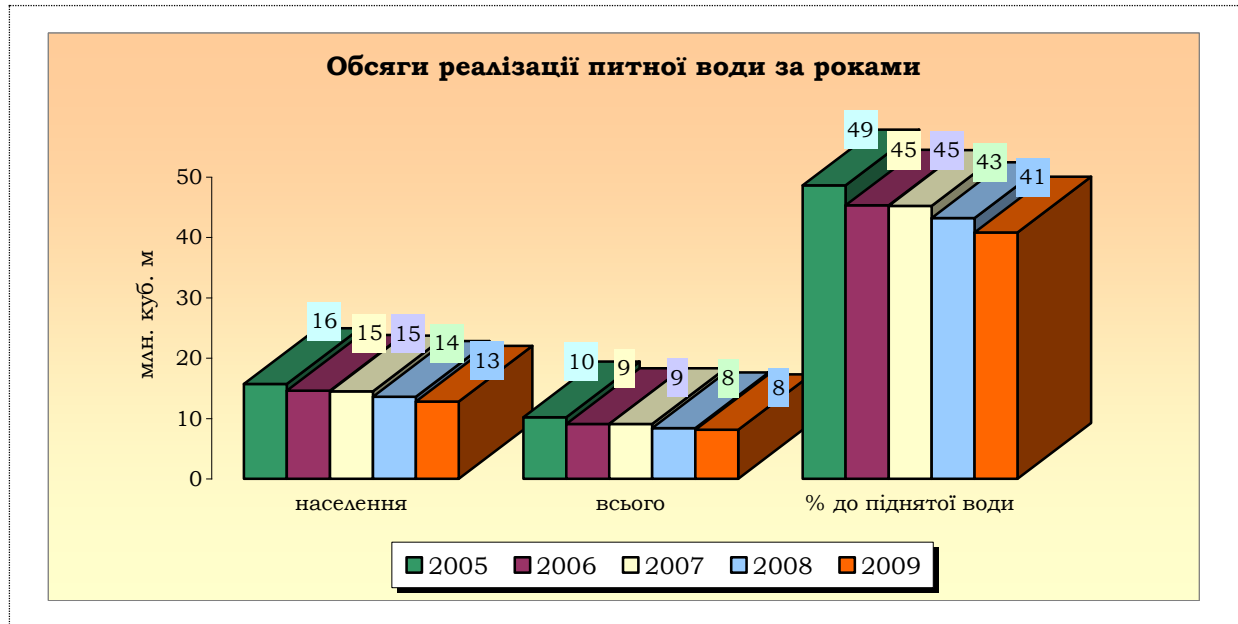

Рис. 5.24.6

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 497,8 до 45,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 1833-1436 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.24.7).

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання області за 5 років збільшилась на 3 і становила у 2009 р. - 33, в т.ч. НС-1 - 21; НС-II - 7; НС-III - 5 (рис. 5.24.8).

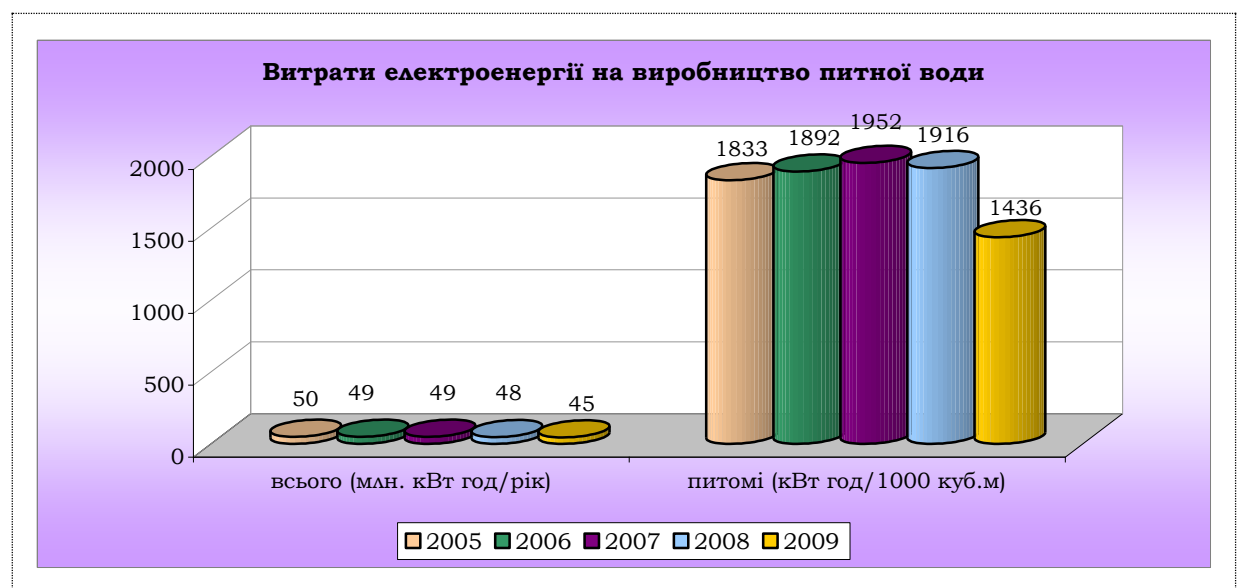

Рис. 5.24.7

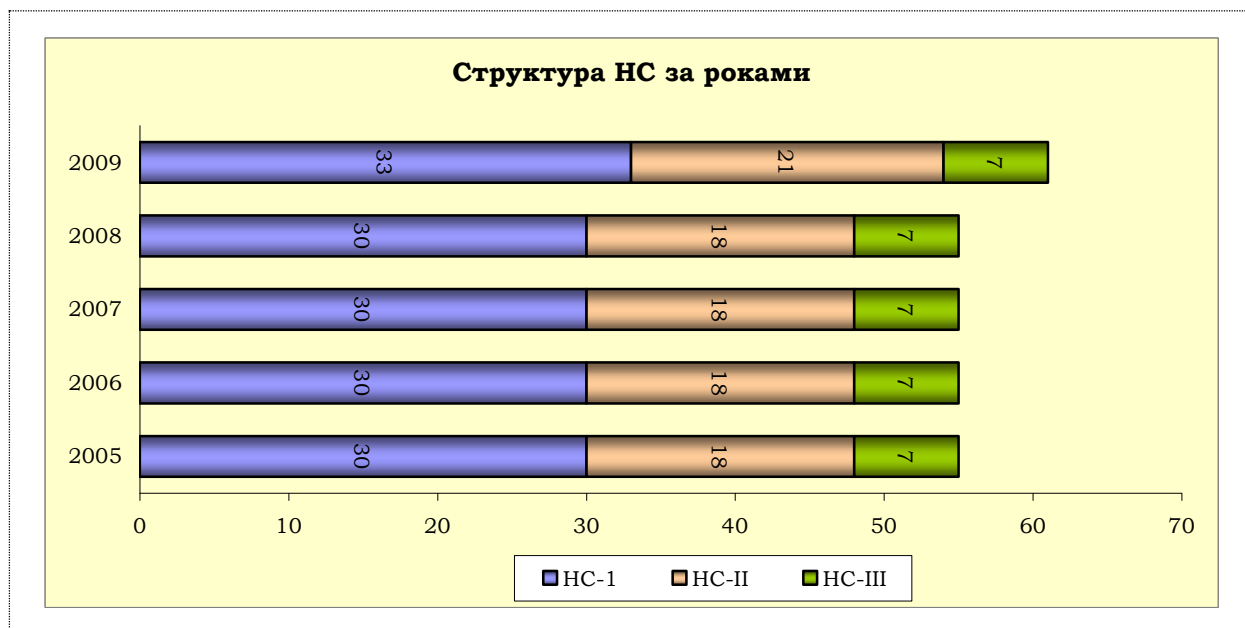

Рис. 5.24.8

Загальна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років не змінилась і залишилась на рівні 339,3 млн. м³/рік. При цьому співвідношення фактичної потужності насосних станцій до її проектної величини у вказані роки дорівнювало біля 95 %.

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 3 одиниці до 80; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості 8-9 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 14,3; у 2006 р. - 28,6; у 2007 р. - 33,5; у 2008 р. - 100; у 2009 р. - 0 % (рис. 5.24.9).

Рис. 5.24.9

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 24,3 км і становили у 2009 р. - 860,5 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 38 %; внутрішньо кварталних мереж збільшилась на 1 до 49 %; вуличних мереж залишилась на рівні 13 % (рис. 5.24.9).

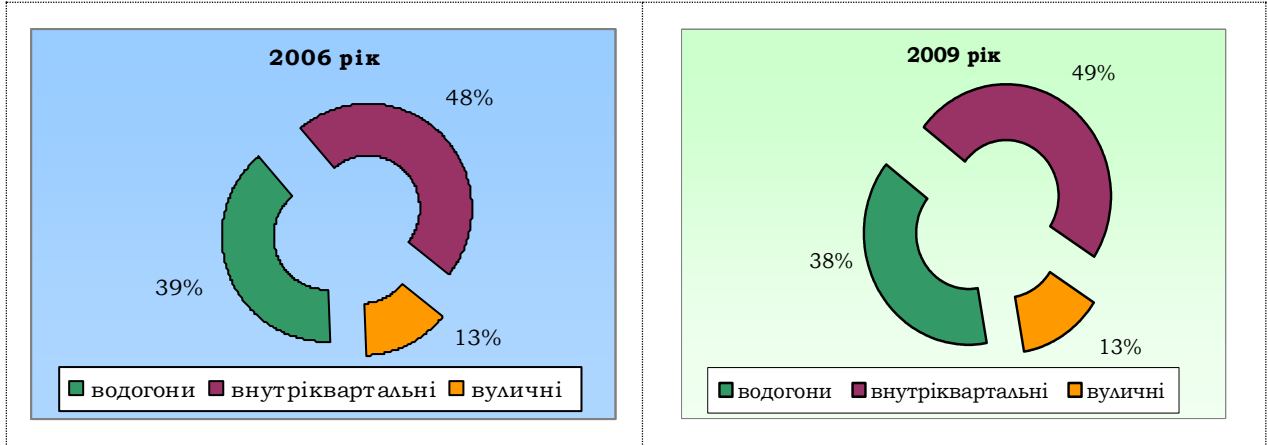

Рис. 5.24.9

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 31,3 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 32,2 %. Реноваційні роботи практично проводились повільно: у 2005 р. було замінено лише 3,2 % зношених труб; у 2006 р. - 3,1; у 2007 р. - 2,7; у 2008 р. - 7,7; у 2009 р. - 11,9 % (рис. 5.24.10).

Кількість аварій на водопровідних мережах на 1 км склала у 2007 р. - 0,11; у 2009 р. - 0,4 аварій на рік.

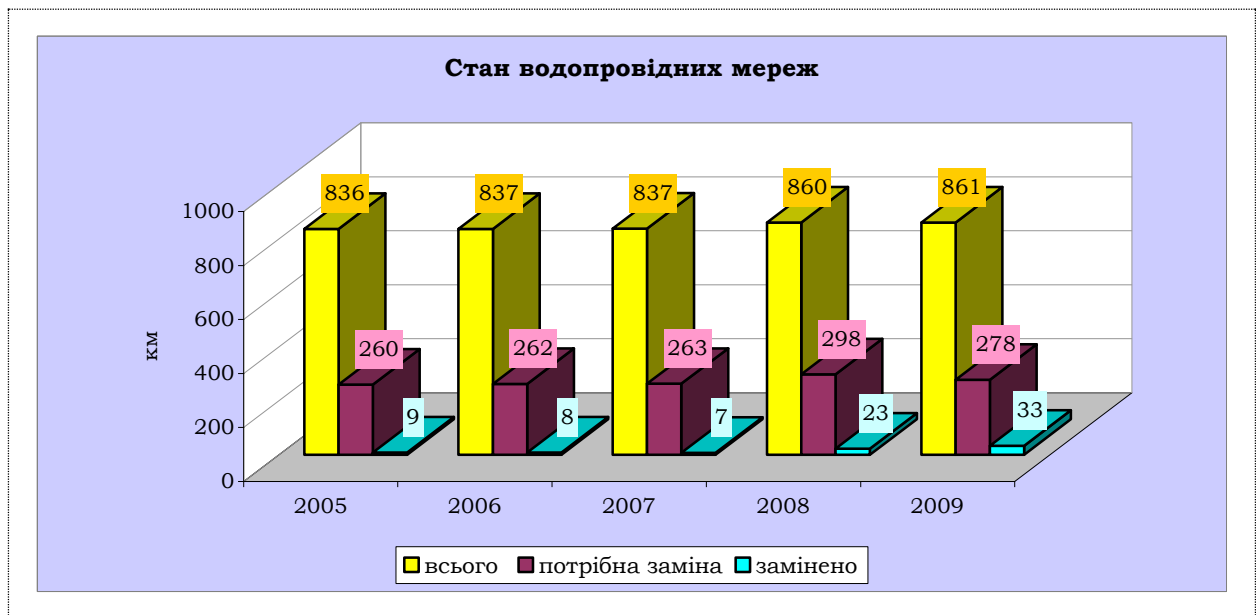

Рис. 5.24.10

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у 2005-2009 рр. залишилась рівною 24 з сумарним об'ємом 87,98 тис. м³; водонапірних башт - 25 та 0,5 тис. м³, відповідно.

Кількість водорозбірних колонок знизилась з 149 до 120.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 9,2 %; у 2006 р. - 13,9%; у 2007 р. - 18,2 %; у 2008 р.- 20,3 %; у 2009 р. - 26,7 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 17,5 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 72,2 % (рис. 5.24.11).

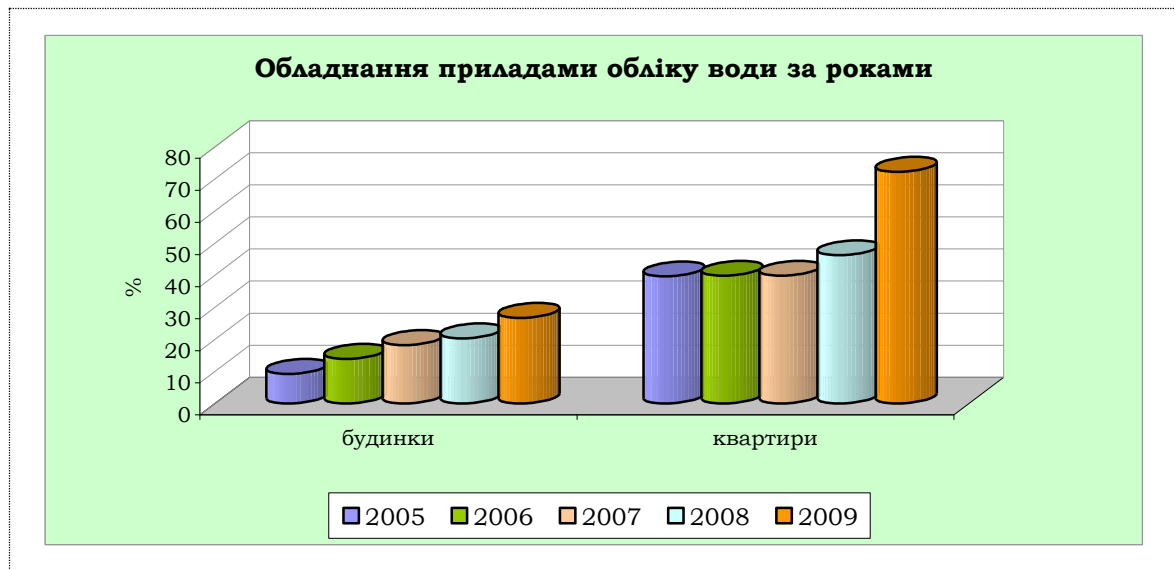

Рис. 5.24.11

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005 р. - 1,37; у 2006-2007 рр. - по 2,37; у 2008-2009 рр. - по 2,83 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 15; у 2006-2007 рр. - по 10; у 2008-2009 рр. - по 18,48 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005-2006 рр. - по 1,02; у 2007 р. - 1,99; у 2008-2009 рр. - по 2,03 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2007 рр. - по 7,5; у 2008-2009 рр. - по 16,13 грн./м³ (рис. 5.24.12).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 1,74 (у 2005 р.) до 3,92 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 57; 85; 88; 84 та 77 %;
- ♦ для населення - 57; 85; 88; 84 та 77 %.

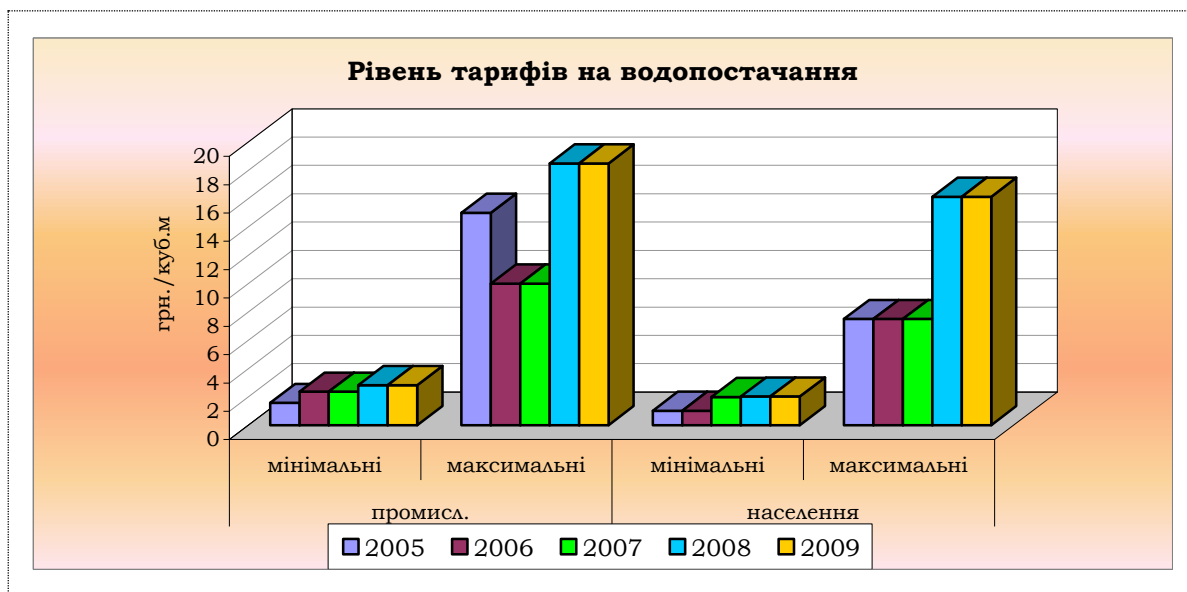

Рис. 5.24.12

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.24.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	1,7	1,95	8,63	10,877	0,436
Будівництво нових об'єктів	-	0,5	2,75		
Продовження будівництва об'єктів	0,7	0,6	1,77		
Завершення будівництва об'єктів	0	0,5	1,97	7,914	1,0
Оснащення житлового фонду засобами обліку	0,2	0,2	0,2	0,57	0,42
Впровадження пілотних проектів					0,016
Інші заходи (розшифрувати)			1,84		

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

За період з 2005 по 2009 роки кількість сільських систем, що не відповідали санітарним нормам через відсутність або невідповідність ЗСО, становила 2,5-4,3 % від загальної кількості.

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 1,9; 1,1; 1; 3,6 та 1 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,9; 3,5; 3; 13 та 2,6 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 1,1; 1,2; 1; 0,33 та 1,02 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,9; 3,8; 3,4; 2,3 та 2,2 %.

У сільських централізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 0,9-

1 %; за бактеріологічними 2,4-4,2 %; у децентралізованих - 2,3-5,5 % та 6,3-11,3 %, відповідно (табл. 5.24.4).

Таблиця 5.24.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	1,9	1,1	1,0	3,6	1,0
	<i>бактеріологічними</i>	3,9	3,5	3,0	13,0	2,6
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	0,9	0,7	0,8	-	1,0
	<i>бактеріологічними</i>	4,2	4,1	2,4	2,6	3,9
3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	4,9	3,8	3,9	5,5	2,3
	<i>бактеріологічними</i>	11,0	10,1	11,3	11,2	6,3
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	1,1	1,2	1,0	0,33	1,02
	органолептичними	1,1	1,2	1,0	1,3	0,9
	загальною мінералізацією	-	-	-	0,03	0,03
	санітарно-токсичними	-	-	-	-	0,09
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	3,9	3,8	3,4	2,3	2,2
	колі-індексом	3,9	3,8	3,4	2,3	2,2
	колі-індексом 20 і більше	2,7	2,6	2,3	1,8	0,5

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 248 до 117 (табл. 5.24.5).

Таблиця 5.24.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	248	248	248	248	117
Об'єкти з порушенням санітарних норм	28	28	8	28	24
Питома вага порушень санітарних норм, %	9,8	11,3	3,22	11,3	20,5
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	41	41	41	41	49
Накладено штрафів	18	98	35	31	24
<i>з них отримано</i>	18	98	35	25	14
Справи, направлені у слідчі органи	-	2	-	-	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	-	-	-	-	1
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	3	9	6	22	25
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	2	6	12	22	25
<i>постійно</i>	-	-	-	-	8
<i>тимчасово</i>	2	6	12	22	17

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області практично не змінився і дорівнював:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 5,8 до 6 %; для міст залишився 81,8 %; для смт - 75 %; для сільських н/п - зріс з 1,4 до 2,4 %;

♦ *за населенням:* в цілому по області - збільшився з 24,3 до 27,1 %; для міст - з 65,1 до 71,1 %; для смт - залишився - 19,6 %; для сільських н/п - зріс з 0,2 до 0,6 % (рис. 5.24.13).

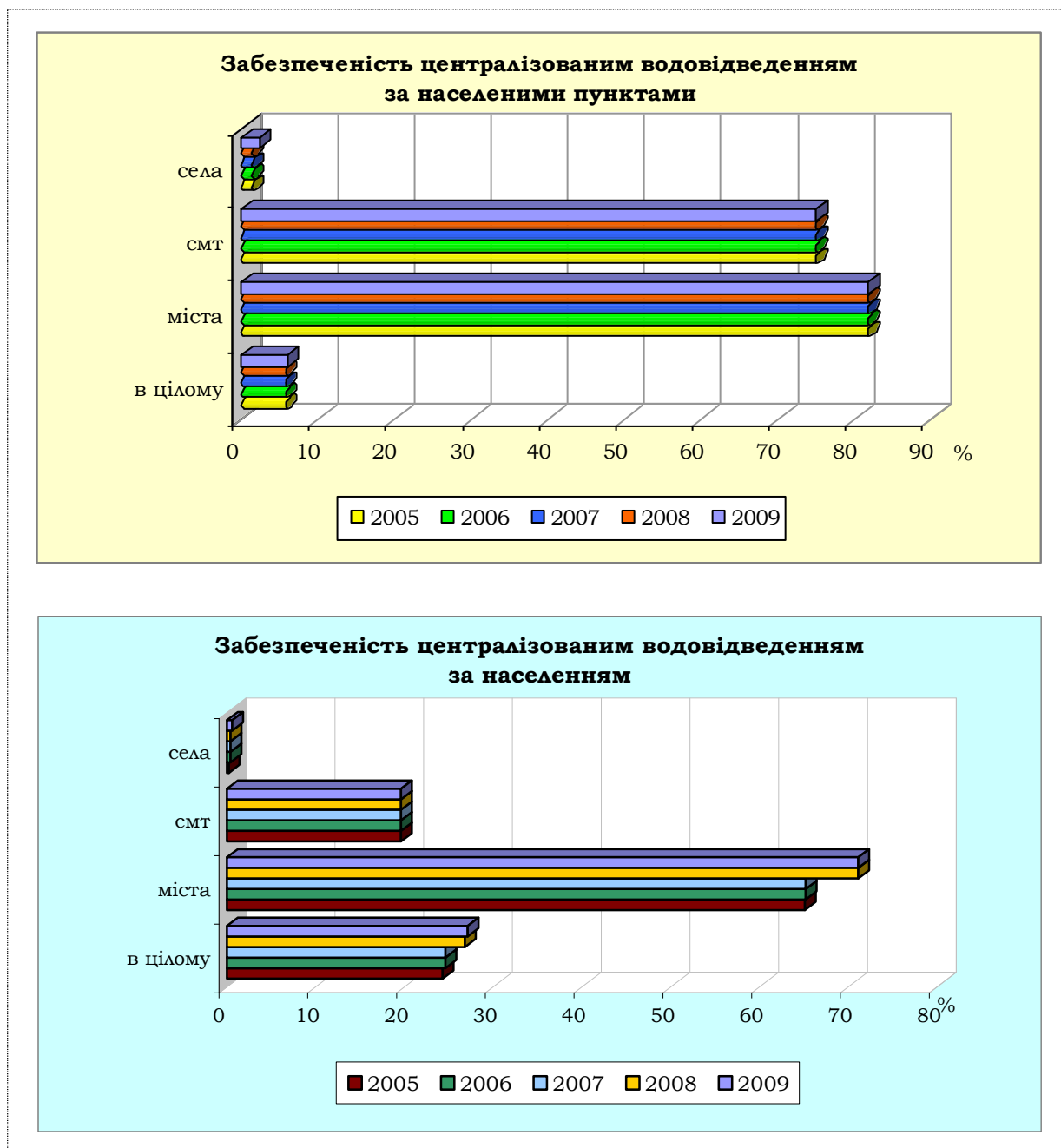

Рис. 5.24.13

Питоме водовідведення протягом 2005-2009 рр. не змінювалось і до-рівнювало: в цілому по області - 120; для міст - 170; для смт - 130; для сільських н/п - 60 л/добу на людину (рис. 5.24.14).

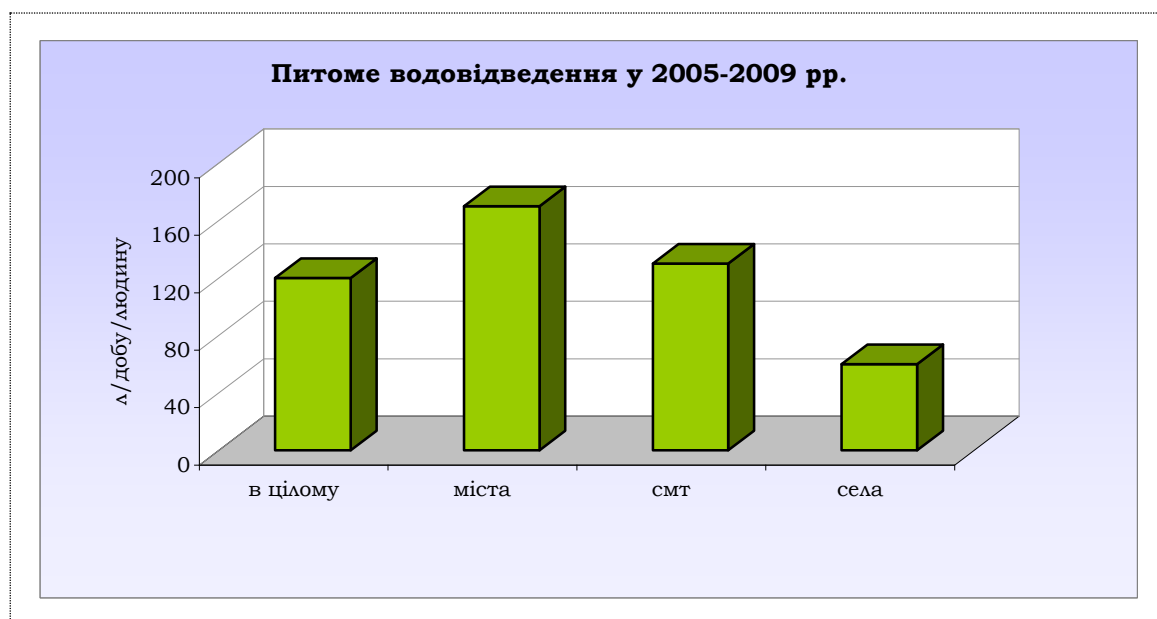

Рис. 5.24.14

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 23,2; у 2006 р. - 24,7; у 2007 р. - 23,4; у 2008 р. - 24,8; у 2009 р. - 23,9 млн. м³/рік. З них повний цикл біологічного очищення пройшли 90,9; 92,3; 91,9; 93,5 та 94,1 %, відповідно (рис. 5.24.15).

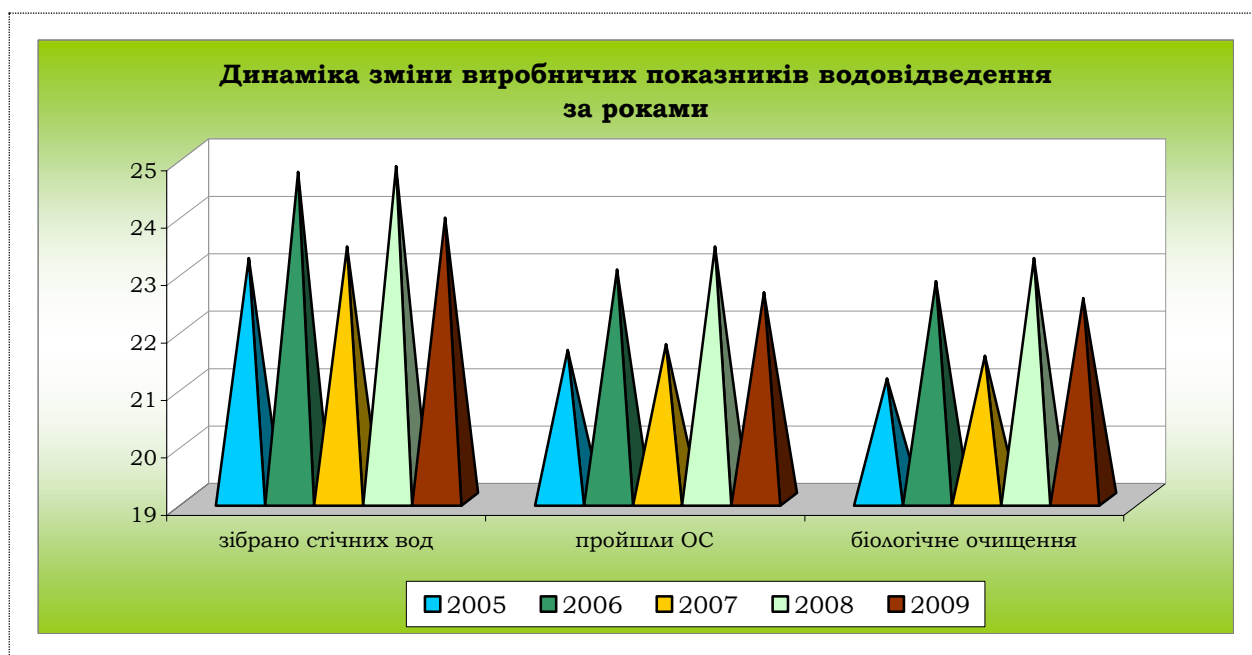

Рис. 5.24.15

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 7,9 до 7,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 341; 330; 320; 311 та 293 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.24.16).

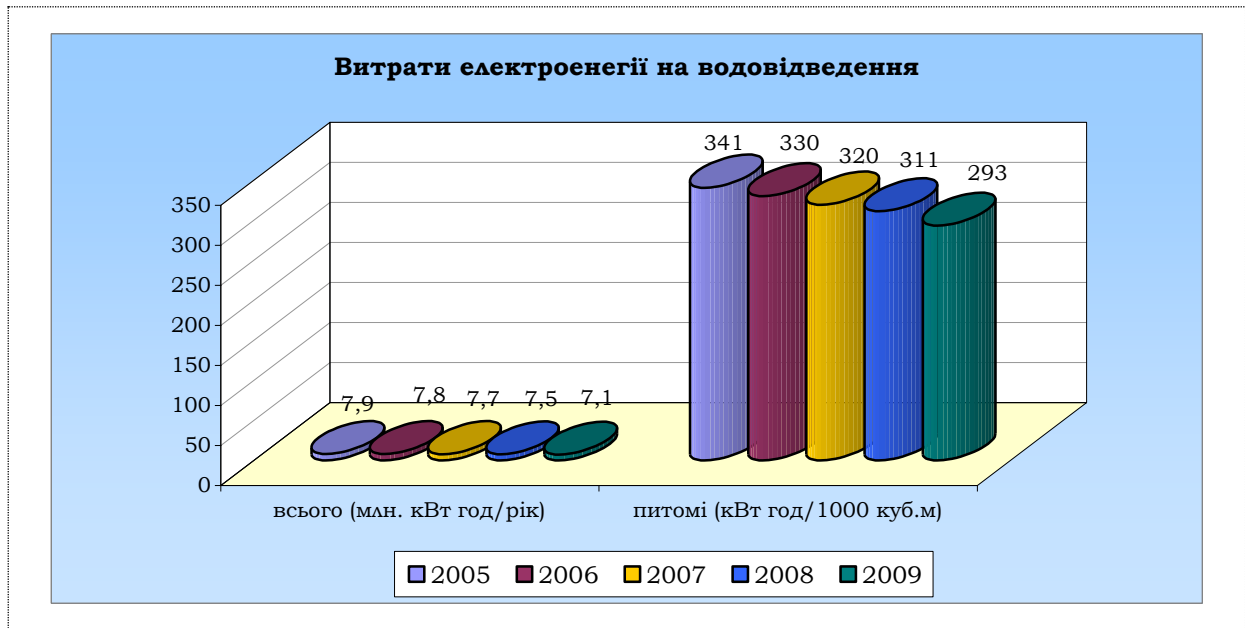

Рис. 5.24.16

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 24 до 26, а проектна потужність - з 87,6 до 87,9 млн. м³/рік.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 27-28 % (рис. 5.24.17).

Рис. 5.24.17

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 2 одиниці і дорівнювала у 2009 р. - 47; частка насосів, які потребують заміни, протягом всього періоду становила 12 одиниць або 26-27 %; з них жодного насоса не було замінено.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зростає з 14 до 16; з них потребували реконструкції 6-7 (рис. 5.24.18).

Рис. 5.24.18

Сумарна проектна потужність КОС області у 2005-2009 рр. також трохи збільшилась і дорівнювала 64,8 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість складала біля 28 % (рис. 5.24.19).

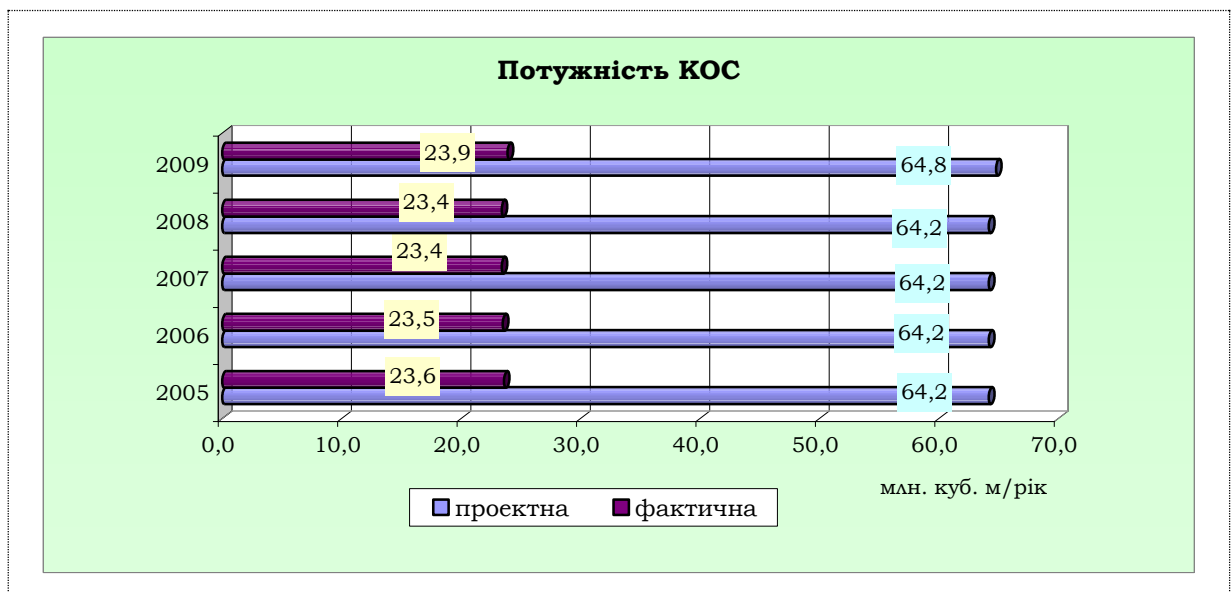

Рис. 5.24.19

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 18 км і становили у 2009 р. - 459,1 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 25 %; тунельних колекторів глибокого залягання залишилась рівною 1 %; внутрішньо кварталних мереж зросла на 1 до 26 %; вуличних мереж залишилась 48 % (рис. 5.24.20).

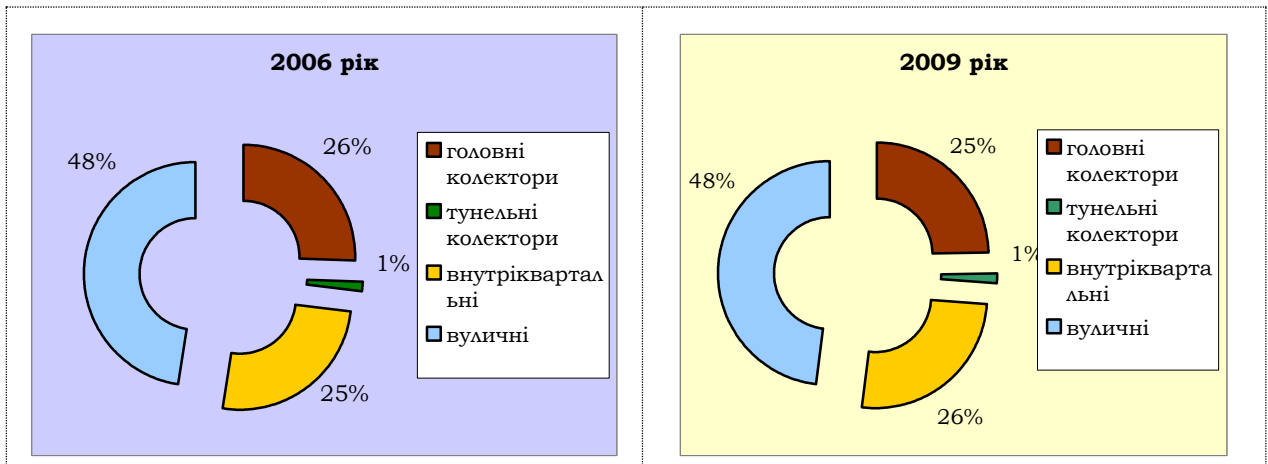

Рис. 5.24.20

Технічний стан каналізаційних мереж залишався важким; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 30,6; у 2006 р. - 30,7; у 2007 р. - 30,9; у 2008 р. - 31,3; у 2009 р. - 30,3 %; з них було замінено 1,8; 1,9; 2; 8,3 та 11,1 %, відповідно (рис. 5.24.21).

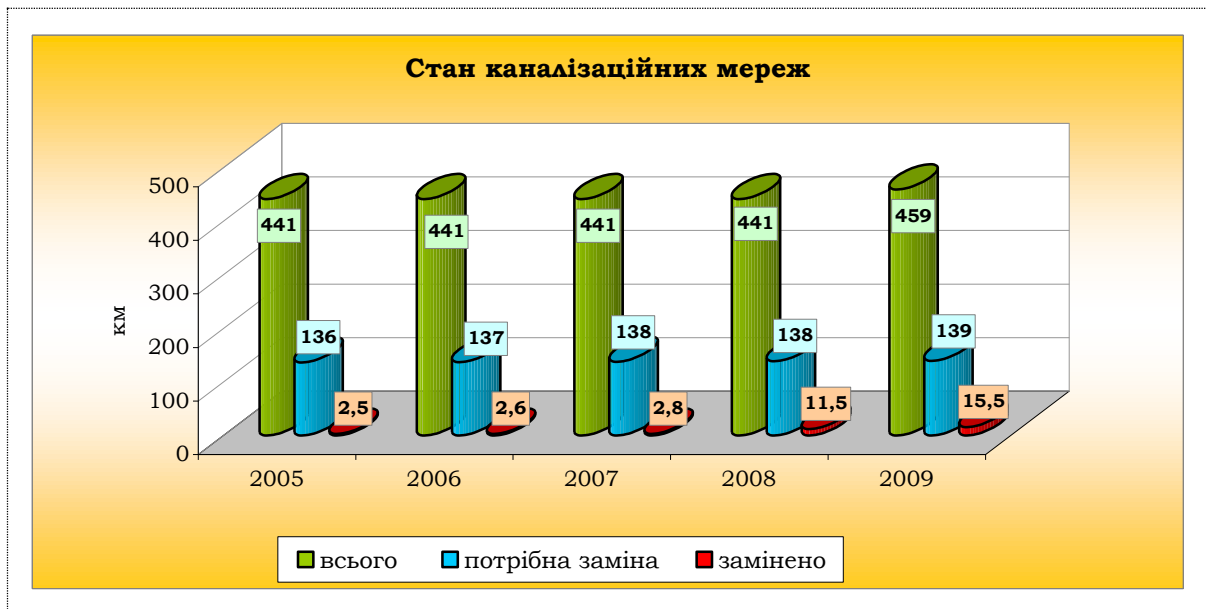

Рис. 5.24.21

Кількість аварій на каналізаційних мережах у перерахунку на 1 км мережі становила в 2007 р. - 0,2.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 0,85; у 2006 р. - 0,98; у 2007 р. - 1,09; у 2008-2009 рр. - по 1,46 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 15; у 2006-2007 рр. - по 10; у 2008-2009 рр. - по 12 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,17; у 2006 р. - 0,25; у 2007 р. - 0,82; у 2008 р. - 1,11; у 2009 р. - 1,16 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 3,44; у 2006-2007 рр. - по 5,05; у 2008 р. - 5,33; у 2009 р. - 5,0 грн./м³ (рис. 5.24.22).

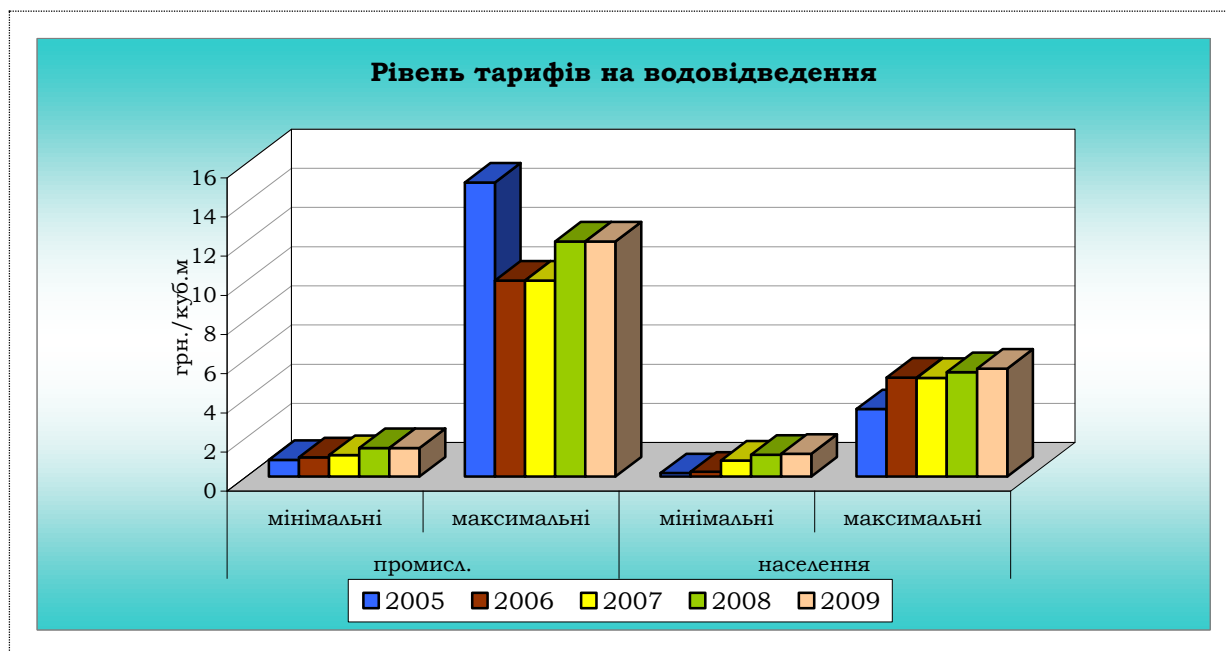

Рис. 5.24.22

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,71 (у 2005 р.) до 1,87 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 56, 88, 87, 89 та 92 %;
- ♦ для населення - 60, 88; 86, 89 та 72 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.24.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	2,054	3,52	6,43	5,7	1,158
Будівництво нових об'єктів		1,2	0,92		
Продовження будівництва об'єктів	2,054	1,92	5,23		
Завершення будівництва об'єктів		0,4	0,28	0,90	
Реконструкція і модернізація об'єктів				4,8	1,158

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.24.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	12	65	65	65	54
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	12	61	61	60	50
	господарсько-побутових	12	35	35	36	29
	промислових	-	26	26	24	21
2.1	Без очищення					
	всього		26			
	господарсько-побутових		-			
	промислових		26			
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	42	35	35	31	27
	господарсько-побутових	30	20	22	19	16
	промислових	12	15	13	12	11
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	35,6	35,8	35,9	36,1	35,8
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	34,1	33,4	34,5	34,8	34,6
	недостатньо очищених	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2
	неочищених		1,0			
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	24,8	24,6	24,6	24,8	23,9
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених	23,2	23,0	23,0	23,3	22,5
	недостатньо очищених	1,6	1,2	1,6	1,5	1,4
	неочищених		0,4			

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.24.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	11	11	11	11	11
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	9	9	12	15	12
	за мікробіологічними показниками	17	25	25	23	14
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	40	40	40	40	40
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	за санітарно-хімічними показниками	30	19	25	24	39
	за мікробіологічними показниками	71	75	71	60	51

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водою I-ї категорії

Таблиця 5.24.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	65	84	81	65	61
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	3	19	38	24	12
3	Передано справ до прокуратури				1	4

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

Відповідно до Регіональної програми «Питна вода Чернівецької області на 2006-2020 роки», яка діяла з 2006 року до прийняття Комплексної програми «Питна вода Чернівецької області до 2020 року» у водопровідно-каналізаційному господарстві області було виконано цілу низьку робіт.

Усього на протязі чотирьох останніх років в області: побудовано 4 каналізаційних дюкери та колектора загальною протяжністю 3982,2 м, відремонтовано та реконструйовано 11 водопровідних та 6 каналізаційних насосних станцій, 4 КОС, 2 ВОС, відремонтовано або замінено 96,78 км водопровідних та 46,9 км каналізаційних мереж, встановлено 11 нових насосів, відремонтовано 12, замінено 320 засувки на водопровідно-каналізаційних мережах та відремонтовано 120 водорозбірних колонок.

Починаючи з 2006 року, з державного бюджету Програма не фінансувалась, проте фінансувались окремі заходи в рамках Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства, субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіонів, заходів з попередження аварій і запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві та на інших об'єктах комунальної власності, а також бюджетної програми «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення».

У 2006 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.06 №1101 профінансовано роботи на 10 об'єктів водопостачання та водовідведення в сумі 2933,6 тис. грн., у т.ч. з державного бюджету - 1695,0 тис. грн., з місцевих бюджетів - 1238,6 тис. грн. Також відповідно до бюджетної програми «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» із державного бюджету профінансовано 1148 тис грн.

У 2007 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.05.07 №779 на 14 об'єктів водопостачання та водовідведення профінансовано 10266,7 тис. грн., у т.ч. з державного бюджету - 9620,2 тис. грн., з місцевих бюджетів - 646,5 тис. грн. Відповідно до бюджетної програми «Розвиток та реконструкція централізованих систем водопостачання та водовідведення» із державного бюджету профінансовано 1715 тис грн.

У 2008 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.03.08 №225 «Загальнодержавна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства, в тому числі на здешевлення кредитів для виконання цієї програми» по Чернівецькій області на 4 об'єкта водопостачання та водовідведення профінансовано 3346,775 тис. грн., у т.ч. з державного бюджету - 2363,678 тис. грн., з місцевих бюджетів - 983,097 тис. грн.

У 2009 році за рахунок коштів Стабілізаційного фонду для реалізації інвестиційних проектів соціально-економічного розвитку регіонів профінансовано з державного бюджету 3-и об'єкти на загальну суму 1000,0 тис. грн., реконструкція очисних споруд в м. Сокиряни на загальну суму 563,3 тис. грн. та в смт Глибока на загальну суму 594,720 тис. грн. Кошти освоєні за призначенням у повному обсязі.

У розрізі житлово-комунальних послуг, які надають підприємства галузі, ситуація склалася наступним чином: з надання послуг по водопостачанню підприємствами галузі були отримані збитки в розмірі 3,8 млн. грн. (у 2008 році 8,9 млн. грн.) Від надання послуг по водовідведенню отримані збитки в розмірі 1,4 млн. грн. (у 2008 році 0,5 млн. грн.)

Збитковість послуг із водопостачання та водовідведення, перш за все, пояснюється зменшенням обсягу споживання цих послуг споживачами, які встановлюють засоби обліку, що призводить до невиконання запланованих обсягів виробництва, передбачених при розрахунку тарифів. Водопостачальні підприємства працюють не на повну потужність, великими залишаються втрати в мережах водопостачання

Недостатнє забезпечення фінансовими ресурсами, постійні неплатежі споживачів за отримані послуги спричинили значне відставання доходів підприємств і організацій галузі від експлуатаційних витрат, що позбавило їх можливості розвивати виробництво, поповнювати обігові кошти, поновлювати основні фонди. Внаслідок цього на підприємствах галузі продовжує функціонувати значна частина морально застарілого та фізично зношеного обладнання (насоси, регулятори, та ін.), заміна якого могла б значною мірою сприяти зменшенню кінцевої вартості житлово-комунальних послуг та економії енергоресурсів. Відсутність державного фінансування на впровадження нових технологій, заміну аварійних водопровідно-каналізаційних мереж та обладнання може привести до негативних наслідків.

Для вдосконалення систем водопостачання та водовідведення населених пунктів області було розроблено наступні інвестиційні проекти:

- інвестиційний проект «Реконструкція силового електрообладнання і автоматизація електродвигунів насосів ВНС Кіцманського ВУЖКГ» на загальну суму 378,55 тис. грн., який отримав позитивний висновок НАЕР та включений до реєстру інвестиційних проектів Мінжитлокомунгоспу України на 2010 рік;

- інвестиційний проект «Влаштування 2 водонапірних башт «Рожновського» в с. Бернове Кельменецького району» на загальну суму 160,6 тис. грн. Громадське об'єднання «Промінь надії» с. Бернове стало переможцем у конкурсному відборі проектів Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

Основні фактори, які перешкоджають сталому функціонуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства:

- реалізація заходів, передбачених Комплексною програмою «Питна вода Чернівецької області до 2020 року», можлива за умови вирішення питання

їх своєчасного та повного фінансування з державного, місцевих бюджетів та інших джерел; починаючи з 2006 року Програма з державного бюджету не фінансувалась;

- водопровідно-каналізаційне господарство є найбільшим споживачем електроенергії в житлово-комунальній сфері. Для підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів необхідно здійснити ряд заходів, спрямованих на зниження витрат ПЕР на одиницю продукції, оновлення основних фондів та поступове виведення з експлуатації обладнання, на якому питомі витрати енергоресурсів перевищують середні показники по галузі;

- більшість населених пунктів області не має централізованого водопостачання, каналізування та очистки стічних вод;

- в усіх районних центрах, за виключенням кількох міст, очистка стічної води проводиться малоефективно. Більшість із цих споруд морально й фізично застарілі, біологічна очистка виведена з ладу;

- на сільських водопроводах відсутні лабораторії.

5.25 Чернігівська область

Територія Чернігівської області розташована в межах басейну р. Дніпро. Гідрографічна сітка області включає дві великі річки Дніпро (довжина в межах області 91 км) та Десна (552 км); середні річки Сож, Суд ость, Сейм, Снов, Остер, Удай, Трубіж, Супій, а також 1251 малих річок, струменів і водотоків.
В області налічується 15 водосховищ.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 160,4 (у 2005 р.) до 153,3 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 67,3 (у 2005 р.) до 56,7 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води коливались в діапазоні 136,7-154,2 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.25.1 та рис. 5.25.1).

Таблиця 5.25.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	160,4	147,9	167,0	158,9	153,3
	підземна	67,3	64,9	61,7	60,0	56,7
	поверхнева	93,1	83,0	105,3	98,9	96,6
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	148,6	136,7	154,2	148,2	142,4
	на господарсько-питні потреби	39,0	37,6	37,0	36,9	34,7
	на виробничі потреби	100,1	90,0	110,1	105,4	102,1
	на зрошення	-	-	0,02	0,02	0,1
	на сільськогосподарські потреби	7,9	7,5	5,7	4,9	4,6
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	55,5	53,7	51,3	50,0	46,5
	на господарсько-питні потреби	41,9	39,3	37,8	36,8	35,8
	на виробничі потреби	7,6	7,4	7,7	7,3	6,2
	на зрошення	-	-	0,01	0,01	0,01
	на сільськогосподарські потреби	6,0	7,0	5,8	5,9	4,6

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 26,2; 27,5; 24; 24,9 та 24,4 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 67,4; 65,8; 71,4; 71,1 та 71,1 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 5,3; 5,5; 3,7; 3,3 та 3,0 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 46,5-55,5 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на господарсько-питні потреби, відповідно, 75,5; 73,2; 73,7; 73,6 та 77 %;

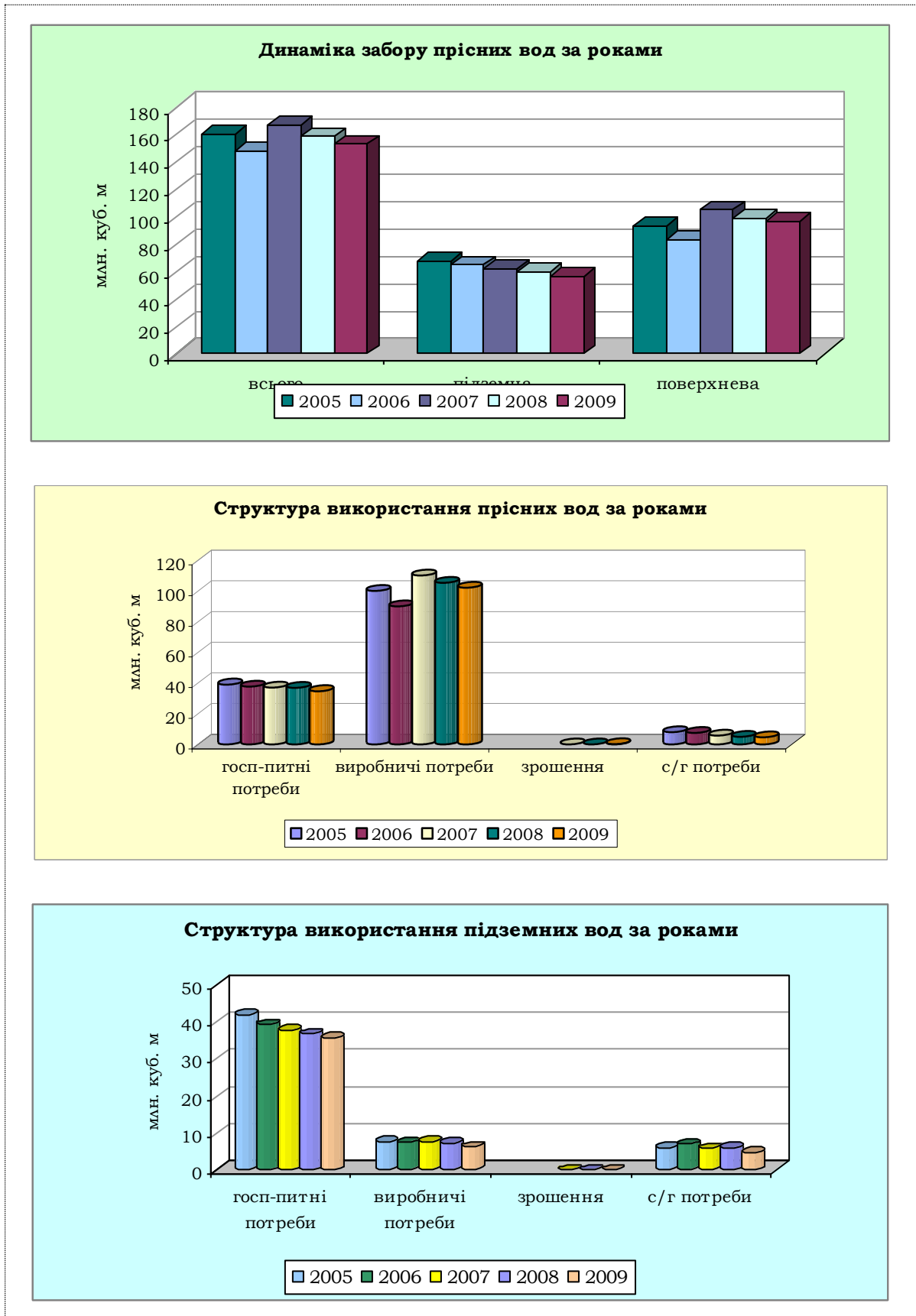

Рис. 5.25.1

- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 13,7; 13,8; 15; 14,6 та 13,3 %;
- ♦ на сільськогосподарські потреби, відповідно, 10,8; 13; 11,3; 11,8 та 9,9 %.

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.25.2):

Таблиця 5.25.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	7,6	7,9	7,4	6,5	6,4
бактеріологічні	3,2	2,3	1,8	2,0	1,4
<i>Джерела децентралізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	43,5	48,4	43,7	44,9	41,7
бактеріологічні	33,5	29,2	29,5	28,0	24,0

♦ для джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 6,4-7,9 %; за бактеріологічними 1,4-3,2 %;

♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 41,7-48,4 %; за бактеріологічними 24-33,5 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Випадків аварійного забруднення джерел питного водопостачання протягом 2005-2009 зафіксовано не було.

За забруднення джерел питного водопостачання:

	2005	2006	2007	2008	2009
Накладено штрафів на посадових осіб	43	50	52	60	42
<i>на суму, тис. грн.</i>	2199	2550	2652	6120	4284
Передано справ на розгляд до прокуратури	-	-	1	1	-
Тимчасово призупинено експлуатацію джерел	524	331	274	356	257

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в області змінювався наступним чином:

♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області - зменшився з 21,1 до 20 %; у містах - залишався на рівні 100; у смт - збільшився з 93,3 до 96,6 %; у сільських н/п - зменшився з 18,8 до 17,6 %;

♦ *за населенням:* в цілому по області - зменшився з 56,7 до 55,2 %; у містах+сmt - з 84,7 до 80,1 %; у сільських н/п - з 14,5 до 13,8 % (рис. 5.25.2).

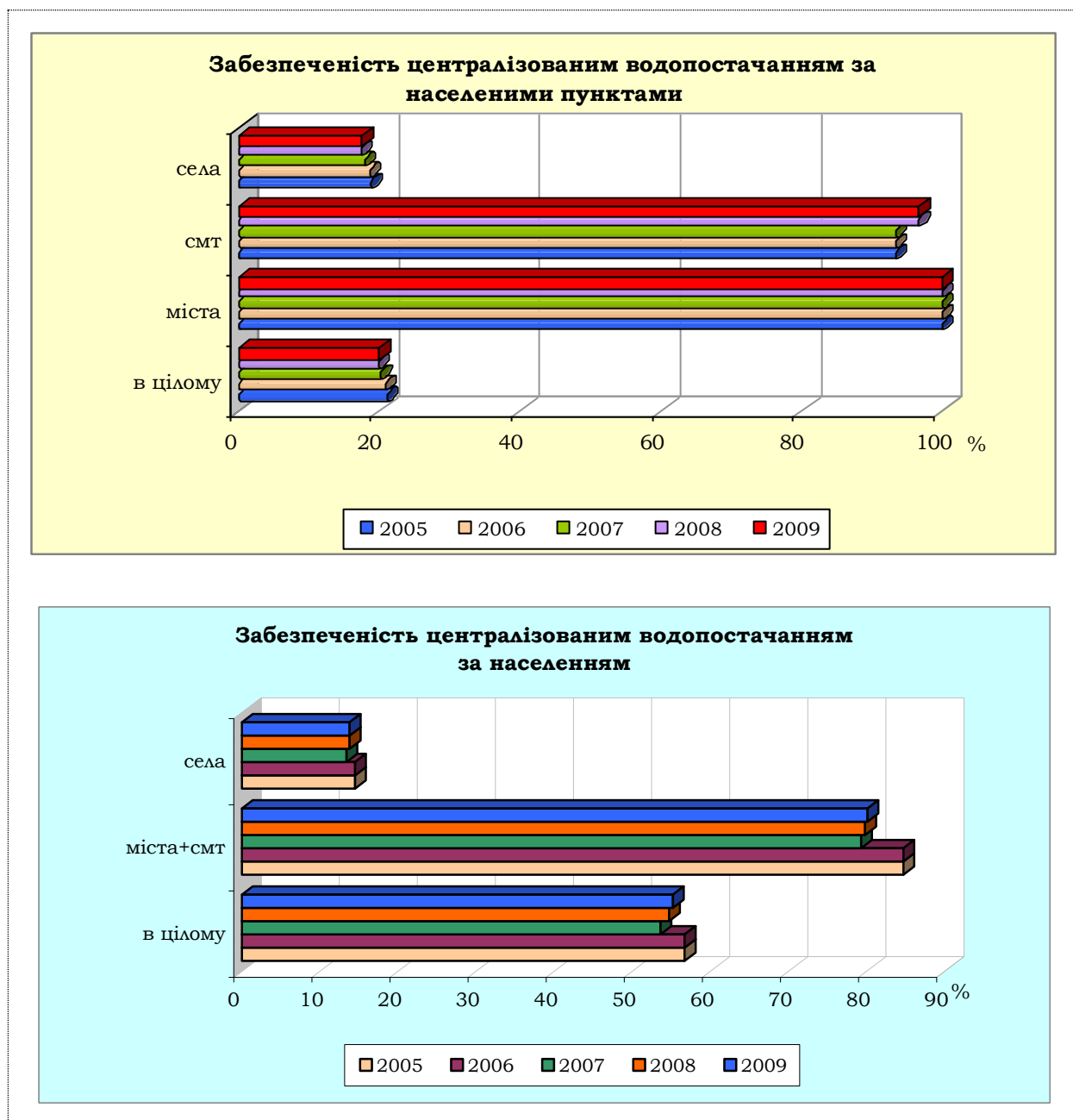

Рис. 5.25.2

Цілодобове водопостачання у населених пунктах області складало: у 2005 р. - 21,1 %; у 2006 р. - 20,9 %; у 2007 р. - 20,2 %; у 2008 р. - 19,9 %; у

2009 р. - 20 %; а у розрізі забезпеченості населення цей показник, відповідно, дорівнював 56,7; 56,7; 53,6; 54,7 та 55,2 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки в цілому по області знижувалось з 134 до 124; у містах+с/мт - з 134 до 125; у сільських н/п - з 141 до 114 л/добу на людину (рис. 5.25.3).

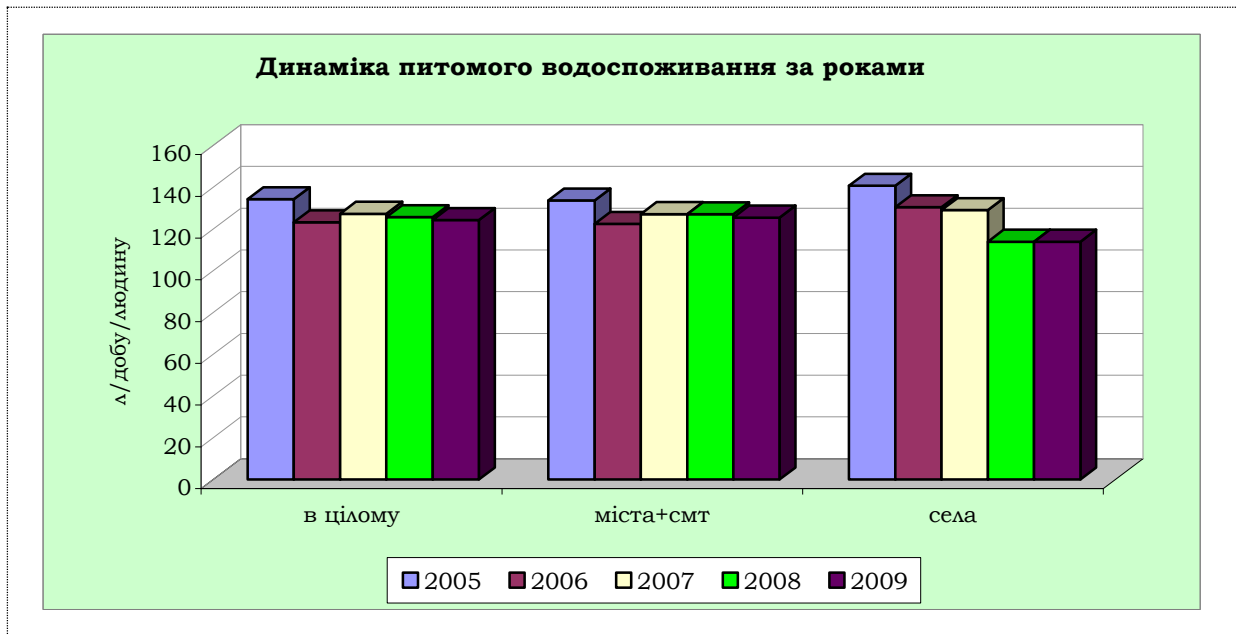

Рис. 5.25.3

Кількість підприємств централізованого питного водопостачання протягом 2005-2009 років не змінювалась і складала: всього - 24; з них спеціалізовані - 11; багатогалузеві - 13.

За формою власності: кількість комунальних підприємств - 19; інших форм - 5.

Базове підприємство - **КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради.**

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін:

- ♦ чисельність окремих свердловин збільшилась на 6 - до 221; їх потужність зменшилась з 52,3 до 44,8 млн. м³/рік;
- ♦ у 2006, 2007 та 2009 рр. було введено по 0,1 млн. м³/рік нових потужностей.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання за цей період зменшилась з 759 до 665.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання

Обсяги води, піднятої підприємствами водопостачання області з природних джерел протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 52,3; 49,9; 47,6; 46,4 та 44,8 млн. м³/рік. Вся піднята вода не очищувалась і не знезаражувалась (рис. 5.25.4).

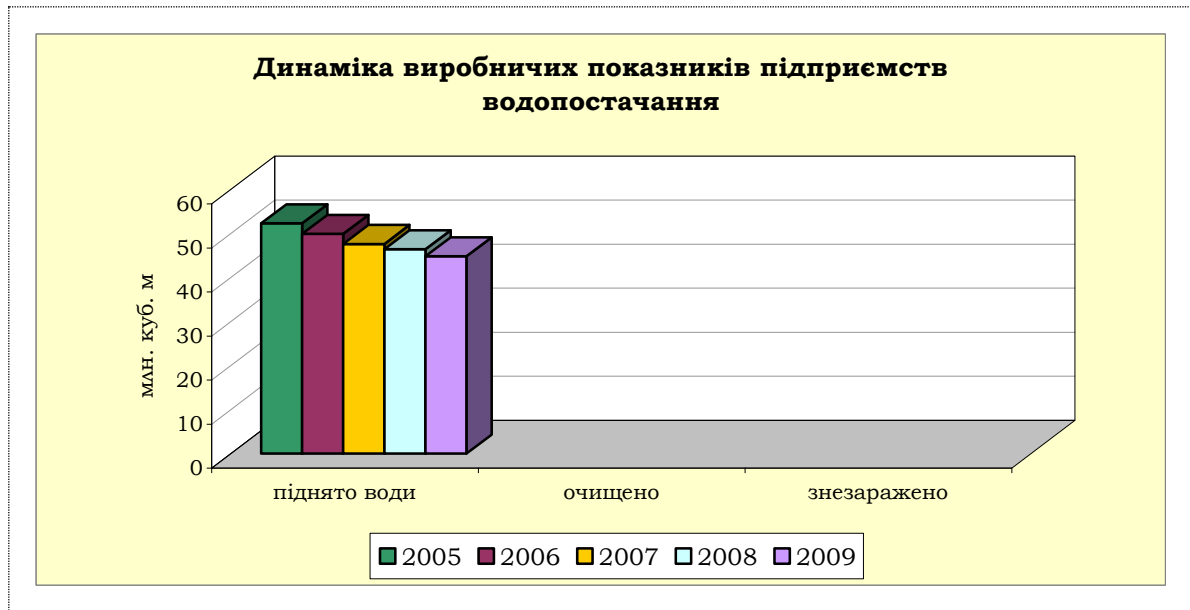

Рис. 5.25.4

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води в цілому по області (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 19,9; 21,2; 20,6; 20,7 та 21,2 %, відповідно (рис. 5.25.5).

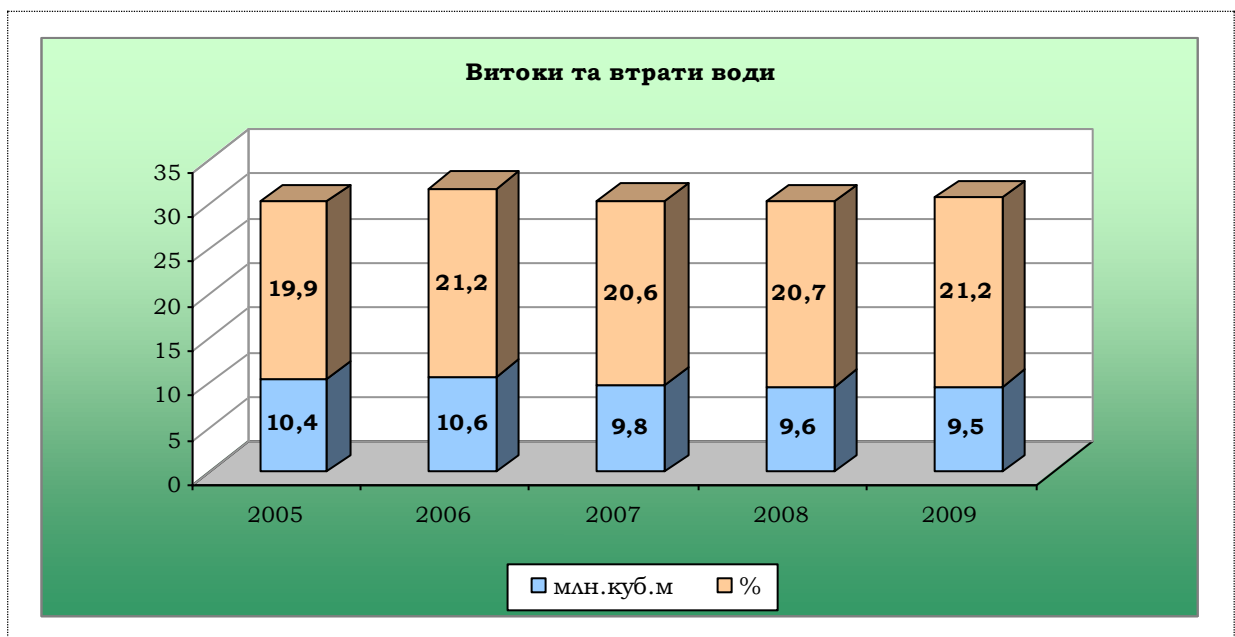

Рис. 5.25.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 41,9 до 35,8 млн. м³/рік або з 80,1 до 79,9 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 32,5 до 27,7 млн. м³/рік або з 62,1 до 61,8% (рис. 5.25.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 75-78 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 115; 107,7; 103,6; 100,8 та 98,1 тис. м³/добу; «населення» - 89; 81,6; 78,1; 77 та 75,9 тис. м³/добу, відповідно.

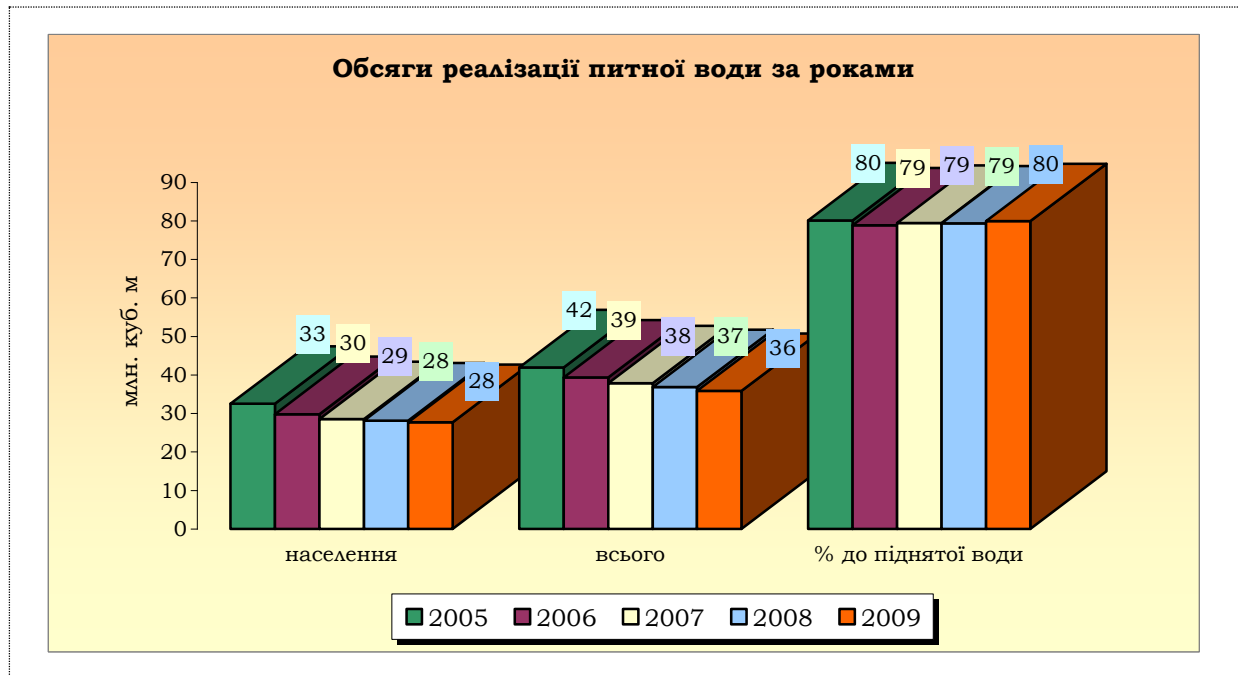

Рис. 5.25.6

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 42,5 до 34,7 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 812-775 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.25.7).

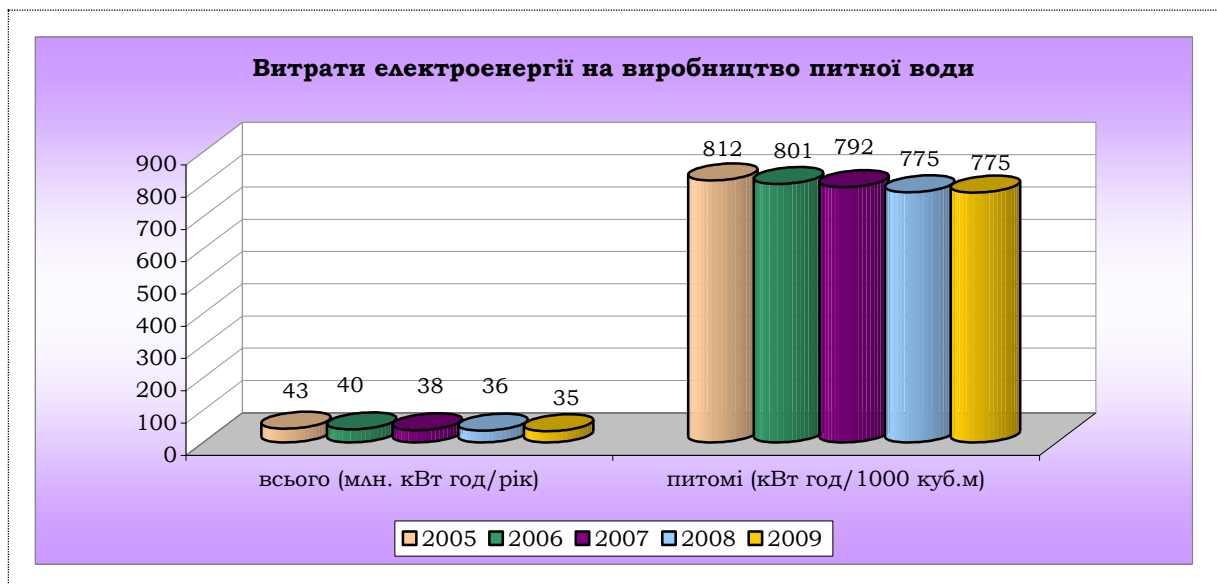

Рис. 5.25.7

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі всього періоду з 2005 по 2009 рр.

зменшувалась і дорівнювала, відповідно, 1001, 994, 942, 926 та 918. При цьому кількість НС-I знизилась на 88 до 886; НС-II - залишилися рівною 13; НС-III - зростає на 5 до 19. Їх фактична потужність у ці роки зменшилась з 53,1 до 46,8 млн. м³/рік.

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років не змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 97 %; НС-II - 1%; НС-III - 2 % (рис. 5.25.8).

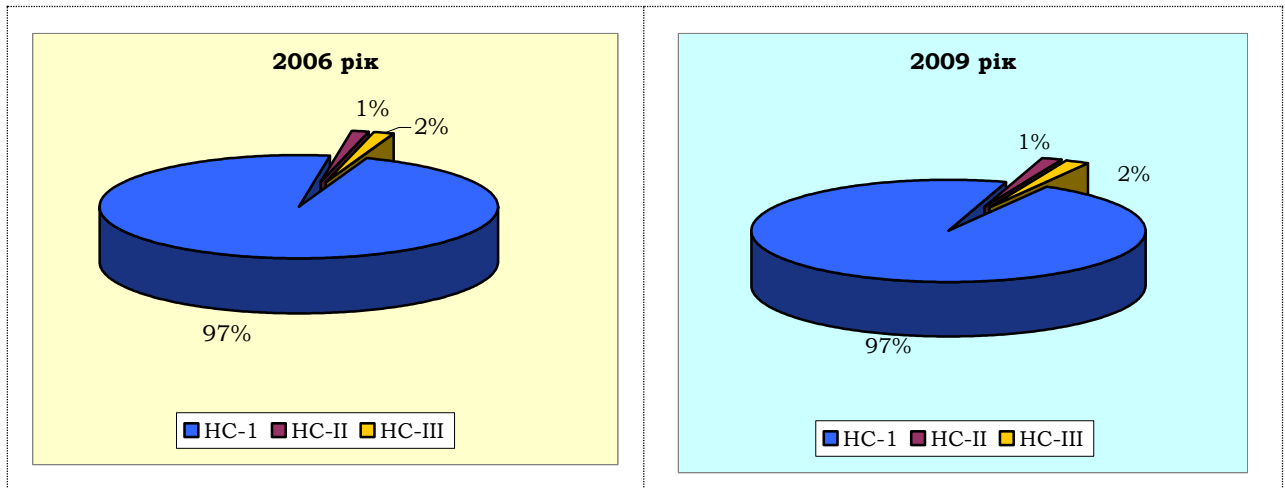

Рис. 5.25.8

Розподільні мережі. Водопровідні мережі області за п'ять останніх років зросли на 214,7 км і становили у 2009 р. - 3717,1 км. У структурі мереж за ці роки суттєвих змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 1 до 20 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась на рівні - 13 %; вуличних мереж зростає на 1 до 67 % (рис. 5.25.9).

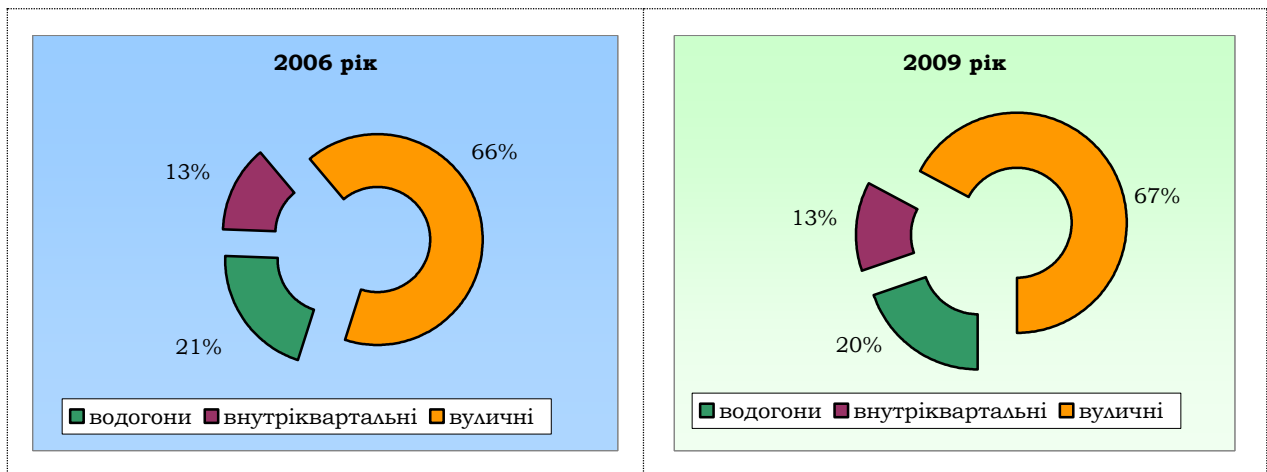

Рис. 5.25.9

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 18,6 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 22,2 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 1,1 % зношених

труб; у 2006 р. - 2,2; у 2007 р. - 1,3; у 2008 р. - 1,4; у 2009 р. - 1,1 % (рис. 5.25.10).

Рис. 5.25.10

Кількість аварій на водопровідних мережах базового підприємства з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 591; 601; 523; 481 та 536; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 1,2; 1,2; 1; 0,9 та 1 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по області кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. знизилась з 26 - до 23, а їх сумарний об'єм - з 25,8 до 24,6 тис. м³.

Кількість водонапірних башт залишилась на рівні 29 з загальним об'ємом 1,3 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 6073; у 2006 р. - 5860; у 2007 р. - 5498; у 2008 р. - 5150; у 2009 р. - 5026. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 1047 водорозбірних колонки.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку в цілому по області у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 3 %; у 2006 р. - 3,3 %; у 2007 р. - 3,8 %; у 2008 р. - 5,1 %; у 2009 р. - 5,7 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 2,7 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 24,4 % (рис. 5.25.11).

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005 р. - 0,94; у 2006р. - 1,56; у 2007 р. - 1,73; у 2008 р. - 2,16; у 2009 р. - 3,41 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 3,17; у 2006 р. - 4,75; у 2007 р. - 5,18; у 2008 р. - 6,03; у 2009 р. - 6,9 грн./м³.

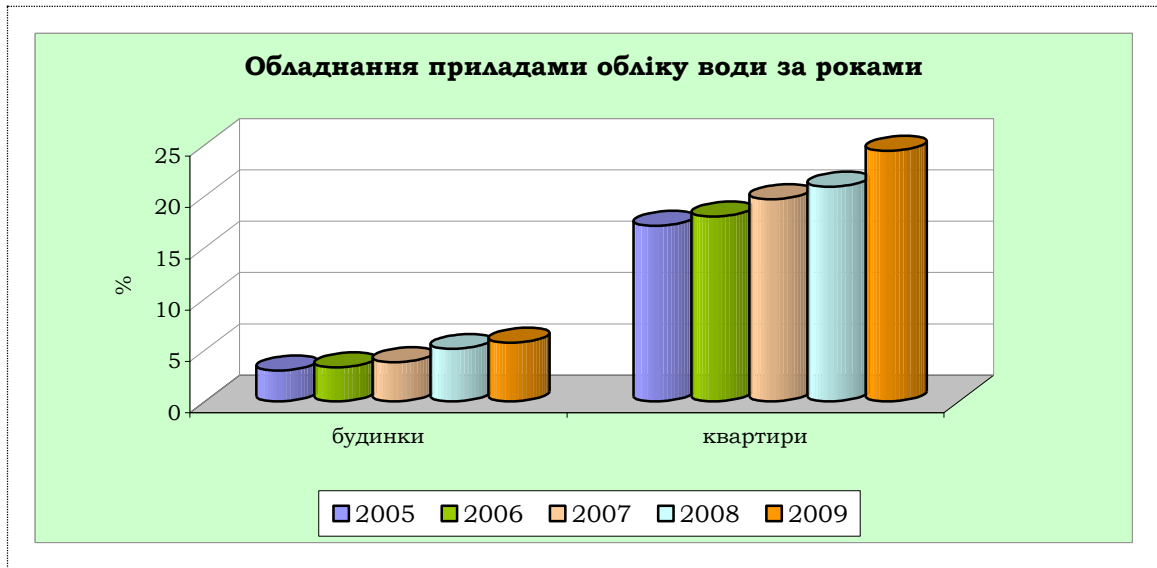

Рис. 5.25.11

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,6; у 2006 р. - 0,68; у 2007 р. - 0,95; у 2008 р. - 1,3; у 2009 р. - 1,7 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р.- 2,06; у 2006 р. - 3,05; у 2007 р. - 4,36; у 2008 р. - 5,15; у 2009 - 5,28 грн./м³ (рис. 5.25.12).

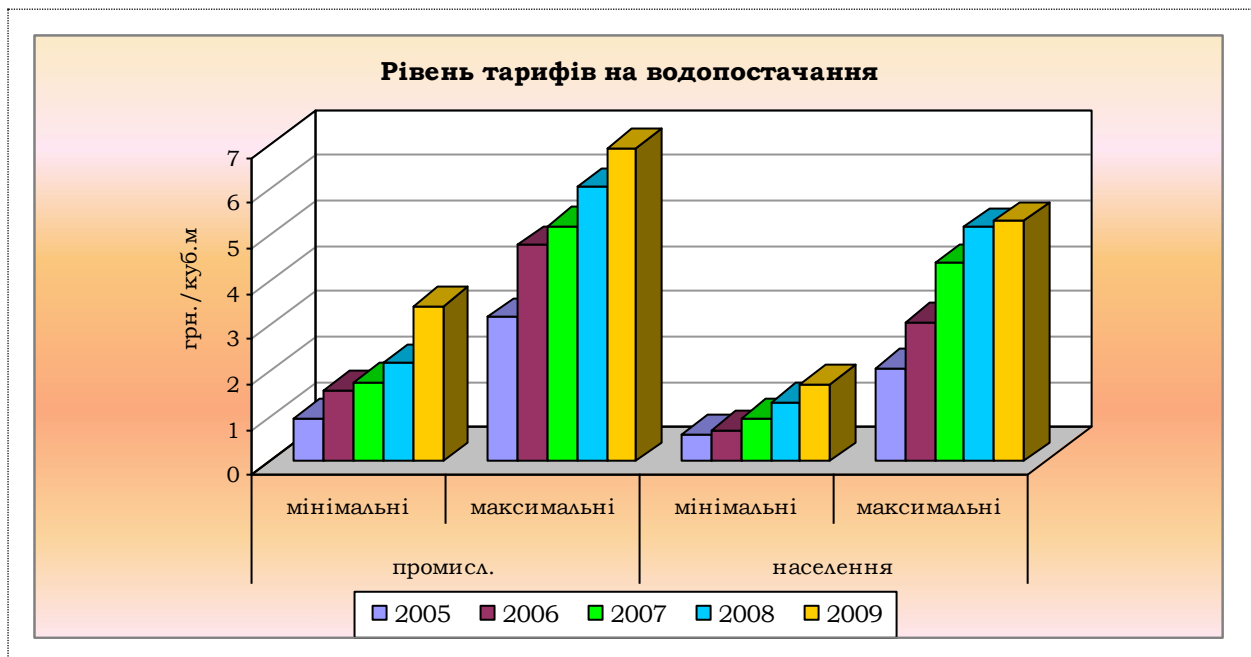

Рис. 5.25.12

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає в цілому по області з 0,85 (у 2005 р.) до 2,21 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг по базовому підприємству у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 72; 82; 84; 85 та 84 %;
- ♦ для населення - 66; 59; 64; 60 та 64 %.

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.25.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	2,4	6,5	12,7	5,5	12,0
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	0,4	1,3	1,4	1,2	1,6
Продовження будівництва об'єктів	0,6	1,0	2,9	0,8	3,2
Завершення будівництва об'єктів		2,3	1,5	1,5	0,2
Реконструкція і модернізація об'єктів			2,6	1,4	2,7
Капремонт і відновлення стану об'єктів	1,4	1,9	4,0	0,6	0,9
Науково-технічне і методичне забезпечення					0,1
Впровадження пілотних проектів			0,3		0,8
Інші заходи (розшифрувати)					2,5

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 7,6; 7,2; 7,4; 6,5 та 6,4 %.
- ♦ за бактеріологічними - 3,2; 2,3; 1,8; 2 та 1,4 %.

У сільських централізованих системах водопостачання кількість проб води невідповідної якості складала: за санітарно-хімічними показниками 7,3-12,4 %; за бактеріологічними 2,1-4,5 %; у децентралізованих - 42-49 % та 24-34 %, відповідно (табл. 5.25.4).

Таблиця 5.25.4

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	7,6	7,2	7,4	6,5	6,4
	<i>бактеріологічними</i>	3,2	2,3	1,8	2,0	1,4
2	Проби води із сільських систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	12,4	10,1	11,6	7,3	7,8
	<i>бактеріологічними</i>	4,5	3,4	3,5	3,4	2,1

3	Проби води з систем децентралізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	43,5	48,5	43,7	44,9	41,7
	<i>бактеріологічними</i>	33,5	1,9	29,5	28,0	24,0
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	органолептичними	7,6	6,0	5,7	4,7	4,7
	загальною мінералізацією	2,1	3,5	3,7	-	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	колі-індексом	14,4	2,5	1,9	-	-
колі-індексом 20 і більше	9,5	1,6				

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання зменшилась з 1743 до 1586 (табл. 5.25.5).

Таблиця 5.25.5

Найменування показника	роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Проведено обстежень об'єктів	1264	1260	1268	1276	1268
Об'єкти з порушенням санітарних норм	43	50	52	60	72
Питома вага порушень санітарних норм, %	3,4	3,9	4,1	4,7	5,7
Вжито адміністративно-запобіжних заходів	-	-	-	-	-
Накладено штрафів	43	50	52	60	42
<i>з них отримано</i>	38	44	50	60	37
Справи, направлені у слідчі органи	-	-	1	1	-
<i>з них прийнято рішення про притягнення до відповідальності</i>	-	-	1	1	-
Справи передані до розгляду на адмінкомісіях	-	-	9	4	-
Постанови про припинення експлуатації об'єктів	565	387	326	385	297
Об'єкти, експлуатацію яких було припинено	565	387	326	385	297
<i>постійно</i>	41	56	49	30	40
<i>тимчасово</i>	524	331	277	356	257
Особи, звільнені з роботи за пропозицією СЕС	71	106	72	45	29

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення в області змінювався таким чином:

- ♦ *за населеними пунктами:* в цілому по області збільшився з 2,6 до 2,8%; для міст зменшився з 100 до 93,8 %; для смт - зріс з 46,7 до 48,3 %; для сільських н/п - з 0,7 до 0,9 %;

- ♦ *за населенням:* в цілому по області - зменшився з 37,7,9 до 33,3 %; для міст+сmt - з 62 до 52,9 %; для сільських н/п залишився на рівні 0,7 % (рис. 5.25.13).

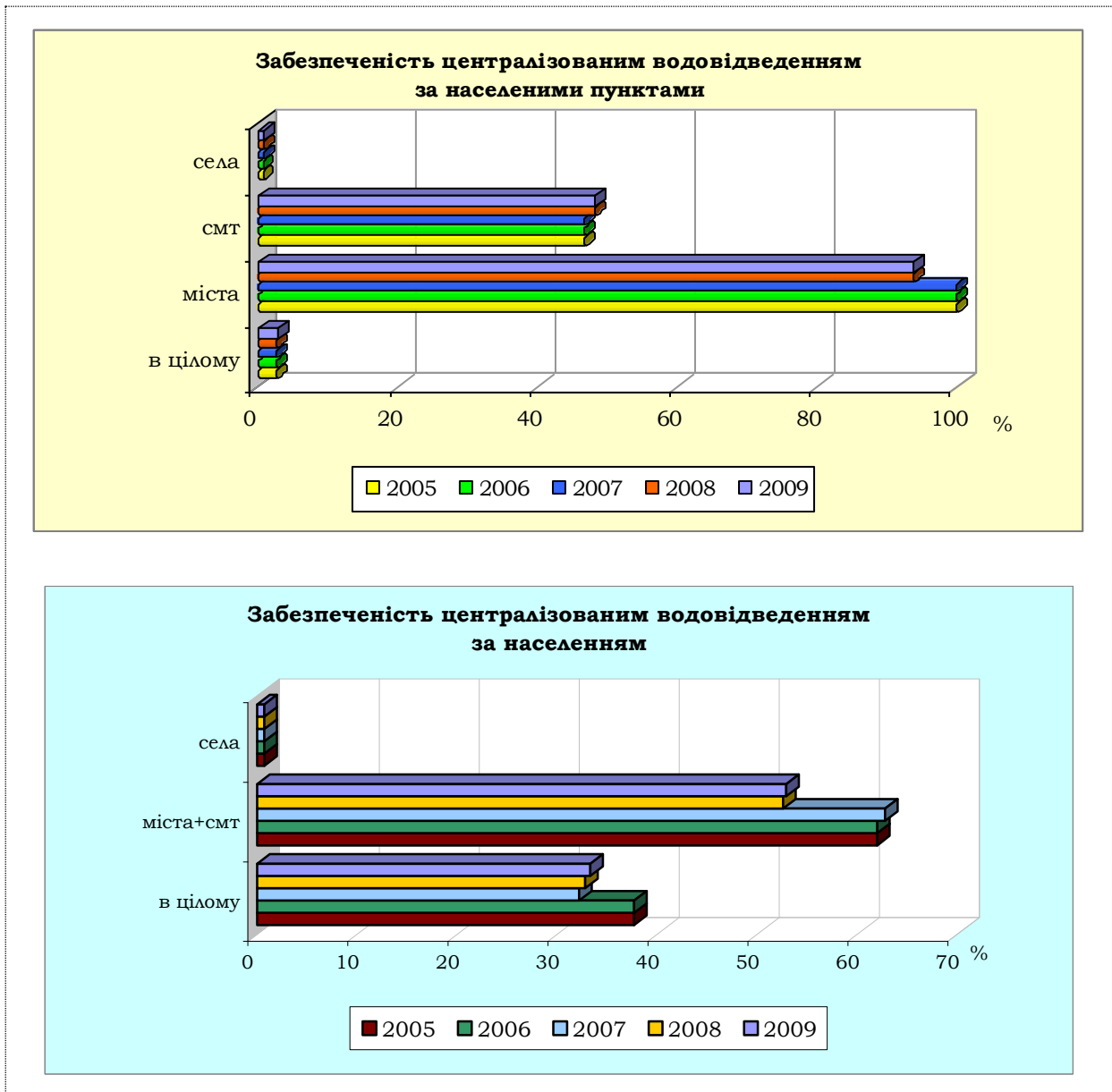

Рис. 5.25.13

Питоме водовідведення у 2005-2009 рр. змінювалось у діапазоні: в цілому по області - 206-236; для міст+сmt - 206-236; для сільських н/п - 143-174 л/добу на людину (рис. 5.25.14).

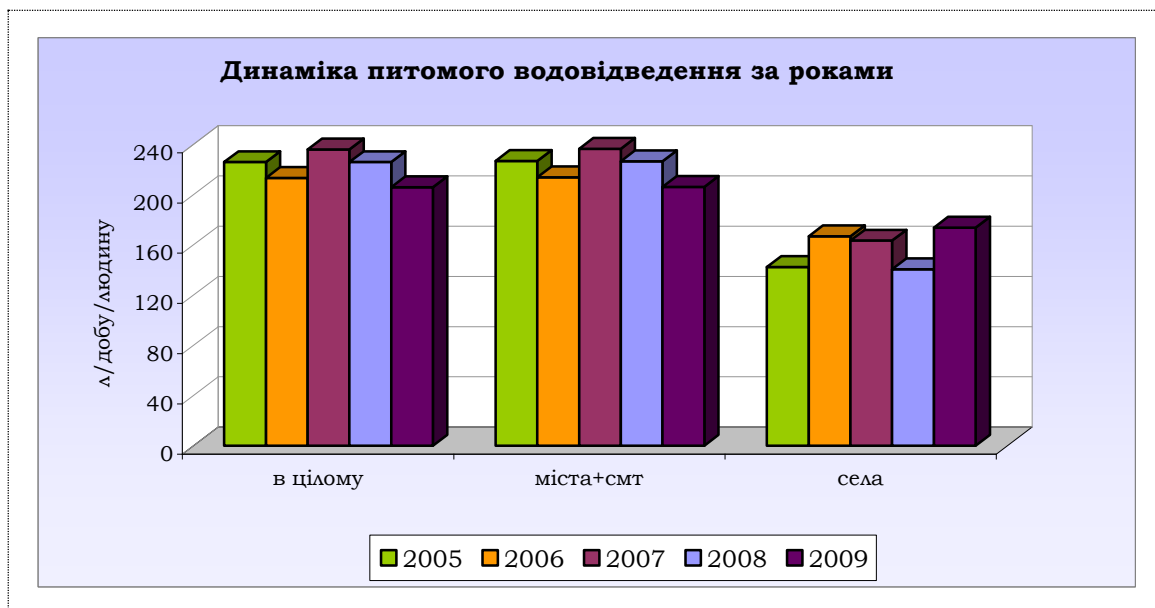

Рис. 5.25.14

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 40,2; у 2006 р. - 38; у 2007 р. - 36,1; у 2008 р. - 34,6; у 2009 р. - 29,4 млн. м³/рік. В усі роки очищенню піддавалось майже 99 % всіх стічних вод, з них 93-94 % - пройшли повний цикл біологічного очищення. Доочищено у 2005-2008 рр. було 80,3 %, у 2009 р. - 78,6 % стічних вод (рис. 5.25.15-5.25.16).

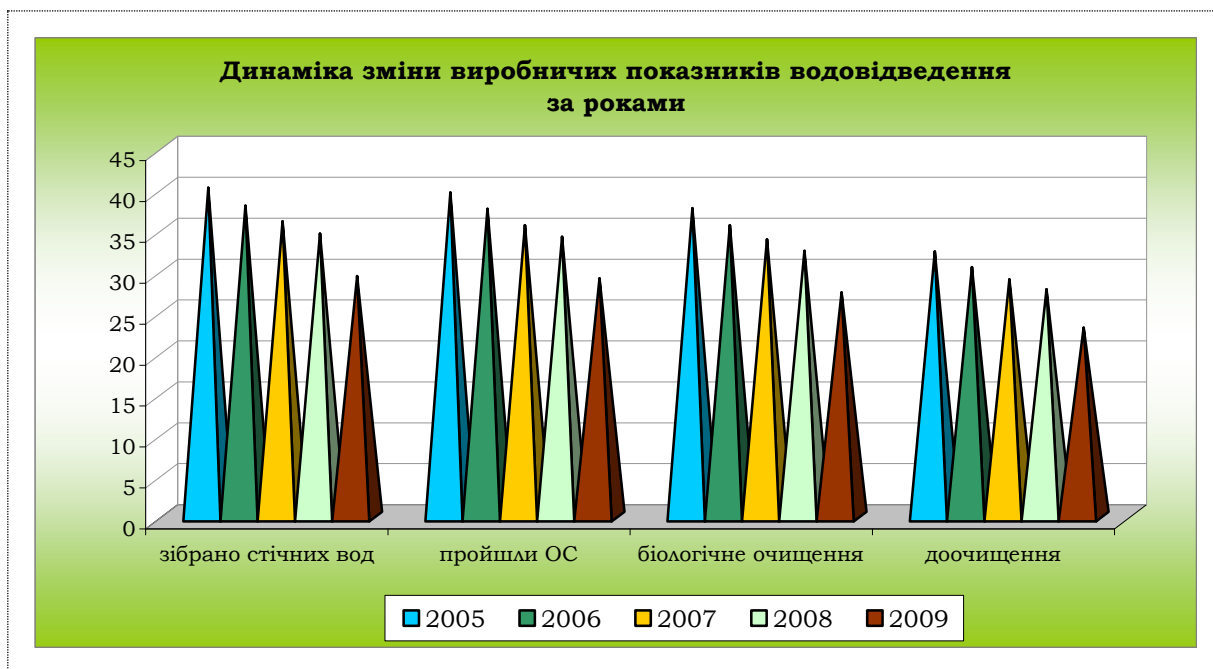

Рис. 5.25.15

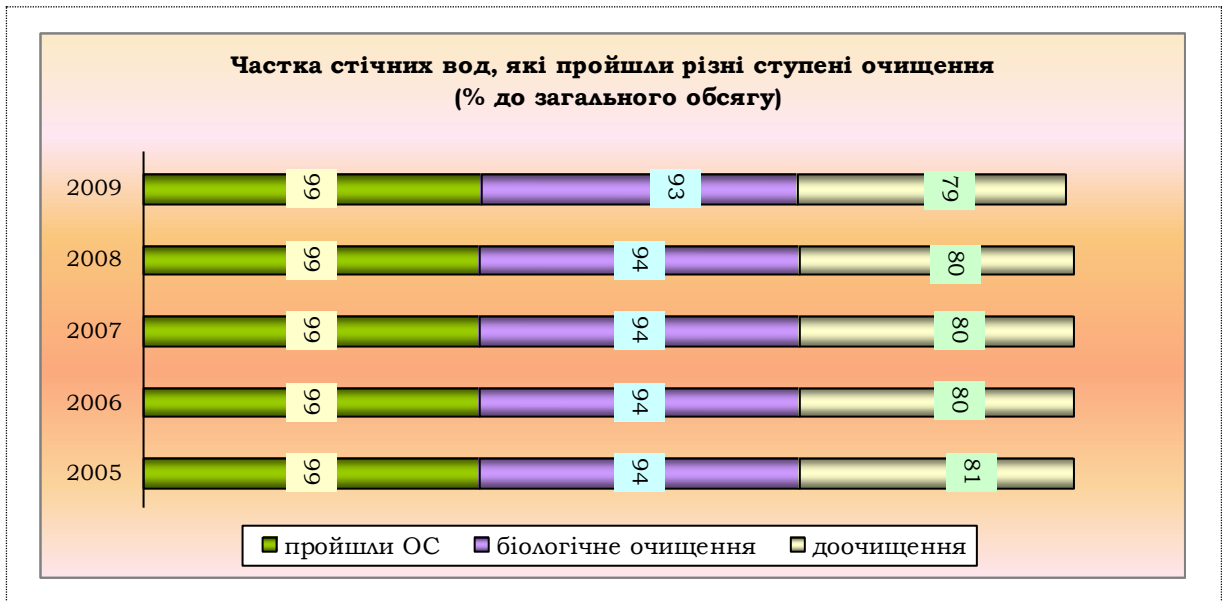

Рис. 5.25.16

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 30,5 до 25,9 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 840; 860; 923; 903 та 935 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.25.17).

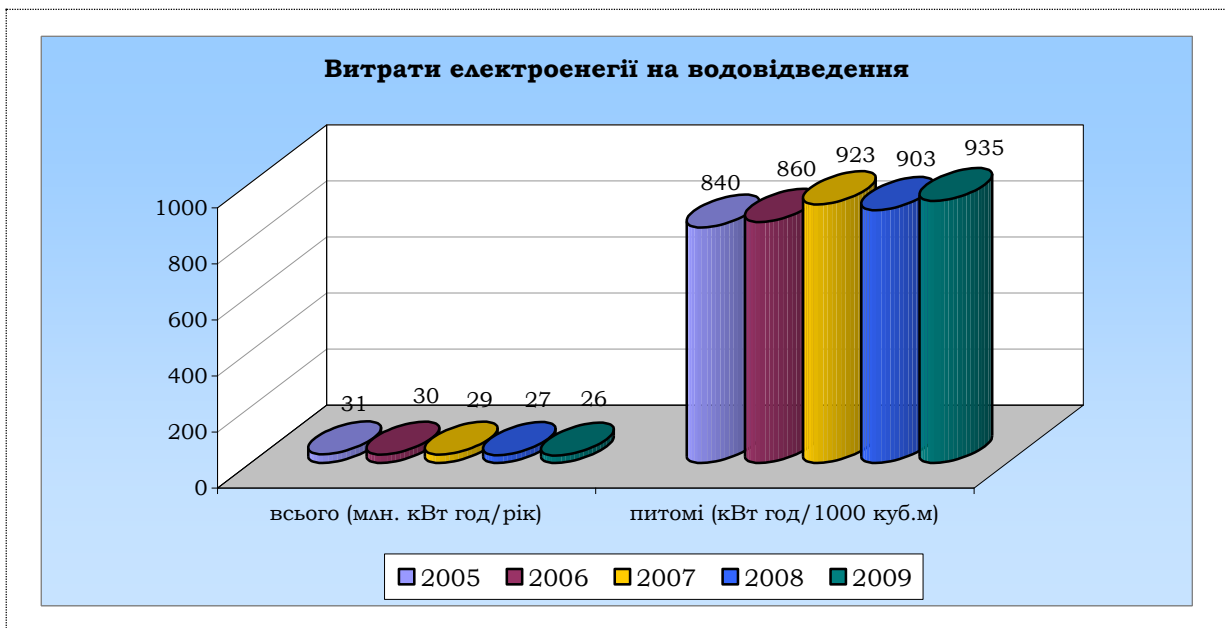

Рис. 5.25.17

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 74 до 79; а їх фактична потужність знизилась з 36,2 до 24,2 млн. м³/рік.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років залишилась на рівні 32; з них потребували реконструкції - 6 або біля 18 %.

Сумарна фактична завантаженість КОС протягом 2005-2009 рр. поступово знижувалась з 39,6 до 29,1 млн. м³/рік.

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі області за останні роки зросли на 35,2 км і становили у 2009 р. - 923,5 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж зросла на 1 до 39 %; внутрішньо кварталних мереж залишилась на рівні 25 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 36 % (рис. 5.25.18).

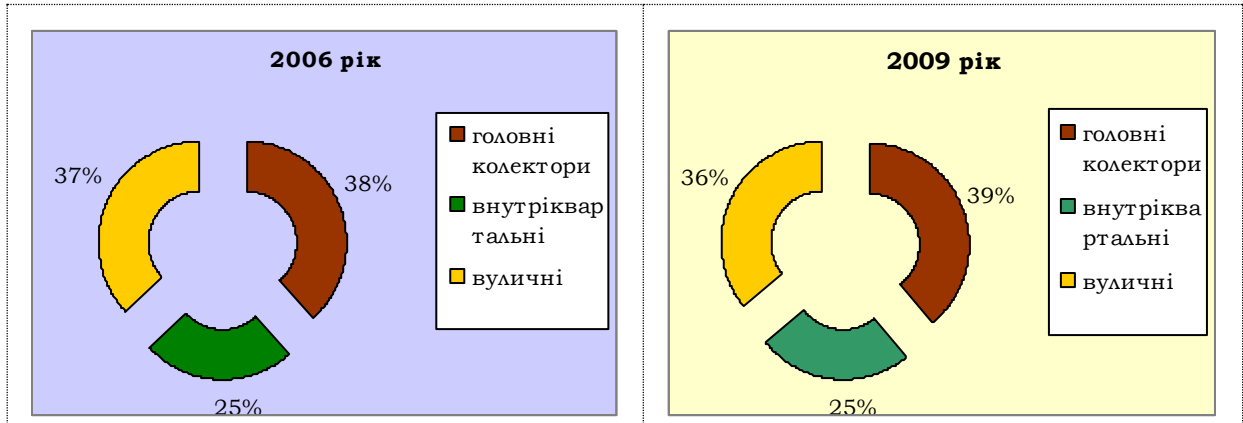

Рис. 5.25.18

Технічний стан каналізаційних мереж прогресуючи погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005 р. - 29,3; у 2006 р. - 31,2; у 2007 р. - 30,9; у 2008 р. - 34,4; у 2009 р. - 34 %; з них було замінено 0,1; 0,2; 0,7; 0,8 та 0,9 %, відповідно (рис. 5.25.19).

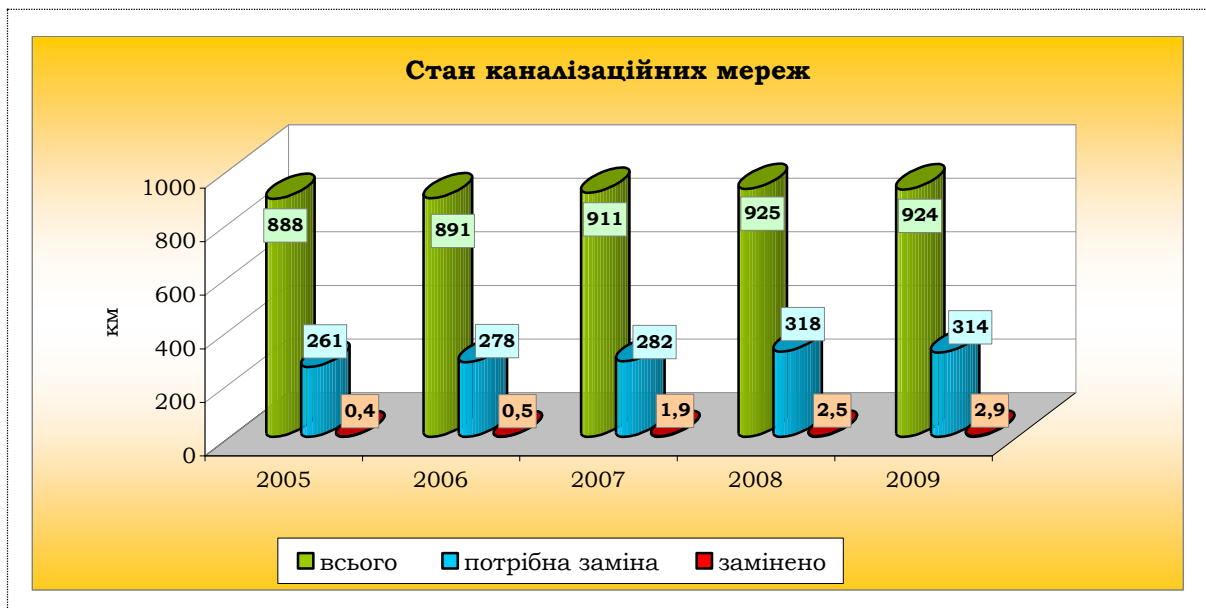

Рис. 5.25.19

Кількість аварій на каналізаційних мережах базового підприємства постійно зростала: у 2005р. було зафіксовано 785 аварій, у 2006 р. - 1082; у 2007 р. - 1476, у 2008 - 1631; у 2009 р. - 1533. Всього з 2005 по 2009 рр. чисель-

ність аварій збільшилась на 748 випадків на рік. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій зростала за роками, відповідно: 2,7, 3,6; 4,9; 5,4 та 5,1.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 1,22; у 2006 р. - 1,8; у 2007 р. - 2,4; у 2008-2009 рр. - по 3,07 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 7,09; у 2006 р. - 10,87; у 2007 р. - 12,97; у 2008 р. - 16,73; у 2009 р. - 22,38 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,38; у 2006 р. - 0,5; у 2007 р. - 0,7; у 2008 р. - 0,98; у 2009 р. - 1,39 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали: у 2005 р. - 6,91; у 2006 р. - 10,21; у 2007 р. - 11,37; у 2008-2009 рр. - по 15,97 грн./м³ (рис. 5.25.20).

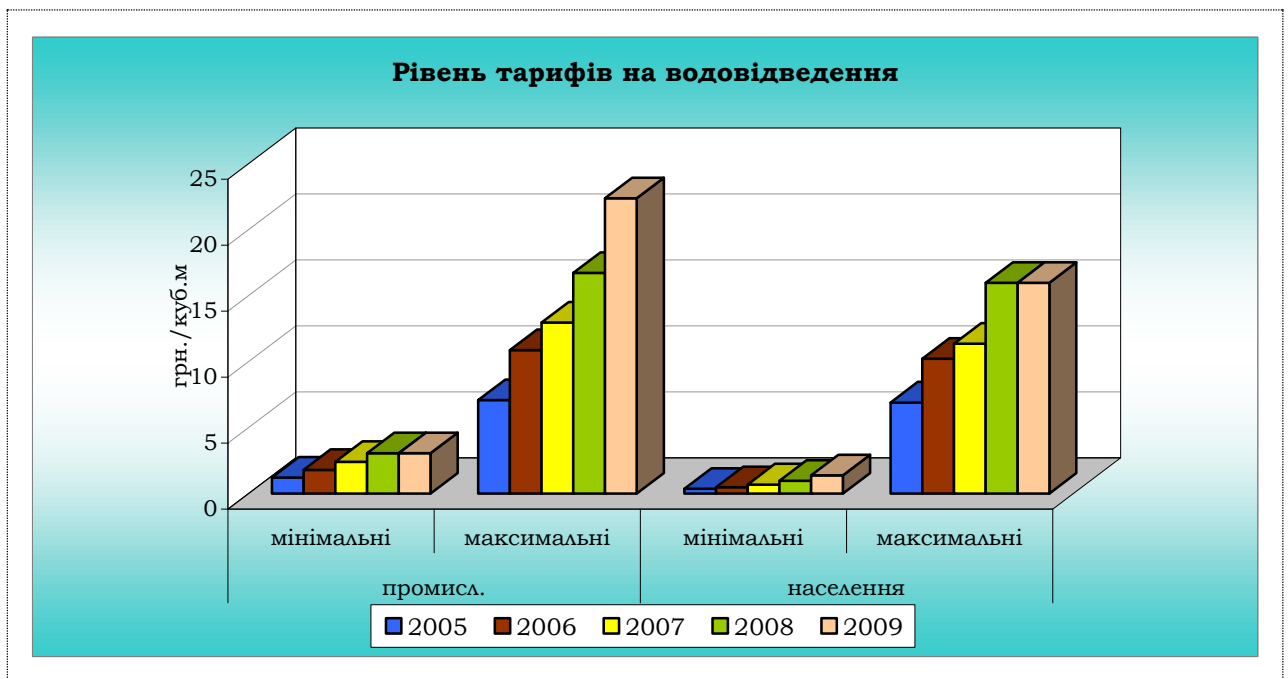

Рис. 5.25.20

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає в цілому по області з 0,76 (у 2005 р.) до 2,18 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. по базовому підприємству становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 70, 83, 81, 83 та 81 %;
- ♦ для населення - 61, 52; 57, 58 та 64 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.25.6

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	7,06	15,0	8,9	17,9	11,4
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	0,6	0,6		0,1	1,5*
Продовження будівництва об'єктів	0,1	0,2	0,4		
Завершення будівництва об'єктів		1,2	0,4	0,4	
Реконструкція і модернізація об'єктів	5,6	10,6	6,2	4,5	2,2
Капремонт і відновлення стану об'єктів	0,7	1,6	0,5	12,8	5,9
Науково-технічне і методичне забезпечення				0,09	0,1
Розвиток виробничо-експлуатаційних баз					
Впровадження пілотних проектів	0,6	0,8	1,4		
Інші заходи (розшифрувати)					1,7

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.25.7

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	47	47	47	45	45
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього	68	68	68	69	69
	господарсько-побутових	27	27	27	27	27
	промислових	41	41	41	42	42
2.1	Без очищення					
	всього					
2.2	Недостатньо очищених					
	всього	18	18	18	17	16
	господарсько-побутових	14	14	14	13	13
	промислових	4	4	4	4	3
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	117,4	104,4	124,8	121,2	116,7
	нормативно чистих без очищення	78,3	68,3	89,8	87,6	88,8
	нормативно очищених	9,2	7,4	7,6	7,3	5,4
	недостатньо очищених	30,0	28,7	27,3	26,3	22,5
	неочищених					
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	35,8	34,2	32,0	31,6	26,3
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених					
	недостатньо очищених	29,4	28,0	26,2	25,9	21,0
	неочищених					

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.25.8

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	12	12	12	12	12
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	40,5	39,8	51,7	45,7	34,5
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	24,7	22,7	20,3	17,1	15,3
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	48	47	47	47	47
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	26,5	26,5	20,7	30,6	27,0
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	26,3	28,3	22,7	22,1	19,3

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії

Таблиця 5.25.9

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Накладено штрафів	1	2	2	1	3
2	Тимчасово припинено експлуатацію об'єктів, що забруднюють водойми	-	-	-	-	-
3	Передано справ до прокуратури	-	-	-	-	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

В області впроваджується «Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства Чернігівської області на 2004-2006 роки та на період до 2010 року» (затверджена 15.06.2004), та внесені зміни (29.06.2006 року) підпрограма «Питна вода Чернігівської області на 2006-2020 роки», яка розроблена на виконання Закону України «Про загальнодержавну програму «Питна вода України на 2006-2020 роки» з урахуванням програм (заходів), розроблених в районах та містах обласного підпорядкування.

Так як, в області більшість свердловин відпрацювало амортизаційний термін і залишається напружена ситуація з водозабезпеченням населення доброякісною питною водою, упродовж 2005-2009 років виконувалось буріння та відновлення артезіанських свердловин, а саме було улаштовано по 6 одиниць кожен рік.

Крім того у 2006 році проведено енергоаудит на 14 водопостачальних підприємствах, з наступним проведенням упродовж 2007 року в 9 містах та райцентрах комплексної модернізації систем водопостачання з використан-

ням автоматизації та частотного регулювання роботи електродвигунів, що дало можливість заощаджувати електричну енергію і підвищило надійність роботи мереж і обладнання.

На підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства продовжувалась робота по заміні насосних агрегатів на менш. Це дало можливість більш ефективно використовувати електроенергію для підйому та подачі води абонентам.

На реконструкцію каналізаційного господарства області у 2005-2009 роках витрачено, відповідно, 7,0; 15,0; 8,9; 17,9 та 11,4 млн. грн.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища упродовж 2005-2007 років виділялись кошти на будівництво станцій зливу рідких нечистот в містах Н.-Сіверський та Бахмач.

У 2007 році виконано роботи по реконструкції КОС м. Чернігів на суму 4,9 млн. грн.; у 2008 році за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету (11, 2 млн. грн.) виконано аварійно-відбудовні роботи та замінено 2,2 км напірного каналізаційного колектору; за кошти Міністерства охорони навколишнього природного середовища (2090,4 тис. грн.) придбана ультрафіолетова установка для знезараження стічних вод; за кошти місцевого бюджету (1305,0 тис. грн.) перекладений вуличний каналізаційний колектор.

Лише за 2009 рік виконано роботи по заміні та будівництву нових мереж на загальну суму 6446,9 тис. грн. Це дало можливість замінити 11,8 км мереж (водопровідних мереж - 8,9 км, каналізаційних - 2,9 км), побудувати нових - 25,5 км (водопровідних мереж - 22,9 км, каналізаційних - 2,6 км).

Крім того, з 2008 року було розпочато реалізацію інвестиційного проекту Світового банку «Розвиток міської інфраструктури». Проектом передбачено надання КП «Чернігівводоканал» кредиту для впровадження енергозберігаючих заходів та новітніх технологій у водопровідно-каналізаційному господарстві м. Чернігів на п'ятирічний пільговий період та двадцятирічний строк погашення кредиту під 5 відсотків річних.

У 2009 році проведено закупівлю спеціальної автотранспортної техніки у кількості 29 одиниць, яка вже працює в обласному центрі. Розмір зобов'язань по укладених договорах «закритого компоненту» складає 3,03 млн. доларів США або 20,4 % від загальної суми фінансування (14,83 млн. дол. США).

На впровадження енергозберігаючих заходів по «відкритому компоненту» Проекту передбачено 8 млн. доларів США, які планується використати на перекладання 2,5 км водопровідних та каналізаційних мереж відкритим способом, протягування поліетиленового рукава в існуючих мережах (санація) на ділянках загальною протяжністю 10,5 км, очищення водопровідних мереж - 25 км та заміну насосного обладнання на 55 артезіанських свердловинах.

В рамках Загальнодержавної програми «Питна вода України» на 2006-2020 роки у поточному році будуть продовжені роботи по реконструкції і розвитку систем водопостачання населених пунктів області.

5.26 Місто Київ

Територією м. Києва протікає р. Дніпро. Водна мережа адміністративних районів Києва нараховує 426 об'єктів: 10 малих річок (загальна довжина 86,3 км); 30 каналів (62,4 км); 2 протоки; 36 струмків; 34 джерела; 141 озеро; 103 ставки; 43 штучних водойми.

Гідрологічна мережа міста густа і різноманітна, переважна частина річок за-кута в колектори і бетонні жолоби. В основному київські малі річки служать водо-приймачами зливових вод і живляться за їх рахунок.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 449,3 (у 2005 р.) до 363,6 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі знизилась з 60,6 до 40,7 млн. м³, відповідно (табл. 5.26.1 та рис. 5.26.1).

Таблиця 5.26.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	449,3	434,7	400,9	394,9	363,6
	підземна	60,6	56,1	50,8	49,9	40,7
	поверхнева	388,7	378,6	350,1	345,0	322,9

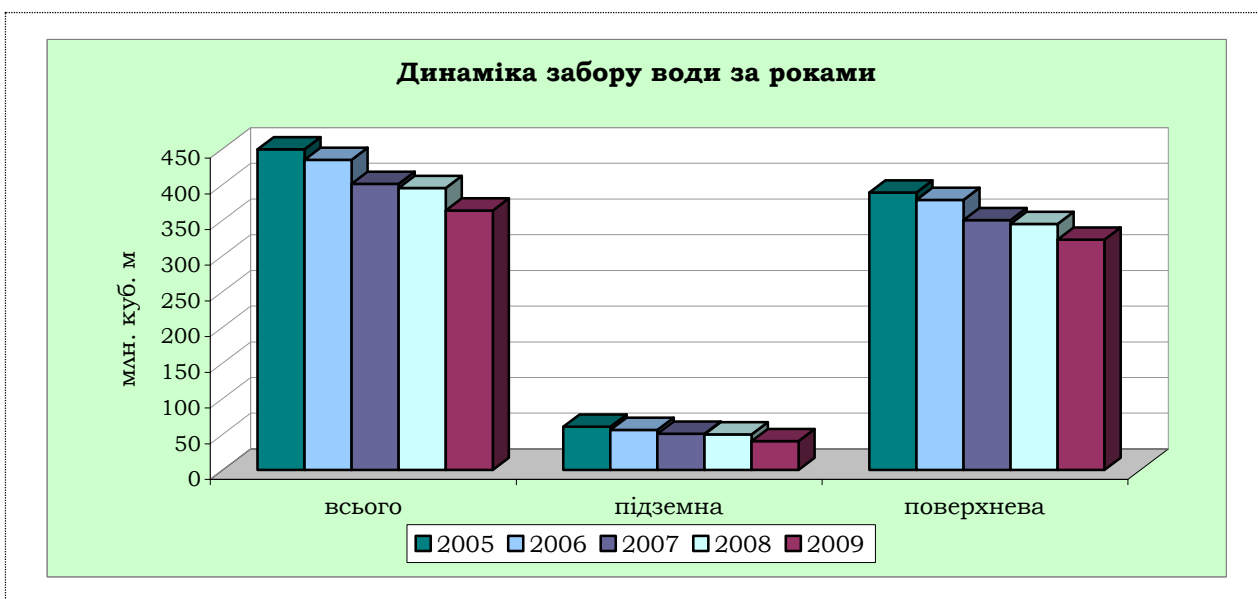

Рис. 5.26.1

Якість води джерел питного водопостачання. Джерелами водопостачання м. Києва є річки Дніпро, Десна і вода сеноманського та юрського водоносних горизонтів.

У 2005-2009 рр. якість води р. Дніпра характеризувалась значною кількістю органічних забруднень природного походження, підвищеною кольоровістю та перманганатною окислюваністю, вмістом фітопланктону. В окремі роки в зимовий період при наявності стійкого льодового покриву у Київському водосховищі спостерігається зниження розчиненого кисню, збільшення вмісту заліза та марганцю у воді р. Дніпра. Період весняної повені зазвичай триває з кінця березня до кінця квітня-початку травня. В цей період відбувалося збільшення кольоровості, каламутності, окислюваності, вмісту заліза та марганцю. В літній період при підвищенні температури води підвищується вміст фіто- та зоопланктону, спостерігається погіршення якості води ріки за бактеріальними показниками. За останні 5 років максимальна кольоровість води зафіксована у травні 2005 р. (130 град.), в жовтні-листопаді якість води дещо покращується. У 2009 р., в порівнянні з минулими роками, влітку та осінне-зимовий період спостерігався надзвичайно високий рівень органічних забруднень води р. Дніпра. Максимальне значення окислюваності зафіксовано у вересні 2009 р. (19,5 мг/дм³). Для забезпечення нормативної якості питної води використовувались високоефективні реагенти.

Вода р. Десна характеризується наявністю органічних речовин природного та антропогенного походження. Разом з тим р. Десна, в порівнянні з р. Дніпро, має менші значення кольоровості та окислюваності, але більш високий рівень бактеріальної забрудненості. Найбільш значне бактеріальне забруднення річки спостерігається у період весняної повені та в літній період: підвищується кольоровість, окислюваність та вміст фітопланктону. В зимовий період при утворенні льодового покриву спостерігається зниження вмісту кисню, що спричиняє підвищення вмісту марганцю та заліза.

Характеризуючи якість води підземних водоносних горизонтів, які на сьогодні експлуатує ВАТ «АК «Київводоканал», можна відмітити, що в цілому вода сеноман-келовейського та середнє юрського водоносних горизонтів має стабільний склад за фізико-хімічними, органолептичними, бактеріологічними та радіологічними показниками і відповідає вимогам ГОСТу 2874-82 «Вода питьевая».

Разом з тим, слід відмітити, що склад артезіанської води залежить від умов її формування, на які впливають процеси фізико-хімічної взаємодії «вода-порода», тому артезіанська вода, добута з різних глибин і в різних районах міста Києва, має свої характерні особливості.

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання в м. Києві не змінювався і складав 100 %. При цьому водопостачання здійснювалось цілодобово.

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, у цей період знаходилось на рівні 0,03 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки знижувалось з 325 до 259 л/добу на людину (рис. 5.26.2).

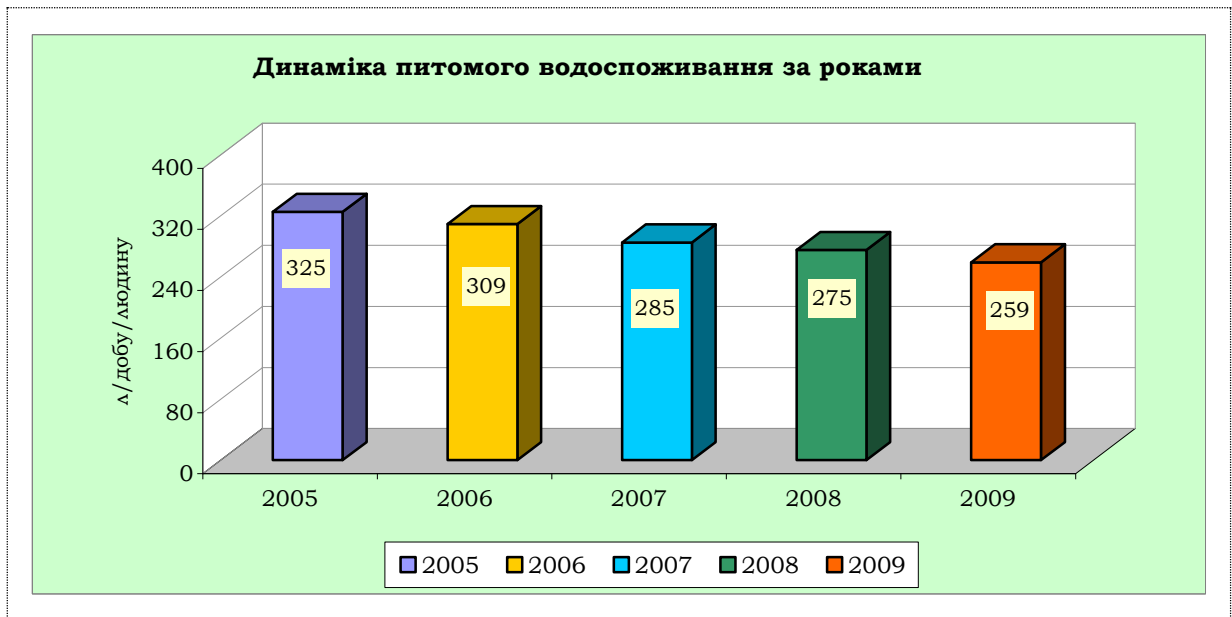

Рис. 5.26.2

Послуги з централізованого питного водопостачання у м. Києві надає комунальне спеціалізоване підприємство - **ВАТ «АК «Київводоканал»**.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. зазнали наступних змін: чисельність поверхневих водозаборів залишилась рівною 2; окремих свердловин - зменшилась з 371 до 366.

Виробничі показники питного водопостачання

Обсяги піднятої води протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 449,3; 434,7; 400,9; 394,9 та 363,6 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 86,5; 87,1; 87,3; 87,4 та 88,8 %. Уся піднята вода знезаражувалась (рис. 5.26.3).

За період з 2005 по 2009 рік витоки та втрати питної води (у відсотках до обсягів піднятої води) коливались в діапазоні: 14,4; 15,4; 14,4; 15,9 та 15,5%, відповідно (рис. 5.26.4).

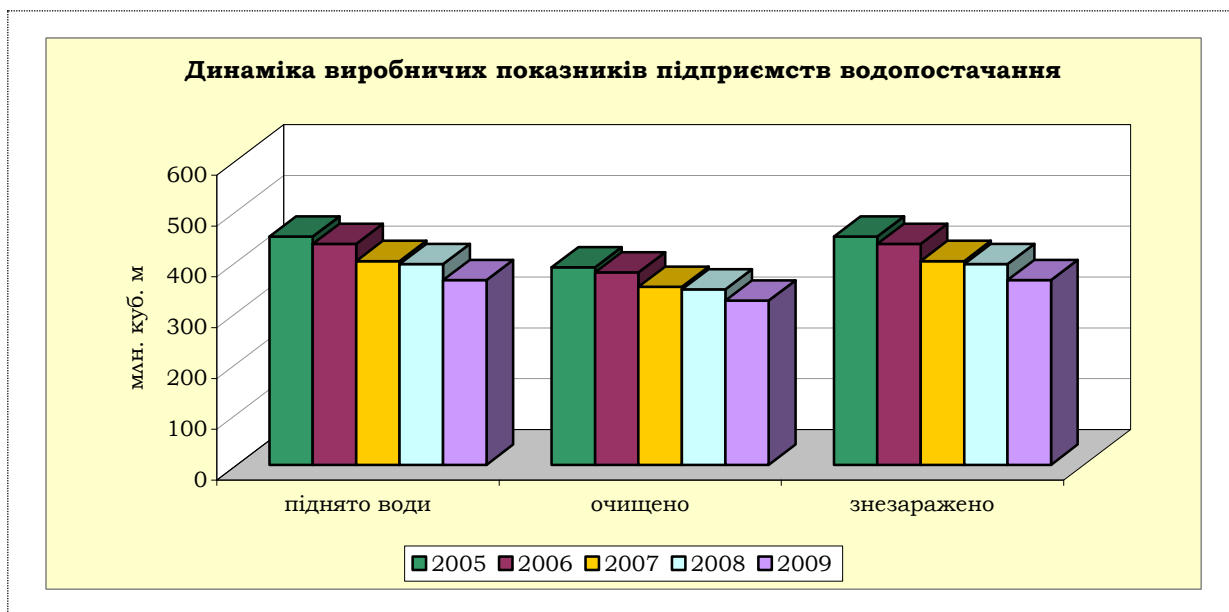

Рис. 5.26.3

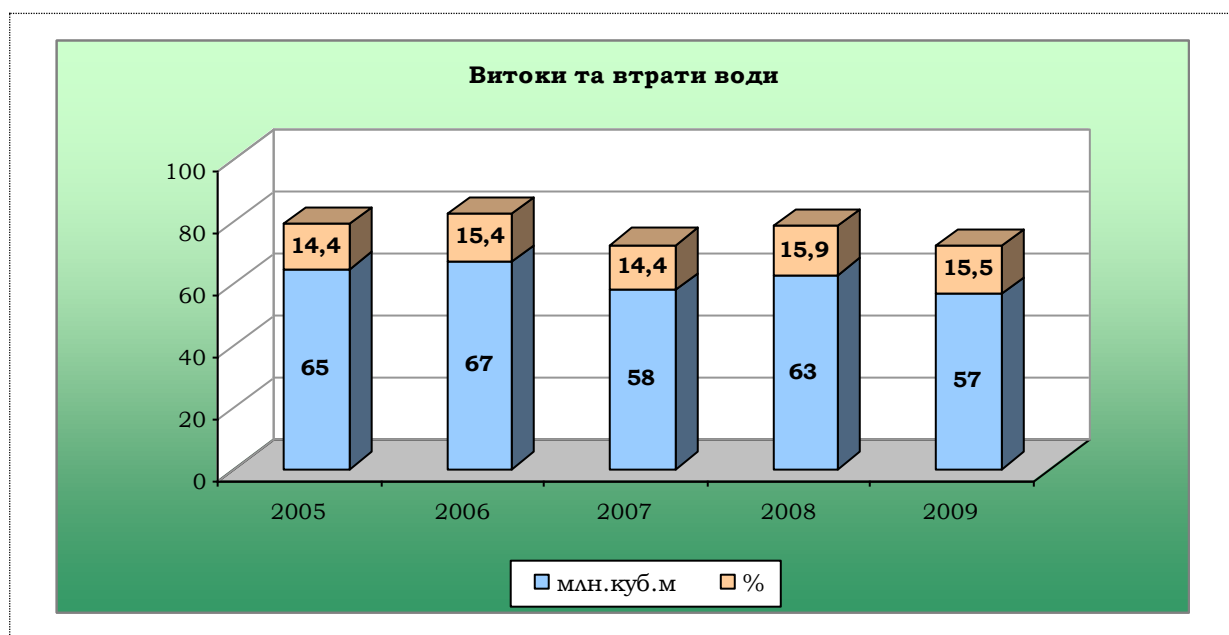

Рис. 5.26.4

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 357,4 до 283,1 млн. м³/рік або з 79,5 до 77,9 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 296,9 до 236,4 млн. м³/рік або з 66,1 до 65 % (рис. 5.24.5). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 82-84 %.

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 1156,1; 1115,3; 1025,6; 1009,8 та 930,5 тис. м³/добу, відповідно.

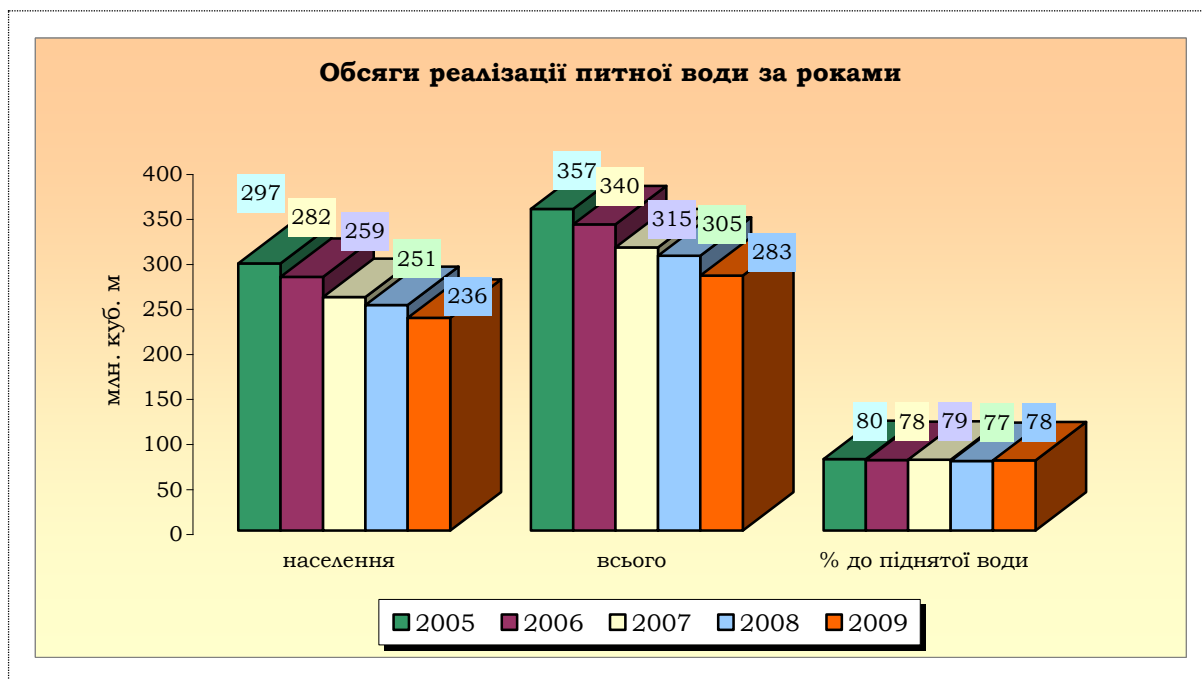

Рис. 5.26.5

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 291,99 до 229,66 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 685-668 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.26.6).

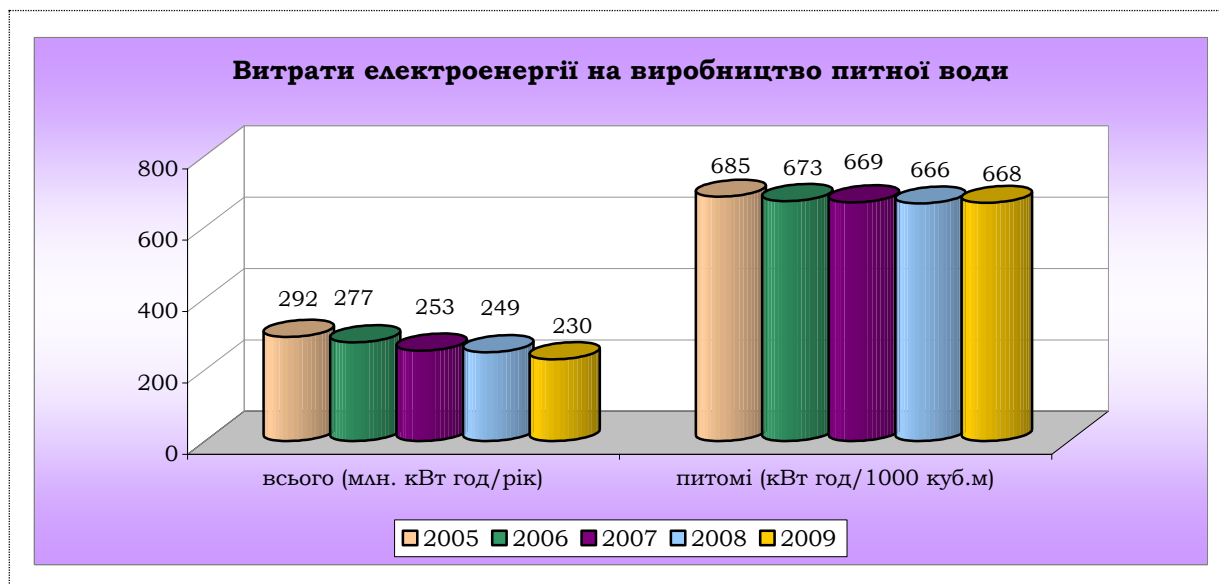

Рис. 5.26.6

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій у період з 2005 по 2009 рр. збільшилась на 1 одиницю (за рахунок НС підкачування) - до 78.

Сумарна потужність водопровідних насосних станцій за останні п'ять років не змінилась і дорівнювала 1537,7 млн. м³/рік.

Розподіл насосних станцій за типами фактично не зазнав змін і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - 6 %; НС-II - 42 %; НС-III - 6 %; НС підкачування - 46 % (рис. 5.26.7).

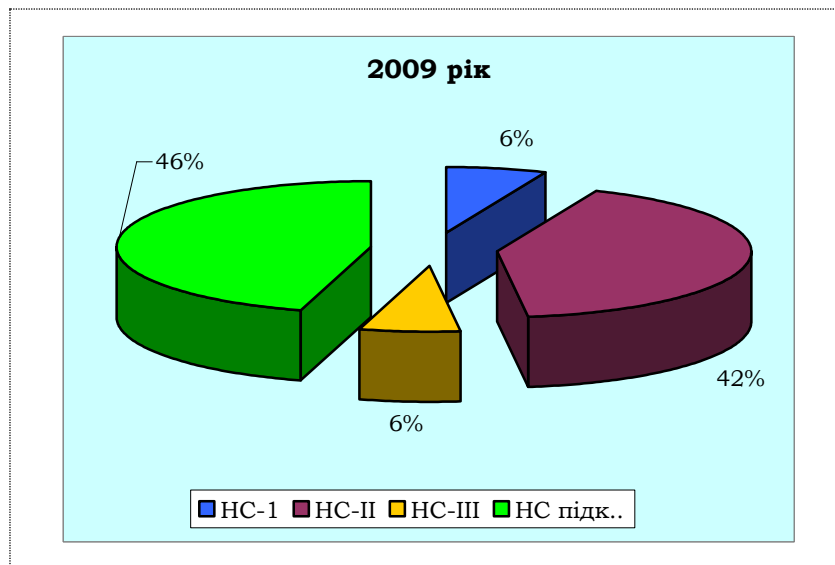

Рис. 5.26.7

Загальна кількість водопровідних насосів у 2005-2008 рр. знизилась з 275 до 271; у 2009 р. - збільшилась до 277. У 2008 р. було замінено 1 насос; у 2009 р. - 2.

Розподільні мережі. Водопровідні мережі міста за п'ять останніх років зросли на 46,7 км і становили у 2009 р. - 4112,3 км. У структурі мереж за ці роки змін не відбулося: частка водогонів у загальній протяжності мереж становила 6 %; внутрішньо кварталних мереж - 29 %; вуличних мереж - 65 % (рис. 5.26.8).

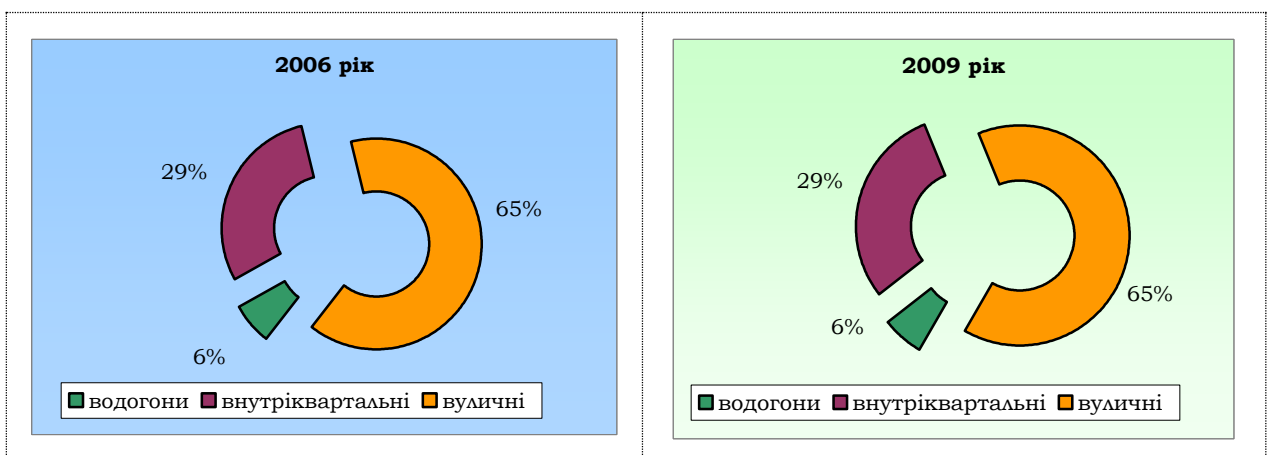

Рис. 5.26.8

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік залишався незадовільним: протягом всього періоду потребували заміни 20-21 % труб (у перерахунку до їх загальної протяжності). Реноваційні роботи практично не

проводились: у 2005 р. було замінено лише 0,07 % зношених труб; у 2006 р. - 0,26; у 2007 р. - 2,5; у 2008 р. - 1,4; у 2009 р. - 1,9 % (рис. 5.26.9).

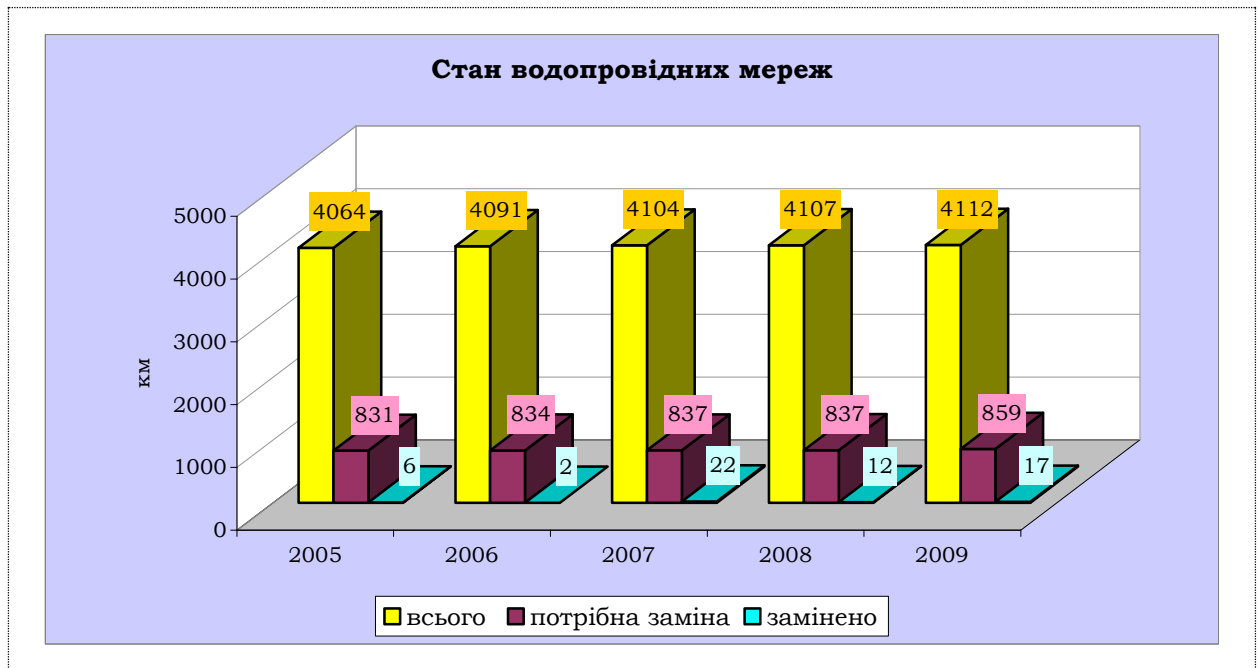

Рис. 5.26.9

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 2665; 2663; 2795; 2626 та 2548; у перерахунку на 1 км мережі аварійність, відповідно, складала: 0,66; 0,65; 0,68; 0,64 та 0,62 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна по місту кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. залишилась на рівні 72 з сумарним об'ємом 427,6 тис. м³. Чисельність водонапірних башт також не змінилась - 6 та 950 тис. м³, відповідно.

Кількість водорозбірних колонок щорічно знижувалась: у 2005 р. - 110; у 2006 р. - 84; у 2007 р. - 64; у 2008 р. - 58; у 2009 р. - 55. Всього за ці роки було ліквідовано/зруйновано 55 водорозбірних колонок.

Облік послуг з водопостачання. Обладнання міських житлових будинків приладами обліку у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами (рис. 5.26.10). Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 96 %; у 2006-2007 рр. - по 97 %; у 2008 р. - 98,5 %; у 2009 р. - 99 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 3 %.

Тарифи на послуги централізованого водопостачання протягом останніх п'яти років дорівнювали: у 2005-2006 рр. - по 0,52; у 2006-2007 рр. - по 0,94; з 01.08.2009 р. - 1,53 грн./м³ (рис. 5.26.11).

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зросла з 0,71 (у 2005 р.) до 1,49 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно: 55; 52; 78; 58 та 62 %.

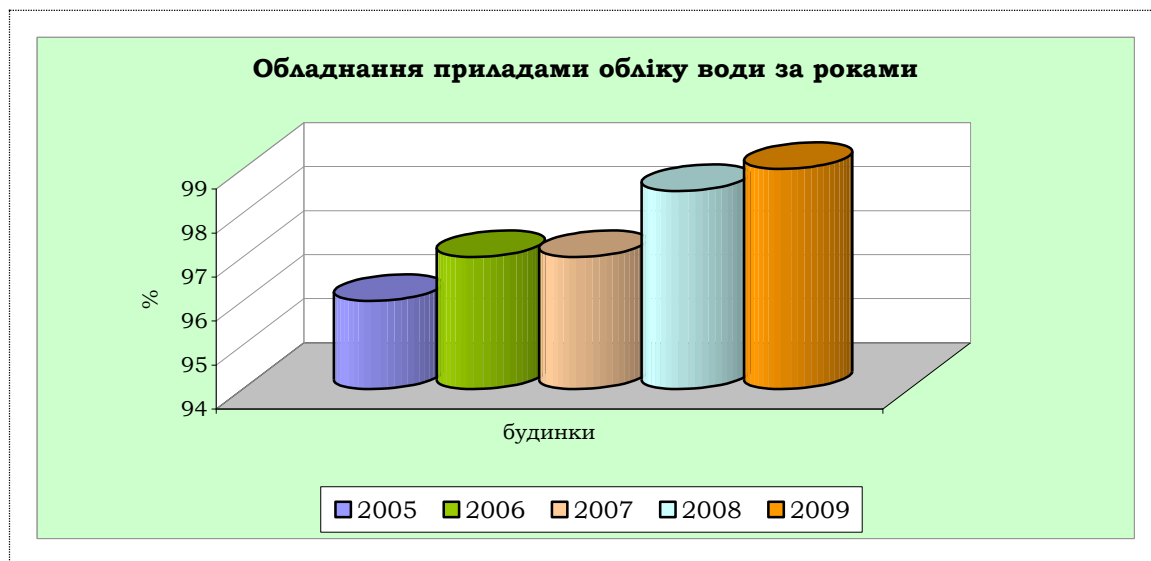

Рис. 5.26.10

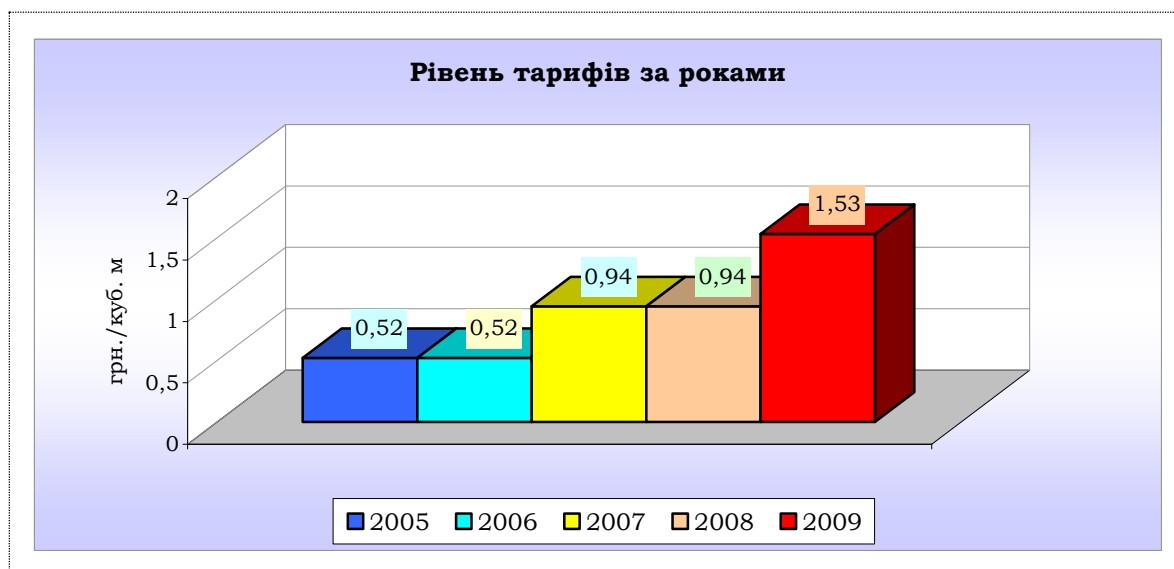

Рис. 5.26.11

Заходи щодо забезпечення населення якісною питною водою

Таблиця 5.26.2

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн., у тому числі:	15,5	41,3	38,5	59,1	2,0
Будівництво нових об'єктів	2,4	0,4	0,08	-	-
Продовження будівництва об'єктів	10,70	34,5	28,6	56,4	1,5
Завершення будівництва об'єктів	0,004	-	3,4	-	-
Реконструкція і модернізація об'єктів	1,3	5,1	5,8	1,6	0,5
Інші заходи (розшифрувати)	1,1	1,3	0,6	1,1	-

**Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами
централізованого питного водопостачання та якістю питної води**

Кількість проб питної води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно (табл. 5.26.3):

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 0,68; 0,21; 0,12; 0,19 та 0,46%.
- ♦ за бактеріологічними - 0,16; 0,35; 0,67; 0,26 та 0,16 %.

Для розподільних водопровідних мереж кількість «нестандартних проб» коливалась у межах:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 0,16; 0; 0,16; 0,05 та 0 %.
- ♦ за бактеріологічними - 0,26; 0,5; 0,5; 0,57 та 0,25 %.

Таблиця 5.26.3

№	Найменування показника	% до загальної кількості за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Проби води з систем централізованого водопостачання, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>санітарно-хімічними</i>	0,68	0,21	0,12	0,19	0,46
	<i>бактеріологічними</i>	0,16	0,35	0,67	0,26	0,16
4	Проби води з водопровідних мереж, що не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам за показниками:					
	<i>Санітарно-хімічними</i>					
	всього	1,16	-	0,16	0,05	-
	органолептичними	1,16	-	0,16	0,05	-
	санітарно-токсичними	-	-	-	-	-
	<i>Мікробіологічними</i>					
	всього	0,26	0,50	0,50	0,57	0,25
	колі-індексом	0,17	0,36	0,37	0,42	0,22
колі-індексом 20 і більше	0,09	0,14	0,13	0,15	0,03	

Протягом 2005-2009 рр. тяжкі надзвичайні ситуації у системі питного водопостачання міста (спалахи інфекційних захворювань тощо) не виникали

Заходи з санітарного нагляду. За період 2005-2009 рр. кількість обстежень за додержанням санітарних норм у системах водопостачання склала на рік: 3; 2; 4; 5 та 4, відповідно.

Системи централізованого водовідведення

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого водовідведення м. Києві не змінювався і складав 97 %.

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення упродовж 2005-2009 рр. зазнали наступних змін. Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 411,8; у 2006 р. - 393,9; у 2007 р. - 340,3; у 2008 р. - 341,8; у 2009 р. - 321,8 млн. м³/рік. В усі роки повному циклу біологічного очищення піддавались усі зібрані стічні води (рис. 5.26.12).

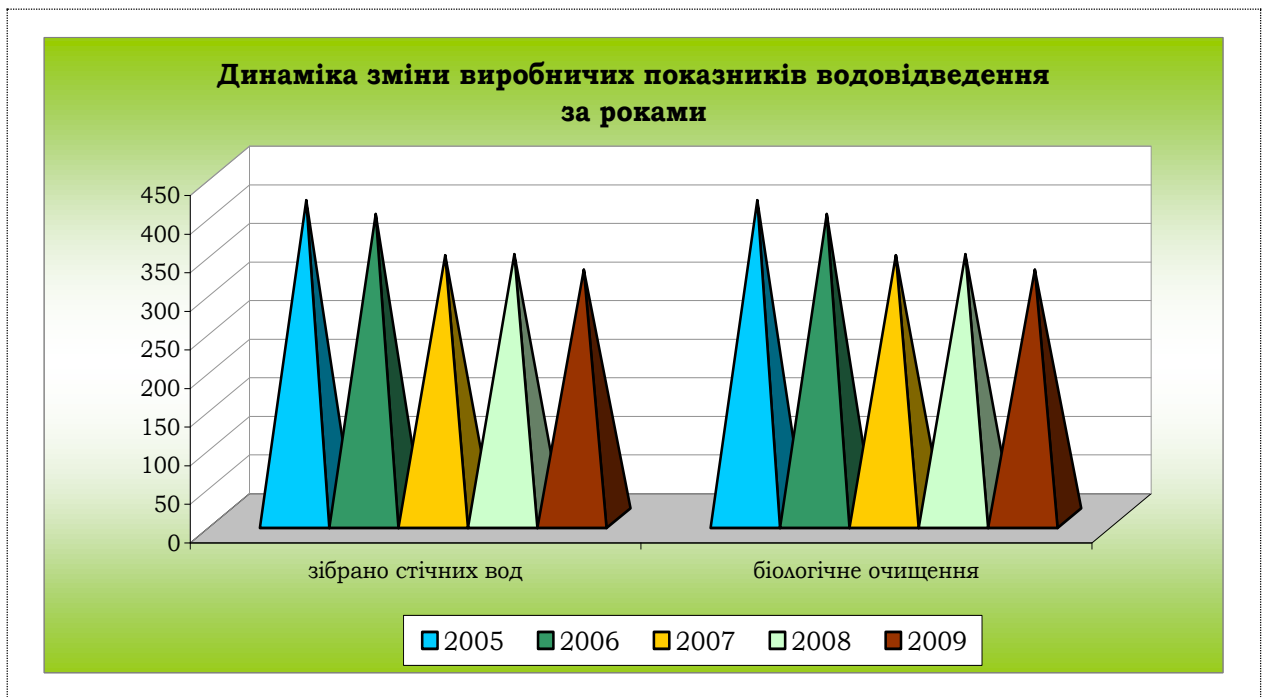

Рис. 5.26.12

Витрати електроенергії у системах централізованого водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 192,5 до 173,4 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії в цей період змінювались, відповідно, 447; 466; 509; 538 та 537 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.26.13).

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 34 до 35.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки поступово зменшувалось і становило відповідно за роками: 42,2; 40,7; 37; 36,3 та 34,2 % (рис. 5.26.14).

Кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 1 і дорівнювала у 2009 р. - 197; частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 7,7; у 2006 р. - 6,6; у 2007 р. - 7,6; у 2008 р. - 8,6; у 2009 р. - 10,7; з них протягом року було замінено: у 2005-2006 та 2009 роках - по 2 насоси; у 2007 р. - 1; у 2008 р. - 3 (рис. 5.26.15).

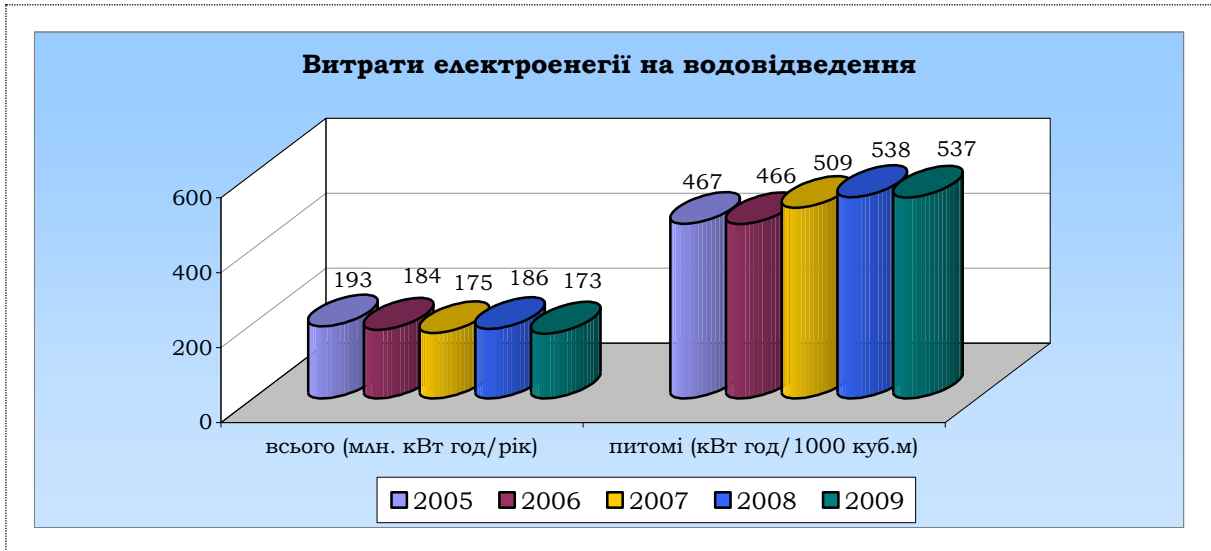

Рис. 5.26.13

Рис. 5.26.14

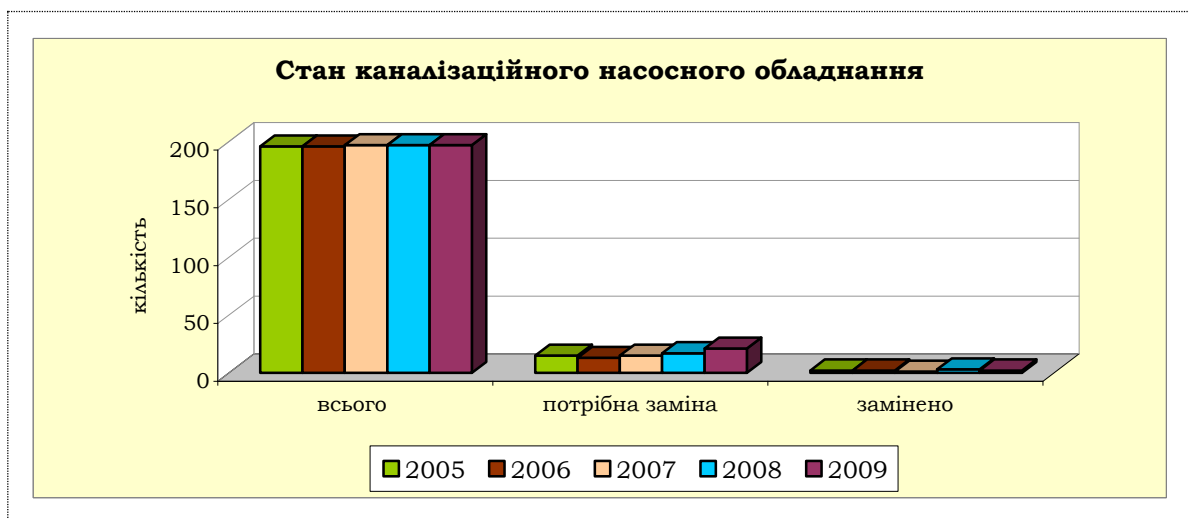

Рис. 5.26.15

Каналізаційні очисні споруди (КОС) міста протягом останніх років потребують реконструкції. Їх проектна потужність у 2005-2007 рр. дорівнювала 657; у 2008-2009 рр. - 637,64 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась (рис. 5.26.16). Відношення фактичної потужності до її проектної величини становило відповідно за роками: 62,7; 60; 51,8; 53,6 та 50,5 %.

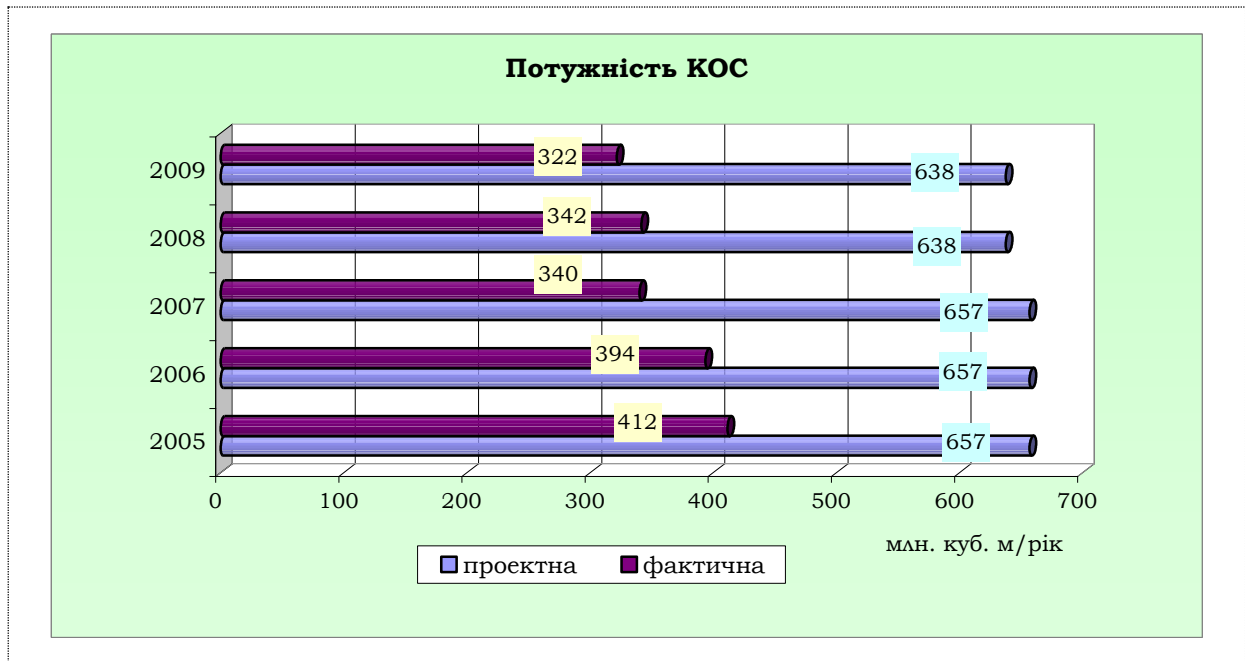

Рис. 5.26.16

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі міста за останні роки зросли на 57,2 км і становили у 2009 р. - 2590,9 км. У структурі мереж за ці роки відбулися зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж становила 6 %; напірних колекторів - 6 %; внутрішньо кварталних мереж - 50 %; вуличних мереж - 38 % (рис. 5.26.17).

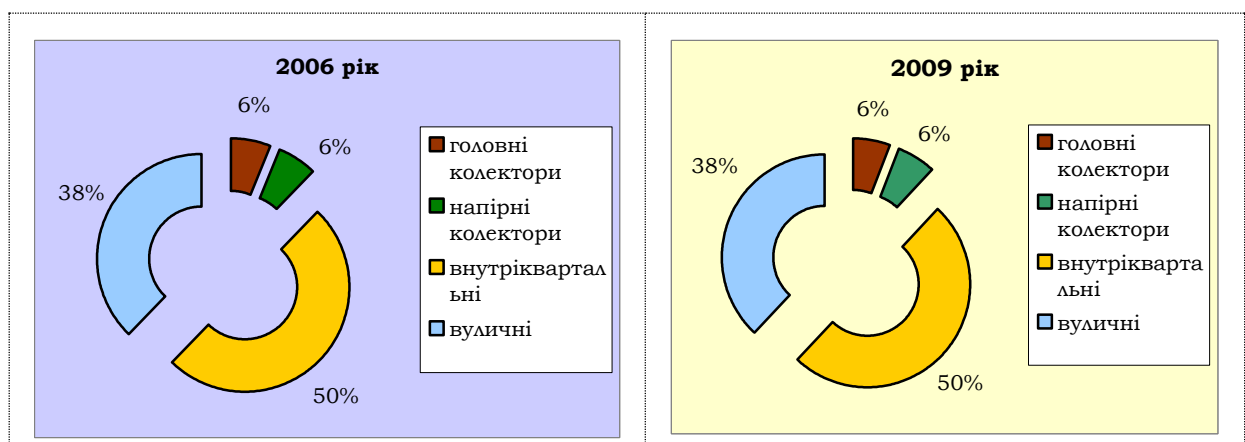

Рис. 5.26.17

Технічний стан каналізаційних мереж залишався у важкому стані; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної

протяжності, становив: у 2005 р. - 32,4; у 2006 р. - 34,4; у 2007 р. - 34,1; у 2008-2009 рр. - пол. 34 %; з них було замінено 0,05; 0,02; 0,05; 0,07 та 0,04 %, відповідно (рис. 5.26.18).

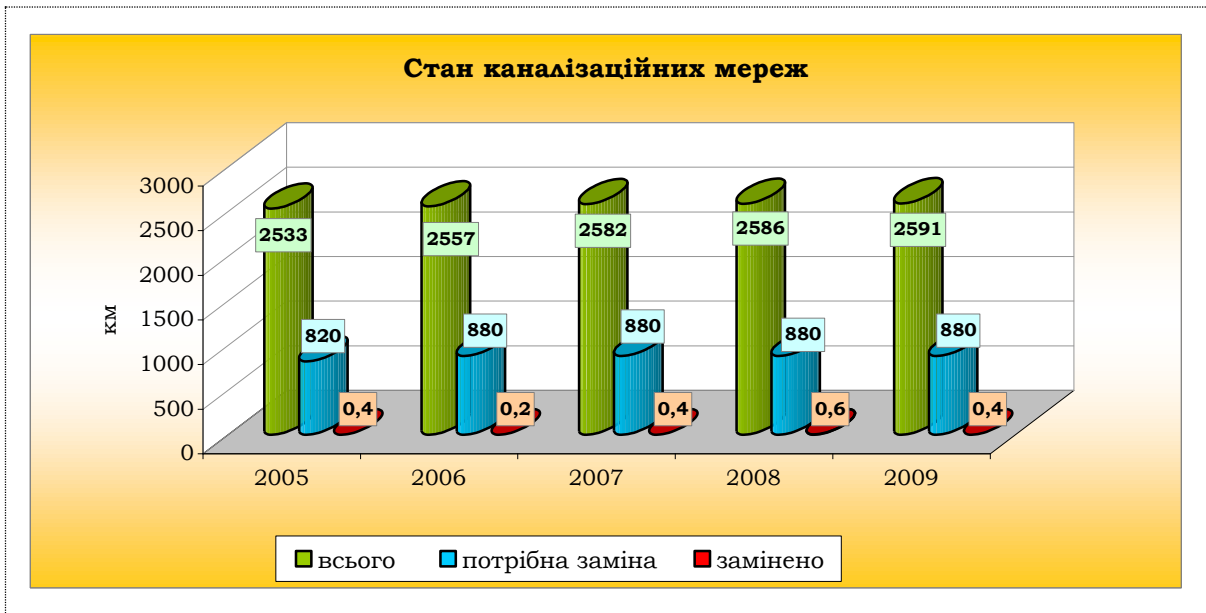

Рис. 5.26.18

Кількість аварій на каналізаційних мережах складала: у 2005 р. - 67; у 2006 р. - 52; у 2007 р. - 82, у 2008 - 63; у 2009 р. - 53. У перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій змінювалась за роками, відповідно: 0,03, 0,02; 0,03; 0,03 та 0,02.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення протягом останніх п'яти років дорівнювали: у 2005-2006 рр. - по 0,3; у 2006-2007 рр. - по 0,54; з 01.08.2009 р. - 1,19 грн./м³ (рис. 5.26.19).

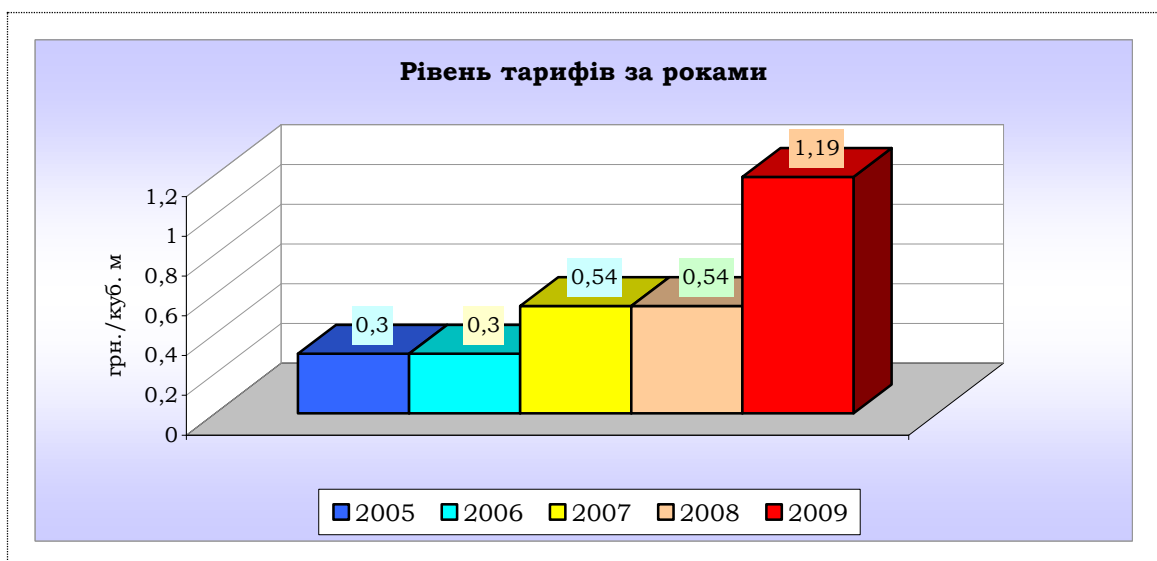

Рис. 5.26.19

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зростає з 0,48 (у 2005 р.) до 1,24 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно: 47; 42; 57; 42 та 53 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.26.4

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.	112,2	158,4	177,9	256,5	17,2
у тому числі:					
Будівництво нових об'єктів	1,1	22,5	-	7,6	-
Продовження будівництва об'єктів	39,4	63,2	138,3	173,4	6,8
Завершення будівництва об'єктів	38,4	12,0	7,9	6,9	1,8
Реконструкція і модернізація об'єктів	28,8	60,7	29	61,0	8,6
Інші заходи (розшифрувати)	4,5	1,7	2,7	7,6	-

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.26.5

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод					
2	Кількість випусків стічних вод					
	всього			3	3	3
	господарсько-побутових			1	1	1
	промислових			2	2	2
2.1	Без очищення					
	всього			2	2	2
	господарсько-побутових			-	-	-
	промислових			2	2	2
2.2	Недостатньо очищених					
	всього					
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	440,38	421,38	366,89	367,14	346,04
	нормативно чистих без очищення	2,96	1,55	0,74	0,82	0,77
	нормативно очищених	413,15	393,89	340,29	341,79	321,82
	недостатньо очищених	-	-	-	-	-
	неочищених	24,27	25,94	25,86	24,53	23,45
3.1	Комунальними підприємствами, млн. м³/рік					
	всього	440,38	421,38	366,89	367,14	346,04
	нормативно чистих без очищення	2,96	1,55	0,74	0,82	0,77
	нормативно очищених	413,15	393,89	340,29	341,79	321,82
	недостатньо очищених	-	-	-	-	-
	неочищених	24,27	25,94	25,86	24,53	23,45

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.26.6

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії			3	3	3
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	-	-	-	-	-
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-	-	-	-

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

ВАТ «АК «Київводоканал» у жовтні 2008 року було отримано висновок Державної інспекції з контролю за цінами, згідно з якими економічно обґрунтована собівартість послуг з водопостачання становить 1,89 грн. за 1 м³ води та з водовідведення - 1,61 грн. за 1 м³ стоків. Тобто, економічно обґрунтований тариф становить 4,70 грн. з ПДВ, в т.ч. 2,54 грн. - за 1 м³ води та 2,16 грн. - за 1 м³ стоків.

Але встановлення виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією - далі КМДА) нових тарифів на послуги з водопостачання та водовідведення відбулося тільки з 01.06.2009, причому лише тарифи для бюджетних установ та інших споживачів були приведені до економічно обґрунтованого рівня (розпорядження КМДА від 29.04.2009 № 517) та склали 4,70 грн. з ПДВ, в т.ч. - 2,54 грн. за 1 м³ води та 2,16 грн. - за 1 м³ стоків.

Тарифи на послуги ВАТ «АК «Київводоканал» для населення (яке споживає майже 84 % наданих послуг), що набули чинності 01.06.2009 згідно з розпорядженням КМДА від 29.04.2009 № 516, були підвищені лише на 50 % від необхідного рівня.

Але, вже з 01.08.2009 розпорядженням КМДА від 31.08.2009 № 980 тарифи для населення були знижені ще на 5 %. Так, на сьогодні розмір тарифів становить – 2,72 грн. з ПДВ, в т.ч. 1,53 грн. - за 1 м³ води та 1,19 грн. за 1 м³ стоків, що дозволяє покрити економічно обґрунтовані витрати із собівартості Водоканалу лише на 58 %.

Внаслідок невідповідності регульованих тарифів для населення м. Києва та Київської області на послуги з водопостачання та водовідведення економічно обґрунтованим витратам ВАТ «АК «Київводоканал» на виробництво цих послуг за результатами роботи Товариства за 2009 рік різниця в тарифах становить 241,8 млн. грн.

На сьогодні розмір тарифів на послуги з водопостачання та водовідведення ВАТ «АК «Київводоканал» знаходяться на передостанньому місці серед тарифів базових підприємств водопостачання та водовідведення областей України, незважаючи на те, що рівень середньої заробітної плати у м. Києві, як наслідок, вартість робіт підрядних та інших обслуговуючих організацій роботи яких входять до собівартості послуг Товариства, значно перевищує регіональні показники.

Таким чином, зростає ймовірність виникнення перебоїв у роботі обладнання та механізмів, руйнування споруд, що загрожує стабільному та безперебійному наданню послуг з водопостачання та водовідведення мешканцям м. Києва, адже ступінь зносу основних виробничих фондів у цілому по ВАТ «АК «Київводоканал» на 01.01.2010 становить 71,6 %, що вимагає наявності значних фінансових та трудових ресурсів для підтримки їх у робочому стані.

Джерел для покриття додаткових витрат крім змін тарифної політики у компанії немає.

З метою забезпечення і в подальшому стабільного та безперебійного надання послуг з водопостачання та водовідведення мешканцям столиці необхідне сприяння міської ради якнайшвидшому розгляду, затвердженню та введенню в дію нових економічно обґрунтованих тарифів.

Для отримання висновків ВАТ «АК «Київводоканал» надало на розгляд до Державної інспекції з контролю за цінами в м. Києві розрахунки економічно обґрунтованих планових витрат з централізованого водопостачання та водовідведення, які розраховані відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.07.2006 № 959 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення» зі змінами і доповненнями.

5.27 Місто Севастополь

Територією Севастополя протікають річки Бельбек, Чорна і Кача, що займають в Криму відповідно перше, друге і четверте місце за повноводністю.

Для господарсько-побутових і питних потреб використовується Чорноріченське водосховище.

Севастопольська міська рада включає: 2 міста; 1 селища міського типу; 29 сільських населених пункти.

Джерела питного водопостачання

За останні п'ять років обсяги прісних вод, забраних з природних водних джерел, зменшились з 63,3 (у 2005 р.) до 59,3 млн. м³ (у 2009 р.). При цьому частка підземних вод в загальному водозаборі збільшилась з 16,5 (у 2005 р.) до 18,9 млн. м³ (у 2009 р.). Обсяги використаної води змінювались аналогічно: зменшувались з 24,5 (у 2005 р.) до 17,4 млн. м³ (у 2009 р.) (табл. 5.27.1 та рис. 5.27.1).

Таблиця 5.27.1

№	Найменування показника	Роки				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Забір прісних вод з природних джерел, млн. м³					
	всього	63,3	63,2	63,6	62,9	59,3
	підземна	16,5	16,8	18,1	18,5	18,9
	поверхнева	46,8	46,4	45,5	44,4	40,4
2	Використання прісних вод, млн. м³					
	всього	24,5	17,2	16,6	18,3	17,4
	на господарсько-питні потреби	16	14,9	14,3	13,3	12,3
	на виробничі потреби	8,5	2,3	2,3	5	5,1
3	Використання підземних вод, млн. м³					
	всього	8,8	6,1	6,6	6,6	7,8
	на господарсько-питні потреби	5,3	5,2	5,7	5,5	6,8
	на виробничі потреби	3,5	0,9	0,9	1,1	1

Структура використання води протягом 2005-2009 років змінювалась наступним чином (відсоток використаної води за потребами):

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 65,3; 86,6; 86,1; 72,7 та 70,7 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 34,7; 13,4; 13,9; 27,3 та 29,3 %.

Загальні обсяги використання підземних вод за останнє п'ятиріччя коливались в діапазоні 6,1-8,8 млн. м³/рік і розподілялись наступним чином:

- ♦ на госпитні потреби, відповідно, 60,2; 85,2; 86,4; 83,3 та 87,2 %;
- ♦ на виробничі потреби, відповідно, 39,8; 14,8; 13,6; 16,7 та 12,8 %.

Санітарно-епідеміологічний стан джерел питного водопостачання. Упродовж 2005-2009 рр. кількість джерел централізованого питного водопостачання, що не відповідали санітарним нормам складала в цілому: 48; 49; 60; 62 та 66, відповідно; з них комунальних - 1. Для джерел децентралізованого водопостачання цей показник змінювався в діапазоні 49-68.

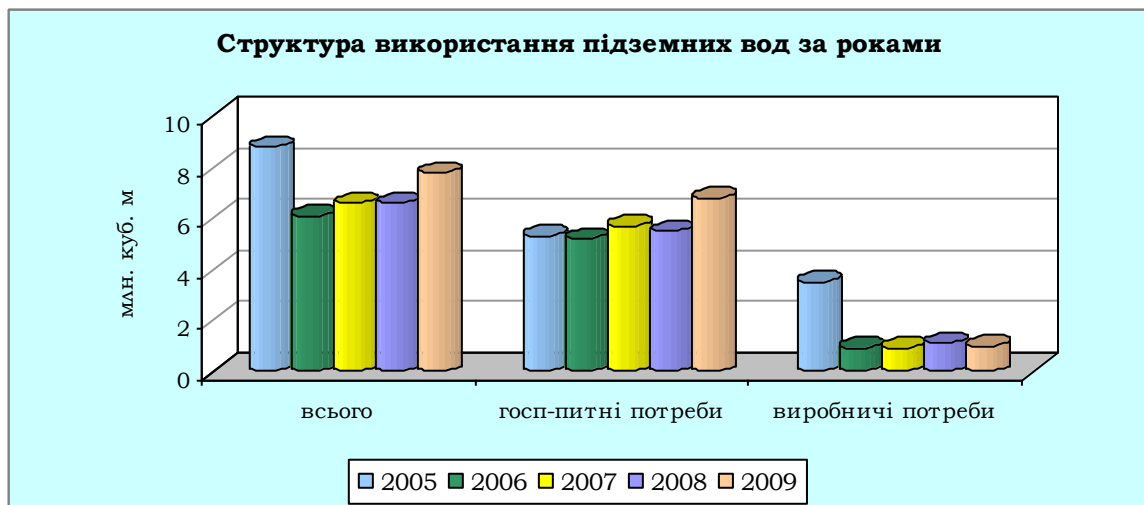
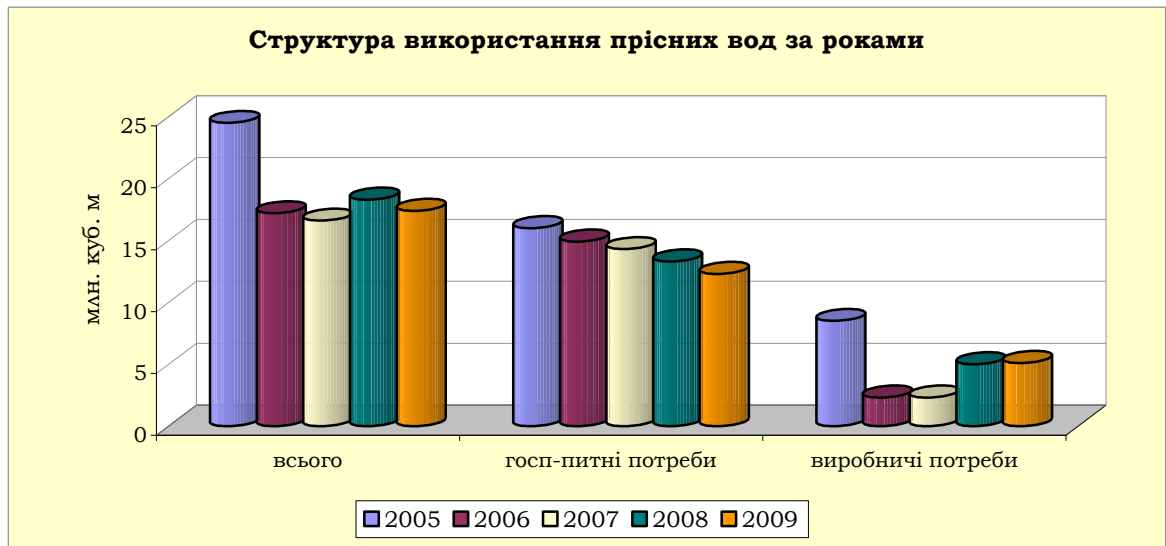
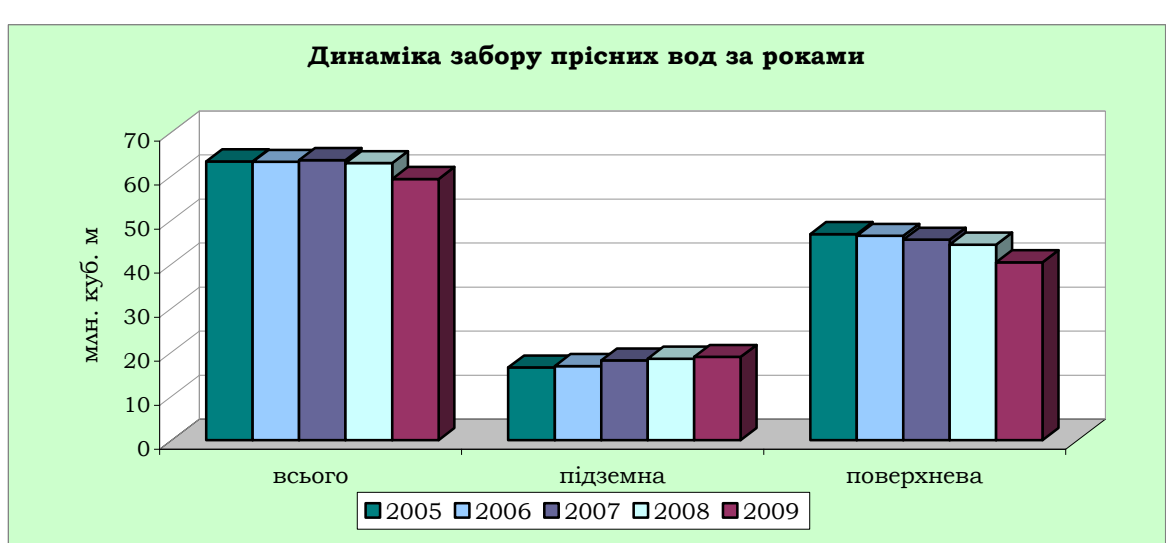

Рис. 5.27.1

Якість води джерел питного водопостачання. За період з 2005 по 2009 рік кількість проб води, де було зафіксовано перевищення санітарних норм, коливалась у межах (табл. 5.27.2):

Таблиця 5.27.2

Показники	% до загальної кількості				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Усі джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	2,9	2,4	8,8	5	4,8
бактеріологічні	39,9	55,6	58,3	50,3	4,4
<i>Підземні джерела централізованого водопостачання</i>					
санітарно-хімічні	64,4	45,5	51,8	46,2	43,6
бактеріологічні	2,9	5,7	6,5	2,9	-

- ♦ для усіх джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 2,9-8,8 %; за бактеріологічними 4,4-58,3 %;
- ♦ для підземних джерел централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 31-44 %; за бактеріологічними 7-9 %;
- ♦ для джерел децентралізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками - 43,6-64,4 %; за бактеріологічними 0-6,5 %.

За радіологічними показниками відхилень у якості води не відмічалось.

Системи централізованого питного водопостачання

На протязі останніх п'яти років показник охоплення послугами централізованого питного водопостачання змінювався за населеними пунктами: в цілому - збільшився з 86 до 98,4 %; у містах та смт - залишався на рівні 100%; у сільських н/п - зріс 66,8 до 73,4 % (рис. 5.27.2).

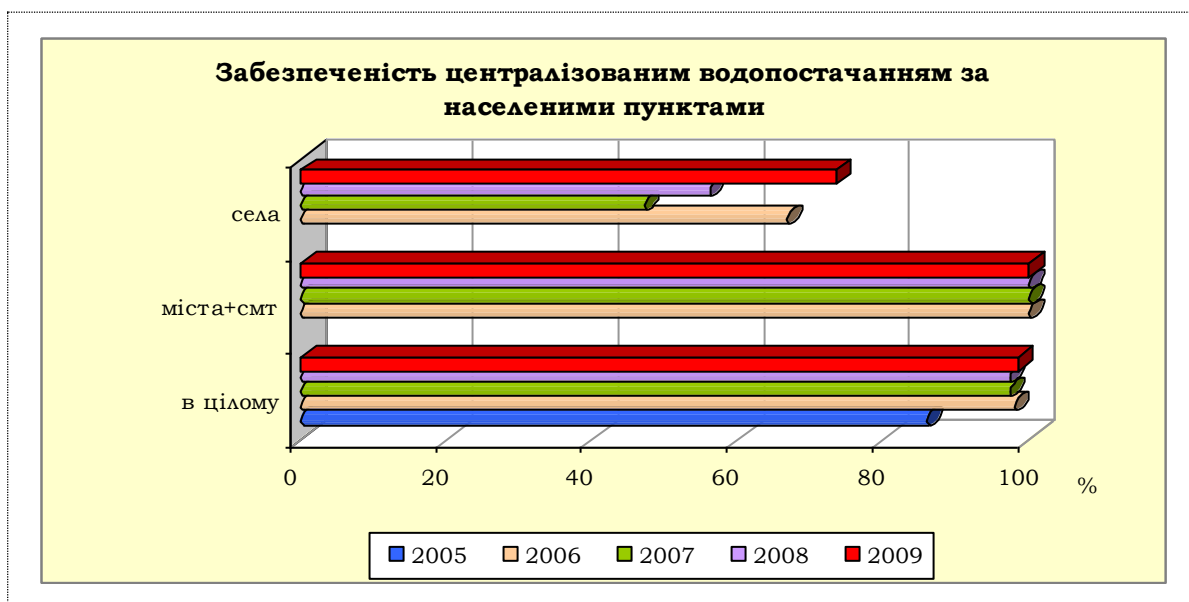

Рис. 5.27.2

Цілодобове водопостачання населення дорівнювало: у 2005-2007 рр. - 90 %; у 2008 р. - 96,3 %; у 2009 р. - 95,1 %.

Питоме водоспоживання з 2005 по 2009 роки коливалось у межах 143-167 л/добу на людину (рис. 5.27.3).

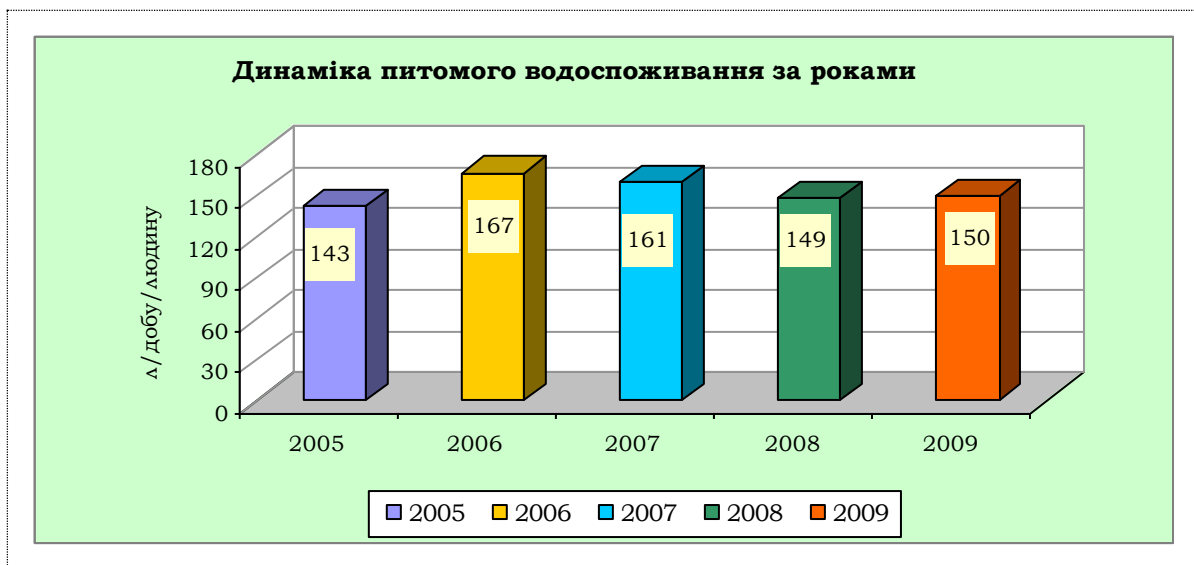

Рис. 5.27.3

Кількість населення, яке користується водою з вуличних водорозбірних колонок, за п'ять років складала, відповідно: 5,7; 6,5; 7; 7; та 6,5 %.

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надає спеціалізоване **КП «Севміськводоканал»** Севастопольської міської ради.

Водозабори централізованого питного водопостачання у 2005-2009 рр. залишились без змін - 1 поверхневий та 1 підземний; їх потужність у цей період знизилась з 63,3 до 59,3 млн. м³/рік.

Чисельність водозаборів децентралізованого водопостачання у цей період становила - 5 підземних та 4-6 окремих свердловин.

Виробничі показники підприємств питного водопостачання змінювались наступним чином (рис. 5.27.4).

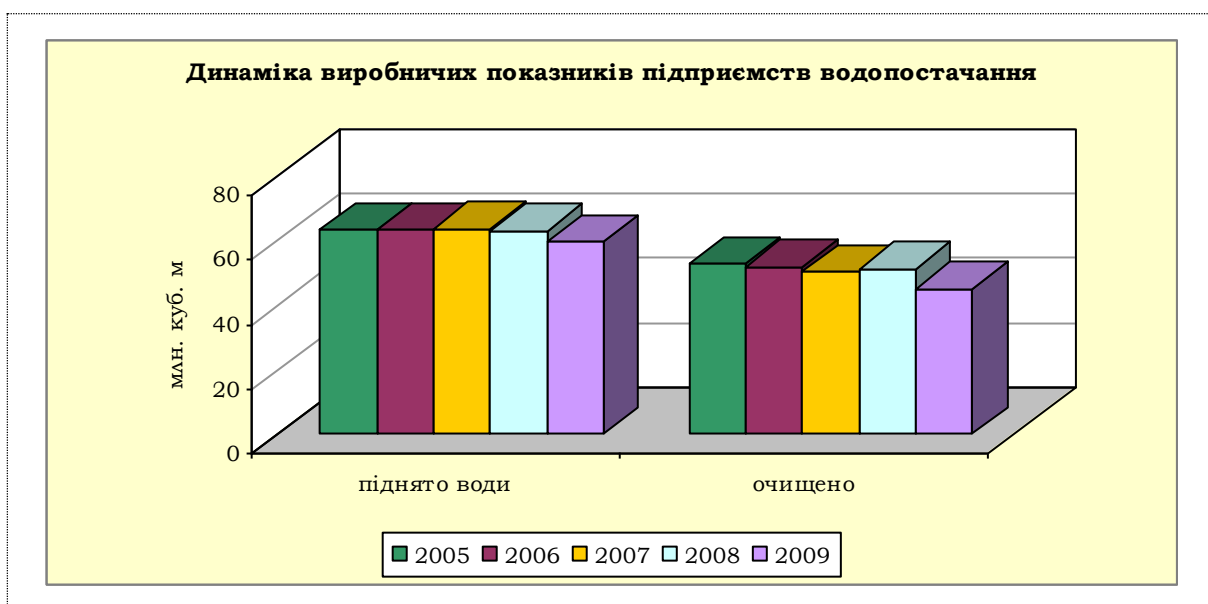

Рис. 5.27.4

Обсяги піднятої з природних джерел води протягом 2005-2009 рр., поступово зменшувались і становили, відповідно за роками, 63,3; 63,2; 63,3; 62,9 та 59,3 млн. м³/рік. При цьому відсоток очищеної води (по відношенню до піднятої) складав, відповідно: 83,1; 82; 79,2; 81,2 та 75,9 %

За період з 2005 по 2009 рік витрати та втрати питної води (у відсотках до обсягів піднятої підприємствами водопостачання води) коливались в діапазоні: 41,8; 41,5; 43,9; 41,2 та 42,2 %, відповідно (рис. 5.27.5).

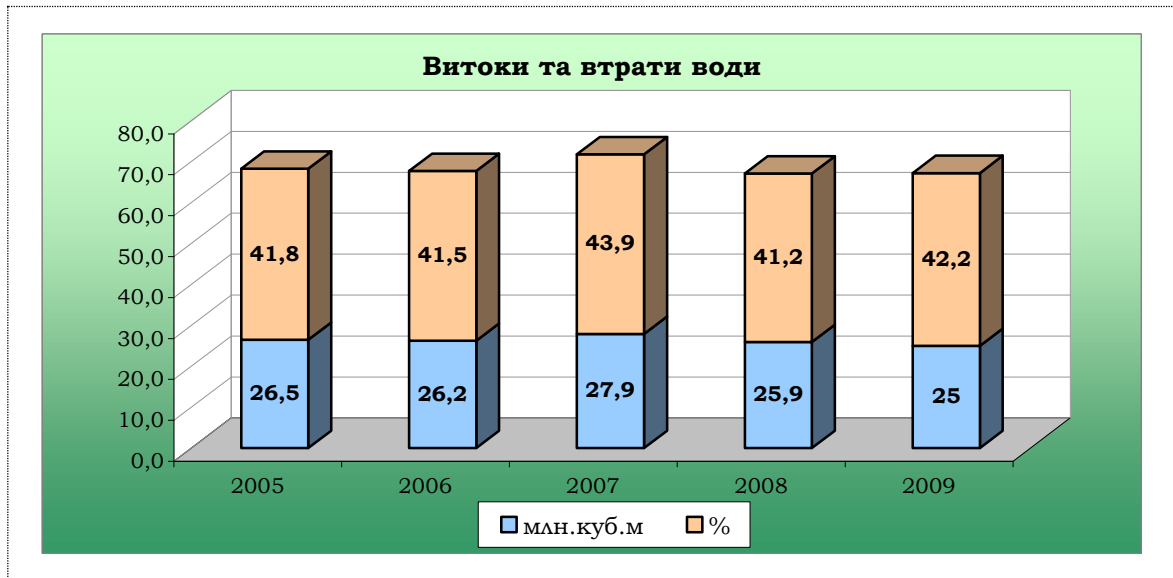

Рис. 5.27.5

Обсяги реалізації питної води протягом 2005-2009 рр. знижувались з 33,3 до 28,2 млн. м³/рік або з 52,6 до 47,6 % (до піднятої води); реалізація води населенню також зменшилась з 21,3 до 20,1 млн. м³/рік (рис. 5.27.6). Частка населення в загальних обсягах реалізованої води складала 64-71 %.

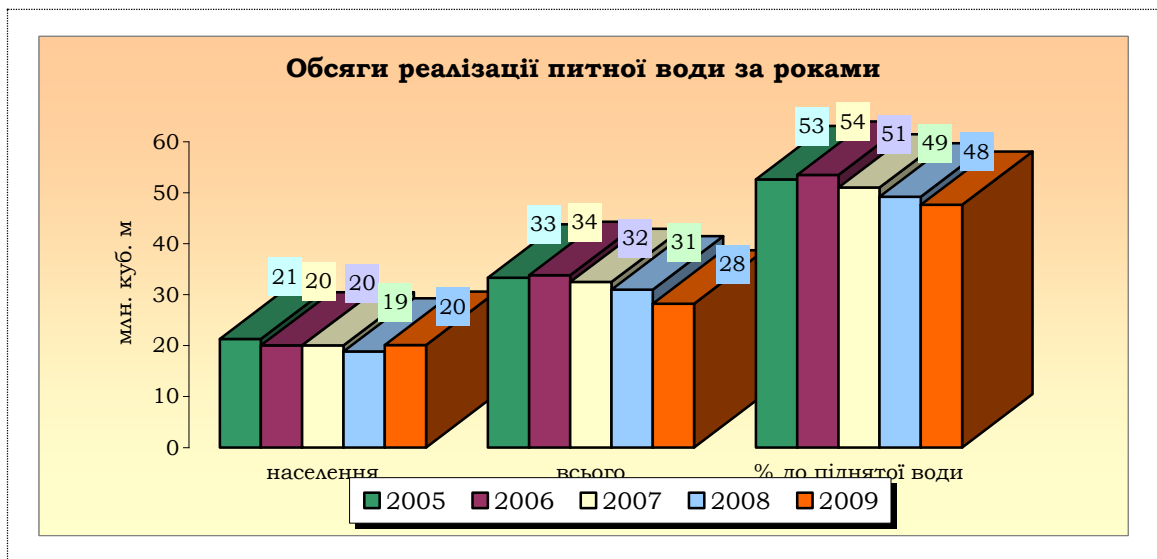

Рис. 5.27.6

Середньодобова подача питної води протягом останніх п'яти років становила: за категорією «усі споживі» - 168,5; 136,5; 143; 166,8 та 157 тис. м³/добу; «населення» - 67,4; 54,8; 57,2; 66,7 та 62,8 тис. м³/добу, відповідно.

Витрати електроенергії на виробництво питної води з 2005 по 2009 роки поступово знижувались з 62,1 до 54,1 млн. кВт·год/рік. **Питомі витрати** електроенергії у цей період також зменшувались у діапазоні 981-913 кВт год/1000 м³ води (рис. 5.27.7).

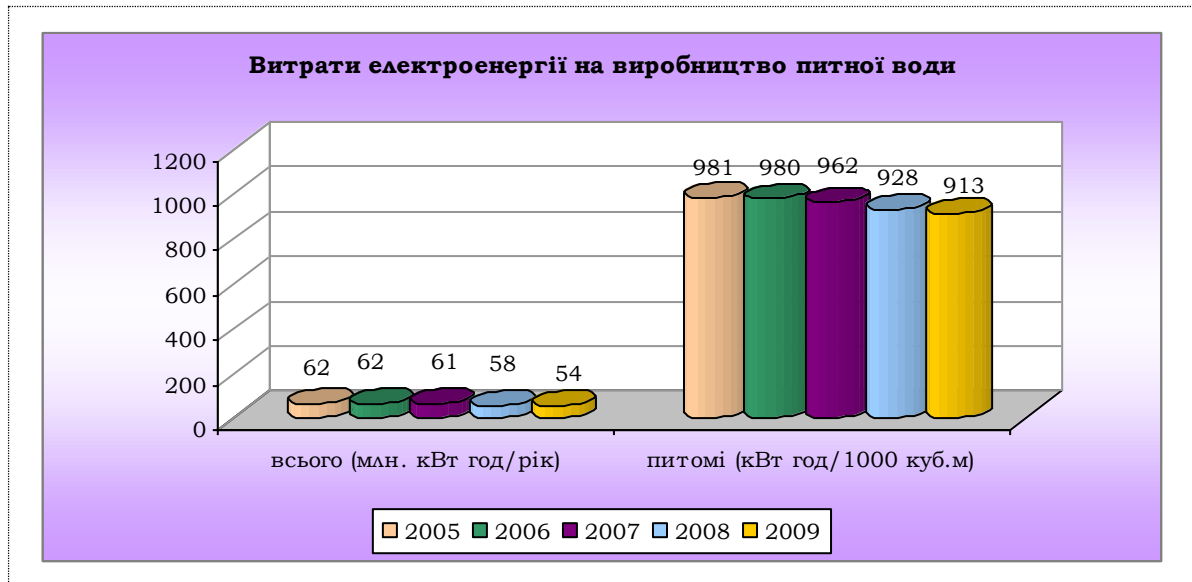

Рис. 5.27.7

Насосні станції. Загальна кількість насосних станцій централізованих систем питного водопостачання на протязі останнього періоду збільшувалась і дорівнювала (рис. 5.27.8):

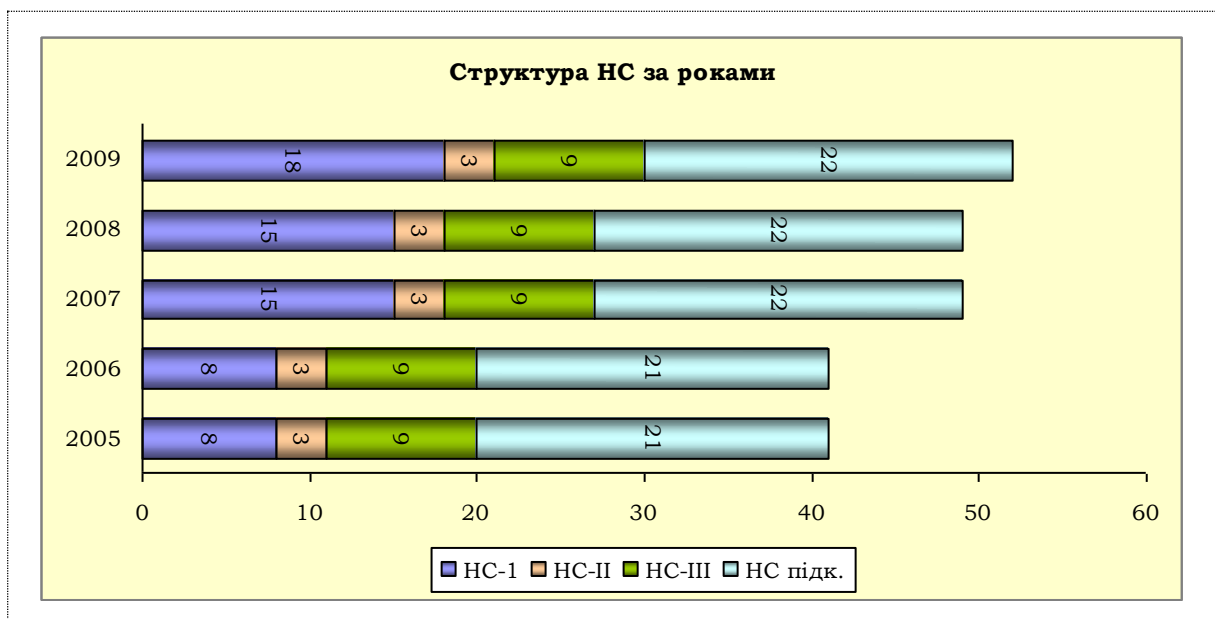

Рис. 5.27.8

- у 2005-2006 рр. - по 41; у 2007-2008 рр. - по 49; у 2009 р. - 52. При цьому кількість НС-I зростає на 10 до 18; НС-II та НС-III - залишилась рівними 3 та 9, відповідно; НС підкачування - збільшилась на 1 до 22. Їх сумарна потужність за ці роки знизилась з 146 до 129,9 млн. м³/рік.

Розподіл насосних станцій за типами на протязі останніх років змінився і характеризувався наступним чином: кількість НС-1 - зростає на 15 до 35 %; НС-II - зменшилась на 1 до 6 %; НС-III - на 5 до 17 %; НС підкачування - знизилась на 9 до 42 % (рис. 5.27.9).

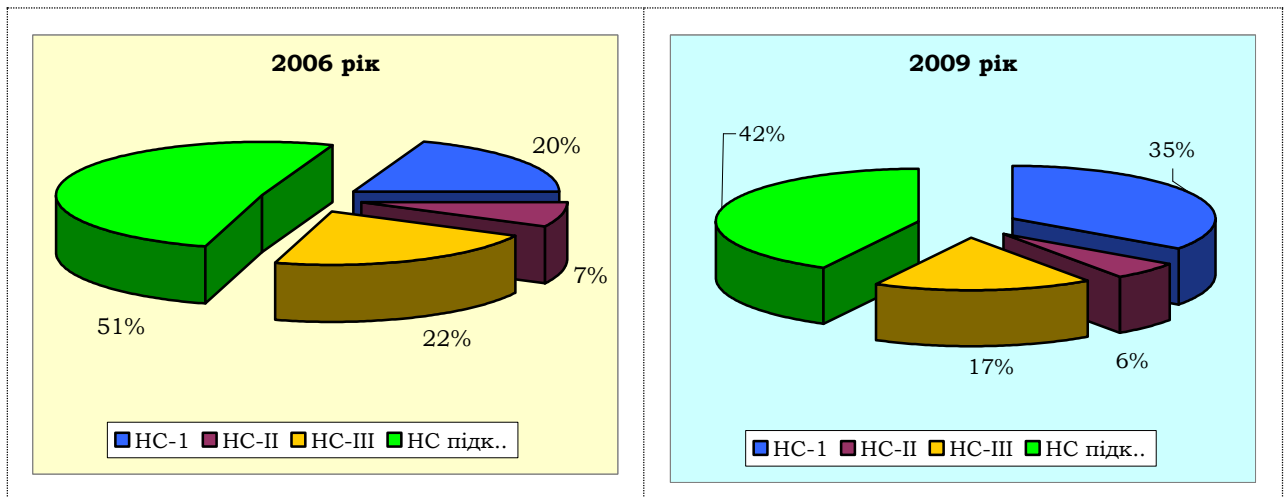

Рис. 5.27.9

Загальна кількість водопровідних насосів збільшилась за останні роки на 13 і дорівнювала у 2009 р. - 215; частка насосів, які потребують заміни, складала у відсотках до загальної кількості, відповідно за роками: 54,9; 54,9; 56,9; 53,5 та 53 %; з них протягом року було замінено: у 2005 р. - 3,8; у 2006 р. - 2,6; у 2007 р. - 1,7; у 2008 р. - 0,9; у 2009 р. - 7 % (рис. 5.27.10).

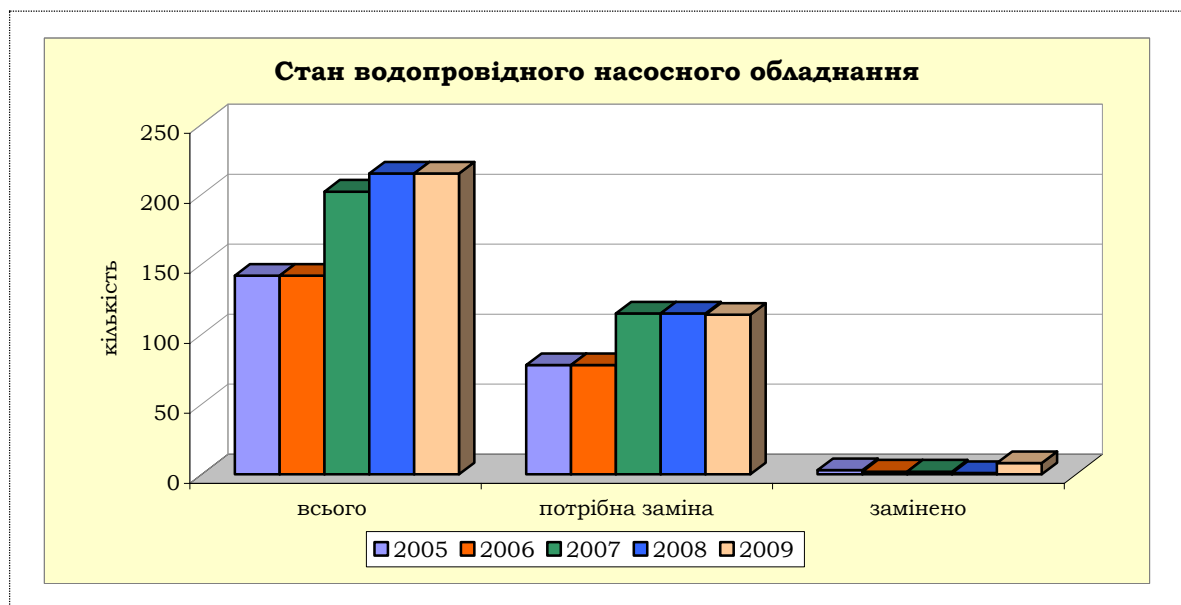

Рис. 5.27.10

Розподільні мережі. Водопровідні мережі за п'ять останніх років зросли на 225,1 км і становили у 2009 р. - 1094,8 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка водогонів у загальній протяжності мереж зменшилась на 2 до 29 %; внутрішньо кварталних мереж - на 5 до 23 %; вуличних мереж зросла на 7 до 48 % (рис. 5.27.11).

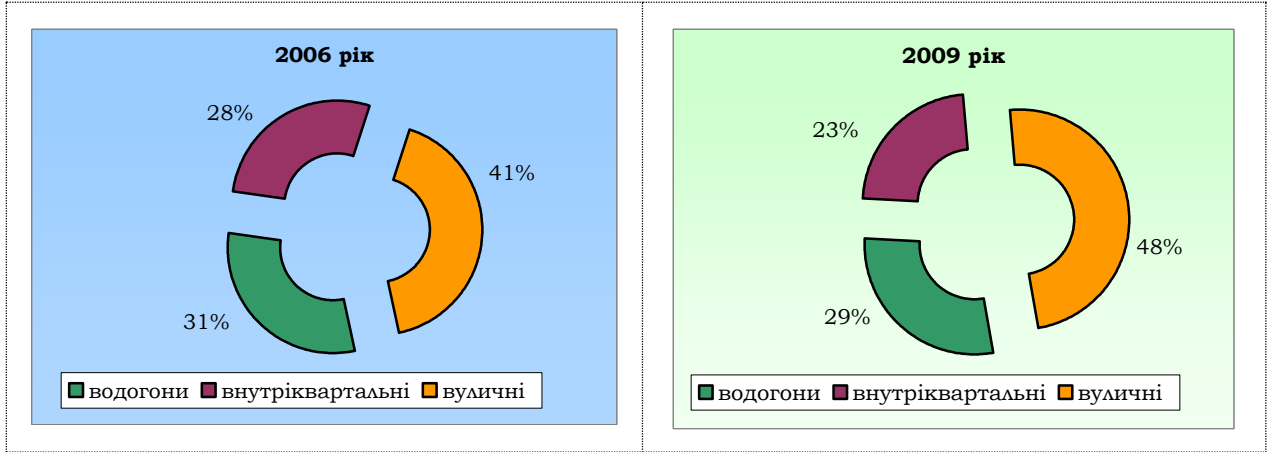

Рис. 5.27.11

Технічний стан водопровідних мереж з 2005 по 2009 рік погіршувався: у 2005 р. - 10,4 % трубопроводів (по відношенню до їх загальної протяжності) потребували заміни, у 2009 р. цей показник зріс до 16,2 %. Реноваційні роботи практично не проводились: у 2005 р. було замінено лише 2,1 % зношених труб; у 2006 р. - 3,1; у 2007 р. - 0,7; у 2008 р. - 0,8; у 2009 р. - 1 % (рис. 5.27.12).

Рис. 5.27.12

Кількість аварій на водопровідних мережах з 2005 по 2009 рік, відповідно, дорівнювала: 3633; 3025; 2905; 3496 та 3795; у перерахунку на 1 км

мережі аварійність, відповідно, складала: 4,18; 3,44; 2,76; 3,3 та 3,47 аварій на рік.

Регулюючі водопровідні споруди. Загальна кількість резервуарів чистої води у період з 2005 по 2009 рр. зросла на 24 - до 70, а їх сумарний об'єм при цьому збільшився на 4,1 до 121,8 тис. м³.

За цей період було побудовано 5 водонапірних башт і у 2009 р. вони налічували 12 одиниць з загальним об'ємом 520 тис. м³.

Кількість водорозбірних колонок збільшилась з 11 (у 2005 р.) до 25 (у 2009 р.).

Облік послуг з водопостачання. Обладнання житлових будинків приладами обліку у 2005-2009 роках хоча і зростало, але дуже повільними темпами. Відсоток встановлених у будинках приладів (по відношенню до їх загальної кількості) становив: у 2005 р. - 49,5 %; у 2006 р. - 51,7 %; у 2007 р. - 52,3 %; у 2008 р. - 51,8 %; у 2009 р. - 52,9 %. Всього з 2005 року кількість житлових будинків, забезпечених засобами вимірювання витрат води, збільшилась на 3,4 %.

Для квартир цей показник становив у 2009 р. - 82,5 % (рис. 5.27.12).

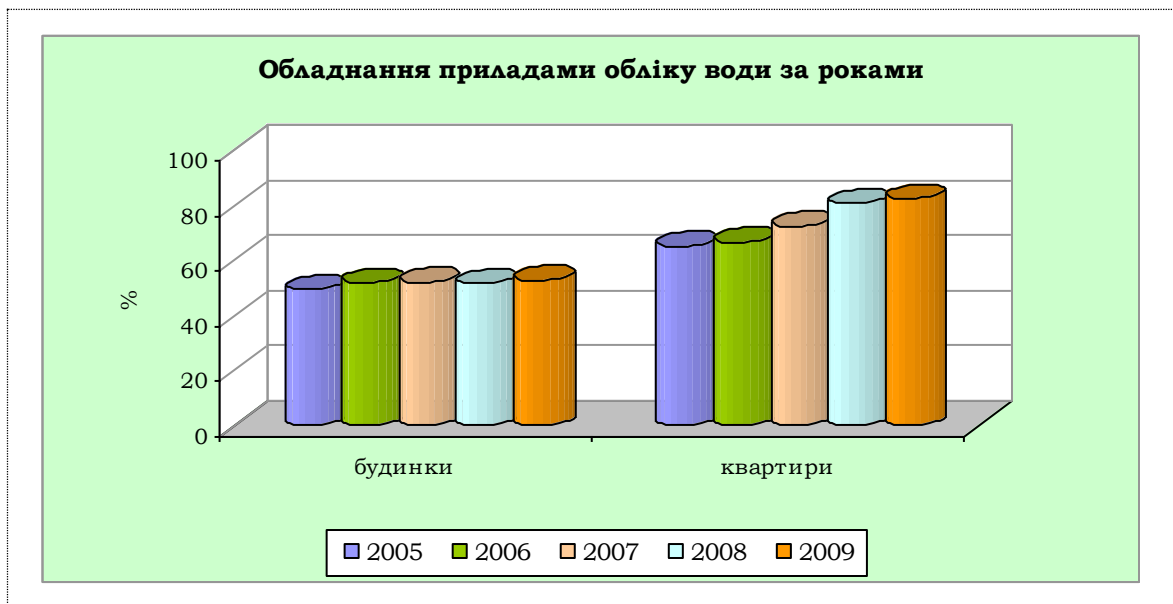

Рис. 5.27.12

Тарифи на послуги централізованого водопостачання. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи складали у 2005 р. - 0,495; у 2006 р. - 0,99; у 2007 р. - 1,86; у 2008 р. - 1,86; у 2009 р. - 2,88 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005-2006 рр. - по 3,75; у 2007-2008 рр. - по 5,1; у 2009 р. - 9,45 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили у 2005 р. - 0,495; у 2006 р. - 0,99; у 2007-2009 рр. - по 1,896 грн./м³; максимальні тарифи дорівнювали у 2005 р. - 0,495; у 2006 р. - 0,99; у 2007-2009 рр. - по 2,73 грн./м³ (рис. 5.27.13).

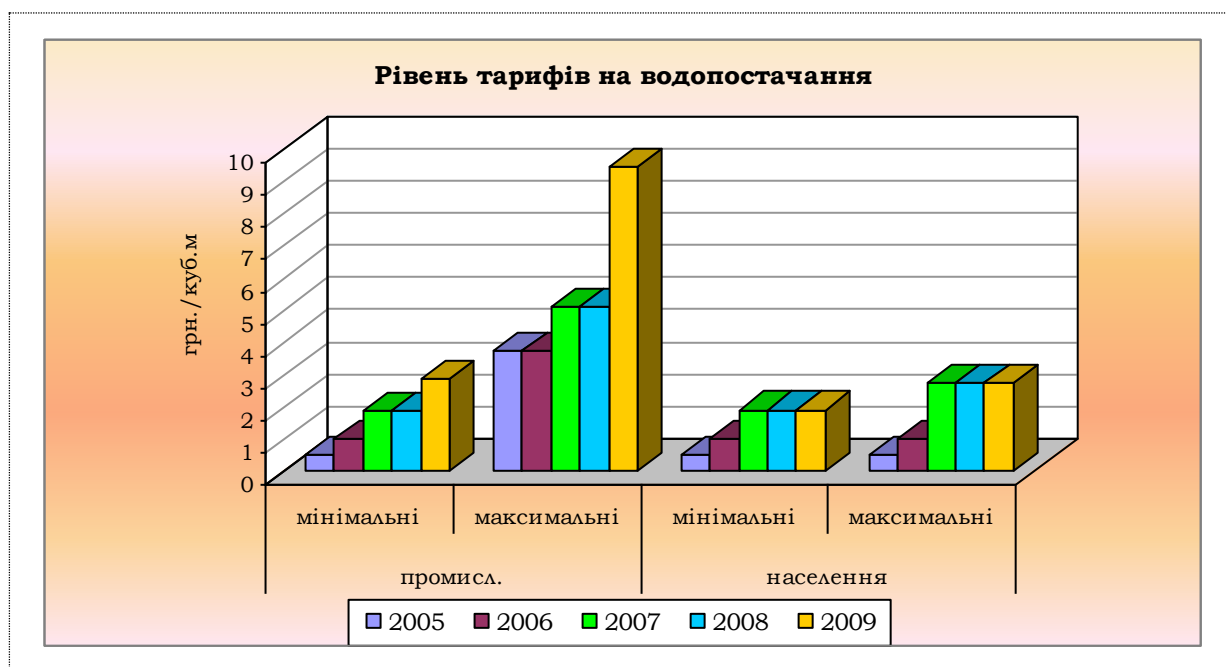

Рис. 5.27.13

Собівартість послуг з централізованого водопостачання за останній період зростає з 1,51 (у 2005 р.) до 3,89 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 195; 182; 165; 123 та 174 %;
- ♦ для населення - 33; 43; 54; 71 та 57 %.

Санітарно-епідеміологічний нагляд за системами централізованого питного водопостачання та якістю питної води

Кількість проб питної води з розподільних мереж систем централізованого водопостачання, які не відповідали санітарно-гігієнічним нормативам у 2005-2009 рр. (відносно до загальної кількості проаналізованих проб), становила, відповідно:

- ♦ за санітарно-хімічними показниками - 0,2; 0,82; 0,57, 3,9 та 0,71 %.
- ♦ за бактеріологічними - 0,3; 0,01; 0,7; 0,7 та 0 %.

Системи централізованого водовідведення

Охоплення населення послугами централізованого водовідведення в останні роки складало: у 2005 р. - 89,7; у 2006 р. - 80; у 2007 р. - 78,5; у 2008 р. - 77,9; у 2009 р. - 83,6 %.

Питоме водовідведення з 2006 по 2009 роки коливалось у межах 166-142 л/добу на людину (рис. 5.27.14).

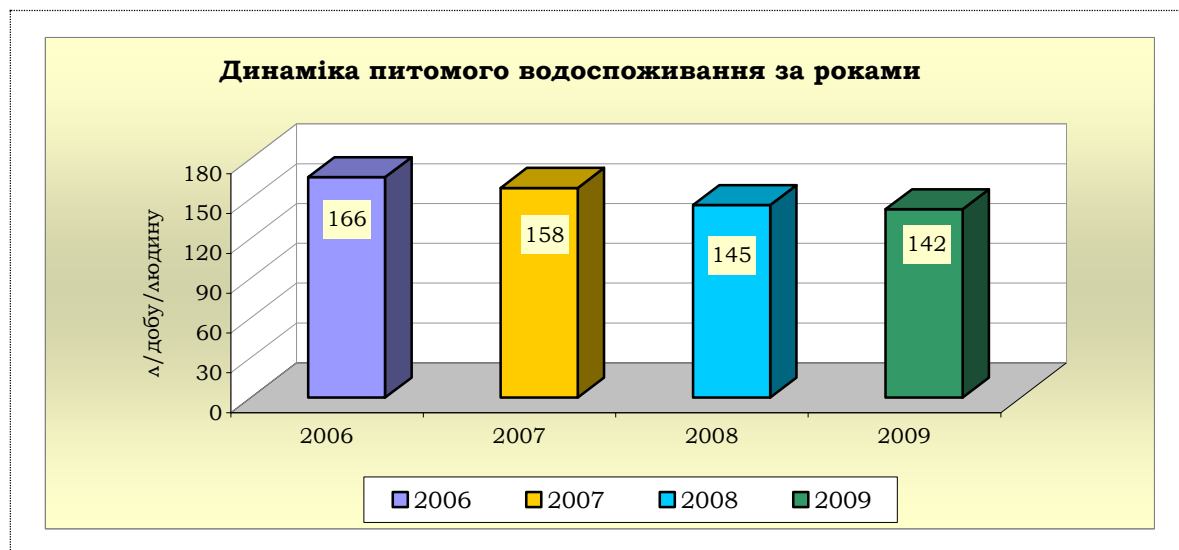

Рис. 5.27.14

Виробничі показники систем водовідведення. Виробничі показники систем централізованого водовідведення за останні п'ять років зазнали наступних змін (рис. 5.27.15-5.27.16).

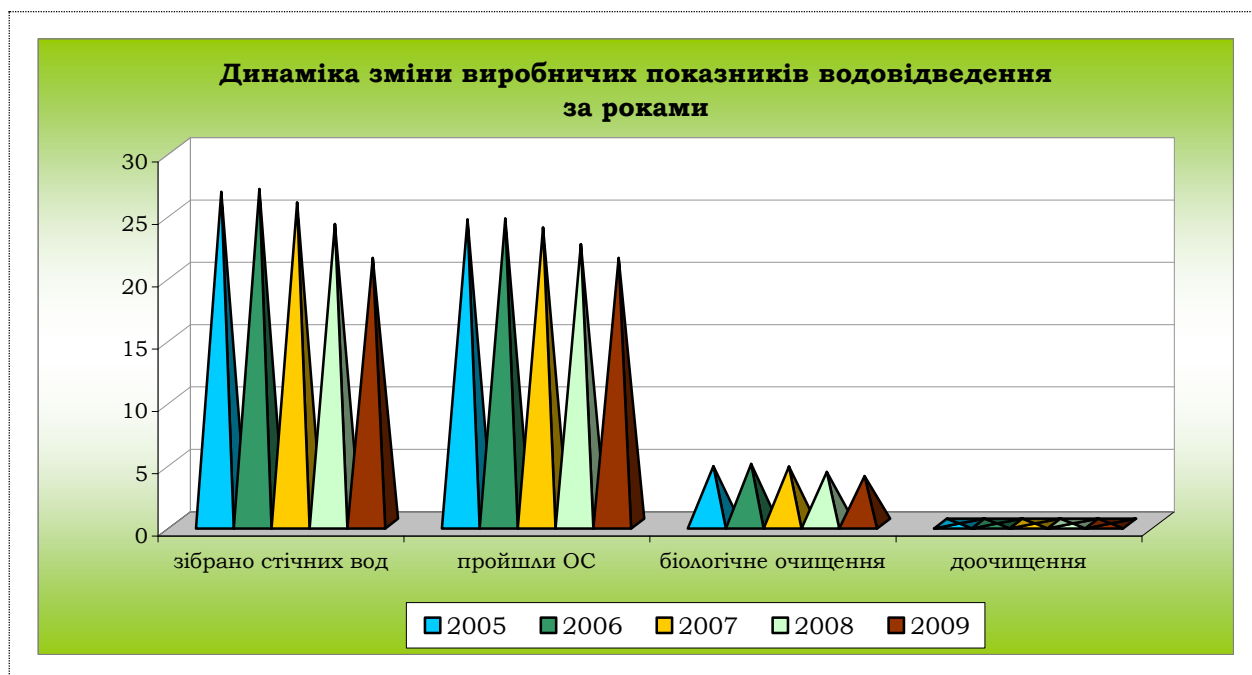

Рис. 5.27.15

Сумарні обсяги зібраних стічних вод склали: у 2005 р. - 26,61; у 2006 р. - 26,85; у 2007 р. - 25,78; у 2008 р. - 24,04; у 2009 р. - 21,33 млн. м³/рік. З них очищенню піддавалось: 91,7; 91,2; 92,2; 93,3 та 100 %, відповідно; повний цикл біологічного очищення пройшли 17,4; 17,8; 17,8; 17,3 та 17,9 % стічних вод. Доочищено в останні два роки було лише 0,1 % стічних вод.

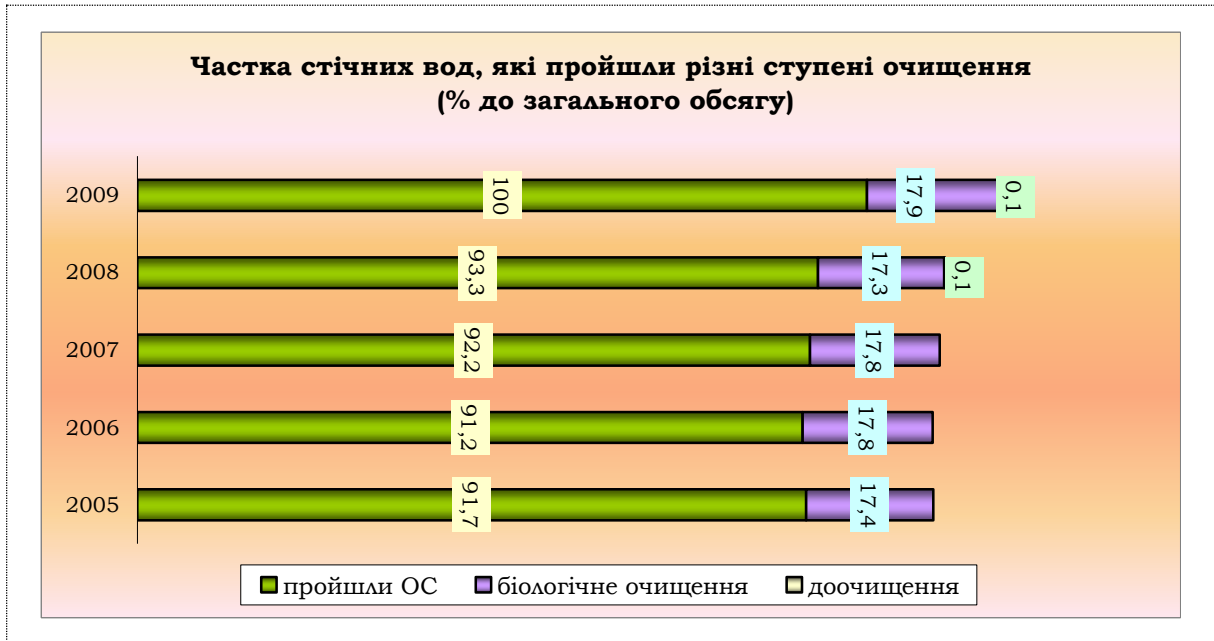

Рис. 5.27.16

Витрати електроенергії у системах водовідведення у 2005-2009 рр. поступово знижувались з 10,9 до 9,65 млн. кВт·год/рік. (рис. 5.27.17).

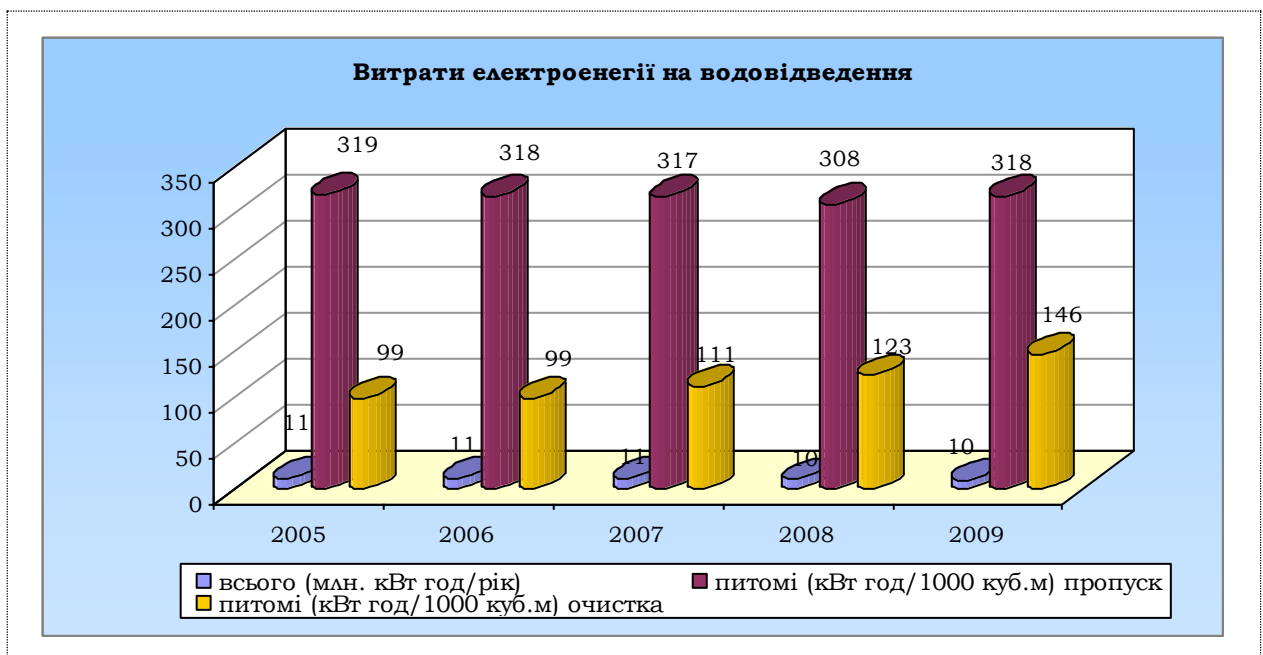

Рис. 5.27.17

Питомі витрати електроенергії в цей період склали, відповідно: для пропуску стоків - 319; 318; 317; 308 та 318; для очистки - 99; 99; 111; 123 та 146 кВт год/1000 м³ води

Каналізаційні насосні станції (КНС). Загальна кількість каналізаційних насосних станцій протягом 2005-2009 рр. збільшилась з 26 до 30.

Співвідношення їх фактичної потужності до проектної величини у вказані роки знаходилось на рівні 15-23 % (рис. 5.27.18).

Рис. 5.27.18

Загальна кількість каналізаційних насосів збільшилась за останні роки на 8 одиниць і дорівнювала у 2009 р. - 148 (рис. 5.27.19).

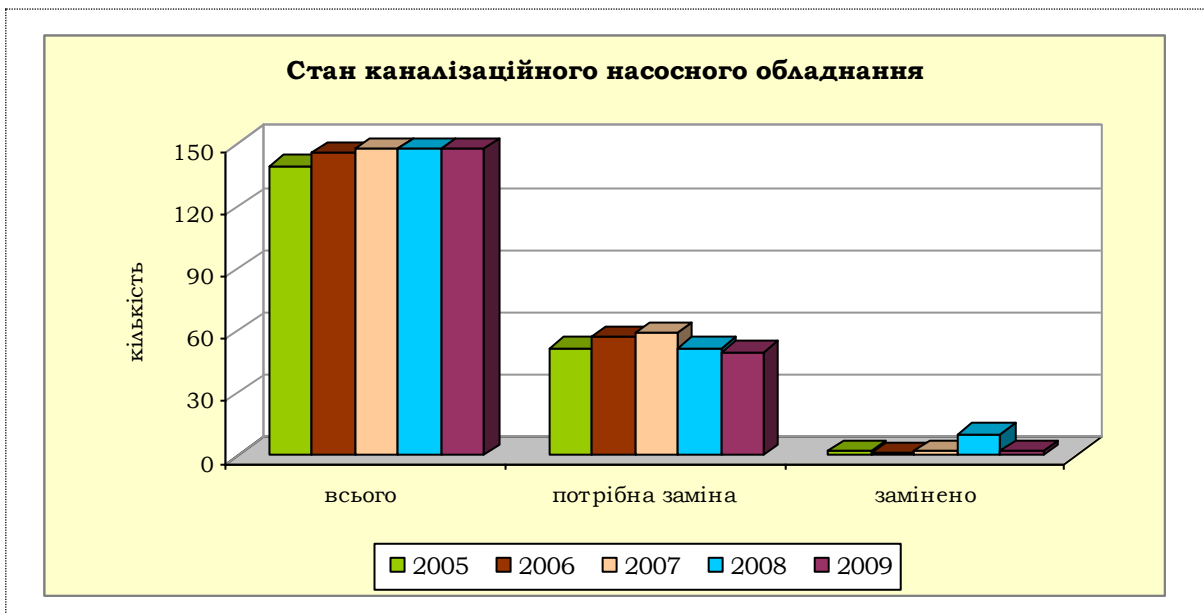

Рис. 5.27.19

Частка насосів, які потребують заміни, становила: у 2005 р. - 37,1; у 2006 р. - 39; у 2007 р. - 39,9; у 2008 р. - 35,1; у 2009 р. - 33,8 %; з них протягом року було замінено, відповідно: 3,8; 1,8; 3,4; 19,2 та 4 %.

Каналізаційні очисні споруди (КОС). Кількість каналізаційних очисних споруд за п'ять останніх років зростає з 5 до 10; з них потребували реконструкції 5-8 (рис. 5.27.20).

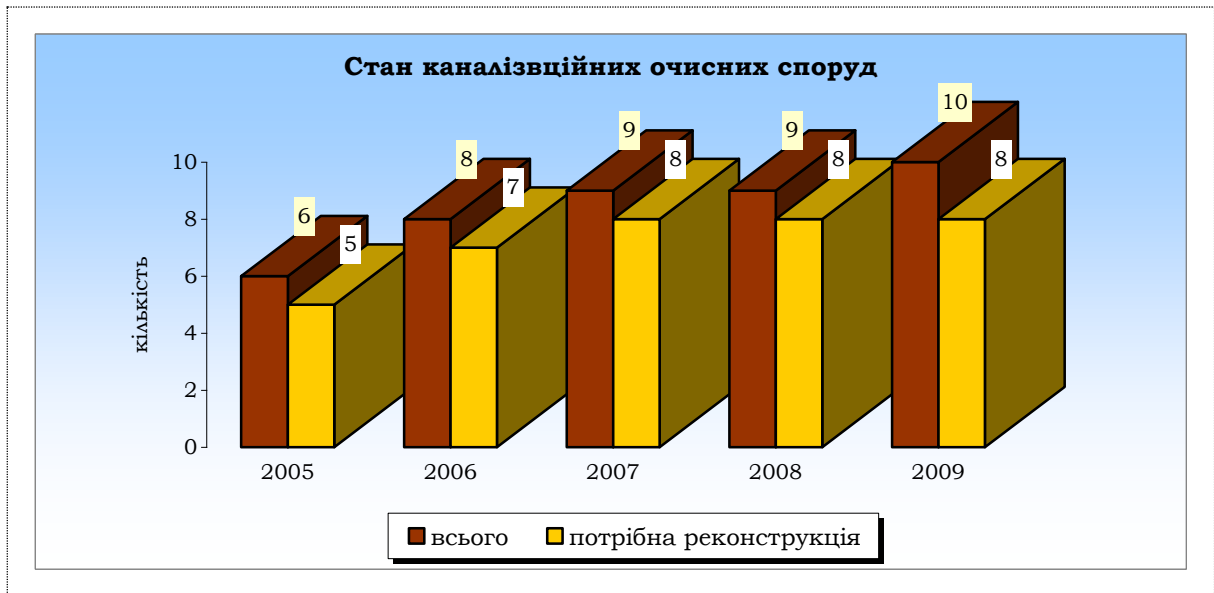

Рис. 5.27.20

Сумарна проектна потужність КОС у 2005-2009 рр. збільшилась з 62,16 до 62,78 млн. м³/рік; при цьому фактична завантаженість поступово знижувалась з 24,41 до 21,33 млн. м³/рік або з 39,3 до 34 % (рис. 5.27.21).

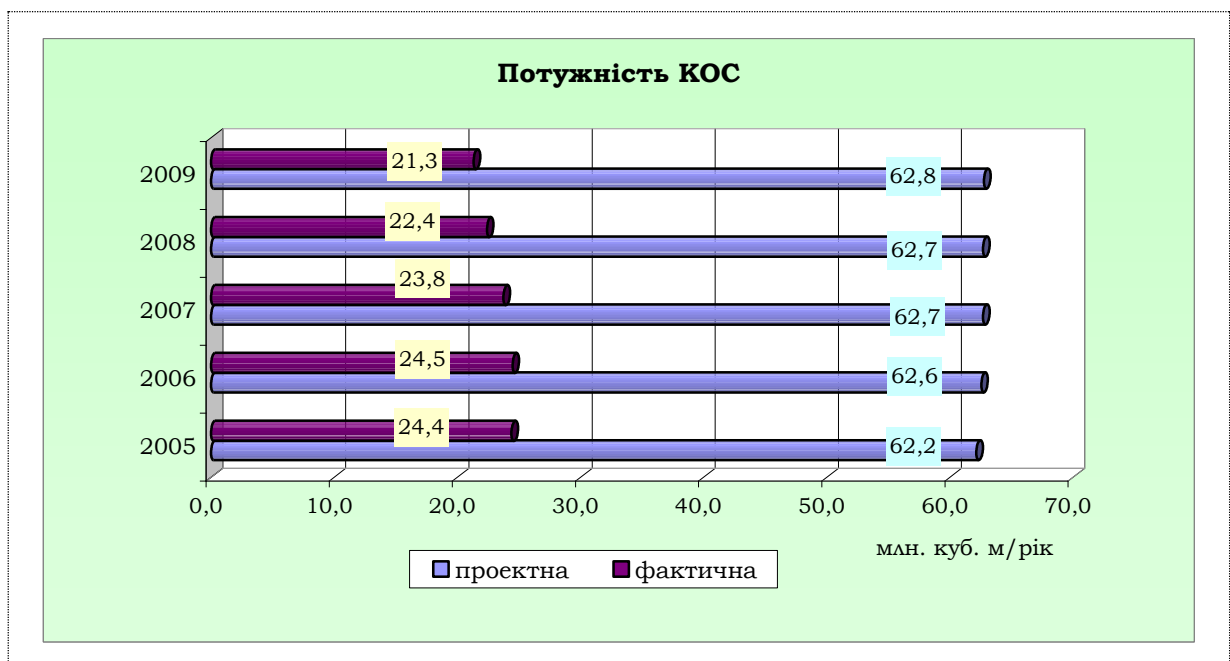

Рис. 5.27.21

Розподільні мережі. Каналізаційні мережі за останні роки зросли на 61,8 км і становили у 2009 р. - 587,2 км. У структурі мереж за ці роки відбулися такі зміни: частка головних колекторів у загальній протяжності мереж знизилась на 1 до 5 %; напірних колекторів та тунельних колекторів глибокого залягання залишилась рівною 14 та 4 %, відповідно; внутрішньо кварталних мереж збільшилась на 2 до 59 %; вуличних мереж знизилась на 1 до 18 % (рис. 5.27.22).

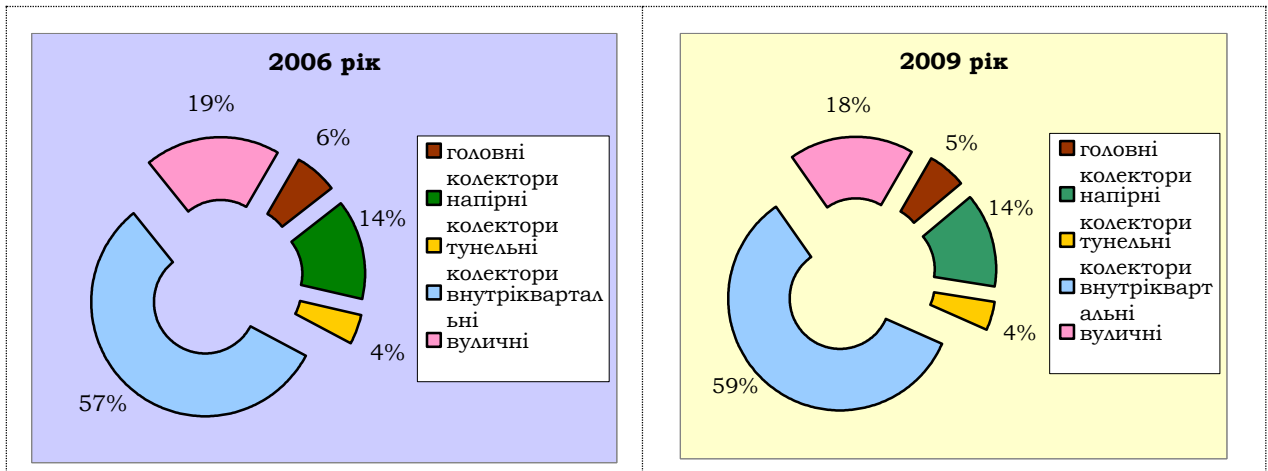

Рис. 5.27.22

Технічний стан каналізаційних мереж поступово погіршувався; відсоток трубопроводів, що потребували заміни по відношенню до їх загальної протяжності, становив: у 2005-2006 рр. - по 4,3; у 2007-2009 рр. - по 7,7 %; з них було замінено 7,9; 4,5; 0,4; 1,5 та 1,6 %, відповідно (рис. 5.27.23).

Рис. 5.27.23

Кількість аварій, зафіксованих на каналізаційних мережах, складала: у 2005 р. - 44; у 2006 р. - 66; у 2007 р. - 48; у 2008 - 42; у 2009 р. - 143. Всього з 2005 по 2009 рр. чисельність аварій збільшилась на 99 випадків на рік. У

перерахунку на 1 км мережі кількість аварійних ситуацій становила за роками, відповідно: 0,08, 0,12; 0,08; 0,07 та 0,24.

Тарифи на послуги централізованого водовідведення. За останні роки у тарифах відбулись наступні зміни.

Для промисловості: мінімальні тарифи склали: у 2005 р. - 0,165; у 2006 р. - 0,33; у 2007-2008 рр. - по 0,984; у 2009 р. - 1,8 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005-2006 рр. - по 2,625; у 2007-2008 рр. - по 3,6; у 2009 р. - 4,44 грн./м³.

Для населення: мінімальні тарифи поступово збільшувались і становили: у 2005 р. - 0,165; у 2006 р. - 0,33; у 2007-2008 рр. - по 0,984; у 2009 р. - 0,984 грн./м³; максимальні тарифи - у 2005 р. - 0,165; у 2006 р. - 0,33; у 2007-2009 рр. - по 1,52 грн./м³ (рис. 5.27.24).

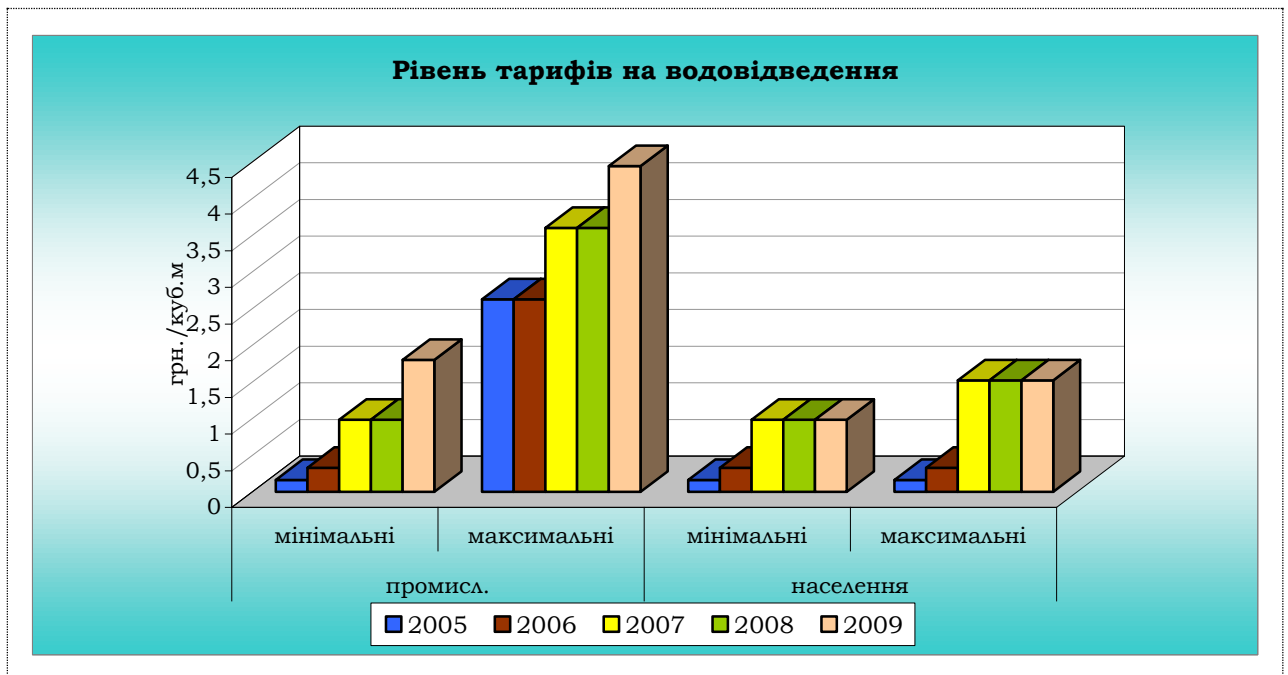

Рис. 5.27.24

Собівартість послуг з централізованого водовідведення за останній період зросла з 0,77 (у 2005 р.) до 2 грн./м³ (у 2009 р.).

Рівень відшкодування наданих послуг у 2005-2009 рр. становив, відповідно:

- ♦ для промисловості - 339, 276, 241, 147 та 177 %;
- ♦ для населення - 21, 26; 41, 64 та 55 %.

Заходи щодо забезпечення водовідведення та очищення стічних вод

Таблиця 5.27.3

Найменування показника	за роками				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.					
Реконструкція і модернізація об'єктів				1	

Охорона природних водойм

Скиди стічних вод у природні водойми.

Таблиця 5.27.4

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод	8	10	11	11	12
2	Кількість випусків стічних вод	8	10	11	11	12
	<i>Без очищення</i>	2	2	2	2	2
	<i>Недостатньо очищених</i>	3	6	5	8	9
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн. м³/рік					
	всього	28,160	28,461	27,331	25,790	23,001
	нормативно чистих без очищення					
	нормативно очищених					
	недостатньо очищених	24,41	24,494	23,763	22,415	19,722
	неочищених	3,750	3,967	3,568	3,375	3,279

Санітарний нагляд за станом поверхневих водойм

Таблиця 5.27.5

№	Найменування показника	за роками				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	Постійні створи спостереження за якістю води водойм I-ї категорії	4	5	6	6	6
2	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм I-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>					
	<i>за мікробіологічними показниками</i>					
3	Постійні створи спостереження за якістю води водойм II-ї категорії	2	2	2	2	2
4	Невідповідність санітарно-гігієнічним нормативам проб води з водойм II-ї категорії					
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>					
	<i>за мікробіологічними показниками</i>					

Заходи адміністративного впливу, вжиті державною санепідслужбою до порушників санітарного законодавства за забруднення водойм I-ї категорії. У 2008 році накладено штрафів на суму 30491557 грн.

Загальний стан водопровідно-каналізаційного господарства, заходи з його реформування та розвитку

КП «Севміскводоканал» СМР надає послуги з питного водопостачання та водовідведення. З метою зниження собівартості наданих абонентам послуг та покращення їх якості підприємством взятий курс на зниження виробничих витрат, в першу чергу на енергоносії, та впровадження передових технологій, досягнень науки і техніки.

Впроваджені нові енергозберігаючі технології: автоматизована система управління насосними станціями, багатотарифні лічильники витрат електро-

енергії фірми «SIEMENS», придбані та використовуються 2 лабораторії типу «Коршун» для обстеження водопровідних мереж, усунення витоків і зниження втрат води. За 2009 рік обстежено 186 км водопровідних мереж, скорочено 658,1 тис. м³ втрат води; економічний ефект склав 1992,2 тис. грн.

В системі водопідготовки впроваджені нові реагенти та матеріали.

Для підвищення надійності знезараження питної води на гідровузлах виконана реконструкція хлораторних з переходом на дезінфекцію питної води гіпохлоритом натрію, одержаного на установці «ЭГР-2000 типа «Сиваш». Це дало змогу вивести ГУ №№10, 11, 21 з переліку потенційно небезпечних об'єктів, запобігти техногенним аваріям.

Здійснено реконструкцію центральної хіміко-бактеріологічної і радіологічної лабораторії з контролю за якістю питної води.

Стабілізовано водопостачання і водовідведення у сільській зоні; проведена реконструкція селищної КОС.

Для перевірки водомірів на водомірній ділянці впроваджена спеціальна проливна установка, що дозволило приймати у населення водоміри на перевірку.

У сфері водовідведення проведена заміна сталених аераторів на полімерні аналоги фірми «ЕКОТОН». Реконструкція системи аерації сприяла поліпшенню якості очищення стічних вод, економії електроенергії.

Серед проблем, які потребують вирішення у КП «Севміськводоканал» СМР необхідно відзначити наступні:

✧ відсутність КОС в м. Балаклава: необхідно будівництво системи перекачування стоків на КОС №1 «Південні»;

✧ відсутність біологічної очистки стічних вод на КОС №1 «Південні», внаслідок чого недостатньо очищені стоки потрапляють в акваторію Чорного моря;

✧ відсутність системи повторного використання промивних вод на водопровідних очисних спорудах;

✧ відсутність сталого водопостачання і водовідведення у сільській зоні (орієнтовна вартість необхідних заходів складає - 200,631 млн. грн.);

✧ висока енергоємність та знос водопровідного та каналізаційного обладнання; застарілий парк автотранспортної техніки;

✧ відсутність або недостатнє фінансування об'єктів водопроводу і каналізації, переданих на баланс КП «Севміськводоканал» СМР, в т.ч. і у сільській зоні;

✧ постійне зростання цін на енергоносії, незважаючи на вимоги розділу 8 Закону України «Про Загальнодержавну програму «Питна вода України» щодо необхідності передбачати в бюджеті субвенції на здешевлення вартості електроенергії, необхідної для подачі питної води та водовідведення, до рівня розміру цін (тарифів), за якими населення сплачує за спожиту електроенергію.

Вирішення цих проблем передбачено у програмі «Питна вода м. Севастополь» на 2007-2020 рр., затвердженої рішенням сесії Севастопольської міської ради від 14.08.2007 р. №2411.

6. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Міністерством з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи в рамках підготовки «Національної доповіді...» було надано наступні дані про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні за 2005-2009 роки.

Загальна характеристика рівня техногенної та екологічної безпеки об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства України.

У 2009 році у сфері забезпечення населення питною водою та на системах водовідведення зареєстровано 19 надзвичайних ситуацій (НС):

- ✧ аварії у системах забезпечення населення питною водою - 7 випадків;
- ✧ наявність у питній воді шкідливих (забруднюючих) речовин понад гранично допустиму концентрацію (ГДК) - 4;
- ✧ аварії у каналізаційних системах із скиданням та викиданням забруднюючих речовин - 8.

За масштабами НС розподілилися наступним чином:

- регіонального рівня - 3;
- місцевого рівня - 7;
- об'єктового рівня - 9.

У I кварталі 2009 року зареєстровано 6 НС, у II - 9, у III - 4. Жодної НС на об'єктах водопровідно-каналізаційного господарства не сталося в Україні протягом IV кварталу.

За територіальним розподілом НС зареєстровано в Автономній Республіці Крим - 1, Вінницькій області - 1, Донецькій - 2 випадки, Житомирській - 1, Закарпатській - 1, Запорізькій - 2, Львівській - 3, Миколаївській - 1, Тернопільській - 1, Харківській - 2, Черкаській - 1, Чернівецькій - 1, Чернігівській - 2.

Причинами виникнення НС були: незадовільний технічний стан мереж та обладнання, наявність у питній воді шкідливих речовин понад ГДК, порушення вимог технологічного процесу.

Орієнтовні матеріальні збитки внаслідок НС перевищили 24,0 млн. грн.

Надзвичайні ситуації, які мали місце в системах водопостачання та водовідведення у 2009 році охарактеризовано у табл. 6.1

Таблиця 6.1

№	Регіон	Опис НС	Збитки, тис. грн.
масштаб - Регіональний			
1	Вінницька	У смт. Турбів (близько 4 тис. мешканців) фахівцями Липовецької районної СЕС було відібрано проби води у колодязях і встановлено перевищення ГДК щодо концентрації хрому у 40-110 разів. Підрозділами ГУ МНС встановлено колонки на магістральному водопроводі, організовано підвіз питної води	9000,0
2	Миколаївська	У м. Миколаєві внаслідок довготривалої експлуатації сталося раптове руйнування глибоководного випуску каналізаційного колектора на галицинівських очисних спорудах міського комунального підприємства «Миколаївводоканал», що призвело до скиду понад 500 тис. куб. м міських стічних вод в акваторію р. Південний Буг, забруднення поверхневих і підземних вод, погіршення санітарно-епідеміологічної обстановки. Тимчасово припинено водопостачання населення загальною кількістю понад 2,0 тис. осіб	3228,8
3	Житомирська	У м. Бердичеві (вул. Староміська) внаслідок виходу з ладу електрообладнання сталося затоплення стічними водами території головної каналізаційно-насосної станції, що призвело до руйнування обладнання, системи вентиляції, часткового пошкодження будівлі прийомної камери та грабарного відділення, а також скиду неочищених міських стічних вод на територію міста та у річку Гнилоп'ять (понад 400 куб. м/год). Було порушено нормальні умови життєдіяльності 3680 мешканців та функціонування 3 об'єктів	3023,0
масштаб - Місцевий			
4	Харківська	У м. Чугуєві внаслідок руйнування каналізаційного колектора (діаметр 600 мм) сталося підмиття ґрунту та провал асфальтового покриття. На час проведення аварійно-відновлювальних робіт було припинено на 3 доби водопостачання 26 тис. абонентам (понад 30% загальної кількості мешканців міста). Причина НС – зношеність труб каналізаційного колектора внаслідок довготривалої експлуатації	300,0
5	Автономна Республіка Крим	У м. Керчі у районі морського торговельного і рибного портів стався порив магістрального водоводу, що призвело до витoku на поверхню понад 30,0 тис. куб. м питної води. У результаті аварії було розмито близько 12 м автомобільної дороги, повністю припинилося постачання питної води третині населення міста (близько 53 тис. мешканців), 4 загальноосвітнім школам, 5 дитсадкам, будинку похилих людей і протитуберкульозному диспансеру. Котельні у двох мікрорайонах міста переведено на використання технічної води з власного запасу	6500,0
6	Донецька	У м. Дружківці внаслідок довготривалої експлуатації сталися пориви підземного міського колектора у двох місцях, що призвело до скиду понад 570 куб. м неочищених стічних вод. У результаті аварії було обмежено подачу питної води до 5 мікрорайонів міста, 2 лікарень, 5 шкіл і 6 дошкільних закладів	-

7	Запорізька	у м. Гуляйполі внаслідок руйнування ділянки самопливного каналізаційного колектора було припинено водопостачання населення, міської лікарні, 4 шкіл, 2 дитсадків, порушено нормальні умови життєдіяльності понад 14,3 тис. осіб (з урахуванням житлового сектору)	321,952
8	Харківська	У м. Барвінкове внаслідок пориву труб водогону питної води без водопостачання залишилося 820 абонентів (понад 3,0 тис. мешканців міста). Причина НС - порушення технологічних умов прокладання та експлуатації трубопроводу	147,0
9	Чернівецька	У м. Чернівцях внаслідок руйнування бетонної труби каналізаційного колектора стався скид неочищених міських стічних вод (885 куб. м/год) у р. Прут, що спричинив її забруднення в межах м. Новоселиця, сіл Новоселицького і Герцаївського районів. на місці аварії стічними водами затоплено двори та підвальні приміщення 2 житлових будинків, сталося часткове просідання підпірної стіни житлового будинку. обмежено водопостачання мешканців у Першотравне-вому і Шевченківського районах міста. Причина НС - фізична зношеність каналізаційного колектору	-
10	Донецька	У м. Добропіллі, в районі перехрестя вул. Первомайської та бульв. Шевченка, внаслідок пориву центрального каналізаційного колектора стався викид (100 куб. м/год) каналізаційних стоків на поверхню (площа забруднення - понад 230 кв. м). Припинено подачу питної води до об'єктів, розташованих на 9 вулицях (житлові будинки (12 тис. мешканців), 5 шкіл, 3 дошкільні заклади, школа-інтернат, плавальний басейн, 3 підприємства громадського харчування). Причина НС - довготривала експлуатація колектора (введений в експлуатацію у 1959 р.)	1412,0
масштаб - Об'єктовий			
11	Закарпатська	У с. Велика Бакта Берегівського району внаслідок виходу з ладу глибинного насоса на центральному водозаборі без водопостачання залишилося близько 560 мешканців 10 багатоповерхових житлових будинків (понад 40% загальної кількості мешканців села). Підвіз питної води забезпечено автоцистернами	5,0
12	Чернігівська	У с. Андріївка Чернігівського району внаслідок виходу з ладу електронасосу на артезіанській свердловині припинено подачу питної води у магістральну водопровідну мережу. Без водопостачання залишилися загальноосвітня школа, житлові будинки (близько 500 мешканців), що становить 32% загальної кількості мешканців села. Причина НС - зношеність та замулення фільтрів електронаосу	20,0
13	Чернігівська	У м. Чернігові на території мазутосховища КП ТОВ "Чернігівська ТЕЦ - фірма «Тернова» внаслідок руйнування залізобетонного каналізаційного колектора (діаметр 1400 мм) стався виток на поверхню понад 550 куб. м неочищених стічних вод. Внаслідок аварії зменшено подачу води мешканцям міста, відведення стоків здійснювалося за резервною схемою	-

14	Львівська	У смт. Рудно за результатами лабораторного дослідження якості питної води фахівцями Львівської міської СЕС було виявлено перевищення кількості нітратів у воді (148 мг/куб.дм при ГДК - 45 мг/куб.дм) на Рудненському водозаборі КП «Теребля». Рішенням районної СЕС тимчасово заборонено експлуатацію Рудненського водозабору. без централізованого водопостачання залишилося 58% населення - 3640 мешканців (1237 приватних та 46 комунальних будинків), а також припинено функціонування загальноосвітньої школи та об'єктів побутового обслуговування населення	-
15	Черкаська	На очисних спорудах Золотоніського ВАТ «Веста» (район Чеховської насосної станції) стався скид недостатньо очищених міських стічних вод обсягом 2,5 тис. куб. м/доба у річки Суха Згар та Золотоноша, що призвело до масової загибелі риби та інших водних живих ресурсів. Причина НС - незадовільна робота очисних споруд	-
16	Львівська	У с. Коросно внаслідок довготривалої експлуатації та фізичної зношеності стався порив труб артезіанської свердловини водозабору. Було припинено централізоване водопостачання близько 6,0 тис. абонентів м. Перемишляни (86% населення міста), центральної лікарні, дитячого садку, 2 шкіл та професійного ліцею	-
17	Львівська	Поблизу с. Верин внаслідок прориву магістрального трубопроводу (діаметр - 400 мм, довжина 7,5 км) було припинено подачу води до м. Миколаєва. Без водопостачання залишилося понад 10,4 тис. мешканців міста (70% загальної кількості населення), центральна районна лікарня, 2 дошкільних заклади. Причина НС – корозія металу труб внаслідок довготривалої експлуатації	-
18	Запорізька	У м. Оріхові внаслідок руйнування каналізаційного колектора було зупинено пропускання стоків через центральний колектор від 23 багатоповерхових житлових та адміністративних будинків, у тому числі районної лікарні, аптеки, дитсадка, гімназії, районної державної адміністрації, що призвело до порушення нормальних умов життєдіяльності понад 5 тис. осіб. Крім того, у результаті аварії стався викид неочищених стоків у р. Конка	55,0
19	Тернопільська	У с. Сновидів Бучацького району під час комісійного обстеження та досліджень проб ґрунту і води з території недіючого складу для зберігання агрохімікатів та колодязів питної води прилеглих садіб обласною санітарно-епідеміологічною станцією виявлено перевищення ГДК шкідливих речовин. Причина НС - потрапляння шкідливих речовин із території складу у підземні води, що використовуються для нецентралізованого питного водопостачання	-
Всього матеріальних збитків			24011,952

Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету у 2009 році для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на водопостачальних та каналізаційних мережах наведені у табл. 6.2.

Таблиця 6.2

№	Постанови та розпорядження КМ України	Передбачено асигнувань, тис. грн.
1.	№ 732-р від 1 липня 2009 р. Про виділення коштів для проведення першочергових аварійно-відбудовних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на глибоководному випуску каналізаційного колектора галицинівських очисних споруд у м. Миколаєві	9500,0

Надзвичайні ситуації на об'єктах водопровідно-каналізаційного господарства у 2005–2009 рр.

Протягом 2005–2009 років в Україні зареєстровано 109 надзвичайних ситуацій на об'єктах водопровідно-каналізаційного господарства.

За масштабами НС розподілилися наступним чином: регіонального рівня – 16, місцевого – 33, об'єктового – 60. Динаміку і розподіл НС за видами наведено у табл. 6.3

Таблиця 6.3

НС техногенного характеру	роки					Усього
	2005	2006	2007	2008	2009	
аварії у системах забезпечення населення питною водою	9	7	7	11	7	41
наявність у питній воді шкідливих (забруднюючих) речовин понад гранично допустиму концентрацію (ГДК)	6	6	2	2	4	20
аварії у каналізаційних системах із скиданням та викиданням забруднюючих речовин	12	11	9	8	8	48
Усього	27	24	18	21	19	109

За територіальним розподілом протягом 2005–2009 років НС зареєстровано в Автономній Республіці Крим - 2, Вінницькій області - 12, Волинській - 2, Дніпропетровській і Донецькій - по 5, Житомирській - 3, Закарпатській - 2, Запорізькій - 7, івано-Франківській - 1, Київській - 4, Кіровоградській - 1, Луганській - 2, Львівській - 11, Миколаївській - 6, Одеській - 2, Рівненській, Сумській і Тернопільській - по 1, Харківській - 12, Херсонській - 4, Хмельницькій - 3, Черкаській - 5, Чернівецькій - 1, Чернігівській - 10, м. Севастополі - 3.

